Ŋwàk Nwǐ Ma Rʉ̀k Nə̀ Fi

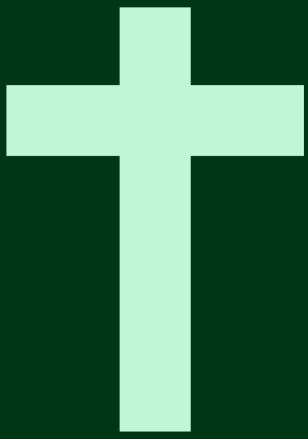

New Testament in Yamba

Ŋwàk Nwì Ma Rʉ̀k Nə̀ Fi
New Testament in Yamba

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481

Contents

Màtiyò 1
Mak 65
Luk 103
Jon 167
Ŋgàa Ntum Jisòs 218
Rumà 280
1 Korè 309
2 Korè 338
Gàlesiyà 356
Efesò 367
Fìlipiyà 377
Kòlosì 384
1 Tètàlonikà 391
2 Tètàlonikà 397
1 Timatì 401
2 Timatì 409
Taitòs 415
Filimʉ̀ 419
Hibrù 421
Jem 444
1 Pità 451
2 PITA 459
1 Jon 465
2 Jon 472
3 Jon 474
Jud 476
Bum Nwì à Nìtsə' Fa 479

Ntirà nà Bàboŋ nà
MÀTIYÒ

Ntirà nà bàboŋ nà Màtiyòènə sə tsə' də Jisòos ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nà Nwì à kà' də yi nà vàə nə. Nà' sə tsə' də bum sà Jisòs à gʉ̀ sə, à ye bum sà wo ànə còm yà' ndzənə ŋwàk rʉ̀k nà zəm nə, ya bwìiŋ riŋ də yi ŋkum nə nà zìnə.

Ŋwàk ènə togà Jisòs də nà'a cicà nà ghaŋ nà yi tsɛ' ŋàŋ ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ lʉ̀ʉk Nwì yi nə. Yi tsɛ' ŋàŋ sə' yi ŋgòtsòho fa bwìŋ nzak gaŋ ŋkum Nwì.

Ŋgwì Bʉ̀ nà Jisos Krɛst À Tesə BohòWo (Luk 3:23-38)

1 Yè'e mvə'nə ŋgwì bʉ̀ nà Jisos Krɛst à tesə bohòwo à ye. Jisòs à tesə
bohòŋgwì bʉ̀ nà Devìd. Devìd à tesə bohòŋgwì bʉ̀ nà Abràham.
2 Abràham dzə Azìk;
Azìk dzə Jàkop;
Jàkop dzə Judà bə bwe ma ye wèŋ.
3 Judà à dzə Perè bə Zerà. (Liŋ ma àwo à ye də Tamà.)
Perè dzə ye Hezròŋ;
Hezròŋ dzə Ràm;
4 Ràm dzə Aminadàp;
Aminadàp dzə Nasòŋ;
Nasòŋ dzə Samòŋ;
5 Samòŋ dzə Bowàs. (Liŋ ma Bowàs à ye də Rahàp.)
Bowàs dzə Obè.
(Liŋ ma Obè à ye də Rus.)
Obè nə à dzə ye Jesì;
6 Jesì à dzə ŋkum Devìd yi.
Devìd nə dzə Sòlomù. (Ma Sòlomù nə ànə ye to me ŋgwe Yùriyà sə'.)
7 Sòlomù dzə Rèhobòm;
Rèhobòm dzə Abijà;
Abijà dzə Asà;
8 Asà dzə Jèhosafà;
Jèhosafà dzə Joràm;
Joràm dzə Uziyà;
9 Uziyà dzə Jotàm;
Jotàm dzə Ahàs;
Ahàs dzə Hèzìkayà;
10 Hèzìkayà dzə Mànasì;
Mànasì dzə Amòn;
Amòn dzə Jòsayà;
11 Jòsayà dzə Jèkòniyà bə bwe ma ye wèŋ. Yi à dzə yà' ghà nə bʉ̀ʉ
Babilòŋ wèŋ à kə ko kùrə lòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ la'à wo co ŋkwèŋ yà'a.
12 Ghà nə wo ànə jəŋ lo me wo mvwe' lak Babilòŋ anə vɛ'nə fana
Jèkòniyà dzə Seatì;
Seatì dzə Zèrubabè;
13 Zèrubabè dzə Abiyù;

Àbiyù dzə Èliyakìm;
Èliyakìm dzə Azò;
14 Azòdzə Zadòk;
Zadòk dzə Acìm;
Acìm dzə Eliyù;
15 Eliyù dzə Eliyazà;
Eliyazà dzə Matàn;
Matàn dzə Jàkop;
16 Jàkop dzə Jòsep nə yi à ye ndu Mèri. Mèri nə yi à ye ma Jisòs, wo to yi mok də Krɛst. (A yà'a də, ŋkum ŋgà gèm bwìŋ.)
17 A yà'a də, ye jəŋ mʉni'ì Abràham kə dzeŋ mʉni'ì Devìd, yà' sə nìtsə' də tàcicii bwìŋ à ye hum-ncòp-kwè. Ye jəŋ bwi mʉni'ì Devìd kə dzeŋ mvə'nə wo à ko lòbʉ̀ʉ sə mvwe' lak Babilòŋ fana tàcicii bwìŋ à ye sə' hum-ncòp-kwè. Ye ŋga'a fa'nə kə dzeŋ mvə'nə wo à dzə Krɛst nə, a sə' hum-ncòp-kwè.

Wo Dzə Jisòs (Luk 2:7)

18 Nsàp mandzə nə wo ànə dzə Jisòs Krɛst à ye mʉmvə' nè'e. Jòsep à sə sak ma ye Mèri gù. Yi kà nà' ntòsə jə fana Mèri nə tse' zʉm bə ŋàaŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ nə. Bwìŋ à rɛɛŋ də Mèri bə zʉm.
19 Jòsep à ye ŋwə nəmòk nə yi à sə gʉ̀gə̀ bum ye pwe' bə mandzə nə kəkʉrə. Fana yi kà dzəm də yi fa Mèri marè'tu mʉtsətsə'rə bwìŋ dzəm. Yi sə tsərə mʉmvə'nə yi nə co'rə fis bo sənə nzak gù nə bə Mèri tse' nə gəe'.
20 Yi ànə sə tsərə bum yè'sə fana masinjà Tà Nwì və bohòyi ndzə loò, nə dʉk fa yi də, <<Wùu Jòsep ŋgwì bʉ̀ Devìd, kà də wu wəp ŋgòjə Mèri də yi ye ŋgwe yo dʉk. Bʉsə̀ yi a tse' zʉm yà'sə bə ŋàaŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ nə.
21 Mèri nə nə dzə mombam. Yi dzə nà', wù to fa yi liŋ də Jisòs, bʉ̀ʉsə̀ a yi nə yi nə fis bʉ̀ʉ ye wèŋ mvwe' bʉp awo sə̀ wo gʉ̀ʉ.>>
22 Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə pwe'fo' ŋgògʉ̀ də ya yusə̀ Tà Nwì ànə cep casə̀ yà' mʉ cùhù ŋgàa tsòhòbum ye wèeŋ bʉʉŋ və zìnə. Wo à tsə̀' də,
23 <<Mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ nə̀ yi ka ŋwəmbam riŋ yuk nə zʉʉ. Yi nə dzə mwembam, wo to liŋ ye də Ìmanùwè.>> (Liŋ yà'sə də, Nwì cu venə wèŋ.)
24 Jòsep ànə yəəŋ və fana yi gʉ megu sə' mʉmvə'nə masinjà Tà Nwì anə tsok yi sə. Yi jəŋ Mèri ŋgòye ŋgwe ye.
25 Bə nà' à ka kè co ŋgwe bə ndum be'lə lok tè yi dzə mo nə. Yi à dzə nà', Jòsep to fa nà' liŋ də Jisòs.

2

Bʉ̀ʉ Ma Ntonùm Wèŋ Və̀ə

1 Wo à dzə Jisòs mvwe' mʉbuk lak Betèrèhem, mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà. Ghà nə wo à dzə yi nə, à ye ŋga Heròcu ŋkum yi. À ka ŋkʉ̀ʉŋ sap fana bʉ̀ʉ səmok sə wo rì fàha ŋkə̀ŋkàŋ wèŋ və ma ntonùm. Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Jòrosalèm,
2 wo fek də, <<Ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə̀ wo dzə yi nə fòlɛ? Vès yə ŋkə̀ŋkà ye ŋga nà' tesə kok ma nùm fana vès və̀ də vèes kə kuksə yi.>>

3 Ŋkum Heròànə yuk bum yè'sə fana yà' fa yi ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Yà' fa bu̱u̱ sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm pwe' ŋgə' sə̀'.
4 Fana yi to benə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ sə̀ wo fagə̀ Nwì satikà' mu̱mvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə ye bə ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lu̱k wèŋ. Yi to benə yà' mvwe' mò'fis, nə fek yà'wèŋ du̱k də, <<Wo à də wo nə̀ dzə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə yè'e ma nə̀ fò?>>
5 Wo du̱k fa yi də, <<Mvwe' buk lak Betèrèhem nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà. Bu̱sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm nòŋsə vɛ'nə də,
6 <Mu̱buk lak Betèrèhem nə̀ mvwe' nze Judà, wù ka bu̱u̱ ŋkəŋkum sə̀ mvwe' nze Judà pwe' wù jə'rə ghak.
A vɛ'nə bu̱u̱sə̀ ŋwə̀ nə̀ mantombì mòok nə tesə bohòwù nə̀ yi nə sə jəŋ ŋkərə̀ bohòbu̱u̱ am Izùrɛ yi.> >>
7 Ŋkum Heròànə yuk me vɛ'nə fana yi to swihi lo bu̱u̱ sə̀ wo və̀ ma ntonùm sə mvwe' mok. Yi fek tsə'rə yà'wèŋ ghà nə̀ wo anə ye ŋga sɛ̀ŋ nə ko' nə bə̀boŋ.
8 Yi ànə fek wes wo fana yi du̱k fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ du mvwe' lak Betèrèhem sə. Wèeŋ kə̀ dzèeŋ, wèŋ lap tse' mvwe' sə̀ mo nə cu sə bə̀boŋ. Wèeŋ yə yi, wèŋ gu̱ co mu̱ riŋ ya mu̱ nə geŋ kə kuksə yi yàm sə̀'.>>
9 Wo ànə yuk vɛ'nə, wo lo. A kə̀ wɛ̀s mandzə̀, wo ye fe'lə sɛ̀ nə sə̀mok. Anə ye megu sə̀' ŋkə̀ŋkà nə̀ wo à yə nà' ma ntonùm nə. Nà' à sə lòmantombìi wo tə̀tè nà' kə təəŋ mam mvwe' sə̀ mo nə cu sə.
10 Wo à kwa, ni' mòk boŋ wo vɛ'ɛ nsàp mòk, mvəsə̀ wo ànə ye ŋkə̀ŋkà nə!
11 Wo ni lo mu̱nda'à anə, nə ye mo nə bə ma ye Mèri. Wo təəŋ bə tumfərə, nə kuksə mo nə. Wo muk bàam awo, nə fis dasə fa mo nə bum səmok. Bum sə̀ wo à fa yi sə à ye nsàp mbàm mòk nə̀ wo togə̀ nà' də guù. Bə nsàp làmindà mòk nə̀ wo to nà' də frankisì. Nə ye bə nsàp mve' nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də meè.
12 Anə geŋ, Nwì tipsə wo ndzənə lo də yà'wèeŋ kà bohòŋkum Heròmok bwìŋ fohòlòfe'lə̀. Wo à bɛ' mandzə̀ nə̀ zok, nə foho lo la'à wo.

Wo Caŋsə Lòjisòs Mvwe' Lak Ijìp

13 Bu̱u̱ yè'sə ànə lo wes me fana masinjà Tà Nwì kə cep bohòJòsep ndzə loòdə, <<Lòkok mu̱tsə̀, nə jəŋ mo nə bə ma ye, wenə wèeŋ caŋ lo mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp. A kə̀ dzèŋ fo', wèŋ cum tə̀tè nùmbu nə̀ mu̱ tsə̀' weŋ də wèeŋ bwi foho və ŋkuŋ. Mù du̱k yè'sə bu̱u̱sə̀ ŋkum Heròo nə lap mandzə̀ də yi zə nà'.>>
14 Jòsep à lòkok nòoŋ, nə jəŋ mo nə bə ma nə wèŋ pwe', wo caŋ lo nooŋ mvwe' lak Ijìp anə ndzəmə̀.
15 Wo à cu fo' tə̀tè Heròkpu̱. Yè'sə ànə ye vɛ'nə ya yusə̀ Tà Nwì ànə cep casə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèeŋ ye zìnə. Yusə̀ wo à cèp sə à ye də, <<Mù a to fis və̀ mo àm mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp.>>

Ŋkum HeròZə Wes Bəbweŋke' Wèŋ

16 Ghà nə̀ Heròànə riŋ ŋga'a də bu̱u̱ sə̀ ma ntonùm wèŋ sə bòrə yi laŋ fana ntu̱m yaaŋ yi wùriŋ. Yi fa ŋàŋ də wo lo mvwe' lak Betèrèhem nə ye bəbwe buhu lak sə̀ yà' ku̱əp fo' pwe', nə zə bweŋke' sə̀ mbəmbam. Yi də wo zə sə̀ wo lùumŋgòŋ ba nə foho və ma ŋkwɛ̀ŋ pwe'. Yi à sə cèp yè'sə, yi sə fu̱hu̱ lo bə mvèk nə̀ bu̱u̱ sə̀ wo à və̀ ma ntonùm wèŋ à tsə̀' yi də sɛ̀ nə à tesə nə.

17 Yè'sə ànə gʉ fana yusə Jèrèmiyà nə yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì ànə
cep bʉʉŋ və zìnə. Yi ànə cep də,
18 <<Ŋgì mòk sə yuhu və mvwe' lak Ramà.
A ŋgì ŋgùŋ bə waŋ vɛ'ɛ nəbʉp.
Recà sə wa bwe ye wèŋ.
Yi sə wa yà' nsàp nə wo tsəpsə yi bʉ̀ə̀,
bʉ̀ʉsə wo kpʉ wes pwe' nə pwe'.>>

Jòsep Bə Mèri Fəsə Ko' Jisòs Sə Ijìp

19 Herònə ànə kpʉ fana masinjà Tà Nwì à və bohòJòsep ndzə loòmvwe'
nzeŋgòŋ Ijìp anə sèmok,
20 nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Lòkok mʉtsə, nə jəŋ mo nə bə ma ba fo'.
Wenə wèeŋ bwi lo mvwe' lak Izùrɛ, bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ sə wo ànə sə lap mandzə
də wo zə mo nə sə a kpʉ wes pwe' laŋ.>>
21 Fana Jòsep lòkok, nə jəŋ ma mo nə, bə mo nə wèŋ bwi foho və fe'lə
mvwe' lak Izùrɛ.
22 Jòsep ànə yuk də Acilaòa kok gaŋ tɛ̀' ye Heròco ŋkum Jùdiyà yi fana
yi wəp ŋgòcu mʉmvwe' ànə. Wo à kə̀ tipsə fe'lə yi ndzə loòsèmok fana
yi lo kə cum mvwe' nze Galìli.
23 A kə̀ dzèŋ fo', yi ci lak ye mʉmvwe' nəmòk nə wo to fo' də Nazàrɛ.
Yi ànə gʉ vɛ'nə fana yusə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèp bʉʉŋ və zìnə.
Yusə wo à cèep sə də, <<Wo nə to fa mo nə liŋ mok də ŋwə̀ lak Nazàrɛ.>>

3

TsətsòhòNə̀ Jon
Ŋgà Bàptɛsə̀ Bwìŋ
(Mak 1:1-8; Luk 3:1-9, 15-17; Jon 1:19-28)

1 Mvèk ànə à ye, ŋga Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ à və̀ə, nə sə tsoho nzak Nwì.
Yi à sə cu sə ŋgəà, bwìŋ sə tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə sə kə yuk
yusə yi sə cèep.
2 Yi à sə tsòho dʉk də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, njo
nə gaŋ ŋkum sə mʉbu kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòŋ fɛŋ laŋ.>>
3 Ŋwə̀ nəmòk à ye ŋgà tsòhòbum Nwì taŋntɛ̀ŋ nə liŋ ye à ye Ìzayà nà'a
à dʉk də,
<<Ŋgì ŋwə̀ nəmòk sə cèp torə və sə ŋgəà, nə sə yuhu də,
<Gʉ tsə'rə fa Tà Nwì mandzə ye,
rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə ŋgògì cà ca.> >>
Yi à sə cèp yè'sə ŋga yi sə dʉk yà'sə Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ nə.
4 Jon à sə ni nsàap cə̀ək mok sə̀ wo à sə gʉ̀ yà' bə nwɛ̀ɛs nàm nəmòk
nə wo togə̀ nà' də kàme. Yi à ni tse' korə ŋgùp sə mbwèe yi. Yi à sə zʉ
ŋgwim bə nu.
5 Bwìŋ à tesə və mvwe' lak Jòrosalèm nə ye nzeŋgòŋ Jùdiyà pwe' ŋgòkə
tsèŋ yi. Mok sə və mvwe' lak sə̀ yà' kʉəp ndzəp Jòridàŋ pwe'.
6 Wo à və̀, nə dʉk də wo kəàcù bə bʉp awo laŋ fana yi bàptɛsə yà'wèŋ
sənə ndzəp Jòridàŋ nə.
7 Jon à yə ŋga bòp bʉ̀ Faràsi bə bòp bʉ̀ Sadusì wèŋ sə kpəəŋ və̀ə də yi
baptɛsə wo. Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ ŋgwì bʉ̀ no, tsə̀' weŋ ŋga'a ndà
də wèeŋ caŋ, nə swirə ŋgə' nə Nwìi nə fa bwìŋ è?
8 Wèeŋ gʉ yusə aco yà' ni tsok də wèŋ bwìŋ fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ laŋ.

9 Wèeŋ kà də wèeŋ sə tsərə də wèeŋ nə swirə bʉ̀usə̀ wèŋ sə dʉhʉ də, <Tàcici avès à ye Abràham> dʉk. Bʉsə̀ mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də aco Nwì jəŋ lìis yè'e, nə gʉ fa Abràham bwe bə zeŋ.
10 Yuk a. Njàm nə nòsə kʉ̀' ŋgògbɛ̀' màk tʉ nə sə mbwè. Tʉ nə̀ fòpwe' nə̀ nà'a kà-a nto'o sə̀ bə̀boŋ zəm, wo nə gbɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gèsə nà' sə misə̀.
11 Mʉ bàptɛsə mègù yàm bwìŋ bə ndzəp ŋgònìtsə̀' də wo a bwìŋ fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ laŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi nə və maŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ʉ nə baptɛsə bwìŋ ye bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə nə ye bə mis. Yi yam ghak mʉ yi. Mʉ̀ ka yè'e kə̀kʉrə̀ co mʉ̀ bək fa yi kùuŋgùp ye yeŋ.
12 Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ŋgòcìs nzaŋ bə zeŋ. Yi nə nəmsə nzaŋ sə mʉ tàpə, nə tɛŋ dzədzəə sə sə mvwe' mis nè nà'a kà liìgə̀.>>

Jon Bàptɛsə Jisòs
(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

13 Mvə̀k nə̀ Jon à sə bàptɛsə bwìŋ ànə à ye fana Jisòs ye'e me'rə nzeŋgòŋ Galìli, nə lo mvwe' ndzəp Jòridàŋ. À kə̀ dzèŋ fo', yi kə ye Jon də nà'a baptɛsə yi.
14 Jon lap mandzə̀ ŋgògʉ̀ də ya Jisòos teŋsə. Yi dʉk fa Jisòs nə də, <<A nə ye co wu bàptɛsə mʉ wù, wù sə və bwìŋ də mʉ bàptɛsə wu mʉ̀ yè'sə va?>>
15 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Mʉ̀ rì vɛ'nə sə̀' laŋ, bàptɛsə mʉ ntèŋ. Bʉsə̀ a gʉ̀-a vɛ'nə ye də a gʉ̀ ya'sə yusə̀ ya'a kə̀kʉrə̀ bohòNwì.>> Yi ànə dʉk vɛ'nə, Jon nə dzəm.
16 Mvə̀k nə̀ wo ànə bàptɛsə wes yi ntèŋ fana Jisòs tesə kok sə ndzəpə̀ anə. Ntòbu à mùhu nòoŋ to. Yi ye ŋga Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə tsə tesə və̀ mbwa co kə̀kəbʉ̀ŋ, nə kə naaŋ yi mʉtuhù.
17 Ànə geŋ, ŋgì mòk cep tsoŋ mʉbu anə də, <<Nè'e mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Mʉ kwagə̀ bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ.>>

4

Satà Mùmsə Jisòs
(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 Yòŋsə̀ nə à jə lòJisòs mvwe' səmok sə ŋgəà də ya Satà nə̀ yi ŋkum ze' nə mumsə ja'a nà'.
2 Ghà nə̀ yi à cu fo' ndzəm hum kwè bə maràŋ sə̀' hum kwè ŋga yi ka mʉzə̀p yumok kə̀ cùhù gesə lok fana njè yaŋ yi.
3 Fana Satà nə və bohòyi, nə dʉk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwì, cep-a ya lìis yè'e bʉʉŋ na bɛŋ ŋga wu zʉ.>>
4 Jisòs à dʉk fəsə fa nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə Ŋwàk Nwì dʉk də, <Kaco ŋwè cum megu bʉ̀ʉ ŋàaŋ zʉzʉ yeŋ.> >>
5 Ànə gèŋ, Satà nə jə lo Jisòs mvwe' ntʉm lak nə̀ rərɛŋ nə. Ntʉm lak nə̀ rərɛŋ nà'nə, a lak Jòrosalèm. Yi kə tes nà' mʉ ndùndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, mvwe' sə̀ yà' sàp wùriŋ,
6 nə dʉk fa Jisòs nə də, <<A ye-a də wu mo Nwì, wù li gbʉ tsoŋ lo-a sə nze-è. Bʉsə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də, <Nwìi nə fa masinjàa ye ŋàŋ ŋgòjə ŋkərə̀ bohòwù, də yà'wèeŋ kotse' wu mʉtsə̀ bə bo awo ya wu nə kà kù nə̀ kù ta.> >>

7 Jisòs cep fəsə fa yi də, <<Ŋwàk Nwì sə dʉk sə' də, <Wù ka tse' ŋgòbʉə ja'a Tà nə yi Nwì yòyeŋ.> >>
8 Satà nə jəŋ mali lo yi mʉmvwe' tu nda mòk nə nà' sàp lòmʉtsə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à təəŋ mbwa, yi niŋ tsok fa Jisòs lak bə ghàak sə sənə nzeŋgònè'e pwe'.
9 Yi dʉk fa nà' də, <<A ye-a ŋga wù təəŋ-na bə tumfərə, nə kuksə mʉ fana bum sə wù sə yə yà' yè'e pwe', mʉ nə fa wu yà'.>>
10 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Satà, coho gɛsə fo'. Ŋwàk Nwì sə dʉk də, <Ŋwè tse' ŋgòkùksə mègù Tà nə yi Nwì ye, nə fak megu sə' bohòyi yiìyi.> >>
11 Yà'a mvwe' sə Satà nə à mè'rə Jisòs, nə lo. Masinjàa Nwì wèŋ və, nə kə jəŋ ŋkərə bohòJisòs nə.

Jisòs Yèto Fàk Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli
(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 Jisòs ànə yuk də wo nisə Jon ndapndzəm fana yi ye'e lo yuye mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.
13 Yi à ka mok mvwe' lak ye Nazàrɛ cum. Yi à kə cu mok mvwe' lak Kàpanùm. Kàpanùum mʉlak mòk nə nà'a ŋgʉ tèm Galìli. Tse' nze nə fo' bʉ̀ʉ Zebulòbə bʉ̀ʉ Naptalè wèŋ.
14 Yi à kə cu fo' ya yusə ŋgà tsòhòbum Nwì nə liŋ yee Ìzayà à cèep ye zìnə. Yusə yi à cèp sə də,
15 Nze bʉ̀ʉ Zebulòbə bʉ̀ʉ Naptalè
nə nà' kʉəp mvwe' ndzəp nə ghaŋ, nə nà'a ŋga wù to càsə Jòridàŋ. Wo togə nze nə də
Galìli, lak bʉ̀ mvumvum wèŋ.
16 Wèŋ sə wèeŋ cugə sənə ndzəm, wèŋ a yə marɛŋ mòk nə ghaŋ.
Marɛŋ nə nə rɛɛŋ bohòwèŋ sə wèŋ à sə cu sə mvwe' nzeŋgòŋ ŋgə' kpʉ yà'a.
17 Á yè jə mvàk ànə, Jisòs sə tsoho kɛ' ncèp ye. Yi sə dʉk də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, bʉ̀ʉsə gaŋ ŋkum sə mʉbu kʉəp ŋgòye sə nzeŋgòŋ fɛŋ laŋ.>>

Jisòs To Ŋgàa Fàak Ye Sə Mantombì Kwè
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Mvəsə Jisòs à sə gì ŋgʉ tèm Galìli fana yi ye ŋwè nəmòk bə moma ye wo ba. Wo à ye Saimʉ̀ (nè wo togə yi sə' də Pità) bə Andrù. Wo à ye ŋgàa ko fuk ŋga wo sə fuk bə ram. 19 Jisòs dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ bɛ' və mʉ ya mʉ yə'rə weŋ ŋgòko jə vè fa mʉ bwìŋ.>>
20 Wo à yuk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, wo me'rə mak noŋsə ram awo sə, nə yuŋ lo yi.
21 Yi à lòghàr, yi ye fe'lə mok sə' bwìŋ ba. Á ye sə' bwe ŋwè nə mò'fis. Liŋ awo à ye Jem bə Jon. Liŋ tɛ̀' awo à ye də Zebèdi. Yi à yə wo ŋga wo cu sə ŋgwesə bə tɛ̀' awo nə wèŋ ŋga wo sə gʉ̀hʉ tsə'rə ram awo. Jisòs to wo.
22 Wo à yuk ntɛ̀ŋ, wo me'rə ŋgwes awo bə tɛ̀' awo sə̀', nə yuŋ lo Jisòs nə.

Jisòs À Yə'rə Bwìŋ, Nə Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Wèŋ

23 Jisòs à kɛ' nzeŋgòŋ Galìli pwe'. Yi sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus, nə sə tsoho Ntirè nə Bèboŋ nə nà'a bə nzak gaŋ ŋkum Nwì nə. Yi à sə gʉŋsə bwìŋ bə nsàp yiya nə fòpwe' nə wo à tse'.
24 Bwìŋ à yuk lòwes yusə yi à sə gʉ̀ sə mvwe' lak yà'sə, nə ye mvwe' nze Sìriyà nə pwe'fo'. Yà'sə à gʉ̀ʉ, wo sə jə və fa yi bʉ̀ʉ sə wo à tse' nsàp yiyaŋ nə fòpwe'. Mok à ye bʉ̀ʉ sə yòŋsə ze' à ye ndzə ni'ì wo, sə wo sə gbʉ̀ nənò' bə sə wo à kpʉ sak kɛ' ni' mamòk wèŋ pwe'. Wo à jə və wo vɛ'nə, yi gʉ wo pwe', wo gʉŋ.
25 Mfèŋ-bwìŋ à tesə, nə sə yuŋ lo yi. Bʉ̀ʉ yè'sə à tesə və mvwe' Galìli, Dìkàpolìs, Jòrosalèm, Jùdiyà nə ye ma ndzəp Jòridàŋ mamòk.

5

Jisòs Tsòho Nza' Nwì Mʉ Ndàhà
(Luk 6:20-23)

1 Jisòs à yə mvə'nə bwìŋ à kə mà wùriŋ fana yi kok lo mʉmvwe' nda nəmòk. Ŋgàa fàak ye wèŋ à kə gʉ̀m yi ghʉ̀r fana yi cum tsoŋ nze,
2 nə yeto ŋgòyə'rə wo dʉk də,

Kwəkwa Nə Nà'a Zìnə

3 <<A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo rì də wo ka kàkʉrə bohòNwì yeŋ, bʉ̀ʉsə tse' gaŋ sə mʉbu nsàp bʉ̀ ànə.
4 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo sə tɛ', bʉ̀ʉsə Nwìi nə yìsə fa wo ndzəplis awo.
5 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo fʉ̀ə, bʉ̀ʉsə Nwìi nə ghaksə wo bə yusə yi à kà' də yi nə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ.
6 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə tsətsərə̀ə awo cu ghak ŋkʉ̀ʉŋ ŋgògʉ̀ yusə yà'a kàkʉrə bohòNwì, bʉ̀ʉsə Nwìi nə kə ze'sə wo bə yusə wo sə tsərə sə.
7 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo koksəgə manziŋ bohòbwìŋ, bʉ̀ʉsə Nwìi nə koksə manziŋ bohòwo sə'.
8 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo tse' ntʉm sə rərɛŋ, bʉ̀ʉsə wo nə kə yə Nwì bə lis.
9 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo fagə̀ fifi mʉtsətsə'rə̀ə bwìŋ, bʉ̀ʉsə Nwìi nə to wo də bwe ye.
10 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə bwìŋ sə yeŋsə wo ŋgə' njo nə wo sə gʉ̀ yusə yà'a kàkʉrə bohòNwì, bʉ̀ʉsə tse' gaŋ sə mʉbu sə nsàp bʉ̀ ànə.
11 <<A rɛŋsi bohòwèŋ ŋga bwìŋ sə yàk weŋ, sə fa weŋ ŋgə', nə sə ci' nsàap mvwèes sə bʉp pwe' mʉ tuhù wèŋ njo nə wèŋ sə yù mandzə àm.
12 Wèeŋ kwa, nə kà fʉ̀' bʉ̀ʉsə wèeŋ nə kə tse' làlàk mʉbu ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Yà'a mègù sə' mvə'nə wo ànə yeŋsə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə wo à ye to mantombìi wèŋ ŋgə' sə' vɛ'nə.>>

Ŋgàa Gaŋ Ŋkum Nwì Wèeŋ Ye Co Ci' Bə Marɛŋ
(Mak 9:50; Luk 14:34-35)

13 <<Wèeŋ co ci' bohòbwìŋ sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. A ye-a ŋga ci' cwɛ̀'lə bʉp, mandzə nə ŋgògʉ̀ yà' lʉm fe'lə kà mok ye. Yà' kà fàk mok tse', wo nə kɛ'mak yà' sə nze, maŋgòŋ nəŋ ca kù mbwa.
14 <<Wèeŋ co marɛŋ bohòbwìŋ sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. Wo ci tes-a lak mʉtu nda, kaco yà' ye səswihì yeŋ.

15 Kaco ŋwè bwe' laàm, nə swihi nà' sənə tasà yeŋ. Yi nə tes nà' mʉnə
yumok jəja ya nà'a sə rɛŋ bohòbwìŋ mʉ ndà'à anə pwe'.
16 Yà' mègù sə' vɛ'nə də wèeŋ gʉ marɛŋ awèeŋ rɛŋ bohòbwìŋ. Nà'a
rɛŋ ya ŋga wo yə bəbo àwèŋ nè wèŋ sə gʉʉ, wo kuksə Tɛ' awèŋ nə yi cu
mʉbu.

Yəyə'rə Nə Bə Nzak Lʉk

17 <<Kà də wèeŋ tsəm də mʉ a və ŋgòləsə lʉʉk Musì nə ye bum sə ŋgàa
tsòhòbum Nwì wèŋ à yə'rə fa bwìŋ yà'a dʉk. Mʉ a ka ŋgòləsə yà' və, mʉ
a və ŋgòkə gʉ fàak am də ya bwìiŋ riŋ də, yusə wo à yə'rə sə yà' kʉrə
lòbə zeŋ.
18 Wèeŋ yuk, nə tsərə tse' yusə mʉ sə cèp yè'e bəboŋ. A ye-a ŋga ntòbu
bə nzeŋgòŋ cu mali mvə'nə yà'a yè'e, ye də mʉbè'lə yumòok nə kà ndzənə
lʉk nə mò'fis momjo vɛ'ɛ coho tesə yuk. A nə kà cohòyuk tətè fàak awo
kə me ŋkuŋ.
19 Ye də a ye-a ŋga mʉbè'lə lʉk mègù-a momjo vɛ', ŋwè kà nà' nòŋsə,
nə yə'rə fa bwìŋ sə' də wo kà nà' sə' nòŋsə, fana ye də ŋwə ànə nə ye
momntilip mvwe' gaŋ ŋkum Nwì. Nə ye sə' də, a ye-a sə ndà pwe' nə yi
noŋsə lʉʉk sə, nə yə'rə fa bwìŋ ŋgònòŋsə yà' sə' fana ŋwə ànə nə ye ŋwè
nə ghaŋ mvwe' gaŋ Nwì.
20 Mʉ sə tsə' fa weŋ də, kaco wèeŋ nə cu mvwe' gaŋ Nwì yeŋ tse'ŋga
wèŋ dzəm zìnə ŋgògʉ yusə yà'a kəkʉrə bohòNwì nə ghak casə mvəsə
ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉk nə ye bʉʉ Faràsi wèeŋ gʉgəə.

Jisòs Yə'rə Fa Bwìŋ Bə Nzak Jəjò'
(Luk 12:57-59)

21 <<Wèŋ ànə yuk də wo à dʉk fa bʉ njamòk wèŋ də, kà də ŋwèe zə
ŋwè dʉk. Də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk zə mòk fana wo nə jəŋ və yi mvwe'
nzak.
22 Mʉ sə tsə' weŋ nə ŋga'a nè'e də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk jòk bohòmòk
wà jì njo, yi nə tse' nzak. Nə ye sə' də a ye-a sə ndà, ŋga yi to-a moma ye
mòk də <Wu yu nə wà> fana yi nə ye li kaŋsurù ŋkuŋ. Nə ye mali sə' də,
a ye-a ŋga ŋwè to ŋwə nəmòk də <Wùu ləm>, fana yi tse' ŋgə' nə ŋgòkə
sə sə misə.
23 Ye də a ye-a ŋga wù də wu kuksə Nwì bə fəfa yò, nə kə dzeŋ-a mvwe'
kàm nə wo fagə Nwì fəfa mbwa nə fana wù tsərə kok də moma yo mòk
tse' jəjòk bohòwù,
24 wù me'rə tes yusə wù anə də wu fa sə fo', nə lo kə mesə və weŋ moma
yònə. Wenə mèsə ŋkuŋ wù bwi və, nə kə fa Nwì fəfa yònə.
25 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk də yi gʉ nzak wenə mʉ kot, boŋ ghak də
wenə mesə bə mvòk nè wèŋ ka mʉ kot anə ntòkə dzeŋ. Bʉsə wu kə dzeŋ
mʉ kot, yi nə fa wu ndzə bohòŋgà sak nzak. Ŋgà sak nzak nə nə fa wu
bohòŋgàa tàm wèŋ fana wo nisə wu ndapndzəm.
26 Mʉ tsə' wu yusə zìnə də wu nə cum mam mbwa tətè tse'ŋga wù làk
wes mbàam sə, dolà kà cu ŋkuŋ wù tesə.

Nzak Sàhà

27 <<Wèŋ ànə yuk laŋ də wo à dʉk də, ŋwèe kà nto ko.

28 Nə ŋga'a nè'e mù sə tsə' weŋ də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk kʉ̀k mègù-a
ŋwàŋwè bə lis də ŋwà nè'e bòco bə nà' nooŋ fana ye də yi ko nto bə nà'
sə ntʉ̀ʉ̀ yi yà'sə laŋ.
29 Ye də a ye-a ŋga lis yo sə ma mòk sə gʉ̀-a wu ŋgògʉ̀ bʉp fana wù fis
mak tosə yà', a dzəm nà' ye lis yo sə ma zʉ. Bògha' də ni' yònə bisə ma
mòk vɛ'nə ntɛ̀ŋ nə noŋsə nə də yà'a cum fo' lòoŋ, wù kə ni bə zeŋ mvwe'
ŋgə' nə sə misə.
30 Nə ye sə' də a ye-a ŋga bo ma zʉ̀ʉ̀ yo sə gʉ̀-a wu ŋgògʉ̀ bʉp fana
wù gwɛ' tiŋ mak nà'. Bògha' nə də ni' yòo nə bisə ma mòk vɛ'nə ntɛ̀ŋ nə
noŋsə nə də nà'a cum fo' pwe', wù kə ni bə zeŋ sə misə.

Nzak Ga'a Gù
(Mat. 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18)

31 <<Wo ànə dʉk sə' də, ŋwə nə yi dʉk-a də yi me'rə ŋgwe ye fana yi
com fa nà' ŋwàk ndzə bohòdə yi mè'rə nà' laŋ.
32 Nə ye də mʉ̀ sə tsə' weŋ ŋga'a də, a ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga
ka bʉ̀ʉ̀ njo nə də nà' sə yù mbəmbam sə mbiŋ yeŋ fana ye də yi gʉ̀ ŋwà
nə yi ŋkuŋ nà' ko nto. Ŋwə nəmòok kə jə-a ŋwà nə wo me'rə yi nà'nə, ye
də ŋgə̀ŋgàŋ ko sə' nto.

Nzak Nkɛ̀ŋ

33 <<Wɛ̀ŋ nà yuk sə' də wo à dʉk fa bʉ̀ njamòk wɛ̀ŋ də, ŋwèe nə kà wà
kɛ̀ŋ basə. Də yusə ŋwè kɛ̀ŋ yà' bohòTà laŋ àlɛ yà' təəŋ megu vɛ'nə.
34 Nə ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə' weŋ də a ye-a ŋga wù də wu kak tes yusəmok
fana wù kà kɛ̀ŋ lok nə kɛ' mò'fis. Kà də wu kɛŋ ntòbu dʉk, bʉ̀ʉ̀sə nà'a
yà'sə kapràk Nwì.
35 Kà ŋgùp nze nè'e sə' kɛ̀ŋ bʉ̀ʉ̀sə nà'a yà'sə mvwe' sə Nwì tes kùu ye.
Ŋwèe kà lak Jòrosalèm sə' kɛ̀ŋ bʉ̀ʉ̀sə yà'a yà'sə ntʉm lak ŋkum nə ghaŋ
nə.
36 Ŋwèe kà tu ye sə' kɛ̀ŋ lok, bʉ̀ʉ̀sə kaco wu gʉ kupsə riŋ to nʉ̀əmtu nə
mò'fis ŋgòye fəfop kè səseŋ àlɛ' yeŋ.
37 Yusə wù dʉk-a də wu cep pwe', yà'a ye megu <Ŋ bə Hai'> ba. A càsə-a
mʉ mvə' ènə ye də yà' və yà'sə mok bohòSatà.

Nzak Gʉ̀ Fəsə̀ Bʉp Bə Bʉp
(Luk 6:29-30)

38 <<Wo ànə dʉk sə' də, lis bə lis, nzòŋ bə nzòŋ.
39 Nə ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə' weŋ də, ŋwə nəmòok gʉ̀-a wu bʉp, wù kà yi
bʉp gʉ̀ fəsə fa. A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sam wu mbumbuk ma zʉ mpaaŋ,
wù me'rə yi sam wu mbumbuk ma ŋkwìp sə'.
40 A ye-a ŋga ŋwè somsə wu mʉ kot, nə jəŋ cə̀k yòfana wù me'rə yi jəŋ
nə ndzə tsətsə'rə nə sə'.
41 A ye-a ŋga ŋgà tàm mòk ko wu bə ŋàŋ də wu bək bum ye, wù bək
casə mvwe' sə yi də kʉ̀rə sə.
42 Ŋwèe lɛŋ-a yumok bohòwù, wù fa yi. Ŋwə nəmòok dʉk-a də wu
samsə fa yi yumok, wù samsə fa yi yà'.

Dzəm Bʉ̀ʉ̀ Sə̀ Wo Bɛ̀ŋgə̀ Wu
(Luk 6:27-28, 32-36)

43 <<Wo ànə dʉk sə' də, dzəm ŋge' yo wɛ̀ŋ, nə bɛŋ bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀
wu.

44 Mʉ̀ dʉ̀k yàm ŋga'a də, dzəm bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu sə sə̀', nə sə lɛŋ fa
bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo sə yeŋsə wu ŋgə' wɛ̀ŋ pìriyà.
45 Wɛ̀ɛŋ gʉ̀ vɛ'nə, wɛ̀ŋ ye bwe Tɛ̀' awɛ̀ŋ nə̀ yi cu mʉ̀bu nə, bʉ̀ʉ̀sə̀ yi gʉ̀gə̀
nùm ye nà' sə to bohòbʉ̀ʉ̀ sə̀ bʉ̀p bə sə̀ bə̀boŋ wɛ̀ŋ pwe' yəyərə̀. Nə ye
fe'lə sə̀' də yi gʉ̀gə̀ mbʉ̀ŋ li bohòbʉ̀ʉ̀ sə̀ bə̀boŋ bə sə̀ bʉ̀p pwe' sə̀' yəyərə̀.
46 A ye-a ŋga wɛ̀ŋ sə dzəm mègù bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo sə dzəm weŋ, ye də aco
Nwì lak weŋ bʉ̀ʉ̀ yà? A mègù-a bʉ̀ʉ̀ sə̀ bʉ̀p sə̀ wo ŋgàa benə̀ mbàam tas
yà'a wo gʉ̀gə̀ ka sə̀' vɛ'nə yeŋ à?
47 Nə ye də a ye-a ŋga wèɛŋ cepsə megu-a ŋge' awɛ̀ŋ, ye də yusə̀ wɛ̀ŋ
gʉ̀ fis zok sə yè'sə yà? Mʉ̀ də bʉ̀ pegè wèɛŋ gʉ̀gə̀ sə̀' vɛ'nə àlaa.
48 Wɛ̀ŋ tse' ŋgògʉ̀ bə̀boŋ bə bum pwe' mvə̀'nə̀ Tɛ̀' awɛ̀ŋ nə̀ mʉ̀bu gʉ̀gə̀ə.

6

Kà Bum Njo Nə̀ Bwìiŋ Ye Ŋga Wo Kwasə Wu Gʉ̀

1 <<Jəŋ ŋkərə̀ də wu kà fàha Nwìi yo mantombìi bwìŋ də ya wo kwasə
wu gʉ̀. Bʉsə̀ wu gʉ̀-a bum yè'sə mvwe' bwìŋ vɛ'nə fana Tɛ̀' yo nə̀ yi cu
mʉ̀bu nə kà wu làk.
2 Ye də a ye-a ŋga wù də wu fa ŋwə̀ nə̀ yi ka yumok tse' yumok fana wù
kà də wu yəm bʉsə̀ yà' ŋkì dʉ̀k. A yəmgə̀ nsàap ŋkìi yà'sə ŋgàa tè'èŋkup
yà'a. Wo gʉ̀gə̀ vɛ'nə mvwe' ndap pìriyà bə ŋgʉ mandzə̀ də ya bwìiŋ ye
wo, nə kwasə wo. Mʉ tsə̀' weŋ kek də wo gʉ̀ vɛ'nə yà'sə ye də wo tse' wes
lə̀là' awo yà'sə laŋ.
3 Bə̀boŋ də wu dzəm-a ŋgòfa ŋgà jìŋ yumok fana wu gʉ̀ co bo ma mòok
kà yusə̀ bo ma mòk sə gʉ̀ʉ̀ rì.
4 Yà'a nə ye sàswihì, fana Tɛ̀' nə̀ yi yəgə̀ mvwe' sàswihì nə nə lak wu.

Nzak Pìriyà
(Luk 11:2-4)

5 <<Nə ye də wèɛŋ cu ŋgògʉ̀ pìriyà fana wɛ̀ŋ kà də wèɛŋ gʉ co ŋgàa
tè'èŋkup yà'a dʉ̀k. Wo dzəmgə̀ ŋgòlòkok təəŋ mʉtsə̀, nə sə lɛŋ pìriyà
mʉmvwe' ndaap pìriyà nə ye mvwe' ga'a ndumandzə̀ wɛ̀ŋ də ya bwìiŋ ye
wo. Mʉ tsə̀' weŋ zìnə də nsàp bʉ̀ ànə gʉ̀ vɛ'nə yà'sə, ye də wo tse' lə̀là'
awo yà'sə laŋ.
6 Yusə də wu dzəm ŋgògʉ̀ pìriyà fana wù ni lo ndzə rum nda'à wù, nə
kosə ncù, nə gʉ pìriyà bohòTɛ̀' yo nə̀ yi cu mvwe' sàswihì nə. Wu gʉ̀ mvə̀'
ànə fana Tɛ̀' yo nə̀ yi yəgə̀ bum sə̀ yà'a sàswihì nə nə lak wu.
7 Nə ye sə̀' də wèɛŋ cu ŋgògʉ̀ pìriyà nə fana wɛ̀ŋ kà də wèɛŋ sə dʉhʉ
yiskok yusə̀ yà' ka fàk tse' co bʉ̀ pegè wɛ̀ŋ dʉ̀k. Wo tsərəgə̀ yàwo də wu
lɛŋ-a, nə sə cep fəsə sə̀' yusə̀ wu cèep sə tətè àlɛ, Nwì yuk pìriyà nə bʉ̀ʉ̀
zeŋ.
8 Wèɛŋ kà də wèɛŋ ye co wo dʉ̀k, bʉ̀ʉsə̀ ŋkuŋ wù sə muk cù ŋgòfek Tɛ̀'
yo nə yumok fana ŋga yi nə riŋ lo ye yusə̀ wù sə dzəm bohòyi sə tè.
9 <<Ye də wèɛŋ nə sə lɛŋ mʉmvə̀k nè'e:
<Tɛ̀' avès nə̀ wù cu mʉbu, kə̀kùksə̀ə ye bə liŋ yo.
10 Gaŋ Ŋkum yòsə və.
Yusə̀ wù dzəm də ya'a fak, wù gʉ ya' fak sə nzeŋgòŋ sə̀' mʉmvə̀'nə̀ wu
gʉ̀gə̀ bum yo sə fak mʉbu.
11 Fa a ves bɛŋ sə̀ vèes nə zʉ ya' ntinə.
12 Swì fa vèes bʉp avès sə̀' mvə̀'nə̀ ves swì fagə̀ bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo gʉ̀gə̀ ves bʉp.

13 Nə kà ves mvwe' sə̀ co mə̀mumsə̀ kə tseŋ ves jə lò.
Mvwe' sə̀ Satà nə cu, wù caŋsə gɛsə fis ves fo'.*>
14 Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀ wu bʉp, wù swi fa yi fana Tɛ̀' yo nə̀ yi cu mʉbu nə nə swi fa wu yòsə̀'.
15 Wu kà-a bwìŋ bʉp sə̀ wo gʉ̀ bohòwù swì fa fana Tɛ̀' yo nə kà wu yòsə̀' swì fa.

Nzak Dzə̀ Zʉzʉ

16 <<A sə̀' də ghà nə̀ wèŋ sə dzə̀ zʉzʉ fana wèŋ kà də wèeŋ gʉ̀ tse' si awèŋ co ŋwə̀ nə̀ njè sə ya yi, mvəsə̀ ŋgàa tɛ̀'èŋkup wèeŋ gʉ̀gə̀ yà'a dʉk. Wo gʉ̀ tse'gə̀ si awo co njè sə ya wo vɛ'ɛ də ya bwìiŋ ye riŋ də wo sə dzə̀ zʉzʉ. Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə də wo gʉ̀ vɛ'nə fana ye də wo tse' wes lə̀là' awo yà'sə laŋ.
17 Ghà nə̀ wù cu-a də wu dzə zʉzʉ fana wù kwak si yo làaŋ, nə swak tu yo bə̀boŋ.
18 Ya bwìiŋ kà də wù sə dzə̀ zʉzʉ rì. A riŋ megu Tɛ̀' yo nə̀ yi cu mvwe' sə̀swihì nə yiìyi. Tɛ̀' yo nə̀ yi rìgə̀ yusə̀ yà' cu mvwe' sə̀swihì ènə nə lak wu yi.

Tse' Ghàk Ma Mʉbu
(Luk 11:34-36, 12:33-34)

19 <<Kà də wèeŋ loksə ghàha awèŋ sə nzeŋgòŋ fɛŋ dʉk. A fɛɛŋ mvwe' sə̀ aco ndu bə nzək nə ye ŋgàa yə̀ wèŋ gʉ bʉpsə yà'.
20 Bògha' də wèeŋ loksə ghàha awèŋ lɛ mʉbu. A mbwa mvwe' sə̀ kaco nzək bə ndu nə ye ŋgàa yə̀ wèŋ gʉ lok yà' yumok yeŋ.
21 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mvwe' sə̀ ghàha awèŋ cu-a fana ntʉm awèeŋ nə cum megu sə̀' fo'.
22 Lis yoo marɛŋ nə̀ ndzə̀ ni'ì wù yi. A ye-a ŋga lis yoo bə̀boŋ fana ye də ni' yònə, nə rwiŋ bə marɛŋ.
23 Yà'a sə̀' də a ye-a ŋga lis yo ka bə̀boŋ yeŋ fana ye də ni' yòpwe' rwiŋ bə mandzəm. Ye də a ye-a ŋga ni' yo nə rwiŋ bə mandzəm vɛ'nə ye də a ŋgʉŋgʉi' ndzəm nə̀ fɛŋ bʉ̀ə̀.

Nwì Nə Ye Mbàm
(Luk 12:22-31, 16:13)

24 <<Kaco ŋwè fak ŋkwèŋ bohòmasà ba yeŋ. Yi nə dzəm fis mòk, nə bɛŋ mòk kènə aco yi sə fak bohòmòk zìnə nə kà mòk nə co yumok jə lok. Kaco wù fak bohòNwì nə ye bohòmbàm yeŋ.
25 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, kà də wèeŋ sə tɛ' kɛ'ca bə yòŋsə̀ə awèŋ njo zʉzʉ bə nəno kènə də bə cə̀ək sə̀ ŋgònitse' mʉ ni'ì wèŋ àlɛ' dʉk. Yam gha' ka yòŋsə̀ ŋwè nə noŋsə zʉzʉ yeŋ à? Nə ye sə̀' də yam gha' ka ŋgùpni' ŋwè nə casə cə̀k yeŋ à?
26 Wèeŋ kʉk ja'a na swiŋ sə̀ yà'a mʉbu yè'e nɛ̀. Wo kà yumok mʉnzuù bìgə̀, nə kà sə̀' kʉp nə kà tàp sə̀' tse'. Wo ye-a sə̀ vɛ'nə, Tɛ̀' awèŋ nə̀ mʉbu fagə̀ wo zʉzʉ. Ghak yè'sə wèŋ kè swiŋ ɛ?
27 A mʉŋgorə̀ wèŋ ndà nə̀ də aco yi naaŋ gesə nùumbu mok mʉnə nùumbu ye də bʉ̀ʉsə̀ yi jìk yi ɛ?

---

* **6:13 6:13** Aco ncèp ènə ye sə̀' də, *Caŋsə fis gɛsə lo ves mvwe' bʉp.* Ŋwàha mok sə̀ zəm naaŋ gesə lo də, *Gaŋ ŋkum sə̀ yò, ŋàŋ ye sə̀ yò, kə̀kuk ye sə̀ yò, mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.*

28 Bə ma nə càk, wèŋ sə tɛ' bə nzak càk ye bʉ̀ʉ yà? Tsərə a bə
nzàamŋgaŋ sə yà'a fomgə yè'e mʉmvə'nə yà'a kùkgəə è. Wo kà ndàp
caŋsàgə, nə kà càk sə' ba'.
29 Ye də mʉ̀ sə tsə' weŋ də a megu-a sə ŋkum Sòlomù bə ghàha ye sə yi
à tse' sə pwe', yi à ka nsàp càk mòk co nzàamŋgaŋ yè'sə ni yuk.
30 A ye-a də ŋgaŋ sə wà sə aco wù ye yà' ntinə, a ye zòŋ ŋga wo tèŋ səsə
yà' laŋ yè'e Nwì sə jəŋ ŋkərə bohòwo vɛ'nə, ye də kaco yi jəŋ casə ghak
ŋkərə bohòŋwè yeŋ à? Oòbʉ̀ʉ am wèŋ, wèŋ ka Nwì ntʉm awèŋ pwe' fa.
31 Bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ sə tɛ' kɛ'ca də vèes nə zʉ
kok yè'sə yà lɛ-ò, vèes nə no kok yè'sə yà lɛ-òkè də vèes nə jəŋ kok càk
yè'sə fòlɛ-òdʉk.
32 Bʉsə a làpgə nsàap bum yè'sə gʉgʉŋ bʉ̀ʉ sə wo ka Nwì riŋ. Bohòma
njàwèŋ fana Tɛ̀' awèŋ nə mʉbu rìŋ də wèŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə pwe'
laŋ.
33 Làp to mantombì lɛ gaŋ ŋkum Nwì, nə ye ŋgòye kəkʉrə mantombìi
yi ŋkuŋ fana bum mok yè'e pwe' nə ye sə̀' sə yàwèŋ.
34 Ye də ŋwèe kà də yi tɛ' fa zòŋ dʉk, zòoŋ nə tɛ' tu ye yi. Nùmbu nə
fòpwe' tse' ŋgə' nje kəkʉrə bə nùmbu nə.

7

Kà Ŋwə̀ Nəmòk Sak
(Luk 6:37-38, 41-42)

1 <<Kà də wu sak ŋwə̀ nəmòk dʉk ya Nwìi kà wu yòsə̀' kə̀ sak.
2 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwìi nə̀ kə̀ sak wu sə̀' mvə̀'nə̀ wù sə sak bʉ̀ʉ mok
wèŋ. A sə̀' də mvə̀'nə̀ wu fʉ̀' fa bwìŋ fana yi nə̀ fʉ̀k fəsə fa wu sə̀' vɛ'nə.
3 Njo nə̀ wu kʉ̀kgə̀ mʉjep nə̀ jo nə̀ nà' cu mʉ lisə̀ moma yo, nə swi də
bɛ̀s tʉ nə̀ ghaŋ cu mʉ lisə̀ wùu yè'e bʉ̀ʉ yà?
4 Kènə aco wù dʉk fa to moma yo mòk də, <Tse' vesə̀ lis ya mʉ̀ fis fa wu
mʉ jep nə̀ mʉ lisə̀ wu> nà'a, ŋga ŋkə̀ŋkʉ̀m jep nə̀ jep cu ma mʉ lisə̀ wù
yè'sə̀ va?
5 Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ, fis to lɛ ntòjep nə̀ ghaŋ nə̀ mʉ lisə̀ wù nà'a
ŋkuŋ ya wu nə tse' mandzə̀ ŋgòyə rì nə̀ jo nə̀ nà' cu mʉ lisə̀ moma yo nə.
6 <<Kà də wu fa bʉ̀ʉ sə wo bɛ̀ŋ bum sə̀ yà'a rərɛŋ bə ma nə̀ Nwì dʉk,
bʉ̀ʉsə̀ wo nə kà yà' co yumok jə. Wo nə nəŋ bʉpsə yà' bə kù, nə bʉʉŋ ko
wu lʉ̀.

Mandzə̀ Nə̀ ŊgòTse' Yumok
(Luk 6:31, 11:9-13)

7 <<Lɛŋ Nwì ya yi nə fa wu, làap ya wu nə tse', kùum ya wo nə muk fa
wu.
8 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi lɛŋ-a, ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse', ŋwə̀ nə̀ yi lap-a, ŋgə̀ŋgàaŋ nə
ye, ŋwə̀ nə̀ yi kum-a, wo nə muk fa ŋwə̀ ànə.
9 Wèŋ sə̀ wèeŋ tɛ̀'ɛ bwe, mòk cu yo nə̀ ŋga mo ye lɛŋ-a bɛŋ, yi fa nà' lìs
à?
10 Kènə mòok yo nə̀ mo ye fek-a də nà'a fa yi fuk, nà' fa yi no-ɛ?
11 A ye-a ŋga wèŋ sə̀ wèeŋ bʉp yè'e riŋ ŋgòfa bwe awèŋ bum sə̀ bə̀boŋ,
ye də aco Tɛ̀' nə̀ mʉbu nə, nə fa bum sə̀ bə̀boŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo lɛŋ yi sə
wèŋ wùriŋ.

12 Bum yè'sə də yusə wu dzəm-a də bwìiŋ gʉ fa wu, wù gʉ fa wo sə' vɛ'nə. Yà'a yusə lʉʉk Musì bə ncèep ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' sə cèp vɛ'nə.

Mandzə̀ Lùŋ
(Luk 13:24)

13 <<Ni mvwe' ncùu ŋka' sə̀ yà'a fəferə̀ yà'a, bʉ̀ʉsə̀ ncùu ŋka' sə̀ wəwə̀ŋ sə̀ yà' tse' mandzə̀ nə̀ bə̀boŋ yà'a, a mandzə̀ kpʉ. Bwìiŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo sə̀ yù lònà'.

14 Ncùu ŋka' lùuŋ fəferə̀, mandzə̀ nə gʉŋ te'lə̀ sə̀' nə̀bʉp. Bʉ̀ʉ sə̀ wo yə̀ mandzə̀ ènə, wo moòm gha bʉ̀ə̀.

Rì Tʉ Bə Nto'o Ye
(Mak 1:22; Luk 6:43-49, 13:25-27)

15 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə gʉ̀ basə̀ də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì yà'a. Wo və̀ə, wù sə ye mʉŋgùpni' də a nsùŋgaŋ ŋga wo ma ndzə tsətsə'rə̀ furù' nə̀ bʉp.

16 Wèeŋ nə riŋ wo bə nsàp mandzə̀ nə̀ wo sə gʉ̀ bum awo. Kaco lèmu zəm yuk mʉnə ntwìnènɛ' yeŋ, nə ye sə̀' də kaco wo kwiŋ yuk pià mʉnə ndi'ntsə̀ə sə̀' yeŋ.

17 Tʉ sə̀ bə̀boŋ pwe' zəmgə̀ nto'o sə̀ bə̀boŋ. Tʉ sə̀ bʉp zəm sə̀' nto'o sə̀ bʉp.

18 Kaco tʉ nə̀ bə̀boŋ zəm nto'o sə̀ bʉp yeŋ. Tʉ nə̀ bʉp kà nto'o sə̀ bə̀boŋ sə̀' zəm bwìŋ.

19 Tʉ nə̀ fòpwe' nə̀ nà' ka-a nto'o sə̀ bə̀boŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sə misə̀.

20 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ dʉk weŋ də wèeŋ nə riŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə gʉ̀ basə̀ də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ wo sə gʉ̀ bum awo sə.

21 <<Ka də ndàaŋwè pwe' nə̀ yi togə̀ mʉ də Tàa nə̀ kə̀ ni mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu sə yeŋ. A nə̀ kə̀ ni mbwa ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀ yusə̀ Tɛ̀' am nə̀ mʉbu nə sə dzəm də ŋwèe gʉ.

22 Nùmbu sak nzak kə̀ dzèŋ nùu fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə sə kə dʉhʉ fa mʉ dʉk də, <Tà, Tà, mʉ̀ də vès à sə cèp bum Nwì bə liŋ yo àlaa. Vès à bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsə̀ə ze' wèŋ bə liŋ yo, nə sə gʉ bum maŋgəŋgèŋ sə̀' bə liŋ yo.>

23 Mʉ nə tsok fa wo də, <Coho gɛsə lo ŋgʉ ni'ì mʉ̀ fo', mʉ̀ ka weŋ co bʉ̀ʉ am riŋ yuk. Wèŋ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>

24 <<Ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp àm nə̀ mʉ̀ cèep, nə gʉ mvə̀'nə̀ mʉ̀ dʉk sə, fana ye də yi co ŋgà ŋkərə̀ nə̀ yi à bom ndap ye mʉnə lìs.

25 Yi ànə ci nà' mbwa fana mbʉ̀ŋ li, ndzəp rwiŋ bə fə̀fə̀ wèŋ pwe' bwi' ndap nə, nà' kà gbʉ̀ bʉ̀ʉsə̀ wo à ci nà' mʉnə lìs.

26 Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp àm nə, nə kà mvə̀'nə̀ mʉ̀ dʉk sə gʉ̀ fana ye də yi ye co ŋwə̀ nə̀ ləm nə̀ yi à kə̀ ci ndap nje mʉnə ŋgwansa.

27 Yi ànə ci wes nà' fana mbʉ̀ŋ li, ndzəp rwiŋ bə fə̀fə̀ wèŋ kə bwi' ndap nə nà' gbʉ. Gbʉ̀ nə̀ nà' à gbʉ̀ʉ nə à ka gbʉ̀ nə̀ jo yeŋ.>>

28 Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana maŋgo bʉ̀ nə̀ nà' ànə ye fo' nə à sɛ̀ɛŋ mam təəŋ bə nsàp yəyə'rə̀ nə̀ wo yuk nə.

29 Wo à sɛ̀ɛŋ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à sə yə'rə ye sə zok co ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋàŋ. Yi à ka ye sə co bʉ̀ʉ sə̀ wo yə'rə fagə̀ bwìŋ lʉʉk Musì wèŋ yà'a yeŋ.

8

Jisòs Mèsə Fa Ŋgà Kuturu Yiya Ye
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Jisòs ànə sə tsooŋ mʉndahà anə fana maŋgo bʉ̀ mòk yuŋ yi vɛ'ɛ nèbʉ̀p.
2 Ànə geŋ, ŋgà kuturu nəmòk və, nə kə bʉhʉ kə̀ mantombìi Jisòs, nə dʉk fa yi də, <<Tà, a bò-a wu co wù tɛsə mʉ na, wù gʉ fa mʉ yiya àm nè'e me.>>
3 Yi ànə dʉk vɛ'nə fana Jisòs fis bo, nə jwɛŋ nà' bə zeŋ. Yi à sə jwɛ̀ŋ nà', yi sə dʉk də, <<Mʉ̀ dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sə̀' ghà ànə.
4 Yi dʉk fa fe'lə nà' də, <<Dù, nə kà ŋwè nəmòk tsə̀' fa swì. Cà lògù bohòŋgà fa satikà', nə ni fa yi ni' yò, yi kʉ̀k ja'a wu. Yi kʉ̀' mèsə, wù fa fəfa nə Musì à dʉk nə, ŋgònì tsə̀' fa bwìŋ də yiyaŋ yòa mè laŋ.>>

Jisòs Bə Ŋkum Sojà Mòk
Nə Ŋwè Lakmvum
(Luk 7:1-10)

5 Jisòs ànə və mvwe' lak Kàpanùm. Mvə'nə yi à ni və ntɛ̀ŋ, ŋkum sojà mòk kə tseŋ yi mʉtsə, nə sə lɛŋ nà'.
6 Yi sə dʉk fa Jisòs nə də, <<Tà, mo mòk nə̀ vesi cugòə yi sə tɛsə mʉ bə fàk, yi nòyiyaŋ nda'à mʉ̀ anə vɛ'ɛ nə̀ co wù kà cèp to. Yiya nə a kpʉsə yi ni' nsàp nə̀ co yi kà bʉ̀ʉ̀ŋ lok.>>
7 Jisòs dʉk fa ŋgà' nə də, yi nə və kə gʉ mo nə ya nà'a gʉŋ.
8 Ŋkum sojà nə dʉk də, <<Hai', kà wù və̀ Tà, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ka kə̀kʉrə̀ co wù kə ni mʉnda'à mʉ̀ yeŋ. Cep megu lɛ bə cù fana ya mo fàk àm nə nə gʉŋ.
9 Mʉ̀ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ yè'sə ŋwè nə̀ mʉ̀ tse' ŋkwàha bʉ̀ʉ mok mantombìi mʉ̀ sə̀ mʉ̀ sə yuk bohòwo sə̀'. Sojàa mok cu sə̀ wo yukgə̀ yàwo bohòmʉ̀ sə̀' yo. Aco mʉ̀ to mòk dʉk də, <Vəə>, yi və. Mʉ̀ dʉk fa mòk də <Lòfa'>, yi geŋ. Nə dʉk fa mali mòk də <Gʉ̀ yu yè'e>, yi gʉ yà'.>>
10 Jisòs ànə yuk yusə̀ yi à cèep fana yi mərə, nə dʉk fa bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à yù və̀ yi fo' sə də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ ŋkèm dʉk də, a mègù-a sə̀ mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ Izùrɛ ma, mʉ̀ ka ŋwè nəmòk fo' nə̀ yi tse' nsàp dzədzəm nə̀ də aco mʉ̀ gʉ to fàk bə ncèp cù àm ye yuk.>>
11 Yi dʉk fe'lə də, <<Mʉ̀ sə cèp zìnə də ntsə' dinà nə̀ mvwe' gaŋ sə̀ mʉbu sə kə̀ wès nùmbu nə fana bwìŋ nə və mvwe' bòop lak sə̀ wo tse' ŋgwìi bwìŋ fo' zəzok, nə kə zʉ be'lə bə Abràham wèŋ. Wo zʉ be'lə bə Azìk nə ye Jàkop wèŋ bəbɛ'.
12 Wo nə zʉ fo' vɛ'nə ŋga bʉ̀ʉ Jus sə̀ a nə ye co wo zʉ fo' lɛ wo sə, wo nə bɛ' fis gɛsə wo sə mbiŋ mvwe' ndzəm. Wo nə cum ca sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ.>>
13 Jisòs bʉ̀ʉŋ dʉk fa bohòŋkum sojà nə dʉk də, <<Bwì foho lòlak. Mvə'nə̀ wù dzəm tse' sə ntʉʉ̀ wù yà'a, yà'a nə ye sə̀' vɛ'nə.>> Yiya mo ŋgà' nə à mè gù sə̀' ghà nə̀ wo à sə cèep nə.

Jisòs À Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Ŋkʉ̀ʉŋ
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

14 Jisòs à kə ni mʉnda'à Pità, nə tseŋ malii nà' mbwa ŋga yi nònze bə yiyaŋ.
15 Jisòs jwɛŋ bo ŋwà nə fana yiya nə me. Ŋwà nə lokok, nə lap fa wo zʉzʉ.

16 Nùmbu ànə à ye ŋga nùm sə co tsə lòo fana wo jə və fa yi bʉ̀ʉ sə wo
à tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo vɛ'ɛ wùriŋ. Yi à cèp gù ncèp mò'fis, nə bɛ'
fis wes ze' sə bə zeŋ pwe'. Yi à gʉŋsə bʉ̀ʉ sə wo à sə yaya wèŋ sə'.
17 Yi à gʉ̀ vɛ'nə ya yusə Ìzayà ŋgà tsòhòbum Nwì ànə ceep bʉʉŋ və zìnə.
Ìzayà nə ànə cep dʉk də, <<Yi a jə lògɛsə wòwoo avès bə yiyaŋ avès yi bə
tu ye.>>

ŊgòBɛ' LòJisòos Gʉgʉŋ
(Luk 9:57-62)

18 Jisòs ànə ye mvə'nə bwìŋ mà ŋgʉ ni'ì yi wùriŋ fana yi dʉk fa ŋgàa
fàak ye wèŋ də bə yà'wèeŋ to lo ŋkùp ndzəp mamòk.
19 Fana ŋgà' nəmòk nə yi ŋgà yə'rə fa bwìŋ lʉ̀ʉk Musì caŋ və, nə kə dʉk
fa nà' də, <<Cicà, mʉ̀ dzəm də mʉ nə bɛ' lo wu ma nə fòlòoŋ fo' nə wù sə
lòo.>>
20 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Còp wèŋ tse' mvòk co wo cum ca, swiŋ wèŋ tse'
ndap awo fana mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ ka mvwe' sə co mʉ̀ noŋsə tsoŋ tu am nə
nooŋ yoŋsə tse'.>>
21 Ŋgà fàk nəmòk dʉk fa yi də, <<Tà, mʉ foho lo-a maŋkwèŋ, nə kə tuuŋ
tɛ̀' lam ŋkuŋ è.>>
22 Fana Jisòs dʉk fəsə fa nà' də, <<Yuŋ və mʉ, nə me'rə bʉ̀ʉ sə wo kpʉ
laŋ wèeŋ tuuŋ bʉ̀ kpʉkpʉ awo.>>

Jisòs Gʉ̀ Fəfə Nà' Teŋsə
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

23 Jisòs ànə ni lo sənə ŋgwes nə fana ŋgàa fàak ye wèŋ sə yuŋ lo yi sə'.
24 Mvə'nə wo à sə lòo, fəfə nə bʉp cwiŋ və ye mʉ ndzəpə anə. Nà' sə
bwi'lə kɛ' ŋgwes nə, ndzəp sə ci ni lo ca nsàp nəbʉp. Yè'sə à sə ye vɛ'nə
lòoŋ ŋga Jisòs nə sə dzəm ye lo.
25 Wo à kə to yəmsə yi, nə dʉk fa yi də, <<Tà, vesùwèŋ sə kpʉ yè'e
kpʉ.>>
26 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ wəp yè'sə yà, wèŋ ŋgàa dzədzəm
moòmjo wèŋ.>> Yi à dʉk vɛ'nə, yi lokok, nə dʉk fa fəfə nə ye ndzəp nə
də, <<Teŋsə, nə kà mok cà fe'lə.>> Yi ànə cep ntɛ̀ŋ, bum pwe' teŋsə, ci'i
təəŋ fo' wʉmm.
27 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à mərə vɛ'ɛ, nə dʉk də, <<Nè'e nsàp ŋwə nə fò, fəfə bə
ndzəp wèŋ sə yuk yi ɛ?>>

Jisòs GʉŋsəBwìŋ Ba Sə Wo Tse' Yòŋsəə Ze'
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

28 Yi ànə to tesə lo nto ndzəp ma nja fana yi tesə və mvwe' lak Gadàrin.
Bʉ̀ʉ səmok wèŋ à kə tsèŋ yi bwìŋ ba. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ ànə tse' yòŋsəə ze'
ndzə ni'ì wo. Wo à sə cu mvwe' sə wo tuuŋgə bwìŋ. Yòŋsəə ze' sə à sə gʉ̀
wo, wo bʉp ntʉm vɛ'ɛ nsàp nə co ŋwè kà mandzə ma nə wo cu nə cà.
29 Wo ànə ye Jisòs ntɛ̀ŋ, wo cep torə fis dʉk də, <<Mo Nwì, wu làp
bohòvès yà? Wù və də wu sə kə fa ves ŋgə' ŋga mvək nə ka ntòkʉrə à?
>>
30 Ànə ye ŋga bòp ŋgùnaŋ mòk nə ghaŋ à sə zʉ kɛ'cà mʉmvwe' nəmòk
fo' sə moòm səsap.
31 Fana ze' sə lɛŋ Jisòs də a ye-a ŋga nà' də nà'a bɛ' fis wo àlɛ, nà'a dʉk
də wo kə ni ndzə ni'ì bòp ŋgùnaaŋ yà'a.

32 Jisòs dʉk fa yà' də yà'a geŋ. Wo tesə, nə kə ni ndzənə ŋgùnaaŋ sə. Ŋgùnaaŋ sə pwe' à ca durə tsə ndzə baàŋ anə, nə kə gbʉ ni sənə ndzəp Galìli nə, nə kpʉ wes ca pwe'.
33 Á nə ye vɛ'nə fana, bùʉ sə wo à sə gʉ̀msə ŋgùnaaŋ sə wèŋ carə lo yàwo sə mʉ ntòlak anə fana nə tsoho fa bwìŋ yusə yà' anə ye sə pwe'. Wo à tsə' bwìŋ yusə yà' anə gʉ̀ ŋgàa yòŋsəə ze' wèŋ sə sə'.
34 Bùʉ sə mʉ ntòlak sə pwe'fo' à tesə və ŋgòkə yə Jisòs. Wo ànə ye yi fana wo lɛŋ nà' də nà'a lo gɛsə mvwe' lak awo fo'.

9

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə̀ Nə Yi À Bù'rə
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

1 Jisòs à ni sə ŋgwesə, nə to tesə lo ntondzəp ma nə̀ nja, nə tesə və mvwe' lak ye.
2 À kə̀ dzèŋ fo' fana bùʉ səmok wèŋ bək jə və fa yi ŋwə̀ nəmòk mʉkèhe ŋga ŋgə̀ŋgàŋ à bù'rə bù'rə. Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nə̀ də aco yi gʉ yiyaŋ ŋwə̀ nə me. Yi dʉk bohòŋwə̀ nə̀ yi kà gìgə̀ nə də, <<Mo àm, kà wəp, mʉ̀ swì fa wu bʉp yo laŋ.>>
3 Ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mok wèŋ à ye fo', nə yuk yusə Jisòs cèp yè'sə. Wo dʉk sə vəə wo də, <<Ŋwə̀ ènə sə gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì wà.>>
4 Jisòs riŋ yusə wo sə tsərə sə ntʉʉ̀ wo sə, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə tsərə nsàp bʉp ànə sə ntʉʉ̀ wèŋ vɛ'nə bùʉ yà?
5 Co joho gha' yè'e nə̀ ŋgòdʉk də, <Mʉ̀ swì fa wu bʉp yòlaŋ>, kè nə̀ ŋgòdʉk də, <Lòkok mʉtsə, nə gi lo yuyo> ɛ?
6 Fana mʉ nə niŋ fa weŋ də mʉʉ̀ mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋàŋ sə nze ŋgòswì fa bwìŋ bʉp awo.>> Fana yi dʉk fa ŋgà' nə̀ yi kà gìgə̀ nə də, <<Lokok, te' kəà yò, nə lo la'à wù.>>
7 Jisòs à dʉk vɛ'nə, yi lokok, nə lo yuye.
8 Bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' sə à yə vɛ'nə fana wo wəp, nə kuksə Nwì nə̀ yi a fa bwìŋ nsàp ŋàŋ ànə.

Jisòs To Màtiyò
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

9 Jisòs ànə casə fa'nə fana yi ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ yee də Màtiyò. Yi à yə Màtiyònə ŋga nà' cu mvwe' sə wo là'gə̀ mbàam tas fo'. Jisòs dʉk fa nà' də, <<Bɛ' və mʉ.>> Yi à lòkok, nə bɛ' lo nà'.
10 Jisòs à kə cu mʉnda'à Màtiyònə ŋgòzʉ zʉzʉ mbwa. Ŋgàa ko mbàam tas bə bʉʉ̀ sə wo ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ à kə cu be'lə bə nà' nə ye ŋgàa fàak ye wèŋ.
11 Bʉʉ̀ Faràsi wèŋ ànə ye vɛ'nə fana wo fek ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ də, <<Cicà àwèŋ nə sə zʉ be'lə zʉzʉ bə ŋgàa ko tas, nə ye bʉʉ̀ mok sə̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ bʉʉ̀ yà?>>
12 Jisòs à yuk fana yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Bʉʉ̀ sə wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà làpgə̀. A làp mègù doktà ŋwə̀ nə̀ yi sə yaya.
13 Wèeŋ mum vèm bə ncèp nə̀ wo à còm nà' ndzənə Ŋwàk Nwì də, <Mʉ̀ dzəm ghak yàm ntʉm nə̀ nà' tse' koksèmanziŋ nə noŋsə ŋgòfa satikà' nə̀ lʉ̀k sə dzəm.> Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉʉsə mʉ̀ à ka bʉʉ̀ bʉʉ̀ sə̀ bèboŋ wèŋ və, mʉ̀ à və̀ ŋgòto bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>>

Nzak Dzə Zʉzʉ ŋgòKùksə Nwì
(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Ŋgàa fàak Jon wèŋ à və kə fek Jisòs də, wo bə bʉ̀ʉ Faràsi wèeŋ dzègə zʉzʉ nùumbu mok, nə sə gʉ pìriyà, ŋgàa fàak ye kà yàwo gʉ̀ yè'sə bʉ̀ʉ yàlɛ?

15 Yi dʉk fəsə fa yà' də, <<Aco bʉ̀ʉ sə wo və mvwe' sə wo sə zʉ bum gù wèŋ dzə zʉzʉ à? Ka vɛ'nə sə yeŋ. Mvək nəmòk cu nə wo nə jəŋ gɛsə lo ndugù nə, fana bʉ̀ʉ sə nə dzə zʉzʉ mvək ànə.

16 Wèeŋ yuk-a, kaco ŋwè jəŋ cək nə fi, nə te' lok cək nə nà' vəp laŋ bə zeŋ yeŋ. Bʉsə nə fi nə nə saha tesə ndzənə nə zəm nə fana yam ghak wesə ŋga'a mvwe' sə nà' sàha maŋkwèŋ sə.

17 Yumook sə' də wo kà dzə rùk sənə bès nə zəm kep gèsəgə, bʉ̀ʉsə yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùuk sə nə bʉp bə bès nə mwè. Bògha' lɛ də wo gesə dzə rùk sənə bès nə fi ya rùuk sə bə bès nə pwe' cum fo' bəboŋ.>>

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə Nà' Jwèŋ Yi Cək Nə Luŋsə Mo Jairòs
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Jisòs ànə sə cep mali bohòwo ntòvɛ'nə fana ŋkwà' ŋwè nəmòk nə mʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ və kə tseŋ yi fo'. Yi təəŋ mantombìi Jisòs bə tumfərə, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Mo àm nə ŋwàŋwè kpʉ fana kwəkwè' vòə, nə kə naaŋ fa yi bo yo ya yi luŋ sòmok.>>

19 Jisòs à lòkok, nə bɛ' lo yi. Ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ à yù lòwo sà' fo'.

20 Ànə geŋ, ŋwà nəmòk nə ndʉəm à sə ca yi ndzə ni'ì mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba à nee və fʉ ŋkwèɛŋ Jisòs, nə jwɛŋ gesə cù cək nà' bə bo.

21 Yi à jwɛŋ nà' ŋga yi sə tsərə sə ntʉ̀ʉ̀ yi də, a ye-a ŋga yi jwèŋ megu-a cù cək nà' nə àlɛ, yiya ye nə nə me.

22 Jisòs à bʉ̀ʉŋ kʉ̀' ŋwà nə. Yi à yə nà', yi dʉk fa nà' də, <<Ko ntʉm njè'gù. Dzədzəm yònə wù tse' nə gʉŋsə wu laŋ.>> Yi à dʉk mèsə vɛ'nə ntèŋ, yiya ŋwà nə me gu sə' fo' ghà ànə.

23 Jisòs ànə kə ni mʉnda'à ŋkwà' ŋwè nə nà' anə to yi nə fana yi ye bʉ̀ ŋgàa kà kpʉ wèŋ ŋga wo rwiŋ fo' hip. Wo sə fʉəp ŋkìi kpʉ bə ntàŋ, nə sə kɛ'ŋgùŋ.

24 Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ tesə sə mbi pwe'. Mo ènə ka kpʉ, yi sə dzəm mègù lo.>> Wo à yuk vɛ'nə fana wo ywì'lə yi swee.

25 Wo anə fis wes bʉ̀ʉ sə wèŋ sə mbi anə fana yi ni lo mʉnda'à anə, nə kə ko bo mʉŋwà nə. Yi à ko bo nà' sə vɛ'nə fana nà' lokok.

26 Yusə yi à gʉ̀ yè'sə à yuhu mvwe' lak sà fo' sə pwe'fo'.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgàa Ntwì Lis Wèŋ Ba

27 Jisòs à mè'rə fa'nə, nə sə lo fana ŋgàa ntwì lis mok wèŋ bwìŋ ba və, nə sə waŋ torə yuŋ yi. Wo sə dʉk də, <<Mo Devìd, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>>

28 Yi ànə kə ni mʉnda'à fana bʉ̀ʉ sə ba sə wèŋ kə tseŋ yi mbwa. Yi fek yà' də yà' dzəm sə ntʉ̀ʉ̀ yà' də aco yi gʉ to nsàp fàk ènə àlɛ? Bʉ̀ʉ sə də hòli, Tà.

29 Fana yi jwɛŋ lis yà'wèŋ sə bə bo ye. Yi à sə jwèŋ yà', yi sə dʉk də, <<Yà'a ye bohòwèŋ sà' mʉmvə'nə wèŋ dzəm tse' sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ sə.>>

30 Lis awo sə à mùhu. Ànə geŋ Jisòs cep bohòwo vɛ'ɛ gugunŋ də yà'a kà
ŋwè nəmòk tsə' fa swì.
31 Wo à lòyàwo, wo to lo liŋ nà' sə mvwe' lak yà'sə vɛ'ɛ pwe' nə pwe'.

Jisòs Gunŋsə Ŋgà Kà Cù Cèp Nəmòk

32 Bùu yè'sə wèŋ à sə tesə lòfana bùu mok wèŋ jə və fa Jisòs ŋwè nəmòk
ŋga yi kà cù cèpgè. Yi à sə kà cèp vɛ'nə bùusə yòŋsə ze' à cu ndzə ni'ì yi
anə.
33 Jisòs ànə bɛ' fis ze' nə ntɛ̀ŋ, ŋgà' nə yeto ŋgòcèp cù. Bùu sə wo à ye
fo' sə à mərə. Wo duk də, <<Vès ka yàvès yumok mvwe' nzeŋgòŋ Izùrɛ
mumvə' nè'e nùmbu mòk ntòye yuk.>>
34 Bùu Faràsi wèŋ duk yàwo də Jisòs sə bɛ' fis ze' sə bə ŋàaŋ sə sə fa yi
yà' ŋkum ze'.

Jisòs À Tse' Kosəmanziŋ BohòBwìŋ

35 Ànə geŋ Jisòs kɛ' kɛ' fo' mvwe' buhu lak sə jo bə sə ghaŋ wèŋ pwe'.
Yi à sə yə'rə kɛ' mumvwe' ndaap pìriyà wèŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirə nə
Bəboŋ bə nzak gaŋ ŋkum Nwì. Yi à sə gù lòbù ŋgàa yiyaŋ wèŋ gunŋ. Sə
yà' sə ya bə nsàp yu yà lòoŋ yi gunŋsə yà'wèŋ.
36 Yi à kùk ja'a bùu sə wo à mà fo' fana manziŋ ko yi wùriŋ bùusə bùu
sə wèŋ à cu ncu ŋgə', ŋwè nə co nà' tɛsə wo ye bùə. Wo ye co nsùŋgaaŋ
sə wo sə jàm kɛ' jì ganakù'.
37 Fana yi cep bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ duk də, <<Nzum sə ŋkùuŋ, ŋgàa
kukup sə ye ŋga'a kə jo.
38 Wèeŋ lɛŋ bohòTà ŋgà nzum nə ya yi tumsə vesə bùu sə co wo kup.>>

10

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-ncòp-ba ŊgòYe Ŋgàa Ntum

(Mak 3:13-19, 6:7-13; Luk 6:12-16, 9:1-6)

1 Jisòs à to benə ŋgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba, nə fa yà'wèŋ ŋàŋ ŋgòbɛ'
fis fa bwìŋ yòŋsəə ze'. Yi à fa yà' ŋàŋ ŋgògunŋsə bùu sə wo tse' nsàp yiya
nə fòpwe' sə'.
2 Liŋ ŋgàa ntum ye wèŋ sə hum-ncòp-ba sə də vɛ'ɛ: Saimù nə liŋ ye
mook də Pità, Andrù moma Pità nə. Jem nə liŋ tɛ̀' yee də Zebèdi. Jem nə
à ye bə moma ye Jon sə' bwìŋ ba.
3 Filìp, Bàtòlomì, Tomos, Màtiyònə ŋgà ko mbàam tas, Jem mòk sə' nə
liŋ tɛ̀' yee də Alfòs, bə Tàdiyòs.
4 Saimù nə yi à ye mòk bə bòp bù nə wo togə wo də Kenènat. Nə ləsə
Judàs Iskarəyà nə yi ànə seŋ Jisòs nə.
5 Jisòs à tumsə bùu sə hum-ncòp-ba yè'sə, nə tipsə yà'wèŋ duk də, wo
kà bohòbù lakmvum nə ye bùu nzeŋgòŋ Sàmàriyà wèŋ lò.
6 Yà'wèeŋ lo lɛ bohòbùu Izùrɛ wèŋ sə wo co nsùŋgaaŋ Nwì sə wo ànə
jàm bisə jàmə.
7 Yà'wèeŋ lòo, yà' tsoho lo nzak Nwì də gaŋ ŋkum sə mubu sə yà' kuəp
ŋgòye sə nzeŋgòŋ fɛŋ laŋ.
8 Də wo gunŋsə ŋgàa yiyaŋ wèŋ, nə lokoksə bwìŋ mvwe' kpu, nə mesə
fa ŋgàa kuturu wèŋ yiyaŋ awo, nə bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' ndzə ni'ì sə'.

<<Ŋàaŋ sə̀ mʉ̀ fa weŋ yè'sə, wèŋ ka yà' ywiywiŋ, ye də wèeŋ gʉ fa lo bwìŋ sə̀' wà.>>
9 Yi tsok yà' sə̀' də yà'a cu ŋgòlòo, yà' kà mʉzàp mbàm sə̀' jə tse' lò.
10 Wo kà bàm rìp, kà cə̀k nə̀ ŋgòkə ni kupsə jə tse', kà kùuŋgùp kè a megu-a sə̀ ntʉmbàŋ jə tse'. <<Mʉ̀ də wèeŋ kà bum yè'sə jə vɛ'nə bʉ̀usə̀ mvwe' sə̀ ŋwèe fàa', yi zʉ sə̀ fo'.
11 Wèeŋ kə̀ ni-a mvwe' lak sə̀ ghaŋ kè mʉbuk lak nə̀ jo àlɛ' pwe', wèŋ lap kɛ'ca fo', nə ye ndap ŋwə̀ nə̀ yi tse' ntʉm nə̀ bə̀boŋ, nə cum fo'. Mvwe' lak sə̀ mò'fis, wèŋ kà ndap kupsə̀ tè wèŋ tesə mvwe' lak yà'sə.
12 Mvə̀'nə̀ wèeŋ ni lòmvwe' ndap nə fana wèŋ cepsə wo fo' pwe' də, <Fifi ye bohòwèŋ.>
13 A ye-a ŋga wo jə weŋ co bwìŋ, wèŋ me'rə fa wo fifi awèŋ nə. A kà-a vɛ'nə ye, fifi àwèŋ nə bwi foho və fe'lə bohòwèŋ.
14 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk ka weŋ mvwe' ndap ye kè lak awo dzəm kè də wo kà-a yusə̀ wèŋ sə cèep sə yu'rə̀ fana wèŋ kɛ'sə mak mfə̀mfə̀ə kùu awèŋ fo', nə ca bɛ' mandzə̀.
15 Mʉ tsə̀' weŋ də a ye-a ŋga bòp lak mòk gʉ-a vɛ'nə fana nùmbu nə̀ wo sak nzeŋgòŋ, boŋ ghak ŋgə' nə̀ lak Sodòm bə Gòmorà nə noŋsə nə̀ njàwo nə.>>

Ŋgə' Nə̀ Nà' Cu Mantombì
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 Jisòs à dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bʉ̀usə̀ mʉ̀ sə tum lòweŋ yè'sə co nsùŋgaŋ mʉtsətsə'rəə furùk wèŋ. Fana a bə̀boŋ də wèeŋ kərə co no, nə kà yumok bʉpsə̀ co bʉ̀ŋ.
17 Wèeŋ nə sə kʉk kʉ̀'ʉ, bʉ̀usə̀ bwìiŋ nə ko lo weŋ mʉ kaŋsurù, bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ndap pìriyà wèeŋ nə ləp weŋ mʉnə ndap pìriyàa sə sə̀'.
18 Wo nə soŋ dapsə lo weŋ mantombìi ŋkwàha bʉ̀ʉ gomè bə ŋkəŋkum wèŋ bʉ̀ʉ mʉ̀. Anə ye vɛ'nə ya wèeŋ tsoho fa wo nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì riŋ sə wèŋ ncèp nə̀ njàm.
19 A ye-a ŋga wo ko lòwu, kà də wu sə jik də wu nə cep valɛ kènə də wu nə dʉk də yàlɛ dʉk. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀usə̀ yusə̀ wu nə cep sə nə və kə̀ cùhu wù ghà nə̀ wù sə də wu cep nə.
20 Bʉsə̀ yusə̀ wèeŋ nə sə cep sə, nə kà sə̀ yàwèŋ ye. Yòŋsə̀ tɛ̀' awèŋ nə nə sə cep casə bohòwèŋ anə yi.
21 <<Mvə̀k ànə nə ye, bwìiŋ nə fa bwema awo də wo zə̀ yà'wèŋ. Tɛ̀'ɛ nə gʉ bohòbwe awo sə̀' vɛ'nə. Bwe wèeŋ nə gʉŋ tu nə lap mandzə̀ ŋgòzə tɛ̀' awo sə̀'.
22 Bwìŋ pwe' nə bɛŋ weŋ njo liŋ am sə. Megu də ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ tə̀tè nə kə ləsə, fana nà'a yi nə̀ yi nə tse' lùŋ.
23 A ye-a ŋga wo fa ŋgə' mvwe' lak mok fana wèŋ caŋ lo mvwe' lak mok sə̀ zok. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀usə̀ mʉ̀ rì də wèeŋ nə kà fàak awèŋ sə̀ wèŋ tse' ŋgògʉ̀ mvwe' lak Izùrɛ sə mèsə̀ ŋga mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ bwì foho və̀ laŋ.
24 <<Wèeŋ yuk, kaco mo sùkuù mòk yam ghak cicà ye yeŋ. Kaco ŋkwɛ̀ŋ mòk yam casə ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk ŋkwɛ̀ŋ bohònà' nə yeŋ.
25 Nə yeè nə vɛ'nə fana mo sùkuù tse' ŋgòkwa ŋga yi kə dzeŋ-a co cicà ye, ŋgà fàk ŋkwɛ̀ŋ kwa ye sə̀' wup, ŋga yi dzɛ̀ŋ co ŋwə̀ nə̀ yi sə fà' bohònà'. A ye-a də wo to fa ŋwə̀ nə̀ yi tu ndap nə liŋ də Bezebù, ŋkum ze', ye də wo

nə to bʉ̀ʉ sə mʉmvwe' ndap ànə lòoŋ bə liŋ sə yà' bʉp càsə sə də Bezebù sə.

Ŋwə̀ Nə̀ Aco Wèŋ Wəp Yi
(Luk 12:2-9)

26 <<Nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ wəp ŋwè dʉk. Bʉsə̀ yusə̀ wo sès lok-a yà' pwe' nə yəhə ntsə'mòk jəja. Yusə̀ yà'a sèswihì pwe'fo', bwìiŋ nə riŋ yà' ntsə'mòk.
27 Yusə̀ mʉ̀ tsə̀' fa weŋ ndzə ndzəmə̀ wèŋ tsok yà' maràŋ. Yusə̀ wèŋ yuk yà' mvwe' sèswihì, wèŋ fuŋ yà' mʉ ndùndap.
28 Kà də wèeŋ wəp ŋwə̀ nə̀ aco yi zə ŋgùpni' yò, nə kà yòŋsə̀ zə to nè'e dʉk. Wəp lɛ Nwì nə̀ aco yi gʉ bʉpsə to ni' yòbə yòŋsə̀ yòba fo' mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀.
29 Njoroŋ sə̀ aco wù ywiŋ ba dolà ba yè'e kaco mòk gbʉ tsooŋ sə nze ŋga tɛ̀' awèŋ ka bə zeŋ riŋ yeŋ.
30 Bohòwù nə̀ wu yòŋwè, riŋtse' də nʉ̀əmtu sə̀ mʉtuhù wèŋ yà'a pwe' yi a ta yà' taa.
31 Fana kà də wèeŋ wəp dʉk, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ gha' njoroŋ sə wèŋ.

Wu Dzèeŋ-a Jisòs
Yi Dzeeŋ Wu Sə̀'

32 <<Ye də bə bum yè'sə, ŋwə̀ nə̀ yi cep fis-a jəja mvwe' bwìŋ də yi ŋwə̀ àm fana mʉ nə kə dʉk fa yi sə̀' vɛ'nə mantombìi Tɛ̀' àm mʉbu.
33 Yà' ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzeeŋ mʉ mantombìi bwìŋ də yi ka ŋwə̀ àm yeŋ, ye də mʉ nə dzeeŋ yi mantombìi Tɛ̀' am nə̀ yi mʉbu, nə də mʉ̀ ka yi sə̀' riŋ.

Mʉ̀ Ka Fifi Jə Və,
Mʉ̀ Jə Və̀ Dzè'
(Luk 12:51-53, 14:26-27)

34 <<Kà də wèeŋ tsərə də yusə̀ mʉ̀ a və̀ ŋgògʉ̀ sə nze fɛɛŋ nə jə və gu fifi dʉk. Mʉ̀ a ka fifi jə və̀, mʉ̀ a jə və̀ fèk dzè'.
35 Mʉ̀ a və̀ ŋgòlòkoksə mwe ŋgòlʉ̀ bə tɛ̀' ye. Mo nə̀ wà'ŋgwèŋ ŋgòlʉ̀ bə ma ye. Yep bwe wèeŋ nə lʉ bə malii awo sə̀'.
36 Ŋwə̀ nə̀ yi nə bɛŋ wuu nə ye sə̀' ŋwə̀ nə̀ mʉ nda'à wù.
37 Ŋwə̀ nə̀ wu dzəm-a tɛ̀' yo kè ma yo àlɛ nə casə mvə'nə̀ wù dzəm mʉ, ye də wù ka yà'sə kə̀kʉrə ŋgòye ŋwə̀ àm yeŋ. Ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a mombam ye kè mo ŋwàŋwè nə casə mʉ ye də yi ka yà'sə kə̀kʉrə ŋgòye ŋwə̀ àm sə̀' yeŋ.
38 Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a də yi bək jəŋ ntèəŋ ye ya yi bɛ' lo mʉ dʉk, ye də yi ka kə̀kʉrə ŋgòye ŋwə̀ àm sə̀' yeŋ.
39 Ŋwə̀ nə̀ yi lap-a də yi nə tse' swe'e yòŋsə̀ ye yi fana yi nə bisə nà'. Ŋwə̀ nə̀ yi jə yòŋsə̀ nə̀ nje co yusə̀ wà bʉ̀ʉ mʉ̀ fana yi nə tse' swe'e sə.

Lə̀là̀k
(Mak 9:41)

40 <<Ŋga ŋwə̀ nəmòok jə-a weŋ nə də <Və bə̀boŋ>, ye də yi dʉk fa yà'sə bohòmʉ̀. Nə ye də ŋwə̀ nə̀ yi dʉk-a mʉ də <Və bə̀boŋ> ye də yi dʉk fa yà'sə bohòŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ nə.
41 Ŋwə̀ nə̀ yi dʉk fa ŋgà tsòhòbum Nwì də <Və bə̀boŋ>, bʉ̀ʉsə̀ nà'a ŋgà tsòhòbum Nwì fana yi nə tse' lə̀là̀k sə̀' co ŋgà tsòhòbum Nwì. Ŋwə̀ nə̀

yi duk fa-a ŋwè nə yi kəkurə mulisə Nwì də <Və bəboŋ> fana yi tse' sə' ləlàk nə co ŋwè nə yi kəkurə mulisə Nwì.
42 Ŋwə nə yi fa-a bwe yè'e wèŋ mòk ŋgàp ndzəp nə fifi də bùusə nà'a ŋgà fàk àm fana mu tsok fa weŋ zìnə də kaco ləlàk ŋgəŋgàŋ bisə yeŋ.>>

11

Jon Tumsə Ŋgàa Fàak Ye
ŊgòFek Jisòs Yumok
(Luk 7:18-35, 10:13-15)

1 Mvək nə Jisòs ànə tip wes ŋgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə fana yi me'rə mvwe' yà'sə, nə lo. Yi à lòo, nə sə kə yə'rə bwìŋ mumvwe' ndaap pìriyà bùu Jus wèŋ, nə sə tsoho lo fa bwìŋ Ntirə nə Bəboŋ nə mumvwe' buk lak sə Galìli sə.
2 Ànə geŋ Jon yuk bə bum sə Jisòs nə yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə à sə gùu fana yi tirə gesə lo fa nà' yumok cùhù ŋgàa fàak ye mok. Ànə ye yè'sə ŋga Jon nə cu mu ndapndzəmə.
3 Jon nə də yà'a kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ŋwè nə wo à duk də yi nə vəə nə kè, vèes kuk də yi cu ntòzok-ɛ?>>
4 À kə dzèeŋ fana Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusə wèŋ yuk, nə ye sə wèŋ yə bə lis awèŋ.
5 Bùu sə wo à loho lis sə yə fe'lə bum sèmok, bùu sə wo ànə sə ka gi sə gìi. Ŋgàa kuturu wèŋ sə gun, bùu sə wo à loho ntu' wèŋ sə yuk fe'lə bum. Mù sə lòkoksə bwìŋ mvwe' kpu, nə sə tsoho fa ŋgàa jìŋ wèŋ Ntirə nə Bəboŋ nə sə'.
6 Nə tsok ləsə fa yi də mù duk də, rɛŋsi bohòŋwə nə yi ka məmərə sə ntuù yi bùu mù tse' lok.>>
7 Wo ànə bwi ŋkwèŋ də wo lòo, fana Jisòs nə ye ŋgòtsòho fa bùu sə fo' yumok bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèŋ ànə lo ŋgəà fa' ŋgòkùk ja'a yà? À ye ŋgòkə ja'a ŋwè nəmòk nə yusə bwìŋ cèep, yi sə dzəm kɛ' gu yusə wo cep sə nduk à? Ka lɛ vɛ'nə yeŋ.
8 Ye də wèŋ à lòŋgòkə yə yè'sə yu yà lɛ? Ànə ye də wèeŋ kə ye ŋwè nəmòk nə yi à nitse' cèək sə bəboŋ à? Nə yeè nə sə' də nsàap bùu sə wo nigə cèək sə bəboŋ yè'sə kà ŋgəà cugə. Wo cugə ma mumvwe' nto'o ŋkəŋkum wèŋ.
9 Ye də wèŋ ànə tesə lo yè'sə ŋgògù yà? À ye ŋgòkə yə ŋgà tsòhòbum Nwì à? Ŋ, a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ŋgàa tsòhòbum Nwì nsàp nə wèŋ rì yàwèŋ anə laŋ.
10 Nà'a masinjà nə wo à còm nòŋsə bum mok ndzənə Ŋwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm də,
<Yeè, mù tumsə lòmasinjà àm kə mantombìi wù.
Masinjà àm nə nə gu tsə'rə noŋsə fa wu mandzə yo nə.> >>
11 Fana Jisòs nə cep mali sèmok də, <<Mù sə tsə' weŋ yusə zìnə də bwe sə wo à dzə wo sə nzeŋgòoŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk nə yi càsə Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ ntòdzə. Yi ye-a sə' vɛ'nə fana ŋwè nə də yi jə'rə càsə gha' mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yi nə yam gha' Jon nə.
12 Ye jəŋ ghà nə Jon à sə tsòho, nə sə bàptɛsə bwìŋ tè ŋga'a, gaŋ ŋkum Nwì sə sə ni fu ntu'ù bwìŋ bə ŋàŋ wùriŋ. Bwìŋ sə lù mègù bə ŋàŋ ŋkuŋ nə kə ni fo'.

13 Lʉʉk Musì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' à sə cèp sə̀' bə nzak gaŋ
Nwì yè'sə tə̀tè ŋkuŋ Jon sə kə və ye maŋkwɛ̀ŋ.
14 Nə ye də a ye-a də wèŋ dzəm bə zeŋ fana Jon nə yà'sə Alajà nə̀ wo à
tsòho də yi nə̀ və ntsə'mòk nə.
15 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk.
16 <<Aco mʉ fʉhʉ ŋgwì bʉ̀ nə̀ niè' nə yè'sə bə yà lɛ-ò? Wo yè'sə co bwe
mok sə̀ wo tə mʉntɛ̀ɛŋ, nə sə dʉk fa ŋge' awo sə̀ bə yà'wèeŋ ŋàhagè jap
də,
17 <Vès yəm ŋkìi sə̀ wo fisgè ŋwàŋwè fo', wèŋ kà dzeŋ nə kà. Vès yəm
ŋkìi kpʉ, wèŋ kà mbɛŋ sə̀ kom lok.>
18 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀usə̀ Jon nə ànə və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zʉzʉ.
Bwìŋ à yə vɛ'nə wo də yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi anə.
19 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ a və yàm, mʉ̀ sə zʉ bɛŋ, nə sə no rùk sə̀'. Fana
bwìŋ a yə vɛ'nə, wo dʉk də, <Wèeŋ ye ŋgà no jʉ̀hʉ̀ rùk bə tà zʉ bum kà
ze' mòok nè'.> Wo to mʉ də ŋge' ŋgàa gʉ̀ bʉp bə ŋgàa ko mbàam tas
wèŋ. Mègù də yumok kə̀ làgè ŋkuŋ bwìŋ riŋ də a bə̀boŋ kè bʉp àlɛ.>>
20 Yà'sə à mèe, Jisòs ye ŋga'a ŋgòyàk buhu lak sə̀ yi à gʉ̀ maŋgəŋgèeŋ
ye fo', wo ye nə kà bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ bwìŋ fa sə.
21 Yi sə cep də, <<Lak Corazì bə lak Bèsadà, wèŋ cu bʉp. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə
bʉ̀usə̀ bʉ̀ʉ lak Tayà bə Sidòŋ wèŋ ànə ye-a nsàap bum sə̀ mʉ̀ à gʉ̀ tsə̀' fa
weŋ yà'a wo bwèrɛ wo a kupsə laŋ. À ye-a wo də wo a ni gàa cə̀k, nə yok
və ŋgònìtsə̀' də wo kəàcù laŋ.
22 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də nùmbu sak nzak nə̀ kə̀ dzèeŋ, Nwìi nə koksə ghak
manziŋ bohòbʉ̀ʉ lak Tayà bə Sidòŋ nə noŋsə wèŋ yè'e.
23 Wèŋ bʉ̀ʉ lak Kàpanùm, wèŋ sə nɛ̀ ni' co də wèeŋ nə kok lo mʉbu à?
Wèeŋ nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə' vɛ'ɛ bòŋ. Bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ wo à gʉ̀
yà' bohòwèŋ yà'a ànə ye-a mvwe' lak Sodòm də bwèrɛ lak awo sə cu mali
niè' ntòfo'.
24 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də nùmbu sak nzak ye nùu, Nwìi nə koksə ghak
manziŋ bohòbʉ̀ʉ lak Sodòm wèŋ nə noŋsə wèŋ.>>

Və BohòMʉ̀ Ŋga Wu Cum Yoŋsə (Luk 10:21-22)

25 Mvə̀k ànə à ye fana Jisòs cep fis də, <<Mʉ̀ kwasə wu-o, Tɛ̀'. Tà mʉbu
bə nə̀ sə nzeŋgòŋ ba fo'. Wù a swìhi gɛsə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərə
nə ye bʉ̀ʉ sə̀ aco wo rɛɛŋ bum wèŋ, nə niŋtsok fa yà' bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo co
bweŋke' wèŋ.
26 Hòli, mʉ̀ kwasə wu Tɛ̀', bʉ̀usə̀ yà' bòkok wu sə vəə wù də wu gʉ yà'
vɛ'nə.>>
27 Yi cep fe'lə sə̀' də, <<Tɛ̀' am a fa bum pwe'fo' ndzə bohòmʉ̀. Ŋwə̀
nəmòk ka mwe nə riŋ, rì mègù Tɛ̀' nə. Ŋwə̀ nəmòk ka Tɛ̀' nə sə̀' riŋ. Rì
mègù yi mwe nə, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə.
28 Wèŋ sə̀ wèŋ fàak, nə wo sə, wèeŋ və bohòmʉ. Wèŋ sə̀ wèŋ bə̀k bum
sə̀ rərwi', wèeŋ və bohòmʉ̀ sə̀' ya mʉ gʉ weŋ, wèŋ yoŋsə.
29 Wèeŋ yuŋ nsàp mandzə njàm, nə sə yə'rə jəŋ bum bohòmʉ̀. Bʉsə̀
mʉ fʉà, nə tse' ntʉm nə̀ bə̀boŋ. Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə ya wèeŋ nə yoŋsə.
30 Bʉsə̀ mandzə̀ àm ka gʉgʉŋ yeŋ, nə ye sə̀' də bum sə̀ mʉ nə naaŋ mʉ
tuhù wèŋ sə fufup.>>

12

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùmbu Dzə̀
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

1 Nùmbu dzə̀ mòk à ye, Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə gi ca mvwe' nzum
nzaŋ bu̱u̱ mok wèŋ. A ye ŋga njè sə ya ŋgàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo
ye ŋgòku̱p tu nzaŋ mok də ya wo zu̱.
2 Bu̱u̱ mok wèŋ à ye fo', ŋga wo bu̱u̱ Faràsi. Wo ànə ye mvəsə̀ yà' gu̱
vɛ'nə fana wo cep bohòJisòs. Wo du̱k fa nà' də, <<Ŋgàa fàak yo wèŋ sə gu̱
yusə̀ lu̱u̱k avès ka vɛ'nə dzəm. Wo sə ku̱p nzaŋ nùmbu dzə̀ bu̱u̱ yà?>>
3 Jisòs bu̱u̱ŋ du̱k fa wo də, <<Wèŋ ka yusə̀ Devìd bə bu̱u̱ ye wèŋ à gu̱u̱
ŋga njè ya wo yà'a ndzənə ŋwàk taŋ yuk à?
4 Mù sə də mvə'nə̀ njè ànə yaŋ wo, bə bu̱u̱ ye wèŋ kə ni mu̱nda'à Nwì,
nə yep zu̱ ntuk brɛɛd sə̀ wo à nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo' yà'a. Ŋga ànə ye
də kaco ŋwè zu̱ lok fu̱k brɛd ànə yeŋ, tse'ŋga zu̱ mègù nà' ŋgàa fa satikà'
wèŋ.
5 Mòok sə̀' də wo à còm ndzənə ŋwàk lu̱u̱k Musì də a dzèŋgè nùumbu
dzə̀ fana ŋgàa fa satikà' wèŋ sə gu̱ fàk mu̱ nda'à Nwì, ŋga lu̱k sə kà vɛ'nə
dzəm, nə kà nzak fo' tse'. Wèŋ ka yà'sə sə̀' yuk yuk à?
6 Mù də mu̱ tsok weŋ də yumook yè' sə̀ yà' yam ghak ndap Nwì nə.
7 Ànə ye-a də wèŋ rì yusə̀ Nwì à cèp də yi kwa ghak ŋga bwìŋ sə koksə
manziŋ nə noŋsə ŋga wo sə fa yi satikà'. Wèŋ ànə rɛɛŋ-a ncèp ènə bwɛ̀rɛ
də wèŋ ka bu̱u̱ sə̀ wo ka jòŋ gu̱ də wo bu̱p du̱k fa.
8 Yusə də mu̱u̱ mo ŋwè, mu̱ Tà nə̀ mu̱ tse' ŋàŋ bə nùmbu dzə̀ nə mu̱.>>

Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Kpu̱ Bo Ma Mò'fis
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

9 Ànə geŋ, yi ye'e me'rə fa'nə, nə kə ni mu̱mvwe' ndap pìriyà awo mòk.
10 Ŋwə̀ nəmòk à ye mbwa nə̀ bo ye à kpu̱ ma mò'fis. Bu̱u̱ sə̀ fo' sə fek
Jisòs du̱k də, <<Co lu̱k ka dzəm də wo luŋsə ŋwè nùmbu dzə̀ dzəm à?>>
Wo ànə sə fek yi vɛ'nə də ya wo ko yi bə nzak də yi gu̱ fàk nùmbu dzə̀.
11 Yi du̱k fəsə fa yà'wèŋ də, <<A fɛɛŋ ndà nə̀ yi tse'-a nsùŋga ye mò'fis,
fana nà' gbu̱ ni sənə wu̱ ŋga a nùmbu dzə̀, yi me'rə nà' ca, nə kà nà' sə̀
fis-ɛ?
12 Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' də yòŋsə ŋwè gu̱ ghak nsùŋgaŋ. Sə tsə̀' yà'sə də
aco ŋwè gu̱ li bəboŋ nùmbu dzə̀ anə.>>
13 Fana yi bu̱u̱ŋ du̱k fa ŋgà' nə̀ ŋgà bo bu̱p nə də nà'a nɛp fis yak kwiŋ
nà' sə. Ŋgà' nə nɛp fis yà', fana yà' gu̱ŋ sə̀' co ma mòk nə.
14 Bu̱u̱ Faràsi wèŋ à yə vɛ'nə, wo lo yàwo ŋgòkə̀ cu kwe' mu̱tuhù yi
mvə'nə̀ wo nə zə yi.
15 Jisòs ànə riŋ bə zeŋ fana yi coho me'rə fo'. Bwìŋ à yù lòyi sə̀' wùriŋ
fana yi gu̱ wo yiyaŋ awo me pwe'.
16 Yi tipsə yà'wèŋ sə̀' də kà də yà'a gu̱ co bwìŋ riŋ bə bum sə̀ yi sə gu̱
sə du̱k.
17 Bum yè'sə ànə sə ye vɛ'nə də ya bum sə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ
yee Izayà nà'a à cèep bu̱u̱ŋ və zìnə.
18 Yi à cèp də Nwì à du̱k də,
<<Nè'e ŋgà fàk àm nə̀ mu̱ a cokfis yi.
Mu̱ dzəm yi wùriŋ, ntu̱m àm sə kwa bohòyi sə̀' wùriŋ.
Mu̱ nə fa yi yòŋsə̀ àm sə̀',

ya yi tsoho lo fa buhu lak sə sə nzeŋgòŋ sə pwe'fo' mvə'nə̀ mu̱ sə sak.
19 Yi nə kà cù sə fenə̀, nə kà bwiŋ sə mandzə̀ bə ŋàŋ sə̀' ko kɛ'cà.
20 Yi nə ye fùə̀ bohòbu̱u̱ sə̀ wo jì ŋàŋ, nə sə gu̱ bəboŋ bohòbu̱u̱ sə̀ wo ka
tətɛsə̀ tse'.
Yi nə təəŋ megu vɛ'nə, nə kà teŋsə̀
tètè zìnə ye nə nə̀ ghak lì ntsə'mòk.
21 A nə ye vɛ'nə fana, bwiŋ pwe' nə naaŋ megu tu mok bohòyi.>>

Wo Du̱k Də Jisòs Tse' Ŋàaŋ Ze'
(Mak 3:22-30; Luk 6:43-45, 11:14-23, 12:10)

22 Ànə geŋ, bu̱u̱ səmok wèŋ jəŋ və fa Jisòs ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à loho lis, nə kà cù sə̀' sə cèp. Yi à ye vɛ'nə bu̱usə̀ yi à tse' yòŋsə̀ ze' mòk ndzə ni'ì yi. Jisòs à gu̱ŋsə ŋwə̀ ènə. Lis ye sə à mùhu fana yi cep fe'lə cù sə̀'.
23 Ŋgo bwiŋ nə̀ à ye fo' nə pwe' à mərə bə nsàp yu nə̀ Jisòs gu̱ nə. Wo sə fek kɛ'ca fo' du̱k də, <<Ŋwə̀ ènə ŋgwàaŋ yi nə̀ wo à du̱k də liŋ yee nə̀ ye də Mo Devìd* nə àlɛ-ò?>>
24 Bu̱u̱ Faràsi wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo du̱k də, <<Yi bɛ' fisgə̀ ze' bə ŋàaŋ sə̀ a fagə̀ yi yà' ŋkum ze' wèŋ, nə̀ liŋ yee Bezebù nà'a.>>
25 Jisòs à rì yusə̀ wo sə tsərə sə, fana yi du̱k fa wo də, <<A ye-a ŋga lak mok gà'a zəzok, nə sə lu̱ mòk bə mòk, fana lak yà'sə yà' kà tètè cu. Nə ye sə̀' də buk lak mòok ga'a na bə bòp zəzok, nə sə lu̱ mòk bə mòk, nà'a nə gbu̱ sə̀' ghà nə. A ye-a sə̀ ndap ŋwè, yà' megu sə̀' vɛ'nə.
26 Ye də a ye-a ŋga Satà bɛ' fis ze' nə̀ Satà nə ye də yà'sə sə niŋtsok də wo ka yà'sə cù mò'fis yeŋ. Ye də gaŋ Satà sə nə gbu̱ mvək mwejo.
27 A ye-a də mu̱ sə bɛ'fis ze' bə ŋàaŋ Bezebù fana bu̱u̱ awèŋ wèeŋ bɛ'fisgə̀ yàwo bə ŋàaŋ sə̀ ndà? Nsàp fàk bu̱u̱ awèŋ nə, sə nìtsə̀' du̱k də wèeŋ bə jòŋ.
28 A ye-a də mu̱ sə bɛ'fis yà' bə bo sə̀ Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yà' ku̱əp və̀ bohòwèŋ laŋ.
29 Kaco ŋwə̀ nəmòk ni to mu̱nda'à ŋgà ŋàŋ, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ. Tse'ŋga yi ko kì nòŋsə to ŋgà ŋàŋ nə bə kù ŋkuŋ yi ni to ndap nà' nə.
30 <<Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi ŋwə̀ nə̀ yi sə bèŋ mu̱. Ŋwə̀ nə̀ yi sə kà-a vesi bəbɛ' tè'e benə̀, ye də yi sə sèsə ye sèsə.
31 Mu̱ sə tsə̀' weŋ də nsàp bu̱p nə̀ ŋwè gu̱ nà' kè yi cèp cèepə àlɛ' pwe', aco wo nə̀ swi fa yi nà'. Megu də kaco wo nə̀ swi fa yuk ŋwə̀ nə̀ yi bu̱psə liŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə yeŋ.
32 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cèp yumok sə̀ bu̱p bə liŋ am, mu̱u̱ mo ŋwè fana aco wo nə̀ swì fa yi yà'. Ŋwə̀ nə̀ yi cep-a ye yusə̀ bu̱p bə liŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana wo nə̀ kà yi yà' swì yuk fa mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.
33 <<Wèeŋ riŋ də wu tse'-a tu̱ nə̀ bəboŋ fana ye də tu̱ nə zəm sə̀' nto'o sə̀ bəboŋ. A ye-a ŋga tu̱ nə nə̀ bu̱p, ye də nto'o ye sə nə ye sə̀' sə̀ bu̱p. Wo rìgə̀ tu̱ bə nsàp nto' nə̀ yi sə zəm.
34 Wèŋ ŋgwì bwiŋ no, wèŋ tsəm də aco wèŋ cep yusə̀ yà'a bəboŋ yè'sə va ŋga wèŋ bu̱p vɛ'nə-ɛ. Cùu ŋwèe cèp fis mègù yusə̀ yà' rwiŋ cu sə ntu̱u̱ yi.

---

* **12:23 12:23** Bu̱u̱ Jus wèŋ à rìŋ də ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nə, nə̀ tesə bohòŋgwì bu̱ Devìd. Nà'a njo nə̀ wo à sə fek də Jisòos mo Devìd àlɛ nə.

35 Ŋwà nà yi bàboŋ, lòksəgà yusà yà'a bàboŋ, nə sə fis və sə' zeŋ. Ŋwà
nà yi lòksəgà ye bʉp, fis vàgà ye sà' bʉp sə.
36 Wèeŋ riŋtse' pap dʉk də, nùmbu nà wo nà sak bwìŋ, ndàaŋwè pwe'
nà sak bə ncèep sà yà' à tesə yuk kà cùhù ŋgàŋgàŋ pwe'fo', a dzəm ye sà
yi à cèp basə wà pwe'.
37 Wo nà sak ndàaŋwè pwe' bə yusà yà' tesə tsə sà' kà cùhu yi. Anə ye
zeŋ sà yà'a nə gʉ wu, wù gbʉ nzak, kè ka' àlɛ.>>

Bwìŋ Dzəm ŊgòYə Maŋgəŋgèŋ
(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)

38 Ŋgàa yə'rè fa bwìŋ lʉk bə bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ à dʉk fa Jisòs də wo
dzəm də nà'a gʉ niŋtsok fa wo yu maŋgəŋgèŋ ya wo ja'a nə riŋ də yi tse'
ŋàaŋ sə Nwì a fa yi àlɛ.
39 Jisòs də, <<Kàcò! Ja'a na yòo mvə'nə bʉ̀ʉ sə ŋga'a yè'e bʉp, nə kà
Nwì sə' rì-è. Wèŋ fek mʉ də mʉ gʉ yu maŋgəŋgèŋ, mʉ nə kà nà' gʉ.
Maŋgəŋgèŋ nə wèeŋ nə ye nə mègù nə nà' à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì
nə liŋ yee Jonà nà'a.
40 Mvè'nə Jonà à cu sə vəə fuk maràŋ tɛ' ndzəmə sə' tɛ' yà'a, mʉ̀ʉ mo
ŋwè, mʉ nə cum sə ntònze sə' vɛ'nə.
41 Nùmbu nə Nwìi nə sak nzeŋgòŋ fana bʉ̀ʉ lak Nenevì wèeŋ nə lokok
sə', nə cep fis də wèŋ sə niè' yè'e wèŋ gbʉ̀ nzak. A nə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə Jonà
ànə tsoho fa bʉ̀ʉ Nenevì wèŋ fana wo kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ.
Nə ye də yumook yè' sə yà' yam càsə Jonà nə.
42 Nùmbu nzak nə ye sà', ŋkum nà yi ŋwàŋwè nà yi à tesə và mvwe' lak
Sibà nà'a nà lòkok sà' mʉ tuhù wèŋ, nə cep fis sà' də wèŋ gbʉ̀ nzak. Anə
ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi à lòkok haaŋ mvwe' sə sàsap wùriŋ ŋgòkə yu'rə ncèep
ŋkərəə sə Sòlomù à sə cèep. Nə ye də yumook yè' sə yà' gʉ ghak Sòlomù
nə.

Mvə'nə Yòŋsə Nə Bʉp Lògəə, Nə Sə Bwi Və
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21, 11:24-26)

43 <<A yegà də a ye ŋga yòŋsə ze' tesə mè'rə-a ŋwè, yi gì jàm dzoŋ kɛ'
mvwe' nze nà jì ndzəp nà'a ŋgòlàp mvwe' ncum. Yi kà mvwe' ncum sə
yə,
44 fana yi tsərə də, <Mʉ nə bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nə mʉ̀ a
tesə và fo' nə.> Yi bwìŋ foho và fo' fana yi yə ŋga nà' nòwà, ŋga wo kùrə
rɛŋsə nòŋsə nà' bàboŋ làaŋ.
45 Fana yi lo, nə kə to jəŋ və fe'lə yòŋsəə ze' mok sə wo bʉp càsə yi wèŋ
sàmba, wo kə ni cum fo'. A ye vɛ'nə fana yà' bʉp wesə bohòŋwè ènə mok
maŋkwèŋ nə noŋsə mvə'nə à ye to mantombì. A nə kə ye bohòwèŋ bʉ̀ʉ
sə bʉp sə ŋgà'a yè'e sə' vɛ'nə.>>

Ma Nə Ye Bwema Jisòs

46 Yi ànə sə cep mali bohòbʉ̀ʉ sə wèŋ ntòvɛ'nə fana ma ye bə bwema
ye wèŋ kə təəŋ sə mbi də wo dzəm də nà'a və bə yà'wèeŋ cep yu səmok.
47 Ŋwà nəmòk tsok yi də, <<Ma yo bə bwe ma yo wèŋ tə sə mbi də wenə
wèeŋ cep.>>
48 Fana yi fek ŋwà nə nà' tsə' yi nə də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ
ndà wèŋ?>>

49 Yi niŋ gesə lo ŋgàa fàak ye sə wèŋ bə bo, nə sə cep də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am wèŋ sə.
50 Ŋwà nà yi gʉ-a yusə tɛ̀' àm mʉbu sə dzəm sə, ye də yi yà'sə moma am, nə ye njɛ̀' am, bə ma am sə̀' yi.>>

13

Gbʉ' Ŋgà Bì Ŋgwìi Bum
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Jisòs à tesə tsə mʉnda'à sə̀' nùmbu ànə, nə kə cum ŋgʉ ndzəp Galìli.
2 Bwìŋ kə maŋ mvwe' sə̀ yi cu sə wùriŋ, fana yi ni cum ye sə mok sənə ŋgwes mòk. Bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe' təəŋ yàwo ma mʉ mfɛ̀ŋ.
3 Yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ bə gbʉ'. Yi à cèp mòk də, <<Ŋgà bì ŋgwìi bum mòk à lo də yi kə ŋwə ŋgwìi bum mok.
4 Fana mvə'nə yi à sə ŋwə̀ yà', mok gbʉ ŋgʉ mandzə̀ fana swiŋ wèŋ kə te'e zʉ lo yà'.
5 Ŋgwìi mok gbʉ mvwe' nze lìs. Ncàk kà fo' ŋkʉ̀ʉ̀ŋ ye fana yà' to, nə kà mandzə̀ ŋgòsòŋgàŋ tse'.
6 Nùm à to kok fana yi tɛŋ zə yà'. Mvə'nə yà' ànə ka ŋgàŋ bəboŋ tse' fana yà' kpʉ.
7 Ŋgwìi mok gbʉ yàwo mvwe' ndik sə̀ bə njàk. Ndik sə kuk, nə lim te'lə tse' yà'.
8 Mok à gbʉ̀ yàwo mvwe' nze nə̀ bəboŋ, nə zəm ŋgwì. Mok zəm wùriŋ co ŋkʉ̀ mò'fis, mok hum ntùŋfu, mok hum tɛ'.
9 Ŋwà nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk-a.>>

Jisòs Tsə̀' Njo Nə̀ Yi Cèp Bum Bə Gbʉ' Nə
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

10 Ànə geŋ, ŋgàa fàak ye sə wèŋ kə fek yi də, <<Wù sə cèp mègù bohòwo bə gbʉ' bʉ̀ʉ yà?>>
11 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ dʉk də, <<A bʉ̀ʉsə̀ wo ka yàwo mandzə̀ nə̀ Nwì a fa wo co wo rɛɛŋ bum sə̀ yà' cu swìhi mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə tse'. Nwì à fa weŋ yàwèŋ mandzə̀ ànə laŋ.
12 Yusə də, ŋwə nə̀ yi tse'-a yumok, Nwìi nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sə̀' ya yi tse' ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ. Nə ye də bohòŋwə nə̀ yi ka ye yumok tse', Nwìi nə jəŋ fis gɛsə lo moòm nə̀ yi tse' nə fo'.
13 Njo nə̀ mʉ̀ sə cèp bohòwo bə gbʉ' nə də bʉ̀ʉsə̀ wo tse' lis, nə kà bum sə ya, wo tse' ntu', nə kà bum sə̀' sə yuk. Wu tsə̀'-a wo yumok, wo kà sə̀' rɛɛŋ.
14 Ye də bum sə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ yee Izayà à cèp yà'a kə̀ kʉ̀rə zìnə mʉtuhù wo. Yusə̀ yi à cèp sə də,
<Wèeŋ nə yuk bum, nə kà yà' rɛɛŋ yuk,
Wèeŋ nə sə kʉk, nə kà yə.
15 Bʉsə̀ ntʉm bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ a gʉ bʉp laŋ.
Ntu' awo loho, fana wo lok lis awo sə̀'.
Ka-a vɛ'nə yeŋ də bwèrɛ wo yə rì bə lis awo, nə yuk bə ntu',
Fana nə rɛɛŋ sə ntʉ̀ʉ̀ wo,
Ya wo bʉʉŋ və bohòmʉ̀, mʉ̀ luŋsə wo.>
16 Fana rɛŋsi bohòwèŋ bʉ̀ʉsə̀ lis awèŋ sə yə fana ntu' awèŋ sə yuk bum yo.

17 Mʉ sə tsə' weŋ yè'e yusə yà'a zìnə də ŋgàa tsòhòbum Nwì bə bʉʉ sə wo kəkʉrə bohòNwì wèeŋ vɛ'ɛ wùriŋ sə wo à dzəm co wo ye ja'a bum sə wèŋ sə yə yè'e, nə kà mandzè nə tse'. Wo dzəm sə' co də wo yuk bum sə wèŋ sə yuk yè'e, nə kà sə' yuk.

Jisòs Tsə' Rɛŋsə Gbʉ'
Ŋgà Bì Bum Nə
(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 <<Wèeŋ yuk-a ŋga'a mvə'nə mʉ nə tsok rɛŋsə gbʉ' ŋgà bì bum nə.
19 Ŋwèe yuk ncèp gaŋ ŋkum Nwì, nə kà bə zeŋ rɛɛŋ fana ze' nə və, nə kə jəŋ fis lo yusə wo bì yà' sə ntʉʉ yi sə. Nà'a yà'sə ŋgwìi sə yà' à gbʉ ŋgʉ mandzè sə.
20 Ŋgwìi sə wo à ŋwè yà' fana yà' gbʉ mʉnə nze nə a fo' bə lìs nə, a ŋwè nə yi yuk ncèp nə fana yi kwa boŋsə toho bə zeŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
21 Fana nà' kà ŋgàŋ sə ntʉʉ yi sò. Yi təəŋ moòm ghàr. Ghà nə ŋgə' və bohòyi gbʉ gɛsə lo fo'.
22 Ŋgwìi sə wo à ŋwè yà' mvwe' ndik sə bə njàk sə, nà'a yi nə yi yuk ncèp nə fana bum nzeŋgòŋ nə ye ntʉm nə ŋgòtse' ghàk wèŋ kə lim te'lə tse' ncèp nə fana nà' kà zəm.
23 Nə ye də ŋgwìi sə yà' à gbʉ mʉmvwe' nze nə bəboŋ sə ŋwè nə yi yuk ncèp nə, yi rɛɛŋ bə zeŋ. Fana yi zəm ŋgwì ghà mòk ŋkʉ mò'fis, mok hum ntùŋfu bə hum tɛ' wèŋ.>>

Jisòs Màk Gbʉ' Tɛ'
Mvə'nə Gaŋ Ŋkum Sə Mʉbu Cu
(Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)

24 Yi à tsə' fa fe'lə yà'wèŋ gbʉ' mòk sə' də <<Aco wo fʉ'rə kok gaŋ ŋkum sə mʉbu sə bə ŋwè nəmòk nə yi à kə bì ŋgwìi bum sə bəboŋ mʉ nzuù yi.
25 Yi ànə sə nooŋ dzəm lo fana ŋwè nəmòk nə nà'a bɛŋgə yi kə bi ŋgaŋ sə bʉp sə yà' səsə nzaŋ mvwe' nzaŋ sə yi anə bi sə. Yi bi ŋgaŋ sə vɛ'nə fana yi bɛ' mandzè ye, nə lo yuye.
26 Ghà nə nzaŋ sə à kùk tətè nə ye ŋgòfis tu fana ŋgaŋ sə lokok sə'.
27 Bwe ŋgàa fàak ŋgà nzum nə kə fek yi də, <Tà, vès də wù à bì mègù mʉ nzuù wù ŋgwìi bum sə bəboŋ àlaa. Ŋgaŋ sə bʉp nə və nə fo' fò?>
28 Ŋgà nzum nə dʉk fəsə fa wo də, <Gʉ yu yà'sə ŋwè nəmòk nə yi ka mʉ dzəm.> Wo fek fe'lə yi dʉk də, <Ye də wù dzəm də vèes lo kə co'rə mak yà' à?>
29 Yi dzeeŋ də yi ka dzəm. Yi də bʉʉsə aco ghà nə wo sə də wo cok mak ŋgaŋ sə fana wo co'rə bʉpsə nzaŋ mok bə ŋgaŋ sə yà' səsə nzaŋ sə.
30 Mè'rə yà'a kuk mvwe' mò'fis vɛ'nə tətè mvək nə ŋgòkʉp yà' kə dzeŋ. Mvək ànə dzèŋ nùu fana mʉ tsok fa ŋgàa kəkʉp sə wèŋ də, <Wèeŋ co'rə be'lə to ntòŋgaŋ sə bʉp yà'a mvwe' mò'fis, nə kiŋ yà' bə mbək bə mbək ya wo tɛŋ yà'. Nə tsok wo sə' də wo kʉp naaŋ gesə fa mʉ nzaŋ sə mʉ tà'a mʉ.> >>
31 Jisòs à tsə' fa mali wo gbʉ' mòk sə də, <<Gaŋ ŋkum sə Nwì sə co ŋgwì tʉ nəmòk nə wo to nà' də mostà, nə ŋwè nəmòk à kə bì nà' mʉ nzuù yi.
32 Nà' jə'rə càsə ŋgwìi bum sə wo bìgə mʉ nzuù pwe'fo' yi. Ghà nə nà'a kùuk, nà' yam casə mok sə pwe'fo' sə' yi. Nà' bʉʉŋ tʉ nə ghaŋ wùriŋ. Swiŋ wèŋ və, nə sə kə ci ndap awo mʉnə ntaŋ ye sə.>>

33 Yi cep fe'lə gbʉ' mòk də, <<Gaŋ Nwì sə co yis sə ŋwàŋwèe jəgə yà', nə gesə sənə tasàa mfòŋ tɛ', nə top yà' tətè yà' kok pwe' yè'e.>>
34 Bum yè'sə pwe'fo', Jisòs à sə tsòho fa gù bʉ̀ʉ sə wèŋ yà' bə gbʉ' bə gbʉ'. Yusə co yi à tsə̀' fa wo jì gbʉ' à ka yeŋ.
35 Yi à gʉ̀ vɛ'nə ya yusə ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp bə liŋ ŋgà gèm bwìiŋ bʉʉŋ və zìnə. Yusə yi à cèp sə də,
<<Mʉ nə muk cùu am, nə sə cep bum lòoŋ fo' bə gbʉ' bə gbʉ'.
Mʉ nə cep bum sə mvə'nə nzeŋgòŋ à yè yèe, yà' sə cum megu mvwe' sə̀swihì.>>
36 Anə geŋ, yi me'rə kwe' bʉ̀ nə fo', nə ni lo yuye mʉ nda'à. Ŋgàa fàak ye wèŋ a bɛ' lòyi fo', nə sə fek yi də nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbʉ' nə də wo à bì ŋgaŋ sə̀ bʉp mvwe' nzum nà'a.
37 Yi sə tsòho rɛŋsə fa yà'wèŋ dʉk də, <<Ŋwə̀ nə ŋgà bì ŋgwìi bum sə̀ bə̀boŋ sə, a mʉ̀ʉ mo ŋwè.
38 Nzum sə nzeŋgòŋ nə, ŋgwìi sə̀ bə̀boŋ sə, a bʉ̀ʉ sə̀ wo cu yàwo mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə fana ŋgaŋ sə̀ bʉp sə yàwo bʉ̀ʉ sə̀ wo cu yàwo ma nə ze'.
39 Ŋwə̀ nə yi à bì ŋgaŋ sə̀ bʉp sə, a ze' nə bə tu ye. Mvə̀k nə ŋgòkʉp bum sə̀ wo à bì sə ya'a nzeŋgòŋ nə mvə'nə nà' mèe, fana ŋgàa kʉp bum sə ya'sə masinjàa Nwì wèŋ.
40 Mvə'nə wo à benə ŋgaŋ sə, nə tɛŋ yà' ya'a, anə ye nùmbu nə nzeŋgòŋ nə mè sə̀' vɛ'nə.
41 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə tumsə masinjàa am ŋgòte'e fis yusə yà' cu mvwe' gaŋ sə, sə̀ co yà' jəŋ və bʉp, nə ye bə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ pwe'fo'.
42 Wo swekfis wes wo vɛ'nə fana wo kə mak gesə lo wo sə mvwe' sə̀ mis sə kʉə. Ya'a mvwe' sə̀ bwìiŋ nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ fo'.
43 Nà'a sə̀' mvə̀k nə bʉ̀ʉ sə̀ wo yàwo kə̀kʉrə̀ ma nə Nwì wèeŋ nə sə to rɛŋ co nùm mvwe' gaŋ tɛ̀' awo. Ŋwə̀ nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk a.

Jisòs Cèp Fe'lə Bə Nzak Gaŋ Ŋkum Sə̀ Mʉbu

44 <<Gaŋ sə̀ Nwì sə ya'a co yumok sə̀ ya' gʉ ntɛŋ sə̀ ya' à swìhi nòoŋ mvwe' səmok. Ŋwə̀ nəmòk anə kə ye ya' fana yi ses lok ya'. Yi kwa vɛ'ɛ, nə kə caŋ seŋ bum sə̀ yi tse' pwe'fo', nə kə ywiŋ jəŋ nzum sə̀ mvwe' ya'sə.
45 <<Gaŋ sə̀ Nwì sə ya'a sə̀' co ŋgà gì gìi ntɛŋ nə̀ yi à sə làp nsàp lìs mòk nə̀ wo togə̀ nà' də perèl.
46 Yi ànə ye perèl nə̀ mò'fis nə̀ nà' gʉ ntɛŋ fana yi lo, nə kə seŋ bum ye sə̀ yi tse' sə pwe'fo', nə kə ywiŋ nà' bə zeŋ.
47 <<Gaŋ sə̀ Nwì sə sə̀' co ram mòk nə̀ wo màk gèsə nà' sə ndzəpè fana nsàap fuk kwəəŋ ni ca zəzok zəzok nduk.
48 Nà' ànə rwiŋ fana wo fis lo nà' mʉ mfèŋ fana nə cum nze, nə ye ŋgòte'e yà'. Wo sə swèk gèsə lòsə̀ bə̀boŋ sənə yumok, nə sə fis mak sə̀ bʉp sə.
49 Nùmbu nə̀ nzeŋgòoŋ mèe, anə ye sə̀' vɛ'nə. Masinjàa Nwì wèeŋ nə̀ vəə, nə kə gapsə fis bʉ̀ʉ sə̀ wo yàwo kə̀kʉrə̀ ma nə̀ Nwì bə sə̀ wo ka yàwo kə̀kʉrə̀ yeŋ wèŋ zok.
50 Wo mak gesə lo bʉ̀ʉ sə̀ wo ka kə̀kʉrə̀ yeŋ sə mvwe' nəmòk nə̀ mis sə kʉə ca. Ya'a mvwe' sə̀ ŋwèe nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ ca.>>

51 Yi fek yà' də yà' rɛɛŋ bə bum sə yi cèp yè'sə pwe'fo' laŋ àlɛ. Wo də
hòli.
52 Yi tsok fa fe'lə yà'wèŋ də, <<Ye də wèŋ rì də ŋgà yə'rə lʉ̀k nə yi a
bʉ̀ʉŋ də mʉ yə'rə yi mvə'nə gaŋ sə Nwì cu, yi co ŋwə nəmòk nə yi tse'
tàap ye. Aco yi fis və to bum sə zəm mʉ tà'a yi, nə fis sə fi sə'.>>
53 Jisòs ànə cep wes gbʉ' yè'sə fana yi me'rə fa'nə, nə lo.

Bʉ̀ʉ Lak Jisòs Wèŋ Bɛ̀ŋ Yi
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

54 A kə dzèŋ la'à yi fana yi kə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndaap pìriyà àwo
wèŋ. Wo à mərə vɛ'ɛ wùriŋ, nə sə cep dʉk də, <<Ŋwə nè'e a jə nsàp
ŋkərə nè'e nə ye nsàap fàak sə yà' gʉ wùriŋ yè'e fòvɛ'nə-ɛ?
55 Nè'e ka mo kapindà nà'a yeŋ-è? Nè'e ka yi nə wo to liŋ ma ye də Mèri
nà'a yeŋ-è? Jem bə Jòsep bə Saimʉ̀ nə ye Judàs wèŋ ka bwema ye wèŋ
yeŋ nè?
56 A cugə fɛɛŋ ka sə' ves njɛ' ye wèŋ pwe' yeŋ nè? Aco yè'sə ye vɛ'nə
va?>>
57 Fana wo kà yi mok dzəm. Ànə geŋ Jisòs nə tsok fa ye yà'wèŋ də, <<A
yegə də wo jəgə ŋgà tsòhòbum Nwì ma nə yi lòfòpwe' co ŋwè. A kə dzèŋ
mvwe' lak ye, nə ye mʉ nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə.>>
58 Yi à ka fàak sə yà' gʉ fa'nə ŋkʉ̀ʉŋ gʉ bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ sə fo' sə wèŋ à ka
dzədzəm sə ntʉʉ̀ wo tse'.

14

Kpʉ Jon Ŋgà Bàptɛsə Bwìŋ
(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9; Jon 6:1-14)

1 Ghà ànə à ye, ŋkum Heròyuk bə bum sə Jisòs sə gʉ̀ʉ sə.
2 Heròna dʉk fa ncìnda'a ye wèŋ dʉk də, <<A Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ, yi a
tesə və fe'lə mvwe' kpʉ yà'sə laŋ. Nà'a njo nè yi sə gʉ̀ to bum maŋgəŋgèŋ
sə.>>
3-4 Yusə də Heròà fis jə ŋgwe moma ye Filìp. Yi ànə gʉ vɛ'nə fana Jon
sə dʉhʉ gəgeŋ fa yi də, <<Ka bèboŋ bohòwù ŋgòjə ŋwà ànə co ŋgwe yo
yeŋ.>> Ànə ye vɛ'nə fana Hèrodiyà ŋgwe Filìp nə fimsə mis tètè Heròna
ko nisə Jon ndapndzəm.
5 Yi ànə dzəm də yi zə Jon nə fana yi sə wəp sə' bʉ̀ʉsə bwìiŋ dʉkgə də
Jon nə ŋgà tsòhòbum Nwì.
6 Nùmbu nə wo à dzə Heròna à dzèŋ səmok fana mo Hèrodiyà nə nə
ŋgwèŋgwèŋ à kə kà dzeŋ mvwe' sə bwìŋ à mà cu sə. Yi kaŋ vɛ'ɛ tètè ni'
boŋ Heròna.
7 Heròna kɛŋ də yusə nà' dzəm yà' pwe'fo' yi nə fa tsoŋ nà'.
8 Mvə'nə ma ye tip yi fana yi dʉk fa Heròna də, <<Fa mʉ tu Jon ŋgà
bàptɛsə bwìŋ nà'a ŋga'a fɛŋ mʉnə tasà.>>
9 Manziŋ à ko ŋkum nə vɛ'ɛ wùriŋ. Fana njo nə yi anə kɛŋ to laŋ, nə ye
fe'lə sə' bʉ̀ʉ bʉ̀ʉ sə wo mà fo' sə fana yi dʉk də yà'a kə jəŋ və fa nà'.
10 Yi à tum lòo, wo kə gwɛ' tiŋ fis tu Jon mʉ ndapndzəmə anə.
11 Wo jəŋ və yà' mʉnə tasà, nə kə fa mʉŋwà nə. Yi jəŋ yà', nə jəŋ lo fa
ma ye.
12 Ŋgàa fàak Jon nə wèŋ à kə jə vèŋ ni' ye nə, nə kə tuuŋ nà'. Wo à
tuuŋ wes, wo lo, nə kə tsok fa Jisòs.

13 Jisòs ànə yuk vɛ'nə fana yi ni ŋgwes mòk, nə lo mvwe' mòk sə̀ bwìiŋ
fo' bʉ̀ə̀. Mfèŋ bʉ̀ nə ànə yuk vɛ'nə fana wo tesə mvwe' buhu lak sə̀ yà'
kʉəp fo' pwe', nə yuŋ lo yi sə̀' bə kù.
14 Yi à kə̀ tesə ŋgʉ ndzəp fana yi ye bwìŋ vɛ'ɛ nduk nə̀ nduk. Ntʉm ye
rwiŋ bə manziŋ fana yi gʉ mesə fa sə̀ wo tse' yiyaŋ, yiyaŋ awo sə.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

15 Nùm à co fana ŋgàa fàak ye wèŋ və bohòyi, nə kə dʉk fa yi də, <<Yè'e
mvwe' sə̀ bwìŋ kà fɛnə cugə̀, nùm nə coònə sə̀' laŋ. A bə̀boŋ də wu dʉk
bʉ̀ʉ yè'e wèeŋ lo ndzə ntòlak, nə kə ywiŋ zʉ yumok nja.>>
16 Jisòs dʉk ye də, <<Yà'wèeŋ nə kà lò. Wèeŋ kʉk fa wo yumok wo zʉ.>>
17 Wo dʉk fa yi də, wo tse' mègù ntuhu brɛd tàŋ bə fuk ba nə̀ ba.
18 Yi də yà'a jəŋ və fa yi yà' fɛn.
19 Ànə geŋ yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe' də yà'a cum nze mʉnə ŋgaŋ. Yi
jəŋ kotse' ntuhu brɛd sə̀ tàŋ nə ye fuk sə̀ ba sə, nə kʉk gesə lo mʉbu. Yi
kwasə Nwì, nə sə bə'rə yà', nə sə faha ŋgàa fàak ye sə wèŋ. Wo jəŋ, nə
gap lo fa maŋgo bʉ̀ nə pwe'.
20 Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bə̀boŋ. Fana wo te'e benə sə̀ yà' à bwehe cu
sə, yà' tesə kwès hum-ncòp-ba.
21 Bʉ̀ʉ sə̀ wo zʉ sə à ye co mbəmbam ncùhù tàŋ. Wù kà bə̀ba bə bweŋke'
wèŋ yàwo ta.

Jisòs Gì Mʉ Ndzəpə̀
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

22 Wo à mèsə, Jisòs gʉ də bwe yee ni ŋgwes, nə lo mantombì ŋgòto
lòmamòk. Yi cum ye maŋkwɛ̀ŋ, nə cepsə bwìŋ ya wo lo la'à wo.
23 Yi ànə mam, nə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye mʉmvwe' nda mòk
ŋgòkə̀ gʉ̀ pìriyà mbwa yìiyi. Ndzəm à sə də a seŋ və fana ŋga yi cu mbwa
yìiyi.
24 Mvə̀k ànə à ye ŋga ŋgwes nə lòndzə tsətsə'rə ndzəp anə sə̀sap wùriŋ.
Ndzəp sə bwi'lə ŋgwes nə vɛ'ɛ nə̀ bʉp bʉ̀ʉsə̀ fə̀fə̀ à sə və̀ ma nə̀ wo à sə
dzəm ŋgòlònə.
25 A kə̀ dzèŋ mvə̀'nə̀ mvəp à yè ŋgòtorə ndzəmə̀ anə fana Jisòs və
bohòwo ŋga yi sə gì və ma mʉ ndzəpə̀.
26 Ŋgàa fàak ye sə ànə ye yi mvə̀'nə̀ yi sə gì mʉ ndzəpə̀ anə fana wʉə
ko wo vɛ'ɛ nə̀bʉp. Wo dʉk ŋgwàaŋ də, a maze' mòk, nə kɛ' nooŋ ŋgùŋ.
27 Ànə geŋ yi to yà'wèŋ sə̀' ntɛ̀ŋ, nə dʉk fa wo də, <<A mʉ̀, wèeŋ kà
wəp.>>
28 Pità cep gesə fa nà' də, <<Tà, a ye-a ŋga də a wù zìnə, wù dʉk mʉ ya
mʉ gi və ŋgòkə̀ yə wu sə̀' mʉ ndzəpə̀ anə.>>
29 Yi dʉk fa nà' də <<Vəə.>> Fana Pità nə tesə sə ŋgwesə̀ anə, nə sə gi
sə̀' mʉ ndzəpə̀ anə ŋgòkə̀ yə Jisòs nə.
30 Ànə geŋ yi ye mvə̀'nə̀ fə̀fə̀ sə fa ŋgə' nə̀ bʉp fana wʉə ko yi, yi ye
ŋgòcəəŋ lòsə ndzəpə̀ anə. Yi waŋ torə fis dʉk də, <<Ɛtɛɛ̀, Tà tɛsə mʉ.>>
31 Jisòs fa bo sə̀' ntɛ̀ŋ, nə ko nà'. Yi à sə ko nà' vɛ'nə, yi sə dʉk fa nà' sə̀'
dʉk də, <<O' òhoò, dzədzəm yòjə'rə vɛ'ɛ wùriŋ. Wù anə mərə bwi bʉ̀ʉ
yà?>>
32 Wo ànə kə ni sənə ŋgwes nə fana fə̀fə̀ nə teŋsə.

33 Bʉ̀ʉ sə wo à ye sənə ŋgwes nə pwe'fo' à kùksə yi. Wo dʉk fa yi də,
<<Wu mo Nwì zìnə bə zìnə.>>

Jisòs Lùŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Sə̀ Mvwe' Lak Jènesarè (Mak 6:53-56)

34 Wo à to tesə lòmʉmfèŋ fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè.
35 Bʉ̀ʉ lak sə̀ fo' sə ànə ye riŋ yi fana wo tirə lo mvwe' lak sə̀ yà'a fo' sə
pwe'fo', wo sə jəŋ və fa yi ŋgàa yiyaŋ sə̀ fo' sə pwe'.
36 Wo à jə və yà'wèŋ vɛ'nə fana wo lɛŋ yi də nà'a me'rə ŋgàa yiyaŋ sə
wèeŋ jwɛŋ megu cù cə̀k ye ya wo gʉŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à jwɛ̀ŋ pwe'fo', à gʉ yu
awo.

15

Bum Lak Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ (Mak 7:1-23)

1 Ànə geŋ, bʉ̀ʉ Faràsi mok bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ à və bohòJisòs
ŋgòfek yi bum səmok. Wo à tesə və mvwe' lak Jòrosalèm. Wo à fek yi
dʉk də,
2 <<Ŋgàa fàak yo wèeŋ kà bum lak sə̀ bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ à nòŋsə
yùgə̀ bʉ̀ʉ yà? * Vès dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo zʉgə̀ bɛŋ ŋga wo kà bo awo
cuk.>>
3 Yi fek bʉsə ye yà'wèŋ sə̀' də, <<Njo nə̀ wèeŋ kà lʉ̀ʉk Nwì nòŋsə̀gə̀
bʉ̀ʉsə̀ wèŋ dzəm ŋgòbɛ' bum lak awèŋ-e bʉ̀ʉ ya?
4 Bʉsə̀ Nwì à cèp də, <Wəp ma yo bə tɛ̀' yo. Ŋwə̀ nə̀ yi yò-a ma kè tɛ̀' ye
àlɛ, wo zə megu yi zəə.>
5 Wèŋ cwiŋ bʉsə yàwèŋ dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè tse' yumok sə̀ co yi tɛsə
ma ye kè tɛ̀' ye bə zeŋ, nə kà yà' tɛsə, nə dʉk fa yà'wèŋ də yusə̀ yi tse' sə
a sə̀ Nwì, ye də yi ka nzak bohòma bə tɛ̀' ye nə mok tse'.
6 Wèŋ yə mvə̀'nə̀ wèŋ a gʉ̀ bʉ̀sə ncèp Nwì mok yusə̀ wà bʉ̀ʉ bum lak
awèŋ nà?
7 Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ! Yusə̀ Izayà ànə cèp mantombì sə kum weŋ
à ye zìnə. Yi à còm də,
8 <Bʉ̀ʉ yè'e wèŋ sə kwasə mègù mʉ bə cù wà,
fana ntʉm awo ye sə̀sap bohòmʉ̀.
9 Wo sə kùksə basə mʉ ŋgwàŋ,
nə sə yə'rə yusə̀ bwìŋ à cèp wo co yà'a lʉ̀ʉk Nwì.> >>

Yusə̀ Aco Yà' Bʉpsə Ŋwè

10 Ànə geŋ Jisòs to benə və bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe'fo' ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa
yà'wèŋ də, <<Wèeŋ yu'rə nə rɛɛŋ yusə̀ mʉ̀ sə də mʉ tsok weŋ yè'e bəboŋ.
Yusə də,
11 yusə̀ yà' ni lògə̀ mʉ cùhù ŋwè kəkok kà ŋwè bʉpsə̀gə̀. A bʉpsəgə̀ yi
yusə̀ yà' sə tesə tsə mʉ cùhù yi anə tsətsoŋ.>>
12 Fana ŋgàa fàak ye wèŋ və, nə kə dʉk fa yi də, <<Wù rì də mvə̀'nə̀ wù
cèp vɛ'nə yà'sə, bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ jòk bohòwù vɛ'ɛ wùriŋ à?>>
13 Yi cep fəsə fa yà'wèŋ dʉk də, <<Ŋgwì yu nə̀ tɛ̀' am Nwì a ka nà' yi bi
pwe', yi nə cok mak nà' sə nze.

---

* **15:2 15:2** Bum lak yè'sə, a bum sə̀ bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ ànə yamsə naaŋ
lòmʉnə lʉ̀ʉk Musì sə.

14 Mè'rə wo vɛ'nə. Wo ka lis tse', nə sə də wo niŋtsok fa bʉ̀ʉ mok wèŋ
mandzə. Nə ye də a ye-a ŋga ŋgà jì lis sə nìtsə' lòfa ŋgà jì lis mòk mandzə
fana wo ba fo' nə gbʉ lo sə wʉrə.>>
15 Pità fek nà' də nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbʉ' nè də yusə yà'a tesə tsəgə
kə cùhù gʉ̀ bʉpsəgə ŋwè nà'a.
16 Yi fek bʉsə fe'lə Pità nə də, <<Wèeŋ sə' ŋgàa kà bum rɛɛŋ mok à?
17 Wèŋ ka riŋ də yusə yà'a ni lògə mʉ cùhù ŋwè pwe'fo' cà lògə sə vəə,
nə ca tesə lo sə' riŋ à?
18 Nə ye də yusə yà'a tesə tsəgə mʉ cùhù ŋwèe kokgə yà'sə sə ntʉʉ̀ yi.
Yà'a zeŋ sə aco yà' gʉ bʉpsə ŋwè.
19 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə tsətsərəə sə bʉp sə co ŋgòzə ŋwè, ko nto, kohòsàhà,
yə, ŋgòci' mvwès, nə ye ŋgòbʉpsə liŋ bwìŋ pwe'fo' tesə kokgə ma sə ntʉʉ̀
ŋwè.
20 Yà'a bum sə yà'a gʉ̀ bʉpsəgə ŋwè. Ŋgòzʉ yumok bə bo sə wù ka yà'
cuk, ka nzak tse'.>>

Ŋwà Lakmvum Nə Yi À Naaŋtu BohòJisòs (Mak 7:24-30)

21 Ànə geŋ, Jisòs ye'e me'rə mvwe' yà'sə, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ nə lak
Tayà bə Sidòŋ.
22 Fana ŋwà nəmòk nə yi cugə fo' kə tsèŋ yi. Ŋwà nə sə lɛŋ Jisòs nə də,
<<Oò, Tà, mo Devìd, koksə-a manziŋ bohòmʉ̀ è. Yòŋsə ze' tse' mo àm mòk
nə yi nə ŋwàŋwè vɛ'ɛ nsàp nəbʉp.>> Ŋwà ènə à sə cèp bum yè'sə vɛ'nə
ŋga yi ka ŋwà Jus yeŋ, yi à ye ŋwà lak Kanà.
23 Yi à sə cèp yè'sə pwe'fo', Jisòs kà cù bohònà' mùk lok. Ŋgàa fàak Jisòs
sə wèŋ kə lɛŋ Jisòs də a bəboŋ co nà' dʉk ŋwà ènə lo bʉ̀ʉsə nà' sə loksə
kɛ'cà wo ntu' wùriŋ.
24 Jisòs nə cèp bwìŋ ye kə də, <<Nwì à tumsə mègù mʉ bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ
sə wo co nsùŋgaaŋ sə wo a jàm bisə jàmə.>>
25 Ŋwà nə à və kə təəŋ mali kà mantombìi Jisòs bə tumfərə, nə sə cep
də, <<Tà tɛsə mʉ.>>
26 Jisòs cep fe'lə səmok də, <<Ka bəboŋ ŋgòjə bɛŋ mwe, nə mak fa ŋgbʉ
† yeŋ.>>
27 Ŋwà nə də, <<Tà, wù rì yo sə' də wo fagə bwe bɛŋ, ŋgbʉ sə te'e sə
yà' sə gbʉ̀ tsoŋ sə nze sə'.>>
28 Fana Jisòs dʉk fa bwi nà' də, <<Kɛ', ŋwà nè'e wù tse' dzədzəm sə
ntʉʉ̀ wù vɛ'ɛ wùriŋ. Yusə wù dzəm tse' yà'sə, yà'a nə ye mʉmvə'nə wù
lɛŋ sə.>> Ànə geŋ yiya mo ŋwà nə à mè mègù sə' ghà nà'nə vɛ'ɛ ghes.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Kwè Zʉzʉ (Mak 8:1-10)

29 Jisòs à yè'e mè'rə fa'nə, nə sə gihi ca ŋgʉ ndzəp Galìli. Yi à lò, nə kə
kok lo mʉmvwe' nda mòk, nə cum mbwa nze ŋgòyə'rə bwìŋ.
30 Bwìŋ à kpəəŋ və fo' ŋgòkə yə yi vɛ'ɛ sə' wùriŋ. Wo à bəhə jə və fa yi
bʉ̀ʉ sə wo kà gìgə wèŋ, sə wo à kpʉ sa' ni' ma mòk wèŋ, ŋgàa jì lis bə sə
wo kà cù cèpgə wèŋ, nə ye bə ŋgàa yiyaŋ zəzok ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Wo à bəhə

† **15:26 15:26** Mvè'nə Jisòs ànə cep bə nzak nə ŋgòmak fa ŋgbʉ bɛŋ yà'a fana yi à sə dʉk yà'sə
də, ŋgòjə yusə yà'a sə bʉ̀ʉ Jus nə fa bʉ̀ lakmvum.

jə vè yà' vɛ'nə, nə kə təmsə noŋsə ŋgʉ ni'ì Jisòs anə bìkìkìkì. Yi à gʉŋsə yà'wèŋ sə̀' lòoŋ.
31 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kə̀ mà fo' sə à mərə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à mərə bʉ̀ʉsə̀ wo yə ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kà cù cèpgə̀ wèŋ cèp cù, sə̀ wo à kpʉ sa' ni' ma mòk wèŋ gʉŋ fe'lə sə̀', sə̀ wo à sə kà gìgə̀ wèŋ gi fe'lə, nə ye bə sə̀ jì lis wèŋ sə ye fe'lə bum sə̀mok. Bʉ̀ʉ sə wèŋ à kùksə̀ liŋ Nwì bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ bʉ̀ʉ bum sə̀ wo à yə yè'sə.
32 Anə geŋ Jisòs to benə ŋgàa fàak ye sə wèŋ ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa wo də, <<Manziŋ sə ko mʉ bohòbʉ̀ʉ yè'e cɛ̀bʉ̀ə̀, bʉ̀ʉsə̀ wo cu vesiwèŋ ntinə nùumbu tɛ', nə kà yumok zʉ. Mʉ̀ ka sə̀' dzəm co mʉ̀ dʉk də wo lo njè vɛ'nə sə̀' dzəm, bʉ̀ʉsə̀ aco mòk kə gbʉ njè mandzə̀.>>
33 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à yuk vɛ'nə, wo fek yi də, <<Aco wo jəŋ bɛŋ ŋgòŋ fɛɛŋ fòco a fa bwìŋ wùriŋ vɛ'ɛ nɛ?>>
34 Fana Jisòs fek yà'wèŋ də, yà'wèŋ tse' ntuhu brɛd fa'nə sʉ̀ nɛ? Wo də, <<Vès tse' mègù ntuk sàmba bə bəbwe fuk mok.>>
35 Fana Jisòs dʉk fa bʉ̀ʉ sə pwe'fo' də yà'a cum nze.
36 Yi jəŋ ntuhu brɛd sə̀ sàmba bə fuk sə, nə kotse' yà'. Yi kwasə wes Nwì fana yi bə'rə yà', nə sə fa bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ. Wo jəŋ, nə sə fa bwi bʉ̀ʉ sə wèŋ.
37 Bʉ̀ʉ sə pwe'fo' à zʉ, nə ze' vɛ'ɛ bə̀boŋ. Wo à te'e benə mfə̀mfòok sə̀ yà' à sə gbʉ̀ sə nze ghà nə̀ wo à sə zʉ sə kwès sàmba.
38 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à zʉ sə à ye bwìŋ ncùhù kwè, wù kà bə̀ba bə bweŋke' wèŋ ta.
39 Yi ànə gʉ wes bʉ̀ʉ sə wèŋ sam lo fana yi ni fe'lə sə ŋgwesə̀, nə lo yuye mvwe' nzeŋgòŋ lak Màgadàn.

16

Wo Də Jisòos Gʉ Niŋtsok Fa Wo Maŋgəŋgèŋ
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

1 Nùmbu mòk à ye, bʉ̀ʉ Faràsi mok nə ye bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ à və̀ də wo kə mumsə ja'a Jisòs. Wo fek yi də nà'a gʉ niŋtsok fa wo maŋgəŋgèŋ mòk nə̀ aco nà' niŋ fa wo də yi tse' ŋàaŋ Nwì.
2-3 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ rì mègù ŋgòkʉ̀k gèsə lo mʉbu, nə riŋ də anə ye ŋga'a vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ wèŋ. Wèeŋ tesə zəzòŋ nə ye ŋga ntòbu bə̀baŋ fana wèŋ də anə ye ntinə bʉp. Nə̀ nconùum ye ŋga ntòbu bʉ̀ʉŋ bə̀baŋ, wèŋ də anə ye zòŋ bə̀boŋ. Wèŋ riŋ yà'sə, nə kà bum sə̀ yà'a co mvə̀k ŋgònìtsə̀' bum sə̀ niè' riŋ bʉ̀ʉ yà?
4 Wèŋ sə̀ niè' yè'sə, wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ bʉp, ŋgàa kà Nwì rì wèŋ. Wèŋ dʉk mʉ də mʉ gʉ niŋ fa weŋ maŋgəŋgèŋ è? Kàcò. Mʉ nə kà nà' gʉ̀. Maŋgəŋgèŋ nə̀ wèeŋ nə ye mègù nə̀ co à ye bohòŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ yee Jonà nà'a.>> Yi ànə cep wes vɛ'nə, fana yi me'rə yà'wèŋ, nə lo gɛsə yuye.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ
ŊgòRɛɛŋ Yi
(Mak 8:14-21)

5 Bə ŋgàa fàak ye wèŋ à to tesə lònto ndzəp ma nja fana ŋga ŋgàa fàak ye sə swì ŋgòjə tse' lòbrɛd.
6 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə nsàap yis bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ.>>

7 Ànə geŋ wo sə cep kɛ' mʉtsətsə'rəə wo anə dʉk də yi dʉk vɛ'nə bʉ̀usə a swì ŋgòjə tse' və brɛd.
8 Jisòs riŋ yusə wo sə cèp sə, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Kɛ' àmaa, wèŋ ka dzədzəm bə yusə mʉ̀ sə gʉ̀ʉ tse'. Wèŋ sə cèp kɛ' də wèŋ swì ŋgòjə tse' brɛd yè'sə bʉ̀ʉ yà?
9 Co wèŋ ka yè'e ntòsə' rɛɛŋ geŋ nà? Co wèŋ sə kà mvə̀'nə̀ mʉ̀ à fa bwìŋ ncùhù tàŋ ntuhu brɛd sə̀' tàŋ yà'a mok tsərə à? Wo à zʉ yà' vɛ'nə, wèŋ te'e benə fe'lə sə̀ sə nze kwès sʉ̀ nɛ?
10 Nə ye sə̀' də wèŋ swì ntuhu brɛd sə̀ sàmba sə̀ bwìŋ ncùhù kwè à zʉ yà'a sə̀' è? Wo à zʉ wes, wèŋ te'e benə sə̀ sə nze kwès sʉ̀ nɛ?
11 Anə gʉ va ŋkuŋ mʉ cèep, wèŋ kà rì də mʉ̀ sə kà yè'sə brɛd nə̀ brɛd nè'e dʉk ɛ? Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də, wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bə yis bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ.>>
12 Ànə geŋ fana bwe ye sə wèŋ rɛɛŋ də yi anə sə ka yà'wèŋ də wo jəŋ ŋkərə̀ bə yis sə̀ wo gʉ̀gə̀ brɛd bə zeŋ yè'e dʉk. Wo riŋ də yi anə sə cep yà'sə də wo jəŋ ŋkərə̀ bə bum sə̀ bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ sə yə'rə fa bwìŋ.

Pità Dʉk Də Jisòos Ŋkum Ŋgà Gèm Bwìŋ
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

13 Jisòs à kə̀ dzèŋ nzeŋgòŋ Sìsàriyà Filìpi fana yi fek ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Bwìiŋ dʉkgə̀ də mʉ̀, mo ŋwè, mʉ yè'sə ndà?>>
14 Wo sə dʉk fa yi də, <<Mok dʉkgə̀ də wu Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ, mok də wu Àlajà, mok də a Jèrèmiyà kè ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə̀ yi à ye fa' àlɛ'.>>
15 Fana yi fek mali wo sə̀' də, <<Wèŋ yàwèŋ nɛ? Wèeŋ dʉkgə̀ yàwèŋ də mʉ yè'sə ndà?>>
16 Saimʉ̀ Pità dʉk də, <<Wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ, nə̀ wo à dʉk nə, nə̀ wu mo Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə.>>
17 Fana Jisòs nə dʉk fəsə fa nà' də, <<Rɛŋsi yòSaimʉ̀ mo Jonà. Bʉsə̀ ka wu yè'sə ŋwè tsok fa. Tsə̀' fa wu yà' Tɛ̀' am nə̀ yi cu mʉbu.
18 Nə ye sə̀' də mʉ̀ sə to fa wu liŋ ŋga'a də Pità (lìs), mʉ nə ci cos àm mʉmvwe' lìs ènə. Ŋàaŋ kpʉ nə kà cos àm nə yumok gʉ̀.
19 Mʉ nə fa wu ki ncùu gaŋ sə̀ Nwì sə. Yusə̀ wù kì tes yà' sə nze fɛɛŋ nə ye megu mʉbu sə̀' vɛ'nə. Yusə̀ wù fìrə me'rə yà' sə nze nə ye mʉbu sə̀' vɛ'nə.>>
20 Fana yi tipsə ŋgàa fàak ye sə wèŋ vɛ'ɛ gʉgʉŋ də yà'a kà ŋwə nəmòk də yi yè'e ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wo à dʉk nə tsə̀' fa lok.

Jisòs Tsə̀' Mvə̀'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye
(Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

21 À yè jə mvə̀k ànə nə lo mantombì, Jisòs yeto ŋgòtsòhòfa ŋgàa fàak ye sə wèŋ jəja də yi nə lo tsoŋ li mvwe' lak Jòrosalèm, nə kə ye ŋgə' fo' wùriŋ. Yi nə ye ŋgə' nə ndzə bohòbʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ fo' bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k. Də wo nə zə yi sə̀'. Nùmbu nə̀ tɛ' ye, yi lokok fe'lə mvwe' kpʉ sə̀mok.
22 Yi ànə dʉk vɛ'nə, Pità ko soŋsə gɛsə lo yi fo', nə sə jwa nà'. Pità nə sə dʉk də, <<Kaco Nwì dzəm yeŋ Tà! Kaco yè'sə ye lok fʉk bohòwù vɛ'nə yeŋ.>>

23 Yi bʉʉŋ, nə dʉk fa Pità nə də, <<Coho gɛsə ŋgʉ ni'ì mʉ̀ wùu Satà! Wu yà'sə nsàp yumòk nə nà' sə təhə lok mʉ mandzə, bʉ̀ʉsə yusə wù cèp yà'sə, a tsətsərə nə bwìŋ tse' nà' wo, ka nə Nwì yeŋ.>>
24 Fana Jisòs tsok fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzəm-a ŋgòyù lòyi fana nà'a nə bɛŋ to ntòbum sə ni' nà' sə dzəm yà', nə bək jəŋ ntə̀əŋ nà' ŋkuŋ nə bɛ' lo yi.
25 Yi də, <<Bʉsə ŋwè nə yi gəhə tse'-a yòŋsə ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ŋwè nə yi jə yòŋsə ye co yusə wà bʉ̀ʉ mʉ̀ fana yi nə kə tse' nà'.
26 Bʉsə swe'e sə ŋwèe nə tse' sə yè'sə yà, ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə yòŋsə ye ɛ? Kènə yusə aco ŋwè kupsə yà', yà' kʉrə bə yòŋsə ye yè'sə yu yà?
27 Bʉsə mʉ̀ nə mʉ mo ŋwè, ves masinjàa am wèeŋ nə və bə ŋàaŋ Tè' am, nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə yi à gʉ̀ fàak ye.
28 Mʉ̀ sə tsə' weŋ yè'e zìnə də bʉ̀ʉ mok wèŋ tə fɛnə sə̀ wo nə kà ntòkpʉ ŋga wo yə mʉ̀ʉ mo ŋwè mvə'nə mʉ̀ sə və bə gaŋ ŋkum am sə.>>

17

Jisòs Kupsə Nsəsə̀ Mʉ Ndàhà
(Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

1 À cà nùumbu ntùŋfu fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nə ye Jon nə̀ yi moma Jem nə, bə yà'wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mòk nə̀ səsap. Wo à kə̀ cu mègù mbwa woòwo.
2 Fana wo ye ŋga nsəsə̀ə Jisòs kupsə bʉʉŋ mok nsàp nə̀ zok. Si ye sə rɛŋ co nùm, cə̀k ye sə rɛŋ co marɛŋ vɛ'ɛ.
3 Wo ye fe'lə sə̀' ŋga Musì bə Àlajà tesə və̀ mʉbu, nə sə taaŋgàm bə Jisòs nə wèŋ.
4 Fana Pità nə dʉk fa Jisòs də, <<Tà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ mvə'nə̀ vesùwèeŋ fɛŋ yè'sə. A ye-a ŋga wù dzəm fana mʉ̀ ci ba'rə tes bwe duŋ fɛŋ tɛ'. Mò'fis nə̀ njò, mòk nə̀ Musì, mòk ye nə̀ Àlajà.>>
5 Yi ànə sə cep mali ntòfo' fana mbàk mòk nə̀ nà' sə fop vɛ'ɛ wùriŋ à və̀, nə kə təhə lok wo. Wo yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk sə cep vesə ndzənə mbàk nə də, <<Nè'e mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi sə ntʉʉ̀ mʉ̀, mʉ kwagə̀ bohòyi wùriŋ. Yusə̀ yi cèp pwe', wèeŋ yuk fa yi.>>
6 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ ànə yuk vɛ'nə fana wʉə ko wo vɛ'ɛ nsàp nə̀ co wù kà cèp to. Wo coho gbʉ fə'ə gesə lo si awo ma sə nze wo pwe'.
7 Jisòs və, nə kə jwɛŋ wo bə bo ye. Yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà wəp, wèeŋ lokok mʉtsə̀.>>
8 Wo à mùk kok lis awo, wo kà ŋwè fo' mok yə. Wo ye megu Jisòs yiìyi.
9 Mvə'nə̀ wo à sə tsə mʉndahà anə fana Jisòs tipsə wo də, <<Wèeŋ kà ŋwə̀ nəmòk bum sə̀ wèŋ yə yè'sə tsə̀' tə̀tè ŋga mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ lòkok mvwe' kpʉ ŋkuŋ.>>
10 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à fek yi sə̀' də, <<Njo nə̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə dʉk də Àlajàa nə və tsoŋ ŋkuŋ Krɛst və ŋgòtɛsə ves, a bʉ̀ʉ yà?>>
11 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A zìnə də Àlajàa nə və. Yi nə və ŋgògʉ̀hʉ tsə'rə fəsə bum pwe'.
12 Nə ye də mʉ̀ sə tsə' weŋ də Àlajà nə à və̀ laŋ, fana wo kà yi rì. Wo à jə yi, nə gʉ yi mvə'nə̀ wo dzəm. Nə ye sə̀' də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə ye ŋgə' ndzə bohòwo sə̀' vɛ'nə.>>

13 Ànə geŋ bwe ye sə wèŋ rɛɛŋ bə zeŋ də yi sə dʉk Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ.

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk Nè Yi Tse' Yòŋsə Ze'
(Mak 9:14-32; Luk 9:37-45)

14 Wo ànə bwi foho və mvwe' sə bwìŋ à mà cu sə fana ŋwè nəmòk caŋ və bohòyi, nə kə təəŋ fo' bə tumfərə. Ŋwè nə sə cep də,
15 <<Tà, koksə-a manziŋ bohòmo àm è. Mo àm nə ŋgà gbʉ̀ nènò'. Yi sə yə ŋgə' bə zeŋ vɛ'ɛ wù kà fù'. Yi gbù yisko'gè mʉ misə riŋ riŋ, nə sə gbʉ ni sə ndzəpè sə' riŋ riŋ.
16 Mʉ̀ jə lòyi bohòŋgàa fàak yo, nà' ghak ŋàŋ mvè'nè co wo gʉ nà' me.>>
17 Jisòs ànə yuk vɛ'nə, yi cep də, <<Wèeŋ yè'sə gʉgʉtu, wèŋ ka dzədzəm nà co wèŋ luŋsə ŋwè fo' sə ntʉù wèŋ tse'. Mʉ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntʉm vɛ'nə tètè kə dzeŋ sè? Wèeŋ jəŋ və fa mʉ yi fɛn.>>
18 Jisòs jwa yòŋsə ze' nà' a sə gʉ̀ ŋkuŋ yi sə yaŋ nə fana nà' tesə gɛsə lo ndzə ni'ì yi anə sə' ghà ànə.
19 Ànə geŋ ŋgàa fàak Jisòs sə lo, nə kə fek swihi yi də, <<Vès anə fis fʉk yàvès nà' bʉ̀ə yè'sə bʉ̀ʉ yà?>>
20 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<A bʉ̀ʉsə dzədzəm àwèŋ nə ŋgòlùŋsə bwìŋ bə zeŋ nə, nà'a jo. Mʉ̀ sə tsə' weŋ sə' də a ye-a ŋga wèŋ tse' mègù-a mʉdzədzəm momjo co mvəm nzaŋ vɛ'ɛ fana aco wù dʉk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə təəŋ fa'>, nà' coho lo. Yumok kà sə co wèŋ kà yà' gʉ̀ to mok ye. [
21 Aco bɛ'fis to megu nsàp ènə pìriyà bə dzə̀ zʉzʉ ba bwɛ̀rɛ yumok ka mok ye fe'lə.]>>
22 Wo sə kɛ' kɛ'ca nzeŋgòŋ Galìli anə. Ànə geŋ wo və mvwe' mò'fis fana Jisòs dʉk fa bwe ye sə wèŋ dʉk də, <<Wo nə jəŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè, nə fa ndzə bohòbwìŋ.
23 Wo nə zə mʉ, nùmbu nə tɛ' dzèeŋ, mʉ̀ tesə fe'lə və mvwe' kpʉ sə sèmok.>> Bwe ye sə wèŋ ànə yuk vɛ'nə fana manziŋ ko wo vɛ'ɛ nəbʉp.

Nzak Làk Tas Mʉmvwe' Ndap Nwì Nè Ghaŋ

24 Jisòs bə bwe ye sə wèŋ à kə dzèŋ mvwe' lak Kàpanùm, nə cum fo'. Nùmbu mòk à ye bʉ̀ʉ sə wo jəgə mbàam tas sə bwìiŋ là'gə yà' mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə wèŋ kə fek Pità də, <<Masà àwèŋ nè'e là'gə mbàam yè'sə sə laŋ à?>>
25 Yi dzəm də, <<Ŋ, nà'a là'gèə.>> Ànə geŋ yi bwi lo yuye nda'à wo. À kə dzèeŋ ŋga yi ka yumok ntòcep lok fana Jisòs fek nà' də, <<Wù tsəm yòyè'sə da Pità? Ŋkəŋkum sə sə nze fɛɛŋ ko jəgə mbàam tas awo yè'sə bohòndà wèŋ? Wo jəgə yà' bohòbwe awo kè bohòbʉ̀ʉ sə zok wèŋ nɛ?>>
26 Yi dʉk də a yegə bohòbʉ̀ʉ sə yà'wèŋ ka bwe awo yeŋ. Fana Jisòs cep fe'lə sə' də, <<Ye də bwe awo ka yàwo nzak tse', ka vɛ'nə yeŋ nà?*
27 Nə yeè nə də ŋgògʉ̀ də ya wo kà jòk fana dù sə mantùŋ. Wu kà dzèŋ ca, wù mak gesə lop sə ndzəpè anə. Fuk nè wu ko to nà' mantombì, wu nə ye mbàm mʉ cùhù yi anə. Wù fis jəŋ mbàm nə, nə kə fa wo ŋgòlà' tiŋ tu yòbə sə̀ yàm bə zeŋ.>>

---

* **17:26 17:26** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə mbəmbam sə wo dzèŋ lùumŋgòŋ hum ba wèŋ à sə làkgə mbàam mok sə wo à sə gʉ̀hʉ tsə'rəgə ndap Nwì nə ghaŋ nə bə zeŋ lùlùm.

18

Ŋwà Nə̀ Ghaŋ Ndà?
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 Mvə̀k ànə à ye fana ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ və bohòyi, nə sə fek nà' də,
<<Mvə'nə̀ gaŋ sə̀ mʉbu cu, nsàp ŋwà nə̀ yi yam gha' mok fo' mantombìi
Nwì yi yè'sə ndà lɛ?>>
2 Jisòs to və mo nəmòk, nə tes nà' mʉtsətsə'rə̀ə yà'wèŋ.
3 Fana yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də tse'ŋga wèŋ
kupsə, nə ye co bəbweŋke' ŋkuŋ bwɛ̀rɛ wèŋ kà mvwe' gaŋ sə̀ Nwì sə kə̀
ni yuk.
4 Ŋwà nə̀ yi jə lo-a ni' ye sə nze co mo nè'e fana nà'a yi nə̀ yi yam càsə
mok wèŋ mvwe' gaŋ sə̀ Nwì sə yi.
5 Ŋwà nə̀ yi jə-a nsàp mo nə̀ co nè'nə mʉnə liŋ am fana ye də yi jə yà'sə
mʉ̀.

Nza' Mə̀mumsə̀
(Mak 9:42-48; Luk 15:3-7; 17:1-2)

6 <<Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwà mòk gʉ̀ bəbwe sə̀ wo dzəm bohòmʉ̀
yè'sə mòk də yi gʉ bʉp fana boŋ ghak bohòyi co wo jəŋ ŋgòk, nə swi' kə'ə
fa ŋwà ànə nà' kə̀ mìhi, nə mak gesə lo yi sə mvwe' ndzəp nə̀ cəco.
7 Bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə cu bə ŋgə' njo nə̀ mə̀mumsə̀ə sə̀ aco yà' gʉ
ŋwè ŋgògʉ̀ bʉp yè'sə cu fo'. Mə̀mumsə̀ə nə və tsooŋ li, megu də a ŋgə'
nə̀ bʉp bohòŋwà nə̀ yi sə jə və̀ mə̀mumsə̀ nə.
8 Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga bo yo kè kùu yo àlɛ' sə gʉ̀ wu ŋgògʉ̀ bʉp fana
wù gwɛ' tiŋ mak yà'. Bòghak də wu kə ni lak lùŋ bə bo kè kù ma mò'fis
nə noŋsə nə̀ ŋgòkə̀ mà' gesə lòwu sənə mis sə̀ yà'a kà liiŋgə̀ bə bo kè kù
ma ba fo'.
9 Nə ye də a ye-a ŋga lis yo sə gʉ̀ wu, wù sə gʉ bʉp fana wù so'rə fis
mak yà'. Bòghak co wù kə ni mvwe' lùŋ bə lis ma mò'fis nə noŋsə ŋgòkə̀
ni mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀ bə lis ma ba fo'.
10 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ də wèeŋ kà bəbweŋke' yè'e wèŋ nə̀ mò'fis co yusə̀
wà jə. Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də mvə'nə̀ yà' cu mʉbu, masinjàa bəbweŋke' yè'sə
wèeŋ cugə̀ bə Tɛ̀' am wèŋ mvwe' mò'fis nùumbu pwe'fo'. [
11 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ à və̀ ŋgòkə̀ làp yə bʉ̀ʉ sə̀ wo à bisə.]
12 A ye-a wù, wù dʉk bə ncèp nè'e də yà? A ye-a ŋga ŋwà nəmòk tse'-a
nsùŋgaaŋ ye ŋkʉ̀ mò'fis, fana nə̀ mò'fis jam bisə ca, yi nə lap lo nə̀ mò'fis,
nə me'rə sə̀ hum və̀ke'-ncòp-və̀ke' sə də yà'a sə zʉ tse' ŋgaŋ mʉndahà, ka
vɛ'nə ye à?
13 Nə ye də, a ye-a ŋga yi kə̀ làp yə nà', mʉ tsok weŋ də yi nə kwa ghak
bə zeŋ nə noŋsə sə̀ hum və̀ke' ncòp sə̀' və̀ke' sə̀ yà' ka yàwo bisə sə.
14 Ye də wèeŋ riŋ də tɛ̀' am nə̀ mʉbu nə sə kà dzəm də mʉmweŋke' nə̀
mò'fis bisə dzəm.

Ncèp Nə̀ BohòMoma Yo
Nə̀ Yi Gʉ̀ Wu Bʉp
(Luk 17:3)

15 <<A ye-a ŋga moma yo mòk gʉ̀ wu bʉp, wù lo bohòyi, wenə ye ba,
wù tsok fa yi yusə̀ yà' yaaŋ wu wenə sə. A ye-a ŋga yi dzəm yusə̀ wù tsə̀'
yi sə, ye də wù ko fəsə̀ və moma yo nə ma ŋkwɛ̀ŋ laŋ.

16 A ye-a ŋga yi ka wu njònə yuk fa, wù to jəŋ fe'lə lo ŋwə̀ nəmòk kè
bwìŋ ba àlɛ' sə̀mok. Ya yusə̀ wù sə cèp pwe', bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə ye yàwo
ŋgàa yuk ntu' ŋgòdə wo à yuk yàwo vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ.
17 A ye-a ŋga yi ka yà'wèŋ sə̀' yuk fa, wu jəŋ lo nzak nə mok mantombìi
cos. A ye-a ŋga cos cèep, yi kà sə̀' dzəm malì fana wèŋ jəŋ yi mok co yi
pegè kè co ŋgà ko mbàm tas àlɛ'.
18 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də, a ye-a ŋga wèŋ kì-a yumok sə nze də yà'
tə vɛ', wo nə kiŋ yà' mʉbu sə̀' vɛ'nə. Nə ye sə̀' də wèeŋ fìrə-a yumok sə
nze, wo nə firə yà' mʉbu anə sə̀'.
19 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ mòk sə̀' də a ye-a ŋga wèŋ ba dzəm tse' cù mò'fis
bə yà lòoŋ, nə lɛŋ pìriyà bə zeŋ fana tɛ̀' am nə̀ yi cu mʉbu nə nə gʉ fa
weŋ yà'.
20 Njo nə̀ bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' kə̀ benə-a mvwe' mò'fis bʉ̀ʉ liŋ am fana mʉ
nə ye mʉtsətsə'rə̀ə wo anə.>>

Gbʉ' Mofàk Nə̀ Yi Kà Ŋwè Yumok Swìfagə̀

21 Anə geŋ Pità kə fek Jisòs nə də, <<Tà, aco moma am gʉ mʉ bʉp kɛ̀'
sʉ̀, mʉ̀ sə swifa yi-ɛ? Co kɛ̀' sàmba vɛ'ɛ àlɛ?>>
22 Jisòs nə dʉk fa nà' də, <<Mʉ̀ ka də a kɛ̀' sàmba dʉk, a kɛ' hum sàmba
bòp sàmba.
23 Aco a fʉhʉ gaŋ sə̀ mʉbu sə bə ŋkum mòk nə̀ yi à dzəm də yi taŋ ja'a
mbàam ye bə ŋgàa fàak ye ya yi riŋ mvə'nə̀ bwe fàak sə wèŋ sə gʉ̀ bə
mbàam ye sə.
24 Yi à yèto ŋgòta ntèŋ, wo ko jəŋ və fa yi mòk nə̀ yi tse' ŋkum nə mala'
mbàm.
25 Mvə'nə̀ yi ànə ka mbàam sə̀ co yi lak tse' fana ŋkwà' ŋwə̀ ye nə dʉk
də wo seŋ yi co ŋkwèŋ. Wo seŋ nà' bə ŋgwe nà' nə ye bwe nà' bə bum
nà' sə̀ nà' tse' pwe' ya wo lak ka nà' sə fo'.
26 Ŋgà fàk nə təəŋ tsoŋ sə nze bə tumfərə, nə wup fa ŋkwà' ŋwə̀ ye
nə bo vɛ'ɛ wùriŋ. Yi lɛŋ nà' vɛ'ɛ də, <Tà, ko ntʉm, mʉ nə lak wes fa wu
mbàam yo pwe', yumook nə kà bisə̀.>
27 Manziŋ à ko ŋkwà' ŋwə̀ nə. Yi me'rə ŋgà fàk nə, nə swi fa nà' mbàam
sə̀ nà' tse' yi sə.
28 Ŋgà fàk ànə à tesə tsə ntèŋ, yi kʉrə bə ŋgà fàk mòk sə̀' co yi ŋga yi
à sə bɛ' megu nà' mbàm ncùhù co tàŋ vɛ'ɛ. Yi tap ko ŋam pik tse' nà' kə̀
mìhi, nə sə dʉk də, <Lak fa mʉ mbàam am sə.>
29 Ŋgà fàk ènə gbʉ ye sə̀' sə nze, nə sə lɛŋ nà' də, <Kwəkwè', ko-a ntʉm,
mʉ nə lak wes fa wu mbàam yo.>
30 Yi kà dzəm. Yi kə nisə nà' ndapndzəm də tse'ŋga nà' làk yi ŋkuŋ.
31 Ŋgàa fàak mok sə̀ a yegə̀ bə yà'wèŋ à yə yusə̀ yi gʉ̀ yè'sə fana yà'
yaaŋ wo vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'. Wo lo, nə kə tsok fa ŋkwà' ŋwə̀ àwo nə bum sə̀
yà' ye yè'sə pwe'fo'.
32 Anə geŋ ŋkwà' ŋwə̀ nə to yi və. Yi dʉk fa nà' də, <Wù mo nə̀ bʉp!
Mʉ̀ a swìfa wu ka sə̀ wù tse' mʉ yà'a pwe'fo' bʉ̀ʉsə̀ wù a lɛŋ mʉ.
33 Nə ye də kaco wù koksə manziŋ bohòŋgà fàk mòk sə̀' mvə'nə̀ mʉ̀ gʉ̀
bohòwù yà'a yeŋ à?>
34 Mvə'nə̀ ntʉm à sə yaaŋ yi fana ŋkwà' ŋwə̀ ye nə à jə yi, nə fa sə̀' ndzə
bohòŋgà yeŋsə bwìŋ ŋgə' də wo nisə nà' ndapndzəm, nə ye də tse'ŋga
nà' làk wes fa yi mbàam ye sə sə̀' pwe'fo'.

35 Ya'a sə' mvə'nə Tɛ' am nə yi cu mʉbu nə gʉ bohòwèŋ sə' vɛ'nə, ŋga a ye-a də wù ka moma yo sə ntʉù wù swifa na.>>

19

Nza' Mè'rə Ŋgwe
(Mak 10:1-12; Luk 16:18)

1 Ànə geŋ mvə'nə Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi ye'e me'rə nzeŋgòŋ Galìli anə. Yi lo mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə nà'a ma ndzə ntondzəp Jòridàŋ.
2 Bwìŋ à yù lòyi fo' vɛ'ɛ nəbʉp, yi gʉ mesə fa wo yiyaŋ awo fo'.
3 Bʉù Faràsii mok wèŋ à və kə tsèŋ yi də ya wo mumsə ja'a yi. Wo fek yi də, <<Aco lʉk dzəm də ŋwèe mè'rə ŋgwe ye bə njo nə nà' bòyi, ye də yi ka yà'sə bʉp gʉ à?>>
4 Yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ a ka mvəsə wo à còm də Nwì ànə gʉ to ŋwè, yi gʉ ŋwèmbam bə ŋwàŋwè yà'a ntòtaŋ à?
5 Yi ànə gʉ wo vɛ'nə fana yi dʉk də,
<Nà'a njo nə ŋwèe nə me'rə tɛ' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye.
Wo sə ba sə nə ye mok ŋgùpni' nə mò'fis.>
6 Ye də wo ka mok ba yeŋ fe'lə, wo mok ŋgùpni' nə mò'fis. Ye də yusə Nwì a be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwə nəmòk kà də yi gapsə yà' dʉk.>>
7 Wo fek fe'lə yi də, <<Ànə geŋ Musì nə dʉk də aco ŋwè com fa ŋwà nə ŋwàk nə ŋgònìtsə' də yi mè'rə nà' laŋ nə me'rə yi lo ɛ?>>
8 Yi dʉk fa fe'lə yà'wèŋ səmok də, <<Musì à mè'rə də wèeŋ mè'rə yep awèŋ bʉusə ntʉm awèŋ gʉ nəbʉp, bwɛ̀rɛ mvə'nə yà' à yeto mantombì à ka vɛ'nə yeŋ yuk.
9 Mʉ sə tsə' weŋ sə' də a ye-a ŋga ŋwè me'rə ŋgwe ye, ŋga yi ka nà' bʉù njo nə də ŋwà nə sə ko nto me'rə, nə jəŋ fe'lə ŋwà mòk səmok fana ye də yi yà'sə ŋgà ko nto.>>
10 Ŋgàa fàak ye wèŋ dʉk fa yi də, <<A ye-a ŋga nzak ŋgwe bə ndum mʉ mvək ènə, ye də bòghak co ŋwè kà ŋwàŋwè jə lo'.>>
11 Yi dʉk fa fe'lə wo də, <<Kaco bwìŋ pwe' dzəm ncèp ènə yeŋ. Aco dzəm megu nà' bʉù sə Nwì a fa wo ncèp nə yi.
12 Bwìŋ cu yo sə wo à dzə wo ləm. Bwìŋ cu sə' yo sə wo à ya' wo ŋkuŋ wo bʉuŋ ləm. Mook sə' yo sə wo bʉsə ni' awo co ləm njo gaŋ ŋkum Nwì. Ŋwə nə yi rì də aco yi dzəm to ncèp ènə fana yi dzəm sə ntɛ̀ŋ.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 Ànə geŋ wo jəŋ və fa yi bəbweŋke' wèŋ də yi naaŋ fa yà' bo, nə gʉ pìriyà. Ŋgàa fàak ye wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bʉù sə də yà'a kà vɛ'nə gʉ.
14 Jisòs dʉk də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke' wèeŋ və bohòmʉ, nə kà wo mandzə lok, bʉusə gaŋ ŋkum sə mʉbu sə, tse' yà' nsàap sə co wo yè'sə.>>
15 Fana yi naaŋ fa yà'wèŋ bo ye mʉ tuhù, nə se wo ŋkuŋ nə yè'e me'rə lo yuye.

Ŋgə' Nə Bə Ghàk
(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Ŋwə nəmòk və bohòJisòs, nə dʉk fa nà' də, <<Cicà, yusə bəboŋ sə co mʉ gʉʉ yè'sə yà, ŋkuŋ ya mʉ nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè ɛ?>>

17 Yi dʉk fəsə fa nà' də, <<Wù sə fek mʉ yòyusə bàboŋ sə fe'e nà? Ŋwè nə yi bàboŋ mègù nə mò'fis. A ye-a ŋga wù dzəm də wu nə kə tse' lùŋ, wù noŋsə lʉʉk sə bàboŋ.>>
18 Yi fek mali Jisòs də, <<A yè'sə lʉʉk sə fòlɛ-ò?>> Jisòs taŋ fa yi də, <<Kà ŋwè zə. Kà nto ko. Kà yə̀ yə̀. Kà gèem mvwès ko.
19 Wəp tɛ̀' yo bə ma yo, nə dzəm moma yo co mvə̀'nə̀ wu dzəmgə̀ ni' yò.>>
20 Mʉ wà'ŋwə̀ nə dʉk fa fe'lə nà' də, <<Bum sə̀ wù taŋsə yè'sə pwe', mʉ̀ a gʉ̀ wes yà' laŋ. Yusə̀ mʉ̀ ka yà' ntògʉʉ yè'sə yà?>>
21 Jisòs dʉk fa nà' də <<A ye-a ŋga wù dzəm də wu ye kəkʉrə̀ pap, wù lo kə seŋ bum sə̀ wù tse', nə fa ŋgàa jìŋ mbàam sə ya wu nə tse' ghàk mʉbu, nə bɛ' mandzə̀ nə yuŋ və mʉ.>>
22 Wà'ŋwə̀ nə à yuk vɛ'nə, ŋgùpcù gbʉ yi yək, yi coho lo, bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' bum vɛ'ɛ wùriŋ.
23 Fana Jisòs bʉʉŋ dʉk bohòŋgàa fàak ye wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ ŋkèm dʉk də, gʉ wùriŋ bohòŋgà ghàk ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ Nwì.
24 Mʉ tsok weŋ sə̀' də joho cà bohònàm nə yi yam co nàmbà'rə nà'a ŋgòcà torə tesə ndzənə wʉ patà', nə noŋsə bohòŋgà ghàk ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ mʉbu.>>
25 Ŋgàa fàak Jisòs sə à yuk vɛ'nə fana vèm kok wesə wo nəbʉp. Wo fek də, <<Ye də aco ŋwə̀ nə yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>>
26 Jisòs kʉk gesə yà'wèŋ, nə dʉk fa wo də, <<Aco yumok gʉŋ ghak li ŋwè, yumok kà Nwì-e gʉŋ ghak yuk.>>
27 Ànə geŋ Pità cep fəsə fa nà' də, <<Ja'a na yòo mʉmvə̀'nə̀ vès a mè'rə bum avès pwe' nə̀ pwe', nə bɛ' wu, yusə̀ vèes nə kə tse' sə yè'sə yu yà? >>
28 Jisòs dʉk fa fe'lə wo sə̀' də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də, bə nzeŋgòŋ nə̀ fi nə̀ nà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk nə fana mʉʉ mo ŋwè, mʉ nə̀ kə̀ cu mʉnə kapràk àm co ŋkum nə̀ ghaŋ. Wèŋ sə̀ hum-ncòp-ba sə̀ wèŋ a bɛ' mʉ yè'e nə cum sə̀' mʉnə kapràak yàwèŋ. Fana wèŋ sə sak buhu lak Izùrɛ sə̀ hum-ncòp-ba sə.
29 Nə ye sə̀' də ndàaŋwè pwe' nə̀ yi a me'rə ndap ye, kè bwema ye, kè njè'ɛgùu ye, kè tɛ̀' ye, kè ma ye, kè bwe nə ye nzum àlɛ' pwe' bʉʉ liŋ am, yi nə̀ kə̀ tse' fe'lə kɛ̀' ŋkʉ̀ mò'fis. Kà yà'sə mègù, yi nə̀ kə̀ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə sə̀'.
30 Mvə̀k ànə ye, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a mantombìi nə ye mok maŋkwèŋ, fana ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a maŋkwèɛŋ nə ye mantombì.>>

20

Gbʉ' Bʉʉ Sə̀ Wo À Fàk Mʉnzuù Ŋkwà' Ŋwə̀ Mòk

1 Jisòs à cèp ncèp mòk də, <<Gaŋ sə̀ Nwì sə ya'a co ŋkwà' ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à yàaŋ tesə ntsə'mòk də yi lo kə lap ŋgàa fàk, ya wo fak mʉnzuù yi.
2 Yi ànə cep tes bə bʉʉ sə wèŋ mvə̀' mbàm nə̀ yi nə lak yà' nùmbu nə̀ mò'fis nə fana yi gesə lo yà' mʉnzuù yi anə.
3 Nùm à sə ye lòco nùm bɛŋ, yi lo nə kə ye fe'lə bʉʉ səmok, ŋga wo sə təəŋ dzòoŋ mʉ ntɛɛ̀ŋ wà.
4 Yi dʉk fa yà' də, <Wèeŋ du kə fak mʉ nzuù mʉ̀ sə̀' ya mʉ nə lak weŋ kəkʉrə̀.> Ànə geŋ wo lo fo' sə̀'.

5 Yi à tesə lòfe'lə ŋga nùum maràŋ, nə ye ŋga nùm càsə maràŋ sə̀', nə
kə gʉ̀ sə̀' vɛ'nə.
6 Nùm à sə naaŋ lo bə cùu nda, yi lo, nə kə ye mali bʉ̀ʉ̀ mok sə̀' ŋga wo
sə təəŋ sə̀' wà anə. Yi fek yà'wèŋ də, <Wèŋ sə təəŋ càsə bʉpsə mvə̀k fɛɛŋ
wà vɛ'nə bʉ̀ʉ̀ yà?>
7 Wo dʉk fa yi də, <A bʉ̀ʉ̀sə̀ ŋwə̀ nəmòk ka ves yumok də vèes gʉ̀ fa.>
Yi dʉk fa wo də, <Wèeŋ du kə fak mʉ nzuù mʉ̀ anə sə̀'.>
8 Nùm à co, yi dʉk fa ŋgà fàk ye nə̀ mantombì də, <To bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo fàk sə,
nə lak wo. Làk yè jəŋ ŋwə̀ nə̀ yi və̀ ləsə maŋkwɛ̀ŋ, nə kə ləsə bə ŋwə̀ nə̀
yi anə və to.>
9 Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo anə və ŋgòfàak ŋga nùm sə naaŋ lòbə cùu nda à və̀ə, wo
lak wo mbàm nə̀ wo làkgə̀ ŋwè ŋga yi fàk yiskok nùmbu mò'fis.
10 Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à yèto ŋgòfàk wo sə wèŋ à və̀ə, wo sə tsəm də wo nə lak
wo yàwo zok. Wo fa megu yà' sə̀' mvə'nə̀ wo làk bʉ̀ʉ̀ mok sə.
11 Wo ànə jəŋ yà' fana wo ye ŋgòcèp ŋwəm kɛ'cà bə liŋ ŋkwà' ŋwə̀ nə.
12 Wo sə dʉk də, <Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo və̀ ləsə tsə yàwo ŋga'a yè'e fàk mègù ghàr
vɛ'ɛ, anə geŋ wù lak wo sə̀' yəyərə bə vès sə̀ vès fàk yə yiskok ŋgə' bə
nùm nə̀ nà' sə to barə bwìŋ nè'e.>
13 Yi dʉk fəsə fa mòk mʉtsətsə'rə̀ə wo anə də, <Ŋgɛ' àm, mʉ̀ ka weŋ
bʉp gʉ lok. Mbàm nə̀ mʉ̀ làk weŋ nə ka mvə'nə̀ anə cep tes sə yeŋ à?
14 Jəŋ mbàm yò, nə lo gəe'. Mʉ̀ dzəm mʉ̀ də mʉ fa bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo və̀ ləsə
yè'e sə̀' mvə'nə̀ mʉ̀ fa wu.
15 A ye-a ŋga mʉ̀ tse' mbàam am, kaco mʉ̀ gʉ fo' mvə'nə̀ mʉ̀ dzəm yeŋ
à? Kènə də ntʉm sə yaaŋ wu bʉ̀ʉ̀sə̀ mʉ̀ sə fa bwìŋ mbo-ɛ?> >>
16 Fana Jisòs ləsə ncèp nə də, <<Yà'a mvə'nə̀ bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo maŋkwɛ̀ɛŋ nə̀
kə̀ ye ntsə'mòk mantombì, sə̀ wo à ye mantombì kə ye mok maŋkwɛ̀ŋ.>>

Jisòs Cèp Mvə'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye Sə̀mok
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Mvə'nə̀ Jisòs à sə kok lòmʉ Jòrosalèm fana yi jəŋ lo ŋgàa fàak ye sə̀
hum-ncòp-ba sə. A kə̀ dzèŋ mandzə̀, yi ləksə gesə yà' ŋgʉʉ̀ŋ jo, nə cep
bohòwo də,
18 <<Wèeŋ ye, mvə'nə̀ a sə lòmʉ Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mʉ̀ʉ̀ mo ŋwè
ndzə bohòŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ. Wo nə
sak mʉ, nə dzəm tes də mʉ̀ mègù ŋgà kpʉ.
19 Wo nə fa mʉ ndzə bohòbʉ̀ lakmvum də ya wo ywi'lə mʉ, ləp mʉ, nə
tɛ'lə mʉ mʉ ntə̀əŋ. Nùmbu nə̀ tɛ' dzèeŋ, mʉ̀ lokok mvwe' kpʉ.>>

Yusə̀ Ma Bwe Zebèdi Wèŋ À Lɛŋ
(Mak 10:35-45)

20 Ànə geŋ, ma bwe Zebèdi wèŋ à və̀ bə bwe ye sə̀ wo ŋgàa fàak Jisòs
ba, nə kə ye Jisòs nə. Yi kə təəŋ kə̀ mantombìi nà' bə tumfərə, nə də yi
dzəm ŋgòlɛŋ yumok.
21 Fana Jisòs fek ŋwà nə də yusə̀ nà' dzəm yàlɛ? Màmi nə də, <<Kàk fa
mʉ-ɛ də ghà nə̀ wu nə̀ ye ŋkum, wu nə jəŋ bwe am sə̀ ba yè'e, nə cumsə
mòk ma màk nə cumsə mòk ma ŋkwìip wù-è.>>

22 Jisòs nə duk fa nà' də, <<Wù ka yusə wù sə fek mu də mu gu yà'sə
riŋ. Aco wèŋ ye to ŋgə' nə mu nə ye nə à?>> Wo də, <<Ŋ, aco vès ye to
ŋgə' nə.>>
23 Yi duk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<A zìnə də wèeŋ nə ye. Yusə megu də, mù
ka ŋàaŋ sə ŋgòswe' bùu sə wo nə cum mu ma màk bə ma ŋkwìp mù tse'.
Mvwe' ncum yà'sə sə bùu sə Tɛ̀' àm a cok noŋsə wo yi.>>
24 Bwe ye mok sə hum sə à yuk yu yè'sə fana wo jok bohòbwe ma sə ba
sə wùriŋ.
25 Fana Jisòs to benə və wo pwe', nə tsok wo də, <<Wèŋ rì də, ŋkəŋkum
sə wo tse' dzòk sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ gùgə bwìŋ ŋkùì'. Bùu sə yà' tse' ŋàŋ mu
tùhù wo sə niŋtsok fa wo ŋàŋ sə'.
26 Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ yàwèŋ vɛ'nə yeŋ. Ŋwə nə yi dzəm-a
ŋgòye ŋwə nə ŋkùuŋ mutsətsə'rə wèŋ fana yi tse' ŋgòfàk co mweŋke'
bohòmok sə lòoŋ fo'.
27 Nə ye sə' də, ŋwə nə yi dzəm-a ŋgòye mantombì yi, yi tse' ŋgòye
ŋkwèŋ bohòwèŋ pwe'.
28 Busə mùu mo ŋwè bə tu am, mù à ka də bwìiŋ fak bohòmù və. Mù à və
ŋgòfàk fà'a, nə fa yòŋsə àm ŋgòywiŋ fəsə jə yòŋsəə bwìŋ ŋkùuŋntɛ̀ŋ.>>

Jisòs Mùk Fa Bwìŋ Ba Lis Awo
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Wo à kə dzèŋ Jèrikù nə də wo lo fana bwìŋ yuŋ və Jisòs vɛ'ɛ co wù
kà cèp.
30 Fana bù ŋgàa jì lis mok ba à sə cu ŋgu mandzə. Wo yuk də Tà Jisòs
sə cà yi. Wo waŋ torə fis də, <<Koksə-a manziŋ bohòvès-è, mo Devìd!>>
31 Bùu sə wo à ye fo' sə wèŋ gham wo, də yà'a cum gəe'. Bùu sə wèŋ
torə ghaha co wo kwɛ'sə wo kə kwɛ'sə. Wo sə torə də, <<Tà, mo Devìd,
koksə manziŋ bohòvès.>>
32 Ånə geŋ Jisòs foho təəŋ, nə to fek yà'wèŋ də, <<Yusə wèŋ dzəm də
mu gu fa weeŋ yè'sə yà?>>
33 Wo duk fa yi də, <<Tà, mùk fa mègù ves lis avès.>>
34 Manziŋ à ko Jisòs, yi jwɛŋ lis awo sə bə bo ye. Lis awo sə muhu gu
sə' ghà ànə, wo gi yuŋ lo Jisòs nə.

21

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Ŋkum
(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

1 Wo ànə sə kuəp lo Jòrosalèm anə fana wo wɛs mvwe' lak Befà. A fo'
mvwe' nda nà wo togè nà' də Nda Olìp. Fana Jisòs tumsə lo ŋgàa fàak ye
ba.
2 Yi tsok yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ du mvwe' lak sə ndzə yà'a. Wèeŋ ni
kok lòfo' ntɛ̀ŋ, wèŋ ye ŋga wo tsòoŋ tes mvomndè' mòk fo' bə mumo ye.
Wèŋ fiŋ jəŋ və fa mu yà'.
3 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk fek-a weŋ yumok, wèŋ duk yi də, <Tà dzəm
də vèes jəŋ və fa yi yà'.> Wèeŋ duk-a vɛ'nə, yi nə me'rə weŋ sə ntɛ̀ŋ də
wèeŋ lo bə zeŋ.>>*

* **21:3 21:3** Aco ncèp ènə ye sə' də, <<Ŋkwà' ŋwè àvès dzəm də vèes jəŋ və fa yi nà' fana yi nə tum fəsə vesə nà' sə' ŋga'a yè'sə.>>

4 Yè'sə à ye vɛ'nə də ya bum sə ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp sə bʉʉŋ və
zìnə. Yusə̀ yi à cèp sə də,
5 Nwì a dʉk də,
<<Tsòk fa bʉ̀ʉ sə mvwe' ntòlak Zayòŋ wèŋ də,
<Wèeŋ yeè, ŋkum awèŋ sə və̀ bohòweŋ.
Yi jə ni' ye sə nze,
nə kok cuù nə mʉnə mvomndè', mʉŋgwɛ̀ŋ mvomndè'.> >>
6 Fana ŋgàa fàak sə wèŋ lo nə kə gʉ megu sə̀' mvə̀'nə̀ Jisòs ànə tsok wo
sə.
7 Wo jəŋ və mvomndè' nə bə mʉmwe nə. Wo saŋ naaŋ cə̀ək awo mbwa
fana yi kok cum mbwa.
8 Bwìŋ à və̀ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə fweŋ saŋ lo cə̀ək awo sə mandzə̀. Mok wèŋ
kə caŋ ci' və mvùu tʉ, nə sə noŋsə lo yà' sə mandzə̀ anə.
9 Bʉ̀ʉ sə wo à ye mantombì bə maŋkwɛ̀ŋ wèŋ pwe'fo' à sə gùrə. Wo sə dʉk
də, <<Hòsanà bohòmo Devìd! Nwìi se yi nə̀ yi və̀ mʉnə liŋ Tà. Hòsanà ye
bohòNwì nə̀ yi yam càsə yà lòoŋ fo'.>>
10 Yi ànə kə ni mʉ ntòlak Jòrosalèm anə fana ntòlak nə curə wʉk. Wo
sə fe'rə kɛ'ca də, <<Nè'nə yè'sə ndà?>>
11 Fana ŋgo bʉ̀ nə̀ yi à və̀ bə yà'wèŋ nə sə dʉk də, <<Nè'e ŋgà tsòhòbum
Nwì nə̀ liŋ yee Jisòs nə. Yi və̀ mvwe' lak Nazàrɛ nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ
Galìli.>>

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉ Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə
(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

12 Ànə geŋ, Jisòs lo, nə kə ni mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Yi
bɛ'fis bʉ̀ʉ sə wo à sə sèŋ bum nə ye sə̀ wo à sə ywiŋ bum mbwa sə pwe'.
Yi bwi' kɛ'mak teberə̀ə bʉ̀ʉ sə wo à sə kupsə mbàam awo mbwa sə bə
dzòok ŋgàa sèŋ kəkəbʉ̀ŋ wèŋ pwe'. †
13 Yi dʉk fa yà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sə kum ndap
Nwì nə̀ ghaŋ ènə də, <Liŋ ndap àam nə ye də ndap pìriyà.> Fana wèŋ jə
bʉsə nà' ndap ŋgàa yə̀ wèŋ.>>
14 Anə geŋ, ŋgàa ləlohòlis bə sə̀ wo kà gìgə̀ wèŋ və kə tseŋ yi mʉ mvwe'
ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, yi sə gʉŋsə yà'wèŋ.
15 Ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ à yə nsàap
bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à sə gʉ̀ʉ fana wo jok. Yusə̀ wo à jòk bʉ̀ʉ zeŋ,
mòk à ye mvə̀'nə̀ bweŋke' wèŋ à sə fu fa yi mʉ nda'à Nwì nə̀ ghaŋ nə də,
<<Hòsanàa ye bohòmo Devìd.>>
16 Fana wo fek yi də, <<Wù sə yuk bum sə̀ bwe yè'e sə cèp sə̀ laŋ à?>>
Jisòs dʉk fa wo də, <<Ŋ mʉ̀ sə yuk. Wèŋ ka yusə̀ wo à còm də, <Nwì à
fʉ̀hʉ cùu bweŋke' sə̀ wo sə no malì mbwi wèŋ ŋgòkwasə yi bə zeŋ> yà'a
taŋ à?>>
17 Yi ànə me'rə wo fana yi tesə mʉ ntòlak anə, nə lo mvwe' lak Betanì,
nə kə nooŋ fo'.

Jisòs Yàk Tʉ Nà' Kpʉ Yum Ghà Ànə
(Mak 11:12-14, 20-24)

18 Tsok à rɛŋ, nə̀ zəzòŋ ŋga yi sə bwìŋ foho lòfe'lə mʉ ntòlak anə fana
ye mok ŋga njè sə ya yi.

† **21:12 21:12** Kəkəbʉ̀ʉŋ yà'sə, a sə̀ wo à sə fa satikà' bə zeŋ.

19 Yi à fəsə lis, nə ye tʉ mòk nè wo togè nà' də fik, ŋga nà' tə ŋgʉ
mandzè. Yi geŋ fo', nə kə dzeŋ ŋga nà' tse' mègù mvù, nə kà zəm. Fana
yi dʉk fa tʉ nə də, <<Wu nə kà mok zəm yuk.>> Yi ànə cep vɛ'nə ntèŋ, tʉ
nə yum sè ghà ànə.
20 Ŋgàa fàak ye wèŋ à yə vɛ'nə fana wo mərə vɛ'ɛ wùriŋ də tʉ nə yum
tsə mègù ghà nə yè'sə valɛ.
21 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ sə tsə' weŋ zìnə də a ye-a ŋga wèŋ tse'
dzədzəm, nə kà sə mərè kɛ', wèeŋ nə gʉ yusè yà' yam gha' yusè mʉ gʉ
bohòtʉ nè'e yè'sə. Aco wèŋ dʉk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə kəəŋ
gbʉ lo sənə ndzəp nà'a;> yà' fak.
22 Nə ye sə' də ŋga wèeŋ tse'-a dzədzəm fana yusè wèŋ lɛŋ yà' bə pìriyà
pwe', wèŋ tse' yà'.>>

Fa Jisòs Ŋàŋ Ndà?
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Jisòs à kə foho ni fe'lə mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə sə
yə'rə bwìŋ mbwa sèmok. Yi ànə sə yə'rə wo fana ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ
bə bʉ ŋkwàha bʉʉ Jus wèŋ kə tseŋ yi. Wo fek yi də, <<Wù gʉ bum sə wù
sə gʉʉ yè'sə bə ŋàaŋ sə fò? Kènə fa wu ŋàŋ ndà də wu gʉ yà' ɛ?>>
24 Yi dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<Mʉ nə fek weŋ yu səmok yàm sə'. A ye-a
ŋga wèŋ tsə' fa mʉ fana mʉ tsok fa weŋ nsàp ŋàŋ nə mʉ tse' ŋgògʉ bum
yè'sə bə zeŋ nə sə'.
25 Ncèp nə də, ŋàaŋ sə Jon à sə bàptɛsə bwìŋ bə zeŋ yà'a à və bohòNwì
kè yà' à tesə bohòbwìŋ-ɛ?>> Wo à yèto ŋgòcèp bə zeŋ mʉtsətsə'rə wo dʉk
də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Bʉsə a dʉk-a də ŋàaŋ sə à sə və bohòNwì,
fana yi nə fek fe'lə ves də, anə geŋ vesùwèŋ kà yusè Jon à sə cèp dzəm
bʉʉ yàlɛ?
26 Nə ye sə' də a dʉk-a də yà' à və bohòbwìŋ fana a sə wəp yusè bwìiŋ
nə gʉ sə bʉʉsə wo dzəm tse' yàwo də Jon nə ŋgà tsòhòbum Nwì.>>
27 Fana wo dʉk fa Jisòs də wo ka riŋ. Jisòs dʉk bwi fa wo ye sə' də, <<Ye
də mʉ nə kà weŋ nsàp ŋàŋ nə mʉ tse' ŋgògʉ bum yè'e bə zeŋ nə sə' tsə'.

Gbʉ' Bwe Mok
Sə Wo À Ye Bwìŋ Ba

28 <<Wèŋ tsəm bə ncèp nè'e da? Ŋwə nəmòk à ye, yi tse' bwe ye ba. Yi
kə dʉk fa nə mantombì nə də, <Mo àm, dù, nə kə fak mʉ nzuù ntinə.>
29 Mo nə də, <Mʉ nə kà gə.> À ye maŋkwɛ̀ŋ yi kupsə ntʉm ye, nə lo.
30 Fana yi lo bohòmo ye nə ba, nə dʉk fa nà' sə' vɛ'nə. Mo nə də, <Mʉ
yuk laŋ pàpa a. Mʉ nə geŋ>, nə kà yuye gə.
31 Sə tsətsə'rəə bwe sə ba yè'sə, ŋwə nə yi à gʉ yusə tɛ' à dzəm à ye
nə fò?>> Wo də, <<A nə mantombì nà'a.>> Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ sə
tsə' weŋ yè'e zìnə də, bʉʉ sə bʉp sə wo ŋgàa benə mbàam tas bə ŋgàa
kohòsàhà wèeŋ nə ni to lo mvwe' gaŋ ŋkum Nwì wo, nə noŋsə wèŋ.
32 Njo nə də Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ à və, nə sə tsoho fa weŋ mandzè nə
nà'a kəkʉrə nə, wèŋ kà yi sə' yuk fa. Bʉʉ sə bʉp sə ŋgàa ko tas bə ŋgàa
kohòsàhà wèŋ nə dzəm fa yi yusè yi à sə cèp sə. Wèŋ ye bum yè'sə, nə
kà də wèeŋ kupsə ntʉʉm awèŋ nə dzəm fa yi sə dʉk.>>

Gbʉ' Ŋgàa Kʉ̀k Nzum
Sə̀ Wo À Ye Bʉp
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 Ànə geŋ Jisòs dʉk wo də, <<Wèeŋ yuk gbʉ' mòk nè' sə̀'. Ŋkwà' ŋwə̀ nəmòk à ye nə̀ yi ànə tse' nzum ndik nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də grep. Nə gʉm yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sə̀ wo nə sə nəŋ fis ndzəp ndzənə nto'o greep sə fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə, nə tes yà' bohòbʉ̀ʉ səmok, nə ye'e lo gì mvwe' səmok. 34 Mvə̀k à kʉəp nə̀ ŋgòkwì ŋgwìi bum sə̀ mʉ nzuù anə fana yi tumsə ŋgàa fàak ye wèŋ də wo kə tseŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mʉ nzuù anə, nə jəŋ fa yi ŋgwìi bum sə ma njè.

35 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cu mʉ nzuù anə wèŋ sə ko ŋgàa fàak ye sə wèŋ, nə ləp mòk, nə zə mòk, nə təprə mòk bə lìs.

36 Yi tumsə fe'lə ŋgàa fàak ye mok, wo yam ghak mok sə̀ ye to fa' mantombì sə. Wo gʉ yà'wèŋ sə̀' mvə'nə̀ wo ànə gʉ sə̀ mantombì sə.

37 Yi tumsə ləsə mok mo ye nə̀ yi à dzə nà' ndzə vəə yi. Yi sə dʉk ye də, <Wo nə wəp tsoŋ li nà'.>

38 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cu mʉ nzuù anə à yə mo ye nə fana wo dʉk də, <Nè'e ŋga'a mo ye nə̀ ndzə vəə yi, nə̀ ŋkwà' ŋwə̀ nə kà-a ye, yi nə cum mvwe' kùu ye yi nə. Wèeŋ və a zə yi ŋga a tse' bum ye sə vès.>

39 Wo kə ko fis yi mʉ nzuù anə, nə zə yi.

40 Nə ye də a ye-a ŋga ŋgà nzum nə və-a, yi nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo cugə̀ mʉ nzuù anə va?>>

41 Wo dʉk yi də, <<Yi nə ko bʉ̀ʉ sə̀ bʉp yè'sə, nə zə yà' vɛ'ɛ jì manziŋ, nə jəŋ nzum nə fa yà' bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ wo nə sə fa yi ŋgwìi bum ye ghà nə̀ yà' zəm.>>

42 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ a ka mvə'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì yà'a taŋ yuk à? Də,

<Lìs nə̀ ŋgàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ màk nòŋsə nà' də nà'a bʉp nə kà tse' gha' fe'lə fàk mok sə̀' zeŋ.
À gʉ̀ yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye maŋgəŋgèŋ mʉ lisə̀ vesùwèŋ nə̀bʉp.‡>

43 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zeŋ də wo nə jəŋ gɛsə mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə bohòwèŋ, nə fa yà' bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo nə zəm riŋ ŋgwìi sə. [
44 Ŋwə̀ nə̀ yi gbʉ̀-a mʉnə lìs ènə, ŋgèŋgàŋ tiiŋ sam zəzok. Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga lìs nə gbʉ-a mʉ ni'ì ŋwə̀ nəmòk, nà' gok fam ŋgə̀ŋgàŋ.]>>

45 Ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yu'rə wes gbʉ' yè'sə fana wo riŋ də nà' sə cèp yè'sə bohòwo.

46 Fana wo lap mandzə̀ də wo ko yi. Wo sə wəp fe'lə bwìŋ, bʉ̀usə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à jəŋ yi yàwo co ŋgà tsòhòbum Nwì.

22

Gbʉ' Nə̀ Wo À To Kɛ'cà Bwìŋ ŋgòKə̀ Zʉ Bum Gù
(Luk 14:15-24)

1 Ànə geŋ Jisòs nə tsok fa fe'lə wo gbʉ' mòk sə̀' də,

2 <<Aco wo fʉhʉ gaŋ sə̀ mʉbu sə co bə ŋkum nəmòk nə̀ yi à fʉ̀hʉ gùu mo ye də bwìiŋ kə zʉ fa yi.

‡ **21:42 21:42** Jisòs à sə cèp yè'sə ncèp mòk nə̀ nà'a ndzənə ŋwàk Sàam118:22. Yi à sə fʉ̀hʉ ni' ye bə lìs, nə sə fʉhʉ ŋgàa ci ndap sə bə ŋgàa fa satikà' nə ye bʉ̀ʉ Jus mok sə̀ mantombì.

3 Ànə geŋ yi tumsə lo ŋgàa fàak ye wèŋ də yà'a kə to və bu̱u̱ sə̀ yi to yà'wèŋ də a ta wo və sə. Wo kà yu awo və̀.
4 Yi tumsə fe'lə bwe ye mok sə̀mok də wo kə tsok bu̱u̱ sə də yi fu̱hu̱ wes zu̱zu̱u̱ ye laŋ. Də, <Mù su̱ə ndum mbòoŋ am nə ye mbòoŋ sə̀ mù à ya' wo yà'a wèŋ nduk. Mù gù wes bum pwe'fo' laŋ, wo və nə kə zu̱.>
5 Bu̱u̱ sə wèŋ kà mbɛŋ nə̀ mbɛŋ kom lok. Mòk bɛ' mandzə̀ ye lo nzuù yi, mòk lo mvwe' sèŋ bum ye.
6 Mok sə̀ wo bwehe cu sə wèŋ ko ŋgàa fàak ye sə, nə tu̱ksə wo, nə zə wo.
7 Ŋkum nə à jòk vɛ'ɛ kpu̱ nə kpu̱, nə tum sojàa ye wèŋ kə zə bu̱u̱ sə̀ wo à zə bwìŋ sə. Sojàa ye sə wèŋ à tɛ̀ŋ və̀psə lak bu̱u̱ sə wèŋ sə̀'.
8 Fana yi du̱k bwe ye sə wèŋ də, <Mù fu̱hu̱ bum sə̀ mvwe' gùu sə laŋ. Megu də bu̱u̱ sə̀ mù to wo sə ka bu̱u̱ sə̀ anə ye co mù to wo sə yeŋ.
9 Ye də wèeŋ lo sə mandzə̀, ŋwə̀ nə̀ wèŋ yə lòoŋ, wèŋ to wo ŋgòvə̀ mvwe' gùu sə.>
10 Bwe ye sə wèŋ à lòsə mandzə̀, nə to benə bu̱u̱ sə̀ wo yə pwe'. Bu̱u̱ sə̀ bə̀boŋ bə sə̀ bu̱p wèŋ pwe' nduk. Ndap nə̀ wo à sə gù gùu sə mbwa nə à rwiŋ vɛ'ɛ ŋkiŋ bə bwìŋ.
11 <<Ŋkum nə à lòdə yi ku̱k ja'a bu̱u̱ sə̀ wo və sə fana yi ye ŋwə̀ nəmòk mbwa mò'fis nə̀ yi à ka cə̀ək sə̀ wo ni lògə̀ yà' mvwe' gù sə nitse'.
12 Yi fek nà' də, <Ŋgɛ', wù yè va ŋkuŋ nə kə ni cum fɛŋ jì cə̀k gù ɛ?> Ŋgà' nə cum dədok, nə kà cù mùk.
13 Fana ŋkum nə to bu̱u̱ sə̀ wo sə fàk bohòyi, nə du̱k fa yà' də, <Wèeŋ ko kiŋ ŋwə̀ nè'e. Wèeŋ kiŋ tasə bo ye bə kùu ye pwe'fo', nə kə mak gesə lo yi mvwe' sə̀ ndzəm sə seŋ fo'. Bwìiŋ nə sə waŋ, nə sə zu̱ nzòŋ fo'.> >>
14 Jisòs mesə ncèp nə də, <<Yà'a mvə'nə̀ wo a to bwìŋ ŋku̱u̱ŋ fana nə cok fis jəŋ megu moòm jo.>>

Fa Nwì Yuye Nə Fa Ŋkum Kaisà Yusə̀ Ye (Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Ànə geŋ fana bu̱u̱ Faràsi wèŋ lo kə cum kwe', nə lap mandzə̀ də ya wo tam Jisòs bə du̱k.
16 Wo tum be'lə bu̱u̱ sə̀ wo fàkgə̀ bohòwo mok bə bu̱u̱ Heròwèŋ bohòJisòs anə. Wo kə du̱k yi də, <<Cicà, vès rì də wu ŋwə̀ nə̀ zìnə. Vès rì də wu yə'rə fagə̀ bwìŋ mandzə̀ Nwì bə zìnə, nə kà yusə̀ ŋwèe nə cèp sə̀ wəp, bu̱u̱sə̀ wu kà yòdə nè'e ŋwə̀ nə̀ ŋku̱u̱ŋ kè nə̀ jo àlɛ' tsərəgə̀.
17 Tsok-a ves yusə̀ wù tsəm yò. Lu̱u̱k vesùwèŋ sə tsə̀' də, a bə̀boŋ ŋgòlàk fa ŋkum Kaisà nə̀ mvwe' lak Rumà mbàam tas kè ka' ɛ?>>
18 Wo à sə cèp yè'sə ŋga Jisòs rì wes yusə̀ wo sə lirə ca sə pwe' nə̀ pwe', fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup, wèŋ sə də wèeŋ mumsə yè'sə ndà?
19 Wèeŋ jəŋ və fa a mu̱ mbàm nə̀ wèeŋ làkgə̀ tas bə zeŋ nə è.>> Fana wo jəŋ və fa yi mbàm mòk.
20 Jisòs fek wo də, <<Wo còm naaŋ mu̱nə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sə̀' si ndà?>>
21 Wo du̱k də, <<A sə ŋkum Kaisà.>> Fana yi du̱k yà' də, <<Ye də wèeŋ lak fa Kaisà yusə̀ yà'a sə ye, nə lak fa Nwì yusə̀ yà'a sə̀ Nwì.>>
22 Wo ànə yuk vɛ'nə fana wo mərə vɛ'ɛ, nə bɛ' mandzə̀ àwo, nə lo dədok, nə me'rə tes yi fo'.

Nzak Nə ŋgòLòkok Mvwe' Kpʉ
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 A ye sə' nùmbu ànə, bʉ̀ʉ Sadusì mok wèŋ və bohòJisòs. Wo bòp bʉ̀ nə wo dʉkgə yàwo də kaco ŋwè lokok fe'lə mvwe' kpʉ yeŋ wèŋ.
24 Wo və kə fek yi də, <<Cicà, Musì à dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè jə ŋwàŋwè, nə kpʉ ŋga bə nà' ka bwe tse' fana moma yee nə jəŋ tsoŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tètà ye nə yi kpʉ nə bwe.
25 Nə yeè nə də vès tse' bwema mok fɛŋ bwìŋ sàmba. Fana nə mwè nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpʉ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'. Yi me'rə noŋsə lo fa moma ye ŋwà nə.
26 Fana nə ba nə kpʉ sə' ŋga bə nà' ka mwe sə' tse'. Nə tɛ' kpʉ sə' vɛ'nə tètè kə dzeŋ bə nə sàmba nə.
27 Wo ànə kpʉ wes pwe' fana ŋwà nə kpʉ ye sə sə'.
28 Nùmbu nə bwìiŋ kə lòkok mvwe' kpʉ kə dzèŋ nùu, ŋwà nə nə ye yè'sə ŋgwe ndà? Bʉsə wo à tse' yi wo pwe'fo' laŋ.>>
29 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ ŋgàa jòŋ. A bʉ̀ʉsə wèŋ ka yusə yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì riŋ, nə kà ŋàaŋ Nwì sə' rì.
30 Yusə də mvèk nə bʉ̀ʉ kpʉkpʉ nə lokok mvwe' kpʉ, wo nə ye co masinjàa Nwì mʉbu, ŋwèmbam bə ŋwàŋwèe nə kà gù mok cu fe'lə.
31 Bə nzak nə ŋgòlòkok mvwe' kpʉ, wèŋ a ka yusə Nwì à cèp bohòwèŋ yà'a taŋ à?
32 Yi à dʉk də, <Mʉ Nwì Abràham nə ye Nwì Azìk nə ye Nwì Jàkop>. Nwì à cèp vɛ'nə ŋga wo à kpʉ lòlaŋ. Yà'a sə nìtsə' də bʉ̀ʉ yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nà yi ka Nwì bʉ̀ kpʉkpʉ yeŋ, yi Nwì bʉ̀ʉ sə wo cu ŋwəm. Yà'a mvwe' sə wèeŋ bə jòŋ nəbʉp.>>
33 Bʉ̀ʉ sə wèŋ ànə yuk bum yè'sə fana wo mərə fʉk nsàp yəyə'rə ànə bʉ̀ə̀.

Lʉ̀k Nə Nà' Gʉ Càsə Mok
(Mak 12:28-37; Luk 20:41-44)

34 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ ànə yuk də Jisòs lok bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ cù co wo kà yusə ŋgòcèp fe'lə tse' fana wo baaŋ yàwo sə mvwe' mò'fis.
35 Fana mòk mʉtsətsə'rəə wo nə yi ŋwè nə yi rì lʉ̀k wùriŋ fek Jisòs nə yumok ŋgòmùmsə ja'a nà'.
36 Yi fek nà' də, <<Cicà, lʉ̀k nə nà' gʉ gha' lʉ̀ʉk mok pwe'fo' yi yè'sə nə fò?>>
37 Yi dʉk fa nà' də, <<A nə də, <Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntʉm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ŋkərə yòsə' pwe'fo' nà'a.>
38 Nè'e yè'e lʉ̀k nə nà' gʉ càsə mok sə pwe'fo' nə ye nə mantombì sə' zeŋ nə.
39 Lʉ̀k nə ba nə nà' gʉ càsə nə səsə sə' co mòk nə. Nà'a də, <Wu tse' ŋgòdzəm tsə moma yo co wù dzəm ni' yò.>
40 Bum sə lʉ̀ʉk mok sə cèep, nə ye bə bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə cèp pwe'fo' yà' na mègù mʉŋkwɛ̀ɛŋ lʉ̀ʉk sə̀ ba yè'sə.>>

Nzak Nə Bə Liŋ Krɛst

41 Mvè'nə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ sə à baaŋ tə malì ntòmvwe' mò'fis fana Jisòs fek wo yumok.

42 Yi à fek wo də, <<Wèŋ tsərə bə ŋwə nə wo to liŋ ye də Ŋkum ŋgà gèm
bwìŋ nà'a da? Wèŋ tsəm də yi mo ndà?>> Wo dʉk fa yi də, <<Yi ŋgwì bʉ̀
Devìd.>>
43 Yi fek fe'lə yà' də, <<Nə ye va ŋkuŋ Devìd nə bə tu ye to bwi ŋwə ènə
də Tà ŋga yòŋsə nə Nwì nə à gʉ̀ yi ɛ?
44 Devìd nə à cèp də,
<Tà Nwì à dʉk fa Tà àm də,
<<Cum fɛɛŋ bo ma mà'a mʉ̀
tètè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo bɛŋgə wu,
wo ye sə mvə'kùu wù.>> >
45 A ye-a də Devìd nə sə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevìd anə
mwe yè'sə valɛ?>>
46 Ŋwə nə mò'fis co yi cep fəsə fa nà' yumok à ka yeŋ. Ye jəŋ nùmbu ànə,
nə lo mantombì, ŋwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghʉ̀sə ja'a lo' fʉ̀'.

23

Jisòs Də Bwìiŋ Kərə Bə Ŋgàa Yə'rə Lʉ̀k Nə Ye Bʉ̀ʉ Faràsi Wèŋ (Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

1 Ànə geŋ Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye bə bʉ̀ʉ sə wo à mà fo' sə wèŋ də,
2 <<Ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèeŋ wo sə wo tə mvwe' kùu
Musì.
3 Nə ye də bum sə wo tsə' weŋ pwe', wèŋ gʉ mvə'nə wo dʉk sə. Megu də
wèŋ kà də wèeŋ gʉ bɛ' lo mvə'nə wo sə gʉ̀ yàwo dʉk. Bʉsə wo tsòhogə,
nə sə gʉ lo yusə zok.
4 Wo gʉ̀ fagə bwìŋ lʉ̀k ŋkʉ̀ʉŋ sə yà'a co bum sə rərwi', sə yà'a gʉguŋ
ŋgòbəə', nə sə naaŋ fa bwìŋ yà' mʉ tuhù, nə kà ndubo nə mò'fis ŋgòjə
bə' yàwo yà' fəsə ja'à lok.
5 Wo gʉ̀ mègù bum yàwo də ya bwìiŋ ye wo. Kʉ̀k ja'a yàwèeŋ ncòròok
sə mʉ sihì bə ndzə kwìì wo yà'a, mvə'nə yà' wərə. Nə ja'a nɛ ncàam sə
ndzə cə'ə wo mvə'nə yà' sàap è. 6 Wo dzəm də wo lòmvwe' nzu yumok
fana wo kə cum megu mvwe' sə ya bwìiŋ wəp wo co bʉ̀ʉ sə ghaŋ. Wo
dzèŋ mʉmvwe' ndaap pìriyà, wo lap ŋgòcu mʉnə dzòok sə yà' bòghak
pwe' wo.
7 Wo dzəm sə' də a dzèŋ mʉ ntɛ̀ɛŋ, bwìŋ sə kə cepsə wo, nə sə to wo
mvwe' bwìŋ də cicà, cicà.
8 <<Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka tse' ŋgògʉ̀ ni' awèŋ də bwìiŋ sə to weŋ də
cicà, bʉ̀ʉsə wèeŋ pwe'fo' bwema, nə tse' mègù nə cicà nà mò'fis.
9 Nə ye sə' də kà də wèeŋ to ŋwə nəmòk sə nze fɛɛŋ də tè' awèŋ dʉk,
njo nə wèŋ tse' mègù tè' nə yi mò'fis, yi cu mʉbu.
10 Nə kà də wèeŋ gʉ bwìŋ də wo sə to weŋ də masà sə' dʉk, njo nə wèŋ
tse' mègù masà nə mò'fis, yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ.
11 Ŋwə nə yi də yi nə ghaŋ mʉtsətsə'rə wèŋ pwe' yi, tse' ŋgòye ŋkwɛ̀ŋ
àwèŋ.
12 Ŋwə nə yi koksə lò-a ni' ye mʉtsə, Nwìi nə jəŋ tsoŋ və yi sə nze. Ŋwə
nə yi jə tse' lo-a ni' ye sə nze, Nwì jə fis kok lòyi mʉtsə.

Jisòs Dʉk Fa Bùu Faràsi Nə Ye Ŋgàa Yə'rə Lùk Də Wo Ŋgàa Tè'èŋkup (Luk 11:37-54; 13:34-35)

13 <<Wèŋ ŋgàa yə'rə bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèeŋ ŋgàa tè'èŋkup. Wèŋ cu bʉp! Wèŋ sə lok fa bwìŋ mandzə nə ŋgòlòmvwe' gaŋ Nwì. Wèŋ sə kà mbwa lò, nə kà bùu sə wo sə dzəm də wo ni mbwa wèŋ mandzə sə' fa.

[

14 <<Wèŋ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ ŋgàa tè'èŋkup. Wèŋ sə limzʉ bàa ŋgwemfə wèŋ, nə sə gʉ bʉpsə ndap awo. Wèŋ rì ŋgògʉ basə pìriyàa sə səsap. Ŋgə' nə njàwèeŋ nə kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.]

15 <<Tətè'èŋkup ŋgàa yə'rə lùk bə bùu Faràsi wèŋ-a, wèŋ cu bə ŋgə' nəbʉp. Wèeŋ to càgə sə ndzəpə, nə sə gi bə sə nzehè wèŋ pwe'fo' də ya wèeŋ gʉ ŋwə nə mò'fis bɛ' mandzə lʉʉk Musì. Nə mò'fis bʉʉŋ fana wèŋ gʉ fe'lə yi sə' wèŋ, yi bʉp casə wèŋ sə wèŋ sə lòmvwe' ŋgə' nə sə misə sə kɛ' ba.

16 <<Wèŋ sə wèŋ də wèŋ sə nìtsə' lòfa bwìŋ mandzə nə ye yàwèŋ sə' jì lis, wèŋ cu bʉp. A sə' wèŋ sə wèeŋ dʉkgə də a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ ndap Nwì nə ghaŋ nə, ye də yà'sə kà nzak tse'. Nə ye də, a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ bum sə wo à gʉ̀ yà' bə guù sə yà'a mʉ nda'à Nwì anə ŋkuŋ yi gʉ tsoŋ mvə'nə yi kɛ̀ŋ sə.

17 Wèeŋ jì lis nə ye ləm sə'. A yè'sə də gʉ gha' nə fò? Bum sə mʉnə ndap Nwì sə, kè ndap Nwì nə ghaŋ nə bə tu ye nə nà' gʉ̀ ŋkuŋ bum sə mbwa sə tse' fàk ɛ?

18 Wèeŋ dʉkgə sə' də, <A ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ kàm nə wo à ci ŋgòtɛ̀ŋ fa Nwì bum satikà' mbwa nà'a, yà'sə ka nzak tse', də tse'ŋga yi kɛ̀ŋ bum sə wo naaŋ yà' mbwa sə ŋkuŋ àlɛ yà' tse' fàk.>

19 Wèeŋ ŋgàa jì lis, gʉ gha' yè'sə nə fò? Bum sə wo fa nə naaŋ yà' mbwa sə kè, kàm nə yi gʉ̀ yi ŋkuŋ bum sə mbwa sə tse' fàk-ɛ?

20 Yusə də a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ-a kàm ànə, ye də yi kɛ̀ŋ be'lə fo' bə bum sə mbwa sə pwe'.

21 Nə ye sə' də a ye-a ŋga ŋwè kɛ̀ŋ ndap Nwì nə ghaŋ nə fana yi kɛŋ nà' bə Tà ŋgà ndap nə pwe'fo' sə'.

22 Ŋwə nə yi kɛ̀ŋ-a ntòbu, ye də yi kɛ̀ŋ kapràak Nwì bə ŋwə nə yi cugə mbwa nə sə'.

23 <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ, ŋgàa yə'rə bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Njo nə wèeŋ fagə Nwì bòp mò'fis sənə hum bə bum awèŋ, nə fa tətè bə mvùu bum sə wo lam rəmsə tsə'rə njàp bə zeŋ wèŋ, nə me'rə noŋsə lʉʉk sə gʉguŋ co ŋgòye yəyərə bohòbwìŋ bə bum pwe', nə tse' koksəmanziŋ, nə ye ŋwə ŋgà gʉ̀ bum bə mandzə nə zìnə. Anə ye co wèŋ sə gʉ yè'sə, nə sə gʉ mok sə sə'.

24 Jì lis, ŋgàa nìfa bwìŋ mandzə wèŋ. Wèŋ sə kpès fis màk ndzə nə jo nə wà nè'e, nə sə mi lo nàmbà'rə sə' sə vəə wèŋ anə.

25 <<Ŋgàa yə'rə bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ ŋgàa tè'èŋkup, wèeŋ cùkgə yàwèŋ ŋkwɛ̀ɛŋ ŋgàp bə ŋkwɛ̀ɛŋ tasà, fana rwiŋ cum ma ndzə tsətsə'rə wèŋ anə ŋgwap nə ye wa bum bwìŋ.

26 Bʉ̀ʉ Faràsi ŋgàa jì lis wèŋ. Wèeŋ cuk rɛŋsə to ŋgàp awèŋ ma sə
ntòŋkuŋ ya ma nà mʉŋkwèŋ nə rɛŋ sə'.
27 <<Ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ, wèŋ cu bʉp. Wèŋ mègù
co sèe sə wo yok fopsə yà' bə bwèŋ, ŋga rwiŋ cu nja vəp bʉ̀ kpʉkpʉ bə
bum sə bʉp wèŋ.
28 Wèŋ sə yəəŋ mʉ lisə bwìŋ co bʉ̀ʉ sə kəkʉrə bohòNwì, ŋga wèŋ rwiŋ
nja bə tè'èŋkup nə ye bə bʉp.
29 <<Ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi weŋ, wèŋ cu bʉp. Wèeŋ ŋgàa
tè'èŋkup, njo nà wèeŋ ci tsə'rəgè sèe ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə sə gʉ
tsə'rə bum sə wo à ci tes yà' ŋgòkwasə liŋ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ.
30 Wèŋ sə cep kə̀ cùhu də, <Vès ànə ye-a ghà nə̀ tɛ̀' avès wèŋ à ye bwɛ̀rɛ
vès ànə ka bo mvwe' sə̀ wo à sə zə bʉ̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì yà'a fa gèsə̀.>
31 Wèeŋ to wo də tɛ̀' awèŋ vɛ'nə, ye də wèŋ sə nìŋtsə̀' də wèeŋ bwe bʉ̀ʉ
sə̀ wo à zə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə.
32 Wèeŋ geŋ mantombì, nə gʉ wes bum sə̀ tɛ̀' awèŋ ànə gʉ to sə.
33 No, wèŋ ŋgwì bʉ̀ no wèŋ, aco wèŋ tsəm də wèeŋ nə̀ kà mvwe' ŋgə'
nə̀ sə misə̀ kə̀ ni anə yè'sə va?
34 Ye də mʉ̀ tum fa weŋ ŋgàa tsòhòbum Nwì nə ye ŋgàa ŋkərə bə ŋgàa
yə'rə bwìŋ lʉ̀k wèŋ. Wèeŋ nə zə mok, wèŋ tɛ'lə mok mʉ ntəəŋ, nə ləp
mok mʉmvwe' ndaap pìriyà awèŋ. Wèeŋ nə bɛ' tʉksə mok wo caŋ ni
mvwe' buk lak nə̀ fòpwe', wèŋ sə yuŋ.
35 A ye vɛ'nə fana ndʉəm bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo à zə wo sə nze fɛɛŋ pwe'fo' nə
ye mʉ tuhù wèŋ. Ye jəŋ bə ndʉəm Abè nə̀ wo à zə yi ŋga yi ka yumok riŋ
tətè kə dzeŋ mʉ ni'ì Sàkàriyà nə̀ wèŋ à zə yi mʉ ntòndap Nwì nə̀ ghaŋ
nə. A ye ŋga yi tə mʉtsətsə'rəə kàm satikà' fo' bə mvwe' rum nə̀ wo togə̀
nà' də ndap nə̀ rərɛŋ nà'a.
36 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də, ŋgə' bʉ̀ʉ yè'sə pwe'fo' nə və mʉ tuhù bʉ̀ʉ sə̀
niè' yè'sə.
37 <<Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm! Wèeŋ zəgè ŋgàa tsòhòbum
Nwì, nə sə tərə ŋgàa gè ntum Nwì wèŋ bə lìs. A yè'sə ghɛ̀' sʉ̀ mvè'nə mʉ̀
sə làp də mʉ ko wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mʉ̀ co məma mvəp sə wumsə
bwe ye, wèŋ kà dzəm ɛ?
38 Bo am ka mok bə lak awèŋ yà'sə yeŋ, yà'a mok fəəm lak wà.
39 Mʉ̀ tsə̀' weŋ də ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, wèeŋ nə kà mʉ mok yə
fe'lə̀ tətè nùmbu nə̀ wèŋ yə fe'lə mʉ, ye mok ŋga wèŋ sə dʉk də, <Nwìi
se ŋwə̀ nə̀ yi və mʉnə liŋ sə̀ Tà nə ŋkuŋ.> >>

24

Jisòs Tsə̀' Bum Sə̀ Yà'a Nə̀ Ye Ŋga Yi Kəp ŋgòVə̀
(Mak 13:1-27; Luk 17:22-24, 21:5-28)

1 Jisòs à sə ye'e mè'rə mvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə ŋgòlòo fana ŋgàa
fàak ye wèŋ və ŋgònì fa yi ndaap Nwì, sə də yi kʉk bʉrə ja'a mvè'nə̀ wo
à ci bòŋsə yà'.
2 Jisòs nə cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə yə bum yè'e pwe'fo', ka vɛ'nə
yeŋ nɛ̀? Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ zìnə də lìs nə̀ mò'fis nə kà mʉnə mòk fenə naàŋ
mam. Wo nə kʉəmsə wes yà' pwe'.>>
3 Yi ànə geŋ də yi kə cum mʉmvwe' nda Olìp nə fana bwe ye wèŋ və
woòwo, nə kə tseŋ yi. Wo sə fek yi də, <<Tsok fa a ves ghà nə̀ bum yè'sə

nə ye-è. Nə tsok fa ves yusə yà'a nə niŋtsok də wù kʉəp ŋgòbwìŋ vəə ya nzeŋgòŋ nə nə me sə sə̀'.>>
4 Fana Jisòs nə cep fəsə fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə ya ŋwə̀ nəmòok kà weŋ bòrə.
5 Bʉsə̀ bwìiŋ nə və ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo nə ci' mvwès də, wo Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ wo à sə dʉk nə wo, nə borə lo bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
6 Wèeŋ nə sə yuk kɛ'ca də dzè'e fa' mvwe' səsap bə mvwe' jəjo wèŋ nduk. Wèeŋ yuk vɛ'nə, wèŋ kà wəp bʉ̀ʉsə̀ yè'sə nə ye tsoŋ vɛ'nə. Yà'a ye vɛ'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə laŋ sə̀' ntòye.
7 Bʉsə̀ bòp lak nə lʉ bə bòp lak mok. Ŋkum mòk lʉ bə ŋkum mòk sə̀'. Njèe nə ko, nzeŋgòŋ nə sə tsoho kɛ'ca fa' bə ma fa' wèŋ.
8 Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco mvə̀'nə̀ ŋwàŋwèe ghà to ko'gə̀ mwe ntòghàa yè'e.
9 <<Fana wo nə ko weŋ, nə yeŋsə weŋ ŋgə', nə zə weŋ. Lak pwe'fo' nə bɛŋ weŋ bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ bwe am.
10 Mvə̀k ànə ye vɛ'nə, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə caŋ me'rə mandzə̀ njàm nə. Bwìiŋ nə sə seŋ mòk bə mòk, nə sə bɛŋ kɛ'ca mòk bə mòk sə̀'.
11 Ŋgàa mvwès wèeŋ nə ye sə̀' wùriŋ sə̀ wo nə sə dʉk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo nə borə jəŋ lo bwìŋ vɛ'ɛ nduk.
12 Mvə̀'nə̀ bwìiŋ dzəmgə̀ mʉʉ nə fi lo mok maŋkwɛ̀ŋ njo nə̀ bʉp yam lòmok mantombì vɛ'ɛ wùriŋ.
13 Megu də ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ tə̀tè, nə kə ləsə fana yi nə tse' lùŋ.
14 Ncèp Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà' sə tsə̀' bə gaŋ ŋkum yè'sə nə yuhu lo sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' də ya ndàaŋwè pwe' yuk gesə fə ntu'ù yi ye sə̀'. Yà'a ŋga'a mvə̀'nə̀ nzeŋgòŋ nə nə lə sə.>>

Ŋgə' Nə̀bʉp Bohò Nzeŋgòŋ Jùdiyà
(Mak 13:14-27; Luk 17:23-24, 21:20-28)

15 Nùmbu mòok nə̀ kə̀ və nə̀ wèeŋ yə ŋga wo lòkoksə tes bʉp nə̀ nà'a bə jòŋ nə mvwe' sə̀ rərɛŋ, bʉp nə̀ Danà ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp nə.* (Ŋwə̀ nə̀ yi sə ta ŋwàk nə rɛɛŋ bə zeŋ bə̀boŋ.)
16 Wèeŋ yə vɛ'nə, bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèeŋ caŋ kok lo mʉ ndahà.
17 Ŋwə̀ nə̀ yi sə cu yòŋsə mʉ ndùndap† kà mvə̀k ŋgòsuhu tsə, nə kə jəŋ fis bum ye sə̀ mʉ nda'à yi tse'. 18 Ŋwə̀ nə̀ yi mʉnə nzum fàak nə kà maŋkwɛ̀ŋ də yi sə kə̀ jə cə̀k fohòlò.
19 Ho'm, megu də anə ye ŋgə' bohòbàa sə̀ bə zʉm nə ye sə̀ wo sə fa bwe sə̀ lʉə mbwi bə nùumbu yà'sə.
20 Wèeŋ lɛŋ Nwì də yi gʉ co wèeŋ kà mvə̀k mbʉ̀ŋ nə̀ bə mbʉəp wùriŋ ca, kè nùmbu dzə̀ àlɛ'.
21 Njo nə̀ ŋgə' nə̀ nà'a nə ye mvə̀k ànə nə bʉp vɛ'ɛ nsàp nə̀ nzeŋgòŋ à yè yèe, à ka vɛ'nə ye yuk. Nə ye sə̀' də anə kà vɛ'nə mok sə̀' kə̀ ye yuk fe'lə̀.
22 Nə ye də Nwì a ka-a nùumbu yà'sə làm ci' fəsə də bwèrɛ ŋwə̀ nə̀ mò'fis kà bwehe cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' làm bʉ̀ʉ tu bʉ̀ʉ ye wèŋ sə̀ yi a cok fis yà'wèŋ.

---

* **24:15 24:15** Taŋ Danà 9:27 † **24:17 24:17** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə ci ndap awo fana wo gʉ ndùndap nə mbwa rə̀əm, co bwìŋ sə kə cum yoŋsə mbwa.

23 <<A ye-a ŋga ŋwè nəmòk dʉk-a weŋ də <Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè wo
à sə dʉk nə nè'>, kè də, <yi fʉ fa'> àlɛ, kà də wu dzəm swì dʉk.
24 Bwìiŋ nə sə borə kɛ' də wo Krɛst, nə sə dʉk də wo ŋgàa tsòhòncèp
Nwì. Wo nə sə gʉ nsàap bum maŋgəŋgèŋ mok vɛ'ɛ wùriŋ də co wo borə
bʉ̀ʉ sə Nwì a cok fis nòŋsə sə bə zeŋ, ŋga wo tse'-a mandzə nə na.
25 Wèeŋ jəŋ-a ŋkərè, mʉ̀ tsə' nòŋsə weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcuu.
26 Ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dʉk weŋ də, <Nà' cu ŋgòŋ fa',> kà də
wu tesə lo fo' dʉk. Kè wo dʉk-a sə də <Yi cu mà mbwèndap nè'>, wù kà
dzəm.
27 Bʉsə mʉ̀ nə mʉ mo ŋwè, mʉ nə və co mvə'nə mbʉ̀ʉŋ ba'a kokgə mà
mbwèbu, nə ca bʉʉŋ kə tu bu yè'e.
28 Mvwe' sə vèŋ ni' kpʉ nooŋ-a sə fòpwe', jìgawà' wèeŋ nə kə benə fo'.
29 <<Ghà nə ŋgə'ə sə yà'a nə ye nùmbu ànə cà wes ntɛ̀ŋ fana nùum nə
kɛŋ ndzəm. Ŋwə kà mok sə' se, ŋkə̀ŋkàŋ sə gbʉhʉ tsoŋ mʉbu anə fana
nsàap ŋàaŋ sə̀ mʉtsə sə tsoho sə̀'.
30 Mvə̀k mòok nə yəəŋ mʉbu nə nà'a mvə̀k nə̀ njàm, mʉ̀ʉ mo ŋwè, fana
ŋgwìi bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe' nə tɛ'. Wo ye ŋga'a mvə̀'nə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè
mʉ̀ sə tsə tesə mʉbu ndzənə mbàk bə ŋàŋ, nə sə fom rɛŋ boŋsə nə̀bʉp.
31 Fana mʉ nə tumsə masinjàa am sə̀ mʉbu ŋgòto lòbwìŋ bə ntàŋ nə̀
nà' sə cep vɛ'ɛ wùriŋ. Wo to benə və bʉ̀ʉ am sə̀ mʉ̀ à cok fis sə wèŋ ma
ŋkùup nzeŋgòŋ sə̀ kwè sə mvwe' mò'fis, ye jəŋ mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə yeto
nə ye mvwe' sə̀ nà' kə̀ lə̀sə.

Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTʉ
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)

32 <<Mʉ̀ dzəm də wèeŋ yə'rə jəŋ ŋkərè bohòtʉ fik nà'a. Wu yə ghà nə̀
nà' yè ŋgòfom, nə sə top, fana wù riŋ sə̀' də mvə̀k mbʉ̀ŋ kʉəp laŋ.
33 Yà' megu sə̀' vɛ'nə də wèeŋ yə bum yè'sə vɛ'nə fana wèŋ riŋ də mo
ŋwè kʉəp ŋgòvə̀ laŋ, yi mègù mok ŋgʉ ncù.
34 Mʉ̀ tsə̀' weŋ zìnə də bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋga'a yè'e wèeŋ nə kà ntòkpʉ lə̀
wes ŋga bum yè'sə yà' gʉ̀ laŋ.
35 Ntòbu bə nzeŋgòŋ ba fo' nə̀ cà gɛsə lòwà, ncèp àm kà ye cà yuk.

Ŋwè Ka Nùmbu Nə
Kè Mvə̀k Nə Riŋ
(Mak 13:32-37; Luk 12:41-48; Luk 17:26-30, 34-36)

36 <<Yusə də ŋwè ka nùmbu nə bə mvə̀k nə̀ bum yè'sə nə ye riŋ. A
mègù-a masinjàa Nwì mʉbu nə ye Mo ye nə sə̀', wo ka sə̀' riŋ. Rì mègù
tɛ̀' nə yìiyi.
37 Mo ŋwèe və nùmbu nə fana bum pwe' nə ye sə̀' mvə̀'nə̀ yà' ànə ye
ghà nə̀ Nuà ànə ye ye nà'a.
38 Mègù sə̀' mvə̀'nə̀ ànə ye fa' mantombì ŋga ndzəp ànə ka ntòrwiŋ yà'a,
bwìŋ à sə zʉ, nə sə no vəpsə. Bʉ̀ʉ mok wèŋ sə geŋ gù tətè nùmbu nə̀ Nuà
à ni ŋgwes dzeŋ.
39 Wo à sə gʉ̀ vɛ'nə, nə kà sə rì tətè ndzəp kə bək wes wo vɛ'ɛ wis. Mʉ̀ʉ
mo ŋwè, mʉ nə̀ və ntsə'mòk yà' megu sə̀' mvə̀'nə̀ ànə ye yà'sə.
40 Nùmbu ànə ye, mbəmbam baa nə sə fàk nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə
me'rə mòk.
41 Bə̀ba baa nə ye mvwe' ŋgòk, nə sə gok bɛŋ, wo jəŋ fis lo mò'fis, nə
me'rə mòk fo'.

42 Ye də wèeŋ sə jəŋ ŋkərə, bʉ̀usə wèŋ ka nùmbu nə Tà àwèeŋ nə bwìŋ
və nə riŋ.
43 Wèeŋ riŋtse' yumòk nè' sə' də a ye-a ŋga tà ŋgà ndap nə riŋ-a ghà
nə ŋgà yèə nə və, bwɛ̀rɛ yi nə so nooŋ tətè tsok rɛŋ ya nà'a kà kə ni.
44 Ye də wèeŋ cu, wèŋ ye fəfʉhʉ̀ ghà yà lòoŋ, bʉ̀usə mo ŋwèe nə və ŋga
wèŋ sə kà bə zeŋ tsərə.

Mo Fàk Ŋgà Yuk Dʉk Nə Ye Mo Fàk Ŋgà Kà Dʉk Yuk

45 <<Mo fàk nə yi zìnə nə tse' ŋkərəə yè'sə nə fò? A nə masà ye nə à fa
bum sə mʉ nda'à yi bohònà', nə dʉk də nà'a nə sə fa bwe ye wèŋ bum
zʉzʉ bə mvək nə kəkʉrə.
46 A rɛŋsi bohòmofàk nə masà ye bwì vəə, nà' tseŋ yi ŋga yi sə gʉ̀
mvə'nə nà' ànə dʉk noŋsə lo yi sə.
47 Mʉ tsok weŋ zìnə də masà nə nə fa nsàp mofàk ànə ŋàŋ ŋgòkotse'
bum ye sə yi tse' pwe'fo' nà'.
48 A ye-a ŋgà fàk nə yi bʉp, yi nə dʉk də, <Masà àm nə nə kà nənàk
bwìŋ fohòvə.>
49 Yi yeto ŋgòlèp ŋgàa fàak mok sə wèŋ, nə sə zʉ, nə sə no roŋ kɛ'ca bə
ŋgàa jʉ̀hʉ̀ rùk wèŋ bəbɛ'.
50 Fana masà ŋgà fàk ànə nə bwi və ntsə'mòk nùmbu nə yi sə kà vɛ'nə
tsərə, nə ye bə mvək nə yi ka bə zeŋ sə' riŋ.
51 Yi nə gbɛ' ci'lə nà' ba, nə be'lə nà' bə ŋgàa tè'èŋkup wèŋ mvwe' mò'fis.
Bwìiŋ nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ fo'.

25

Gbʉ' Wàhaŋgwèŋ Sə Wo À Ye Hum

1 <<Nùmbu ànə kə ye fana gaŋ ŋkum sə mʉbu sə nə ye co wàhaŋgwèŋ
sə wo à ye hum yà'a. Wo à jə laàm awo, nə lo ŋgòkə tək ndugù nə yi sə
və ŋgòkə jə lo ŋge' awo mòk nùmbu ànə.*
2 Sə tàŋ à ye ləm, sə tàaŋ mok ye yàwo ŋgàa ŋkərə.
3 Sə ləm sə wèŋ à jə laàm awo, nə kà kàràsi jə tse'.
4 Sə ŋgàa ŋkərə sə wèŋ à jə tse' kɛ' lòkàràsi awo mok sənə botòrò.
5 Ndugù nə à ka və toho fana bàa sə wèŋ dzooŋ lo tətè wo dzəmlo.
6 A kə dzèŋ ntəntʉmtsok, wo to fuŋ də, <Ndugù nə və laŋ, wèeŋ tesə və
kə tseŋ yi.>
7 Bàa sə hum sə lokok wo pwe', nə koksə laàm awo sə.
8 Sə ləm sə dʉk fa sə ŋgàa ŋkərə sə də, <Wèeŋ fa a ves kàràsi awèŋ
səmok bʉ̀usə laàm avès sə də a liiŋ.>
9 Sə ŋgàa ŋkərə sə wèŋ dʉk fəsə fa wo də, <Kàmòk yà'a nə kà
bohòvesùwèŋ pwe'fo' kʉ̀rə. Bòlɛ co wèŋ lo kə ye bʉ̀ʉ sə wo sə sèŋ sə,
nə ywiŋ jəŋ yàwèŋ bohòwo.>
10 Wo à lòdə wo kə ywiŋ fana ndugù nə və. Ndugù nə jəŋ sə wo à fʉ̀hʉ
yàwo laŋ sə, bə yà'wèŋ ni lo mʉmvwe' ndap nə wo sə zʉ gù mbwa nə.
Wo à ni lòmbwa, wo ko jəŋ ncù lok mpʉ̀ŋ.
11 A cu ghàr, bàa mok sə wèŋ bwi və yàwo sə sə'. Wo təəŋ sə mbi, nə
sə dʉhʉ də, <Tɛ̀'mòk, Tɛ̀'mòk, mùk fa ves ncù.>

---

* **25:1 25:1** Yà'à sə yegə̀ bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ də bwiŋ tse' ŋgòkə tsèŋ ndugù nə mandzə̀ ŋkuŋ, fana bə yà'wèŋ lo mvwe' ndap nə wo nə zʉ gù fo' nə.

12 Yi dʉk fəsə gesə fa wo ca də, <Mʉ sə cep yè'e ŋkèm dʉk də, mʉ ka weŋ riŋ.> >>
13 Jisòs à ləsə ncèp nə də, <<Ye də wèeŋ sə kʉk-a kʉ̀'ʉ, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka nùmbu nə kè mvək nə riŋ.>>

Gbʉ' Bwìŋ Tɛ'
Sə̀ Wo À Fa Wo Mbàm
(Luk 19:11-27)

14 <<Gaŋ Nwì sə nə ye co mvə'nə̀ ŋwə̀ nəmòk à ye ŋga yi də yi lo gì fana yi to benə ŋgàa fàak ye wèŋ. Yi à to wo fana yi fa bum ye pwe'fo' ndzə bohòyà'wèŋ.
15 Yi fa mòk bàam mbàm tàŋ, nə fa mòk bàm ba. Yi fa ŋwə̀ nə̀ tɛ' ye bàm mbàm mò'fis. Yi à gàp fa yà'wèŋ yè'sə mvə'nə̀ yi riŋ də ŋàaŋ awo sə cu co ŋwè kotse' to sə̀ ye. Yi à fa wes wo vɛ'nə, yi bɛ' mandzə̀, nə lo yuye.
16 Ŋwə̀ nə̀ yi ànə tse' ye bàam mbàm tàŋ nə à lòntɛ̀ŋ, nə kə gi gìi ntɛŋ bə zeŋ. Yi tse' swe' mbwa sə̀' bàam mbàm tàaŋ mok.
17 Ŋwə̀ nə̀ yi à tse' ye bàam mbàm ba nə à kə tse' swe'e ye sə̀' bàam mbàm ba.
18 Nə̀ yi à jə ye bàm mò'fis nə à lò, nə kə tuŋ wʉ, nə ses lok gesə bàm mbàm ŋkwà' ŋwə̀ nə ca.
19 <<Mvə̀k ànə sap fana ŋkwà' ŋwə̀ nə bwìŋ və. Yi kə taŋsə ja'a yusə̀ wo a gʉ̀ bə mbàam sə.
20 Ŋwə̀ nə̀ yi à tse' ye bàam mbàm tàŋ nə à və̀ə, nə jə və bàam mbàam mok sə̀' tàŋ. Yi dʉk fa ŋkwà' ŋwə̀ nə də, <Tɛ̀'mòk, wù à fa mʉ bàm tàŋ, mʉ̀ a kə tse' fe'lə mok bə zeŋ sə̀' bàm tàŋ.>
21 Ŋkwà' ŋwə̀ ye nə kwasə nà' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gʉ̀ bə̀boŋ. Wù nì tsə̀' zìnə yòbə mʉyu nə̀ nà'a momjo laŋ. Mʉ nə gʉ wu ŋga'a ŋgòtse' ŋàŋ mʉnə sə̀ yà'a ŋkʉ̀ʉŋ. Və̀ə kə ròŋ ni' bə bum ŋkwà' ŋwə̀ yònə.>
22 Ŋwə̀ nə̀ yi à tse' ye bàm ba nə à və̀ ye sə̀'. Yi dʉk də, <Tɛ̀'mòk, wù a fa mʉ bàm ba. Yeè, mʉ̀ kə tse' fe'lə və̀ mok bə zeŋ sə̀' bàm baa mok.>
23 Ŋkwà' ŋwə̀ ye nə kwasə nà' sə̀' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gʉ̀ bə̀boŋ. Wù nì tsə̀' zìnə yo bə yu nə̀ nà'a momjo laŋ. Mʉ nə gʉ wu ŋga'a ŋgòtse' ŋàŋ mʉnə sə̀ yà'a ŋkʉ̀ʉŋ. Və̀ kə ròŋ ni' bə bum ŋkwà' ŋwə̀ yònə.>
24 Ŋwə̀ nə̀ yi à fa nà' ye bàm mò'fis nə à və̀ ye sə̀'. Yi dʉk fa ŋkwà' ŋwə̀ nə də, <Tɛ̀'mòk, mʉ̀ rì wu rìi də wu ŋwə̀ nə̀ wù gʉ wùriŋ. Wu kʉp zʉgə̀ mvwe' sə̀ wù à ka wù bi, nə kà fo' wù sə̀' fàk.
25 Mʉ̀ a wəp, fana nə kə tuuŋ mbàam yo sə sə nzehè. Yeè, mbàam yo sə yà'a yè'.>
26 Ŋkwà' ŋwə̀ nə yak nà' də, <Wù mo nə̀ bʉp ŋgà wɛ' mòk wà. Wù də wù riŋ də mʉ kʉp zʉgə̀ mvwe' sə̀ mʉ̀ à ka fo' bi, nə kà fo' sə̀' fàk, ka vɛ'nə yeŋ à?
27 Ànə boŋ ghak co wù noŋsə fa mʉ mbàam sə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ mʉmvwe' ŋgwa' yà'a. Ya mʉ bwìŋ və̀ə, mʉ tse' mʉswe' mʉnə mbàam am sə.>
28 Ŋkwà' ŋwə̀ nə də, <Wèeŋ jəŋ fis mbàam sə̀ bohòyi sə, nə fa ŋwə̀ nə̀ yi nə tse' bàam mbàm hum nà'a.>
29 Yi dʉk fe'lə də, <Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a, wo nə fa yamsə mok, ya yi tse' mok nduk nə̀ nduk. Nə ye də bohòŋwə̀ nə̀ yi ka ye yumok tse' nə, a mègù-a sə̀ mʉyu nə̀ jo nə̀ yi tse' nà' nə, wo nə jəŋ fis gɛsə nà' ndzə bohòyi anə fo'.

30 Wèeŋ ko jəŋ ŋgà fàk nə bʉp ènə, nə mak gesə lo yi mvwe' sə ndzəm sə kèŋ sə mbi ya'a. Bwìiŋ nə sə waŋ, nə sə zʉ nzòŋ ca.>

Wo Nə Gàpsə Bwìŋ Co
Wo Sə Gapsə Ndzə Bə Nsùŋgaŋ

31 <<Ghà nə mo ŋwèe kə və nùu bə masinjàa ye fana yi kə kok cum mʉnə kapràak ye bə ŋàaŋ ŋkum wùriŋ.
32 Bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgònə pwe' nə kə benə kə mantombìi yi. Wo benə vɛ'nə yi gapsə wo co ganakù' sə gapsə fis ndzə bə nsùŋgaŋ.
33 Yi nə tes nsùŋgaaŋ sə bo ma màk, nə tes ndzə bo ma ŋkwìp.
34 Fana yi nə yi ŋkum nə, nə dʉk fa sə bo ma màk sə wèŋ də, <Wèeŋ və. Tɛ̀' am a sè weŋ yi. Wèeŋ və kə ni cum mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə wo à fʉ̀hʉ noŋsə fa weŋ ŋga wo ka nzeŋgònə ntòfʉk sə.
35 Bʉsə njè à sə ya mʉ, wèŋ fa mʉ zʉzʉ. Ntʉm à sə sə mʉ, wèŋ nə fa mʉ ndzəp. Mʉ̀ à ye ŋkʉ̀ìŋ, wèŋ nə nisə mʉ mʉ nda'à wèŋ.
36 Mʉ̀ à ye nswɛ̀'mbwè, wèŋ fa mʉ cək. Mʉ̀ à nòoŋ yiyaŋ, wèŋ sə kə tɛsə mʉ. Mʉ̀ à cu mʉ ndapndzəmə̀, wèŋ sə kə cepsə mʉ.>
37 Bʉ̀ʉ sə kəkʉrə ya'sə wèeŋ nə cep fəsə fa yi də, <Vès ànə ye wu yè'sə sè ŋga njè sə ya wu, vès nə fa wu zʉzʉ-ɛ Tà? Kè də ŋga ntʉm sə sə wu, vès nə fa wu ndzəp-ɛ?
38 Wù ànə ye ŋkʉ̀ìŋ fòŋkuŋ vès nisə wu mʉ ndà'à-nɛ, kè də wù ànə ye nswɛ̀'mbwè sè ŋkuŋ vès nə fa wu cək-ɛ?
39 Nə ye sə' də vès ànə ye wu yè'sə ma fòŋga wù sə yayaa, kè ŋga wù cu mʉ ndapndzəmə̀ ŋkuŋ vès kə cepsə wu-ɛ?>
40 Yi nə cep fəsə fa wo də, <Mʉ̀ sə cep yè'e kek də, bum sə wèŋ à gʉ̀ fa-a bè'lə bwema am yè'e, ye də wèŋ à gʉ̀ fa yà'sə bohòmʉ̀.>
41 Fana mʉ yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə bo ma ŋkwìpə yi sə wèŋ də, <Coho gɛsə ŋgʉ ni'ì mʉ̀ fo', wèŋ sə Nwì a naaŋ fa weŋ ŋgə' mʉ tuhù. Wèeŋ du sə mvwe' mis nə wo à gʉ̀ nòŋsə fa ze' nə bə masinjàa ye wèŋ nà'a.
42 Njè à sə ya mʉ, wèŋ kà mʉ bɛŋ fa. Ntʉm sə sə mʉ, wèŋ kà mʉ ndzəp sə' fa.
43 Mʉ̀ à ye ŋkʉ̀ìŋ, wèŋ kà mʉ mʉ nda'à wèŋ nisə. Mʉ̀ ye nswɛ̀'mbwè, wèŋ kà mʉ cək fa. Mʉ̀ sə yaŋ nə ye ŋgà ndapndzəm, wèŋ kà mʉ kə cèpsə lok.>
44 Fana wo nə cep fəsə fa yi sə' də, <Tà, ànə ye yè'sə sè nə vès à yə wu ŋga njè sə ya wu, kè ŋga ntʉm sə sə wu, kè ŋga wu ŋkʉ̀ìŋ vès kà wu mʉ nda'à vès nisə-ɛ? Kènə à ye fònə vès à yə wu ŋga wu nswɛ̀'mbwè, kè ŋga wù sə ya, kè ŋga wù cu ndapndzəm vès kà wu kə cèpsə-ɛ?>
45 Yi dʉk fəsə fa wo də, <Mʉ̀ sə cèp yè'e kek nə kek də, wèŋ ànə ka-a bohòbè'lə moma am nə mò'fis gʉ fa, ye də wèŋ à ka mʉ yà'sə gʉ fa.>
46 Bʉ̀ʉ yà'sə nə lo sənə ŋgə' nə nà'a kà mègə̀. Bʉ̀ʉ sə wo à sə bɛ' yàwo mandzə̀ Nwì, lo yàwo mvwe' lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk.>>

26

Wo To Làm Mʉtuhù Jisòs
(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

1 Ghà nə̀ Jisòs ànə tsok wes fa wo bum yè'sə pwe' fana yi bʉʉŋ dʉk fa ŋga'a bohòŋgàa fàak ye wèŋ də,

2 <<Wèŋ rìŋ də bwehe cu mègù mok nùumbu ba ya ŋkàk Pasobà nə kə
dzeŋ. Mvèk ànə ye, wo nə fa mùu mo ŋwè də wo tɛ'lə mu muntèəŋ.>>
3 Sè' mvèk ànə, ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ kə
be'lə mu ntòmbìi Kayofàs. Kayofàs nə à ye ŋkum ŋgàa fa satikà'.
4 Wo à cèp tes fo' mvè'nè wo nə borə ko Jisòs, nə zə yi.
5 Wo duk fe'lə sè' duk də, <<Kaco vesùwèŋ ko yi nùmbu ŋkàk yeŋ, bùusə
bwìŋ nə gham vesùwèŋ ŋga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì
(Mak. 14:3-9; Jon 12:1-8)

6 À ye ŋga'a ŋga Jisòos mvwe' lak Betanì. Fana yi lo kə cum mu nda'à
Saimù nè yiya kuturu à ko yuk yi mantombì.
7 Ŋwà nəmòk nikok bə ndo làmindà nè nà' gu ntɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋwà nə
jəŋ yà', nə kɛ' tsoŋ fa Jisòs mutuhù ŋga yi cu sə zu bɛŋ.
8 Ŋgàa fàak ye wèŋ à yə vɛ'nə fana wo jok də ŋwà nə kè' bupsə yà' vɛ'nə
bùu yàlɛ.
9 Wo də anə ye co wo seŋ làmindà sə mbàm wùriŋ, nə fa ŋgàa jìŋ wèŋ.
10 Jisòs à rì yusə wo à sə cèp sə, nə duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ sə fa
ŋwà ènə ŋgə' vɛ'nə bùu yà? Yusə yi gù bohòmù yè'sə, a bəboŋ wùriŋ.
11 Wèeŋ nə sə ye maligə ŋgàa jìŋ fo', mu nə kà yàm vesùwèŋ cu malì.
12 Mvèk nə yi kè' tsə fa mu làmindà yè'sə muni'ì vɛ'nə, yi sə gù tsərə
yà'sə ŋgùpni' àm nə mvè'nè wo nə tuuŋ nà'.
13 Mu tsok fa weŋ ncèp nə nà'a ŋkèm duk də, mvwe' sə fòpwe' sə wo
nə tsoho Ntirè nə Bəboŋ nə sənə nzeŋgònə fana yusə yi gù yè'sə wo nə
sə tsərə maligə yi bùu zeŋ.>>

Ŋkà'a Pasobà
(Mak 14:10-25; Luk 22:3-23; Jon 13:21-30)

14 Yà'a ŋga'a mvèk nə Judàs Iskarəyà nə yi sè' mòk muŋgorə ŋgàa fàak
ye sə hum-ncòp-ba sə à lòo, nə kə ye ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ wèŋ.
15 Yi fek yà'wèŋ də, <<A ye-a ŋga mù ko fa weŋ Jisòs nə, wèŋ fa mu yà?
>> Wo à làk fa yi mbàm hum tɛ' fo' ndzə bohò.*
16 À nə yè jəŋ ŋga'a mvèk ànə nə lo mantombì, Judàs sə lap mandzə
ŋgòsèŋ Jisòs.
17 À kə dzèŋ nùmbu nə wo à yèto ŋkàk nə wo zugə brɛd sə jì yis yà'a
fana ŋgàa fàak Jisòs wèŋ və nə kə fek nà' də, nà' dzəm də nà'a nə zu
ŋkàk nə ma fòlɛ, ya wo kə guhu tsə'rə mvwe' sə.
18 Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ du ndzə ntòlak, nə duk fa ŋgà' nà'a
duk də, <Cicà də mvèk ye kùrə laŋ, yi bə ŋgàa fàak ye wèeŋ nə zu ŋkàk
Pasobà munda'à wù.> >>
19 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à kə gù sè' mvè'nè Jisòs duk wo sə. Wo fuhu
zuzu Pasobà sè fo'.
20 Nùm à co, yi bə ŋgàa fàak ye sà hum-ncòp-ba sə wèŋ lo ŋgòzu zuzu.
21 Wo ànə sə zu fana yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mù sə tsè' weŋ nè'e
ŋkèm duk də ŋwà nà mò'fis mutsətsə'rə wèŋ fɛɛŋ nə seŋ mu.>>
22 Wo à yuk vɛ'nə, manziŋ ko wo vɛ'ɛ wùriŋ. Wo ye ŋgòfek yi mò'fis,
mò'fis, duk də, <<Tà, a mù à?>>

---

* **26:15 26:15** Judàs à sèŋ mà' Jisòs nə yè'e bə ntɛŋ nè bùu Jus wèŋ à tiŋ nòŋsə ŋgòywiŋ mo ŋkwèŋ
njamòk yà'a.

23 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Ŋwə nə yi fa kʉ̀rə tsə bo ye bə yàm sənə zʉzʉ, a yi nə yi nə seŋ mʉ nə.
24 Mʉ̀ mo ŋwè, mʉ nə kpʉ lo mvə'nə ŋwàk Nwì sə dʉk. Fana ŋgə' nə bʉp cu bohòŋwə nə yi seŋ mʉ ànə. Ànə boŋ ghak bohòŋwə ànə co wo kà yi dzə lok.>>
25 Judàs nə nà' à sè yi nə fek ye sə̀' də, <<Cicà, a mʉ̀ à?>> Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù cèp mʉmvə̀'nə.>>

Zʉzʉ Nə Nà'a Ləsə mbwè: Losopà
(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Korè 11:23-26)

26 Wo ànə sə zʉ fana Jisòs jəŋ brɛd, nə kwasə Nwì, nə bə'rə fa ŋgàa fàak ye sə. Yi dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ, nə zʉ. Nè'e ŋgùpni' àm.>>
27 Ànə geŋ yi jəŋ ŋgàp sə̀'. Yi ànə kwasə wes me Nwì fana yi fa yà'wèŋ də yà'a no. Yi à fa yà' yi sə cep də, <<Wèeŋ no wèŋ pwe'.
28 Yè'sə ndʉəm am sə̀ yà' sə fè'e ŋgòswì fa bwìŋ bʉp awo. Ndʉəm sə, a zeŋ sə̀ yà' kì ŋge' ndzənə rʉ̀k nə̀ njàm bohòbwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ.
29 Mʉ̀ tsə̀' weŋ də mʉ nə kà rùuk yè'sə vesùwèŋ mok no be'lə̀ yuk tə̀tè nùmbu nə̀ mʉ nə no fe'lə nà' mok fi vesùwèŋ mvwe' gaŋ ŋkum Tɛ̀' àm.>>
30 Fana wo yəm ŋkì, nə tesə lo mvwe' nda Olìp.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

31 Ànə geŋ Jisòs tsok fa yà'wèŋ də, <<Bə ndzəm nə ntinə nè'e, wèŋ pwe' nə caŋ me'rə mʉ mʉmʉ̀. Mʉ̀ rìŋ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də, <Mʉ̀ʉ Nwì, mʉ nə ləp ganakù' nə fana nsùŋgaaŋ sə nə sam wes.>
32 Anə ye sə̀' də ghà nə̀ mʉ nə lokok mvwe' kpʉ, mʉ nə lo mantombìi wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.>>
33 Yi ànə dʉk vɛ'nə fana Pità cep fəsə fa nà' dʉk də, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca me'rə-a wu sə ca, mʉ nə kà wu yàm ca me'rə yuk.>>
34 Jisòs dʉk fa yi də, <<Mʉ tsok wu ŋkèm dʉk də, bə ndzəm nə ntinə nè'e, ntomvəp sə kə̀ to kàmòk ŋga wù də wù ka mʉ riŋ kɛ̀' tɛ'.>>
35 Pità nə cep fe'lə sə̀mok dʉk də, <<A mègù-a sə̀ ŋgòkpʉ vesù, kaco mʉ̀ bɛŋ wu yeŋ.>> Ŋgàa fàak ye mok sə wèŋ dʉk sə̀' vɛ'nə, wo pwe'.

Jisòs Sə Gʉ̀ Pìriyà Mvwe' Sə̀ Wo Togə̀ Də Gèsemanì
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Ànə geŋ, Jisòs bə bwe ye sə wèŋ lo mvwe' səmok sə̀ wo togə̀ fo' də Gèsemanì. A kə̀ dzèŋ fo', yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ cum yàwèŋ mvwe' yè'e ya mʉ sooŋ lo yàm mantombì, nə gʉ pìriyà.>>
37 Fana yi jəŋ Pità nə ye bwe Zebèdi ba sə̀', wo lo. Ghà ànə à ye, ntʉm ye ŋgòrwì' yi vɛ'ɛ, yi kà kwəkwa mok tse' lok.
38 Yi dʉk fa yà' dʉk də, <<Tsətsərə nə̀ bə manziŋ sə ntʉʉ̀ mʉ̀ nə̀ bʉp co mʉ̀ coho gbʉ kpʉ. Vesùwèeŋ cum fɛɛŋ, nə sə so, nə kà lo dzəm.>>
39 Yi ànə sooŋ lo momjo fana yi gbʉ fə'ə gesə lo si ye sə nze, nə sə gʉ pìriyà. Yi sə cep dʉk də, <<Tɛ̀' àm, a ye-a ŋga mandzəə yo, wù jəŋ gesə lo ŋgàp ŋgə' nè'e bohòmʉ̀ fo'. Mʉ dʉk-a sə̀ vɛ'nə, wù gʉ lɛ mʉmvə̀'nə wù dzəm wù, kà mʉmvə̀'nə mʉ̀ dzəm mʉ̀ gʉ̀.>>
40 Ànə geŋ yi bwi foho və, nə kə ye ŋgàa fàak ye sə̀ tɛ' sə ŋga wo sə dzəm lo. Yi yəmsə yà', nə fek Pità də, <<Kaco wèŋ cum to nca vesùwèŋ mvə̀k mwejo yeŋ à?

41 Wèeŋ so, nə sə gʉ̀ pìriyà sə̀' ya məmumsəə kà wèŋ gha'. Ntʉ̀m yo, megu də ŋàŋ ka yeŋ.>>
42 Yi lo fe'lə səmok ŋgòkə̀ gʉ̀ pìriyà nə̀ kɛ̀' ba. Yi lɛŋ də, <<Tɛ̀' am, a ye-a ŋga wù dʉ̀k də kaco yè'sə ca gɛsə yeŋ tse'ŋga mʉ̀ yə ŋgə' nə ŋkuŋ, fana mʉ̀ dzəm sə̀' cùu yo sə.>>
43 Ànə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sə̀ lo sə. Ànə ye ŋga lo sə ko zə̀m tse' wo lis vɛ'ɛ nsàp nə̀ bə jòŋ.
44 Fana yi me'rə fe'lə yà'wèŋ, nə lo ŋgòkə̀ gʉ̀ fe'lə pìriyà səmok nə̀ kɛ̀' tɛ'. Yi sə cep fe'lə gu sə̀' yusə̀ yi anə cep to mantombì.
45 Yi bwi və fe'lə bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ, nə fek yà'wèŋ dʉ̀k də, <<Wèŋ sə nòoŋ yòŋsə malì yu awèŋ fo' à? Wèeŋ ye, mvə̀k kʉ̀rə laŋ nə wo sèŋ mʉ̀ʉ̀ mo ŋwè, mʉ̀ cu mok ndzə bohòbʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉ̀p wèŋ.
46 Wèeŋ lokok a lo. Yeè, ŋwə̀ nə yi sèŋ mʉ nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs
(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

47 À ye ŋga Jisòs sə cèp malì ntòfo', fana Judàs nə̀ yi ŋgà fàk ye mòk sə̀' nə tesə və bə bʉ̀ʉ̀ səmok vɛ'ɛ wùriŋ ŋga wo rə̀p fèk, nə tse' ntòk. À nə tumsə wo ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ʉ̀ sə̀ mantombì.
48 Ànə ye ŋga ŋwə̀ nə̀ yi ànə seŋ Jisòs nə nə tsok noŋsə fa bʉ̀ʉ̀ sə wèŋ yusə̀ yi nə gʉ laŋ. Yi à dʉ̀k fa yà' də, yà'a yə ŋwə̀ nə̀ yi kə cèpsə nà' bə̀boŋ co ŋge' à lɛ, yà' riŋ də nà'a yi nə, yà' ko nà'.
49 Judàs nə à və̀ə, yi cà jwaŋ, nə kə ye Jisòs, nə to nà' də <<Cicà, mʉ̀ cepsə wu>> fana nə cepsə nà' co ŋgɛ'.
50 Jisòs fek nà' də, <<Ŋgɛ' àm, wù sə gʉ̀ fɛnə yà?>> Fana bʉ̀ʉ̀ sə wèŋ kə koho tse' Jisòs cʉ̀k.
51 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à ye ye bə Jisòs nə wèŋ à sə̀ co'fis fèk ye, nə gbɛ' tiŋ mak fa ŋkwɛ̀ŋ mòk ntu' sə nze. Ŋwə̀ nə̀ wo à gwɛ̀' ci' yi ntu' nə à ye ŋkwɛ̀ŋ bohòŋkum ŋgà fa satikà'.
52 Jisòs dʉ̀k fa nà' dʉ̀k də, <<So fəsə gesə fèk nə mà mba'à. Wù rì də ndàaŋwè pwe' nə̀ yi lʉ̀-a bə fèek nə kə̀ kpʉ sə̀' bə zeŋ.
53 Wù tsəm də kaco mʉ̀ dʉ̀k fa to tɛ̀' àm də yi tumsə fa mʉ masinjàa ye, bòop sə̀ ghaŋ hum-ncòp-ba ŋgòtɛsə mʉ yeŋ à?
54 Nə ye də wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì də bum yè'sə nə ye tsoŋ vɛ'nə. Mʉ to bwìŋ-a ŋga'a masinjàa Nwì, bum yè'sə ye fe'lə zìnə anə va? >>
55 Mvə̀k ànə à ye, Jisòs fek bʉ̀ʉ̀ sə wèŋ də <<Wèŋ tesə co wèŋ lòmvwe' bɛ' ŋgà yə̀ bə fèk nə ye ntòk yè'e bʉ̀ʉ̀ mʉ̀ à? Vesùwèeŋ yiskokgə̀ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ səsa, mʉ̀ sə yə'rə bwìŋ, wèŋ kà mʉ ko.
56 Nə ye də bum yè'sə vɛ'nə pwe'fo' də ya yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm ndzənə ŋwàk Nwìi ye vɛ'nə.>> Yà'a ŋga'a mvə̀k nə̀ ŋgàa fàak ye sə wèŋ à mè'rə yi, nə caŋ lo wes pwe'.

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù
(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

57 Fana bʉ̀ʉ̀ sə wo à ko Jisòs sə à jə lòyi bohòKayofàs, ŋkum ŋgà fa satikà' nə. Bʉ̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ à benə cu sə̀' fa'nə.

58 Pità à sə yù və maŋkwɛ̀ŋ moòm səsap tətè kə dzeŋ mvwe' ntòmbi ŋkum ŋgà fa satikà' nə wo də wo nə sak fo' nə. Yi ni lo mbwa, nə kə cum bə ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì wèŋ ya yi ye mvə'nə bum nə kə lə.
59 Ŋgàa fa satikà' bə kaŋsurù nə pwe' à sə làp bum sə ŋgònaaŋ mʉ tuhù Jisòs də ya wo zə nà', dzəm ŋga yà'a mvwès.
60 Wo kà yumok sə yə. Bʉ̀ʉ sə wo à ka yumok sə ye, nə sə kə dzəm borə də wo à yə laŋ wèŋ à ye fo' sə' wùriŋ. A kə lèə, ŋgàa ci' mvwèes yè'sə wèŋ à tesə və bwìŋ ba,
61 nə dʉk də, <<Vès a yuk bə ntu' avès ŋga ntèrèŋgòŋ nè'nə sə dʉk də, aco yi kʉəmsə mak ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə ci wes megu nà' mʉnə nùumbu tɛ'.>>
62 Ŋkum ŋgà fa satikà' nə à lòkok mʉtsə, nə fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ŋgòcèep tse' à? Bʉ̀ʉ yè'e sə dʉk də wù a dʉk də ɛ?>>
63 Jisòs cum megu dədok. Ŋgà fa satikà' nə cep fe'lə də, <<Mʉ̀ sə fek wu bə liŋ Nwì nè yi ŋwəm nə zìnə də, wu yè'e mo Nwì, ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə à?>>
64 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù cèp yà'sə mvə'nə. Mʉ̀ sə tsə' weŋ zìnə də, ghà nə bum yè'sə mè fana wèŋ ye mʉ̀ʉ mo ŋwè ŋga mʉ cu nze bo ma mà'a Nwì nə ŋgà ŋàŋ, nə ye fe'lə mʉ ŋga mʉ̀ sə tsə və ndzənə mbàk mʉbu.>>
65 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə fana ŋkum ŋgà fa satikà' nə jok, nə soŋ sarə cək nə mʉ ni'ì yi. Yi sə dʉk də, <<Jisòs də nà'a mo Nwì, ye də nà' bʉpsə liŋ Nwì laŋ. Njo nə a lap yis fe'lə ŋwə nəmòk ŋgòkə rɛŋsə fe'lə yumok ka mok yeŋ. Bʉsə bwìŋ yuk wes mvwèes nà' sə mok bə ntu' laŋ.
66 Wèŋ dʉk yàwèŋ də yà?>> Bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, wo zə mègù yi zəə.
67 Fana wo te gesə fa yi nte mʉlisə, nə ləp yi. Bʉ̀ʉ mok sə wo à ləp yi sə wèŋ à sə dʉk də,
68 <<Wù də wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wù, riŋ-a ŋgèŋgàŋ è.>>

Pità Bèŋ Jisòs
(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

69 Ànə ye ŋga Pità cu ye sə mbi fana mʉŋwà nəmòk kə dʉk fa yi də, <<Wù yegà sə' weŋ Jisòs nə mvwe' lak Galìli nə.>>
70 Yi bèŋ mantombìi wo anə pwe' də yi ka yusə yà' sə cèp yà'sə riŋ lok.
71 Yi ànə tesə tsoŋ fa'nə ntèŋ, mʉŋwà mòk ye fe'lə yi, nə tsok fa bʉ̀ʉ sə wo tə fo' sə wèŋ də, <<Ŋwə nè'e a ye sə' bə Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ nə.>>
72 Yi bɛŋ fe'lə nà' sèmok, nə kɛŋ də yi ka Jisòs riŋ.
73 Ànə sap kok ghàr fana bʉ̀ʉ sə wo nə təəŋ fo' sə wèŋ kə dʉk fa Pità nə də nà' gù tsə gù lɛ mòk. Də mvə'nə yi sə cep àlɛ, ncèp cù nà' nə sə nìtsə' jəja də nà'a mòk.
74 Yà' à bà vɛ'nə, fana Pità yak ni' ye, nə kɛŋ mok Nwì də, <<Nwìi riŋ yi, mʉ̀ ka ŋwə ànə riŋ.>> Yi à sə cèp wes ntèŋ, mvəp to.
75 Pità tsərə ŋga'a yusə Jisòs ànə cep sə də, <<Ŋkuŋ ntomvəp nə sə to ntinə ŋga wù bèŋ fis mʉ kɛ̀' tɛ' də wù ka mʉ riŋ.>> Yi tesə lo sə mbi, nə kə waŋ ca vɛ'ɛ nəbʉp.

27

Judàs Fəsə Mbàam Sə Yi À Sèŋ Jisòs Bə Zeŋ
(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:18-19)

1 Nə̀ zəzòŋ à dzèeŋ, ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bù ŋkwàha bùu Jus sə wèŋ cum kwe' də wo zə Jisòs.
2 Wo ko kiŋ yi, nə jəŋ lo fa bohòPalè nə̀ yi ànə ye govənòghà ànə yi nə.
3 Judàs nə̀ yi à sèŋ Jisòs nə à yə də wo bupsə Jisòs fana ntum ye buuŋ. Yi və ŋgòfəsə mbàam sə̀ hum tɛ' sə̀ yi à sèŋ Jisòs bə zeŋ sə. Yi à jə vè yà' ŋgòfa fəsə bohòŋgàa fa satikà' nə ye ŋkwàha bùu sə wèŋ.
4 Yi à duk də, <<Mù gù bup laŋ bùusə̀ mù gù də wo zə ŋwə̀ nəmòk ŋgwàŋ ŋga yi ka yumok riŋ lok.>> Bùu sə wèŋ duk fa yi də, <<Yà'sə ka nzak njàvès yeŋ. Wù rì bə zeŋ wù.>>
5 Yi lo, nə kə mak noŋsə mbàam sə̀ hum tɛ' sə mumvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə sə nze. Yi lo, nə kə jəŋ kù, nə kə kə'ə kpu yuye.
6 Ŋgàa fa satikà' sə wèŋ à kə̀ te' mbàam sə, nə duk də, <<Yè'e mbàam nduəm ŋwè, fana kaco a gesə yà' sənə bàam mbàam sə̀ munə ndap Nwì yeŋ bùusə̀ wo dzègə̀ dzèə.>>
7 Wo à cu kwe', nə jəŋ mbàam sə, nə fa bohòŋgà bom kùŋ mòk ŋgòywiŋ jə mvwe' sə̀ wo nə sə tuuŋ ŋkùìŋ wèŋ fo'.
8 Nà'a njo nə̀ wo togə̀ mumvwe' ànə də mvwe' nze nduəm haaŋ ntinə sə.
9 Bum yè'sə ànə ye vɛ'nə fana bum sə̀ Jèrèmiyà ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp sə buuŋ və zìnə. Yi ànə cep də, <<Wo jə mbàm hum tɛ', mbàam sə̀ bùu Izùrɛ wèŋ a dzəm də ntɛŋ ŋwèe nə kùrə vɛ'nə.
10 Wo kə ywiŋ nze bohòŋgà bom kùŋ bə zeŋ. Wo à sə ywiŋ vɛ'nə ŋga Tà Nwì à tsə̀' mu yi.>>

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mak 15:2-15; Luk 23:3-25; Jon 18:33-19:16)

11 Jisòs ànə təəŋ kə̀ mantombìi Palè nə̀ yi govənònə fana yi fek Jisòs də, <<Wu ŋkum bùu Jus wèŋ wu à?>> Jisòs cep fəsə fa nà' duk də, <<Wù duk yà'a mvə̀'nə.>>
12 Nə ye də mvə̀k nə̀ ŋgàa fa satikà' bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ à sə làp yi bə nzak pwe', yi kà cù mùk lok fù'.
13 Mvə̀k nə̀ yi à sə cu mègù dədok vɛ'nə fana Palè fek nà' də, <<Wù sə kà bum ŋkùuŋ sə̀ wo sə cèp mutuhù wù yè'e yuk à?>>
14 Jisòs à ka cù ŋgòcèp fəsə muk mali, fana govənònə à mərə vɛ'ɛ wùriŋ.
15 À sə yegə̀ lèlùm mvə̀k ŋkàak Pasobà fana govənònə sə fis me'rə fa bùu sə wèŋ ŋgà ndapndzəm mò'fis. Yi fis fa megu yà'wèŋ ŋwə̀ nə̀ wo dzəm də yi fis me'rə.
16 Ànə geŋ ŋga wo tse' ŋgà ndapndzəm mòk nə̀ liŋ yee də Bàrabà. Bwiŋ ŋkùuŋ à rì Bàrabà nə də yi ŋgà ndapndzəm nə̀ bup.
17 Wo ànə kə benə mvwe' mò'fis fana Palè fek wo duk də, <<Wèŋ dzəm də mu fis me'rə fa weŋ ndà? Bàrabà kè Jisòs nə̀ wo to yi mok də Krɛst nà'a nɛ?>>
18 Busə̀ yi rì də wo ko jə vè Jisòs bohòyi yè'sə ŋga wo à sə bɛ̀ŋ nà' jì njo.

19 Sə va' mwè, ghà nə̀ Palè nə à cu mʉmvwe' dzə̀' ye nə̀ yi sakgə̀ nzak
mbwa nə fana ŋgwe ye tirə vesə fa yi ntirə̀. Ntirə̀ nə à ye də, <<Kà də
wu gʉ ŋwə̀ nə̀ yi ka jòŋ tse' ànə yumok dʉk. Mʉ̀ yə nòoŋ lo sə̀ bʉp bʉ̀ʉ
yi ntinə wùriŋ.>>
20 Ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə wèŋ sə gʉ megu bwìŋ də ya'a
dzəm də wo fis me'rə Bàrabà, nə zə Jisòs.
21 Govənònə fek fe'lə yà' sə̀mok də, <<Mʉtsətsə'rəə bwìŋ ba yè'e, wèŋ
dzəm də mʉ fis me'rə fa weŋ nə̀ fò?>> Bʉ̀ʉ sə pwe' kwi' də <<Bàrabà.>>
22 Palè fek fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèŋ dzəm də mʉ gʉ bə Jisòs nə̀ wo togə̀ liŋ
ye mok də Krɛst nà'a va?>> Bʉ̀ʉ sə pwe' dʉk də, <<Tɛ'lə yi mʉ ntə̀əŋ.>>
23 Yi də bʉ̀ʉ yà, ŋwə̀ ènə bʉpsə yà? Kàyà', wo sə fuŋ ghaha fuu də,
<<Tɛ'lə yi mʉ ntə̀əŋ.>>
24 Palè ànə ye də bum sə̀ yi sə cèp sə pwe' sə cà mègù wà co ndzəp, nə
sə yəəŋ sə̀' co də ndàaŋ nə tesə fana yi jəŋ ndzəp, nə cuk bo ye mantombìi
bʉ̀ʉ sə wèŋ. Yi à sə cùk yà', yi sə kəa njo nje də, <<Bo am ka sənə nduəm
ŋwə̀ nè'e yeŋ. Wèŋ rì bə zeŋ wèŋ.>>
25 Yi ànə dʉk vɛ'nə fana bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe'fo' dʉk də, <<Ŋ, nduəm yee ye
mʉ tuhù vès nə ye mʉ tuhù bwe avès wèŋ.>>
26 Yi jəŋ Bàrabà, nə fis me'rə fa yà'wèŋ. Yi ləp Jisòs bə ŋkwɛ̀s, nə fa wo
də wo kə tɛ'lə nà' mʉ ntə̀əŋ.

Sojà Wèŋ Ywì'lə Jisòs
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)

27 Sojàa govənònə wèŋ jəŋ lo Jisòs mʉ nto' govənòanə, nə to benə sojàa
mok sə fo' lòoŋ.
28 Wo fweŋ fis cə̀ək ye, nə ni fa yi mòk nə̀ bə̀baŋ. Cə̀k nə à ye bə̀baŋ co
cə̀k ŋkum.
29 Wo lim ndik nəmòk nə̀ bə njàk co tàm ŋkum, nə ta fa yi nà' mʉ tuhù.
Wo fa yi ntatʉ mòk də yi kotse' ndzə bohòco ntʉmbà ŋkum. Wo sə kə
tə̀əŋ mantombìi yi bə tumfərə, nə sə cepsə nà' co ŋkum dʉk də, <<Ŋgə̀ə̀,
ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ.>> Wo sə ywì'lə yi co ləm.
30 Fana wo te yi bə nte, nə jəŋ ntò' nə̀ nà' ànə ye ndzə bohòyi nə, nə ləp
yi bə zeŋ mʉtuhù.
31 Wo ànə ywi'lə kʉrə yi fana wo fweŋ fis cə̀k nə̀ ghaŋ bə̀baŋ nə, nə ni
fəsə fa yi cə̀ək ye sə sə̀mok. Wo jə lo yi də wo kə tɛ'lə yi.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉ Ntə̀əŋ
(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

32 Mvə'nə̀ wo à sə tesə tsoŋ mʉnto' anə vɛ'ɛ fana wo kʉrə bə ŋgà' nəmòk.
Wo tap ko yi fo' bə ŋàŋ də nà'a bək jəŋ ntə̀əŋ Jisòs sə. Liŋ ŋgà' nə à ye
Saimʉ̀. Wo to lak ye də Sìrinì.
33 Wo ànə kə dzeŋ mvwe' mok, wo togə̀ fo' də Gòrìgotà (a yà'a də nzʉ̀ə̀
tu bwìŋ),
34 wo fa yi rùk də yi no ŋga wo tòrə yà' bə yu cʉcʉk. Yi ànə yu'rə ja'a
yà' fana yà' ye co yi kà no.
35 Wo ànə tɛ'lə wes yi fana wo təm gapsə cə̀ək ye sə bə bèŋ.
36 Wo cum nze, nə sə so nà' fo'.
37 Wo com naaŋ yak njo kpʉ ye ma mʉ tuhù yi. Yusə wo à còm naaŋ sə
à ye də: NE'E JISÒS ŊKUM Bʉ̀ʉ JUS WÈŊ NƏ.

38 Wo à tɛ'lə be'lə yi bə ŋgàa yèə mok wèŋ, wo bwìŋ ba. Mòk bo ma
ŋkwìp, mòk ma zʉ. Yi ye ye mʉtsətsə'rə.
39 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cà fo' wèŋ à sə yà'rə yi, nə sə mək tu awo dʉk də,
40 <<Nà'a wù nə̀ wù à dʉk də, aco wù kʉəmsə mak ndap Nwì nə̀ ghaŋ,
nə ci fəsə wes nà' mʉnə nùumbu tɛ' nə. Tɛsə-a ni' yòɛ̀! A ye-a də wu mo
Nwì zìnə, wù suhu tsoŋ na mʉntèəŋ fa'nə-le.>>
41 Ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k nə ye bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ
Jus wèŋ pwe' à ywì'lə yi sə̀'. Wo sə dʉk də,
42 <<Yi tɛsə rì bòŋsə mègù bʉ̀ʉ mok wèŋ, nə kà ni' nə̀ nje tɛsə̀ rì. Yi də
yi ŋkum bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ yi. Yi suhu tsoŋ-a mʉ ntèəŋ fa'nə ŋga'a ya vèes
dzəm bohòyi.
43 Yi naaŋgə̀ tu ye bohòNwì. Nwìi tɛsə-a yi ŋga'a ŋga Nwìi dzəmgə̀-a yi
na. Bʉsə̀ yi dʉkgə̀ də yi mo Nwì.>>
44 Bʉ̀ ŋgàa yèə sə̀ wo ànə tɛ'lə be'lə bə yà' sə wèŋ yak yi sə̀' vɛ'nə.

Jisòs Kpʉ
(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

45 Ànə ye ŋga nùum maràŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə
pwe' tətè kə dzeŋ co nùm sə̀m.
46 À kə̀ dzèŋ nùm sə̀m anə fana Jisòs waŋ bə ŋgì nə̀ ghaŋ dʉk də, <<Eli,
Eli, làma sabatàni?>> A yà'a bə ncèep lak yà'sə də, <<Nwì àm, Nwì àm,
wù mà' mʉ bʉ̀ʉ yà?>>
47 Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à tə fo' à yuk, nə dʉk də, <<Ŋwə̀ ènə sə to Àlajà.>>
48 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à ye sə̀' fo' caŋ ntɛ̀ŋ, nə kə tsəp və yumok co kùsa
vɛ'ɛ sənə rùk mòk nə̀ cʉcʉk, nə tse' gesə mʉ cùhù Jisòs bə ntatʉ də nà'a
no.
49 Bʉ̀ʉ mok sə wèŋ dʉk yàwo də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Àlajà nə və
ŋgòkə̀ tɛsə yi àlɛ'.>>
50 Jisòs waŋ fe'lə bə ŋgì nə̀ ghaŋ sèmok, nə me'rə yòŋsə̀ ye lo.
51 Ghà nə̀ yi ànə kpʉ ànə à ye fana cə̀k nə̀ nà' à sə gàpsə rum ndap
mòk mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə à sàha jəŋ mʉtuhù wàrr kə̀ dzèŋ sə
mbwèŋ. Nze à tsòho fo', lìs sə voho sə̀'.
52 Sèe bwìŋ à mùhu sə̀'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ ŋga wo bʉ̀ʉ Nwì wèŋ à lòkok
mvwe' kpʉ.
53 Nùmbu nə̀ Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ à ye, wo me'rə mvwe' sèe sə, nə
lo Jòrosalèm nə̀ nà'a lak sə̀ rərɛŋ sə. Wo à ni mʉ ntòlak anə, bwìŋ ye wo
wùriŋ.
54 Ŋkum sojà nə̀ yi à ye fo' bə sojàa mok wèŋ sə̀ wo à sə kʉ̀k Jisòs ànə
ye mvə'nə̀ nze ànə tsoho, nə ye bə bum sə̀ yà' à ye fo' pwe' fana wʉə ko
wo. Wo dʉk də, <<Kɛ', ŋwə̀ ènə nə ye mo Nwì nə̀ zìnə.>>
55 Bèba mok à ye fo' sə̀' wùriŋ. Wo à təəŋ sèsap, nə sə ja'a. Bàa yè'sə
wèŋ à yù və Jisòs mvwe' nzeŋgòGalìli, nə sə tɛsə yi.
56 Mok à ye fo' Mèri Màdàlinà, nə ye Mèri ma Jem bə Jòsep nə ye fe'lə
ma bwe Zebèdi.

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

57 Nə̀ nconùm à ye fana Jòsep nəmòk nə̀ mvwe' lak Àrìmàtayà və. Yi à
ye ŋgà ghàk, nə sə bɛ' lòJisòs sə̀'.

58 Yi à lòbohòPalè, nə lɛŋ nà' də nà'a fa yi vèŋ ni' Jisòs nə ya yi kə tuuŋ.
Palè dzəm, nə dʉk də, wo kə fa nà'.
59 Jòsep jəŋ vèŋ ni' ye nə, nə lim gesə nà' ndzənə cə̀k nə̀ fi.
60 Yi jəŋ nà', nə gesə lo mvwe' sèe ye. Sèe sə à ye sə̀ fi ŋga yi tu yà'
ndzənə lìs. Yi ànə gesə wes, yi bwi' təhə lok ncùu sèe sə bə ŋkə̀ŋkʉ̀m lìs
mòk, nə bɛ' mandzə̀ lo.*
61 Ànə ye ŋga Mèri Màdàlinà bə Mèri mòk nə à sə yə. Wo à cu ma nja
vɛ'ɛ, nə sə kʉk gesə lo sèe sə.

Wo Tes Bwìŋ
ŊgòSòSèe Jisòs

62 Tsok à rɛŋ, ŋga nùmbu nə wo à sə fʉ̀hʉ ŋgòcu dzə̀ càa, fana ŋgàa fa
satikà' bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ baaŋ mvwe' mò'fis, nə kə ye govənòPalè.
63 Nə dʉk fa nà' də, <<Mbè, vès sə tsərə malì mvə̀'nə̀ ŋwə̀ ènə à sə bòrə
kɛ'cà bwìŋ fɛɛŋ də yi nsàp yumòk, nə dʉk də, <A kə̀ dzèŋ nùumbu tɛ' mʉ̀
lokok mvwe' kpʉ sə̀mok.>
64 Ye də bòco wù fa ŋàŋ, wo sə so sèe ye sə mʉnə nùumbu tɛ' sə. Bʉsə̀
aco ŋgàa fàak ye sə wèŋ kə yə fis lo nooŋ yi ndzəmə̀, nə borə bwìŋ də nà'
lòkok mvwe' kpʉ laŋ. Nə ye də wo gʉ-a nsàp yumòk vɛ'nə zìnə, mvwès
ènə nə gʉŋ ghak nə̀ nà' à ye mantombì nà'a.>>
65 Palè dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ tse' sojà wèŋ co wo so yo. Wèeŋ
du, nə kə so sèe sə nsàp nə̀ wèŋ rì vɛ'ɛ pap nə̀ pap.>>
66 Ànə geŋ wo lo, nə kə zərə lok ncùu sèe sə mpʉ̀ŋ. Nə jəŋ sojà wèŋ tes
fo' də yà'a sə so.

28

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mak 16:1-18; Luk 24:1-12, 36-49; Jon 20:1-23; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-8)

1 Nùmbu dzə̀ à càa, ŋga tsok sə rɛɛŋ tsə nù Sondè Mèri Màdàlinà bə
Mèri mòk lokok də wo kə kʉk ja'a sèe Jisòs sə.
2 Wo à kə̀ dzèŋ fo', ŋga nze à tsoho. A ye ŋga masinjà Tà Nwì tsə mʉbu,
nə kə bwi' gɛsə lìs nə̀ mvwe' ncùu sèe sə fo', nə kok cum yuye mbwa.
3 Si ye à sə rɛŋ co mbʉ̀ŋ bà'a yi, cə̀k ye sə fop co mbàk.
4 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə sòsèe sə wèŋ à kà bə wʉə vɛ'ɛ, nə bʉʉŋ co bʉ̀ kpʉkpʉ.
5 Masinjà Nwì nə à cèp bohòbàa sə wèŋ. Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ kà
wəp! Mʉ̀ rì də wèŋ sə làp Jisòs nə̀ wo à tɛ'lə yi mʉ ntə̀ən nà'a.
6 Yi ka fɛnə yeŋ. Yi lòkok mvwe' kpʉ laŋ mvə̀'nə̀ yi à dʉk də yi nə lokok
yà'a. Wèeŋ və fɛn, nə kə kʉk ja'a yàwèeŋ mvwe' sə̀ yi à nòoŋ nɛ̀.
7 Wèeŋ caŋ lo-a, nə kə tsok fa ŋgàa fàak ye wèŋ də yi lòkok mvwe' kpʉ
laŋ. Yi gə̀ cà nà' mantombìi wèŋ ŋgòlòmvwe' nzeŋgòGalìli. Wèeŋ nə kə
tseŋ yi fo'. Wèeŋ tsərə tse' bum sə̀ mʉ̀ tsə̀' weŋ yè'e, nə kà swì.>>
8 Ànə geŋ wo me'rə mvwe' sèe sə bə caŋ. Wʉə sə ko wo, kwəkwa rwiŋ
wo sə ntʉʉ̀ sə̀' dak. Wo sə caŋ lo də wo kə tsok fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ.
9 Mvə̀'nə̀ wo à sə lòo sə, Jisòs kə tseŋ wo vak, nə dʉk fa yà'wèŋ dʉk də,
<<Mʉ̀ cèpsə weŋ.>> Wo à və, nə kə kotse' kùu ye, nə kuksə yi.

---

* **27:60 27:60** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə tugə̀ wʉ ndzənə lìs, nə sə tuuŋ bwìŋ nja. Wo nòŋsə wes mè vèŋ ŋwə̀ nə nja fana wo lap sə̀' lìs mòk nə lok ncùu sə bə zeŋ.

10 Jisòs nə dʉk fe'lə fa wo dʉk də, <<Wèeŋ kà wəp. Wèeŋ du, nə kə tsok
fa bwema am wèŋ də wo lo mvwe' nzeŋgòGalìli, vesi wèeŋ nə yenə fo'.>>

Yusə Sojàa À Kə̀ Cèp BohòƖŋkwàha Bwìŋ

11 Mvə'nə̀ bàa sə wèŋ à sə lòyàwo fana sojàa sə̀ wo à sə sòsèe sə wèŋ
mok à lòmvwe' ntòlak nə̀ fo' nə. Nə tsoho fa ŋgàa fa satikà' wèŋ yusə̀ yà'
ye sə pwe'.
12 Ŋgàa fa satikà' sə à kə̀ cu be'lə bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ, nə
kiŋ cù bə yusə̀ wo nə gʉ. Wo à fa sojàa sə wèŋ mbàm vɛ'ɛ wùriŋ.
13 Nə tsok fa yà' də a gèə, yà' tsok də wo ànə dzəm swi lo ndzəmə̀ àlɛ,
ŋgàa fàak ye wèŋ kə yə fis bisə lo vè ni' ye nə.
14 Wo dʉk fe'lə də, <<A ye-a ŋga govənòyuk bum yè'sə fana vèes nə riŋ
mvəsə̀ ŋgòtsə̀' yi ya yi dzəm də a zìnə. Wèeŋ kà wəp də wèeŋ nə tse'
nzak wəp lok.>>
15 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kʉ̀k sèe sə wèŋ à jə mbàam sə, nə kə gʉ megu sə̀'
mvə̀'nə̀ wo anə tsok wo sə. Haaŋ kə dzeŋ ntinə, yà'a yusə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ
dʉkgə̀ də yà' ànə ye vɛ'nə.

Jisòs Yəhə BohòƖŋgàa Fàak Ye

16 Ŋgàa fàak Jisòs sə̀ hum-ncòp-mò'fis sə wèŋ à lo mvwe' nzeŋgòGalìli,
nə lo mvwe' nda nə̀ Jisòs à tsə̀' wo də wo lo fo' nə.
17 Wo ànə ye yi, wo kuksə yi. Wo à gʉ̀ vɛ'nə ŋga mok wèŋ sə mərə mali
yi ntòmərə.
18 Anə geŋ, Jisòs sòoŋ kʉəp və wo, nə cep də, <<Nwì a fa ŋàaŋ sə̀ mʉbu
bə sə̀ sə nze pwe' bohòmʉ̀.
19 Wèeŋ du lo-a ŋga'a bohòbwìŋ ma fòpwe', nə gʉ bʉsə wo ŋgàa bɛ'
mandzə̀ àm. Wèeŋ bàptɛsə wo mʉnə liŋ Tɛ̀', bə liŋ Mwe, nə ye Yòŋsə̀ nə
Rərɛŋ nə.
20 Wèeŋ yə'rə wo ŋgònòŋsə bum sə̀ mʉ̀ a tsə̀' weŋ də wèeŋ nə sə gʉ
yà'a pwe'. Fana wèeŋ sə tsərə tse' sə̀' də, mʉ nə sə ye vesùwèŋ nùumbu
pwe' tə̀tè nzeŋgòŋ kə me.>>

Ntirə nə Bəboŋ nə MAK

Ŋwàk Mak sə tsə' yumok bə liŋ Jisos Krɛst nə yi Mo Nwì nə. Nà' sə nìtsə' Jisòs nja co ŋwə nə yi tse' ŋàŋ, nə sə gʉ fàk bə zeŋ.

Jisòs nə sə to liŋ ye də yi Mo Ŋwè. A yà'sə də yi ŋwə nə yi tse' ŋàŋ bohòNwì ŋgòtsòho bum. Liŋ yè'sə sə nìtsə' sə' də yi ŋwè bə ni' nə zìnə. Liŋ sə də Mo Ŋwè yè'sə, a liŋ sə wo à còm yà' ndzənə Ŋwàk Danà taaŋntèŋ. (Taŋ Danà 7:13, 14.) Kàmòk Jisòs à to liŋ ye vɛ'nə bʉʉsə yi dzəm ŋgònìtsə' fa bwìŋ də yi ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à kà' də yi nə tum vesə nə.

TsətsòhòNə Jon Ŋgà Bàptɛsə Bwìŋ (Mat. 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

1 Yè'e mʉmvə'nə Ntirə nə Bəboŋ nə Jisòs Krɛst mo Nwì à yèto.
2 Nà' à yèto ŋga Jon tesə və sə ŋgəà. Yi ànə tesə və mvəsə ŋgà tsòhòbum Nwì Izayà à còm də,
Nwì à dʉk də, <<Yèè, nè'e masinjà àm, mʉ nə tumsə gesə lo yi mantombìi wù ŋgògʉ fʉhʉ fa wu mandzə.>>
3 Yi à còm mok sə' də,
Ŋgì ŋwə nəmòk sə cèp torə və sə ŋgəà, nə sə yuhu də, <<Gʉ tsə'rə fa Tà mandzə ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə ŋgògì cà ca.>>
4 À ye vɛ'nə, Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ tesə və sə ŋgəà, nə sə tsoho fa bwìŋ ncèp nə də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, nə baptɛsə, ya ŋga Nwìi swifa weŋ bʉp awèŋ.>>
5 Fana bwìŋ à tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm pwe'fo' ŋgòkà yuk yusə Jon sə cèp sə. Wo à kəà cù bə bʉp awo sə wo gʉgəə, fana Jon bàptɛsə wo sənə ndzəp Jòridàŋ.
6 Jon à sə ni nsàap cəək sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo à gʉ yà' bə nwèɛs nàm nəmòk nà wo togə nà' də kàme. Yi swi' tse' bə korə ŋgùp sə mbwèe yi. Zʉzʉʉ ye à ye ŋgwim bə nu.
7 Yi à tsə' fa bwìŋ dʉk də, <<Ŋwə nəmòok nə və ma ŋkwèɛŋ mʉ nə yi yam càsə mʉ yi. Mʉ ka kəkʉrə co mʉ bʉhʉ tsoŋ sə nze ŋgòfìrə kʉʉ kùuŋgùp ye yeŋ.
8 Mʉ bàptɛsə mègù weŋ yàm bə ndzəp, fana yi nə baptɛsə weŋ ye bə Yòŋsə nə Rərɛŋ.>>

Satà À Mùmsə Jisòs Ghà Nə Wo À Bàptɛsə Yi (Mat. 3:13-4:11; Luk 3:21-22, 4:1-13)

9 À ka sap Jisòs mè'rə lak Nazàrɛ nə nà'a mvwe' nzeŋgòGalìli, fana Jon bàptɛsə yi sənə ndzəp Jòridàŋ.
10 Mvə'nə Jisòs à tesə kok sə ndzəpə anə ntèŋ, yi ye ŋga ntòbu mùhu fana Yòŋsə Nwì sə tsoŋ və bohòyi co kəkəbʉŋ.
11 Ŋgì mòk sə yuhu tsooŋ mʉbu anə dʉk də, <<Wu mo àm nə mʉ dzəm wu sə ntʉʉ mʉ ŋkʉʉŋntèŋ. Mʉ sə kwa bohòwù wùriŋ.>>
12 Yòŋsə nə gʉ yi sə' ntèŋ ŋgòlòmvwe' səmok sə ŋgəà.

13 Yi à cu fo' nùumbu hum kwè, Satà sə mumsə yi. Yi à ye fo' bə nàam
ŋgòŋ wèŋ fana masinjàa Nwì sə jəŋ ŋkərə bohòyi.

Jisòs To Ŋgàa Ko Fuk
(Mat. 4:18-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

14 A ye ŋga wo nisə Jon ndapndzəm, fana Jisòs lòmvwe' nzeŋgòGalìli,
nə sə tsòho Ntirə nə Bèboŋ nə nà' və bohòNwì.
15 Yi sə dʉk də, <<Mvèk kʉ̀rə laŋ nə gaŋ ŋkum Nwì kʉəp ŋgòye sə
nzeŋgòfɛŋ laŋ. Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ, nə dzəm Ntirə
nə Bèboŋ nə.>>
16 Nùmbu mòk à ye ŋga Jisòs sə gìhi ŋgʉ ndzəp Galìli, yi ye bʉ̀ ŋgàa
fu'fuk ba, Saimʉ̀ bə moma ye Andrù ŋga wo sə fu'fuk bə ram.
17 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ bɛ' və mʉ ya mʉ yə'rə weŋ ŋgòko
bwìŋ.>>
18 Wo ànə yuk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, wo me'rə mak noŋsə ram awo sə fo', nə yuŋ
lo yi.
19 Yi à gì lòjo, yi ye fe'lə bwe ŋgà' nəmòk nə wo togə yi də Zebèdi ŋga
wo bwìŋ ba, Jem bə moma ye Jon. Yi à kə tsèŋ wo ŋga wo cu sənə ŋgwes,
nə sə gʉhʉ tsə'rə ram awo.
20 Yi à to yà' sə', wo bɛ' lòyi, nə me'rə tɛ̀' awo Zebèdi bə ŋgàa fàak awo
sə ŋgwesə anə, nə lo bə Jisòs.

Jisòs Bɛ' Fis Yòŋsə Ze'
Ndzə Ni'ì Ŋwə̀ Nəmòk
(Luk 4:31-37)

21 Wo à gì lòmvwe' mò'fis, nə kə dzeŋ lak mok sə wo togə fo' də
Kàpanùm. Fana nùmbu dzə awo à wɛ̀ɛs, Jisòs lo mvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ
Jus, nə ye ŋgòyə'rə wo ncèp Nwì mbwa.
22 Bʉsə yi à cèp nsàp nje zok bə ŋàŋ, fana bwìŋ mərə bʉ̀ʉsə wo rì də
cicàa sə wo à sə yə'rə lʉ̀k à sə kà vɛ'nə cèpgə.
23 Ŋwə nəmòk à ye mbwa nə yi à tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi. Yi ye ŋgòwa
torə fis də,
24 <<Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? Mʉ̀ rì wu
bəboŋni, wu ŋwə nə rərɛŋ nə wù və bohòNwì. Wù və yè'sə ŋgòzə ves
à?>>
25 Jisòs à ghamsə yòŋsə nə, nə dʉk fa yi də, <<Lok cùu yo, nə ca tesə
ndzə ni'ì ŋwə ènə.>>
26 Yòŋsə nə à yuk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, yi tsə'rə ŋgà' nə nəbʉp, nə waŋ torə vɛ'ɛ,
nə tesə ndzə ni'ì ŋgà' nə.
27 Bwìŋ à mərə vɛ'ɛ nəbʉp, nə sə dʉk də, <<Hàva'! Yè'sə yà vɛ'nə ɛ?
Nsàp yəyə'rə nə fi və yè' laŋ. Ŋwə nè'e tse' to ŋàŋ ŋgòcèp bohòyòŋsəə
ze' wèŋ fana wo yuk cùu ye.>>
28 Ghàr vɛ'ɛ ŋga liŋ Jisòs ca yuhu mvwe' nzeŋgòGalìli pwe'fo' laŋ.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgàa Yiyaŋ Ŋkʉ̀ʉŋ
(Mat. 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Jisòs bə yà'wèŋ à tesə tsə mʉnə ndap pìriyà nə, fana yi Jisòs nə bə
Saimʉ̀ nə ye Andrù, Jem bə Jon wèŋ à lòmvwe' ndap Saimʉ̀ bə Andrù.
30 Wo à dzèeŋ ŋga malii Saimʉ̀ nòbə yiyaŋ. Wo tsok fa Jisòs vɛ'nə.
31 Yi lo, nə kə ko bo nà', nə lokoksə nà' mʉtsə, yiya nə me fana yi lokok
təəŋ, nə kə lap fa wo zʉzʉ.

32 Nùmbu ànə à ye ŋga nùm sə co tsə lòo, wo jə vè fa Jisòs ŋgàa yiyaŋ
pwe', nə jə və fe'lə bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' yòŋsə̀ə ze' ndzə ni'ì wo.
33 Bwìŋ à tesə bə lak yà'sə pwe', nə kə maŋ mvwe' ntòmbi ànə bìkìkìkì.
34 Jisòs à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' nsàap yiyaŋ zok zok wo gʉŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ,
nə bɛ' fis ze' ndzə ni'ì wo maŋgəŋgèŋ. Bʉsə̀ ze' sə à rì yi bə̀boŋ fana yi
kà yà' mandzə̀ ŋgòtsə̀' fa bwìŋ vɛ'nə fa.

Jisòs Tsòho Ncèp Nwì Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli Pwe'
(Luk 4:42-44)

35 Tsok à kʉəp, ŋga cu ntòbə ndzəm, Jisòs lokok, nə tesə lo mʉmvwe'
nəmòk, nə kə gʉ pìriyà fo' yìiyi.
36 A cu ghàr wo kà yi yə, fana Saimʉ̀ bə bʉ̀ʉ səmok sə lap kɛ' ca yi.
37 Wo à yə yi, wo tsok yi də, <<Bwìŋ sə làp wu maŋgəŋgèŋ.>>
38 Yi dʉk fa yà' də, <<Yusə̀ yà' a jə vè mʉ fɛɛŋ, a ŋgòtsòho ncèp Nwì.
Vesùwèeŋ lo lɛ mvwe' lak mok sə̀ yà' kʉəp fɛɛŋ yè'e, nə tsoho fo' sə̀'.>>
39 Yi à gì dzòoŋ nzeŋgòŋ Galìli pwe', nə sə tsoho kɛ' ncèp Nwì mvwe'
ndaap pìriyà, nə sə bɛ'ɛ fis yòŋsə̀ə ze' wèŋ ndzə ni'ì bwìŋ.

Jisòs Mèsə Fa Ŋgà Kuturu Yiya Ye Nə
(Mat. 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Nùmbu mòk à ye, ŋgà kuturu nəmòk à vèə, nə kə təəŋ mantombìi yi
bə tumfərə, nə lɛŋ nà' də nà'a tɛsə yi. Yi dʉk fa Jisòs də, <<Tà, a bò-a wu
co wù tɛsə mʉ na, wù gʉ fa mʉ yiya àm nè'e me.>>
41 Jisòs ànə yuk vɛ'nə, ntʉm ye rwiŋ bə manziŋ, fana yi fis bo, nə jwɛŋ
nà' bə zeŋ, nə dʉk də, <<Mʉ̀ dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>>
42 Yiya nə à mè gù sə̀ ghà ànə fo', yi gʉŋ lo yuye.
43 Jisòs à tipsə yi gʉgʉŋ, nə me'rə yi lo.
44 Yi dʉk fa nà' də, <<Dù, nə kà ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa swì. Cà lògù bohòŋgà
fa satikà', nə kə ni fa yi ni' yò, ya yi kʉk ja'a də yiya yòmè laŋ àlɛ. Yi kʉ̀'
mèsə, wù fa fəfa nə̀ Musì à dʉk nə, ŋgònìŋtsə̀' fa bwìŋ də yiya yònə a mè
laŋ.>>
45 Ŋwə̀ ènə à lòyuye, nə tsoho lo bwìŋ pwe', nə tsoho wesə nsàp nə̀ co
Jisòs kà mʉ ntòlak jəja mok gì fe'lə̀. Yi sə cum kɛ' mok mvwe' sə̀ bwìŋ ka
fo' yeŋ. Bwìŋ sə və ma nə̀ fòlòoŋ, nə sə kə tseŋ yi fo'.

2

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə̀ Nə̀ Yi À Bù'rə
(Mat. 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 A cà nùumbu jo, Jisòs foho lo mvwe' lak Kàpanùm. Fana bwìŋ yuk lo
də yi cu mʉ ntòlak anə.
2 Bwìŋ və ŋkʉ̀ʉŋ. Ncù à loho mègù bə bwìŋ, fana mandzə̀ kà ŋgòtsèŋ
Jisòs ye. Jisòs à sə tsòho fa wo ncèp Nwì.
3 Bwìŋ kwè və, nə bək və ŋwə̀ nəmòk ŋga ŋgèŋgàŋ à bù'rə bù'rə, ŋgòkə̀
fa Jisòs.
4 Bʉsə̀ bwìŋ à ye ŋkʉ̀ʉŋ fana wo kà mandzə̀ ŋgòjə lòŋwə̀ nə ŋgʉ ni'ì
Jisòs tse'. Fana wo kok mʉ ndùndap, nə cok tosə mvwe' sə̀ Jisòs tə sə.*

* **2:4 2:4** Ye Màtiyò24:17

Wo à cok tosə, wo le' gesə ŋwè nə ca bohòJisòs mʉnə kəà. 5 Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm də aco yi gʉ yiyaŋ ŋwè nə me. Yi dʉk bohòŋwè nə yi kà gìgè nə də, <<Mo àm, mʉ̀ swìfa wu bʉp yo laŋ.>>

6 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mok à cu fo'. Wo ànə yuk yusə Jisòs à dʉk, nə tsərə də,
7 <<Aco yi duk vɛ'nə va? Yi sə gʉ̀ bʉpsə liŋ Nwì wà. Mègù Nwì nə aco yi swì fa ŋwè bʉp ye.>>
8 Jisòs riŋ yusə wo sə tsəm sə sə ntɛ̀ŋ, fana yi dʉk fa wo də, <<Wèŋ sə tsəm sə ntʉʉ̀ wèŋ vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?
9 Co joho gha' yè'e nə ŋgòdʉk bohòyi də, <Mʉ̀ swì fa wu bʉp yo laŋ,> kè nə ŋgòdʉk də, <Lòkok mʉtsə, nə bək jə kəà yò, nə gi lo yuyo> ɛ?
10 Fana mʉ nə niŋ fa weŋ də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋàŋ sə nzeŋgòŋ ènə ŋgòswì fa bwìŋ bʉp awo.>>
11 Fana yi dʉk fa ŋgà' nə yi kà gìgè nə də, <<Mʉ̀ dʉk wu də lòkok, te' kəà yò, nə lo la'à wù.>>
12 Mvə'nə wo à təəŋ nə sə ja'a mali, fana ŋwè nə te' kəà ye, nə gi lo yuye. Wo mərə pwe', nə kwasə Nwì də, <<Vès ka nsàp yu nè'e ye yuk.>>

Jisòs To Levì
(Mat. 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Jisòs à foho lòsə ŋgʉ ndzəp Galìli. Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ bɛ' lòyi, fana yi ye ŋgòkə yə'rə yà'wèŋ.
14 Mvə'nə yi à sə gì lòo yi ye ŋwè nə yi kogə mbàam tas, ŋga yi cu mvwe' sə yi fàkgə fàk. Ŋwè ànə à ye Levì mo Alfòs. Jisòs dʉk fa yi də, <<Bɛ' və mʉ.>> Yi lòkok, nə yuŋ lo nà'.
15 À ye ghàr fana Jisòs sə zʉ zʉzʉ mʉmvwe' ndap Levì nə. Bʉ̀ ŋgàa ko tas nə ye bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ à be'lə yi bə ŋgàa fak ye ŋgòzʉ zʉzʉ mvwe' mò'fis. Bʉ̀ʉ sə wo à ye ŋkʉ̀ʉŋ yè'sə wo à sə yù kɛ' yi.
16 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə lʉ̀k mok à ye fo', sə wo à ye bòp bʉ̀ Faràsi wèŋ. Wo à yə ŋga Jisòs sə zʉ bɛŋ bə ŋgàa gʉ̀ bʉp nə ye ŋgàa ko tas. Wo fek bʉ̀ ŋgàa fàak ye də, <<Yi sə zʉ be'lə ye bə ŋgàa gʉ̀ bʉp nə ye ŋgàa ko tas wèŋ bʉ̀ʉ ya?>>
17 Jisòs yuk, nə bʉsə də, <<Bʉ̀ʉ sə wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà làpgə, a lap megu doktà ŋwè nə yi sə yaya. Fana bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ à ka njo bʉ̀ʉ sə wo kəkʉrə bohòNwì wèŋ və, mʉ̀ à və ŋgòto bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>>

Nzak Dzə Zʉzʉ
ŊgòKùksə Nwì
(Mat. 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 À ye mvək mòk, bʉ̀ʉ sə wo à sə bɛ' Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ sə dzə zʉzʉ ya wo kuksə Nwì. Bʉ̀ʉ mok və bohòJisòs, nə fek yi də, <<Bʉ̀ʉ sə wo sə bɛ' Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ nə ye bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ sə dzəgə zʉzʉ nùumbu mok, bwe yo kà yàwo dzəgə bʉ̀ʉ yà lɛ?>>
19 Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Aco wo dʉk fa bʉ̀ʉ sə wo və mvwe' sə wo sə zʉ bum gù də wo dzə zʉzʉ anə va? Ka vɛ'nə yeŋ. Mvək nə ndugù nə cu malì bə yà'wèŋ, fana wo nə kà vɛ'nə cu.
20 Fana nùmbu nə sə vəə nə wo nə jəŋ gɛsə lo ndugù nə, fana wo nə dzə zʉzʉ mvək ànə.

21 <<Yusə də, kaco ŋwè jəŋ cèk nè fi, nə te' lok nè nà' vèp laŋ bə zeŋ yeŋ. Bʉsə nè fi nə nə saha tesə ndzənə nè zəm nə fana yam ghak wesə ŋga'a mvwe' sə nà' saha maŋkwèŋ sə.
22 Yumook sə' də wo kà dzə rùk sənə bès nè zəm kep gèsègə, bʉʉsə yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùuk sə nə bʉp bə bès nə mwè. Bògha' lɛ də wo gesə dzə rùk sənə bès nè fi.>>

Jisòs Cep Bə Nzak Nùmbu Dzə
(Mat. 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Nùmbu dzə mòk à ye, Jisòs gi cà mvwe' nzum nzaŋ mok. Mvə'nè ŋgàa fàak ye à sə bɛ' yi fana wo sə kʉp jəŋ tu nzaŋ.
24 Fana bʉʉ Faràsi dʉk fa Jisòs də, <<Yeè, lʉ̀k avès ka dzəm də wo gʉ vɛ'nə nùmbu dzə dzəm.>>
25 Jisòs cep fəsə fa wo dʉk də, <<Wèŋ à ka yusə Devìd à gʉ̀ taŋ yà'a yuk à? Mvəsə yi à dzəm yumok ŋgòzʉ ŋga njè à ya yi bə bwe ye wèŋ,
26 fana yi lo kə ni mʉ nda'à Nwì, nə kə jəŋ zʉ ntuk brɛd nè wo à nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo'. Abiyadà à ye ŋkum bʉ̀ ŋgàa fa satikà' ghà nà'nə yi. Ŋga lʉ̀k avès sə tsə' də aco zʉ megu yà' ŋgàa fa satikà' wèŋ fana Devìd zʉ yà', nə fa bʉʉ ye sə'.>>
27 Jisòs à cèp mèsə ncèp nə dʉk də, <<Nwì à gʉ̀ nùmbu dzə ŋgòtɛsə ŋwè, ka də wo à gʉ̀ ŋwè bʉʉ nùmbu dzə yeŋ.
28 Ye də mʉʉ mo ŋwè, mʉ Tà nə mʉ̀ tse' ŋàŋ bə nùmbu dzə nə mʉ̀.>>

3

Ŋwə Nə Yi À Kpʉ Bo Ma Mò'fis
(Mat. 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 Nùmbu mòk à ye Jisòs gì bʉʉŋ və mʉmvwe' ndap pìriyà mòk ŋga ŋwè nəmòok mbwa nə bo ye mok à kpʉ.
2 Bʉʉ səmok à ye mʉ ndà'à anə sə wo à dzəm ŋgòlàp Jisòs bə nzak. Fana wo sə kʉk tse' yi də kè yi gʉ̀ bòŋsə-a ŋwè ènə nùmbu dzə àlɛ'. Də ya wo ko yi bə nzak də yi gʉ̀ fàk nùmbu dzə.
3 Yi dʉk fa ŋgà bo bʉp nə də, <<Lòkok və kà təəŋ kù mantombìi mʉ̀ fɛn.>>
4 Ŋgà' nə à vəə, Jisòs fek bʉʉ mok sə də, <<Yusə lʉ̀k dzəm də aco a gʉ yà' nùmbu dzəə yà? A bèboŋ ŋgòtɛsə bwìŋ kè ŋgògʉ̀ bʉp ɛ, a bèboŋ ŋgòtɛsə yòŋsə ŋwè kè ŋgòzə nà' ɛ?>> Wo à cu gù dədok, nə kà cù mùk.
5 A bʉp Jisòs. Yi jok bohòwo bʉʉ nsàap ntʉm sə bʉp sə wo tse' yà', nə dʉk fa ŋwè nə kpʉkpʉ bo nə də, <<Nèp fis yak a bo yo sə è.>> Yi à nèp fis yà' ntèŋ, fana yà' gʉŋ.
6 Bʉʉ Faràsi à yə vɛ'nə, fana wo à lòo, nə kə to bʉʉ mok sə wo ma nə ŋkum Herò, fana bə yà'wèŋ cum kwe' mʉ tuhù yi mvə'nə wo nə zə yi.

Bwìŋ Kpəəŋ Və ŋgòYə Jisòs

7 Jisòs bə ŋgàa fàak ye à ye'e lòŋgʉ ndzəp Galìli. Bwìŋ kə tsèŋ wo fo' ŋkʉʉŋntèŋ. Bʉʉ yè'sə à tesə və mvwe' nzeŋgòGalìli bə Jùdiyà.
8 Bʉʉ mok wèŋ à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, mok və mvwe' nzeŋgòIdumiyà bə nzeŋgònə ma ndzə nto ndzəp Jòridàŋ. Mok tesə mvwe'

sə yà' kʉəp lak Tayà bə Sidòŋ sə'. Bʉ̀ʉ yè'sə à və ŋgòyə Jisòs bʉ̀ʉsə wo à yuk yusə yi à sə gʉ̀ʉ.
9 Bʉ̀ʉ sə à ye wùriŋ, fana yi dʉk ŋgàa fàak ye də wo lap fa yi ŋgwes yi ni ca ŋga wo kà yi sə nze bwì' màk.
10 A ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi à gʉŋsə ŋgàa yiyaŋ nùmbu ànə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Fana ŋgàa yiyaŋ mok wèŋ sə nik lo gu va' də wo kə jwɛŋ gesə gu yi bə bo.
11 À ye fo' də, bʉ̀ʉ sə wo à tse' yòŋsəə sə bʉp ndzə ni'ì wo yə yi fana wo gbʉ̀ mantombìi yi sə nze, nə sə dʉk də, <<Wùu mo Nwì.>>
12 Yi sa'rə yòŋsəə ze' sə gʉgʉŋ də wo cum gəe', nə kà də wo tsok bwìŋ də yi mo Nwì wo dʉ'.

Jisòs Swè'fis Bʉ̀ʉ Ye Mok Hum-ncòp-ba ŊgòYe Ŋgàa Ntum Ye (Mat. 10:1-4; Luk 6:12-16)

13 Jisòs à kok lòmʉ ndahà, nə to benə bʉ̀ʉ sə yi sə dzəm də bə yà'wèeŋ lo, fana wo yuŋ lo yi.
14 Ànə geŋ, yi swekfis bwìŋ hum-ncòp-ba mʉtsətsə'rəə wo də wo ye ŋgàa ntum ye. Yi dʉk fa yà'wèŋ də yi nə sə cum bə yà'wèŋ, nə tum wo ŋgòtsòho lòncèp nə nje.
15 Fana yi fa wo ŋàŋ ŋgòbɛ'fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' ndzə ni'ì.
16 Liŋ bʉ̀ʉ sə hum-ncòp-ba sə à ye Saimʉ̀ nə yi à to fa nà' liŋ mòk də Pità.
17 Jem bə moma ye Jon wo à ye bwe Zebèdi. Jisòs à to wo də Bwànàjis. Liŋ ŋgɛ' yà'sə dʉk də, Mbʉ̀ŋ saha.
18 Nə ye Andrù, Filìp, Bàtòlomì, Màtiyò, Tomos, Jem mo Alfòs, Tàdiyòs, Saimʉ̀ nə yi à ye mòk bə bòp bʉ̀ nə wo to wo də Kenènat,
19 nə ye fe'lə Judàs Iskarəyà nə yi à sèŋ Jisòs.

Wo Dʉk Də Jisòs Tse' Ŋàaŋ Ze' (Mat. 12:22-32; Luk 11:14-23, 12:10)

20 Jisòs bə bwe ye à kə ni mʉnə ndap nəmòk, fana bwìŋ yuŋ wo nsàp nə wo làp mandzə ŋgòkə zʉ bɛŋ bʉ̀ə.
21 Mʉmvə'nə yà' à ye vɛ'nə, fana ma ye nə ye bwema ye wèŋ yuk, nə sə və ŋgòkə jə lòyi. Bʉsə bwìŋ à sə dʉhʉ də, <<Ŋkərə nà' sə də a bʉp.>>
22 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə lʉ̀k sə wo à tsə və Jòrosalèm dʉk yàwo də yi tse' ze' Bezebù ndzə ni'ì yi, nə nà'a ŋkum ze' wèŋ. Nà' a fagə̀ yi ŋàŋ fana yi sə bɛ'fis ze' bə zeŋ.
23 À ye vɛ'nə fana Jisòs to benə bʉ̀ʉ sə ŋgʉ ni'ì yi, nə fek yà' gbʉ' mòk də, <<Aco Satà bɛ'fis ni' ye yè'sə va?
24 Ŋga wo gàpsə-a lak mòk bə bòp də wo lʉ̀, fana ye də lak yà'sə nə gbʉ.
25 Ŋga wo gàpsə-a ndap ŋwə̀ nəmòk bə bop zəzok də wo sə lʉ̀, fana ye də ndap ànə nə gbʉ nze sə'.
26 Megu yà'a sə' vɛ'nə də a ye-a ŋga Satà kʉ̀əm bə ndap ye kaco nà' təəŋ yeŋ, nà'a nə gbʉ, nə lə.
27 <<Kaco ŋwə̀ nəmòk ni to mʉnda'à ŋgà ŋàŋ, nə fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ. Tse'ŋga yi ko kì nòŋsə to ŋgà ŋàŋ nə bə kʉ̀ ŋkuŋ yi ni mʉ ndà'à nà' anə.
28 <<Mʉ̀ sə tsə' fa weŋ nè'e ŋkèm ncèp dʉk də, nsàap bʉp sə bwìŋ gʉ̀gə̀-a lòoŋ, wo nə tse' səswìfa bə zeŋ, nə ye bə bum sə bʉp sə wo cèpgəə.

29 Fana ŋwə nə yi bʉpsə liŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ, fana yi nə kà səswìfa tse' yuk, bʉ̀ʉsə yi gʉ̀ yà'sə bʉp nə nà'a nə kà mè yuk.>>
30 Jisòs à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ səmok à dʉk də yi tse' yòŋsə nə bʉp ndzə ni'ì yi.

Jisòs Bə Ma Ye
Nə Ye Bwema Ye
(Mat. 12:46-50; Luk 8:19-21)
31 Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à vàə, nə kə təəŋ sə ntòmbi, nə dʉk də wo to Jisòs də yi və.
32 A ye ŋga bwìŋ rwiŋ mʉ nda'à anə wùriŋ, fana bʉ̀ʉ yè'sə tsok fa yi də ma ye bə bwema ye wèŋ sə to yi sə ntòmbi.
33 Mvè'nə Jisòs à yuk vɛ'nə, fana yi fek bʉ̀ʉ sə dʉk də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ ndà wèŋ?>>
34 Fana yi fəsə lis, nə kʉk yak bʉ̀ʉ sə wo curə ya' ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa wo də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am sə.>>
35 Nə dʉk fe'lə dʉk də, <<Ŋwə nə fòpwe' nə yi gʉ̀gə-a yusə Nwì sə dʉk də yi gʉ̀, fana ye də yi mo tɛ̀' am nə ye njɛ̀' am nə ye ma am sə̀'.>>

4

Gbʉ' Ŋgà Bì Ŋgwìi Bum
(Mat. 13:1-9; Luk 8:4-8)
1 A ye nùmbu mòk Jisòs lo ŋgòyə'rə fe'lə bwìŋ ŋgʉ ndzəp Galìli, fana bwìŋ kə benə fo' maŋgəŋgèŋ. Yi ni cum sənə ŋgwes mʉ ndzəpə̀. Bwìŋ təəŋ yàwo mʉ mfèŋ.
2 Mvè'nə yi à sə yə'rə yà', yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Yi cep yà' bə gbʉ'. Fana yi tsok wo dʉk də,
3 <<Wèeŋ yu'rə bəboŋ. Ŋwə nəmòk à lòŋgòŋwə ŋgwìi bum mʉ nzuù.
4 Ŋgwìi mok gbʉhʉ nooŋ sə mandzə̀. Swiŋ və, nə kə te' zʉ lo yà'.
5 Mok gbʉ mvwe' lìs ŋga nze ka fo' ŋkʉ̀ʉŋ yeŋ, nə to ca jwaŋ, bʉ̀ʉsə nze à ye fo' jo.
6 Nùm to, yà' yum, nə kpʉ wes pwe' bʉ̀ʉsə yà' à ka ŋgàŋ səsap so.
7 Mok gbʉ mvwe' ndik sə bə njàk, ndik sə kuk, nə ram te'lə bʉpsə yà', yà' kà zəm.
8 Mok à gbʉ̀ mvwe' nze nə bəboŋ, nə kuk nə zəm, mok hum tɛ', mok hum ntùŋfu wèŋ, mok zəm ŋkʉ̀ mò'fis.>>
9 Yi ləsə ŋgòcèp də, <<Ŋwə nə wù tse'-a ntu' ŋgòyuk yusə mʉ̀ cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə̀' Rɛŋsə Gbʉ' Nə
(Mat. 13:10-23; Luk 8:9-15)
10 Jisòs à kə̀ cu mègù mok bə bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba nə ye bʉ̀ʉ mok sə̀', fana wo ye ŋgòfek yi dʉk də, <<Tsok rɛŋsə fa ves gbʉ' nə̀ wù cèp màk taaŋ nà'a nɛ̀.>>
11 Yi dʉk fa yà' də, <<Nwì à gʉ̀ weŋ yàwèŋ ŋgòrì yu səmok bə gaŋ ŋkum ye sə̀ yà'a səswihì bohòbʉ̀ʉ səmok. Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo yàwo sə mbi, wo yuk gù yàwo gbʉ' nə.
12 Fana wo sə kʉk nə kʉk, nə kà yə rì. Wo sə yuk nə kà rɛɛŋ. Bwɛ̀rɛ wo bʉʉŋ və bohòNwì yi swifa wo.>>

13 Jisòs yèto ŋgòdʉk fa wo də, <<Wèŋ ka gbʉ' nè'e rɛŋ yè'e də wèeŋ nə rɛŋ yuk gbʉ' mok sə' laŋ à?
14 Ŋgà ŋwəŋwə à ŋwə ncèp Nwì sə ntʉʉ̀ bwìŋ.
15 Ntʉm bʉ̀ʉ mook co mandzə, wo yuk ncèp Nwì ntɛ̀ŋ, Satà və, nə kə jəŋ gɛsə ncèp nə sə ntʉʉ̀ wo anə.
16 Bʉ̀ʉ səmok yàwo co ŋgwìi sə yà' à gbʉ̀ mvwe' nze nə bə lìs. Yà'a wo sə wo yuk ncèp Nwì, wo kwa bə zeŋ wùriŋ.
17 Mègù də ncèp nə kà sə ntʉʉ̀ wo cəco lò, fana ŋgə' və bohòwo bʉ̀ʉ ncèp Nwì àlaa, wo təəŋ moòm ghàr nə yamak, nə gbʉ gɛsə lo fo'.
18 Bʉ̀ʉ mok yàwo yè'e co ŋgwìi sə yà' à gbʉ̀ mvwe' ndik. Yè'e bʉ̀ʉ sə wo yuk ncèp Nwì fana,
19 bum nzeŋgòŋ kə jipsə tes wo, fana wo swi ncèp nə, nà' kà ŋgwì zəm. Bum sə co ghàk bə bum mok sə bwìŋ sə dzəm yà' sə nzeŋgòŋ anə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, yà' kə jipsə ncèp nə.
20 Ŋgwìi sə yà' à zəm mok hum tɛ', mok hum ntùŋfu, bə ŋkʉ̀ mò'fis wèŋ yà'a, yà'sə ntʉm bʉ̀ʉ səmok sə wo yuk ncèp Nwì, nə dzəm nà' fana nà' ye co wo bì yumok mvwe' nze nə bəboŋ fana yà' zəm vɛ'nə.>>

Gbʉ' Laàm
(Luk 8:16-18)

21 Jisòs dʉk malì dʉk də, <<Wo bwe'gə laàm, wo tes gesə ma sə ŋkò'o, kè wo tes gesə ma sə mbwè kè ɛ? Hai', ka vɛ'nə yeŋ. Wo tesgə nà' mʉmvwe' dzòk.
22 Yumok sə yà'a səswihì, də yà'a nə kà kə yəəŋ ka yeŋ. Yè'sə də yusə yà' cu mvwe' ndzəm nə kə və mvwe' marɛŋ.>>
23 Yi sə dʉk fe'lə mali də, <<Ŋwə nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk.>>
24 Yi tsok fa malì wo də, <<Njo nə wo nə fʉk fəsə fa wu sə' bə nsàp yu nə wu fʉ̀k fagə bwìŋ ca, ghàmòk casə njo nə, fana yu'rə yusə wù yuk bəboŋ.
25 Wo nə fa ŋwə nə yi tse' ŋkʉ̀ʉŋ səmok, fana ŋwə nə yi ka ye tse', wo nə jəŋ gɛsə bwe bè'ləə sə yi tse' sə pwe'.>>

Gbʉ' Nə Mvə'nə
Ŋgwìi Bum Kùkgəə

26 Jisòs à dʉk fe'lə mok sə' dʉk də, <<Gaŋ ŋkum Nwì sə co nzum ŋwə nə yi à ŋwə nzaŋ mʉ nzuù yi.
27 Yi nə dzəm lo, nə sə yəəŋ, nə dzəm lo, nə sə yəəŋ. Ŋgwìi nzaŋ sə to, nə sə kuk. Yi kà yuye yusə yà' gʉ̀ yà' kuk rì.
28 Nze nə bə tu ye gʉ ntseŋ nə ŋgòkùuk, nə kə tse' mvèm. A yəəŋ to ntòntseŋ nə, ghàr tu nə yəəŋ, fana ŋgwì zəm nə gʉŋ.
29 Yà' gʉŋ ntɛ̀ŋ, yi jəŋ fɛ̀cès, nə kə ci', bʉ̀ʉsə mvèk nə ŋgòkʉp kʉ̀rə laŋ.>>

Gbʉ' Ŋgwì Mostà
(Mat. 13:31-32; Luk 13:18-19)

30 Jisòs jə və fe'lə ncèp mòk də, <<Aco a fʉ̀hʉ kok gaŋ Nwì sə yè'sə bə yà, kènə aco a fʉhʉ nà' yè'sə bə nsàp gbʉ' nə fò?
31 A co mʉŋgwì tʉ nəmòk nə wo togə nà' də mostà. Wo bìgə nà', nà' jə'rə casə ŋgwìi bum sə nzeŋgòŋ pwe' zeŋ.

32 Ghàr ŋga nà' kùuk, fana nà' yam casə tʉ pwe' sə̀' yi. Yi fis ma nsàap
ntaŋ mok sè ghaŋ. Swiŋ sə kə ci ndap awo mbwa, mvwe' fifi.>>
33 Jisòs à tsòho fa bwiŋ ncèp nə bə nsàap gbʉ' yè'sə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ ya wo
yuk, nə rɛɛŋ bə̀boŋni.
34 Ghà yà lòoŋ fo' nə̀ yi à sə cèp bohòwo, yi sə cèp megu bə gbʉ'. Fana
yi kə̀ cu mègù mok bə ŋgàa fàak ye, yi tsòho rɛŋsə fa wo bum sə làaŋ.

Jisòs Gʉ̀ Fə̀fə̀ Nà' Teŋsə
(Mat. 8:23-27; Luk 8:22-25)

35 A̰ mègù nùmbu ànə ŋga nùm co tsə lòo, Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye sə
dʉk də bə yà'wèeŋ to lo nto ndzəp ma nja.
36 Bwe ye à ni ŋgwes nə̀ yi ànə ye ca nə. Ŋgwes mok à ye bə nə̀ Jisòs
wèŋ nə mʉ ndzəpə̀ anə mvwe' mò'fis. Wo à lòo, nə me'rə bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye
fo' wùriŋ sə maŋkwɛ̀ŋ.
37 Fə̀fə̀ nə̀ bʉp à yèto ŋgòcàa, nə sə bwi'lə ŋgwes nə mʉ ndzəpə̀ anə
nsàp nə̀ bə jòŋ. Ndzəp ni ca, tə̀tè nà' kʉəp də nà'a rwiŋ.
38 A̰ ye ŋga Jisòs naaŋ tu ye bə pilù, nə sə dzəm yuye lo mà ŋkwɛ̀ɛŋ bʉ̀ʉ
sə̀ wo à cu sənə ŋgwes nə. Bwe ye sə yəmsə yi, nə fek yi dʉk də, <<Cicà,
wù sə kà mbɛŋ kom yè'e də vèes kpʉ ntɛ̀ŋ à?>>
39 Yi à lòkok mʉtsə̀, nə dʉk fa fə̀fə̀ nə də, <<Teŋsə, kà mok cà fe'lə̀>>, nə
dʉk bohòndzəp nə sə̀' də, <<Naaŋ yòsə̀' gəe'!>> Fə̀fə̀ à dʉk gù dok, fana
ci'i təəŋ fo' mok wʉmm.
40 A mèe, yi fek bwe ye sə də, <<Wèŋ sə wəp yè'sə yà? Kaco wèŋ fa
ntʉm awèŋ bohòmʉ̀ yeŋ à?>>
41 Vèm à kok wo kiŋ, wo mərə, nə sə dʉk də, <<Nè'e nsàp ŋwə̀ nə̀ fò?
Fə̀fə̀ bə ndzəp sə yuk yi ɛ?>>

5

Ŋwə̀ Nə̀ Yi Cugə̀ Mvwe' Sè
Nə Tse' Yòŋsə̀ Nə̀bʉp
(Mat. 8:28-34; Luk 8:26-39)

1 Nùmbu ànə à ye Jisòs bə bwe ye wèŋ to tesə lo nto ndzəp Galìli ma
nja, nə tesə və ma ndzə nzeŋgòŋ Gerasàn.
2 Mʉmvə'nə̀ Jisòs à tesə sə ŋgwesə̀ anə ntɛ̀ŋ, ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi nòoŋ
kɛ'gə̀ mvwe' sè və kə tseŋ yi.
3 Ŋwə̀ ènə à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp ndzə ni'ì yi, nə sə nòoŋ kɛ'cà mvwe' sə̀
wo tuuŋgə̀ bwìŋ. Mandzə̀ nə̀ co wo ko kiŋ noŋsə yi bə kwaŋ kà mok ye.
4 Wo à sə kì yi bo bə kù lòoŋfo' kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ bə kwaŋ, fana yi sə sòoŋ
tirə yà' pwe'. Yi à gʉ vɛ'ɛ nsàp nə̀ ŋwè kà yi ko to.
5 Nə̀ maràŋ bə nə̀ ndzəmə̀ pwe' yi sə jàm kɛ' dzòoŋ mvwe' sè nə ye mʉ
ndahà wèŋ. Yi sə waŋ kɛ', nə sə dzəp swɛ'lə ni' ye bə lìs.
6 Yi à təəŋ, nə ye gesə lo Jisòs, fana yi caŋ lo, nə kə gbʉ təəŋ kù
mantombìi nà' bə tumfərə.
7 Yi waŋ torə fis bə ŋàŋ dʉk də, <<Jisòs mo Nwì nə̀ ghaŋ, wù sə làp
bohòmʉ̀ yà? Mʉ̀ lɛŋ wu mʉnə liŋ Nwì də wu kà mʉ ŋgə' fa.>>
8 Yi ànə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jisòs à dʉk fa yi də, <<Wùu yòŋsə̀ nə̀ bʉp, tesə
ndzə ni'ì ŋwə̀ ènə.>>
9 Jisòs fek nà' də, <<Liŋ yoo ndà?>> Yi dʉk də, <<Liŋ aam Bòp, bʉ̀ʉsə̀
vèes ndzə ni'ì ŋwə̀ ènə wùriŋ.>>

10 Yi lɛŋ Jisòs vɛ'ɛ wùriŋ də nà'a kà yòŋsàə sə bʉp sə mvwe' lak yà'sə
bɛ'fis gɛsə.
11 A ye ŋga bòp ŋgùnaaŋ mòk nə ghaŋ à sə zʉ mvwe' nda nəmòk fo'
wùriŋ.
12 Fana yòŋsàə sə bʉp sə lɛŋ Jisòs də, nà'a dʉk fa wo də wo kə ni ndzə
ni'ì ŋgùnaaŋ sə.
13 Jisòs à dzəm, nə də wo geŋ, fana yòŋsàə sə tesə ndzə ni'ì ŋgà' nə, nə
kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə. Ŋgùnaaŋ sə à ye fo' co ncùhù ba. Fana wo
caŋ durə tsoŋ ndzə baàŋ anə, nə kə gbʉ kpʉ lo wes sənə ndzəp Galìli nə.
14 Bʉ̀ʉ sə wo à sə gʉmsə ŋgùnaaŋ sə à carə lòo, nə kə tsoho fa bʉ̀ʉ sə
mvwe' lak yà'sə pwe'. Fana bwìŋ tesə və ŋgòkə ja'a nsàp yu nə nà' gʉ̀ nə.
15 Wo à və bohòJisòs, nə ye ŋga ŋwə nə yi anə tse' yòŋsàə sə bʉp ndzə
ni'ì yi nə ni tse' cək, nə cum fe'lə bə ŋkərə ye làaŋ. Fana wʉə ko wo
nəbʉp.
16 Bʉ̀ʉ sə wo à kə yə, à sə tsòho lòbwìŋ yusə yà' ye bohòŋwə nə yi tse'gə
yòŋsàə sə bʉp nə, nə sə tsoho fa bwìŋ yusə yà' gʉ̀ ŋgùnaaŋ sə sə'.
17 A ye vɛ'nə, fana bʉ̀ʉ sə mvwe' lak yà'sə ye ŋgòlɛŋ Jisòs də nà'a me'rə
lak awo sə, nə lo.
18 Mvə'nə Jisòs à sə də yi ni lo sə ŋgwesə, fana ŋgà' nə yi ànə tse' yòŋsàə
sə bʉp nə dʉk fa nà' də bə nà'a lo.
19 Jisòs à dzèeŋ. Yi dʉk fa nà' də, nà'a lo la'à nà', nə kə tsok fa bwema
nà' wèŋ mvəsə Tà Nwì koksə manziŋ bohònà', nə tɛsə nə nà' sə.
20 Ŋgà' nə à lòmvwe' nze Dìkàpolìs, nə tsoho fa bwìŋ yusə Jisòs gʉ̀
bohòyi. Bʉ̀ʉ sə wo à yuk à mərə nəbʉp.

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə̀ Nà' A Jwɛ̀ŋ Yi Cək Bə Mo Jairòs
(Mat. 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Fana Jisòs ànə to fe'lə sənə ŋgwes, nə tesə lo ma mòk. A kə dzèŋ fo',
bwìŋ à kə tsèŋ yi ŋgʉ ndzəp anə maŋgəŋgèŋ.
22 Ŋwə nəmòk à və fo' nə wo à sə to yi də Jairòs. Yi ànə ye ŋwə
nə mantombì mʉnə ndap pìriyà. Yi à yə Jisòs ntèŋ, yi kə gbʉ nooŋ kù
mantombìi nà',
23 nə lɛŋ yi vɛ'ɛ bə zìnə ye pwe'fo' də, mo ye nə̀ ŋwàŋwè sə də yi kpʉ.
Yi dʉk fa nà' də, <<Vəə kə jwɛ̀ŋ mo àm nə bə bo yo ya yi gʉŋ.>>
24 Fana bə nà' à lòo. Bwìŋ yuŋ fɛ'lə wo sə' nduk nsàp nə co wo kà Jisòs
yə gèsə lò.
25 Mvə'nə wo à sə lòo, ŋwà mòk à ye nə̀ ndʉəm à sə ca ndzə ni'ì yi mʉnə
lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba.
26 Yi à yə ŋgə' cèbʉ̀ə, nə bʉpsə wes mbàam ye bohòŋgàa ncàp pwe', nə
kà bèboŋ tse' lok. Yiyaŋ sə lo megu mantombì nùumbu pwe'.
27 Njo à ye də yi ànə yuk nsàp fàk nə Jisòs à sə gʉ̀ʉ, fana yi nik ca
mʉtsətsə'rə bwìŋ, nə kə jwɛŋ gesə cək nà'.
28 Yi à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi à sə tsərə də, <<Mʉ jwɛŋ mègù-a cək ye bə bo
am, yiya àm nə me.>>
29 Mvə'nə yi à jwɛ̀ŋ gèsə nà' ntèŋ, ndʉəm sə teŋsə ŋgòca, yi riŋ ndzə
ni'ì yi sə' də yiyaŋ nə mè laŋ.
30 Jisòs riŋ ye sə' də ŋàaŋ sə yi lùŋsəgə̀ bwìŋ bə zeŋ sə mamòk tesə ndzə
ni'ì yi anə. Fana yi bʉuŋ mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə, nə fek wo dʉk də, <<Jwɛ̀ŋ
cək àm ndà?>>

31 Ŋgàa fàak ye dʉk fa yi də, <<Aco wù sə ye mvə'nə bwìŋ sə fɛ'lə kɛ'cà vɛ'ɛ, wù sə fek də, jwèŋ wu ndà yè'e nsàp nə fò?>>
32 Jisòs sə kʉksə malì mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə də yi ye riŋ tsoŋ ŋwə nə nà' jwèŋ yi nə ŋkuŋ.
33 Ŋwà nə riŋ yusə yà' ànə gʉ bohòyi, fana yi wəp, nə tesə və mantombìi Jisòs, nə sə kaŋ, fana nə gbʉ nooŋ sə nze, nə tsoho fa nà' yusə yi gʉ̀ sə pwe'fo'.
34 Yi ànə yuk vɛ'nə, yi dʉk fa ŋwà nə dʉk də, <<Mʉmvə'nə wù dzəmtse' sə ntʉʉ̀ wù bohòmʉ̀ yà'sə, gʉŋsə wu zeŋ. Lòkok mʉtsə̀, nə lo bə fifi sə ntʉʉ̀ wù. Yiya yònə mè sə' laŋ, mo àm.>>
35 Jisòs à sə dʉk də yi cèp mèsə bohòŋwà ènə ntɛ̀ŋ, bwìŋ caŋ və ŋgòtsə' fa Jairòs də, mo nà' nə kpʉ laŋ. Nà'a kà cicà nə ŋgə' mok ŋgwàŋ fa yisko'.
36 Jisòs kà yuye yusə wo sə tsə̀' fa Jairòs sə co yumòk jə, nə dʉk fa nà' də, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm.>>
37 A ye vɛ'nə, yi kà mok dzəm də bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ yuŋ lo yi mvwe' ndap Jairòs nə dzəm. Yi jəŋ megu bwìŋ tɛ', Pità bə Jem nə ye Jon moma Jem nə.
38 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' ndap nə, wo ye ŋga bwìŋ sə warə nə sə kɛ' ŋgùŋ nə̀bʉp, nə jip yusə co wo gʉ̀.
39 Yi à ni lòmʉ nda'à anə, nə fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ sə kɛ̀' dʉksə ŋgù yà? Mo nə ka kpʉ, yi sə dzəm lo.>>
40 Wo à ywì'lə swee bʉ̀ʉsə̀ yi à dʉk də mo nə sə dzəmlo. Yi bɛ' yà' fo' pwe', nə to ma bə tɛ̀'ɛ mo nə, nə ye bwe ye sə̀ tɛ' sə̀ yi anə və bə yà'wèŋ sə. Wo ni lo mvwe' sə̀ mo nə nòsə.
41 Yi kotse' bo nà', nə dʉk fa nà' bə ncèep lak nà' də, <<Talità, kumì.>> A yà'a də, <<Njɛ̀'gù, lòkok mʉtsə̀.>>
42 Mʉŋgwɛŋ nə à lòkok wap kɛ̀' mò'fis, nə gi yuye. A ye ŋga mʉŋgwɛŋ nə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Vèm à ko' bwìŋ vɛ'ɛ kùŋ bə məmərə̀.
43 Jisòs à cèp vɛ'ɛ, nə soŋ wo ntu' də ŋwèe kà ŋwə nəmòk tsə̀' fa swì, nə dʉk də yà'a lap fa nà' yu zʉzʉ.

6

Bʉ̀ʉ Lak Jisòs Wèŋ Bɛ̀ŋ Yi
(Mat. 13:53-58; Luk 4:16-30)

1 Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nə lo la'à yi. Bwe ye yuŋ lo yi sə̀'.
2 Nùmbu dzə à ye, yi sə yə'rə bwìŋ mʉ ndap pìriyà. Bwìŋ à ye mbwa wùriŋ. Mvəsə wo à yuk yusə yi à sə cèep, fana wo mərə nə̀bʉp, nə sə dʉk də, <<Hàva', yi a jə nsàp nè'nə yè'e ma fò? Wo a fa yi yè'e nsàp ŋkərə nə fòvɛ'nə ɛ? Yi sə gʉ̀ bə bum maŋgəŋgèŋ mwè.
3 Nè'e ka kapindà, mo Mèri yeŋ nɛ̀, tə̀tàa Jem bə Josìs bə Judàs nə ye Saimʉ̀ yeŋ è? Cu fɛŋ yè'e ka njɛ̀'ɛ ye yeŋ à?>> Fana wo bɛŋ yi.
4 Jisòs dʉk fa wo də, <<A yegə̀ də wo jəgə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì ma nə yi lòfòpwe' co ŋwè. A kə̀ dzèŋ mvwe' lak ye, nə ye mʉ nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə. Bwe tɛ̀' nə ye bə bwema ye wèŋ kà yi co yumòk sə̀' jə.>>
5 Yi à ka mandzə̀ nə co yi gʉ maŋgəŋgèŋ fa'nə tse' lok, megu də yi à bɛŋ naaŋ fa ŋgàa yiyaŋ mok wèŋ bo, fana wo gʉŋ yu awo. Wo à ye mègù moòm jo.

6 Mʉmvə'nə bʉ̀ʉ sə fo' sə à ka dzədzəm bohòJisòs tse', fana yi mərə
nəbʉp. Fana yi sə yə'rə lòkɛ' bwìŋ mok mvwe' buhu lak sə yà' à ye fo' sə.

Jisòs Tumsə Bwìŋ Hum-ncòp-ba (Mat. 10:5-15; Luk 9:1-6)

7 Jisòs à to be'lə bwe ye sə hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nə tumsə lo
wo ba ba, nə fa wo ŋàaŋ sə ŋgògha' yòŋsəə sə bʉp.
8 Yi dʉk fa yà' dʉk də, <<Wèeŋ cu ŋgòlòo, wèŋ kà yumòk jə tse' lò. Wèŋ
jəŋ mègù ntʉmbàŋ, nə kà bɛŋ kè bàm kè mbàm sə bàam cə'ə wèŋ jə tse'.
9 Wèeŋ so megu kùuŋgùp, nə kà cək nə nini mòk jə tse'.>>
10 Yi tsok fe'lə wo mok sə' dʉk də, <<Mvwe' ndap nə wèŋ nòoŋ fo' wèŋ
cum megu mvwe' ndap nà'nə tèè wèŋ mè'rə lak yà'sə.
11 Ŋga wèŋ lò-a mvwe' səmok, bʉ̀ʉ sə fo' kà weŋ mvwe' ndap awo dzəm,
kènə də wo kà yusə wèŋ sə cèep yuk àlɛ', wèŋ me'rə fo', nə kɛ'sə mak
mfèmfəə kùu awèŋ fo'. Yà'a nə ye yumok ŋgònì tsə' də wo à ka weŋ fo'
dzəm.>>
12 Yi ànə dʉk wo vɛ'nə, fana wo lo, nə sə tsoho lo fa bwìŋ də wo kupsə,
nə bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ.
13 Wo à bɛ'fis yòŋsəə ze' ŋkʉ̀ʉŋntèŋ, nə yok ŋgàa yiyaŋ ŋkʉ̀ʉŋ bə mve',
wo sə gʉŋ.

Kpʉ Jon Ŋgà Bàptɛsə Bwìŋ (Mat. 14:1-12; Luk 9:7-9)

14 Ŋkum Heròà yuk bum yè'sə sə', bʉ̀ʉsə liŋ Jisòs à yuhu mʉmvwe' ànə
pwe'fo'. Bʉ̀ʉ səmok à sə dʉk də Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ a tesə və fe'lə
mvwe' kpʉ laŋ. Nà'a njo nə yi sə gʉ̀ to bum maŋgəŋgèeŋ yè'sə.
15 Mok dʉk yàwo də, yi Ålajà. Mok sə dʉk yàwo sə' də yi ŋgà tsòhòbum
Nwì co sə wo à ye taaŋ mantombì yà'a.
16 Heròànə yuk, fana yi dʉk də, a lù Jon nə yi à gwɛ̀' tiŋ nà' tu nà'nə.
17 Bʉsə Heròbə tu ye à fa ŋàŋ, fana wo ko Jon, nə kiŋ yi bə kʉ̀, nə kə
nisə yi ndapndzəm. Heròà gʉ̀ vɛ'nə njo nə Jon nə à ka dzəm də nà'a fep
jəŋ Hèrodiyà ŋgwe moma ye Filìp dzəm.
18 Jon à yuk vɛ'nə, yi sə tsoho Heròsəsa də, a bʉp bohònà' ŋgòkə jə
ŋgwe moma ye.
19 A ye vɛ'nə, fana Hèrodiyà jok, nə sə rom də yi nə zə Jon. Yi kà mandzə
nə sə' tse' njo Herò.
20 Heròà sə wəp Jon wəpə bʉ̀ʉsə yi à rì də Jon ŋwə nə kəkʉrə nə ye
rərɛŋ. Fana yi sə nòŋsə Jon nə bəboŋ. Yusə Jon cèep, yà' yaaŋ Heròsə
ntʉ̀ʉ nəbʉp. Yi sə dzəm mali co yi yu'rə mali yusə nà' sə cèp sə fo'.
21 Hèrodiyà à tse' mandzə ye nùmbu nə wo à tse' ŋkàk də nùmbu nə wo
à dzə Heròkə dzèeŋ. Heròà gʉ̀ dinà, nə to bʉ̀ ŋgàa fàak gomè sə ghaŋ,
bə ŋkum sojà wèŋ, nə ye bʉ̀ʉ sə ghaŋ sə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli pwe'fo'.
22 Mo Hèrodiyà mòk nə ŋgwèŋgwɛ̀ŋ à kà dzeŋ, boŋ Heròbə bʉ̀ʉ sə yi
à to yà' sə pwe'. Fana Heròdʉk fa mo ŋwà nə də yi nə fa nà' nsàp yu nə
nà' dzəm lòoŋ.
23 Yi à kɛ̀ŋ vɛ'ɛ nə zìnə də, yusə nà' dzəm pwe', yi nə fa nà', də a ye-a
sə' də yi gàpsə nze ye mʉtsətsə'rə, nə fa nà' ma mok, yi nə fa nà'.
24 Mo nə yuk vɛ'nə, yi lo, nə kə fek ma ye də, yi kə dʉk də wo fa yi yè'sə
yà lɛ. Ma ye nə dʉk də, <<Dù kə dʉk də, tu Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ.>>

25 Mo nə caŋ foho lo, nə kə dʉk fa Heròdə, <<Mʉ̀ sə dzəm ŋga'a də wu fa mʉ tu Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ mʉnə tasà.>>
26 Ŋkum nə à yuk vɛ'nə, ŋgùp cù gbʉ̀ yi yèk, manziŋ ko yi nəbʉp. Mandzə nə co yi bɛ̀ŋ ye sə̀' bʉ̀ə̀ bʉ̀usə yi anə kɛ̀ŋ, bʉ̀ʉ sə̀ yi a to sə pwe' sə yuk.
27 Fana ŋkum nə tumsə sojà nə nà'a kʉ̀kgə̀ yi də nà'a kə̀ gwɛ̀' cok və tu Jon jwè. Sojà nə à lòmʉ ndapndzəmə̀ anə, nə kə gwɛ' cok fis və tu Jon sə.
28 Yi à jə və yà' mʉnə tasà, nə kə fa mʉŋwà nə. Yi jəŋ, nə kə fa ma ye.
29 Ŋgàa fàak Jon wèŋ à yuk də wo zə Jon laŋ, wo və, nə kə bək jəŋ lo ve ni' Jon nə, nə kə tuuŋ.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ
(Mat. 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

30 Ŋgàa ntum Jisòs à bwìŋ və̀ə, nə kə tseŋ Jisòs, nə tsoho fa yi yusə̀ wo gʉ̀ʉ nə yə'rə fa bwìŋ.
31 Bwìŋ à sə̀ və̀ ŋkʉ̀ʉŋ, nə sə̀ lo ŋkʉ̀ʉŋ nsàp nə̀ Jisòs bə̀ ŋgàa ntum ye à ka mvə̀k ŋgòyòŋsə̀ tse'. Fana yi dʉk fa wo də̀, <<A lo mvwe' sə̀sap sə̀ anə ye megu fo' vesùwèŋ, ya ŋga a yoŋsə̀.>>
32 Fana wo à mè'rə, nə ni sənə ŋgwes woòwo ŋgòlòmvwe' sə̀ bwìiŋ fo' bʉ̀ə̀.
33 Mvəsə̀ wo à sə̀ lòo, bwìŋ sə ye tasə tse' wo, nə sə̀ carə lo sə̀' mvwe' sə̀ wo sə̀ lòo sə̀, nə kə dzeŋ to fo' ntòwo. Bʉ̀ʉ yè'sə̀ à sə̀ tesə̀ və̀ mvwe' bòop lak zəzok.
34 Jisòs à dʉk də yi tesə̀ sənə ŋgwes, yi ye ŋga bwìŋ təm tə yè' ŋkʉ̀ʉŋ. Fana ntʉm ye rwiŋ bə manziŋ bʉ̀usə̀ wo co nsùŋgaaŋ sə̀ jì ganakù'. Fana yi ye ŋgòyə'rə wo bum ŋkʉ̀ʉŋ.
35 Mvə̀k à càa, ŋgàa fàak ye wèŋ və bohòyi, nə kə dʉk fa yi də̀, <<Nùm lòlaŋ, fana ka fɛɛŋ la'à ye.
36 Tumsə bʉ̀ʉ yè'sə̀ wo lo mvwe' nzum nə ye buhu lak sə̀ yà' tərə yà'a ŋgòlàp ywiŋ yumok ŋgòzʉ.>>
37 Yi dʉk fa wo dʉk də̀, <<Wèeŋ kʉk fa wo yumok wo zʉ.>> Wo fek yi də̀, <<Wù dzəm də̀ vèes lo kə̀ bʉpsə̀ bàm mbàm mò'fis, nə̀ ywiŋ bɛŋ ŋgòfa wo à?>>
38 Yi fek fe'lə wo dʉk də̀, wo tse' ntuk brɛd sʉ̀ nɛ? Dù nə kə̀ kʉk ɛ. Wo à foho və̀ə, wo dʉk fa yi də̀, <<Vès tse' ntuk brɛd tàŋ, nə ye fuk ba.>>
39 Jisòs dʉk fa wo də̀, <<Cumsə bʉ̀ʉ sə mʉnə nʉ̀əm ŋgaŋ fa'a bə bòp zəzok.>>
40 Fana bʉ̀ʉ sə à cu bə bòp zəzok, mok ŋkʉ̀ mò'fis, mok hum tàŋ wèŋ.
41 Fana Jisòs jəŋ ntuk brɛd sə̀ tàŋ, nə ye fuk sə̀ ba sə. Yi kʉ̀k gesə lis mʉbu, nə kwasə Nwì, nə bək brɛd sə, nə fa ŋgàa fàak ye də yà'a gap fa bʉ̀ʉ sə. Yi à gàpsə fuk sə̀ ba sə sə̀', nə fa wo lòoŋ.
42 Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bə̀boŋ.
43 Ŋgàa fàak ye à te'e benə sə̀ bwehe sə kwès hum-ncòp-ba.
44 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à zʉ sə à ye mbəmbam ncùhù tàŋ.

Jisòs Gì Mʉ Ndzəpə̀
(Mat. 14:22-36; Jon 6:16-21)

45 Ànə geŋ, Jisòs gʉ̀ də bwe yee ni ŋgwes, nə lo mantombì ŋgòto lòma ndzə mvwe' lak sə̀ wo togə̀ fo' də Bèsadà. Yi nə cum ye maŋkwɛ̀ŋ, nə cepsə bwìŋ ya wo lo la'à wo.

46 Yi ànə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye mʉmvwe' nda mòk ŋgòkə gʉ̀ pìriyà mbwa.
47 Nùm à co ŋga ndzəm sə seŋ vəə, ŋgwes nə ye mok mʉtsətsə'rə ndzəp ŋga Jisòs cu malì mvwe' sə̀ yi anə lo sə yìiyi.
48 Yi ànə riŋ ye də yà' sə yə ŋgə' bə ŋgwes nə nəbʉp, bʉ̀ʉsə̀ fə̀fə̀ à sə və̀ ma nə̀ wo à sə dzəm ŋgòlòo nə. Á kə̀ dzèŋ mvə̀'nə̀ mvəp à yè ŋgòtorə ndzəmə̀ anə fana Jisòs və bohòwo ŋga yi sə gì və mʉ ndzəpə̀, nə sə ca lo càa.
49 Bwe ye sə ànə ye yi mvə̀'nə̀ yi sə gì mʉ ndzəpə̀, fana wʉə ko wo vɛ'ɛ nəbʉp. Wo dʉk ŋgwàaŋ də, a maze' mòk, nə kɛ̀' nooŋ ŋgùŋ.
50 Bʉsə̀ wo ànə ye yi, wʉə ko wo lòoŋ fo'. Ánə geŋ yi to yà'wèŋ sə̀' ntèŋ, nə dʉk fa wo də, <<A mʉ̀, wèeŋ kà wəp.>>
51 Yi à ni lòsənə ŋgwes nə, fana fə̀fə̀ nə teŋsə. Bwe ye sə mərə bʉ̀ə̀.
52 Bʉsə̀ wo ànə ka nzak ntuhu brɛd sə̀ tàŋ sə riŋ, fana wo kà yè'sə rɛèŋ. Ntʉm awo à ye malì gʉgʉŋ.
53 Wo à to tesə lòmʉmfèŋ fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè, fana wo me'rə tes ŋgwes awo sə ŋgʉ ndzəp anə.
54 Mvə̀'nə̀ wo à tesə sənə ŋgwes nə ntèŋ, bwìŋ ye riŋ Jisòs sə̀ ntèŋ.
55 Fana wo yeto ŋgòcarə lòla'à wo, nə bək jəŋ və ŋgàa yiyaŋ awo pwe' mʉ ntəəŋ, nə sə yuŋ lo kɛ' Jisòs bə zeŋ mʉmvwe' nə̀ wo yuk də yi fo'.
56 Mvwe' sə̀ Jisòs à sə kɛ' lòpwe', mvwe' mʉbuk lak kè lak sə̀ ghaŋ è', wo bəhə noŋsə ŋgàa yiyaŋ awo mvwe' jəja. Mvə̀'nə̀ Jisòs à càa, wo sə lɛŋ yi də nà'a me'rə ŋgàa yiyaŋ sə wèeŋ jwɛŋ megu cù cə̀k ye ya wo gʉŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à jwèŋ pwe'fo', à gʉ yu awo.

7

Bum Lak Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ
(Mat. 15:1-9)

1 Bʉ̀ʉ Faràsi, nə ye bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, nə kə tseŋ Jisòs,
2 nə ye də ŋgàa fàak Jisòs mok sə zʉ bɛŋ nə kà bo bə mandzə̀ nə̀ bʉ̀ʉ Faràsi dzəmgə̀ə nə cùk.
3 Bʉsə̀ bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ Jus pwe' cùkgə̀ bo awo bə nsàp mandzə̀ nə̀ tɛ̀' awo sə̀ mantombì à tsə̀' wo ŋkuŋ nə zʉ yumok.
4 Wo bwi və ntɛŋ, wo kà yumok zʉ tè ŋga wo cùk bo ŋkuŋ. Bum mok sə̀' ŋkʉ̀ʉ̀ŋntèŋ sə̀ wo à sə yùu, co ŋgòcùk ŋgàp bə kʉ̀ŋ, tasà nə ye dzòho ncum sə̀'.
5 Á ye vɛ'nə bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèŋ sə fek Jisòs də, ŋgàa fàak nà' sə kà bum lak sə̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ à nòŋsə yù, nə sə zʉ bɛŋ bə bo jep bʉ̀ʉ yà?
6 Jisòs dʉk wo də, <<Yusə̀ Izayà ànə cep mantombì sə kum weŋ ŋgàa tè'èŋkup à ye zìnə. Yi à còm də,

<Bʉ̀ʉ yè'e wəpgə̀ mʉ bə cù, fana ntʉm awo ye mvwe' sə̀sap bohòmʉ̀.
7 Wo sə kùksə basə mʉ ŋgwàŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo sə yə'rə yusə̀ bwìŋ à cèp wo co yà'a lʉ̀ʉk Nwì.>
8 Wèŋ mè'rə lʉ̀ʉk sə̀ Nwì sə maŋkwèŋ, ŋgòyù bum sə̀ bwìŋ sə dʉk wo gʉgʉŋ.>>

9 Jisòs dʉk malì də, <<Wèŋ tse' nsàp ŋkərè nə ŋgòmè'rə lʉ̀ʉk Nwì, nə kotse' bum lak awèŋ.
10 Musì à dʉk də, <Wəp ma yo bə tɛ̀' yo. Ŋwə̀ nə̀ yi yò-a ma kè tɛ̀' ye àlɛ, wo zə megu yi zə.>
11 Fana wèŋ cwiŋ bʉsə yàwèŋ dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè tse' yumok sə̀ co yi tɛsə ma ye bə tɛ̀' ye bə zeŋ, nə kà yà' tɛsə̀, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <Yusə̀ mʉ̀ tse' sə Korbàn> (a yà'a dʉk də, yà'a sə̀ Nwì),
12 nə kà-a ma bə tɛ̀' mòk sə̀ tɛsə̀, wèŋ sə dʉk də, yi ka nzak tse'.
13 Nà'a mandzə̀ nə̀ wèŋ sə jəŋ ncèp nə̀ Nwì co yusə̀ ŋgwàŋ bʉ̀ʉ bumlak sə̀ wèŋ yuk jəŋ bohòtɛ̀' awèŋ sə. Bum mok cu sə̀' ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ co nè'nə sə̀ wèŋ sə yù tse' yà'.>>

Yusə̀ Aco Yà' Bʉpsə Ŋwè
(Mat. 15:10-20)

14 Ànə geŋ Jisòs to benə və bʉ̀ʉ sə wèŋ pwe'fo' ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ yu'rə, nə rɛɛŋ yusə̀ mʉ̀ sə də mʉ tsok weŋ yè'e bəboŋ.
15 Wèeŋ riŋ tse' bəboŋ də, yusə̀ yà'a ni lògə̀ ma ndzə ni'ì ŋwè, nə gʉ bʉpsə ŋgəŋgàaŋ bʉ̀ə̀. A bʉpsəgə̀ ŋwè yusə̀ yà' tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə. (
16 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk.)>>
17 À kə̀ dzèŋ ghà nə̀ yi à mè'rə bʉ̀ʉ sə, nə lo mʉ nda'à, fana ŋgàa fàak ye wèŋ və, nə kə fek yi yumok bə gbʉ' nə̀ yi nə cep nə.
18 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ ka sə̀' rɛŋ co bʉ̀ʉ mok à? Wèŋ ka riŋ də yusə̀ yà'a ni lògə̀ ma ndzə ni'ì ŋwè, yà' ka ŋgògʉ̀ bʉpsə yi yeŋ riŋ à?
19 Njo nə də yà'a kà ma sə ntʉʉ̀ yi lògə̀. Yà'a lògə̀ ma sə vèə, nə ca tesə lo.>> Yi à cèp yè'sə ŋgòtsə̀' də nsàp zʉzʉ nə̀ fòlòoŋ bəboŋ co ŋwè zʉ yà'.
20 Yi sə cèp malì sə̀mok də, <<À gʉ̀ bʉpsəgə̀ ŋwè yusə̀ yà' tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə.
21 Bʉsə̀ bʉp yètogə̀ ma sə ntʉʉ̀ ŋwè. Yi tsərə ŋgònòoŋ ŋwàŋwè, yəyə̀, zə ŋwè, nòoŋ ŋgwe ŋwè,
22 waŋ bum ŋwə̀ mòk, ŋkʉ̀ì', ci' mvwès, jì marè'tu, gʉ̀ bʉpsə liŋ ŋwè, nɛ̀ ni', nə ye bum ləm.
23 Bum sə̀ bʉp yè'e pwe'fo' tesə yakgə̀ ndzə ni'ì ŋwè, nə bʉpsə ŋwə̀ nə.>>

Ŋwà Lakmvum Nə̀
Yi À Naaŋ Tu BohòJisòs
(Mat. 15:21-28)

24 Jisòs à mè'rə Galìli, nə lo mvwe' nzeŋgòTayà, nə kə ni cum mʉmvwe' ndap nəmòk də ya bwìiŋ kà rì də yi fo' rì. Fana mandzə̀ kà bohòyi ŋgòswìhi ye.
25-26 Mʉŋwà nəmòk nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp à ye mvwe' lak yà'sə. Fana ma ye yuk də Jisòs və ntɛ̀ŋ, yi və bohònà', nə kə gbʉ sə nze, nə sə lɛŋ nà' də nà'a kə bɛ'fis fa yi yòŋsə̀ nəbʉp ndzə ni'ì mwe. Yi à sə lɛŋ nà' vɛ'nə ŋga yi ŋwà lakmvum. Yi à ye ŋwà Fònisiyà mvwe' nzeŋgòŋ Siriyà.
27 Fana yi dʉk fa ŋwà nə də, <<Ka bəboŋ ŋgòjə bɛŋ mwe, nə mak fa ŋgbʉ yeŋ. Bòdə a fa bwe zʉzʉ ŋkuŋ>>*
28 Ŋwà nə dʉk də, <<Tà, wù rì yòsə̀' də wo fagə̀ bwe bɛŋ, ŋgbʉ sə te'e sə̀ yà' sə gbʉ̀ tsoŋ sə nze sə̀'.>>

* **7:27 7:27** Ye Màtiyò15:26

29 Yi dʉk fa fe'lə ŋwà nə dʉk də, <<Dù-a, yòŋsə̀ nə̀ bʉp nə mè'rə mo yònə laŋ, bʉ̀ʉsə̀ wù cèp ncèp nə̀ bə̀boŋ.>>
30 Yi bwi foho lo, nə kə tseŋ mo ye nə ŋga nà' nòmʉ kèhe ŋga yòŋsə̀ ze' nə lòlòye kwà'kə̀.

Jisòs Gʉ̀ Ŋwə̀ Nəmòk Yi Yuk Bum, Nə Cep Cù

31 Jisòs à ye'e Tayà fa'nə, nə lo mvwe' lak Sidòŋ, nə ca lo mvwe' ndzəp Galìli, nə ca mvwe' nzeŋgòDìkàpolìs.
32 A kə̀ dzèŋ fo', wo jəŋ və fa yi ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi kà cù bə̀boŋ cèpgə̀ nə kà bum sə̀' sə yuk. Nə lɛŋ yi də yi jwɛŋ nà' bə bo.
33 Jisòs à jə gɛsə lònà' yìiyi, nə kə so gesə fa yi ndubo fə ntu'ù, nə te nte, nə jwɛŋ lʉm nà' bə zeŋ,
34 nə kʉk gesə lo lis mʉbu, nə som cɛ̀bʉ̀ə̀, nə dʉk bə ŋàŋ də, <<Mùhu.>> A bə ncèep lak sə̀ yi à cèep sə də, <<Efatà.>>
35 Ntu'u sə à mùhu, lʉm fìiŋ yi, fana yi cep bum làaŋ.
36 Jisòs cep soŋ bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə ntu' də wo kà bwìŋ tsə̀' fa. Yi dʉkgə̀ vɛ'nə, wo kà mbɛŋ nə̀ mbɛŋ kom lok, wo sə tsoho lo gù mantombì.
37 Bwìŋ à mərə cɛ̀bʉ̀ə̀, nə sə dʉhʉ də, <<Yi gʉ̀ bòŋsə bum mbà, yi gʉ ŋgàa jì ntu' yuk bum, nə gʉ ŋgàa jì cù ŋgòcèp cù.>>

8

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Kwè Zʉzʉ
(Mat. 15:32-39)

1 Nùmbu mòk à ye sə̀', bwìŋ à baaŋ və mvwe' mò'fis ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ ŋgòyuk Jisòs, fana nə kà yusə̀ ŋgòzʉ tse'. Jisòs to benə ŋgàa fàak ye ŋgʉ ni'ì yi, nə dʉk fa wo də,
2 <<Manziŋ sə ko mʉ bohòbʉ̀ʉ yè'e cɛ̀bʉ̀ə̀ bʉ̀ʉsə̀ wo cu vesiwèŋ ntinə nùumbu tɛ', nə kà yumok zʉ.
3 Mʉ dʉk-a də wo bwi foho lo ŋga wo ka yumòk zʉ, aco mok kə̀ gbʉ̀ njè mandzə̀ bʉ̀ʉsə̀ mok və mvwe' sə̀sap.>>
4 Bwe ye sə fek yi də, <<Aco ŋwè jəŋ zʉzʉ ŋgəà fɛɛŋ fòŋkuŋ nə fa bʉ̀ʉ yè'e lòoŋ ɛ?>>
5 Yi fek fe'lə wo də, yà'wèŋ tse' ntuhu brɛd fɛɛŋ sʉ̀ nɛ? Wo dʉk də, mègù sàmba.
6 Yi jəŋ ntuhu brɛd sə̀ sàmba sə, nə dʉk bwìŋ pwe' cum nze. Yi à kwasə wes Nwì, yi bə'rə yà', nə fa ŋgàa fàak ye də yà'a fa ndàaŋwè pwe'fo' zʉ.
7 Bwe fuk mok à ye fo' jo sə̀'. Yi jəŋ yà', nə kwasə Nwì, nə dʉk bwe fàak ye də wo fa bʉ̀ʉ sə wo zʉ.
8 Wo zʉ, nə ze' bə̀boŋni. Fana wo te'e fe'lə sə̀ yà'a nə bwehe sə kwès sàmba.
9 Bwìŋ à ye co ncùhù kwè sə̀ wo ànə zʉ, fana Jisòs dʉk wo lo.
10 Bə ŋgàa fàak ye à ni yàwo ŋgwes, nə lo nzeŋgòŋ Dàmànutà.

Wo Də Jisòos Gʉ Niŋtsok Fa Wo Maŋgəŋgèŋ
(Mat. 16:1-12; Luk 12:54-56)

11 Bʉ̀ʉ Faràsi mok à və bohòJisòs ŋgòfi'dʉk bə nà'. Fana wo dʉk yi də, yi gʉ maŋgəŋgèŋ mòk nə aco nà' ni tsok fa wo də yi tse' ŋàaŋ Nwì ŋkuŋ ya wo dzəm bohòyi. Bʉsə wo à dzəm ŋgòmùmsə yi.

12 A bʉp Jisòs, fana yi som, nə dʉk də, <<Bʉ sə niè' wèeŋ dzəmgə yàwo
də wo ye tsoŋ yumok bə lis ŋkuŋ nə dzəm yè'sə bʉ̀ʉ yà?>> Nə dʉk fe'lə
də, <<Bə zìnə àm pwe', mʉ nə kà yumok ŋgònì fa bʉ̀ʉ yè'e gʉ̀.>>
13 Fana yi me'rə wo fo', nə ni sənə ŋgwes ŋgòto lòŋgʉ ndzəp mamòk.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ ŊgòRɛɛŋ Yi

14 Bwe Jisòs à ye sə ŋgwesə anə, nə tse' megu ntu' brɛd mò'fis bʉ̀ʉsə wo
ànə swì ŋgòjə tse' brɛd mok.
15 Yi dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə nsàap yis bʉ̀ʉ Faràsi nə
ye nsàap yis sə ŋkum Herò.>>
16 Wo sə cep kɛ' mʉtsətsə'rəə wo anə dʉk də yi dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə wo swì
ŋgòjə və brɛd.
17 Jisòs riŋ yusə wo sə cèp sə, nə dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə sa' də wèŋ
swì ŋgòjə tse' brɛd yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ ka rɛɛŋ mali à? Ntʉm awèŋ cu
malì ntògʉgʉŋ à?
18 Wèŋ tse' lis, nə kà sə yə, tse' ntu', nə kà bum sə yuk à? Kaco wèŋ
tsəmtse' yumok yeŋ à?
19 Mvè'nə mʉ̀ ànə bə'rə fa bwìŋ ncùhù tàŋ ntuhu brɛd sə tàŋ yà'a, bʉ̀ʉ
yè'sə à zʉ mèsə, wèŋ te'e sə yà' à bwehe kwès sʉ̀?>> Wo dʉk də, ànə ye
kwès hum-ncòp-ba.
20 Yi fek fe'lə wo də, <<Mvè'nə mʉ̀ a bə'rə fa bwìŋ ncùhù kwè ntuhu
brɛd sàmba yà'a na, wèŋ te'e kwès sʉ̀ nɛ?>> Wo dʉk də, à ye kwès sàmba.
21 Fana yi fek yà' dʉk də, <<Wèŋ ka sə' rɛɛŋ mali à?>>

Jisòs Gʉ̀ Ŋwə Nəmòk Yi Ye Bum

22 A kə dzèŋ mvwe' lak Bèsadà, wo jəŋ və ŋwə nəmòk nə yi kà yəgə,
nə sə lɛŋ Jisòs də yi jwɛŋ ŋwə ènə bə bo.
23 Jisòs à kotse' nà' bə bo, nə jəŋ fis gɛsə lo nà' mvwe' mʉbuk lak nà'nə.
A kə dzèeŋ, yi te gesə fa nà' nte mʉ lisə anə, nə naaŋ fa nà' bo, nə fek nà'
də, <<Wù sə yə bum à?>>
24 Ŋwə nə à dʉk də, <<Ŋ, mʉ̀ sə yə bùrə bwìŋ wo co tʉ, nə sə gihi kɛ'.>>
25 Yi naaŋ fe'lə bo mʉ lisə nà' anə sèmok, fana ŋgà' nə kʉk swɛ'lə lis
mok bə ŋàŋ. Yà' muhu, yi ye bum mok làaŋ.
26 Jisòs dʉk yi də, <<Dù nda'à wù, nə kà fə ntòlak fa'nə mok ni lo fe'lə.>>

Pità Dʉk Də Jisòos Ŋkum Ŋgà Gèm Bwìŋ (Mat. 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 Jisòs bə bwe ye wèŋ à yè'e lòmvwe' buhu lak mok ŋgʉ lak Sìsàriyà
Filìpi. Fana à kə dzèŋ mandzə yi fek yà'wèŋ dʉk də, <<Bwìiŋ dʉkgə də
mʉ yè'sə ndà?>>
28 Mòk dʉk də, <<Bʉ̀ʉ mok dʉkgə də wu Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ, mok
dʉkgə də wu Àlajà, fana mok sə dʉk sə' də wu ŋgà tsòhòbum Nwì mòk
nə yi à ye fa' àlɛ.>>
29 <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèeŋ dʉkgə yàwèŋ də mʉ ndà?>> Pità dʉk də, <<Wu
Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wo sə kʉ̀k nə.>>
30 Jisòs à yuk vɛ'nə, yi tipsə wo də wo kà ŋwə nəmòk tsə' fa.

Jisòs Cèp
Mvə'nə Kpʉ Ye Nə Ye
(Mat. 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Jisòs à yè ŋga'a ŋgòyə'rə ŋgàa fàak ye, nə sə tsoho fa yà' dʉk də, <<Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋgòye ŋgə' nəbʉp, bʉ̀ʉ sə̀ mantombì bə bʉ̀ ŋgàa fa satikà' nə ye ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèeŋ nə bɛŋ mʉ. Wo nə zə mʉ, fana anə ca nùumbu tɛ', mʉ̀ lokok mvwe' kpʉ sə̀mok.>>

32 Yi à cèp yu yè'sə kwarəŋgaŋ. Fana Pità ko lo gɛsə nà' fo', nə sə jwa nà'.

33 Jisòs bʉ̀ʉŋ kʉ̀k vèsə ŋgàa fàak ye, nə jwa Pità də, <<Coho gɛsə ŋgʉ ni'ì mʉ̀ wùu Satà. Yusə̀ wù sə cèp yà'sə, a tsətsərə nə̀ bwìŋ tse' nà' wo, ka nə̀ Nwì yeŋ.>>

34 Yi to benə bʉ̀ʉ sə nə ye ŋgàa fàak ye wèŋ, nə tsok wo də, <<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzəm-a ŋgòyù mʉ, yi nə me'rə yusə̀ ni' ye sə dzəm maŋkwɛ̀ŋ, nə bək jəŋ ntəəŋ ye, nə yuŋ və mʉ.

35 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi gəhə tse'-a yòŋsə̀ ye yi, fana nà'a nə bisə wà. Fana ŋwə̀ nə̀ yi jə yòŋsə̀ yi co yusə̀ wà bʉ̀ʉ mʉ̀ nə ye ncèp àm, fana yi nə tse' yòŋsə̀ ye nə.

36 Swe' nə̀ aco ŋwè tse' yà'sə yà ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe', nə bisə yòŋsə̀ ye ŋgwàŋ ɛ?

37 Yusə̀ aco ŋwè kupsə yà' kʉrə bə yòŋsə̀ ye yà? Yumook bʉ̀ə̀.

38 Ŋwə̀ nə̀ yi koksə-a marè'tu bohòmʉ̀ nə ye ncèp àm ŋga'a sənə nzeŋgòŋ nə̀ nà' rwiŋ bə ŋkʉ̀ì' nè'e fana ghà nə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ bwìŋ və̀ bə masinjàa sə̀ rərɛŋ, nə tse' ŋàaŋ sə̀ Tɛ̀' am fa mʉ fana, mʉ̀ koksə marè'tu bohòyi sə̀'.>>

9

1 Fana Jisòs à tsə̀' fa wo dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə də, bʉ̀ʉ mok tə fɛɛŋ sə̀ wo nə kà kpʉ tətè wo ye gaŋ sə̀ Nwì ŋga yà' və̀ bə ŋàŋ.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə̀ Mʉ Ndahà
(Mat. 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 A cà nùumbu ntùŋfu, fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nə ye Jon, bə yà'wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mok nə̀ sə̀sap. Fana wo ye ŋga nsəsə̀ə Jisòs kupsə bʉ̀sə nsàp mòk nə̀ zok.

3 Cə̀ək sə̀ yi ni tse' mʉ ni'ì yi à bʉ̀ʉŋ fəfop tap tap. Yumok kà sə nze vɛ'nə fopgə̀.

4 Wo ye Àlajà bə Musì ŋga wo tesə və̀ mʉbu. Bə Jisòs wèŋ sə taaŋ ŋgàm.

5 Pità tiŋ wo cù, nə dʉk fa Jisòs dʉk də, <<Cicà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ mvə'nə̀ vesùwèeŋ fɛŋ yè'sə. A ci ba'rə tes bwe duŋ fɛɛŋ nə tɛ', mò'fis nə̀ njò, mòk nə̀ Musì, mòk nə̀ Àlajà.>>

6 Yi ànə cep tsoŋ gù yè'sə də ncèp kà cù gha'gə̀, bwɛ̀rɛ wʉə ànə ko wo vɛ'ɛ, wo kà yusə̀ ŋgòcèep rì.

7 Mbàk à və̀ə nə kə̀ təhə lok wo, fana wo yuk ŋga ŋgì mòk cèp vèsə ndzənə mbàk nə dʉk də, <<Nè'e mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Yusə̀ yi cèp pwe', wèeŋ yuk fa yi.>>

8 Wo à yuk ŋgì ènə vɛ'nə, wo kʉksə kɛ', nə kà ŋwə̀ nəmòk nə̀ zok yə, wo ye megu Jisòs yiìyi.

9 Mvè'nè wo à sə tsooŋ mʉ ndahà, yi tipsə yà' də, yà'a nə kà ŋwè nəmòk
yusə yà' yə tsə' fa, tè tse'ŋga yi mo ŋwè mù lòkok mvwe' kpʉ ŋkuŋ.
10 Wo à ka ŋwè nəmòk sə tsok fa anə, wo sə cèp ŋwʉ̀rə kɛ' gù woòwo,
də yusə yi cèp də ŋgòlòkok mvwe' kpʉ yè'sə da lɛ.
11 Wo fek Jisòs də, <<Njo nè ŋgàa yə'rè lʉ̀k wèŋ sə dʉk də Àlajàa nə və
to tsoŋ yi ŋkuŋ Krɛst və ŋgòtɛsə ves ɛ bʉ̀ʉ yà?>>
12 Yi dʉk fa yà' də, <<Àlajàa nə və ŋgòkə gʉ̀hʉ tsə'rə fəsə bum pwe'.>>
Fana yi fek bwi yà' də njo nè ŋwàk Nwì sə dʉk də mo ŋwèe nə ye ŋgə'
nèbʉp, wo bɛ̀ŋ yi sə' bʉ̀ʉ yà?
13 <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ də, Àlajà nə və laŋ, fana wo ànə jəŋ yi, nə gʉ yi
mvè'nè wo dzəm sə' mvè'nè yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì.>>

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk Nè Yi Tse' Yòŋsə Ze'
(Mat. 17:14-21; Luk 9:37-43)

14 Wo ànə lo, nə kə be'lə bə ŋgàa fàak mok sə lòoŋ, fana wo ye bʉ̀ʉ mok
fo' sə' wùriŋ. Ŋgàa yə'rə lʉ̀ʉk mok à ye fo', nə sə fi'dʉk bə ŋgàa fàak sə.
15 Bʉ̀ʉ sə à ye Jisòs ntɛ̀ŋ, fana wo mərə wùriŋ, nə carə lo kə cèpsə nà'.
16 Jisòs fek wo dʉk də, <<Wèŋ anə sə fi'dʉk fɛɛŋ də yà-ɛ?>>
17 Ŋwə nəmòk cep vesə mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə də, <<Cicà, mʉ̀ jə və mo àm
bohòwù bʉ̀ʉsə yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi, nè nà'a gʉ̀gə̀ yi yi kà cù sə
cèp.
18 Ghà nè yòŋsə ze' nə yèto ŋgòfa yi ŋgə', fana yi coho gbʉ̀ sə nze, sə
sə dùk yi kə cùhu, yi sə zʉ nzòŋ, fana ni' gʉrə yi njək njək. Mʉ̀ dʉk ŋgàa
fàak yòdə wo bɛ' fis fa nà', fana wo kà nà' bɛ' fis to.>>
19 Jisòs dʉk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə wèŋ mègù sə' co bʉ̀ʉ sə wo ka
dzədzəm tse' yè'e ɛ. Mʉ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntʉm vɛ'nə tətè
kə dzeŋ sèŋ? Wèeŋ jəŋ və fa mʉ mo nə fɛn.>>
20 Fana wo jə və fa Jisòs mo nə. Ze' nè ndzə ni'ì mo nə à yə Jisòs ntɛ̀ŋ,
nà' gʉ yi gbʉ, nə gʉrə. Mo nə coho gbʉ sə nze, nə sə dzərə kɛ' cà sə nze
anə, sə sə duk yi kə cùhù.
21 Jisòs fek tɛ̀'ɛ mo nə də nà' à yè ŋgògʉ̀ vɛ'nə sə nɛ? Tɛ̀' nə dʉk də,
<<Yà' à yè yi ŋga yi cu ntòmʉmweŋke'.
22 A kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ nè nà'a də nà'a zə yi, nə sə mak gesə yi sə misə, nə
ye sə ndzəpə sə'. Ŋga wù tse'-a mandzə nə, wù koksə manziŋ, nə tɛsə
ves.>>
23 Jisòs dʉk də, <<Wù fek mʉ də ŋga mʉ̀ tse'-a mandzə bʉ̀ʉ? Bum pwe'
tse' mandzə yo bohòŋwə nə yi tse' dzədzəm.>>
24 Tɛ̀' ye nə cep fis ye sə' mvèsə də, <<Mʉ̀ tse' dzədzəm. Tɛsə mʉ ya ŋga
dzədzəm àm nə kuk.>>
25 Jisòs à yə də bwiŋ sə və ghaha ghaha, fana yi jwa yòŋsə ze' nə də,
<<Yòŋsə ləm nə ye jì ntu', tesə ndzə ni'ì mo ènə, nə kà ndzə ni'ì yi mok ni
yuk fe'lə. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə mʉ̀.>>
26 Yòŋsə nə à wa, nə gʉ mo nə kpʉ swirə nèbʉp, nə tesə lo. Mo nə à
nòoŋ mègù mok co vèŋ ŋwè, nsàp nè ndàaŋwè pwe' à dʉk də, nà' kpʉ
laŋ.
27 Jisòs à kə kotse' yi bo ŋgòlòkoksə nà', fana yi lòkok mʉtsə.
28 Mvè'nə Jisòs à kə ni cu mʉ nda'à, fana ŋgàa fàak ye və, nə sə fek yi
də wo fis fʉk nà' yàwo bʉ̀ə yè'sə bʉ̀ʉ yà lɛ?

29 Jisòs dʉk fa wo də, <<Aco bɛ' fis megu nsàp nè'e pìriyà, bwɛ̀rɛ nsàp yumòk ka mok ye fe'lə.>>

Jisòs Cèp Fe'lə Mvə'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye (Mat. 17:22-23; Luk 9:43-45)

30 Wo à mè'rə mʉmvwe' ànə, nə ca mandzə nə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Jisòs à ka dzəm də bwìiŋ riŋ mvwe' sə̀ yi cu dzəm.
31 Bʉsə̀ yi à sə yə'rə ŋgàa fàak ye. Yi à sə yə'rə wo də, <<Wo nə jəŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè, nə fa ndzə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo nə zə mʉ, fana nùumbu tɛ' càa, mʉ̀ lokok mvwe' kpʉ.>>
32 Bwe sə à ka bə yusə̀ yi à cèp yè'sə rɛŋ, nə sə koksə wʉə ŋgòfek rɛŋsə yi.

Ŋwə̀ Nə̀ Ghaŋ Ndà? (Mat. 18:1-5; Luk 9:46-48)

33 Jisòs wèŋ à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Kàpanùm. Fana wo ni lo mʉ nda'à. Jisòs à cu mbwa, nə sə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ anə sə fenə və fa' mandzə yà'a də yà?>>
34 Wo cum dədok, nə kà cèp fəsə̀, bʉ̀ʉsə̀ wo anə sə fenə və mandzə anə də ŋwə̀ nə̀ ghaŋ ndà lɛ.
35 Fana yi à cu tsoŋ nze, nə to benə bwe ye sə, nə tsok wo dʉk də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòye mantombì, fana yi tse' ŋgòjə lòni' ye maŋkwɛ̀ŋ, nə sə fak bohòbwìŋ pwe'.>>
36 Fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk mʉtsətsə'rə wo, nə sə tsok fa wo ŋga yi le' kotse' mo nə duk də,
37 <<Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a nsàp mo nə̀ jo nè'e nə dʉk fa nà' də, <və̀ bə̀boŋ> mʉnə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a mʉ, nə dʉk <Və̀ bə̀boŋ>, fana ye də yi sə kà bohòmʉ̀ dʉk mègù, a bohòŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ nə sə̀'.>>

Ŋwə̀ə Njàvès (Mat. 18:6-9; Luk 9:49-50, 17:1-2)

38 Jon à to Jisòs də, <<Cicà,>> nə tsok nà' dʉk də, <<Vès yə ŋwə̀ nəmòk ŋga yi bɛ' fis yòŋsə̀ ze' mʉnə liŋ yò. Fana vès dʉk yi də yi teŋsə, bʉ̀ʉsə̀ yi ka mòk mʉtsətsə'rə vès yeŋ.>>
39 Jisòs dʉk ye də, <<Kà də wu gʉ co yi teŋsə dʉk, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀-a fàak sə̀ bə ŋàaŋ sə̀ Nwì mʉnə liŋ am, fana ka co ghàr yi bʉʉŋ cep fe'lə yusə̀ bʉp bə liŋ am yeŋ.
40 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi sə kà-a ves bɛ̀ŋ, ye də yi vesiwèŋ.
41 Zìnə nə də, ŋga ŋwə̀ nəmòk səp fa-a wu ndzəp bʉ̀ʉsə̀ də wu ŋwə̀ə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ, ye də yi nə kə̀ tse' tsoŋ lə̀làk bə zeŋ.

Nza' Sə̀swìfa Bə Nza' Dzədzəm

42 <<Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwə̀ mòk gʉ̀ bəbwe sə̀ wo dzəm bohòmʉ̀ yè'sə mòk də yi gʉ bʉp fana bòŋ ghak co wo jəŋ ŋgòk, nə swi' kə'ə fa ŋwə̀ ànə kə̀ mìhi, nə mak gesə lo yi sə mvwe' ndzəp nə̀ cəco.
43 Ye də a ye-a ŋga bo yo sə gʉ̀ wu ŋgògʉ̀ bʉp, fana bòŋ də wu gbɛ' tiŋ mak yà'. Bògha' də wu kə ni lak lùŋ bə bo ma mò'fis, nə noŋsə ŋgòkə̀ ni mvwe' ŋgə' nə̀ sənə mis sə̀ yà'a kà liiŋgə̀ bə bo ma ba fo'. (

44 Mʉmvwe' ànə ndwiŋ sə̀ yà'a nə sə zʉ bwìŋ fo' kà kpʉgə̀. Fana mis sə kà sə liìŋ.)
45 Kèe a ye-a ŋga kùu yo sə gʉ̀ wu ŋgògʉ̀ bʉp, fana boŋ də wu gbɛ' tiŋ mak yà'. Bògha' də wu kə̀ ni mvwe' lak lùŋ kù ma mò'fis, nə noŋsə ŋgòkə̀ ni mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀ nə bə kù ma ba fo'.
46 (Mʉmvwe' ànə ndwiŋ sə̀ yà'a nə sə zʉ bwìŋ fo' kà kpʉgə̀, fana mis nə kà sə̀' liìgə̀.)
47 Mok ye sə̀' də a ye-a ŋga lis yo sə gʉ̀ wu ŋgògʉ̀ bʉp, fana boŋ də wù so'rə fis mak ma nà'nə. Bògha' də wu kə ni mvwe' gaŋ Nwì bə lis ma mò'fis, nə noŋsə ŋgòtse' lis ba lòoŋ, nə kə ni bə zeŋ mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀ nə.
48 Mʉmvwe' anə ndwiŋ sə̀ yà'a nə sə zʉ bwìŋ fo' kà kpʉgə̀, fana mis sə kà sə̀' liì.
49 Mis nə lʉmsə ndàaŋwè pwe' co ci'.
50 Ci' bə̀boŋ. Fana yà'a cwɛ̀'lə-a, aco yà' lʉ̀m fe'lə va? Wèeŋ lʉm co ci', nə cum bə fifi weŋ bwìŋ pwe'.>>

10

Nzak Mè'rə Ŋgwe
(Mat. 19:1-12; Luk 16:18)

1 Jisòs à mè'rə mʉmvwe' ànə, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, nə ye ma ndzə nto ndzəp Jòridàŋ nə mamòk. Mvè'nə yi ànə ye fo' fana bwìŋ və, nə kə maŋ fo' wùriŋ. Yi yèto ŋgòyə'rə wo mʉmvè'nə yi gʉ̀gə̀ səsa.
2 Bʉ̀ʉ Faràsi mok à və̀ ŋgòkə̀ bʉə yi bə dʉk. Fana wo sə fek yi də, <<Lʉ̀k avès sə tsə̀' də, a bə̀boŋ bohòŋwè ŋgòmè'rə ŋgwe ye àlɛ?>>
3 Yi fek wo sə̀' də, <<Musì à tsə̀' weŋ də yà?>>
4 Wo à dʉk də, <<Musì ànə dʉk də, aco ŋwè com fa ŋwà nə ŋwàk nə ŋgònìtsə̀' də yi mè'rə nà' laŋ, nə me'rə nà'.>>
5 Jisòs dʉk fe'lə də, <<Musì à còm vɛ'nə bʉ̀usə ntʉm awèŋ gʉ nə̀bʉp,
6 bwɛ̀rɛ mvə̀'nə̀ Nwì à gʉ̀ to ŋwè, yi gʉ ŋwə̀mbam bə ŋwàŋwè.
7 Nè'e njo nə̀ ŋwèe nə me'rə tɛ̀' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye,
8 fana wo sə̀ ba yè'sə nə ye mok ŋgùpni' nə̀ mò'fis. A yà'sə də wo nə kà ba mok ye, wo mok mò'fis.
9 Ye də yusə̀ Nwì à be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwə̀ nəmòk kà də yi gapsə yà' dʉk.>>
10 A kə̀ dzèŋ nda'à, ŋgàa fàak Jisòs sə fek mali yi bə ncèp nə.
11 Yi dʉk fa yà' dʉk də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi mè'rə-a ŋgwe ye, nə jəŋ fe'lə mòk səmok, ye də ŋwə̀ ànə ŋgà ko nto.
12 Yà' mègù sə̀' yəyərə bohòŋwàŋwè, də a ye-a ŋga yi mè'rə-a ndu ye, nə kə jəŋ fe'lə mòk, ye də ŋwà ànə ko sə̀' nto.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ
(Mat. 19:13-15; Luk 18:15-17)

13 Bʉ̀ʉ səmok à sə jə və̀ bweŋke' də Jisòs jwɛŋ yà'wèŋ, nə se yà'wèŋ. Ŋgàa fàak Jisòs wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bʉ̀ʉ sə də yà'a kà vɛ'nə gʉ̀.
14 Jisòs à yə vɛ'nə, fana yi jok, nə dʉk fa bwe ye wèŋ sə də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke' wèeŋ və bohòmʉ̀, nə kà wo mandzə̀ lok. Bʉsə̀ gaŋ ŋkum Nwì sə, tse' yà' nsàap sə̀ co wo yè'sə.>>

15 Yi dʉk fe'lə də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e yusə̀ zìnə də, ŋwə̀ nə̀ yi kà-a gaŋ ŋkum Nwì co mʉmweŋke' fa, ye də yi nə kà fo' kə̀ ni yuk.>>
16 Yi à dʉk vɛ'nə fana yi jəŋ bwe sə, nə naaŋ fa yà' bo ye, nə se yà'.

Ŋgə' Nə̀ Bə Ghàk
(Mat. 19:16-30; Luk 18:18-30)

17 Á ye ŋga Jisòs sə dʉk də yi lo gì, ŋwə̀ nəmòk caŋ və̀, nə kə bʉhʉ kə̀ mantombìi yi, nə dʉk fa Jisòs nə də, <<Cicà nə̀ bə̀boŋ, yusə̀ aco mʉ̀ gʉ yà', ya mʉ nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mèe yà?>>
18 Jisòs fek nà' də, <<Wù to mʉ də ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ bʉ̀ʉ yà? Ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ bʉ̀ə̀, mègù Nwì yiìyi.
19 Wù rì yòlʉ̀ʉk sə laŋ. <Kà ŋwè zə, kà sàhà ko, kà yəyə̀, kà gèem mvwès ko, kà yu ŋwè limzʉ, wəp ma yo bə tɛ̀' yo.> >>
20 Ŋwə̀ ènə dʉk fe'lə də, <<Cicà, mʉ̀ à gʉ̀ yè bum sə̀ wù taŋsə yè'sə ŋga mʉ̀ cu ntòmʉwà'ŋwè.>>
21 Jisòs à kʉ̀' nà' jwaaŋ, nə dzəm nà', nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Yumok cu malì mò'fis. Dù kə̀ sèŋ bum sə̀ wù tse', nə fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya wu nə tse' ghàk mʉbu, fana nə bɛ' mandzə̀ nə yuŋ və mʉ.>>
22 Ŋwə̀ ènə à yuk vɛ'nə, fana ŋgùp cù gbʉ̀ yi yə̀k, yi coho lo, bʉ̀ʉsə̀ yi à tse' bum nduk nə̀ nduk.
23 Jisòs à bʉ̀ʉŋ kʉ̀k ŋgàa fàak ye wèŋ, nə dʉk də, <<A gʉgʉŋ bohòŋgà ghàk ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>>
24 Vàm à kok ŋgàa fàak Jisòs bə ncèp ènə kiŋ. Yi sə cep mali də, <<Bwe am, a gʉgʉŋ bohòŋwè ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.
25 Joho cà bohònàm nə̀ yi yam co nàmbà'rə̀ nà'a ŋgòcà torə tesə ndzənə wʉ patà', nə noŋsə bohòŋgà ghàk ŋgòni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə.>>
26 Mvə'nə̀ wo à yuk vɛ'nə, vàm kok wo, wo muu vàm bʉ̀ə̀, nə sə fehe mok də, <<Ye də ŋwə̀ nə̀ yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>>
27 Yi kʉ̀k nà' jwaaŋ, nə dʉk də, <<A ye-a bohòŋwè yà' ye gʉgʉŋ, ka bohòNwì vɛ'nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ yumok ka Nwì-e gʉŋ ghak yuk.>>
28 Pità à cèp də, <<Ja'a na yòo, mʉmvə'nə̀ vès a mè'rə bum pwe', nə yù lònə wu.>>
29-30 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' wu nə̀ zìnə nə, ŋwèe mè'rə-a ndap, bwe tɛ̀', njɛ̀'ɛgù, ma, tɛ̀', bwe, kè nzum è, bʉ̀ʉ mʉ̀, nə ye bʉ̀ʉ ncèp Nwì, yi nə ye ŋgə' sə̀' fana mvə̀ək kʉ̀rə nùu yi kə̀ tse' fe'lə yà' vɛ'nə sə̀mok kɛ̀' ŋkʉ̀ mò'fis. Ŋga'a nè'e yi nə tse' ndap, bwe tɛ̀', njɛ̀'gù, ma, tɛ̀', bwe, bə nzum fak, fana mvə̀ək kʉrə nùu, yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə sə̀'.
31 Mvə̀k ànə nə ye, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a mantombìi nə ye maŋkwɛ̀ŋ. Fana ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo ŋga'a maŋkwɛ̀ɛŋ nə ye mantombì.>>

Jisòs Cèp Mvə'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye Sə̀mok
(Mat. 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Wo à sə gì sə mandzə̀ ŋgòlòmvwe' lak Jòrosalèm, fana Jisòs to mantombì. Bwe ye wèŋ saha ntʉm nə̀bʉp. Wʉə à sə ko bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù və yi maŋkwɛ̀ŋ sə sə̀'. Fana yi to benə bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nə sə tsoho fe'lə wo yusə̀ yà'a nə gʉ yi.
33 Yi dʉk də, <<Wèeŋ yeè, mvə'nə̀ a sə lòmʉ Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mʉ̀ʉ mo ŋwè ndzə bohòŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k

wèŋ. Wo nə sak mʉ, nə dzəm tes də mʉ mègù ŋgà kpʉ. Wo nə fa mʉ ndzə bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ.
34 Wo nə ywi'lə mʉ, nə te mʉ bə nte, ləp mʉ, nə zə mʉ. Fana nùmbu nə tɛ' dzeeŋ, mʉ̀ lokok fe'lə mvwe' kpʉ səmok.>>

Yusə Bwe Zebèdi À Lɛŋ
(Mat. 20:20-28)

35 Bwe Zebèdi Jem bə Jon à kə̀ tsèŋ Jisòs, nə dʉk fa nà' də, <<Cicà, vès dzəm də wu gʉ fa ves yumok.>>
36 Fana yi fek yà' də, <<Yusə̀ wèŋ dzəm də mʉ gʉ fa weŋ sə yà?>>
37 <<Vès dzəm də ghà nə̀ wu cu mʉnə kapràak yo, wù gʉ ves mòk cum wu mamàk, mòk maŋkwìp.>>
38 Jisòs dʉk də, <<Wèŋ ka yusə̀ wèŋ sə fek yè'sə riŋ. Aco wèŋ ye to ŋgə' nə̀ mʉ nə ye nə à? Kènə aco wèŋ bàptɛsə to bə nsàp mandzə̀ nə̀ wo nə baptɛsə mʉ nə ɛ?>>
39 Wo dʉk də, <<Ŋ, aco vès ye to.>> Jisòs dʉk fe'lə də, <<A zìnə wèeŋ nə ye, nə baptɛsə nsàp bàptɛ nə̀ mʉ nə bàptɛsə nə zìnə.
40 Yusə mègù də, mʉ̀ ka ŋàaŋ sə̀ ŋgòswè' bʉ̀ʉ sə̀ wo nə cum mʉ mamàk bə maŋkwìp mʉ̀ tse'. Mvwe' ncum yà'sə sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cok nòŋsə wo yi.>>
41 Bwe ye mok sə̀ hum à yuk yu yè'sə, fana wo jok bohòJem bə Jon.
42 À ye vɛ'nə, Jisòs to benə wo mvwe' mò'fis, nə dʉk də, <<Wèŋ rì tse' yàwèŋ sə̀' də, bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' dzòk sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ gʉ̀gə̀ bwìŋ ŋkʉ̀ì'. Bʉ̀ʉ sə̀ ŋkwàha bʉ̀ awo sə niŋtsok fa wo ŋàŋ sə̀'.
43 Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ vɛ'nə ye. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòye ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ mʉtsətsə'rə wèŋ, fana yi tse' ŋgòfàk co mweŋke' bohòmok sə lòoŋ fo'.
44 Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a ŋgòye mantombì yi, yi tse' ŋgòye co ŋkwɛ̀ŋ bohòwèŋ pwe'.
45 Bʉsə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè bə tu am, mʉ̀ a ka də bwìŋ fak bohòmʉ̀ və. Mʉ̀ à və ŋgòfà' fà'a, nə fa yòŋsə̀ àm ŋgòywiŋ fəsə jə yòŋsə̀ə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>>

Jisòs Gʉ̀ Batimù
ŊgòYe Bum
(Mat. 20:29-34; Luk 18:35-43)

46 À kə̀ dzèŋ mvwe' lak Jèrikù ŋga wo sə mè'rə fo' ŋgòlòmantombì ŋga bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə bɛ' lòmalì yi fana ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo togə̀ yi də Batimù mo Timayù cu ŋgʉ mandzə̀, nə sə lɛŋ bum ŋga yi kà bum yəgə̀.
47 Yi à yuk də sə və̀ Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ ntɛ̀ŋ, yi yèto ŋgòtorə də, <<Jisòs mo ŋkum Devìd, koksə manziŋ bohòmʉ̀-è.>>
48 Bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' sə wèŋ ghamsə yi də yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ghaha, nə sə cep mok bə ŋàŋ də, <<Mo ŋkum Devìd, koksə manziŋ bohòmʉ̀.>>
49 Fana Jisòs təəŋ, nə dʉk də, <<Wèeŋ to fa mʉ yi.>> Wo kə̀ dʉk fa yi də, <<Marɛŋ si yò, yi sə to wu də wu və.>>
50 Yi ku fweŋ mak cək nə̀ yi anə təhə tse' mʉ ni'ì yi, nə kurə lòkok kə̀ ye Jisòs.
51 Jisòs fek yi də, <<Yusə̀ wù dzəm də mʉ gʉ fa wu yè'sə yà?>> Yi də <<Cicà, muk fa mègù mʉ lis, ya mʉ ye bum səmok.>>

52 Jisòs dʉk fe'lə fa yi də, <<Mʉmvè'nə̀ wù dzəmtse' bohòmʉ̀ sə ntʉʉ̀ wù yà'a, gʉŋsə wu zeŋ. Dù yuyo.>> Lis à mùhu yi fo' ghà ànə, yi sə gi yuŋ lo Jisòs sə mandzə̀.

11

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum
(Mat. 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

1 Wo ànə sə kʉəp lo Jòrosalèm anə fana wo wɛs mvwe' lak Befà bə Betanì. A fo' mvwe' nda Olìp. Fana Jisòs tumsə lo ŋgàa fàak ye ba.

2 Nə tsok wo də, <<Wèeŋ du mvwe' lak sə̀ ndzə̀ yà'a. Mvè'nə̀ wèeŋ ni kok lòfo' ntɛ̀ŋ, wèeŋ nə ye ŋga wo tsòoŋ tes mʉmo mvomndè' mòk fo' nə̀ ŋwè ka mbwa kok yuk. Wèeŋ fiŋ jəŋ və nà'.

3 Ŋwà nəmòok fek-a weŋ də wèŋ fì nà' bʉ̀ʉ yà, wèŋ tsok yi də, Tà sə dzəm nà', nə ye də, wo nə jəŋ fəsə və nà' mvə̀k momjo ŋga yi mèsə bə zeŋ.>>

4 Wo à lòo, nə kə ye mʉmo mvomndè' nə ŋga wo tsòoŋ tes yi bə tàaŋ ncù. Fana wo yèto ŋgòfirə nà'. A ye ŋgʉ mandzə̀.

5 Bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo à ye fo' fek wo də yà' sə fìrə mvomndè' nə bʉ̀ʉ yà lɛ?

6 Wo à cèp mègù yusə̀ Jisòs à dʉk də wo cep sə, bʉ̀ʉ sə me'rə wo lo.

7 Wo à jə və fa Jisòs mvomndè' nə, nə fweŋ saŋ cə̀ək awo mok mʉ ŋkwɛ̀ɛŋ mvomndè' nə. Yi kok cum mbwa.

8 Bwìŋ à fweŋ nòŋsə lòcə̀k sə mandzə̀ sə̀'. Bʉ̀ʉ səmok sə kə ci' və mvùu bum, nə sə noŋsə lo sə mandzə̀ anə ŋgòkùksə yi bə zeŋ.

9 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mantombì bə sə̀ maŋkwɛ̀ŋ lòoŋ ye ŋgòfa gùrə sə dʉk də, <<Hòsanà, Nwìi se yi nə̀ yi və mʉnə liŋ Tà Nwì.

10 Nwìi se yi nə̀ yi sə və ŋgòkok gaŋ tɛ̀' avès Devìd.>>

Jisòs Yak Tʉ Mòk
(Mat. 21:18-19)

11 Jisòs à və Jòrosalèm, nə lo kə ni mʉ nda'à Nwì. Yi kʉksə ja'a bum sə̀ mbwa pwe'. A ye ŋga nùm lòlaŋ, fana bə ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba à tesə, nə foho lo yu awo mvwe' lak Betanì.

12 Tsok à rɛŋ ŋga wo sə bwìŋ foho lòJòrosalèm anə, fana ye mok ŋga njè sə ya Jisòs.

13 Mvə̀'nə̀ wo à sə və mandzə̀ fana yi ye gesə lo tʉ nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də fik, ŋga nà' təəŋ vesə sə̀sap, nə sə fom bòŋsə nə̀bʉp. Yi geŋ fo' də kè yi nə kə̀ ye ŋga nà' zəm-a àlɛ. Yi a kə̀ dzèŋ fo', yi tsèŋ mègù mvù, bʉ̀ʉsə̀ à ka mvə̀k nə̀ tʉ ànə zəmgə̀ yeŋ. 14 Yi təəŋ fo', nə dʉk fa tʉ nə də, <<Ŋwà nəmòk nə kà ntò'o yo mok zʉ yuk.>> Ncèp nè'nə cʉəm ni fə ntu'ù ŋgàa fàak ye wèŋ sə.

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉnə Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə
(Mat. 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

15 Wo à kə̀ dzèŋ Jòrosalèm, fana Jisòs ca lo mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə bɛ' fis bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə sèeŋ nə sə ywiiŋ bum mbwa pwe'. Yi bwi' mà'rə teberèə bʉ̀ ŋgàa kupsə̀ mbàm wèŋ, nə ye dzòho bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə sèŋ kəkəbʉ̀ŋ. Kəkəbʉ̀uŋ yà'sə a sə̀ wo à sə fa satikà' bə zeŋ.

16 Yi kà mandzè də ŋwè nəmòok bək ca yumok mʉ ndap Nwì nè ghaŋ
nə fa lok fʉ̀k.
17 Yi yèto ŋga'a ŋgòyə'rə bʉ̀ʉ sə də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk
Nwì sə kum ndap Nwì nè ghaŋ ènə də, <Liŋ ndap àam də, ndap pìriyà
bohòlak pwe'fo'.> Fana wèŋ jə bʉsə nà' ndap ŋgàa yè wèŋ.>>
18 Mvè'nè ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə lʉ̀k wèŋ à yuk vɛ'nə, fana wo
sə lap mandzè də wo zə yi. Wʉə à sə ko wo fana wo də wo zə nà' vɛ'nə,
bʉ̀ʉsə bwìŋ maŋgəŋgèŋ à sə kwa bə nsàp ncèp nè yi à sə cèep nə.
19 Nùm à co, yi bə bwe fàak ye wèŋ mè'rə mvwe' lak yà'sə, nə lo.

Gbʉ' Tʉ Fik Nə
(Mat. 21:20-22)

20 Tsok à rɛŋ nè zəzòŋ ŋga wo sə gì cà sə mandzè, wo ye fe'lə tʉ fik nə
sèmok ŋga nà' kpʉ wes bə ŋgàŋ pwe'fo'.
21 Pità tsərə fəsə yusè yà' a ye ŋkwìs sə, nə dʉk fa Jisòs də, <<Cicà, kʉk
ja'a na tʉ nè wù a yàk nà' ŋkwìs nə mvəsə nà' kpʉ è.>>
22 Jisòs dʉk bwe ye də, <<A ye-a ŋga wù tse' dzədzəm bə ŋàaŋ Nwì nè
zìnə,
23 fana aco wù dʉk bohònda nè'e də, nà'a coho kə gbʉ lòsə ndzəpè. Ŋga
wù ka məmərə sə ntʉʉ̀ wù tse', nə tse' dzədzəm də yusè wù cèp yè'sə nə
fak, yà' fak.
24 Yà'a yusè ŋga wù sə lɛŋ-a pìriyà, fana wù dzəm tse' də wù tse' yà'
laŋ, yusè wù fek pwe' wu nə tse' yà'.
25 Ye sə' də ŋga wù cu-a ŋgòlɛŋ pìriyà, wù swìfa ndàaŋwè pwe' yusè
bʉp sə yi a gʉ̀ bohòwù, ya tɛ̀' yo nə mʉbu nə swifa wu bʉp yo sə'. (
26 Ye sə' də wù kà-a bʉ̀ʉ mok swìfa, ye də tɛ̀' yo nə yi cu mʉbu nə kà
wu bʉp yo sə' swìfa.)>>

Fa Jisòs Ŋàŋ Ndà?
(Mat. 21:23-27; Luk 20:1-8)

27 Wo à bwì və fe'lə Jòrosalèm, fana mvəsə Jisòs à sə gì cà mʉmvwe'
ntòmbi ndap Nwì nè ghaŋ nə, ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə ŋgàa yə'rə lʉ̀k
nə ye bʉ̀ʉ sə̀ kə mantombì wèŋ kə tseŋ yi,
28 nə fek yi də, <<Wù sə gʉ̀ bum yè'sə bə ŋàaŋ sə̀ fò? Kènə fa wu ŋàŋ
ndà də wu gʉ yà' ɛ?>>
29 Jisòs dʉk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mʉ nə fek weŋ yu səmok yàm sə̀'. A ye
ŋga wèŋ tsə̀' fa-a mʉ yusə mʉ̀ fek sə, mʉ̀ tsok weŋ ŋàaŋ sə mʉ̀ tse' ŋgòkə
gʉ̀ bum yè'sə bə zeŋ sə sə̀'.
30 Wèeŋ tsok fa a mʉ mvwe' sə̀ Jon ànə jəŋ ŋàaŋ sə̀ ŋgòbàptɛsə bwìŋ.
Yi à jə bohòNwì kè bohòbwìŋ ɛ?>>
31 Wo à yèto ŋgòcèp bə zeŋ mʉtsətsə'rə wo də, <<A tsok fa yi yè'sə da?
Bʉsə̀ a dʉk-a də ŋàaŋ sə à və̀ bohòNwì, fana yi nə fek fe'lə ves dʉk də,
anə geŋ vesùwèŋ kà yusə̀ Jon à sə cèp dzəm bʉ̀ʉ yà lɛ.
32 A dʉk-a sə̀' də yà' à və̀ bohòbwìŋ, fana wo nə dʉk da?>> Wo à sə wəp
bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ pwe' à dzəm zìnə də Jòon ŋgà tsòhòbum Nwì.
33 Fana wo dʉk fa Jisòs mok də wo ka riŋ. Jisòs dʉk bwìŋ fa wo ye sə̀'
də, <<Ye də mʉ nə kà weŋ nsàp ŋàŋ nè mʉ̀ tse' ŋgògʉ̀ bum yè'sə bə zeŋ
nə sə̀' tsə̀'.>>

12

Gbʉ' Ŋgàa Kʉ̀k Nzum
Sə̀ Wo À Ye Bʉp
(Mat. 21:33-46; Luk 20:9-19)

1 Jisòs à tsə̀' fa ŋgàa fàak ye ncèp mòk bə gbʉ' də, <<Ŋwə̀ nəmòk à fàk nzum ŋgwì tʉ nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də grep. Nə gʉm yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sə̀ wo kwì nto'o grep sə, wo kə ŋam fis rùk fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə. Yi jəŋ nzum sə, nə tes fa bʉ̀ʉ səmok, nə ye'e lo gì mvwe' səmok.
2 Mvèk nə̀ ŋgòkwì grep à kʉ̀rə, fana yi tum gesə ŋgà fàk ye mòk də nà'a geŋ kə jəŋ və ma nje. 3 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə fàk nzum sə ko ŋwə̀ nə̀ wo tum yi nə, nə ləp nà', nə tum fəsə nà' botu.
4 Ŋgà nzum nə tum gesə fe'lə ŋgà fàk ye mòk nə̀ kɛ̀' ba. Wo ko nà', nə ləp to nà' tu, nə yak yi wùriŋ.
5 Yi tumsə fe'lə mòk sèmok. Wo ko zə nà'nə. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bohòŋgàa fàak ye mok sə̀ yi à tum sə̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à làp mok, nə zə mok.
6 À kə̀ bwehe cu mègù mok mo ntʉm ye nə̀ yi à dzə nà' yi. Yi à tum gèsə mo ye nə sə̀', nə sə tsəm ye də wo nə wəp tsoŋ li nà'.
7 Wo à yə mo ye nə, wo dʉk fa ŋge' awo mok də, <Nè'e ŋga'a mo ye nə̀ ndzə̀ və̀ə yi. Wèeŋ və a zə yi, ya bum yee nə ye mok sə̀ yàvès.>
8 À ye vɛ'nə, fana wo zə yi, nə bək fis vèŋ ye nə mʉ nzuù anə, nə kə mak.>>
9 Jisòs fek də, <<Aco ŋgà nzum nə gʉ yè'sə ŋga'a va? Yi tse' ŋgòkə̀ zə bʉ̀ʉ yà'sə, nə fa nzum sə bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ zok.
10 Wèŋ à ka yusə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì taŋ yuk à? Wo à còm nja də,
<Lìs nə̀ ŋgàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ nòŋsə nà' də nà'a bʉp nə kə̀ tse' gha' fàk mok sə̀' zeŋ.*
11 À gʉ̀ yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye maŋgəŋgèŋ mʉ lisə̀ vesùwèŋ nə̀bʉp.> >>
12 Bʉ̀ʉ Jus sə̀ mantombì à rì də Jisòs màk gbʉ' nè'e bʉ̀ʉ wo, nə lap mandzə̀ də wo ko yi. Fana wo wəp bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə, fana wo me'rə yi yi lo.

Fa Nwì Yu Ye
Nə Fa Ŋkum Kaisà Yu Sə̀ Ye
(Mat. 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Mvèk nəmòk à ye, wo tum vesə bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ ŋkum Heròmok də wo kə̀ tam Jisòs bə dʉk.
14 Wo kə dʉk fa Jisòs dʉk də, <<Cicà, vès rì də wu cèpgə̀ zìnə, nə kà bwìŋ sə wəp. Wu yə'rəgə̀ yònə̀ zìnə nə̀ Nwì, nə kà də wu wəp də nè'e ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ dʉk. Vès dzəm də wu tsok a ves, lʉ̀ʉk vesùwèŋ sə tsə̀' də, a bə̀boŋ ŋgòlàk fa ŋkum Kaisà nə̀ mvwe' lak Rumà mbàam tas, kè ka' ɛ? >>
15 Jisòs riŋ də yà'wèŋ sə dʉk də wo yu'rə yi cù, fana yi fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ sə də wèeŋ mumsə mʉ bʉ̀ʉ yà? Jəŋ və fa mʉ mbàm mòk, mʉ kʉk bʉrə nà'.>>

* **12:10 12:10** Ye Màtiyò21:42

16 Wo jəŋ və fa yi mbàm mòk. Yi kotse' nà', nə fek wo də, <<Wo còm
naaŋ mʉnə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sə̀' si ndà?>> Wo
dʉk də, a sə̀ ŋkum Kaisà.
17 Fana Jisòs dʉk də, <<Ŋhŋ̀. Lak fa Kaisà yusə̀ yà'a sə̀ ye, nə lak fa Nwì
yusə̀ yà'a sə̀ Nwì.>> Wo ànə yuk vɛ'nə, wo mərə wùriŋ.

Nza' Nə̀ ŋgòLòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Bʉ̀ʉ Sadusì mok wèŋ və bohòJisòs. Wo bòp bʉ̀ nə̀ wo dʉkgə̀ yàwo də
kaco ŋwè lokok mvwe' kpʉ yeŋ nà'a. Wo à sə̀ fek Jisòs nə bum mok də,
19 <<Cicà, Musì à còm nə̀m fa ves lʉ̀k mòk də, a ye-a ŋga tə̀tàa ŋwə̀
nəmòk kpʉ me'rə-a ŋgwe ye ŋga bə nà' ka mwe tse', moma yee nə jəŋ
tsooŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tə̀tà ye nə̀ yi a kpʉ nə bwe.
20 Yumook yè' də bwema mok wèŋ à ye tu awo bwembam sàmba. Fana
nə̀ mantombì nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpʉ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'.
21 Nə̀ mʉ ŋkwɛ̀ɛŋ yi jəŋ ŋwà nə, nə kpʉ me'rə ŋwà nə jì mwe sə̀'. Moma
nə̀ tɛ' ye sə̀' vɛ'nə,
22 nə ye bə mok sə̀ lòoŋ fo'. Bwema sə̀ sàmba pwe' jəŋ ŋwà nə, nə kpʉ
me'rə nà' jì mweŋ, wo pwe'. Ànə geŋ ŋwà nə kpʉ ye sə̀'.
23 Yusə̀ vès dzəm ŋgòrìi sə də, nùmbu nə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ dzèŋ
nùu, ŋwà nə nə ye ŋgwe ndàlɛ? Bʉsə̀ wo à jə yi wo sàmba pwe'fo'.>>
24 Jisòs dʉk fa wo də, <<Nà'a njo nə̀ wèeŋ jòŋ sə. Wèŋ ka yusə̀ yà' cu
ndzənə Ŋwàk Nwì riŋ, nə kà ŋàaŋ Nwì sə̀' rì.
25 Bʉsə̀ mvə'nə̀ bʉ̀ʉ kpʉkpʉʉ nə lokok mvwe' kpʉ, wo nə ye co masinjàa
Nwì mʉbu, ŋwəmbam bə ŋwàŋwèe nə kà gù mok cu fe'lə̀.
26 Bə nzak nə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ, wèŋ à ka ndzənə ŋwàk Musì sə̀' taŋ
à? Mvə'nə̀ Nwì à cèp bohòyi ŋga tʉ à sə̀ sə də, <Mʉ̀ʉ Nwì Abràham nə ye
Nwì Azìk, nə ye Nwì Jàkop>. Nwì à cèp vɛ'nə ŋga wo à kpʉ lòlaŋ.
27 Yà'a sə̀ nì tsə̀' də bʉ̀ʉ yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nə̀ yi Nwì bʉ̀ʉ sə̀ wo
cu ŋwəm, yi ka Nwì bʉ̀ kpʉkpʉ yeŋ.>>

Lʉ̀k Nə̀ Nà' Gʉ Càsə Mok
(Mat. 22:34-40)

28 Ŋwə̀ ŋgà yə'rə̀ lʉ̀k mòk à ye fo', nə sə̀ yuk mvəsə̀ wo sə cèep. Yi ye
də Jisòs bwìŋ fa bʉ̀ʉ Sadùsì sə ncèp nə bə̀boŋ, fana yi fek nà' gbʉ' nje sə̀'
də, <<Lʉ̀k nə̀ nà' yam càsə mok pwe'fo' nə̀ fò?>>
29 Jisòs dʉk də, <<Nə̀ ghaŋ nè'e,
<Wèŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ, yu'rə.
Tà Nwì àvès nə mègù Nwì yi nə̀ mò'fis.
30 Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntʉm yòpwe'fo'.
Dzəm yi bə yòŋsə̀ yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ŋkərə̀ yòsə̀' pwe'fo', nə ye bə
ŋàaŋ yò.>
31 Lʉ̀k nə̀ nà' naaŋ yù lònà'nə nè'e də,
<Wù tse' ŋgòdzəm moma yo co mvə'nə̀ wù dzəm ni' yò.>
Lʉ̀k mòk ka sə̀ ba yè'e mok ghak fe'lə.>>
32 Ŋgà yə'rə̀ lʉ̀k nə dʉk fa Jisòs dʉk də, <<A bə̀boŋ, cicà, a zìnə mvəsə̀ wù
dʉk də, Nwì mègù Nwì yi nə̀ mò'fis, mòk ka ye fe'lə, mègù yi.

33 Nə ye də, a bèboŋ bohòŋwè ŋgòdzəm tsə Nwì bə ntʉm ye pwe', nə
kuksə yi bə ŋkərə ye pwe', nə ye bə ŋàaŋ ye pwe', nə dzəm moma ye
mvəsə yi dzəm ni' ye. Lʉʉk sə ba yè'sə yam gha' cà zeŋ, nə nəm bum
pwe' sə ŋgòtèŋ fa Nwì co satikà'.>>
34 Mvəsə Jisòs à ye də nà' cèp ncèp ŋkərə, fana yi dʉk fa nà' dʉk də, <<Ka
səsap bohòwù də ya Nwìi ye ŋkum yòye.>>
Yè'sə à mèe, ŋwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghʉ̀sə ja'a lo' fʉ̀'.

Nzak Nə Bə Liŋ Krɛst
(Mat. 22:41-23:36; Luk 11:37-54, 20:41-47)

35 Mvəsə Jisòs à sə yə'rə mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə, fana yi cep də,
<<Ŋgàa yə'rə lʉ̀k wèŋ dʉk də, ŋwə nə wo to liŋ ye də ŋkum ŋgà gèm
bwìŋ nə, nə ye megu ŋgwì ŋwə nə yi tesə mvwe' ŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd.
36 Aco yà' ye vɛ'nə va, bʉʉsə Devìd à cèp bə liŋ ŋwə ènə mvə'nə Yòŋsə
nə Rərɛŋ à gʉ̀ yi də,
<Tà Nwì à dʉk fa Tà àm də, <<Cum fɛɛŋ bo ma mà'a mʉ̀,
tètè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo bɛŋgə wu, wo ye sə mvə'kùu wù.>> >
37 Devìd nə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevìd anə mwe yè'sə
valɛ?>> Bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə à yuk yusə Jisòs à cèp sə bə
kwəkwa.
38 Mvə'nə yi à sə yə'rə yà'wèŋ, yi dʉk də, <<Jəŋ ŋkərə bə ŋgàa yə'rə
lʉ̀k sə wo dzəmgə ŋgògì dzòoŋ bə cəək sə səsap ya bwìiŋ cepsə wo mʉ
ntɛ̀ɛŋ.
39 Wo dzəm dzòok bʉ̀ʉ sə ghaŋ mʉmvwe' ndap pìriyà, nə kə cum megu
mvwe' sə ya bwìiŋ wəp wo co bʉ̀ʉ sə ghaŋ mvwe' dinà.
40 Wo lim zʉgə bàa yepmfə wèŋ, nə sə gʉ bʉpsə ndap awo, nə sə gʉ
basə pìriyàa sə səsap ŋgwàŋ. Ŋgə' nə njàwo nə kə yam gha' pwe'fo' yi
njo bum yè'sə.>>

Fəfa Ŋwà Ŋgwemfə Nəmòk
(Luk 21:1-4)

41 Jisòs à lò, nə kə cum, nə sə kʉk ja'a mʉmvè'nə wo sə fa fəfa mʉ
nda'à Nwì. Ŋgàa ghàk wèŋ à sə kə gèsə mbàm sənə ŋkùp nə wo à tes nə
ŋkʉ̀ʉŋntèŋ.
42 Fana ŋwà ŋgwemfə nəmòk və, nə kə mak gesə ye ca mànini ba. Wu
benə-a yà' ba lòoŋ, yà' ye co penə nə mò'fis.
43 Wo à mèsə, Jisòs to benə bwe ye mvwe' mò'fis, nə tsok wo dʉk də,
<<Mʉ̀ sə tsə' fa weŋ nə zìnə də, ŋwà ŋgwemfə nè'e gèsə mbàm sənə ŋkùp
nə, nə ghak bʉ̀ʉ mok sə wo fa pwe'.
44 Bʉsə bʉ̀ʉ mok yà'a fa mbàam awo, nə tse' malì ghàak mok
ŋkʉ̀ʉŋntèŋ, nə ye də ŋwà ènə cu bə jìŋ, nə fa wes mʉmbàm zʉ ye pwe'.>>

13

Jisòs Tsə' Bum Sə Yà'a Nə Ye Ŋga Yi Kəp ŋgòVəə
(Mat. 24:1-28; Luk 21:5-24)

1 Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ à sə tesə tsə mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə vɛ'ɛ
ntèŋ, fana, ŋgà fàk ye mòk bʉʉŋ kʉk ndap nə, nə dʉk də, <<Yebe mʉ-e,
cicà, kʉk ja'a yòo ma nsàap lìis mok ndzənə mbàandap Nwì nə ghaŋ nə
mvə'nə yà' bòo-è.>>

2 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù yə ndap sə ghaŋ yè'e à? Lìs nə mò'fis nə kà mʉnə mok fa'nə naàŋ mam. Wo nə kʉəmsə wes yà' pwe'.>>
3 Mvək à cà jo fana Jisòs lo kə cum mʉnə nda nə wo togə nà' də nda Olìp, nə sə kʉk gesə lo ndap Nwì nə ghaŋ nə ndzə Jòrosalèm ma nja vɛ'ɛ. Fana Pità, Jem, Jon bə Andrù wèŋ à və woòwo, nə kə tseŋ yi fo'.
4 Wo dʉk fa yi də, nà'a tsok fa wo ghà nə bum yè'sə nə ye nə. <<Nə tsok fa-a ves yusə yà'a nə niŋ tsok də mvək nə bum yè'sə nə ye sə kʉ̀rə laŋ sə.>>
5 Jisòs dʉk wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə ya ŋwà nəmòok kà weŋ bòrə.
6 Bwìiŋ nə və ŋkʉ̀ʉŋ sə wo nə sə ci' mvwès də, wo ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə bwìŋ sə kʉ̀k də yi nə və nə. Wo nə borə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
7 Ŋga wèŋ yuk-a dzè' mvwe' jəjo, nə yuk dzè' mvwe' səsap, wèŋ kà wəp, bʉ̀usə̀ yè'sə nə ye tsoŋ vɛ'nə. Yà'a ye vɛ'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə laŋ sə̀' ntòye.
8 Ŋkuŋ nzeŋgòŋ nə sə me, bòp lak nə lʉ bə bòp lak mok. Ŋkum mòk lʉ bə ŋkum mòk sə̀'. Nze nə nə sə tsoho kɛ'ca fa' bə fa'. Njèe nə ko kɛ'ca sə̀' nəbʉp. Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco ŋwàŋwèe ghà to ko'gə̀ mwe ntògàa yè'e.
9 <<Wèŋ tse' ŋgòjə ŋkərə sə̀' bʉ̀usə̀ mvək ànə ye fana wo nə ko lo weŋ mʉ kaŋsurù, nə ləp weŋ mvwe' ndap pìriyà wèŋ. Fana wèeŋ nə kə təəŋ kù mantombìi ŋkwàha bʉ̀ʉ gomè nə ye ŋkum wèŋ bʉ̀ʉ mʉ̀. Anə ye vɛ'nə ya ŋga wèeŋ tse' mandzə̀ nə ŋgòtsə̀' fa wo ncèp nə njàm nə.
10 Lak sə̀ sə nzeŋgòŋ anə lòoŋ nə yuk to tsooŋ ntòntirə̀ nə bəboŋ nə ŋkuŋ nze nə me.
11 A ye ŋga wo ko lòwèŋ mvwe' nzak, fana wèŋ kà də wèeŋ jik də mʉ nə kə cep yè'sə yà dʉk. Mvək nə kʉ̀rə, wù cèp yusə̀ yà' və̀ kə̀ cùhù wù ghà ànə. Bʉsə̀ yusə̀ wu nə cep sə ka yòyeŋ. Yà'a nə və bohòYòŋsə̀ nə Rərɛŋ nə.
12 Bwìiŋ nə fa bwema awo də wo zə yà' mvək ànə sə̀'. Tɛ̀' awo nə gʉ bwe awo sə̀' vɛ'nə. Bwe nə sə lap mandzə̀ ŋgòzə tɛ̀' awo sə̀'.
13 Bwìŋ pwe'fo' nə bɛŋ weŋ njo liŋ àm. Megu də ŋwà nə yi təəŋ-a gʉgʉŋ tətè, nə kə ləsə, fana yi nə tse' lùŋ.
14 <<Fana wèeŋ nə ye bʉp nə nà'a bə jòŋ, ŋga nà' ni lòmvwe' sə ànə ye co nà' kà fo' gə̀.* (Ŋwà nə yi sə ta, yi rɛɛŋ bə zeŋ.) Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wèŋ caŋ kok lo mʉ ndahà.
15 Ŋwà nə yi sə cu yòŋsə mʉ ndùndap, kà mvək ŋgòni mʉ nda'à yi ŋgòte' jə yumok mbwa ŋkuŋ nə caŋ tse'.
16 Ŋwà nə yi mʉnə nzum fàak nə kà maŋkwɛ̀ŋ də yi kə jə cək fohòlò.
17 Ho'm, megu də anə ye ŋgə' wùriŋ bohòbàa sə bə zʉm, nə ye sə wo sə fa bwe sə̀ lə mbwi bə nùumbu yà'sə.
18 Wèeŋ lɛŋ Nwì də bum yè'sə kà mvək mbʉ̀ŋ nə bə mbʉəp ye,
19 bʉ̀usə̀ ŋgə' nə nà'a nə ye mvək ànə nə bʉp vɛ'ɛ nsàp nə̀ nzeŋgòŋ à yè yèe, à ka vɛ'nə ye yuk, nə kə dzeŋ nə ŋga'a nè'e, nə ye sə̀' də yumok nə kà vɛ'nə mok sə̀' kə̀ ye yuk.
20 Tà Nwì a ka-a nùumbu yà'sə̀ ləm cì' fəsə də bwèrɛ ŋwə nə mò'fis kà bwehè cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' ləm bʉ̀ʉ tu bʉ̀ʉ ye sə̀ yi a swè' nòŋsə wo sə.

* **13:14 13:14** Taŋ Danà 9:27

21 <<A ye-a ŋga ŋwè nəmòk dʉk-a wu də, <Yeè, ŋkum ŋgà gèm bwìiŋ nɛ̀> kè də <yi fə nà'> à lɛ', kà də wu dzəm swi dʉ'.
22 Bwìiŋ nə sə borə kɛ' də wo Krɛst, nə sə dʉk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì. Wo nə sə gʉ nsàap bum maŋgəŋgèeŋ mok də co wo borə bʉ̀ʉ sə Nwì à cok fis nòŋsə sə bə zeŋ ŋga wo tse'-a mandzə nə na.
23 Jəŋ ŋkərə̀, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ tsə̀' nòŋsə weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcu.

Bum Sə̀ Yà'a Nə̀ Nìŋtsə̀'
Vèvə̀ Nə̀ Jisos Krɛst
(Mat. 24:29-35; Luk 21:25-33)
24 <<Nùumbu sə̀ yà'a nə sə və ŋga ŋgə' nə̀ bʉp nə a càa fana nùum nə kɛŋ ndzəm. Ŋwʉ nə kà sa.
25 Ŋkə̀ŋkàaŋ nə gbʉhʉ tsooŋ mʉbu, nsàap ŋàaŋ mok wèŋ sə̀ mʉbu pwe' nə tsoho.
26 Fana mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ nə tesə və ndzənə mbàk bə ŋàaŋ sə̀ ghaŋ, nə sə fom rɛŋ boŋsə nəbʉp.
27 Mʉ nə tumsə gesə masinjàa Nwì mvwe' ŋkùup nzeŋgòŋ sə̀ kwè sə pwe', ŋgòjə benə və̀ bʉ̀ àm mvwe' mò'fis. Wo nə lo mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə yèto nə ye mvwe' sə̀ nà' kə̀ làsə.
28 <<Mʉ̀ dzəm də wèeŋ yə'rə jəŋ ŋkərə̀ bohòtʉ fik nà'a. Wù yə ghà nə̀ nà' yè ŋgòfom, nə sə top, fana wù riŋ də mvə̀k mbʉ̀ŋ kʉəp laŋ.
29 Yà' mègù sə̀' vɛ'nə də wu ye-a bum yè'sə vɛ'nə, fana wù riŋ də mo ŋwè kʉəp ŋgòvə̀ laŋ, yi megu mok ŋgʉ ncù.
30 Mʉ tsə̀' weŋ zìnə də bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋga'a yè'e wèeŋ nə kà ntòkpʉ wes ŋga bum yè'sə yà' fà' laŋ.
31 Ntòbu bə nzeŋgòoŋ nə ca gɛsə lo fo', ncèp àm kà ye cà yuk.

Ŋwè Ka Nùmbu Nə
Kè Mvə̀k Nə Riŋ
(Mat. 24:36-44; Luk 21:34-36)
32 <<Ŋwə̀ nəmòk ka mvə̀k nə kè nùmbu nə̀ bum yè'sə nə ye riŋ. Masinjà Nwì bə mo Nwì pwe' ka riŋ, mègù tɛ̀' yiìyi nə̀ yi rìi.
33 Jəŋ ŋkərə̀, nə so bə̀boŋ, bʉ̀ʉsə̀ wù ka mvə̀k nə̀ yà'a nə ye nə riŋ.
34 Anə ye co mʉmvə̀'nə̀ ŋwə̀ nəmòok mè'rəgə̀ ndap ye, nə lo gì, nə me'rə fa bum pwe' bohòbʉ̀ ŋgàa fàak ye, nə tsok fa ndàaŋwè pwe' yusə̀ nà'a nə sə gʉ. Fana yi tsok fa ŋgà kʉ̀k ncù də, nà'a sə so bə̀boŋ.
35 Sò-a, njo nə̀ wèŋ ka ghà nə̀ tà ŋgà ndap nə nə və riŋ. Aco yi və nə̀ nconùm, kè nə̀ ntəntʉmtsok, kè ŋga tsok sə kʉəp ŋgòrɛŋ, kè ŋga nùm sə rɛŋ ko'.
36 Bwɛ̀rɛ yi vəm tesə və̀-a vak, fana yi tseŋ wu ŋga wù sə dzəmlo.
37 Sòo. Yusə̀ mʉ̀ cèp bohòwèŋ, a sə̀' yusə̀ mʉ̀ cèp bohòndàaŋwè pwe'.>>

14

Wo To Làm Mʉ Tuhù Jisòs
(Mat. 26:1-16; Luk 22:1-6; Jon 11:45-53)
1 À bwehe mègù nùumbu ba ya ŋga ŋkà'a Pasobàa dzeŋ. Mvə̀k ànə dzèŋgəə, wo sə zʉ megu brɛd sə̀ wo ka yiìs nja gesə. Fana ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèŋ sə lap mandzə̀ də wo borə ko Jisòs, nə kə zə yi.
2 Wo dʉk fe'lə sə̀' bə tu awo də, <<Kaco vesùwèŋ ko yi nùmbu satikà' ye, bʉ̀ʉsə̀ bwìiŋ nə gham vesùwèŋ ŋga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù
Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì
(Mat. 26:6-13; Jon 12:1-8)

3 À ye sə̀' ghà nà'nə mvwe' lak Betanì, fana Jisòs sə zʉ zʉzʉ mʉ nda'à Saimʉ̀ nə̀ yi ànə ye to ŋgà kuturu nà'a. Fana ŋwà nəmòk jəŋ və ndo mve' làmindà sə̀ yà' gʉ ntɛŋ cɛ̀bʉ̀ə̀, nə vok cùu ndo nə, nə sə kɛ' tsoŋ fa Jisòs mʉ tuhù yi.
4 Bʉ̀ʉ mok jòk, nə sə ŋwərə kɛ'ca də, <<Wo gʉ̀ bʉpsə làmindà sə vɛ'nə bʉ̀ʉ yà lɛ?
5 Anə boŋ co wo seŋ yà' lɛ ncùhù tɛ', nə gap fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, nə noŋsə ŋgògʉ̀ bʉpsə yà' vɛ'nə.>> Wo kʉk tʉsə ŋwà nə, nə jwa yi.
6 Jisòs dʉk bwi ye də, <<Wèeŋ me'rə ŋwà nə, nə kà yi ŋgə' fa. Yi gʉ̀ fa mʉ yusə̀ yà' bòvɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ.
7 Wèeŋ nə sə ye maligèŋ ŋgàa jìŋ fo' co wèŋ tɛsə wo ghà yà lòoŋ. Mʉ nə kà yàm vesùwèŋ cu malì.
8 Ŋwà ènə gʉ̀ yà'sə sə̀' mvə̀k ŋàaŋ ye, ŋgòyok fʉ̀hʉ nòŋsə ni' àm mvə̀'nə wo nə tuuŋ nà'.
9 Mʉ tsok fa weŋ ncèp nə̀ nà'a ŋkèm dʉk də, mvwe' sə̀ fòpwe' sə̀ wo nə tsoho Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə sənə nzeŋgòŋ nə fana yusə̀ yi gʉ̀ yè'sə wo nə sə tsərə maligə̀ yi bʉ̀ʉ zeŋ.>>

10 Fana mòk mʉtsətsə'rə̀ ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə nə̀ liŋ yee Judàs Iskarəyà nà'a à tesə lòŋgòkə̀ sèŋ Jisòs bohòŋgàa fa satikà' wèŋ.
11 Wo à kwa ŋgòyuk yusə̀ Judàs ànə tsok wo sə nə̀ bʉp, nə kak yi də wo nə fa yi mbàm. Fana Judàs ye ŋga'a ŋgòlàp mandzə̀ nə̀ ŋgòsèŋ Jisòs nə.

Ŋkà'a Pasobà
(Mat. 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30)

12 À kə̀ dzèŋ nùmbu nə̀ wo à yèto ŋkàk nə̀ wo nə zʉ brɛd sə̀ wo ka yis nja gesə, yè'sə nùmbu nə̀ wo à sə səhə nsùŋgaaŋ ŋkàk pasobà sə̀'. Fana ŋgàa fàak Jisòs kə fek yi də, yi nə dzəm ŋgòzʉ ŋkàk nə ye ma fòlɛ, ya ŋga wo lo kə fʉhʉ tsə'rə mvwe' sə.
13 Jisòs cok fis ŋgàa fàak ye ba, nə tsok fa wo də, wo lo sə ntòlak. Wo ye ŋwèmbam nəmòk ŋga yi bə̀k kʉ̀ʉŋ ndzəp, wo yuŋ lo nà'.
14 Mvwe' ndap nə̀ yi kə̀ ni mbwa pwe', wo fek ŋgà ndap nə də, Cicà dʉk də wo fek nà' də, rum ndap nə̀ yi bə ŋgàa fàak yee nə zʉ ŋkàk pasobà mbwa fòlɛ?
15 Fana yi nə niŋ fa wo rum mòk nə̀ ghaŋ ma mʉ tuhù, nə̀ bə̀boŋ, nə̀ bum mbwa pwe'. Wo fʉhʉ tsə'rə nà'.
16 Ŋgàa fàak ye sə à lòo, nə kə tseŋ bum pwe' mʉmvə'nə̀ Jisòs ànə dʉk sə. Wo fʉhʉ zʉzʉ pasobà sə̀ fo'.
17 Nùm à co, yi və fo' bə bwe ye sə̀ hum-ncòp-ba sə lòoŋ.

18 Mvəsə̀ wo à zʉ zʉzʉ, fana Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, ŋwə̀ nə̀ mò'fis mʉtsətsə'rə wèŋ fɛɛŋ nə seŋ mʉ, a mòk nə̀ yi sə zʉ be'lə vèsə.>>
19 Bwe ye sə à yè ŋgòkoksə manziŋ, nə sə dʉhʉ fa yi mò'fis mò'fis dʉk də, <<Anə kà wu lɛ mʉ̀ sèŋ.>>
20 Jisòs dʉk fa wo də, <<A mòk mʉtsətsə'rə wèŋ sə̀ hum-ncòp-ba yè'sə, a yi nə̀ yi sə fa kʉ̀rə tsə lòbo sənə ŋgàp vesi nà'a.

21 Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə kpʉ lo mvə'nə̀ wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sə. Fana ŋgə' nə̀ bʉp cu bohòŋwə̀ nə̀ yi sèŋ mʉ ànə. Ànə boŋ ghak bohòŋwə̀ ànə co wo kà yi dzə lok.>>

Zʉzʉ Nə̀ Nà' À Lòsə Mbwè: Losopà
(Mat. 26:26-29; Luk 22:14-23; 1 Korè 11:23-26)

22 Mvə'nə̀ wo à sə zʉ fana Jisòs jəŋ brɛd, nə kwasə Nwì, nə bə'rə fa bwe ye sə. Yi dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ, nə zʉ. Nè'e ŋgùpni' àm.>>

23 Yi à jə ŋgàp, nə kwasə Nwì, nə fa wo. Wo no sənə ŋgàp nə̀ mò'fis wo pwe'.

24 Yi dʉk də, <<Yè'e ndʉəm am sə̀ yà' fè'e bʉ̀ʉ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ, a zeŋ sə̀ yà' kì ŋge' ndzənə rʉ̀k njàm.

25 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, mʉ nə kà rùk nè'e vesùwèŋ mok no fe'lə̀ tè kə dzeŋ nùmbu nə̀ mʉ nə kə̀ no nà' mok nsàp nə̀ fi mvwe' gaŋ Nwì.>>

26 Wo à yəm ŋkì, nə tesə lo mvwe' nda Olìp.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi
(Mat. 26:30-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

27 À kə̀ dzèŋ fo', Jisòs tsok fa bwe ye sə wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ nə caŋ me'rə mʉ mʉmʉ̀. Mʉ̀ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Ŋwàk Nwì sə dʉk sə̀' vɛ'nə də, <Mʉ̀ʉ Nwì, mʉ nə ləp ganakù' nə, fana nsùŋgaaŋ sə nə caŋ sam.>

28 Anə ye sə̀' də ghà nə̀ mʉ nə lokok mvwe' kpʉ, fana mʉ nə lo mantombìi wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.>>

29 Pità cep fəsə fa yi də, <<A ye-a ŋga bwìŋ pwe' ca mè'rə-a wu sə̀ ca, mʉ nə kà wu yàam ca mè'rə̀.>>

30 Jisòs dʉk fa Pità də, <<Mʉ tsok wu ŋkèm ncèp də, ŋkuŋ mvəp sə to bə ndzəm nə̀ ntinə nè'e kɛ̀' ba, ŋga wù dʉk də wù ka mʉ riŋ kɛ̀' tɛ'.>>

31 Pità cep fe'lə bə ŋàŋ də, <<À mègù-a sə̀ ŋgòkpʉ vesù, kaco mʉ̀ bɛŋ wu yeŋ.>> Bwe ye mok sə dʉk sə̀' vɛ'nə pwe'fo'.

Jisòs Sə Gʉ̀ Pìriyà Gèsemanì
(Mat. 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' səmok sə̀ wo togè fo' də Gèsemanì, fana Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ sə dʉk də, <<Wèeŋ cum fɛɛŋ ya mʉ kə gʉ pìriyà.>>

33 Yi jəŋ bwìŋ tɛ', Pità, Jem nə ye Jon də wo yuŋ yi. Tsətsərə̀ nə̀ bʉp yèto ŋgòvə̀ bohòyi, yi kà kwəkwa mok tse' lok,

34 fana yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Tsətsərə̀ nə̀ bə manziŋ sə ntʉʉ̀ mʉ̀ nə̀ bʉp co mʉ̀ coho gbʉ kpʉ. Wèeŋ cum fɛn, nə sə so, nə kà lo dzəm.>>

35 Yi sooŋ lo mantombì, nə gbʉ sə nze, nə sə lɛŋ pìriyà dʉk də, mandzə mok ye-a yo, yi kà ŋgə' nsàp nà'nə yə.

36 Yi lɛŋ də, <<Pàpa tè' àm, yumok kà wu gha'gə̀. Jəŋ gɛsə ŋgàp ŋgə' nə̀ mʉ tuhù mʉ̀ nè'e fo'. Mʉ dʉk-a sə̀ vɛ'nə, wù gʉ lɛ mʉmvə'nə̀ wù dzəm wù, kà mʉmvə'nə̀ mʉ̀ dzəm mʉ̀ gʉ̀.>>

37 Anə geŋ, yi lo, nə kə tseŋ bwe ye sə̀ yi ànə jəŋ tɛ' sə ŋga wo sə dzəm lo. Yi yəmsə wo, nə dʉk fa Pità də, <<Wù sə dzəm lo à, Saimʉ̀? Kaco wù cum nca mvə̀k mwejo yeŋ à?>>

38 Yi dʉk fe'lə fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ so, nə sə gʉ pìriyà sə̀' ya mèmumsəə kà weŋ gha'. Ntʉm yo, megu də ŋàŋ ka yeŋ.>>

39 Yi lo, nə sə kə gʉ malì pìriyà səmok, nə sə cep megu sə̀' yusə̀ yi anə cep mantombì sə.

40 Ànə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseŋ yà' ŋga yà' sə dzəm fe'lə sə
lo sə. Wo kà yusə co wo cep tse', bʉ̀ʉsə lo ànə sə ko zəm tse' wo lis vɛ'ɛ
nsàp nə bə jòŋ.
41 Yi ànə bwi və nə kɛ̀' tɛ', fana yi dʉk fa wo də, <<Wèŋ sə nòoŋ yòŋsə
malì yu awèŋ fo' à? Yà' kʉ̀rə laŋ, mvək nə kə dzèŋ laŋ, wo sèŋ fa mʉ̀ʉ
mo ŋwè bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.
42 Wèeŋ lokok a lo, yeè, ŋwè nə̀ yi seŋ mʉ̀ nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs
(Mat. 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

43 À ye ŋga Jisòs sə cèp mali ntòfo', fana Judàs nə̀ yi mo fàk ye mòk
tesə və bə bʉ̀ʉ səmok ŋga wo rìp fèk, nə tse' ntòk. Ànə tumsə wo ŋgàa
fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ mantombì.
44 Ŋga Judàs ànə tsok nəm wo də wo yə-a ŋga yi kə̀ cepsə ŋwè nəmòk
bə̀boŋ co ŋgɛ' àlɛ, wo riŋ də nà'a yi nə. Wo ko lo yi, nə kotse' lo yi cʉ̀k.
45 Mvè'nə̀ Judàs ànə wɛsə və ntɛ̀ŋ, yi ye gesə Jisòs, nə lo kə cepsə nà'
co ŋgɛ', nə də, <<Cicà.>>
46 Fana wo kà kotse' Jisòs cʉ̀k.
47 Ŋwè nəmòk nə̀ yi à ye fo' à sə̀ cok fis fèk ye, nə gbɛ' tiŋ mak ntu'u mo
ŋkwɛ̀ŋ ŋkum ŋgà fa satikà' mòk sə nze.
48 Jisòs cèp ye dʉk də, <<Wèŋ tesə co wèŋ sə lo mvwe' bɛ' ŋgà yə̀ bə fèk
nə ye ntòk yè'e ŋgòko mʉ̀ à?
49 Vesùwèŋ yiskokgə̀ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə səsa, mʉ̀ sə yə'rə
bwìŋ, wèŋ kà mʉ ko. Yè'e ŋgògʉ̀ də yusə ŋwàk Nwì à cèep ye vɛ'nə.>>
50 Yà'a ŋga'a mvək nə̀ ŋgàa fàak ye sə wèŋ à mè'rə yi, nə caŋ lo wes
pwe'.
51 Mʉ wà'nzùm nəmòk à sə yù Jisòs wèŋ maŋkwɛ̀ŋ ŋga yi lim tse' mègù
làba' ye. Wo də wo ko yi ye sə̀' korə.
52 Mvə̀'nə wo à ko làba' nə, yi swɛ̀'ɛ tesə ye sə, nə caŋ lo nswɛ̀'mbwè.

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù
(Mat. 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

53 Wo à jə lòJisòs mvwe' ndap ŋkum ŋgàa fa satikà' ŋga ŋgàa fa satikà'a
sə̀ ghaŋ pwe' bə bʉ̀ʉ sə̀ mantombì nə ye ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k wèŋ à kə̀ benə fo'.
54 Ànə ye ŋga Pità sə yù və maŋkwɛ̀ŋ mwe sòsap, nə kə ni sə̀' mʉ ntòmbiì
ŋkum ŋgà fa satikà' nə. Yi à kə̀ cu fo', nə sə yuk mis bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə
kʉ̀k ndap Nwì wèŋ.
55 Ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa kaŋsurù sə pwe' à sə làp yumok co
wo ko Jisòs bə zeŋ ya wo zə yi. Fana wo kà yumok yə.
56 Bwìŋ à yè ŋgòcì' fa Jisòs mvwès, wo pwe' cep cù zəzok.
57 Mok lokok, nə ci' fa yi mvwès dʉk də,
58 <<Vès à yuk ŋga yi sə dʉk dɛɛ, yi nə kʉəmsə mak ndap Nwì, nə̀ bwìŋ
à ci nè'e, a ca nùumbu tɛ', yi ci mok fo' sə̀' nə̀ bwìŋ ka nà' mok bə bo ci.>>
59 Wo à cèp-a sə̀ vɛ'nə, yusə wo sə cèp sə ka mvwe' mò'fis ye.
60 Ŋkum ŋgà fa satikà' nə à lòkok təəŋ mʉtsə̀ kə̀ mantombì wo pwe', nə
fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ŋgòcèp tse' à? Bʉ̀ʉ yè'e sə dʉk də wù a dʉk
da ɛ?>>
61 Jisòs cum megu dədok. Yi fek fe'lə Jisòs sə̀mok dʉk də, <<Wu ŋkum
ŋgà gèm bwìŋ nə ye mo Nwì nə̀ vès sə kʉ̀ksə yi nə àlɛ?>>

62 Jisòs à dzəm də, <<Ŋ, a mʉ̀. Wèeŋ nə ye mʉ̀ʉ̀ mo ŋwè ŋga mʉ̀ cu bo mamà'a Nwì nə yi tse' ŋàŋ nə, nə ye fe'lə mʉ ŋga mʉ̀ sə tsə mʉbu ndzənə mbàk.>>
63 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə, fana ŋkum nə jok, nə soŋ sarə cèk nə mʉ ni'ì yi, nə dʉk də, <<Njo nə a lap yis fe'lə ŋwə̀ nəmòk ŋgòkə̀ rɛŋsə fe'lə yumok ka mok ye.
64 Wèŋ yuk nsàp nə yi bʉpsə liŋ Nwì sə laŋ. Wèŋ dʉk yàwèŋ də yà?>> Wo pwe' kiŋ cù də wo zə megu yi zəə.
65 Mok yèto ŋgòte Jisòs bə nte, nə ləp yi ŋga wo lok tse' yi lis, nə sə fek yi dʉk də, yi riŋ-a ŋwè nə nà' ləp yi nə. Ŋgàa fàk sə̀ wo à sə fàk bohòŋkum ŋgàa fa satikà' à sə lèp yi sə̀'.

Pità Bèŋ Jisòs
(Mat. 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

66 À ye ŋga Pità à cu mali ntòmvwe' ntòmbi nə, fana mʉŋwà nəmòk nə yi fàkgə bohòŋkum ŋgà fa satikà' nə à və̀ fo'
67 ŋga Pità sə yuk mis. Yi kʉk ja'a nà' jwaŋ, nə dʉk də, <<Wu yegə̀ sə̀' weŋ Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ nə.>>
68 Pità bɛŋ də, <<Mʉ̀ ka yusə̀ wù sə cèp yà'sə riŋ. Yà' sə ka fə ntu'ù mʉ̀ sə̀' rɛɛŋ.>> Yi tesə tsooŋ lo mvwe' ncùu ŋka' ntɛ̀ŋ, [fana mvəp to].
69 MʉŋwÀ nə kə ye yi, nə sə tsoho mali fa bʉ̀ʉ sə̀ wo tərə fo' də Pità gù tsə gù mòk.
70 Yi à bɛ̀ŋ sèmok. À sàp ko' jo bʉ̀ʉ sə̀ wo à tərə fo' sə à dʉk fa yi də, <<Kaco wù bɛŋ də wù ka wenə wèŋ ye yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ vès rì də wu ŋwèə Galìli.>>
71 Yà' à bàa Pità yak ni' ye, nə kɛŋ mok Nwì də, <<Nwìi riŋ yi, mʉ̀ ka ŋwə̀ nə wèŋ sə dʉk nà'nə riŋ lok kɛ̀' mò'fis.>>
72 Ntomvəp to sèmok. Fana Pità tsərə mvə̀'nə Jisòs anə dʉk yi də, <<Mvəp nə to kɛ̀' ba ŋga wu bɛŋ mʉ kɛ̀' tɛ' də wù ka mʉ riŋ.>> Fana yi vehe waŋ nèbʉp.

15

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38)

1 Ŋgàa fa satikà' wèŋ bə bʉ̀ʉ sə̀ mantombì nə ye bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k nə ye fe'lə bʉ̀ʉ sə̀ wo sakgə̀ kaŋsurù wèŋ pwe' à yàaŋ kʉ̀rə nə̀ zəzòŋ, nə cep tes mvwe' mò'fis mvəsə̀ wo nə gʉ bohòJisòs. Fana wo kiŋ Jisòs, nə jəŋ lo yi kə̀ fa bohògovənòPalè.
2 Palè à fek yi də, <<Wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ wu à?>> Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù dʉk yà'a mvə̀'nə.>>
3 Ŋgàa fa satikà' sə ye ŋgòlàp Jisòs bə nzak cɛ̀bʉ̀ə̀.
4 Palè dʉk fe'lə də, <<Wù sə kà cèp à, yuk a yòo bum sə̀ wo sə cèp bə liŋ yo pwe' ɛ̀?>>
5 Jisòs à cu mègù dədok. Yà' à ghak Palè mʉ tuhù.

Jisòos Ŋgà Kpʉ
(Mat. 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:38-19:16)

6 À yegə̀ lèlùm mvèk ŋkà'a Pasobà, fana Palè fis me'rəgə̀ ŋgà ndap-ndzəm mò'fis nə̀ bwìŋ dzəm də yi me'rə nà'.

7 Mvèk nà'nə à ye ŋga ŋwè nəmòk nè wo togè yi də Bàrabà à ye mʉ
ndapndzəmè bə bʉ̀ʉ səmok sə wo à lʉ̀lʉ̀ bə bʉ̀ʉ gomè, nə zə bwìŋ.
8 Bwìŋ à vè, nə sə fek Palè də nà'a fis me'rə ŋgà ndapndzəm mòk mvəsə
yi gʉ̀gè lèlùm sə.
9 Fana Palè fek wo də, <<Wèŋ dzəm də mʉ me'rə fa weŋ Jisòs ŋkum bʉ̀ʉ
Jus à?>>
10 Yi fek vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi à rì sə ntʉʉ̀ yi də ŋgàa fa satikà' wèŋ ko Jisòs
yè'sə ŋga wo à sə ko' mègù ndù.
11 Ŋgàa fa satikà' sə à yuk vɛ'nə, fana wo fimsə mis dʉk də bʉ̀ʉ sə dʉk
Palè fis me'rə fa wo lɛ Bàrabà.
12 Palè fek fe'lə bʉ̀ʉ sə də, <<Wèŋ dzəm də mʉ gʉ bə ŋwè nè wèŋ sə to
yi də ŋkum bʉ̀ʉ Jus nà'a ye va?>>
13 Wo kɛ̀' fis bə ŋgùŋ də, <<Tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ.>>
14 Palè fek fe'lə wo də, <<Bʉ̀ʉ yà? Ŋwè ènə gʉ̀ bʉpsə yà?>> Kàyà', wo
fuŋ ghaha fuŋ də, <<Tɛ'lə mègù yi mʉ ntèəŋ.>>
15 Yi à dzəm ŋgògʉ̀ ya bʉ̀ʉ sə kwa. Fana yi me'rə Bàrabà, nə ləp Jisòs
bə ŋkwès, nə fa wo də wo kə tɛ'lə nà' mʉ ntèəŋ anə.

Sojà Wèŋ Sə Ywì'lə Jisòs
(Mat. 27:27-31; Jon 19:2-3)

16 Sojàa sə wèŋ jəŋ lo Jisòs mʉnə ntòmbi ntò' Palè nə, nə to benə sojàa
mok sə fo' lòoŋ. 17 Wo nisə fa yi nsàp cèk nəmòk səsap bə ncòm bèbaŋ,
nə lim ndik nəmòk nè bə njàk, nə ta fa yi mʉ tuhù co tàm ŋkum.
18 Wo ye ŋga'a ŋgòcèpsə kɛ' yi co ŋkum, nə sə cep də, <<Ŋgèè ŋkum
bʉ̀ʉ Jus.>>
19 Wo ləp yi bə ntatʉ mʉ tuhù, te'lə fa yi nte mʉ ni'ì, nə sə təəŋ
mantombìi yi bə tumfərə də wo sə kùksə yi.
20 Wo ànə ywi'lə kʉrə yi fana wo fweŋ fis ma səsap cèk nè wo anə ni fa
yi nə, nə ni fəsə fa yi cèək ye sə sèmok, nə jəŋ fis lo yi ŋgòkè tɛ'lə yi mʉ
ntèəŋ.
21 A kè dzèŋ mandzè, wo kʉrə bə ŋgà' nəmòk nè liŋ yee Saimʉ̀ ŋga yi
sə vè ye mvwe' lak sə vèə. Fana wo tap ko yi bə ŋàŋ də nà'a bək ntèəŋ
Jisòs sə. A ye Saimʉ̀ nè mvwe' lak Sìrinì, tɛ'ɛ Àlèsandà bə Rufù.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉ Ntèəŋ
(Mat. 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)

22 Wo jəŋ lo Jisòs mvwe' sə wo togè fo' də Gòrìgotà (a yà'a də nzʉ̀ə tu
bwìŋ).
23 Wo lap mandzè də wo fa yi rùk sə wo tòrə yà' bə nsàp ncèp nəmòk
sə wo togè yà' də meè.
24 Yà'a ŋga'a mok mvèk nè wo à tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ anə, fana wo jəŋ cèək
ye, nə sə təm gàpsə yà' bə bèŋ.
25 Wo à tɛ'lə yi ŋga a co nùm bɛŋ.
26 Wo à còm naaŋ njo kpʉ ye də, Ŋkum ʙʉ̀ʉ Jus.
27 Wo à tɛ'lə yi nùmbu anə bə ŋgàa yèə mok bwìŋ ba. Mòk mazʉ, mòk
maŋkwìp. [
28 Yè'sə à gʉ̀ ncèp nəmòk nè nà' à ye ndzənə ŋwàk Nwì ŋgòkə ye zìnə
də,
<<Wo à be'lə yi bə bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>>]

29 Bʉ̀ʉ sə wo à sə cà fo' wèŋ à sə yà'rə yi, nə sə mək tu awo dʉk də, <<Ŋhŋ̀, a bəboŋ, nà'a wù nə wù à dʉk də aco wù kʉəmsə mak ndap Nwì, nə ci wes fe'lə nà' mʉnə nùumbu tɛ' nə.
30 Suhu tsoŋ na mʉ ntəəŋ fa' nə, nə tɛsə-a ni' yòè.>>
31 Ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə ŋgàa yə'rə lʉ̀k wèŋ à sə ywi'lə yi sə'. Wo sə dʉhʉ kɛ' ca də, <<Yi tɛsə rì bòŋsə mègù bʉ̀ʉ mok wèŋ, nə kà ni' nè nje tɛsə rì.
32 Yi dʉkgə də yi Ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à dʉk də yi nə tum vesə nə, də yi ŋkum bʉ̀ʉ Izùrɛ. A ye-a vɛ'nə, wù suhu tsooŋ mʉ ntəəŋ ya vèes ye, nə dzəm bohòwù.>> Bʉ̀ʉ sə wo à tɛ'lə be'lə yi bə yà'wèŋ sə, wo à yàk yi sə'.

Jisòs Kpʉ
(Mat. 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

33 Ànə ye ŋga nùum mok maràŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe' tətè kà dzeŋ co nùm səm.
34 À kə dzèŋ nùm səm, Jisòs waŋ fis bə ŋgì nə ghaŋ də, <<Eloi, Eloi, làma sabatàni?>> A yà'a dʉk də, <<Nwì àm, Nwì àm, wù swì mà' mʉ bʉ̀ʉ yà? >>
35 Bʉ̀ʉ mok sə wo à ye fo' à yuk, nə dʉk də, <<Wèeŋ yu'rə àwèŋ mvəsə yi sə to Àlajà.>>
36 Ŋwə̀ nəmòk nə yi à ye sə' fo' caŋ kə tsəp gesə yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùuk sə cʉcʉk, nə kə tse' gesə lo mʉ cùhù Jisòs bə ntatʉ. Yi dʉk də, <<Wèeŋ yuk, a ja'a na kèe Àlajàa nə kə jəŋ tsooŋ yi mʉ ntəəŋ fa'nə àlɛ'.>>
37 Jisòs waŋ fe'lə bə ŋàŋ səmok, fana yòŋsə ye me.
38 Ghà nə yi ànə kpʉ à ye fana cək nə nà' à sə gàpsə rum ndap mòk mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə à sàha jəŋ mʉ tuhù wàrr, kə dzèŋ sə mbwè.
39 Ŋkum sojà nə yi à təəŋ fo' mantombìi Jisòs à yə mvəsə nà' wa nə kpʉ, fana yi dʉk də, <<Kɛ', ŋwə̀ ènə nə ye mo Nwì nə zìnə.>>
40 Bàa səmok à tə fo' mvwe' səsap, nə sə ja'a. À ye mok fo' Mèri Màdàlinà, Sàlomì bə Mèri ma Jem nə mweŋke' bə Josìs.
41 Bàa yè'sə à yèto ŋgòyù jə Jisòs mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, nə sə tɛsə nà'. Bàa səmok à ye fo' sə' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə wo à və̀ Jòrosalèm bə yà'wèŋ.

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mat. 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

42 Nconùm nùmbu nə wo à sə fʉ̀hʉ dzə à kə dzèeŋ,
43 fana Jòsep nə mvwe' lak Àrìmàtayà à ko ntʉm, nə kə ye Palè də nà'a fa yi vèŋ Jisòs ya yi kə tuuŋ. Yi à ye ŋwə̀ nə zìnə mvwe' kwe' kaŋsurù awo nə, yi sə tək ŋgòyə mvəsə gaŋ ŋkum Nwìi nə ye.
44 Palè vehe ŋgòyuk də Jisòs nə kpʉ laŋ, nə to fek ŋkum sojà də Jisòs nə kpʉ laŋ àlɛ.
45 Mvə'nə yi à yuk wes yusə ŋkum sojà nə à tsə' fa yi, fana yi dʉk fa Jòsep də nà'a jəŋ vèŋ ni' Jisòs nə ntɛ̀ŋ.
46 Jòsep à lò, nə kə ki tsoŋ fis Jisòs mʉ ntəəŋ anə, nə lim gesə nà' ndzənə cək fəfop nə yi ànə ywi, nə tuuŋ nà' ndzənə nsàp sè nə wo ànə tuŋ ndzənə lìs, nə bwi' lok yà' bə ŋkə̀ŋkʉ̀m lìs nəmòk.
47 Bəba səmok à ye fo', a ye Mèri Màdàlinà bə Mèri ma Jisòs. Bàa yè'sə à yə mvwe' sə wo à tuuŋ Jisòs sə.

16

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ̀
(Mat. 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

1 Nùmbu dzə̀ à càa, Mèri Màdàlinà bə Mèri ma Jem nə ye Sàlomì wèŋ
à ywi ncə̀əp mok də wo kə yok vèŋ ni' Jisòs bə zeŋ.
2 Tsok à rɛŋ ye Sondè ŋga cu ntòzəzòŋ ŋga nùm sə bà tesə ko' sə cùu
ndahà, fana wo lo mvwe' sèe sə.
3 Wo sə dʉ́hʉ́ lo mandzə̀ də, ŋwə̀ nə̀ yi nə kə dzərə fis fa wo lìs mvwe'
ncùu sèe sə nə ye yè'sə ndà lɛ.
4 Wo ànə geŋ à, wo ye ŋga wo dzərə gɛsə ma ŋkə̀kʉ̀m lìs nə mvwe'
ncùu sèe sə laŋ. Lìs nə à yam vɛ'ɛ nə̀bʉ́p. 5 Wo ni lo ca, nə ye wà'ŋwə̀
nəmòk ŋga yi cu mamàk, nə ni tse' cə̀k nə̀ fəfop mʉ́ ni'ì yi. Fana ntʉ́m tiŋ
wo nə̀bʉ́p.
6 Yi dʉ́k fa bàa sə də, <<Wèeŋ kà wəp, mʉ̀ rì də wèŋ sə làp Jisòs nə̀
mvwe' lak Nazàrɛ nə̀ wo anə tɛ'lə yi mʉ́ ntəəŋ nà'a. Yi ka fɛŋ yeŋ. Yi
lòkok mvwe' kpʉ́ laŋ. Kə̀ kʉ̀k ja'a na yòo mvwe' sə̀ wo a nòŋsə yi sə.
7 Nə yeè nə vɛ'nə fana wèeŋ du lo kə tsok fa ŋgàa fàak ye bə Pità sə̀'
vɛ'nə. Yi gə̀ cà nà' mantombìi wèŋ ŋgòlòmvwe' nzeŋgòŋ Galìli, wèeŋ nə
kə ye gu yi fo' mvə̀'nə̀ yi ànə tsok me wèŋ sə.>>
8 Yi à cèp wes mè vɛ'nə ntɛ̀ŋ, wo carə tesə sənə sèe sə ŋga wo sə kà
bə wʉ́ə jìk jìk. Mvə̀'nə̀ wo à sə wəp, fana wo carə lo, nə kà ŋwə̀ nəmòk
yumok tsə̀' fa.

Bwìŋ Yə Jisòs
(Mat. 28:9-20; Luk 24:13-53; Jon 20:11-23; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-11)

[
9 Jisòs ànə lòkok nùmbu Sondè anə fana ye to yi Mèri Màdàlinà nə̀ yi à
jùm fis fa nà' yòŋsəə ze' sàmba ndzə nì'ì nà'a.
10 Mèri lo kə tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ Jisòs à sə ye bə yà'wèŋ ŋga wo sə tɛ', nə sə
waŋ nə̀bʉ́p.
11 Mvə̀'nə̀ wo à yuk də yi dʉ́k də Jisòs lòkok mvwe' kpʉ́ nə də yi yə nà'
bə lis, wo kà yi dzəm fa.
12 Yà'sə à càa, yi yəəŋ fe'lə bə nsàp mòk bohòbʉ̀ ŋgàa fàak ye bwìŋ ba,
ŋga wo sə mè'rə ntòlak Jòrosalèm nə.
13 Wo bwi lo, nə kə tsok fa mok sə, fana wo kà sə dzəm malì.

Jisòs Nìŋtsə̀'fa
Bwe Ye Wèŋ Ni' Ye

14 À ye maŋkwɛ̀ŋ, yi kə niŋ fe'lə ni' ye mok bohòŋgàa fàak ye sə̀ hum-
ncòp-mò'fis ŋga wo sə zʉ́ zʉ́zʉ́, nə jwa wo bʉ̀ʉsə̀ wo à gʉŋsə ntʉ́m awo
nə kà yusə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à yə yi tsə̀' fa wo sə dzəm.
15 Fana yi tsok fa yà' də, <<Wèeŋ du sənə ŋgòŋ nə lòoŋ fo', nə tsoho lo
ncèp àm nə bohòndàaŋwè pwe'.
16 Ndàaŋwè lòoŋ nə yi dzəm-a, nə baptɛsə, yi tse' lùŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a
dzəm, ye də Nwìi nə sak yi.
17 Bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm, wo nə tse' nsàp ŋàŋ nə̀ ŋgògʉ̀ bum ye'e: wo nə bɛ'
fis yòŋsəə ze' bə liŋ am. Wo nə cep riŋ ncèep sə̀ fi.
18 Wo te' tse' a no, kè wo no-a nsàp lik nə̀ fòpwe', yà' kà wo yumok gʉ̀.
Wo nə naaŋ fa ŋgàa yiyaŋ bo, wo gʉŋ.>>

19 Tà Jisòs à cèp wes mè bə yà'wèŋ, fana yi kok lo yuye mʉbu, nə kə
cum bo mamà'a Nwì.
20 Ŋgàa fàak ye à lòo, nə tsoho lo fòpwe'. Tà Jisòs sə fa wo ŋàŋ ŋgògʉ̀
maŋgəŋgèŋ, ya bwìiŋ riŋ də yusə wo sə tsoho sə zìnə.]

Ntirə nə Bəboŋ nə
LUK

Luk, ŋwə nə yi à còm ŋwàk Luk nè'nə, à ka ŋwəə Jus yeŋ, megu də yi à ye ŋgà bɛ' mandzə Jisos Krɛst. Yi à ka Ŋgà Ntum Jisòs sə' yeŋ, yi à sə gìhigə bə Pol mvə'nə Pol à sə tsòho lòNtirə Nə Bəboŋ mvwe' lak mok yà'a. Yi à ye ŋgà ncəp. Yi à còm ŋwàk Ŋgàa Ntum Jisòs nà'a sə' yi.

Luk à còm də Jisòos Mo Ŋwè. Yi à sə koksə manziŋ bohòbʉ̀ ŋgàa jìŋ nə sə tɛsə yà'. Luk à còm bə maŋgəŋgèeŋ sə Jisòs à sə gʉ̀hʉ sə. Yi à còm bə ŋgàa fàak sə nà' à swèkfis yà'a sə'. Yi à còm mʉmvə'nə Jisòs à sə fi'gə dʉk bə bʉ̀ʉ sə wo à sə bɛ̀ŋgə yi fana yi sə tipsə bwìŋ də wo ye fəfʉhʉ̀ bʉ̀ʉsə nzeŋgòŋ nə nə kə mè ntsə'mòk. Yi à còm sə' mʉmvə'nə Jisòs à sə səgə bwìŋ ntu' bə nza' ghàk. Yi à sə yə'rə wo bə nza' gaŋ ŋkum sə Nwì sə sə'.

Luk à còm ya ŋga yi tsok rɛŋsə fa bʉ̀ʉ sə wo à ka Jisòs bə lis ye yà'a mʉmvə'nə Ntirə Nə Bəboŋ nə à yèe, ŋga bwìiŋ kà də wo sə jip yusə mok bə liŋ Jisos Krɛst sə dʉk. A yà'a də yi à còm bə nzak Jisos Krɛst ye jəŋ mvə'nə wo à dzə yi tè kə dzeŋ mvə'nə yi à lòmʉbu.

Ncèp Jisòs nə Luk à còm nə co a benə nà' də, <<Mʉ̀ʉ Mo Ŋwè, mʉ̀ a və ŋgòkə̀ làp nə luŋsə bʉ̀ʉ sə wo à bisə.>> (19:10).

1 Ŋge' àm Tìyofilò, bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ a mùmsə ja'a ŋgòcòm bum sə Tà Jisòs
à gʉ̀ mʉtsətsə'rəə vès.
2 Wo ànə com bə ncèp nə vès ànə yuk bohòbʉ̀ʉ sə wo à yə bum yè'sə
mvəsə yà' ànə yeto, fana wo tsoho fa bwìŋ.
3 Fana Tìyofilòtà, mvək nə mʉ̀ a lap ja'a bum yè'sə bə ŋkərə nə njàm
bəboŋ mvə'nə yà' à yèto, mʉ̀ dzəm ŋgòcòm fa wu mvə'nə yà' ànə ye sə
bə mandzə nə yà' ànə ye sə mò'fis mò'fis.
4 Mʉ̀ sə com yè'sə ya wu riŋ tse' də bum sə wo ànə yə'rə fa wu yà'sə
zìnə.

Masinjà Nwì Tsə' Də Wo Nə Dzə Jon Ŋgà Bàptɛsə Bwìŋ

5 Mvə'nə Heròànə ye ŋkum mvwe' lak Jùdiyà fana ŋwə nəmòk à ye
mvwe' lak yà'sə nə liŋ ye à ye də Sàkàriyà. Yi à ye ŋgà fa Nwì satikà', nə
sə fak bə bòp bʉ̀ ŋgàa fa satikà' sə wo togə wo də Àbijà. Fana liŋ ŋgwe
ye à ye Àlisabè. Ŋwà ènə à ye sə' ŋgwì bʉ̀ Aròŋ wèŋ.
6 Sàkàriyà bə Àlisabè à ye kəkʉrə mantombìi Nwì, nə sə noŋsə lʉ̀k
mvəsə Tà Nwì à fa sə zìnə.
7 Wo ànə ka bwe tse' bʉ̀ʉsə Àlisabè nə à ye nzeŋ fana wo reŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ,
co wo kà mwe mok dzə.
8 Nùmbu mòk à ye mvək kʉrə bohòbòp bʉ̀ʉ Sàkàriyà ŋgòsə fàk
mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə fana Sàkàriyà sə gʉ fàak ye co ŋgà fa
satikà'.
9 Ànə geŋ wo təm bèŋ mʉmvə'nə wo gʉ̀gə̀ yàwo, fana yà' zʉ də
Sàkàriyàa ni lo mʉmvwe' ndap Tà Nwì nə ghaŋ nə yi, nə tɛŋ rəmsə
làmindà.
10 Yi ànə ni lo mʉ ndap Nwì anə ŋgòtɛ̀ŋ làmindà sə fana bwìŋ pwe' sə
lɛŋ Nwì ma sə mbi mvə' nə wo gʉ̀gə̀ə.

11 Fana masinjà Nwì kurə tesə və, nə kə təəŋ kok bo mamàk mvwe' kàm
nə Sàkàriyà à sə tɛ̀ŋ fa Nwì làmindà nə. 12 Sàkàriyà ànə ye masinjà Nwì
nə fana yi mərə, nə sə kaŋ bə wʉə.
13 Fana masinjà Nwì nə dʉk fa Sàkàriyà də nà'a kà wəp. Nə tsok fa nà'
də, <<Nwì a yuk pìriyà yòlaŋ. Nə yeè nə də ŋgwe yo Àlisabèe nə dzə fa
wu mombam. Yi dzə nà', wù to liŋ ye də Jon.
14 Mo ènə nə gʉ wu, wù kwa wùriŋ. Nə ye də bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə kwa
bʉ̀ʉsə wo dzə yi sə'.
15 Jon nə nə ye ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ bohòTà Nwì. Yi nə kà rùuk sə gʉgʉŋ no.
Yi nə rwiŋ bə Yòŋsə nə Rərɛŋ, ye jəŋ mvək nə wo dzə yi, nə lo mantombì.
16 Yi nə gʉ ya bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ bʉ̀ʉŋ və bohòTà Nwì àwo.
17 Tà Nwìi nə tum lo yi mantombìi yi bə nsàp yòŋsə nə ye ŋàaŋ sə yi
ànə fa Àlajà. Jon nə nə gʉ tɛ̀' wèŋ ŋgòdzəm bwe awo. Yi nə gʉ bʉ̀ ŋgàa
loho ntu' wèŋ tsərə ŋgògʉ̀ bəboŋ bə ŋkərə nə co bʉ̀ʉ sə wo kəkʉrə mʉ
lisə Nwì wèeŋ tsərəgəə. Yà'a mvə'nə yi gʉ fʉhʉ noŋsə fa Tà Nwì bʉ̀ʉ ye
wèŋ.>>
18 Ànə geŋ, Sàkàriyà fek masinjà Nwì nə dʉk də, <<Aco mʉ̀ dzəm ncèp
ènə yè'sə va? Bʉsə ves ŋgwe am a rèŋ wes ba fo' laŋ.>>
19 Masinjà Nwì nə dʉk fa Sàkàriyà də, <<A mʉ̀ʉ Gabriyà nə mʉ təəŋgə
mantombìi Tà Nwì. Tà Nwì tum mʉ yi, də mʉ və, nə tsok fa wu ntirə nə
bəboŋ ènə.
20 Nə ye də, cùu nə loho wu, wù kà cèp to, tè kə wɛs mvək nə Àlisabèe
nə dzə mo ànə, bʉ̀ʉsə mʉ̀ tsə' wu ntirə nə Tà Nwì nə fana wù kà nà' də
a vɛ'nə zìnə dzəm, ŋga yà'a nə ye vɛ'nə ŋga mvək nə dzèeŋ.>>
21 Mvə'nə masinjà Nwì ànə sə tsok fa Sàkàriyà ntirə ènə fana bwìŋ sə
tək yi sə ntòmbi, nə sə mərə də yi ka nènàk tesə və bʉ̀ʉ yà lɛ.
22 Yi ànə tesə və fana yi kà bohòbwìŋ mok cèp to fe'lə. Fana wo riŋ də
Nwì nì tsə' fa yi yumok mʉmvwe' ndap ye nə ghaŋ nə laŋ. Mvə'nə yi ànə
sə ka cù mok cep to fana yi də yi cep yumok, yi sə ni megu mok bo.
23 Yi ànə gʉ wes fàha ye mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə fana yi bwi
foho lo nda'à yi.
24 Ànə ca megu mvək momjo fana ŋgwe ye Àlisabè nə zʉʉŋ, nə sə cum
swihi megu mok mʉ nda'à tətè ŋwʉ tàŋ.
25 Àlisabè nə sə dʉk də, <<Mvə̀k kʉ̀rə, fana Tà Nwì nə tɛsə nə mʉ, nə
jəŋ fis gɛsə lo marè'tu àm nə mʉ̀ tse'gə̀ mʉtsətsə'rə bwìŋ nə.>>

Masinjà Nwì Tsə' Mèri Də Nà'a Nə Zʉʉŋ

26 Bum yè'sə ànə ye ŋga zʉm Àlisabèe ŋwʉ ntùŋfu, fana Nwì tumsə
masinjà ye Gabriyà mvwe' mʉntòlak mòk mvwe' nzeŋgòGalìli nə wo togə
fo' də Nazàrɛ.
27 Də nà'a kə tsok fa mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ nə nà'a nə ye ŋgwe Jòsep nà'a yumok.
Jòsep nə à ye njàŋ bə ŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd. Liŋ wà'ŋgwɛ̀ŋ nə à ye də Mèri.
28 Masinjà Nwì nə à və bohòmo ŋwà nə, nə cepsə nà' dʉk də, <<Fifi ye
bohòwù. Tà Nwì cu wèŋ nə, yi nə se wu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.>>
29 Ntʉm à tesə bisə Mèri vɛ'ɛ pwe'. Yi tsərə dʉk də ncèp ènə yè'sə dalɛ.
30 Masinjà Nwì nə dʉk fa fe'lə yi də, <<Mèri, kà də wu wəp dʉk, Nwì a
ye bəboŋ bohòwù ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
31 Yeè, wu nə zʉʉŋ, nə dzə mo ŋwəmbam. Wo nə to liŋ ye də Jisòs.

32 Yi nə ye ŋwà nè ghaŋ, fana liŋ ye nə ye də Nwì nè ghaŋ. Tà Nwìi nə gʉ yi kok gaŋ tàcici ye Devìd.
33 Fana yi nə ye ŋkum bʉ̀ʉ Jàkop, sè wo sə̀' bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ wo. Dzə̀' ŋkum ye nə, nə kà kə̀ lə̀ yuk.>>
34 Mèri fek masinjà Nwì nə dʉk də, <<Mʉ nə zʉʉŋ yè'sə va, ŋga mʉ̀ ka ŋwə̀mbam rì nɛ?>>
35 Masinjà nə dʉk fa Mèri də, <<Yòŋsə nè Rərɛŋ nə və bohòwù, fana ŋàaŋ sè Nwì nè ghaŋ nə nə ye bohòwù. Ye də wo nə to mo nè rərɛŋ nè'nə də, mo Nwì.
36 Tsərə na yòo mo tɛ̀' yo Àlisabè, nè wo togè yi də yi nzeŋ. Yi tse' zʉm ŋga'a ŋwʉ ntùŋfu, ŋga yi a rèeŋ.
37 Bʉsə̀ yusə̀ co Nwì kà gʉ̀ too bʉ̀ə̀.>>
38 Mèri dʉk də, <<Yumok ka bʉp. Mʉ yè'sə mo fàk Tà Nwì. Nwìi gʉ bohòmʉ̀ mvəsə̀ wù dʉk yà'sə.>> Fana masinjà Nwì nə me'rə Mèri, nə lo.

Mèri Kɛ' LòƗgòKə̀ Cèpsə Àlisabè

39 A cu momjo fana Mèri fʉhʉ, nə lokok lo nènàk mvwe' lak mok sə̀ yà'a mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, nè a fo' bə nda wùriŋ.
40 A kə̀ dzèŋ fo' fana yi lo mʉmvwe' ndap Sàkàriyà, nə kə cepsə Àlisabè.
41 Mèri ànə cepsə Àlisabè nə fana mo nè ndzə vəə Àlisabè nə gì tsoho nja. Mo nə à tsoho vɛ'nə fana Àlisabè nə rwiŋ bə Yòŋsə nè Rərɛŋ nə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
42 Yi cep fa Mèri bə ŋàŋ də, <<Mèri, wu yè'e ŋwà nè Tà Nwì a sè wu mʉtsətsə'rə bèba pwe'. Yi nə se mo nè ndzə vəə wù ànə sə̀'.>>
43 Yi dʉk mali mok sə̀' də, <<Nè'nə yè'sə nsàp yu yà, nè də ma Tà Nwì àm və ŋgòkɛ' yə mʉ ɛ?
44 Mèri, mvə̀'nə̀ wù cèpsə mʉ fana mo nè ndzə vəə mʉ̀ nə tsoho bə kwəkwa.
45 Nə ye də a rɛŋsi bohòwù bʉ̀ʉsə̀ wù a dzəm də ntirè nè Tà Nwì à tsə̀' fa wu nə, nə ye zìnə.>>
46 Mèri yəm fəsə fa nà' ndzənə ŋkì də,
<<Ntʉm am sə kuksə Tà Nwì ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
47 Mʉ̀ sə kwa, bʉ̀ʉsə̀ yi a lùŋsə mʉ.
48 Nwì a ka mʉ swi, nə tsəm tse' mʉ ŋgà fàk ye nə̀ jo,
Fana ye jəŋ ŋga'a bwìŋ pwe' nə sə to mʉ də, ŋgà rɛŋsi.
49 A vɛ'nə bʉ̀ʉ bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ Tà Nwì nə̀ ghaŋ nə a gʉ̀ bohòmʉ̀.
Fana mʉ̀ sə dʉk də, liŋ yee ye rərɛŋ.
50 Yi koksəgə̀ manziŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo wəpgə̀ yi, nə ye bə ŋgwì bʉ̀ awo pwe'.
51 Nwì a sà bo ye sə̀ yà' tse' ŋàŋ,
nə bɛ' samsə bʉ̀ ŋgàa nɛ̀ ni' wèŋ bə bum awo sə̀ wo sə tsəm də wo nə gʉ.
52 Yi a susə ŋkəŋkum sə̀ ghaŋ mʉmvwe' kapràak awo,
nə te' lokoksə bʉ̀ʉ sə̀ wo jəgə̀ ni' àwo sə nze.
53 Yi a fa bʉ̀ʉ sə̀ njè sə ya wo bum sə̀ bèboŋ wùriŋ,
nə jum gɛsə lo ŋgàa ghàk wèŋ botu.
54 Yi a nəmsə yusə̀ yi à kà' bohòtàcicii avès wèŋ,
nə tɛsə ŋgàa fàak ye sə̀ wo bʉ̀ʉ Izùrɛ.
55 Yi à sə nìtsə̀' kosə̀manziŋ ye bohòAbràham,
nə ye bohòŋgwì bʉ̀ ye sə̀' nə mvèsə̀.>>

56 Mèri à cu bə Àlisabè co ŋwʉ tɛ', fana yi bwi foho lo la'à yi.

Wo Dzə Jon

57 Mvèk ànə kʉrə bohòÀlisabè ŋgòdzə fana yi dzə mombam.
58 Ŋge' ye bə njənjàaŋ ye wèŋ à yuk mvè'nə Tà Nwì à gʉ̀ yi bəboŋ fana wo kwa yàwo sə̀'.
59 Mo nə ànə dzeŋ ntɛŋ mò'fis fana wo jəŋ və yi ŋgòkom fa yi tu mbəmbam. Wo də wo nə to fa mo nə liŋ tɛ̀' ye də Sàkàriyà.
60 Ma ye kà vɛ'nə dzəm, nə dʉk də, <<Liŋ mo nə də Jon.>>
61 Wo dʉk fa yi də, <<Hàva', liŋ njàŋ yòmòk ka vɛ'nə yeŋ yuk.>>
62 Ànə geŋ, wo gʉ bo ŋgòfek tɛ̀' ye də nà' dzəm də liŋ mo nə nə ye də ndà lɛ.
63 Sàkàriyà dʉk də wo fa yi ŋwàk. Fana yi com nja də, <<Liŋ mo nə Jon.>> Wo à mərə wes pwe'.
64 Ye jəŋ sə̀ ghà nà'nə, fana Sàkàriyà ye ŋgòcèp fe'lə cù səmok, nə sə kwasə Nwì.
65 Wʉə à ko ŋge' ye wèŋ pwe', fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à cu mvwe' nda sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà pwe' à yuk bum yè'sə.
66 Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi yuk bum yè'sə à sə tsərə, nə sə muu vèm də, <<Mo ènə nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ fòlɛ?>> Yà' à sə yəən jəja də, ŋàaŋ Tà Nwìi bohòmo ènə.
67 Sàkàriyà tɛ̀'ɛ Jon à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana yi cep yusə̀ Nwì fa yi də yi cep. Yi à cèp də,
68 <<Vesùwèeŋ kwasə Tà nə̀ yi Nwì bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ.
Yi a və̀ ŋgòtɛsə bʉ̀ʉ ye wèŋ, nə fiŋ me'rə fis wo sənə ŋgə'.
69 Yi a fa vesùwèŋ ŋgà gèm bwìŋ nə̀ ghaŋ nə̀ yi ŋgwì bʉ̀ ŋgà fàk ye Devìd.
70 Yi ànə cep yè'sə taaŋ ntɛ̀ŋ mʉ cùhù ŋgàa tsòhòbum ye sə̀ wo bʉ̀ʉ sə̀ rərɛŋ.
71 Yi à kàk də yi nə fis ves bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ ves,
nə kak də yi nə fis ves ndzə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo dzèeŋgə̀ vesùwèŋ.
72 Yi à kàk fa tàcici avès wèŋ də yi nə koksə manziŋ bohòwo,
fana yi noŋsə rʉ̀k ye nə̀ rərɛŋ nə̀ yi à zʉ nə.
73-74 Yi à kɛ̀ŋ bohòTàcici àvès Abràham gʉgʉŋ dʉk də yi nə fis vesùwèŋ ndzə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ vesùwèŋ,
ya vesùwèeŋ kuksə yi nə kà wəp,
75 nə sə fak bohòyi bə ntʉm nə̀ rərɛŋ nə ye kəkʉrə mʉ lisə̀ yi nùumbu pwe' sə̀ a cu.
76 Wù mo àm, wo nə to wu də ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ yi Nwì nə̀ ghaŋ nə.
Wu nə sə lo mantombìi Tà ŋgògʉ̀ tsə'rə fa yi mandzə̀ ye nə.
77 Wu nə tsoho fa bʉ̀ʉ ye wèŋ də yi nə swifa wo bʉp awo, ya ŋga wo nə tse' lùŋ.
78 Bʉsə̀ Nwì àvèes ŋgà koksəmanziŋ nə ye ntʉm fəfwèŋ.
Yi nə gʉ ves ŋgòyə lù nə̀ nje nə ŋga nà' to tsə və̀ mʉ ni'ì vès co nùm,
79 nə rɛŋ tsoŋ mʉ tuhù bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mvwe' tsətsèŋ kpʉ,
ŋga yi sə gʉ̀msə kɛ' ves mvwe' mandzə̀ nə̀ nà' tse' fifi.>>
80 Mo nə à kuk, nə sə gʉŋ bə ŋgùpni' nə ye bə yòŋsə̀. Yi à sə cugə̀ ŋgəà.
Yi à cu mvwe' ànə tətè kə wɛs nùmbu nə̀ yi kʉ̀rə ŋgòtesə və̀ jəja bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ.

2

Wo Dzə Jisòs (Mat. 1:18-25)

1 Mvèk ànə à ye ŋga ŋkum Kaisà Agostònè mvwe' nze Rumà dʉk də wo taŋ bʉ̀ʉ ye pwe'.
2 Mvà'nà wo à ta yèto bwìŋ vɛ'nə yè'sə, à ye ŋga govənònè mvwe' nze Sìriyà à ye Kwìrinòs.
3 A ye vɛ'nə, fana ndàaŋwè pwe' sə lo ŋgòkə̀ còm liŋ ye mvwe' lak ye sə̀ yi à tesə fo'.
4 Jòsep à ye'e mè'rə ye lak Nazàrɛ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, ŋgòlòJùdiyà mvwe' buk lak Betèrèhem, mvwe' sə̀ wo à dzə ŋkum Devìd. Jòsep à sə lòfo' bʉ̀ʉsə̀ yi à ye njàŋ bə ŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd nə.
5 Yi à lòbə Mèri nə̀ yi à sak nà' gù, də bə nà'a kə com liŋ awo. A ye ŋga Mèri nə bə zʉm.
6 A kə̀ dzèŋ fo', fana mvèk kʉrə bohòMèri ŋgòdzə.
7 Mèri dzə mo ŋgwɛ̀ŋ ye, mo ŋwèmbam. Yi lim gesə nà' ndzənə cèk, nə noŋsə nà' sənə ŋgwes nə wo fagə̀ nàamŋgòŋ wèŋ zʉzʉ ca. Bʉsə̀ mvwe' nòoŋ à ka bohòwo mʉmvwe' ndap nə̀ ŋkʉ̀ìŋ wèeŋ kə nòoŋgə̀ mbwa nə yeŋ.

Ganakù' Wèŋ Və̀ ŊgòCèpsə Jisòs Mvà'nə̀ Wo Dzə Yi

8 Ganakùu' mok wèŋ à ye mvwe' lak yà'sə, sə̀ wo à cu nòoŋ ŋgòkʉ̀k nsùŋgaaŋ awo nə̀ ndzəmə̀.
9 Mvəsə̀ wo à cu fo' fana masinjà Tà Nwì kurə tesə və bohòwo, marɛŋ Tà Nwì nə rɛŋ mvwe' sə̀ wo à ye sə nèbʉp. Wo a yə vɛ'nə, wʉə ko wo wùriŋ.
10 Masinjà Nwì nə dʉk fa wo dʉk də, <<Yeè, wèeŋ kà wəp. Mʉ̀ jə və̀ fa weŋ yè'sə Ntirè nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a ye bohòndàaŋwè pwe'fo'. Ntirè nə nà' tse' kwəkwa wùriŋ.
11 Bʉsə̀ nùmbu nə̀ ntinə ènə, wo dzə ŋgà lùŋsə̀ bwìŋ àwèŋ mvwe' lak Devìd. A yi nə̀ yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə ye Tà sə̀'.
12 Wèeŋ nə kə ye ŋga wo lim mo nəmòk bə cèk, nə noŋsə yi sənə ŋgwes, fana wèŋ riŋ də nà'a yi.>>
13 Wo ànə geŋ də wo kʉk à, wo ye masinjàa Nwì vɛ'ɛ nduk, ŋga wo sə yəm kùksə liŋ Nwì bə ŋkì.
14 Wo sə dʉk də,
<<Kə̀kùksə̀ə ye bohòNwì nə̀ yi cu mvwe' sə̀ ghaŋ mʉ ntòbu.
Fifi ye sə nzeŋgòŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ yi dzəm yà'wèŋ.>>
15 Masinjàa Nwì sə à lògɛsə lòmʉbu. Fana ganakùu' sə wèŋ dʉk də, <<A bə̀boŋ də vesùwèeŋ lo-ɛ mvwe' lak Betèrèhem anə è, nə kə ja'a na yusə̀ yà'a fo', sə̀ Tà Nwì tsə̀' fa ves yè'sə.>>
16 Wo à lòvɛ'ɛ nənàk. A kə̀ dzèeŋ, wo ye Mèri bə Jòsep nə ye mo nə ŋga yi nòsə ŋgwesə̀.
17 Ganakuu' sə à yə nà' fana wo ye ŋga'a ŋgòtsòho fa bwìŋ yusə̀ wo anə yuk bə liŋ mo nə pwe'fo'.
18 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə yuk yusə̀ ganakùu' sə à tsə̀'ə sə à mərə wes pwe' nə pwe'.
19 Mèri à ko nòŋsə bum yè'sə pwe'fo' sə vəə yi, nə sə tsərə bə zeŋ ghà yà lòoŋ.

20 Ganakùu' sə à bwìŋ foho lòo, wo sə kwasə, nə sə kuksə lo liŋ Nwì, bʉ̀ʉ
yusə wo yuk nə ye sə. Yà' ànə ye megu sə' mʉmvə'nə masinjà Nwì anə
tsok wo sə.

Wo To Fa Jisòs Liŋ

21 A kə dzèŋ ntɛŋ mò'fis, mvək kʉ̀rə də wo kom fa mo nə tu fana wo to
fa yi liŋ də Jisòs. Yè'sə liŋ sə masinjà Nwì ànə to fa yi yà' ŋga wo ka yi
ntòzʉʉŋ.

22 Mvək à kʉrə bohòMèri bə Jòsep də wo gʉ yusə lʉ̀ʉk Musì sə dʉk,
ya ŋga wo ye yàwo mok sə' rərɛŋ. Anə geŋ, wo jə lo mo nə mvwe' lak
Jòrosalèm ŋgòkə nì fa yi bohòTà Nwì.

23 Wo ànə com noŋsə ndzənə ŋwàk lʉ̀k Tà Nwì dʉk də, <<Wo nə cok
noŋsə fa Tà mo tu nə̀ yi ŋwèmbam.>>

24 Wo à lòŋgòfa satikà' nə̀ lʉ̀ʉk Tà Nwì sə dʉk vɛ'nə. Yà'a yè'sə də, <<Wo
fa kəkəbʉ̀ŋ kè nsàp swi mòk co kəkəbʉ̀ŋ nà'a ba.>>

25 Ŋwə̀ nəmòk ànə ye mvwe' lak Jòrosalèm anə nə̀ liŋ ye à ye də Saimʉ̀.
Yi à ye ŋwə̀ nə̀ yi kəkʉrə mʉ lisə̀ Nwì, nə fa ntʉm ye bohòNwì pwe' nə̀
pwe'. Yi à sə tək ŋgòyə ghà nə̀ Nwìi nə mesə fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ ŋgə' àwo,
fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ sə ye bohòyi sə̀'.

26 Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ànə tsok fa yi də, yi nə kà ntòkpʉ tè yi ye Ŋkum
ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Tà Nwì ànə kak də yi nə tum vesə nə.

27 Yòŋsə nə ànə gʉ Saimʉ̀, fana yi lokok lo mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ
nə. Mvə'nə̀ ma bə tɛ'ɛ mo nə à jə və̀ Jisòs mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ
ŋgògʉ̀ yusə̀ lʉ̀k sə dʉk,

28 fana Saimʉ̀ kə le' tse' mo nə ndzə bohòyi, nə kwasə Nwì.

29 Yi à cèp də,

<<Tà, wù a gʉ̀ yusə̀ wù à cèep fana me'rə a mofàk yoo lo gɛsə bə fifi.
30 Bʉsə̀ nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ yə lù nə̀ njònə laŋ,
31 nə̀ wù à fʉ̀hʉ nòŋsə nà' mantombìi bwìŋ pwe' nə.
32 Nà'a marɛŋ nə̀ ŋgònì fa bʉ̀ lakmvum wèŋ mandzə̀ nə̀ njònə,
Nə ye ŋgògʉ̀ ya bwìiŋ wəp bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ.>>
33 Bum sə̀ Saimʉ̀ à cèp sə yà' à gʉ̀ ma mo nə bə tɛ'ɛ mo nə wo mərə wùriŋ.
34 Anə geŋ Saimʉ̀ sè wo, nə dʉk fa Mèri dʉk də, <<Nwì a cok fis mo ènə
ŋgògʉ̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ də wo gbʉ̀, mok lokok. Yi nə ye co yumòk
nə̀ ŋgònìtsə' bwìŋ mʉmvə'nə̀ Nwìi fagè bwìŋ lùŋ. Megu də bwìiŋ nə sə
cep bʉp bə zeŋ.
35 Fana tsətsərèə sə̀ yà' cu swìhi sə ntʉʉ̀ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə tesə və jəja. Ntʉm
yòo nə yaaŋ co ŋwè sòp nà' bə fèk bʉ̀ʉ mo nə sə̀'.>>

36 Ŋwà nəmòk ànə ye nə̀ liŋ ye à ye də Ana. Yi ye ŋgà tsòhòbum Nwì.
Liŋ tè' ye à ye də Fanuel. Liŋ bòp lak àwo à ye də Asè. Yi à ye ŋwà nə̀ yi
à rèŋ wùriŋ ŋga yi à cu bə ndu ye lùumŋgòŋ sàmba.

37 Yi à cu co ŋwà ŋgwemfə lùumŋgòŋ hum fwame'-ncòp-kwè. Yi kà
ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə me'rə yuk. Yi sə dzə̀ zʉzʉ, nə sə lɛŋ pìriyà, nə sə
kuksə Nwì nùm bə ndzəm.

38 Yi à və fo' sə̀ ghà nà'nə, nə kwasə Nwì. Yi sə cep bə nzak mo ènə
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à sə tək ŋgòyə də Nwìi nə fiŋ me'rə bʉ̀ʉ Jòrosalèm yà'a.

39 Mʉmvə'nə̀ wo ànə gʉ wɛs bum sə̀ lʉ̀ʉk Tà Nwì sə dzəm fana wo bwi
foho lo mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, nə̀ lak awo à ye fo', wo to yà' də Nazàrɛ.

40 Mo nə à kùk, nə tse' ŋàŋ. Yi à tse' ŋkərə̀, fana Nwì sə sè yi sə̀' wùriŋ.

Jisòs LòƗgòKùksə Nwì Mʉ Ndap Nwì Nə Ghaŋ

41 Jòsep bə Mèri à sə cugə mvwe' lak Nazàrɛ anə fana wo sə loho
Jòrosalèm lùm bə lùm. Wo à sə lòŋgòkə zʉ ŋkà'a pasobà.
42 Jisòs à dzèŋ lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba fana yi yuŋ Mèri bə Jòsep, wo lo
mvwe' ŋkàk nə sòmok.
43 Nùmbu ŋkàk nə à càa fana, wo ye ŋgòbwì foho lòla'à wo. Jisòs cum
mam ye Jòrosalèm anə. Fana tɛ̀' ye bə ma ye kà bə zeŋ rì.
44 Wo à sə tsəm yàwo də Jisòos mʉŋgorə bʉ̀ʉ sə wo sə bwì lòo sə. Fana
wo gi yiskok tətè nùm co. Wo ye ŋga'a ŋgòlàp yi mʉŋgorə njənjàaŋ awo
bə ŋgɛ' awo wèŋ.
45 Wo kà yi yə, fana wo bwi foho lo Jòrosalèm anə ŋgòlàp yi.
46 Wo lap yi tətè nùmbu nə tɛ' à ye fana wo ye yi ŋga yi cu mʉ ndap
Nwì nə ghaŋ nə. A ye ŋga yi cu mʉtsətsə'rəə cicàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Yi sə
yu'rə yusə wo sə cèp sə, nə sə fek yà'wèŋ bum ye sə'.
47 Bʉ̀ʉ sə wo à yuk yusə yi sə cèp sə à mərə wes pwe' bə nsàp ŋkərə nə
yi à tse' ŋgòcèp bʉ̀sə fa bʉ̀ʉ sə wèŋ.
48 Jòsep bə Mèri à yə yi fana wo mərə wùriŋ. Fana Mèri fek yi də, <<Mo
àm, wu gʉ ves yè'e yà vɛ'nə ɛ? Ves tɛ̀' yo lap wu tətè ntʉm tesə lòbisə ves
pwe'.>>
49 Jisòs fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ nə sə lap mʉ də yà? Wèŋ nə ka riŋ də mʉ
tse' ŋgòcu mʉmvwe' ndap Tɛ̀' am riŋ à?>>
50 Wo kà ncèp nə yi cèp fa wo nà'nə rɛɛ̀ŋ.
51 Anə geŋ bə Jisòs wèŋ bwi foho lo Nazàrɛ anə, yi sə yuk dʉk awo. Ma
ye à ko nəmsə bum yè'sə pwe' sə ntʉʉ̀ yi.
52 Jisòs à sə kuk bə ni' nə ye bə ŋkərə. Bwìŋ à sə dzəm yi, Nwì dzəm yi
sə'.

3

TsətsòhòNə Jon
Ŋgà Bàptɛsə Bwìŋ
(Mat. 3:1-17, 14:3-12; Mak 1:1-11, 6:17-21; Jon 1:19-28)

1 Bum yè'e à ye ŋga Tìberiyùu ŋkum mvwe' nze Rumà yi lùumŋgòŋ
hum-ncòp-tàŋ. Poŋtiyòs Palè ye ye govənòmvwe' nze Jùdiyà, fana Heròye
ye ŋgà sak nze Galìli. Moma HeròNə liŋ yee Filìp à sə sak ye nze Ituriyà
bə Tràkònitì. Lìsaniyà à sə sak ye nze Abilin.
2 Anàs bə Kayofàs à ye yàwo ŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ. Ànə geŋ Nwì
cèp bohòJon mo Sàkàriyà ŋga yi cu ŋgəà.
3 Jon ànə yuk fana yi lokok nə gi kɛ' mvwe' lak sə yà' kʉəp ŋgʉ ndzəp
Jòridàŋ yà'a. Yi à sə tsòho fa bwìŋ dʉk də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp
awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, nə baptɛsə, ya Nwìi swi fa weŋ bʉp awèŋ.>>
4 Izayà ŋgà tsòhòbum Nwì ànə com bum yè'sə ndzənə ŋwàk ye də,
<<Ŋgì ŋwə nəmòk sə cèp torə və sə ŋgəà, nə sə yuhu də,
<Gʉ tsə'rə fa Tà Nwì mandzə ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə
ŋgògì cà ca.> >>
5 Wo rwisə tsə'rə ntòŋ pwe', nə fak laŋsə tsə'rə nda sə' pwe'.
Gʉ mandzəə sə yà'a gəgorə pwe' yà'a ye rərəŋ, nə laŋsə cwèe mandzəə
sə yà' ka làaŋ yeŋ.
6 Fana bwìŋ pwe'fo' nə ye lù nə Nwìi nə fa bwìŋ.

7 Mandzè ànə loho vɛ'ɛ bə bùu sə wo ànə sə və də Jon bàptɛsə wo. Fana
Jon duk fa wo də, <<Wèŋ ŋgwì bù no, tsə' weŋ ŋga'a ndà də wèeŋ caŋ,
nə swirə ŋgə' nə Nwìi nə fa bwìŋ nə ɛ?
8 Wèeŋ gu yusə aco yà' ni tsok də wèŋ bwì fa bup awèŋ ŋkwèŋ laŋ.
Wèeŋ kà də wèeŋ sə tsərə də aco wèŋ swirə ŋga wèŋ sə duhu na də,
<Tàcici àvès à ye Abràham> duk. Busə mu tsok fa weŋ də, aco Nwì jəŋ
lìis yè'e, nə gu fa Abràham bwe bə zeŋ sə'.
9 Yuk-a. Njàm nə nòsə kùk ŋgògwɛ' màk tu sə mbwè. Tu nə fòpwe' nə
nà' ka-a nto'o sə bəboŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nə te' tɛŋ gesə nà'
sə misə.>>

10 Bùu sə wo ànə yuk ncèp ènə fek yi duk də, <<Aco vès gu ŋga'a yè'sə
va?>>
11 Jon tsok fa wo də, <<Ŋwə nə wù tse' cəək nini ba, wù fa ŋwə nə yi ka
mò'fis tse' mòk. Ŋwə nə wù tse' zuzu, wù gapsə weŋ ŋwə nə yi ka tse'.>>

12 Bùu sə wo à ye ŋgàa ko mbàam tas mok à və, duk də Jon bàptɛsə wo.
Wo fek Jon nə də, <<Cicà, vèes gu va?>>
13 Yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Kà də wèeŋ jəŋ casə fe'lə mbàam ŋwə nəmòk
bə mfìp duk.>>

14 Sojàa mok wèŋ à vəə, nə fek yi sə' duk də, <<Vès yàvès ɛ? Vèes nə gu
va?>> Jon tsok fa yà'wèŋ duk də, <<Kà mbàm ŋwə nəmòk bə ŋàŋ fep jə,
nə kà ŋwə nəmòk wà na'tse'. Mbàam ŋwu àwèeŋ kòkurə bohòwèŋ>>

15 Bwìŋ ànə sə kuk Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à kàk də yi nə tum nə,
fana wo à yə Jon, wo ye ŋgòtsərə də kàmòk a yi nə àlɛ.
16 Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mù sə baptɛsə mègù weŋ yàm bə ndzəp,
nə yeè nə də, ŋwə nəmòk nə yi yam càsə mu nə və, nə mù ka kòkurə
ŋgòfirə fa yi kùuŋgùup ye yeŋ. Yi nə baptɛsə weŋ bə Yòŋsə nə Rərɛŋ, nə
ye bə mis.
17 Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ŋgòcìs nzaŋ bə zeŋ. Yi nə cis wes
nzaŋ sə, nə nəmsə yà' mu tapə, nə tɛŋ dzèdzèə sə sə mvwe' mis nà'a
kà lìigə.>>

18 Jon à sə tip kɛ' bwìŋ bə mandzè zəzok mumvè'nə yi sə tsòho fa wo
Ntirə nə Bəboŋ nə.
19 Yi à cèp bohòŋkum Heròsə' də nà' gù bup wùriŋ bùusə nà' ànə jəŋ
Hèrodiyà nə yi à ye ŋgwe moma ye Filìp. Heròna à gù bum mok sə yà' à
bup sə'.
20 Yi ànə gu fe'lə yumòk nə nà' bup càsə cù sə'. Yu nə yi ànə gu nə, à
ye də yi à ko lok Jon mu ndapndzəmə.

21 A ye ŋga Jon bàptɛsə mè bwìŋ pwe', fana Jisòs və, Jon baptɛsə yi sə'.
Jisòs ànə sə gu pìriyà fana ntòbu muhu to.
22 Fana Yòŋsə nə Rərɛŋ tsoŋ mubu co kəkəbùŋ. Nwì cep vesə mubu duk
də, <<Wù mo àm nə mù dzəm wu sə ntuù mù. Mù kwa bohòwù wùriŋ.>>

Tàcicii Jisòs
(Mat. 1:1-17)

23 Jisòs à yèto fàak ye ŋga yi co lùumŋgòŋ hum tɛ'. Tàcicii ye à ye mʉmvə' nè'e.*
24-38 Adàm nə ye mo Nwì. Sɛt ye mo Adàm.
Enos ye mo Sɛt. Kàyinàn ye mo Enos.
Màhalalì ye mo Kàyinàn. Jarè ye mo Màhalalì.
Enòk ye mo Jarè. Mètuselà ye mo Enòk.
Lamèk ye mo Mètuselà. Nuà ye mo Lamèk.
Shem ye mo Nuà. Arfasà ye mo Shem.
Kàyinàn ye mo Arfasà. Shelà ye mo Kàyinàn.
Ebà ye mo Shelà. Pelèk ye mo Ebà.
Ru ye mo Pelèk. Serù ye mo Ru.
Nahòye mo Serù. Terà ye mo Nahò.
Abràham ye mo Terà. Azìk ye mo Abràham.
Jàkop ye mo Azìk. Judà ye mo Jàkop.
Perè ye mo Judà. Hɛsròŋ ye mo Perè.
Arnì ye mo Hɛsròŋ. Adimìn ye mo Arnì.
Aminadàp ye mo Adimìn. Nasòŋ ye mo Aminadàp.
Samòŋ ye mo Nasòŋ. Bowàs ye mo Samòŋ.
Obè ye mo Bowàs. Jesì ye mo Obè.
Devìd ye mo Jesì. Natàŋ ye mo Devìd.
Matatà ye mo Natàŋ. Menà ye mo Matatà.
Meleyà ye mo Menà. Èliyakìm ye mo Meleyà.
Jonàm ye mo Èliyakìm. Jòsep ye mo Jonàm.
Judà ye mo Jòsep. Simiyòŋ ye mo Judà.
Levì ye mo Simiyòŋ. Màtat ye mo Levì.
Jorìm ye mo Màtat. Èlìyezè ye mo Jorìm.
Josuwà ye mo Èlìyezè. Er ye mo Josuwà.
Èlmadàm ye mo Er. Kosàm ye mo Èlmadàm.
Adì ye mo Kasàm. Melkì ye mo Adì.
Nerì ye mo Melkì. Shèyatiyè ye mo Nerì.
Zèrubabè ye mo Shèyatiyè. Resà ye mo Zèrubabè.
Joanàŋ ye mo Resà. Jodà ye mo Joanàŋ.
Josèk ye mo Jodà. Semèŋ ye mo Josèk.
Màtàtiyà ye mo Semèŋ. Maàt ye mo Màtàtiyà.
Nagè ye mo Maàt. Eslì ye mo Nagè.
Nahùm ye mo Eslì. Emòs ye mo Nahùm.
Màtàtiyà ye mo Emòs. Jòsep ye mo Màtàtiyà.
Janè ye mo Jòsep. Melkì ye mo Janè.
Levì ye mo Melkì. Màtat ye mo Levì.
Helì ye mo Màtat. Jòsep nə yi à ye mo Helì, yi à ye ŋwə nə bwìŋ sə tsərə də yi tè'ɛ Jisòs.

* **3:23 3:23** Wo-à be'lə ŋgo sə 24 kə dzeŋ 38 yè'e mvwe' mò'fis bʉʉsə yà' sə taŋsə tàcici wèŋ bə mandzə nə bʉ̀ Yamba wèŋ. Ghà nə wo à còm to ŋwàk nè'e à ye ŋga bwìŋ sə taŋsə liŋ tàcicii awo nə sə yeto bə nə yi cu ntòŋwʉm, nə sə taŋ foho lo maŋkwèŋ tèè kə dzeŋ mʉ nì'ì tàcici nə yi-à yèto. Bʉ̀ Yamba wèeŋ ta yètogə yàwo bə nə mantombì nə kə ləsə bə nə yi cu ŋwʉm mvə'nə vès a com yè'e.

4

Satà Mùmsə Jisòs
(Mat. 4:1-17; Mak 1:12-15)

1 Jisòs à bwì foho vè mvwe' ndzəp Jòridàŋ ŋga yi rwi bə Yòŋsə nè Rərɛŋ. Fana Yòŋsə nə jə lo yi mvwe' səmok sə ŋgəà.
2 Satà nè yi ŋkum ze' nə ànə mumsə yi mvwe' yà'sə nùumbu hum kwè. Mvək ànə à ye, yi kà yumok momjo zʉ lok, fana njè yaŋ yi ŋga nùumbu sə hum kwè sə mèe.
3 Satà nə cep bohòyi dʉk də, <<A ye-a ŋga wu mo Nwì, wù cep-a bohòlìs nè'e ŋga nà'a bʉʉŋ bɛŋ ŋga wu zʉ.>>
4 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də, <Kaco ŋwè cum megu bʉ̀ʉ ŋàaŋ zʉzʉ yeŋ.> >>
5 Satà jə lo yi mʉ tu nda nəmòk, nə niŋ fa yi lak sè sə nzeŋgòŋ pwe' kɛ̀' mò'fis.
6 Yi dʉk də, <<Mʉ nə fa wu ŋàŋ bə lak yè'sə nə ye ghàak sè fòpwe'. Nwì ànə fa yà' pwe' ndzə bòhòmʉ̀ yi, nə yeè nə də, mʉ̀ tse' ŋàaŋ sè ŋgòfa yà' bohòŋwè nè ntʉm àm dzəm.
7 Bum yè'sə pwe' nə ye yò, ŋga wu kuksə-a mʉ.>>
8 Jisòs dʉk də, <<Cu ndzənə ŋwàk Nwì nə də, <Ŋwè tse' ŋgòkùksə Tà nè yi Nwì ye, nə fak megu sə' bohòyi yiìyi.> >>
9 Satà jə lo Jisòs mʉ Jòrosalèm, nə kə tes yi mʉ ndùndap Nwì nè ghaŋ nə mvwe' sə yà' sap càsə. Yi dʉk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwì, wù li gbʉ tsooŋ mʉ ndùndap fɛɛŋ.
10 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də, <Nwìi nə fa masinjàa ye ŋàŋ ŋgòjə ŋkərə bohòwù.>
11 Yà' cu nja sà' də, <Wo nə kotse' wu mʉtsə bə bo awo, ya wu nə kà kù nà kù ta.> >>
12 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wo də, <Wù ka tse' ŋgòbʉə ja'a Tà nè yi Nwì yòtse'.> >>
13 Satà nə ànə mumsə wes Jisòs vɛ'nə, fana yi me'rə tse' nà' ghàr.
14 Fana Jisòs bwi foho lo mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Ŋàaŋ Yòŋsə nè Rərɛŋ à ye bohòyi. Bwìŋ anə yuk wes nzu Jisòs mvwe' tò'o lak yà'sə pwe'.
15 Yi a sə yə'rə bʉ̀ʉ sə mʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, fana bwìŋ pwe' sə kuksə yi.

Bʉ̀ʉ Sà Mvwe' Lak Nazàrɛ
Bèŋ Jisòs
(Mat. 13:53-58; Mak 6:1-6)

16 Jisòs ànə bwi foho lo mʉ Nazàrɛ, lak sà yi ànə kuk fo'. À ye nùmbu dzà bʉ̀ʉ Jus, yi lo mʉ ndap pìriyà, sà' mvà'nà yi ànə sə lo mantombì. Yi lokok təəŋ mʉtsə, nə taŋ ndzənə ŋwàk Nwì. 17 Wo ànə fa yi ŋwàk Ìzayà, nà yi ànə ye ŋgà tsòhòbum Nwì. Yi fiŋ, nə muk ŋwàk nə, nə ye mvwe' sə wo ànə com nja də,
18 <<Tà Nwì a fa mʉ yòŋsə ye,
bʉʉsə yi a cok fis mʉ də mʉ tsoho fa Ntirə nè Bèboŋ bohòbʉ̀ ŋgàa jìŋ wèŋ.
Yi a tum mʉ də mʉ kə tsoho fa bʉ̀ʉ sə wo cu ndapndzəm də wo nə fis me'rə wo.
Mʉ tsok fa bʉ̀ ŋgàa ntwìlis wèŋ də wo nə ye bum sèmok.
Mʉ fiŋ me'rə bʉ̀ʉ sə wo cu bə ŋgə'.

19 Nə tsok fa bwìŋ də lùmŋgòŋ nə Tà Nwìi nə kə luŋsə bʉ̀ʉ ye wèŋ nə və
laŋ.>>
20 Yi ànə taŋ mesə vɛ'nə fana yi lok nà', nə fa nà' bohòŋwə nə yi tɛsəgə
mʉmvwe' ndap pìriyà nə, nə cum tsoŋ nze, nə ye ŋgòtsòho. Bʉ̀ʉ sə wo
ànə ye mʉmvwe' ndap pìriyà nə wèŋ à sə kʉ̀k tse' mègù mok yi.
21 Yi ye ŋgòtsə' fa bʉ̀ʉ sə də, <<Yusə yà'a ndzənə ŋwàk Nwì sə bʉ̀ʉŋ və
ntinə zìnə mʉmvə'nə wèŋ yuk ŋga mʉ̀ ta yè'sə.>>
22 Bwìŋ à kwa bohòyi, bə lə̀lʉm ncèep sə̀ yà' à sə tesə kə̀ cùhù yi. Wo
sə fe'rə də, <<Nè'e ka mo Jòsep ye àlɛ?>>
23 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ riŋ də wèeŋ nə mak fa mʉ gbʉ' nè'e də,
<Ŋgà ncàp, gʉŋsə-a ni' yò.> A yà'a də, <Wu gʉ̀ bum sə̀ vès a yuk də wù a
sə gʉ̀ yà' mvwe' lak Kàpanùm yà'a, mʉ ntòla'à wù fɛɛŋ sə̀'.> >>
24 Yi dʉk fa fe'lə wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ nə zìnə də, bʉ̀ʉ sə mʉ ntòlak
kà ŋgà tsòhòbum Nwì nə yi tesə sə̀' mvwe' ntòlak ànə co yumok jəgə̀.
25 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə də, ghà nə̀ Alajà à cu fo' nà'a, bàa yepmfə à ye
mvwe' lak Izùrɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Mvək nə mbʉ̀ŋ à sə kà ligə̀ mʉnə lùumŋgòŋ
tɛ' bə bwes fana, njè ko nzeŋgòŋ nə pwe'.
26 Nwì ànə ka Alajà bohòbàa yepmfə avès ŋgòfa yi zʉzʉ sə̀' tum, yi à tum
lònà' bohòŋwà ŋgwemfə nə mvwe' lak Zarefà nə mvwe' nzeŋgòSidòŋ.
27 Ŋgàa kuturu ànə ye mvwe' lak Izùrɛ sə̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ mʉmvə̀k nə Alasà
ànə cum fo' nà'a. Fana yi ànə ka ŋwə̀ àvès nə mò'fis gʉŋsə, yi à gʉŋsə
mègù Namàn nə yi ŋwə̀ Sìriyà.>>
28 Bʉ̀ʉ sə wo ànə ye mʉmvwe' ndap pìriyà anə, à yuk bum sə̀ Jisòs à
cèep fana ntʉm cəp wo nə̀bʉp.
29 Wo lokok, nə soŋ dapsə fis mʉntòlak anə, nə jəŋ lo yi mʉ tu nda nə̀
wo a ci lak awo mbwa, ya wo dusə mak tsoŋ lo yi sə bamə̀ anə.
30 Fana yi swɛ'ɛ tesə ndzə bohòwo anə, nə gi ca mʉtsətsə'rəə wo anə
nə lo yuye.

Jisòs Bɛ'fis Yòŋsə̀ Ze' Ndzə̀ Nì'ì Ŋwə̀ Nəmòk (Mak 1:21-28)

31 Jisòs à lòmvwe' lak Kàpanùm nə mvwe' nzeŋgòGalìli, fana yi sə yə'rə
bwìŋ fo' nùmbu dzə̀.
32 Wo à mərə pwe', bʉ̀ʉsə ncèp nə yi à sə cèp nə, à ye nsàp nə nje zok
bə ŋàŋ.
33 Ŋwə̀ nəmòk ànə ye mʉ ndap pìriyà anə, nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ ze' ndzə
ni'ì yi. Yi cep torə fis bə ŋàŋ dʉk də,
34 <<Hàva', Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? Wù və̀
yè'sə ŋgòzə ves à? Mʉ̀ riŋ wu bə̀boŋni, wu mo Nwì nə̀ wu rərɛŋ nə.>>
35 Jisòs ghamsə yòŋsə̀ nə, nə dʉk fa yi də, <<Lok cùu yò, nə ca tesə ndzə
ni'ì ŋwə̀ ènə.>> Ze' nə bwi' mak ŋwə̀ nə sə nze, nə tesə gɛsə lo, nə kà yi
yumok gʉ̀.
36 Bwìŋ à mərə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə fe'rə kɛ'ca də, <<Hàva', yè'sə yà vɛ'nə
ɛ? Ŋwə̀ nè'e sə cep bə ncèep sə̀ yà' tse' ŋàŋ, fana yòŋsə̀ ze' sə tesə ndzə
ni'ì bwìŋ.>>
37 Fana nzu bum sə̀ Jisòs à gʉ̀ yè'sə yuhu lo mvwe' nzeŋgòànə pwe'.

Jisòs Gʉŋsə Ngàa Yiyaŋ Ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ (Mat. 8:14-17; Mak 1:29-34)

38 Jisòs à mè'rə mʉ ndap pìriyà anə, nə lo mʉ nda'à Saimʉ̀. À ye ŋga mali Saimʉ̀ nə sə ya yiyaŋ wùriŋ. Fana wo tsok fa Jisòs bə zeŋ.
39 Yi lo kə təəŋ ŋgʉ kèe nà', nə cep bohòyiya nə. Yiya nə à mè'rə yi ghà nà'nə. Yi lokok, nə lap fa wo zʉzʉ.
40 Nùm à co, fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' ŋge' awo sə̀ wo à tse' yiyaŋ zok zok jə və yà'wèŋ bohòJisòs. Yi jwɛŋ wo bə bo ye, fana yiyaŋ awo me.
41 Yòŋsəə ze' wèŋ à sə tesə ndzə ni'ì bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə cep sa'rə də, <<Wu mo Nwì.>> Jisòs ghamsə yà'wèŋ də yà'wèeŋ kà cèp, bʉ̀ʉsə̀ wo ànə riŋ də a yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì ànə kak də yi nə tum və nə.

Jisòs Tsòho LòNzak Nwì Mvwe' Nzeŋgòŋ Galìli Pwe' (Mak 1:35-39)

42 Tsok à rɛŋ, Jisòs me'rə ntòlak nə, nə lo mvwe' səmok yiìyi. Bʉ̀ʉ sə wèŋ ye ŋgòlàp yi. Wo ànə ye yi fana wo lap mandzə ŋgògʉ̀ də yi kà lò.
43 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ tse' ŋgòtsòho lòNtirə nə̀ Bəboŋ nə nà'a bə gaŋ ŋkum Nwì nə mvwe' buhu lak mok sə̀'. Bʉsə̀ yà'a yusə̀ Nwì a tum mʉ də mʉ gʉ sə.>>
44 Fana yi sə tsoho kɛ' lo mʉnə ndap pìriyà wèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə pwe'.

5

Jisòs To Bʉ̀ Ŋgàa Fàak Ye Sə̀ Mantombì Kwè (Mat. 4:18-22; Mak 1:16-20)

1 A ye nùmbu mòk ŋga Jisòs tə ŋgʉ tèm Jènesarè fana bwìŋ kə rwiŋ fo' vɛ'ɛ fak fak. Bwìŋ sə nik kʉəp lo ŋgʉ ni'ì yi, ŋgòyuk ncèp Nwì.
2 Jisòs ye ŋga ŋgwes tə ŋgʉ tèm anə ba ŋga ŋgàa ko fuk wèŋ ànə tes yà', nə lo ŋgòcùk ram awo.
3 Yi ni lo sənə ŋgwes nə̀ Saimʉ̀ ànə tse' nà' yi, nə dʉk nà' də nà'a bwi' gɛsə ŋgwes nə mvwe' ŋgʉ ndzəp nə momjo. Fana yi cum ca, nə sə yə'rə bʉ̀ʉ sə.
4 Yi à mèsə yəyə'rə nə fana yi dʉk fa Saimʉ̀ də, <<Bwi' lo ŋgwes nə mvwe' sə̀ ndzəp nə cəco ya weŋ ŋge' yòo gesə ram sə ndzəpə̀, nə ko fuk.>>
5 Saimʉ̀ dʉk fa yi də, <<Tɛ̀', vès fuk nòoŋ tè tsok rɛŋ vès kà fuk nə̀ mò'fis ko. Fana bʉ̀ʉsə̀ wù cèp vɛ'nə, mʉ nə mak gesə ram nə sə ndzəpə̀ anə.>>
6 Wo ànə mak gesə ram nə sə ndzəpə̀ anə, nə ko fuk vɛ'ɛ nə̀bʉp, ram nə ye ŋgòtiŋ.
7 Fana wo bak gesə lo fa ŋge' awo sə̀ bə ŋgwes mòk nə bo, də yà'a və kə tɛsə wo. Wo və, nə rusə ŋgwes awo sə bə fuk fana yà' ye ŋgòcəəŋ lòsə ndzəpə̀.
8 Saimʉ̀ ànə yeŋ nsàp fuk nə̀ wo anə ko fana yi gbʉ təəŋ bə tumfərə kù mantombìi Jisòs, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Dù lo yuyo, Tà, bʉ̀ʉsə̀ mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ rwiŋ bə bʉp.>>
9 Saimʉ̀ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ko nsàp fuk nè'nə ànə mərə vɛ'ɛ nə̀bʉp.
10 Fana ŋge' ye wèŋ Jem bə Jon, bwe Zebèdi ànə mərə sə̀'. Jisòs tsok fa Saimʉ̀ dʉk də, <<Kà wəp, ye jəŋ ŋga'a wu nə kà fuk mok ko, wu nə sə ko jə və fa mʉ bwìŋ.>>

11 Bʉ̀ʉ sə bwi' lo ŋgwes sə ndzə ŋgʉ ndzəp anə, nə mak noŋsə yà' mʉmvwe' anə, nə bɛ'lo Jisòs.

Jisòs Mèsə Fa Ŋgà Kuturu Yiya Ye (Mat. 8:1-4; Mak 1:40-45)

12 Jisòs ànə cum bə lak mok fana ŋwə ŋgà kuturu ye yi ŋga yiyaŋ nə à wes yi vɛ'ɛ pwe' nə pwe'. Yi ye Jisòs, fana yi gbʉ bu'rə kù mantombìi nà', nə lɛŋ nà' də, <<Tà, a bò-a wu co wù tɛsə mʉ na, wù gʉ fa mʉ yiya àm nè'e me.>>

13 Jisòs fis bo, nə jwɛŋ nà' bə zeŋ, nə dʉk də, <<Mʉ̀ dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> Yiya ye nə à mè mègù fo' sə' ghà ànə.

14 Jisòs tipsə yi də, <<Nə kà ŋwə nəmòk tsə' fa, du mvwe' ŋgà fa satikà' ya yi nə kʉk ja'a wu, fana wù fa fəfa mvə'nə Musì ànə dʉk ŋgònì də yiya nə mè laŋ.>>

15 Fana nzu nə də Jisòs gʉ̀ yu yè'sə yuhu lo ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, maŋgòŋ tesə və ŋgòyuk bum sə Jisòs à sə tsòho, nə ye ŋgòfek yi də nà'a mesə fa wo yiyaŋ awo.

16 Fana yi sə loho yuye ŋgəà kəkɛ̀' ŋgòlɛŋ pìriyà.

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə̀ Nə Yi À Bù'rə (Mat. 9:1-8; Mak 2:1-12)

17 A ye nùmbu mòk ŋga Jisòs sə yə'rə fa bwìŋ ncèp Nwì, fana bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ʉ sə wo yə'rə fagə bwìŋ lʉ̀ʉk Nwì à ye mʉtsətsə'rəə wo. Wo ànə tesə və pwe' mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, Jùdiyà, bə ntòlak Jòrosalèm. Ŋàaŋ Tà Nwì à ye bohòJisòs ŋgòmèsə yiyaŋ.

18 Bʉ̀ʉ səmok bək və ŋwə nəmòk mʉnə dak, nə yi à tse' yiya nə nà'a bù'rəgə bwìŋ. Wo lap mandzə ŋgònisə lo yi mʉ nda'à anə mantombìi Jisòs.

19 Bʉsə maŋgo bwìŋ à ye wùriŋ fana wo kà mandzə ŋgòjə lòyi mbwa tse'. Wo bək kok lo ŋgà yiya nə mʉ ndùndap, nə cok tosə mvwe' sə Jisòs tə sə, nə le' gesə tsoŋ ŋwə nə kù mantombìi Jisòs mʉtsətsə'rəə bwìŋ anə.*

20 Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm nə də aco yi gʉ yiya ŋwə nə me. Yi dʉk bohòŋwə nə yi kà gìgə nə də, <<Mo àm, mʉ̀ swìfa wu bʉp yo laŋ.>>

21 Bʉ̀ ŋgàa yə'rə lʉ̀ʉk Nwì wèŋ bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yu' vɛ'nə wo ye ŋgòŋwʉ̀rə kɛ'cà də, <<Nè'nə ndà nə yi sə bʉpsə liŋ Nwì ɛ? Kaco ŋwè swifa ŋwè bʉp yeŋ, mègù Nwì yiìyi.>>

22 Jisòs à rì bum sə wo ànə sə tsərə sə ntʉʉ̀ wo vɛ'ɛ pwe', nə fek wo dʉk də, <<Wèŋ sə tsərə bum yè'sə sə ntʉʉ̀ wèŋ vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?

23 Co joho gha' yè'e nə ŋgòdʉk də, <mʉ̀ swì fa wu bʉp yòlaŋ>, kè nə ŋgòdʉk də, <Lòkok mʉtsə, nə gi lo yuyo> ɛ?

24 Fana mʉ nə ni fa weŋ də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ tse' ŋàŋ sə nze ŋgòswìfa bwìŋ bʉp awo.>> Fana yi dʉk fa ŋgà' nə yi kà gìgə nə də, <<Mʉ̀ dʉk wu də lòkok, nə te' kà yò, nə lo la'à wù.>>

25 Yi à cèp vɛ'nə fana ŋwə nə lokok təəŋ kù mantombìi wo ghà ànə. Yi te' lim bək kà ye, nə lo yuye mʉ nda'à yi, nə sə kuksə lo Nwì.

26 Bwìŋ ànə mərə vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə wəp nəbʉp, nə kuksə Nwì dʉk də, <<Vès yə nsàp maŋgəŋgèŋ mòk ntinə.>>

* **5:19 5:19** Ye Màtiyò24:17

Jisòs To Levì
(Mat. 9:9-13; Mak 2:13-17)

27 Yè'sə a mè fana Jisòs tesə lo, nə kə ye Levì ŋgà ko mbàm tas mvwe' sə̀ yi fàkgə̀ fo'. Jisòs dʉk fa yi də, <<Bɛ' və mʉ.>>
28 Levì nə lokok, nə me'rə bum fàak ye pwe', nə bɛ' lo Jisòs.
29 Fana Levì nə à kə̀ gʉ̀ fa Jisòs dinà nə̀ ghaŋ mʉ nda'à yi. Ŋgàa ko tas wèŋ ànə və, bə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə zʉ zʉzʉ fo'.
30 Bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ awo mok sə̀ wo bʉ̀ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀ʉk Nwì wèŋ ànə ye vɛ'nə wo fek ŋgàa fàak Jisòs də, <<Wèŋ sə zʉ be'lə weŋ ŋgàa ko tas nə ye bə bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ bʉ̀ʉ yà?>>
31 Jisòs dʉk fəsə fa wo də, <<Bʉ̀ʉ sə̀ wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà làpgə̀, a làpgə̀ doktà ŋwə̀ nə̀ yi sə yaya.
32 Fana mʉ̀ a ka njo bʉ̀ʉ sə̀ kə̀kʉrə̀ wèŋ və̀, mʉ̀ a və̀ ŋgòto bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ, ya wo nə kupsə ntʉm awo, nə bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ.>>

Nzak Dzə̀ Zʉzʉ ŋgòKʉ̀ksə Nwì
(Mat. 9:14-17; Mak 2:18-22)

33 Bʉ̀ʉ səmok à fek Jisòs də, <<Ŋgàa fàak Jon dzə̀gə̀ zʉzʉ kə̀kɛ', nə sə gʉ pìriyà, nə ye də ŋgàa fàak bʉ̀ʉ Faràsi wèeŋ gʉ̀gə̀ sə̀' vɛ'nə, ŋgàa fàak yòsə zʉ nə sə no nùumbu pwe' bʉ̀ʉ yà lɛ?>>
34 Jisòs fek wo də, <<Aco wo dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ wo və̀ mvwe' sə̀ wo sə zʉ gù də yà'wèeŋ dzə zʉzʉ ŋga ndugù nə cu fo' nùumbu yà'sə à? Ka vɛ'nə sə̀ yeŋ.
35 Nə yeè nə də, mvə̀k nəmòk cu nə̀ wo nə jəŋ gɛsə lo ndugù nə, fana bʉ̀ʉ sə nə dzə zʉzʉ mvə̀k ànə.>>
36 Jisòs mak fa wo gbʉ' nè'e də, <<Kaco ŋwè sa jəŋ cə̀k nini nə̀ fi, nə te' lok cə̀k nə̀ zəm bə zeŋ yeŋ. A ye-a vɛ'nə, cə̀k nə̀ fi nə nə sarə ghasə cə̀k nə̀ zəm nə, fana yà' kà kʉ̀rə.
37 Kaco ŋwə̀ nəmòk kep gesə dzə̀ rùk sənə bès nə̀ zəm yeŋ. A ye-a ŋga yi gʉ̀ vɛ'nə, dzə̀ rùk nə nə duk, nə vok bès nə, rùuk sə maha wà, bès nə bʉp sə̀' wà.
38 Hai', ka vɛ'nə yeŋ, gèsə rùuk sə̀ fi sənə bès nə̀ fi.>>
39 Jisòs dʉk fe'lə sə̀' də, <<Ŋwèe no-a rùuk sə̀ zəm, fana yi nə kà ŋgòno rùuk sə̀ fi dzəm. Anə boŋ ghak gu yi mok rùuk sə̀ zəm sə.>>

6

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùmbu Dzə̀
(Mat. 12:1-8; Mak 2:23-28)

1 Jisòs à gì cà mvwe' nzum nzaŋ mok ŋga a nùmbu dzə̀. Ŋgàa fàak ye kʉp tu nzaŋ mok, nə sə nuk yà' ndzə bohòwo, nə sə zʉ mvə̀əm nzaŋ sə.
2 Bʉ̀ʉ Faràsi səmok fek wo də, <<Lʉ̀k avès ka də ŋwèe fak nùmbu dzə̀ dzəm, wèŋ sə kʉp nzaŋ ŋga a yà'sə fàk bʉ̀ʉ yà?>>
3 Jisòs fek wo dʉk də, <<Wèŋ ànə ka yusə Devìd bə bʉ̀ʉ ye wèŋ ànə gʉ taaŋ ŋga njè sə ya wo yuk à?
4 Yi à ni lòmʉ nda'à Nwì, nə jəŋ zʉzʉʉ sə wo à jə və̀ ŋgòkwasə Nwì bə zeŋ, nə zʉ yà', nə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ yà' sə̀'. Wo à zʉ vɛ'nə ŋga lʉ̀k sə bèŋ də kaco ŋwè zʉ yeŋ, tse'ŋga wu ŋgà fa satikà' ŋkuŋ.>>
5 Jisòs cep ləsə ncèp nə də, <<Mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ Tà bə nùmbu dzə̀ nə mʉ̀.>>

Ŋwə Nə Yi À Kpʉ
Bo Ma Mò'fis
(Mat. 12:9-14; Mak 3:1-6)

6 Á ye nùmbu dzə nəmòk sə', Jisòs lo mʉ ndap pìriyà ŋgòtsòho fa bwìŋ
ncèp Nwì. Ŋwə nəmòk à ye mʉtsətsə'rə wo anə nə bo ye ànə kpʉ ma
màk.
7 Ánə ye mvək ànə bʉ̀ ŋgàa yə'rə lʉ̀k Nwì bə bʉ̀ʉ Faràsi sə wo à ye fo'
sə kʉk gosə kɛ' Jisòs. Wo à sə kʉ̀' ŋgòko yi bə nzak də yi gʉ̀ fàk nùmbu
dzə.
8 Fana Jisòs riŋ yusə wo à sə tsərə sə ntʉ̀ʉ̀ wo sə, nə dʉk fa ŋwə nə bo à
kpʉ yi nə də, <<Lokok təəŋ və mantombì fɛɛŋ.>> Ŋwə nə lokok təə megu
sə vɛ'nə.
9 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə fek yè'e wèŋ dʉk də, lʉ̀k àvès sə dzəm
də vesùwèeŋ gʉ nùmbu dzə yà? Nà' sə dʉk də vesùwèeŋ tɛsə ŋwè kè a
yeŋsə yi ŋgə' ɛ? Nà' sə dʉk də vesùwèeŋ gem yòŋsə ŋwè kè a mesə nà'
ɛ?>>
10 Fana yi kʉk dzooŋ yak wo pwe', nə dʉk fa ŋgà yiya nə də, <<Nèp fis
yak kwiŋ yo sə.>> Ŋwə nə à gʉ̀ sə vɛ'nə fana bo ye sə gʉŋ.
11 Bʉ̀ʉ sə ànə jok vɛ'ɛ wùriŋ, nə sə cep kɛ' ca mʉtsətsə'rə wo yusə aco
wo ko Jisòs bə zeŋ.

Jisòs Swè'fis Bʉ̀ʉ Ye Mok
Hum-ncòp-ba
ŊgòYe Ŋgàa Ntum
(Mat. 10:1-4; Mak 3:13-19)

12 Ánə ye mvək ànə fana Jisòs kok lo mʉ tu nda nəmòk, nə lɛŋ Nwì. Yi
lɛŋ vɛ'ɛ, tè tsok rɛŋ, yi kà lo dzəm.
13 Tsok à rɛɛŋ fana, yi to benə ŋgàa fàak ye sə wèŋ mvwe' mò'fis, nə
cok fis jəŋ bwìŋ hum-ncòp-ba, nə to yà'wèŋ də ŋgàa ntum.
14 Liŋ bʉ̀ʉ sə yi à cokfis sə, à ye Saimʉ̀ nə yi à fa nà' liŋ də Pità bə moma
ye Andrù, Jem bə Jon, Filìp bə Bàtòlomì,
15 Màtiyò, bə Tomos, Jem mo Alfòs bə Saimʉ̀ nə wo ànə to yi də Zilò,
16 Judàs mo Jem bə Judàs Iskarəyà nə yi ànə seŋ Jisòs.

Jisòs Tsòho Nza' Nwì
(Mat. 4:23-5:12)

17 A ye ŋga Jisòs tsoŋ tesə və mʉ tu nda nə, fana yi kə təəŋ mvwe' nəmòk
nə à ye fo' rəəm. Yi à ye fo' bə ŋgàa fàak ye wèŋ ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ. Fana bwìŋ
tesə və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm, nə ye ntòlak Tayà bə
Sidòŋ sə yà'a ŋgʉ ndzəp, nə kə maŋ fo'.
18 Wo ànə və ŋgòyuk yusə Jisòs anə sə yə'rə, nə ye ŋgòlɛŋ Jisòs də nà'a
mesə fa wo yiyaŋ awo zok zok sə yà' sə ya wo. Bʉ̀ʉ mok à ye fo' sə wo à
tse' yòŋsəə ze' sə yà' sə fa wo ŋgə' fana Jisòs bɛ'fis fa wo yà'.
19 Fana bʉ̀ʉ sə pwe' sə lap mandzə ŋgòjwɛ̀ yi, bʉ̀ʉsə ŋàŋ ànə sə tesə
ndzə ni'ì yi, nə sə mesə fa wo yiyaŋ awo.
20 Jisòs à kʉ̀k ŋgàa fàak ye, nə dʉk də, <<A rɛŋsi bohòŋgàa jìŋ wèŋ,
bʉ̀ʉsə tse' gaŋ sə Nwì nsàap bʉ̀ʉ yè'sə.
21 A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə njè sə ya weŋ ŋga'a, bʉ̀ʉsə wèeŋ nə ze' ntsə'mòk.
A rɛŋsi bohòwèŋ sə wèŋ sə wa ŋga'a bʉ̀ʉsə wèeŋ nə ywì ntsə'mòk.

22 A rɛŋsi bohòwèŋ sə̀ bwìiŋ nə bɛŋ weŋ, nə sə bɛ' weŋ, nə yak weŋ, nə cep bum sə̀ bʉp bohòwèŋ bʉ̀ʉ mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè.
23 A ye ŋga wo gʉ̀ weŋ vɛ'nə, weŋ kwa, nə sə kaŋ dzeŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə tse' lə̀là' mʉbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wèeŋ riŋ sə̀' də, tàcicii bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ ànə gʉ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀' vɛ'nə.
24 <<Fana anə bʉp wesə bohòwèŋ ŋgàa ghàk vɛ'ɛ wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a yuk wes lʉ̀m ma njàwèŋ laŋ.
25 Anə bʉp bohòwèŋ sə̀ wèŋ cu ŋga'a zəze', bʉ̀ʉsə̀ njèe nə yaŋ weŋ ntsə'mòk. Anə bʉp bohòwèŋ sə̀ wèŋ sə ywì ŋga'a, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ nə tɛ' nə waŋ nùmbu mòk.
26 Anə bʉp bohòwèŋ sə̀ bwìŋ pwe' sə gɛ̀ŋ to liŋ awèŋ bə̀boŋ, bʉ̀ʉsə̀ yà'a sə̀' mʉmvə'nə̀ tàcici awo wèŋ à sə gɛ̀ŋ liŋ bʉ̀ ŋgàa mvwès sə̀ wo à dʉk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀' vɛ'nə.

Dzəm Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Bɛ̀ŋgə̀ Wu
(Mat. 5:43-48, 7:1-5, 12)

27 <<Nə yeè nə də, mʉ̀ sə cèp bohòwèŋ sə̀ wèŋ sə yuk yusə̀ mʉ̀ sə cèp yè'e də, dzəm bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ weŋ, nə sə gʉ bə̀boŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzèeŋ weŋ.
28 Wèeŋ se bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yak weŋ, nə lɛŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fa weŋ ŋgə' pìriyà.
29 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sam wu mbumbuk, wù tse' fa yi mamòk yi ləp sə̀'. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk fep jə cə̀k yò, wù me'rə yi fep jəŋ cə̀k yònə̀ ndzə tsətsə'rə̀ sə̀'.
30 Fa ndàaŋwè pwe' nə̀ yi lɛŋ yumok bohòwù. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jə yumok sə̀ yà'a sə̀ yò, wù kà də wu fek yi ŋgòfa fəsə wu yà' dʉk.
31 Mʉmvə'nə̀ wù dzəm də bwìiŋ gʉ fa wu fana wù gʉ fa wo sə̀' vɛ'nə.
32 <<A ye-a ŋga wù dzəm bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm wu, Nwìi nə kwasə wu bʉ̀ʉ yà? Bʉ̀ʉ sə̀ bʉp wèeŋ dzəmgə̀ sə̀' bʉ̀ʉ sə̀ yà' dzəm wo.
33 A ye-a ŋga wù gʉ̀ bə̀boŋ bohòŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀ wu bə̀boŋ, Nwì se wu bʉ̀ʉ yà? Bʉ̀ʉ sə̀ bʉp gʉ̀gə̀ sə̀' vɛ'nə.
34 A ye-a ŋga wù fòsə fa mègù bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ fòsə fa wu, Nwìi nə kwasə wu bʉ̀ʉ ya? Bʉ̀ʉ sə̀ bʉp wèeŋ fòsə fagə̀ bʉ̀ʉ sə̀ bʉp mok sə̀', də ya wo nə tse' fe'lə yà' maŋkwèŋ.
35 Wèeŋ dzəm lɛ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ weŋ, nə gʉ wo bə̀boŋ. Fosə fa wo, nə kà yà' fek fəsə̀. Ya wu nə tse' lə̀là' mʉbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, wù ye sə̀' mo Tà Nwì nə̀ yi Nwì nə̀ ghaŋ nə. Nwìi gʉ̀gə̀ ye bə̀boŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo kà yi kwasəgə̀ nə ye bʉ̀ ŋgàa ŋkʉ̀ì' wèŋ sə̀'.
36 Wèeŋ sə̀ koksə manziŋ bohòbwìŋ mʉmvə'nə̀ Tɛ̀' awèeŋ koksəgə̀ manziŋ sə̀'.
37 Fana kà də wèeŋ sak ŋwə̀ nəmòk dʉk, ya Nwìi kà weŋ sə̀' sak. Wèeŋ kà ŋwə̀ nəmòk gʉ̀ bʉpsə̀ ya Nwìi kà weŋ bʉpsə̀. Swifa bwìŋ ya Nwì nə swifa weŋ sə̀'.
38 Fa, ya ŋga Nwìi nə fa wu sə̀'. Wo nə fa wu bo dak, ŋga wo bɛŋ yà', nə tsərə be'lə mvwe' mò'fis, mamòk kɛ'ɛ lo nze, wù kà mvwe' nə̀ ŋgònəmsə tse'. Mvə'nə̀ wù fʉk fa bwìŋ fana wo nə fʉk fa wu yòsə̀' vɛ'nə.>>
39 Ànə geŋ fana Jisòs mak fa wo gbʉ' mòk də, <<Kaco ŋgà ntwìlis niŋ fa ŋgà ntwìlis mok mandzə̀ yeŋ. A ye-a ŋga ŋgà ntwìlis nə gʉ vɛ'nə, wo nə gbʉ ni sə wʉrə̀ wo ba fo'.

40 Kaco mo nə yi sə yə'rə fàk riŋ casə ŋwə nə nà' sə yə'rə yi nə yeŋ. Yusə də, a ye-a ŋga ŋwə nə yi sə yə'rə fàk mèsə, yi nə riŋ kʉrə megu co ŋwə nə nà' à yə'rə yi nə.
41 Njo nə wu kʉ̀kgə mʉjep nə jo nə nà' cu mʉ lisə moma yo, nə swi də bès tʉ nə ghaŋ cu mʉ lisə wùu yè'e bʉ̀ʉ yà?
42 Kènə aco wù dʉk fa to moma yo mòk də, <Tse' vèsə lis ya mʉ fis fa wu mʉjep nə mʉ lisə wù> nà'a, ŋga wù sə kà ŋkwʉ̀ŋkwʉ̀ bès tʉ nə mʉ lisə wù nà'a yə anə va? Wù ŋgà tè'èŋkup, fis to lɛ ntòjep nə ghaŋ mʉ lisə wù nà'a ŋkuŋ ya wu nə tse' mandzə nə ŋgòyə rì nə jo nə nà' cu mʉ lisə moma yo nə.

Tʉ Bə Nto'o Ye
(Mat. 7:16-27; 12:33-35)

43 <<Kaco tʉ nə bəboŋ zəm nto' nəbʉp yeŋ, nə ye sə' də, kaco tʉ nə bʉp zəm nto' nə bəboŋ sə' yeŋ.
44 Bwìiŋ nə riŋ tʉ bə nsàp nto' nə tʉ nə sə zəm. Kaco wù kwiŋ lèmu' mʉnə ntwìnènɛ' yeŋ, nə ye də, kaco wù kwiŋ pià mʉnə tʉ nàk sə' yeŋ.
45 Ŋwə nə bəboŋ cep fis kokgə ncèp nə bəboŋ bʉ̀ʉsə ntʉm ye bəboŋ. Ŋwə nə bʉp cèp fis kokgə ncèp nə bʉp bʉ̀ʉsə ntʉm ye bʉp. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə cùu ŋwèe cep fis mègù yusə yà' rwiŋ cu sə ntʉʉ̀ ŋgəŋgàŋ.
46 <<Wèeŋ togə mʉ də Tà, Tà, nə kà bum sə mʉ̀ sə dʉk də wèeŋ gʉ gʉ̀ bʉ̀ʉ yà?
47 Ŋwə nə yi və-a bohòmʉ̀, nə yuk yusə mʉ̀ sə cèep, nə noŋsə yà', fana mʉ tsok fa weŋ nsàp ŋwə nə yi ye nə.
48 Yi co ŋwə nə yi dzəm ŋgòci ndap, yi tuŋ lo sə nze cəco, nə kə yeto kùmndap sə mʉnə lìs. Fana ndzəp rwiŋ, nə bwi' ndap nə, nà' kà tsòhò, bʉ̀ʉsə yi a ci kùmndap nə bəboŋ.
49 Fana ŋwə nə yi yuk-a ncèp àm, nə kà yà' nòŋsə, ye də yi co ŋwə nə yi à ci ndap ye sə nze wà, nə kà kùmndap bom. Fana ndzəp à rwi, nə bwi' ndap nə, nà' gbʉ ghà ànə. Ndap nə à gbʉ̀ nsàp nə co wù kà cèp to.>>

7

Jisòs Bə Ŋkum Sojà Nə Ŋwè Lakmvum
(Mat. 8:5-13)

1 A ye ŋga Jisòs cèp mèsə bum sə yi à tse' ŋgòcèep ŋga bʉ̀ʉ sə sə yuk fana yi lo mvwe' lak Kàpanùm.
2 Ŋkwà' ŋwə sojà mòk nə mvwe' lak Rumà à ye fo' nə yi à tse' ŋkwèŋ ye mòk nə yi à dzəm nà' vɛ'ɛ wùriŋ. Moŋkwèŋ ye nə à sə ya vɛ'ɛ co yi kpʉ li.
3 Anə geŋ yi yuk nzu bum sə Jisòs à sə gʉ̀ʉ, fana yi tum lo ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ də yà'a kə dʉk Jisòos və kə gʉŋsə ŋkwèŋ ye nə.
4 Wo à lòo, nə kə lɛŋ gbərə Jisòs. Wo dʉk fa yi də, <<Ŋwə ènə kʉ̀rə co wù tɛsə yi,
5 bʉ̀ʉsə yi dzəm bʉ̀ʉ lak avès ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə ci fa ves ndap pìriyà àvès sə'.>>
6 Fana Jisòs bə yà'wèŋ lo. A kə kʉəp və mvwe' ndap sojà nə, fana nà' tumsə ŋge' ye mok wèŋ də yà'a kə dʉk fa Jisòs də, <<Tà, kà də wu ye ŋgə' ŋgwàŋ dʉk. Mʉ̀ ka kə̀kʉrə co wù kə ni mʉ nda'à mʉ̀ yeŋ.

7 Yà'a yusə yà' gʉ̀ ŋkuŋ mʉ̀ kà bohòwù mʉ̀ bə tu am və sə. Cèp mègù lɛ bə cù fana ya mofàk àm nə nə luŋ.
8 Mʉ̀ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə mʉ yè'sə ŋwə nə mʉ̀ tse' ŋkwàha bʉ̀ʉ mok mantombìi mʉ̀ sə mʉ̀ sə yuk bohòwo sə'. Sojàa mok cu sə wo yukgə bohòmʉ̀ sə' yo. Aco mʉ̀ to mòk dʉk də, Vəə, yi və. Mʉ̀ dʉk fa mòk də, Lòfa', yi geŋ. Nə dʉk fa mali mòk də, Gʉ yu yè'e, yi gʉ yà'.>>
9 Jisòs à yuk vɛ'nə, fana yi mərə bohòŋkwà' ŋwə nə, nə dʉk fa bohòbʉ̀ʉ sə wo à yù və yi fo' sə də, <<Mʉ̀ sə tsə' fa weŋ də, a mègù-a sə mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ Izùrɛ ma, mʉ̀ ka ŋwə nəmòk fo' nə yi tse' nsàp dzədzəm nə ŋkʉ̀ʉŋ ènə vɛ'nə ye yuk.>>
10 Bʉ̀ʉ sə ŋkwà'ŋwè sojà à tum sə à bwìŋ foho lòo, nə kə ye ŋga mo ye nə cu mok bəboŋ.

Jisòs Lòkoksə Mo Ŋwà Ŋgwemfə Mòk Mvwe' Kpʉ

11 À ka sap fana Jisòs kə ni mvwe' ntòlak mòk nə wo to nà' də Neèn. Ŋgàa fàk ye nə ye bʉ̀ʉ mok wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə bɛ' lòyi.
12 Yi à kʉəp və mvwe' ncùu ŋka' lak sə, fana yi ye ŋga wo sə bək və vèŋ ŋwə nəmòk nə ma ye à ye ŋwà ŋgwemfə. Ŋwà nè'nə à tse' mègù mo nə mò'fis ènə ŋga nà'a ŋwəmbam. Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ à və ŋgòtsəpsə yi.
13 Tà Jisòs à yə ŋwà nə, nə koksə manziŋ bohònà' nə dʉk fa nà' də, <<Tsəp, kà wa.>>
14 Yi lo, nə kə jwɛŋ ŋkùp nə vèŋ ŋwə nə cu ca nə. Bʉ̀ʉ sə wo à sə bək tse' ŋkùp nə wèŋ à foho təəŋ, fana yi dʉk də, <<Wà'ŋwè, mʉ̀ sə cèp bohòwù də, yəə nə lokok.>>
15 Ŋwə nə à lòkok cu mʉtsə, nə ye ŋgòcèp cù. Jisòs jəŋ yi, nə fa yi bohòma ye.
16 Wʉə à ko bwìŋ pwe' fana wo kuksə Nwì. Wo sə dʉk də, <<Ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə ghaŋ tesə mʉtsətsə'rə vesùwèŋ laŋ. A yè'sə də Nwì a və ŋgòtɛsə bʉ̀ʉ ye wèŋ.>>
17 Nzu bum sə Jisòs à gʉ̀ yè'sə à yuhu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə ye lak sə yà' kʉəp Jùdiyà pwe'fo'.

Jon Tumsə Ŋgàa Fàak Ye Ŋgò Fek Jisòs Yumok (Mat. 11:2-19)

18 Ŋgàa fàak Jon wèŋ ànə yuk bum sə Jisòs à sə gʉ̀ʉ fana wo və, nə tsok fa Jon. Jon to ŋgàa fàak ye mok ba,
19 nə tum wo bohòTà Jisòs də wo kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ŋwə nə wo à dʉk də yi nə vəə nə, kè vèes sə kʉk də yi cu ntòzok ɛ?>>
20 Wo kə dzèŋ bohòJisòs, fana wo dʉk fa yi də, <<Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ tum və ves də vèes kə fek wu də, wu yè'sə ŋwə nə wo à dʉk də yi nə vəə nə, kè vèes kʉk də yi cu ntòzok ɛ?>>
21 À ye mègù sə' mvək ànə fana Jisòs gʉŋsə bʉ̀ ŋgàa yiyaŋ wèŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛŋ, nə bɛ'fis ze' ndzə ni'ì bwìŋ, nə muk lis bʉ̀ʉ sə yà' ànə loho sə'.
22 À kə dzèeŋ fana Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ du, nə kə tsok fa Jon yusə wèŋ yuk, nə ye sə wèŋ yə bə lis awèŋ. Bʉ̀ʉ sə wo à loho lis wèŋ sə yə fe'lə bum səmok, bʉ̀ʉ sə wo ànə sə kà gìgə sə gìi, ŋgàa kuturu wèŋ

sə gʉŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à loho ntu' wèŋ sə yuk fe'lə bum, mʉ̀ sə lòkoksə bwìŋ mvwe' kpʉ, nə sə tsoho fa ŋgàa jiŋ wèŋ Ntirə nə Bə̀boŋ nə sə̀'.
23 Nə tsok ləsə fa yi də mʉ̀ dʉk də, rɛŋsi bohòŋwə nə yi ka məmərə̀ sə ntʉʉ̀ yi bʉ̀ʉ mʉ̀ tse' lok.>>
24 Ghà nə̀ ŋgàa fàak Jon sə à bwì foho lòfana Jisòs ye ŋgòtsòho fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèŋ ànə lo ŋgə̀à fa' ŋgòkə̀ ja'a yà? Á ye ŋgòkə̀ ja'a ŋwə̀ nəmòk nə̀ yusə̀ bwìŋ cèep, yi sə dzəm kɛ' gu yusə̀ wo sə cèep sə nduk à? Ka lɛ vɛ'nə yeŋ.
25 Ye də wèŋ ànə lo ŋgòkə̀ ye yè'sə yu yà lɛ? Ánə ye də wèeŋ kə ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi à ni tse' cə̀ək sə̀ bə̀boŋ à? Nə yeè nə sə̀' də nsàp bʉ̀ʉ sə̀ wo nigə̀ cə̀ək sə̀ bə̀boŋ, nə sə zʉ ghàk awo yè'sə kà ŋgə̀à cugə̀. Wo cugə̀ ma mʉmvwe' nto'o ŋkum wèŋ.
26 Ye də wèŋ ànə tesə lo yè'sə ŋgòyə yà? Á ye ŋgòkə̀ yə ŋgà tsòhòbum Nwì à? Ŋ, a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ŋgàa tsòhòbum Nwì nsàp nə̀ wèŋ rì yàwèŋ ànə laŋ.
27 Nà'a yi nə̀ wo à còm nòŋsə bum mok ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm yusə̀ Nwì à cèp də,
<Nè'e masinjà àm,
mʉ nə tum gesə lo yi mantombìi wù
ŋgògʉ̀ fʉ̀hʉ tsə'rə fa wu mandzə̀.> >>
28 Fana Jisòs nə cep mali sə̀mok də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, bwe sə̀ wo à dzə wo sə nzeŋgòoŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk nə̀ yi càsə Jon ntòdzə. Yi ye-a sə̀' vɛ'nə fana ŋwə̀ nə̀ də yi jə'rə càsə gha' mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yi nə yam ghak Jon nə.>>
29 Bʉ̀ ŋgàa ko tas bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' pwe' ànə rɛɛŋ bum yè'sə fana wo kwasə Nwì. Wo ànə kwasə Nwì də fàak sə̀ Jon à gʉ̀ʉ sə ya'a bə̀boŋ. Wo ànə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə baptɛsə bohòJon.
30 Fana bʉ̀ʉ Faràsi bə bʉ̀ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k Nwì wèŋ à bɛ̀ŋ yusə̀ Nwì à fʉ̀hʉ noŋsə fa wo sə, bə mandzə̀ nə̀ də Jon kà wo baptɛsə.
31 Jisòs dʉk də, <<Aco mʉ̀ fʉhʉ kok ŋgwì bʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə bə yà lɛ-o? Wo səsə yè'sə yà?
32 Wo yè'sə co bwe mok sə̀ wo tə mʉ ntɛɛ̀ŋ, nə sə dʉk fa ŋge' awo də, <Vès yəm ŋkìi sə̀ wo fisgə̀ ŋwàŋwè fo', wèŋ kà dzèŋ nə kà. Vès yəm ŋkìi kpʉ, wèŋ kà mbɛŋ sə̀' kom lok.>
33 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jon nə ànə və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zʉzʉ. Wèŋ à yə vɛ'nə, wèŋ də yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì yi anə.
34 Mʉ̀ʉ Mo Ŋwè, mʉ̀ a və̀ yàm, mʉ̀ sə zʉ bɛŋ, nə sə no rùk sə̀'. Bwìŋ à yə vɛ'nə, wo dʉk də, <Wèeŋ ye ŋgà no jʉhʉ rùk bə tà zʉ bum, kà ze' mòok nè'.> Wo to mʉ də ŋge' ŋgàa gʉ̀ bʉp bə ŋgàa ko mbàam tas wèŋ.
35 Mègù də yumok kə̀ làgə̀ ŋkuŋ bwìŋ riŋ də a bə̀boŋ kè bʉp àlɛ'.>>

Ŋwà Nəmòk Fè'lə Fa Jisòs Làmindà

36 Ŋwəə Faràsi nəmòk à to Jisòs də nà'a və bə nà'a kə zʉ zʉzʉ mʉ nda'à yi, fana Jisòs lo mʉ nda'à yi anə, nə cum nze də bə yà'wèeŋ zʉ.
37 Ŋwà nəmòk nə̀ yi à ye ŋwà sàhà mvwe' lak yà'sə yuk də Jisòs sə zʉ zʉzʉ mvwe' ndap ŋwə̀ Faràsi anə. Yi jəŋ və ndo làmindà nə̀ wo ywigə̀ nà' mbàm ŋkʉ̀ʉŋ,
38 nə kə təəŋ kok fʉ ŋkwɛ̀ŋ Jisòs mvwe' kùu ye. Yi ye ŋgòwa, nə sə tsəp kùu Jisòs bə ndzəplis ye sə, nə sə yisə yà' bə nʉ̀əmtu ye. Yi sə kum

kùu Jisòs sə bə ŋgùpcù ye, ŋgònìtsə' də yi sə wəp nà', nə sə yok yà' bə làmindàa sə.
39 Ŋwə Faràsi nə yi à to Jisòs nə ànə ye vɛ'nə fana yi dʉk sə vəə yi də, <<Ŋwə ènə nə ye-a ŋgà tsòhòbum Nwì, bwɛ̀rɛ yi rì də ŋwà nə nà' sə jwɛ̀ŋ yi ènə ŋwà sàhà laŋ.>>
40 Jisòs to yi də, <<Saimʉ̀, mʉ̀ tse' yumok ŋgòtsə' fa wu.>> Saimʉ̀ fek bwi ye də, <<Cicà, yusə də yà?>>
41 Jisòs də, <<Ŋgà samsə fa bwìŋ mbàm mòk à tse' ŋgàa kəa ba. Yi sə bɛ' ŋgà kəa mòk bàam mbàm tàŋ, nə bɛ' megu mòk nə ncùhù hum tàŋ.
42 Wo kà yà' là' to, fana yi swi fa yà' ba fo'. Bohòbʉ̀ʉ sə ba yè'sə, anə dzəm ghak yi nə fò?>>
43 Yi də, <<Mʉ̀ tsəm də, a ŋwə nə wo swifa yi mbàm ŋkʉ̀ʉŋ nà'a.>> Jisòs də, <<A zìnə.>>
44 Yi bʉʉŋ kʉk ŋwà nə, nə dʉk fa Saimʉ̀ də, <<Wù sə yə ŋwà nè'e nà? Mʉ̀ və mʉ nda'à wù fɛn, wù kà mʉ ndzəp sə wo cùkgə kù bə zeŋ fa. Fana ŋwà nè'e cùk fa mʉ kùu sə bə ndzəplis ye, nə yisə fa mʉ yà' bə nʉ̀əmtu ye.
45 Mvəsə wo cèpsəgə ŋwè, nə jwɛŋ yi bə ŋgùpcù yà'a, wù kà mʉ vɛ'nə sə' cèpsə. Mvə'nə yà' yè yèe, yi ka ŋgòjwɛ̀ŋ kùu am bə ŋgùpcù ye teŋsə.
46 Wù ka tu am bə mve' yok fana ŋwà nè'e yok kùu am bə làmindà.
47 Ye də mʉ̀ sə tsə' wu də, bʉp sə ŋwà nè'e à gʉ̀ yà' ŋkʉ̀ʉŋ sə, wo swìfa yi yà' laŋ. Yè'sə rɛɛŋ də a vɛ'nə bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm nə ŋkʉ̀ʉŋ nə yi nìtsə' ènə. Fana ŋwə nə wo swìfagə yi momjo, nìtsə'gə sə' dzədzəm nə momjo.>>
48 Fana Jisòs bʉʉŋ dʉk fa ŋwà nə də, <<Mʉ̀ swìfa wu bʉp yo laŋ.>>
49 Bʉ̀ʉ mok sə wo à ye bə Jisòs wèŋ sə à yuk vɛ'nə fana wo sə cèp də, <<Nè'nə yè'sə ndà, nə aco yi swifa ŋwè bʉp ye-ɛ?>>
50 Jisòs tsok fa ŋwà nə də, <<Mvə'nə wù fa ntʉm yòbohòmʉ̀ fana yà' fa wù lùŋ. Gèŋ bəboŋ.>>

8

Bəba Sə Wo À Sə Tɛsə Jisòs

1 À cu momjo fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə wèŋ à gìhi kɛ' mʉmvwe' buhu lak sə yà' à ye fo' sə. Jisòs sə tsoho Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə gaŋ ŋkum Nwì.
2 Fana bəba səmok à sə gì bə Jisòs nə. Bəba yè'sə, Jisòs ànə bɛ'fis fa wo yòŋsəə ze' ndzə ni'ì wo, nə mesə fa wo yiyaŋ awo sə'. Mòk à ye fo' Mèri Màdàlinà nə ze' sàmba à tesə ndzə ni'ì yi nà'a.
3 Mòk à ye Jòanà nə yi à ye ŋgwe Cuzà, mofàk ŋkum Herò, nə yi à sə kʉkgə lis bə ndap Herò. Sùsanà à ye sə' fo', bə bəba səmok ŋkʉ̀ʉŋ. Wo à sə jə bum awo sə wo tse', nə sə tɛsə Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ bə zeŋ.

Gbʉ' Ŋgà Bì Ŋgwìi Bum
(Mat. 13:1-23; Mak 4:1-20)

4 Bwìŋ à sə və bohòJisòs mvwe' bòop lak zəzok, fana wo à kə màa, Jisòs cèp bohòwo bə gbʉ'.
5 Yi à cèp də, <<Ŋgà bì ŋgwìi bum mòk à lòŋgòkə ŋwə ŋgwìi bum ye. Mvə'nə yi à sə ŋwə yà' fana ŋgwìi bum mok gbʉ sə mandzə. Bwìŋ sə nərə yà' bə kù, fana swiŋ dzooŋ və, nə kə te' zʉ lo yà'.

6 Mok gbʉ mvwe' lìs, nə to. Mvəsə yà' à sə kùu', fana yà' yum, bʉ̀ʉ jì
ndzəp.
7 Mok gbʉ mvwe' ndik, nə kuk. Yà' kuk bə ndik sə, fana ndik sə lim zə
yà', yà' kpʉ.
8 Mok gbʉ mvwe' nze nə bəboŋ, nə kuk, nə zəm ŋgwì co ŋkʉ̀ mò'fis.>>
Jisòs ànə dʉk wes vɛ'nə fana yi cep torə fis bə ŋàŋ də, <<Ŋwə̀ nə wù tse'-a
ntu' ŋgòyuk yusə mʉ̀ cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsə' Rɛŋsə Gbʉ' Nə

9 Ànə geŋ ŋgàa fàak ye wèŋ fek yi də gbʉ' ènə yè'sə dalɛ?
10 Yi dʉk fa yà' də, <<Nwì à gʉ̀ weŋ yàwèŋ ŋgòrì bum səmok bə gaŋ ye
sə yà'a səswihì bohòbʉ̀ʉ səmok. Fana bʉ̀ʉ sə wo yàwo sə mbiŋ, wo sə
kʉk nə kʉk, nə kà bum sə yə, wo sə yuk nə kà rɛɛŋ.
11 <<Mbwè gbʉ' nə nè'. Ŋgwìi bum sə ncèp nə Nwì.
12 Ŋgwìi bum sə yà' à gbʉ sə mandzə̀, a bʉ̀ʉ sə wo a yuk ncèp Nwì, Satà
və, nə kə jəŋ gɛsə ncèp nə sə ntʉʉ̀ wo, ya kà də wo dzəm ncèp nə, nə tse'
lùŋ dʉk.
13 Mok sə yà' à gbʉ̀ mvwe' lìs, a bʉ̀ʉ sə wo yuk ncèp nə Nwì, nə dzəm bə
kwəkwa, fana nà' kà ŋgàŋ sə ntʉʉ̀ wo sò. Yè'e bʉ̀ʉ sə wo dzəmgə̀ mvə̀k
momjo, ŋga məmumsə̀ və̀ə fana wo gbʉ gɛsə lo fo'.
14 Ŋgwìi bum mok sə yà' à gbʉ̀ mvwe' ndik yà'a, a bʉ̀ʉ sə wo yuk, wo cu
fana bum nzeŋgòŋ lim te'lə tse' ncèp nə. Bum nzeŋgòŋ sə, a bum sə ŋwè
sə tsərə ŋgògʉ̀ yà' nùumbu pwe', bə ntʉm nə ŋgòtse' ghàk, nə ye ntʉm
nə ŋgòyu' lʉ̀ʉm sə sənə nzeŋgònə. Yà'a bum sə yà' lim tè'lə tse' ncèp nə
fana nà' kà kùk.
15 Nə ye də, ŋgwìi bum sə yà' à gbʉ̀ yàwo mvwe' nze nə bəboŋ, a ntʉʉm
bʉ̀ʉ sə wo yuk ncèp Nwì, fana wo ko ntʉm, nə kotse' yà' cʉ̀k bə ntʉm nə
zìnə, nə zəm nto'.

Gbʉ' Laàm
(Mak 4:21-25)

16 <<Kaco ŋwè bwe' lam, nə fə'ə lok nà' sənə yumok yeŋ. Kaco yi tes nà'
sə mbwè kè sə̀' yeŋ. Yi nə tes nà' mʉnə dak, ya ŋga bwìŋ ni və̀ə, nà' sə
rɛɛŋ bohòwo.
17 Yà' cu sə̀' də yumok sə yà'a səswihì, də yà'a nə kà kə̀ yəə̀ŋ ka yeŋ.
Yumok sə̀ də wo fə'ə lok yà' də bwìŋ nə kà yà' jəja yəə bʉ̀ə̀.
18 Ye də wèeŋ sə jəŋ ŋkərə mvəsə̀ wèŋ sə yuk bum, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə yi
tse'-a yumok, Nwìi nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sə̀' ya yi tse' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀n. Nə
ye də ŋwə̀ nə yi ka ye yumok tse' fana Nwìi nə jəŋ gɛsə nə momjo nə yi
tsəm də yi tse' nə.>>

Jisòs Bə Ma Ye Nə Ye Bwema Ye
(Mat. 12:46-50; Mak 3:31-35)

19 Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à və̀ ŋgòkə̀ yə yi, fana wo kà yi yə, bʉ̀ʉsə̀
bwìŋ à ye fo' ŋkʉ̀ʉŋ.
20 Wo tsok fa Jisòs də, <<Ma yo bə bwema yo wèŋ tə sə mbiŋ, wo sə
dzəm ŋgòyə wu.>>
21 Jisòs dʉk fa wo də, <<Ma am bə bwema am wèeŋ bʉ̀ʉ sə wo yuk ncèp
Nwì, nə gʉ sə̀' vɛ'nə.>>

Jisòs Gʉ Fəfə Nà' Teŋsə
(Mat. 8:23-27; Mak 4:35-41)

22 Nùmbu mòk à ye Jisòs bə ŋgàa fàak ye ni sənə ŋgwes. Yi tsok fa yà' də, <<Vesùwèeŋ to lo ndzə ŋgʉ ndzəp mamòk.>> Mvə'nə wo à sə lòo, fana yi dzəm lo.

23 Wo à sə lòsə ŋgwesə anə fana, fəfə nə bʉp tseŋ wo, nə sə ci rwiŋsə ŋgwes nə bə ndzəp, fana nà' ye co nà'a nə cəəŋ.

24 Wo lo kə to yəmsə Jisòs, nə dʉk fa yi də, <<Tà, vesùwèŋ sə kpʉ yè'e kpʉ.>> Jisòs à lòkok mʉtsə, nə dʉk fa fəfə nə dʉk də, <<Teŋsə, kà mok cà fe'lə,>> nə dʉk bohòndzəp sə' dʉk də, <<Naaŋ yòsə' gəe'.>> Fəfə à dʉk gù dok, fana cì'i təəŋ fo' mok wʉmm.

25 Fana yi fek yà' də, <<Kaco wèŋ dzəmtse' bohòmʉ yeŋ yè'sə bʉʉ yà? >> Ŋgàa fàak ye wèŋ wəp, nə mərə də, <<Nè'e nsàp ŋwə nə fònə yi cèep, fəfə bə ndzəp pwe' sə yuk yi-ɛ?>>

Jisòs Gʉŋsə Ŋwə Nə Yi Tse'
Yòŋsəə Ze'
(Mat. 8:28-34; Mak 5:1-20)

26 Wo à to tesə lònto ndzəp ma nja, nə kə tesə və mvwe' lak Gerasàn. Lak yè'sə yà'a ma ndzə nto ndzəp mvwe' nze Galìli.

27 Jisòs tesə sənə ŋgwes nə, fana yi kʉrə bə ŋwə nəmòk nə yi tesə mvwe' lak yà'sə ŋga nà' tse' yòŋsəə ze' ndzə ni'ì yi. A sàp ŋkʉʉŋntɛ̀ŋ ŋga ŋwə ènə sə gì ni' to, nə kà nda'à sə cu. Yi sə nooŋ kɛ'lo mvwe' sə wo tuuŋgə bwìŋ.

28 Yi ànə ye Jisòs fana yi gbʉ tsoŋ sə nze ŋgʉ ni'ì nà', nə sə waŋ furə fis də, <<Jisòs mo Nwì nə ghaŋ, wù sə làp bohòmʉ yà? Mʉ lɛŋ wu də wu kà mʉ ŋgə' fa.>>

29 Yi à dʉk vɛ'nə bʉʉsə Jisòs à dʉk fa yòŋsə ze' nə də nà'a tesə ndzə ni'ì yi anə. Ze' nə ànə sə ci' kotse' ŋwə nà'nə kɛ̀' ŋkʉʉŋntɛ̀ŋ fana wo à sə kì yi bo bə kù lòoŋfo' bə kwaŋ nə sə kʉk yi, fana yi sə sòoŋ tirə yà' pwe' ze' nə sə jamsə lo yi ŋgəà.

30 Jisòs fek yi də, <<Liŋ yoo ndà?>> Yi dʉk də, <<Liŋ aam Bòp.>> Yi dʉk vɛ'nə bʉʉsə ze' sə à ye ndzə ni'ì yi anə ŋkʉʉŋ.

31 Ze' sə lɛŋ Jisòs də nà'a kà wo sə mvwe' wʉ sə cəco* yà'a gèsə lò.

32 Ŋgùnaaŋ mok à ye fo' ŋkʉʉŋntɛ̀ŋ ŋga wo sə zʉ mvwe' mbwè nda mòk fo'. Fana ze' sə lɛŋ Jisòs də nà'a me'rə wo, wo kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə. Jisòs dzəm fa wo.

33 Ze' sə tesə ndzə ni'ì ŋgà' nə, nə kə ni ndzə ni'ì ŋgùnaaŋ sə. Ŋgùnaaŋ sə à ca du'rə tsoŋ ndzə baàŋ anə, nə kə gbʉ kpʉ lo wes sənə ndzəp Galìli.

34 Bʉʉ sə wo à sə gʉmsə ŋgùnaaŋ sə à carə lòo, nə kə tsoho fa bʉʉ sə mvwe' lak yà'sə pwe'.

35 Fana bwìŋ tesə və ŋgòkə ja'a nsàp yu nə nà' gʉ nə. Wo à və bohòJisòs, nə ye ŋga ŋwə nə yi ànə tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi nə ŋga yi cu kok ŋgʉ ŋki'ì Jisòs, nə ni tse' cək, nə cum fe'lə bə ŋkərə ye bəboŋ làaŋ vɛ'. Fana wʉə ko wo nəbʉp.

36 Bʉʉ sə wo à yə bum yè'sə à tsòho fa bʉʉ sə wo à vəə yusə Jisòs gʉ bohòŋgà' ànə.

---

* **8:31 8:31** Yè'e mvwe' sə yòŋsəə ze' nə kə ləə. A mvwe' sə Tà Nwìi nə kə tʉksə wo.

37 Bʉ̀ʉ sə mvwe' ntòlak Gerasàn wèŋ à wəp vɛ'ɛ, nə dʉ̀k fa Jisòs də nà'a lo gɛsə fo'. Yi ni ŋgwes, nə bwi foho lo yuye.
38 Ŋwə̀ nə̀ ze' à tesə ndzə ni'ì yi nə à lɛŋ Jisòs də bə nà'a lo.
39 Jisòs à tum fəsə yi maŋkwèŋ, nə tsok fa nà' də, <<Dù la'à wù, nə kə tsok fa bwìŋ yusə̀ Nwì gʉ̀ bohòwù.>> Yi à lòo, nə kə tsok fa bwìŋ mʉ ntòlak pwe' yusə̀ Jisòs gʉ̀ bohòyi sə.

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə̀ Nà' Jwèŋ Yi Cə̀k Nə Luŋsə Mo Jairòs (Mat. 9:18-26; Mak 5:21-43)

40 Jisòs à to tə̀m nə, nə bwi foho və fana, bòp bʉ̀ nə̀ wo à ye fo' nə à kwa ŋgòyə yi wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo à sə tək yi.
41 Ŋwə̀ nəmòk à və̀ fo' nə̀ wo to yi də Jairòs. Ŋwə̀ ànə ànə ye ŋkwà' ŋwə̀ nəmòk mʉnə ndap pìriyà. Yi à yə Jisòs ntɛ̀ŋ, yi kə gbʉ nooŋ mantombìi nà', nə lɛŋ nà' də nà'a və mʉ ndà'à yi,
42 bʉ̀ʉsə̀ mo ye à ye mvə̀k kpʉkpʉ. Yi à tse' mègù mo nə̀ mò'fis ànə ŋga nà'a ŋwàŋwè. Mo nə à ye lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Jisòs à lòbə Jairòs nə fana bwìŋ yuŋ yi, nə sə bwi'lə yi nsàp nə̀ co ndùrə̀ to yi.

43 Ŋwà nəmòk à ye fo' nə̀ ndʉəm à sə ca yi ndzə ni'ì mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-ba. Ŋwə̀ nə̀ ŋgòfa yi ncə̀p ŋga yà'a me kà ye.
44 Yi à nɛɛ və̀ fʉ ŋkwɛ̀ɛŋ Jisòs, nə jwɛŋ gesə cù cə̀k nà' bə bo. Mvə̀'nə̀ yi à jwɛ̀ŋ gèsə nà' ntɛ̀ŋ, ndʉəm sə teŋsə ŋgòca.
45 Jisòs fek də, <<Jwɛ̀ŋ mʉ ndà?>> Bwìŋ pwe' à bɛ̀ɛŋ, fana Pità dʉ̀k də, <<Masà, bwìŋ sə bwi'lə wu ma nə̀ fòpwe'.>>
46 Jisòs dʉ̀k də, <<Ŋwə̀ nəmòk jwɛ̀ŋ mʉ laŋ. Mʉ̀ yuk ŋga ŋàŋ tesə ndzə ni'ì mʉ̀.>>
47 Ŋwà nə riŋ də kaco yi swihi yeŋ. Yi və, nə sə kaŋ, nə bʉhʉ mantombìi Jisòs, nə cep fis mvwe' bwìŋ. Yi tsok fa nà' njo nə̀ yi anə jwɛŋ cə̀k nà' nə, də ndʉəm ye sə cì'i sə̀'.
48 Jisòs dʉ̀k bohòmoŋwà nə də, <<Njɛ̀'gù, dzədzəm yònə̀ wù tse' nə gʉŋsə wu laŋ. Dù, gèŋ bəboŋ.>>

49 Jisòs à sə dʉ̀k də yi cep mesə bə ŋwà ènə ntɛ̀ŋ, ŋwə̀ nəmòk caŋ və ŋgòtsə' fa Jairòs də mo nà' nə kpʉ laŋ. Də nà'a kà cicà nə ŋgə' mok ŋgwàŋ fa yiskok.
50 Jisòs ànə yuk vɛ'nə, yi dʉ̀k də, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm fana mo ŋwà nə nə luŋ.>>
51 Jisòs à kə̀ dzèŋ mvwe' ndap nə, yi kà dzəm də ŋwə̀ nəmòok ni yuŋ lo yi mʉ nda'à anə dzəm. Yi à dzəm də a ni megu Pità bə Jon bə Jem, nə ye ma bə tɛ̀'ɛ mo nə.
52 Bwìŋ pwe' à sə wa gùrə kpʉ mo nə. Jisòs dʉ̀k fa wo də, <<Wèeŋ kà wa. Mo nə ka kpʉ, yi sə dzəmlo.>>
53 Bʉ̀ʉ sə à ywì'lə yi swee, bʉ̀ʉsə̀ wo à rì də mo nə kpʉ laŋ.
54 Jisòs ko mo ŋwà nə bo, nə dʉ̀k də, <<Mweŋ, lòkok.>>
55 Yòŋsə mo nə à bwìŋ foho və̀ səmok, fana yi lokok kɛ̀' mò'fis. Jisòs dʉ̀k də wo fa mo nə bɛŋ ya yi zʉ.
56 Ma bə tɛ̀'ɛ mo nə à mərə wùriŋ. Jisòs dʉ̀k fa wo də wo kà ŋwə̀ nəmòk tsə̀' fa.

9

Jisòs Tum Bwe Fàak Ye Hum-ncòp-ba
(Mat. 10:5-15, 14:1-12; Mak 6:7-29)

1 Jisòs to benə ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba, nə fa wo ŋàŋ ŋgòjùm fis yòŋsə̀ə ze' pwe' ndzə ni'ì bwìŋ, nə mesə fa bwìŋ yiyaŋ zəzok.
2 Fana yi tum lo wo ŋgòtsòho lògaŋ ŋkum Nwì, nə mesə fa bwìŋ yiyaŋ.
3 Yi tip wo dʉk də, <<Kà yumok bə gì nè'nə jə lo': ntʉmbàŋ-è', bàm-è', zʉzʉ-è', mbàm-è', nə kà cə̀ək nini ba sə̀' jə tse'.
4 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jəŋ weŋ co ŋkʉ̀ìŋ mʉ nda'à yi, fana wèŋ cum megu bə ndap ànə tè wèŋ me'rə ntòlak anə.
5 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə̀ bə ntòlak ànə ka weŋ mvwe' ndap awo dzəm, mvə̀k nə̀ wèeŋ nə me'rə mvwe' ànə, wèŋ kɛ'sə mak nəm mfə̀mfəə kùu awèŋ fo' ŋgònì tsə̀' də wo à ka weŋ fo' dzəm.>>
6 Fana ŋgàa fàak Jisòs sə à gì kɛ'cà bohòbwe buhu lak sə̀ fo' sə pwe', nə sə tsoho lo Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə, nə sə gʉ mesə fa bwìŋ yiyaŋ awo pwe'.
7 Ànə geŋ, Herònə̀ yi à sə sak Galìli yuk bum sə̀ Jisòs bə ŋgàa fàak ye à sə gʉ̀ yè'sə. Fana ŋkərə̀ jip yi vɛ'ɛ, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ səmok à sə cèp də, Jon ŋgà bàptɛsə̀ bwìŋ a tesə və̀ fe'lə mvwe' kpʉ.
8 Fana bʉ̀ʉ səmok sə dʉk kɛ'cà yàwo də yi Àlajà. Mok sə dʉk yàwo də ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nə̀ taŋ a lòkok və̀ mvwe' kpʉ.
9 Ànə geŋ Heròdʉk də, <<Mʉ̀ ànə gwɛ' cokfis tu Jon sə laŋ, ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ sə yuk fe'lə nzu ye yè'sə ndà lɛ?>> Fana yi sə lap mandzə̀ ŋgòyə Jisòs nə.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zʉzʉ
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

10 Ŋgàa ntum Jisòs à bwìŋ və̀, nə kə tsoho fa Jisòs yusə̀ wo gʉ̀ʉ. Fana yi jəŋ wo, nə lo mvwe' buk lak mòk nə̀ wo to fo' də Bèsadà.
11 Mvə̀'nə̀ bwìŋ à rì də wo à sə lòsə, wo tesə mvwe' buhu lak sə̀ yà' kʉəp fo', nə yuŋ lo wo bə kù. Yi dʉk fa wo də wo və bə̀boŋ, nə ye ŋgòyə'rə wo bum bə gaŋ ŋkum Nwì. Yi sə mesə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' yiyaŋ yiyaŋ awo sə̀'.
12 Mvə̀k à càa, ŋgàa fàak ye və bohòyi, nə dʉk də, <<Tà, tumsə bʉ̀ʉ yè'sə wo lo mvwe' buhu lak nə ye nzum yà'a, ya wo lap yumok ŋgòzʉ, nə lap mvwe' nòòŋ sə̀'. Bʉsə̀ ka fɛɛŋ la'à yeŋ.>>
13 Yi dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ kʉk fa wo yumok wo zʉ.>> Wo də, <<Vès tse' mègù ntuhu brɛd tàŋ, nə ye fuk ba. Wù dzəm də vèes lo kə bʉpsə mbàm ŋkʉ̀ʉŋ, nə ywiŋ bɛŋ ŋgòfa wo à?>> 14 À ye ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo cu fo' à ye mbəmbam ncùhù tàŋ. Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye də, <<Cumsə bʉ̀ʉ sə sə nze bə bòp zəzok hum tàŋ, hum tàŋ.>>
15 Fana wo cumsə bʉ̀ʉ sə sə nze bə bòp vɛ'nə.
16 Fana Jisòs jəŋ ntuhu brɛd sə̀ tàŋ, nə ye fuk sə̀ ba sə. Yi kʉk gesə lis mʉbu, nə kwasə Nwì, nə bə'rə brɛɛd sə, nə fa ŋgàa fàak ye də yà'a gap fa bʉ̀ʉ sə.
17 Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bə̀boŋ. Wo te'e benə sə̀ yà' à bwehe cu sə kwès hum-ncòp-ba.

Jisòs Tsə̀' Fa Bwe Ye Bum Sə̀ Yà'a Nə Gʉ Yi
(Mat. 16:13-28; Mak 8:27-9:1)

18 Ânə ye mvək nəmòk ŋga Jisòs cu mègù bə ŋgàa fàak ye fana yi sə gʉ pìriyà. Yi fek wo də, <<Bwìŋ dʉkgè də mʉ yè'sə ndà?>>
19 Wo dʉk fəsə fa yi də, <<Bùʉ mok dʉkgè də, wu Jon ŋgà bàptɛsè bwìŋ. Mok dʉk də wu Âlajà, mok dʉk də wu ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nè yi à lòkok və mvwe' kpʉ.>>
20 Fana Jisòs fek wo də, <<Wèŋ yàwèŋ nɛ? Wèeŋ dʉkgè yàwèŋ də mʉ yè'sə ndà?>> Fana Pità cep fəsə fa yi də, <<Wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì ànə dʉk də yi nə tum vèsə nə.>>
21 Fana Jisòs tipsə wo bə ŋàŋ də wo kà ŋwè nəmòk tsə' fa lok.
22 Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Mʉ nè mʉ mo ŋwè, mʉ nə ye ŋgə' ŋkʉʉŋntèŋ. Fana ŋkwàha bwìŋ bə ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ, nə ye bə bʉʉ sə wo yə'rəgè lʉʉk Nwìi nə bɛŋ mʉ. Wo nə zə mʉ, fana nùmbu nè tɛ' ye, mʉ lokok mvwe' kpʉ.>>
23 Fana yi dʉk fa bwìŋ də, <<A ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzəm-a ŋgòyù lòmʉ, fana yi nə bɛŋ to ntòbum sè ni' ye sə dzəm yà', nə bək jəŋ ntèəŋ ye nùumbu pwe' ŋkuŋ nə bɛ' və mʉ.
24 Bʉsə ŋwè nè yi gəhə tse'-a yòŋsè ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ŋwè nè yi jə yòŋsə ye co yusè wà bʉʉ mʉ fana yi nə kə tse' nà'.
25 Swe'e sè ŋwèe nə tse' yà, ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə tu ye ɛ?
26 Ŋwè nè yi koksə-a marè'tu bohòmʉ nə ye ncèp àm, mʉ nè mʉ mo ŋwè fana ghà nè mʉ bwì və bə ŋàaŋ sè tè' am fa mʉ, nə ye bə ŋàaŋ sè Tè' nə, bə ŋàaŋ masinjàa Nwì sè rərɛŋ fana, mʉ koksə marè'tu bohòyi sə'.
27 Nə yeè nə də, mʉ sə tsə' fa weŋ ŋkèm dʉk də, bʉʉ mok tə fɛɛŋ sè wo nə kà kpʉ tètè wo ye gaŋ sè Nwì ŋga yà' sə sak sənə nzeŋgòŋ nə.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə̀ Mʉ Ndahà
(Mat. 17:1-8; Mak 9:2-8)

28 Â cà co nùumbu fwame', fana Jisòs to jəŋ Pità, bə Jem nə ye Jon, bə yà'wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mòk ŋgògʉ pìriyà.
29 Mvè'nə yi à sə lɛŋ Nwì fana nsəsə̀ ye kupsə bʉʉ nsàp mok nè zok, fana cèək sə̀ yi ni tse' mʉ ni'ì yi à bʉʉŋ fəfop tap tap.
30 Wo ye Âlajà bə Musì ŋga wo tesə vè mʉbu, bə Jisòs wèŋ sə taaŋ ŋgàm.
31 Bʉʉ yè'sə à tse' nsàap nsəsə̀ə sè co marɛŋ. Wo à sə cèp bə mvè'nə yi kʉəp ŋgògʉ yusè Nwì ànə dzəm, də yi nə lo mvwe' lak Jòrosalèm, nə kpʉ.
32 Â ye ŋga Pità wèŋ sə dzəmlo. Ânə geŋ, wo lokok, nə ye Jisòs bə bʉʉ sə ba yè'sə ŋga wo tə fo', ŋga nsəsə ye kupsə vɛ'nə.
33 Bʉʉ sə ba yè'sə à yè ŋgòlòo, Pità dʉk fa Jisòs dʉk də, <<Cicà, yà' bòvɛ'ɛ wùriŋ mvè'nə vesùwèeŋ fɛnə yè'sə. A ci ba'rə tes bwe duŋ fɛɛŋ tɛ', mò'fis nə njò, mòk nə Musì, mòk nə Âlajà.>> Yi ànə cep tsoŋ gù yè'sə, nə kà yusə̀ yi sə cèp rì.
34 Mvè'nə yi à sə cèep, mbàk və kə təhə lok wo, fana wʉə ko wo.
35 Fana wo yuk ŋga ŋgì mòk cèp vesə̀ ndzənə mbàk nə dʉk də, <<Nè'e mo àm, mʉ a cok fis yi. Yusə̀ yi cèp pwe', wèeŋ yuk yi.>>
36 Wo à yuk ŋgì ènə vɛ'nə, wo kʉksə kɛ', nə kà ŋwè nəmòk nè zok yə, wo ye megu Jisòs yiìyi. Wo à sə kà bwìŋ yusə̀ wo à yə ya'sə ghà ànə tsòhòfa.

Jisòs Tɛsə Mo Nəmòk Nə Yi Tse' Yòŋsə Ze'
(Mat. 17:14-23; Mak 9:14-32)

37 Tsok à rɛŋ, wo à bwi vèə, bwìŋ wùriŋ kə tseŋ yi.
38 Ŋwə nəmòk cèp vèsə mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə də, <<Cicà, kwəkwè', kə kʉk mo àm nə mʉ̀ tse' mègù yi.
39 Yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi, nə nà'a kogə yi. Nà'a ko yi, yi sə waŋ nəbʉp, fana ni' gʉrə yi njʉk njʉk tè sə dùk yi kə cùhu. Nà' sə sərə yi nə kà ŋgòmè'rə yi dzəm.
40 Mʉ̀ dʉk ŋgàa fàak yo də wo bɛ' fis nà', fana wo ka nà' bɛ' fis to.>>
41 Jisòs dʉk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə wèeŋ yè'sə gʉgʉtu, wèŋ ka dzədzəm sə ntʉʉ̀ wèŋ nə co wèŋ gʉŋsə ŋwè fo' tse' è. Mʉ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntʉm vɛ'nə kə dzeŋ sèŋ? Jəŋ və fa mʉ mo yònə fɛn.>>
42 Mvə'nə wo à sə jə və mo nə, yòŋsə ze' nə ko yi, fana ni' gʉrə wes yi njək njək. Jisòs jwa yòŋsə ànə, nə gʉŋsə mo nə, nə fa nà' bohòtɛ' ye nə.
43 Bwìŋ pwe' à mərə bə ŋàaŋ Nwì sə̀ wo à yə sə.
Mvə'nə wo à sə mərə vɛ'nə, Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də,
44 <<Yuk yusə mʉ nə tsok fa weŋ bəboŋ. Wo nə fa mʉ̀ʉ mo ŋwè ndzə bohòbʉ̀ʉ mok.>>
45 Bwe sə à ka bə yusə yi à cèp yè'sə rɛɛŋ. Yà' ànə ye bohòwo səswihì ya wo kà bə zeŋ rɛèŋ, fana wo sə koksə wʉə ŋgòfek rɛŋsə.

Ŋwə̀ Nə̀ Ghaŋ Ndà?
(Mat. 18:1-5; Mak 9:33-40)

46 A ye ŋga'a ŋga wo yè ŋgòfenə də ŋwə nə ghaŋ mʉtsətsə'rə wo ndà lɛ.
47 Jisòs à rì yusə wo à sə tsərə sə ntʉʉ̀ wo bə ncèp ènə, fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk də nà'a kə təəŋ ŋgʉ ni'ì yi.
48 Fana yi dʉk fa wo də, <<Ŋwə nə yi jə-a nsàp mo nè'nə mʉnə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mʉ̀. Ŋwə nə yi jə-a mʉ, nə dʉk <Və bəboŋ>, fana ye də yi sə dʉk bohòŋwə nə yi à tum mʉ nə sə'. Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də ŋwə nə yi maŋkwèŋ bohòwèŋ pwe', yi ŋwə nə yi nə mantombì yi.>>
49 Jon à cèp bohòJisòs də, <<Cicà, vès yə ŋwə nəmòk ŋga yi bɛ' fis ze' mʉnə liŋ yò. Fana vès dʉk yi də yi teŋsə, bʉ̀ʉsə yi ka mòk mʉtsətsə'rə̀ə vès yeŋ.>>
50 Jisòs dʉk ye də, <<Kà də wu gʉ co yi teŋsə dʉk, bʉ̀ʉsə ŋwə nə yi ka weŋ bɛŋ, ye də yi cu venəwèŋ.>>

Bʉ̀ʉ Sə̀ Mvwe' Lak Sàmàriyà Mok à Bèŋ Jisòs

51 Mvək ànə kʉrə də Jisòs nə kpʉ ya yi lo mʉbu, yi ko ntʉm, nə lokok bɛ' lo mandzə nə nà' lo Jòrosalèm.
52 Yi tum lo masinjàa mok mantombì də wo lo mvwe' ntòlak Sàmariyà, nə kə gʉ tsə'rə fa yi bum pwe' ŋkuŋ yi və.
53 Bʉ̀ʉ Sàmàriyà wèŋ bɛŋ də nà'a kà fo' nooŋ, bʉ̀ʉsə wo à yə də yi sə cà lòJòrosalèm.*
54 Jon bə Jem à yə vɛ'nə, fana wo dʉk də, <<Tà, wù dzəm də vèes lɛŋ pìriyà ya ŋga Nwìi tumsə tsoŋ mis mʉbu ŋgòkə tèŋ səsə bʉ̀ʉ yè'sə à?>>

* **9:53 9:53** Bʉ̀ʉ Sàmariyà wèŋ à sə tsəm də mvwe' sə̀ zinə sə̀ ŋgòkùksə Nwì fo' sə mvwe' nda mòk nə wo togə nà' də Gerazìm. Bʉ̀ʉ Jus wèŋ dʉk yàwo də a Jòrosalèm, fana yà'a yusə yà' gʉ ŋkuŋ wo kà ŋwə nə yi sə cà lòye Jòrosalèm tɛsə̀ sə.

55 Jisòs bʉuŋ kʉk ja'a wo, nə jwa wo, nə dʉk də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə̀ nə̀ wèŋ sə cèp bə zeŋ ànə riŋ. Mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè, mʉ̀ a ka ŋgòbʉpsə yòŋsə̀ ŋwè və, mʉ̀ a və̀ ŋgòlùŋsə wo lùŋsə.[†]>>
56 Ànə geŋ, wo lokok, nə lo mvwe' ntòlak nəmòk.

ŊgòBɛ' LòJisòos Gʉgʉŋ (Mat. 8:19-22)

57 Wo à sə lòmandzə̀ fana, ŋwə̀ nəmòk cep bohòJisòs də, <<Mʉ̀ dzəm də mʉ nə bɛ'lo wu ma nə̀ fòpwe' nə̀ wù sə lòo.>>
58 Jisòs tsok fa yi də, <<Còp wèŋ tse' mvòk co wo cum ca, swiŋ wèŋ tse' ndap awo, fana mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ̀ ka mvwe' sə̀ co mʉ noŋsə tsoŋ tu am, nə nooŋ yoŋsə tse'.>>
59 Jisòs dʉk bohòŋwə̀ nəmòk də, <<Mʉ̀ dzəm də vesùwèeŋ lo, nə fak mvwe' mò'fis.>> Ŋwə̀ ènə dʉk də, <<Tà, mʉ foho lo-a maŋkwèŋ, nə kə tuuŋ tɛ̀'làm ŋkuŋ-è.>>
60 Jisòs tsok fa yi də, <<Me'rə bʉ̀ʉ sə̀ wo kpʉ laŋ tuuŋ bʉ̀ kpʉkpʉ awo. Bohòwù yò, dù nə kə tsok ncèp nə də ŋkum Nwì nə yè ŋgòsak sə nzeŋgòŋ laŋ.>>
61 Ŋwə̀ nəmòk à yə Jisòs, yi dʉk də, <<Mʉ nə bɛ' wu Tà, fana mʉ̀ sə fek wu də mʉ lo, nə tsok fa bʉ̀ʉ am də wo cum bəboŋ.>>
62 Jisòs tsok fa ŋwə̀ ènə də, <<A ye-a ŋga ŋwè yèto ŋgòfàk bohòNwì, nə sə kʉk lis maŋkwèŋ, ye də yi ka kə̀kʉrə̀ ŋgòcu mvwe' gaŋ ŋkum Nwì yeŋ.>>

10

Jisòs Tumsə̀ LòBwìŋ Hum Sàmba-Ncòp-Ba

1 Yà'sə ànə ca wes fana Tà Jisòs cokfis bwìŋ hum sàmba-ncòp-ba, nə tumsə lo yà'wèŋ ba, ba. Yi à tumsə lòwo ŋgòlòmvwe' buhu lak, nə ye bə mvwe' sə̀ yi nə sə və fo' sə pwe'fo'.
2 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Nzum sə̀ ŋgòkʉp sə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ fana bʉ̀ʉ sə̀ ŋgòfàk fo' sə momjo wùriŋ. Ye də wèeŋ lɛŋ bohòTà ŋgà nzum nə də ya yi tumsə ŋgàa fàk wèŋ, ŋgòkə̀ kʉp nzum ye sə.
3 Yeè, wèeŋ du, mʉ̀ tumsə lòweŋ co nsùŋgaŋ mʉtsətsə'rəə furùk wèŋ.
4 Ŋwèe kà posà jə, kà bàm jə, kà kùuŋgùp sə̀' jə; nə kà ŋwè mandzə̀ sə̀' cèpsə̀ lok.
5 Ndap nə̀ wèŋ ni mbwa pwe'fo', wèŋ cepsə wo də, <Fifi ye bohòndap ènə!>
6 Wèeŋ dʉk vɛ'nə fana a ye-a ŋga ŋwə̀ ŋgà fifi mbwa fana fifi àwèŋ nə, nə ye bohòyi. A ye-a ŋga ŋwə̀ nə̀ vɛ'nə nə mbwa bʉ̀ə̀ fana fifi àwèŋ nə bwi foho və bohòwèŋ.
7 Cum megu mʉmvwe' ndap ànə, nə sə zʉ, nə sə no yusə̀ wo fa weŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋwèe fak laŋ, wo lak yi. Kà dʉk də wèeŋ coho nooŋ kupsə kɛ'ca ndap dʉk.
8 A ye ŋga wèŋ kə̀ ni mvwe' ntòlak mòk, wo jəŋ weŋ fo' co bwìŋ fana wèŋ zʉ nsàp yu nə̀ wo fa weŋ lòoŋ fo'.

[†] **9:55 9:55** Ŋwàak mok sə̀ zəm cu sə̀ wo à ka ŋgo ncèp ènə nja gesə: nə dʉk də, <<Wèŋ ka nsàp yòŋsə̀ nə̀ wèŋ sə cèp bə zeŋ ànə riŋ. Mʉ̀ nə̀ mʉ mo ŋwè, mʉ̀ a ka ŋgòbʉpsə yòŋsə̀ ŋwè və, mʉ̀ a və̀ ŋgòlùŋsə wo lùŋsə.>>

9 Wèeŋ gʉŋsə ŋgàa yiyaŋ sə wo cu mvwe' lak yà'sə wèŋ, nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə fo' sə wèŋ dʉk də, <Gaŋ ŋkum sə Nwì sə yà' kʉəp və bohòwèŋ laŋ.>
10 A ye-a ŋga wèŋ kə̀ ni mvwe' ntòlak nə̀ wo ka wèŋ də wèeŋ və bəboŋ dʉk fa fana wèŋ sə gihi kɛ' mvwe' mandzəə sə̀ mʉ ntòlak anə sə, nə sə cep dʉk də,
11 <A megu-a sə̀ mfə̀mfəə sə̀ yà' ko kùu avès mvwe' lak awèŋ yà'sə fana vès kɛ̀'sə nòŋsə yà', yà' sə kʉk weŋ. Wèeŋ riŋtse' də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yà' kʉəp və weŋ laŋ.>
12 Mʉ tsok fa weŋ də, nùmbu nə̀ wo sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòlak Sodòm nə noŋsə nsàp lak ànə.

13 <<Wèŋ bʉ̀ʉ Corazì, wèŋ cu bʉp! Wèŋ bʉ̀ʉ Bèsadà, wèŋ cu sə̀' bʉp! A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ wo a gʉ̀ tsə̀' fa weŋ yà'a, wo ànə gʉ tsok fa-a yà' bohòbʉ̀ʉ Tayà bə Sidòŋ wèŋ bwɛ̀rɛ də wo a kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ tè, nə ni tse' gàa cə̀k, nə yok və.
14 Nùmbu nə̀ wo nə sak nzeŋgòŋ fana anə boŋ ghak bohòbʉ̀ʉ Tayà bə Sidòŋ nə noŋsə weŋ.
15 Wèŋ bʉ̀ʉ Kàpanùm, wèŋ a sə nɛ̀ni' co wèŋ də wèeŋ kok lo mʉbu à? Wèeŋ nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə' vɛ'ɛ bòŋ.
16 <<Ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a weŋ, ye də yi yuk mʉ. Ŋwə̀ nə̀ yi dzeeŋ-a weŋ, ye də yi dzèeŋ mʉ; nə ye də ŋwə̀ nə̀ yi dzeeŋ-a mʉ, ye də ŋgèŋgàŋ dzèeŋ ŋwə̀ nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə.>>

Bʉ̀ʉ Sə̀ Hum Sàmba-Ncòp-Ba Sə Wèŋ Bwìŋ Vàə (Mat. 11:25-27; 13:16-17)

17 Bʉ̀ʉ sə̀ hum sàmba-ncòp-ba sə wèŋ à bwìŋ və̀ bə kwəkwa. Wo à dʉk də, <<Tà, yòŋsəə ze' wèŋ ye bohòvès yusə̀ wà bʉ̀ʉ liŋ yo.>>
18 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Mʉ̀ yə Satà ŋga yi sə gbʉ̀ tsə mʉbu co mbʉ̀ŋ sə ba'a tsə yi.
19 Yeè, mʉ̀ a fa weŋ ŋàŋ ŋgògì cà mʉnə no bə ŋgam wèŋ, nə ye ŋàŋ ŋgògha' ŋàaŋ sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛŋgə̀ weŋ tse' yà' pwe'fo'. Kaco yumok gʉ lok weŋ yeŋ. 20 Nə yeè nə də kà də wèeŋ sə kwa də bʉ̀ʉsə̀ ze' wèŋ sə wəp weŋ dʉk, wèeŋ kwa lɛ bʉ̀ʉsə̀ də wo còm nòŋsə liŋ awèŋ mʉbu.>>

21 Ghà ànə à ye, Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə gʉ Jisòs yi rwiŋ bə kwəkwa fana yi cep dʉk də, <<Mʉ̀ kwasə wu tè', nə̀ wu Tà mʉbu bə sə nze nə, bʉ̀ʉsə̀ wù a swìhi gɛsə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkərə̀ wèŋ, nə niŋ fa yà' bohòbwe sə̀ lʉə wèŋ. A zìnə Tɛ̀', wù a gʉ̀ yè'sə mʉmvə̀'nə̀ yà' a bòkok wu sə vəə wù vɛ'nə.
22 Tɛ̀' am a fa wes mʉ bum pwe'fo'. Ŋwə̀ nəmòk ka mwe nə riŋ, rì mègù yi Tɛ̀' nə. Ŋwə̀ nəmòk ka Tɛ̀' nə sə̀' riŋ, rì mègù yi mwe nə, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə.>>

23 Ànə geŋ yi bʉʉŋ dʉk swihi fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ dʉk də, <<A rɛŋsi bohòŋwə̀ nə̀ yi yə bum sə̀ wèŋ sə yə yè'sə!
24 Mʉ tsok weŋ də ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə ye bə bʉ̀ ŋkəŋkum wèeŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo a dzəm ŋgòyə bum sə̀ wèŋ yə yè'sə, nə kà mandzə̀ nə tse'. Wo dzəm ŋgòyuk bum sə̀ wèŋ sə yuk yè'sə, nə kà yà' sə̀' yuk.>>

Gbʉ' Ŋwəə Sàmàriyà Nə̀ Bəboŋ Nə

25 Ŋgà yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mòk à lòkok də yi bʉə ja'a Jisòs nə fana yi fek nà' də, <<Cicà, yusə aco mʉ̀ gʉ yè'sə yà, ya mʉ kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk nə ɛ?>>
26 Jisòs fek bʉsə bwi nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə lʉ̀k də yà? Wu tagə nja da?>>
27 Ŋgà' nə dʉk də, <<Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntʉm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nə ye bə ŋàaŋ yo pwe', nə ye bə ŋkərə yòsə' pwe'fo', fana nə dzəm moma yo co mvə'nə wù dzəm ni' yò.>>
28 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù cèp bəboŋ laŋ; gʉ̀ vɛ'nə ya wu nə tse' lùŋ.>>
29 Ŋgà' nə à dzəm də yi niŋ tsok də yi ŋwə nə bəboŋ, fana yi fek fe'lə Jisòs nə də, <<Moma am nə yè'sə ndà?>>
30 Jisòs tsok bʉsə fa yi gbʉ' mòk də, <<Ŋwə nəmòk à tsə mʉ Jòrosalèm ŋgòlòJèrikù. A kə wès mandzə, ŋgàa yə wèŋ ko fweŋ fis yi cə̀k pwe', nə ləp yi. Wo me'rə mak noŋsə yi ŋga yi sə tʉ̀hʉ mègù mok ŋgwàŋ, nə lo yu awo.
31 Mvə̀k à càa, ŋgà fa satikà' mòk à sə yù tsə lòsə' mandzə ànə. Yi ànə ye nà' ŋga nà' nòo fana yi lək ca yuye ndzə ŋgʉ mandzə.
32 Ŋwə̀ə Levì mòk à gʉ̀ sə' vɛ'nə. Yi à kə dzèŋ fo', nə ye ŋgà' nə mvə'nə nà' nòo fana yi ca yuye ndzə ŋgʉʉ̀ŋ.
33 Ŋwə Sàmàriyà mòk à və ye fo', nə ye nà', fana nə koksə manziŋ bohònà'.*
34 Yi geŋ fo', nə gesə fa nà' mve' bə rùk ndzənə mvwe' nà' sə, nə kiŋ lok fa nà'.† Yi le' koksə naaŋ nà' mʉnə nàmbà'rə ye, nə jəŋ lo nà' mvwe' ndap nəmòk nə ŋwèe nòoŋ mbwa yi lak, nə sə jəŋ ŋkərə bohònà' fo'.
35 Tsok à rɛŋ, yi fis mbàm ncùhù ba, nə fa ŋgà ndap nə. Yi dʉk fa ŋgà ndap nə dʉk də, <Sə kʉk fa mʉ yi bə̀boŋ. Mʉ bwìŋ foho və fana mʉ̀ lak fəsə fa wu mbàam sə wù bʉpsə yà' bʉ̀ʉ yi pwe'.>
36 Bohòbʉ̀ʉ sə tɛ' yè'sə, wù tsəm də ŋwə nə yi à nìtsə' də yi moma bə ŋwə nə ŋgàa yə wèŋ à lə̀p yi nə yè'e nə fò?>>
37 Yi dʉk də, <<A ŋwə nə yi à tse' koksə̀manziŋ bohònà' nà'a.>> Fana Jisòs dʉk fa nà' dʉk də, <<Dù a, nə kə gʉ yòsə' vɛ'nə.>>

Jisòs Kə̀ Kɛ' Yə Mèri Bə Matà

38 Jisòs bə bwe ye wèŋ à sə lòo fana wo kə dzeŋ mvwe' lak mok. Ŋwà mòk à ye fo' nə wo to liŋ ye də Matà. Ŋwà ènə à fa Jisòs mvwe' nòòŋ mʉnda'à yi.
39 Yi ànə tse' moma ye mòk nə wo to yi də Mèri. Mèri nə à kə̀ cu ŋgʉ ni'ì Tà ànə, nə sə yu'rə yusə nà' sə yə'rə fa bwìŋ sə.
40 Matà ye də fə̀k yam bohòyi wùriŋ fana yi kə dʉk fa Jisòs də, <<Tà, wù yə də moma àm me'rə mʉ mʉmʉ̀, fə̀k sə ghak mʉ, wù kà mbɛŋ kom à? Tsok fa yi də yi kə tɛsə mʉ.>>
41 Tà nə dʉk fa nà' də, <<Matà, Matà, wù sə jìk, nə sə ye ŋgə' bə bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
42 Yu nə nà' tse' gha' fə̀k, a yu nə mò'fis. Mèri cok jə fis ma nə bə̀boŋ nə laŋ. Kaco mʉ̀ dzəm də ŋwèe fep fis yuk nà' bohòyi yeŋ.>>

---

* **10:33 10:33** Bʉ̀ʉ Sàmariyà bə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə bàrəgə̀ wùriŋ. † **10:34 10:34** Bʉ̀ʉ lak yà'sə wèŋ à sə jəgə̀ mve' bə rùk co ncə̀p.

11

Jisòs Yə'rə Bə Nzak Pìriyà
(Mat. 6:9-15; 7:7-11)

1 Nùmbu mòk à ye ŋga yi sə lɛŋ pìriyà mʉmvwe' nəmòk, yi ànə mesə
fana mo fàk ye mòk və bohòyi, nə dʉk fa yi də, <<Tà, yə'rə fa ves ŋgòlɛŋ
pìriyà mʉmvə'nə Jon ànə yə'rə fa ŋgàa fàak ye yà'a.>>
2 Yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ cu ŋgòlɛŋ, wèŋ cep dʉk də:
<Tɛ̀', kəkùksəə ye bə liŋ yo.
Gaŋ ŋkum yo sə və.
3 Fa ves bɛŋ sə co vès zʉ nùumbu pwe'.
4 Swì fa ves bʉp avès, bʉ̀ʉsə vès swì fagə ndàaŋwè pwe' nə yi gʉ̀gə ves
bʉp sə̀'.
Kà ves mvwe' sə co məmumsə kə tseŋ ves jə lò.> >>
5 Jisòs dʉk fa bwe ye sə wèŋ də, <<A dʉk-a də ŋwə nəmòok mʉŋgorə
wèŋ nə aco yi lokok nə tsətsə'rəə tsok, nə kə dʉk fa ŋge' ye mòk də, <Ŋge'
àm, samsə fa mʉ ntuk brɛd tɛ',
6 bʉ̀ʉsə ŋge' àm mòk tesə və gì fana mʉ̀ ka yumok co mʉ̀ fa yi zʉ tse'.>
7 Yi dʉk vesə mʉnda'à anə də, <Kà mʉ ŋgə' fa nòòŋ, mʉ̀ lok ncù laŋ,
ves bwe am wèŋ nònze, kaco mʉ̀ lokok ŋgòfa wu yumok ŋga'a yeŋ.>
8 Mʉ tsok weŋ də a ye-a sə̀ də yi nə kà ŋgòfa nà' yumok bʉ̀ʉsə nà'a ŋge'
ye lòkok fana bʉ̀ʉsə nà' sə lɛŋ malì gʉgʉŋ, yi nə lokok kə fa nà' yusə nà'
dzəm sə pwe'.
9 Mʉ tsok weŋ də, lɛŋ Nwì ya yi nə fa wu, làap ya wu nə tse', kùum ya
wo nə muk fa wu.
10 Bʉsə ŋwə nə̀ yi lɛŋ-a, ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse', ŋwə nə̀ yi làp-a, yi nə ye,
ŋwə nə̀ yi kum-a, wo nə muk fa ŋwə ànə.
11 A nsàp tɛ̀' nə̀ fònə̀ də a ye-a ŋga mo ye lɛŋ fuk bohòyi, yi kà nà' fuk
fa, nə fa nà' no ɛ?
12 Kènə də yi lɛŋ-a mbùmvəp nà' fa yi ŋgam ɛ?
13 A ye-a ŋga wèŋ sə̀ wèeŋ bʉp yè'e riŋ ŋgòfa bwe awèŋ bum sə̀ bəboŋ,
ye də aco Tɛ̀' nə̀ mʉbu nə, nə fa Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo lɛŋ yi
sə wèŋ wùriŋ!>>

Jisòs Bə Bezebù
(Mat. 12:22-30, 43-45; Mak 3:20-27)

14 Jisòs à sə bɛ' fis yòŋsə̀ ze' mòk nə̀ yi gʉ̀gə̀ ŋwè yi kà cù cèp fana ze'
nə ànə tesə lòo fana ŋgà' nə ye ŋgòcèp cù, bwìŋ mərə.
15 Bʉ̀ʉ mok wèŋ dʉk yàwo də, <<Yi bɛ' fisgə̀ ze' sə bə ŋàaŋ Bezebù nə̀
yi ŋkum ze' wèŋ yi nə.>>
16 Bʉ̀ʉ mok wèŋ sə lap mandzə̀ ŋgòbʉə yi fana wo sə lap də nà'a niŋ
tsok fa wo maŋgəŋgèŋ mòk nə̀ nà' tesə ma mʉbu.
17 Yi riŋ yusə̀ wo sə tsərə sə fana yi dʉk fa wo dʉk də, <<A ye-a ŋga lak
mok ga'a-a ba fana ye də ya' kà fàk tse'. Nə ye sə̀' də ndap nə̀ nà' ga'a-a
ba, ye də nà'a nə gbʉ.
18 Ye də a ye-a də Satà gapsə ni' ye bòp ba fana aco gaŋ sə̀ ye sə təəŋ
yè'sə va? Bʉsə̀ wèŋ sə dʉk də mʉ̀ sə bɛ'fis ze' bə ŋàaŋ Bezebù.
19 A ye-a də mʉ̀ sə bɛ' fis ze' bə ŋàaŋ Bezebù fana bʉ̀ʉ awèŋ wèeŋ bɛ'
fisgə̀ yàwo bə ŋàaŋ sə̀ ndà? Nsàp fàk bʉ̀ʉ awèŋ sə, sə nìtsə̀' dʉk də wèeŋ
bə jòŋ.

20 Mvə'nə mʉ̀ sə bɛ'fis yà' bə ŋàaŋ sə̀ Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə yà' kʉəp və bohòwèŋ laŋ.

21 <<A ye-a ŋga ŋgà ŋàŋ nə̀ yi tse' bum dzè' ŋap sə sònto' ye yi fana ye də bum ye pwe' cu bə̀boŋ.

22 Fana a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà' gʉ ghak yi və-a, nə lʉ bə nà', nə ghak yi fana yi nə fep jəŋ bum dzè'e ye sə̀ yi anə sə naaŋ tu bə zeŋ sə, nə gapsə bum ye sə̀ yi tse' sə bə ŋge' ye wèŋ.

23 <<Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi sə bɛ̀ŋ mʉ. Ŋwə̀ nə̀ yi sə kà-a vesi te'e benə̀ ye də yi sə sèsə ye sɛ̀sə.

24 <<A ye ŋga yòŋsə̀ ze' tesə ndzə ni'ì ŋwè fana yi gihi ca mvwe' nze jì ndzəp, ŋgòlàp mvwe' sə̀ yi yoŋsə fo'. Yi kà mvwe' sə̀ co yi yoŋsə yə fana yi dʉk də, <Mʉ nə bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nə̀ mʉ̀ a tesə fo' nə.>

25 Yi bwì foho və̀-a, nə ye ŋga wo kùrə nà' nə gʉhʉ tsə'rə nà' bə̀boŋ,

26 fana yi lo, nə kə to jəŋ və yòŋsə̀ə mok sàmba, sə̀ wo bʉp càsə yi wo. Wo nə ni cum mʉmvwe' ndap nə. A ye vɛ'nə fana ncu ŋwə̀ ànə nə̀ maŋkwɛ̀ŋ nə, nə bʉp casə nə̀ ànə ye to mantombì nə.>>

27 Jisòs ànə cep bum yè'sə fana ŋwà nəmòk nə̀ yi ànə ye mʉŋgorə̀ bwìŋ fo' cep fis də, <<A rɛŋsi bohòvèəm sə̀ yà' à dzə wu, nə ye mbwi sə̀ wù à no!>>

28 Yi dʉk bwi ye də, <<Rɛŋsi nə lɛ bohòŋwə̀ nə̀ yi yuk ncèp Nwì, nə noŋsə nà'.>>

Bwìŋ Dzəm ŊgòYə Maŋgəŋgèŋ (Mat. 5:15, 6:22-23, 12:38-42; Mak 8:11-12)

29 Bwìŋ ànə sə yam ghaha fo' ghaha fana Jisòs ye ŋgòcèp də, <<Bʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'e wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉp, wo sə dzəm ŋgòyə yumok sə̀ maŋgəŋgèŋ. Mʉ nə kà wo maŋgəŋgèŋ gʉ̀ nì tsə' fa, anə megu maŋgəŋgèŋ nə̀ Jonà nà'a.

30 Bʉsə̀ mvə'nə̀ Jonà nə ànə ye co maŋgəŋgèŋ mòk ŋgònìŋtsə' fa bʉ̀ʉ Nenevì yà'a fana mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə ye sə̀' vɛ'nə bohòbʉ̀ʉ yè'sə.

31 Nùmbu nzak nə ye, ŋkum nə̀ yi ŋwàŋwè nə̀ yi à tesə və mvwe' lak Sibà nà'a nə cep bʉp bohòbʉ̀ʉ sə̀ ŋga'a yè'sə də wo gbʉ̀ nzak. Bʉsə̀ yi à tesə və mvwe' sə̀ nzeŋgòŋ nə lèsə, ŋgòkə̀ yuk nsàp ŋkərə̀ nə̀ Sòlomù à tse' fana yeè, yumok sə̀ yà' ghak Sòlomù nə ŋga'a yè'.

32 Nùmbu sak nzak ye fana bʉ̀ʉ Nenevì wèeŋ nə lokok dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə wèŋ də wo gbʉ̀ nzak. Bʉsə̀ Jonà ànə tsoho, wo kupsə ntʉm; fana yumok sə̀ yà' ghak càsə Jonà nə ŋga'a yè'.

33 <<Wo bwe'-a laàm, kaco wo swihi nà' swìhi kè wo jəŋ nà', nə tes gesə sənə kʉ̀ŋ yeŋ. Wo nə tes nà' mvwe' sə̀ jəja ya bwìŋ sə ni və̀ə wo sə ye marɛŋ nə.

34 Lis yo marɛŋ nə̀ ndzə ni'ì wù yi. A ye-a ŋga lis yo bə̀boŋ fana ye də ni' yònə, nə̀ rwiŋ bə marɛŋ. Yà'a sə̀' də a ye-a ŋga lis yo ka bə̀boŋ yeŋ fana ye də ni' yòrwiŋ bə mandzəm.

35 Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, bwɛ̀rɛ marɛŋ nə̀ ndzə ni'ì wèeŋ nə bʉʉŋ mandzəm.

36 Fana ye də a ye-a ŋga ni' yòpwe'fo' rwiŋ mègù bə marɛŋ, də mandzəm nja mvwe' mok bʉ̀ə̀, fana ye də nà'a nə ye pwe' marɛŋ anə, co mvə'nə̀ marɛŋ laàm rɛŋgə̀ yà'a.>>

Jisòs Dʉk Fa Bʉ̀ʉ Faràsi
Nə Ye Ŋgàa Yə'rə̀ Lʉ̀k Də
Wo Ŋgàa Tɛ̀'ɛ̀ŋkup
(Mat. 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

37 Jisòs anə sə cep fana ŋwə̀ə Faràsi mòk dʉk nà' də bə nà'a kə zʉ bɛŋ. Fana yi lo kə cum tsoŋ də ya bə nà'a zʉ.
38 Ŋwə̀ə Faràsi nə à mərə vɛ'ɛ mvəsə̀ yi à yə də Jisòs ànə zʉ ŋga yi ka mvə̀'nə̀ wo cùkgə̀ ŋkuŋ nə sə zʉ yumok sə cuk.
39 Ànə geŋ Tà Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wɛ̀ŋ bʉ̀ʉ Faràsi, wèɛŋ cùkgə̀ yàwɛ̀ŋ ŋkwɛ̀ɛŋ ŋgàp bə ŋkwɛ̀ɛŋ tasà, fana rwiŋ cum ma sə tsətsə'rə̀ wɛ̀ŋ anə ŋgwap bə wa bum bwìŋ.
40 Wèeŋ ləm! Ŋwə̀ nə̀ yi ànə gʉ̀ ŋkwɛ̀ŋ nə à ka ma sə tsətsə'rə̀ sə̀' yi gʉ à?
41 Wèeŋ fa-a ŋgàa jìŋ wɛ̀ŋ mbo sənə ŋgàp nə fana ye də yusə̀ yà'a ma nə̀ njàwɛ̀ŋ pwe' mok rərɛŋ.
42 <<Wɛ̀ŋ bʉ̀ʉ Faràsi, wɛ̀ŋ cu bʉp. Wèeŋ jəgə̀ ŋkərə̀ ŋgògàpsə fa Nwì bwe mvùu bum sə̀ jo yè'e pwe'fo' ma nje, nə me'rə noŋsə ŋgòfàk bə zìnə, nə ye ŋgòdzəm Nwì vɛ'nə. Anə ye co wɛ̀ŋ sə gʉ yà'sə, nə kà mok sə̀' mè'rə̀ màk.
43 Wɛ̀ŋ bʉ̀ʉ Faràsi, wɛ̀ŋ cu bʉp! Wèeŋ dzɛ̀ŋ mʉmvwe' ndap pìriyà fana wɛ̀ŋ sə dzəm dzòok sə̀ bə̀boŋ, wɛ̀ŋ sə dzəm sə̀' də bwìŋ sə cepsə weŋ mʉntɛ̀ɛŋ bə wəwəp wùriŋ.
44 Wɛ̀ŋ cu bʉp bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ co sèe sə̀ bwìŋ sə kà yà' yə fana wo sə gi ca mbwa, nə kà rì.>>
45 Ànə geŋ ŋgà yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k mòk dʉk də, <<Cicà, wu cèp vɛ'nə, ye də wù sə yà' vès sə̀'.>>
46 Jisòs dʉk bwi fa nà' də, <<Wɛ̀ŋ ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k, wɛ̀ŋ cu sə̀' bʉp bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ jə bum sə̀ yà' rwì' vɛ'ɛ co ŋwè kà bə̀k to, nə sə naaŋ fa bwìŋ. Wɛ̀ŋ kà yàwɛ̀ŋ bum sə bə ndubo àwɛ̀ŋ nə̀ mò'fis jwɛ̀ŋ ja'a lok.
47 Wɛ̀ŋ cu bʉp, bʉ̀ʉsə̀ wɛ̀ŋ sə ci tsə'rə sèe ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ ànə zə wo sə̀' tɛ̀' awɛ̀ŋ.
48 Ye də wɛ̀ŋ dzəm də yusə̀ tɛ̀' awɛ̀ŋ ànə gʉ sə bə̀boŋ bʉ̀ʉsə̀ wo à zə wo fana wɛ̀ŋ ci yàwɛ̀ŋ sèe sə.
49 Ye də nà'a njo nə̀ ŋkərə̀ Nwì sə cèp də, <Mʉ nə tumsə fa wo ŋgàa tsòhòbum Nwì bə ŋgàa ntum wɛ̀ŋ. Wo nə zə mok, nə yeŋsə mok wɛ̀ŋ ŋgə'.>
50 Ya nduəm ŋgàa tsòhòbum Nwì wɛ̀ŋ sə̀ yà' ànə fe'e mvə'nə̀ nzeŋgòŋ à yè yèe pwe'fo' nə ye ndzə bohòbʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə.
51 Ye jəŋ bə nduəm Abè kə dzeŋ mʉ ni'ì Sàkàriyà nə̀ wo à zə yi mʉtsətsə'rə̀ə kàm nə̀ wo tɛ̀ŋgə̀ satikà' mbwa bə mvwe' sə̀ rərɛŋ sə̀ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ sə. A zìnə də wo nə fek nduəm awo sə bohòbʉ̀ʉ sə̀ niè' yè'sə.
52 <<Ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k, wɛ̀ŋ cu bʉp, njo nə̀ wɛ̀ŋ a jə lòksə ki sə̀ ŋgòmùk ncùu ŋkərə̀ bə zeŋ sə. Wɛ̀ŋ bə tu awɛ̀ŋ, wɛ̀ŋ a ka ni, fana nə lok bwi fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə ni sə mandzə̀.>>
53 Jisòs ànə me'rə fa'nə fana ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi sə wɛ̀ŋ sə sa'rə yi nə nɛ' tse' yi bə cù cʉ̀k, də ya nà'a cep bum ŋkʉ̀ʉŋ.
54 Wo sə bʉə yi vɛ'ɛ də ya wo ko yi bə yumok sə̀ bʉp sə̀ yi cèp-a na.

12

Ka Bàboŋ ŊgòGù Basə Yumok Basə Yeŋ (Mat. 10:19-20, 26-33, 12:32)

1 Ghà ànə à ye ŋga bwìŋ kə benə vɛ'ɛ ncùhù ŋkùuŋntɛ̀ŋ, nə sə nəŋ ca mok mu ni'ì bə kù fana Jisòs ye ŋgòtsə̀' to fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə yis bùu Faràsi wèŋ. Mù sə duk yè'sə mumvə̀'nə̀ wo gù basə kɛ'gə̀ bum awo yà'a.

2 Yumok ka sə̀ də bwìŋ à sè'lə lok yà' də wo nə kà yà' yə yeŋ. Yumok ka sə̀ wo a swìhi yà' də bwìiŋ nə kà yà' rìŋ yuk sə̀' yeŋ.

3 Ye də yusə̀ wu cèp-a yà' ndzə ndzəmə̀, yà'a nə̀ kə̀ yuhu mvwe' marɛŋ. Yusə̀ ŋwè làrə swìhi yà' mà mbwèndap fana wo nə̀ fu yà' ma mu ndùndap.

4 <<Ŋge' am wèŋ, mu tsok weŋ də kà də wèeŋ wəp bùu sə̀ wo zə-a ŋgùpni' fana wo kà yumok ŋgògù fe'lə bohòwù tse' yà'a duk.

5 Mu tsok fa weŋ ŋwə̀ nə̀ aco wèŋ wəp yi nə. Wəp Nwì nə̀ yi zə wes fana yi tse' mali ŋànŋ ŋgògèsə wu mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀ nà'a. Mù sə tsə̀' weŋ zìnə də wəp yi ànə.

6 Wo kà ləŋbu tàŋ dolà ba sèŋgə̀ à? Nwìi kà nə̀ mò'fis swìgə̀.

7 Nùəmtu sə̀ mu tuhù wèŋ yè'e, yi a ta yà' ta. Ye də wu kà yumok wəp, bùusə̀ wù yam ghak ləŋbu kɛ̀' ŋkùuŋntɛ̀ŋ laŋ.

8 <<Mu tsok fa weŋ də ŋwə̀ nə̀ yi cèp fis-a jəja mvwe' bwìŋ də yi ŋwə̀ àm fana mù mo ŋwè, mu nə̀ kə̀ duk fa yi sə̀' vɛ'nə mantombì masinjàa Nwì wèŋ.

9 Ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋ-a mu mantombìi bwìŋ fana mu nə̀ kə̀ bɛ̀ŋ yi sə̀' mantombì masinjàa Nwì wèŋ.

10 Ŋwə̀ nə̀ yi bupsə liŋ am, nə̀ mu mo ŋwè fana wo nə̀ swì fa yi yà'; ŋwə̀ nə̀ yi bupsə-a liŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana kaco wo nə̀ swì fa yuk yi yeŋ.

11 A ye-a ŋga wo jə lo wu mumvwe' ndap pìriyà, nə ye bohòbù ŋkəŋkum nə ye bə bùu sə̀ wo sakgə̀ bum wo fana wù kà də wu sə jik də wu nə cep fəsə yàlɛ, kè də wu nə duk yè'sə dalɛ duk.

12 Busə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə, nə tsok fa wu yusə̀ wu cep sə sə̀ ghà nà'nə.>>

Gbu' Ŋgà Ghàk Nə̀ Yi À Ye Ləm

13 Ŋwə̀ nəmòk à ye mutsətsə'rəə bùu sə̀ wo à benə wùriŋ sə, nə duk vesə fa nà' də, <<Cicà, duk fa moma am də yi gapsə bum mfə tɛ̀' am vesi.>>

14 Jisòs duk fəsə fa nà' də, <<Ŋgàta, ŋwə̀ nə̀ yi a gù mu də mu sak fa weŋ nzak kè mu gapsə fa weŋ bum yè'sə ndà?>>

15 Ànə geŋ yi duk fa bùu sə̀ fo' sə wèŋ də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə ŋgòwa bum bwìŋ, bùusə̀ yòŋsə̀ ŋwè ka bùu bum sə̀ də yi tse' yà' ŋkùuŋntɛ̀ŋ yeŋ.>>

16 Fana yi mak fa wo gbu' nè'e də, <<Ŋgà ghàk mòk ànə tse' nzum sə̀ bum ànə tesə mbwa wùriŋ.

17 Yi ye ŋgòtsərə də, <Mù ka mvwe' sə̀ co mu noŋsə wes zuzuu am yè'e tse'. Mu nə gu kok yè'sə valɛ-ò?>

18 Yi duk də, <Mu nə gu lɛ vɛ': mu nə kuəmsə mak tàap am, nə ci sə̀ ghaŋ, ya mu gesə zuzuu am bə bum am pwe' mbwa.

19 Fana mu nə duk fa ni' àm duk də, mù tse' zuzu nduk co mù zu yà' lùumŋgòŋ ŋkùuŋntɛ̀ŋ; cum yoŋsə yuyo, zu, no, nə sə roŋ.>

20 Ànə geŋ Nwì duk fa yi də, <Ləm yu ènə, yòŋsə̀ yòo nə me bə ndzəm nə̀ ntinə nè'e. Bum sə̀ wù fùhu yà'sə nə ye mok sə̀ ndà?> >>

21 Jisòs dʉk ləsə də, <<Yà'a mʉmvə'nə̀ yà' cu vɛ'nə bohòŋwə̀ nə̀ yi kotse' bum ghàk, nə kà ŋgà ghàk bohòma nə̀ Nwì ye.>>

Fa Ntʉm BohòNwì, Nə Kà Bʉ̀ʉ Yusəmok Sə Jìk (Mat. 6:25-34)

22 Jisòs à dʉk fa bwe ye wèŋ dʉk də, <<Kà də wèeŋ sə jik bə yòŋsèə awèŋ də mʉ nə zʉ kok yàlɛ, kènə bə ni' yòdə wu nə ni kok yàlɛ-òdʉk.
23 Bʉsə̀ yòŋsə ghak bɛŋ fana ŋgùpni' ghak cə̀k sə̀'.
24 Wèeŋ kʉk ja'a na ŋwə̀ŋwɛ', wo kà bìgə nə kà sə̀' kʉp loksə̀. Wo ka tàp tse', nə kà zok sə̀' tse', fana Nwì sə fa wo zʉzʉ. Ghak yè'sə wèŋ kè swiŋ ɛ?
25 A mʉŋgorə̀ wèŋ ndà, nə̀ də aco yi naaŋ gesə nùumbu mok mʉnə nùumbu ye də bʉ̀ʉsə̀ yi jìk ɛ?
26 A ye-a də kaco wù gʉ to yumok bə nə̀ nà'a jo nà'nə yeŋ, ye də wù sə jik bə mok bʉ̀ʉ yà?
27 Tsərə-a bə nzàamŋgaŋ sə̀ yà'a fomgə̀ yè'e mʉmvə'nə̀ yà'a kùkgə̀ è. Wo kà ndàp caŋsə̀gə̀, nə kà cə̀k sə̀' ba'. Mʉ tsok fa weŋ də a mègù-a sə̀ Sòlomù, nə̀ yi à tse' bum maŋgəŋgèŋ nà'a, yi à ka cə̀k co mòk nə̀ mò'fis vɛ'nə ni yuk.
28 A ye-a ŋga Nwìi ni fagə̀ ŋgaŋ sə̀ yà'a təəŋ fə ŋgəà ntinə, a ye zòŋ ŋga wo tɛ̀ŋ səsə yà' laŋ sə vɛ'nə, ye də aco yi ni fa wesə weŋ cə̀ək yàwèŋ yè'sə nsàp nə̀ fò? Bʉ̀ am a, dzədzəm àwèeŋ momjo!
29 Kà də wèeŋ sə tsərə də mʉ nə zʉ yà, mʉ nə no yà? Kà də wu sə jik dʉk.
30 Bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgònə làpgə̀ yàwo nsàap bum yà'sə; fana Tɛ̀' awèŋ rìŋ dʉk də wèŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə sə̀'.
31 Yusə də wèeŋ lap lɛ gaŋ ye sə, ya bum yè'sə nə ye sə̀' sə̀ yàwèŋ.

Tse' Ghàk Ma Mʉbu (Mat. 6:19-21)

32 <<Bwe sə̀ mʉ gʉ̀msəgə̀ weŋ, wèeŋ kà wəp bʉ̀ʉsə̀ Tɛ̀' àwèŋ nə sə dzəm bòŋsə wùriŋ ŋgòfa weŋ gaŋ ŋkum sə̀ ye sə.
33 Wèeŋ seŋ bum awèŋ, nə fa mbàam sə bohòŋgàa jìŋ wèŋ. Wèeŋ tse' posàa sə̀ kaco yà' reŋ yuk yeŋ, nə loksə ghàak awèŋ mʉbu mvwe' sə̀ kaco yumok gʉ yà' yeŋ; mvwe' sə̀ kaco ŋgà yə̀ kə dzeŋ to fo' yeŋ, nzək kà yà' sə̀' zʉ bʉpsə̀.
34 Bʉsə̀ mʉmvwe' nə̀ ghàak yo cu fana ntʉm yòo nə ye sə̀' fo'.

Ye Mofàk Nə̀ Ŋgà Kà Lo Dzəm (Mat. 24:45-51)

35 <<Wèeŋ cum fə̀fʉhʉ̀, swi' cə̀ək awèŋ sə gamə̀ bə̀boŋ, nə bwe' tse' laàm awèŋ.
36 Wèeŋ ye co bʉ̀ʉ sə̀ masà àwo nə lo mvwe' ŋkàha gù ŋgòbwìŋ və̀ə, fana wo sə tək nà' də ya nà'a kùm ncù ntɛ̀ŋ, wo muk fa yi mvèsə̀.
37 A rɛŋsi bohòbwe fàak sə̀ masà nə bwìŋ və̀ə, fana yi tseŋ yà'wèŋ ŋga wo cu nca. Mʉ tsok fa weŋ zìnə də masà nə nə kiŋ tsə'rə cə̀k ye, yà'wèŋ cum nze fana yi fa wo zʉzʉ.
38 A rɛŋsi bohòŋgàa fàak sə̀ yi və-a sə̀ ndzəmə̀ kè tsətsə'rəə tsok àlɛ', nə tseŋ wo ŋga wo cu fə̀fʉhʉ̀.
39 Wèeŋ riŋtse' yumòk nè' sə̀' də, a ye-a ŋga tà ŋgà ndàp nə riŋ-a ghà nə̀ ŋgà yə̀ə nə və, bwɛ̀rɛ yi kà ndap ye də nà'a ni mbwa mè'rə nòŋsə̀.

40 Wèeŋ nə sə kʉk yàwèŋ sə' kʉ̀'ʉ, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə və ghà nə̀ wèŋ ka vɛ'nə tsərə.>>
41 Pità à fek də, <<Tà, wù sə màk fa gbʉ' nè'e yè'sə bohòvès kè bohòbwìŋ pwe' ɛ?>>
42 Fana Tà cep də, <<Mofàk nə̀ yi zìnə nə tse' ŋkərəə yè'sə nə̀ fò? A nə̀ masà ye nə a fa bum sə̀ mʉ nda'à yi pwe' bohònà', nə dʉk də, nà'a nə sə fa bwe fàak mok wèŋ bum zʉzʉ bə mvèk nə̀ kəkʉrə̀.
43 A rɛŋsi bohòmofàk nə̀ masà ye bwìŋ vəə, nà' tseŋ yi ŋga yi sə gʉ̀ mvə'nə̀ nà' anə dʉk noŋsə lo yi sə.
44 Mʉ tsok weŋ zìnə də, masà nə nə fa nsàp mofàk ànə ŋàŋ ŋgòkotse' bum ye sə̀ yi tse' pwe'fo' nà'.
45 A ye-a ŋga mofàk nə dʉk-a də, <Masà àm nə nə kà ntèntɛ̀ŋ bwìŋ fohòvə̀,> nə yeto ŋgòlèp bwe fàak sə̀ mbəmbam bə sə̀ bəba sə wèŋ, nə zʉ, nə no jʉhʉ rùk,
46 fana masà ye nə bwìŋ foho və nùmbu mòk nə̀ mofàk nə nə sə ka tsərə fʉk, nə ye bə mvə̀k nə̀ yi ka sə̀' riŋ, fana masà nə nə gbɛ' ci'lə nà' ba, nə noŋsə be'lə yi bə bʉ̀ʉ sə̀ wo ka zìnə tse'.
47 Mofàk nə̀ yi riŋ yusə̀ masà ye dzəm də yi gʉ yà', nə kà də yi yeto ŋgògʉ̀ yà' dʉk fana wo nə ləp yi cùu ŋkwès ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.
48 Ŋwə̀ nə̀ yi anə ka ye riŋ, nə gʉ yumok sə̀ co wo ləp yi bʉ̀ʉ zeŋ nə̀ bʉp fana wo nə ləp ghasə yi ye ŋgwàŋ. Ŋwə̀ nə̀ Nwì a fa bohòyi ŋkʉ̀ʉŋ fana Nwìi nə dzəm bohòyi sə' ŋkʉ̀ʉŋ. Ŋwə̀ nə̀ Nwì a nòŋsə ndzə bohòyi ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ fana Nwìi nə kʉk bohòyi sə' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ anə.

Jisòos Nə Gʉ Bwìŋ Wo Ga'a
(Mat. 10:34-36, 16:1-4)

49 <<Mʉ̀ a və ŋgòkə̀ tɛ̀ŋ gèsə mis sənə nzeŋgònə. Yà' sə bòmʉ də anə ye co mis nə kʉə ŋga'a laŋ.
50 Mʉ̀ tse' bàptɛ nə̀ ŋgòbàptɛsə nà', tse'ŋga mʉ bàptɛsə wes nà' ŋkuŋ ntʉm fi mʉ!
51 Wèŋ tsəm də mʉ̀ a və sə nzeŋgòŋ anə ŋgòjə və fifi à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ, mʉ tsok weŋ də mʉ̀ a jə və gègàpsə̀.
52 Bʉsə ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì, bwìŋ tàŋ sə̀ wo cugə̀ ndap mò'fis nə ga'a. Bwìŋ tɛ' nə tse' cùu sə̀ zok bə bʉ̀ʉ sə̀ ba, sə̀ ba tse' bwi yàwo zok bə sə̀ tɛ'.
53 Wo nə ga'a, tɛ̀' wèŋ sə dzeeŋ yusə̀ bwe mbəmbaam awo wèŋ sə tsərə fana bwe mbəmbam sə, sə dzeeŋ sə̀ tɛ̀' wèŋ. Ma sə dzeeŋ sə̀ mo ye nə̀ ŋwàŋwè, mo ŋwàŋwè sə dzeeŋ sə̀ ma. Maligù sə dzeeŋ sə̀ ŋgwegù, ŋgwegù sə dzeeŋ maligù nə sə̀'.>>
54 Jisòs à dʉk fa bwìŋ dʉk də, <<Wèeŋ yəgə̀ ŋga mbàk yəəŋ ma nconùm fana wèŋ də, <Mbʉ̀ʉŋ nə li>, nà' li sə̀'.
55 Wèeŋ yuk ŋga fəfə̀ bwìŋ nə̀ kəkok fana wèŋ dʉk də, <Lùm lòo>, lùm nə lo sə̀'.
56 Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup! Wèŋ rìŋ mègù ŋgòkʉ̀k gèsə mʉbu, nə ye nzeŋgònə, nə sə cep də anə ye ŋga'a vɛ'ɛ, nə kà bum sə̀ yà'a niè' yè'e rɛɛŋ bʉ̀ʉ yà?

Kà Də Wu Tək Tàtè
Wo Sak Nzak YòSa'a Dʉk
(Mat. 5:25-26)

57 <<Kaco wèŋ bə tu awèŋ sak yusə yà'a kɔ̀kʉrə̀ yeŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
58 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmɔ̀k somsə wu mʉ kot fana wù lap mandzə̀ gʉgʉŋ də wenə mesə nzak nə ŋga wèŋ cu ntɔmandzə̀. Ya ŋga yi kà wu bohɔ̀ŋgà sak nzak jə lɔ̀. Bʉsə̀ ŋgà sak nzak nə fa wu bohɔ̀ŋgàa tàm wèŋ, fana ŋgàa tàam sə nisə wu ndapndzəm.
59 Mʉ tsok fa weŋ də kaco wù tesə yeŋ, tse'ŋga wù làk wes mbàm nə wo tiŋ fa wu nə pwe'fo'.>>

13

Me'rə ŊgòGʉ̀ Bʉp Bwèrɛ Wèŋ Kpʉ Sə̀'

1 Ghà ànə à ye fana bʉ̀ʉ mok wèŋ à ye fo' sə wo à tsə̀' fa Jisòs bə nzak bʉ̀ʉ Galìli mok sə̀ Palè à zə ya', ndʉəm awo torə bə ndʉəm nàam sə wo à sʉə ya' ŋgòfa Nwì satikà' bə zeŋ.
2 Ànə geŋ Jisòs fek wo də, <<Wèŋ tsəm də bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Galìlii ya'sə wèŋ kpʉ nsàp kpʉ ŋgə' ànə vɛ'nə ye də wo gʉ̀ ghakgə̀ bʉp wo, nə noŋsə bʉ̀ʉ Galìlii mok sə wèŋ pwe' à?
3 Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Mʉ tsok weŋ də tse'ŋga wèŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ bwèrɛ wèeŋ nə kpʉ sə̀'.
4 Bʉ̀ʉ sə̀ hum-ncòp-fwame' sə̀ ndap nə̀ nà' à sàp lòmʉbu wùriŋ à kəəŋ zə wo Silòm yà'a, wèŋ tsəm də wo à sə gʉ̀ bʉp wo, nə ghak casə bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe' wo à?
5 Mʉ tsok weŋ də ka vɛ'nə yeŋ. Tse'ŋga wèŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ bwèrɛ wèŋ kpʉ sə̀'.>>

Gbʉ' Tʉ Nə̀ Nà' À Ka Zəm Nə

6 Ànə geŋ Jisòs tsok fa wo gbʉ' nè'e də, <<Ŋwə̀ nəmɔ̀k à bì tes tʉ fik mʉ nzuù yi. Yi sə və fo' də yi kə kwiŋ jəŋ ŋgwìi fik nə fana yi kà nə̀ mò'fis kwì yuk.
7 Ànə geŋ yi dʉk fa bohɔ̀ŋwə̀ nə̀ nà'a kʉ̀k fagə̀ yi nzum ye sə də, <A ŋga'a lùumŋgòŋ tɛ' mvə̀'nə̀ mʉ làpgə̀ fik mʉ tʉhʉ̀ fɛɛŋ, nə kà mò'fis yə yuk. Gbɛ̀' màk nà', nà' sə gʉ̀ bʉpsə nze nə fo' wà vɛ'nə bʉ̀ʉ yà?>
8 Ŋgà kʉ̀k nzum nə dʉk fa nà' də, <Ŋkwà'ŋwè, mè'rə tes nà' lùmŋgòŋ nè'e vɛ'nə ntèŋ. Mʉ nə tuŋ mbwè nə, nə gesə gə̀p ca.
9 Lùmŋgòŋ nə̀ nà' tsə nà'a, a ye-a ŋga nà' zəm fana ye də a bə̀boŋ; nà'a kà-a zəm ŋkuŋ wù gbɛ' mak nà'.> >>

Jisòs Gʉŋsə Ŋwà Nə̀ Yi Kà Gìgə̀ Nùmbu Dzə̀

10 Jisòs à sə yə'rə bwìŋ nùmbu dzə̀ mòk mʉmvwe' ndap pìriyà.
11 Ŋwà nəmɔ̀k à ye fo' nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp, nə̀ nà' à sə gʉ̀ yi, yi sə yaaŋ mʉnə lùumŋgòŋ hum-ncòp-fwame'. Ŋwà nə à zòoŋ nsàp nə̀ co yi kà mʉtsə̀ rərəŋ təəŋ lok fʉ̀k.
12 Jisòs ànə ye gesə ŋwà nə fana yi to nà', nə dʉk fa nà' də, <<Mamwe, wù ga'a weŋ yiya yònà'a laŋ.>>
13 Fana yi naaŋ fa nà' bo, ŋwà nə təəŋ kok mok rərəŋ ghà ànə, nə kwasə Nwì.
14 Ŋkwà' ŋwə̀ nə̀ mʉmvwe' ndap pìriyà nə à jòk vɛ'ɛ də Jisòs gʉŋsə ŋwè nùmbu dzə̀, nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ də, <<A tse' nùumbu ntʉ̀ŋfu sə̀ aco a gʉ fàk ca. Wèeŋ sə və nùumbu yà'sə ŋga wo sə gʉŋsə weŋ, kà nùmbu dzə̀ ye.>>

15 Ànə geŋ Tà Jisòs cep fəsə fa nà' də, <<Wèŋ ŋgàa tè'èŋkup wèŋ! Yè'e
ka sə wèŋ sə a yegə nùmbu dzə, wèŋ sə fiŋ fis mbòŋ kè mvomdè'e awèŋ
mvwe' sə wo tsòoŋ tes yà', nə sə jə lo wo ŋgòno ndzəp sə yeŋ à?
16 Ye də ŋwà nè'e, nə yi mo Abràham, nə Satà a kìiŋ tse' yi lùumŋgòŋ
hum-ncòp-fwame' ènə, kaco wo fiŋ fis yi ye nùmbu dzə yeŋ à?>>
17 Yi à cèp vɛ'nə fana marè'tu ko bʉ̀ʉ sə wo à sə bɛ̀ŋ yi sə wèŋ pwe'fo'.
Bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' sə wèŋ à kwa bə nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə yi à gʉ̀ʉ
sə pwe'.

Jisòs Fʉ̀hʉ Ja'a Gaŋ Ŋkum Sə Nwì Bə Bum Mok (Mat. 13:31-33; Mak 4:30-32)

18 Jisòs à dʉk mok sə' də, <<Gaŋ ŋkum sə Nwì sə yè'sə co yàlɛ-ò? Aco
mʉ̀ fʉhʉ kok yà' yè'sə bə yà?
19 Yà'a co mʉ ŋgwì tʉ mostà nà'a, nə ŋwə nəmòk à jə, nə bi mʉnzuù yi.
Nà' kuk bʉʉŋ tʉ nə ghaŋ fana swiŋ wèŋ və kə ci ndap awo mbwa.>>
20 Jisòs nə dʉk səmok də, <<Aco mʉ̀ fʉhʉ kok gaŋ sə Nwì sə yè'sə bə
yàlɛ-ò?
21 Yà' mègù co yis sə ŋwàŋwèe jəgə yà', nə gesə sənə kwèes mfòŋ tɛ',
nə top yà' tètè yà' kok pwe' yè'e.>>

Mandzə Nə Nà'a Fəferə Nə (Mat. 7:13-14, 21-23)

22 Jisòs à gì, nə sə ca kɛ' mvwe' buhu lak sə jo bə sə ghaŋ wèŋ
ŋgòlòJòrosalèm, fana yi sə yə'rə lo bwìŋ fo' sə'.
23 Ŋwə nəmòk fek yi də, <<Tà, bʉ̀ʉ sə wo nə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè
yuk nə, nə ye megu bwìŋ jo à?>> Jisòs nə dʉk fa wo də,
24 <<Nikok mvwe' ncùu ŋka' sə fəferə yà'a, bʉ̀ʉsə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə lap
mandzə ŋgòni lòfo', fana wo kà ni to.
25 Tà ŋgà ndap nə lok ncùu ye fana wèeŋ nə təəŋ sə mbiŋ, nə sə kum
ncùu sə. Wèŋ kum yà', nə sə cep də, <Tà mùk fa ves ncù.> Yi nə dʉk fa
weŋ də, <Mʉ̀ ka mvwe' sə wèŋ vəə riŋ.>
26 Wèŋ ye ŋga'a ŋgòcèp də, <Vesùwèŋ à sə zʉgə̀, nə sə no sə̀' mvwe'
mò'fis; wù à sə yə'rə bwìŋ mvwe' mandzəə sə ntòla'à vès.>
27 Yi nə cep ye də, <Mʉ̀ tsok fa weŋ də mʉ̀ ka yàm mvwe' sə wèŋ vəə
riŋ. Wèeŋ coho gɛsə lo ŋgʉ ni'ì mʉ̀ fo', wèŋ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>
28 Yà'a mvwe' sə wèeŋ nə waŋ, nə zʉ nzòŋ, ŋga wèŋ yə Abràham bə
Azìk bə Jàkop, nə ye ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' ŋga wo cu mʉla'à
Nwì, fana wèŋ mam yàwèŋ sə mbiŋ.
29 Bwìiŋ nə tesə və mvwe' ŋkùup nzeŋgòŋ ma kwè fo', nə cum sə zʉ
roŋ mʉla'à Nwì anə.
30 A kà dzèŋ mvə' ànə bʉ̀ʉ mok sə wo ŋga'a maŋkwɛ̀ɛŋ nə kə ye
mantombì; mok sə wo ŋga'a mantombìi nə ye mok maŋkwèŋ.>>

Mvə'nə Jisòs Dzəm Lak Jòrosalèm (Mat. 23:37-39)

31 Mvək ànə à ye, bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ və kə dʉk fa Jisòs də, <<Lògɛsə
fɛnə fo', bʉ̀ʉsə ŋkum Heròsə làp mandzə ŋgòzə wu.>>
32 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Dù kə tsok fa kəkərə còp ànə də mʉ̀ sə bɛ'fis
yòŋsəə ze', nə sə luŋsə bwìŋ ntinə bə zòŋ, nùmbu nə tɛ' dzèeŋ fana mʉ̀
mesə fàak am sə.

33 Fana mʉ nə sə geŋ mali mantombì ntinə bə zòŋ, nə ye bə nùmbu nə nà' bɛ'ɛ nə sə'; bʉ̀ʉsə̀ ka bə̀boŋ ŋgòzə ŋgà tsòhòbum Nwì mvwe' mok sə̀ zok nə casə Jòrosalèm yeŋ.
34 Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm. Wèeŋ zəgə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə sə tərə ŋgàa gə̀ ntum Nwì wèŋ bə lìs. A yè'sə ghɛ̀' sʉ̀ mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə làp də mʉ ko wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mʉ̀ co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ɛ?
35 Bo am ka mok bə lak àwèŋ yà'sə yeŋ. Mʉ tsok weŋ də, ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, wèeŋ nə kà mʉ mok yə fe'lə̀ tàtè nùmbu nə̀ wèeŋ yə fe'lə mʉ, ye mok ŋga wèŋ sə dʉk də, <Nwìi se ŋwə̀ nə̀ yi və̀ mʉnə liŋ sə̀ Tà nə> ŋkuŋ.>>

14

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Yiya Mòk

1 Nùmbu dzə̀ mòk à ye, Jisòs lo ŋgòkə̀ zʉ zʉzʉ mʉmvwe' ndap ŋkwà' ŋwə̀ə Faràsi mòk. Fana bwìŋ sə kʉk tse' yi vɛ'ɛ pap.
2 Ŋwə̀ nəmòk à ye fo' nə̀ yi à tse' yiya kəko'rə̀.
3 Ànə geŋ Jisòs fek ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ dʉk də, <<Lʉ̀k dzəm də aco wo gʉŋsə ŋwè nùmbu dzə̀ kè njo-ɛ?>>
4 Bʉ̀ʉ sə wèŋ kà cù mùk. Fana yi gʉŋsə ŋgà' nə, nə me'rə nà' lo.
5 Yi fek wo də, <<A fɛɛŋ ndà nə̀ a ye-a ŋga mo ye kè mbòye gbʉ̀ ni-a sənə wʉ ndzəp nùmbu dzə̀, yi kà nà' mvèsə̀ fis-ɛ?>>
6 Wo à ka yusə̀ co wo cep fəsə fa yi tse' lok.
7 Jisòs à yə mʉmvə̀'nə̀ bʉ̀ʉ sə wo à to wo mvwe' dinà nə sə swè' mègù mvwe' ncum sə̀ bə̀boŋ fana yi tsok fa yà'wèŋ ncèp nè'e.
8 Yi də, <<A ye-a ŋga ŋwè to wu də wu və mvwe' zʉ gùu ye fana kà də wu kʉk mvwe' sə̀ bòghak fo' pwe' zeŋ, nə kə cum fo' dʉk. Bʉsə̀ kàmòk wo to ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ghak wu ye sə̀'.
9 Yi və̀ə fana ŋwə̀ nə̀ yi to weŋ ba fo' yi nə, nə kə dʉk fa wu də, <Lòkok, nə fa mvwe' yà'sə bohòŋwə̀ nè'e.> Fana marè'tu nə ko wu, wù kə cum mok bə dzòk nə̀ nà' ka bə̀boŋ yeŋ.
10 A bə̀boŋ də wo to-a wu, wù kə cum lɛ bə dzòk nə̀ nà' ka bə̀boŋ wùriŋ yeŋ, ya ŋga ŋwə̀ nə̀ yi to weŋ nə və̀ə fana yi dʉk fa wu də, <Ŋge' àm, lòkok cum lo mʉmvwe' dzə̀' nə̀ bə̀boŋ nè'e.> Yà'sə nə gʉ wu, wù ye co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mʉ lisə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wenə wèŋ cu fo' sə.
11 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi jə kok lò-a ni' ye mʉbu, wo jəŋ tsoŋ yi sə nze; ŋwə̀ nə̀ yi jə tsoŋ lòni' nje sə nze fana wo jə fis kok yi mʉbu.>>
12 Jisòs dʉk fa ŋwə̀ nə̀ yi to bwìŋ dinà nə ye də, <<A ye-a ŋga wù də wu to bwìŋ mvwe' dinà kè mvwe' ŋkàk àlɛ', kà də wu to ŋge' yo wèŋ kè bwema yo, kè njàaŋ yo wèŋ kè ŋgàa ghàk sə̀ wenə wèŋ nòkʉəp fo' dʉk. Bʉsə̀ wo nə to fəsə wu sə̀' fana ye də wo làk fəsə wu yà'sə laŋ.
13 Yusə də wu to bwìŋ mvwe' dinà fana wù to ŋgàa jìŋ, ŋgàa jì bo bə sə̀ jì kù, nə ye sə̀ jì lis wèŋ.
14 Ya Nwìi nə se wu. Bʉsə̀ kaco nsàp bʉ̀ ènə lak fəsə to wu yeŋ. Nwìi nə lak wu ghà nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ wèŋ lòkok mvwe' kpʉ.>>

Gbʉ' Nə̀ Wo À To Kɛ'cà Bwìŋ ŊgòKə̀ Zʉ Bum Ŋkàk
(Mat. 22:1-10)

15 Ŋwà nəmòk nà bə yà'wèŋ ànə cum, nə sə zʉ mvwe' mò'fis ànə yuk
ncèp ènə fana yi dʉk də, <<A rɛŋsi cɛ̀bʉ̀ə̀ bohòŋwà nà yi nə zʉ ŋkàk nà
mʉ la'à Nwì.>>
16 Jisòs nə dʉk fa fe'lə nà' bə gbʉ' də, <<Nùmbu mòk à ye, ŋwà nəmòk
to ŋkàk nà ghaŋ, nə to bwìŋ vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ.
17 Mvèk ŋkàk nə à kʉ̀rə fana yi tumsə lo mofàk nà nà'a fàkgà bohòyi
də nà'a kə tsok fa bʉ̀ʉ sə yi to yà' sə də wo və bʉ̀ʉsə wo fʉ̀hʉ wes bum
pwe' laŋ.
18 Bʉ̀ʉ sə wo à to wo sə pwe' sə dʉhʉ lo də wo nə kà və bʉ̀ʉ vɛ' bə vɛ'.
Ŋwà nə wo à to to ntòyi nə à dʉk fa nà' də, <Mʉ̀ ywiŋ nzum am, mʉ̀ də
mʉ lo kə kʉk ja'a zeŋ. Mʉ̀ lɛŋ wu, kà jòk.>
19 Mòk dʉk ye də, <Mʉ̀ ywiŋ ndum mbòŋ hum fana mʉ̀ də mʉ kə kʉk
ja'a yà' ŋkuŋ. Kwəkwè' nə kà jòk.>
20 Mòk dʉk ye də, <Mʉ̀ a bə' ŋwàŋwè, fana ye də kaco mʉ̀ geŋ to yà'sə
yeŋ.>
21 Ànə geŋ mofàk ye nə bwi və kə tsok fa masà ye nə. Ŋgà ndap nə jok,
nə dʉk fa mofàk ye nə də, <Dù mvwe' mandzəə sə sə ntòlak vɛ'ɛ wàp, nə
to və ŋgàa jìŋ bə sə jì bo bə sə jì lis, nə ye sə jì kù wèŋ.>
22 Mofàk ye nə à və, nə dʉk də, <Mʉ̀ gʉ̀ mʉmvə'nə wù dʉk sə laŋ fana
mvwe' ncum bwehe cu malìi.>
23 Masà nə dʉk fa yi də, <Yeè, dù lo sə mandzə, nə kʉk bəbwe mandzəə
sə ŋgəà pwe', nə to ŋwà nə wu yə pwe' də yi və, ya ndap àm nə rwiŋ.>
24 Mʉ tsok weŋ də bʉ̀ʉ sə mʉ̀ anə to to wo yà'a, nə mò'fis nə kà zʉzʉʉ
am sə zʉ ja'à.>>

ŊgòYe Ŋwà Àm, Wù Bɛŋ Bum Sə Yà' Sə BòWu

25 Bwìŋ à gì bə Jisòs wùriŋ fana yi tsok fa yà'wèŋ də,
26 <<A ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòbɛ' və mʉ, fana ŋgə̀ŋgàŋ sə dzəm tɛ̀' ye
kè ma ye, kè ŋgwe ye, kè bwe ye, kè bwe tɛ̀' ye, kè njɛ̀', nə ghak casə
mʉmvə'nə yi dzəm mʉ fana ye də kaco ŋwà ànə ye to mo fàk àm yeŋ.
Ŋwèe dzəm-a mʉ fana yi tse' ŋgòdzəm mʉ nə casə mvə'nə yi dzəm ni' ye.
27 A ye-a ŋga kaco ŋwè bək jəŋ ntəəŋ ye, nə bɛ' və mʉ yeŋ, ye də kaco
ŋwà ànə ye to mofàk àm yeŋ.
28 A ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòci ndap, yi nə cum to ntòsə nze, nə kʉk ja'a
də ndap nə nə jəŋ yi mbàm sʉ̀ nɛ ŋkuŋ. Yi nə ja'a də yi tse' mbàam sə
aco yi ci wes to ndap nə bə zeŋ àlɛ.
29 A ye-a ŋga wù ka vɛ'nə gʉ fana kàmòk aco wù yeto fàak sə, nə kà yà'
mèsə̀. A ye-a ŋga wù yèto fàak sə nə kà mèsə̀ fana bʉ̀ʉ sə wo yə wu pwe'
nə ywi wu.
30 Wo nə sə cep kɛ' də, <Ŋwà nè'e a yèto ndap, nə kà nà' ci wes to.>

31 <<A ye-a ŋga ŋkum mòk dzəm ŋgòkə̀ lʉ̀ bə mòk fana yi nə cum to
ntònze, nə tsərə bèboŋ. A ye-a ŋga ŋkum nə tse' mègù bwìŋ ncùhù hum
fana yi nə kʉk ja'a də aco yi kə ghak to ŋkum mòk nə nà' tse' sə nà' bwìŋ
ncùhù hum ba nə àlɛ?
32 A ye-a ŋga kaco yi ghak to ŋkum mòk nə yeŋ fana yi nə tumsə bʉ̀ʉ ye
mok wèŋ ŋga nà' cu ntòmvwe' sòsap də wo kə tsok fa nà' də yi sə dzəm
ye mok fifi.

33 Yà'a bohòwèŋ pwe'fo' sè' mʉmvè'ànə də, wèŋ tse' ŋgòtsərə to bèboŋ ŋkuŋ. Wèŋ tse' ŋgòme'rə bum sə wèŋ tse' yà' pwe'fo' ŋkuŋ wèŋ bɛ' və mʉ. A ye-a ŋga wèŋ ka vɛ'nə gʉ kaco wèŋ ye to ŋgàa fàk am yeŋ.
34 <<Ci' yusə bèboŋ fana, a ye-a ŋga ci' cwɛ̀'lə bʉp, mandzə nə ŋgògʉ̀ yà' lʉm fe'lə kà mok ye.
35 Kaco yà' boŋsə ncàk, kè yà' gəpsə yumok sə wù a bì yà' sə' yeŋ. Bwìŋ mak megu yà' mà'a. Bʉ̀ʉ sə wèŋ sə yu'rə yusə mʉ̀ sə cèp yè'e, wèŋ yuk nə rɛɛŋ.>>

15

Kwəkwa Nə Nà' Cu Mʉbu Ŋga Ŋwə̀ Nə Bʉp Kupsə (Mat. 18:10-14)

1 Ŋgàa ko mbàam tas bə ŋgàa gʉ̀ bʉp mok wèŋ à və ŋgòyu'rə yusə Jisòs à sə cèep sə.
2 Fana bʉ̀ʉ Faràsi bə ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə cep ŋwəm kɛ'ca. Wo sə dʉk də <<Ŋwə̀ nè'e sə dzəm ŋgàa gʉ̀ bʉp, nə sə zʉ be'lə bɛŋ bə yà'wèŋ.>>
3 Ànə geŋ Jisòs mak fa wo gbʉ' nè'e də,
4 <<A mʉŋgorə wèŋ fɛɛŋ ndà nə də yi tse'-a nsùŋgaŋ ŋkʉ̀ mò'fis, nə mò'fis bisə ca, kaco yi me'rə noŋsə sə hum vəke'-ncòp-vəke' sə ŋgəà, nə lap lo nə mò'fis nə tètè tse'ŋga yi yə nà' ŋkuŋ yeŋ ndà? 5 Yi yə nà' fana yi bək naaŋ nà' mʉ ŋkambèhə yi, nə sə kwa.
6 Yi kà dzèŋ lak fana yi to benə ŋgɛ' ye bə bʉ̀ʉ sə wo nòkʉəp yi wèŋ. Yi dʉk fa yà' də, <Vesùwèeŋ kwa bʉ̀ʉsə mʉ̀ a yə nsùŋgaŋ àm nə nà' a bisə nə.>
7 Mʉ tsok fa weŋ də a ye-a ŋga ŋgà gʉ̀ bʉp nə mò'fis kupsə, nə bwi fa bʉp ŋkwɛ̀ŋ fana kwəkwaa nə ye mʉbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ mʉtuhù yi, nə casə bʉ̀ʉ sə hum vəke'-ncòp-vəke' sə wo yàwo bʉ̀ʉ sə wo kəkʉrə.

Gbʉ' Mbàm Nə Nà' À Bisə Nə

8 <<Kè a dʉk-a də ŋwà nəmòk a tse' mbàam ye hum, fana nə mò'fis bisə ca. Yi nə bwe' laàm ŋgòlàp bə zeŋ, nə kurə ndap nə, nə lap se tètè yi ye nà' ŋkuŋ, ka vɛ'nə yeŋ à?
9 Yi yə nà' fana yi to benə ŋgɛ' ye bə bʉ̀ʉ sə wo nòkʉəp kok fo' wèŋ. Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <Vesùwèeŋ kwa bʉ̀ʉsə mbàm àm nə nà' a bisə nə, mʉ̀ a yə fe'lə nà' laŋ.>
10 Mʉ tsok fa weŋ də yà' mègù sə' vɛ'nə də kwəkwa cu mʉtsətsə'rəə masinjàa Nwì wèŋ ŋga ŋgà gʉ̀ bʉp nə mò'fis kupsə a ntʉm ye na.>>

Gbʉ' Mo Nə Yi Ànə Bisə Nə

11 Jisòs à cèp malì gbʉ' mòk sə' də, <<Ŋwə̀ nəmòk à tse' bwe ye ba, ŋga wo pwe' mbəmbam.
12 Nə mweŋke' nə dʉk fa tɛ̀' awo nə də, <Pàpa, fa fis mʉ bum yàm sə yà'a nə kà ye yàm sə ŋga'a.> Ànə geŋ yi gapsə fa yà'wèŋ bum ye sə yi tse' sə.
13 À ka nùumbu ŋkʉ̀ʉŋ sap fana nə mweŋke' nə te'e benə bum sə ye sə pwe', nə bɛ' mandzə nə lo mvwe' lak mok sə səsap. À dzèŋ fo' yi sə zʉ sɛsə bum ye sə bə mandzə njɛsə.
14 Mvə'nə yi à wes bum ye sə fana njè nə bʉp ko mvwe' lak yà'sə fana yi ye ŋga'a ŋgòjamə.

15 Yi lo, nə sə cum mok bə ŋwə nəmòk nə mvwe' yà'sə. Ŋgà' nə à sə tumsə lòyi ŋgòsə fa ŋgùnaaŋ ye wèŋ zʉzʉ.
16 Njè sə yaŋ yi vɛ'ɛ co yi zʉ zʉzʉʉ ŋgùnaaŋ sə fana ŋwə nəmòk kà yi yumok fa lok.
17 Ŋkərə ye ànə foho və fana yi dʉk də, <Bwe sə wo sə fàk bohòtɛ̀' am tse' bɛŋ co wo kà zʉ wes to, mʉ̀ sə də mʉ kpʉ yàm njè.
18 Mʉ nə lokok lo kə tseŋ tɛ̀' am, ya mʉ nə dʉk fa yi də, <<Pàpa, mʉ̀ a gʉ̀ bʉp bohòNwì nə ye bohòwù sə̀' laŋ.
19 Mʉ̀ ka mok kəkʉrə co wo to fe'lə mʉ də mo yòyeŋ; jəŋ tse' mʉ mok co mo ŋgà fàk yòmòk.>
20 Ànə geŋ yi lokok lo bohòtɛ̀' ye nə.

<<À ye ŋga yi sə və mandzə mweè səsap, ŋga yi ka ntòwɛs fana tɛ̀' ye nə ye gesə lo yi, nə koksə manziŋ bohònà'. Yi caŋ lo, nə kə ko wumsə gesə lo nà' ndzə ni'ì yi, nə cepsə nà' bəboŋ.
21 Mo ye nə dʉk fa yi də, <Pàpa, mʉ̀ a gʉ̀ bʉp bohòNwì, nə ye bohòwù sə̀' laŋ. Mʉ̀ ka mok kəkʉrə co wo to fe'lə mʉ də mo yòyeŋ.>
22 Tɛ̀' ye nə dʉk fa ye bohòŋgàa fàak ye wèŋ də, <Wèeŋ jəŋ və cək nə nà' bògha' pwe' wàp, nə ni gesə fa yi mʉ ni'ì. Wèeŋ gesə fa yi kwàŋ ndzə bohòyi sə̀', nə so fa yi kùuŋgùp sə̀'.
23 Ya wèeŋ kə jəŋ və mbònə nà' fʉ̀ə càsə pwe' nà'a, nə sʉə ya vesùwèeŋ zʉ nə kwa.
24 Bʉsə mo àm ènə à kpʉ yè'sə laŋ, nə lùŋ fe'lə nə səmok; yi à bisə laŋ, nə yəəŋ nə səmok.> Wo à yè ŋga'a ŋgòsə kwa.

25 <<Bum yè'sə ànə sə ye vɛ'nə ŋga mo tu ye nə cu ŋgòŋ. Yi ànə və, nə kʉəp və nda'à wo fana yi yuk ŋga bwiŋ sə yəm ŋkì, nə sə kaŋ dzeŋ.
26 Yi to mo ŋgà fàk tɛ̀' ye nəmòk, nə fek nà' də bʉp yiskok yàlɛ?
27 Nà' tsok fa yi də, <Moma yo bwiŋ foho və yi, fana tɛ̀' yo sʉə mbònə nà' fʉ̀ə gha' pwe' nə də bʉ̀ʉsə mo ye nə kə tsèŋ yi bəboŋ ŋga yumok ka bʉp.>
28 Yi à yuk vɛ'nə, yi jok, nə də yi kà mʉ nda'à mok ni. Tɛ̀' ye nə tesə və sə mbiŋ, nə sə kə lɛŋ mo tu ye nə.
29 Mo nə dʉk fa tɛ̀' ye nə də, <Ja'a na yòo lùumŋgòŋ sə̀ mʉ̀ a fàk turə bohòwù, mʉ̀ ka dʉk yo bɛŋ yuk; wù nə kà mʉ mo ndzə mòk də ves ŋgɛ' am wèeŋ kwa bə zeŋ fa yuk.
30 Fana mo yònè'e vəə, yi a bʉpsə wes mbàm bə bàa sàhà pwe', fana wù sʉə fa yi mbònə nà' fʉ̀ə càsə pwe'!>
31 Tɛ̀' nə dʉk fa yi də, <Mo àm, wu cugə yòvesù fɛn, fana bum sə̀ mʉ̀ tse' yà' pwe'fo', a sə̀ yò.
32 A kəkʉrə co a kaŋ, nə kwa anə, bʉ̀ʉsə moma yònè'e à kpʉ, nə lù nə səmok, yi à bisə mè laŋ nə yəəŋ nə səmok!> >>

16

Ŋgà Fàk Nə Ŋgà Limŋgòŋ Nə Ye Ŋgà Fàk Nə Zìnə

1 Jisòs à mà' fa bwe ye wèŋ gbʉ' mòk səmok də, <<Ŋgà ghàk mòk à ye, nə yi à tse' ŋwə nəmòk nə yi à fa bum ye sə̀ yi à tse' pwe' ndzə bohònà'. Bwiŋ sə kə tsoho fa yi də mo fàk ye nə sə njɛsə bum ye sə.

2 Ŋgà ghàk nə to nà', nə fek nà' də, <Mù yuk də wù sə gù yà ɛ? Tsok rɛŋsə fa mu bə fàak sə wù a gù pwe', bùusə wu nə kà ŋgà fàk àm mok ye fe'lə.>
3 Ŋgà fàk nə tsərə sə ntuù yi də, <Masà àm jə fis-a fàak yè'sə ndzə bohòmù, mù gu yè'sə va? Mù ka gugu co mù tuŋ to nze yeŋ, mu duk-a də mu lɛŋ, yà' ye sə' marè'tu.
4 Mù rì yusə mu nə gu sə laŋ, ya bwìiŋ nə ko mu ŋge' ghà nə mù mè'rə fàak sə.>
5 Fana yi to benə bùu sə wo tse' masà ye nə kəa pwe'fo'. Yi duk fa nə mantombì nə də, <Wù tse' masà àm kəa mbàm sù?>
6 Ŋgà' nə duk də, <A buhu mve' ŋkù mò'fis.> Ŋgà fàk nə duk fa fe'lə nà' də, <Cum nze, nə kòjəŋ ŋwàk nè'e com də a hum tàŋ.>
7 Fana yi duk fa fe'lə mòk də, <Kəa yò-ɛ sù?> Nà' də, <A tasàa gòmbì ŋkù mò'fis.> Ŋgà fàk nə duk fa nà' də, <Kòŋwàk nə njò, nə com gesə nja də a hum fwame'.>
8 Masà ye nə à kùk ja'a mo fàk ye nə, nə kwasə nà' bə nsàp ŋkərə nə nà' tse' nə. Busə wèŋ rì də bùu sə wo bɛ' megu mandzə nzeŋgòŋ wèŋ rì ŋgòkərə bə bùu awo nə casə bwe sə wo mvwe' marɛŋ Nwì.>>
9 Fana Jisòs duk də, <<Wèeŋ sə ko fa ni' awèŋ ŋge' bə ghàha nzeŋgòŋ sə ntɛ̀ŋ, ya ŋga yà'a kà fàk mok kə tse' fana wo ko jəŋ nisə lo weŋ mvwe' lak sə wèeŋ nə cum mam fo' mvèsə.
10 <<Ŋwə nə yi ye-a zìnə bə yusə yà'a jo fana yi nə ye zìnə bə yusə yà'a sə ghaŋ sə'. Ŋwə nə yi ye-a ye ŋgà mvwès bə yusə jo fana yi nə ye mali ŋgà mvwès bə yusə yà'a sə ghaŋ.
11 A ye-a də wù ka ŋwə nə zìnə bə ghàk nə wà nə sə nzeŋgòŋ nè'e yeŋ, ye də aco fa ghàk nə zìnə nə ndzə bohòwù yè'sə ndà?
12 A sə' də, a ye-a ŋga wù ka zìnə bə yusə yà'a sə ŋwə nəmòk yeŋ, ŋwə nə yi nə fa wu sə yà'a nə ye sə yò-ɛ ndà?
13 Kaco ŋwə nə mò'fis fak ŋkwɛ̀ŋ bohòmasà ba yeŋ; yi nə dzəm fis mòk, nə bɛŋ mòk, kènə aco yi sə fàk bohòmòk nə zìnə, nə kà mòk nə co yumok jə. Kaco wù fak bohòNwì, nə fak bohòmbàm yeŋ.>>
14 Bùu Faràsi sə wo à dzəm mbàm wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo ywi'lə yi.
15 Jisòs nə duk fa ye yà'wèŋ də, <<Yà'a wèŋ sə wèeŋ gùgə də wèeŋ yəəŋ mu lisə bwìŋ co bùu sə bəboŋ, ŋga Nwì rì wes yusə yà' cu sə ntuù wèŋ laŋ; bum sə bwìiŋ tsərə də yà' tse' fàk wùriŋ fana yà'a yusə Nwì bɛ̀ŋ yà'.
16 Lùuk Musì bə bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còom sə à tse' ŋàŋ kə wɛs mvèk nə Jon ŋgà bàptɛsə bwìŋ à yèto ye; ye jəŋ mvèk ànə fana wo sə tsòho mok Ntirə nə Bəboŋ, nə nà'a bə nzak gaŋ ŋkum Nwì fana ndàaŋwè pwe' sə kurə ni fo' bə ŋàŋ.
17 A ye-a sə' vɛ'nə fana a jəjo bohòntòbu bə nzeŋgòŋ ŋgòcà gɛsə lòfo', nə noŋsə mvèm lùk nə mò'fis ŋgòbùuŋ yusə wà.

Nzak Mè'rə Ŋgwe

18 <<Ŋwə nə yi mè'rə-a ŋgwe ye, nə jəŋ mòk fana ye də ŋgèŋgàŋ ko nto; ŋwə nə yi jə-a ŋwà nə ndum a mè'rə yi fana ye də ŋwə ànə ko sə' nto.>>

Ŋgà Ghàk Bə Lasorò

19 Jisòs à mà' fe'lə gbʉ mòk sə̀' də, <<Ŋgà ghàk nəmòk à ye, yi sə ni megu cə̀ək sə̀ yà' gʉ ntɛŋ, nə sə zʉ megu zʉzʉʉ sə̀ bə̀boŋ nùumbu pwe'.
20 Ŋgà jìŋ mòk à sə kə̀ nòoŋ mvwe' ncùu ŋka' ye. Ni' ŋgà jìŋ nə à mègù mvwe'è mvwe'.
21 Yi à sə dzəm də yi sə te'e zʉ zʉzʉʉ sə̀ ŋgà ghàk nə sə zʉ fana yà' sə bəhə gbʉ tsoŋ sə nze sə. Ŋgbʉ à sə vəə kə̀ bə̀rə mvwe' ye sə.
22 Ŋgà jìŋ nə à kpʉ fana masinjàa Nwì wèŋ bək lo yi bohòAbràham. Ŋgà ghàk nə à kpʉ sə̀', wo tuuŋ yi.
23 Yi a cu mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀, nə sə ye ŋgə' fo' wùriŋ. Fana yi fəsə kok lis, nə ye gesə lo Abràham mvwe' sə̀sap, bə Lasorò ŋgʉ ni'ì nà'.
24 Yi to fis də, <Tɛ̀' am Abràham, koksə-a manziŋ bohòmʉ̀, nə tum Lasoròyi so gesə ndubo ye sə ndzəpə̀, nə kə fisə fa mʉ lʉm àm bə zeŋ, bʉ̀ʉsə̀ lʉm mis ènə sə tɛŋ barə mʉ wùriŋ.>
25 Abràham nə dʉk fa nà' də, <Mo àm, wù riŋ də wù à sə tse'gə̀ bum sə̀ bə̀boŋ yo ghà nə̀ wù à cu ntòŋwəm, fana Lasoròsə tse' ye bum sə̀ bʉp. Yi cu ye ŋga'a nè', sə yuk lʉ̀m fana wù sə ye bwi yòmok ŋgə' nə̀ bʉp.
26 A mè'rə-a yà'sə sə̀ vɛ'nə fana wo gʉ̀ maŋkì mòk nə̀ cəco wùriŋ mʉtsətsə'rəə wù bə vès. Wo à gʉ̀ nà' də ya ŋwèe kà ma ndzə̀ bohòwù to lòto, ŋwə̀ nə̀ ma nja kà bohòvès fɛɛŋ sə̀' to ya' və̀ to.>
27 Ànə geŋ ŋgà' nə dʉk fe'lə də, <Ye də tɛ̀' am, mʉ̀ lɛŋ wu də wu tum gesə lo yi nda'à tɛ̀' am.
28 Bwema am sə̀ mbəmbam cu mbwa tu awo tàŋ. Yi tipsə yà'wèŋ bwɛ̀rɛ aco wo kə ni sə̀' mvwe' ŋgə'ə yè'sə.>
29 Abràham dʉk fa nà' də, <Ŋwàak Musì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀ njamòk cu ca, wo yuk bohòyà'.>
30 Yi dʉk də, <Tɛ̀' am Abràham, ka vɛ'nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi tesə mvwe' kpʉ kə̀ tsèŋ-a wo yi fana wo nə kupsə li.>
31 Abràham dʉk də, <A ye-a ŋga wo ka bohòMusì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ yuk fana ye də ŋwèe lòkok-a sə̀ mvwe' kpʉ, nə geŋ fana kaco wo kupsə wo yeŋ.> >>

17

Nzak Sə̀swìfa
Bə Nzak Dzədzəm

1 Jisòs à dʉk fa bwe ye wèŋ də, <<Mə̀mùmsəə nə və tsoŋ li bohòbwìŋ yo; nə ye də a ŋgə' nə̀ bʉp bohòŋwə̀ nə̀ yi sə jə və mə̀mumsə̀ nə.
2 Anə boŋ bohònsàp ŋwə̀ ànə co wo swi' fa yi ŋgòk mòk kə̀ mìhi, nə mak gesə lo yi bə zeŋ sə mvwe' ndzəp mòk nə̀ cəco, nə noŋsə nə̀ də yi gʉ bwe yè'e də mòok gʉ bʉp.
3 Wèeŋ sə jəŋ ŋkərə bə tu awèŋ; a ye-a ŋga moma yo gʉ̀ wu bʉp wù sa'rə yi; a ye-a ŋga yi kupsə ntʉm fana wù swifa yi.
4 A ye-a ŋga yi gʉ̀ bʉp bohòwù kɛ̀' sàmba nùmbu nə̀ mò'fis, nə bʉʉŋ dʉk sə̀' kɛ̀' sàmba pwe' də <Swìfa mʉ> fana, wu nə swifa tsoŋ yi.>>
5 Ŋgàa ntum Jisòs sə wèŋ à dʉk fa Tà də, <<Kùksə fa ves dzədzəm avès co ves naaŋ tu bohòwù.>>
6 Tà dʉk fa wo də, <<A ye-a ŋga wù tse' mègù-a dzədzəm momjo co mʉ ŋgwì tʉ nə̀ wo togə̀ nà' də mostà nà'a, fana aco wù dʉk fa ntseŋ tʉ càŋ

nè'e də, <Coho mvwe' yè'e, nə kə təəŋ ndzə tsətsə'rəə ndzəp nà'a> fana, tʉ nə nə yuk dʉk yònə.

Mandzə Nè Mofàk Tse' NgòFàak

7 <<A dʉk-a də mòk mʉŋgorə wèŋ tse' mofàk ye, nè nà' sə wom fa yi fàk kè də nà' sə gùmsə fa yi nsùŋgaaŋ ye àlɛ. A ye-a ŋga yi bwì foho və ŋgòŋ anə, aco wu nə dʉk fa yi də, <Cà cum nze nènàk, nə zʉ zʉzʉ> à?
8 Wu nə kà vɛ'nə dʉk. Wu nə dʉk lɛ də, <Lam fa mʉ zʉzʉ am, nə fʉhʉ ŋgòcàsə fa mʉ yà' fana wu nə yoŋsə mù zʉ nə no wes yàm ŋkuŋ, wù zʉ nə no yò.>
9 Yi nə kwasə mofàk nə də bʉ̀ʉsə nà' gʉ̀ mvəsə yi dʉk də nà'a gʉ sə à? Hai' ka ye lok!
10 Yà' mègù bohòwèŋ yàwèŋ sə' vɛ'nə, a ye-a ŋga wèŋ gʉ̀ wes yusə wo dʉk weŋ də wèeŋ gʉ fana wèŋ dʉk megu də, <Vèes yè'sə bwe fàk wà, vès gʉ̀ mègù fàak avès, sə vès tse' ŋgògʉ̀ yà' co bwe fàk.> >>

Jisòs GʉŋsəNgàa Kuturu Hum

11 Mʉmvə'nə Jisòs à sə cà ŋgòlòJòrosalèm fana yi ca mʉtsətsə'rəə nzeŋgòŋ Sàmàriyà bə Galìli.
12 Yi ànə sə ni lo mvwe' mʉbuk lak mòk fana yi kʉrə bə ŋgàa kuturu mok wèŋ bwìŋ hum. Wo ànə sə təəŋ vèsə mvwe' mok mweè sòsap,
13 nə sə fuŋ torə fis də, <<Masà, Jisòs, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>>
14 Yi ànə ye yà' fana yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ du kə niŋ tsok fa ni' awèŋ sə bohòŋgà fa satikà' ya yi ye weŋ də ni' awèŋ rɛŋ mok laŋ.>> Wo à sə lòo, yiya àwo nə me.
15 Mòk mʉŋgorə wo anə mò'fis à yə də yiya ye nə mèe fana yi bwi foho və maŋkwèŋ, nə sə fuŋ kwasə və Nwì.
16 Yi kə gbʉ nooŋ sə kùhu Jisòs sə nze, nə sə kwasə nà'. Ŋwə ènə ànə ye ŋwèə Sàmàriyà.
17 Ànə geŋ Jisòs nə fek də, <<Mʉ̀ gʉŋsə ka bwìŋ hum yeŋ à? Sə vèke' fò?
18 Ye də ŋwə nəmòk ka nè co yi kə kùksə Nwì yeŋ, mègù ŋkʉ̀ìŋ nè'e à? >>
19 Fana yi bʉʉŋ dʉk fa ŋgà' nə də, <<Lòkok mʉtsà, nə lo yuyo, dzədzəm yògʉŋsə wu laŋ.>>

Mʉmvə'nə Gaŋ Ŋkum Nwìi Nə Vəə Sə
(Mat. 24:23-28, 36-41)

20 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ à fek Jisòs də gaŋ ŋkum Nwì sə nə kə və yè'sə sèŋ-nɛ? Fana yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Gaŋ sə Nwì sə vəə, ŋwè kà yà' bə lis jəja yə.
21 Kaco bwìiŋ nə dʉk də, <Wèeŋ ye yà'a yè'> kè də, <Wèeŋ ye yà'a yà'> sə' yeŋ, bʉ̀ʉsə gaŋ sə Nwì sə yà'a mʉŋgorə wèŋ.>>*
22 Ànə geŋ Jisòs nə dʉk fa bwe ye wèŋ dʉk də, <<Mvək mòk sə vəə nə wèeŋ nə dzəm vɛ'ɛ co wèŋ ye nùmbu mòk nə Mo Ŋwèe nə ye fo' fana wèŋ kà nà' yə.

* **17:21 17:21** Aco ncèp ènə ye sə' də, <<Gaŋ sə Nwì sə yà'a sənə ntʉm awèŋ.>>

23 Bwìiŋ nə sə dʉk fa weŋ də, <Kʉ̀k gèsə ndzə fa', yi nà'>, kè də, <Kʉ̀k gèsə ndzə fɛn, yi nè'> fana wù kà gə, nə kà wo sə̀' yù.
24 Mvə̀'nə̀ mbʉ̀ʉŋ ba'agə̀ mʉbu, nə rɛŋ jəŋ mamòk kə dzeŋ mamòk yà'a fana, nùmbu njàam ye, mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə ye sə̀' vɛ'nə.
25 Megu də mʉ nə ye tsoŋ ŋgə' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉ sə̀ niè' wèŋ bɛŋ mʉ sə̀' ŋkuŋ.
26 Mvə̀'nə̀ yà' ànə ye mʉnə nùumbu sə̀ Nuà yà'a fana nùumbu sə̀ yàm, mo ŋwèe nə̀ ye sə̀' vɛ'nə.
27 Wo à sə zʉ, sə no, wo sə caŋ gù, nə sə geŋ gù tətè kə wɛs nùmbu nə̀ Nuà ànə ni ŋgwes fana ndzəp rwiŋ və kə zə wes wo pwe'.
28 Yà'a sə̀' mʉmvə̀'nə̀ Lot ànə ye yà'a. Bwìŋ à sə zʉ, nə sə no, wo sə ywiŋ bum, nə sə seeŋ bum, nə sə bi bum, nə sə ci ndap;
29 fana nùmbu nə̀ Lot ànə tesə gɛsə lo mvwe' lak Sodòm fana mis tsooŋ mʉbu bə nsàp lìs mòk nə̀ nà'a kʉəgə̀ mis maŋgəŋgèŋ, nə kə tɛŋ zə wes wo pwe'.
30 Nùmbu nə̀ mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉ nə yəəŋ fana yà'a nə̀ ye sə̀' vɛ'nə.
31 <<Nùmbu ànə ye, ŋwə̀ nə̀ yi cu yòŋsə mʉ ndùndap, ŋga yi tse' bum mʉ nda'à, kà ŋgòkə̀ jə yà' suhù tsə. Ŋwə̀ nə̀ yi mʉnə nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də yi kə jəŋ bum mʉ nda'à sə̀ fohòlò.
32 Wèeŋ sə tsərə tse' yusə̀ yà' ànə ye bohòŋgwe Lot.
33 Ŋwə̀ nə̀ yi làp-a də yi noŋsə yòŋsə̀ ye fana yi nə bisə nà', fana ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a də yi bisə yòŋsə̀ ye fana yi nə tse' nà'.
34 Mʉ tsok fa weŋ də nə̀ ndzəmə̀ ànə nə̀ ye ŋga bwìŋ nòbə kè mò'fis ba, wo nə jəŋ fis lo mò'fis, nə me'rə noŋsə mòk fo'.
35 Bə̀ba nə sə gok bɛŋ mvwe' mò'fis wo ba; wo nə jəŋ fis lo nə̀ mò'fis fana, nə me'rə noŋsə mòk fo'. (
36 Mbəmbam baa nə sə fak nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk.)>>
37 Ànə geŋ ŋgàa fàak ye sə wèŋ fek yi də, <<Anə ye ma fòTà?>> Yi dʉk fa yà' də, <<Mvwe' sə̀ vè ni' nòoŋ, jìgawà' wèeŋ nə kə benə fo'.>>

18

Gbʉ' Ŋwà Ŋgwemfə Bə Ŋgà Sak Nzak

1 Jisòs à tsə̀' fa bwe ye wèŋ gbʉ nè'e də ya yà'a sə lɛŋ pìriyà, nə kà wò.
2 <<Ŋgà sak nzak mòk à ye mvwe' lak mok, nə yi à sə kà Nwì wəpgə̀, nə kà bwìŋ sə̀' wəp.
3 Ŋwà ŋgwemfə mòk ye mvwe' lak yà'sə sə̀', nə yi à sə vègə̀ bohòŋgà sak nzak nə riŋriŋ. Ŋwà nə à sə və̀, nə sə dʉhʉ fa ŋgà' nə dʉk də, <Sak gapsə-a mʉ ves ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋgə̀ mʉ nè'e-nɛ̀.>
4 Ŋgà' nə à sə bɛ̀ŋ togə̀ ntòbɛ̀ŋnə fana ànə cum kok ghàr ŋgà' nə dʉk sə vəə yi də, <A ye-a sə̀ də mʉ kà Nwì wəpgə̀, nə kà bwìŋ sə̀' wəp fana
5 megu bʉ̀usə̀ ŋwà nè'e sə kə fa mʉ ŋgə' wùriŋ, fana mʉ nə sak fa yi nzak ye nə, bwɛ̀rɛ yi sə vəhə mali ŋgòloksə mʉ ntu'.> >>
6 Fana Tà Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ yuk-ɛ yàwèeŋ yusə̀ ŋgà sak nzak nə̀ yi ka zìnə tse' nə cèep-è.
7 Ye də kaco Nwì tɛsə bʉ̀ʉ sə̀ yi à co'fis, sə̀ wo sə lɛŋ bohòyi nùm bə ndzəm sə yeŋ àlɛ? Aco yi cum casə mvə̀k ŋga yi ka yà' ntòyuk fa à?

8 Hai', mʉ tsok fa weŋ də yi nə təəŋ fa yà' gèm nə sak nzak nə nənàk
nə ye kəkʉrə. A ye-a sə vɛ'nə fana ghà nə mùʉ mo ŋwèe nə bwiŋ vəə,
mʉ nə yə bwiŋ ŋga wo tse' dzədzəm ŋgòlɛŋ Nwì, nə kà wòyo àlɛ-ò?>>

Gbʉ' Ŋwəə Faràsi
Bə Ŋgà Ko Mbàam Tas

9 Jisòs à mà' gbʉ' nè'e bohòbùʉ mok sə wo à sə tsərə də wo bùʉ sə
kəkʉrə mʉ lisə Nwì fana wo sə jəŋ bùʉ mok wèŋ co yusə wà.
10 <<Bwiŋ ba à lòmʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ ŋgòkə lɛŋ pìriyà. Mòk à
ye ŋwəə Faràsi fana mòk ye sə ye ŋgà ko mbàam tas.
11 Ŋwəə Faràsi nə à təəŋ, nə lɛŋ pìriyà nə nje də, <Mù kwasə wu Nwì,
bùʉsə mù ka yàm co bùʉ mok wèŋ yà'a yeŋ. Bùʉ mok yàwo ŋgàa limzʉ
bum bwiŋ, ŋgàa cì' mvwès nə ye ŋgàa kohònto. Mù kwasə wu də mù ka
co ŋgà ko mbàam tas nə yi nè'e sə' yeŋ.
12 Mʉ jəgə sənə ntɛŋ nə mò'fis nùumbu ba, nə dzə zʉzʉ ŋgòlɛŋ wu.
Yusə mù tse' pwe', mʉ cokfisgə mamòk ca ŋgòfa wu.>
13 Ŋgà ko mbàam tas nə ànə təəŋ ye mvwe' səsap. Yi kà lis mʉbu sə
kʉk ja'à gèsə, yi wa'a tse' bo, nə lɛŋ də, <Nwì, koksə manziŋ bohòmù nə
mʉ ŋgà gʉ bʉp!>
14 Mʉ tsok weŋ də ŋwə ènə ànə bwiŋ foho lo la'à yi co ŋwə nə kəkʉrə
mʉlisə Nwì nə noŋsə mòk nà'a. Bʉsə ŋwə nə yi jə fis kok lò-a ni' ye mʉbu
fana wo nə jəŋ tsoŋ lo yi tsətsoŋ; ŋwə nə yi jə tsoŋ lò-a ni' nje sə nze fana
wo nə jəŋ fis kok lo yi mʉbu.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ
(Mat. 19:13-15; Mak 10:13-16)

15 Wo à sə jə və fa Jisòs bəbweŋke' də ya yi jwɛŋ yà' bə bo nə se yà'
fana ŋgàa fàak ye wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bʉ̀ʉ sə də yà'a kà vɛ'nə
gʉ̀.
16 Jisòs ànə ye vɛ'nə, yi to bwe sə, nə dʉk də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke'
wèeŋ və bohòmʉ̀, nə kà wo mandzə lok; bʉ̀ʉsə gaŋ ŋkum sə Nwì sə, tse'
yà' nsàap sə co wo yè'sə.
17 Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm dʉk də, ŋwə nə yi ka-a gaŋ sə Nwì sə co mvə'nə
bweŋke' jəgə bum jə ye də kaco ŋgèŋgàŋ kə ni fo' yeŋ.>>

Ŋgə' Nə Bə Ghàk
(Mat. 19:16-30; Mak 10:17-31)

18 Ŋkwà' ŋwə bʉ̀ʉ Jus mòk à və kə fek Jisòs də, <<Cicà nə bəboŋ, yusə
aco mʉ̀ gʉʉ yè'sə yà, ya mʉ nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè-ɛ?>>
19 Jisòs dʉk fa nà' dʉk də, <<Wù to mʉ də ŋwə nə bəboŋ bʉ̀ʉ yà? Ŋwə
nə bəboŋ bʉ̀ə, mègù Nwì yiìyi.
20 Wù rì lʉ̀ʉk sə laŋ də, <Kà sàhà ko, kà ŋwè zə, kà yəyə, kà gèem mvwès
ko, nə wəp tɛ̀' yo bə ma yo.> >>
21 Ŋgà' nə dʉk də, <<Mʉ̀ à gʉ̀ yè bum sə wù taŋsə yè'sə ŋga mʉ̀ cu
ntòmʉwà'ŋwè.>>
22 Jisòs ànə yuk vɛ'nə fana yi dʉk fa nà' də, <<Wù sə jamə mok yu nə
mò'fis. Lòkə sèŋ bum sə wù tse', nə gapsə fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya
wu nə tse' ghàk mʉbu; nə bɛ' mandzə yuŋ və mʉ.>>
23 Yi ànə yuk vɛ'nə fana ŋgùpcù gbʉ yi yək, bʉ̀ʉsə yi à ye ŋgà ghàk nə
wù kà fʉ̀k.

24 Jisòs à kʉ̀k ja'a nà', nə dʉk də, <<Yà' gʉ vɛ'ɛ wùriŋ bohòŋgàa ghàk
ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ Nwì sə!
25 Joho cà bohònàm nə̀ yi yam co nàmbà'rə̀ nà'a ŋgòcà torə tesə ndzənə
wʉ patà', nə noŋsə bohòŋgà ghàk ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ sə̀ Nwì sə.>>
26 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk ncèp ènə à dʉk də, <<Ye də aco ŋwə̀ nə̀ yi tse' to
lùuŋ yè'sə ndà?>>
27 Jisòs dʉk fəsə də, <<Yusə̀ yà' gʉ bohòŋwè ŋgògʉ̀ to fana aco Nwì gʉ
ye yà' yo.>>
28 Ànə geŋ Pità dʉk də, <<Ja'a na, vès a mè'rə wes ndap avès pwe', nə
bɛ' və̀ nə wu.>>
29 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə də, ŋwə̀ nə̀ yi me'rə-a ndap ye
kə̀ ŋgwe ye kə̀ bwema kə̀ tɛ̀' bə ma, kə̀ bwe ye də a njo gaŋ ŋkum sə̀ Nwì
sə fana,
30 ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' sə̀ yà' càsə yà'sə nie', nə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè
nə ntsə'mòk sə̀'.>>

Jisòs Cèp Mvə̀'nə̀ Kpʉ Ye Nə Ye Sə̀mok
(Mat. 20:17-19; Mak 10:32-34)

31 Jisòs ànə jəŋ fəsə gɛsə ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə wèŋ, nə tsok
fa wo də, <<Wèeŋ yeè, vesùwèŋ sə kok lòyè'e mʉ Jòrosalèm, fana bum sə̀
ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə com bə liŋ am Mo Ŋwèe nə bʉʉŋ və zìnə.
32 Wo nə fa mʉ bohòbʉ̀ lakmvum, fana wo ywi'lə mʉ, nə gʉ fa mʉ bum
marè'tu wùriŋ, nə te mʉ bə nte.
33 Wo nə ləp mʉ, nə zə mʉ, mʉ kpʉ fana a kə̀ dzèŋ nùmbu nə̀ tɛ', mʉ
luŋ lokok sə̀mok.>>
34 Ànə geŋ wo kà yusə̀ yi cèp yè'sə rɛɛŋ lok. Ànə ye ŋga ŋkərə̀ awo nsàp
nə̀ co wo kà bə ncèp ènə rɛɛ̀ŋ, fana yà' ye bohòwo anə sə̀swihì ŋgòrɛɛŋ
yà'.

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Jì Lis Nə̀ Yi Ŋgà Lɛɛŋ Bum
(Mat. 20:29-34; Mak 10:46-52)

35 Jisòs nə ànə kʉəp və mvwe' lak Jèrikù fana ŋga ŋgà jì lis mòk cu ŋgʉ
mandzə̀ anə, nə sə lɛɛŋ bum.
36 Yi ànə yuk ŋga bwiŋ sə cà fo' wùriŋ fana yi fek də sə gʉ̀ yàlɛ.
37 Fana wo tsok yi də, <<Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ sə cà yi.>>
38 Fana yi waŋ torə fis də, <<Jisòs mo ŋkum Devìd, koksə-a manziŋ
bohòmʉ̀-è.>>
39 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ye fo' sə wèŋ gham yi də yi cum gəe'. Yi ghaha wesə
ye ghaha də, <<Mo Devìd, koksə manziŋ bohòmʉ̀!>>
40 Ànə geŋ Jisòs foho təəŋ, nə də wo jəŋ və nà'. Nà' ànə kʉəp və fana
yi fek ŋgà' nə də,
41 <<Yusə̀ wù dzəm də mʉ gʉ fa wu yè'sə yà?>> Ŋgà' nə dʉk də, <<Tà,
mùk fa mègù mʉ lis ya mʉ ye bum sə̀mok.>>
42 Jisòs nə dʉk fa nà' də, <<Lis yo sə muhu, ntʉm yònə wù fa bohòmʉ̀
gʉŋsə wu laŋ.>>
43 Ànə geŋ lis ye sə muhu sə̀ ghà nə fo' fana yi gi yuŋ lo Jisòs nə, nə sə
kuksə Nwì. Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə ye nsàp yu ènə pwe' à kùksə Nwì sə̀'.

19

Jisòs Bə Sàkiyò

1 Jisòs ànə kə ni mvwe' lak Jèrikù, fana nə sə gi ŋgòcà lòo.
2 Ŋwà nəmòk ànə ye fo' nà liŋ yee də Sàkiyò. Yi ànə ye ŋkum ŋgàa ko
mbàam tas mòk nà ghaŋ yi, nə ye sà' ŋgà ghàk.
3 Yi lap co yi ye Jisòs, mandzə kà ye bʉ̀ʉsə bwìŋ à ye fo' wùriŋ fana yi
ye bwi ye ŋwà nà làm.
4 Ànə geŋ yi caŋ lo mantombì, nə kə kok tʉ mòk nà wo to nà' də
Sikamòdə ya yi ye nà', bʉ̀ʉsə Jisòs nə ànə ye ŋgòcà ma nà'nə.
5 Jisòs ànə kə wɛs mvwe' sə fana yi kʉk kok gesə lo mbwa, nə dʉk fa
nà' də, <<Sàkiyò, suhu tsoŋ mbwa nənàk bʉ̀ʉsə mʉ nə nooŋ ntinə nè'e
mʉ nda'à wù.>>
6 Ànə geŋ yi suhu tsoŋ nənàk, nə kə jəŋ nà' bə kwəkwa.
7 Bwìŋ ànə ye vɛ'nə fana wo ŋwəm wes wo pwe' də, <<Yi lòŋgòkə nòoŋ
bə ŋwà nə yi ŋgà gʉ̀ bʉp.>>
8 Sàkiyònə lokok dʉk fa Tà nə də, <<Yeè Tà, mʉ nə gapsə bum am
mʉtsətsə'rə bə tsətsə'rə, nə fa mamòk bohòŋgàa jìŋ wèŋ. A ye-a ŋga
mʉ̀ a limzʉ yu ŋwà nəmòk fana mʉ nə lak fəsə fa yi yà' kɛ̀' kwè.>>
9 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Lùŋ və mʉmvwe' ndap nè'e ntinə, bʉ̀ʉsə wu mo
Abràham sə'.
10 A yè'sə də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ̀ a və ŋgòkə làp nə luŋsə bʉ̀ʉ sə wo à
bisə.>>

Gbʉ' Bwìŋ Tɛ' Sə
Wo À Gàp Fa Wo Mbàm
(Mat. 25:14-30)

11 Mʉmvə'nə bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə yu'rə bum yè'sə fana yi tsok fa mali wo
gbʉ' mòk. Ànə ye ŋga yi kʉəp lòJòrosalèm fana bʉ̀ʉ sə bə yà'wèŋ à ye sə,
à sə tsəm yàwo də gaŋ ŋkum sə Nwì sə nə yəəŋ ghà nà'nə.
12 Fana yi dʉk də, <<Ŋwà nəmòk à ye nə yi à tesə mʉ ntòmbii ŋkum. Yi
lòmvwe' lak mok sə səsap* də wo kə koksə yi gaŋ ya yi bwi və la'à yi.
13 Yi benə bwe fàak ye wèŋ bwìŋ hum, nə fa wo mbàm ncùhù hum. Yi
dʉk fa yà' də yà'a sə ywiŋ seŋ bum bə zeŋ tè yi bwi foho və.
14 Ànə geŋ bʉ̀ʉ lak ŋkwà' ŋwà nə wèŋ bɛŋ yi. Wo tum lo bʉ̀ʉ mok wèŋ
maŋkwɛ̀ɛŋ yi bə ntirà də, <Vès ka dzəm də ŋwà ànə ye ŋkum àvès dzəm.>
15 <<Ànə geŋ wo koksə yi gaŋ sə, yi bwi foho və. Yi to benə bwe fàak sə
yi ànə fa wo mbàm sə, də ya yi ja'a də yà' a tse' swe' mbàm sʉ̀ nɛ.
16 Ŋwà nà mantombì à vəə, nə dʉk də, <Tà, mbàm nə wù a fa mʉ mò'fis
nə a bʉ̀ʉŋ mok hum.>
17 Ŋkwà' ŋwà nə kwasə nà' də, <Wusùkù', mo àm-a', wù gʉ̀ bəboŋ. Wù
nìtsə' zìnə yòbə mʉyu nə nà'a momjo laŋ, fana mʉ gʉ wu ŋga'a ŋgòkotse'
buhu lak hum.>
18 Ŋwà nə ba à vəə, nə dʉk də, <Tà, mbàm nə mò'fis nə, a bʉ̀ʉŋ mok
tàŋ.>
19 Yi dʉk fa nà' də, <Wù tse' yòsə' buhu lak tàŋ.>
20 Mòk à və sə', nə dʉk ye də, <Tà, mbàm yònə nè', mʉ̀ a kì lòksə nà'
ndzənə gàcək.

---

* **19:12 19:12** Mvək ànə à ye, wo koksə ŋwè də yi ŋkum fana yi lo lak Rumà ya ŋga ŋkum nə ghaŋ nə fo' nə cumsə yi mʉ dzə'ə.

21 Bʉsə mʉ a sə wəp də wu nsàp ŋwə nə wù gʉ wùriŋ. Wu te'e jəgə
yusə wù anə ka noŋsə, nə sə kʉp jəŋ yusə wù à ka wù bi.>
22 Yi dʉk fəsə fa nà' də, <Mʉmvə'nə wù cèp də mʉ nsàp ŋwə nə vɛ'nə
yà'sə, mʉ nə sak wu sə' vɛ'nə. Wu mo nə bʉp! Wù rìŋ də mʉ ŋwə nə mʉ
gʉ wùriŋ, nə mʉ te'e jəgə yusə mʉ à ka noŋsə; mʉ sə kʉp mvwe' sə mʉ
à ka bi àlaa?
23 Nə gʉ va bwɛ̀rɛ wù à kə gèsə fa mʉ mbàm am sə mvwe' ŋgwa' mòk,
də ya mʉ və ŋgòjə yà', ŋga mʉ swe' na mbwa-ɛ?>
24 Yi bʉʉŋ dʉk fa bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' sə wèŋ də, <Wèeŋ fep fis jəŋ ncùhù
nə bohòyi nə, nə fa nà' bohòŋwə nə yi nə tse' fa' ncùhù hum nà'a.>
25 Wo dʉk fa yi də, <Tà, yi tse' ncùhù hum ye laŋ!>
26 Ŋkwà' ŋwə nə də, <Mʉ tsok fa weŋ də ŋwə nə yi tse'-a yo fana wo nə
naaŋ yamsə fa yi mok. Nə ye də bohòŋwə nə yi ka ye yumok tse' nə, a
megu-a sə mʉyu nə jo nə yi tse' nà' nə, wo nə jəŋ fis gɛsə nà' ndzə bohòyi
anə fo'.
27 A ŋga'a mok bohòbʉ̀ʉ sə wo sə bɛ̀ŋ mʉ də mʉ nə kà ŋkum awo ye
yè'e wèŋ. Wèeŋ jəŋ və wo fɛn, nə sʉə wo mʉlisə mʉ̀.> >>

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum
(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19)

28 Jisòs ànə cep wes yè'sə fana yi sə lo mantombì ŋgòkok lòmʉ
Jòrosalèm.
29 Yi à kʉəp və mvwe' lak Befà bə Betanì fana wo wɛsə və mvwe' nda
Olìp. Yi tumsə gesə ŋgàa fàak ye ba.
30 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèeŋ du mvwe' lak sə ndzə yà'a, wèeŋ sə
nikok lòntɛ̀ŋ, wèŋ ye mvomndè' mòk nə ŋwè ka nà' kok yuk; wèŋ fiŋ jəŋ
və nà' fɛn.
31 A ye-a ŋga ŋwə mòk fek weŋ də wèŋ sə fì nà' bʉ̀ʉ yàlɛ fana wèŋ dʉk
fa yi də, <Tà tse' fàk bə zeŋ.> >>
32 Bʉ̀ʉ sə yi à tum sə à lòo, nə kə ye megu sə' mvə'nə yi dʉk wo sə.
33 Mvə'nə wo à sə fìrə mvomndè' nə fana ŋwə nə yi tse' nà' nə fek wo
də, <<Wèŋ sə fìrə mvomndè' nə bʉ̀ʉ yà?>>
34 Wo dʉk fa yi də, <<Tà tse' fàk bə zeŋ.>>
35 Ànə geŋ wo jəŋ və fa Jisòs nà'. Wo fweŋ cəək awo, nə naaŋ fa
mvomndè' nə mʉŋkwɛɛ̀ŋ, nə cumsə Jisòs mbwa.
36 Mʉmvə'nə yi à sə kok lònà' fana wo fweŋ noŋsə lo cəək awo sə
mandzə anə.
37 Wo ànə kʉəp və Jòrosalèm, ŋga wo sə suhu tsə mok nda Olìp nə fana
maŋgo bʉ̀ nə wo à sə yù yi nə wèŋ ye ŋgòkwa, nə sə fuŋ kuksə Nwì bə
nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə wo yə sə.
38 Wo sə dʉk də, <<Nwìi se ŋkum nə yi və mʉnə liŋ Tà! Fifi ye mʉbu,
kəkʉ̀ksəə ye bohòNwì nə yi yam càsə yà lòoŋ fo'.>>
39 Ànə geŋ bʉ̀ʉ Faràsi mok sə wo à ye sə' mʉŋgorə anə dʉk fa Jisòs də,
<<Cicà, jwa bwe yo yè'e də wo cum gəe'.>>
40 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ tsok fa weŋ də wo cu-a gəe', lìis yè'e cep
cù.>>

Jisòs Wa Fa Lak Jòrosalèm
41 Yi ànə kʉəp və, nə ye ntʉm lak nə fana yi yeto ŋgòwa fa nà' də,

42 <<Anə ye-a ŋga'a də wù riŋ yusə aco yà' jəŋ və fifi bwɛ̀rà. Megu də
kaco lis yo ye yà' ŋga'a yeŋ.
43 Nùmbu mòk sə və bohòwù, nə bʉ̀ʉ sə wo sə bɛ̀ŋ wuu nə və dzè'
bohòwù, nə gʉm dzooŋ wu ŋgʉŋ ma nə fòpwe'.
44 Wo kʉəmsə mak mbàandap yo sə nze, nə le' mak bʉ̀ʉ yo bə bwe yo
sə wo cu mʉmvwe' vòəm ndap yo sə pwe'. Wo nə kà lìs nə mò'fis mʉnə
mòk mè'rə naaŋ bʉ̀ʉsə wù à ka ghà nə Nwì à kə kɛ' yə weŋ nə riŋ.>>

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉ Ndap Nwì Nə Ghaŋ Nə
(Mat. 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22)

45 Ànə geŋ yi kə ni lo mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə sə bɛ'fis bʉ̀ʉ
sə wo sə sèeŋ bum mbwa.
46 Yi sə cep də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì, sə kum ndap Nwì
nə ghaŋ ènə də, <Ndap nə njàm nə, nə ye ndap nə ŋgòlɛŋ mbwa pìriyà;>
fana wèŋ jə bʉ̀sə nà' ndap ŋgàa yə wèŋ.>>
47 Yi à sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə nùumbu pwe'.
Ŋgàa fa satikà' bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k bə bʉ̀ʉ sə ghaŋ sə wèŋ sə lap
ŋgòzə yi.
48 Wo kà yusə co wo gʉ sə rì bʉ̀ʉsə bwìŋ pwe' à dzəm tse' mègù ncèp
nə nje nə.

20

Fa Jisòs Ŋàaŋ Ndà?
(Mat. 21:23-27; Mak 11:27-33)

1 Nùmbu mòk à ye ŋga Jisòs sə yə'rə bwìŋ, nə sə tsoho fa wo Ntirè nə
Bèboŋ nə mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə ghaŋ nə fana ŋgàa fa satikà' sə
ghaŋ bə ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k nə ye bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə tseŋ yi.
2 Wo à vəə, wo fek yi də, <<Vès dzəm ŋgòrì də wù gʉ̀ bum yè'sə bə ŋàaŋ
sə fò? Kènə fa wu ŋàŋ ndà də wu gʉ yà' ɛ?>>
3 Yi dʉk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mʉ tse' ŋgòfek weŋ yusəmok yàm sə',
wèeŋ tsok fa mʉ-a də,
4 mvwe' sə Jon ànə jəŋ ŋàaŋ sə ŋgòbàptɛsə bwìŋ fo' yà'a ànə və
bohòNwì kè yà' ànə tesə bohòbwìŋ-ɛ?>>
5 Wo à yèto ŋgòcèp bə zeŋ, nə sə fe'rə ni' awo də, <<A tsok fa yi yè'sə
da? Bʉsə a dʉk-a də, ŋàaŋ sə à sə və bohòNwì fana yi nə fek fe'lə ves də,
ànə geŋ vesùwèŋ kà yusə Jon à sə cèep dzəm bʉ̀ʉ yà lɛ.
6 Nə ye sə' də a ye-a ŋga a dʉk də, ŋàaŋ sə à tesə bohòbwìŋ fana bwìiŋ
nə təm ves bə lìs, bʉ̀ʉsə wo à dzəm yàwo zìnə də Jon à ye ŋgà tsòhòbum
Nwì.>>
7 Fana wo dʉk fa nà' də wo ka mvwe' sə yà' ànə və sə riŋ.
8 Jisòs dʉk bwi fa wo ye sə' də, <<Ye də mʉ nə kà weŋ nsàp ŋàŋ nə mʉ̀
tse' ŋgògʉ̀ bum yè'sə bə zeŋ nə sə' tsə'.>>

Gbʉ' Ŋgàa Kʉ̀k Nzum Sə Wo À Ye Bʉp
(Mat. 21:33-44; Mak 12:1-12)

9 Ànə geŋ Jisòs ye ŋgòtsə' fa bʉ̀ʉ sə wèŋ gbʉ' nè'e də, <<Ŋwə̀ nəmòk à
bì nzum ye, nə tes yà' bohòbʉ̀ʉ səmok də ya yà'wèeŋ nə sə lak yi. Yi ànə
fa wo fana yi ye'e lo mvwe' lak mok, nə kə cum mam fo' mvək səsap.
10 Mvək nə ŋgòkʉp bum sə mʉnzuù sə ànə kʉrə fana ŋgà nzum nə tum
ŋgà fàk ye mòk də nà'a lo bohòbʉ̀ʉ sə mʉnzuù yi sə, də yà'a fa yi ma nje.
Bʉ̀ʉ sə wèŋ ləp yi, nə tum fəsə lo yi botu.
11 Yi tumsə fe'lə ŋgà fàk ye mòk. Wo ləp nà'nə sə', nə koksə nà' marè'tu
vɛ'ɛ, nə tum fəsə lo nà' sə' botu.
12 Yi tum ŋgà fàk ye mòk sə' nə tɛ'. Wo fa nà'nə mvwe', nə bɛ' fis gɛsə
yi fo'.
13 Fana ŋgà nzum nə dʉk də, <Mʉ gʉ kok yè'sə va? Mʉ tum lɛ mo àm
nə mʉ̀ dzəm yi wùriŋ nè'e, kàmòk wo yə-a də a yi, wo nə wəp li tsoŋ yi!>
14 Bʉ̀ʉ sə mʉnzuù sə wèŋ ànə ye nà' fana wo dʉk mʉŋgorə àwo anə
də, <Nè'e ŋga'a monə ndzə vèə yi nə ŋkwà' ŋwə nə kà-a ye, yi nə cum
mvwe' kùu nà' yi nə. Vesùwèeŋ zə yi, ya bum ye sə ye mok sə̀ yàvès.>
15 Ànə geŋ wo kə ko fis yi mʉnzuù anə, nə zə yi. Ye də ŋgà nzum nə nə
gʉ bohòbʉ̀ʉ yè'sə wèŋ va?
16 Yi nə və kə zə bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' nzum ye sə wèŋ, nə jəŋ fa nzum sə
bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ zok.>>
Bʉ̀ʉ sə wèŋ ànə yuk wes vɛ'nə fana wo dʉk də, <<Nwìi gʉ co yumook
kà vɛ'nə ye yuk.>>
17 Fana Jisòs kʉk ja'a wo jwaaŋ, nə fek wo də, <<Ye də yusə wo à còm
nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yè'e də yà? Də,
<Lìs nə̀ ŋgàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ màk nòŋsə nà' də nà'a bʉp nə kə tse'
ghak fe'lə fàk mok sə' zeŋ.*>
18 Ŋwə̀ nə yi kə gbʉ̀-a mʉnə lìs ànə, ŋgèŋgàŋ tiiŋ sam zəzok, nə ye də a
ye-a ŋga nà' gbʉ̀ ŋwə nəmòk mʉni'ì fana nà' gok fam ŋgèŋgàŋ.>>
19 Ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k bə ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ wèŋ sə lap mandzə̀ də wo
ko yi ghà nà'nə bʉ̀ʉsə̀ wo à rì də nà' màk fa gbʉ' ànə bohòwo. Fana megu
də wo sə wəp də bwìiŋ nə jok.

Fa Nwì Yu Ye Nə Fa Kaisà Yu Sə̀ Ye (Mat. 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Ànə geŋ wo sə kʉk yi, nə tum fa yi mfʉəp sə̀ wo sə gʉ borə co wo
bʉ̀ʉ sə̀ zìnə. Wo sə gʉ vɛ'nə də ya wo ko yi bə yumok sə̀ yi nə cep, ya wo
fa yi bohòŋgàa fàak sə̀ wo tse' ŋàŋ mvwe' nze govənònə̀ fo' nə.
21 Wo fek yi də, <<Cicà, vès rì tse' də wù sə cèp, nə sə yə'rə fa bwìŋ yusə̀
yà'a zìnə; nə ye sə̀' də wu kà ŋwè gèm ko fagə̀, nə sə yə'rə fa bwìŋ bum
sə̀ yà'a bə mandzə̀ Nwì bə zìnə.
22 Vès dzəm də wu tsok-a ves, lʉ̀ʉk vesùwèŋ sə tsə̀' də, a bəboŋ co vès
sə lak fa ŋkum Kaisà nə̀ mvwe' lak Rumà tas kè ka' ɛ?>>
23 Yi riŋ də yà' sə bʉə yi fana yi dʉk fa yà' də,
24 <<Wèeŋ jəŋ və fa mʉ-a mbàm mòk è. Wo còm naaŋ mʉnə mbàm
nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sə̀' si ndà?>> Wo də, <<A sə̀ ŋkum
Kaisà.>>
25 Fana Jisòs dʉk də, <<Ŋhŋ̀. Làk fa Kaisà yusə̀ yà'a sə̀ ye, nə fa Nwì
yusə̀ yà'a sə̀ Nwì.>>

---

* **20:17 20:17** Ye Màtiyò21:42

26 Fana wo kà yumok sə̀ co wo ko yi bə zeŋ mvwe' bwìŋ də yi cèp vɛ'ɛ tse'. Megu də wo ànə yuk mvə̀'nə̀ nà' cèp fəsə fa wo sə fana wo mərə, cù loho wo.

Nzak Nə̀ ŋgòLòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 22:23-33; Mak 12:18-27)

27 Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à sə to wo də bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ à və̀ kə̀ tsèŋ yi. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo dʉkgə̀ yàwo də kaco ŋwè lokok fe'lə mvwe' kpʉ yeŋ.

28 Wo à və̀, nə fek yi də, <<Cicà, Musì à còm nə̀m fa ves lʉ̀k mòk də, a ye-a ŋga tə̀tàa ŋwə̀ nə̀mòk kpʉ me'rə-a ŋgwe ye ŋga bə nà' ka mwe tse' fana moma yee nə jə tsoŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tə̀tà ye nə̀ yi kpʉ nə bwe.

29 Yumook yè' də bwema mok wèŋ à ye tu awo sàmba. Fana nə̀ mwè nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpʉ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'.

30 Ŋwə̀ nə̀ ba jəŋ ŋwà nə, nə kpʉ me'rə nà' sə̀' vɛ'nə.

31 Ŋwə̀ nə̀ tɛ' jəŋ bwi ŋwà nə sə̀'. Yà' à mègù vɛ'nə tə̀tè wo sə̀ sàmba sə pwe' à kpʉ wes ŋga nə̀ mò'fis ka mwe bə ŋwà nə dzə.

32 A cu, ŋwà nə kpʉ ye sə sə̀'.

33 Ye də nùmbu nə̀ bwìiŋ nə̀ lòkok mvwe' kpʉ nə ye nùu, ŋwà ènə nə̀ ye ŋgwe ndà. Bʉsə̀ wo a jə yi wo sàmba pwe'fo'.>>

34 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mbəmbam bə bə̀ba sə̀ niè' cugə̀ co ŋgwe bə ndum.

35 Megu də bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə ŋgòlòkok mvwe' kpʉ ghà ànə sə nə̀ kà gù mok cu fe'lə̀.

36 Bʉsə̀ wo mok co masinjàa Nwì nə ye fe'lə bwe Nwì sə̀', njo nə̀ wo a lòkok mvwe' kpʉ.

37 Musì nə à nìtsə̀' bə tu ye jəja də bwìiŋ nə̀ lòkok mvwe' kpʉ. Mvwe' sə̀ yi à còm bə nzak tʉ nə̀ mis à sə kʉə mbwa nà'a fana yi sə to Tà də nà'a Nwì Abràham, nə ye Nwì Azìk nə ye Nwì Jàkop. Nwì à cèp vɛ'nə ŋga wo à kpʉ lòlaŋ.

38 Yà'a sə nìtsə̀' də bʉ̀ʉ yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nə̀ yi ka Nwì bʉ̀ kpʉkpʉ yeŋ, yi Nwì bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋwəm. Bʉsə̀ bə tsətsərə nə̀ Nwìi də, ndàaŋwè pwe' cu ŋwəm.>>

39 Ànə geŋ ŋgàa yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k mok wèŋ dʉk fa yi də, <<Cicà, yusə̀ wù cèp yà'sə bòwùriŋ.>>

40 Bʉsə̀ ŋwè à ka nə̀ co nà' fek yi yumok mok ghʉ̀sə ja'a lok fʉ̀k.

Nzak Nə̀ Bə Liŋ Krɛst
(Mat. 22:41-23:36; Mak 12:35-40; Luk. 11:37-54)

41 Ànə geŋ Jisòs fek wo də, <<Aco wo dʉk də ŋwə̀ nə̀ wo togə̀ yi də <Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ> nə ye ŋgwì bʉ̀ Devìd yè'sə va?

42 Bʉsə̀ Devìd nə bə tu ye à cèp bə liŋ ŋwə̀ ènə ndzənə ŋwàk Sàam dʉk də,
<Tà Nwì à dʉk fa Tà àm də, <<Cum fɛɛŋ bo ma mà'a mʉ̀,
43 tə̀tè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu, wù nəŋ tes kù mʉ ni'ì wo ànə.>> >
44 A ye-a də Devìd nə sə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevìd anə mwe yè'sə valɛ?>>

Jisòs Də Bwìiŋ Jəŋ Ŋkərə Bə Yusə̀ Ngàa Yə'rə̀ Lʉ̀k Sə Gʉ̀ʉ

45 Fana yi à cèp fa ŋgàa fàak ye wèŋ ŋga bwìŋ pwe'fo' sə yuk də,

46 <<Wèeŋ jəŋ ŋkərè bə ŋgàa yə'rə̀ lʉ̀k sə̀ wo dzəm ŋgòni tse' cə̀ək sə̀ sə̀sap, nə dzəm də bwìŋ cepsə kɛ'ca wo mʉntɛ̀ŋ, nə dzəm mvwe' ncum sə̀ bə̀boŋ mʉmvwe' ndap pìriyà, nə dzəm də a dzèŋ mvwe' ŋkàk, wo cum megu mvwe' sə̀ ya bwìiŋ wəp wo co bʉ̀ʉ sə̀ ghaŋ.
47 Wo lim zə bum bàa yepmfə wèŋ, nə sə gʉ bʉpsə ndap awo, nə sə gʉ basə pìriyàa sə̀ sə̀sap ŋgwàŋ. Ŋgə' nə̀ njàwo nə kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.>>

21

Fəfa Ŋwà Ŋgwemfə Nəmòk
(Mak 12:41-44)

1 Jisòs à cu mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nə̀ ghaŋ, nə kʉk kok mvəsə̀ ŋgàa ghàk wèŋ sə gèsə tsoŋ fəfa awo sənə ŋkùp nə̀ wo gèsəgə̀ ca nə.
2 Yi ye ŋga ŋwà ŋgwemfə mòk nə̀ yi ŋgà jìŋ gèsə tsə mànini ba.
3 Fana yi dʉk də, <<Mʉ tsok weŋ yusə̀ yà'a zìnə də ŋwà ŋgwemfə nə̀ yi ŋgà jìŋ nè'e fa càsə ghak wo pwe' yi.
4 Bʉsə̀ wo sə fa yàwo ŋga wo tse' ŋkʉ̀ʉŋ, fana ŋwà ŋgà jìŋ nè'e fa wes ye mʉmbàm zʉ nje nə̀ yi tse' nə pwe' nə̀ pwe'.>>

Jisòs Tsə' Bum Sə̀ Yà'a Nə̀ Ye Ŋga Yi Kəp ŋgòVə̀
(Mat. 24:1-14; Mak 13:1-13)

5 Bʉ̀ʉ mok wèŋ à sə cèp fo' mvə'nə̀ də ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bòvɛ'ɛ bə lìis sə̀ wo à ci nà' fo', nə ye bə bum sə̀ wo à fa Nwì ŋgògʉ̀ bòŋsə ndap ye nə fo'. Jisòs dʉk fa wo ye də, 6 <<Bum sə̀ wèŋ sə yə yà' yè'e pwe', nùmbu mòk sə vəə nə̀ lìs nə̀ mò'fis nə kà mʉnə mòk fa'nə naaŋ mam. Wo nə kʉəmsə wes yà' pwe'.>>
7 Fana wo fek yi də, <<Cicà, tsok fa a ves ghà nə̀ bum yè'sə nə ye-è, nə ye sə̀' də yusə̀ yà'a nə niŋtsok də bum yè'sə kʉəp laŋ sə yè'sə yà?>>
8 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərè ya ŋwà nəmòok kà weŋ bòrə, bʉ̀ʉsə̀ bwìiŋ nə və ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo nə sə ci' mvwès də, <Mʉ yi nə̀ Nwì à dʉk də yi nə tum nə, mvə̀k nə kʉəp laŋ.> Wèŋ kà wo bɛ' lòswì.
9 Nə ye də wèeŋ yuk nzak dzè' nə ye bə mvə'nə̀ bwìŋ sə kʉ̀əm kɛ' fana wèŋ kà wəp, bʉ̀ʉsə̀ bum yè'sə nə ye to tsoŋ ntòvɛ'nə ŋkuŋ. Bum yè'sə ye-a sə̀' vɛ'nə fana mvə'nə̀ bum nə lə nə, nə kà sə̀ ntòkə̀ dzèŋ.>>
10 Anə geŋ yi sə tsoho fa mali wo də, <<Bòp lak mook nə lʉ bə bòp lak mok, ŋkum mok lʉ bə ŋkum mok sə̀'.
11 Nze nə nə sə tsoho vɛ'ɛ wùriŋ fana njè bə ŋgə' ye kɛ' lo mvwe' bòop lak mok zok zok nduk. Fana bum sə̀ co yà' koksə ŋwè wʉə bə bum mok sə̀ yà' sə nìtsə' mvə̀k nə̀ də nzeŋgòoŋ nə me wèeŋ nə sə yəəŋ mʉbu wùriŋ.
12 Ŋkuŋ bum yè'sə nə sə ye fana wo nə ko to ntòwèŋ ŋkuŋ. Wo nə ko weŋ, nə yeŋsə weŋ ŋgə', nə jəŋ lo weŋ mʉmvwe' ndap pìriyà ŋgòsak weŋ, nə jəŋ lo weŋ mʉmvwe' ndapndzəm wèŋ sə̀'. Wo nə kə jəŋ lo weŋ bohòŋkum bə govənòwèŋ pwe'fo' bʉ̀ʉ liŋ am.
13 Nà'nə nə ye yà'sə sə̀' mandzə̀ bohòwèŋ ŋgòtəəŋ, nə tsoho fa bwìŋ ncèp nə̀ njàm.
14 Wèeŋ riŋtse' yè'e sə ntʉʉ̀ wèŋ də ŋwèe kà də yi sə tsərə də wu nə sə cep fəsə fa wo yè'sə də yà dʉk.
15 Bʉsə̀ mʉ nə fa weŋ cù bə ŋkərè nsàp nə̀ wù cèp fana cù loho bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ weŋ sə, wo kà yusə̀ ŋgòcèp fe'lə mok rì.

16 Anə sə seŋ weŋ bʉ̀ʉ awèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo dzə wu wo, bə moma yo, nə ye bwe tɛ̀' yo bə ŋge' yo wèŋ. Mook sə̀ wo nə zə weŋ zəə.
17 Bwìŋ pwe' nə bɛŋ weŋ njo liŋ am sə.
18 Megu də, nʉ̀əmtu àwèŋ nə̀ mò'fis nə kà bisə̀.
19 Wèeŋ təəŋ-a gʉguŋ, yà'a mvə̀'nə̀ wèeŋ nə tɛsə yòŋsəə awèŋ sə.

Ŋgə' Nə̀ Nà'a Nə Ye Ŋkuŋ Nzeŋgòŋ Me
(Mat. 24:15-31; Mak 13:14-27)

20 <<Ghà nə̀ wèeŋ yə ŋga sojà wèŋ kə̀ gʉm lak Jòrosalèm fana wèŋ riŋ də wo nə kʉəmsə mak yà' mvə̀k momjo.
21 Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mvwe' lak Jùdiyà wèeŋ caŋ kok lo mʉndahà, bʉ̀ʉ sə̀ wo cu mʉntòlak wèeŋ tesə lo, bʉ̀ʉ sə̀ wo ka mʉntòlak anə yeŋ wèeŋ kà də wo mumsə ŋgòni foho lòmbwa dʉk.
22 Bʉsə̀ a yà'sə nùumbu là' fəsə fò, ya bum sə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì lòoŋ fo' bʉʉŋ və zìnə.
23 Ho'mì, megu də anə ye ŋgə' wùriŋ bohòbàa sə̀ bə zʉm, nə ye sə̀ wo sə fa bwe sə̀ lə mbwi bə nùumbu yà'sə. Ŋgə' nə̀ co wù kà cèep nə ye sə nzeŋgòŋ anə ŋga Nwì jòk bohòbʉ̀ʉ yè'sə wèŋ sə̀'.
24 Wo nə gbɛ' zə mok wèŋ bə fèk, nə jəŋ lo mok co ŋkwɛ̀ŋ mvwe' bòop lak lòoŋ. Fana bʉ̀ lakmvum wèeŋ nə nəŋrə lak Jòrosalèm bə kù tètè mvə̀k nə̀ Nwì a fa wo kə wɛs.
25 <<Bum mok sə̀ yà' sə nìtsə̀' mvə̀ək nə yəəŋ mʉ nùmə bə ŋwʉ nə ye mʉnə ŋkə̀ŋkàŋ sə̀'. Ma nə̀ sə nze fana bòop lak wèeŋ nə jip, nə wəp mvə̀'nə̀ ndzəp nə̀ ghaŋ cwì, nə sə kɛ'lə li gbʉ.
26 Bwìiŋ nə sə kpʉ sɛɛŋ bə wʉə mvə̀'nə̀ wo sə tək ŋgòyə yusə̀ yà'a nə ye sə nzeŋgòŋ anə sə, bʉ̀ʉsə̀ ŋàaŋ sə̀ ma mʉbu sə pwe'fo' nə tsoho.
27 Fana wo nə ye mʉ̀ʉ mo ŋwè, mvəsə̀ mʉ̀ sə və̀ ndzənə mbàk bə ŋàŋ, nə sə fom rɛŋ boŋsə nə̀bʉp.
28 Bum yè'sə yè ŋgòkə̀ ye vɛ'nə, fana wèŋ fis kok tu awèŋ mʉtsə̀, nə sə kʉk, bʉ̀ʉsə̀ mvə̀k nə̀ Nwìi nə fiŋ me'rə weŋ mvwe' ŋgə' nə kʉəp yà'sə laŋ.>>

Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTʉ
(Mat. 24:32-44; Mak 13:28-37)

29 Ànə geŋ Jisòs tsok fa wo ncèp nè'e bə gbʉ' də, <<Wèeŋ kʉk ja'a yàwèeŋ tʉ nə̀ wo togə̀ nà' də fik nà'a, nə ye tʉ mok wèŋ lòoŋ-è.
30 Ghà nə̀ wèeŋ yə ŋga yà' yè ŋgòtse' mvù fana wèŋ riŋ də mbʉ̀ŋ kʉəp laŋ.
31 Yà' mègù sə̀' vɛ'nə də ghà nə̀ wèeŋ yə bum yè'sə ŋga yà' sə ye vɛ'nə fana wèŋ riŋ də gaŋ ŋkum Nwì sə yà' kʉəp və laŋ.
32 <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e ŋkèm ncèp də ŋgwì bʉ̀ nə̀ niè' nè'e nə kà kə̀ lə̀ wes ŋga bum yè'sə yà' fà' laŋ.
33 Ntòbu bə nzeŋgòoŋ nə̀ cà gɛsə̀ lòfo', ncèp nə̀ njàm kà ye cà yuk.
34 <<Wèeŋ sə jəŋ ŋkərə̀ bə tu awèŋ. Kà də wèeŋ me'rə fa ni' awèŋ bohòdinà bə jʉ̀hʉ̀ rùk nə ye bum sə̀ sə nze sə dʉk, bwɛ̀rɛ nùmbu ànə nə kə tseŋ weŋ vak ŋga wèŋ ka riŋ.
35 Nùmbu ànə nə kə tseŋ ŋwè vak co tam ko wu yi. Bʉsə̀ nùmbu ànə nə və bohònzeŋgòŋ nə lòoŋ fo'.

36 Wèeŋ sə so bə ghà nə̀ fòpwe'fo', nə sə gʉ pìriyà də wèeŋ tse' ŋàŋ
ŋgòca swìrə to bum sə̀ yà'a nə̀ kə̀ ye yè'sə, nə kə təəŋ to mantombìi Mo
Ŋwè nə sə̀'.>>
37 Jisòs à sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə nùumbu pwe'
fana ndzəm seŋ, yi kok lo kə nooŋ mʉmvwe' nda Olìp nə.
38 Tsok à sə rɛŋ fana bwìŋ pwe' sə kə tseeŋ yi mʉmvwe' ndap Nwì nə̀
ghaŋ nə ŋgòsə yu'rə yusə̀ yi sə tsòho sə.

22

Wo To Làm Mʉtuhù Jisòs
(Mat. 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Jon 11:45-53)

1 Ŋkàha Pasobà, sə̀ wo zʉgə̀ fo' brɛd sə̀ jì yis yà'a ànə kʉəp və ŋga'a
mok laŋ.
2 Fana ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ fa bwìŋ lʉ̀k wèŋ sə lap
mandzə̀ mok ŋgòzə swìhi Jisòs bʉ̀usə̀ wo ànə sə wəp bwìŋ də yà'a nə jok.
3 Ànə geŋ Satà ni sə ntʉʉ̀ Judàs nə̀ liŋ ye mook də Iskarəyà. Judàs nə à
ye sə̀' mòk mʉŋgorə̀ ŋgàa fàak Jisòs sə̀ wo à ye hum-ncòp-ba sə.
4 Judàs nə à lò, nə kə cep bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ nə ye bʉ̀ʉ sə̀
mantombì bohòŋgàa tək mʉmvwe' ndap Nwì sə wèŋ mvə'nə̀ yi nə seŋ fa
wo nà'.
5 Wo à kwa, nə dʉk də wo fa yi mbàm.
6 Judàs nə à dzəm, fana nə sə lap mok mandzə̀ nə̀ co yi seŋ Jisòs ŋga
bwìŋ ka fo' yeŋ.

Jisòs Fʉ̀hʉ ŋgòZʉ
Ŋkàha Pasobà
(Mat. 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30)

7 Nùmbu nə̀ wo à yèto ŋkàk nə̀ wo zʉgə̀ brɛd sə̀ jì yis nə à dzèeŋ, à ye
sə̀' nùmbu nə̀ wo sʉəgə̀ nsùŋgaaŋ ŋkàha Pasobà ŋgòfa Nwì sə.
8 Ànə geŋ Jisòs tumsə lo Pità bə Jon ŋga yi tipsə wo də, <<Wèeŋ du kə
fʉhʉ fa ves ŋkàha Pasobà sə ya vesùwèeŋ kə zʉ yà'.>>
9 Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes kə fʉhʉ yè'sə ma fòlɛ?>>
10 Yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ yu'rə bèboŋ. Wèeŋ kə̀ ni lòmʉntòlak anə
fana wèŋ ŋwèmbam mòok nə kʉrə ŋga yi bə̀k tse' kʉ̀ʉŋ ndzəp; wèŋ bɛ'
lo yi mvwe' ndap nə̀ yi nə kə ni fo' nə.
11 A kə̀ dzèŋ fo' fana wèŋ tsok fa ŋgà ndap nə də, <Cicà nə də vèes kə
fek wu də rum ndap nə̀ bə bwe ye wèeŋ nə zʉ ŋkàha pasobà mbwa nə
fòlɛ?>
12 Yi nə niŋ fa weŋ rum ndap mòk nə̀ ghaŋ ma mʉtùhù, nə̀ bum pwe'
mbwa, fana wèŋ gʉhʉ tsə'rə bum pwe'fo'.>>
13 Ànə geŋ wo lo, nə kə ye bum sə pwe' mvə'nə̀ Jisòs ànə dʉk sə. Wo
fʉhʉ zʉzʉ Pasobà sə̀ fo'.

Ŋkàha Pasobà Sə̀
Wo À Zʉ To Losopà Fo'
(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; 1 Korè 11:23-26)

14 Mvə̀k nə à kʉ̀rə fana Jisòs cum mvwe' ye mʉ teberə̀ ŋgòzʉ bɛŋ bə
ŋgàa fàak ye sə̀ wo ŋgàa ntum ye sə wèŋ.
15 Yi dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ anə dzəm vɛ'ɛ wùriŋ də vesùwèeŋ zʉ be'lə
tsoŋ zʉzʉ ŋkàha pasobà yè'sə bəbɛ' ŋkuŋ ya mʉ ye ŋgə'.

16 Bʉsə mʉ tsok weŋ də mʉ nə kà yà' mok zʉ fe'lə tətè tse'ŋga yusə zʉzʉʉ yè'sə tə bə tu zeŋ sə kə rɛɛŋ nùmbu nə mvwe' gaŋ ŋkum sə Nwì sə ŋkuŋ.>>
17 Ànə geŋ yi jəŋ ŋgàp, nə kwasə Nwì, fana yi dʉk fa wo də, <<Wèeŋ ko jəŋ, nə gapsə mʉtsətsə'rəə wèŋ.
18 Bʉsə mʉ tsok weŋ də, ye jəŋ nə ŋga'a nè'e mʉ nə kà rùuk yè'sə mok no fe'lə tətè gaŋ Nwì sə kə wɛs.>>
19 Fana yi jəŋ fe'lə brɛd; yi ànə kwasə wes Nwì səmok fana yi fa yà'wèŋ, nə dʉk də, <<Nè'e ŋgùpni' àm nə wo a fa nà' bʉʉ wèŋ. Wèeŋ sə gʉhʉ vɛ'nə ŋgòsə tsərə tse' mʉ.>>
20 Yi ànə gʉ megu sə' mʉmvə' ànə bə ŋgàp nə. Ghà nə wo à zʉ wes zʉzʉ sə fana yi fa wo ŋgàp nə, nə sə cep də, <<Ŋgàp nè'e rʉk nə fi nə nà' kì ŋge' ndzənə ndʉəm am, nə nà'a nə fe'e bʉʉ wèŋ.
21 Megu də wèeŋ kʉk ja'a yàwèeŋ, ŋwə nə yi sèŋ mʉ nə cu be'lə venəwèŋ yè' mʉ teberə anə.
22 Mʉʉ Mo Ŋwè, mʉ nə kpʉ lo mvə'nə wo ànə dʉk noŋsə sə, megu də ŋwə nə yi sèŋ mʉ nə cu bə ŋgə'.>>
23 Fana wo ye ŋgòfe'rə ya' mʉŋgorə wo də ŋwə nə yi nə seŋ nà' nə yè'sə ndàlɛ?

Ŋwə Nə Yi Yam Ghak Mok Yi Yè'sə Ndà?

24 Mʉncèp mòk à tesə mʉŋgorə wo anə sə' də ŋwə nə nà' yam càsə mok sə pwe'fo' ndàlɛ?
25 Fana Jisòs dʉk fa wo də, <<Ŋkum sə sə nzeŋgòŋ fɛŋ gʉ fagə bʉʉ awo sə co də wo yàwo bʉʉ sə ghaŋ. Wo sə dzəm də bwìiŋ sə to wo də ŋgàa fa bwìŋ mbo.
26 Yà'a kà bohòwèŋ yàwèŋ vɛ'nə ye. Yusə lɛ də ŋwə nə yi ŋwə nə ghaŋ nə ye co mo nə lʉə, fana ŋwə nə yi mantombì yi nə ye co ŋgà fàk bohòmok sə wèŋ.
27 Yèè, ŋwə nə ghaŋ yè'sə nə fò, ŋwə nə yi cu ye mʉ teberə kè ŋwə nə yi sə fàk ŋgòcàsə və zʉzʉ mʉ teberə anə-ɛ? A lɛ ŋwə nə yi cu mʉ teberə nə. Fana mʉ yàm bohòwèŋ co ŋwə nə yi sə càsə zʉzʉʉ sə càsə nə.
28 <<Nùumbu sə mʉ a sə tse' ŋgə' sə pwe', wèŋ sə dzəm ŋgòcu malì vesùwèŋ.
29 Fana mʉ sə koksə weŋ gaŋ sə' mvə'nə tɛ' am ànə koksə mʉ.
30 Wèeŋ nə zʉ mʉ teberə mʉ mvwe' gaŋ am sə. Wèeŋ nə cum mʉmvwe' kapràk, nə sə sak bòop lak Izùrɛ sə yà'a hum-ncòp-ba sə.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi (Mat. 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38)

31 Fana Jisòs dʉk fa Pità də <<Saimʉ, Saimʉ yu'rə! Satà lɛŋ də yi dzəm ŋgòjə weŋ, nə swek weŋ co wo sə swek gòmbì.
32 Megu də mʉ lɛŋ fa wu pìriyà laŋ də ntʉm nə wù tse' ŋgòdzəm tse' bohòmʉ nà'a kà maŋkwɛ̀ŋ bwì foho lò. Nə ye sə' də wu bwì və bohòmʉ fana wù gʉ ya bwema yo ye yàwo gʉgʉŋ sə'.>>
33 Pità nə dʉk fa yi də, <<Tà, a dzəm ye mvwe' ndapndzəm bə mvwe' kpʉ pwe', mʉ nə lo yàm vesù.>>

34 Yi duk fa nà' də, <<Pità, mu tsok wu ŋkèm duk də, ŋkuŋ mvəp to
ntinə ŋga wù duk fis kɛ̀' tɛ' laŋ də wù ka mu riŋ.>>

Mvèk Ŋgə' Nə Kùrə Laŋ

35 Ànə geŋ Jisòs fek wo də, <<Mvè'nə mù ànə tumsə lo weŋ fa', nə duk
də wèeŋ nə kà posà mbàm jə, kà bàm jə, nə kà kùuŋgùp sə' jə tse' lòyà'a,
wèŋ ànə lo, nə kə jamə yumok à?>> Wo à duk də, <<Vès à ka yumok
jamə.>>

36 Fana Jisòs nə duk fa wo mok də, <<Ŋwè nè yi tse'-a pùp ye kè bàm
àlɛ, yi jəŋ tse' nà' ŋga'a. Ŋwè nè yi ka-a kafà' tse', ŋgèŋgàŋ seŋ cèk ye,
nə ywiŋ tse' mòk bə zeŋ.

37 Mu tsok fa weŋ də yusè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ am də,
<Wo à ta be'lə yi bə ŋgàa gù bup wèŋ> yà'a nə buuŋ və tsoŋ zìnə. Njo nè
bum sà wo à còm yà' bə liŋ am sə, sə buuŋ və zìnə pwe'fo'.>>

38 Wo duk fa yi də, <<Tà, vès tse' fèk ba.>> Yi duk fəsə fa yà' də, <<Yà'sə
kəkurə.>>

Jisòs Sə Gù Pìriyà Gèsemanì
(Mat. 26:36-46; Mak 14:32-42)

39 Ànə geŋ yi lokok ŋgòlòmvwe' nda Olìp sə mvè'nə yi lòhogè səsa sə
fana bwe ye sə wèŋ sə bɛ' lòyi sə'.

40 À kə dzèŋ fo' fana yi tsok yà' də yà'wèeŋ lɛŋ Nwì də ya mèmumsèə
kà yà' gha'.

41 Fana yi sooŋ gɛsə lo ŋgu ni'ì yà'wèŋ anə fo' co wù mak lìs kə dzeŋ,
nə təəŋ bə tumfərə sə lɛŋ pìriyà.

42 Yi lɛŋ duk də, <<Tè', a ye-a ŋga bò-a wu fana wù jəŋ gɛsə lo ŋgàp
ŋgə' ènə fo'; mù duk-a sə' vɛ'nə, wù gu lɛ mumvè'nə wù dzəm wù, kà
mumvè'nə mù dzəm mù gù.>>

43 Ànə geŋ masinjà Nwì mòk tesə və mubu, nə kə fa yi ŋàŋ.

44 Ànə ye ŋga ntum sə bup yi vɛ'ɛ nsàp nə yi à lɛŋ vɛ'ɛ tètè ndùrə sə
cərə yi co sə cərə tsə nduəm.

45 Ànə geŋ yi lokok, nə kə tseŋ bwe ye sə wèŋ ŋga wo wòbə manziŋ
wùriŋ, fana nə sə dzəm mok lo.

46 Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə dzəm lo yà? Wèeŋ lokok, nə lɛŋ də ya
mèmumsèə kà weŋ gha'.>>

Wo Ko Jisòs
(Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:2-11)

47 Jisòs ànə sə cep mali ntòfo' fana ma ŋgo bù mok tesə və, ŋga Judàs
nə yi sə' mòk muŋgorə bwe ye sə hum-ncòp-ba nə to mantombì yi. Judàs
nə lo kə cepsə Jisòs nə co ŋgɛ' vɛ'.

48 Jisòs fek nà' də, <<Judàs, wù də wu seŋ mùu mo ŋwè bə cècèpsə à?
>>

49 Bwe Jisòs sə wo ànə ye fo' sə à yə mvè'nə bum sə à ye fana wo fek
Jisòs də, <<Tà, aco vès gbɛ' bə fèk à?>>

50 Mòk muŋgorə wo anə à gbɛ' cì' màk ntu'u mo ŋgà fàk ŋkum ŋgà fa
satikà' mòk. Yi à gbɛ' cì' ntu'u nà' sə bo ma zu.

51 Fana Jisòs duk də, <<Yà' kùrə vɛ'nə,>> nə jwɛŋ gesə ntu'u sə, fana yà'
me.

52 Ànə geŋ Jisòs cep bohòŋgàa fa satikà' sə ghaŋ sə bə ŋgàa fàak sà wo
kùkgè ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə ye bə ŋkwàha bùu sà wo à tesə və ŋgòko

yi sə wèŋ də, <<Wèŋ tesə co wèŋ sə lòmvwe' bɛ' ŋgà yè bə fèk nə ye ntòk yè'e bʉ̀ʉ mʉ̀ à?
53 Vesùwèeŋ yiskokgè mʉmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ səsa, wèŋ kà mʉ ko. Nə ye də nè'e mok ŋga'a mvèk nè njàwèŋ, nè ŋàaŋ ndzəm tse' ŋàŋ.>>

Pità À Bɛ̀ŋ Jisòs
(Mat. 26:57-58, 67-75; Mak 14:53-54, 65-72; Jon 18:12-18, 25-27)
54 Ànə geŋ wo ko yi, nə jəŋ lo yi mvwe' ndap ŋkum ŋgà fa satikà'. Pità sə yuŋ və wo maŋkwɛ̀ŋ mweè səsap.
55 Wo à kə̀ fimsə mis mʉ ntòmbi anə, nə cum sə yuk fana Pità nə və kə cum kok ye fo' sə̀'.
56 Mvə'nə̀ mis à sə kʉə rɛɛŋ fana mʉŋwà nəmòk ye yi, nə kʉk kok nà' jwaaŋ, nə dʉk də, <<Ŋwə̀ nè'e yegə̀ sə̀' bə ŋgà' ànə.>>
57 Fana Pità nə bɛŋ də, <<Njɛ̀'gù, mʉ̀ ka yi riŋ.>>
58 À cu kok ghàr ŋgà' nəmòk ye yi sə̀', nə dʉk sə̀' də, <<Wu sə̀' ŋwə̀ àwo mòk.>> Pità nə bɛŋ səmok də, <<Hai' mʉ̀ ka mòk yeŋ ŋgàta.>>
59 À sàp kok mok bəboŋ ntɛ̀ŋ fana ŋwə̀ nəmòk dʉk fe'lə səmok dʉk də, <<Mʉ̀ rì ŋwə̀ nè'e bəboŋ, yi ŋwəə Galìli, yi yegə̀ bə nà'.>>
60 Pità nə dʉk fe'lə səmok də, <<Ŋgàta, mʉ̀ ka yusə wù sə cèp yà'sə riŋ.>> À ye sə̀' ghà ànə, ŋga yi ka ntòcep wes ntɛ̀ŋ, ntomvəp to.
61 Fana Tà Jisòs bʉʉŋ kʉk gesə lo Pità. Pità tsəm kok mvə'nə̀ Tà anə dʉk fa yi də, <<Ntomvəp nə sə kə to ntinə ŋga wù bɛ̀ŋ mʉ kɛ̀' tɛ' də wù ka mʉ riŋ sə.>>
62 Yi tesə lo sə ntòmbiŋ, nə kə waŋ vɛ'ɛ nəbʉp.
63 Ànə ye vɛ'nə fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kotse' Jisòs sə wèŋ à sə ywì'lə yi, nə sə ləp yi sə̀'.
64 Wo lok yi lis, nə sə fek yi də, <<Ləp wu ndà, riŋ-a ŋgə̀ŋgàŋ-è?>>
65 Wo à cèp fa yi bum ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə yak yi.

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋnsurù
(Mat. 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24)
66 Nə̀ zəzòŋ à dzèeŋ fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə benə ni' mvwe' mò'fis bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k wèŋ pwe'. Fana wo jəŋ lo yi mʉ kaŋsurù wo anə, nə sə cep də,
67 <<A ye-a ŋga wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wù, wù tsok fa ves.>> Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<A ye-a ŋga mʉ̀ tsə̀' fa weŋ, kaco wèŋ dzəm yeŋ;
68 nə ye sə̀' də a ye-a ŋga mʉ̀ fek weŋ yumok, kaco wèŋ cep fəsə fa mʉ sə̀ yeŋ.
69 Megu də ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì fana mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ nə cum bo ma mà'a Nwì nə̀ yi tse' ŋàŋ.>>
70 Fana wo pwe'fo' fek yi də, <<Ye də wu mo Nwì à?>> Yi dʉk fa yà' də, <<Wèŋ cèp mè laŋ.>>
71 Fana wo dʉk ŋga'a də, <<A sə làp də a yuk fe'lə yè'sə yà? Vesùwèŋ yuk ncèp jòŋ nə kə̀ cùhu yi bə ntu'u avès laŋ.>>

23

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38)
1 Ànə geŋ ma ŋgo bʉ̀ nə pwe'fo' lokok, nə jəŋ lo yi mantombìi Palè.

2 Wo yeto ŋgòto fa yi njo də, <<Vès ko ŋwè nè'e ŋga yi sə jipsə bʉ̀ avès,
nə sə dʉk də bwìiŋ kà tas bohòKaisà làk, nə dʉk də yi Ŋkum nə̀ yi ŋgà
gèm bwìŋ.>>
3 Fana Palè nə fek nà' də, <<Wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ wù à?>> Jisòs nə
cep fəsə fa nà' də, <<Wù dʉk yà'a mvə'nə.>>
4 Palè bʉʉŋ dʉk fa ŋgàa fa satikà'a sə̀ ghaŋ sə bə bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə pwe'fo'
də, <<Mʉ̀ ka yàm yusə̀ bʉp sə̀ ŋwè ènə gʉ̀ʉ sə ye.>>
5 Bʉ̀ʉ sə wèŋ gʉŋ təəŋ mpaaŋ dʉk də, <<Yi sə kʉ̀əmsə bwìŋ mvwe'
nzeŋgòŋ Jùdiyà nə pwe'fo' bə nsàp mandzə̀ nè yi sə yə'rə wo nə. Yi a yè
jə Galìli, nə kə wɛs Jòrosalèm fɛŋ pwe'.>>

Jisòs Tə Mantombìi Ŋkum Herò

6 Palè ànə yuk bum yè'sə fana yi fek də, <<Ŋwè ènə yi ŋwèə Galìli àlɛ?
>>
7 Yi ànə rɛɛŋ də Jisòs tesə̀ və mvwe' nze nə̀ tse' fo' ŋkum Heròfana yi
tumsə lo nà' bohòHeròanə. Ghà ànə à ye ŋga Heròne cu sə̀' mvwe' lak
Jòrosalèm anə.
8 Heròà yə Jisòs fana yi kwa vɛ'ɛ wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ yà' à sàap mʉmvə'nə̀ yi
à yuk liŋ nà', nə sə dzəm də yi ye nà'. Yi ànə sə tsəm də Jisòos nə gʉ niŋ
fa yi maŋgəŋgèŋ mòk.
9 Heròne à fek Jisòs bum mok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, Jisòs nə kà cù mùk lok.
10 Ŋgàa fa satikà'a sə̀ ghaŋ bə ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ lʉ̀k wèŋ gʉŋ təəŋ megu
fo' ŋgòto fa yi njo.
11 Heròbə sojàa ye wèŋ à bʉ̀sə yi co ləm awo, nə sə ywi'lə yi. Fana wo
à nisə fa yi cə̀k mòk nə̀ co cə̀k ŋkum vɛ'ɛ, nə tum fəsə lo yi bohòPalè.
12 Heròbə Palè à yè ko jə ŋge' nùmbu ànə; ŋga bə nà' à sə kà ŋge'
mantombì yegə̀.

Wo Dʉk Də Wo Nə Zə Jisòs
(Mat. 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39-19:16)

13 Ànə geŋ Palè nə to benə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə njì njìi sə̀ fo', nə
ye bə bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ pwe'fo'.
14 Yi dʉk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ a jə və fa mʉ ŋwè nè'e dʉk də yi sə jə
lòwes bwìŋ ma nə̀ bə jòŋ. Mʉmvə'nə̀ mʉ̀ kʉ̀k ja'a yi yàm, ŋga wèŋ sə yə
sə̀' fana mʉ̀ ka yàm də yi a gʉ̀ bum sə̀ wèŋ sə dʉk yà'sə riŋ.
15 Heròa ka yumok bʉp bohònà' sə̀' ye bʉ̀ʉsə̀ yi a tumsə fəsə vèsə nà'
bohòvès sə̀mok. Yà' nòjəja də ŋwè ènə ka yumok sə̀ bʉp sə̀ co wo zə yi
bʉ̀ʉ zeŋ gʉ.
16 Mʉ nə fa ŋàŋ də wo ləp yi, fana nə me'rə yi.>> (
17 Yi sə dʉk vɛ'nə ŋga à ye də nùmbu ŋkàha pasobà sə kə dzèŋgəə fana
Palè nə fis me'rə tsoŋ fa wo ŋgà ndapndzəm mò'fis.)
18 Bʉ̀ʉ sə wèŋ kɛ' tosə ŋgùŋ cù mò'fis də, <<Wèeŋ zə gɛsə lo ŋwè ènə
fo', nə fis me'rə fa ves lɛ Bàrabà.>>
19 (Bàrabà nə à ye ŋwè nəmòk nə̀ wo à nisə yi ndapndzəm bʉ̀ʉsə̀ yi à
lʉ̀lʉ̀ bə bʉ̀ʉ gomè nə zə bwìŋ.)
20 Palè à cèp bohòwo sə̀mok ŋga yi sə làp mandzə̀ co yi me'rə Jisòs nə.
21 Bʉ̀ʉ sə wèŋ sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Wèeŋ tɛ'lə yi, wèeŋ tɛ'lə yi mʉntəəŋ!
>>

22 Yi fek fis yà'wèŋ nə kɛ̀' tɛ' dʉk də, <<Bʉ̀ʉ yà? Ŋwə̀ ènə gʉ̀ bʉpsə yà? Mʉ̀ ka yàm yumok sə̀ co wo zə yi bʉ̀ʉ zeŋ ye. Mʉ nə ləp yi, nə me'rə yi lo.>>
23 Bʉ̀ʉ sə wèŋ gʉŋ təəŋ vɛ'ɛ mpaaŋ nə̀ mpaaŋ nə sə kɛ'ŋgùŋ də wo tɛ'lə megu nà' mʉntəəŋ. Wo à gʉ̀ vɛ'nə tətè ma nə̀ njàwo nə zʉ.
24 Ànə geŋ Palè nə cep, nə fa ŋàŋ bə yusə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə dzəm sə.
25 Yi fis me'rə ŋwə̀ nə̀ wo à nisə yi ndapndzəm njo ndàŋ, nə ye bʉ̀ʉsə̀ yi ànə zə ŋwè nə. Nà'a ŋwə̀ nə̀ wo ànə sə dzəm də nà'a fis me'rə nə, fana nə jəŋ Jisòs, nə fa yà'wèŋ də yà'a gʉ bohònà' mvə'nə̀ yà'wèŋ dzəm.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mʉntəəŋ
(Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

26 Mʉmvə'nə̀ wo à sə jə lòJisòs fana wo kʉrə bə ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo to yi də Saimʉ̀, nə̀ mvwe' lak Sìrinì ŋga yi à sə və̀ la'à yi. Wo naaŋ fa yi ntəəŋ sə̀ də nà'a bək bɛ' Jisòs bə zeŋ maŋkwɛ̀ŋ.
27 Bwìŋ à sə bɛ' və̀ yi maŋkwɛ̀ŋ anə wùriŋ. Bəba mok à ye fo' sə̀', sə̀ wo à sə koksə manziŋ, nə sə waŋ fa Jisòs nə.
28 Ànə geŋ Jisòs nə bʉʉŋ kʉk wo, nə dʉk də, <<Wɛ̀ŋ njɛ̀'ɛ gùu Jòrosalèm, wèeŋ kà mʉ wa fa, wèeŋ waŋ fa tu awɛ̀ŋ bə tu bwe awɛ̀ŋ.
29 Bʉsə̀ mʉ tsok weŋ də mvə̀k mòk sə və̀ nə̀ wo nə dʉk də, <Rɛŋsi bohòbàa sə̀ wo nzeŋ, nə ye və̀əm sə̀ yà' ka mwe dzə yuk, nə ye fe'lə mbwi sə̀ mwe ka yà' no yuk!>
30 Nà'a ghà nə̀ bwìiŋ nə dʉk fa nda də, <Kəəŋ gbʉ̀ və̀ mʉ ni'ì vès,> nə dʉk fa nzès də <Kə̀ kəəŋ tsə̀ lok ves.>
31 Bʉsə̀ a ye-a ŋga bwìŋ sə gʉ̀ bum sə̀ wèŋ sə yə yè'e ŋga tʉ cu lì ntòcəcòŋ ye də nà'a yum-a, ye wesə yè'sə ŋga'a nsàp nə̀ fò?>>
32 Bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp mok à ye bwìŋ ba sə̀ wo à sə jə be'lə lòwo də wo kə zə be'lə wo bə Jisòs nə.
33 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' sə̀ wo togə̀ fo' Nzʉ̀ə̀ Tu Bwìŋ àwo fana wo tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ anə fo', bə ŋgàa gʉ̀ bʉp sə wèŋ. Wo à tɛ'lə ŋgà gʉ̀ bʉp mòk bo ma zʉ, mòk bo ma ŋkwìp.
34 Fana Jisòs dʉk də, <<Tɛ̀' am, swì fa wo bʉ̀ʉsə̀ wo ka yusə̀ wo sə gʉ̀ sə riŋ.>> Wo sə təm bèŋ də ya wo gapsə cə̀ək ye sə.
35 Bʉ̀ʉ səmok à təəŋ fo', nə sə kʉk. Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə ywì'lə yi. Wo sə dʉk də, <<Yi tɛsə riŋ boŋsə megu bʉ̀ʉ mok wèŋ, yi tɛsə-a ni' ye, ŋga a ye-a də yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à cok fis, nə tumsə fa ves na!>>
36 Sojàa sə̀ wo à ye fo' sə à ywì'lə yi sə̀'. Wo sə kə fa yi nsàp rùk mòk nə̀ cəcəp.
37 Wo sə cep də, <<A ye-a ŋga wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə, wù tɛsə-a ni' yò!>>
38 Wo à còm naaŋ yumok ma mʉ tu ntəŋ anə də, Nɛ̀'e Ŋkum Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ Nə.
39 Ŋgà gʉ̀ bʉp mòk nə̀ yi à kə̀'ə sə̀' mʉntəəŋ anə, à yàk yi də, <<Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ ka wù nè'e yeŋ à? Tɛsə ni' yò, nə tɛsə ves sə̀'!>>
40 Mòk nə cep jwa nà' də, <<Wu kà Nwì wəpgə̀ à? Vesùwèŋ pwe'fo' cu sə mvwe' kʉ̀ʉŋ sə̀ mò'fis.
41 Vesù sə yə yàvès ŋgə' bə yusə̀ a gʉ̀ ya' laŋ, ŋgà' ènə ka ye yumok gʉ bʉpsə lok.>>

42 Yi dʉk fa Jisòs nə də, <<Wu kə̀ dzèŋ mvwe' gaŋ ŋkum yo, wù kà mʉ swì.>>
43 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Mʉ tsok fa wu ŋkèm dʉk də, wu nə ye vesù ntinə mʉ Pàràde.>>

Jisòs Kpʉ
(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

44 Ànə ye ŋga nùum mok maràŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nə pwe' tə̀tè kə dzeŋ co nùm sə̀m.
45 Fana cə̀k nə nà' à sə gàpsə mbwè ndap mò̀k mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə à sàha gà'a tsə ba. 46 Fana Jisòs waŋ torə fis mʉtsə̀ də, <<Tɛ̀', mʉ̀ fa yòŋsə̀ àm ndzə bohòwù!>> Yi ànə cep vɛ'nə fana yòŋsə̀ ye me.
47 Ŋkum sojà mò̀k ànə ye bum sə̀ yà' ye sə fana yi kwasə Nwì, nə cep də, <<A zìnə də ŋwə̀ ènə nə ka yumok riŋ!>>
48 Ma ŋgo bʉ̀ nə̀ wo à ye fo' nə, ànə ye yusə̀ yà' ye sə pwe' fana wo bwi foho lo la'à wo, ŋga wo wa'a tse' lòbo ndzə ŋgùu wo.
49 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à rì Jisòs nə, bə bə̀ba sə̀ wo à bɛ̀ və̀ yi mvwe' nzeŋgòGalìli sə wèŋ à kə̀ təəŋ mvwe' mok sə̀sap, nə sə ja'a bum yè'sə.

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

50-51 Ŋwə̀ nəmò̀k à ye nə̀ liŋ ye à ye də Jòsep, yi à tesə və̀ lak Ârìmàtayà mvwe' nze Jùdiyà. Yi à ye mò̀k mʉmvwe' kwe' kaŋsurù nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə, nə ye sə̀' ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə mʉ lisə̀ Nwì. Yi à sə tə̀k ye gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə. Yi à ka ye bə bum sə̀ wo a cèptes, nə sə gʉ yà' sə dzəm.
52 Ŋwə̀ ènə à lòbohòPalè, nə kə lɛŋ vèŋ ni' Jisòs nə.
53 Fana yi kə ki tsoŋ nà', nə lim gesə ndzənə cə̀k, nə kə tuuŋ nà' ndzənə sèe sə̀ wo à tu yà' ndzənə lìs. À ye ŋga wo ka ŋwè nja ntòtuuŋ yuk.
54 Ànə ye nùmbu nə̀ wo à sə fʉ̀hʉ, ya ŋga nùmbu dzəə yeto.
55 Bə̀ba sə̀ wo à bɛ̀ və̀ yi mvwe' nze Galìli sə à yù lòo, nə kə ye sèe sə, nə ye mvəsə̀ wo tuuŋ vèŋ ye nə sə̀'.
56 Wo à bwìŋ lòo, nə kə fʉhʉ làmindà bə mve' sə̀ wo nə kə yok vèŋ ni' Jisòs bə zeŋ. Nùmbu dzə̀ à ye, wo yoŋsə yiskok mʉmvə̀'nə̀ lʉ̀k sə dʉk vɛ'nə ŋkuŋ nə lo kə̀ yo' yi.

24

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10)

1 Nù Sondè à ye, bàa sə lo mvwe' sèe sə nə̀ zəzòŋ, ŋga wo kotse' lòmve' sə̀ wo à fʉ̀hʉ yà' sə.
2 Wo ye ŋga wo dzərə fis lìs nə̀ wo ànə lok ncùu sè sə bə zeŋ nə laŋ.
3 Wo ànə ni lo sənə sèe sə fana wo kà vèŋ ni' Tà Jisòs nə ca yə.
4 Mʉmvə̀'nə̀ ŋkərə̀ awo à jip fo' fana wo ye bʉ̀ʉ mok fo' ba ŋga wo ni tse' cə̀ək sə̀ fəfəp, yà' sə ba'a vɛ'ɛ.
5 Wʉə à ko wo, wo gbʉ fə'ə gesə lo si awo sə nze. Fana bʉ̀ʉ sə dʉk fa wo də, <<Wèŋ sə làp ŋwə̀ nə̀ yi cu ye ŋwəm mʉtsətsə'rəə bʉ̀ kpʉkpʉ bʉ̀ʉ yà?
6 Yi ka fɛŋ yeŋ, yi lòkok laŋ. Wèeŋ tsərə yusə̀ yi ànə tsok weŋ ŋga yi cu ntòmvwe' nzeŋgòGalìli yà'a.

7 Yi ànə duk də, <Wo nə fa tsooŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè ndzə bohòŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ, wo tɛ'lə mʉ mʉntèəŋ; nùmbu tɛ' ye, mʉ̀ lokok səmok.> >>
8 Ànə geŋ wo tsərə ncèp ye nə.
9 Wo à bwìŋ foho və mvwe' sèe sə, wo kə tsok fa bum yè'sə bohòbwe ye sə̀ hum-ncòp-mò'fis sə, bə bʉ̀ʉ mok wèŋ pwe'fo' sə̀'.
10 Ànə kə tsok fa ŋgàa ntum sə wèŋ bum yè'sə Mèri Màdàlinà bə Jòanà bə Mèri nə̀ ma Jem, nə ye bàa mok wèŋ.
11 Wo à tsəm də bàa yè'sə sə cèp yusə̀ yà' ka fàk tse' fana wo kà yà'wèŋ dzəm fa.
12 Pità à lòkok mʉtsə̀, nə caŋ lo mvwe' sèe sə. À kə̀ dzèŋ fo', yi bʉhʉ tsoŋ nze, nə ye megu cəək sə̀ wo à tuuŋ yi bə zeŋ sə, nə kà yumok sə̀ zok yə. Fana yi bwi foho lo lak, nə sə jip bə nsàp yu nə̀ nà' ye ènə wùriŋ.

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Mandzə̀ Nə̀ ŋgòLòLak Emawùs (Mak 16:12-13)

13 Nùmbu ànə à ye, bʉ̀ʉ səmok à sə lòmvwe' lak mok sə̀ wo to yà' də Emàwùs, ŋga wo bwìŋ ba. Lak Emàwùs sə à ye co kìlometà hum-ncòp-mò'fis ŋgòlòJòrosalèm.
14 Wo à sə taaŋ lòbə bum sə̀ yà' ye yè'sə pwe'.
15 Wo ànə sə taaŋ ncèp ènə mvwe' mò'fis fana Jisòs à sòoŋ və fo' sə̀' bə tu ye, bə yà'wèŋ sə lo ca.
16 Wo ye yi, fana yumok gʉ bə wo kà yi rì.
17 Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə gì, nə sə taaŋ lo yè'sə yu yà?>> Wo foho təəŋ, nə sə kʉk bə manziŋ.
18 Mòk nə̀ liŋ ye à ye də Klipàs duk fa nà' də, <<Co wu yè'e ŋkʉ̀ìŋ mvwe' lak Jòrosalèm, də mègù wù nə̀ wù ka yusə̀ yà' a ye nùumbu yè'e riŋ à?>>
19 Yi fek fe'lə yà' də, <<A yu yà?>> Wo duk fa yi də, <<Bum sə̀ yà' a ye bə liŋ Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ. Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, yi à sə gʉ̀, nə sə cep bum sə̀ yà'a gʉgʉŋ wùriŋ mantombìi Nwì nə ye bwìŋ.
20 Ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ avès wèŋ a cèp wo ŋkuŋ wo tɛ'lə zə yi mʉ ntèəŋ.
21 Vès à sə naaŋ yàvès tu də nà'a yi nə̀ yi nə lak tiŋ fis bʉ̀ʉ Izùrɛ. Yà'sə ye-a sə̀' vɛ'nə, a ntinə nùumbu tɛ' nə̀ bum yè'sə a ye.
22 Fana bàa səmok sə̀ mʉŋgorə̀ vès kə̀ vèsə nòoŋ ves zooŋ, də wo anə yaaŋ lo nooŋ mvwe' sèe ye sə,
23 nə kà vèŋ ni' ye nə yə. Wo bwìŋ və, nə sə duk də wo ye masinjàa Nwì. Masinjàa Nwì sə tsə̀' fa wo də nà' cu ŋwəm.
24 Bʉ̀ʉ mok sə̀ anə ye vesi wèŋ lòmvwe' sèe sə, nə ye ŋga yà' mègù mvə̀'nə bàa sə nə cep sə zìnə, fana wo kà yi ye bə lis yə.>>
25 Jisòs duk bʉsə fa yà'wèŋ də, <<Hò! Ləm bʉ̀ʉ yè'e wèŋ; wèŋ tse' ntʉm nə̀ nà' fi bʉp ŋgòdzəm tse' bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì à cèep.
26 Yà' ànə ka yeŋ də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə nə ye nsàap ŋgə' yè'sə ŋkuŋ nə ca ni mvwe' bòoŋ ye yeŋ à?>>
27 Fana yi ye jəŋ mʉ ni'ì Musì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə tsoho rɛŋsə fa wo bum sə̀ ŋwàk Nwì à sə cèp yà' bə liŋ ye sə pwe'fo'.
28 Ànə geŋ wo sə kʉəp lo mvwe' lak sə̀ wo à sə lòfo' sə. Yi sə gʉ ye sə co də yi sə cà lòmalì mantombì vɛ'ɛ.

29 Fana wo sə lɛŋ nà' də, <<Vesùwèeŋ nooŋ fɛn, bʉ̀ʉsə̀ nùm co wes laŋ, ndzəm sə vəə.>> Fana bə yà'wèŋ lo ŋgòkə̀ nòoŋ.
30 Ghà nə̀ bə yà'wèŋ ànə sə zʉ zʉzʉ fana yi jəŋ brɛd sə, nə kwasə Nwì, nə bə'rə fa yà'wèŋ.
31 Fana lis awo muhu, wo riŋ yi; yi nom bisə mʉlisə̀ wo mvwe' sə̀ yi anə ye sə wà.
32 Mòk ye ŋga'a ŋgòfek mòk də, <<Ghà nə̀ yi anə sə cep bohòvesù mandzə̀, nə sə tsoho rɛŋsə fa ves bum sə̀ ndzənə ŋwàk Nwì yà'a, mʉ̀ də ntʉm nə kaŋ ves vɛ'ɛ wùriŋ àlaa?>>
33 Wo à lòkok mègù sə̀' mvə̀k ànə, nə bwi lo Jòrosalèm. Wo kə tseŋ bwe ye sə̀ hum-ncòp-mò'fis sə wèŋ, ŋga wo cu mvwe' mò'fis bə bʉ̀ʉ mok wèŋ.
34 Bə yà'wèŋ sə cep də, <<Tà a lòkok laŋ nə̀ zìnə, Saimʉ̀ yə yi bə lis!>>
35 Fana wo tsok bwi ŋga'a yusə̀ yà' anə ye mandzə̀, nə ye mvə'nə̀ wo anə riŋ nà' ghà nə̀ nà' anə bə'rə brɛd sə.

Jisòs Yəəŋ BohòBwe Ye Wèŋ
(Mat. 28:16-20; Mak 16:14-20; Jon 20:19-23; Ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-11)

36 Mʉmvə'nə̀ wo ànə sə cep vɛ'nə fana Jisòs nə bə tu ye tesə təəŋ və mʉtsətsə'rəə wo anə nə dʉk də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>>
37 Wo à vèhe, nə wəp vɛ'ɛ; wo à tsəm də kàmòk wo yə ze'.
38 Yi dʉk fa yà' də, <<Wèŋ sə wəp yà? Wèŋ sə mərə kɛ' sə ntʉʉ̀ wèŋ bʉ̀ʉ yà?
39 Wèeŋ kʉk ja'a bo am bə kùu am, ya wèeŋ riŋ də a mʉ̀ nə. Wèeŋ jwɛŋ ja'a mʉ bə bo, bʉ̀ʉsə̀ ze' kà njàp bə vəp mvəsə̀ wèŋ yə də mʉ̀ tse' yè'e tse'gə̀.>>
40 Yi ànə cep vɛ'nə fana yi niŋ fa wo bo ye bə kùu ye wèŋ.
41 Mvə'nə̀ wo à ka sə ntʉʉ̀ wo pap ntòdzəm wes bʉ̀ʉsə̀ wo à kwa ti' ləlà, nə sə mərə, fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ tse' yumok fɛɛŋ sə̀ co ŋwè zʉ à?>>
42 Wo fa yi fuk nə̀ ləla,
43 yi jəŋ nà', nə zʉ mʉlisə̀ wo.
44 Ànə geŋ yi dʉk fa wo də, <<Yè'e yusə̀ mʉ̀ ànə tsok fa weŋ ŋga mʉ̀ cu ntòvesùwèŋ sə, də yusə̀ wo à còm yà' bə liŋ am ndzənə ŋwàk lʉʉk Musì, nə ye sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì bə ŋwàk Sàam wèŋ pwe' nə̀ bʉ̀ʉŋ və tsoŋ zìnə.>>
45 Fana yi rɛŋsə ŋkərèə awo ŋgòrì yusə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì.
46 Yi dʉk də, <<Yè'e mvə'nə̀ wo à còm də, Ŋkum ŋgà gèm bwi nə nə ye ŋgə', fana nùmbu nə̀ tɛ' kə̀ dzèŋ fana yi lokok mvwe' kpʉ sə̀mok.
47 Nə ye sə̀' də, wo nə sə tsoho lo sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bə liŋ am ŋga wo yèto ntòmvwe' lak Jòrosalèm. Wo nə sə tsoho lo ncèp nə̀ ŋgòkupsə, nə bwi fa bʉp ŋkwèŋ, fana Nwì swi fa ŋwè bʉp ye.
48 A wèŋ sə̀ wèeŋ nə tsok lo bʉ̀ʉ mok, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ yə bə lis awèŋ.
49 Wèeŋ ye, mʉ nə tumsə fa weŋ yusə̀ Tɛ̀' am a kàk mʉ yà' sə; fana wèeŋ cum tse' mʉntòlak fa'nə tətè ŋàaŋ sə̀ yà'a nə tsoŋ ma mʉbu sə və bohòwèŋ ŋkuŋ.>>
50 Ànə geŋ yi jəŋ fis lo yà'wèŋ mʉntòlak anə, bə yà'wèŋ lo tətè kə dzeŋ mvwe' lak Betanì. Á kə̀ dzèŋ fo', yi fis kok bo ye mʉtsə̀, nə se wo.
51 Yi à sə sè wes wo ntèŋ fana yi me'rə yà'wèŋ, nə kok lo mʉbu.
52 Wo à kuksə yi, nə bwi foho lo Jòrosalèm anə bə kwəkwa vɛ'ɛ wùriŋ.

53 Wo cum mamgeŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə kuksə Nwì mbwa.

Ntirə nə Bəboŋ nə
JON

Ŋwàk Jon tsə'gə sə ye də Jisòos ncèp nə Nwì. Ncèp nə ànə bʉʉŋ ŋwè, nə kə cum be'lə bə bwìŋ. Ŋwàk nə tsə'gə sə' də wo à còm nà' də ya ŋga bwìiŋ ta nà', wo dzəm də Jisòs nə Mo Nwì, nə ye ŋgà tətɛsə nə Nwì ànə kak bwìŋ də yi nə vəə nə, fana a ye-a ŋga bwìŋ dzəm vɛ'nə, wo tse' lùŋ bə zeŋ. (Taŋ mbʉ̀p 20:31.)

Ŋwàk nə yèto ntèŋ, nà' tsoho fa bwìŋ maŋgəŋgèeŋ sə Jisòs ànə gʉ sə yà' sə nìtsə' də Jisòs nə Mo Nwì nə ye ŋgà tətɛsə nə. Ŋwàk nə sə lo mantombì ŋgòtsə' rɛɛŋsə yusə maŋgəŋgèeŋ sə sə təəŋ bə zeŋ sə. Ŋwàk nə tsə'gə sə' mʉmvə'nə bʉ̀ʉ mok wèŋ à dzəm bohòJisòs, nə bʉʉŋ ŋgàa fàak ye, fana bʉ̀ʉ mok wèŋ à bèŋ yi, nə kà yusə yi à sə tsə' sə dzəm.

Mbʉ̀p 13 kə dzeŋ mbʉ̀p 17 sə tsə' nja mʉmvə'nə Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ à ye mvwe' mò'fis bə ndzəm nə wo à ye ŋgòko yi nə, fana yi sə tip wo, nə sə fisə wo ntʉm. Ŋwàk nə cu ŋgòmè lòo fana nà' sə tsok mʉmvə'nə wo ko Jisòs, nə zə yi fana yi lokok mvwe' kpʉ sèmok. Mvəsə Jisòs ànə lokok mvwe' kpʉ fana yi yəəŋ bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Ncèp Nwì A Bʉʉŋ Ŋwè

1 Ŋkuŋ Nwì sə gʉ nzeŋgòŋ nə ŋga ŋwà nə wo to liŋ ye də Ncèp nà'a cu ye yo. Ncèp nə ànə sə ye bə Nwì mvwe' mò'fis. Yi ànə ye megu Nwì bə tu ye.
2 Mvə'nə ànə yeto, yi à ye mègù ye sə bə Nwì.
3 Nwì à gʉ̀ bum pwe' ndzə bohòyi. Yumòk nə yi à ka nà' yi gʉʉ bʉ̀ə.
4 Lùŋ pwe'fo' à tesə və bohòNcèp ènə. Lùŋ nə yi à fa nə, à ye marɛŋ bohòbwìŋ.
5 Marɛŋ nə rɛŋgə mvwe' ndzəm nùumbu pwe', ndzəm nə ka marɛŋ nə ghak yuk.*
6 Ŋwə nəmòk à ye, nə Nwì ànə tumsə və yi nə liŋ ye à ye də Jon.
7 Yi ànə və ye ŋgòkə tsə' rɛŋsə fa bwìŋ marɛŋ nə, ya ndàaŋwè pwe' yuk yusə yi sə cèp sə, nə dzəm bohòmarɛŋ nə.
8 Yi ànə ka marɛŋ nə yi yeŋ. Yi à və ye ŋgòtsə' fa bwìŋ bə marɛŋ nə.
9 Marɛŋ nə zìnə, nə nà'a fagə ndàaŋwè pwe' marɛŋ nə à ye ŋgòtesə və sə nzeŋgòŋ anə ghà ànə.
10 Yi ànə cum sənə nzeŋgòŋ nə yi à gʉ̀ nə, fana bʉ̀ʉ sə wo cu sənə nzeŋgòŋ nə wèŋ kà yi yu awo rì.
11 Yi à və mvwe' lak ye, bʉ̀ʉ lak ye wèŋ sə kà yi dzəm.
12 Ma nə bohòbòp bʉ̀ nə wo à jə yi, nə dzəm bohòyi sə fana, yi à fa yà'wèŋ mandzə ŋgòbʉ̀ʉŋ bwe sə Nwì.
13 Wo à bʉ̀ʉŋ bwe ye wèŋ vɛ'nə ŋga ànə gʉ megu Nwì. Ànə ka bʉ̀ʉsə wo à dzə yi mvə'nə bwìiŋ dzəgə bwe yà'a yeŋ. Ka də ŋwè à tsərə kok yi sə' yeŋ.
14 Ncèp nə à bʉ̀ʉŋ ŋwè sə nze fɛn, nə kə cum mʉtsətsə'rəə vès vɛ'nə fana vès ye yi co ŋwə nə ghaŋ nə Tè' ye Nwì ànə fa bohòmo ye nə mò'fis

* **1:5 1:5** Aco a dʉk sə' də <<Ndzəm nə kà marɛŋ nə rɛèŋ.>>

nə. Yi a nìtsə' fa ves mvə'nə Nwì cu sə də yi tse' bòvəm wùriŋ, nə tse' zìnə sə'.
15 Jon ànə tsok rɛŋsə fa bwìŋ bə ŋwə ènə yi. Yi à cèp də, <<Nè'e ŋwə nə mʉ̀ ànə tsok fa weŋ fa' də ŋwə nə yi sə və ma ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ nə yam casə mʉ bʉ̀ʉsə yi ànə ye fo' ŋga wo kà mʉ ntòdzə lok.>>
16 Mvə'nə yi rwiŋ mègù bə bòvəm bohòvès fana yi a sè ves pwe' kəkɛ'.
17 Musì à jə və fa ves lʉ̀ʉk sə Nwì sə yi fana Jisòs Krɛst jəŋ və fa ves ye bòvəm nə Nwì nə ye zìnə nə Nwì nə sə'.
18 Ŋwə nəmòk ka Nwì bə lis ntòye yuk. Mègù mo ye Jisòs Krɛst nə yi co ntʉm Tɛ̀' ye nə, nə yi a rɛŋsə fa ves mvə'nə Nwì cu.

Jon Tsə' Rɛŋsə Fa Bwìŋ Nsàp Ŋwə Nə Jisòos Nə (Mat. 3:1-17; Mak 1:1-11; Luk 3:1-22)

19 Nùmbu mòk à ye, ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə mvwe' lak Jòrosalèm wèŋ tumsə lo ŋgàa fa Nwì satikà'a mok mʉmvwe' Ndap Nwì nə ghaŋ, bə bʉ̀ʉ Levì wèŋ mok, də yà'a kə fek Jon də nà'a nsàp ŋwə nə fòlɛ?
20 Jon nə dʉk fəsə fa yà'wèŋ də, <<Mʉ̀ ka Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à də yi nə tumsə və ŋgòkə tɛsə bʉ̀ avès nə yeŋ.>> Yi à ka dzeeŋ, yi à cèp fis bum yè'sə yuye jəja mvwe' bwìŋ.
21 Wo fek fe'lə yi səmok də, <<Ye də wu ndà lɛ, wu Àlajà à?>> Yi dʉk fe'lə sə' də, <<Hai', mʉ̀ ka Àlajà sə' yeŋ.>> Wo fek mali yi sə' ŋkuŋ də, <<Ye də wu ŋgà tsə' bum Nwì nə ŋwàk Nwì sə tsə' də nà'a nə vəə nə à?>> Jon dʉk mali sə' də, <<Na'à mʉ̀ yàm. Mʉ̀ ka yi ànə yeŋ.>>
22 Fana wo fek mali yi sə ŋkuŋ də, <<Ye də wu yè'sə ndà lɛ? Bʉsə kaco vès lo ŋga wù ka ves tsok fa yeŋ, ya vèes kə tsok bʉ̀ʉ sə wo tum ves sə. Wù dʉk yòbə tu yòdə wu ndà lɛ?>>
23 Yi dʉk də, <<Ŋgà tsòhòbum Nwì nə njamòk nə liŋ yee Ìzayà nà'a ànə cep fa' də,
<Ŋgì ŋwə nəmòk sə cèp torə və sə ŋgəà də,
<<Tà àvès sə vəə.
Wèeŋ gʉhʉ tsə'rə fa yi mandzə ŋgògì cà ca.>> >
Ŋwə nə Ìzayà à sə də ŋgì nà' sə cèp ànə mʉ̀ nə.>>
24 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ à ye mʉŋgorə bʉ̀ʉ sə wo à kə yə Jon sə.
25 Fana wo fek Jon nə də, <<A ye-a ŋga wù ka ŋgà gèm bwìŋ nə yeŋ, kà Àlajà sə' ye, nə kà ŋgà tsə' bum Nwì nə sə' ye, ye də wù sə bàptɛsə bwìŋ bʉ̀ʉ yà?>>
26 Jon dʉk fa yà' də, <<Mʉ̀ sə bàptɛsə mègù yàm bə ndzəp. Ŋwə nəmòk cu mʉtsətsə'rə wèŋ nə wèŋ sə kà yi rì, anə kà sàp ŋga yi yèto fàak ye laŋ.
27 Ŋwə nə yi sə və ma ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ ànə, yi yam càsə mʉ yi. Mʉ̀ ka ŋwə nə co mʉ̀ firə fa yi kʉ̀ʉ kùuŋgùup ye kʉrə.>>
28 Yè'sə à ye mvwe' lak Betanì. Lak Betanì sə à ye ma ntonùum ndzəp Jòridàŋ. Yà'a mvwe' sə Jon à sə bàptɛsə bwìŋ fo' sə.
29 Tsok à rɛŋ, Jon ye ŋga Jisòs sə və mvwe' ye sə fana yi cep də, <<Wèeŋ yeè, nè'e ŋwə nə yi mo nsùŋga Nwì nə. Nè'e yi nə Nwìi nə jəŋ yi co ndzə cop, nə yisə fis gɛsə bʉp bwìŋ sə nzeŋgòŋ bə zeŋ nə.
30 Nè'e yi nə mʉ̀ cèp də ŋwə nəmòk sə və ma ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀, nə yi yam càsə mʉ nə, bʉ̀ʉsə yi ànə ye fo' ŋga wo ka mʉ ntòdzə.

31 Mʉ̀ à sə kà yi yàm də nè'e yi nə sə̀ rìgə̀. Ânə ye-a sə̀ vɛ'nə fana njo njàm nə̀ mʉ̀ à sə bàptɛsə bwìŋ nə, à ye də ya bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ riŋ yi.>>
32 Jon nə à cèp fe'lə sə̀mok dʉk də, <<Mʉ̀ a yə Yòŋsə̀ Nwì ŋga nà' tsə tesə mʉbu co kəkəbʉ̀ŋ, nə kə naaŋ mʉtuhù Jisòs.
33 À sə kə̀ dzèŋ mvə̀k ànə ŋga mʉ̀ à ka yi yàm də yi ŋwə̀ ànə ntòriŋ. Megu də Nwì nə̀ yi à tum mʉ də mʉ bàptɛsə bwìŋ bə ndzəp nə à tsə̀' mʉ də, a ye ŋga mʉ̀ yə ŋwə̀ nə̀ yòŋsə̀ ye tsoŋ və̀, nə kə naaŋ nà' mʉtuhù àlɛ, mʉ̀ riŋ də nà'a ŋwə̀ nə̀ yi nə baptɛsə bwìŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.
34 Mʉ̀ nə sə tsə̀' nə weŋ zìnə àm pwe'fo' də mʉ̀ a yə bum yè'sə laŋ, fana mʉ̀ nə sə tsə̀' nə weŋ jəja də ŋwə̀ ènə, yi mo Nwì nə.>>

Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo À Rì To Jisòs, Nə Bɛ' Lo Yi

35 Tsok à rɛŋ fe'lə sə̀mok ŋga Jon tə bə ŋgàa fàak ye wèŋ ba.
36 Yi ye ŋga Jisòs sə càa fana yi cep də, <<Wèeŋ ye, nà'a mo nsùŋgaŋ Nwì nə.>>
37 Ŋgàa fàak sə̀ ba sə à yuk yusə̀ Jon à cèp sə fana wo lokok, nə bɛ' lo Jisòs nə.
38 Jisòs à bʉ̀ʉŋ kʉ̀ʉk, nə ye ŋga yà'wèŋ sə yù və̀ yi fana yi fek yà' də, <<Wèŋ sə lòfò?>> Wo dʉk bwi fa nà' yàwo də, <<Cicà, wu cugə̀ ma fò?>> Cicà nə bə ncèep lak awo yà'sə də Rabì.
39 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ və-a kə ja'a.>> Wo à lòo, nə kə ye mvwe' sə̀ yi cugə̀ sə. Bə yà'wèŋ cum mam fo' ŋga nùm na lòvɛ'ɛ tətè ndzəm kə seŋ tasə cù.
40 Bʉ̀ʉ sə̀ ba sə̀ wo ànə yuk ŋga Jon cèp fana wo bɛ' lo Jisòs sə, mòk ànə ye Andrù. Andrù nə à ye moma Saimʉ̀ Pità.
41 Yi à ca lòo, nə kə ye tətà ye Saimʉ̀, nə tsok nà' də, <<Vès yə Mèzayà nə bə lis laŋ.>> (Mèzayà nə yà'sə də Krɛst. A yà'sə də, Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.)
42 Fana yi jəŋ və Saimʉ̀ nə, bə nà' kə̀ ye Jisòs. Jisòs kʉk ja'a Saimʉ̀, nə dʉk fa nà' də, <<Wùu Saimʉ̀ mo Jon, wo nə sə to wu mok sə̀' də Kefàs.>> Liŋ sə̀ də Kefàs yà'sə mègù sə̀' co liŋ sə̀ də Pità yà'a. Yà'a də Lìs.

Nàtaniyà Yə Rɛɛŋ Də Jisòos Mo Nwì

43 Tsok à rɛŋ sə̀mok fana Jisòs də yi lo yuye mvwe' nzeŋgòGalìli. Ânə geŋ yi ye Filìp, nə dʉk fa nà' də, <<Bɛ' və mʉ.>>
44 Filìp nə à ye mo lak mvwe' lak Bèsadà, Andrù bə Pità ye sə̀' bwe lak fo'.
45 Filìp à kə̀ yə Nàtaniyà, nə tsok nà' də, <<Vès yə ŋwə̀ nə̀ Musì à còm bə liŋ ye ndzənə ŋwàk lʉ̀k, ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ njamòk wèŋ ànə com bə liŋ ye sə̀' nà'a laŋ. A yi Jisòs nə̀ yi tesə və̀ mvwe' lak Nazàrɛ, nə̀ yi mo Jòsep.>>
46 Nàtaniyà nə dʉk fa nà' də, <<Me'rə mʉ fɛn, wù tsəm də aco yusəmok sə̀ yà' tse' fàk tesə yuk mvwe' lak Nazàrɛ à?>> Filìp də, <<Və̀ kə̀ ja'a bə lis yo.>>
47 Jisòs à yə Nàtaniyà ŋga nà' sə gì və̀ə fana yi cep də, <<Nè'e mo Izùrɛ nə̀ yi zìnə nə, yi ka mʉzəp limŋgòŋ tse' lok.>>
48 Nàtaniyà nə də, <<Hàva', wù riŋ mʉ fò?>> Jisòs dʉk də, <<Ghà nə̀ wù anə sə cum sə mbwè tʉ nə̀ wo togə̀ nà' də fik nà'a, ŋga mʉ̀ yə wu yàm laŋ ŋkuŋ Filìp sə kə to wu.>>

49 Nàtaniyà dʉk megu mok də, <<Cicà, wu mo Nwì, wu Mèzayà nə yi
ŋkum bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ nə.>>
50 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù dzəm yè'sə bʉ̀ʉsə mʉ̀ tsə̀' wu də, mʉ̀ anə
ye wu ŋga wù cu sə mbwè tʉ fik sə à? Nà'nə ka yumok yeŋ. Mʉ̀ sə tsə̀'
fa wu zìnə də, wu nə ye bum sə̀ yà' yam càsə nà'nə.>>
51 Yi dʉk fa mali nà' də, <<Wu nə ye ŋga ntòbu mùhu nòto fana masinjàa
Nwì wèŋ sə lo kəkok, nə sə tsoŋ tsətsoŋ mʉ tuhù mʉ̀ʉ mo ŋwè.†>>

2

Jisòs Gʉ̀ Ndzəp Yà' Bʉ̀ʉŋ Rùk

1 Á cà nùumbu ba fana bʉ̀ʉ mok də wo gʉ gù mvwe' lak Kanà nə nà'a
mvwe' nze Galìli. Ma Jisòs à ye sə̀' fo'.
2 Wo à to lòJisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə̀' fo'.
3 Mvə̀'nə wo ànə sə no rùk fo' fana rùuk sə me tiŋ. Ma Jisòs kə dʉk fa
nà' də, <<Wo ka rùk mok tse'.>>
4 Jisòs nə dʉk fa fəsə nà' də, <<Nà'a nzak njòma àm a, mvə̀k njàm ka
ntòkʉrə.>>
5 Ma ye nə kə dʉk fa ŋgàa fàak sə̀ fo' sə wèŋ də, <<Yusə̀ yi tsə̀'-a weŋ
lòoŋ, wèŋ gʉ yà'.>>
6 Ànə ye ŋga bèe mok tə fo' ntùŋfu, sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə lìs. Ànə ye bèe
ndzəp sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ cùk rɛŋsəgə̀ bo awo bə zeŋ ya wo ye rərɛŋ mʉ
lisə̀ Nwì. Bè nə̀ mò'fis à sə rwiŋ ŋga ndzəp ca co jok kwè kè ntùŋfu àlɛ'.
7 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ tuk rwiŋsə bèe sə bə ndzəp pwe'fo'.>> Wo
tuk rwiŋsə yà' bə ndzəp vɛ'ɛ leer.
8 Yi dʉk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèeŋ səp fis-a yà' ŋga'a, nə fa ŋwə̀ nə̀ yi
gàp fa bwìŋ nə.>> Fana wo səp, nə fa lo yi.
9 Ndìgàp nə à no ja'a ndzəp sə̀ yi bʉ̀sə yà' rùk sə. Yi kà mvwe' sə̀ yà'
və̀ə rì. Ŋgàa fàak sə̀ wo ànə tuk ndzəp sə wo riŋ megu wo. Ndìgàp nə to
bwi ye ndugù nə.
10 Nà' ànə və̀ə, yi dʉk fa nà' də, <<Wo fa togə̀ bwìŋ ntòrùuk sə̀ bə̀boŋ
tə̀tè a ye ŋga bwìŋ no ze' ŋkuŋ wo fis və sə̀ yà' ka ŋkʉ̀ʉŋ boŋ. Wù jəə nə
yòrùuk sə̀ bə̀boŋ sə, nə tes loksə tə̀tè kə wɛs ŋga'a nà?>>
11 Nè'e maŋgəŋgèŋ nə̀ Jisòs à gʉ̀ to tsə cap. Yi à gʉ̀ nà' mvwe' lak Kanà
nə̀ mvwe' nze Galìli. Yi à nìtsə̀' ŋàaŋ ye bə zeŋ fana ŋgàa fàak ye wèŋ
dzəm tsə'rə wesə bohòyi.
12 Yè'sə ànə me fana Jisòs nə yè'e fa'nə, nə tsooŋ lo mvwe' lak Kàpanùm.
Yi à lòfo' bə ma ye, nə ye bwema ye, bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə̀'. Wo à kə cu
yòŋsə fo' nùumbu mok jo.

Jisòs Bɛ'fis Ŋgàa Sèŋ Bum Mʉ Ndap Nwì Nə̀ Ghaŋ Nə̀ (Mat. 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

13 Ànə ye ŋga ŋkàk bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə̀ wo togə̀ nà' də Pasobà nà'a kəp və̀ə
fana Jisòs yè'e, nə kok lo mʉ Jòrosalèm.

† **1:51 1:51** Liŋ sə̀ də mo ŋwè yè'sə mʉ liŋ fòbə ncèep Àramì nə̀ ŋwè à sə to fagə̀ ni' ye. Jisòs à jə
liŋ yè'sə mvə̀'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Danà 7:13-14.

14 A kə dzèŋ mʉmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə fana, yi ye bwìŋ ŋga wo
sə sèŋ mbòŋ bə nsùŋgaŋ nə ye kəkəbʉ̀ŋ wèŋ mbwa. Yi ye bʉ̀ ŋgàa kup
mbàm wèŋ ŋga wo sə kupsə nsàp mbàm nə co wo fa Nwì fəfa bə zeŋ.
15 Yi fʉəp kʉ̀ mòk co ŋkwès, nə bɛ' tosə fis bʉ̀ʉ sə wèŋ sə mbiŋ pwe'fo'.
Yi bɛ' fis mbòoŋ sə bə nsùŋgaaŋ sə wèŋ mʉmvwe' ntòmbi ndap Nwì nè
ghaŋ anə. Yi le' bʉsə mak teberə̀ə kupsè mbàam sə wèŋ tu tsətsoŋ, nə kɛ'
sɛsə mbàam awo sə sə nze.
16 Nə dʉk fa ŋgàa sèŋ kəkəbʉ̀ʉŋ sə wèŋ də, <<Wèeŋ tesə bə yu yè'e sə
mbiŋ. Wèŋ ka tse' ŋgòbʉ̀sə ndap Tɛ̀' am də a ndap ntɛŋ.>>
17 Mvə'nə̀ yi à cèp vɛ'nə fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsərə kok yusə̀ wo à còm
yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Nsàp mandzə̀ nə̀ mʉ̀ dzəm ndap yònə gʉ vɛ'ɛ
co nà'a nə ləsə mʉ.>>
18 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ fek yi də, <<Nsàp yu nə̀ aco wù gʉ tsok fa
vees yè'sə yà, ya vèes riŋ də wù tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgògʉ̀ bum sə̀ wù sə gʉ̀ yè'sə
è?>>
19 Jisòs dʉk fəsə fa wo də, <<Wèeŋ kʉəmsə mak ndap Nwì nə ghaŋ nè'e,
ya mʉ nə ci wes nà' mʉnə nùumbu tɛ'.>>
20 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə dʉk də, <<Kwɛ'fò, vès à jə lùumŋgòŋ hum kwè-ncòp-
ntùŋfu ŋgòci wes ndap nè'e, wù də wu nə ci wes nà' yòmʉnə nùumbu tɛ'
è?>>
21 Anə ye ŋga yi à sə cèp bə gbʉ', nə sə to də ndap yà'sə ni' ye.
22 Ghà nə̀ yi ànə lokok mvwe' kpʉ fana ŋgàa fàak ye wèŋ tsərə fe'lə
yusə̀ yi à cèp sə fana wo dzəm ncèp nə̀ nà'a ndzənə ŋwàk Nwì nə, nə ye
bə ncèp nə̀ Jisòs à cèp nə sə̀' də yà'a zìnə.
23 Ghà nə̀ yi à ye mvwe' lak Jòrosalèm mvə̀k ŋkà'a pasobà sə, bwìŋ à
dzəm bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ wo à yə maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à sə gʉ̀ʉ.
24 Megu də Jisòs kà wo ntʉm ye pap fa, bʉ̀ʉsə̀ yi rì wes bwìŋ pwe'fo' yi.
25 Yi à ka njo mòk də ŋwèe tsok fa yi də ŋwə̀ nè'e vɛ' bə vɛ' tse', bʉ̀ʉsə̀
yi rì wes yusə̀ yà' cu sə ntʉʉ̀ ŋwè pwe'.

3

Jisòs Yə'rə Fa Nìkòdemù
Bə Nzak Dzədzə Nə̀ Kɛ̀' Ba

1 Ŋwə̀ə Faràsi mòk à ye, wo to liŋ ye də Nìkòdemù. Yi à ye ŋkwà'ŋwè
bohòbʉ̀ʉ Jus wèŋ.
2 Ŋwə ènə à və nòoŋ bohòJisòs nə ndzəmə, nə dʉk fa nà' də, <<Cicà, vès
rì tse' də wu yè'e cicà nə̀ wù a və bohòNwì. Bʉsə kaco ŋwè gʉ to nsàap
bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ wù sə gʉ̀ yè'e yeŋ, tse'ŋga Nwìi bə ŋgə̀ŋgàŋ.>>
3 Jisòs cep bʉsə fa nà' də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' wu yè'e zìnə nə̀ nà'a ŋkèm dʉk
də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè sòmok, ŋkuŋ yi nə kə ye mvwe' gaŋ ŋkum
Nwì.>>
4 Nìkòdemù nə fek fe'lə yi sòmok də, <<Aco wo dzə fe'lə ŋwə̀ nə̀ yi gʉ
laŋ yè'sə va? Aco yi ni fe'lə lo ndzə vòə ma ye, ya wo dzə fe'lə yi nə̀ kɛ̀'
ba à?>>
5 Jisòs dʉk fəsə fa yi də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' wu zìnə nə̀ nà'a ŋkèm dʉk də,
tse'ŋga wo dzə ŋwè bə ndzəp nə ye bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ŋkuŋ yi kə ni
mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.
6 Ŋwə̀ nə̀ wo a dzə yi bə ŋgùpni', a sə̀' nə̀ bə ŋgùpni'. Ŋwə̀ nə̀ wo a dzə
yi bə yòŋsə̀ə, a sə̀' nə bə yòŋsə̀.

7 Kà də wu mərə bʉ̀usə mʉ̀ dʉk wu də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè nə kɛ̀' ba dʉk.
8 Fəfəə càgè mvə'nə yi dzəm, wèŋ sə yuk, nə kà mvwe' sə̀ yi sə yèto vəə kè mvwe' nə̀ yi sə lòo ŋgòkə̀ ləə rì. Ŋwə̀ nə̀ wo dzə-a yi bə yòŋsə̀ nə fana yà' ye megu bohòyi sə̀' vɛ'nə.>>
9 Nìkòdemù nə fek mali nà' də, <<Aco yè'sə ye vɛ'nə yè'sə valɛ?>>
10 Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Wu yè'e cicà nə̀ ghaŋ mvwe' lak Izùrɛ, nə kà bum yè'e rì vɛ'nə va?
11 Mʉ̀ tsə̀' fa wu zìnə nə̀ nà'a ŋkèm dʉk də, vès sə tsə̀' fa weŋ bum sə̀ vès rì yà', nə ye yà' bə lis avès fana wèŋ kà ves yà' dzəm fa.
12 Mʉ tsə̀' fa weŋ bum sə̀ yà'a ma sə nze fɛn, wèŋ kà mʉ yà' dzəm fa, ye də mʉ tsə̀'-a weŋ bum sə̀ ma mʉbu wèŋ dzəm fa mʉ à?
13 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ mò'fis ka mʉbu ntòkok lo yuk. Mègù mʉ̀ʉ mo ŋwè nə̀ mʉ̀ à tesə tsooŋ mbwa.
14 Yumook də wo nə fis gesə tsoŋ mʉ̀ʉ mo ŋwè mʉtsə̀, mvə'nə̀ Musì ànə fis kok no mʉtsə̀ ghà nə̀ wo ànə ye ŋgəà yà'a ŋkuŋ.
15 Də ya ŋga a ye-a sə̀ ndà, ŋga nà' dzəm bohòyi fana nà' tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà kə̀ mè yuk.
16 <<Nwì ànə dzəm bʉ̀u sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k, nə tumsə vesə kwə'rə̀ mo ye də a ye-a sə̀ ndà ŋga nà' dzəm bohòmo ye nə, ŋgèŋgàaŋ nə kà bisə̀, yi nə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk.
17 Njo nə̀ Nwì ànə ka mo ye nə də nà'a və nə kə sak bʉp nzeŋgòŋ nə tum və. Yi à tum nà' də ya nzeŋgòŋ nə pwe' nə luŋ bohònà'.
18 Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohònà', ye də yi ka nzak tse'. Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a bohònà' dzəm ye də yi gbʉ̀ nzak tèè, bʉ̀usə̀ yi ka bə liŋ mo Nwì nə̀ yi mègù mò'fis nə dzəm.
19 Mvə'nə̀ wo sak ləsə tes nzak nə də vɛ'. Də marɛŋ a və̀ sənə nzeŋgòŋ nə, bwìŋ dzəm megu ndzəm nə noŋsə marɛŋ nə. Wo gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀usə̀ bum sə̀ wo sə gʉ̀ʉ sə bʉp.
20 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀-a ye bʉp, yi kà ŋge' bə marɛŋ yegə̀. Yi sə caŋ marɛŋ caa. Njo nə̀ yi sə wəp də aco bwìŋ ye yusə̀ yi sə gʉ̀ʉ sə.
21 Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀ ye yusə̀ yà'a zìnə tesə vəgə̀ ye sə mvwe' marɛŋ. Yi tesə vəgə̀ vɛ'nə də ya bwìŋ ye jəja kwaraŋgaŋ də yusə̀ yi gʉ̀ yà'sə, a bə mandzə̀ Nwì.>>

Jon Dʉk Də Yam Gha' Jisòs Nə Noŋsə Yi

22 Yè'sə ànə ca fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ lo mok mvwe' lak Jùdiyà. Yi bə yà'wèŋ à kə̀ cu mam fo', nə sə baptɛsə bwìŋ fo'.
23 Jon à sə bàptɛsə bwìŋ ye sə̀' mvwe' mok sə̀ wo to fo' də Anòn, mvwe' sə kʉəp lòlak Salèm. Yi à sə bàptɛsə fo' bʉ̀usə ndzəp à ye fo' ŋkʉ̀uŋntɛ̀ŋ. Bwìŋ à sə vəə, nə sə kə baptɛsə fo'.
24 Yè'sə ànə ye ŋga wo ka Jon nə ndapndzəm ntòko nisə.
25 Ànə geŋ, ŋgàa fàak Jon bə ŋwəə Jus mòk wèŋ yèto ŋgòsə fenə bə mandzə̀ nə̀ wo cùk rɛŋsəgə̀ ni' ŋgòbɛ' mandzə̀ Nwì.
26 Fana wo və bohòJon, nə kə dʉk fa nà' də, <<Cicà, wù sə tsərə tse' malì ŋwə̀ nə̀ weŋnə à ye mvwe' ŋgʉ ndzəp Jòridàŋ fa' nà'a nà? Yi nə̀ wù sə tsòho fa bwìŋ bə liŋ ye nà'a, yi sə bàptɛsə sə̀' fana bwìŋ sə kpəəŋ lòwes mok bohòyi.>>

27 Jon nə cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Kaco ŋwè tse' to yumok bə bo ye yeŋ. Tse'ŋga Nwì mʉbu fa yi yà' yi ŋkuŋ yi tse' yà'.
28 Wèŋ à yuk fa mʉ bə ntu'u awèŋ laŋ mvə'nə mʉ̀ à sə dʉk də, mʉ̀ ka yè'sə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə mʉ̀ yeŋ. Mʉ̀ mègù yàm ŋwè nə wo a tumsə lòmʉ yàm də mʉ lo tse' mantombìi Krɛst nə.
29 Wèŋ rì də ŋwè nə yi tse' ŋgwegù a ndugù nə. Ŋgɐ'e ndugù nə təəŋ kok ŋgʉ ni'ì nà', nə sə kwa wùriŋ mvə'nə yi sə yuk ŋgì ndugù nə sə. Yà'a sə' mvə'nə kwəkwa nə njàm rwiŋ wesə mʉ ŋga'a sə' dak.
30 A kəkʉrə də yi nə sə lo tsoŋ mantombì, mantombì, fana mʉ̀ sə foho lo tsoŋ yàm ma ŋkwèŋ, ma ŋkwèŋ.>>

Ŋwə̀ Nə̀ Yi Tsə Ma Mʉbuu Mo Nwì

31 Yà' mègù sə' də yi nə̀ yi tsə ma mʉtsəə ŋwə nə̀ ghaŋ nə yi. Yi nə̀ yi ŋwəə nzeŋgòoŋ, nzeŋgòŋ nə tse' yi yi, fana yi sə cep megu bə bum sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ. Yi nə̀ yi və ye mʉbu nə gha' ndàaŋwè pwe'fo'.
32 Yi cèpgə̀ bum sə̀ yi a yə yà' bə lis ye, nə yuk bə ntu'u ye, ŋwə nə̀ mò'fis kà ncèp ye nə dzəm lo' fʉ̀'.
33 Ŋwə nə̀ yi dzəm-a ncèp ye nə fana yi sə nìtsə̀' fa bwìŋ bə zeŋ yà'sə də Nwìi zìnə.
34 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋwə nə̀ Nwì a tumsə və̀ yi nə sə tsòho ncèp nə̀ Nwì. Nwìi fagə̀ yi Yòŋsə̀ nə co wù kà fʉ̀' to.
35 Tɛ̀' nə dzəm mo ye nə, nə fa wes bum pwe' ndzə bohònà'.
36 Ŋwə nə̀ yi dzəm-a bohòmo ye nə fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà kə̀ mè yuk. Ŋwə nə̀ yi kà-a mo ye nə yuk, yi nə kà lùŋ bə lis yə yuk. Ma nə̀ nje də, jə̀jòk nə̀ nà' cu sə ntʉʉ̀ Nwì naaŋ mʉtuhù ŋwə̀ ànə.

4

Jisòs Gʉʉ Ŋwà Sàmàriyà Rɛɛŋ Yi

1 Tà Jisòs à rì də bʉʉ Faràsi wèŋ yuk də yi bàptɛsə ghak bwìŋ yi nə noŋsə Jon.
2 (Jisòs à sə kà yi bə bo ye bàptɛsə̀. A sə bàptɛsə ŋgàa fàak ye wèŋ.)
3 A ye vɛ'nə, yi ye'e me'rə Jùdiyà anə, nə bwi lo mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.
4 Yi à cu ŋgòlòo, yà' ye də yi nə bɛ' tsoŋ li lɛ mandzə̀ nə̀ nà'a càgə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà nà'a.
5 Ànə geŋ yi gi ca mvwe' nze Sàmàriyà anə fana yi kə dzeŋ mvwe' mʉbuk lak mòk. Wo to fo' də Sekà. Mʉmvwe' ànə à kʉəp mvwe' nzum sə̀ Jàkop ànə fa fo' bohòmo ye Jòsep njamòk, njamòk.
6 Ndzəp nə̀ Jàkop nə à tu nà' sə nze, nə sə tuk, à ye sə̀' mʉmvwe' ànə. Jisòs à kə̀ dzèŋ fo' ŋga yi wòbə gì. Yi cum tsoŋ fo' sə nze ŋgʉ ndzəp anə. Ànə ye ŋga nùum co maràŋ. 7 Ŋwà Sàmàriyà mòk tesə və də yi kə tuk ndzəp. Jisòs dʉk fa nà' də nà'a fa yi ndzəp yi no.
8 Ànə ye yè'sə ŋga ŋgàa fàak ye sə wèŋ à lòwes ndzə ntòlak ŋgòkə̀ ywi və̀ zʉzʉ. Yi sə cum yòŋsə fo' yiìyi.
9 Ŋwà Sàmàriyà nə vehe də wete, nə də, <<Ye va ŋkuŋ wù ye yòŋwəə Jus, nə sə fek mʉ ŋwà Sàmàriyà də mʉ fa wu ndzəp-ɛ?>> Yi à sə fek vɛ'nə bʉʉsə̀ bʉʉ Jus wèeŋ kà ŋge' bə bʉʉ Sàmàriyà wèŋ yegə̀.

10 Jisòs dʉk fa ŋwà nə də, <<Anə ye-a də wù riŋ yusə aco Nwì fa yà', nə riŋ ŋwə nə yi sə lɛŋ ndzəp bohòwù ènə, bwɛ̀rɛ wù fek yi də yi fa wu ndzəp. Ya yi fa wu ndzəp nə nà' tse' lùŋ.>>

11 Ŋwà nə dʉk fa nà' də, <<Tɛ̀'mòk, wù ka yu tuk ndzəp fa'nə tse'. Ndzəp nə nə yeè nə ca sə' cəco mwè, ye də wu nə jəŋ ndzəp nə nà' tse' lùŋ ènə ma fò?

12 Wù sə də, wu dʉk də wù gha' tàcici àvès Jàkop nə yi à fa ves ndzəp ènə, nə no ye nà' sə' nà'a nà? Bwe ye bə mbòoŋ ye wèŋ pwe' à sə no sə' ndzəp ènə.>>

13 Jisòs nə dʉk fəsə fa nà' də, <<Ŋwə nə yi no-a ndzəp ènə pwe'fo', njè ndzəp nə sə yaŋ fe'lə mali yi sə̀mok.

14 Ŋwə nə yi no-a ye ndzəp nə mʉ̀ fa yi nà' mʉ̀ fana njè ndzəp nə kà yi mok ya yuk fe'lə. Ndzəp nə mʉ̀ fa yi nə nə bʉʉŋ ndzə ni'ì yi co ndzəp nə nà' sə to tesə kok sə nze. Nà'a sə tesə vɛ'nə, nà' ye mok lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk.>>

15 Ŋwà nə də, <<Tɛ̀'mòk fa mʉ-a nsàp ndzəp ànə mʉ no, ya njè ndzəp kà mʉ mok ya yuk, nə ye sə̀' də ya kà də mʉ sə ye ŋgə' də mʉ̀ sə vəhə fɛŋ ŋgòkə̀ tuk fe'lə ndzəp mok sə̀' dʉk.>>

16 Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Dù kə̀ to ndu yò, ya wenə və.>>

17 Ŋwà nə də, <<Mʉ̀ ka ndum tse'.>> Jisòs də, <<A zìnə mvə'nə̀ wù cèp də wù ka ndum tse' yà'sə.

18 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉʉsə̀ wù ànə tse' to me ndum tàŋ laŋ. Nə̀ wenə cu ŋga'a nè'e ka ndu yòsə̀' yeŋ. Ye də yusə̀ wù cèp sə a zìnə.>>

19 Ŋwà nə dʉk də, <<Tɛ̀'mòk, mʉ̀ yə co də wu yè'sə ŋgà tsòhòbum Nwì.

20 Tàcicii avès wèŋ à sə kùksəgə̀ Nwì mʉmvwe' nda nè'e fana wèŋ bʉʉ Jus wèŋ sə dʉk yàwèŋ də anə ye co bwìŋ kuksə Nwì mvwe' lak Jòrosalèm ɛ?>>

21 Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Njɛ̀'gù, mʉ tsok fa wu yusə zìnə də, mvə̀k sə vəə nə̀ bwìiŋ nə kà Tɛ̀' nə mʉ ndahà fɛŋ kè mvwe' lak Jòrosalèm àlɛ' mok sə kùksə̀ fe'lə̀.

22 Wèeŋ kùksəgə̀ yusə̀ wèŋ ka bə zeŋ rɛɛŋ. Vès sə kùksə yàvès yusə̀ vès rɛɛŋ bə zeŋ laŋ bʉʉsə̀ Nwìi nə tɛsə bwìŋ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ndzə bohòvès bʉʉ Jus wèŋ.

23 Mvə̀k sə vəə, aco mʉ̀ dʉk də mvə̀k nə kə̀ dzèŋ laŋ, nə̀ bwìiŋ nə sə kuksə Tɛ̀' nə bə zìnə, nə sə kuksə yi ndzənə yòŋsə̀ sə̀'. Tɛ̀' nə dzəm də nsàp bʉ̀ ànə wèeŋ kùksə yi.

24 Nwì nə, yi yè'sə yòŋsə̀. Yi fagə̀ bwìŋ yòŋsə̀ yi. Ye də bʉʉ sə̀ wo dzəm-a ŋgòkùksə yi, wo kuksə yi ndzənə yòŋsə̀ nə ye bə zìnə àwo pwe'.>>

25 Ŋwà nə dʉk də, <<Mʉ̀ rì də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à dʉk də yi nə̀ tum və nà' nə, nə və ntsə'mòk. Mʉ̀ sə dʉk yi nə̀ wo togə̀ yi mok sə̀' də Krɛst nà'a. Yi vəə, yi nə niŋtsok fa ves bum lòoŋ fo'.>>

26 Jisòs dʉk fa ŋwà nə də, <<Mʉ̀ nə̀ mʉ̀ sə cèp bohòwù ènə, mʉ yi nə.>>

27 Ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ à bwìŋ foho və sə̀' ghà nà'nə. Wo mərə vɛ'ɛ wùriŋ də nà' sə cèp bə ŋwàŋwè. Nə̀ mò'fis kà ŋwà nə də, nà' dzəm fɛɛŋ yàlɛ sə fek. Nə kà Jisòs də yi sə cèp bə ŋwà ènə bʉʉ yàlɛ sə̀' fek lok.

28 Ànə geŋ, ŋwà nə me'rə tes kʉʉŋ ndzəp ye sə fo', nə lo ndzə ntòlak. Yi à kə̀ dzèeŋ, yi tsoho fa bwìŋ də,

29 <<Wèeŋ və, nə kə ye yàwèeŋ ŋwà nəmòk nà yi taŋsə tsà' wes fa mʉ̀ bum sə wo à dzə mʉ̀ dzəə, mʉ̀ gʉ̀ vɛ'ɛ pwe' nə pwe' è. Kàmòk yi ŋgwàaŋ Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə wo dʉ̀kgə də yi nə vəə nə àlɛ'.>>
30 Wo à yuk vɛ'nə, wo tesə mʉ̀ ntòlak anə, nə kə ye Jisòs.
31 Ànə ye sə' ŋga ŋgàa fàak ye sə wèŋ sə dʉ̀k fa yi də, <<Cicà, zʉ̀-a yumok le.>>
32 Yi dʉ̀k fa yà' ye də, <<Mʉ̀ tse' bɛŋ yàm sə ŋgòzʉ̀ yo sə wèŋ ka bə zeŋ riŋ.>>
33 Ŋgàa fàak ye wèŋ sə ye ŋgòfe'rə mʉtsətsə'rəə wo də, <<Ŋwə̀ nəmòk jə və̀ fa yi bɛŋ à?>>
34 Jisòs nə dʉ̀k fa wo də, <<Bɛŋ aam ŋgògʉ̀ fàak sə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ̀ nə dzəm də mʉ̀ gʉ̀. Nə gʉ̀ wes fàak yà'sə.
35 Wèeŋ cèpgə̀ ncèp mòk də, <Bwehe cu ŋwʉ̀ kwè ya bum sə wo bì mʉ̀ nzuù yà'a kʉ̀rə ŋgòkʉ̀p.> Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yàm də wèeŋ bʉ̀ʉŋ kʉ̀k ja'a yàwèeŋ, nzum sə ŋga'a yè'sə mvək kəkʉ̀p.
36 Ŋwə̀ nə̀ yi kʉ̀pgə̀ə wo lak yi yèto fàak ye laŋ. Yi sə benə ŋgwìi bum sə̀ yà'a bwìŋ ya wo nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə. Ya ŋga ŋwə̀ nə̀ yi à bìi bə nə̀ yi à kʉ̀p ye kʉ̀pə ba fo' nə kwa mvwe' mò'fis.
37 Yà'sə sə nìtsə̀' də ncèp nə̀ wo cèpgə̀ nà' də, Mòok bìgə̀ ye bìi, mòk kə kʉ̀p ye kʉ̀pə, nà'a zìnə.
38 Mʉ̀ a tumsə lòweŋ ŋgòkə̀ kʉ̀p bum sə̀ wèŋ à ka fàk. À fàk bʉ̀ʉ sə̀ zok, wèŋ nə kə̀ kʉ̀ʉ̀p nə yàwèŋ kʉ̀pə. Wèŋ zʉ̀ yà'sə swek mʉtuhù bʉ̀ʉ mok.>>
39 Bʉ̀ʉ Sàmàriyà sə̀ mvwe' ntòlak ànə à dzəm bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ njo ncèp nə̀ ŋwà nà'a ànə cep fa' də, <<Yi taŋsə tsə̀' wes fa mʉ̀ bum sə̀ wo à dzə mʉ̀ dzəə, mʉ̀ gʉ̀ pwe' nə̀ pwe'>> nà'a.
40 Bʉ̀ʉ Sàmàriyà sə wèŋ à kə̀ tsèŋ yi, wo ŋwɛ' tse' yi cʉ̀k də nà'a kà ntòlò, də bə yà'wèeŋ cum la'à wo anə ŋkuŋ. Anə geŋ, Jisòs nə cum fo' nùumbu ba.
41 Mok à dzəm fe'lə bohòyi ŋkʉ̀ʉŋ sèmok bʉ̀ʉ bum sə̀ yi sə cèep.
42 Wo dʉ̀k fa ŋwà nə də, <<Vès sə kà yè'sə mok bʉ̀ʉ ncèp nə̀ wù tsə̀' ves wù nə dzəm mègù. A yè'sə mok bʉ̀ʉsə̀ vès yuk bə ntu'u yàvès, vès nə rì nə də nè'e gù tsə gù yi nə̀ ŋgà lùŋsə̀ nzeŋgòŋ nə.>>

Jisòs À Gʉ̀ Mo Ŋkwà' Ŋwə̀ Mòk Yi Lokok Yiyaŋ

43 Nùumbu sə̀ ba sə à càa, yi lo yuye mvwe' nzeŋgòŋ Galìli nə̀ a fo' lak ye.
44 Jisòs nə bə tu ye à sə cèp fis də wo kà ŋgà tsòhòbum Nwì mvwe' lak ye sə̀ wo à dzə yi fo' co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ jəgə̀.
45 Yi à rì vɛ'nə, nə sə lo mali fo'. À kə̀ dzèŋ Galìli anə, bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə wèŋ kwa ŋgòyə yi vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo ànə lo mvwe' ŋkà' Pasobà nə̀ nà' à ye mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye bum sə̀ Jisòs nə à sə gʉ̀ fo' bə lis awo.
46 Ànə geŋ Jisòs bwi foho lo fe'lə mvwe' lak Kanà nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Galìli, sə̀ mvwe' sə̀ yi à gʉ̀ ndzəp yà' bʉ̀ʉŋ rùk sə. Ŋgà fàk gomè mòk à ye fo' nə̀ ghaŋ, ŋga yi cugə̀ mvwe' lak Kàpanùm. Ghà ànə à ye ŋga mo ye nə̀ ŋwèmbam nòbə yiyaŋ nəbʉ̀p.
47 Yi ànə yuk də Jisòs mè'rə və̀ Jùdiyà, nə və̀ nə mvwe' nze Galìli fana yi lo, nə kə tseŋ Jisòs nə. Yi sə lɛŋ nà' də bə nà'a lo Kàpanùm mvwe' sə̀

yi cugèə, ya nà'a kə gʉŋsə fa yi mo ye. Ànə ye ŋga mo ye nòvɛ'ɛ mvèk kpʉkpʉ.
48 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wèeŋ kà-a yàwèŋ maŋgəŋgèŋ bə lis yə, kaco wèŋ dzəm bohòmʉ̀ yeŋ. Ka vɛ'nə yeŋ à?>>
49 Ŋgà fàk nə dʉk ye də, <<Tɛ̀'mòk, a lo-a ntɛ̀ŋ na, bwɛ̀rɛ mo àm nə nə kpʉ.>>
50 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gʉ laŋ.>> Ŋgà' nə à dzəm ncèp nə Jisòs cèp fa yi nə, nə bɛ' mandzə ye lo.
51 Yi à sə lòmandzə, yi kʉrə bə ŋgàa fàak sə wo fàkgə bohòyi. Wo tsok fa yi də mo ye nə gʉ laŋ.
52 Yi fek yà' də, mo nə a lòkok yiya nə ŋga nùum ma fòlɛ. Wo dʉk fa yi də, <<A ye ŋkwìs ŋga nùum maràŋ kaŋ.>>
53 Tɛ̀' nə tsərə fəsə, nə riŋ də mvèk nə wo tsə' yi ànə, mègù sə' mvèk nə Jisòs a dʉk fa yi də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gʉ laŋ>> nə. Ànə geŋ yi dzəm bohòJisòs bə ndap ye pwe'fo'.
54 Nè'e ŋga'a maŋgəŋgèŋ nə ba, nə Jisòs à gʉ̀ʉ mvə'nə yi ànə me'rə Jùdiyà, nə və mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.

5

Jisòs Gʉŋsə Ŋgà Yiya Mòk Mvwe' Ŋgʉ Tèm Bèzatà

1 Yà'sə ànə me wes fana mvèk kʉrə fe'lə nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à tse' ŋkà' mòk Jòrosalèm anə sèmok. Jisòs à kok lòmʉ Jòrosalèm anə ye sə'.
2 Wo à tu nòŋsə tèm mòk fo' mvwe' ncùu ŋka' sə nsùŋgaaŋ càgə fo'. Bʉ̀ʉ Hibrù wèeŋ togə tèm nə bə ncèep lak awo də, Bèzatà. Wo à ci tes mvwe' mok co mbàndap bòp tàŋ ya bwìiŋ sə caŋ cum nùm fo'.
3 Ŋgàa yiyaŋ wèŋ à sə nòoŋ fo'. Mok à ye ŋgàa jì lis, mok sə kaco wo gi to yeŋ nə ye bə sə wo à kpʉ yum bo wèŋ. (Wo à sə nòoŋ fo' ŋgòtək ghà nə tèm nə nə tsoho.
4 Bʉsə masinjà Tà Nwì à sə vègə fo' ŋga mvèk kʉ̀rə, nə gʉ ndzəp nə nà' tsoho. Ghà nə yi tsə̀'rə wes nà' vɛ'nə fana ŋwə nə yi ni lòto-a ca yi, a dzəm ŋga yi tse' nsàp yiya nə fòpwe'fo', nà' me.)
5 Ŋwə nəmòk à ye fo' nə yi à ye bə yiyaŋ mʉnə lùumŋgòŋ hum tɛ'-ncòp-fwame'.
6 Fana Jisòs à dzèŋ fo', yi ye ŋga nà' nòo. Yi riŋ sə' də nà' à yə ŋgə' bə yiya nə lùumŋgòŋ wùriŋ fana yi fek nà' də, <<Wù sə dzəm də yiya yòènə me à?>>
7 Ŋgà' nə dʉk də, <<Tɛ̀'mòk, mʉ̀ ka ŋwə nə co ndzəp nə tsòho wes fana yi le' so gesə mʉ ca tse'. Mʉ dʉkgə də mʉ dap lokok kə ni ca ŋga ŋwə nəmòk kə ni to ca laŋ.>>
8 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Lòkok mʉtsə, nə lim kəà yò, nə lo.>>
9 Jisòs ànə cep vɛ'nə ntɛ̀ŋ, ŋgà' nə gʉŋ sə' ghà ànə. Yi à lòkok, nə te' lim kəà ye, nə bɛ' mandzə lo yuye.

Nùmbu nə Jisòs ànə gʉŋsə ŋwə ànə bə yiyaŋ ènə ànə ye nùmbu dzə.
10 Fana ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à gèŋ də wo ye ŋwə ènə ŋga yi kotse' kəà ye, nə sə gi bə zeŋ fana wo vehe. Wo fek dʉk də, <<Wù ka riŋ də a ntinə nùmbu dzə à? Nsàp yu nə wù gʉ̀ʉ ŋgòbə' tse' kɛ' kəà ntinə ènə, lʉ̀k ka bə zeŋ dzəm lok.>>

11 Ŋwə nə̀ yiya ye à mè nə dʉk fa wo də, <<Ŋwə nə̀ yi anə gʉ ŋkuŋ mʉ̀ gʉŋ nə, nə dʉk fa mʉ yi də mʉ lim jəŋ kəà àm, nə lo bə zeŋ.>>
12 Wo fek fe'lə nà' səmok də, <<Cèp nsàp ŋgwì yu ànə ndà, də wu lim gi bə kəà ntinə-ɛ?>>
13 Ŋgà' nə kà ŋwə nə̀ nà' ànə gʉ ŋkuŋ yiya ye me nə rì bʉ̀ʉsə̀ Jisòs nə à ni bisə lòmʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ wo mà fo' wùriŋ sə laŋ.
14 Ànə sap kok fana Jisòs tseŋ ŋwə nə̀ yi ànə gʉŋsə nà' nə mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Yi to nà', nə dʉk fa nà' də, <<Yeè, yiya yònə mè laŋ fana mʉ̀ də mʉ tsok wu də wu jəŋ ŋkərə̀ də wu kà bʉp mok gʉ̀ fe'lə̀, ya ŋgə' nə̀ nà' yam càsə yiya yòànə kà wu mok kə̀ tsèŋ.>>
15 Ŋgà' nə à bwì foho lò, nə kə tseŋ bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ, nə tsok wo də liŋ ŋwə nə̀ nà' anə gʉŋsə yi nə də Jisòs.
16 Yà'a bum sə̀ yà' à gʉ̀ ŋkuŋ bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ ye ŋga'a ŋgòsə fa kɛ' cà Jisòs ŋgə' də nà' sə gʉŋsə kɛ' bwìŋ nùumbu dzə̀.
17 Yusə̀ Jisòs à tsə̀' fa bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ bə ncèp ènə à ye də, <<Tɛ̀' am fàkgə̀, nə kà dzə̀ jə fana mʉ̀ tse' ŋgòfàk yàm sə̀' vɛ'nə.>>
18 Wo ànə yuk mvə'nə̀ Jisòs dʉk vɛ'nə fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ lap ghaha wesə mandzə̀ nə̀ ŋgòzə yi nə ghaha. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo à dʉk də, nà' gʉ̀ bʉpsə lʉ̀ʉk awo sə̀ ŋgònòŋsə nùmbu dzə̀, nə ye sə̀' də nà' to Nwì də Tɛ̀'ɛ nà'. Ye də nà' sə fʉhʉ ni' nà' bə Nwì də bə nà'a yəyərə̀.

Jisòs Nì Tsə̀' Fa Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ Də Ŋàaŋ Ye Və̀ BohòNwì

19 Jisòs ànə cep fəsə fa bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp də, kaco Mo Nwì nə gʉ yumok bə tu ye yeŋ. Yi gʉ̀ mègù yusə̀ yi yə ŋga Tɛ̀' ye nə sə gʉʉ. Bʉsə̀ yusə̀ Tɛ̀' sə gʉ̀ pwe'fo', Mo ye nə nə gʉ sə̀' zeŋ.
20 Tɛ̀' nə dzəm Mo ye nə, nə sə niŋ fa nà' bum sə̀ yi Tɛ̀' nə sə gʉ̀ yà' lòoŋ fo'. Yi nə tsoho fa mali nà' bum sə̀ ghaŋ sə̀ yà' yam càsə sə̀ wèŋ yə laŋ sə. Bum yà'sə nə ye nsàp nə̀ wèeŋ nə sɛɛŋ yà' tətè, nə wo.
21 Mvə'nə̀ Tɛ̀' nə lòkoksəgə̀ bwìŋ mvwe' kpʉ, nə fa wo lùŋ nə̀ zìnə nə fana Mo ye nə mègù sə̀' vɛ'nə. Yi fagə̀ lùŋ nə̀ zìnə nə bohòndàaŋwè pwe' nə̀ yà' bòyi də yi fa nà'.
22 Nə ye sə̀' də bə ma nə̀ ŋgòsak bwìŋ, Tɛ̀' nə kà yi sakgə̀. Yi a fa ŋàaŋ sə ndzə bohòMo ye nə, də anə sak bwi nà' ŋgòrì də ŋwə nè'e nə cum, nè'e nə kpʉ.
23 Yi ànə gʉ vɛ'nə də ya bwìŋ pwe' wəp Mwe nə sə̀' mʉmvə'nə wo wəpgə̀ Tɛ̀' nə yà'a. A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə kà Mwe nə wəp, ye də yi sə kà wəp yà'sə Tɛ̀' nə̀ yi ànə tumsə vesə Mo ye sə nzeŋgòŋ nə.
24 <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e ŋkèm ncèp nə̀ nà'a zìnə də, a ye-a ŋga ŋwè yuk yusə̀ mʉ̀ sə cèep, nə dzəm bohòŋwə̀ nə̀ yi a tum mʉ nə fana ye də ŋgèŋgàŋ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà kə̀ mè yuk. Wo nə kà yi mok kə̀ sak, bʉ̀ʉsə̀ yi a càsə mvwe' kpʉ, nə to tesə və mvwe' lùŋ laŋ.
25 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e sə̀' ŋkèm ncèp mòk də mvə̀k sə vəə, aco mʉ̀ dʉk də mvə̀k nə kə dzeŋ laŋ, nə̀ bʉ̀ kpʉkpʉ wèeŋ nə yuk ŋgì Mo Nwì. Bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk ŋgì ànə, nə tse' lùŋ.
26 Mvə'nə̀ Tɛ̀' nə tse' lùŋ ŋgòfa bwìŋ fana yi a fa mʉ̀ʉ Mo ye nə ŋàaŋ sə̀ ŋgòfa bwìŋ lùŋ sə̀'.

27 Yi a fa ŋàaŋ sə ŋgòsak bwìŋ sə' ndzə bohòMo ye nə, bʉ̀ʉsə a yi ŋwə nə wo togə liŋ ye də Mo ŋwè nə.
28 Kà də wèeŋ mərə bə bum yè'sə dʉk. Mvèk sə kʉəp vèə nə bʉ̀ kpʉkpʉ wèeŋ nə yuk ŋgì ye nə.
29 Wo yuk nà', wo tesə kok sə mvwe' sè awo sə. Bʉ̀ʉ sə wo ànə gʉ bèboŋ wèŋ lokok ŋgòtse' lùŋ nə zìnə nə, sə wo à gʉ̀ yàwo bʉp wèŋ lokok və ya wo sak wo bə bʉp awo sə fana wo ye ŋgə'.>>
30 Jisòs nə à sə cèp malì mok sə' də, <<Kaco mʉ̀ gʉ fʉk yumok bə tu am yeŋ lok, mʉ gʉ mègù yusə ŋwə nə yi à tum mʉ nə dʉk mʉ vɛ'nə. Mʉ sakgə yàm mvə'nə yi dʉk yi. Ye də mʉ̀ kà bə jòŋ sə sak bʉ̀ʉsə mʉ̀ sə kà yusə də ya yà'a ye bèboŋ bohòmʉ̀ gʉ̀. Mʉ̀ sə gʉ̀ yàm yusə yà'a ye bèboŋ bohòŋwə nə yi a tumsə və mʉ nə.
31 <<A ye-a də mʉ̀ sə təəŋ fa ni' àm gèm fana bwìŋ kà də yusə mʉ̀ sə cèp sə zìnə tsərə.
32 Yusə də ŋwə nəmòk nə zook yo nə yi sə cèp bə tu am sə yi. Mʉ̀ rì sə' də yusə yi sə cèp bə tu am sə zìnə.
33 Ma nə bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə tumsə lo bwìŋ fa' bohòŋwə nə wo à sə to yi də Jon nà'a, də yi rɛŋsə weŋ bə liŋ am yè'sə. Ànə geŋ yi tsok rɛŋsə fa weŋ zìnə nə sə' laŋ.
34 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ sə kà ŋwè də yi təəŋ fa mʉ ŋgònìtsə' də mʉ ŋwə nə zìnə làp. Mʉ̀ sə cèp, nə sə kum gesə lo bə bum sə Jon ànə cep bə liŋ am də ya wèeŋ tse' lùŋ.
35 Jon à ye laàm nə nà' sə kʉə rɛɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ. Wèŋ à dzəm ncèp ye nə mʉnə mvèk momjo vɛ'ɛ, nə sə kwa bə marɛŋ nə yi ànə fa weŋ nə sə'.
36 Bum mok cu sə yà' sə nìtsə' fa bwìŋ nsàp ŋwə nə mʉ̀ cu nə, sə yà' gʉ ghak bum sə Jon ànə cep bə tu am. Fàak sə Tɛ̀' am a fa mʉ ŋàŋ də mʉ gʉ yà' sə, yà' sə nìtsə' fa bwìŋ vɛ'ɛ jəja kwaraŋgaŋ də Tɛ̀' am nə a tumsə və mʉ yi.
37 Tɛ̀' am nə yi à tum mʉ nə a cèp bum mok bə liŋ am, nə mʉ Mo ye nə yi à tum nə. Wèŋ ka ŋgì ye bə ntu' awèŋ yuk yuk, nə kà si ye bə lis sə' yə yuk.
38 Fana mòk ye sə' də wèŋ kà ncèp ye nə sə ntʉʉ̀ wèŋ sə' ko nòŋsə. Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə wèŋ ka bohòMo ye nə yi tum və nà' nə dzəm.
39 Wèeŋ ta ja'agə ŋwàk Nwì nə nùumbu pwe'fo' bʉ̀ʉsə wèŋ rì də aco ŋwàk ènə niŋtsok fa weŋ mandzə nə ŋgòkə̀ tse' lùŋ nə zìnə nə nà'a nə kà mè yuk nə. Mègù sə' ŋwàk nə wèeŋ tagə ènə, nə nà' sə cèp bə liŋ am.
40 Nə ye də wèŋ a bɛ̀ŋ ŋgòvə̀ bohòmʉ̀ ya wèeŋ tse' lùŋ.
41 <<Bohòmʉ̀ yàm, a ye-a ŋga ŋwè kuksə mʉ, mʉ̀ kà fàk bə zeŋ tse'.
42 Mʉ̀ rì weŋ bèboŋ. Mʉ̀ rì də wèŋ ka Nwì sə ntʉʉ̀ wèŋ dzəm.
43 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə mʉ̀ a və bohòwèŋ mʉnə liŋ Tɛ̀' am fana wèŋ bɛŋ mʉ̀ nə Tɛ̀' am a tum mʉ yi nə. Nə ye də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk və-a bohòwèŋ bə liŋ sə ye fana wèŋ ko wumsə gesə nà'nə ndzə ŋgùu wèŋ.
44 Wèŋ sə làp mègù mandzə nə də ya bwìiŋ kuksə weŋ. Wèŋ ka mvèk nə co də Nwì nə yi mò'fis nə kwa bohòwèŋ yi lap. A ye-a də bum yè'sə vɛ'nə, ye də aco wèŋ dzəm mʉ yè'sə va pip!
45 <<Kà də wèeŋ tsərə də mʉ nə kə jəŋ və nzak mʉ tuhù wèŋ mantombìi Nwì mʉ̀ dʉk. Anə ye bum sə Musì nə wèŋ a fa wes ni' awèŋ bohòyi nə à còom sə.

46 Wèŋ ànə dzəm-a bohòMusì bə zìnə də bwèrɛ wèŋ a dzəm bohòmʉ̀ yàm sə̀', bʉ̀ʉsə̀ Musì nə bə tu ye ànə com bum mok bə liŋ am sə̀'.
47 A ye-a də wèŋ ka bum sə̀ Musì ànə com noŋsə lo me mantombì dzəm, ye də aco wèŋ dzəm ncèp nə̀ njàm ŋga'a va?>>

6

Jisòs Fa Bwìŋ
Ncùhù Tàŋ Zʉ̀zʉ
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 Bum yè'sə ànə ca gesə wes me fana Jisòs nə lokok, nə bwi lo mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Yi à kə̀ dzèŋ fo', yi to ca lo tə̀m Galìli nə mamòk. Wo à sə to tə̀m ènə sə̀' də tə̀m Tìberiyà.
2 Bwìŋ à sə bɛ' kɛ' cà yi vɛ'ɛ wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo yə nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à sə gʉ̀ bə mandzə̀ nə̀ də yi à sə gʉŋsə bwìŋ bə yiyaŋ awo.
3 Ànə gèŋ Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ kok lo mʉmvwe' nda mòk fo', nə kə cum tsoŋ mbwa nze.
4 Ànə ye yè'sə ŋga ŋkà' bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə̀ wo togə̀ nà' də Pasobà nà'a à kʉəp sə̀' laŋ.
5 Jisòs à kʉ̀ksə, nə ye ŋga bwìŋ sə kok və̀ ŋgòkə̀ tsèŋ yi vɛ'ɛ wùriŋ. Fana yi bʉʉŋ fek Filìp də, <<Vesùwèeŋ nə ywiŋ bɛŋ fò, co a fa bʉ̀ʉ yè'e wèŋ pwe' wo zʉ ze' ɛ?>>
6 Jisòs nə à fek yè'sə ŋgòfʉ̀ksə Filìp bwèrɛ yi à rì yusə̀ aco yi gʉ sə laŋ.
7 Filìp cep fəsə fa nà' də, <<A ywiŋ-a bɛŋ sə̀ bàam mbàm ba, yà' kà yumok bohòbʉ̀ʉ yè'e səsə̀ lok.>>
8 Ŋgà fàk Jisòs mòk à ye fo' nə̀ liŋ ye à ye də Andrù. Yi à ye moma Saimʉ̀ Pità. Yi à dʉk fa Jisòs ye də,
9 <<Mʉ mombam mòok fɛɛŋ nə̀ yi tse' ntuhu brɛd tàŋ bə fuk ba. Megu də aco yà'sə ye yà bohòbʉ̀ʉ yè'e pwe' ɛ?>>
10 À ye ŋga bʉ̀ʉ sə wèŋ kə̀ dzèŋ laŋ fana Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də yà'a dʉk bʉ̀ʉ sə pwe' cum nze. Ŋgaŋ ànə ye fo' co bwìŋ cum mbwa. Mbəmbaam sə̀ wo à ye mʉmvwe' kwe' ènə à ye co bwìŋ ncùhù tàŋ.
11 Jisòs à jə ntuhu brɛd sə, nə kwasə Nwì bə zeŋ. Fana yi gapsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à cu nze sə. Yi à gʉ̀ bə fuk sə sə̀' vɛ'nə fana ndàaŋwè pwe' à zʉ tə̀tè nə ze'.
12 Wo ànə zʉ wes fana Jisòs nə tsok fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Wèeŋ benə bwees sə̀ yà' bwehe cu sə mvwe' mò'fis, ya kà də yà'a bʉp wà dʉk.>>
13 Fana ŋgàa fàak ye sə wèŋ à benə bwees sə, yà' rwiŋ kwès hum-ncòp-ba.
14 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à yə nsàp maŋgəŋgèŋ nə̀ Jisòs à gʉ̀ʉ nə fana wo dʉk də, <<Nè'e gù tsə mègù ŋgà tsə̀' bum Nwì nə̀ wo à dʉk fa' də Nwìi nə kə tumsə və̀ nà' sə nzeŋgòŋ nə.>>
15 Jisòs riŋ də wo sə làp də wo ko koksə yi ŋkum bə ŋàŋ fana yi kok lo bisə yuye mʉ ndahà anə yìiyi.

Jisòs Gì Mʉ Ndzəpə̀
(Mat. 14:22-33; Mak 6:45-52)

16 Nùm à co fana ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ tsooŋ lo sə ŋgʉ ndzəp.

17 Wo ni ŋgwes, nə ye ŋgòlòo də wo to tesə lo ŋgʉ ndzəp ma mòk mvwe' lak Kàpanùm. Wo à lòtətè ndzəm kə seŋ wo ŋga wo cu ntòmʉtsətsə'rəə ndzəp nə. Yè'sə ànə ye ŋga Jisòs ka ye ntòvə.
18 Fəfə nə bʉp à yè ŋgòcàa. Fəfə nə sə bwi'lə ndzəp nə vɛ'ɛ sə' nsàp nə bə jòŋ.
19 Yè'sə ànə ye ŋga wo mok ndzə tsətsə'rəə ndzəp anə səsap co kìlometà tàŋ kè ntùŋfu àlɛ' fana wo ye ŋga Jisòs sə gì və mʉ ndzəpə. Wo à yə vɛ'nə, wʉə ko wo vɛ'ɛ wùriŋ.
20 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà wəp, a mʉ.>>
21 Wo à yuk vɛ'nə, wo dzəm də wo jəŋ nisə yi sə ŋgwesə anə. Ànə ye vɛ'nə fana wo geŋ də wo kʉk à, ŋga wo dzèŋ ndzə ŋgʉ ndzəp nə mvwe' sə wo anə sə lo sə tè.

Bwìŋ Sə Làp Jisòs

22 Tsok à rɛŋ ŋga bʉʉ sə wo à ye wùriŋ sə wèŋ cu malì ŋgʉ ndzəp nə mamòk anə mvwe' sə Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ a mè'rə və sə. Bʉʉ sə wèŋ riŋ də ŋgwes a ye mègù fo' ŋkwìs mò'fis. Wo tsərə sə' də ŋgàa fàak Jisòs wèŋ a lòbə ŋgwes ànə woòwo, a ka bə Jisòs wèŋ lo.
23 Ŋgwes mok sə zok à tesə və mvwe' lak Tìberiyà. Wo à vəə nə kʉəp və mvwe' sə Tà Jisòs ànə fa bwìŋ zʉzʉ ŋga yi kwasə wes Nwì bə zeŋ yà'a.
24 Fana bʉʉ sə wèŋ à yə də Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ ka fa'nə mok yeŋ fana wo kpəəŋ ni ŋgwes sə fo' sə, nə sə lo mvwe' lak Kàpanùm. Wo à sə lòfo' də ya ŋga wo kə ye Jisòs.

Jisòs Dʉk Də Yi Bɛŋ
Nə Nà'a Fagə Bwìŋ Lùŋ Nə

25 Wo à kə dzèŋ ŋgʉ ndzəp mamòk anə fana wo ye Jisòs nə fo'. Wo fek yi də, <<Wù və yòfɛɛŋ sèŋ, Cicà?>>
26 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ sə tsə' weŋ yè'e zìnə nə nà'a ŋkèm ncèp də, wèŋ sə làp mègù mʉ yè'sə njo nə wèŋ a zʉ brɛd yà'a ŋkwìs tətè nə ze'. Njo nə wèŋ sə làp mʉ nə, ka bʉʉsə də wèŋ a yə nsàap maŋgəŋgèeŋ sə mʉ a gʉ nìtsə' fa weŋ fana wèŋ nə rɛɛŋ bə zeŋ yeŋ.
27 Kà də wèeŋ sə fàk ŋgòtse' nsàp bɛŋ nə nà'a nə ca gɛsə wà nè'e dʉk. Wèeŋ fak lɛ bə nsàp bɛŋ nə nà'a nə kà wà kə cà bʉp, nə aco nà' fa ŋwè lùŋ nə zìnə nə nà'a nə kà mè yuk nə. Nà'a bɛŋ nə aco mʉʉ mo ŋwè, mʉ fa weŋ nà', a mʉ nə Tɛ' am Nwì a fa mvək nə ŋgònìtsə' fa kɛ' bwìŋ bə zeŋ də mʉ mo ye nə.>>
28 Wo fek Jisòs nə də, <<Nsàap fàak sə aco vès gʉ yà' ya Nwìi kwa bohòvèes yè'sə yà?>>
29 Jisòs dʉk fa wo də, <<Nsàp fàk nə aco wèŋ gʉ nə də, wèeŋ dzəm bohòŋwə nə Nwì à tum vəə nə.>>
30 Wo dʉk fa yi də, <<A ye-a vɛ'nə, ye də nsàp yu nə aco wù gʉ, wù bə tu yo, ya vèes ye nə dzəm bohòwùu yè'sə yà? Yusə aco wù gʉ niŋ fa ves sə yà?
31 Ànə ye njamòk ŋga tàcicii avès wèŋ à sə gì ŋgəà yà'a fana wo sə fa wo nsàp bɛŋ mòk nə wo to nà' də Manà. Yà' mègù mvə'nə wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <Yi ànə fa wo bɛŋ sə yà' à tsə ma mʉbu də wo sə zʉ.> Ye də aco wù gʉ niŋ fa ves yumook yòvɛ'nə sə' à?>>

32 Ànə geŋ Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə nə̀ nà'a ŋkèm
ncèp də, bɛŋ sə̀ Musì ànə fa tàcicii awèŋ yà' ŋgəà sə ànə ka wo yà' yi fa.
Tɛ̀' am fagə̀ bwìŋ bɛŋ nə̀ zìnə nə̀ nà' tsə ma mʉbu nə yi.
33 Bɛŋ nə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ nə, a nə̀ nà'a tsəgə̀ ma mʉbu, nə fa bwìŋ sə
nzeŋgòŋ anə lùŋ nə̀ zìnə nə.>>

34 Wo dʉk fa yi də, <<Tà, fa ves nsàp bɛŋ ànə, nə kà ntsə'mòk càsə̀
yuk.>>
35 Jisòs dʉk fa wo də, <<Mʉ yè'e sə̀' bɛŋ nə̀ nà'a fagə̀ bwìŋ lùŋ nə. Ŋwə̀
nə̀ yi və-a bohòmʉ̀, njè kà ŋgə̀ŋgàŋ mok sə̀' ya fe'lə̀. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a
bohòmʉ̀ njè ndzəp nə kà yi mok ya yu' fe'lə̀.
36 Bohòwèŋ yàwèŋ, yà' mègù mvə̀'nə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ fa' mantombì yà'a
də, wèŋ a yə mʉ bə lis awèŋ laŋ fana nə kà bohòmʉ̀ anə dzəm.
37 Bʉ̀ʉ sə̀ Tɛ̀' am fa mʉ wo də wo ye bʉ̀ʉ am pwe' nə və bohòmʉ̀ anə.
Ŋwə̀ nə̀ yi və-a bohòmʉ̀ fana gʉ kpʉ yà, kaco mʉ̀ bɛ' fəsə yuk yi maŋkwɛ̀ŋ
yeŋ.
38 Bʉsə̀ mʉ̀ à tsə mʉbu ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ nə dzəm
vɛ'nə. Mʉ̀ à ka ŋgòkə̀ gʉ̀ yusə̀ mʉ̀ dzəm yà' mʉ̀ və.
39 Yusə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à tum mʉ sə dzəm sə də, yòŋsə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis kà
mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ yi fa ndzə bohòmʉ̀ sə bisə̀. Yi dzəm də mʉ gʉ lɛ co
wo pwe' lokok və mvwe' lùŋ nùmbu nə̀ nzeŋgòŋ nə mèe.
40 Yusə̀ yà' bòTɛ̀' am sə də, ŋwə̀ nə̀ yi yə-a nə riŋ mo ye nə, nə dzəm
bohònà' fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə. Ye də nùmbu nə̀
nzeŋgòŋ nə mèe, mʉ̀ gʉ ŋwə̀ ànə yi lokok ŋwʉm.>>

41 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yè ŋgòcèp ŋwə̀m kɛ'cà bə liŋ Jisòs sə də bʉ̀ʉsə̀ nà' dʉk
də, <<Mʉ bɛŋ nə̀ mʉ̀ tsə ma mʉbu.>>
42 Wo sə cèp də, nè'e ka Jisòs mo Jòsep yeŋ ɛ̀? Mʉ̀ də a rì ma bə tɛ̀' lòoŋ
fo' àlaa. Ye də yè va ŋkuŋ yi sə cep də, <<Mʉ̀ tsə ma mʉbu>> ɛ?
43 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ kà də wèeŋ sə cep ŋwəm kɛ'ca
mʉtsətsə'rəə wèŋ dʉk.
44 Kaco ŋwə̀ nəmòk və to bohòmʉ̀ anə yeŋ tse'ŋga Tɛ̀' am nə̀ yi a tumsə
və̀ mʉ nə gʉ̀ nà' yi ŋkuŋ yi və bohòmʉ̀ anə. Ŋwə̀ nə̀ yi və-a bohòmʉ̀ fana
nùmbu nə̀ nzeŋgòoŋ mee, mʉ̀ lòkoksə yi ŋwəm.
45 Ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ njamòk wèŋ ànə com noŋsə njamòk də, <Nwìi
nə yə'rə fa bwìŋ bum pwe'fo' yi.> Ye də ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a ncèp Tɛ̀' am ènə,
nə kotse' nà' sə ntʉʉ̀ yi, fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə və bohòmʉ̀.
46 Mʉ̀ sə kà yè'sə də ŋwə̀ nəmòk a yə yuk Tɛ̀' am nə bə lis laŋ dʉk. A
yə yuk mègù yi mʉ̀, nə̀ mʉ̀ à tsooŋ mbwa nə.
47 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a
bohòmʉ̀ ye də ŋgə̀ŋgàŋ tse' lùŋ nə̀ zìnə nə laŋ.
48 Mʉ bɛŋ nə̀ mʉ fagə̀ bwìŋ lùŋ nə̀ zìnə nə mʉ̀.
49 Ŋgòcèp bə nsàp bɛŋ nə̀ wo to nà' də manà, nə̀ tɛ'ɛ awèŋ ànə zʉ nà'
ŋgəà nə fana, wo ànə zʉ yà' vɛ'nə, nə kpʉ mali gu sə̀' kpʉ.
50 Bohòma nə̀ bɛŋ nə̀ zìnə nə̀ nà'a tsə ma mʉbu ye də, ŋwə̀ nə̀ yi zʉ-a
nà', yi nə kà kpʉ yuk.
51 Mʉ yàm bɛŋ nə̀ nà'a fagə̀ bwìŋ lùŋ ànə, nə̀ nà' tsə ma mʉbu. A ye-a
ŋga ŋwə̀ nəmòk zʉ-a bɛŋ ènə, ye də yi nə cum mamgeŋ fo' mvèsə̀. Bɛŋ
nə̀ mʉ̀ sə fa bwìŋ pwe' nà' də wo zʉ ya wo tse' lùŋ nə, a ŋgùpni' àm.>>

52 Ncèp nə̀ Jisòs à cèp ènə à gʉ̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə joho, nə tse' mok mamfenə̀ mʉtsətsə'rəə wo. Wo sə cep də, <<Aco ŋkwà'kʉ̀ nè'e fa ves ŋgùpni' ye də a zʉ nà' yè'sə va?>>

53 Fana Jisòs dʉk wo də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ yè'e ŋkèm ncèp dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè ka ŋgùpni' àm, nə̀ a mʉ̀ʉ mo ŋwè nə zʉ, nə kà ndʉəm am sə̀' no fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ ka lùŋ nə̀ zìnə nə tse'.

54 Nə ye də bohòŋwə̀ nə̀ yi zʉ ŋgùpni' àm, nə no ndʉəm am sə fana ye də yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè. Nùmbu nə̀ nzeŋgòoŋ mèe, mʉ̀ lokoksə nsàp ŋwə̀ ànə ŋwəm.

55 Ŋgùpni' àam bɛŋ nə̀ zìnə nə, ndʉəm am ye sə̀' nəno nə̀ zìnə nə.

56 Ŋwə̀ nə̀ yi zʉ-a ŋgùpni' àm, nə no ndʉəm am fana ye də ŋgə̀ŋgàaŋ mam mok ndzə ni'ì mʉ̀, mʉ̀ mam ndzə ni'ì ŋgə̀ŋgàŋ sə̀'.

57 Tɛ̀' am nə̀ yi tse' lùŋ nə a tum və̀ mʉ yi. Lùŋ nə̀ njàm nə̀ mʉ̀ tse' nə a və̀ bohòyi. Ye də ŋwə̀ nə̀ yi zʉ-a ŋgùpni' àm fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' jəŋ lùŋ nə bohòmʉ̀ ye sə̀'.

58 Mʉ tsok fa weŋ sə̀mok də, ŋgùpni' àm nə nà'a bɛŋ nə̀ zìnə nə̀ nà' tsə ma mʉbu. Nà' ka nsàp bɛŋ nə̀ tàcicii avès wèŋ à zʉ nà' ŋgəà nà'a yeŋ. Bʉsə wo ànə zʉ bɛŋ ànə vɛ'nə fana nə kpʉ mali. Ŋwə̀ nə̀ yi zʉ-a ye bɛŋ nə̀ mʉ̀ sə fa yi nà' nə, ye də yi nə kà mok kpʉ fe'lə̀.>>

59 Jisòs à cèp ncèp ènə ŋga yi sə yə'rə bwìŋ mʉmvwe' ndap pìriyà mvwe' lak Kàpanùm.

Ŋgàa Fàak Jisòs Wèŋ Bɛ̀ŋ Yi Bwìŋ Ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ

60 Ŋgàa fàak Jisòs wèŋ ànə yuk ncèp ènə fana wo dʉk də, <<Kàcò, ncèp ènə gʉ wesə vɛ'ɛ wùriŋ, aco gʉ to mʉmvə' ànə yè'sə ndà pip?>>

61 Jisòs nə riŋ ye sə̀' də ŋgàa fàak ye sə wèŋ sə cèp ŋwə̀m kɛ'cà bʉ̀ʉ ncèp ye nə fana yi fek wo də, <<Ncèp ènə gʉ̀ weŋ co wèeŋ me'rə mʉ, nə bwi foho lo yu awèŋ à?

62 A ye-a vɛ'nə, ye də a ye-a ŋga wèŋ yə mʉ̀ʉ mo ŋwè ŋga mʉ̀ sə kok lòfe'lə mʉtsə̀ mvwe' sə̀ mʉ̀ ànə ye to sə, wèŋ dʉk wesə mok də yà?

63 Yòŋsə nə gʉ̀gə̀ yi ŋkuŋ ŋwè cum ŋwəm, ŋgùpni' ka ye yumok ŋgògʉ̀ʉ tse'. Aco wèŋ tse' bum yòŋsə̀ bə bum lùŋ bə ncèp nə̀ mʉ̀ tsə̀' fa weŋ ènə.

64 Megu də bʉ̀ʉ mok cu mʉtsətsə'rəə wèŋ sə̀ wo sə kà ncèp ànə dzəm.>> Jisòs à sə cèp bum yè'sə ŋga yi à rì ye bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka dzəm, nə riŋ bə ŋwə̀ nə̀ nà'a nə̀ sèŋ yi nə wèŋ mantombì laŋ.

65 Yi à cèp fe'lə mok sə̀' də, <<Nà'a njo nə̀ mʉ̀ a dʉk weŋ də, kaco ŋwè və̀ bohòmʉ̀ bə tu ye yeŋ, tse' ŋga Tɛ̀' am gʉ̀ yi yi ŋkuŋ nə.>>

66 Ye jəŋ fa'nə, bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù Jisòs sə à mè'rə yi, nə bwi foho lo yu awo vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.

67 Fana Jisòs bʉʉŋ fek ŋgàa fàak ye sə̀ yi à cok fis wo hum-ncòp-ba sə wèŋ də, <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèeŋ bwi foho lo sə̀' à?>>

68 Saimʉ̀ Pità dʉk fa fəsə nà' də, <<Tà, wù tse' ncèp nə̀ nà' tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə wù. Wù sə fek ves vɛ'nə yè'sə də aco vès yuŋ fe'lə lo ŋga'a mok ndà?

69 Vès a dzəm bohòwù, nə riŋ sə̀' də wu ŋwə̀ nə̀ rərɛŋ nə̀ wù a və̀ bohòNwì.>>

70 Jisòs dʉk fa fe'lə wo də, <<Wèŋ sə dʉk vɛ'nə, wèŋ ka riŋ də wèŋ sə mʉ̀ a to fis weŋ hum-ncòp-ba yè'e, mòok ca nə̀ yi ye maze' riŋ à?>>
71 Yi à sə cèp yè'sə bohòJudàs mo Saimʉ̀ Iskarəyà. Yi à rì də Judàs nə̀ nà'a mòk sə mvwe' ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə nə seŋ yi nà'.

7

Bwema Jisòs Bə Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ Mok Mərə Yi

1 Bum yè'sə ànə ca wes fana Jisòs sə gihi kɛ' mvwe' nze Galìli. Yi ànə ka ŋgòlòmvwe' nze Jùdiyà dzəm bʉ̀ʉsə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə làp mandzə̀ də wo zə yi.
2 Mvə̀k ànə à ye ŋga ŋkà'a bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo togə̀ yà' də ŋkà'a Duŋ yà'a kʉəp və̀ sə̀' laŋ.
3 Fana bwema Jisòs sə dʉk fa yi də nà'a lokok, nə lo mvwe' nze Jùdiyà, nə kə gʉ nsàap bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi sə gʉ̀ sə fo', ya bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yù mandzə̀ nà' sə̀ wo cu ma nà'nə ye jəŋ yàwo sə̀'.
4 Wo dʉk fa mali yi sə̀' də, <<Ŋwèe dzəm-a də bwìiŋ riŋ yi, kaco yi sə gʉ swihi kɛ' bum swihi yeŋ. Wù sə gʉ̀ bum yè'sə fana bòdə wu sə gʉ ya' mvwe' jəja ya bwìiŋ ye.>>
5 Bwema ye wèŋ ma, à sə kà yi sə̀' dzəm.
6 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Mvə̀k nə̀ ŋgòlònə ka bohòmʉ̀ yàm ntòkʉrə. Bohòwèŋ yàwèŋ, mvə̀k nə̀ fòlòoŋ kə̀kʉrə̀.
7 Bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə ka njo mòk ŋgòbɛ̀ŋ weŋ bʉ̀ʉ zeŋ tse'. Bohòmʉ̀ yàm, wo sə bɛ̀ŋ mʉ bʉ̀ʉsə̀ mʉ tsə̀' fagə̀ wo riŋriŋ də wo sə gʉ̀ bʉp.
8 Wèeŋ du lo yàwèŋ mvwe' ŋkà' nə ntɛ̀ŋ. Mʉ nə kà yàm ntòkok lòbʉ̀ʉsə̀ mvə̀k njàm nə ka ntòkʉrə.>>
9 Yi à dʉk vɛ'nə, nə cum mam yuye Galìli anə.
10 Bwema ye sə wèŋ à lòwes fana yi bɛ' lo yà'wèŋ sə̀'. Yi à sə gì swìhi gorə lòye sə fʉ̀ə̀ fʉ̀ə̀, yi à ka jəja lo.
11 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə làp yi mvwe' sə̀ wo à tse' ŋkàk sə. Wo sə fe'rə kɛ'cà də, <<Ŋwə̀ ànə yè'sə fòlɛ-ò?>>
12 Bwìŋ à sə cèp làrə kɛ'cà bə liŋ Jisòs sə wùriŋ. Mok sə dʉk də yi ŋwə̀ nə̀ bəboŋ. Mok bɛŋ də a mvwès, də nà' sə jə lòbwìŋ ma nə̀ bə jòŋ wèŋ.
13 Ŋwè à sə kà bə liŋ ye sə jəja taàŋ bʉ̀ʉsə̀ wo à sə wəp bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ.
14 Ŋkàk nə à kə̀ dzèŋ mok co mʉtsətsə'rə̀ fana Jisòs nə lo ye sə mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ mbwa.
15 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yuk, nə mərə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo sə cep də, <<Ŋwə̀ ènə a ka ŋwàak lʉ̀k yə'rə, nə sə rì nə bum vɛ'ɛ valɛ?>>
16 Ànə geŋ Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Bum sə̀ mʉ̀ sə yə'rə sə ka sə̀ yàm yeŋ, a sə̀ Nwì nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə.
17 A ye-a ŋga ŋwè dzəm də yi gʉ yusə̀ co Nwì kwa bə zeŋ fana aco yi riŋ sə̀' də yusə̀ mʉ̀ sə yə'rə sə və̀ bohòNwì, yà' ka yàm bə ŋàaŋ yàm yeŋ.
18 Ŋgòcèp bə nsàp ŋwə̀ nə̀ də mʉ yè'e ndàlɛ fana, a ye-a ŋga ŋwè sə cèp-a yumok bə ŋàaŋ sə̀ ye, vesùwèŋ riŋ də yi sə làp yà'sə mandzə̀ də bwìiŋ jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ ghaŋ. Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋgəŋgàŋ sə dzəm də wo kuksə ŋwə̀ nə̀ nà' tum yi fana vesùwèŋ riŋ sə̀' də yi ŋwə̀ nə̀ zìnə, yi sə kà bwìŋ yà'sə bəbòrə.

19 Wèeŋ ja'a-na yàwèŋ sə̀' è. Musì ànə fa weŋ lʉ̀k, ka yi yeŋ nɛ̀? Nə ye
də ŋwə nə mò'fis mʉtsətsə'rə wèŋ nə yi nòŋsəgə yà' lòoŋ bʉ̀ə̀. Njo nə
wèŋ sə làp mandzə̀ də wèeŋ zə mʉ kə bʉ̀ʉ yà?>>
20 Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à mà tə fo' sə wèŋ də, <<Hàva', yòŋsə̀ ze' mòk cu ndzə
tuhù ŋgà' nè'e tà. Wù sə ŋaŋa kènə, wù yə ŋga sə làp mandzə̀ ŋgòzə wu
ndà?>>
21 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ pwe' sə mərə də bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a gʉ̀ yu
maŋgəŋgèŋ nùmbu dzə̀.
22 Wèeŋ tsərə-a bə nzak kom fa bwe mbəmbam wèŋ tu è. Wèŋ rì də
Musì à tsə̀' də wu dzə mombam, nùmbu nə fwame' dzèeŋ, wù kom fa yi
tu nùmbu ànə. A zìnə də à ka yè'sə Musì dʉk to. Ànə gʉ to bum yè'sə
tàcicii avès sə̀ mantombì ŋkuŋ Musì sə və ye sə. Nə yeè nə də njo nə Musì
ànə cep vɛ'nə fana wèŋ sə kom fa wo tu sə bə sə̀ yà' kə̀ kʉ̀rə nùmbu dzə̀
wèŋ pwe', nə kà càsə̀.
23 A ye-a də wèŋ sə kom fa bwe awèŋ tu bə nùumbu dzə̀ wèŋ lòoŋ də
ya wèeŋ kà lʉ̀k Musì gʉ̀ bʉpsə̀, ye də mʉ̀ lùŋsə yàm ŋwə nə mim bə tu
nùmbu dzə̀, wèŋ jok bohòmʉ̀-ɛ bʉ̀ʉ yà?
24 A bə̀boŋ də wèeŋ dzəm-a ŋgòsak nzak, wèŋ kà ma mò'fis kʉ̀k mègù.
Wèŋ lap ja'a yusə̀ gʉgʉŋ sə̀ yà' cu sə tsətsə'rə̀ ànə pwe' ŋkuŋ nə cep.>>

Bwìŋ Sə Mərə Də Jisòos Ŋkum Ŋgà Gèm Bwìŋ Nə Àlɛ

25 Bʉ̀ʉ lak Jòrosalèm wèŋ mok à dʉk də, <<Nè'e ka ŋwə nə wo sə làp yi
də wo zə yi nə yeŋ à?
26 Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvə'nə̀ yi tə nè', nə sə cèp nə jəja, ŋwə nəmòk
kà yi yumok sə̀ fek lok è. Ye də bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ avès wèŋ dzəm mok laŋ
də yi yè'sə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə kènə va?
27 Megu ŋga'a kə də vesùwèŋ rì lak ŋwə ènə mvwe' sə̀ yi vəə, ŋga yusə
lɛ də Ŋkum nə və-a ye, ŋwè kà mvwe' sə̀ yi a vəə sə rì yuk fʉ̀'.>>
28 Jisòs ànə sə yə'rə mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə fana yi cep torə
fis də, <<Wèŋ də wèŋ rì mʉ, nə riŋ bə mvwe' lak am mwè pwe' è? Ye də
wèeŋ riŋ də mʉ̀ ka fɛɛŋ bə ŋàaŋ yàm və, mʉ̀ və̀ bə liŋ ŋwə nə yi ŋwə nə
zìnə nə. Wèŋ ka yi lɛ riŋ.
29 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ rì yi bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a tesə və̀ bohòyi, ŋga yi a tum və̀
mʉ sə̀' yi nə.>>
30 Bwìŋ à yuk bum sə̀ yi à cèp yè'sə, ntʉm yaaŋ mok vɛ'ɛ fana wo lap
mandzə̀ də wo ko yi. Mandzə̀ nə co ŋwè kə jwɛŋ gesə fʉk yi bə bo kà ye
bʉ̀ʉsə̀ à ye ŋga mvə̀k nə nje nə à ka ntòkʉrə.
31 Ànə geŋ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ dzəm bohòyi. Bʉ̀ʉ sə wèŋ sə dʉhʉ də,
<<Nè'e gù tsə gù lɛ Ŋkum nə bwɛ̀rɛ nsàp maŋgəŋgèŋ mòk cu fe'lə nə yi
ka nà' ntògʉ à?>>
32 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yuk də bwìŋ sə cèp làrə kɛ' bə liŋ Jisòs nə bə nsàp
mandzə̀ ànə fana wo lo kə kiŋ cù bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ mvwe'
mò'fis. Bə yà'wèŋ tumsə lo ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì wèŋ də yà'a kə ko və Jisòs
nə.
33 Ànə geŋ Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Mʉ nə cum kok vesùwèŋ mvə̀k
momjo fana mʉ̀ bwi foho lo fe'lə bohòŋwə nə yi a tum və̀ mʉ nə.
34 Wèeŋ nə lap mʉ, wèŋ kà mʉ yə bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə ye mvwe' sə̀ co wèŋ kà
fo' kə̀ dzèŋ to.>>

35 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə cèp kɛ'cà mʉtsətsə'rə wo də, <<Ŋkwa'kʉ̀ nè'e də yi nə lo bisə mvwe' sə̀ co vesùwèŋ kà yi yə yè'e ŋga a ma fò? A yè'sə də yi nə lo lakmvum nə kə cum bə bʉ̀ʉ avès sə̀ wo curə kɛ' fo', nə sə yə'rə bʉ̀ lakmvum sə wèŋ nà?
36 Yi cep mok sə̀' də vèes nə lap yi, nə kà yi yə. A nə kà mvwe' sə̀ yi cu sə sə̀' kə̀ dzèŋ to wèŋ, ŋga yi sə cu yà'sə fò? Bum sə̀ yi sə cèp yà' yà'sə dalɛ?>>
37 Nùmbu cok mbwè ŋkàk à dzèeŋ, nə̀ nà'a nùmbu nə ghaŋ nə. Jisòs lokok nùmbu ànə, nə cep torə də, <<A ye-a ŋga ntʉm sə sə ŋwə̀ nəmòk, ŋgèŋgàŋ və bohòmʉ̀, nə kə no.
38 Yà'a nə̀ ye mvə̀'nə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <A ye-a ŋga ŋwè dzəm-a bohòmʉ̀, ndzəp nə̀ nà' tse' lùŋ nə nə sə ki tesə ndzə ni'ì ŋgèŋgàŋ nduk yà'a.> >>
39 Yi ànə sə cep yè'sə bə yòŋsə̀ nə̀ Nwìi fagə̀ ŋwè nà' ŋga ŋwè dzəm bohòyi Jisòs nə. Ghà ànə à ye ŋga bwìŋ ka yòŋsə̀ nə ntòtse' bʉ̀ʉsə̀ Jisòs ànə ka ŋàaŋ ye sə̀ bohòTɛ̀' ye nə ntòjəŋ.
40 Mʉmvə̀'nə̀ wo à yuk bum sə̀ Jisòs a cèp sə fana bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rəə ŋgo bʉ̀ nə̀ wo ye fo' nə dʉk yàwo də, <<Zìnə, ŋwə̀ ènə lɛ ŋgà tsə̀' bum Nwì nə̀ yi ànə ye ŋgòkə̀ vəə nə.>>
41 Bòp ma mòk dʉk yàwo sə̀' də, <<Ŋwə̀ ènə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.>> Bòp mòk dʉk yàwo sə̀' də, <<Hai' nà'a ka yi nə yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ Ŋkum nə à ka ŋgòtesə mvwe' nze Galìli yeŋ.
42 Ŋwàk Nwì sə tsə̀' də Ŋkum nə nə tesə mvwe' ŋgwì bʉ̀ Devìd mvwe' lak Betèrèhem. Betèrèhem nə mvwe' sə̀ Devìd nə à sə cugə̀ fo'.>>
43 Ànə ye vɛ'nə fana bwìŋ ga'a cù ba bʉ̀ʉ Jisòs.
44 Bʉ̀ʉ mok wèŋ lap mandzə̀ də wo ko yi fana wo kà yi bə bo nə̀ bo jwɛ̀ŋ lok.
45 Dògarìi sə wèŋ à bwì foho lòbohòbʉ̀ʉ Faràsi bə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ sə wèŋ bo tu. Fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə wèŋ fek wo də, <<Wèŋ ka yi ko jə və bʉ̀ʉ yà?>>
46 Dògarìi sə wèŋ dʉk də, <<Vès ka ŋga ŋwə̀ nəmòk sə cèp nsàap bum mok co ŋgà' ànə yuk yuk.>>
47 Bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ dʉk fa yà' də, <<Wotoo, ye də yi bòrə weŋ yàwèŋ sə̀' laŋ à?
48 Wèŋ yə də ŋwə̀ nə̀ mò'fis mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ mantombì bə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ nə̀ də yi dzəm bohònà' cu yo à? Hai', ka yeŋ.
49 Dzəm megu bohòyi anə kwe' bʉ̀ nə̀ wo ka lʉ̀ʉk Musì riŋ yà'a. Wo pwe' cu bohòNwì bʉp.>>
50 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ànə ye mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ à ye Nìkòdemù nə̀ yi à kə̀ tsèŋ nòoŋ Jisòs ndzəmə̀ fa' nà'a. Nìkòdemù nə cep ye dʉk də,
51 <<A dʉk-a də a bɛ' tse' lʉ̀ʉk avès rərəŋ fana ye də kaco a sak nzak ŋwè ŋga ŋgèŋgàŋ ka fo' sə nze ŋgòcèp ye sə sə̀' yeŋ.>>
52 Wo à yuk vɛ'nə wo də, <<Wu cep vɛ'ɛ va co wu sə̀' ŋkwa'kʉ̀ nə̀ mvwe' nze Galìli mòk nə̀ a lak ŋwə̀ nə̀ a sə dʉk ènə ɛ? Dù kə̀ taŋ ja'a tsə'rə ŋwàk Nwì səmok. Yumok ka nja də ŋgà tsə̀' bum Nwìi nə kə̀ tesə mvwe' nzeŋgòŋ Galìli ye yuk.>>
[
53 Ànə geŋ ndàaŋwè pwe' lo la'à yi.

8

Wo Jə Và Ŋwà Mòk
BohòJisòs Də Nà' Ko Nto

1 Jisòs lo ye mvwe' nda mòk nə wo togə nà' də nda Olìp.
2 Tsok à rɛŋ, ŋga cu ntònə zəzòŋ fana Jisòs nə bwi foho lo fe'lə mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə sòmok. Bwìŋ pwe' à yù lòyi mbwa. Yi cum tsoŋ nze, nə sə yə'rə wo mʉmvwe' ndap Nwì nə.
3 Anə geŋ wo ko jəŋ və ŋwà mòk fo', də wo ko nà' ŋga nà' sə ko nto. Wo fis tes gesə lo yi mantombì mvwe' jəja. Anə ko jəŋ və yi yè'sə bʉʉ Faràsi bə ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉk wèŋ.
4 Bʉʉ sə dʉk fa Jisòs də, <<Cicà, wo ko ŋwà nè'e ŋga yi sə ko nto.
5 Nə ye də ŋwàk lʉʉk Musì sə tsə' də a ye-a ŋga wo ko ŋwè bə sàhà, wo tərə yi bə lìs tətè ŋgèŋgàŋ kpʉ. A ye-a wù yò, wù dʉk yòbə nsàp ènə da? >>
6 Wo à sə cèp yè'sə ŋgòyu'rə Jisòs cù. Jisòs à bʉhʉ tsə yuye sə nze, nə sə com sɛsə sənə mfəmfə bə ndubo.
7 Wo sə fek mali yi fo' tətè Jisòs nə cum kok mʉtsə, nə dʉk yà' də, <<Ŋwè nəmòok ye-a mʉtsətsə'rə wèŋ fa'nə, nè yi rì də yi ka bʉp tse' fana ŋgèŋgàŋ mak to vesə ŋwà ènə bə lìs yi.>>
8 Yi dʉk wes vɛ'nə, yi bʉhʉ tsoŋ sə' sə nze anə, nə sə com sèmok.
9 Wo ànə yuk ncèp ènə fana wo ye ŋgòcoho fo' təəŋ, təəŋ mò'fis, mò'fis, nə sə lo. A yè ŋgòtesə lòto ntòsə wo ŋkwàha bwìŋ tətè Jisòs à bwehe cu mègù mok fo' yìiyi bə ŋwà nə mvə'nə yi tə kok fo'.
10 Jisòs à lòkok cu kok mʉtsə sòmok, nə fek ŋwà nə də, <<Njɛ'gù, wo fò? Ŋwè nəmòk ka wu yumok gʉ à?>>
11 Ŋwà nə dʉk də, <<Tà, ŋwè nə mò'fis ka mʉ yumok gʉ lok.>> Jisòs dʉk fa fe'lə nà' də, <<Mʉ nə kà wu yàm yumok sə' gʉ. Dù lòyuyo, nə kəa cù bə ŋgògʉ bʉp.>>]

Jisòs Də Yi Marɛŋ Nà Sə Nzeŋgòŋ Nə

12 Jisòs à cèp fe'lə ncèp mòk sə' də, <<Mʉ marɛŋ nà sə nzeŋgòŋ nə mʉ. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk yù və mʉ, ŋgèŋgàaŋ nə tse' marɛŋ nà nà'a lùŋ nə zìnə nə. Yi nə kà sənə mandzəm gì.>>
13 Bʉʉ Faràsi wèŋ kə dʉk fa yi də, <<Wù sə ko fa ni' yògèm sə' wù. Ye də yusə wù sə cèp yà'sə yà' ka fàk tse'.>>
14 Jisòs nə cep ye də, <<A ye-a sə də mʉ sə ko fa ni' àm gèm sə mʉ fana mʉ riŋ də yusə yà' sə tesə kə cùhu mʉʉ zìnə. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉʉsə mʉ rì mvwe' sə mʉ a vəə, nə riŋ mvwe' sə mʉ sə lòo. Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka fo' riŋ.
15 Wèŋ bʉʉ sə sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ, wèŋ sə fʉhʉ ja'a bwìŋ mʉmvə'nə nzeŋgòŋ nə fʉhʉgə bum yàwo. Bohòmʉ yàm, fàak am ka ŋgòfʉhʉ bwìŋ yeŋ.
16 A də mʉ anə dzəm-a ŋgòfʉhʉ ŋwè, yusə mʉ cèp bə liŋ ŋgèŋgàŋ sə ye kəkʉrə kap. Yà'a vɛ'nə bʉʉsə mʉ sə kà mʉmʉ gʉ mègù, mʉ sə gʉ ves ŋàaŋ Tè' am nə yi à tum mʉ nə.
17 Yà' cu ndzənə ŋwàk lʉʉk awèŋ də, a ye-a ŋga bwìŋ ba sə cèp cù mò'fis bə yumok fana ye də yu yà'sə zìnə.
18 Ye də mʉ tə gèm àm, Tè' am nə yi à tum mʉ nə tə sə' gèem am.>>

19 Wo fek yi də, <<Tɛ̀' yònə fò?>> Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèŋ ka mʉ riŋ, nə kà Tɛ̀' am sə̀' rì. Wèŋ ànə riŋ-a mʉ, bwɛ̀rɛ də wèŋ rì Tɛ̀' am nə sə̀'.>>
20 Jisòs à cèp bum yè'sə ŋga yi cu mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ, mvwe' rum nə̀ wo kə̀ fagə̀ mbàam Nwì fo' nə. Yi ànə sə yə'rə bwiŋ vɛ'nə, ŋwə̀ nəmòk à ka yi ko bʉ̀ʉsə̀ mvə̀k nə̀ nje nə à ka ntòkʉrə.

Jisòs Də Kaco Ŋwè Lo To Mvwe' Sə̀ Yi Sə Lòo Sə Yeŋ

21 Jisòs à cèp fe'lə mok sə̀' də, <<Mʉ nə bisə yu am. Mʉ lòwes fana wèŋ lap mʉ, nə kà mʉ yə. Wèŋ kà mʉ yə vɛ'nə, wèŋ kpʉ maha mok sənə bʉp awèŋ. Wèeŋ nə kà mandzə̀ co wèŋ kə dzeŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ lòo sə tse' to.>>
22 Ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə fek bwi yàwo də, <<Yi də mvwe' sə̀ yi lòo, kaco vès kə dzeŋ to fo' yeŋ, ncèp ànə yà'sə da? A yà'sə də yi nə zə ni' ye à?>>
23 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ yàwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛn, Mʉ yàm ŋwə̀ nə̀ ma mʉbu.
24 Mʉ̀ tsə̀' weŋ də wèeŋ nə kpʉ maha bʉp sənə bʉp awèŋ. A zìnə də wèeŋ nə kpʉ li sənə bʉp awèŋ anə, ŋga a ye-a də wèŋ ka mʉ də mʉ nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə jəŋ na.>>
25 Wo fek fe'lə yi də, <<Wu yè'sə ndà?>> Jisòs dʉk də, <<Mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ tsə̀' fagə̀ weŋ səsa də mʉ yi nə.
26 Bum cu wùriŋ sə̀ aco mʉ̀ tsok weŋ də wèŋ gbʉ̀ nzak bə zeŋ. Tɛ̀' am nə̀ yi a tum mʉ nə, yi ŋwə̀ nə̀ zìnə. Bum sə̀ mʉ̀ sə tsòho fa kɛ' bwìŋ yè'e, a bum sə̀ yi a nìtsə̀' fa mʉ yà' yi.>>
27 Jisòs à sə cèp bohòwo, nə sə dʉk də, <<Ŋwə̀ nə̀ nà' à tum mʉ>> fana wo kà yàwo də nà' sə dʉk yà'sə Tɛ̀'ɛ nà' Nwì rɛɛ̀ŋ.
28 Fana Jisòs dʉk fe'lə də, <<Ghà nə̀ wèeŋ fis gesə lòmʉ̀ʉ Mo Ŋwè mʉtsə̀ ŋkuŋ fana wèŋ riŋ də a mʉ̀ nə. Wèeŋ nə riŋ sə̀' də mʉ kà yumok bə liŋ yàm gʉ̀gə̀. Bum sə̀ mʉ̀ cèp yà' pwe'fo', a sə̀ Tɛ̀' am nìtsə̀' fa mʉ yà' yi ŋkuŋ mʉ̀ cep.
29 Ŋwə̀ nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə, yi cu venə, yi ka mʉ mʉmʉ̀ me'rə mak bʉ̀ʉsə̀ mʉ gʉ̀ mègù yusə̀ yà' sə gʉ yi sə kwa.>>
30 Yi ànə cep vɛ'nə fana bwiŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ bʉʉŋ dzəm bohòyi.

Mofàk Jisòs Rìŋ Zìnə Nə

31 Ànə geŋ Jisòs nə cep bohòbʉ̀ʉ sə̀ yà'wèŋ dzəm bohòyi sə wèŋ də, <<A ye-a ŋga wèŋ sə bɛ' tse' gù ncèp àm nə fana ye də wèeŋ bwe fàha am zìnə zìnə.
32 A ye vɛ'nə fana wèŋ riŋ zìnə nə, zìnə nə nà' fiŋ me'rə weŋ sə̀'.>>
33 Bʉ̀ʉ sə wèŋ cep də, <<Vèes ŋgwì bʉ̀ Abràham, vès ka yàvès ŋkwɛ̀ŋ bohòŋwə̀ nəmòk cum yuk. Njo nə̀ wù sə dʉk də wo nə fiŋ me'rə vèes yè'sə nsàp nə̀ fò?>>
34 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ nè'e ŋkèm ncèp dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀gə̀-a bʉp, ye də yi cu yà'sə ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp.
35 Kaco mo ŋkwɛ̀ŋ cum mamgeŋ mʉ nda'à ŋkwà'ŋwə̀ ye nə̀ mvèsə̀ yeŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi nə cum mbwa mvèsəə mo ye.
36 Ye də a ye-a ŋga mo ye nə fiŋ me'rə wu, ye də wo fiŋ me'rə wu yà'sə laŋ bə nə̀ zìnə.
37 Mʉ̀ rì laŋ də wèeŋ ŋgwì bʉ̀ Abràham. Megu kə də wèŋ sə làp mandzə̀ də wèeŋ zə mʉ, bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ mʉ̀ sə cèep sə sə kà fʉ ntu'ù wèŋ ni lok.

38 Mʉ sə tsə' fa weŋ yusə mʉ a yə yà' bə lis bohòTɛ' am, wèŋ sə gʉ yàwèŋ sə' bum sə wèŋ a yə'rə jə sə' bohòtɛ'ɛ àwèŋ.>>
39 Wo dʉk fa yi də, <<Tàcici àvèes Abràham.>> Jisòs dʉk də, <<Anə ye-a də wèeŋ ŋgwì bʉ Abràham zìnə bwɛ̀rɛ də wèŋ sə gʉ bum sə' mvə'nə Abràham nə à sə gʉ̀ʉ.
40 Mʉ sə tsə' fa weŋ bum sə zìnə sə Nwì a nìtsə' fa mʉ fana wèŋ sə lap kə mandzə də wèeŋ zə mʉ wà ŋga mʉ ka weŋ yumok sə bʉp gʉ. Wèŋ à yuk yuk də Abràham à gʉ yuk nsàp yumòk vɛ'nə à?
41 Mʉ tsok fa weŋ də yusə wèŋ sə gʉ̀ yà'sə, a nsàp yu nə Tɛ' awèŋ nə zìnə nə gʉ̀gə̀ vɛ'nə.>>

Wo dʉk fa yi də, <<Vès ka bwe sàhà yeŋ, Tɛ' avèes Nwì yìlyi.>>
42 Jisòs dʉk sə' də, <<Ka vɛ'nə yeŋ, bʉ̀ʉsə Nwì anə ye-a Tɛ' àwèŋ bwɛ̀rɛ də wèŋ dzəm mʉ yàm sə'. Bʉsə mʉ̀ a tesə və bohòNwì. Mʉ̀ a ka bə liŋ yàm və, a bə liŋ ŋwə nə yi a tum və mʉ nə.
43 Mʉ̀ sə cèp bum, wèŋ kà ya' sə yuk bʉ̀ʉ yà? Wèŋ sə kà yuk bʉ̀ʉsə wèŋ ka wabə ŋgòrɛɛŋ bum sə mʉ̀ sə tsə' weŋ bə nsàp ŋwə nə mʉ̀ cu nə.
44 Wèeŋ yàwèŋ bwe tɛ' àwèŋ nə yi Satà nə. Wèŋ sə dzəm mègù ŋgògʉ̀ bum sə yà' sə bòtɛ' àwèŋ nə. Mvə'nə à yè yèe, tɛ' àwèŋ nə cu mègù ye ŋgà zə bwìŋ haaŋ kə wɛs ntinə. Yi kà yusə zìnə gʉ̀gə̀ bʉ̀ʉsə yi ka zìnə tse' lok fʉk nə mvèsə. Yi cu ŋgòcèp sə̀ yumok, yà' megu mvwès pwe' sə̀ mʉmvə'nə nsàp ŋwə nə yi cu nə. A yi nə̀ yi à cì' yèto kok mvwès cap yi.
45 Mʉ̀ sə cèp yàm ŋga'a zìnə fana wèŋ kà mʉ mok dzəm fa.
46 Aco ŋwə nəmòk mʉtsətsə'rə wèŋ fa'nə niŋtsok fa mʉ bʉp mòk nə mʉ̀ a gʉ̀ʉ à? Nə yeè nə vɛ'nə, mʉ̀ sə tsə' fa weŋ zìnə nə, wèŋ kà mʉ kə dzəm fa bʉ̀ʉ yà?
47 A ye-a ŋga ŋwèe ŋwəə Nwì, ŋgə̀ŋgàaŋ nə yuk ncèp nə Nwì nə. Njo nə̀ wèŋ sə kà mʉ yuk nə, bʉ̀ʉsə də wèŋ ka bwe Nwì yeŋ.>>

Jisòs Də Yi Gha' Abràham

48 Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə dʉk fa Jisòs də, <<Nà'a nsàp ncèp nə wù cèp ŋkuŋ vès riŋ də, vèes to-a wu də wu ŋwəə Sàmàriyà, nə dʉk də yòŋsə ze' mòk sə ŋaŋsə wu fana ye də vès ka bə jòŋ cep sə.>>
49 Jisòs nə də, <<Ze' mòk sə kà mʉ ŋaŋsə̀ lok. Mʉ̀ sə wəp yàm Tɛ' àm fana wèŋ sə kà mʉ yàwèŋ wəp lok.
50 Mʉ̀ sə kà mʉ̀ də bwìŋ jəŋ mʉ co ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ làp. Tɛ' am nə sə dzəm yi də bwìiŋ jəŋ mʉ vɛ'nə. Ncèp ènə, anə kə̀ sak rɛŋsə nà' ntsə'mòk Tɛ' am nə.
51 Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè noŋsə-a ncèp nə njàm nə fana ŋgə̀ŋgàŋ kà kpʉ bə lis yə yuk.>>
52 Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk fa fe'lə yi də, <<Ncèep cùu yo sə gʉ̀ yi ŋkuŋ vès riŋ zìnə də, sə ŋaŋsə wu ze'. Abràham à kpʉ, ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ nə kpʉ lo yàwo sə̀'. Ye də ncèp nə̀ wù cèp də ŋwèe noŋsə-a ncèp yò, ŋgə̀ŋgàŋ kà kpʉ yuk nà'a yà'sə da?
53 Co wù gʉ ghak Abràham nə̀ yi à kpʉ nə à? Ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à kpʉ yàwo sə̀', wù tsəm də wu yè'sə yu yà?>>
54 Jisòs cep fəsə mok sə̀' də, <<Wèŋ sə tsəm də mʉ̀ sə làp mʉ̀ də bwìiŋ kuksə mʉ co ŋwə nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ. A ye-a də mʉ̀ sə dzəm vɛ'nə mʉ̀ anə zìnə,

ye də yà' ye yusə wà. A Tɛ̀' am, nə̀ wèŋ sə to yi də yi Nwì àwèŋ nə, yi sə làp də bwìiŋ jəŋ mʉ vɛ'nə yi.
55 Nə ye də wèŋ sə to-a yi sə̀' də Tɛ̀' awèŋ fana wèŋ ka yi yà'sə riŋ. Mʉ̀ rì yi mʉ̀. A ye-a ŋga mʉ̀ dʉk də mʉ̀ ka yi riŋ fana mʉ̀ ye sə̀' ŋgà cì' mvwès co wèŋ. Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də mʉ̀ riŋ yi, nə sə noŋsə ncèp nə nje nə.
56 Tàcici awèŋ Abràham ànə kwa də yi nə ye mvə̀k nə̀ njàm nə. Yi ànə ye nà', nə kwa bə zeŋ vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ.>>
57 Bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk də, <<Wùu mʉmo nè'e, wù ka lùumŋgòŋ hum tàŋ ntòdzeŋ, nə ye va ŋkuŋ wù dʉk də wù à yə Abràham ɛ?>>
58 Jisòs dʉk də, <<Mʉ tsok fa weŋ zìnə nə̀ nà'a ŋkèm ncèp dʉk də, ŋkuŋ wo sə dzə Abràham ŋga <Mʉ̀ nə> mʉ yo.>>*
59 Mvə̀'nə̀ bwìŋ à yuk ŋga yi to liŋ ye də <Mʉ̀ nə> wo te'e lìs də wo təm zə yi bə zeŋ. Yi bisə fo' wà, nə kə yəəŋ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə lo yuye.

9

Jisòs GʉŋsəNgà LohòLis

1 Nùmbu mòk à ye ŋga Jisòs sə kɛ'kɛ' càa fana yi kə tseŋ ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo à dzə yi ŋga yi lohòlis.
2 Ngàa fàak Jisòs ànə ye ŋgà' nə fana wo to Jisòs də, <<Cicà>>, nə fek nà' də, <<Ànə gʉ bʉp yè'sə ndà ŋkuŋ lis ŋwə̀ nè'e loho nɛ? À gʉ̀ bʉp ma ye kè tɛ̀' ye kè yi bə tu ye ɛ?>>
3 Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Yiya ènə ka bʉ̀ʉ bʉp nə̀ ŋwə̀ mòk a gʉ̀ yi yeŋ. Lis ŋwə̀ ènə à loho vɛ'nə də ya ŋga bwìiŋ ye ŋàaŋ sə̀ Nwì mʉ ni'ì ŋwə̀ ènə.
4 Vesùwèeŋ gʉ tsoŋ fàak ŋwə̀ nə̀ yi tum mʉ nə ŋga cu tse' ntòmarɛŋ. Ndzəm sə vèə, nà'a seŋ-na fana, ŋwè kà yumok mok gʉ̀ to.
5 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ cu tse' sənə nzeŋgòŋ nə fana mʉ marɛŋ bohònzeŋgòŋ nə mʉ̀.>>
6 Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi te gesə nte sə nze, nə top ncàk mvwe' sə̀ yi te nte sə bə ndubo. Yi jwɛŋ jəŋ ncàak sə, nə yok gesə fa ŋgà' nə̀ jì lis nə mʉlisə̀.
7 Yi ànə yok wes fana yi dʉk fa nà' də, <<Dù lo sə mvwe' ndzəp Silòm, nə kə kwak si ca.>> (Liŋ sə̀ də Silòm yà'sə də Tumsə.) Ànə geŋ ŋgà' nə lo kə kwak si ye sə ca anə. Yi à kwak, nə bwi foho və ŋga lis mùhu yi laŋ, yi sə ye mok bum.
8 Bʉ̀ʉ sə̀ wo cu kʉəp mvwe' sə̀ yi cugə̀ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo rì yi də yi lɛɛŋgə̀ bum bʉ̀ʉsə̀ yi jì lis wèŋ à yə yi, nə mərə vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'. Wo dʉk də, <<Hàva', nè'e ka ŋgà' nə̀ yi cuuŋ mègù mvwe' mò'fis, nə sə lɛɛŋ bum bohòbwìŋ nə yeŋ è?>>
9 Bʉ̀ʉ mok wèŋ də, <<Ŋ, a yi;>> mok də, <<Hai' ka yi yeŋ. A ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi səsə nà' səsə.>> Wo à sə dʉhʉ vɛ'nə fana ŋgà' nə cep ye sə̀'. Yi dʉk də, <<Mʉ̀ ka sə səsə, mègù mʉ̀ nə.>>
10 Wo fek yi də, <<Wù gʉ̀ va ŋkuŋ lis yo muhu ɛ?>>

* **8:58 8:58** Liŋ sə̀ də <<Mʉ̀ nə>> yè'sə liŋ sə̀ Nwì à tsə̀' Musì də a liŋ ye (Taŋ Esodò3:14).

11 Yi də, <<Ŋwə nə wo togə yi də Jisòs nà'a mùk fa mʉ yà' yi. Yi top ncàk, nə yok fa mʉ yà' fo', nə dʉk mʉ də mʉ kə kwak si am sə sə mvwe' ndzəp Silòm. Mʉ̀ lo, nə kə kwak si sə ca fana lis am sə muhu.>>
12 Wo fek yi sèmok də, <<Ŋwə ànə fò?>> Yi də, <<Mʉ̀ ka riŋ.>>

Bʉ̀ʉ Faràsi Bə Ŋgà' Nə Jisòs À Mùk Fa Yi Lis Nə

13 Ànə geŋ wo ko jəŋ ŋgà' nə wo mùk fa yi lis nə, nə jəŋ lo yi bohòbʉ̀ʉ Faràsi wèŋ.
14 Yu səmook də, nùmbu nə Jisòs ànə top ncàk, nə muk fa ŋgà' ànə lis bə zeŋ nə à ye nùmbu dzə.
15 Bʉ̀ʉ Faràsi sə wèŋ fek ŋgà' nə yàwo sə̀' də nà' gʉ̀ va ŋkuŋ lis nà' muhu ɛ? Ŋgà' nə də, <<Yi yok fa mʉ lis sə bə ncàk. Mʉ̀ lo, nə kə kwak si fana lis am sə muhu.>>
16 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ dʉk də, <<Ŋwə nə yi gʉ̀ nsàp yu ènə, ka yi Nwì tumsə, bwɛ̀rɛ yi kà nsàp fàk nə ŋgòkə gʉŋsə ŋwè nùmbu dzə ènə gʉ̀; bʉ̀ʉsə̀ lʉ̀k sə kà vɛ'nə dzəm.>> Bòp bʉ̀ ma mòk dʉk yàwo də, <<Ŋwə ènə ye-a ŋgà gʉ̀ bʉp bwɛ̀rɛ yi gʉ to nsàp maŋgəŋgèŋ ènə ŋga yè va?>> Ànə ye vɛ'nə, bʉ̀ʉ sə wèŋ ga'a mok bòp ba.
17 Wo fek ŋwə nə yi mùhu lis nə də, <<Wo mùk lis-e sə yò, wù tsərə yòbə ŋwə nə yi mùk fa wu lis ànə da?>> Yi dʉk də, <<Mʉ̀ rì yàm də ŋwə ànə, yi ŋgà tsə̀' bum Nwì.>>
18 Bʉ̀ʉ Jus yè'sə wèŋ à ka də ŋwə ènə ànə ye to mantombì ŋgà jì lis dzəm. Fana wo kə to və ma bə tɛ̀'ɛ ŋgà' nə.
19 Ma bə tɛ̀' ye nə à kə̀ dzèeŋ fana wo fek yà' də, <<Nè'e mo àwèŋ à? A zìnə də mvə'nə̀ wèŋ à dzə yi, yi kà bum yəgə̀ à? Ye də yà' mùhu ŋga'a va?>>
20 Tɛ̀' bə ma nə dʉk də, <<Vès rì də nè'e mo àvès. Vès rì sə̀' də mvə'nə̀ vès à dzə yi, yi kà yumok yəgə̀.
21 Megu də vès ka ŋga'a mvə'nə̀ yi gʉ̀ ŋkuŋ nə sə yəə nə bum yè'e riŋ. Vès ka ŋwə nə yi mùk fa yi lis sə sə̀' riŋ. Yi ŋwə rìŋsə, aco wèŋ fek yi, yi cep bə cùu ye yi.>>
22 Ma bə tɛ̀' ye nə à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo à sə wəp ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Bʉsə̀ ànə ye ŋga bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ a cèp tes laŋ də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk cèp fis jəja də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə fana wo bɛ' fis gɛsə ŋgèŋgàŋ mʉmvwe' ndap pìriyà àwo nə.
23 Nà'a njo nə̀ tɛ̀' ye wèŋ à dʉk də, <<Yi ŋwə nə yi gʉ laŋ, fek yi, yi cep bə cùu ye>> nə.

24 Ànə geŋ wo to və ŋgà' nə sèmok, ŋga'a nə̀ kɛ̀' ba. Wo fek yi də, <<Kuksə Nwì, nə cep zìnə yò. Vès rì yàvès də ŋwə nə̀ wù də yi mùk fa wu lis ànə, yi ŋgà gʉ̀ bʉp.>>
25 Yi dʉk fa yà' də, <<Kè yi ŋgà gʉ̀ bʉp è, mʉ̀ ka yàm riŋ. Mʉ̀ rì mègù yàm yu nə̀ mò'fis dʉk də, mʉ̀ ànə ye to mantombì ŋgà lohòlis fana ŋga'a nè'e, mʉ̀ sə yə yu am mok bum.>>
26 Wo fek mali yi sə̀' ŋkuŋ də, <<Yi gʉ̀ fa wu lis sə va ŋkuŋ yà' muhu ɛ?>>
27 Yi dʉk fa yà' də, <<Mʉ̀ tsə̀' weŋ mvə'nə̀ yi gʉ̀ nə fa' laŋ, wèŋ bɛŋ ŋgòdzəm. Wèŋ də mʉ sə tsoho fa mali weŋ sèmok bʉ̀ʉ yà? Kàmòk wèeŋ nə sə lap sə̀' mandzə̀ ŋgòbʉ̀ʉŋ bwe ye wèŋ àlɛ'.>>

28 Yi ànə dʉk wo vɛ'nə fana wo yak yi də, <<Ŋyàm, wu mo ŋgà fàk ye wù, vèes yàvès bwe fàak Musì.
29 Vès rì də Nwì ànə cep yuk bə Musì, vès ka mvwe' sə ŋkwa'kʉ̀ ànə tesə və ye yà'sə riŋ.>>
30 Ŋgà' nə lis mùhu nə à yuk vɛ'nə yi də, <<Kwɛ'fòŋgʉrì! Co ŋwè muk fa mʉ lis vɛ'ɛ, wèŋ dʉk də wèŋ ka mvwe' sə yi tesə vəə riŋ è?
31 Vesùwèŋ rì də kaco Nwì fa ŋàaŋ ye bohòŋwə nə yi ŋgà gʉ̀ bʉp yeŋ. Yi fa mègù ŋàaŋ ye bohòbʉ̀ʉ sə wo kùksəgè yi, nə sə gʉ yi kwa wèŋ.
32 Nzeŋgòŋ nə à yè yèe, ŋwè ka də wo à dzə ŋwə nəmòk ŋga yi sə kà bum yə fana ŋwə nəmòk kə muk fa yi lis yuk yuk.
33 Yà' nòjəja də ŋwè ènə tesə və bohòNwì. Anə ka-a vɛ'nə yeŋ bwɛ̀rɛ yi gʉ to nsàp yu nə yi gʉ̀ ènə ŋga yi yè va ŋkuŋ?>>
34 Bʉ̀ʉ sə wèŋ də, <<Kàcò, wùu mo nə wo à dzə wu sənə bʉp wà, wù sə dʉk də wu yə'rə ves yumok kènə.>> Fana wo bɛ' fis gɛsə yi mʉmvwe' ndap pìriyà àwo nə.

Bʉ̀ʉ Sə Wo Bèŋ-a Ncèp Nwì, Ye Də Wo Ŋgàa Jì Lis

35 Anə geŋ Jisòs yuk də wo bɛ' fis nà' mʉmvwe' ndap pìriyà àwo nə laŋ. Yi lap kɛ'cà nà' tètè yi kə tseŋ nà', nə fek nà' də, <<Wù dzəm bohòyi Mo Ŋwè à?>>
36 Ŋgà' nə dʉk də, <<Tà, Mo Ŋwè nə yè'sə ndà ya mʉ dzəm bohòyi ɛ.>>
37 Jisòs dʉk fa fəsə yi də, <<Wù yə yi laŋ. Wù sə cèp yè'sə sə' wenə.>>
38 Yi à yuk mvə'nə Jisòs dʉk vɛ'nə fana yi dʉk də, <<Tà, mʉ̀ dzəm bohòwù.>> Yi à dʉk vɛ'nə, nə təəŋ sə nze kə mantombìi Jisòs anə bə tumfərə.
39 Jisòs nə cep də, <<Mʉ̀ à və sə nzeŋgòŋ fɛŋ ŋgòsak gàpsə bʉ̀ʉ sə wo dzəm bohòNwì bə sə wo ka bohòyi dzəm. Mʉ̀ à və ŋgògʉ̀ bʉ̀ʉ sə wo ləlohòlis wèeŋ ye bum, nə gʉ sə wo tsəm də wo sə yə bum wèeŋ loho lis.>>
40 Bʉ̀ʉ Faràsi mok wèŋ sə wo à ye fo' ànə yuk ncèp ènə fana wo fek Jisòs nə də, <<Ye də wù sə dʉk yè'e də vèes ləlohòlis à?>>
41 Jisòs dʉk fəsə fa wo də, <<Anə ye-a də wèeŋ ləlohòlis bwɛ̀rɛ də wèŋ ka nzak tse'. Wèŋ nə sə dʉk nə də lis awèŋ cu fo', də wèŋ sə yə bum bə zeŋ fana ye də wèŋ cu bə nzak mʉ tuhù wèŋ.

10

Ganakʉ̀' Nə Bəboŋ Nə

1 <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ zìnə nə nà'a ŋkèm ncèp də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòni mʉmvwe' ŋka' nsùŋgaŋ, yi me'rə noŋsə ncùu sə, nə kə kok ca mvwe' sə zok fana ye də ŋgèŋgàaŋ ŋgà yə.
2 Ŋwə nə yi ni ye mvwe' ncùu ŋka' sə, yi ganakù' nə yi.
3 Ŋwə nə yi sə sòŋka' sə nə muk fa ŋwə ànə ncùu ŋka' sə. Nsùŋgaaŋ sə ye sə riŋ ŋgì ye mvə'nə yi sə to yà' bə liŋ fana yà' sə yuŋ lo yi mvwe' sə yi sə lòo.
4 Yi fis və wes yà' sə mbiŋ fana yi to mantombì, nsùŋgaaŋ sə yuŋ yi bʉ̀ʉsə wo rì ŋgì ye nə.
5 Kaco wo yuŋ lo ŋwè nə yi ŋkʉ̀ìŋ yeŋ. Wo nə caŋ nsàp ŋwə ànə caa bʉ̀ʉsə wo ka ŋgì ye nə riŋ.>>

6 Jisòs ànə mak fa wo gbʉ' ènə fana wo kà bə zeŋ rɛèŋ lok.
7 Ànə geŋ fana Jisòs nə dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə tsə' weŋ zìnə nə nà'a
ŋkèm ncèp dʉk də mʉ yè'e ncùu ŋka' nsùŋgaaŋ sə.
8 Bʉ̀ʉ mok sə wo à və̀ to mantombìi mʉ̀ ya'a pwe'fo' ŋgàa yə̀ wèŋ,
nsùŋgaaŋ sə wèŋ kà wo sə̀ yuk təp.
9 Mʉ ncùu sə mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi ni cà-a bohòmʉ̀ fana ŋgə̀ŋgàŋ kà ŋgə' mok
yə. Yi nə sə nikok, nə sə tesə mvə'nə̀ yi dzəm. Yi nə ye ŋgaŋ co yi zʉ, nə
zʉ, nə ze'.
10 Ŋgà yə̀ə vàgə̀ ye ŋgòyə̀ə, nə zə, nə ye ŋgògʉ̀ bʉpsə bʉpsə. Bohòmʉ̀
yàm, mʉ̀ a və̀ də ya bwìiŋ tse' lùŋ, də ya wo tse' lùŋ ènə nduk nə nduk.
11 <<Mʉ ganakù' nə̀ bə̀boŋ nə. A ye-a də ŋwèe ganakù' nə̀ bə̀boŋ fana
yi nə dzəm də yi kpʉ mʉ tuhù nsùŋgaaŋ ye sə.
12 Ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk ye də ya wo lak yi mbàm, yi ka ganakù' nə yi yeŋ, nə
kà ŋgà nsùŋgaaŋ sə sə̀' ye fana yi sə fàk mègù ye mbàam ye. Nsàp ŋwə̀
ànə yə-a ŋga nàm nə̀ bʉp sə və̀ə, yi so bo bə caŋ, nə me'rə tes nsùŋgaaŋ
sə fo'. Nàm nə̀ bʉp nə nə ko zʉ nsùŋgaaŋ mok, nə bɛ' samsə mok.
13 Ŋwə̀ nə̀ wo sə làk yi ye mbàm ènə ca vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ka yi bə nsùŋgaaŋ
sə yaaŋ, yà' ka sə̀ ye ndzə bohòyi yeŋ.
14 Mʉ ganakù' nə̀ bə̀boŋ nə. Mʉ̀ rì nsùŋgaaŋ am, wo riŋ mʉ yàwo sə̀'.
15 Yà' mègù co mvə'nə̀ Tɛ̀' am rì mʉ, mʉ̀ riŋ yi sə̀'. Mʉ yàm yəyərə
ŋgòkpʉ mʉ tuhù nsùŋgaaŋ sə wèŋ.
16 Mʉ̀ tse' nsùŋgaaŋ am mok sə̀ wo ka bə bòp nè'e mvwe' mò'fis cum. A
bə̀boŋ də mʉ jəŋ benə və tsoŋ wo mvwe' mò'fis. Wo nə yuk ŋgì àm fana
wo benə mvwe' mò'fis, nə tse' sə̀' ganakù' nə mò'fis.
17 <<Tɛ̀' am dzəm mʉ bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə dzəm də yòŋsə̀ àm nə lo gɛsə ntɛ̀ŋ
ya a kə̀ ləsə nùu, mʉ tse' fe'lə nà' sə̀mok.
18 Ka də ŋwə̀ nəmòk sə fèp jə nà' ndzə bohòmʉ̀ anə bə ŋàŋ yeŋ. Mʉ̀
mè'rə nà' mʉ̀ bə bo am. Mʉ̀ tse' ŋàaŋ sə̀ co mʉ̀ fis me'rə yòŋsə̀ àm nə, nə
tse' ŋàaŋ sə̀ aco mʉ te' lokoksə fe'lə nà' sə̀'. Tɛ̀' am nə a fa ŋàŋ yi də mʉ
gʉ vɛ'nə.>>
19 Yi ànə cep vɛ'nə fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀ wo à yuk ncèp ènə wèŋ à gà'a
bòp ba.
20 Bòp ma mòk à sə dʉk də, <<Ŋgà' ànə ŋgà ŋaŋ, yi tse' yòŋsə̀ ze' ndzə
ni'ì yi. Vesùwèŋ sə yu'rə yiskok bohòyi yè'sə yà?>>
21 Bʉ̀ʉ mok sə dʉk yàwo də, <<A ye-a ŋga ŋwè tse' yòŋsə̀ ze' ndzə ni'ì
yi, kaco yi cep to nsàap bum sə̀ ŋwə̀ nè'e sə cèp yè'e lɛ yeŋ. Aco yòŋsə̀
maze' muk to fa bwìŋ lis yè'sə va?>>

Bwìŋ Bèŋ Jisòs Njo Nə̀ Yi Də Yi Mo Nwì

22 Mvə̀k ànə dzeŋ nə̀ ŋgògʉ̀ ŋkà'a sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ togə̀ yà' də Hànukà*.
Ànə ye mvə̀k mbʉ̀ŋ.
23 Mvə̀k ànə à ye nùmbu mòk ŋga Jisòs sə gìhi kɛ'cà sə mandap Nwì nə̀
ghaŋ nə. Wo à sə to mʉmvwe' nə̀ yi à sə gìhi fo' nə də, <<Mbandap nə̀
Sòlomù.>>

* **10:22 10:22** A ye ŋkà'a sə̀ wo à sə tsərə mvə'nə̀ wo à rɛŋsə fəsə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bʉ̀ʉsə̀
ŋkum bʉ̀ lakmvum wèŋ mòk ànə gʉ bʉpsə nà' mvə'nə̀ yi à sʉə ŋgùnaŋ mbwa.

24 Bu̱u̱ Jus wèŋ ànə kə maŋ fo' sə'. Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes
cum mam kəko' vəm vɛ'nə tətè kə dzeŋ sè ŋkuŋ ɛ? A ye-a də wu Ŋkum
ŋgà gèm bwìŋ nə, wù tsok rɛŋsə fa-a ves le.>>
25 Jisòs du̱k fa wo də, <<Mu̱ a tsə' weŋ laŋ, megu də wèŋ kà mu̱ dzəm
fa. Fàak sə mu̱ sə gu̱ yà' bə liŋ Tɛ̀' am sə, sə nìtsə' fa weŋ nsàp ŋwə nə
mu̱ cu nə sə̀'.
26 Bə yà'sə pwe', wèŋ sə kà mu̱ də mu̱ Ŋkum nə dzəm fa bu̱u̱sə wèŋ ka
nsùŋgaaŋ am yeŋ.
27 Nsùŋgaaŋ sə̀ yàm rì ŋgì àm. Mu̱ riŋ wo sə̀', fana wo sə bɛ' və mu̱.
28 Wo bɛ' və mu̱ vɛ'nə, mu̱ fa wo lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk. Wo nə kà
sə̀ kpu̱ yuk. Kaco ŋwə nəmòk fep fis to wo ndzə bohòmu̱ anə sə̀' yeŋ.
29 Tɛ̀' am nə yi a fa yà' ndzə bohòmu̱ nə, yi yam càsə ndàaŋwè pwe' yi.
Ye də kaco ŋwə nəmòk fep fis to wo ndzə bohòTɛ̀' am nə yeŋ.
30 A vɛ'nə bu̱u̱sə mu̱, ves Tɛ̀' am nə, vès mègù mò'fis.>>
31 Bu̱ ŋkwàha bu̱u̱ Jus wèŋ sə à yuk mvə'nə yi cèp vɛ'nə fana wo te' lìs
sə̀mok də wo təm zə yi fo'.
32 Jisòs a yə vɛ'nə, yi du̱k fa wo də, <<Wèŋ a yə fàak sə̀ bə̀boŋ sə̀ mu̱ a
gu̱ yà' bə liŋ Tɛ̀' am laŋ. Bum sə̀ mu̱ a gu̱ yà'sə pwe', nə̀ nà'a bu̱p nə̀ wèŋ
sə̀ də wèeŋ təm zə mu̱ bu̱u̱ zeŋ nə yè'e nə̀ fò?>>
33 Bu̱u̱ sə wèŋ də, <<Vès sə kà wu bu̱u̱ bum sə̀ bə̀boŋ sə̀ wù a gu̱u̱ təm
zə. Vès də vèes zə wu njo nə̀ wù sə gu̱ bu̱psə liŋ Nwì. Wù mègù ŋwè nə̀
ŋwè wà, wù sə lap də wu gu̱ ni' yòdə wu Nwì bu̱u̱ yà?>>
34 Jisòs du̱k fa wo də, <<Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk lu̱u̱k awèŋ
də, <Mu̱u̱ Nwì, mu̱ du̱k də wèeŋ nwì wèŋ.>
35 Vesùwèŋ rì sə̀' də ŋwàk Nwì nə nà'a zìnə, nà'a kà kupsə̀gə̀. Ye də a
ye-a ŋga Nwì du̱k də bu̱u̱ sə̀ wo yuk ncèp ye nə wèeŋ sə̀' co yi,
36 njo nə̀ mu̱ du̱k yàm də mu̱u̱ mo Nwì, wèŋ sə də mu̱ gu̱ bu̱psə liŋ Nwì
nə bu̱u̱ yà? Mu̱ nə̀ Tɛ̀' am nə a cok noŋsə mu̱, nə tumsə vesə sə nzeŋgòoŋ
fɛŋ nə.
37 A ye-a də mu̱ sə kà nsàap fàak Tɛ̀' am sə gu̱, wèŋ kà mu̱ dzəm fa anə
ntɛ̀ŋ.
38 A ye-a ŋga wèŋ yə də mu̱ sə gu̱ fàak sə̀ Tɛ̀' am sə fana ye də wèeŋ sə
dzəm bohòmu̱ bu̱u̱ fàak sə, ŋga wèŋ sə dzèeŋ-a yusə mu̱ sə cèep sə na.
Yà'a ye vɛ'nə fana wèŋ rɛɛŋ də Tɛ̀' nə bə Mo ye nə mò'fis, Mo nə ye bwi
bə Tɛ̀' nə sə̀' mò'fis.>>
39 Bu̱u̱ sə wèŋ lap də wo ko yi fana Jisòs swɛ'ɛ tesə ndzə bohòwo wà.
40 Ànə geŋ Jisòs bwi foho lo, nə kə to fe'lə ndzəp Jòridàŋ. Yi lo, nə kə
cum mvwe' sə̀ Jon à sə bàptɛsə to bwìŋ fo' yà'a.
41 Bwìŋ à kə̀ tsèŋ yi fo' vɛ'ɛ wùriŋ. Bu̱u̱ sə wèŋ sə du̱hu̱ də, <<Jon à ka
maŋgəŋgèŋ mòk co nà' gu̱ ves a tsəm də a tumsə vè yi Nwì gu̱ yuk. Megu
kə də bum sə̀ yi Jon nə à cèp yà' bə liŋ ŋwə nè'e pwe'fo' a bu̱u̱ŋ və̀ zìnə
laŋ.>>
42 Ànə geŋ bwìŋ dzəm bohòJisòs fa'nə ŋku̱u̱ŋntɛ̀ŋ.

11

Jisòs Tse' Ŋàaŋ Sə̀ ŋgòLòkoksə Ŋwè Mvwe' Kpu̱

1 Ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak Betanì nə̀ liŋ ye à ye də Lasorò. A ye nùmbu mòk yiyaŋ ko yi. A ye ŋga yi tse' njɛ̀'ɛ ye ba. Liŋ awo à ye də Matà bə Mèri. Njɛ̀'ɛ ye sə à sə cugə̀ sə̀' mvwe' lak Betanì anə.
2 Mèri nə̀ moma ye Lasoròà sə ya ènə, a yi nə̀ yi à yok Tà Jisòs bə làmindà, nə sə yisə fa nà' kù bə nùəmtu ye nà'a.
3 Bʉsə̀ Lasoròà sə ya fana Mèri bə Matà tirə gesə lo Jisòs də, <<Tà, ŋgɛ' ntʉm yòLasorònòyiya nə̀ bʉp.>>
4 Jisòs nə ànə yuk ntirə̀ ènə fana yi dʉk də, <<Yiya ènə nə kà bə kpʉ kə̀ lə̀. Yiya ènə və̀ də ya bwìiŋ nə ye ŋàaŋ Nwì bə zeŋ fana nə ye ŋàaŋ Mo Nwì nə sə̀' bə zeŋ.>>
5 Jisòs à dzəm Matà bə moma ye Mèri, nə ye Lasoròsə̀'.
6 Mvə̀'nə̀ yi à yuk ntirə̀ nə̀ də Lasorònòyiyaŋ fana yi cum mam mali mvwe' sə̀ yi à ye sə mʉnə nùumbu ba sə̀ ŋkuŋ.
7 Nùumbu sə̀ ba sə à càa fana yi dʉk fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Vesùwèeŋ bwi foho lo fe'lə mvwe' nze Jùdiyà sə̀mok.>>
8 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ mərə. Wo də, <<A ndòmòk kènə Cicà, bʉ̀ʉ Jus wèŋ a də wo təm zə wu fa'nə bə lìs, wù də a bwi foho lo fo' sə̀ ŋkuŋ ŋgòlàp yà?>>
9 Jisòs dʉk də, <<Tsok rɛŋgə̀ nə̀ zəzòŋ haaŋ nùm kə ca co. Ŋwə̀ nə̀ yi gì-a ŋga cu lì ntòmarɛŋ, yi nə kà nduk gbʉ̀, bʉ̀ʉsə̀ marɛŋ nə̀ sə nzeŋgòŋ nə nà'a bohòyi yo.
10 Ŋwə̀ nə̀ yi gì ye ndzəmə̀ fana yi nə gbʉ bʉ̀ʉsə̀ yi ka marɛŋ tse'.>>
11 Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi naaŋ gesə fe'lə mòk sə̀' də, <<Ŋgɛ' àvès Lasoròsə dzəm lo. Mʉ nə geŋ fo' ŋgòyèmsə yi.>>
12 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ dʉk də, <<Tà, a ye-a də lo ko yi laŋ, ye də yiya ye nə nə me.>>
13 Wo à sə dʉk vɛ'nə ŋga wo sə tsəm yàwo ŋgwàaŋ də Jisòs də Lasoròsə dzəm lo nə̀ bwìiŋ dzəmgə̀ nà'a. Kàmfirə Jisòs dʉk ye'e də Lasoròkpʉ ciŋ nə̀ ciŋ.
14 Ànə geŋ Jisòs tsok rɛŋsə fa wo mok jəja də, <<Lasoròkpʉ laŋ.>>
15 Yi dʉk fe'lə sə̀' də, <<Mʉ̀ sə kwa də mʉ̀ a ka fo' ye bʉ̀ʉsə̀ bum yè'sə rɛŋsi bohòwèŋ bʉ̀ʉsə̀ yà'a nə gʉ weŋ ŋgònaaŋ tu bohòmʉ̀.>> Fana yi dʉk ləsə də, <<Wèeŋ lokok, a lo kə ye yi.>>
16 Tomos nə̀ wo à sə togə̀ yi də, <<Mofɛs>>, nə̀ yi sə̀' mo fàk Jisòs nə dʉk fa mok sə wèŋ də, <<Wèeŋ ca, a bɛ' lo yi ya a kə kpʉ vesi wèŋ bəbɛ'.>>
17 Jisòs à kə̀ dzèŋ Betanì anə fana wo tsok yi də a ntinə nùumbu kwè mvə̀'nə̀ wo a tuuŋ Lasorò.
18-19 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à ye'e Jòrosalèm, nə və Betanì anə vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ ŋgòkə̀ cèpsə Matà bə Mèri kpʉ moma awo nə. Ŋgòyè'e Jòrosalèm, nə lo Betanì ka səsap yeŋ. Yà' mègù co kìlometà tɛ' vɛ'ɛ.
20 Matà à yuk də Jisòs sə vəə fana yi tesə, nə kə tseŋ nà' mandzə̀. Mèri à cu mam ye mʉ nda'à.
21 Matà ànə ye Jisòs fana yi dʉk fa nà' də, <<Tà, a ye-a də wù a ye-a fɛn, də bwɛ̀rɛ moma am a ka kpʉ.
22 Fana mʉ̀ rì sə̀' də, a mègù-a sə̀ ŋga'a nè'e aco Nwìi nə fa wu yusə̀ wù fek yi yà' pwe'fo'.>>
23 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Moma yo Lasoròo nə lokok mvwe' kpʉ sə.>>

24 Matà nə dʉk də, <<Mʉ̀ rì də nùmbu nə̀ nzeŋgòŋ nə nə me ŋga ndàaŋwè pwe' sə lokok mvwe' kpʉ fana yi nə lokok ye sə sə̀'.>>
25 Jisòs dʉk də, <<Mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ lòkoksəgə̀ bwìŋ mvwe' kpʉ, nə ye də mʉ gùgə̀ də bwìiŋ cum ŋwʉm sə̀' mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohòmʉ̀, a ye-a sə̀ də yi kpʉ laŋ fana yi nə̀ cum malì fo' ŋwʉm.
26 Ŋwə̀ nə̀ yi cu-a ŋwəm, nə dzəm bohòmʉ̀ fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə kà kpʉ yuk. Wù dzəm laŋ də ncèp ènə zìnə à?>>
27 Yi dʉk fa Jisòs nə də, <<A zìnə Tà. Mʉ̀ dzəm laŋ də wu Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə ye Mo Nwì, nə̀ Nwì à dʉk də yi nə̀ tum vèsə sə nzeŋgòŋ nə.>>
28 Matà nə ànə cep wes vɛ'nə fana yi lo, nə kə to moma ye Mèri. Yi larə fa Mèri nə də, <<Cicà və̀ laŋ, yi sə to wu.>>
29 Mèri ànə yuk vɛ'nə fana yi kurə lokok nə̀nàk, nə kə tseŋ Jisòs nə.
30 Ànə ye yà'sə ŋga Jisòs ka mʉ ntòlak anə ntòkə ni. Yi à cu ntòmvwe' sə̀ Matà anə kə tseŋ yi sə.
31 Bʉ̀ʉ Jus sə̀ bə yà'wèŋ à cu mʉ nda'à, sə̀ wo à və̀ ŋgòcèpsə wo kpʉ sə à yə mvə̀'nə̀ Mèri à kurə tesə fana wo yuŋ yi. Wo à bɛ' lòyi bʉ̀ʉsə̀ wo à sə tsəm də kàmòk yi sə lòŋgòkə̀ wa mvwe' sèe Lasoròsə.
32 Mèri nə à lò, nə kə dzeŋ mvwe' sə̀ Jisòs cu sə. Yi à yə Jisòs nə fana yi gbʉ tsoŋ sə ŋgʉ kùu nà' anə sə nze, nə sə cep də, <<Tà, wù anə ye-a fɛŋ bwèrɛ moma am a ka kpʉ.>>
33 Jisòs ye mvə̀'nə̀ Mèri sə wa. Bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à ye fo' bə Mèri nə wèŋ sə waŋ kɛ' sə̀' ŋgùŋ fana ntʉm bʉp yi vɛ'ɛ wùriŋ co wù kà fʉ̀'.
34 Yi fek yà' də, <<Wèŋ a tuuŋ yi ma fò?>> Wo dʉk də, <<Tà, vəə kə̀ ja'a yòo mvwe' sə è.>>
35 Jisòs waŋ.
36 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye fo' sə wèŋ à yə vɛ'nə fana wo dʉk də, <<Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvə̀'nə̀ yi a dzəm Lasorònə è.>>
37 Bòp bʉ̀ mòk sə dʉk yàwo də, <<Nè'e ka yi nə̀ yi a mùk fa ŋgà' nà'a lis nə yeŋ à? Anə ye co yi kà də Lasorònə kà kpʉ gʉ̀ à?>>
38 Ntʉm à bʉp malì Jisòs nə wùriŋ səmok fana yi lo mvwe' sə̀ wo a tuuŋ Lasoròsə. Sèe sə à ye co mvòk, wo jəŋ lìs, nə dzərə lok ncùu sə bə zeŋ.
39 Á wès fo' Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ dzərə fis gɛsə lìs ànə fo'.>> Matà nə̀ yi njè'ɛ Lasorònə̀ yi a kpʉ nə dʉk də, <<Anə rəm nə̀ bʉp Tà. Wù rì də a ntinə nùumbu kwè mvə̀'nə̀ wo a tuuŋ yi.>>
40 Jisòs dʉk fa yi də, <<Mʉ̀ anə tsok fa wu fa' də wu dzəm-a bohòmʉ̀, wù ye ŋàaŋ Nwì bə lis àlaa.>>
41 Wo dzərə fis lìs nə. Jisòs bʉʉŋ kʉk gesə lo mʉbu, nə dʉk də, <<Mʉ̀ kwasə wu Tè', bʉ̀ʉsə̀ wù yuk mʉ laŋ.
42 Mʉ̀ rì sə̀' də wu yukgə̀ mʉ ghà nə̀ fòlòoŋ. Megu də mʉ̀ sə cèp nə̀ ŋga'a nè'e njo tu bʉ̀ʉ sə̀ wo tərə yè'e, də ya wo dzəm zìnə də wù a tum və̀ mʉ tsenə anə wù.>>
43 Yi ànə cep wes me vɛ'nə fana yi cep fe'lə mok bə ŋàŋ də, <<Lasorò, lòkok tesə və.>>
44 Lasorònə̀ yi à kpʉ nə lokok tesə və sə̀ ghà ànə. Á ye ŋga wo kì bo ye bə kùu ye wèŋ bə cə̀k. Wo à kì lok si ye bə cə̀k sə̀'. Jisòs nə dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ wo ye fo' sə wèŋ də, <<Wèeŋ fiŋ me'rə yi lo.>>

Wo To Làm Mʉtùhù Jisòs
(Mat. 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

45 Bùʉ sə wo à bɛ' lòMèri sə pwe'fo' à ye bum sə Jisòs à gʉ sə fana bwìŋ ŋkùuŋ dzəm bohòJisòs nə.
46 Ànə geŋ bùʉ mok wèŋ ye'e jəŋ fo', nə kə tseŋ bùʉ Faràsi wèŋ, nə tsoho fa yà' bum sə Jisòs gùʉ sə làaŋ.
47 Wo à yuk yà' fana bùʉ Faràsi sə bə ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ wèŋ to benə bʉ ŋkwàha bùʉ Jus sə fo', bə yà'wèŋ kə cum yiskok kaŋsurù. Wo à kə cu fana wo dʉk də, <<Vesùwèeŋ nə gʉ va? Bʉsə wèŋ rì də ŋgà' ànə sə gùhʉ bum maŋgəŋgèŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
48 À ye-a ŋga a mè'rə yi də yi sə gʉ mali vɛ'nə fana anə kà tètè ye ŋga bwìŋ pwe'fo' bʉuŋ dzəm wes bohòyi də yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə zìnə laŋ. À kə ye-a vɛ'nə fana a riŋ də ŋgə' kə tsèŋ ves laŋ bùʉsə bùʉ lak Rumà wèeŋ nə və kə kʉəmsə mak ndap Nwì àvès nə, nə bʉpsə lak avès sə sə'.>>
49 Ŋwə nəmòk à ye fo' nə liŋ ye à ye də Kayofàs. Yi ànə ye ŋkum ŋgà fa satikà' ghà ànə yi. Yi à lòkok ye, nə cep də, <<Bùʉ am, wèŋ ka yusə yà' cu sə tsətsə'rə fɛɛŋ riŋ!
50 A ye-a bə ŋkərə nə njàwèŋ, wèŋ tsəm də ka bèboŋ də ŋwə nə mò'fis kpʉ lɛ yi nə noŋsə bwìŋ pwe' tsəm à? Kè bòghak weŋ yàwèŋ də wo zə wes lak àvès sə pwe' ɛ?>>
51 Bum sə yi à cèp yè'sə, yi à ka yà' yi tsərə kok, à ye ŋga yà' à və mʉ cùhù yi anə bohòNwì, yi sə cep, nə kà sə rì. Yè'sə ànə sə ye vɛ'nə ŋga Kayofàs cu ŋkum ŋgàa fa satikà' bə mvèk ànə yi. Yi à tsə' bwìŋ yà'sə yumok sə yà'a nə ye ntsə'mòk. Yusə də Jisòos nə kpʉ mʉ tuhù bùʉ Jus wèŋ pwe'.
52 Yi nə kà bùʉ tu bùʉ Jus wèŋ woòwo kpʉ mègù. Yi nə kpʉ bùʉ tu bwe Nwì sə wo cu lòma nə fòpwe', də ya yi jəŋ benə və yà' mvwe' mò'fis.
53 Ncèp Kayofàs ènə à gʉ fana ye jəŋ nùmbu ànə, bʉ ŋkwàha bùʉ Jus wèŋ sə lap mandzə ŋgòzə Jisòs.
54 Ànə ye vɛ'nə, Jisòs kà mvwe' nze Jùdiyà anə mok jəja sə gì fe'lə. Yi à mè'rə fa'nə, nə lo mvwe' lak mok sə wo to fo' də Efərèm. Lak yè'sə fo' ŋgəà fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə cum mok fo'.
55 Bum yè'sə à ye ŋga mvèk ŋkàha Pasobà bùʉ Jus wèŋ à sə kʉəp vəə. Bùʉ Jus sə wèŋ sə kpəəŋ tesə mvwe' buhu lak awo, nə sə kok lo Jòrosalèm anə. Wo à sə lòŋgòkə gʉ rɛŋsə ni' awo mvə'nə wo gʉgəə ŋkuŋ ŋkàha sə kə dzeŋ.
56 À ye yè'sə ŋga wo à sə làp Jisòs gʉguŋ. Wo à kə kʉrə mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə fana wo sə mərə də, <<Wèŋ yə va? Sə yəəŋ co yi nə kà mvwe' ŋkàk ènə və kènə da?>>
57 Mvèk ànə à ye ŋga ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə bùʉ Faràsi wèŋ à fa ŋàŋ laŋ də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk riŋ mvwe' sə Jisòs cu, nà' kə tsok ya wo kə ko nà' fo'.

12

Wo Yo' Fa Jisòs Kù
Bə Làmindà Mvwe' Lak Betanì
(Mat. 26:6-13; Mak 14:3-9)

1 À bwehe cu mègù mok nùumbu ntùŋfu ya ŋkàha Pasobà sə kʉrə fana
Jisòs ye'e lo fe'lə mvwe' lak Betanì səmok, sə a fo' lak Lasorònə Jisòs à
lòkoksə yi mvwe' kpʉ nə.
2 À kə dzèŋ fo' fana wo gʉ fa Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ dinà. Matà à ye
fo', nə sə casə zʉzʉʉ sə. Lasoròà ye sə' mòk nə bə Jisòs wèŋ à zʉ fo' bəbɛ'
bə bʉ̀ʉ mok wèŋ sə'.
3 Mvə'nə wo ànə sə zʉ fana Mèri wɛhɛ və ye sə'. Yi à tse' və bə làmindà
mok sə yà'a rəm bòŋsəgə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à gʉ̀ nsàp làmindà anə bə
nsàp nzàamŋgaŋ mòk nə wo togə nà' də, <<Nad.>> Yi à tse' və yà' co
botòròmò'fis vɛ'ɛ ŋga yà' gʉ ntɛŋ vɛ'ɛ sə' wùriŋ. Yi jəŋ yà', nə fe' fa Jisòs
mʉ kùhu, nə sə yisə kùu nà' sə bə nʉ̀əmtu ye. Ndap nə pwe' à rəm sàaŋ
tə mègù mok làmindàa sə.
4 Ânə geŋ mo fàk Jisòs mòk nə liŋ yee Judàs Iskarəyà, sə yi nə yi nə seŋ
Jisòs nə à dʉk də,
5 <<Kàcò, làmindàa yè'sə co bàam mbàm tɛ'. Anə boŋ ghak co wo seŋ
yà', nə fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàam sə.>>
6 Yi ànə cep yè'sə, ka də bʉ̀ʉsə də yi tse' ntʉm nə bəboŋ bohòŋgàa jìŋ
wèŋ yeŋ. À ye bʉ̀ʉsə yi ŋgà yə. Yi à sə lòksəgə mbàam awo yi fana yi sə
yə fis zʉ swihi mok ca.
7 Jisòs dʉk ye də, <<Wèeŋ mè'rə yi. Yi nòŋsə làmindàa yè'sə ŋgòyok fa
mʉ bə mvək nə wo nə tuuŋ mʉ.
8 Weŋ ŋgàa jìŋ wèeŋ nə sə yenə mali riŋ, riŋ, fana mʉ̀ kà yàm vesùwèŋ
nùumbu pwe' sə yiskok.>>
9 Bwìŋ à yuk də Jisòs cu Betanì fana bʉ̀ʉ sə wo à kə benə Jòrosalèm sə
wèŋ kpəəŋ və fo'. Ka də wo à və mègù yè'sə də wo dzəm ŋgòyə mègù
Jisòs yeŋ. Wo à sə dzəm də wo ye ja'a Lasorònə Jisòs à lòkoksə yi mvwe'
kpʉ nə.
10 Mvə'nə yà' à ye vɛ'nə fana ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ wèŋ sə làp mandzə
də wo zə Lasorònə.
11 Wo də wo zə yi bʉ̀ʉsə bwìŋ à sə mè'rə ma njàwo, nə sə dzəm mok
bohòJisòs bʉ̀ʉ tu Lasorònə.

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm Co Ŋkum
(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

12 Tsok à rɛŋ, bʉ̀ʉ sə wo anə maŋ mvwe' lak Jòrosalèm, ŋga wo à və
mvwe' ŋkàk sə wèŋ yuk də Jisòs sə və sə' Jòrosalèm anə.
13 Fana wo gbɛ' jəŋ maŋteŋ, nə lo kə tseŋ yi mandzə. Wo sə yəm fuŋ də,
<<Hòsanà; wèeŋ ja'a ŋwə nə yi sə və mʉnə liŋ Tà Nwì, Nwìi gʉ yi bəboŋ.
Wèeŋ ja'a ŋkum bʉ̀ʉ Jus wèŋ, vesùwèeŋ kuksə yi.>>
14 Yè'sə ànə sə ye ŋga Jisòs anə lap ye mvomndè' mòk, nə kok cum və
yuye mbwa. Yà' à mègù mvə'nə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì
də,
15 <<Ntòlak Zayòŋ, wèeŋ kà wəp.
Ŋkum awèŋ sə vəə.
Yi sə kok cu və mʉnə mvomndè'.>>
16 Ghà nə bum yè'sə à sə ye sə lòoŋ, ŋgàa fàak ye sə wèŋ kà bə zeŋ sə
rɛɛŋ lok. Yà' à kə rɛɛŋ mègù bohòwo ghà nə Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ nə
kə ye ŋwə nə ghaŋ nə. Yà'a mvək nə wo à tsərə fəsə də wo à còm nòŋsə

yà' ndzənə ŋwàk Nwì də bum yè'sə nə kə ye vɛ'nə fana yà' nə yeè nə sə' vɛ'nə anə.
17 Bʉ̀ʉ sə wo à ye sə nze mvwe' sə Jisòs à lòkoksə Lasoròmvwe' kpʉ sə wèŋ à lò, nə sə tsoho lo fa kɛ' bwìŋ yusə wo a yə sə.
18 Nà'a njo nə bwìŋ à və ŋgòkə tsèŋ Jisòs nə vɛ'ɛ wùriŋ bʉ̀ʉsə wo à yuk nsàp maŋgəŋgèŋ nə nà' à gʉ̀ʉ nə.
19 Bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à yə mvə'nə bwìŋ sə kpəəŋ yù lòJisòs nə fana wo də, <<Vesùwèŋ sə càsə mvèk fɛɛŋ wà a ŋgàk, wèeŋ ja'a-a yàwèeŋ mvə'nə maŋgòŋ sə yù yi è.>>

Jisòs Tsə' Mvə'nə Yi Nə Kpʉ, Nə Tse' Ŋàŋ Sə'

20 Mvèk ŋkàk ànə à ye, bʉ̀ lakmvum mok wèŋ à və Jòrosalèm ŋgòkə kùksə Nwì mbwa.
21 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à kə tsèŋ ŋgà fàk Jisòs mòk nə wo to yi də Filìp nà'a. Lak Filìp nə à ye Bèsadà nə nà'a mvwe' nzeŋgòŋ Galìli. Wo dʉk fa nà' də, <<Tɛ̀'mòk, vès dzəm də vèes ye Jisòs ya vesi wèeŋ taaŋ gesə mweè jo.>>
22 Filìp à lò, nə kə tsok fa Andrù, fana bə nà' ye'e ŋga'a bwìŋ ba fo', nə kə tsok fa Jisòs nə.
23 Jisòs à yè ŋgòtsòho fa wo də, <<Mvèk nə kə dzèŋ laŋ nə Nwìi nə niŋtsok fa bwìŋ də mʉ̀ʉ mo ŋwè, mʉ ŋwə nə ghaŋ.
24 Mʉ̀ sə tsə' weŋ nè'e ŋkèm ncèp dʉk də, A ye-a ŋga mvèm gòmbì ka sə nze co nà' kpʉ kpʉ nooŋ, ye də nà'a nə cum mam megu mvèm nə mò'fis nə. Nə ye də a ye-a ŋga nà' nòoŋ sə nze co nà' kpʉ laŋ, nə to fana nà'a nə tse' fe'lə mvèəm mok ŋkʉ̀ʉŋntèŋ.
25 Yusə də, ŋwə nə yi dzəm-a yòŋsə ye, ye də yi nə bisə bə zeŋ wà. Fana ŋwə nə yi bɛ̀ŋ-a yòŋsə ye sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ fana ye də yi nə tse' mam yòŋsə ye nə fo' nə mvèsə.
26 Ye də, ŋwə nə yi dzəm-a ŋgògʉ̀ fàak am fana yi yuŋ və mʉ. Mvwe' sə mʉ̀ lòpwe', ŋgèŋgàaŋ nə ye fo' vesi. Ŋwə nə yi dzəm-a ŋgòyù və mʉ də ya yi gʉ fàak am fana Tɛ̀' am nə yamsə yi, yi kuk.>>
27 Jisòs à dʉk mok sə' də, <<Ntʉm àm sə fa mʉ ŋgə' ŋga'a vɛ'ɛ wùriŋ. Aco mʉ̀ cèp yè'sə də yà? Aco mʉ dʉk fa Tɛ̀' am də yi yep fis ŋgə' nə nà'a ŋga'a mʉ tuhù mʉ̀ ènə fo' à? Megu ŋga'a kə də mʉ̀ ànə və tsenə fɛɛŋ ŋgòyə ŋgə' ènə.
28 A bəboŋ co mʉ nə dʉk fa Tɛ̀' am nə də, <Gʉ̀ lɛ yusə co yà'a nə gʉ də bwìiŋ kuksə liŋ yo.> >> Yi ànə dʉk vɛ'nə fana ŋgì mòk cep vesə mʉbu. Ŋgì nə sə cep də, <<Mʉ̀ a gʉ̀ ya bwìŋ kuksə liŋ am sə laŋ, fana mʉ nə gʉ mali yà' səmok.>>
29 Bʉ̀ʉ sə wo à mà tə fo' sə à yuk ŋgì nə sə'. Mok dʉk də, mbʉ̀ŋ kùm yi. Mok dʉk yàwo də, hai', cèp bohòyi masinjà Nwì.
30 Jisòs dʉk fa wo ye də, <<Ŋgì nə wèŋ yuk ànə, nà' ka bʉ̀ʉ tu am cep, nà' cèp bʉ̀ʉ tu awèŋ.
31 Mvèk kʉ̀rə nə wo nə sak nzeŋgòŋ nə laŋ. Mvèk kʉ̀rə nà wo nə bwi' mak gɛsə ŋwə nə yi ŋkum sə nzeŋgòŋ fɛŋ yi nə sə' laŋ.
32 Bohòmʉ̀ yàm, wo fis gesə mʉ mʉtsə fana mʉ̀ soŋ və bwìŋ pwe'fo' bohòmʉ̀.>>
33 Jisòs à cèp ncèp ènə ŋgònìtsə' fa bwìŋ nsàp kpʉ nə yi nə kpʉ nà' nə.

34 Bʉ̀ʉ sə wo à ye fo' wùriŋ sə wèŋ à dʉk fa yi də, <<Wo à còm nòŋsə
yà' ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk avès də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə, yi nə cum mam
nə mvèsə. Wù nə sə dʉhʉ̀ nə sə yòdə wo nə fis kok gesə mo ŋwè mʉtsə,
ŋga mo ŋwə nə wù sə dʉk ènə ndà?>>
35 Jisòs dʉk də, <<Marɛŋ nə nə cum tse' wenə wèŋ mvèk momjo wà. Ghà
nə marɛŋ nə cu wenə wèŋ ènə fana a bèboŋ də wèeŋ gi sooŋ lo mantombì
ya ndzəm kà weŋ kə cì'. Bʉsə ŋwə nə yi gìgə ye sənə mandzəm kà mvwe'
sə yi sə nəŋ lòkù sə rìgə.
36 Wèeŋ dzəm bohòmarɛŋ nə ŋga'a nə nà' cu tse' wenə wèŋ ènə, ya
wèeŋ ye bʉ̀ʉ marɛŋ nə wèŋ.>>
Jisòs ànə cep wes ncèp ènə fana yi lo gɛsə yuye fo'.
37 Yi ànə gʉ bum maŋgəŋgèŋ ŋga wo sə yə vɛ'ɛ wùriŋ fana wo kà bohòyi
anə sə dzəm malì.
38 Bum yè'sə à kə ye mègù mvə'nə ŋgà tsòhòbum Nwì nə liŋ yee Ìzayà
ànə cep mantombì fa' yà'a. Yi ànə cep də,
<<Tà, ŋwə nə mò'fis a dzəm fʉ̀' ncèp àvès nə è?
Yà'a sə' də ŋwə nə mò'fis ka ŋàaŋ yo sə sə' riŋ lok è?>>
39 Bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ à ka bohòJisòs dzəm lok sə' mvə'nə Ìzayà nə ànə com
sə' də,
40 <<Nwì a lok lis awo sə, ya wo kà bum yə, nə gʉŋsə wo tu sə', ya wo kà
marɛŋ yə.
Wo kà bum yè'sə rɛɛ̀ŋ, fana nə kà mʉ̀ʉ Nwì də ya mʉ luŋsə wo yù və̀.>>
41 Izayà nə à sə cèp yè'sə ŋga yi sə dʉk yè'sə Jisòs, bʉ̀ʉsə yi ànə ye ye də
Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə ŋwə nə ghaŋ.
42 Bum yè'sə ànə ye-a sə̀ vɛ'nə fana, bwìŋ à ye malì mʉŋgorə̀ bʉ̀ ŋkwàha
bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ yo, sə̀ wo à dzəm bohòJisòs nə. Megu də wo à sə wəp bʉ̀ʉ
Faràsi wèŋ fana wo kà jəja də wo dzəm bohònà' cèp fis. Wo à gʉ̀ vɛ'nə də
ya bʉ̀ʉ Faràsi sə wèeŋ kà wo mʉmvwe' ndap pìriyà awo bɛ' fis.
43 Wo à dzəm ghak yàwo nə də bwìiŋ kwasə wo nə noŋsə nə də Nwìi
kwasə wo yi.

Jisòs Dʉk Də Ncèp Ye Nə Sak Bwìŋ

44 Jisòs à cèp fis fe'lə bə ŋàŋ səmok dʉk də, <<Ŋwə nə yi dzəm-a bohòmʉ̀,
ye də ŋgəŋgàŋ ka yà'sə bohòmʉ̀ dzəm mègù. Yi dzəm yà'sə bohòŋwə nə
yi a tum və̀ mʉ tsenə nə sə̀'.
45 Ŋwə nə yi yə-a mʉ, ye də yi yə ŋwə nə yi tumsə və̀ mʉ nə sə̀' laŋ.
46 Mʉ̀ a və̀ yàm sə nzeŋgòŋ anə co marɛŋ. Ya ŋwə nə yi dzəm-a bohòmʉ̀,
ye də yi nə kà sənə mandzəm mok cu malì.
47 A ye-a ŋga ŋwè yuk ncèp àm nə, nə dzeeŋ ŋgòyù nà' fana ye də a nə
kà yi mʉ̀ kə̀ sak. Mʉ̀ à ka tsenə ŋgòkə̀ sak bwìŋ və. Mʉ̀ à və̀ yàm də ya
bwìiŋ tse' lùŋ.
48 Ye də ŋwə nə yi dzeeŋ-a mʉ, nə bɛŋ ncèp àm nə fana, yi tse' yusə
yà'a nə sak yi nùmbu nə nzeŋgòoŋ nə me. Wo nə jəŋ mègù sə ncèp nə
mʉ̀ à cèp nə, nə sak nsàp ŋwə ànə fo'.
49 Bʉsə yusə mʉ̀ sə cèp sə, mʉ̀ sə kà yà' sə ntʉʉ̀ mʉ̀ bə dzədzəm njàm
tsərə kok. Ŋwə nə yi sə tsə̀' mʉ yusə mʉ cep sə, a Tɛ̀' am nə yi a tum və̀
mʉ tsenə nə.

50 Mʉ̀ rì tse' də lùŋ nə nà'a kà mègə nə tesə vègə bohòncèp nə nje nə. Yà'a njo nə mʉ̀ sə tsə̀' fa mègù weŋ yusə̀ Tɛ̀' am a dʉk fa mʉ yi sə.>>

13

Jisòs Yə'rə Fa Bwe Ye Wèŋ Də Yà'a Fak BohòMòk Bə Mòk

1 A sə kʉəp wesə lòmok nùmbu ŋkàk pasobà nə fana Jisòs riŋ də mvèk nje kʉ̀rə ŋgòbwìŋ foho lòbohòTɛ̀' ye nə laŋ. Jisòs ànə dzəm bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə̀ wo sə̀ ye wèŋ fana yi dzəm yà' tètè kə ləsə pwe' nə̀ pwe'.

2 Nconùm à dzèeŋ fana Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ kə cum be'lə mvwe' mò'fis, nə sə zʉ zʉzʉ. Yè'sə à ye ŋga Satà ni sə ntʉʉ̀ Judàs mo Saimʉ̀ nə̀ mvwe' lak Iskarəyà nə laŋ, də nà'a seŋ Jisòs.

3 Jisòs à rì sə̀' də Tɛ̀' ye a fa bum pwe'fo' ndzə bohòyi. Yi à rì sə̀' də yi à tesə vè bohòNwì, fana yi nə bwi foho lo sə̀' bohòNwì anə.

4 Yi ànə riŋ vɛ'nə fana mvè'nə̀ wo à mà cu fo' fana Jisòs lokok, nə fweŋ fis cə̀ək ye sə̀ mʉ ŋkwɛ̀ŋ. Yi jəŋ tawùrə̀, nə swi' yak nà' sə gamə̀ yi.

5 Yi jəŋ ndzəp, nə gesə sənə ŋgàp mòk, nə ye ŋgòsə cùhu fa ŋgàa fàak ye wèŋ ŋki' awo bə zeŋ. Yi jəŋ tawùrə̀ nə̀ yi ànə swi' sə gamə̀ nə, nə sə yisə fa yà' ŋki' sə bə zeŋ.

6 Yi kə wɛs mʉ ni'ì Saimʉ̀ Pità fana Pità nə dʉk də, <<Wù də wu cuk fa mʉ kù ya a gʉ va Tà?>>

7 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù ka yusə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ fa weŋ yè'sə ntòrɛɛŋ. Megu də mvə̀ək nə və nə̀ wèeŋ nə rɛɛŋ bə zeŋ.>>

8 Pità nə dʉk fa nà' də, <<Kaco mʉ̀ dzəm yuk də wu cuk fa mʉ kù yeŋ.>> Jisòs də, <<A ye-a ŋga mʉ̀ ka wu cuk fa, ye də wù ka yà'sə mok vesù ye.>>

9 Fana Pità nə dʉk fa nà' mok kə də, <<A ye-a bìim vɛ'nə, Tà, wù kà mʉ kù cùk mègù fa. Wu cuk fa mʉ bo am bə tu am pwe'fo'.>>

10 Jisòs dʉk fa yi də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi cuk-a ni' ye laŋ, ye də yi mok rərɛŋ. Wo nə cuk fa megu ŋwə̀ ànə mok kù. Wèŋ pwe'fo' wèeŋ rərɛŋ, mègù ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ yi ka rərɛŋ yeŋ.>>

11 Jisòs ànə riŋ me ye ŋwə̀ nə̀ nà'a nə seŋ yi nə laŋ. Nà'a njo nə̀ yi à dʉk də wèŋ ka rərɛŋ pwe' yeŋ nə.

12 Yi ànə cuk wes fa wo kùu awo sə fana yi kə te' ni fe'lə cə̀ək ye sə, nə kə foho cum nze. Fana yi ye ŋgòcèp bohòwo dʉk də, <<Wèŋ rɛɛŋ bə yusə̀ mʉ̀ gʉ̀ fa weŋ yà'sə à?

13 Wèeŋ togə̀ mʉ də cicà nə ye də Tà. A bə̀boŋ mvè'nə̀ wèeŋ togə̀ mʉ vɛ'nə yà'sə bʉ̀ʉsə̀ mʉ bohòwèŋ mvè'nə̀ wèŋ sə to yà'sə anə zìnə.

14 Mʉ̀ nə̀ mʉ yàm cicà nə ye Tà àwèŋ nə cùk fa-a weŋ kù, ye də wèŋ tse' ŋgòcùhu fa mòk bə mòk kùu yàwo sə̀'.

15 Mʉ̀ nìtsə̀' fa weŋ yà'sə mandzə̀ mòk nə̀ də wèeŋ gʉ fa mòk bə mòk sə̀' mvè'nə̀ mʉ̀ gʉ̀ fa weŋ yà'sə.

16 Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ ŋkèm ncèp dʉk də, kaco mo fàk yam ghak ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk bohònà' nə yeŋ. Kaco masinjà mòk yam ghak ŋwə̀ nə̀ nà' tum yi nə sə̀' yeŋ.

17 Mvè'nə̀ wèŋ rì bum yè'sə fana kwəkwaa nə ye bohòwèŋ, ŋga wèŋ sə gʉ̀-a yà' na.>>

18 Yi à cèp fe'lə ncèp mòk sə̀' də, <<Bum sə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə, mʉ̀ sə kà bohòwèŋ pwe'fo' cèp. Mʉ̀ rì nsàap bʉ̀ʉ yàm sə̀ mʉ̀ a cokfis wo sə mʉ̀. A zìnə də ncèp nə̀ nà' cu ndzənə ŋwàk Nwì nə, nə̀ ye mègù sə̀' mvè'nə̀ wo

à còm sə də, <Ŋwè nə̀ vesi zʉ be'lə zʉzʉ mvwe' mò'fis nə, nə̀ nə̀ŋ tes fa mʉ kù mʉ tuhù sə̀' yi nə.>
19 Mʉ̀ sə tsə̀' nòŋsə fa weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcuu, də ya yà'a kə̀ ye sə̀' mvə̀'nə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ sə fana weŋ riŋ də mʉ ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ cu nə.
20 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ nè'e ŋkèm ncèp dʉk də, ŋwə̀ nə̀ yi jə-a masinjà àm co ŋwè, ye də ŋgə̀ŋgàŋ jə yà'sə mʉ̀. Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a mʉ, ye də yi jə yà'sə ŋwə̀ nə̀ yi a tumsə və̀ mʉ sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə.>>

Jisòs Də Ŋgà Fàk Ye Mòok Nə Seŋ Yi
(Mat. 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Jisòs ànə cep wes ncèp ènə fana ntʉm ye fa ghaha wesə yi ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Yi cep fis mok jəja kwaraŋgaŋ də, <<Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ nè'e ŋkèm ncèp də, ŋwè cu mʉŋgorə̀ wèŋ mò'fis nə̀ yi nə seŋ mʉ.>>
22 Ŋgàa fàak ye sə wèŋ à kʉ̀ksə kɛ'ca, nə mərə fʉk ŋwə̀ nə̀ yi də nà'a nə seŋ yi nə bʉ̀ə̀.
23 Ànə ye ŋga mo fàk ye nə̀ yi à sə dzəmgə̀ nà' wùriŋ nə yəhə na kok lòŋgʉ ni'ì yi anə.
24 Saimʉ̀ Pità sə gʉ gesə fa nà' bə si də nà'a fek Jisòs nə də ŋwə̀ nə̀ nà' dʉk ànə ndàlɛ.
25 Fana ŋgà fàk ye nà'nə sooŋ kʉəp wesə lo ŋgʉ ni'ì Jisòs anə, nə fek nà' də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀ wù dʉk ànə ndà lɛ?>>
26 Jisòs dʉk də, <<A ŋwə̀ nə̀ mʉ nə bək jəŋ zʉzʉ, nə tsəp gesə sənə ndzəpnjàp, nə fa yi.>> Fana yi bək jəŋ zʉzʉ, nə tsəp gesə sənə ndzəpnjàp, nə fa Judàs Iskarəyà mo Saimʉ̀.
27 Judàs à jə yà' ntɛ̀ŋ, Satà ca ni yi sə ntʉʉ̀. Jisòs dʉk fa nà' də, <<Yusə̀ wù sə də wu gʉ sə, gʉ̀ yà' nə̀nàk.>>
28 Bwe ye sə̀ wo à ye fo' sə pwe' à yuk, nə kà njo nə̀ Jisòs dʉk fa nà' vɛ'nə nə rɛɛ̀ŋ.
29 Judàs nə à ye ŋgà lòksə̀ mbàam awo yi. Mok wèŋ tsəm də kàmòk Jisòs dʉk də nà'a kə ywiŋ və bum sə̀ wo nə zʉ ŋkàk bə zeŋ. Bòp mòk tsərə yàwo də kàmòk Jisòs sə dʉk də nà'a kə gap fa ŋgàa jìŋ wèŋ mbàm.
30 Ghà nə̀ Judàs nə ànə jəŋ zʉzʉʉ sə̀ Jisòs fa yi sə ntɛ̀ŋ fana yi tesə lo yuye sə mbiŋ. Â ye yè'sə ŋga ndzəm seŋ tasə cù laŋ.

Jisòs Fa Lʉ̀k Nə̀ Fi

31 Ghà nə̀ Judàs nə ànə tesə lo ye sə fana Jisòs dʉk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də, <<Mvə̀k kʉ̀rə ŋga'a mok laŋ nə̀ bwìiŋ nə ye də mo ŋwè nə ŋwə̀ nə̀ ghaŋ. Wo nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Nwì cu sə̀' ndzə ni'ì Mo ŋwè anə.
32 Mvə̀'nə̀ wo nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Nwì cu ndzə ni'ì mʉʉ̀ Mo Ŋwè fana Nwìi nə niŋ tsok fa bwìŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə̀ Mo ye nə cu, Yi nə kà mvə̀k càsə̀.
33 <<Bwe am wèŋ, mvə̀k nə̀ vesùwèeŋ nə cum mvwe' mò'fis ka mok ŋkʉ̀ʉŋ bwehe cum fe'lə. Wèeŋ nə lap mʉ fana yà' megu mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə tsok fa bʉʉ Jus wèŋ fa' yà'a də, kaco wèŋ kə dzeŋ to mvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo sə yeŋ.
34 Mʉ fa weŋ lʉ̀k nə̀ fi də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk. Nsàp mandzə̀ nə̀ mʉ̀ a dzəm weŋ nà'a, wèeŋ nə dzəm tsoŋ mòk bə mòk sə̀' vɛ'nə.
35 Nsàp dzədzəm ènə nə gʉ yi ŋkuŋ bwìŋ riŋ də wèeŋ bʉʉ sə̀ wèŋ sə yù mandzə̀ àm.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeeŋ Yi
(Mat. 26:30-35; Mak 14:26-31; Luk 22:31-34)

36 Saimʉ̀ Pità à fek yi də, <<Tà, mvwe' sə̀ wù sə lòo sə ma fò?>> Jisòs dʉk də, <<Mvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo sə, kaco wù lo to fo' ŋga'a yeŋ. Mvəək nə və nə̀ wu nə yuŋ və mʉ fo'.>>

37 Pità dʉk də, <<Wù də kaco mʉ̀ yuŋ lo to wu ŋga'a yeŋ ŋga kotse' mʉ yà ŋkuŋ ɛ Tà? Mʉ yàm kə̀kʉrə̀ ŋgòkpʉ bʉ̀ʉ tu yò.>>

38 Jisòs dʉk fa yi də, <<Wù dʉk də aco wù kpʉ bʉ̀ʉ mʉ̀ è? Mʉ tsok wu ŋkèm dʉk də, mvəp nə sə kə to kàmòk, ŋga wù nè'e, wù bɛ̀ŋ fis mʉ kɛ̀' tɛ' laŋ də wù ka mʉ riŋ.>>

14

Jisòos Mandzə̀ Nə̀ ŊgòKə̀ Yə Nwì

1 Anə geŋ Jisòs nə dʉk fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Kà də wèeŋ gʉ də ntʉʉm awèeŋ sə bʉp weŋ dʉk. Wèeŋ fa ntʉʉm awèŋ bohòNwì, nə fa yà' bohòmʉ̀ sə̀'.

2 Rum ndap mʉ la'à Tɛ̀' am àwo ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Yà' ànə ka-a vɛ'nə yeŋ bwɛ̀rɛ mʉ̀ a tsə̀' fa weŋ. Mʉ̀ sə lòdə ya mʉ kə gʉhʉ tsə'rə noŋsə fa weŋ mvwe' ncum mbwa.

3 Mʉ lo-a, nə kə gʉhʉ tsə'rə wes fana mʉ̀ foho və, nə kə jəŋ lo weŋ, də ya mvwe' sə̀ mʉ̀ cu sə, wèŋ ye yàwèŋ sə̀' fo'.

4 Wèŋ rì mandzə̀ nə̀ ŋgòlòmvwe' sə̀ mʉ̀ sə lòo sə laŋ.>>

5 Tomos dʉk fa yi də, <<Vès ka mvwe' sə̀ wù sə lòo sə riŋ, Tà. Ye də vèes nə riŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòkə̀ dzèŋ fo' nə bə yà?>>

6 Jisòs dʉk wo də, <<Mʉ mandzə̀ nə mʉ̀, mʉ zìnə nə sə̀' mʉ̀, nə ye lùŋ nə sə̀' mʉ̀. Kaco ŋwè ca, nə kə ye to si Tɛ̀' am yeŋ, tse'ŋga ŋgèŋgàŋ cà bohòmʉ̀.

7 A ye-a də wèŋ anə riŋ-a mʉ, bwɛ̀rɛ də wèŋ a rì Tɛ̀' am sə̀' laŋ. Ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì, wèŋ rì yi, nə yəə̀ nə yi bə lis sə̀' laŋ.>>

8 Filìp fek yi də, <<Tà, niŋ fa-a ves Tɛ̀' yo nə è? Nà'a mègù yu nə̀ mò'fis nə̀ vèes yə-a yi, yà' kʉrə ves.>>

9 Jisòs dʉk də, <<Nùumbu sə̀ mʉ̀ a cu vesùwèŋ yè'e pwe', wù ka mʉ ntòriŋ à, Filìp? Ŋwə̀ nə̀ yi yə-a mʉ, ye də yi a yə Tɛ̀' am nə laŋ. Ye də wù sə dʉk fe'lə də mʉ niŋ fa weŋ Tɛ̀' am nə-e ŋga'a va?

10 Co wù ka sə ntʉʉ̀ wù dzəm də mʉ mo ye nə, mʉ mò'fis bə Tɛ̀' nə, Tɛ̀' nə ye sə̀' mò'fis bə mo ye nə yè'e dzəm à? Ncèp nə̀ mʉ̀ sə cèp fa wèŋ ènə sə kà sə vəə mʉ̀ bə tu am tesə kok. Sə gʉ̀ Tɛ̀' am nə̀ yi sə fàk ndzə ni'ì mʉ̀ nə.

11 Wèeŋ dzəm ncèp àm nə̀ də mʉ ves Tɛ̀' am mò'fis, Tɛ̀' am ye bwi vesi sə̀' mò'fis nè'e. A ye-a də wèŋ sə kà dzəm də bʉʉsə̀ mʉ̀ sə cèp yà' sə̀' mʉ̀ bə cùu am fana aco wèŋ dzəm yà' bʉʉsə̀ wèŋ yə nsàap fàak sə̀ mʉ̀ sə gʉʉ sə.

12 <<Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp dʉk də, ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohòmʉ̀, yi nə gʉ sə̀' nsàap bum sə̀ mʉ̀ sə gʉʉ. Yi nə gʉ bum sə̀ yà' yam càsə yà'sə sə̀', bʉʉsə̀ mʉ̀ sə bwìŋ lòyàm bohòTɛ̀' am.

13 A ye-a sə̀ yà, ŋga wèŋ fek yà' bə liŋ am fana mʉ nə gʉ yà'. Mʉ nə gʉ yà' ya ŋga bwìiŋ ye ŋàaŋ sə̀ Tɛ̀' tse' sə ndzənə fàak am sə.

14 A ye-a sə̀ yà, ŋga wèŋ fek mʉ yà' bə liŋ am fana mʉ nə gʉ yà'.>>

Jisòs Kà' ŋgòTum Vèsə
Ŋgà Ntip

15 Jisòs nə dʉk fe'lə mok sə̀' də, <<A ye-a də wèŋ dzəm mʉ, wèŋ noŋsə lù̀ʉk am.
16-17 Fana mʉ nə fek Tɛ̀' am yi tum fa weŋ ŋgà ntip mòk. Ŋgà ntip ènə, a Yòŋsə nà Nwì nə, nà'a yi nə yi nìtsə̀' fagə̀ bwìŋ zìnə nə. Yi nə cum mam wenə wèŋ sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ nə mvèsə̀. Kaco bù̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ tse' to yi yeŋ, bù̀ʉsə̀ kaco wo ye nà' yeŋ, nə kà yi sə̀' rì. Wèŋ riŋ yi yàwèŋ rìiŋ bù̀ʉsə̀ yi cu wenə wèŋ, nə ye də yi nə kə cum mam wenə wèŋ.
18 <<Ye də wèeŋ riŋ tse' də kaco mʉ lo, nə me'rə mak noŋsə weŋ co bwe njìŋ yeŋ. Mʉ nə bwi foho və mali ŋgòkə̀ yə weŋ.
19 Yusə də, cu mvə̀k momjo ya bù̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə kà mʉ mok sə yə fe'lə̀. Wèeŋ nə sə ye mali mʉ yàwèŋ yo, bù̀ʉsə̀ mʉ̀ cu fo' ŋwəm fana wèeŋ nə cum yàwèŋ sə̀' ŋwəm anə.
20 Mvə̀k ànə kə̀ dzèŋ nùu fana wèŋ riŋ də mʉ ves Tɛ̀' am mò'fis, wèŋ ye yàwèŋ vesùwèŋ sə̀' mò'fis fana mʉ̀ ye yàm vesùwèŋ sə̀' mò'fis.
21 Ŋwə̀ nə̀ yi yuk-a lù̀ʉk am sə, nə noŋsə yà' fana ye də nà'a yi nə̀ yi dzəm mʉ nə. A ye-a ŋga ŋwè dzəm mʉ, ye də Tɛ̀' aam nə dzəm ŋgə̀ŋgàŋ, mʉ̀ dzəm yi yàm sə̀', nə niŋtsok fa yi ni' àm mvə'nə̀ mʉ̀ cu.>>
22 Ànə geŋ Judàs fek yi də, <<Aco wù yəəŋ megu bohòvès, bù̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə kà wu yàwo yə anə va Tà?>> Ànə cep yè'sə Judàs nə̀ zok, ka Judàs Iskarəyà yeŋ.
23 Jisòs cep fəsə də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a mʉ, yi nə noŋsə ncèp àm. Tɛ̀' am nə dzəm yi fana ves Tɛ̀' am nə nə və kə gʉ mvwe' ncum avès ves ŋwə̀ ànə wèŋ bəbɛ'.
24 Ŋwə̀ nə̀ yi kà mʉ dzəmgə̀ə kà ncèp àm nə sə̀' nòŋsə̀gə̀. Wèeŋ tsərə tse' də ncèp nə̀ mʉ̀ sə tsə̀' weŋ ènə nà' sə kà sə və̀ə mʉ̀ bə tu am tesə kok. A ncèp Tɛ̀' am nə̀ yi a tum və̀ mʉ nə.
25 Mʉ̀ tsə̀' fa weŋ bum yè'sə ŋga mʉ̀ cu ntòvesùwèŋ.
26 Anə ye maŋkwèŋ fana Tɛ̀' am nə nə tumsə vesə fa weŋ ŋgà ntip nə ŋgòkə̀ jə mvwe' kùu am. Ŋgà ntip nə, a Yòŋsə nə̀ Rərɛŋ nə. Ghà nə̀ yi və̀ nə, yi nə yə'rə fa weŋ bum, nə gʉ wèŋ tsərə riŋ fəsə bum sə̀ mʉ̀ à tsə̀' weŋ sə pwe'fo'.
27 <<Mvə'nə̀ mʉ̀ sə lòŋga'a yè'e fana mʉ̀ fa nòŋsə weŋ fifi. Nsàp fifi nə̀ njàm nə̀ mʉ̀ sə fa weŋ ènə, kaco wèŋ tse' to nà' bohònzeŋgòŋ nè'e yeŋ lok. Wèeŋ kà də wèeŋ sə mərə dʉk. Wèeŋ kà wʉə sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ sə̀' tse'.
28 Wèŋ yuk mvə'nə̀ mʉ̀ tsə̀' fa weŋ də mʉ̀ sə lòo fana nə bwi və kə tseŋ weŋ səmok yà'a laŋ. A ye-a də wèŋ dzəm mʉ, wèŋ kwa də mʉ̀ sə lòŋgòkə̀ yə Tɛ̀' am, bù̀ʉsə̀ Tɛ̀' am nə yi yam gha' mʉ yi.
29 Mʉ̀ sə tsòho fa weŋ bum yè'sə ŋga cu ntòcu, də ya ŋga yà'a kə̀ ye mvə'nə̀ mʉ̀ tsə̀' weŋ sə fana wèŋ dzəm də mʉ ŋwə̀ nə̀ zìnə.
30 Mʉ nə kà vesùwèŋ tə̀tè mok cèp yiskok, bù̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi ŋkum sə nze fɛɛŋ yi nə sə də yi və. Megu də yi ka ŋàŋ bohòmʉ̀ tse'.
31 Yusə̀ mʉ̀ sə gʉʉ, a bə ŋàaŋ sə̀ Tɛ̀' am a dʉk fa mʉ yi də mʉ gʉ, ya ŋga bwìŋ nə riŋ də mʉ̀ dzəm Tɛ̀' nə. Lòkok, vesùwèeŋ lo mvwe' sə̀ zok.>>

15

Jisòs Də Yi Co Mantseŋ Tʉ

1 Jisòs à tsə' fa ŋgàa fàak ye wèŋ ncèp mòk sə' dʉk də, <<Mʉ yè'e tʉ
grep nə nà'a nə zìnə, Tɛ̀' am ye bwi ye co ŋwə nə yi sə jə ŋkərə bə zeŋ yi.
2 A ye-a ŋga ntaŋ àm mòk sə kà zəm fana yi gbɛ' ci' mak fis nà'. A ye-a nta
nə nà' sə zəm fana yi gʉhʉ tsə'rə nà' bəboŋ də ya nà'a zəm ghaha wesə
ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ.
3 Wèeŋ yàwèŋ mok rərɛŋ co ntaŋ tʉ nə wo gʉhʉ tsə'rə nà' gʉhʉ tsə'rə.
Wèŋ rɛŋ vɛ'nə bʉ̀ʉ ncèp am nə mʉ̀ cèp fa wèŋ nə.
4 Wèeŋ cum mam ndzə ni'ì mʉ̀ ya mʉ cum mam ndzə ni'ì wèŋ sə'. A
ye-a ŋga ntaŋ ka ndzə ni'ì mantseŋ tʉ nə yeŋ, kaco yi zəm ŋgwì yeŋ. A
bohòwèŋ sə' vɛ'nə də, a ye-a ŋga wèŋ ka ndzə ni'ì mʉ̀ cum mam, ye də
wèeŋ wà.
5 <<Mʉ yàm mantseŋ tʉ nə, wèŋ ye yàwèŋ ntaŋ sə. Ŋwə nə yi cu mam-a
ndzə ni'ì mʉ̀, mʉ̀ cum ndzə ni'ì yi sə' fana yi nə ye co ntaŋ tʉ nə yi sə zəm
ŋgwì wùriŋ. Yumook sə' də, a ye-a ŋga mʉ̀ ka ye, kaco wèŋ gʉ to lok fʉ̀k
yumok yeŋ.
6 Ŋwə nə yi kà-a ndzə ni'ì mʉ̀ cu mam fana yi ye co ntaŋ tʉ nə wo màk
nà' mà'a. Ntaŋ tʉ nə yum fana wo te'e benə nsàap yà'sə, nə kə tɛŋ sə
misə, fana yà' sə.
7 Wèeŋ cu mam-a ndzə ni'ì mʉ̀, ncèp àm cum sə' sə ntʉʉ̀ wèŋ fana yusə
wèŋ fek mʉ yà' pwe'fo', wèeŋ nə tse' yà'.
8 Yusə yà'a gʉ̀gə̀ ŋkuŋ bwìŋ jəŋ Tɛ̀' am də yi kə̀kuk, a ŋga wèeŋ co ntaaŋ
tʉ sə wèŋ sə zəm ŋgwì ŋkʉ̀ʉŋ. Yà'sə nə niŋtsok sə' jəja də wèeŋ bwe am.
9 <<Mʉ̀ a dzəm weŋ nsàp nə co Tɛ̀' am dzəmgə̀ mʉ. Wèeŋ sə lo
mantombì bə nsàp mandzə̀ nə co mʉ̀ sə dzəm mali weŋ.
10 A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk am sə fana mʉ nə sə dzəm mali weŋ
fo'. Yà' mègù sə' mvə'nə mʉ̀ a nòŋsə lʉ̀ʉk Tɛ̀' am fana yi sə dzəm mali
mʉ sə' yè'e.
11 Mʉ̀ tsə' nòŋsə fa weŋ bum yè'e mantombì ya ŋga kwəkwa nə mʉ̀ tse'
nə, wèeŋ tse' nà' yàwèŋ sə', ya kwəkwa nə njàwèŋ nə nà'a rwiŋ wesə dak
nə dak.
12 Lʉ̀k àm nə mʉ̀ sə fa weŋ nə nè' də, Wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk sə'
mvə'nə mʉ̀ a dzəm weŋ.
13 <<Nsàp dzədzəm mòk ka nsàp nè'e mok gʉŋ casə fe'lə nə də ŋwè
dzəm ŋge' ye wèŋ vɛ'ɛ tə̀tè nə kə fa ni' ye də yi kpʉ bʉ̀ʉ tu yà'wèŋ.
14 A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk am sə fana ye də wèeŋ ŋge' am.
15 Mʉ nə kà weŋ də ŋkwɛ̀ŋ mok sə to, bʉ̀ʉsə̀ kaco moŋkwɛ̀ŋ riŋ wes
yusə ŋkwà' ŋwə ye nə sə gʉ̀ pwe'fo' yeŋ. Mʉ nə to weŋ lɛ də ŋge', bʉ̀ʉsə̀
mʉ̀ a tsòho wes fa weŋ bum sə̀ Tɛ̀' am a tsə' mʉ sə pwe' nə pwe'.
16 Wèŋ a ka mʉ wèŋ cokfis jəŋ, mʉ̀ a cokfis jə weŋ mʉ̀, nə tumsə lo weŋ
də wèeŋ lo, nə kə zəm fa mʉ nto' ŋkʉ̀ʉŋ ya nto'o sə cum mali fo'. Wèeŋ
gʉ̀ vɛ'nə fana yusə wèŋ fek Tɛ̀' am yà' mʉnə liŋ am pwe'fo', yi nə fa weŋ
yà'.
17 Lʉ̀k àm nə mʉ̀ sə fa weeŋ nè'e də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk.>>

Jisòs Dʉk Də,
Nzeŋgòŋ Nə Nə Bɛŋ Weŋ

18 Jisòs nə à sə cèp lòmalì mantombì də, <<A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə̀ sənə
nzeŋgòŋ nə bɛŋ weŋ, wèŋ riŋ də wo à bɛ̀ŋ to ntòmʉ̀ ŋkuŋ nə sə bɛŋ weŋ.

19 Wèŋ ànə ye-a bu̱u̱ nzeŋgòŋ sə wèŋ bwɛ̀rɛ bu̱u̱ sə sənə nzeŋgòŋ sə wèŋ dzəm weŋ bu̱u̱sə də wèeŋ bu̱u̱ awo. Megu kə də mu̱ a cokfis weŋ mu̱tsətsə'rəə bu̱u̱ sə sə nzeŋgòŋ sə fana wèŋ ka mok bu̱u̱ awo yeŋ. Nà'a njo nə wo sə bɛ̀ŋ weŋ nə.
20 Wèeŋ kà də wèeŋ swi ncèp nə mu̱ à tsə' weŋ fa' nà'a du̱k. Də, kaco mo ŋkwɛ̀ŋ yam ghak ŋwə nə yi sə fàk bohònà' yeŋ. Bu̱u̱ sə wo à bɛ̀ŋ mu̱u̱ nə bɛŋ li weŋ sə'. Bu̱u̱ sə wo à dzəm ncèp àam, nə dzəm li ncèp awèŋ sə'.
21 Wo nə gu̱ weŋ nsàap bu̱p yà'sə pwe' bu̱u̱sə də wèeŋ bu̱u̱ am, nə ye sə' bu̱u̱sə də wo ka ŋwə nə yi tumsə və mu̱ tsenə nə riŋ.
22 Ànə ye-a də mu̱ a ka yumok bohòwo kə cep bwɛ̀rɛ də bu̱p awo kà mu̱ tuhù wo ye. Nə ye də nə mu̱ a və, nə kə tsok wo laŋ fana mandzə nə co wo swihi nə mok bu̱ə̀.
23 Ŋwə nə yi bɛ̀ŋ-a mu̱, ye də yi bɛ̀ŋ Tɛ̀' am sə'.
24 Ànə ye-a də mu̱ à ka nsàap maŋgəŋgèeŋ sə ŋwə nəmòk ka gu̱ yuk mu̱ lisə wo gu̱, bwɛ̀rɛ də bu̱p awo kà mu̱ tuhù wo ye. Nə ye də ŋga'a yè'e, wo a yə yà' bə lis awo laŋ, nə sə bɛŋ mali mu̱ ves Tɛ̀' am ba fo'.
25 Me'rə yà'a ye vɛ'nə ntɛ̀ŋ, ya yà'a kə ku̱rə təəŋ mvə'nə wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì də, <Wo à bɛ̀ŋ mu̱ wà jì njo yà'a.>
26 <<Wèeŋ kà swì də ŋgà ntip nə sə vəə swì. Ghà nə mu̱ lòbohòTɛ̀' am fana mu̱ nə tumsə vesə fa weŋ yi. Yi yòŋsə nə yi tesə və bohòTɛ̀' am. Yi nìtsə' fagə̀ bwìŋ zìnə nə yi. Yi nə kə təəŋ ma nə njàm, nə sə tsoho fa bwìŋ nsàp ŋwə nə mu̱ cu nə.
27 Wèeŋ yàwèŋ sə' bu̱u̱ sə aco wèŋ tsoho fa bwìŋ bə liŋ am sə', bu̱u̱sə à yè yèe, a sə cu vesùwèŋ mvwe' mò'fis.

16

1 <<Mu̱ tsə' fa weŋ bum yè'sə ya ŋga bwìiŋ yè ŋgòfa weŋ ŋgə' fana wèŋ kà maŋkwɛ̀ŋ sòòŋ fohòlò.
2 Wo nə jum fis weŋ mu̱mvwe' ndap pìriyà. Mvèk sə vəə nə wo nə zə weŋ bə zə mwè nə sə tsəm də wo sə gu̱ fàha Nwì.
3 Wo nə gu̱ weŋ nsàap bum yè'sə bu̱u̱sə wo ka mu̱ ves Tɛ̀' am ba fo' riŋ.
4 Megu də mu̱ sə tsòho fa weŋ bum yè'sə ŋga cu nto cuu ya ŋga yà'a kə ye nùu, wèŋ tsərə tse' də mu̱ ànə tsok weŋ laŋ də a nə ye vɛ'nə. Mu̱ à ka weŋ bum yè'e mantombì tsok fa bu̱u̱sə mu̱ a sə cugə̀ vesùwèŋ.

Fàak Sə̀ Ŋgà Ntip Nə Nə Gu̱

5 <<Mu̱ sə tsə' weŋ yà' ŋga'a bu̱u̱sə mu̱ tə mok ŋgòbwì foho lòyu am bohòŋwə nə yi à tum və mu̱ tsenə nə. Mègù kə də wèŋ pwe'fo', ŋwə nə mò'fis sə kà mu̱ də mu̱ sə lòyè'sə fòlɛ sə' fek lok.
6 Yàwèŋ mègù də bum sə̀ mu̱ sə tsə' weŋ yè'sə sə gu̱ ntu̱u̱m awèŋ kà kwa.
7 Mu̱ sə tsə' weŋ lɛ zìnə də bòghak də mu̱ me'rə weŋ nə lo, bu̱u̱sə mu̱ kà-a lòfana Ŋgà Ntip nə nə kà ŋgòkə cu wenə wèŋ və. A ye-a ŋga mu̱ lòkə̀ dzèŋ mbwa fana mu̱ nə tumsə tsoŋ və yi ŋgòkə̀ cu wenə wèŋ.
8 Ghà nə yi vəə fana yi nə gu̱ nzeŋgòŋ nə ŋgòrì ncu nə bu̱p nə ye ncu nə kə̀ku̱rə, nə ye mandzə nə Nwìi nə kə sak nzeŋgòŋ nə.
9 Yi nə niŋtsok rɛŋsə fa wo də yà'wèeŋ ŋgàa gu̱ bu̱p bu̱u̱sə wo à ka bohòmu̱ dzəm.

10 Yi nə rɛŋsə wo də mʉ ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀. Yi nə tsok rɛŋsə fa wo yè'sə bə mandzə̀ nə̀ də mʉ nə me'rə fɛɛŋ, nə lo bohòTɛ̀' am fana wèŋ kà mʉ mok sə yə fe'lə̀.
11 Yi nə rɛŋsə fa bwìŋ jòŋ awo bə ma nə̀ sak nzak sə̀' bʉ̀ʉsə̀ bwìiŋ nə ye də nzak ko ŋkum nə̀ yi tse' nzeŋgòŋ yi nə.
12 <<Bum cu wùriŋ sə̀ mʉ̀ ka weŋ ntòtsoho fa, megu də mʉ tsoho fa-a weŋ yà' ŋga'a pwe', yà' ghak weŋ ŋàŋ.
13 Megu də ghà nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ yi rɛŋsə fagə̀ bwìŋ zìnə nə vəə fana yi nə sə gʉmsə lo weŋ mvwe' sə̀ ŋgòrì zìnə nə pwe'. Yi nə kà bum bə tu ye sə cèp, yi nə sə cep bum sə̀ yi yuk və ye yà' sə̀' yu'u. Yi nə tsoho rɛŋsə fa weŋ bum mok sə̀ yà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk mantombì sə̀'.
14 Yòŋsə̀ ànə nə gʉ mʉ, mʉ̀ ye ŋwə̀ nə̀ ghaŋ bʉ̀ʉsə̀ bum sə̀ yi nə niŋ tsoho fa weŋ yà' sə nə tesə bohòmʉ̀.
15 Bum sə̀ Tɛ̀' am tse' pwe' a sə̀' yàm, fana nà'a njo nə̀ mʉ̀ dʉk weŋ də Ŋgà Ntip nə nə sə tsoho fa weŋ bum sə̀ yà' tesə və̀ bohòmʉ̀ sə.>>

Jisòos Ŋwə̀ Nə̀ Yi Gha' Nzeŋgòŋ Nə Yi

16 Jisòs à dʉk fa bwe ye wèŋ dʉk də, <<Anə ca mvə̀k momjo wèŋ kà mʉ mok sə yə fe'lə̀. A cà fe'lə mvə̀k momjo səmok fana wèŋ ye fe'lə mʉ.>>
17 Ŋgàa fàak ye mok wèŋ a fe'rə kɛ'cà mʉŋgorə̀ wo anə də, <<Yi sə cèp yè'sə də yà vɛ'nə ɛ? Yi sə dʉhʉ yusə də, <Mvə̀k momjo wèeŋ nə kà mʉ yə, a kə̀ cà fe'lə mvə̀k momjo səmok fana wèŋ ye mʉ.> Yi cèp vɛ'nə, nə sə dʉk də, <A bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə lòbohòTɛ̀' am> wèŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
18 Ncèp nə̀ yi sə cèp nà' də mvə̀k momjo nə yè'sə dalɛ? Mvə̀k momjo ànə vès ka yàvès bə zeŋ rɛɛŋ.>>
19 Anə geŋ Jisòs riŋ də wo sə dzəm ŋgòfek yi yumok fana yi dʉk fa wo də, <<Wèŋ sə mərə yè'e ncèp nə̀ mʉ̀ dʉk fa weŋ də mvə̀k momjo wèeŋ nə kà mʉ mok yə, a cà mvə̀k momjo wèŋ ye fe'lə mʉ səmok nə à?
20 Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp də, wèeŋ nə waŋ vɛ'ɛ manziìŋ manziŋ, fana bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə wèŋ sə kwa ma njàwo kwaa. Ntʉʉm awèeŋ nə bʉp weŋ wùriŋ fana ntʉʉm awèŋ sə̀ yà' bʉp weŋ vɛ'ɛ sə nə bʉʉŋ kwa fe'lə sə̀'.
21 Anə ye co ŋwà nə̀ yi sə ghà mwe. A yèto, ntʉm bʉp yi də mvə̀k ŋgə' ye və̀ laŋ. Ghà nə̀ yi dzə wes mo nə fana yi kà ŋgə' nə̀ yi anə ye nə mok tsərə̀. Yi nə sə kwa mok kə kwaa də yi dzə mwe sə nzeŋgòŋ.
22 Anə ye bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə. Ŋga'a yè'e ntʉʉm awèŋ sə bʉp weŋ, megu kə də ghà nə̀ mʉ nə kə̀ ye fe'lə vesùwèŋ səmok fana wèeŋ nə kwa mvə̀k ànə wùriŋ. Mandzə̀ nə̀ co də ŋwə̀ nəmòk gʉ to də ya wèeŋ kà mok kwa fe'lə̀, kà mok sə̀' ye.
23 <<A kə̀ dzèŋ nùmbu ànə fana yà'a nə rɛɛŋ bohòwèŋ, wèŋ kà mʉ yumok mok fek fe'lə̀. Mʉ tsok fa weŋ ŋkèm ncèp dʉk də, yusə wèeŋ fek-a Tɛ̀' am yà' mʉnə liŋ am pwe', yi nə fa weŋ yà'.
24 Yà' kə̀ dzèŋ tətè ntinə ŋga wèŋ ka yumok mʉnə liŋ am lɛŋ yuk. Wèeŋ lɛŋ bum bohòTɛ̀' am, ya yi fa weŋ yà', wèŋ kwa tsə'rə boŋsə riŋ.>>
25 Yi à cèp fe'lə fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, <<Mʉ̀ sə màk fa mègù weŋ bum bə gbʉ' bə gbʉ'. Mvə̀k sə vəə nə̀ mʉ nə kà gbʉ' mok màk fe'lə̀. Mʉ nə tsok rɛŋsə fa weŋ bum sə̀ yà' cu bə liŋ Tɛ̀' am sə mok jəja.

26 Ghà ànə ye fana wèeŋ nə sə lɛŋ bum bohòTɛ̀' am mok bə cùu awèŋ mʉnə liŋ am. Anə kà mok də mʉ kə lɛŋ fa weŋ mʉ̀ mok ye yiskok.
27 Tɛ̀' am bə tu ye yi dzəm weŋ bʉ̀usə̀ wèŋ a dzəm mʉ, nə dzəm tse' sə̀' də mʉ̀ à tesə bohòyi.
28 A zìnə, mʉ̀ à tesə và bohòyi ŋkuŋ nə və sə nzeŋgòŋ fɛn; nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ sə də mʉ me'rə ŋgòŋ nə, nə bwi foho lo fe'lə bohòTɛ̀' am nə.>>
29 Ànə geŋ fana ŋgàa fàak ye sə wèŋ dzəm fa yi də, <<A vɛ'nə àlaa. Wù cèp nə ŋga'a mok rərɛŋ, wù sə kà gbʉ' mok màk.
30 Fana vès rɛɛŋ nə nə̀ ŋga'a də wù riŋ bum pwe'fo'. Njo mòk nə̀ də ŋwèe fek wu yusə̀ yà' cu sə vəə yi ŋkuŋ ya wu riŋ yà'a bʉ̀ə̀. Yà'sə gʉ̀ fana vès dzəm zìnə də wù a tesə và bohòNwì.>>
31 Jisòs nə fek wo də, <<Co yà'sə gʉ̀ weŋ ŋkuŋ wèŋ dzəm à?
32 Wèeŋ yeè, mvə̀k sə vəə, aco mʉ̀ dʉk də mvə̀k nə kʉ̀rə laŋ, nə̀ wo nə bɛ' samsə weŋ zəzok fana ndàaŋwè pwe' caŋ lo nda'à yi, wèŋ me'rə tes mʉ mʉmʉ̀. Megu də mʉ nə kà mʉmʉ̀ sə̀ ye bʉ̀usə̀ Tɛ̀' aam nə ye vesi.
33 Mʉ̀ cèp bum yè'sə bohòwèŋ ya wèeŋ cum mam vesùwèŋ nə tse' fifi. Sənə nzeŋgòŋ nè'e, wèeŋ nə sə tse' megu ca ŋgə'. Megu də wèeŋ ko ntʉm. Mʉ̀ a ghak nzeŋgòŋ nə laŋ.>>

17

Jisòs Sə Lɛŋ Fa Bwe Ye Wèŋ Pìriyà

1 Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi kʉk gesə lo mʉbu, nə dʉk də, <<Tɛ̀', mvə̀k nə̀ wù à gʉ̀ fʉ̀hʉ nòŋsə nə kə̀ dzèŋ laŋ. Gʉ-a də ya mo yònə tse' kə̀kuksə̀. Mʉ nə gʉ yàm sə̀' co bwìŋ ye ŋàaŋ yo.
2 Wù a fa mo yònə ŋàŋ mʉtuhù bwìŋ pwe'fo', ya yi fa lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wù a cokfis, nə fa ndzə bohòyi sə.
3 Lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə, a ŋgòrì wu, nə̀ wu Nwì nə̀ wù mègù mò'fis nə ye zìnə nə, nə ye sə̀' ŋgòrì mʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nə̀ wù à tum vèsə sə nzeŋgòŋ nə.
4 Mʉ̀ a kùksə wu sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ. Mʉ̀ a gʉ̀ wes fàak sə̀ wù a tum tsə mʉ də mʉ kə gʉ sə laŋ.
5 Ye də Tɛ̀', jəŋ lo-a mʉ, ya mʉ kə cum vesù. Gʉ mʉ ya mʉ kə tse' kə̀kuksə̀ mvwe' mò'fis mvə̀'nə̀ vesù ànə tse' to nà' ŋga wù ka nzeŋgòŋ nə ntògʉ lok yà'a.
6 <<Bʉ̀ʉ yo sə̀ wù a cokfis wo sə nzeŋgòŋ, nə fa ndzə bohòmʉ̀ sə, mʉ̀ a gʉ̀ wo ŋgòrì wu sə̀ bòŋ. Wo à ye bʉ̀ʉ sə̀ yò, wù nə jəŋ wo, nə fa ndzə bohòmʉ̀. Wo cu sə nòŋsə ncèp nə̀ njònə sə̀'.
7 Wo a rì tse' mok ŋga'a zìnə laŋ də bum sə̀ mʉ̀ tse' yà' pwe'fo' a tesə và bohòwù.
8 Mʉ̀ a càsə fa wo ncèp nə̀ wù a fa nà' ndzə bohòmʉ̀ nə fana wo a ko jə nà' laŋ nə riŋ zìnə də mʉ̀ a và bohòwù. Wo a dzəm tse' sə̀' də wù a tum vèsə mʉ sə nzeŋgòŋ anə.
9 <<Mʉ̀ sə lɛŋ fa wo. Mʉ̀ sə kà bohòbʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ anə nduk pwe' lɛŋ fa. Mʉ̀ sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ wù a fa wo ndzə bohòmʉ̀ yè'sə, bʉ̀ʉsə wo bʉ̀ʉ yo wèŋ.
10 Yàm pwe'fo' sə̀ yò, Yòye bwi pwe'fo' sə̀' sə̀ yàm. Bwìŋ sə yə də mʉ tse' kə̀kuksə̀ bʉ̀ʉ tu awo sə.

11 Mvàk kʉ̀rə ŋga'a nə̀ də mʉ nə bwi foho lo bohòwù laŋ. Mʉ nə me'rə nzeŋgòŋ nə fana wo cum mali yàwo ntòca. Tɛ̀' nə̀ wu rərɛŋ, sə jəŋ ŋkərə̀ bohòwo bə nsàp ŋàŋ yònə̀ wù ànə fa mʉ nə, ya wo cum cù mò'fis sə̀' mvə'nə̀ vesùu cù mò'fis yè'e.

12 Ghà nə̀ mʉ̀ a cu ntòvesi wèŋ, mʉ̀ sə jəŋ ŋkərə̀ bohòwo bə ŋàaŋ yo sə̀ wù à fa ndzə bohòmʉ̀ sə. Mʉ̀ a jə ŋkərə̀ bohòwo bə̀boŋ fana yumok kà wo gʉ̀. Nà'a njo nə̀ mòk a ka mʉtsətsə'rə wo bisə nə. A bisə mègù yi nə̀ yi à ye ŋgòbisə tsə nə. Yi a bisə vɛ'nə ya yusə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də yà'a nə̀ ye sə kʉrə vɛ'nə.

13 <<Mʉ̀ sə də mʉ bwi foho lo ŋga'a mok bohòwù. Megu kə də mʉ̀ sə cèp bum yè'e ŋga mʉ̀ cu ntòsə nzeŋgòŋ anə, ya wo kwa sə̀' dak nə̀ dak mvə'nə̀ mʉ kwagə̀ yàm.

14 Mʉ̀ a càsə fa wo ncèp nə̀ njònə laŋ, fana nzeŋgòŋ nə a bɛ̀ŋ wo bʉ̀ʉsə̀ wo ka yàwo mok bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ nə yeŋ, sə̀' mvə'nə̀ mʉ̀ ka yàm ŋwəə̀ nzeŋgòŋ nə sə̀ ye yè'e.

15 Ka də mʉ̀ sə lɛŋ yè'sə də wu fis gɛsə wo sə nzeŋgòŋ anə yeŋ. Mʉ̀ sə lɛŋ də wu sə jəŋ ŋkərə̀ bohòwo ya ŋwə̀ nə̀ yi ŋwə̀ nə̀ bʉp nə kà wo yumok bʉp gʉ̀.

16 Wo ka bʉ̀ʉ nzeŋgòŋ nə yeŋ, sə̀' mʉmvə'nə̀ mʉ̀ ka ŋwəə̀ nzeŋgòŋ nə yeŋ yè'e.

17 Niŋtsok fa wo zìnə yònə ya wo ye gɛsə yàwo zok co bʉ̀ʉ yo. Ncèp nə̀ njòo zìnə nə.

18 Mvə'nə̀ wù ànə tum gesə lo mʉ sənə nzeŋgòŋ nə fana mʉ̀ sə tum lòwo ca sə̀' vɛ'nə.

19 Mʉ̀ sə nòŋsə ni' àm zok bohòwù bʉ̀ʉ wo ya ŋga wo ye yàwo zok bə ncèp nə̀ njònə̀ zìnə nə.

20 <<Mʉ̀ sə kà bə tu bʉ̀ʉ sə̀ wo fɛɛŋ yè'e lɛŋ mègù, mʉ̀ sə lɛŋ bə tu mok sə̀ wo nə yuk ncèp nə bohòyè'sə wèŋ, nə dzəm bohòmʉ̀ sə̀'.

21 Mʉ̀ lɛŋ də wo ye pwe' cù mò'fis. Tɛ̀', mʉ̀ lɛŋ də mvə'nə̀ vesùu mò'fis yè'e fana wo ye vesùwèŋ sə̀' vɛ'nə. Wo ye vɛ'nə ya bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə riŋ də wù a tum và mʉ sə nze anə.

22 Mʉ̀ a fa wo sə̀ nsàp kə̀kuk nə̀ wù à fa mʉ nə, də ya wo ye cù mò'fis sə̀' co vesù.

23 Mʉ nə ye sə ntʉʉ̀ wo, wù ye bwi yòsə ntʉʉ̀ mʉ̀ ya wo pwe' ye cù mò'fis nə̀ mò'fis. A ye vɛ'nə fana nzeŋgòŋ nə riŋ də wù a tum mʉ, nə riŋ sə̀' də wù dzəm bʉ̀ʉ am yè'sə wèŋ sə̀' mvə'nə̀ wù dzəm mʉ.

24 Tɛ̀', bʉ̀ʉ sə̀ wù a fa mʉ yè'sə, mʉ̀ dzəm də wo ye vesi wèŋ mvwe' sə̀ mʉ̀ cu, ya ŋga wo ye kə̀kuk nə̀ wù ànə fa mʉ ŋga wù ka nzeŋgòŋ nə ntògʉ nə. Wù à fa mʉ nsàp kə̀kuk ènə bʉ̀ʉsə̀ wù à dzəm mʉ.

25 Tɛ̀' nə̀ wu rərəŋ bə mandzəə̀ yo pwe', nzeŋgòŋ nə ka wu riŋ, mʉ̀ rì wu yàm laŋ. Bʉ̀ʉ yo yè'e wèŋ rì sə̀' də wù a tum và mʉ tsenə.

26 Mʉ̀ a gʉ̀ wo, wo riŋ wu. Mʉ nə sə gʉ mali vɛ'nə ya wo tse' sə̀' nsàp dzədzəm nə̀ wù a tse' bohòmʉ̀ nə, ya ŋga mʉ nə ye sə ntʉʉ̀ wo anə sə̀'.>>

18

Wo Ko Jisòs
(Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

1 Jisòs ànə lɛŋ wes me pìriyà ye nə fana yi jəŋ ŋgàa fàak ye wèŋ bə
ya'wèŋ to ndzəp mòk nè wo togè nà' də Kidròŋ, nə tesə lo mvwe' gadì
mòk fa'nə.
2 Judàs nè yi ànə seŋ Jisòs nə à rì mʉmvwe' ànə sə' bʉ̀ʉsè Jisòs bə ŋgàa
fàak ye wèŋ à sə kə be'ləgè fo'.
3 Fana Judàs nə jəŋ ŋgo sojàa bʉ̀ʉ Rumà wèŋ nə ye bə ŋgàa kʉ̀k ndap
Nwì nè ghaŋ sè bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à tum wo sə. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à bwe' tse'
laàm bə kàk wèŋ nduk, nə bəhə tse' lo bum dzè' sə'.
4 Wo à kə dzèŋ mvwe' sə Jisòs à ye sə fana ŋga yi riŋ yusə yà'a nə gʉ
bohòyi sə laŋ. Ànə geŋ yi tesə təəŋ və mantombìi yà'wèŋ, nə fek yà' də,
<<Wèŋ sə làp ndà?>>
5 Wo cep fəsə də, <<Vès sə làp Jisòs nè mvwe' lak Nazàrɛ nà'a.>> Jisòs
dʉk fa wo də, <<A mʉ̀.>> Ànə ye yè'sə ŋga Judàs nè yi à sèŋ Jisòs nə tə
kok sè' fo' bə yà'wèŋ.
6 Mvè'nè Jisòs à dʉk fa wo də, <<A mʉ̀>> sə fana bʉ̀ʉ sə wèŋ sooŋ lo ma
ŋkwènkwèŋ, nə coho gbʉ sə nze.
7 Yi fek fe'lə yà' sèmok də, <<Wèŋ sə làp ndàlɛ?>> Bʉ̀ʉ sə wèŋ cep sè'
ŋkuŋ də, <<Vès sə làp Jisòs nè mvwe' lak Nazàrɛ.>>
8 Jisòs dʉk də, <<Mʉ̀ tsə' weŋ fa' laŋ də a mʉ̀ nə. A ye-a də wèŋ sə làp
mʉ fana wèŋ kà-a bʉ̀ʉ yè'e wèŋ yumok gʉ̀, wèŋ me'rə wo lo yàwo sə.>>
9 Yi à cèp vɛ'nə ya yà'a ye megu sè' mvè'nè yi ànə cep də, <<Bʉ̀ʉ sə wù
a fa wo ndzə bohòmʉ̀ yè'e pwe', nè mò'fis nə kà bisə ja'à.>>
10 Ànə ye vɛ'nə fana Saimʉ̀ Pità cok fis fèk ye mà mba'à, nə gbɛ' ci' mak
fa moŋkwèŋ ŋkum ŋgà fa satikà' ntu'u ma zʉ sə nze. Liŋ moŋkwèŋ ànə
à ye Malekù.
11 Jisòs à yə vɛ'nə fana yi dʉk fa Pità nə də, <<Sòfəsə gesə fèk nə mà
mba'à. Wù sə də mʉ kà ŋgə' nè Tɛ̀' am a fa mʉ də mʉ ye nà' nə yə à?>>

Wo Sak Jisòs Mʉ Kaŋsurù
(Mat. 26:57-65; Mak 14:53-72; Luk 22:54-71)

12 Ànə geŋ ŋkwà' ŋwə sojà nə kə jəŋ ŋgo sojà ye wèŋ, bə yà'wèŋ kə ko
kiŋ Jisòs nə. Ŋgàa tək mok sè mʉmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə à tɛsə wo
sə'.
13 Wo à ko yi, nə jəŋ lo to yi ntòbohòAnàs. Anàs ènə à ye tɛ̀'ɛ ŋgwe
Kayofàs. Kayofàs nə ànə ye ŋkum ŋgà fa satikà' bə lùmŋgòŋ ànə yi.
14 Ŋwə nè yi à dʉk fa bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ də, a bəboŋ co ŋwə nè
mò'fis kpʉ mʉnə tu bwìŋ pwe' nə, à ye sə' Kayofàs ènə.

Pità Bèŋ Jisòs
(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 Mvèk ànə à ye, Saimʉ̀ Pità bə mofàk Jisòs nəmòk à yù lòJisòs nə.
Ŋkum ŋgàa fa satikà' nə à rì mofàk Jisòs mòk nə fana yi me'rə nà', nà' ni
lo mʉmvwe' ntòmbi ye nə.
16 Pità à təəŋ mam ye mvwe' ncùu ŋka' sə, nə kà fwa ni lò. Ànə geŋ
mofàk Jisòs nè ŋgà fa satikà' ànə riŋ nà' nə kə ye mʉŋwà nè yi sə kʉ̀k
ncùu sə, bə nà' cep fana wo to nisə lo Pità sè' mbwa.
17 Mvè'nè wo à sə də wo ni lo fana mʉŋwà nè yi sə kʉk ncùu sə yi nə
dʉk fa Pità də, <<Mʉ̀ kwà' də wu mofàk ŋgà' ànə mòk, kè ka'-ɛ?>> Pità cep
fəsə fa nà' də, <<Hai', mʉ̀ ka mòk yeŋ.>>

18 Ànə ye ndzəm ànə ŋga mbʉəp sə ko fana bwe fàak ŋgà fa satikà' bə ŋgàa kʉ̀k ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə mok wèŋ fimsə mis, nə təəŋ fo' sə yuk. Fana Pità lo kə təəŋ sə̀' bə yà'wèŋ, nə sə yuk ye sə̀'.
19 Ŋkum ŋgà fa satikà' nə̀ liŋ yee Anàs nà'a à fek Jisòs bum mok bə liŋ ŋgàa fàak nà' nə ye bə yusə̀ nà' sə yə'rə fa bwìŋ sə.
20 Jisòs də, <<Mʉ yə'rəgə̀ bwìŋ jəja mʉmvwe' ndap pìriyà nə ye mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kə̀ tɛsgə̀ tu. Mʉ̀ kà yàm yumok mvwe' səswihì cèp yuk.
21 Ye də wù sə fek fe'lə mʉ yè'sə bʉ̀ʉ yà? To fek lɛ bʉ̀ʉ sə̀ wo à yuk bum sə̀ mʉ cèpgə̀ sə, ya wo tsok fa wu wo. Wo riŋ wes bum sə̀ mʉ cèpgə̀ sə vɛ'ɛ làaŋ.>>
22 Jisòs ànə cep vɛ'nə fana dògarì mòk nə̀ yi à ye fo' ləp sam yi bə bo mpaaŋ. Yi də, <<Kàcò, yà'a mvə̀'nə̀ wo cèpgə̀ bohòŋkum ŋgà fa satikà' vɛ'nə à?>>
23 Jisòs dʉk fa nà' də, <<A ye-a də mʉ̀ cèp bə jòŋ bwèrɛ də wù dʉk sə̀ də mʉ̀ sə cèp bə jòŋ. A ye-a ŋga yusə̀ mʉ̀ cèp sə mvèk nə, wù ləp mʉ kə bʉ̀ʉ yà?>>
24 Ànə geŋ Anàs tumsə lo Jisòs nə mvə̀'nə̀ wo tasə tse' yi bə kwaŋ bohòKayofàs nə̀ yi sə̀' ŋkum ŋgà fa satikà' mòk.
25 Saimʉ̀ Pità nə à təəŋ, nə sə yuk mali mis sə fana wo dʉk fa yi də, <<Vès kwà' də wu lɛ mo ŋgà fàk ŋgà' ànə mòk kè ka'-ɛ?>> Pità dzeeŋ də, <<Hai' kà mʉ yàm to.>>
26 Mo ŋkwèŋ ŋkum ŋgà fa satikà' mòk, nə̀ yi à ye moma ŋwə̀ nə̀ Pità anə gbɛ̀' tiŋ mak yi ntu' nə cep ye sə̀'. Yi dʉk də, <<Mʉ̀ tsəm də mʉ̀ anə ye wu mʉ gadì bə lis am.>>
27 Pità nə dzeeŋ fe'lə sə̀mok fana ntomvəp to sə̀' ghà ànə.

Jisòs Tə Mantombìi Palè
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 Mvəp à sə to nə̀ zəzòŋ fana wo jəŋ fis Jisòs mvwe' ndap Kayofàs, bə yà'wèŋ lo mvwe' nto' Govənònə yi mo lak Rumà. Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à ka yàwo mbwa ni bʉ̀ʉsə̀ wo à sə dzəm ŋgònòŋsə ni' awo rərɛŋ ya wo kə zʉ ŋkàk pasobà àwo*.
29 Ànə geŋ GovənòPalè nə kə tseŋ wo sə mbi, nə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ko və̀ ŋwə̀ nè'e bʉ̀ʉ yà?>>
30 Wo dʉk fa nà' də, <<Anə ye-a də ŋwə̀ ènə kà ŋwə̀ nə̀ bʉp yeŋ bwèrɛ də vès kà yi bohòwù fɛɛŋ jə və̀.>>
31 Palè nə dʉk fa wo də, <<Wenə wèeŋ foho lo, wèeŋ kə sak yi mvə̀'nə̀ lʉ̀ʉk awèŋ sə dʉk weŋ.>> Wo dʉk fa yi də, <<Vès ka ŋàaŋ sə̀ ŋgòsak nzak kpʉ bwìŋ tse'.>>
32 Mvə̀'nə̀ wo à gʉ̀ vɛ'nə fana yà' gʉ də Jisòos kpʉ nsàp kpʉ nə̀ yi à tsə̀' fa bwìŋ də yi nə kpʉ nà' nə.
33 Palè à bwì foho ni lòmʉ nto', nə to Jisòs də nà'a və. Jisòs à və̀ə, yi fek nà' də, <<Wù də wu ŋkum bʉ̀ʉ Jus è?>>

---

* **18:28 18:28** Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à tse' lʉ̀ʉk mok sə̀ ŋgòjə ni' awo də wo rərɛŋ mantombìi Nwì fana wo kà mʉmvwe' ndaap bʉ̀ lakmvum sə ni bwèrɛ wo gʉ bʉpsə ni' awo sə, nə kà mandzə̀ nə̀ ŋgòkʉ̀ksə Nwì tse'. Nà'a njo nə̀ wo à ka mʉ nto' Palè ni nə.

34 Jisòs də, <<Yusə̀ wù sə fek mʉ yè'sə tesə kok sə vəə wù kè a cùu bùʉ mok wɛ̀ŋ nɛ̀?>>
35 Palè dʉk fəsə fa nà' də, <<Wù yə mʉ co də mʉ ŋwəə Jus à? Ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bùʉ yo wɛ̀ŋ jə və̀ wu bohòmʉ̀ fɛŋ wo. Wù gʉ̀ bʉpsə yà, tsok fa mʉ.>>
36 Jisòs də, <<Gaŋ ŋkum sə̀ yàm sə ka sə̀ sə nzeŋgòoŋ fɛŋ yeŋ. Gaŋ yàm sə nə ye-a sə̀ sə nze fɛŋ, bwɛ̀rɛ də bwe fàak am wɛ̀ŋ lʉ̀ fa mʉ bùʉ Jus sə wɛ̀ŋ də ya wo kà mʉ yumok gʉ̀.>>
37 Palè nə fek nà' də, <<Wù sə də wu ŋkum è kèe yàlɛ?>> Jisòs dʉk də, <<Njo nə̀ mʉ̀ à və̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ bùʉ zeŋ nə mègù mò'fis də mʉ niŋtsok fa bwìŋ zìnə nə. Nà'a njo nə̀ wo à dzə mʉ nə. Ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a ma nə̀ zìnə nə fana yi nə yu'rə bohòmʉ̀ mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə cèep.>>
38 Palè də, <<Zìnəə yu yà?>> Yi à dʉk wes vɛ'nə fana yi lokok, nə tesə lo sə mbi, nə kə tseŋ bùʉ Jus sə̀ wo ca sə. Yi dʉk fa yà'wɛ̀ŋ də, <<Mʉ̀ ka yàm jòŋ nə̀ ŋgà' ènə gʉ̀ʉ ye.>>
39 Yi cep fe'lə mok sə̀' də, <<A bum lak awɛ̀ŋ də ŋkàha pasobàa kə̀ dzɛ̀ŋgəə, mʉ̀ fis me'rə fa weŋ ŋgà ndapndzəm mòk mò'fis. Ye də wɛ̀ŋ dzəm də mʉ fis me'rə fa weŋ ŋkum bùʉ Jus nə à?>>
40 Wo à yuk vɛ'nə, wo kɛ'ŋgùŋ dʉk nə̀ bʉp də, <<Vès ka ŋwə̀ ànə dzəm. Fis me'rə fa ves lɛ Bàrabà.>> Bàrabà ènə à ye ncoro' njə̀ nə̀ kpʉ bwìŋ.

19

Wo Sak Də Wo Zə Jisòs
(Mat. 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

1 Ànə ye vɛ'nə fana Palè gʉ wo jəŋ Jisòs nə, nə ləp nà'.
2 Sojà wɛ̀ŋ kə jəŋ ndik sə̀ yà'a njènjàk, nə bak yà', nə tes fa Jisòs nə nà' mʉ tuhù co tàm ŋkum. Wo jəŋ cə̀k mòk nə̀ bə̀baŋ, nə ni fa yi nà' co cə̀k ŋkum.
3 Wo ye ŋgòvə̀hə bohòyi, nə sə cepsə nà' co ŋkum. Wo sə dʉhʉ də, <<Mbè ŋkum bùʉ Jus wɛ̀ŋ.>> Wo ywi'lə yi, nə sə ləp yi bə bo.
4 Palè nə à tesə və̀ sə mbi mvwe' sə̀ bùʉ Jus wɛ̀ŋ cu sə sə̀mok. Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ yeè, mʉ nə fis və ŋwə̀ ènə sə mbi ya wèeŋ riŋ tse' də mʉ̀ ka yàm yusə̀ yi bʉpsə sə riŋ.>>
5 Ànə geŋ Jisòs nə tesə tsoŋ ŋga yi ta tse' mali tàm njènjàk nə mʉ tuhù yi, nə ni tse' cə̀k ŋkum nə sə̀'. Fana Palè nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ yeè, yi nè'.>>
6 Ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə dògarìi sə̀ mʉmvwe' ndap Nwì sə wɛ̀ŋ à yə yi fana wo kɛ'ŋgùŋ, nə sə dʉk də, <<Wèeŋ tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ. Wèeŋ tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ.>> Palè nə dʉk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ lo-a, nə kə tɛ'lə yi wɛ̀ŋ. Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ ka yàm bʉp nə̀ yi gʉ̀ʉ ye lok.>>
7 Bʉ̀ʉ Jus sə wɛ̀ŋ dʉk də, <<A ye-a bə mandzə̀ lʉ̀ʉk avès fana ŋwə̀ ènə nə kpʉ megu kpʉʉ bʉ̀ʉsə̀ yi sə jə ni' ye də yi mo Nwì.>>
8 Palè nə à yuk vɛ'nə fana wʉə ko yi vɛ'ɛ wùriŋ.
9 Yi bwi foho və kə ni lo fe'lə mʉ nto' anə bə Jisòs sə̀mok, nə fek nà' də, <<Wù və̀ yè'sə ma fò?>> Jisòs nə kà cù mùk.
10 Palè nə fek nà' də, <<Mʉ̀ sə cèep, wù kà cèp à? Wù ka riŋ də mʉ̀ tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòmè'rə wu, wù lo, nə tse' bwi ŋàaŋ sə̀ co mʉ̀ tɛ'lə wu mʉ ntəəŋ sə̀' riŋ à?>>

11 Jisòs duk fa nà' də, <<Fa wu ŋàaŋ yà'sə Nwì. Anə ka-a vɛ'nə yeŋ
bwèrɛ də wù kà ŋàŋ mu tuhù mù tse' to. Ŋwə nə yi jə və mu, nə kə fa
ndzə bohòwù nə gù ghak bup yi.>>
12 Palè ànə yuk ncèp ènə fana yi lap mandzè co yi me'rə Jisòs nə lo. Megu
kə də bùu Jus sə wèŋ sə fuŋ mali fo' də, <<A ye-a ŋga wù me'rə ŋwè ènə
fana ye də wù ka mok ŋge' Kaisà, ŋkum nè ghaŋ nè yi tse' vesùwèŋ yi
mvwe' lak Rumà nà'a yeŋ. Busè wù riŋ də ŋwè nè yi sə jə-a ni' ye co
ŋkum fana ye də yi sə nèŋ fa ŋkum Kaisà kù mu tuhù.>>
13 Palè nə ànə yuk ncèp ènə fana yi kə fis və Jisòs nə sə mbi, nə ca kok
cum mumvwe' kapràak ye. Wo à sə to mvwe' kapràak sə də, <<Mbàndap
lìs.>> Wo to fo' bə ncèep lak bùu Hibrù wèŋ də, Gàbàtà.
14 Bum yè'sə ànə sə ye yè'sə ŋga a nùmbu nè ŋga ndzəm seŋ tsoŋ fana
ye dzè. Mvèk ànə a ye sè' ŋga a mvèk ŋkàha Pasobà. À sə kuəp lòco
maràŋ fana Palè nə duk fa bùu sə wèŋ də, <<Wèeŋ ja'a ŋkum awèŋ nə
nè'.>>
15 Wo kɛ'ŋgùŋ də, <<Jəŋ gɛsə lo yi fo'. Yi kpu megu kpuu. Wèeŋ kə tɛ'lə
yi mu ntèəŋ.>> Palè nə fek wo də, <<Mu tɛ'lə ŋkum awèŋ nə mu ntèəŋ
nà?>> Ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ sə à duk yàwo də, <<Vès rì mègù
yàvès ŋkum Kaisà yiìyi.>>
16 Yà'a yusè yà' à gùu fana Palè me'rə fa wo Jisòs də wo tɛ'lə nà' mu
ntèəŋ.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mu Ntèəŋ
(Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

Fana sojàa sə wèŋ jəŋ lo Jisòs nə.
17 Yi à bèk tse' ntèəŋ ye yi mu ŋkambèhə yi bə tu ye fana bə sojàa sə
wèŋ tesə mu ntòlak anə, nə lo kə dzeŋ mvwe' mok sè wo togè fo' də, Nzùè
tu bwìŋ. Wo to fo' bə ncèep lak bùu Hibrù wèŋ də, <<Gòrìgotà.>>
18 Yà'a mvwe' sè sojàa sə wèŋ à tɛ'lə yi sə. Wo à tɛ'lə yi bə bùu mok wèŋ
bwìŋ ba. Mòk ye bo ma màk, mòk ye ye bo ma ŋkwìp, Jisòs nə təəŋ ye
mutsətsə'rè. 19 Palè ànə com naaŋ yak yumok mu tu ntèŋ anə. Yi à còm
də, JISÒS NÈ MVWE' LAK NAZÀRƐ, ŊKUM BÙU JUS WÈŊ.
20 Wo à còm yà' bə ncèep lak zəzok tɛ'. Mòk à ye ncèep lak Hibrù, mòk
Rumà nə ye Gris. Bùu Jus wèŋ a ta yusè wo à còm naaŋ sə vɛ'ɛ bwìŋ
ŋkùuŋntèŋ, bùusè mvwe' sè wo ànə tɛ'lə yi sə à kuəp lòmu ntòlak.
21 Ŋgàa fa satikà'a bùu Jus sə wèŋ à yə fana wo kə duk fa Palè nə də
nà'a kà də <<Nè'e Ŋkum bùu Jus wèŋ>> còm. Wo də nà'a com lɛ də,
<<Ŋwè ènə duk yi də yi ŋkum bùu Jus wèŋ.>>
22 Palè nə duk wo də, <<Yusè mù còm yà' laŋ, ye də yà' mè vɛ'nə.>>
23 Ghà nè sojàa sə wèŋ à tɛ'lə wes yi mu ntèəŋ anə fana wo jəŋ cèək ye
sə, nə gapsə yà' bòp kwè, sojàa sə jəŋ mò'fis, mò'fis. À bwehe cu mègù
mok sàro ye, nè nà' à ye lòŋtòŋ, nə kà cù mvwe' sè wo à tè' tè'lə tse'.
24 Ànə geŋ wo duk də, <<Vesùwèeŋ kà nà' sàrè bupsè. A təm bèŋ fo' ya
a riŋ ŋwè nè yi nə zu nà'.>> Yè'sə ànə sə ye vɛ'nə fana yà' megu mvè'nè
wo ànə com yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə. Wo ànə com nja də,

Wo a jə cèək am, nə gapsə jəŋ yà',
nə sə təm bèŋ
də ya wo ye ŋwè nè yi nə jəŋ cèk àm mòk.
Yà'a mvè'nè sojàa sə wèŋ à gù sə.

25 Bʉ̀ʉ sə wo à təəŋ kʉəp lòmvwe' ntèəŋ sə wo à tɛ'lə Jisòs mbwa sə à ye ma Jisòs nə bə moma ma ye nə nə ŋwàŋwè. Mòk à ye fe'lə fo' Mèri nə yi ŋgwe Klopà bə Mèri nə mvwe' lak Màdàlinà nà'a.
26 Jisòs ànə ye ma ye bə mofàk ye nə yi à sə dzəmgə nà' wùriŋ nə mvə'nə wo tə kok fo' fana yi dʉk fa ma ye nə də, <<Màmi, kʉ̀k mo yòo nà'.>>
27 Nə bʉʉŋ dʉk fa mofàk ye nə sə' də, <<Kʉ̀k ma yoo nà'.>> Ye jəŋ mvèk ànə, mofàk ye nə à jə lòma Jisòs, nə sə kə cum mok bə nà'.

Jisòs Kpʉ
(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Yà'sə à mèe, Jisòs riŋ də fàak ye mè mok sə laŋ fana yi dʉk də, <<Njè ndzəp sə ya mʉ.>> Yi ànə cep yè'sə də ya yusə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə Ŋwàk Nwì sə bʉʉŋ və zìnə.
29 Ànə ye ŋga ŋgàp mòk à ye fo' bə rùuk sə cəcəp ca. Fana wo jəŋ kùsa, nə tsəp gesə sənə rùuk sə, nə tse' gesə nà' bə ntatʉ kə cùhu Jisòs anə.
30 Jisòs à no yà' fana yi dʉk də, <<Yà' mè mok laŋ.>> Fana yi zəm tsoŋ tu ye sə nze, nə fis me'rə yòŋsə ye.
31 Nùmbu ànə à ye nùmbu nə wo à sə fʉ̀hʉ də ndzəm seŋ tsə fana ye dzə̀. Wo à ka dzəm də nùmbu dzəə ye ŋga vèeŋ bwìŋ kə mʉ ntèəŋ dzəm. Dzə̀ ànə à ye sə' nə ghaŋ wùriŋ. Fana bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ kə fek Palè də nà'a fa wo mandzə̀ ya wo kə dzəp kʉ'rə vəp bʉ̀ʉ sə wo tɛ'lə yà'wèŋ sə ya yà'wèeŋ kpʉ toho ŋga wo kə tuuŋ.
32 Ànə geŋ sojàa sə wèŋ lo kə dzəp kʉ'rə nə mò'fis, nə kə kʉ'rə nə ba, wo sə wo à tɛ'lə wo bə Jisòs wèŋ sə.
33 Wo à kə dzèŋ bohòJisòs fana wo ye ŋga yi kpʉ ye sə laŋ, wo me'rə yi, nə kà kùu ye sə mok dzəp kʉ'rə̀.
34 Sojà mòk à jə kòoŋ ye, nə sop Jisòs bə zeŋ fʉ nca mvàa vàap. Ndʉəm bə ndzəp caŋ tesə tsoŋ fo'.
35 Ŋwə̀ nə yi à yə bum yè'sə bə lis mvə'nə̀ yà' ànə ye nə, sə tsə̀' yè'sə yi. Yi sə cèp zìnə, nə riŋ də yi sə cep yusə̀ yà' ànə ye vɛ'nə. Yi sə tsòho fa weŋ bum yè'sə də ya wèeŋ dzəm yàwèŋ sə̀'.
36 Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə ya yà'a kə bʉʉŋ və megu mvə'nə̀ wo ànə com ndzənə ŋwàk Nwì sə. Wo à còm də, <<Wo nə kà vəp ye nə mò'fis kʉp.>>
37 Wo à còm mok mvwe' mòk nja sə' də, <<Bwìiŋ nə ye ŋwə̀ nə wo à sòp yi nə.>>

Wo Tuuŋ Jisòs
(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Yà'sə à mèe, fana ŋwə̀ nəmòk nə wo à sə togə̀ yi də Jòsep à və̀ kə ye Palè, nə lɛŋ nà' də yi kə jəŋ vèŋ Jisòs nə. Palè à dzəm, fana yi lo, nə kə jəŋ nà'. Liŋ lak Jòsep ènə à ye də Ârìmàtayà. Yi ànə ye sə̀' ŋwə̀ nə yi à yù mandzə̀ Jisòs, nə sə swihi, swihi bʉ̀ʉsə̀ yi à sə wəp bʉ̀ʉ Jus wèŋ.
39 Nìkòdemù nə yi ànə kə tseŋ nooŋ Jisòs fa' ndzəmə̀ nà'a à ye sə̀' bə Jòsep nə bəbɛ'. Yi à kə̀ jə və̀ nsàap ncə̀əp mok sə̀ wo to yà' də, <<Me>> bə mòk də, <<Alò>> wèŋ nduk. Ncə̀əp sə à rwì' dzèŋ co kilù hum tàŋ vɛ'ɛ.
40 Wo à jə vèŋ ni' Jisòs nə, nə lim gesə ndzənə cə̀k bə ncə̀əp sə wèŋ, bʉ̀ʉsə̀ yà'a mvə'nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ tuuŋgə̀ bwìŋ vɛ'nə.
41 Mvwe' sə wo à tɛ'lə Jisòs mʉ ntèəŋ sə, gadì mòk à kʉəp kok fo'. Sè à ye mʉ gadì anə sə̀ wo à ka ŋwə̀ nəmòk ca ntòtuuŋ yuk.

42 Ànə ye də nùmbu ànə à ye nùmbu nə̀ wo sə fùhʉ də ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dzə̀ fana wo caŋ tuuŋ gesə Jisòs nə mok fa'nə bʉ̀ʉsə̀ mvwe' sə à ye mvwe' jəjo.

20

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpʉ
(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-11; Luk 24:1-12)

1 Nùmbu nə̀ tɛ' à ye ŋga a nù Sondè, nə̀ zəzòŋ ŋga cu ntòjàrə jàrə fana Mèri nə̀ mvwe' lak Màdalà à lòkok, nə lo mvwe' sèe sə. A kə̀ dzèŋ fo', yi ye ŋga wo dzərə fis gɛsə ma lìs nə̀ wo à lok ncùu sèe sə bə zeŋ nə laŋ.

2 Yi caŋ bwi foho lo, nə kə tseŋ Saimʉ̀ Pità bə mo fàk Jisòs nə̀ Jisòs à sə dzəmgə̀ yi wùriŋ nə, fana yi tsok yà' də, <<Wo fis gɛsə lòvèŋ ni' Tà nə sə mvwe' sèe sə̀ wo a tuuŋ yi ca sə laŋ. Vès ka mvwe' sə̀ wo jə lòyi sə mok riŋ.>>

3 Pità bə mo fàk mòk nə caŋ lo mvwe' sèe sə.

4 Mo fàk mòk nə caŋ ghak Pità, nə lo ye mantombì kə dzeŋ mvwe' sèe sə.

5 Yi à kə̀ bʉhʉ, nə kʉk gesə sənə sèe sə. Yi ye megu cə̀ək sə̀ wo à lim vèŋ Jisòs bə zeŋ sə, nə kà ca ni lò.

6 Ànə geŋ Saimʉ̀ Pità nə̀ yi à sə bɛ' və̀ nà' nə à kə̀ dzèŋ ye. Yi ca ni lo sə mvwe' sèe sə jwaŋ. Yi ye cə̀ək sə̀ wo à tuuŋ nà' bə zeŋ sə ŋga yà' nòca.

7 Yi ye cə̀k nə̀ wo à lim tu Jisòs bə zeŋ nə ŋga wo lim benə nà' pwe', nà' nooŋ ca zok.

8 Fana mo fàk mòk nə̀ yi à kə̀ dzèŋ to fo' yi nə ni lo ca sə̀'. Yi ye, nə dzəm də Jisòs nə lòkok laŋ.

9 A kə̀ dzèŋ haaŋ mvə̀k ànə ŋga wo ka bə ncèp nə̀ wo à còm nà' ndzənə ŋwàk Nwì də Jisòos nə kpʉ, nə lokok nà'a ntòrɛɛŋ.

10 Ànə geŋ ŋgàa fàak Jisòs yà'sə wèŋ bwi foho lo lak.

11 Mèri à bwì və̀ mvwe' sèe sə, nə kə təəŋ fo' sə mbiŋ, nə sə waŋ. Yi ànə sə waŋ fana yi bʉhʉ tsoŋ, nə kʉk gesə lo sənə sèe sə.

12 Yi ye masinjàa Nwì ba ŋga wo nitse' cə̀ək sə̀ fəfop pup pup. Wo à cu mvwe' sə̀ wo ànə noŋsə vèŋ ni' Jisòs fo' sə. Mòk à cu mvwe' sə̀ tu Jisòs à ye fana mòk cum mvwe' sə̀ kùu ye ànə ye sə.

13 Wo fek yi də, <<Wù sə wa yà, màmi?>> Yi dʉk fa yà' də, <<Wo jə lòTà àm. Mʉ̀ ka mvwe' sə̀ wo kə̀ nòŋsə yi sə riŋ.>>

14 Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi bʉʉŋ, nə ye Jisòs ŋga nà' tə kok fo' fana yi kà nà' rì.

15 Jisòs nə fek yi sə̀' də, <<Wù sə wa yà màmi? Wù sə làp ndà?>> A gʉ̀ bohòMèri nə co nà'nə ŋwə̀ nə̀ yi sə kʉ̀k gadì nə̀ fo' nə yi fana Mèri nə dʉk fa nà' də, <<Tɛ̀'mòk, a ye-a ŋga wù jə lòyi wù fana wù kə niŋ fa mʉ mvwe' sə, ya mʉ kə jəŋ yi.>>

16 Jisòs nə to nà' bə liŋ də, <<Mèri.>> Mèri bʉʉŋ, nə cep fa nà' bə ncèep lak Hibrù wèŋ dʉk də, <<Ràbonì.>> Ncèp nə̀ də Ràbonì ànə yà'sə də, <<Cicà àm.>>

17 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Kà mʉ koho tse' bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ka mʉ bohòTɛ̀' am ntòlo. Dù lo, nə kə tsok fa bwema am wèŋ də mʉ̀ tə lèlòmʉ la'à Tɛ̀' am, nə̀ yi sə̀' Tɛ̀' àwèŋ nə. A yi nə̀ yi Nwì àm, yi sə̀' Nwì àwèŋ pwe'.>>

18 Mèri nə à lòo, nə kə tsok fa ŋgàa fàak nà' sə wèŋ də yi yə Tà Jisòs laŋ. Yi à tsòho fa wo yusə nà' à cèp bohòyi sə pwe'fo'.

Jisòs Nìtsə' Fa Ŋgàa Fàak Ye Wèŋ Ni' Ye
(Mat. 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 A kə dzèŋ nùmbu ànə, nə ntɛŋ à yèto ànə ŋga a nconùm, ŋgàa fàak Jisòs sə wèŋ kə be'lə cum mʉmvwe' ndap mòk mvwe' mò'fis. Wo ànə lok ncù bʉ̀ʉsə wo à sə wəp bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Wo də wo kʉk à, ŋga Jisòs nə tə nè' mʉtsətsə'rə wo anə. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ lòoŋ.>>

20 Jisòs ànə cep wes vɛ'nə fana yi niŋtsok fa wo bo ye bə ncanmvàaŋ ye. Ŋgàa fàak ye sə à yə Tà nə, wo kwa vɛ'ɛ wù kà fʉ̀'.

21 Jisòs nə dʉk fe'lə fa yà' səmok də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> Nə dʉk mok sə' də, <<Mvə'nə Tɛ̀' am à tum mʉ, mʉ̀ sə tumsə lòweŋ sə' vɛ'nə.>>

22 Ànə geŋ yi yoŋsə fa yà'wèŋ yòŋsə, nə dʉk də, <<Wèeŋ jəŋ, mʉ̀ yòŋsə fa weŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ.

23 Ye də a ye-a ŋga wèŋ swì fa ŋwə nəmòk bʉp ye fana Nwìi nə swi fa ŋgèŋgàŋ sə'. A ye-a ŋga wèŋ ka də wèŋ swì fa yi bʉp ye nə dʉk, fana Nwìi nə kà ŋgèŋgàŋ sə' swì fa.>>

Jisòs Yəəŋ BohòTomos

24 Ghà nə Jisòs ànə kə tseŋ me ŋgàa fàak ye wèŋ fa' yà'a à ye ŋga Tomos nə wo togə̀ yi mok də mofɛs nà'a ka ye fo' yeŋ. Yi ànə ye mòk mʉŋgorə wo sə hum-ncòp-ba sə.

25 Tomos nə à və maŋkwɛ̀ŋ fana wo tsok fa yi də, <<Vès yə Tà àvès nə laŋ.>> Tomos nə dʉk ye də, <<A ye-a ŋga mʉ̀ ka mvwe' mbɛŋ sə wo à ta yi luwa yà'a ye nə kà bə ndubo àm jwɛŋ, nə kà bo am mvwe' sə wo à sòp yi fʉ ncanvàa yà'a sògèsə, ye də mʉ nə kà yàm də a zìnə dzəm yuk.>>

26 A kə cà nùumbu fwame' fana ŋgàa fàak Jisòs sə kə benə fe'lə mʉ nda'à səmok. A ye mok ŋga Tomos nə fo' bə yà'wèŋ. Wo ànə lok ncùu sə lo'o fana wo ye ŋga Jisòs nə tə cà mʉtsətsə'rəə wo səmok. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>>

27 Yi dʉk fa Tomos də, <<Jwɛŋ ja'a yòo bo am è. Jəŋ bo yo, nə jwɛŋ ja'a mvwe' nə fʉ ncanmvàaŋ mʉ̀ nə è. Kà də wu sə mərə fe'lə mok dʉk, dzəm lɛ mok dzəmə.>>

28 Tomos dʉk fa nà' də, <<Tà àm, nə ye Nwì àm.>>

29 Jisòs dʉk fa nà' də, <<Wù dzəəm nə ŋga'a bʉ̀ʉsə wù yə mʉ bə lis yo. Anə ye rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə wo ka bə lis ntòye, nə dzəm yà'.>>

Njo Nə Wo à Còm Ŋwàk Ɛ̀nə
Bʉ̀ʉ Zeŋ Nə

30 Jisòs à gʉ̀hʉ maŋgəŋgèeŋ mok mʉ lisə ŋgàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo à ka yà'sə ndzənə ŋwàk nè'e com gesə.

31 Bum sə wo a còm yà' yè'e, wo à còm də ya wèeŋ dzəm də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə yi mo Nwì nə. Wèeŋ dzəm bohòyi vɛ'nə fana wèŋ tse' lùŋ nə zìnə nə nà'a bə liŋ ye nə.

21

Jisòs Nìtsə' Ni' Ye
BohòƖŋgàa Fàak Ye Wèŋ Bwìŋ Sàmba

1 Mvək nəmòk à ye sə' nə Jisòs ànə niŋ ni' ye bohòŋgàa fàak ye mok wèŋ ŋga wo mvwe' tòm Tìberiyà. Yè'e mvə'nə yà' ànə ye sə.

2 Nùmbu mòk à ye ŋga Saimʉ̀ Pità cu mvwe' mò'fis bə Tomos nə̀ wo
togə̀ yi mok də mofɛs, bə Nàtaniyà nə̀ yi à və̀ mvwe' lak Kanà nə̀ mvwe'
nzeŋgòŋ Galìli. Bwe Zebèdi à ye fo' ba, nə ye mok wèŋ sə̀' bwìŋ ba.
3 Saimʉ̀ Pità à dʉk fa wo də, <<Mʉ̀ sə̀ lòyu am mvwe' fu'fuk.>> Wo dʉk
bwi yàwo sə̀' də, <<Vès dzəm ŋgòlòvesùwèŋ bəbɛ'.>> Fana wo tesə lo kə
ni ŋgwes mok, nə lo. Wo à fuk nòoŋ tsə ciŋ, ciŋ, nə kà yumok ko.
4 Tsok à rɛŋ ŋga nùm sə də yi bap kok fana Jisòs nə tesə təəŋ ndzə ŋgʉ
ndzəp anə. Wo kà rì də a yi nə rì.
5 Jisòs nə fek gesə yà' də, <<Ŋgàta, wèŋ ko yumok à?>> Wo də, <<Hai'.>>
6 Yi dʉk fa yà' də, <<Wèeŋ jəŋ-a ram sə nə mak tsoŋ gesə-a yà' bo ma zʉ,
ŋgʉ ŋgwes nə fa'a è. Wèeŋ nə ko fuk fo'.>> Fana wo mak gesə ma nə̀ yi
dʉk nə. Fuk ni ca nsàp nə̀ à ghak wo ŋgòsə̀ fəsə və̀ ram sə sə ŋgwesə̀ anə.
7 Mofàk Jisòs nə̀ yi à sə dzəmgə̀ nà' wùriŋ nə à dʉk fa Pità də, <<Nà'nə
Tà.>> Pità ànə yuk vɛ'nə fana yi te' ni cə̀ək ye bʉ̀ʉsə̀ à ye ŋga yi a fweŋ
cə̀ək ye sə də ya yi gʉ fàk. Ànə geŋ yi li ni sə ndzəpə̀ anə, nə lo kə ye
Jisòs.
8 Bwe ye mok sə wèŋ à cu malì sə ŋgwesə̀ anə. Wo sə və sə̀', nə sə soŋ
və ram nə ŋga nà' rwiŋ bə fuk ca wùriŋ. Mvwe' sə̀ wo à ye sə, ŋgòkə̀
dzèŋ mʉ mfèŋ à ka sə̀sap sə̀' yeŋ. Yà' à ye megu co mità ŋkʉ̀ mò'fis.
9 Wo à kə̀ tesə mʉ mfèŋ fana wo ye ŋga mis sə kə bə fuk ca nə ye bə
brɛd sə̀'.
10 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ fis jə və fuk mok sə̀ wèŋ ko sə fɛn.>>
11 Saimʉ̀ Pità à bwì lòmvwe' ŋgwes nə sə̀mok. Yi soŋ fis və ram nə mʉ
mfèŋ. Fuk sə̀ ghaŋ à rwiŋ ca vɛ'ɛ hip. Yà' à ye pwe' ŋkʉ̀ mò'fis bə fuk hum
tàŋ-ncòp-tɛ'. Fuk sə à ye ca ŋkʉ̀ʉŋ vɛ'nə, ram nə kà sə̀' sàhà.
12 Jisòs dʉk fa wo də, <<Wèeŋ və kə zʉ.>> Fana wo və. Mʉtsətsə'rəə
bwe ye sə pwe', ŋwə̀ nə̀ mò'fis co yi baŋ ntʉm, nə fek-a nà' də, <<Wu
yè'sə ndà?>> à ka ye lok. Wo à rì də a Tà nə.
13 Jisòs à kə̀ jə brɛd nə, nə bə'rə gapsə fa wo bə fuk sə sə̀'.
14 Ghà nə̀ Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ fana nè'e nə̀ kɛ̀' tɛ' mvə̀'nə̀ yi à niŋ
fa ni' ye bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Jisòs Cèp BohòPità

15 Wo ànə zʉ wes fana Jisòs nə fek Pità də, <<Saimʉ̀ mo Jon, wù dzəm
mʉ bə ntʉm yòpwe' nə casə yè'e pwe' à?>> Pità də, <<Ŋ, Tà, wù rì də
mʉ̀ dzəm wu.>> Yi dʉk fa nà' də, <<A ye-a də wù dzəm mʉ fana wu sə
kʉk fa mʉ lis bə bwe nsùŋgaaŋ am.>>
16 Jisòs cep fe'lə bohòPità nə, nə̀ kɛ̀' ba də, <<Saimʉ̀ mo Jon, wù dzəm
mʉ bə ntʉm yòpwe' à?>> Yi dʉk fəsə fa nà' sə̀mok də, <<Ŋ, Tà, wù rì də
mʉ̀ dzəm wu.>> Yi dʉk fa nà' sə̀mok də, <<Sə gʉ̀msə fa-a mʉ nsùŋgaaŋ
am.>>
17 Mok nə̀ kɛ̀' tɛ', yi fek nà' sə̀mok də, <<Saimʉ̀ mo Jon, wù dzəm mʉ à?
>> Ntʉm bʉp Pità, bʉ̀ʉsə̀ nà' fek fis yi nə̀ kɛ̀' tɛ' də, <<Wù dzəm mʉ àlɛ?
>> Pità nə dʉk fa nà' də, <<Tà, wù rì bum pwe'. Wù rì də mʉ̀ dzəm wu.>>
Jisòs dʉk fa nà' də, <<Kʉk fa-a mʉ lis bə nsùŋgaaŋ am.>>
18 Yi cep fe'lə fa nà' sə̀' də, <<Mʉ tsok fa wu ŋkèm ncèp dʉk də, à ye to
ŋga wu ntòwà'ŋwè, wù sə kiŋsə ni' yò, nə sə lo yuyo mvwe' sə̀ wù dzəm.
Wu rèŋ ntsə'mòk fana wù saŋ bo yo, ŋwə̀ nə̀ zok kiŋsə wu, nə bək jə lo
wu mvwe' sə̀ wù ka dzəm.>>

19 Jisòs à cèp yè'sə ŋgòni'tsə̀' fa Pità nsàp kpʉ nə nà'a nə kə kpʉ ŋgògʉ̀ liŋ Nwìi ye kə̀kuk. Yi à cèp wes vɛ'nə fana yi dʉk fa nà' də, <<Yuŋ və mʉ.>>
20 Pità à bʉ̀ʉŋ kʉ̀k, nə ye mo fàk Jisòs nə̀ Jisòs à sə dzəm nà' wùriŋ nə ŋga nà' sə bɛ' və̀ wo sə̀'. À ye sə̀' yi nə̀ yi ànə yəhə naaŋ lo Jisòs fa' mʉ ni'ì ŋga wo sə zʉ bɛŋ, nə fek nà' də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀ yi nə seŋ wu nə ndà lɛ>> nà'a.
21 Pità ànə ye nà' fana yi fek Jisòs də, <<Tà, ŋwə̀ nè'e ye-ɛ?>>
22 Jisòs dʉk fa fəsə nà' də, <<A ye-a ŋga mʉ̀ də yi cum fo' ŋwəm tə̀tè mʉ̀ bwi və̀ nùu, nzak njòye fo' yà? Bɛ' və̀ mʉ yòfɛŋ ntɛ̀ŋ.>>
23 Ànə geŋ bʉ̀ʉ ye wèŋ ye ŋgòcèp lòkɛ' də Jisòs dʉk də ŋgà fàk ye nè'e nə kà kpʉ yuk. Megu də Jisòs à ka də nà'a nə kà kpʉ dʉk. Yi à dʉk də, ŋga ni' ye bò-a yi də nà'a cum fo' ŋwəm tə̀tè yi kə bwi və, nzak nà' ye fo' yà lɛ?

Ncèp Nə̀ Nà' Lə̀sə

24 Vès rì də mo fàk nə̀ Jisòs à cèp bum yè'sə bə liŋ ye nə sə tsə̀' faà nə weŋ yà' yi. Yi à còm ŋwàk ènə sə̀' yi. Vès rì sə̀' də yusə̀ yi cèp sə zìnə.
25 Bum mok cu sə̀ Jisòs à gʉ̀ yà', yà'a vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à còm gèsə-a yà' ndzənə ŋwàk mò'fis, mò'fis làaŋ, bwèrɛ kàmòk ŋwàha sə yam casə nzeŋgòŋ nè'e pwe'.

Ŋwàk Fàak
Ŋgàa Ntum Jisòs

Tu ncèp nə ghaŋ nə ŋwàk ènə sə cèep nə, a mʉmvə'nə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə wo à bɛ'lòto Jisòs wèŋ fana wo tsoho sɛsə lo Ntirə nə Bəboŋ nə mvwe' lak Jòrosalèm bə Jùdiyà bə Sàmariyà nə ye mvwe' sə nzeŋgòŋ nə kə ləsə pwe'fo' (taŋ 1:8).

Yumòk nə gʉguŋ bə ŋwàk ènə a fàak Yòŋsə nə Rərɛŋ nə. Nà' à və nùmbu Pentekòs bohòbʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs sə mvwe' lak Jòrosalèm. Ye jəŋ nùmbu ànə yi à sə gʉŋsə cos nə.

Aco wo gapsə ŋwàk ènə bòp tɛ': Bwìŋ à yèto ŋgòtsòho Ntirə Nə Bəboŋ nə mʉ Jòrosalèm (taŋ mbʉ̀p 2:1-8:3), Ntirə Nə Bəboŋ nə à sɛ̀hɛ lòmvwe' lak Jùdiyà bə Sàmariyà wèŋ (taŋ mbʉ̀p 8:4-12:25), Pol à yèto ŋgòtsòho lòmvwe' lak mok zəzok tè kə dzeŋ mvwe' lak Rumà (taŋ mbʉ̀p 13-28). Mʉmvə'nə Ntirə Nə Bəboŋ nə à kə dzèŋ bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ sə' fana yà' rɛɛŋ də nà' ànə ka ŋgòye mègù nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ yeŋ.

1 Ŋge' àm Tìyofilò, ŋwàk nə mʉ̀ à còm to fa wu mantombì nà'a, mʉ̀ à còm tsə' fa wu nja bum sə Jisòs ànə yeto ŋgògʉ̀ʉ, nə sə yə'rə fa bwìŋ,
2 tətè kə dzeŋ nùmbu nə yi à lòmʉbu. Yi à sə lòo ŋga Yòŋsə nə Rərɛŋ nə à gʉ̀ yi, yi tsok noŋsə fa bʉ̀ʉ ye sə yi à cokfis yà' ŋgòye ŋgàa ntum ye sə, bum sə wo nə sə gʉ.
3 Mvəsə yi à lòkok mvwe' kpʉ, yi à nìŋtsə' ni' ye bohòbʉ̀ʉ ye sə wèŋ mʉnə nùumbu hum kwè. Yi à nìtsə' ni' ye nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ nsàp nə co məmərə kà ye də yi lòkok laŋ mok ye fe'lə. Wo à yə yi, bə yà'wèŋ cep cù, nə sə taaŋ nzak gaŋ ŋkum Nwì.
4 Bə yà'wèŋ à cu bəbɛ' fana, yi tsok fa wo dʉk də, <<Kà də wèeŋ me'rə Jòrosalèm fɛɛŋ dʉk, wèeŋ cum tək tse' yusə Tɛ̀' à kà' fa weŋ. A zeŋ sə mʉ̀ a tsə' weŋ yà'a.
5 Jon à bàptɛsə bwìŋ bə ndzəp, fana a nə kà nùumbu ŋkʉ̀ʉŋ dzeŋ fe'lə ŋga wo bàptɛsə weŋ mok bə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə.>>

Jisòs LòMʉbu
(Mat. 27:3-10; Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

6 Ghà nə bʉ̀ʉ ye sə à kə be'lə bə Jisòs mvwe' mò'fis, fana wo fek yi dʉk də, <<Tà, wu nə fa fəsə ŋàaŋ sə ghà nè'nə bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ ya vèes tse' lak sə ves à?>>
7 Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Yà'sə ka nzak njàwèŋ ŋgòrì bə zeŋ yeŋ. Tɛ̀' nə tse' ŋàaŋ yà' sə yi. Yi nòŋsəgə̀ mvàk yi yiìyi.
8 Yusə də wèeŋ nə tse' ŋàŋ ghà nə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə və bohòwèŋ, fana wèeŋ nə ye ŋgàa təəŋ ma nə njàm, nə sə tsoho lo ncèp àm mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye Jùdiyà bə Sàmàriyà pwe', nə kə dzeŋ mvwe' sə nzeŋgòŋ nə ləsə.>>
9 Yi ànə cep mesə vɛ'nə fana, yi lo mʉbu ŋga wo sə yə yi, fana mbàk kə lok yi, wo kà yi mok yə fe'lə.
10 Mvəsə wo à sə kʉ̀k gèsə lòmalì mʉbu mvəsə yi lòbisə, fana bʉ̀ʉ səmok bwìŋ ba, sə wo à nitse' cəək sə fəfop à kə tesə təəŋ ŋgʉ ni'ì wo.

11 Bʉ̀ʉ yè'sə fek wo dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Galìli, njo nə̀ wèŋ tə fɛɛŋ, nə sə
kʉk gesə lo mʉbu vɛ'nə yà? Jisòs nə̀ yi me'rə weŋ, nə lònə mʉbu nè'nə,
yi nə̀ kə̀ bwìŋ və̀ sə̀' mvəsə̀ wèŋ yə yi lòyà'sə.>>
12 Anə ye vɛ'nə, fana wo me'rə mvwe' nda Olìp nə, nə bwi lo Jòrosalèm.
Aco kìlometà mò'fis.
13 A kə̀ dzèŋ Jòrosalèm, wo ca kok lo mʉmvwe' rum ndap nə̀ wo cugə̀
mbwa nə. A sə cu fo' Pità bə Jon, Jem bə Andrù, Filìp bə Tomos, Bàtòlomì
bə Màtiyò, Jem mo Afòs bə Saimʉ̀ nə̀ wo togə̀ yi də Zilò, nə ye Judàs mo
Jem.
14 Ghà yà lòoŋ wo sə tse' tsətsərə̀ nə̀ mò'fis, nə fa ntʉm awo ŋgòsə gʉ̀hʉ
pìriyà. Wo à ye fo' bə bə̀ba wèŋ sə̀', mòk à ye Mèri ma Jisòs bə bwema
Jisòs sə̀ mbəmbam wèŋ.

Màtiyàs Jə Kùu Judàs

15 Nùumbu mok à càa, ŋga wo sə cu kwe' fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs
à ye fo' co ŋkʉ̀ mò'fis bə bwìŋ hum ba. Fana Pità lokok təəŋ mʉtsə̀, nə
cep dʉk də,
16 <<Bwema am wèŋ, ŋwàk Nwìi nə ye tsoŋ zìnə mvəsə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ
ànə cep casə mʉ cùhù Devìd, sə kum liŋ Judàs, nə̀ yi à nì tsə̀' fa bʉ̀ʉ sə̀
wo à ko Jisòs mandzə̀ nà'a.
17 Yi Judàs à ye ŋwə̀ àvès mòk nə̀ wo ànə swekfis yi, nə fa yi fàk mʉŋgorə̀
vès anə.>>
18 (Yi à kə̀ ywi nze bə mbàam sə̀ yi à gʉ̀ bʉp, nə tse' yà'. Nə lɛŋ kpʉ ye
bə zeŋ, nə gbʉ vehe, nto ye tesə.
19 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm à yuk bə zeŋ pwe', nə to mʉmvwe' nə də
Akèdamà. A yà'a bə ncèep lak awo də, nze ndʉəm.)
20 <<Yà'a yəyərə̀ bə yusə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Sàam də,
<Wèeŋ me'rə ndap ye nooŋ to, ŋwə̀ nəmòok kà mbwa cu.>
Wo à còm sə̀' də,
<Ŋwə̀ nəmòk nə jəŋ fàak sə̀ yi à sə gʉ̀ʉ sə.>
21 Nə yeè nə də mòok nə ye tsoŋ mò'fis nə̀ yi nə be'lə vesùwèŋ. Ŋwə̀ ènə
nə ye ŋwə̀ nə̀ yi a sə yegə̀ vesiwèŋ ghà yà lòoŋ nə̀ Tà Jisòs à sə gìhi kɛ'
tsətsoŋ bə kəkok mʉtsətsə'rə̀ə vès,
22 ye jəŋ ghà nə̀ Jon à bàptɛsə yi, nə kə dzeŋ nùmbu nə̀ yi à mè'rə ves,
nə lo mʉbu. Vesiwèeŋ nə sə tsoho kɛ' fa bwìŋ mvəsə̀ yi a lokok mvwe'
kpʉ.>>
23 Fana wo cokfis bwìŋ ba, Jòsep nə̀ liŋ yee mok à ye Bàsabà. Wo sə to yi
sə̀' də Jostòs. Yi ye bə Màtiyàs.
24 Wo gʉ pìriyà dʉk də, <<O Tà, wù rì ntʉm bwìŋ lòoŋ wù. Nìŋ tsok fa-a
ves mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'e nə̀ wù cokfis
25 ŋgòjə fàak yè'e co masinjà yo sə̀ Judàs à mè'rə màk, nə lo mvwe' sə̀
yà'a kə̀kʉrə̀ bohòyi ŋgòcu fo' sə.>>
26 Fana wo təm bèŋ ya wo riŋ ŋwə̀ nə̀ wo jəŋ nə. Wo à màk bèŋ ko Màtiyàs,
fana yi ye ŋga'a mòk nə̀ yi be'lə ŋgàa ntum Jisòs sə̀ hum-ncòp-mò'fis sə.

2

Mvəsə̀ Yòŋsə̀ Nə̀ Rərɛŋ À Vèə

1 Nùmbu nə ŋkàha sə wo togə yà' də Pentekòs à dzèeŋ fana yà' ye ŋga
bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ cu mvwe' mò'fis. *
2 Wo yuk ntɛ̀ŋ nà, ŋga sə cwì və mʉbu co fəfə nə bʉp sə və yi vɛ'ɛ, nə
kə ci'lə təəŋ mʉnə ndap nə wo cu mbwa nə dak.
3 Fana wo ye yumok co lʉm mis vɛ'ɛ, yà' ga'a naaŋ lo bʉ̀ʉ sə mʉ nda'à
anə mʉ tuhù lòoŋfo'.
4 Wo pwe'fo' rwiŋ bə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə, nə ye ŋga'a ŋgòcèp ncèep lak
bwìŋ zəzok mvəsə Yòŋsə nə à fa wo ŋàŋ ŋgòcèep.
5 Mvèk ànə à ye ŋga bʉ̀ʉ Jus sə wo wəpgə Nwì à ye mvwe' lak Jòrosalèm
sə. Wo à və mvwe' bòop lak zəzok sə yà'a sənə nzeŋgònə pwe'fo'.
6 Wo ànə yuk mvəsə yà' sə cwì və, fana wo kə caŋ baaŋ mvwe' mò'fis.
Wo à mərə cɛ̀bʉ̀ə bʉ̀ʉsə wo à yuk ŋga bʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs sə pwe' à
sə cèp ncèep lak awo mò'fis mò'fis.
7 Wo à sɛ̀ɛŋ, nə sə dʉk də, <<Yè'e ka pwe'fo' bʉ̀ʉ Galìli yeŋ nɛ̀?
8 A yè'sə nsàp nə fò, ves yuk ŋga wo sə cep ncèep lak avès pwe' ɛ.
9 Vèes fɛɛŋ bʉ̀ʉ Patiyà, Midiyà, nə ye Elàm. Mok və Mèsòpòtemiyà nə
ye Kàpàdosiyà, mok Poŋtòs bə Ɛsiyà,
10 Frijìyà bə Pàmfiliyà, Ijìp nə ye mvwe' nzeŋgòŋ Libiyà nə nà' kʉəp
Sìrinì. Mok fɛɛŋ ŋkʉ̀ìŋ sə wo və mvwe' lak Rumà, bʉ̀ʉ Jus nə ye sə wo à
bɛ' lòmandzə Nwì bʉ̀ʉ Jus bɛ'lə.
11 Bʉ̀ʉ Krit nə ye bʉ̀ʉ Aràb sə'. Mvəsə vès və mvwe' sə zəzok vɛ'nə,
fana ves yuk ŋga wo sə tsòho bum maŋgəŋgèŋ sə Nwì à gʉ̀ bə ncèep lak
avès.>>
12 Bum yè'sə ànə ghak, nə jipsə tes wo vɛ'nə, fana wo sə fe'rə kɛ'ca ni'
awo dʉk də, <<Yè'sə nsàp nə fòvɛ'nə ɛ?>>
13 Bʉ̀ʉ mok à jə bʉ̀sə yàwo yà' bum ywì'lə nzòŋ. Wo sə ywi'lə wo də
yà'wèŋ no jʉ̀hʉ rùk.
14 A ye vɛ'nə, fana Pità bə ŋgàa ntum Jisòs mok sə hum-ncòp-mò'fis sə
à lòkok təəŋ mʉtsə, nə sə cep gʉguŋ də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Jùdiyà nə ye bʉ̀ʉ sə
wèŋ cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe', wèeŋ yu'rə nə riŋ tse' dʉk də,
15 bʉ̀ʉ yè'sə ka rùk mvəsə wèŋ sə tsərə yà'sə no jʉ̀hʉ. Wèŋ yə yàwèŋ
sə' də cu ntòzəzòŋ bohòŋwè ŋgòjʉ̀hʉ rùk.
16 Yè'sə yumok sə ŋgà tsòhòbum Nwì nə liŋ ye à ye də Joɛ̀ nà'a ànə cep
noŋsə lo taŋ ntɛ̀ŋ laŋ.
17 Yi à còm də,
<Nwì à dʉk də,
<<Nùumbu sà yà'a nə sə ləsə lo fana, mʉ nə fa Yòŋsə àm bohòndàaŋwè
pwe'.
Wàhaŋgwɛ̀ŋ bə wàhanzùum awèeŋ nə tsoho fa bwìŋ bum Nwì.
Bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ bə wàhabwìŋ wèeŋ nə ye zìnə bum Nwì ndzənə lo.
18 Mʉ nə fa yòŋsə àm nə bohòŋgàa fàak am sə mbəmbam bə sə bəba sə'.
Mvèk ànə dzèeŋ fana, wo sə tsoho fa bwìŋ bum Nwì.
19 Mʉ nə gʉ bum mok sə yà' gʉ vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ yà' yəəŋ mʉbu bə sə nze.
Bwìiŋ nə ye ndʉəm bə mis nə ye ndindi nə nà' sə lokok bə ŋàŋ.
20 Nùum nə seŋ, ŋwə baŋ bʉʉŋ co ndʉəm ŋkuŋ fana nùmbu nə ghaŋ nə
Tà nə nà'a nə ye maŋgəŋgèŋ nə dzeŋ.

* **2:1 2:1** Pentekòs ànə ye nùmbu nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə bəŋsəgə bum.

21 Fana ndàaŋwè pwe' nə̀ yi lɛŋ to Tà mʉnə̀ nùumbu yà'sə̀ fana ŋgə̀ŋgàaŋ
nə̀ luŋ.>> >
22 <<Wèeŋ yu'rə̀ na ncèp nè'e è, bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ. Jisòs nə̀ mvwe'
lak Nazàrɛ ŋwə̀ nə̀ Nwì à cokfis, nə̀ niŋtsok fa weŋ nsàp fàk ye bə̀
maŋgəŋgèeŋ bum mok sə̀ yà' gha' bwìŋ. Nwì à sə̀ gʉ̀ càsə̀ yà' ndzə̀ bohòyi.
Wèŋ rì yàwèŋ yu yè'sə̀ sə̀', bʉ̀ʉsə̀ yi ànə̀ gʉ yà' mʉtsətsə'rə̀ wèŋ.
23 Nwì bə̀ tsətsərə̀ ye nə̀ ye bə̀ ŋkərə̀ nə̀ nje à dzəm kok yi də wo nə̀ fa
Jisòs ndzə̀ bohòwèŋ, fana wèŋ fa yi bohòbʉ̀ʉ sə̀ bʉp wo tɛ'lə̀ yi mʉ ntèəŋ.
Yà'a mvəsə̀ wèŋ à zə̀ yi wèŋ.
24 Fana Nwì lokoksə̀ yi mvwe' kpʉ sə̀', nə̀ fiŋ me'rə̀ fis yi mvwe' ŋgə'
kpʉ. Mandzə̀ ànə̀ ka nə̀ co kpʉ kotse' mamgeŋ yi yeŋ.
25 Devìd ànə̀ cep, nə̀ sə̀ kum liŋ ye dʉk də,
<Mʉ̀ yə̀ də Tàa yegə̀ venə̀ ghà yà lòoŋ fo'.
Yi tə̀ mʉ bo mamàk ya ŋga ŋgə' kà mʉ gha'.
26 Nà'a njo nə̀ ntʉm àm tse' kwəkwa, ncèep cù am sə̀ ye làlʉm.
Fana mʉ̀ cum sə̀' bə̀boŋ, nə̀ sə̀ naaŋ tu.
27 A bʉ̀ʉsə̀ wùu Nwì, kaco wu me'rə̀ mak noŋsə̀ mʉ mvwe' nzeŋgòŋ
yòŋsə̀ə bʉ̀ kpʉkpʉ yeŋ.
Kaco wu nə̀ me'rə̀ ŋgùpni' ŋgà fàk yònə̀ zìnə̀ ŋgòbì yeŋ.
28 Wù a nì tsə̀' fa mʉ mandzə̀ nə̀ ŋgòkə̀ cu ncu nə̀ ŋgòtse' yòŋsə̀ laŋ.
Mʉ nə̀ kwa bʉ̀ʉsə̀ wu vesù.>
29 <<Bwema am wèŋ, mʉ̀ rìŋ bə̀boŋni də aco mʉ̀ cep yumok sə̀ zìnə̀ bə
liŋ tàcici àvès Devìd. Mvəsə̀ yi ànə̀ cep bum yè'sə̀, fana yi ànə̀ kpʉ lo yuye
laŋ, wo tuuŋ yi, sèe ye sə̀ nòmalì yè' fo' tè ntinə̀.
30 Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, nə̀ riŋ tse' yusə̀ Nwì ànə̀ kɛŋ də yi nə̀ fa
yi. Nwì ànə̀ kak də yi nə̀ kə̀ gʉ̀ ŋwəə nà' mòk ŋgòkok gaŋ ŋkum Devìd.
31 Tàcici àvès Devìd ànə̀ riŋ yusə̀ Nwì ànə̀ tse' ŋgògʉ̀ fana, mvəsə̀ yi
à dʉk də <Wo à ka yi mvwe' nzeŋgòŋ yòŋsə̀ə bʉ̀ kpʉkpʉ me'rə̀ noŋsə̀,
ŋgùpni' ye à ka sə̀' bi> yà'a, yi à sə̀ kà yè'sə̀ bə̀ ni' ye cèp. Yi à sə̀ cèp bə̀
Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à dʉk də yi nə̀ tum vesə̀ nə̀.
32 Nwì à lòkoksə̀ Jisòs nə̀ mvwe' kpʉ, fana vès bwe ye pwe' à yə̀, nə̀ riŋ
bə̀ zeŋ də a zìnə̀.
33 Yi a lòkok cu lòbo ma màk bohòNwì, nə̀ jəŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ bohònà'
mvəsə̀ tɛ̀' ànə̀ kak noŋsə̀, fana yusə̀ wèŋ yə̀, nə̀ yu'ù nə̀, sə̀ gʉ̀ yà' yòŋsə̀
ànə̀ nə̀ Jisòs sə̀ fa nà' yi.
34 Devìd à ka ye mʉbu lo fana, à ye yi nə̀ yi à cèp dʉk də,
<Tà Nwì à dʉk bohòTà àm də,
<<Cum bo ma mà'a mʉ fɛɛŋ,
35 ya mʉ noŋsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ wu sə̀ nze ya wu nəŋ tes kù mʉ ni'ì
wo.>> >
36 <<Bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' tse' ŋgòrì tse' pap də Jisòs nə̀ wèŋ à tɛ'lə yi mʉ ntèəŋ
nə, Nwì a gʉ̀ yi ŋgòye Tà, nə ye fe'lə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə sə̀'.>>
37 Bʉ̀ʉ sə̀ à yuk vɛ'nə fana ntʉm saha wo nə̀bʉp. Wo fek Pità bə ŋgàa
ntum Jisòs mok sə wèŋ də, <<Aco vès gʉ yè'sə̀ va, bwema avès wèŋ?>>
38 Pità tsok wo də, <<Wèeŋ kupsə, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, wèŋ lòoŋ,
nə baptɛsə mʉnə liŋ Jisòs Krɛst ya ŋga wèeŋ tse' sə̀swìfa bə bʉp awèŋ,
ya wèeŋ tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə̀ nà'a fəfa nə̀ Nwì.

39 Wèŋ rì də kəkàk ènə nà'a nə njàwèŋ, nə ye bwe awèŋ, nə ye nə bʉ̀ʉ sə wo cu yàwo səsap bohòNwì sə'. A yà'sə də nà'a bohòndàaŋwè pwe' nə Tà Nwì a to yi sə'.>>
40 Pità ànə cep bohòwo vɛ'nə, nə cep bum mok wùriŋ. Yi sə lɛŋ wo də, yà'wèeŋ lap mandzə nə ŋgòca gɛsə mvwe' nsàp ŋgə' nə bʉ̀ ŋgàa ŋkʉ̀ì' wèeŋ nə kə yə nə.
41 Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ à yuk ncèp ye nə, nə dzəm nà', nə baptɛsə sə'. Fana bʉ̀ʉ sə wo à be'lə kwe' àwo nùmbu ànə à ye co bwìŋ ncùhù tɛ'.

Bʉ̀ʉ Sə Wo à Dzəm Jisòs À Ye Cù Mò'fis

42 Wo à jə gha' mvək awo ŋgòyu'rə yusə ŋgàa ntum Jisòs sə à sə yə'rə wo, nə sə be'lə mvwe' mò'fis. Wo sə zʉ bɛŋ Nwì mvwe' mò'fis, nə sə lɛŋ pìriyà.
43 Ŋgàa ntum Jisòs sə wèŋ à sə gʉ̀ bum sə yà' à sə gha' bwìŋ mʉtuhù wùriŋ fana, wʉə à ko bwìŋ pwe'fo'.
44 Bʉ̀ʉ sə wo à dzəm sə pwe' à sə cu mvwe' mò'fis, nə sə be'lə bum awo sə wo à tse' mvwe' mò'fis sə'.
45 Wo à sèŋ bum yà'sə nə sə gapsə mbàam sə mvəsə wo yə də ŋgəŋgàŋ ka tse'.
46 Nùumbu pwe' wo sə kə be'lə mvwe' kwe' nə mò'fis mʉnə ndap Nwì nə ghaŋ nə nà' à ye Jòrosalèm anə. Wo à sə zʉ bɛŋ awo nda'à wo mvwe' mò'fis bə kwəkwa nə ye ntʉm nə mò'fis.
47 Wo sə kuksə Nwì fana bwìŋ pwe'fo' à sə dzəm wo. Tà Nwì à sə jònaaŋ fa wo bʉ̀ʉ sə wo à sə tse' lùŋ nùumbu pwe'.

3

Pità Bə Jon Tɛsə Ŋwə Nə Yi À Bù'rə

1 Nùmbu mòk à ye, ŋga nùm càsə maràŋ fana Pità bə Jon sə lo mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə. Á ye ghà nə wo gʉ̀gə pìriyà.
2 À kə dzèŋ mvwe' ncùu ŋka' mok sə wo togə yà' də Ncù sə Bəboŋ fana wo tseŋ ŋgà' nəmòk fo' ŋga yi cu fo' nze. Woo kə bəhə nòŋsəgə yi fo' də nà'a sə lɛɛŋ mbàm bohòbʉ̀ʉ sə wo sə lòmʉ nda'à Nwì anə. Bʉsə mvə'nə wo à dzə yi dzəə, yi à ka gi yuk.
3 Yi ànə ye Pità bə Jon ŋga wo sə də wo ni lo mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə fana, yi lɛŋ də yà'a fa yi mbàm.
4 Wo kʉk nà' bə lis rap rap fana Pità dʉk fa nà' dʉk də, <<Kʉk ves.>>
5 Yi kʉk wo, nə sə tsərə ye də yà'a nə fa yi yumok ŋga'a.
6 Pità dʉk fa yi də, <<Mʉ̀ ka mbàm ŋgòfa wu tse', mʉ nə fa wu yusə mʉ̀ tse'.>> Fana yi dʉk fa nà' də, <<Mʉnə ŋàaŋ liŋ Jisòs Krɛst nə mvwe' lak Nazàrɛ, lòkok, nə gi.>>
7 Fana Pità fa gesə nà' bo mazʉ, nə ko lokoksə nà' mʉtsə ntɛ̀ŋ, fana lis kùu ye bə kùu ye sə pwe'fo' gʉŋ co yi təəŋ.
8 Yi li mʉtsə, nə təəŋ bə tu ye, nə sə gihi kɛ' ca. Bə yà'wèŋ lo kə ni mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə mok bəbɛ'. Yi sə gi, nə sə li, nə sə kwasə Nwì.
9 Bwìŋ pwe'fo' à yə yi mvəsə yi à sə gìi, nə sə kwasə Nwì.
10 Wo ànə geŋ də wo riŋ də a yi nə yi cugə mvwe' ncù ŋka' nə bəboŋ nə, nə sə lɛɛŋ bum nə fana wo mərə nsàp yu nə nà' gʉ̀ yi nà'nə nəbʉp.

11 Mvəsə wo à sə tesə tsoŋ fana ŋgà' nə kotse' Pità bə Jon cu̱k fana bwìŋ mərə, nə carə və mvwe' sə wo tə sə sə'. A ye yè'sə sə mbi mvwe' sə wo togə fo' də mbàndap nə Sòlomù.
12 Pità à yə bu̱u̱ sə wo à sə və fo', fana yi du̱k fa yà'wèŋ du̱k də, <<Bu̱u̱ Izùrɛ wèŋ, wèŋ sə mərə yè'sə bu̱u̱ yà? Wèŋ sə ku̱k sɛɛŋ ves co də vès lòkoksə yi bə ŋàaŋ yàvès, də vès tse' ntu̱m sə rərɛŋ yè'sə bu̱u̱ yà?
13 Yusə də, Nwì Abràham, Azìk nə ye Jàkop, yi nə yi Nwì tàcici avès à fa ŋàaŋ sə mu̱bu bohòmo ye Jisòs. Wèŋ jəŋ yi, nə fa bohòbu̱ ŋkwàha bu̱u̱ Jus, nə bɛŋ yi mantombì Palè, ŋga Palè nə du̱k laŋ də wo me'rə yi lo.
14 Yi nə yi à ye rərɛŋ nə ye bèboŋ, wèŋ bɛŋ yi, nə du̱k fa Palè də yi me'rə lɛ ŋgà zə bwìŋ.
15 Fana wèŋ zə yi nə yi mantombì ŋgòjə lòbwìŋ mvwe' lùŋ. Fana Nwì nə lòkoksə yi mvwe' kpu̱. Vès ye bə lis avès, nə sə tsə' fa-à nə bwìŋ.
16 Ŋàaŋ sə yà' cu ndzənə liŋ Jisòs sə gu̱ ŋgà' nə wèŋ sə yə yi, nə riŋ yi nè'e zeŋ ŋkuŋ yi gu̱ŋ. Njo nə vès a fa ntu̱m avès bohòliŋ yà'sə fana yà' gu̱ŋsə yi mvə'nə wèŋ sə yə yi yè'sə.
17 Fana nə ŋga'a nè'e bwema am wèŋ, mu̱ riŋ tse' du̱k də yusə wèŋ bə bu̱ ŋkwàha bu̱u̱ awèŋ à gu̱ bohòJisòs, à ye ŋga wèŋ sə kà rì.
18 Nwì ànə tsok casə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì pwe'fo' taaŋntèŋ du̱k də, Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə nə ye ŋgə'. Fana yi a gu̱ yà' ye zìnə bə nsàp mandzə ènə.
19 Wèeŋ kupsə-a ŋga'a, nə bu̱u̱ŋ lo bohòTà Nwì ya yi yisə gɛsə fa weŋ bu̱p awèŋ sə fo'.
20 Ya ŋga mvàk nə ŋgòcu yòŋsə nə və bohòTà Nwì. Ya ŋga yi tumsə fa weŋ Jisòs, nə yi à kàk nòŋsə ŋgòtumsə fa weŋ nə.
21 Yi nə cum tsoŋ tse' mu̱bu tè mvàk kə dzeŋ nə Nwìi nə gu̱hu̱ tsə'rə fəsə bum pwe'. Yè'e mvəsə Nwì ànə tsok taaŋ ntèŋ cùhu bu̱u̱ ye sə rərɛŋ sə ŋgàa tsòhòbum Nwì.
22 Musì ànə du̱k də,
<Tà Nwì àwèeŋ nə tumsə fa weŋ ŋgà tsòhòbum Nwì mòk sə' mvəsə yi à tumsə mu̱u̱ Musì.
Yi nə tesə mu̱tsətsə'rə bòp bu̱ àwèŋ.
Wèeŋ nə sə yuk tse' yusə yi nə sə tsok fa weŋ cu̱k.
23 Ŋwə nə yi du̱k-a də yi kà yusə ŋgà tsòhòbum Nwì nə sə cèp yuk,
Ye də wo nə fis gɛsə yi mu̱ŋgorə bu̱u̱ Nwì nə mvèsə.>
24 Ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wo à tse' ncèp ŋgòcèep à cèp càsə bə bum sə yà'a nə sə ye nùumbu yè'sə sə'. Ye jəŋ mu̱ ni'ì Samwè nə ye bə sə wo à ye maŋkwèɛŋ yi pwe', sə cep vɛ'nə.
25 Wèeŋ ŋgwì bu̱ ŋgàa tsòhòbum Nwì sə, nə ye fe'lə sə' də wèŋ tse' bo sənə ru̱k nə Nwì à zu̱ bə tàcici awèŋ sə'. Yi à du̱k fa Abràham də, <Mu̱ nə se bu̱u̱ sə sənə nzeŋgònə pwe' bu̱u̱ ŋgwì bu̱ yò.>
26 Nà'a njo nə Nwì à fis ŋgà fàk ye Jisòs, nə fa to nà' mantombì bohòwèŋ ŋgòkə sè weŋ. Yi à sè weŋ bə mandzə nə ŋgògu̱ weeŋ bu̱u̱ŋ gɛsə mvwe' mandzə jòoŋ awèŋ.>>

4

Wo Somsə Pità Bə Jon
Mu̱ Kaŋsurù

1 Pità à sə cèp malì bohòbʉ̀ʉ sə̀ fo', ŋga Jon sə̀' fo' fana ŋgàa fa satikà' nə ye ŋkum ŋgàa ntək mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bə bʉ̀ʉ Sadusì wèŋ və kə tseŋ wo.
2 Wo à jòk və də Pità wèŋ à sə ya'rə fa bwìŋ də Jisòs a lòkok mvwe' kpʉ. Wo ya'rə vɛ'nə, yà' sə niŋ tsok də ŋwèe kpʉ-a yi nə lokok fe'lə sàmok.
3 Fana wo ko wo, nə kə lok noŋsə wo. Wo à nòoŋ nòoŋ mʉ ndapndzəmə anə tè tsok rɛŋ bʉ̀ʉsə̀ à ye ŋga mvàk lònəbʉp.
4 Ànə ye na sə̀' vɛ'nə fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo à yuk ncèp nə à dzəm tse' bə zeŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə lòoŋ fo' à ye pwe' co bwìŋ ncùhù tàŋ.
5 Tsok à rɛŋ fana, bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus wèŋ à baaŋ və mvwe' lak Jòrosalèm dʉk də wo kə sak yà'wèŋ. Wo à ye bʉ̀ʉ Jus sə̀ mantombì bə ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k.
6 Wo ye fo' bə Anàs, ŋkum ŋgàa fa satikà' wèŋ, nə ye fe'lə Kayofàs bə Jon bə Àlèsandà nə ye fe'lə bʉ̀ʉ mok sə̀' sə̀ wo njàŋ bə ŋkum ŋgà fa satikà' nə.
7 Wo jəŋ və bʉ̀ʉ sə̀ ba sə mantombìi wo, fana wo sə fek yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ tse' nsàp ŋàŋ nə̀ fòŋgògʉ̀ vɛ'nə-ɛ? Wèŋ sə gʉ̀ vɛ'nə yè'sə bə liŋ ndà?>>
8 Pità à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana, yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ sə̀ mantombì nə ye bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ,
9 wèŋ sə fek ves yè'sə yusə̀ bəboŋ sə̀ vès a gʉ̀ʉ də ŋwə̀ ènə gi sə à? Wèŋ dzəm ŋgòrìŋ də vès a gʉ̀ yi valɛ ŋkuŋ yi gi à?
10 Fana wèŋ bə bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' riŋ sə̀' də ŋwə̀ ènə a gʉ, nə təəŋ nə mantombìi wèŋ fɛɛŋ bə ŋàaŋ liŋ Jisòs Krɛst nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ. A yi nə̀ wèŋ ànə tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ, fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpʉ nə.
11 A sə̀' Jisòs nè'nə nə̀ ŋwàk Nwì sə dʉk də, <Lìs nə̀ ŋgàa ci ndap à dzèeŋ màk də nà'a bʉp, kə̀ tse' ghak fe'lə fàk sə̀' zeŋ nə.>
12 Mandzə̀ nə̀ ŋgòtse' lùŋ megu bə liŋ ye yiìyi. Sənə nzeŋgònə pwe', ŋwènəmòok mok bʉ̀ə nə̀ Nwì a fa bwìŋ də aco a tse' lùŋ bohòyi.>>
13 Bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə pwe' à yə nsàp ntʉm nə̀ Pità bə Jon à bàa ŋga wo rì sə̀' də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wà sə̀ wo à ka ŋwàk sə̀' riŋ, fana wo mərə nəbʉp. Yà'a mvwe' sə̀ wo à rì dʉk də bʉ̀ʉ yè'sə à ye bə Jisòs wèŋ laŋ nə̀ zinə.
14 Yusə̀ co wo cep, à ka sə̀' yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ wo à lùŋsə yi nə à tə kok sə̀' fo' ŋgʉ ni'ì Pità bə Jon anə, bwìŋ sə ye yi.
15 Fana wo à dʉk fa yà'wèŋ də yà'wèeŋ tesə mʉ kaŋsurù anə. Wo à tesə lo fana wo sə cep mok woòwo.
16 Wo sə dʉhʉ də <<A gʉ bʉ̀ʉ yè'sə va? Bʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo cu Jòrosalèm fɛɛŋ pwe' riŋ tse' də à gʉ̀ nsàp yu nə̀ nà' gʉ càsə ŋàŋ nè'nə bʉ̀ʉ yè'sə. Mandzə̀ nə̀ co vesùwèŋ dzèeŋ yà' ka yè'sə yeŋ.
17 Fana megu də vesùwèeŋ jwa sa'rə wo də wo kà bohòŋwə̀ nəmòk mʉnə liŋ Jisòs mok cèp yuk fe'lə̀, ŋgògʉ̀ də yu yè'sə kà mantombì mok sə yuhù lo'.>>
18 Fana wo to fəsə vesə wo mʉ ndapə̀ anə, nə tsok wo də, ŋgòcèp kènə ŋgòyə'rə bwìŋ mʉnə liŋ Jisòos nə kà mok ye yuk fe'lə̀.
19 Pità bə Jon dʉk fa fe'lə wo də wo kʉk ja'a na yàwo sə̀' də, a yəyərə bohòNwì də wo yuk yà'wèŋ nə noŋsə Nwì àlɛ.
20 <<Kaco vès teŋsə ŋgòcèp yusə̀ vès a yə, nə yuk yeŋ.>>

21 Bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə à jwa sa'rə malì wo gʉgʉŋ, nə me'rə wo lo. Wo lap njo nə̀ co wo fa yà'wèŋ ŋgə' bʉ̀ʉ zeŋ bʉ̀ə̀, bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ pwe' à sə kùksə Nwì bə nsàp yu nə̀ nà' ye nà'nə.
22 Ŋwə̀ nə̀ wo à gʉ̀ gʉŋsə yi nə à càsə lùumŋgòŋ hum kwè.

Bwe Jisòs Lɛŋ Pìriyà Də Wo Kà Wʉə Tse'

23 Mvəsə̀ wo à mè'rə wo ntɛ̀ŋ, Pità bə Jon bwi lo mvwe' kwe' àwo, nə tsoho fa yà'wèŋ yusə̀ ŋkum ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ dʉk sə.
24 Wo à yuk wes yà' fana wo pwe' be'lə, nə gʉ pìriyà bohòNwì dʉk də, <<O Tà Nwì, ŋgà gʉ̀ ntòbu bə nzeŋgòŋ nə ye ndzəp bə bum sə̀ yà' cu ca lòoŋ.
25 À ye wù nə̀ wù à gʉ̀ tàcici àvès Devìd ŋgòcèp bum yè'e. Yi à ye mo fàk yo, fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à gʉ̀ yi ŋgòcèp də,
<Bʉ̀ lakmvum sə jok bʉ̀ʉ yà?
Bʉ̀ʉ sə sə tsərə bum sə̀ yà'a nə kà fàk yè'sə bʉ̀ʉ yà?
26 Bʉ̀ ŋkəŋkum nzeŋgòŋ fʉhʉ ni' awo mvwe' mò'fis ŋgòlʉ̀ Tà Nwì bə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à cokfis nòŋsə nə.>
27 A zìnə də Heròbə Poŋtiyòs Palè nə ye bʉ̀ʉ Izùrɛ bə bʉ̀ lakmvum wèŋ à cu kwe' nə̀ bʉp mʉ tùhù Jisòs mʉ ntòlak fɛn. Wo à kə̀ cu kwe' mʉ tuhù Jisòs mo yònə̀ rərɛŋ, nə̀ wù à cokfis nòŋsə nə.
28 Wo kə be'lə ŋgògʉ̀ bum sə̀ wù ànə dzəm wu. Wù ànə fʉhʉ noŋsə yà' laŋ, nə fa ŋàŋ də bum yè'sə nə ye vɛ'nə.
29 Fana nə̀ ŋga'a nè'e, Tà, kʉk ja'a na bə nsàp ŋgə' nə̀ wo sə dʉk də wo nə fa ves, ya ŋga wu gʉ ves ŋgàa fàak yo baŋ ntʉm ŋgòtsòho ncèp yònə.
30 Niŋ-a ŋàaŋ yo sə bə mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ bwìŋ gʉŋ nə lokok mvwe' yiyaŋ awo. Gʉ̀ sə̀' də vèes sə gʉ bum bə liŋ Jisòs, mofàk yònə̀ rərɛŋ nə co yà'a sə ghak bwìŋ mʉ tuhù.>>
31 Wo ànə lɛŋ mesə fana mvwe' sə̀ wo à ye fo' sə tsoho. Wo pwe'fo' à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə. Wo yeto ŋgòtsòho ncèp Nwì nə kà wəp.

Wo Sə Gàpsə Yak Bum Awo Kə̀kʉrə̀

32 Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə dzəm bohòJisòs sə pwe' sə tse' ntʉm nə̀ mò'fis. Ŋwə̀ nəmòk nə̀ mò'fis kà dʉk də yusə̀ yi tse' gù sə̀ ye yìiyi dʉk. Wo à sə benə bum awo sə̀ wo à tse' pwe' mvwe' mò'fis.
33 Ŋgàa ntum yè'sə à sə tsòho bum sə̀ wo à yə, mvəsə̀ Tà Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ bə ŋàŋ fana Nwì sə se wo pwe'fo'.
34 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ də yi à sə jamə də yi ka yumok tse' à ka mʉtsətsə'rə wo anə yeŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' nzum bə ndap wèŋ à sèŋ yà', nə jəŋ və mbàam sə̀ wo sèŋ yà' bə zeŋ sə,
35 nə fa noŋsə yà' bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Fana wo jəŋ mbàam sə, nə sə fa ŋwə̀ nə̀ fòlòoŋ mvəsə̀ wo yə də nà' ka tse'.
36 Yà'a mvəsə̀ ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ ye də Jòsep à gʉ̀ sə̀' vɛ'nə. Yi à ye ŋwəə bòp bʉ̀ Levì, fana wo dzə yi dzəə mvwe' lak Sɛprò. Ŋgàa ntum Jisòs à to fa yi liŋ nzùm də Bànabà. Yà'a də: Ŋwə̀ nə̀ yi rì ŋgòcèp fa bwìŋ ncèep kontʉm.
37 Yi à sèŋ nzum ye, nə jəŋ və mbàam sə, nə kə fa noŋsə yà' bohòŋgàa ntum sə sə̀'.

5

Ànàniyàs Bə Sàferiyà

1 Ŋwè nəmòk à ye sə' nə liŋ ye à ye də Ànàniyàs. Liŋ ŋgwe à ye Sàferiyà. Wo à sèŋ bum awo mok,
2 nə swihi noŋsə mbàm mamòk, nə jəŋ bwees sə fa lo ŋgàa ntum sə. Ŋgwe ye à rì də nà' swìhi mbàam mok sə̀'.
3 Fana yi ànə jəŋ və mbàam sə, Pità fek yi duk də, <<Ànàniyàs, wù mè'rə Satà də yi ni sə ntuù wù ŋgògù wu də wu kə borə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə, nə swihi mbàam sə̀ wù à sèŋ bum sə mamòk bùu yà?
4 Mvèk nə wù ànə ka bum yà'sə ntòseŋ, yà' à ye sə̀ yò. Wù à sèŋ yà', mbàam sə ye mali sə̀' sə̀ yò. Njo nə wù kə tsərə fe'lə sə ntuù wù də wu gu nsàp yu ènə yè'sə bùu yà? Wù ka nsàp mvwès nè'nə bohòbwìŋ ci' fa, wù ci' fa nà' bohòNwì bə tu ye.>>
5 Ànàniyàs ànə yuk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, yi coho gbu sə nze, nə kpu. Wuə à ko bùu sə̀ wo à yuk yu yè'sə pwe'fo'.
6 Wàhabwìŋ wèŋ à və, nə kə lim fis lo vèŋ ni' ye nə sə mbiŋ, nə kə tuuŋ.
7 À cà awà tɛ' fana ŋgwe ye və sə̀', nə kà rì də yumok gù ndu ye rì.
8 Yi à kə̀ dzèeŋ, Pità fek yi də, <<Tsòk fa mu-ɛ, yè'e mbàam sə̀ wèŋ ndu yòà sèŋ bum sə vɛ'nə pwe'fo' à?>> Ŋgwɛŋ nə də, <<Ŋ, yà'a mbàam sə pwe'.>>
9 Fana Pità duk fa yi də, <<Weŋ ndu yòswi' cù də wèeŋ kə mumsə ja'a Yòŋsə Nwì bùu yà? Sə nèrə və kù kə ncùhù yà'a bùu sə̀ wo kə tuuŋ və ndu yò. Wo nə bək fis lo wu yòsə̀' ca.>>
10 Yi à coho gbu nòoŋ tsə mantombìi Pità vɛ'nə ntɛ̀ŋ, nə kpu. Wàha bùu sə à ni ko' və̀ə, nə kə dzeŋ ŋga yi kpu laŋ. Wo à bə̀k jə fis nà', nə kə tuuŋ yi ŋgu sèe ndu ye nə.
11 Bùu cos nə ye bùu mok sə̀ wo à yuk bum yè'sə, nsàp wuə mòk à ko wo pwe' nə̀ pwe'.

Bum Maŋgəŋgèŋ Nə Ye Məmərə

12 Ànə gèŋ ŋgàa ntum sə à sə gùhu bum maŋgəŋgèŋ nə ye bum sə̀ bwìŋ sə mərə wùriŋ. Bùu sə̀ wo à dzəm Jisòs sə pwe' à sə cu kwe' àwo mvwe' mò'fis mvwe' ntòmbi Sòlomù.
13 Bùu mok sə̀ wà sə à ka ni' awo co də wo kə̀kurə ŋgòbe'lə yà'wèŋ jəŋ lok. Wo à sə kà-a bə yà'wèŋ sə̀' sə tòrə kɛ' fana wo sə kuk ja'a yà'wèŋ co nsàp bùu mok sə̀ wo bòntum wùriŋ.
14 Bùu sə̀ wo à dzəm bohòTà Jisòs à sə tùhu və, bə̀ba bə mbəmbam wèŋ nduk, nə sə kə be'lə wo.
15 Mvəsə̀ bwìŋ à yə nsàp yu nè wo à sə gùu fana, wo bəhə fis və ŋgàa yiyaŋ, nə noŋsə lo wo ŋgu mandzə̀ munə kə̀à bə kè wèŋ də ya Pità gì càa, tsə̀tsèŋ ye ca mu ni'ì mok.
16 Bwìŋ à kwəəŋ tesə və mvwe' bòop lak sə̀ yà'a ŋgu Jòrosalèm ŋgòjə və bùu awo sə̀ wo sə yaya bə bùu sə̀ wo tse' yòŋsə̀ə ze' ndzə ni'ì wo. Wo à gu wes pwe'fo'.

Wo Fa Ŋgàa Ntum Jisòs Ŋgə'

17 À ye vɛ'nə fana ŋkum ŋgàa fa satikà' bə bùu ye sə̀ wo mvwe' kwe' bùu Sadusì wèŋ yeto ŋgòwa yusə̀ ŋgàa ntum sə sə gùu sə, nə jok wà anə.
18 Wo ko ŋgàa ntum sə, nə kə nisə wo ndapndzəm.

19 Nùmbu ànə à ye, nə ndzəmə fana masinjà Tà Nwì və, nə kə muk nooŋ
ncùu ndapndzəm sə, nə fis wo. Yi tsok fa yà'wèŋ dʉk də,
20 <<Dù lo, nə kə təəŋ mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə tsoho fa bwìŋ ncèp
nə bə lùŋ nə fi ènə.>>
21 Wo à yuk mvəsə yi à cep sə. Tsok à rɛŋ wo lo mʉ ndap Nwì nə ghaŋ
nə, nə sə yə'rə bwìŋ.

Ghà ànə à ye fana ŋkum ŋgà fa satikà' nə bə bʉ̀ʉ ye wèŋ à to benə bʉ̀
ŋkwàha bʉ̀ʉ Jus pwe' mvwe' mò'fis də wo cum kaŋsurù. Wo à və wes, wo
dʉk gesə lo mvwe' ndapndzəm nə də wo jəŋ və fa wo ŋgàa ntum sə.
22 Ŋgàa kʉk ŋgàa ndapndzəm sə à kə dzèŋ fana wo kà ŋgàa ntum sə
mʉ ndapndzəmə anə yə. Wo bwi lo, nə kə tsok fa bʉ̀ʉ sə mʉ kaŋsurù sə
də,
23 <<Vès kə wès fo', vès ye ŋga ncùu sə tə ləlok mpaaŋ. Ŋga bʉ̀ʉ sə wo
kʉk nòoŋgə ndapndzəm nə ndzəmə tə fo' sə' bəboŋnì. Vès də vèes muk-a
kə ncùu sə fana vès kà ŋwə nə mò'fis mbwa yə.>>
24 Ŋkum ŋgàa tək ndap Nwì nə ghaŋ nə bə ŋkum ŋgàa fa satikà' sə
ghaŋ wèŋ à yuk vɛ'nə fana wo mərə yusə yà'a nə kə ye mantombì sə bʉ̀ə.
25 Fana ŋwə nəmòk ni kok və, nə tsok wo də, <<Wèŋ yuk-à, bʉ̀ʉ sə wèŋ
a nisə wo ndapndzəm sə, wo cu mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə. Wo sə yə'rə
bwìŋ mbwa!>>
26 Fana ŋkum nə bə ŋgà tək ndap Nwì nə ghaŋ bə bʉ̀ʉ ye wèŋ à lòkə jə
fəsə və ŋgàa ntum sə maŋkwèŋ. Wo à ka yà' bə top sə ko bʉ̀ʉsə wo à sə
wəp də bwìiŋ tərə wo ŋga'a bə lìs.

27 Wo à jə və ŋgàa ntum sə, nə dʉk wo təəŋ mʉ kaŋsurù anə. Fana
ŋkum ŋgà fa satikà' nə sə cep bohòwo də,
28 <<Vès a cèp bohòwèŋ, nə soŋ weŋ ntu' bʉp bʉp də wèeŋ kà bwìŋ
yumok bə liŋ ŋwə ènə mok yə'rə yuk fa fe'lə, fana ja'a na yàwèeŋ yusə
wèŋ gʉ̀ʉ. Wèŋ gʉ̀ tàtè bʉ̀ʉ sə mvwe' lak Jòrosalèm fɛɛŋ lòoŋ yuk wes nsàp
yəyə'rə àwèŋ ànə lòoŋ fo'. Wèŋ sə làp mandzə ŋgògʉ̀ də vès à dʉk vès
ŋkuŋ wo zə ŋwə ènə!>>
29 Pità bə ŋgàa ntum mok sə wèŋ à cèp fəsə yàwo dʉk də, <<Vès tse'
ŋgòyuk lɛ dʉk nə Nwì, nə me'rə nə bwìŋ.
30 Nwì tàcici avès à lòkoksə Jisòs mvwe' kpʉ mvəsə wèŋ ànə tɛ'lə yi mʉ
ntəəŋ, nə zə yi.
31 Nwì à lòkoksə yi, nə cumsə yi bo ma mà'a yi co ŋwə nə mantombì
nə ye ŋgà lùŋsə bwìŋ sə'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋgòfa mandzə bohòbwe Izùrɛ
ŋgòkupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ ya wo tse' səswìfa bə bʉp awo sə.
32 Vès à yə bum yè'sə bə lis avès fana vès tse' ŋgòtsòho fa bwìŋ yà' sə'.
Yòŋsə nə Rərɛŋ nə sə tsə' fa bwìŋ sə' də bum yè'sə zìnə.>>

33 Bʉ̀ʉ kaŋsurù sə à yuk vɛ'nə fana wo jok nəbʉp, nə dʉk də wo nə zə
yà'wèŋ.
34 Mòk ànə ye fo' mʉŋwəə Faràsi, wo to yi də Gàmaliyà. Yi à tse' fàak
sə ŋgòyə'rə fa bwìŋ lʉ̀k. Yi lokok təəŋ mʉ kaŋsurù anə mʉtsə ŋga yi à
ye sə' nsàp ŋwə nə bwìiŋ wəpgə yi maŋgəŋgèŋ, fana yi dʉk də wo jəŋ fis
gɛsə lo ŋgàa ntum sə sə mbiŋ mvək momjo.
35 Yi yeto ŋgòdʉk fa bʉ̀ʉ sə mʉ kaŋsurù anə dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ,
wèeŋ jəŋ ŋkərə bə nsàp yu nə wèŋ sə dʉk də wèeŋ gʉ bʉ̀ʉ yè'e bəboŋ.

36 Mvèk mòk à ye fa' nə̀ Tìodàs à vèə, nə sə dʉk kɛ'ca də yi ŋwə̀ nəmòk nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpəəŋ yù yi à ye co bwìŋ ŋkʉ̀ kwè. Wo à zə yi fana bʉ̀ʉ sə caŋ sam bisə kɛ' zəzok, yusə̀ wo à sə dʉk də wo gʉ sə kpʉ bisə sə̀'.
37 À ye fe'lə maŋkwɛ̀ŋ, ghà nə̀ wo à sə ta bwìŋ fa' nà'a, Judàs mʉŋwəə Galìli à və ye sə̀'. Bwìŋ à yù yi sə̀' wùriŋ. Wo à zə yi fana bʉ̀ʉ ye sə wèŋ carə sam sə̀'.
38 Fana nə̀ ŋga'a nè'e, mʉ̀ sə dʉk də wèeŋ kà bʉ̀ʉ yè'sə yumok gʉ̀. Wèeŋ me'rə wo vɛ'nə, bʉ̀ʉsə̀ a ye-a dʉk də nsàap yusə̀ wo sə tsòho kɛ' yà'sə ye-a yumok sə̀ ŋwè a tsərə kok yà' yi, fana ye də yà'a nə bisə.
39 A ye-a də a yu Nwì, fana mandzə̀ nə̀ co wèŋ ghak wo nə kà ye. Aco yà' ye də wèŋ sə lʉ̀ weŋ Nwì wèŋ.>>
40 Gàmaliyà nə à dʉk wes vɛ'nə fana kaŋsurù nə pwe' à dzəm ncèp ye nə. Wo to nisə vesə ŋgàa ntum sə wèŋ mʉ nda'à anə, nə jəŋ ŋkwès, nə ləp wo bə zeŋ, nə dʉk fa wo də yà'wèeŋ kà yumok bə liŋ Jisòs mok cep yuk fe'lə, nə me'rə wo lo.
41 Ŋgàa ntum sə wèŋ à sə lo gɛsə mvwe' kaŋsurù nə bə kwəkwa sə ntʉʉ̀ wo nə̀bʉp. Wo à sə kwa də Nwì yə wo də wo yəyərə ŋgòkə̀ yə ŋgə' bə marè'tu bʉ̀ʉ liŋ Jisòs.
42 Fana à sə ye nùumbu pwe' wo sə yə'rə bwìŋ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə bə nda'à bwìŋ wèŋ, nə sə tsoho fa mali bwìŋ Ntirè nə̀ Bə̀boŋ nə də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ wo sə kʉ̀k nə.

6

Wo Cokfis Ndìgàp Wèŋ Sàmba

1 Mvèk à sə lòo, bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs sə yam yàwo sə̀'. À kə̀ dzèŋ nùmbu mòk fana bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo à sə cu gù yàwo la'à bə sə̀ wo à kə̀ dzə və wo lakmvum wèŋ kʉəm. Sə̀ wo à dzə wo yàwo lakmvum sə wèŋ à sə cèp ŋwəm kɛ'cà dɛɛ, wo sə kà bàa yepmfə awo zʉzʉʉ sə̀ wo gàpgə̀ səsa yà'a fa.
2 À ye vɛ'nə fana ŋgàa ntum sə̀ hum-ncòp-ba sə to benə bʉ̀ʉ Jisòs sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Ka bə̀boŋ bohòvès də vèes me'rə ŋgòtsòho ncèp Nwì, nə cum ŋgòkʉ̀k lis mvwe' nzak zʉzʉ yeŋ.>>
3 Nə dʉk mali dʉk də, <<Bwema am wèŋ, wèeŋ kʉk mʉtsətsə'rə wèŋ, nə cokfis bwìŋ sàmba. A ye wo sə̀ bwìiŋ jəgə̀ wo co bʉ̀ʉ sə̀ kə̀kʉrə̀, sə̀ wo tse' ŋkərə̀, nə tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ sə ntʉʉ̀ wo ya vèes fa wo nsàp fàk ènə.
4 Ya vèes jəŋ wes mvèk njàvès ŋgògʉ̀ pìriyà nə ye ŋgòtsòho ncèp Nwì.>>
5 Bʉ̀ʉ sə pwe' à kwa bə ncèp nə̀ ŋgàa ntum sə tsərə fa wo ènə. Fana wo cokfis ŋga'a Stefè, yi ŋwə̀ nə̀ yi naaŋgə̀ tu bohòNwì bə̀boŋni, nə tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə̀'. Mok wèŋ à ye Filìp, Pokoròs, Nikanò, Timò, Pàraminà, nə ye Nèkolà nə̀ yi à ye ye ŋwəə Antiyòk, nə bʉʉŋ ŋwə̀ Jus.
6 Wo à jə və bʉ̀ʉ yè'sə, nə kə fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Ŋgàa ntum sə à naaŋ fa wo bo mʉ tuhù, nə gʉ pìriyà.
7 Fana ncèp Nwì à sə kùk lòmantombì. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs mvwe' lak Jòrosalèm sə à sə yam lòsə̀' mantombì. Ŋgàa fa satikà' wèŋ à ye ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo à yuk nə dzəm sə̀'.

Mvəsə Wo À Ko Stefè

8 Stefè à ye ŋwə nəmòk nə Nwì à fa yi ntʉm nə bəboŋ wùriŋ. Yi à tse'
ŋàŋ fana yi gʉ maŋgəŋgèŋ nə ye bum sə co bwìŋ sə mərə mʉtsətsə'rə
bʉ̀ʉ sə wèŋ.
9 Bʉ̀ʉ mok wèŋ à yè ŋgògʉ̀ də bə yà'wèeŋ kʉəm. Wo à ye bòp bʉ̀ nə wo
à sə nigè ndap pìriyà nè wo à sə to nà' də: Bʉ̀ʉ sə wo cu bə tu awo. Bʉ̀ʉ
Jus sə wo à ye mbwa à tesə və mvwe' lak Sìrinì bə lak Àlèsandà. Wo yà'sə
nə ye bʉ̀ʉ Jus mok sə wo à və yàwo mvwe' nzeŋgòŋ Sìlisiyà bə nzeŋgòŋ
Ɛsiyà wèŋ à yè ŋgòkʉ̀əm bə Stefè wèŋ.
10 Fana Yòŋsə nə à fa Stefè nsàp ŋkərə mòk vɛ'ɛ co wù kà fʉ̀k. Mvəsə
yi ànə sə cep fana wo kà yusə co wo cep fəsə fa yi tse'.
11 Fana wo lo kə ywiŋ bʉ̀ʉ səmok cù də yà'wèeŋ dʉk də wo yuk ŋga
Stefè sə bʉpsə liŋ Musì nə ye liŋ Nwì.
12 Nà'a ŋkərə nə wo à gʉ̀ fana ntʉm yaaŋ bwìŋ wo jok. Bʉ̀ʉ sə à jòk
wes pwe'fo', nə ye bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə fo', nə ye ŋgàa yə'rə bwìŋ lʉ̀k
wèŋ sə'. Wo à vəə, nə kə ko lo Stefè mʉ kaŋsurù.
13 Wo jəŋ və bʉ̀ʉ mok sə wo kə ci' mvwès mʉ tuhù nà'. Wo dʉk də Stefè
togə liŋ mvwe' sə rərɛŋ sə wo kùksəgə Nwì fo' sə bʉp riŋ riŋ, nə sə cep
bʉp bə lʉ̀ʉk Musì sə'.
14 Də wo à yuk ŋga yi sə dʉk də Jisòs nè'e nə mvwe' lak Nazàrɛ nə
kʉəmsə mak ndap Nwì, nə kupsə bum lak sə Musì à fa wo pwe'fo'.
15 Bʉ̀ʉ sə wo à ye mʉ kaŋsurù anə lòoŋfo' à bʉ̀ʉŋ kʉ̀k Stefè bə lis rap
rap. Mvəsə wo à sə kʉ̀k yi vɛ'nə fana wo ye ŋga si Stefè sə gʉ̀ co si masinjà
Nwì.

7

Yusə Stefè À Cèep

1 Ŋkum ŋgàa fa satikà' nə à fek Stefè də, yu yè'sə zìnə àlɛ.
2 Stefè ye ŋgòcèp fəsə də, <<Bwema nə ye tɛ̀' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa-a
mʉ-ɛ. Ghà nə tàcici àvès Abràham à ye mvwe' nzeŋgòŋ Mèsòpòtemiyà
ŋkuŋ yi sə ye'e lo ŋgòkə̀ cu mvwe' lak Harà, Nwì nə yi tse' fòwùriŋ nə à
kə̀ yəəŋ bohòyi.
3 Yi tsok fa nà' də, <Mè'rə bʉ̀ʉ yo, nə ye lak yo yè'e, nə lokok lo mvwe'
nze mòk nə zok nə mʉ nə niŋ tsok fa wu.>
4 Fana yi ye'e me'rə Càdiyà, nə lo kə cum Harà. Ghà nə tɛ̀'ɛ Abràham à
kpʉ, fana Nwì gʉ yi coho və mvwe' lak sə wèŋ cu ŋga'a fo' yè'e.
5 Nwì à ka Abràham mʉmvwe' mòk fo' də a nə nà' fa lok, à ka yeŋ koo
momjo. Nə ye də Nwì ànə kak laŋ də yi nə fa fo' bohònà' nə ye bə ŋgwì
bʉ̀ʉ ye sə wo nə sə və maŋkwɛ̀ŋ. Mvèk nə Nwì à sə kàk vɛ'nə, à ye ŋga
Abràham ka mweŋ ntòtse'.
6 Yusə Nwì à cèp sə à ye də, <Ŋgwì bʉ̀ yòo nə kə cu mvwe' lak mok sə
yà' ka yàwo yeŋ. Wo nə cum ŋkwɛ̀ŋ fo', wo sə fa wo ŋgə' wùriŋ mʉnə
lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ kwè.
7 Mʉ nə sak bʉ̀ʉ sə wo nə sə fak fo' bohòyà'wèŋ sə sə', fana wo nə me'rə
lak yà'sə, nə tesə və, nə sə kuksə mʉ mʉmvwe' nè'e.>
8 Ànə geŋ, Nwì bə Abràham à zʉ rʉ̀k də yi nə sə riŋ tse' nà' bə nsàp
mandzə nè wo komgə tu mbəmbam nà'a. Fana Abràham dzə Azìk, à dzèŋ

ntɛŋ mò'fis, yi kom fa nà' tu. Azìk kom bwi fa mo ye Jàkop, fana Jàkop kom bwi fa bwe ye sə hum-ncòp-ba sə wo tàcicii avès.

9 <<Tàcicii avès sə wèŋ à kʉ̀k moma awo Jòsep bə lis sə bʉ̀p jì njo. Wo ko seŋ gesə lo yi də nà'a kə ye ŋkwɛ̀ŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp. Ànə ye-a sə vɛ'nə fana, Nwì à ye yo,
10 nə sə tɛsə Jòsep nə bə nsàp ŋgə' nə yi à sə yə lòoŋfo'. Ghà nə Jòsep à kə dzèŋ bohòŋkum Feròne mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə, Nwì à fa yi cùu sə bəboŋ, nə fa yi ŋkərə. Feròànə ye vɛ'nə fana yi gʉ nà' ŋwə nə ghaŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə pwe'. Yi à gʉ̀ nà' ŋwə nə ghaŋ mʉmvwe' nto' ye sə'.
11 Fana mvək nəmòk à ye, njè ko mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp bə nzeŋgòŋ Kanà pwe'. Njè nə à fa bwìŋ ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Tàcici avès wèŋ à ka bɛŋ mok sə tse'.
12 Jàkop ànə geŋ də yi yuk də wo tse' zʉzʉ mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yo fana yi tumsə gesə bwe ye sə wo tàcicii avès sə fo'. Nà'a ghà nə mantombì nə wo à lòto fo'.
13 Wo à və nə kɛ̀' ba, fana Jòsep gʉ bwema ye sə wèŋ rì də yi moma yà'wèŋ fana, nə gʉ Feròrì də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ lak ye.
14 Jòsep tirə gesə fa tɛ̀' ye də nà' bə bwe nà' pwe' coho və mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə. Wo à ye pwe'fo' bwìŋ hum sàmba-ncòp-tàŋ.
15 Fana Jàkop coho tsooŋ lo sə Ijìp anə. Yà'a mvwe' sə yi nə ye bwe ye, sə wo tàcicii avès, à kpʉ wes mok fo'.
16 Mvə'nə bwe awo à foho lòKanà wo bəhə lo vèeŋ ni' yà'wèŋ sə ŋgòtuuŋ mvwe' sə wo togə fo' də Sekèm. Wo à kə tuuŋ wo fo' sənə sèe sə Abràham à ywiŋ yà' bohòbwe Hamò.

17 <<Mvək à sə kʉrə və də ya Nwìi gʉ yusə yi ànə kak fa Abràham sə, fana ŋga bʉ̀ʉ avès yam mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp mok maŋgəŋgèŋ,
18 tèe ŋkum nəmòk nə yi à ka Jòsep rì yuk, kə kok dzə' ŋkum mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə mok yi.
19 Yi sə borə bʉ̀ʉ avès bə ŋkərə, nə sə gʉ tàcici avès wèŋ ŋgə' nəbʉp. Yi gʉ də wo kà bwe awo sə lʉə mʉ nda'à nisə, də wo me'rə noŋsə bwe sə sə mbiŋ də ya ŋga yà'wèeŋ kpʉ.
20 Yà'a sə' mvək nə wo à dzə Musì, mwe boŋ. Yi à cu mʉ nda'à tɛ̀' ye ŋwə tɛ'.
21 Mvək nə wo à kə nòŋsə yi sə mbiŋ fana mo Feròmok nə wà'ŋgwɛ̀ŋ à kə te' jə nà' yuye. Yi sə tək nà' co mo ye.
22 Wo à yə'rə yi, yi riŋ ŋkərəə sə yà' cu mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə pwe' nə pwe'. Yi bʉʉŋ ŋwə nə ghaŋ bə nsàp mandzə nə yi cèp cù, nə sə gʉ bum ye.

23 <<Ghà nə Musì à dzèŋ lùumŋgòŋ hum kwè, fana yi dʉk də yi kə kɛ' ye bʉ̀ʉ ye wèŋ bwe Izùrɛ.
24 Yi lo, nə kə tseŋ ŋwə ye mòk ŋga ŋwəə Ijìp mòk sə làp nà', fana yi geŋ də yi kə tɛsə nà'. Musì à làp zə ŋwəə Ijìp nə.
25 Yi à sə tsərə də bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə rɛɛŋ də Nwì tum yi ŋgòkə tɛsə fis wo sənə ŋgə' awo, fana wo kà sə' rɛɛŋ.
26 Tsok à rɛŋ, yi ye bwe Izùrɛ bwìŋ ba ŋga wo sə lʉ̀lʉ̀. Yi geŋ fo', nə sə gʉ mandzə nə co wo kà lʉ̀. Yi fek yà' də, <Wèŋ sə də wèeŋ lʉ yè'sə bʉ̀ʉ yà, ŋge' am wèŋ? Mʉ̀ də wèeŋ bwema mvwe' mò'fis àlaa?>

27 Fana nə̀ yi à sə fa mòk ŋgə' yi nə bwi' gɛsə Musì fo', nə dʉk fa nà' də,
<Ŋwə̀ nə̀ yi dʉk wu də wu kə kok ŋkum bohòvès nə sak vèes ndà?
28 Wù də wu zə mʉ mvəsə̀ wù a zə ŋwə̀ə Ijìp ŋkwìs yà'a nà?>
29 Musì ànə yuk mvəsə̀ nà' cèp vɛ'nə, fana yi caŋ lo, nə kə cum bisə
mvwe' lak Midiyà. Yi à cu fo' tè yi dzə bwe mbəmbam ba.
30 <<À cà lùumŋgòŋ hum kwè, fana Musì ye masinjà Nwì mòk bə lis.
Nà' à yəəŋ bohòyi ndzənə mis ŋga nà' sə kʉə mʉ tʉhʉ̀ nə kà liìŋ. Mis ènə
à kʉə ŋgəà, mvwe' ŋgʉ nda nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də Sinà.
31 Musì à yə vɛ'nə, nə mərə maŋgəŋgèŋ, fana nə sə gi sooŋ geŋ fo' də
yi ye tsə'rə yà' bəboŋ. Yi yuk ŋga ŋgì Tà sə cèp də,
32 <A mʉ̀ʉ Nwì tàcicii awèŋ. Nwì Abràham, Azìk bə Jàkop.> Musì à yuk
vɛ'nə, yi sə jik bə wʉə vɛ'ɛ kpʉ̀k kpʉ̀k, nə kà lis mok kʉ̀k.
33 Tà à tsə̀' yi də nà'a cokfis kùuŋgùp nà', bʉ̀ʉsə̀ mvwe' sə̀ nà' tə yà'sə,
a fo' nze nə̀ rərɛŋ.
34 Nə dʉk fe'lə sə̀' dʉk də, <Mʉ̀ kʉ̀k ja'a, nə ye ŋgə' nə̀ bʉ̀ʉ am wèŋ sə
yə mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp. Mʉ̀ a yuk waŋ awo sə̀' laŋ, fana mʉ̀ nə vəə nə də
mʉ kə tɛsə wo. Vəə, ya mʉ tum gesə wu Ijìp anə.>
35 <<À ye Musì nə̀ bwe Izùrɛ à dzèeŋ yi, nə fek yi də, <Ŋwə̀ nə̀ yi dʉk
wu də wu kə ye mantombì bohòvès, nə sak vèes ndà lɛ?> nə. A yi nə̀ Nwì
tumsə co ŋwə̀ nə̀ mantombì nə ye ŋwə̀ nə̀ yi fis wo sənə ŋgə'. Nwì à fa
càsə yi fàak sə bohòmasinjà Nwì, nə̀ nà' à yəəŋ bohòyi ndzə misə̀ nà'a.
36 Yi à təəŋ mantombì ŋgòjə fis bʉ̀ʉ sə mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yi. Yi à gʉ̀
maŋgəŋgèŋ nə ye bum sə̀ co bwìŋ mərə mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp nə ye mvwe'
ndzəp nə̀ wo togə̀ nà' də Ndzəp nə̀ Bèbaŋ nà'a sə̀'. Mvəsə̀ wo à sə lòo,
yi sə gʉhʉ lo mali maŋgəŋgèŋ mvwe' nze nə̀ ŋgəà mʉnə lùumŋgòŋ hum
kwè sə̀'.
37 <<Gù sə Musì ènə nə̀ yi à tsə̀' bwe Izùrɛ də, Nwìi nə̀ tumsə fa yà'wèŋ
ŋgà tsòhòbum Nwì sə̀' mvəsə̀ nà' a tum vèsə yi Musì nə. Ŋwə̀ ànə nə ye
mo nə̀ njàwèŋ.
38 A yi Musì nə̀ bwe Izùrɛ à baaŋ mvwe' nzeŋgòŋ ŋgəà fana yi ye bə
yà'wèŋ nə. Yi à ye fo' bə tàcicii avès nə ye bə masinjà Nwì nə̀ nà' à cèp
bohòyi mʉnə nda Sinà. Yi à jə ncèp Nwì nə̀ nà' tse' yòŋsə̀ nja nə fa'nə
ŋgòcàsə fa vesùwèŋ.
39 Tàcicii avès wèŋ à ka ŋgòyuk yusə̀ Musì nə à sə cèep dzəm. Wo
me'rə noŋsə yi, nə sə dʉk sə ntʉʉ̀ wo də bòco wo bwi foho lo fe'lə Ijìp
anə sə̀mok.
40 Fana wo dʉk fa Aròŋ də nà'a gʉ̀ fa wo yumok sə̀ yà'a ye mantombìi
wo. Də wo ka yusə̀ yà' gʉ̀ ŋwə̀ nə̀ yi a jə fis və ves mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp,
nə̀ wo to fa ves yi də Musì ànə riŋ.
41 Nà'a ŋga'a mvèk nə̀ wo à gʉ̀ yumok co nwì awo nà' səsə mo mbòŋ.
Wo à sʉə nsùŋgaŋ, nə tɛŋ vəpsə nà', nə kaŋ dzeŋ ŋgòkùksə yusə̀ wo à
gʉ̀ wo bə bo awo.
42 Nwì à mè'rə wo fana wo sə kuksə kɛ' ca lo ŋkèŋkàaŋ sə̀ mʉbu. Yà'a
mvəsə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk ŋgàa tsòhòbum Nwì də,
<Wèŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ, nàam sə̀ wèŋ à sə səhə, nə sə gʉhʉ satikà' bə zeŋ ŋgəà
yà'a à ka bohòmʉ̀ yeŋ.
Wèŋ à gʉ̀ vɛ'nə mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè.
43 Wèŋ à sə bəhə tse' kɛ'cà tàap nwì àwèŋ nə̀ liŋ yee də Molòk,

bə mòk nə̀ yi tse' nsəsə̀ ŋkə̀ŋkàŋ nə̀ liŋ yee Refàŋ.
Yà'a nwìi sə̀ wèŋ à gʉ̀ bə bo awèŋ də wèeŋ kuksə wo.
Mʉ nə me'rə weŋ wo jəŋ casə lo weŋ sə Babilòŋ.>
44 <<Mvəsə̀ tàcicii avès à ye ŋgəà yà'a, fana wo à tse' tàap sə̀ yà' à sə
nì tsə̀' fa wo də Nwìi fɛŋ bə yà'wèŋ. Wo à gʉ̀ yà' mvəsə̀ Nwì à dʉk Musìi
gʉ yà', mvə̀'nə̀ yi nìŋ tsòho fa nà' sə. 45 À cu fana, tè'ɛ tàcici avès wèŋ sə
fa casə lo nà' bohòbwe awo wèŋ. Ghà nə̀ Josuwà à sə jə lòwo bə ghà nə̀
wo à sə fep jə nze nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ Nwì à sə bɛ' gɛsə wo, wo sə bək tse' nà'.
Nà' à cu mali fo' tètè Devìd à kə̀ tsèŋ nà'.
46 Ntʉm Nwì à ye bə̀boŋ bohòDevìd, fana yi fek Nwì də nà'a fa yi mandzə̀
ya yi ci fa Nwìi Jàkop ndap.
47 Anə geŋ, kə ci fa yi ndap nə mo ye, Sòlomù.
48 <<Yusə də, Nwì nə̀ yi yam càsə yi, nə kà mʉnə ndap nə̀ bwìŋ gʉ nà'
bə bo cugə̀. A mvəsə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp də,
49 Tà Nwì dʉk də,
<Ntòbu mvwe' dzə̀' ŋkum àm cu, nzeŋgòŋ ye ye mvwe' sə̀ mʉ nə̀ŋ tesgə̀
kùu am.
Aco wèŋ ci fa mʉ yàwèeŋ nsàp ndap nə̀ fò?
Mvwe' sə̀ co wèŋ fa mʉ, mʉ̀ cum fo' fò?
50 Mʉ̀ à ka bum yè'e pwe' mʉ̀ gʉ à?> Yè'e yusə̀ Tà Nwì cèep.
51 <<A nsàp gʉtu nə̀ fòbohòwèŋ vɛ'nə ɛ? Ntʉm awèŋ gʉ tsə gʉ̀ co bʉ̀ʉ
sə̀ wo à loho ntu', nə kà ncèp Nwì yuk yuk. Weŋ gʉ̀ co tàcicii awèŋ. Wèeŋ
dzèeŋgə̀ yusə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə cèpgə̀ yà'.
52 Ŋgà tsòhòbum Nwì mòok yo nə̀ tàcicii awèŋ à ka yi ŋgə' fa yuk à?
Wo zə ŋgàa gə̀ ntum Nwì wèŋ sə̀ wo ànə ye taaŋ ntɛ̀ŋ, sə̀ wo à sə cep tsə̀'
fa bwìŋ də, mo fàk Nwì nə̀ yi nə sə gʉ yusə̀ Nwì dzəm sə nə və. Nə̀ ŋga'a
nè'e, wèŋ a sèŋ yi, nə zə yi.
53 A wèŋ sə̀ masinjàa Nwì à jə və̀ fa weŋ lʉ̀ʉk Nwì, wèŋ kà yà' yù lò.>>

Kpʉ Stefè

54 Bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə wèŋ à yu'rə yusə̀ Stefè à cèp sə, fana wo jok,
nə zʉ kpʉ nə̀bʉp.
55 Stefè à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə cɛ̀bʉ̀ə, fana yi kʉk gesə lo mʉbu,
nə ye marɛŋ nə̀ Nwì ŋga nà' sə rɛŋ nə̀bʉp. Yi ye Jisòs ŋga nà' tə Nwì bo
ma zʉ.
56 Fana yi cep dʉk də, <<Hàwèŋ, ntòbu mùhu nòto fana mʉ̀ yə mo ŋwè
ŋga yi tə bo ma zʉ Nwì.>>
57 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à gham, nə sop tse'e ntu'u awo bə nduuŋ bo awo. Wo caŋ
be'lə və mvwe' mò'fis ŋgʉ ni'ì yi,
58 nə bək fis mak gɛsə lo yi mʉ ntòlak anə fo', nə sə təprə yi bə lìs. Bʉ̀ʉ
sə̀ wo à sə cì' fa Stefè mvwès sə à fweŋ nòŋsə cèək awo bohòwà'nzùm
nəmòk, wo togə̀ yi də Sol, də nà'a sə kʉk fa tse' wo. 59 Stefè sə waŋ to Tà
dʉk də, <<O Tà Jisòs, yòŋsə̀ am nè', jəŋ mʉ.>> Wo sə təprə gu yi vɛ'nə.
60 Yi təəŋ bə tumfərə, nə sə waŋ torə fis də, <<Tà, swìfa wo bʉp nə̀ wo
gʉ̀ ènə.>> Yi à dʉk wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ, fana yòŋsə ye me.

8

1 Sol à dzəm sə' də a bə̀boŋ mvəsə̀ wo zə Stefè vɛ'nə. À yè jəŋ sə' nùmbu
ànə wo yè ŋgòyeŋsə bʉ̀ʉ cos ŋgə' nə̀ bə ŋgwap mvwe' lak Jòrosalèm pwe'.

Bʉ̀ʉ sə wo à dzəm sə à ca sam wes mè vɛ'ɛ pwe' nə pwe'. A bwehe cu mègù mok ŋgàa ntum sə wèŋ, ŋga bwìŋ carə lòwes mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə ye Sàmàriyà.

2 Bʉ̀ʉ mok sə wo à rì Nwì à kə̀ tuuŋ Stefè, nə waŋ kpʉ ye maŋgəŋgèŋ.

3 Sol à làp mandzə̀ də yi ləsə cos nə kɛ̀' mò'fis. Yi à sə fi lòncùu bwìŋ mò'fis, mò'fis, nə sə ko sooŋ fis lo bəba bə mbəmbam sə̀ wo à dzəm bohòJisòs, nə sə kə nisə wo ndapndzəm.

Ncèp Jisòs Yuhu
Mvwe' Nzeŋgòŋ Sàmàriyà

4 Mvəsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə à ca sam, fana mvwe' sə̀ wo à sə lòpwe' wo sə tsoho lo ncèp nə Jisòs nə fo' sə̀'.

5 Filìp à lòye mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà, nə sə tsoho fa bʉ̀ʉ lak sə fo' sə liŋ Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.

6 Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à yu'rə bòŋsə ncèp nə wù kà fʉ̀k. Wo à yu'rə, nə sə ye maŋgəŋgèeŋ sə̀ yi à sə gʉ̀hʉ.

7 Yòŋsəə sə̀ bʉp à tesə ndzə ni'ì bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə sə waŋ sa'rə bə ŋàŋ. Yi à gʉŋsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kà ni' awo te' bʉ̀sə̀ lok, bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə ka bəboŋ gì wèŋ maŋgəŋgèŋ.

8 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà sə wèŋ à tse' kwəkwa wùriŋ.

9 Ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nə̀ liŋ ye à ye də Saimʉ̀. Yi à cu fo' mweè səsap ntɛ̀ŋ, nə sə məŋsə bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə bə nsàp mfim nje nə̀ yi à sə gʉ̀ʉ. Yi à sə tsòho fa bwìŋ də yi ŋwə̀ nəmòk nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ wùriŋ.

10 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe'fo', bə ŋkwàha bwìŋ pwe' à sə kʉ̀k gù lis mok bohòyi. Wo dʉk də ŋàaŋ ye sə nìŋ də yi ŋwə̀ nə̀ wo togə̀ yi də Nwì nə̀ ghaŋ nə, də yi a və̀ ŋgòkɛ' yə wo, nə yəəŋ bohòwo co Saimʉ̀.

11 Yi à məŋsə wo bə mfiim ye sə tətè wo sə kʉk gu lis mok bohòyi.

12 Ànə geŋ wo yuk, nə dzəm Ntirə̀ nə Bəboŋ nə̀ Filìp à sə tsòho, mvəsə̀ gaŋ Nwìi fàkgəə, nə ye də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə. Fana wo bàptɛsə. Bəba bə mbəmbam wèŋ à sə bàptɛsə pwe'.

13 Saimʉ̀ bə tu ye à dzəm, nə baptɛsə sə̀'. Yi à sə gìhi mègù mok bə Filìp mvwe' mò'fis. Yi à sə yə nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀ ghaŋ sə̀ Filìp à sə gʉ̀, fana yà' məŋsə yi nəbʉp.

14 Mvə̀k ànə à ye fana ŋgàa ntum sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm à yuk də bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà a yuk ncèp Nwì, nə dzəm, fana wo tumsə gesə fa wo Pità bə Jon.

15 Wo à kə̀ dzèŋ fo', fana wo gʉ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo a dzəm sə wèŋ pìriyà də ya wo tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.

16 A ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ à ye ŋga wo ka Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ntòtse'. A ye ŋga wo à bàptɛsə gù mʉnə liŋ Tà Jisòs.

17 Pità bə Jon à naaŋ fa wo bo fana Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə və bohòwo.

18 Saimʉ̀ à yə də ŋgàa ntum naaŋ fa yà'wèŋ bo ŋkuŋ wo tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə, fana yi dʉk də yi fa wo mbàm,

19 də ya yà'wèeŋ fa yi nsàp ŋàŋ nə̀ ŋgòjwɛ̀ŋ bwìŋ ŋkuŋ wo tse' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nà'nə sə̀'.

20 Pità à dʉk fa nà' də, <<Wu kpʉ lo bisə bə mbàam yo sə pwe', bə nsàp nə̀ wù tsərə də aco wù ywiŋ ŋàaŋ sə̀ Nwìi fagə̀ ya' yi bə mbàm ya'sə.

21 Yè'e ka fàak yòyeŋ, wù ka bo sənə fàak yà'sə tse' bʉ̀ʉsə̀ ntʉm yòka
rərəŋ mʉ lisə̀ Nwì yeŋ.
22 Kupsə ntʉm yòbə tsətsərə̀ yònə̀ bʉp nə̀ wù tse' nà'nə, nə lɛŋ Tà də yi
swi fa wu bʉ̀ʉsə̀ wù tse' nsàp tsətsərə̀ ànə.
23 Bʉsə̀ mʉ̀ yə də wu ŋgà sʉə nə̀ bʉp fana bʉp kìtse' wu cʉ̀k.>>
24 Saimʉ̀ dʉk fa Pità bə Jon də, <<Kwəkwè', wèeŋ lɛŋ fa mʉ Tà də nsàp
yu nə̀ wèŋ cèp nè'nə kà bohòmʉ̀ və̀.>>
25 Ànə geŋ ghà nə̀ wo à tsòho wes fa bwìŋ yusə̀ wo rì bə liŋ Tà Jisòs,
nə tsoho ncèp nə̀ Jisòs nə sə̀', fana Pità bə Jon bwi foho lo fe'lə Jòrosalèm.
Mvəsə̀ wo à sə lòmandzə̀, wo sə tsoho lo kɛ' Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə mvwe'
buhu lak zəzok sə̀ ya'a mvwe' nzeŋgòŋ Sàmàriyà.

Filìp Bàptɛsə Ŋwə̀ə Ɪtopiyà

26 Masinjà Tà Nwì à tsə̀' fa Filìp də nà'a fʉhʉ, nə yuŋ tsoŋ lo mandzə̀ nə̀
wu təəŋ Jòrosalèm nə sə kʉk lo ma ntonùm, fana wu ga'a lo bo mamàk
ŋgòlòGazà nà'a. Wo à màk mandzə̀ ànə laŋ.
27-28 Filìp à fʉ̀hʉ, nə tsooŋ lo. Ànə ye ŋga ŋwə̀ə Ɪtopiyà mòk nə̀ yi ŋwə̀
nə̀ ghaŋ sə bwi foho lòla'à yi. Yi à sə lòksə fagə̀ ŋkum nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ
Ɪtopiyà, nə̀ yi à ye ŋwàŋwè nà'a, mbàam nà' pwe' yi. Bʉ̀ʉ Ɪtopiyà wèeŋ
togə̀ ŋkuum bəba awo sə də Kandàs. Ŋwə̀ ènə ànə lo Jòrosalèm ŋgòkùksə
Nwì, nə sə bwi foho lo sənə makarə̀ ye. Mvəsə̀ nà' à sə dzərə lòo, fana yi
sə taŋ ŋwàk nə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì Ɪzayà à còom.
29 Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à tsə̀' Filìp də nà'a gi sooŋ kʉəp geŋ ŋgʉ makarə̀
nə.
30 Filìp à ca gə̀ fo', nə yuk ŋga nà' sə ta fis ndzənə ŋwàk nə. Fana yi fek
nà' də, nà' sə rɛɛŋ yusə̀ nà' sə ta sə àlɛ?
31 Ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ nə à dʉk də, <<Hai', aco mʉ̀ rɛɛŋ va ŋga ŋwə̀ nəmòk
ka mʉ tsok rɛŋsə fa-ɛ?>> Fana yi to Filìp də nà'a və bə nà'a kok cum mʉnə
makarə̀ nə bəbɛ'. 32 Mvwe' sə̀ yi à sə ta ndzənə ŋwàk Nwì sə à ye də,

<Yi à ye co nsùŋgaŋ nə̀ wo jəŋ lòŋgòsʉə sʉə,
kè mʉmo nsùŋgaŋ nə̀ wo sə ci'lə fis nwɛ̀ɛs ye,
yi kà cù mùk àlɛ'.
33 Wo à gʉ̀ fa yi bum marè'tu, nə bɛŋ ŋgògʉ̀ fa yi yusə̀ yà'a zìnə.
Ŋwə̀ nə̀ co yi nə riŋ yumok bə ŋgwì bʉ̀ʉ ye bʉ̀ə̀,
bʉ̀ʉsə̀ yi à ka sə nze fɛɛŋ tətè cum.>

34 Ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə à fek Filìp də nà'a tsok fa yi də ŋgà tsòhòbum Nwì
à sə cèp yè'sə bə liŋ ndà lɛ. A bə tu nà', kè ŋwə̀ nəmòk nə̀ zok ɛ?
35 Filìp à yèto ŋgòcèep, yi à yèto bə mvwe' sə̀ wo nə taŋ sə, fana yi
tsoho fa nà' Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ bə liŋ Jisòs nə.
36 Mvəsə̀ wo à sə tsə lòo, fana wo kə dzeŋ mvwe' ndzəp nəmòk, fana
ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə fek Filìp dʉk də, <<Ndzəp nè'.>> Nə dʉk fe'lə də <<Kaco
mʉ̀ baptɛsə fɛɛŋ yeŋ bʉ̀ʉ yà?>> (
37 Filìp dʉk fa nà' də, aco nà' bàptɛsə sə̀' ntɛ̀ŋ, ŋga a ye-a də nà' dzəm
yusə̀ yi tsə̀' fa nà' sə bə ntʉm nà' pwe'fo' na. Yi dʉk də yi dzəm bə ntʉm
ye pwe'fo' də Jisòs Krɛɛst mo Nwì.)
38 Ŋwə̀ nə̀ ghaŋ nə à dʉk də wo gʉ ya makarə̀ nə nà'a təəŋ. Fana wo
ba fo' Filìp bə ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ nə à tsə lo sə ndzəpə̀. Filìp bàptɛsə yi.

39 Wo à sə tesə kok sə ndzəpə anə, fana Yòŋsə Tà Jisòs jəŋ bisə lo Filìp
nə. Ŋwə nə ŋkʉ̀ʉŋ nə à ka nà' mok ye fe'lə. Yi sə lo mali yuye, nə sə
kwaha lo wùriŋ.
40 Filìp à də yi kʉk ŋga yi yè' mvwe' lak Ȧzotò. Yi gihi lo kɛ' mvwe' lak
sə fo' sə, nə sə tsoho lo Ntirə nə Bəboŋ tətè yi à kə dzèŋ mvwe' lak sə wo
togə fo' də Sìsàriyà.

9

Sol À Bʉ̀ʉŋ, Nə Dzəm Jisòs

1 Ghà nə bum yè'sə à sə ye vɛ'nə fana Sol sə wəpsə mali bʉ̀ʉ sə wo à
sə yù mandzə Tà Jisòs sə də yi nə zə yà'wèŋ. Yi à ye'e lòkə ye ŋkum ŋgà
fa satikà',
2 nə fek nà' də nà'a fa yi ŋwàk mòk nə ŋgòfa yi ŋàŋ ŋgòko bwìŋ mʉ
Dàmaskù. Yi də yi jəŋ nà', nə lo bə zeŋ mvwe' ndaap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus
sə mʉ Dàmaskù, də yi kə dzeŋ-a mbwa, nə ye ŋga ŋwə nəmòk sə bɛ'
mandzə nə Tà Jisòs, fana yi ko wo pwe', bəba kè mbəmbam àlɛ, nə jəŋ və
wo Jòrosalèm anə.
3 Yi à sə lòDàmaskù anə, ŋga yi sə kʉəp lòŋgʉ ntòlak nə ntɛ̀ŋ, yi ye
ŋga marɛŋ mòk ba'a tsə mʉbu co mbʉ̀ŋ vɛ'ɛ, nə rɛŋ mvwe' sə yi tə sə vɛ'ɛ
paamm.
4 Yi gbʉ sə nze, fana nə yuk ŋga ŋgì ŋwə nəmòk sə cèp də, <<Sol, Sol,
wù sə fa mʉ ŋgə' bʉ̀ʉ yà?>>
5 Yi fek də, <<A wùu ndà Tà?>> Ŋgì ŋgèŋgàŋ dʉk fe'lə də, <<A mʉ̀ʉ
Jisòs nə wù sə fa mʉ ŋgə' nə.
6 Lòkok mʉtsə, nə lo mʉ ntòlak anə. A kə dzeŋ fo' ŋkuŋ wo tsok wu
yusə wu nə gʉ tsoŋ yà'.>>
7 Bʉ̀ʉ sə wo à sə gì bə Sol wèŋ à təəŋ fo', nə kà yusə co wo cep tse'. Wo
à yuk ŋgì nə, nə kà ŋwə nəmòk yə.
8 Sol à lòkok sə nze, nə də yi muk lis ye, fana yi kà bum yə. Wo à dàsə
nisə lòyi Dàmaskù mok bə bo.
9 Yi à cu fis nùumbu tɛ' ŋga yi sə kà yə. Mʉnə nùumbu sə tɛ' yà'sə pwe'
bo bə cùu ye kà kùrə, yi kà ndzəp sə' no lok.
10 Ŋgà yù mandzə Jisòs mòk à ye Dàmaskù anə nə wo to liŋ ye də
Ȧnàniyàs. Yi ye yumok co yi yə lo vɛ'ɛ, fana Tà Jisòs to yi nja dʉk də,
<<Ȧnàniyàs.>> Yi dzəm də, <<Tà, mʉ nè'e.>>
11 Tà nə dʉk fa yi də, <<Fʉ̀hʉ, nə yuŋ lo mandzə nə wo togə nà' də
Rərəŋ nà'a. Wu kə dzeŋ mvwe' ndap Judàs, fana wù fek fo' də wù dzəm
ŋgòyə Sol nə yi mo nze mvwe' lak Tasò. Yi sə gʉ pìriyà,
12 nə sə ye co lo vɛ'ɛ də yi yə ŋwə nəmòk nə wo to yi də Ȧnàniyàs vəə,
nə kə naaŋ fa yi bo də ya yi ye fe'lə bum səmok.>>
13 Ȧnàniyàs dʉk də, <<Tà, a bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə wo a tsə' mʉ nsàap
ŋgwap sə ŋwə ènə sə gʉ̀ bohòbʉ̀ʉ yo sə mvwe' lak Jòrosalèm pwe'.
14 Yi nə və nə Dàmaskù bə ŋàaŋ sə yi a jə bohòŋkum ŋgà fa satikà' də
yi ko ndàaŋwè pwe' nə nà' to liŋ yò.>>
15 Tà à dʉk də, <<Gèŋ ntɛ̀ŋ, bʉ̀ʉsə yi ŋwə nə mʉ̀ a swekfis yi ya bʉ̀
lakmvum, ŋkəkum nə ye bʉ̀ʉ Izùrɛ wèeŋ nə riŋ liŋ am.
16 Fana mʉ̀ bə tu am nə niŋ fa yi nsàp ŋgə' nə yi nə ye bʉ̀ʉ mʉ̀ ŋgògʉ̀
də ya bwìiŋ riŋ mʉ.>>

17 Ànàniyàs à lò, nə kə ni kok mʉ nda'à anə, nə naaŋ fa Sol bo. Nə sə dʉk də, <<Moma am Sol, Tà Jisòs tum vèsə mʉ yi, yi nə yi a yəəŋ bohòwù mandzè ŋga wù sə və fɛɛŋ nà'a. Yi tum mʉ ya wu ye fe'lə bum sèmok, nə rwiŋ bə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə.>>
18 Yi ànə dʉk wes vɛ'nə ntèŋ, fana yumok ye'e gbʉ tsooŋ mʉ lisə Sol anə co bap, fana yi ye fe'lə bum sèmok. Yi à lòkok, fana wo bàptɛsə yi.
19 Yi a zʉ wes bɛŋ, fana yi tse' fe'lə ŋàŋ sèmok.

Sol Tsòho Ncèp Jisòs Mvwe' Lak Dàmaskù

Sol à cu nùumbu mok bə bʉ̀ʉ sə wo à sə yù mandzè Jisòs mvwe' lak Dàmaskù anə.
20 Mvəsə yi à ye fo', yi à lòmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus, nə ye ŋgòtsòho liŋ Jisòs sə ntèŋ. Yi dʉk də, Jisòs nə mo Nwì.
21 Bʉ̀ʉ sə wo à yuk yusə yi à sə cèp sə à mərə lòoŋ. Wo sə fek də, <<Nè'e ka ŋgà' nə yi à ye Jòrosalèm, nə sə zə ndàaŋwè pwe' nə nà' to liŋ yè'sə nə yeŋ à? Yi a və fɛɛŋ ka sə' də yi kə ko bwìŋ də ŋga yi jəŋ lo yà' ŋgòfa ŋkum ŋgà fa satikà' nə yeŋ à?>>
22 Fana Sol tsoho gʉŋsə ghaha lo wesə mantombì mvəsə yi à sə nì tsə' də Jisòos Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə. Yusə yi à sə cèp sə à rɛɛŋ nòoŋ vɛ'ɛ jəja nsàp nə bʉ̀ʉ Jus sə wo cu Dàmaskù anə jip, nə kà yusə ŋgòcèp fəsə fa yi tse'.
23 À kə dzèŋ nùumbu mok fa'nə, fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə cum kwe' də wo zə Sol nə.
24 Ànə geŋ Sol riŋ bə kwe' nə wo à cu nə. Nə maràŋ bə ndzəmə pwe' wo sə so Sol mvwe' ncùu ŋka' sə mvwe' ntòlak nà'nə.
25 À ye nùmbu mòk ŋga ndzəm seŋ, fana bʉ̀ʉ Sol mok kə le' casə yi mvwe' tətoo ŋka' sə ŋkò'o.

Sol Kɛ' Và Jòrosalèm

26 Sol à lòJòrosalèm, nə lap mandzè də bə bʉ̀ʉ Jisòs wèeŋ ye mvwe' mò'fis. Wo pwe' à sə wəp yi wəpə, nə kà pap də yi mòk nə yi sə yù mandzè Jisòs dzəm.
27 Fana Bànabà və ŋgòtɛsə nà'. Yi jəŋ nà', nə jəŋ lo fa bohòŋgàa ntum sə wèŋ. Yi tsoho rɛŋsə fa yà'wèŋ mvəsə Sol à yə Tà Jisòs mʉ mandzè Dàmaskù, nə ye mvəsə Tà à cèp bohònà' sə. Yi à tsə' fa yà'wèŋ də Sol a tsòho liŋ Jisòs mʉ Dàmaskù bə ŋàŋ, nə kà ŋwə nəmòk sə' wəp.
28 À ye vɛ'nə fana Sol à ye mok bə yà'wèŋ mok mvwe' mò'fis, nə sə gihi lo Jòrosalèm, nə sə tsoho kɛ' ca liŋ Tà Jisòs. Yi à sə tsoho, nə kà ŋwə nəmòk wəp lok.
29 Yi à cèep, nə sə bwinə ncèp bə bʉ̀ʉ Jus sə wo à sə cèp ncèep lak Gris, fana wo sə lap mandzè də wo zə yi.
30 Bʉ̀ʉ Jisòs sə wèŋ à rì vɛ'nə, fana wo jəŋ tsoŋ lo nà' sə Sìsàriyà, nə tum gesə lo yi ma Tasò.
31 Ànə ye vɛ'nə, fana bʉ̀ʉ cos sə mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə Galìli nə ye Sàmàriyà à tse' mok fifi. Coos yè'sə à sə gʉ lòmantombì, nə sə kuk bə bwìŋ sə'. Yè'sə à sə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə à sə tɛsə wo yi mvəsə wo à sə cu, nə sə gʉ bum sə yà' sə niŋ tsok də wo sə wəp Tà.

Pità, Aniyàs Bə Dokàs

32 Pità à sə kɛ' gì nəbʉp. Á ye nùmbu mòk, fana yi kɛ' lo ŋgòkə̀ cèpsə
bʉ̀ʉ Jisòs sə̀ wo cu mvwe' lak səmok, wo to fo' də Lidà.
33 Á kə̀ dzèŋ fo', yi ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ nà'a Aniyàs. Ŋwə̀ ènə à sə kà
ni' ye te' bʉ̀səgə̀, nə sə nooŋ mam mʉ kèhe lùumŋgòŋ fwame'.
34 Pità à to yi də Aniyàs, nə dʉk fa nà' də, <<Jisòs Krɛst gʉŋsə wu laŋ.
Lòkok mʉtsə̀, nə lim kəà yò.>> Aniyàs lokok ca gu mʉtsə̀ sə̀' kɛ̀' mò'fis.
35 Bʉ̀ʉ Lidà bə sə̀ wo à sə cu mvwe' mbo' Saròŋ wèŋ pwe' à yə, nə kupsə,
nə dzəm Tà.
36 Ŋwà nəmòk à ye mvwe' lak Jopà nə̀ liŋ ye də Tàbità. Yi à ye sə̀' ŋwà
nə̀ yi à sə yù mandzə̀ Jisòs. Bʉ̀ʉ Gris wèeŋ togə̀ yi yàwo də Dokàs. Liŋ ye
sə yà'a də ŋgap. Yi à sə gʉ̀ bəboŋ, nə sə tɛsə ŋgàa jiŋ, nə kà wò.
37 Á ye ghà ànə, yiyaŋ à ko yi, yi kpʉ. Wo à cùk wes yi, wo kə noŋsə yi
mvwe' rum mòk mʉtùhù co ma mʉzok vɛ'ɛ.
38 Jopà bə Lidà ka səsap yeŋ, fana ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs sə̀ wo à ye Jopà
yuk də Pità cu sə Lidà. Wo tumsə gesə bwìŋ ba də wo kə caŋ to Pità də
kwəkwè' nà'a caŋ və wàp.
39 Pità à fʉ̀hʉ, nə lo bə yà'wèŋ. Yi à kə̀ dzèeŋ, fana wo jəŋ lo yi mvwe'
rum nə̀ ma mʉbu nə. Bàa yepmfə sə̀ wo à ye fo' lòoŋfo', à və̀, nə sə warə
ŋgʉ ni'ì Pità, nə sə niŋ tsoho fa yi cə̀ək sə̀ Tàbità à gʉ̀ fa wo ghà nə̀ yi à
cu ntòŋwʉm sə.
40 Pità à fis bʉ̀ʉ sə̀ mʉ nda'à anə sə mbiŋ pwe', nə təəŋ bə tumfərə, nə
sə lɛŋ Nwì. Yi à lɛŋ wes, fana yi bʉʉŋ kʉk vèŋ ni' Tàbità nə, nə dʉk də,
<<Tàbità, lòkok mʉtsə̀!>> Tàbità muk lis. Mvəsə̀ yi à yə Pità, fana yi lokok
cum mʉtsə̀.
41 Pità ko nà' bo, nə lokoksə nà' mʉtsə̀. Yi to bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm, nə ye
bàa yepmfə sə wèŋ, nə fa yà'wèŋ Tàbità nə ŋga yi mok ŋwəm.
42 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Jopà pwe' à yuk yu yè'sə, fana bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ
dzəm bohòTà Jisòs.
43 Pità à cu malì Jopà anə mʉnə nùumbu səmok. Yi à sə cu bə ŋgà'
nəmòk nə̀ yi sèeŋgə̀ ŋgùp, liŋ yee də Saimʉ̀.

10

Pità Bə Kònilòs

1 Ŋkum sojà nə̀ mvwe' lak Rumà mòk à ye mvwe' lak Sìsàriyà, liŋ yee
də Kònilòs. Yi à tse' bòp sojàa sə̀ mvwe' lak Italì yi.
2 Yi à sə wəp Nwì nəbʉp. Yi à sə kùksə Nwì bə bʉ̀ʉ sə̀ mʉ nda'à yi pwe'.
Yi à sə fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ mbo wùriŋ, nə sə lɛŋ Nwì sə̀' nùumbu pwe'.
3 Á ye nùmbu mòk ŋga nùm càsə maràŋ, fana yi ye yumok co lo vɛ'ɛ.
Yi ye masinjà Nwì jəja vɛ'. Nà' to yi bə liŋ də Kònilòs.
4 Wʉə ko yi, fana yi kʉk sɛɛŋ tse' nà', nə fek nà' də, <<A yà Tà?>>
Masinjà Nwì nə dʉk fa nà' də, <<Nwì a yuk pìriyàa yo, nə ye fa mbo yòsə̀',
nə tsərə nə wu.
5 Fana nə̀ ŋga'a nè'e, wu tumsə gesə bʉ̀ʉ mok mvwe' lak Jopà ŋgòkə̀ to
ŋgà' nəmòk fo' nə̀ liŋ yee Saimʉ̀ Pità.
6 Yi nòmʉ nda'à Saimʉ̀ nə̀ yi no ŋgʉ ndzəp nə̀ ghaŋ, nə̀ yi sèeŋgə̀ ŋgùp
nà'a.>>

7 Ànə ye vɛ'nə fana, masinjà Nwì nə̀ yi à tsòho fa Kònilòs bum yè'sə, nə lo gɛsə lo yuye. Kònilòs to ŋgàa fàak ye sə̀ mʉ nda'à yi bwìŋ ba. Yi to sojà ye mòk sə̀' nə̀ nà'a wəpgə̀ Nwì.
8 Yi à tsòho fa yà'wèŋ yusə̀ yi anə ye sə pwe'fo', nə dʉk fa wo də yà'wèeŋ lo mvwe' lak Jopà anə.
9 Tsok à rɛŋ ŋga wo sə kʉəp lòJopà anə, fana Pità sə kok lo ye mʉ tu ndap ŋgòkə̀ lɛŋ pìriyà mbwa. À ye ŋga nùum co maràŋ.
10 Njè à ya yi, fana yi sə dzəm də yi zʉ yumok. Wo ànə ka zʉzʉ sə̀ nto gʉ wes, fana yi sə ye yumok co lo vɛ'ɛ.
11 Yi ye ŋga ntòbu mùhu nòto, fana yumok sə tsoŋ tesə mbwa. Yà' səsə co làba' nə̀ ghaŋ vɛ' ŋga wo kotse' tsə və̀ nà' bə ŋgʉŋgʉŋ sə̀ kwè sə pwe'.
12 Yusə̀ yà' à ye mʉnə làba' nə à ye nàamŋgòŋ pwe' bə nsàap bum sə̀ jì nɛ̀s co no bə swi wèŋ pwe'fo'.
13 Yi yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk dʉk vèsə fa yi dʉk də, <<Pità, lòkok, nə sʉə zʉ nàam yè'sə.>>
14 Fana Pità cep fəsə gesə ye dʉk də, <<Tà, anə kà vɛ'nə ye yuk, mʉ̀ ka yàm yu səmok sə̀ lʉʉk yo dzègè yà' dzèə zʉ yuk.>>*
15 Ŋgì ŋwè nə cep sèmok də, <<Yusə̀ Nwì a gʉ̀ bòŋsə yà' mok laŋ fana wù kà də wu dzə yà' dʉk.>>
16 Yu yè'sə à gʉ̀ fis vɛ'nə kɛ̀' tɛ', fana wo jəŋ fəsə lo yu sə mʉbu anə sèmok.
17 Pità à sə mərə dʉk də nsàp lo nə̀ yi yə nè'nə sə nì tsə̀' fa yi yè'sə də yà lɛ, fana ŋga bʉ̀ʉ sə̀ Kònilòs tumsə sə kə̀ dzèŋ kə̀ ncùhù yi sə̀ laŋ. À ye ŋga wo à fe'rə mvwe' ndap Saimʉ̀ nə, nə riŋ nà'.
18 Fana wo to fek gesə dʉk də, <<Ŋwè nəmòok fɛnə ŋkʉ̀ìŋ nə̀ liŋ yee də Saimʉ̀ Pità àlɛ-ò?>>
19 Wo à sə fek gèsə lòvɛ'nə ŋga Pità sə tsərə malì də yi rɛɛŋ nsàp lo nə̀ nà' kə̀ tàsə yi ènə ŋkuŋ. Yòŋsə̀ Nwì à to yi, nə tsok fa yi də, <<Bʉ̀ʉ səmok sə lap wu fenə bwìŋ tɛ'.
20 Lòkok mʉtsə̀, nə tsooŋ lo kə tseŋ wo. Wu gʉ̀ə wù kà də wu dzeeŋ ŋgòyù lòwo dʉk bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ dʉk wo mʉ də wo və.>>
21 Fana Pità suhu lo, nə kə tseŋ wo. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Ŋwè nə̀ wèŋ sə làap nə mʉ̀. Wèŋ və̀ da?>>
22 Bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, <<Kònilòs nə̀ yi ŋkum sojà tum ves yi. Yi ŋwè nə̀ bəboŋ. Yi kùksəgə̀ Nwì, fana bʉ̀ʉ Jus pwe' rì yi bə lak lòoŋ də yi ŋwè nə̀ bəboŋ. Masinjà Nwì mòk nə̀ rərɛŋ a tsə̀' yi də yi to və wu nda'à yi ya yi yuk-a yusə̀ wu nə tsok fa yi.>>
23 Wo à cèp wes, Pità to nisə wo mʉ nda'à yi, bə yà'wèŋ nooŋnooŋ mbwa tsok rɛŋ. Tsok ànə rɛŋ, fana yi lokok, nə bɛ' mandzə̀ bə yà'wèŋ lo. Bʉ̀ʉ mok sə̀ mvwe' lak Jopà sə̀ wo à dzəm Jisòs à yù lòyi sə̀'.
24 Wo à gì tsok kə rɛŋ sèmok ŋkuŋ fana wo kə dzeŋ mvwe' lak Sìsàriyà anə.
À kə̀ dzèŋ fo', wo ye Kònilòs bə njènjàaŋ ye nə ye ŋge' ntʉm ye sə̀ yi to yà'wèŋ, ŋga wo cu sə tək Pità.
25 Pità à sə nikok, fana bə Kònilòs kʉrə. Kònilòs gbʉ cum tsoŋ kù mantombìi nà' sə nze, nə zəm tu ŋgòkùksə nà'.

* **10:14 10:14** Ŋwèə Jus kum-a nsàap nàam mok sə̀ Nwì à dzèsə yà' fana yi nə kà mʉtsətsə'rə bwìŋ ŋga wo sə kùksə Nwì və̀, tse'ŋga yi fa satikà' nə̀ ŋgòrɛŋsə ni' ye nà'a ŋkuŋ.

26 Pità lòkoksə nà' mʉtsə, nə dʉk fa nà' dʉk də, <<Lokok mʉtsə, mʉ̀ mègù sə' ŋwè co wù.>>
27 Mvəsə yi à sə cèp malì bohònà' ntòfo', fana yi ni lo mʉ nda'à, nə ye bwìŋ ŋga wo rwiŋ cu mbwa wùriŋ.
28 Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ rì yàwèŋ sə' dʉk də, wu kʉk ja'a na bə nsàp mandzə nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ kùksəgə Nwì, fana ye də kaco ŋwə Jus kə kɛ' ye ŋwè lakmvum ŋkɛ' yeŋ. Kaco bə nà' sə tòrə kɛ' ca nduk sə' yeŋ. Mègù dʉk də Nwì a rɛɛŋsə fa mʉ yi dʉk də kà də mʉ tsərə də ŋwə nəmòok nə co mʉ̀ dzeeŋ yi dzèeŋ dʉk.
29 Nà'a njo nə wo to mʉ, mʉ̀ nə və nə, nə kà dzèèŋ.>> Fana yi dʉk mok dʉk də, <<Mʉ̀ və laŋ, wèŋ to mʉ da?>>
30 Yi à fek vɛ'nə, Kònilòs cep də, <<Bə nùm nə ntinə pwe' a nùumbu kwè, nə à ye maràŋ sə' mvək nə ŋga'a vɛ' ŋga mʉ̀ cu mʉ nda'à mʉ̀ ŋgòlɛŋ pìriyà nə wo lɛŋgə nà' ŋga nùm càsə maràŋ nà'a. Mʉ̀ kʉk à, ŋwə nəmòk tə kok nè' mantombìi mʉ̀. Yi ni tse' cəək mok yà' sə ba'a nəbʉp.
31 Yi to mʉ bə liŋ də, <Kònilòs.> Nə dʉk fa mʉ dʉk də, <Nwì a yuk pìriyàa yo, nə tsərə fa mbo yòlaŋ.
32 Ye də tumsə gesə lo ŋwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi to fa wu ŋwə nəmòk fo' nə wo togə liŋ ye pwe' də Saimʉ̀ Pità. Yi ŋkʉ̀ìŋ. Yi nòmʉ nda'à Saimʉ̀ nə yi fàkgə bə ŋgùp, nə ndap ye ŋgʉ ndzəp nə ghaŋ.>
33 Yà'a yusə mʉ̀ a tum gù bwìŋ sə' ntɛ̀ŋ də wu və sə. Wù nə gʉ̀ nə bəboŋ, nə və nə sə'. Vès cu ŋga'a fɛɛŋ mantombìi Tà Nwì pwe'. Vès sə tək wù də wu tsoho fa ves yà pwe' sə Nwì a tsə' fa wu də wu cep.>>

Yusə Pità À Cèep

34 Fana Pità yè ŋgòcèp dʉk də, <<Mʉ̀ rì tse' ŋga'a mok bə nə zìnə dʉk də Nwìi jəgə bwìŋ pwe' yəyərə.>>
35 Yi dʉk də, <<A ye-a sə' ndà lòoŋ nə lak ŋgəŋgàaŋ sə' fòlòoŋ ŋga yi wəp-a Nwì, nə sə gʉ yusə yà'a kəkʉrə, fana ye də Nwì dzəm ŋgəŋgàŋ.
36 Nwì à tsə' fa bʉ̀ʉ Izùrɛ ncèp nə nje nə laŋ. Ncèp ye nə à ye Ntirə nə Bəboŋ də Jisòs Krɛst nə yi Tà bohòbwìŋ pwe' a jə və fifi.
37 Wèŋ rì nsàap bum sə yà' a ye mvwe' nzeŋgòŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ pwe' yà'a laŋ. Ghà nə Jon à sə tsòho nzak bàptɛ à càa fana Jisòs yeto fàak ye mvwe' nzeŋgòŋ Galìli.
38 Yà' à ye bə liŋ Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ nə, mvəsə Nwì à fa yi Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ye ŋàŋ fana yi à kɛ'kɛ' càa, nə sə gʉ bəboŋ, nə sə gʉŋsə lo bʉ̀ʉ sə wo à cu ndzə bohòŋkum ze', bʉ̀ʉsə Nwì ànə ye bə nà'.
39 Bum sə yi à gʉ̀ mvwe' laak bʉ̀ʉ Jus, nə ye Jòrosalèm pwe'fo', vès à yə yà' bə lis avès. Wo à tɛ'lə yi mʉ ntəəŋ, nə zə yi.
40 Fana nùmbu nə tɛ' à dzèeŋ, Nwì gʉ yi lokok mvwe' kpʉ. Nwì à gʉ̀ də yi niŋ fa bwìŋ ni' ye.
41 Yi à ka bohòbwìŋ lòoŋ sə' yəəŋ. Yi à yəəŋ mègù bohòvès sə Nwì ànə swek fis ŋgòyə bum yè'sə bə lis avès. Ghà nə yi a lòkok mvwe' kpʉ nə, vesiwèŋ à zʉ zʉzʉ, nə no nəno mvwe' mò'fis.
42 Fana yi Jisòs nə à dʉk ves dʉk də vèes tsoho lo fa bwìŋ Ntirə nə Bəboŋ nə sə'. Nə sə rɛŋsə fa bwìŋ dʉk də a yi nə Nwì a fa yi ŋàaŋ də yi sak bʉ̀ʉ sə wo à kpʉ lòlaŋ, nə ye sə wo cu ntòŋwəm pwe'fo'.

43 Bù ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wo à ye njamòk tsòho nə sə kum liŋ ye. Wo à dʉk də ŋwə nə nà'a dzəm-a bohònà' pwe', Nwìi nə swifa ŋgèŋgàŋ bʉp ye bə ŋàaŋ sə yà' cu ndzənə liŋ ye sə.>>

Yòŋsə Nwì Və BohòBù Lakmvum Sə'

44 Mvəsə Pità à sə cèp vɛ'nə, fana Yòŋsə nə Rərɛŋ nə və bohòbʉ̀ʉ sə wo à sə yu'rə ncèp nə Pità à sə cèep nə pwe'.

45 Bʉ̀ʉ Jus sə wo à dzəm bohòJisòs sə wo à və bə Pità wèŋ mvwe' lak Jopà à mərə nəbʉp. Wo à sə mərə də Nwì fa bù lakmvum wèŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ nə sə'.

46 Njo nə wo à yuk mvəsə yà'wèŋ à sə cèp ncèep lak mok sə wo kà yà' yukgə nə sə kùksə Nwì. Fana Pità cep dʉk də,

47 <<Bù yè'e wèŋ tse' Yòŋsə nə Rərɛŋ nə sə' co vesùwèŋ à tse'. Aco ŋwə nəmòk dzeeŋ də wo kà wo bə ndzəp bàptɛsə à?>>

48 Fana yi fa ŋàŋ də wo bàptɛsə yà'wèŋ bə liŋ Jisòs Krɛst. Anə geŋ, wo dʉk fa Pità də bə yà'wèeŋ cum mʉnə nùumbu mok ŋkuŋ.

11

Pità Tsə' Rɛŋsə Fa Bʉ̀ʉ Cos Wèŋ Yusə Yà' À Ye

1 Yà' à yuhu lòbohòŋgàa ntum Jisòs bə bʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs sə mvwe' nze Jùdiyà pwe' də bù lakmvum wèŋ a dzəm ncèp Nwì nə sə'.

2 Fana mvəsə Pità à lo mʉ Jòrosalèm, bʉ̀ʉ mok sə cep də yi ka bəboŋ gʉ. À ye bʉ̀ʉ sə wo à sə dzəm də tse'ŋga wo kom fa bù lakmvum wèŋ tu mbəmbam ŋkuŋ wo bʉʉŋ bʉ̀ʉ cos yà'a.

3 Wo sə dʉk də, yi a kə nòoŋ nda'à nsàap bʉ̀ʉ yè'sə, nə zʉ be'lə zʉzʉ bə yà'wèŋ.

4 Pità ye ŋga'a ŋgòtsòho fa wo mvəsə yà' a yèto bə yusə yà' a ye pwe'fo'.

5 Yi tsok dʉk də, <<Mʉ̀ à cu ŋgògʉ̀ pìriyà mvwe' ntʉm lak Jopà, fana mʉ̀ ye lo. Mʉ̀ ye ŋga yumok sə tsə mʉbu yà' səsə co làba' nə ghaŋ vɛ'ɛ ŋga wo kotse' tsə yà' bə ŋgʉŋgʉŋ sə kwè sə. Yà' à kə təəŋ kʉəp ŋgʉ ni'ì mʉ̀.

6 Mʉ̀ kʉk bʉrə yà' bèboŋni. Mʉ̀ ye ŋga nsàap nàamŋgòŋ pwe' bə nsàap bum sə jì nès co no bə swiŋ wèŋ pwe'fo' cu ca.

7 Fana mʉ̀ yuk ŋga ŋgì ŋwə nəmòk dʉk vèsə fa mʉ dʉk də, <Pità, lòkok nə sʉə zʉ nàam yè'sə.>

8 Mʉ̀ cep fəsə gesə lo dʉk də, <Tà, anə kà vɛ'nə ye yuk. Yumok sə vès rì də wo dzègə yà' dzəə ka mʉ cùhu mʉ̀ yàm ni yuk.>

9 Ŋgì ŋwə nə cep vesə fe'lə mʉbu anə səmok dʉk də, kà də mʉ dzə yusə Nwì a gʉ̀ bòŋsə yà' laŋ dʉk.

10 Yà' à gʉ̀ fis vɛ'nə kɛ' tɛ' fana wo jəŋ fəsə lo yà' mʉbu anə səmok.

11 <<À ye sə' ghà nà'nə, bwìŋ kə dzeŋ mvwe' ndap àm nə mʉ̀ cugə fo'. Wo à ye tu awo bwìŋ tɛ'. Wo ànə tumsə vesə bʉ̀ʉ yè'sə mvwe' lak Sìsàriyà.

12 Yòŋsə nə tsok fa mʉ dʉk də, kà də mʉ tse' məmərə ŋgòyù lòwo dʉk. Bwema sə mvwe' lak Jopà sə wo ntùŋfu yè'e à yù lòmʉ Sìsàriyà anə. Vesiwèŋ à lònda'à Kònilòs vès pwe'.

13 Yi tsoho fa ves mvəsə yi a yə masinjà Nwì ŋga nà' tə mʉ nda'à yi, nə dʉk fa yi dʉk də, <Tumsə gesə lo ŋwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi kə to fa wu ŋwə nəmòk fo' nə liŋ ye pwe' də Saimʉ̀ Pità.

14 Yi nə kə tsok fa wu ntirè nə̀ wu nə tse' lùŋ weŋ ndap yòlòoŋ.>
15 Fana mù anə sə yeto ŋgòcèp jo ntɛ̀ŋ, Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə və bohòwo sə̀' mvəsə̀ nà' à və̀ bohòvesùwèŋ taaŋ yà'a.
16 Fana mù tsərə fəsə yusə̀ Tà à cèp duk də, <Jon à bàptɛsə bwìŋ bə ndzəp, fana wo nə baptɛsə weŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.>
17 Nòjəja də Nwì à fa bùu sə̀ wo ka bùu Jus yeŋ yè'sə wèŋ sə̀' nsàp fəfa nə̀ vesùwèŋ ànə dzəm Tà Jisòs Krɛst yi fa ves nà'a. Anə ye-a vɛ'nə, mù ye yàm yè'sə ndà nə̀ co mù gu də Nwìi kà yuye gù ɛ?>>
18 Bùu cos sə ànə yuk wes yu yè'sə, fana wo teŋsə ŋgòcèp də Pità a gù bup. Wo kuksə Nwì də, <<Ye də Nwì a fa bù lakmvum mandzə̀ ŋgòkupsə ntum, nə luŋ.>>

Cos Yèto Mvwe' Lak Antiyòk

19 Bùu sə wo à dzəm Jisòs à carə sam bùu ŋgə' nə̀ nà' à lòkok ghà nə̀ wo à zə Stefè nà'a. Mok à ca lòmvwe' sə̀sap co mvwe' nzeŋgòŋ Fònisiyà bə Sɛprònə ye Antiyòk. Wo sə tsoho fa lo gu ncèp nə̀ Jisòs nə bohòbùu Jus wèŋ woòwo.
20 Fana bùu mok mutsətsə'rə wo sə̀ mvwe' lak Sɛpròbə Sìrinì à lòmvwe' lak Antiyòk, nə kə tsoho fa bù lakmvum wèŋ Ntirè nə̀ Bəboŋ nə̀ nà' sə kùm liŋ Tà Jisòs.
21 Ŋàaŋ Tà à ye bə yà'wèŋ, fana bùu sə wo ànə dzəm Ntirè nə, nə buuŋ və bohòTà, à yam wùriŋ.
22 Bum yè'sə à yuhu lòmvwe' cos nə̀ Jòrosalèm, fana wo tumsə lo ŋwə̀ nəmòk nə̀ wo to yi də Bànabà mvwe' lak Antiyòk anə.
23 Yi à kə̀ dzèŋ fo', nə ye mvəsə̀ Nwì a nì bòvəm ye bohòyà'wèŋ, fana yi kwa, nə tipsə gunsə wo də yà'wèen təəŋ mali gugun nə ye zìnə bohòTà Jisòs bə ntum yà' pwe'.
24 Bànabà à ye ŋwə̀ nə̀ bəboŋ. Yi à rwiŋ bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə, nə nə sə naaŋ tu bohòJisòs ŋkùuŋ sə̀'. Bwìŋ ŋkùuŋntɛ̀ŋ à kupsə, nə dzəm bohòTà Jisòs.
25 Anə geŋ Bànabà ye'e lo mvwe' lak Tasòŋgòkə̀ làp Sol.
26 Yi à kə̀ yə nà', yi jəŋ fəsə və nà' Antiyòk anə. Bùu sə̀ ba yè'sə à sə cu bə bùu sə̀ mu cos sə, nə sə yə'rə wo ŋkà'ŋgòŋ mò'fis bə tu. Kwe' bù nə̀ wo à sə yə'rə nə à ye nə̀ ghaŋ. Wo à yèto ŋgòto fa ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs wèŋ liŋ sə̀ də Krətèŋ yè'e mvwe' lak Antiyòk anə.
27 À ye sə̀' co mvə̀k ànə fana ŋgàa tsòhòbum Nwì mòk nə̀ wo sə cèp bum sə̀ Nwì a tsə̀' fa wo à ye'e Jòrosalèm, nə tsoŋ lo sə Antiyòk anə.
28 Mòk à ye fo' nə̀ liŋ ye Àgabòs. Yi à cèp bə ŋàaŋ sə̀ à fa yi Yòŋsə̀ nə duk də, njè nə̀ bup sə vòə. Nà'a nə ko nzeŋgòŋ nə lòoŋfo'. (Njè nə à ko ghà nə̀ Kladiyòs à ye ŋkum yi nà'a.)
29 Ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs à cu, nə dzəm mvwe' mò'fis də, ndàaŋwè pwe' jəŋ və yu ye mvəsə̀ yi tse' ŋga wo tɛsə gesə lo bwema awo sə̀ wo Krətèŋ sə̀ yà'wèŋ cu Jùdiyà.
30 Wo ànə gu vɛ'nə, nə tumsə Bànabà bə Sol də yà'wèeŋ jəŋ lo fa bù ŋkwàha bùu sə̀ mu cos mbàam sə.

12

Ŋgə' Sə Yam Ghaha Ghaha

1 Ȧ ye sə̀' co mʉnə mvə̀k nà'nə, fana Herònə̀ yi à ye ŋkum mvwe' lak
Izùrɛ yeto ŋgòfa bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos sə wèŋ ŋgə'.
2 Yi à gwɛ̀' cok tu Jem moma Jon bə fèk.
3 Yi ànə ye də bʉ̀ʉ Jus wèŋ kwa, fana yi ghaha wesə, nə ko Pità. Yè'sə
ànə ye ghà nə̀ wo à sə zʉ ŋkà'a brɛd jì yis yà'a.
4 Mvə̀'nə̀ Heròànə ko nà', fana wo kə gesə yi mʉ ndapndzəmə̀. Yi fihi
sojà wèŋ kwè, kwè, sə̀ kɛ̀' kwè də wo sə kʉk nà'. Heròà sə dʉk də wo nə
sak nzak nà' mʉtsətsə'rə bwìŋ ghà nə̀ ŋkà'a Pasobà nə càa.
5 Pità à sə cu mʉ ndapndzəmə̀ anə, fana bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos à sə lɛŋ fa yi
pìriyà bohòNwì bə nə̀ zìnə àwo pwe'.

Pità Tesə Mʉ Ndapndzəmə̀

6 Nə̀ ndzəmə̀ nə̀ Heròà sə dʉk də tsok rɛŋ fana wo kə sak nzak Pità à ye,
wo tsooŋ noŋsə nooŋ Pità nə bə kwaŋ ba. Yi sə nooŋ mʉtsətsə'rəə ŋgàa
kʉ̀k ŋgàa ndapndzəm sə̀' ba. Mok à təəŋ lok ncùu ŋka' ndapndzəm sə sə̀'.
7 Anə geŋ, masinjà Tà Nwì və fo'. Marɛŋ mòk rɛŋ mʉ ndapndzəmə̀ anə.
Masinjà Nwì nə kum tsə'rə Pità mʉ ŋkambə̀hə. Nà'a yəəŋ, fana yi tsok
nà' dʉk də nà'a lokok mʉtsə̀ jwè. Yi à dʉk vɛ'nə ntɛ̀ŋ, kwaŋ sə̀ wo à tsòoŋ
Pità bə zeŋ sə fiiŋ.
8 Masinjà Nwì nə dʉk də nà'a swi' tsə'rə korə nà' bə kùuŋgùp nà' bə̀boŋ.
Pità ànə gʉ wes vɛ'nə, fana yi dʉk fe'lə fa nà' də nà'a ni cə̀k, nə̀ mʉ ŋkwɛ̀ŋ
nə və bə nà'a lo.
9 Pità yuŋ nà', bə nà' tesə lo mʉ ndapndzəmə̀ anə. Yi kà sə rɛɛŋ də yusə̀
masinjà Nwì sə gʉ̀ sə zìnə rɛɛŋ. Yi à sə dʉk ye də, kàmòk yi sə yə ŋgwàaŋ
lo.
10 Bə nà' à dzèŋ mvwe' ntòmbi ŋgàa kʉk ŋgàa ndapndzəm, nə casə
nà'nə, nə kə dzeŋ fe'lə mvwe' ntòmbi àwo nə̀ ba. Wo à casə yà'sə, nə kə
dzeŋ mvwe' ncùu ŋka' sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə ntɛŋ, sə̀ yà'a ŋgòni lòsə ntòlak.
Ŋka' sə à muhu bə bo awo. Wo ca tesə lo. Wo à sə yù tsə lòmandzə̀ mòk
fo', fana masinjà Nwì nə me'rə Pità fo'.
11 Nà'a ghà nə̀ Pità à rɛɛŋ bə bum yè'sə, nə dʉk də, <<Mʉ̀ rì nə̀ ŋga'a də
yu yè'sə zìnə. Tà Nwì a tumsə masinjà ye, yi kə fis mʉ ndzə bohòHeròbə
bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Mʉ̀ swìrə yusə̀ wo a sə dʉk də wo nə gʉ mʉ.>>
12 Yi à rì bum yè'sə vɛ'nə, fana yi ye'e lo nda'à ma Jon Mak nə̀ liŋ ŋwà
nə də Mèri. Ȧ ye ŋga bwìŋ à kə̀ benə fo' wùriŋ, nə sə lɛŋ pìriyà.
13 Pità à kùm ncù ma sə mbiŋ, fana mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ mòk nə̀ liŋ yee Rudà
à dzəm, nə və. Mʉwà'ŋgwɛ̀ŋ ènə fàkgə̀ fo'.
14 Yi à yuk rì ŋgì Pità, nə kwa vɛ'ɛ nə̀bʉp. Yi kà ncùu sə mok mùk, nə
caŋ bwi foho lo kə tsok fa bwìŋ dʉk də Pità tə sə mbiŋ.
15 Wo yak yi dʉk də nà' sə ŋaŋa àlɛ. Yi cep ghaha mali fo' də yusə̀ yi
dʉk sə zìnə. Fana wo dʉk də, kàmòk a ca masinjà Nwì nə̀ yi kʉ̀kgə̀ Pità
nə.
16 Ȧnə ye vɛ'nə Pità sə kum mali ncùu sə fo'. Ȧnə geŋ wo kə muk yà'.
Wo à yə yi, wo mərə nə̀bʉp.
17 Yi gʉ bo ye ŋgòtsə̀' wo dʉk də yà'wèeŋ cum gəe'. Yi tsoho rɛŋsə fa
yà'wèŋ mvəsə̀ Tà fis yi mʉ ndapndzəmə̀ anə. Yi dʉk də wo kə tsok fa Jem
bə bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à dzəm Jisòs sə pwe'. Yi dʉk wes vɛ'nə, yi ye'e lo mvwe'
səmok.

18 Tsok à rɛŋ, ŋgàa kʉ̀k ŋgàa ndapndzəm sə wèŋ à jip nsàp nə wù kà fʉ̀k. Wo sə fe'rə ni' awo dʉk də, Pità nə yè'sə fò?
19 Heròà fa ŋàŋ də wo lap nà'. Wo lap, nə kà yi yə. Yi to ŋgàa kʉ̀k ŋgàa ndapndzəm sə, nə fek wo bum yè'sə. Yi ànə fek wes yà'wèŋ, fana yi fa ŋàŋ də wo zə yà'wèŋ. Yà' à càa, fana Heròye'e me'rə Jùdiyà, nə tsoŋ lo kə cumtse' mok Sìsàriyà.

HeròKpʉ

20 Ntʉm à sə jòk Heròbohòbʉ̀ʉ Tayà bə Sidòŋ nèbʉp, fana wo benə mvwe' mò'fis, nə lo ŋgòkə yə Heròne. Wo à gʉ̀, nə ko to ntòŋkərə ŋwə nəmòk nè liŋ ye də Blatòs. Blatòs nə à ye ŋgà fàk nè ghaŋ mʉ nto' anə yi. Wo lo ŋga'a bohòHerò, nə kə dʉk fa nà' də bə yà'wèeŋ gʉ fifi. Wo à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ zʉzʉ sə̀ mvwe' lak awo à sə və̀ mègù mvwe' lak ŋkum ànə.
21 A kə̀ dzèŋ nùmbu mòk nə̀ wo à cok fis, fana Heròà ni cèək ŋkum ye, nə cum mʉnə kapràk ye, nə sə cep bohòbʉ̀ʉ yè'sə wèŋ.
22 Wo à yuk, wo gurə dʉk də, <<Sə cep yè'sə nwì mòk, ka ŋwè yeŋ.>>
23 Masinjà Tà Nwì ləp mak tsooŋ Heròne fo' ghà nə, bʉ̀ʉsə̀ wo à kùksə yi co Nwì, yi kà dzèèŋ. Ngìŋgòà lum yi tətè yi kpʉ ŋga dzèŋ nùumbu tàŋ.
24 Ncèp nə̀ Nwì nə à sə kùk lòmalì mantombì.
25 Bànabà bə Sol à mèsə fàak awo, nə me'rə Jòrosalèm, nə bwi foho lo fe'lə Antiyòk. Wo à lòbə ŋwə nəmòk nè wo to yi də Jon Mak wèŋ bəbɛ'.

13

Cos Nə Tumsə LòBànabà Bə Sol NgòTsòho Lòo

1 Bwìŋ à ye mvwe' cos nə mvwe' lak Antiyòk sə wo à tse' fàak sə̀ co ŋgàa tsòhòbum Tà Jisòs, bə cicàa sə̀ wo ŋgàa yə'rə bwìŋ ncèp Jisòs. Liŋ mok à ye Bànabà bə Saimʉ̀. (Wo à sə to yi mok də, Najà.) Mòk à ye Lòsiyònə̀ lak yee Sìrinì, mòk ye Manàŋ nə̀ yi à kuk ndzə bohòŋkum Herò, nə ye fe'lə Sol.
2 Ghà nə̀ wo à sə dzə̀ zʉzʉ ŋgòkùksə Tà, fana wo yuk ŋga Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə dʉk fa wo dʉk də, <<Wèeŋ cok noŋsə fa mʉ Bànabà bə Sol zok, bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a to wo, nə fa wo fàak mok sə̀ wo nə fak fa mʉ.>>
3 Wo à dzə̀ malì zʉzʉ, nə sə lɛŋ pìriyà fana, wo naaŋ fa wo bo, nə se wo də wo lo.
4 Mvə'nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à tumsə Bànabà bə Sol fana wo tsoŋ lo sə Sèlusiyà, nə kə ni ŋgwes, nə lo mvwe' nze Sɛprò.
5 Wo ànə kə dzeŋ mvwe' lak Sàlamì fana wo tsoho kɛ' ca ncèp Nwì fo' mʉnə ndaap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Jon Mak à ye sə̀' bə yà'wèŋ ŋgòtɛsə wo.
6 Wo à gìhi lòtətè wo kə dzeŋ Pafòs. Wo à kə̀ tsèŋ ŋgà mfim mòk fo' nə̀ liŋ yee də Bàjisòs. Ŋwə̀ ènə à ye ŋwəə Jus, yi sə bòrə bwìŋ də yi ŋgà tsòhòbum Nwì.
7 Ŋgà mfim nə à ye ŋwə̀ govənònə̀ yi à ye mvwe' lak yà'sə yi nə. Liŋ govənònə à ye də Sejìs Palìs. Yi tse' ŋkərə̀ nèbʉp. Ŋwə̀ nə̀ ghaŋ ènə à dzəm ŋgòyuk ncèp Nwì fana, yi to Bànabà bə Sol də wo və.
8 Wo à və̀ə, fana ŋgà mfim nə kà ncèp nə̀ Nwì nə dzəm, nə sə lap də Sejìs Palìs nə kà ncèp awo nə sə̀' dzəm. Wo togə̀ Bàjisòs nə də Elemà (ŋgà fe ŋgam) vɛ'nə bə ncèep bʉ̀ʉ Gris.

9 À ye vɛ'nə, fana Sol nè liŋ ye mok də Pol, à kʉ̀k tse' nà' bə lis rap rap.
Pol nə à rwiŋ bə Yòŋsə nə Rərɛŋ.
10 Yi dʉk fa ŋgà gʉ̀ bum mfim nə də, <<Wù mo ze', yusə̀ yà'a bə̀boŋ pwe'
wu bɛ̀ŋgə̀ yòyà' bɛ̀ŋnə. Və̀əm yo yà'a rwiŋ cu gù ca nsàap ŋkərə̀ə sə̀ bʉp
nə ye ŋkʉ̀ì'. Wu lapgə̀ bə ŋàaŋ yo pwe' də wu gʉ gorə bʉpsə mandzə̀ nə
Tà nə.
11 Bo Nwìi nə jwɛŋ wu ŋga'a yè'sə. Lis nə loho wu, wù cumtse' ŋga wù
sə kà marɛŋ yə.>> Yi ànə cep wes vɛ'nə ntɛ̀ŋ, Elemà ye ŋga yumok lok yi
lis co mbàk vɛ'ɛ. Yi sə jam lap kɛ' ca fo' də ŋwə̀ nəmòk ko yi bo.
12 Mvəsə̀ govənònə à yə vɛ'nə fana yi dzəm bohòJisòs. Ànə ye vɛ'nə yi
mərə bə nsàap yusə̀ wo à sə yə'rə fa bwìŋ bə liŋ Tà sə wùriŋ.

Yusə̀ Yà' À Ye Antiyòk Nə̀ Mvwe' Nzeŋgòŋ Pìsidiyà

13 Pol bə bʉ̀ʉ ye sə wèŋ à ye'e Pafòs anə, nə gi bə ŋgwes kə dzeŋ mvwe'
lak Pegà, nə̀ nà'a mvwe' nze Pàmfiliyà. Jon Mak à mè'rə wo fo', nə bwi
foho lo Jòrosalèm.
14 Wo à càsə malì Pegà, nə kə dzeŋ Antiyòk nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Pìsidiyà.
Nùmbu dzə̀ à ye, wo lo kə ni cum mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus.
15 Ghà nə̀ ŋwə̀ nəmòk ànə taŋ wesə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì, bə yusə̀ ŋgàa
tsòhòbum Nwì wèŋ à còom fana bʉ̀ʉ sə̀ mantombì mʉnə ndap pìriyà nə
wèŋ à tum ŋwè dʉk də nà'a kə ye Bànabà bə Pol. Wo də yi kə dʉk fa
yà'wèŋ dʉk də, yà' co bwema, tse'-a ncèp mòk nə̀ bə̀boŋ co wo tipsə bwìŋ
bə zeŋ àlɛ', yà' və kə tsok fa wo.
16 Pol à lòkok mʉtsə̀, nə gʉ bo də wo cum gəe', nə sə cep dʉk də, <<Wèeŋ
yu'rə fa mʉ, bʉ̀ʉ am bwe Izùrɛ, nə ye wèŋ mok sə̀ wèeŋ kùksəgə̀ Nwì.
17 Nwì nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ yè'e kùksəgə̀ yi, à cokfis tàcicii avès, nə gʉ yà'wèŋ
yam maŋgəŋgèŋ ghà nə wo ànə ye ŋkʉ̀ìŋ mvwe' nze Ijìp. Nwì à jə fis wo
mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp anə bə ŋàaŋ ye.
18 Mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè, yi sə ye bə yà'wèŋ ŋgəà.
19 Yi à lə̀sə bù ŋkəŋkum sàmba bə lak awo mvwe' nze Kanà. Yi à gʉ̀
bʉ̀ʉ ye wèŋ tse' nze nə fo' mok wo. Bum yè'sə a jə co lùumŋgòŋ ŋkʉ̀
kwè-bə-hum tàŋ.
20 Ghà ànə à càa, yi fa yà'wèŋ bʉ̀ʉ sə̀ ŋgòtəəŋ mantombì wo tə̀tè kə dzeŋ
mvə̀k nə̀ ŋgà tsòhòbum Nwì nə̀ liŋ ye Samwè à ye sə̀' ŋwə̀ nə̀ mantombì.
21 <<Ànə geŋ, wo fek Samwè nə dʉk də wo dzəm ŋkum, fana Nwì fa wo
Sol də nà'a ye ŋkum nə nà'. Sol nə à ye ŋkum mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè.
Yi à ye mo Kis nə̀ mvwe' bòp lak Benjamè.
22 Ghà nə̀ Nwì ànə susə yi fana Nwì koksə bwi Devìd ŋkum àwo. Nwì à
cèp bə liŋ Devìd sə dʉk də,
<Mʉ̀ yə də Devìd nə̀ yi mo Jesìi nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ dzəm nə.
Yi ŋwə̀ nə̀ yi nə sə gʉ yusə̀ mʉ nə sə dzəm ŋgògʉ̀ pwe'.>
23 Devìd nə, Nwì à fis və̀ Jisòs ŋgà lùŋsə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ bohòŋgwì bʉ̀ ye
nə. Nwì ànə kak tes vɛ'nə.
24 Ŋkuŋ Jisòs sə və ŋga Jon à tsòho to fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ pwe'fo' dʉk də
yà'a kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ, nə baptɛsə.
25 Jon à sə kʉəp ŋgòmèsə fàak ye sə fana, yi fek bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, <Wèŋ
sə tsəm də mʉ yè'sə ndà? Mʉ̀ ka ŋwə̀ nə̀ wèŋ sə tək nə yeŋ. Yi sə və
maŋkwɛ̀ŋ. Mʉ̀ ka kʉrə ŋgòfweŋ fa yi kùuŋgùup ye kʉrə.>

26 <<Bwema am wèŋ sə̀ wèeŋ ŋgwì bʉ̀ʉ Abràham bə wèŋ sə̀ wèŋ ka bʉ̀ʉ
Jus yeŋ sə̀ wèeŋ kùksəgè Nwì. Ncèp lùŋ ènə sə vè yè'sə bohòvesùwèŋ.
27 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à ye mvwe' lak Jòrosalèm bə ŋkwàha bʉ̀ awo à ka riŋ də
ŋwə̀ ànə ŋgà tətɛsə̀ bwìŋ riŋ. Nùumbu dzə̀ à sə ye pwe', wo sə taŋ ncèp
nə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì à còm bə liŋ ye, nə kà sə̀' sə rɛɛŋ. Ànə ye-a sə̀'
vɛ'nə fana wo à gʉ̀ ncèp ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ ye zìnə mvəsə̀ wo à
zə yi sə.
28 Wo ànə ka njo nə̀ co wo zə yi bə zeŋ sə̀' tse' fana, wo lɛŋ mali Palè
ŋgòzə nà'.
29 Wo à gʉ̀ wes yusə̀ ŋwàk Nwì à sə cèp bə liŋ ye pwe' fana, wo ki tsoŋ
yi mʉ ntə̀əŋ anə, nə tuuŋ yi.
30 Ànə geŋ, Nwì lokoksə yi mvwe' kpʉ.
31 Mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ yi à yəəŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ bə yà'wèŋ à gì yè jə
mvwe' nzeŋgòŋ Galìli nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Nə̀ ŋga'a nè'e, wo mok bʉ̀ʉ
sə̀ wo sə tsoho fa bwìŋ yusə̀ wòà yə.
32-33 <<Vèes ye' ŋgòtsə̀' fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə də, yusə̀ Nwì ànə kak
fa tàcici avès dʉk də yi nə gʉ sə, yi gʉ fa yà' bohòvesùwèŋ sə̀ a ŋgwì bʉ̀
àwo. Yusə̀ yi à gʉ̀ʉ sə də, yi a lòkoksə Jisòs. Yà' cu ndzənə ŋwàk Sàam
mbʉ̀p ba vɛ'nə. A nja dʉk də,
<Wu mo àm, mʉ ntinə bohòwù Tɛ̀' yò.>
34 Yusə̀ Nwì ànə cep bə mvə'nə̀ yi à lòkoksə nà' mvwe' kpʉ də nà'a nə kà
mok bi yuk sə də,
<A zìnə də mʉ nə se li wu bə bum sə̀ rərɛŋ sə̀ mʉ̀ à kàk tɛ̀' yòDevìd sə.>
35 Mvəsə̀ yi sə cep fe'lə mʉmvwe' nəmòk ndzənə ŋwàk Sam nə dʉk də,
<Kaco wu nə me'rə ŋgà fàk yònə̀ yi yukgə̀ dʉk yòbə̀boŋ də yi bi yeŋ.>
36 A rì də Devìd bə tu ye ànə fak bohòNwì mvəsə̀ Nwì à dzəm njamòk
anə, nə kpʉ, wo tuuŋ yi ŋgʉ sèe tàcicii ye wèŋ fana ni' ye bi lo.
37 Nə yeè nə dʉk də, ŋwə̀ nə̀ Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpʉ nə, a yi nə̀ yi
à ka ye bi.
38-39 <<Nə yeè nə dʉk də, wèŋ bwema am pwe'fo', wèŋ tse' ŋgòrì tse' pap
də sə̀swìfa nə̀ wo sə tsoho nə, a bʉ̀ʉ liŋ ye. Wèeŋ rì sə̀' dʉk də ŋwə̀ nə̀ yi
dzəm-a bohòyi, ye də yi swɛ'ɛ tesə bə bʉp ye laŋ. Yi swɛ'ɛ tesə nsàp nə̀
kaco lʉ̀ʉk Musì fiŋ me'rə to yi vɛ'nə yeŋ.
40 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ ya yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì à cèep kà bohòwèŋ kə̀
ye.
41 Də,
<Wèeŋ yu'rə-a, wèŋ sə̀ wèŋ sə ywì'lə yusə̀ Nwì cèep.
Wèeŋ mərə, nə kpʉ.
Bʉsə̀ nsàp fàk nə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ bə mvə̀k nə̀ wèŋ cu fo' nè'e,
A nsàp nə̀ co wèŋ kà də a yusə̀ zìnə dzəm.
A ye-a də ŋwə̀ nəmòk à tsə̀' fa weŋ mantombì,
wèŋ kà sə̀' dzəm malì.> >>
42 Pol bə Bànabà à sə tesə mʉ ndap pìriyà nə də wo lo fana, bʉ̀ʉ sə wèŋ
dʉk fa wo dʉk də, nùmbu dzə̀ mòk nə̀ nà' tsə nà'a dzèeŋ, yà'wèŋ və kə
tsoho fa wo bum yè'sə sə̀mok.
43 Ghà nə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à sam wes fana bʉ̀ʉ Jus bə bʉ̀ʉ sə̀ wo bʉ̀ʉŋ bʉ̀ʉ
Jus wèŋ à yù Pol bə Bànabà ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à cèp, nə tipsə yà'wèŋ dʉk
də yà'a sə geŋ mantombì bə ntʉm nə̀ də wo rì bòvə̀m nə̀ Nwì.

44 Nùmbu dzə̀ mòk nə à dzèeŋ, à bwehe gù jo də bwìŋ à tesə mvwe' lak
yà'sə pwe'fo' ŋgòkə̀ yuk ncèp nə.
45 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à yə mvəsə̀ bwìŋ à kə rwiŋ fana, ntʉm kà wo bò. Wo
cep də Pol sə ci' mvwès, nə yak nà'.
46 Pol bə Bànabà cep fis, nə kà wəp dʉk də, <<Anə boŋ tsoŋ dʉk də wèeŋ
yuk to ncèp nə Nwì nə wèŋ. Nə yeè nə də mvəsə̀ wèŋ bɛ̀ŋ ncèp nə, ye də
wèŋ lɛŋ kpʉ awèŋ wèŋ, də wèŋ ka kʉrə ŋgòkə̀ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè
nə. Mvə̀'nə̀ yà'a vɛ'nə fana, vèes nə tsoho fa mok bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ.
47 Ncèp nə̀ Tà fa ves nə nè' də,
<Mʉ̀ a nəmsə weŋ co marɛŋ bohòbʉ̀ lakmvum.
Wèeŋ nə ye co mandzə̀ nə̀ nzeŋgòŋ nə pwe' nə yuk ncèp lùŋ bohòwèŋ.>
>>
48 Bʉ̀ lakmvum sə à yuk vɛ'nə, wo kwa, nə kwasə bə ncèp nə̀ Tà nə. Bʉ̀ʉ
sə̀ Nwì ànə cok fis də wo nə tse' lùŋ à bʉ̀ʉŋ mok Krətèŋ.
49 Ncèp nə̀ Tà nə à yuhu mvwe' lak yà'sə pwe'fo'.
50 Fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ kə caŋsə ncəncàŋ bohòbʉ̀ gʉgʉŋ sə̀ mvwe' lak yà'sə
bə bàa sə̀ ghaŋ sə̀ wo kùksəgə̀ Nwì wèŋ. Wo ye ŋgòfa Pol bə Bànabà ŋgə'
wùriŋ, nsàp nə̀ wo à lògɛsə mvwe' lak yà'sə marèŋ.
51 Wo à kɛ̀'sə màk nòŋsə mfèmfəə kù awo fo', ŋgònì tsə̀' bə yusə̀ yà' ànə
ye fa'nə sə. Wo à gʉ̀ wes vɛ'nə, wo bɛ' mandzə̀, nə lo mvwe' lak mok sə̀
wo to yà' də Àkonòm.
52 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs sə̀ wo à ye mvwe' lak Antiyòk à rwiŋ
bə kwəkwa nə ye bə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.

14

Mvwe' Lak Àkonòm

1 À kə̀ dzèŋ mvwe' lak Àkonòm anə fana Pol bə Bànabà à kə̀ ni mʉnə
ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀' mvə̀'nə̀ wo gʉ̀gə̀ səsa. Wo à tsòho mbwa vɛ'ɛ
nsàp mòk fana bʉ̀ʉ Jus bə bʉ̀ lakmvum wèŋ à dzəm wùriŋ.
2 Fana bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo à ka yàwo dzəm sə wèŋ à kə̀ caŋsə fa bʉ̀ lakmvum
ncəncàŋ. Fana wo jok, nə bɛŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs sə.
3 Pol bə Bànabà wèŋ à cu fa'nə səsap ntɛ̀ŋ. Wo à sə tsòho liŋ Tà Jisòs, nə
kà yumok wəp lok. Tà à sə fa yà'wèŋ ŋàŋ ŋgògʉ̀hʉ bum sə̀ maŋgəŋgèŋ
ŋgònì tsə̀' də yusə̀ yà' sə cèep sə kum bə bòvèm ye nə zìnə.
4 Bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə à gà'a bòp ba. Mok ye ma nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ
fana, mok ye yàwo ma nə̀ ŋgàa ntum sə.
5 Bʉ̀ lakmvum mok wèŋ à kə̀ be'lə bə ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə, nə kiŋ cù
dʉk də wo fa ŋgàa ntum sə wèŋ ŋgə', nə tərə yà' bə lìs.
6 Ŋgàa ntum sə wèŋ à yuk vɛ'nə fana, wo carə lo mvwe' lak Listà bə
Debè sə̀ yà'a mvwe' nze Likaonà.
7 Wo à gìhi kɛ' cà mvwe' nze nà'nə nə sə tsoho Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə fo'.

Mvwe' Lak Listà Bə Debè

8 Ŋwə̀ nəmòk à ye mvwe' lak Listà anə nə̀ kùu ye à kpʉ, yi kà sə gì.
Mvə̀'nə̀ wo à dzə yi dzə, yi à ka gi yuk.
9 Yi à cu fo', nə yuk yusə̀ Pol sə cèep. Pol ye nà', nə riŋ dʉk də nà' tse'
dzədzəm də aco yi gʉŋsə nà', fana yi kʉk tse' nà' bə lis,
10 nə cep bə ŋgì nə̀ ghaŋ də, <<Lòkok təəŋ mʉtsə̀ bə kùu yo rərəŋ.>>
Ŋgà' nə à li lòkok mʉtsə̀, nə ye ŋgògìhi kɛ' cà fo'.

11 Kwe' bʉ̀ nə̀ à ye fo' nə à yə yusə̀ Pol à gʉ̀ sə fana, wo yeto ŋgòkɛ'ŋgùŋ
bə ncèep lak Likaonà sə, nə sə dʉk də, <<Nwì wèŋ bʉ̀ʉŋ co bwìŋ, nə vəə
nə ŋgòkə̀ kɛ' yə ves!>>
12 Wo to fa yà'wèŋ liŋ nwìi awo mok. Sə̀ Bànabà à ye də Zus, sə̀ Pol ye
də Hemès, bʉ̀ʉsə̀ yi ànə ye ŋwə̀ nə̀ yi cèp nə yi.*
13 Tàap nwì nə̀ də Zus nə à tə kʉəp ko' gù sə̀' ŋgʉ lak anə. Ŋwə̀ nə̀ yi
fagə̀ satikà' Zus nə à jə və̀ ndu mbòŋ bə mvùu ŋgaŋ mok mvwe' ncùu
ŋka' sə. Yi à jə və̀ yà' də wo gʉ satikà' bə zeŋ ŋgòkùksə ŋgàa ntum sə.
14 Pol bə Bànabà ànə yuk də yà' sə də yà'a gʉ vɛ'nə fana, wo soŋ sarə
cə̀ək awo, nə carə ni lo mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə, nə sə kɛ'ŋgùŋ də,
15 <<Bʉ̀ʉ yè'e, wèŋ sə gʉ yè'sə yà? Vèes bwìŋ. Vès mègù sə̀' bʉ̀ʉ sə̀
bwìŋ co wèŋ. Vès və̀ fɛɛŋ ŋgòtsə̀' fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə, ya wèeŋ
bʉʉŋ gɛsə mvwe' bum sə̀ wà yè'sə, nə yuŋ Nwì nə̀ yi cu ŋwəm. Nwì nə̀
yi à gʉ̀ ntòbu bə nzeŋgòŋ, nə ye ndzəp bə bum sə̀ yà'a ca lòoŋ fo'.
16 À ye taaŋ fa', Nwì me'rə ndàaŋwè pwe' ŋgòyù mandzə̀ nə̀ ŋgèŋgàŋ
dzəm.
17 Yi à mè'rə-a yà' sə̀' vɛ'nə, fana yi sə niŋ tsok fa mali bwìŋ də yi cu
fo' bə nsàap bum sə̀ bə̀boŋ sə̀ yi gʉ̀ fagə̀ bwìŋ. Yi gʉ̀gə̀ mbʉ̀ŋ sə li tsoŋ
mʉbu, nə sə gʉ bum zʉ awèŋ gʉŋ bə mvə̀k nə̀ bə̀boŋ. Yi fagə̀ weŋ zʉzʉ,
nə sə gʉ ntʉʉm awèŋ rwiŋ bə kwəkwa.>>
18 Ŋgàa ntum sə wèŋ à cèp-a sə̀' mʉmvə̀k ènə, sə gʉŋ mali bohòbʉ̀ʉ sə
nə̀ bʉp co wo teŋsə ŋgògʉ̀ satikà' nə̀ wo ànə dzəm ŋgògʉ̀ fa wo nə.
19 À ka sap fana bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ à və̀ mvwe' lak Àkonòm bə Antiyòk.
Wo à və̀, nə gʉ bʉ̀ʉ sə pwe' kwəəŋ wes lo ma njàwo. Wo tərə Pol bə lìs,
nə soŋ fis gɛsə yi mʉ ntòlak anə, nə sə tsəm yàwo də nà' kpʉ laŋ.
20 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs à kə̀ benə dzooŋ ŋgʉ ni'ì yi ŋgòkʉ̀k
yi fana yi lokok. Yi à lòkok, nə foho lo sə̀' mʉ ntòlak anə. Tsok à rɛŋ, bə
Bànabà lo yu awo Debè.

Pol Bə Bànabà Bwì Foho LòAntiyòk

21 Pol bə Bànabà à tsòho Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə mvwe' lak Debè, fana bwìŋ
dzəm wùriŋ. Wo ye'e, nə bwi foho lo fe'lə̀ Listà, nə lo Àkonòm, nə lo
Antiyòk.
22 Wo à gìi, wo sə tipsə gʉŋsə tsə'rə bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs sə də,
yà'wèeŋ kotse' mali yusə̀ yà' à dzəmtse' yà' bə liŋ Jisòs yà'a cʉ̀k. Wo à
sə tsòho fa bwìŋ dʉk də, <<Vesùwèŋ tse' ŋgòyə ŋgə' wùriŋ ŋkuŋ a kə ni
mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>>
23 Wo à coho nòŋsə lòŋkwàha bwìŋ mʉnə coos sə lòoŋ fo'. Wo lɛŋ pìriyà,
nə dzə zʉzʉ, nə fa bʉ̀ʉ sə bohòTà Jisòs, nə̀ wo à fa ntʉʉm awo bohònà'
nə.
24 Ghà nə̀ wo à càsə nzeŋgòŋ Pìsidiyà fana wo və mvwe' nzeŋgòŋ
Pàmfiliyà.
25 Wo à tsòho ncèp nə mvwe' lak Pegà, nə ca tsoŋ lo sə mvwe' sə̀ wo
togə̀ fo' dʉk də Àtaliyà.

---

* **14:12 14:12** Liŋ sə̀ də Zus yè'sə à ye liŋ nwì mòk mvwe' nzeŋgòGris wèŋ sə. Liŋ sə̀ də Hemès
à ye liŋ dògarì nə̀ bohònwì wèŋ nə̀ wo tumgə̀ yi ntum.

26 Wo à mè'rə fo', nə ni ŋgwes, nə bwi foho lo Antiyòk. A sə̀' mvwe' sə̀ cos nə à fa wo bohòNwì ŋgòjə ŋkərə bohòwo bə fàak sə̀ wo a gʉ̀ wes yà' sə.
27 A kə̀ dzèŋ Antiyòk fana wo to benə bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos pwe' mvwe' mò'fis, nə tsoho fa yà'wèŋ yusə̀ Nwì a gʉ̀ bohòwo. Wo tsok fa yà'wèŋ mvəsə̀ Nwì a fa mandzə̀, bʉ̀ lakmvum wèŋ dzəm bohòJisòs yàwo sə̀'.
28 Wo à cu mali fo' bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs sə wèŋ sə̀sap ntèŋ.

15

Kwe' Nə̀ Wo A Cu Nà' Jòrosalèm

1 Bʉ̀ʉ səmok à tesə vè mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, nə və Antiyòk anə. Wo sə yə'rə fa bwema sə̀ wo à dzəm Jisòs sə dʉk də, <<Kaco wèŋ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə yeŋ, tse'ŋga wo kom fa weŋ tu mbəmbam mvəsə̀ Musì à dʉk.>>
2 Pol bə Bànabà bə yà'wèŋ à fenə bə ncèp ènə nəbʉp. Wo à kə̀ làsə tes dʉk də Pol bə Bànabà nə ye bʉ̀ʉ səmok sə̀ Antiyòk anə lo Jòrosalèm kə ye ŋgàa ntum bə ŋkwàha bwìŋ mʉ cos bʉ̀ʉ ncèp ènə.
3 Bʉ̀ʉ cos sə à tumsə wo. Mvə'nə̀ wo à sə ca mvwe' nzeŋgòŋ Fònisiyà bə Sàmàriyà fana wo tsok mvəsə̀ bʉ̀ lakmvum wèŋ bʉ̀ʉŋ və ma nə̀ Nwì. Bwema sə̀ fo' à kwa bə ncèp ènə wùriŋ.
4 Wo à kə̀ dzèŋ Jòrosalèm fana, bʉ̀ʉ cos nə̀ fo' nə dʉk fa wo də wo və bə̀boŋ. Ŋgàa ntum bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ à dʉk fa wo sə̀' də wo və bə̀boŋ, fana wo tsoho fa yà'wèŋ yusə̀ Nwì a gʉ̀ bohòwo.
5 Fana bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à dzəm, sə̀ wo yàwo ma bòp bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ à lòkok, nə cep dʉk də, <<Wo tse' ŋgòkom fa ndàaŋwè nə̀ yi ka ŋwə̀ Jus yeŋ tu, nə tsok fa wo ŋgòyù lʉ̀k Musì ŋkuŋ yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè.>>
6 Ŋgàa ntum sə bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ à kə̀ be'lə mvwe' mò'fis ŋgòtsərə bòŋsə bə ncèp ènə.
7 Wo ànə cep ncèp ènə tètè fana Pità lokok, nə dʉk də, <<Bwema am wèŋ, wèŋ rì sə̀' dʉk də mvə'nə̀ yà' à yèto, Nwì à cokfis mʉ mʉtsətsə'rə wèŋ ŋgòtsòho fa bʉ̀ lakmvum wèŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə, də ya mʉ tsoho nà', wo yuk, nə dzəm.
8 Fana Nwì, yi nə̀ yi rì ntʉʉm bwìŋ pwe'fo' nə à nì tsə̀' də yi jə bʉ̀ʉ sə̀ wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ sə sə̀'. Yi à nì tsə̀' bə mandzə̀ nə̀ də yi à fa yà'wèŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə sə̀' mvəsə̀ yi à fa vesùwèŋ.
9 Yi à ka zəzok mʉtsətsə'rə vesùwèŋ nə ye wo niŋ. Yi à rɛŋsə ntʉʉm awo bʉ̀ʉsə̀ wo à dzəm bohòyi.
10 A ye-a vɛ'nə, nə̀ ŋga'a nè'e wèŋ sə də wèeŋ mumsə Nwì yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ sə mùmsə yi nə sə bə̀k naaŋ fa bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs yè'sə bum mok mʉ tuhù bʉ̀ʉ yà? Tàcicii avès nə ye vesùwèŋ à ka ŋgòbə̀k to yà' wabə.
11 Ka vɛ'nə bə̀boŋ yeŋ. Vesùwèŋ dzəm, nə tse' lùŋ bʉ̀ʉ bòvèm nə̀ Tà Jisòs sə̀' mʉmvə'nə̀ wo yàwo sə sə̀'.>>
12 Mvə'nə̀ wo à yuk vɛ'nə, wo cum gəe'. Pol bə Bànabà ye ŋgòtsòho fa yà'wèŋ nsàap maŋgəŋgèeŋ sə̀ Nwì a fàk fa bʉ̀ lakmvum wèŋ ndzə bohòwo.

13 Wo ànə cep wes fana, Jem cep fis ye sə̀' dʉk də, <<Bwema am, wèeŋ yu'rə a.
14 Saimʉ̀ sə cèp rɛŋsə wes tsə gù mvə̀k nə̀ Nwì à yeto ŋgòjə bʉ̀ lakmvum wèŋ co bwìŋ, nə sə cok fis bwìŋ mʉtsətsə'rə yà'wèŋ də yà'a ye bʉ̀ʉ ye.
15 Yu yè'sə mègù yəyərə bə yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep. Ŋwàk Nwì sə cèp dʉk də,
16 <Anə̀ kə̀ ta, mʉ̀ bwi və, dʉ' mʉ̀ʉ Tà.
Mʉ nə lokoksə ndap Devìd nə̀ nà' à gbʉ̀ nə sə̀mok.
Mʉ nə fəsə və fə̀əm lak sə, nə ci tsə'rə fe'lə yà' sə̀mok.
17 Fana bʉ̀ʉ mok yà'a pwe'fo' nə lap mandzə̀ Tà.
Bʉ̀ lakmvum sə̀ mʉ̀ à to wo ŋgòye bʉ̀ʉ sə̀ yàm yà'a.
18 A cèp yè'sə Tà nə̀ yi à gʉ̀ bwìŋ ŋgòrì yè'sə taaŋ ntɛ̀ŋ nə.> >>
19 Jem dʉk mali dʉk də, <<Bə və̀əm yàm, bʉ̀ʉ sə wo sə bʉʉŋ və̀ bohòNwì ŋga wo bʉ̀ lakmvum yè'sə, ka bə̀boŋ də a fa wo ŋgə' yeŋ.
20 Bòlɛ də, vesùwèeŋ com fa wo ŋwàk. A com megu fa wo də wo kà zʉzʉ sə̀ yà'a bʉp bʉ̀ʉsə̀ wo fa yà' bohòrùm zʉ. Wo kà sàhà kè nto sə ko, kà ndʉəm kè nàm nə̀ yi kpʉ bə ndʉəm ye ndzə ni'ì zʉ.
21 Bʉsə̀ sàp wùriŋ mvəsə wo tagə̀ lʉ̀ʉk Musì mʉmvə̀'ànə mʉnə ndaap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ nùumbu dzə̀ lòoŋ, nə sə tsoho ncèp ye nə mvwe' buhu lak lòoŋ.>>

Ŋwàk Nə̀ Wo À Fa Bʉ̀ Lakmvum

22 Ànə ye vɛ'nə fana, ŋgàa ntum sə bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ bə bʉ̀ʉ cos nə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis dʉk də wo cokfis bʉ̀ʉ səmok mʉnə kwe' àwo, nə tum gesə lo wo Antiyòk anə bə Pol nə ye Bànabà wèŋ bəbɛ'. Wo a cok fis Judàs nə̀ wo to yi mok də Bàsabà, bə Silàs. Bwema sə wèŋ à sə jə bʉ̀ʉ yè'sə co bʉ̀ʉ sə̀ mantombì.
23 Wo à còm ŋwàk, nə tumsə wo bə zeŋ. Ŋwàk nə à sə cep də vɛ': <<Vès, ŋgàa ntum bə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ sə̀ vèes bwema awèŋ, vès cèpsə vèsə weŋ bə̀boŋni. Wèŋ sə̀ wèŋ cu mvwe' lak Antiyòk bə Sìriyà nə ye Sìlisiyà, sə̀ wèeŋ bʉ̀ lakmvum lòoŋ.
24 Vès yuk dʉk də bʉ̀ʉ səmok a tesə mʉŋgorə̀ vès, nə kə fa weŋ ŋgə', nə cep bum mok sə̀ yà' a gʉ̀ ntʉʉm awèŋ ŋgòtse' tsətsərə̀. Yusə dʉk də vès a ka wo də wo kə gʉ vɛ'nə tum.
25 Vès a kə̀ cu bwì, nə dzəm sə̀' mvwe' mò'fis də vèes cok fis bʉ̀ʉ mok, nə tum wo bohòwèŋ. Wo nə lo bə Pol nə ye Bànabà wèŋ sə̀ vès dzəm wo nə̀bʉp.
26 A bə nà' nə̀ à bwehe gu jo dʉk də wo à kpʉ bʉ̀ʉsə̀ wo sə fàk bohòJisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès.
27 Bum sə̀ vès sə com yè'sə, Judàs bə Silàs sə̀ vès sə tumsə wo nə tsoho fa weŋ yà' bə cù sə̀'.
28 Ves Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə wèŋ a dzəm mvwe' mò'fis dʉk də vèes kà weŋ ŋgə' mòk wà bə̀k naaŋ fa, mègù dzə̀dzə̀ə sə̀ yà' tse' ŋgòye vɛ'nə yè'e:
29 Kà zʉzʉ sə̀ wo fa yà' bohòrùm zʉ; kà ndʉəm zʉ; kà nàm nə̀ yi kpʉ bə ndʉəm ye ndzə ni'ì yi zʉ; wèeŋ kà sàhà kè nto sə ko. Wèeŋ gʉ-a mvəsə̀ vès dʉk yè'sə fana, ye də wèŋ gʉ̀ bə̀boŋ. Wèeŋ cum bə̀boŋ.>>
30 Ànə geŋ, wo tum bʉ̀ʉ sə wo lo Antiyòk anə. A kə̀ dzèŋ fo', wo to benə bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm sə pwe' mvwe' mò'fis, nə fa yà'wèŋ ŋwàk nə.
31 Bʉ̀ʉ sə à ta ŋwàk nə, nà' ni wo sə ntʉʉ̀, nə gʉ wo kwa wù kà fʉ̀k.

32 Judàs bə Silàs à cèp bə bwema sə wèŋ mvàk səsap ntɛ̀ŋ. Wo à sə tip gu̱ŋsə yà' bəboŋ. Judàs bə Silàs à ye yàwo sə' ŋgàa tsòhòbum Nwì.
33 Wo à cu sàp fo' bəboŋ tè fana bwema sə wèŋ me'rə wo bəboŋ. Wo à bwìŋ foho lòsə' bohòbu̱u̱ sə yà'wèŋ à tum wo sə. (
34 Silàs à dzəm yi, nə kà ye sə bwìŋ lò.)
35 Pol bə Bànabà à cuuŋ Antiyòk anə bòŋ. Wo bə bu̱u̱ mok wèŋ à sə yə'rə, nə sə tsoho fa bwìŋ ncèp Tà Jisòs.

Pol Bə Bànabà Gà'a

36 Nùmbu nəmòk à ku̱rə, Pol du̱k fa Bànabà duk də, <<Vesùu bwi foho lo kɛ'ca mvwe' lak sə vesù à tsòho ncèp nə Tà fo' yà'a pwe', ŋgòkə̀ yə bwema sə wèŋ, nə ja'a də wo sə gu̱ valɛ.>>
37 Bànabà à dzəm də bə Jon Mak wèeŋ lo bəbɛ'.
38 Pol tsərə ye du̱k də ka vɛ'nə yəyərə yeŋ. Də bu̱u̱sə nà' ànə me'rə wo mvwe' nzeŋgòŋ Pàmfiliyà, nə bwi lo yuye ŋga fàk ka ntòme.
39 Bə nà' à ku̱ə̀m fo' tə̀tè swɛ'lə lis fana, wo ga'a. Bànabà à jə Mak, bə nà' ni ŋgwes ŋgòlòmvwe' lak Sɛprò.
40 Pol jəŋ ye Silàs, bə nà' lo yàwo sə'. Bwema sə à fa yi bohòTà bə bòvèm ye ŋgòjə ŋkərə bohònà'.
41 Yi à lòmvwe' nzeŋgòŋ Siriyà bə Sìlisiyà nə sə tip gu̱ŋsə bu̱u̱ cos sə fo' sə.

16

Timatì Yù Pol Bə Silàs

1 Pol à sə lòmalì, nə kə dzeŋ Debè bə Listà. Ŋwə nəmòk nə yi à sə yùgə mandzə Jisòs à ye fo' nə wo togə yi də Timatì. Ma ye à ye ŋwà Jus nə yi à sə yù mandzə Jisòs sə'. Tɛ̀' ye à ye ŋwə Gris.
2 Bwema sə mvwe' lak Listà bə Àkonòm pwe' à sə cèp du̱k də Timatìi ŋwə nə bəboŋ.
3 Pol ànə dzəm də bə Timatì lo fana yi kom fa nà' tu mbəmbam. Yi à gu̱ vɛ'nə bu̱u̱sə bu̱u̱ Jus sə wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe' à rì də tɛ̀'ɛ Timatìi ŋwè lakmvum.
4 Mvə̀'nə̀ wo à sə lòo, wo dzèŋ mvwe' buk lak nə̀ fòpwe', wo tsok fa yà'wèŋ bum sə̀ ŋgàa ntum nə ye bu̱ ŋkwàha bwìŋ sə̀ wo cu Jòrosalèm wèŋ à dzəm tes bə zeŋ mvwe' mò'fis sə. Wo tsoho fa bu̱u̱ sə də yà'a noŋsə dzədzə̀ə yà'sə bəboŋ.
5 Fana bu̱u̱ cos à gu̱ ghaha lòmantombì bə bum sə̀ wo à dzəm tse' yà', nə sə yam lo mantombì nùumbu pwe'.
6 Ànə geŋ wo yuŋ ca mok mvwe' ndu̱rə ŋgòoŋ Frijìyà bə Gàlesiyà bu̱u̱sə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə à ka wo mandzə̀ co wo tsoho ncèp nə mvwe' nze Ɛsiyà fa.
7 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' ndu̱rə ŋgòoŋ Mìsiyà fana wo lap mandzə̀ du̱k də wo lo mvwe' nze Bìtiniyà. Yòŋsə̀ Jisòs à ka wo mandzə̀ nə̀ ŋgòlòma nà'nə fa.
8 Wo ga'a nə lo mok tə̀tè nə ca mvwe' nzeŋgòŋ Mìsiyà, nə tsoŋ lo sə Truwà.
9 Nùmbu ànə à ye, Pol ye nooŋ lo. Yi ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà ŋga nà' tə, nə sə lɛŋ yi du̱k də, <<Və̀ mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə kə tɛsə ves!>>

10 Pol ànə ye nsàp lo ènə fana, ves fuhu ŋgòye'e lo Màsìdoniyà anə.* A ye vɛ'nə bùusə vès à tsərə sə ntuù vès duk də Nwì to ves ŋgòkə tsòho fa bùu sə fo' sə wèŋ Ntirə nə Bəboŋ nə.

Lidiyà Bə Bùu Mok Wèŋ

À Dzəm Jisòs

11 Vès à mè'rə fo', nə ni ŋgwes, nə to yak lo rərəŋ mvwe' lak Sàmòtirès. Tsok à rɛŋ vès lo mvwe' lak Nàpolìs.

12 Vès à mè'rə bwì fa'nə, nə lo mvwe' lak Filìpi. Bùu Rumà wèŋ à sə cu mvwe' lak yà'sə wo. Nà'nə ntum lak nə nà'à yèto mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà yi. Vès à cu fo' nùumbu ŋkùuŋntèŋ.

13 Nùmbu dzə à dzèeŋ, vès tesə mu ntòlak anə, nə lo mà ŋgu ndzəp. Vès à sə tsərə də vèes nə ye mvwe' sə bùu Jus wèeŋ gùgə pìriyà fo'. Vès à cu nze, nə sə taaŋ ves bəba sə wo à kə benə fo'.

14 Ŋwà nəmòk nə yi à yuk yusə vès à sə cèp sə à ye Lidiyà. Lak ŋwà ènə à ye Tìyatirà. Yi à sə sèeŋ cəək sə ntɛŋ gugun, sə bəbaŋ zènə zènə yà'a. Yi à ye ŋwà nəmòk nə yi kùksəgə Nwì. Tà Nwì à mùk ntum ye yi yu'rə yusə Pol à sə cèp fana,

15 yi bàptɛsə bə bùu sə mu nda'à yi pwe'. Yi to ves nə də a ye-a ŋga vès riŋ-a zìnə duk də yi a dzəm bohòTà fana vès və, vesiwèŋ kə cum nda'à yi. Yi à tà' tə mègù vɛ'nə tətè vès dzəm fa yi.

Mu Ndapndzəmə Mvwe' Lak Filìpi

16 Nùmbu nəmòk à ye ŋga vès sə lo mvwe' sə wo gùgə pìriyà fana vès kurə bə munwà nəmòk. Munwà nə ànə ye ŋkwèŋ. Yi à tse' yòŋsə nə bup ndzə ni'ì yi. Yòŋsə nə sə gu yi, yi sə tsoho bum sə yà' cu ntòmantombì. Yi à sə tsòho vɛ'nə, wo sə lak yi mbàm. Yi à sə kap fa bùu sə wo à tse' yi sə wèŋ mbàm wùriŋ.

17 Yi à yù lòves Pol wèŋ. Yi sə gurə duk də, <<Bùu yè'e wèeŋ ŋgàa fàak Nwì nə yi Nwì nə ghaŋ nə. Wo sə tsòho fa weŋ mvə'nə aco wèŋ tse' lùŋ.>>

18 Yi à gùhu vɛ'nə munə nùumbu ŋkùuŋntèŋ, tətè ntum à yaaŋ Pol yi jok. Fana Pol buuŋ cep bohòyòŋsə nə duk də, <<Mù sə cep munə ŋàaŋ liŋ Jisòs də wu tesə ndzə ni'ì yi anə.>> Yòŋsə nə à tesə ndzə ni'ì yi anə sə' ghà nà'nə.

19 Mvəsə bùu sə wo à tse' nà' sə à yə də mandzə mbàm àwo loho laŋ, fana wo tap ko Pol bə Silàs. Wo soŋ jəŋ lo yà'wèŋ mu ntɛèŋ mvwe' sə wo sakgə nzak.

20 Wo jəŋ və yà'wèŋ bohòbùu ŋgàa sak nzak bùu Rumà wèŋ. Wo tsok fa yà' duk də, <<Bùu yè'e, wo bùu Jus, nə sə fa ŋgə' mu ntòla'à vès.

21 Wo sə tsòho bum lak sə lùk avès sə kà vɛ'nə dzəm. Vèes bùu Rumà fana kaco vès dzəm yà' yeŋ.>>

22 Kwe' bù nə wo à ye fo' nə pwe' à be'lə ŋgòfa Pol bə Silàs ŋgə'. Ŋgàa sak nzak sə wèŋ à sàrə wes fa Pol bə Silàs cək mu ni'ì pwe', nə fa ŋàŋ duk də bwìiŋ ləp yà'wèŋ bə ŋkwès.

23 Wo ànə ləp jamsə wo bəboŋ fana, wo kə nisə wo ndapndzəm. Wo tsok fa ŋgà kùk ndapndzəm nə də nà'a lok yà' bəboŋ.

---

* **16:10 16:10** Ŋwə nə yi à còm ŋwàk ènə yèto ŋga'a fɛŋ ŋgòduk də, <<vès>> bùusə yi à be'lə bə Pol mvwe' lak Truwà bə nà' sə gi mok mvwe' mò'fis.

24 Mvè'nè ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à yuk ncèp ènə fana yi gesə yà' bə rum nə mʉtsətsə'rə, nə so fa yà'wèŋ ruk.
25 Á kə dzèŋ co nə ntəntʉm tsok fana, Pol bə Silàs sə gʉ̀ pìriyà, nə sə yəm fa Nwì ŋkì. Bʉ̀ ŋgàa ndapndzəm mok sə wèŋ sə yu'rə.
26 Wo yuk-à, ndapndzəm nə tsoho bə kùum sə pwe'. Nà' tsoho nsàp nə bə jòŋ. Ncùu sə muhu ca sə' jwaŋ. Kwaŋ ŋgàa ndapndzəm sə pwe'fo' fweeŋ gbʉ sə nze.
27 Ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à yəəŋ lòkok, nə ye ŋga ncùu sə nòto. Yi tsəm dʉk də ŋgàa ndapndzəm sə wèŋ tesə lòwes laŋ. Fana yi soŋ cok fis fèk ye də yi zə ni' ye.†
28 Pol gham nà' nsàp nə co ŋgì loho yi, nə sə dʉk də, <<Kà ni' yòwà bʉpsə, vès cu fɛnə lòoŋ!>>
29 Ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à to də wo jəŋ və fa yi laàm. Yi caŋ ni mbwa, nə kə gbʉ nooŋ ŋgʉ ni'ì Pol bə Silàs sə nze, nə sə kaŋ jìkjìkjìk.
30 Fana yi fis yà'wèŋ sə mbiŋ. Yi fek wo dʉk də, <<Tà wèŋ, aco mʉ̀ gʉ yè'sə yà ŋkuŋ ya mʉ tse' lùŋ ɛ?>>
31 Wo dʉk fa nà' də, <<Dzəm bohòTà Jisòs ya wu nə tse' lùŋ, wù bə ndap yòpwe'.>>
32 Wo tsoho fa nà' bə bʉ̀ʉ sə mʉ nda'à yi pwe'fo' ncèp nə Tà nə.
33 Á ye sə' ghà nà'nə bə ndzəm nà'nə ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à jə wo, nə kə cuk fa wo mvwe' awo sə làaŋ pwe'fo'. Yi bə ndap ye pwe' à bàptɛsə kɛ̀' mò'fis.
34 Yi jəŋ lo Pol bə Silàs mʉ nda'à yi, nə fa yà'wèŋ bɛŋ də yà'a zʉ. Yi bə ndap ye nə pwe' à rwiŋ bə kwəkwa, bʉ̀ʉsə wo a dzəm mok Nwì.
35 Tsok ànə rɛŋ, nè zəzòŋ fana ŋgàa sak nzak bʉ̀ʉ Rumà wèŋ tum vesə dògarì. Wo fa yà'wèŋ ŋàŋ dʉk də yà'a kə tsok də wo me'rə bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ wo lo.
36 Ŋgà kʉ̀k ndapndzəm nə à kə tsə' fa Pol dʉk də, <<Ŋgàa sak nzak sə wèŋ fa vèsə ŋàŋ də wo me'rə weŋ Silàas lo. Aco wèŋ lo yu awèŋ bə fifi.>>
37 Pol dʉk fa dògarìi sə wèŋ də, <<Wo a ka nzak àvès sə' sak lok fana wo ləp ves mʉtsətsə'rə bwìŋ jì njo ŋga vès tse' ŋàaŋ sə bʉ̀ʉ Rumà wèŋ tse'. Wo a nisə ves ndapndzəm, nə sə dzəm də wo me'rə swihi ves swìhi. Kwɛ'fò, anə kà vɛ'nə fàk.‡ Ŋgàa sak nzak bʉ̀ʉ Rumà sə nə və tsooŋ fɛɛŋ bə tu awo, ŋkuŋ nə fis me'rə ves.>>
38 Dògarìi sə wèŋ à foho lòo, nə kə tsok fa ŋgàa sak nzak sə cùu Pol sə. Wo ànə yuk dʉk də Pol bə Silàas bʉ̀ʉ Rumà fana wʉə ko wo.
39 Wo lo, nə kə lɛŋ səswìfa bohòyà'wèŋ. Wo fis yà'wèŋ mʉ ndapndzəmə anə, nə dʉk fa yà'wèŋ dʉk də aco yà' tesə mʉ ntòlak anə, nə lo.
40 Pol bə Silàs à tesə mʉ ndapndzəmə anə, nə lo nda'à Lidiyà. Á kə dzèŋ fo', wo tseŋ bwema sə wo à dzəm Jisòs. Wo tipsə gʉŋsə yà', nə lo.

17

Yusə Yà' Á Ye Mvwe' Lak Tètàlonikà

† **16:27 16:27** Á sə ye ŋga ŋgàa ndapndzəm tesə bisə na wo nə zə ŋgà kʉ̀' ndapndzəm nə mandzə nə bə ŋgə'. ‡ **16:37 16:37** Á sə ye co ŋwè lak mòk nə zok bʉʉŋ ŋwəə Rumà. Wo à sə kà ŋwəə Rumà ndapndzəm nduk nisəgə bwɛ̀rɛ ŋgà sa' nza' nə bʉə fàak ye.

1 Wo à cà mvwe' lak Àmfìpolìs bə lak Àpòlòniyà, nə dzeŋ Tètàlonikà. Ndap pìriyà bùu Jus wèŋ à ye fo'.
2 Sə̀' mu mvə̀'nə̀ Pol gùhu ləəŋgə̀ səsa sə fana, yi à lòmumvwe' ndap pìriyà nə. Yi à cu mvwe' lak yà'sə ntɛŋ tɛ'. Nùumbu dzə̀ lòoŋ, yi sə fenə bə bòp bù nə̀ fo' bə bum sə̀ yà'a ndzənə ŋwàk Nwì.
3 Yi à sə tsòho, nə sə ni tsok fa yà'wèŋ nja duk də, <<Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì ànə duk də yi nə tum nə, à tse' ŋgòyə ŋgə' fana nə kpu, nə luŋ sə̀mok. Jisòs nə̀ mù tsə̀' weŋ liŋ ye nè'nə, yi Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə.>>
4 Mok wèŋ à dzəm, nə be'lə lo mok ma nə̀ Pol bə Silàs. Bòp bù nəmòk wùriŋ sə̀ wo à ye bù lakmvum, nə sə kuksə Nwì, à dzəm sə̀'. Bə̀ba mok wùriŋ sə̀ wo mantombì à dzəm sə̀'.
5 Bùu Jus wèŋ à yè ŋgòwa də bwìŋ sə dzəm vɛ'nə bùu yà lɛ? Fana wo lo, nə kə to benə ŋgàa gha' ŋgòŋ sə mandzə̀ mvwe' mò'fis. Nà' à ye kwe' nə̀ ŋgògù lak sə curə nəbup. Wo kə ni lap ndap ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ yee Jasòŋ. Wo à sə làp mandzə̀ nə də wo ye Pol bə Silàs mbwa, nə jəŋ lo yà'wèŋ mvwe' kaŋsurù.
6 Wo à ka yà'wèŋ ye, fana wo soŋ jəŋ lo Jasòŋ nə bə bwema mok sə̀ wo à dzəm Jisòs, nə kə fa bohòbùu ŋgàa sak nzak sə mvwe' ntum lak ànə. Wo gurə, nə sə duk də, <<Bùu yè'e wèŋ sə gù fana ŋgə' sə tesə ma nə̀ fòlòoŋ. Wo nə və̀ nə ŋga'a mvwe' lak yàvès sə̀'.
7 Jasòŋ ko noŋsə wo mu nda'à yi. Wo pwe', nə̀ mò'fis kà lùuk ŋkum àvès nə̀ ghaŋ nə̀ mvwe' lak Rumà sə nòŋsə̀gə̀. Wo sə cèp də ŋkum mòk cu fe'lə nə̀ liŋ yee də Jisòs.>>
8 Wo ànə cep nsàp ncèp ènə, fana kwe' bù nə̀ wo sakgə̀ kaŋsurù bə bùu mok sə pwe' à ŋàk kɛ'cà maŋgəŋgèŋ.
9 Bùu kaŋsurù sə wèŋ à gùu, fana Jasòŋ bə bùu ye wèŋ lak mbàm sə̀ wo kogə̀ ŋwè, yi lak yà' ŋkuŋ wo me'rə yi. Wo lak yà' fana wo me'rə yà'wèŋ lo.

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Lak Berà

10 Ndzəm à sèŋ ntɛ̀ŋ, bwema sə̀ wo à dzəm sə wèŋ tumsə lo Pol bə Silàs mvwe' lak Berà. Wo à kə̀ dzèŋ fo', wo sə lo mvwe' ndap pìriyà bùu Jus wèŋ.
11 Bùu sə̀ fo' à bòvèm nə ghak bùu sə̀ wo cu mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ. Wo à yu'rə ncèp nə bə ntum nə̀ kwəkwa wùriŋ. Wo à sə ta ŋwàk Nwì nə nùumbu pwe' də ya ŋga wo riŋ-a yàwo sə̀' duk də yusə̀ Pol sə cep sə vɛ'nə nə̀ zìnə àlɛ?
12 Bùu sə̀ wo à dzəm à ye cɛ̀bùə̀. Bàa mok sə̀ ghaŋ bə mbəmbam wèŋ à dzəm sə̀' ŋga wo à ye bù lakmvum
13 Bùu Jus sə̀ mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ ànə yuk duk də Pol tsoho ncèp Nwì mvwe' lak Berà, fana wo və, nə ye ŋgòfuəpsə fa bùu sə̀ fo' sə mbuəp nə̀ bup.
14 Ànə ye vɛ'nə ntɛ̀ŋ, bwema sə̀ wo à dzəm sə wèŋ jəŋ lo Pol mà ŋgu ndzəp də yi lo. Silàs bə Timatì wèŋ à mam yàwo Berà anə.
15 Bùu sə̀ wo à sə jə lòPol sə à lòtətè kə dzeŋ mvwe' lak Atèn ŋkuŋ wo bwi foho və fe'lə Berà anə. Pol à duk wo də yà'wèeŋ kə tsok Silàs bə Timatì də yà'wèeŋ yuŋ və yi nənàk.

Yusə̀ Yà' À Ye Mvwe' Lak Atèn

16 Mvə'nə̀ Pol à sə cu mvwe' lak Atèn anə ŋgòtək Silàs bə Timatì, fana ntʉm ye kà sə kwa lok. Yi à sə kà kwəkwa tse' bʉ̀usə̀ yi à sə yə ŋga tàap bumlak co rùm rwiŋ mvwe' ntʉm lak ànə vɛ'ɛ dak.
17 Yi à lòmʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə sə cep fenə cù mbwa bə bʉ̀ʉ Jus, nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo kùksəgə̀ Nwì ŋga wo bʉ̀ lakmvum sə̀'. Yi sə fenə mʉ ntɛèŋ sə̀' nùumbu pwe' bə bʉ̀ʉ sə̀ wo və-a fo' na.
18 Yi à sə fenə mok bə cicàa səmok sə̀ wo to wo də Ɛ̀pàkurà, bə mok də Sìtoɛ̀k wèŋ sə̀'. Mok à sə dʉk də, <<Ŋgà bùp cùu sə̀ wà ènə sə də yi cep yè'sə yà lɛ?>> Mok dʉk yàwo də, <<Yi sə gʉ̀ co yi sə cep bə nsàap nwìi səmok sə̀ yà' ka fɛɛŋ yeŋ.>> Wo à dʉk vɛ'nə bʉ̀usə̀ Pol à sə tsòho bə liŋ Jisòs, nə ye mvəsə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ.
19 Å ye vɛ'nə fana, wo to lo Pol mvwe' kwe' Åripagù wèŋ. Å kə̀ dzèŋ fo', wo dʉk fa nà' dʉk də, wo sə dzəm də wo rɛɛŋ bə nsàp yəyə'rə̀ nə̀ fi nə̀ nà' sə cèp bə zeŋ nè'nə.
20 Bum mok sə̀ nà' sə tsòho sə nsàap bum sə̀ wo ka yà' yàwo riŋ yuk, fana wo sə dzəm ŋgòrì də yà'a yà'sə da lɛ?
21 Wo sə dʉk vɛ'nə ŋga bwe nze Atèn, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à coho və̀ fo' və̀ə wèŋ pwe' à sə dzəmgə̀ ŋgòcuuŋ, nə sə yu'rə, nə sə tsoho nzu sə̀ wo yu' tsə yà' ghà nə.
22 Pol à lòkok təəŋ mʉtsə̀ mvwe' kwe' Åripagù wèŋ nə. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Atèn, mʉ̀ sə ye də weŋ fa ntʉm awèŋ bohònwìi awèŋ wùriŋ.
23 Ye də mʉ̀ sə tsə̀' vɛ'nə bʉ̀usə̀ mʉ̀ ànə sə gi ca, nə sə kʉk ja'a kɛ'ca bum sə̀ wèeŋ kùksəgə̀ yà', fana mʉ̀ ye kàm mòk nə̀ wo còm mbwa dʉk də, <BohòNwì nə̀ wo ka yi riŋ.> Mʉ̀ sə tsə̀' rɛŋsə fa weŋ yè'e yi nə̀ wèŋ a sə kùksə yi ŋga wèŋ ka yi riŋ nə.
24 Nwì nə̀ yi à gʉ̀ nzeŋgòŋ, nə ye bə bum sə̀ yà'a ca pwe', yi Tà nə̀ mʉbu bə nə̀ sə nze yi. Yi kà mʉnə ndap sə̀ wo ci fa nwì wèŋ yà' bə bo cugə̀.
25 Ka də yi sə jamə yu səmok sə̀' də aco ŋwè gʉ fa yi sə̀' yeŋ. A vɛ'nə bʉ̀usə̀ a yi nə̀ yi fagə̀ bwìŋ pwe'fo' yòŋsə̀, nə ye bə yà lòoŋ sə̀ bwìŋ dzəm yà'.
26 Yi à gʉ̀ fis nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo zəzok sə̀ wo cu mʉ nzeŋgòoŋ fɛɛŋ pwe' ndzənə ŋwə̀ nə̀ mò'fis. Yi à gàpsə ndʉ̀rə ŋgòŋ sə də nsàp bʉ̀ nè'e nə cum fɛŋ bə fa' yi. Yi à fʉ̀hʉ fa bòp lak nə̀ fòpwe' mvək nje ŋgòcu sə̀' yi.
27 Yi ànə gʉ yè'sə vɛ'nə ya bwìiŋ lap yi. Də mvə'nə̀ wo sə lap yi, kàmòk wo nə sə lap ghasə kɛ'cà yi, fana nə ye yi. Nwì ka ye sə̀sap bohòvesùwèŋ lɛ yeŋ.
28 Ŋwè nəmòk à dʉk də, <A cugə̀ə, nə sə cum ŋwʉm, nə sə gihi kɛ' yè'sə bə ŋàaŋ sə̀ ye.> Yà' mègù sə̀' mʉ mvə'nə̀ ŋgàa còm ŋwàk awèŋ mok à còm dʉk də, <Vèes yàvès sə̀' bwe ye.>
29 Nə yeè nə dʉk də, mvə'nə̀ vesùwèeŋ bwe Nwì, a kà də vesùwèeŋ tsərə də yi səsə co yumok sə̀ bwìŋ a jə ŋkərə̀ àwo ŋgògʉ̀ bə ntɛŋ kè lìs àlɛ tsərə̀.
30 Yusə̀ bwìŋ à sə gʉ̀ mantombì ŋga wo ka riŋ fana, Nwì a jə càsə ya'sə pwe' co yusə̀ wà. Nə̀ ŋga'a nè'e fana yi sə cèp bohòndàaŋwè nə̀ yi fòpwe' ŋgòkupsə, nə bwi fa bʉp ye ŋkwèŋ.
31 Yè'sə vɛ'nə bʉ̀usə̀ yi a fʉ̀hʉ nòŋsə nùmbu nə̀ yi nə sak nzeŋgòŋ nə pwe'fo'. Səsak ènə nə ye bə zìnə. Yi nə sak bə cùu ŋwə̀ nə̀ yi a cok nòŋsə

nà'. Yi a nìtsə' dʉk də yè'sə zìnə bə mandzə nə də yi a lòkoksə ŋwə ènə mvwe' kpʉ.>>

32 Pol ànə cep ncèp nə də ŋgòlòkok mvwe' kpʉ fana bʉ̀ʉ sə wo à sə yu'rə sə ga'a bòp ba. Mok à sə ywì'lə yi co ləm, fana mok dʉk yàwo də, wo sə dzəm ŋgòyuk mali yà' səmok.

33 Fana Pol me'rə mvwe' kwe' nə.

34 Bʉ̀ʉ mok à be'lə ma nə nje, nə dzəm bohòJisòs. Mòk nə yi à ye mʉŋgorə bʉ̀ʉ sə wo à dzəm sə wèŋ à ye Diyonisù, nə yi à ye ŋwəə kwe' Aripagù nə. Ŋwà mòk à ye sə' nə liŋ ye Dàmaris, nə ye bə mok wèŋ sə'.

18

Yusə Yà' À Ye Mvwe' Lak Korè

1 Ghà nə Pol ànə cep mesə mʉ kwe' Aripagù anə, fana kà mok sàp yi yè'e nə lo mvwe' lak Korè.

2 À kə dzèŋ fo', yi tseŋ ŋwə Jus mòk fo'. Liŋ ye à ye də Akwilà. Wo à dzə yi mvwe' lak Poŋtòs. Ŋwə ènə bə ŋgwe ye Prìsiliyà à mè'rə nzeŋgòŋ Italì, nə və fa'nə sə' ghà anə, ŋga ka ntòsàp. Wo ànə yè'e və bʉ̀ʉsə ŋkum Rumà nə wo à sə to yi dʉk də ŋkum Kladiyòs à dʉk də bʉ̀ʉ Jus sə wo cu mvwe' lak Rumà pwe', wo lo. Pol ànə kə ye wo.

3 Bə yà'wèŋ à sə cu mvwe' mò'fis bʉ̀ʉsə wo à sə gʉ̀ sə' nsàp fàk nə mò'fis. Bə yà'wèŋ à sə gʉ̀hʉ sèeŋ nsàap tàp mok, wo to yà' də teèŋ, nə sə ko mbàm fo'.

4 Nùumbu dzə à sə ye pwe', Pol lo mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Yi sə lo mbwa ŋgòkə fenə nə cep rɛŋsə bum bə bʉ̀ʉ Jus nə ye bʉ̀ʉ Gris wèŋ də yà'wèeŋ riŋ də yusə yi sə cèep sə zìnə.

5 Ghà nə Silàs bə Timatì ànə me'rə və nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə kə tseŋ Pol, fana yi me'rə bo fàak ye sə, nə sə tsoho megu ye mok ncèp nə. Yi sə tsoho fa bʉ̀ʉ Jus wèŋ dʉk də, Jisòs nə Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à dʉk də yi nə tum nə.

6 Wo bɛŋ yusə yi sə cèep sə, nə to kɛ'ca liŋ ye bʉp, fana yi satop sə' nəbʉp, nə sə kɛ'sə mak mfəmfə sə ndzənə cəək ye. Yi sə cep bohòyà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ bisə-a, wèŋ bɛŋ tu awèŋ. Bo yàm ka ca yeŋ. Ye jəŋ nə ŋga'a nè'e nə lo mantombì, mʉ nə sə tsoho fa ncèp nə mok bohòbʉ̀ lakmvum.>>

7 Yi à ye'e, nə sə kə cum mʉnə ndap ŋwə nəmòk nə liŋ ye də Titiyòs Jostòs. Ŋwə ènə à ka ŋwəə Jus yeŋ, nə sə kuksə Nwì. Ndap ye nə à təə kəp lògù ŋgʉ ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ vɛ'.

8 Ŋwə nəmòk nə yi à ye ŋwə nə mantombì mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus nə, nə liŋ ye à ye Kripòs, à dzəm bohòTà Jisòs bə ndap ye pwe'. Bʉ̀ʉ səmok sə' sə mvwe' lak Korè anə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ à yuk ncèp nə Nwì nə sə', nə dzəm, fana nə baptɛsə.

9 À ye nùmbu mòk nə ndzəmə Pol ye lo, fana Tà Jisòs tsok fa yi ndzənə lo sə dʉk də, <<Kà də wu wəp dʉk. Sə tsoho mali, nə kà teŋsə.

10 Bʉsə mʉ tə vesù. Ŋwə nəmòok nə kà mandzə nə ŋgògʉ̀ wu bʉp tse'. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə bwìiŋ mvwe' ntʉm lak ènə ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə wo bʉ̀ʉ am.>>

11 Ànə ye vɛ'nə, Pol cum fo' ŋkà'ŋgòŋ mò'fis bə bwes. Yi sə yə'rə fa bʉ̀ʉ sə fo' sə ncèp nə Nwì.

12 Ghà nə̀ wo ànə koksə Galiyòdə yi Govənòmvwe' nzeŋgòŋ Gris nə fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ kum ni', nə ko lo Pol mʉ kot bohòyi.
13 Wo dʉk də, Ŋwə̀ nè'e yi sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ də bwìiŋ sə kuksə Nwì nsàp mandzə̀ nə̀ lʉ̀k sə kà vɛ'nə dʉk.
14 Pol à sə də yi muk cù ŋgòcèep, fana Galiyòdʉk fa bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ dʉk də, <<Anə ye-a dʉk də ŋwə̀ ènə fɛ̀ŋ yumok bwɛ̀rɛ mʉ̀ ko ntʉm nə yu'rə fa weŋ bəboŋ.
15 Fana wèŋ sə jə və̀ fa mʉ nzak ncèep cù, nə ye bə liŋ bum awèŋ sə̀ wèeŋ toho kɛ'càgə̀ yà', nə ye fe'lə bə lʉ̀ʉk awèŋ wèŋ. Mʉ nə kà yàm yà'sə sak, wèeŋ du, nə kə sak yà' sə wèŋ.>>
16 Yi bɛ' fis yà'wèŋ mʉ kot anə.
17 Wo pwe' à kə̀ ko ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ ye à ye də Sostinì. Yi à ye ŋwə̀ nə̀ mantombì mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə yi. Wo à ləp yi sə ntòmbi kot nə. Galiyòkà mbɛŋ nə̀ mbɛŋ kom lok.

Pol Bwì Foho LòMvwe' Lak Antiyòk

18 Pol à cu mali bə bwema sə̀ wo à dzəm sə wèŋ mvwe' lak Korè anə mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Ànə geŋ, yi bə Prìsiliyà nə ye Àkwilà wèŋ me'rə bwema sə, nə kə ni ŋgwes nə̀ nà' à sə lòmvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà. À kə̀ dzèŋ mvwe' lak Sèncerì yi su tu ŋgòkə̀ nìŋ də yi rusə kə̀kàk ye nə laŋ.
19 Wo à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Efesò, fana Pol bə Prìsiliyà nə ye Àkwilà wèŋ ga'a fo'. Yi lo ye sə mʉ ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə sə kə ce'e fenə mbwa bə bʉ̀ʉ Jus sə wèŋ.
20 Wo à dʉk yi dʉk də bə yà'wèeŋ cum fo' sə̀sap ntɛ̀ŋ, fana yi kà dzəm.
21 Mvə'nə̀ yi à sə lòsə, yi dʉk fa bʉ̀ʉ sə wèŋ dʉk də, <<A ye-a ŋga Nwì fa ŋàŋ, fana mʉ̀ bwi və fe'lə sə̀mok, nə kə ye weŋ.>> Yi à cèp wes vɛ'nə, fana yi ni ŋgwes, nə lo yuye.
22 Yi à kə̀ wɛ̀s mvwe' lak Sìsàriyà, nə ca lo Jòrosalèm, nə kə cepsə bʉ̀ʉ cos nə̀ fo'. Yi à cèpsə wes yà'wèŋ, fana yi ye'e lo mvwe' lak Antiyòk.
23 Yi ànə cum fo' ghàr, fana yi lo nə ca mvwe' nzeŋgòGàlesiyà bə Frijìyà, nə sə tipsə gʉŋsə lo bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs pwe'fo'.

ÀpolòTsòho Ntirə̀ Nə̀ Bəboŋ Nə Bə Ŋàŋ

24 Ŋwə̀ Jus mòk à ye, wo to yi də Àpolò. Yi à və̀, nə sə cum mvwe' lak Efesòŋga wo à dzə yi mvwe' lak Àlèsandìriyà. Yi à rì ŋgòcèp bòŋsə cù, nə riŋ ŋwàk Nwì sə̀' nə̀bʉp.
25 Yi à ye ŋwə̀ nə wo à tsə̀' rɛŋsə fa yi mandzə̀ nə̀ Tà Jisòs. Yi à fa ntʉm ye pwe' ŋgòsə cèp, nə sə yə'rə fa bwìŋ bum sə̀ yà' sə kùm liŋ Jisòs pwe'fo' zìnə. Yumok ye ləlɛ sə̀', nə̀ dʉk də yi à rì mègù bàptɛ nə̀ Jon.
26 Yi à sə cèp mʉnə ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ, nə kà wʉə koksə̀ lok. Prìsiliyà bə Àkwilà à yuk mvəsə̀ yi à sə cèp, fana wo to lo yi nda'à wo. À kə̀ dzèŋ fo', wo tsoho rɛŋsə tsə'rə wesə fa nà' mandzə̀ Nwì yəyərə.
27 Ànə geŋ, Àpolònə dʉk də yi dzəm ŋgòlòmvwe' nzeŋgòŋ Gris, fana bʉ̀ ŋgàa yù mandzə̀ Jisòs mvwe' lak Efesòwèŋ tɛsə yi bə mandzə̀ nə̀ də wo à còm tipsə gèsə lòbwema sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Gris sə wèŋ ŋwàk dʉk də Àpolòo kə̀ dzèeŋ, yà'wèŋ jəŋ nà' bəboŋ. Yi ànə kə dzeŋ, fana bum sə̀ yi à sə cèp yà', à tɛsə bwema sə wèŋ wùriŋ. Wo ànə dzəm bʉ̀ʉ bòvèm nə Nwì nə.

28 Mvè'nə yi à sə cèp bə ŋàŋ wùriŋ sə, fana bə bʉ̀ʉ Jus wèŋ fenə, yi ghak
yà'wèŋ mʉ lisè bwìŋ jəja. Yi sə taŋ fis ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də Jisòos
Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì à dʉk də yi nè tum vèsə nə.

19

Pol Mvwe' Lak Efesò

1 Apolòànə ye mvwe' lak Korè, fana Pol gi ca mvwe' ntònzeŋgòànə, nə
kə dzeŋ mvwe' lak Efesò. À kə̀ dzèŋ fo', yi ye bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à sə yù
mandzə̀ Jisòs.
2 Yi fek yà'wèŋ dʉk də, yà' ànə tse' Yòŋsə nè Rərɛŋ nə ghà nè yà'wèŋ
ànə dzəm Jisòs laŋ àlɛ? Wo dʉk fa yi dʉk də, <<Vès ka yàvès liŋ yumok
dʉk də Yòŋsə nè Rərɛŋ yuk yuk.>>
3 Pol fek fe'lə wo də, <<Ànə geŋ wèŋ bàptɛsə nsàp bàptɛ yà?>> Wo də
ànə ye bàptɛ Jon.
4 Yi tsok fe'lə fa yà'wèŋ dʉk də, <<Bàptɛ Jon ànə ye də a bàptɛsə bʉ̀ʉ
sə̀ wo à kupsə ntʉm bə bʉp awo sə̀ wo à sə gʉ̀ʉ. Yi Jon nə à tsòho fa bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèŋ də yà'wèeŋ dzəm bohòŋwə nəmòk nè nà' sə və maŋkwɛ̀ɛŋ yi.
Ŋwə̀ nè yi à sə dʉk də wo dzəm nà' nə à ye Jisòs.>>
5 Wo ànə geŋ də wo yuk vɛ'nə, fana wo bàptɛsə fe'lə sə̀mok mʉnə liŋ
sə̀ Tà Jisòs.
6 Pol naaŋ fa yà'wèŋ bo, fana Yòŋsə nè Rərɛŋ nə və bohòwo. Wo sə cep
ncèep lak mok sə̀ bwìŋ ka yà' riŋ, nə sə tsoho bum mok sə̀ Nwì à sə tsə̀'
fa wo.
7 Wo à ye lòoŋ fo' co bwìŋ hum-ncòp-ba.
8 Pol à lòmʉmvwe' ndap pìriyà bʉ̀ʉ Jus wèŋ. Mʉnə ŋwʉ tɛ', yi sə cep bə
bʉ̀ʉ sə wèŋ, nə kà wəp lok. Yi à fenə bə yà'wèŋ, nə sə lap mandzə̀ ŋgògʉ̀
də wo dzəm də yusə̀ yi tsə̀' fa yà'wèŋ bə gaŋ ŋkum Nwìi zìnə.
9 Fana mok wèŋ gʉŋ tu nə kà dzəm. Wo cep bum sə̀ bʉp bə ma nè Tà
Jisòs ŋga kwe' bwìŋ sə yuk pwe'. Pol jəŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs
sə bə yà'wèŋ lo. Nùumbu pwe' bə yà'wèŋ sə kə cep bum mʉmvwe' ndap
mòk nə ghaŋ nə Tìranù à tse' nà' yi.
10 Wo à sə gʉ̀hʉ vɛ'nə tə̀tè kə dzeŋ lùumŋgòŋ ba. Fana bʉ̀ʉ sə̀ wo à cu
mvwe' nzeŋgòƐsiyà, bʉ̀ʉ Jus bə sə̀ wo bʉ̀ lakmvum wèŋ pwe' à yuk ncèp
nè Tà Jisòs.

Bwe Sivà

11 Nwì à sə gʉ̀ càsə nsàap maŋgəŋgèeŋ mok sə̀ yà' à ka vɛ'nə ye yuk
ndzə bohòPol.
12 Nsàp nè co wo sə jəŋ megu mok gà cə̀k nè yi yìsgè ndùrè bə zeŋ, nə
kə jwɛŋ ŋgàa yiyaŋ bə zeŋ, fana wo gʉŋ. Yòŋsə̀ə sə̀ bʉp sə tesə gɛsə ndzə
ni'ì wo sə̀'. Wo à sə jə cə̀ək fàak ye sə̀ yi à sə ni tse', nə sə gʉ bə zeŋ sə̀'
vɛ'nə.
13 Bʉ̀ʉ Jus mok à ye sə̀ wo à sə gìhi kɛ' càa, nə sə bɛ' fis fa bwìŋ yòŋsə̀ə
sə̀ bʉp sə̀'. Wo à yè ŋgòmùmsə ja'a də wo sə bɛ' fis yà' bə liŋ Tà Jisòs. Wo
dʉk fa yòŋsə̀ə sə̀ bʉp sə dʉk də, <<Mʉ̀ cèp bə ŋàaŋ Jisòs nè Pol sə tsòho
nà'a.>>
14 Ŋwə̀ə Jus nè ŋgà fa satikà' mòk nè ghaŋ à ye nè liŋ yee Sivà. Yi à tse'
bwe mbəmbam sàmba sə̀ wo à sə gʉ̀hʉ vɛ'nə.

15 Yòŋsà nà bʉp nə à cèp fəsə fa wo dʉk də, <<Mʉ̀ rì Jisòs, nə riŋ Pol sə̀', a wèŋ ndà?>>
16 Ŋwə̀ nə̀ yi à tse' yòŋsə̀ nə̀ bʉp ndzə ni'ì yi nə à ko wo nsàp ŋgwap lʉ̀ mok vɛ'ɛ, nə lʉ ghak wo. Wo à carə tesə mʉ nda'à yi anə bə mvwe' bə mvwe'. Wo à ye sə̀' jì cə̀k ŋga yà' sàha wes pwe'.
17 Bʉ̀ʉ Jus nə ye sə̀ wo bʉ̀ lakmvum sə̀ wo à sə cu mvwe' lak Efesòà yuk yu yè'sə pwe'. Wʉə à ko wo nəbʉp. Bwìŋ à kùksə nə sə wəp ghaha lo liŋ Tà Jisòs mantombì.
18 Bwìŋ wùriŋ sə̀ wo à dzəm Jisòs wèŋ à tesə və mvwe' bwìŋ, nə sə cep fis bʉp sə̀ wo à gʉ̀ jəja.
19 Bwìŋ ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ sə̀ wo à sə fegə̀ ŋgam wèŋ à jə benə və ŋwàak ŋgam awo mvwe' mò'fis, nə tɛŋ yà' ŋga bwìŋ sə yə pwe'.* Wo à ta be'lə mbàam ŋwàak sə pwe', yà' kə dzeŋ bàam mbàm ncùhù hum tàŋ.
20 Njo bum sə̀ yà' à sə gʉ wùriŋ yè'sə fana, ncèp nə̀ Tà Jisòs nə à sə yuhu lòmantombì, nə sə yam gʉŋ ghaha ghaha.

Bʉ̀ʉ EfesòWèŋ Jə Və Ŋgə'

21 Ghà nə̀ bum yè'sə ànə ca wes me vɛ'nə pwe', fana Pol də yi nə lo gì. Yi dʉk də yi nə ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà bə Gris, nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Yi dʉk sə̀' dʉk də yi kə̀ cu fo', fana yi kə dzeŋ mvwe' lak Rumà sə̀'.
22 Ànə ye vɛ'nə, fana yi tumsə lo Timatì bə Ɛratòs mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà. Bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə à ye bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə tɛsə kɛ'cà yi bə bum. Yà'wèŋ à lòo, yi sə cum mali ye sə mvwe' nzeŋgòƐsiyà ŋkuŋ.
23 Nè'e ŋga'a mvə̀k nə̀ ŋkəŋkɛs ŋgə' mòk nə̀ bʉp à tesə mvwe' lak Efesòanə njo mandzə̀ ma nə̀ Tà Jisòs.
24 Ŋgà tɛŋlàm nəmòk à ye nə̀ liŋ ye à ye də Dìmàtiròs. Yi à sə tɛ̀ɛŋ fʉ̀'rə bum mok co ndap mòk nə̀ ghaŋ nə̀ nà' à ye ndap nwì nəmòk, nə̀ wo togə̀ nwì nə də Dìyanà. Yi à gʉ̀ nà' bə ntɛŋ nəmòk nə̀ wo togə̀ nà' də sivà. Yusə̀ yi à gʉ̀ sə à sə jə və fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə fàak sə wèŋ swe' wùriŋ. 25 Ànə geŋ, yi to benə yà'wèŋ pwe' mvwe' mò'fis. Yi to bə bʉ̀ʉ səmok sə̀ nsàp fàak awo sə̀' co sə̀ mok wèŋ sə. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Bʉ̀ʉ am, wèŋ rì də vesùwèeŋ tse' mègù mbàam yàvès bə nsàp fàk nə̀ vesùwèeŋ gʉ̀gə̀ nè'e.
26 Fana aco wèŋ yuk nə ye yà'wèeŋ bə lis awèŋ sə̀' nsàp yu nə̀ ŋgà' nə̀ wo to yi də Pol nè'e sə gʉ̀ʉ̀. Yi sə tsòho kɛ' fa bwìŋ dʉk də, nwìi sə̀ bwìŋ gʉ̀ yà' bə bo ka nwì yeŋ lok nə̀ kɛ̀' mò'fis. Bwìŋ a bʉ̀ʉŋ, nə dzəm ncèp ye nə wùriŋ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm ncèp ye nə, wo mvwe' lak Efesòfɛnə, nə ye bwi ma nə̀ ghaŋ mvwe' nzeŋgòƐsiyà pwe'.
27 Yusə̀ mʉ̀ sə yə, a də yà'a nə jəŋ və ŋgə'ə də fàak avès yè'sə nə tse' liŋ sə̀ bʉp. Nə sə yəəŋ nə sə̀' dʉk də ndap nwì avès nə̀ ghaŋ Dìyanà nə kà fàk mok sə̀ tse' fe'lə̀. Mvəsə̀ wo jəgə̀ yi co yu nə̀ yum, yè'e nə bʉp. Ŋga yi nwì nə̀ bʉ̀ʉ Ɛsiyà pwe' nə ye bə nzeŋgònə pwe'fo' kùksə mègù yi.>>
28 Mvə'nə̀ kwe' bʉ̀ nə à yuk ncèp ènə, fana ntʉm yaaŋ wo. Wo jok, nə ye ŋgòfurə dʉk də, <<Dìyanà nə̀ mvwe' lak Efesòo nwì nə̀ ghaŋ.>>
29 Mfuŋ à lòbə ntòlak nə pwe'. Bʉ̀ʉ sə wèŋ tap ko bʉ̀ʉ səmok ba sə̀ wo à sə gìgə̀ bə Pol, nə jəŋ lo wo mvwe' nzʉ̀ə̀ nə̀ bʉ̀ lak sə̀ fo' sə kə benəgə̀

* **19:19 19:19** Ghà nə̀ Pol ànə ye ànə fana bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak yà'sə sə com nsàp ŋgam njàwo nə ndzə ŋwà'a. Yà'a nsàap ŋwàak sə̀ wo à benə, nə tɛŋ sə.

fo'.† Bʉ̀ʉ sə ba yè'sə, à ye Gayòs bə Àritakò. Wo à ye bwe lak mvwe' nze Màsìdoniyà.
30 Pol à dzəm də yi lo ŋgòkà teŋsə bʉ̀ʉ sə wèŋ bə tu ye, fana bʉ̀ ŋgàa yù mandzà Jisòs wèŋ kà vɛ'nə dzəm.
31 Ŋge'e Pol mok sə wo à yə bʉ̀ʉ sə ghaŋ mvwe' lak yà'sə wèŋ à tum fa yi ntirə. Wo à tirə fa nà' dʉk də, <<Kwəkwè', kà si yo mvwe' nze ènə kə nì vèsə.>>
32 Bum yè'sə ànə ye co kwe' awo nə sə jam jamə vɛ'ɛ. Bòp bʉ̀ mòk à sə fu sə' yusə zok, ma mòk sə fuŋ sə' yusə zok. Ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə bòp ma nə ghaŋ à ka yusə yà' à jə benə və wo fo' sə' riŋ.
33 Ŋwə nəmòk à ye fo' nə liŋ ye à ye də Àlèsandà, fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ tes yi mantombì də nà'a cep fa wo. Àlèsandà gʉ bo də bwìiŋ teŋsə cù, ya yi taŋ njo mʉtsətsə'rə bwìŋ.
34 Bʉ̀ʉ sə wèŋ ànə ye riŋ də nà'a ŋwàə Jus, fana wo pwe'fo' sə fuŋ benə megu mok yusə mò'fis. Wo à sə furə dʉk də, <<Dìyanà nə mvwe' lak Efesòo nwì nə ghaŋ.>> Wo sə furə vɛ'nə tètè haŋ, nə kà nənàk teŋsə.
35 Ànə geŋ, ŋgà còm bum nə mvwe' lak yà'sə à gʉ̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ teŋsə cùu sə. Yi yeto ŋgòcèp dʉk də, <<Wèŋ bʉ̀ʉ Efesò, ndàaŋwè pwe' riŋ dʉk də a nòŋsəgè ndap nə ghaŋ nə nwì Dìyanà nè'e ntʉm lak Efesò, bə lìs ye nə rərɛŋ nə nà' à gbʉ̀ tsə mʉbu.
36 Kaco ŋwə nəmòk dʉk də yè'sə mvwès yeŋ. Bòco wèŋ ko tsoŋ ntʉm, nə kà yumok co bʉ̀ʉ sə wo ka ŋkərə tse' gʉ̀.
37 Wèŋ jə və bʉ̀ʉ yè'e fɛɛŋ wèŋ, ŋga wo ka yumok mʉ nda'à nwì àvès yə fis. Wo ka liŋ ye sə' bʉpsə.
38 A ye-a də Dìmàtiròs bə ŋgàa fàak ye wèŋ tse' nzak bə ŋwə nəmòk, fana kot cu yo bə ŋgàa sak nzak sə sə'. Yà'a mvwe' sə co ŋwè tsok yusə yà' sə yaaŋ yi bə mòk fo'.
39 Nə ye sə' dʉk də ŋga wèŋ dzəm-a yumok sə zok, fana ye də wo kə cep yà' mvwe' kwe' bʉ̀ nə ghaŋ nə.
40 Bʉsə yà'a nə bʉp bohòvesùwèŋ. Wo nə ta vesùwèŋ bɛ̀ŋ bə nsàp gham cù nə ghaŋ nə nà' ye ntinə ènə. Kaco ŋwə nəmòk tsok njo mòk bəboŋ nə nsàp cù nè'e tesə bʉ̀ʉ zeŋ yeŋ.>>
41 Yi ànə cep wes vɛ'nə, fana yi də wo sam.

20

Pol LòMàsìdoniyà Bə Gris

1 Ghà nə wo ànə teŋsə ŋgògham cùu sə, fana Pol to benə bʉ̀ʉ sə wo à sə yù mandzà Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yi à tipsə wo bəboŋ, nə cepsə wo də yi lòo, nə ye'e me'rə lo mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà.
2 Yi à cà mvwe' ŋgòoŋ yà'sə, nə sə tipsə bʉ̀ʉ sə wèŋ bə ncèep cùu sə bəboŋ wùriŋ, fana nə ca lo və mvwe' nzeŋgòŋ Gris.
3 Yi à cu mvwe' lak yè'sə, ŋwə tɛ'. Yi ànə sə gʉhʉ də yi lo mvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà. À ye sə' ghà nà'nə nə yi à yuk dʉk də bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə làp mandzà ŋgòzə yi. Ànə geŋ yi də bògha' də yi bwi foho ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà səmok.

† **19:29 19:29** Nzʉ̀ə nə wo kə benəgè fo' ènə wo à bom ko' fo' bə mbùk, bə mbùk. Wo à sə ŋàhagè nsàap jap fo' ŋkʉ̀ʉŋ.

4 Pol nə bə Sòpatà mo Piròs nè mvwe' lak Berà à lòbəbɛ'. Bʉ̀ʉ mok sə̀ bə ya'wèŋ à lòsə̀' à ye Aritakòbə Sèkudù sə̀ lak àwo Tètàlonikà. Gayòs nə̀ lak yee Debè. Nə ye fe'lə Timatì bə bʉ̀ʉ Esiyà mok sə̀ liŋ awo də Tìkikòs bə Tròfimù.
5 Wo à lòmantombì, nə kə tək ves mvwe' lak Truwà.
6 Vès à cu fo' nùumbu sàmba, ghà nè ŋkà'a zʉ brɛd jì yis à càa, fana vès ni jəŋ ŋgwes mvwe' lak Filìpi. Vès à gì nùumbu tàŋ, nə kə tseŋ wo mvwe' lak Truwà anə. Vès à cu fo' ntɛŋ mò'fis.

Pol Lùŋsə Ŋwè

7 Nùmbu nə tsok rɛŋgə ye Sondè à dzèeŋ, fana vès benə və mvwe' mò'fis ŋgòkə̀ zʉ Losopà. A ye nə nconùm. Pol à cèp bohòbʉ̀ʉ sə wèŋ, nə sə tsoho mali fo' tètè kə dzeŋ tsətsə'rə tsok ŋga yi sə tsòho malìi. Anə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ də tsok rɛŋ, yi me'rə ya'wèŋ, nə lo.
8 Laàm à ye mvwe' sə̀ vès à cu kwe' sə wùriŋ. A ye mvwe' rum ndap nə ma mʉ tuhù.
9 Mʉwà'ŋwə nəmòk à ye fo' nə liŋ yee Iyutikù. Yi à cu ma mʉ wundù, nə sə yu'rə mvəsə Pol sə cèep sə. Mvəsə Pol à sə tsòho nə kà teŋsə tohò, fana lo ko Iyutikù nə. Lo sə sə ghaha ghaha tètè yi ànə dzəm lo sə, fana yi ye'e gbʉ tsoŋ mbwa. Yi à gbʉ tsoŋ tè bə rum nè tɛ' mʉbu kə dzeŋ sə nze. Wo à kə̀ te' yi ŋga yi kpʉ laŋ.
10 Anə geŋ Pol suhu tsoŋ mbwa, nə kə gbʉ naaŋ nà' mʉ ni'ì. Yi fìrə bo, nə wumsə gesə nà' ndzə ŋgùu yi, nə dʉk də, <<Kà jìk, yi cu ŋwəm.>>
11 Fana yi bwi kok lo fe'lə mʉ mvwe' rum nè mʉ tuhù nə sə̀mok. Yi bək zʉ bɛŋ. Yi ànə cep bə ya'wèŋ sə̀sap haaŋ nùm kok, fana Pol bɛ' mandzə̀ nə lo.
12 Wo à jə fəsə lòmʉwà'ŋwə nə lak ŋwəm. Wo à kwa wù kà fʉ̀k.

Pol LòMvwe' Lak Militù

13 Vès à ni ŋgwes, nə lo mantombì ŋgòlòmvwe' lak Asòs. Yà'a mvwe' sə̀ vès à ye ŋgòkə̀ tsèŋ Pol, ya yi ni ŋgwes nə ye sə̀'. Yi ànə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ də yi à sə gì lòye fo' sə kùhu.
14 Vesiwèŋ ànə kʉrə Asòs anə, fana vesiwèŋ ni ŋgwes mok bəbɛ', nə lo mvwe' lak Mitilù.
15 Vès à gì bə ŋgwes tètè tsok à rɛŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Ciyòs. A cà gù nùmbu mò'fis, vès lo mvwe' lak Samòs. Tsə' mok à rɛŋ bwi, vès kə dzeŋ Mìlitù anə.
16 Pol ànə dzəm də yi cà mvwe' lak Efesòsə ŋgwesə ya yi kà mvə̀k mvwe' nzeŋgòƐsiyà kə̀ càsə̀. Yi à sə gʉ nènàk ya yi kə dzeŋ Jòrosalèm. Nə ye sə̀' də ŋga mandzə̀ ye-a yo, yi kə ni kʉrə tsooŋ gu nùmbu nə bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə bə̀ŋsə bum.

Pol Cèpsə Ŋkwàha Bʉ̀ʉ Efesò

17 Pol à cu mvwe' lak Mìlitù, nə tirə gesə lo ntirə mvwe' lak Efesòdə bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ mʉnə cos nə fo' kə tseŋ yi.
18 Wo ànə kə dzeŋ, fana yi dʉk fa ya'wèŋ dʉk də, <<Wèŋ rì nsàp ncu àm nə mʉ̀ à sə cu ghà nə mʉ à ye vesùwèŋ. Ye jəŋ nùmbu nə mʉ̀ à kə̀ nə to kù mvwe' nzeŋgòƐsiyà.

19 Mʉ̀ à sə gʉ̀ fàak am co ŋgà fàk Tà Jisòs, nə kà ni' sə nɛ̀. Ghà nəmòk à
sə ye, mʉ̀ sə fàk bə ndzəp lis sə' ŋga bum sə gʉ̀ bʉ̀p wùriŋ. Yè'sə ànə ye
vɛ'nə bʉ̀ʉ̀sə̀ bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ à sə làp mandzə̀ də wo nisə mʉ̀ ŋgə'.
20 Wèŋ rì tse' sə̀' dʉ̀k də yusə̀ ya' à ye co yà' tɛsə weŋ pwe', mʉ̀ à sə kà
nə̀ mò'fis swìhìgə̀. Yè'sə à sə ye vɛ'nə ghà nə̀ mʉ̀ à sə tsòho fa weŋ, nə sə
yə'rə weŋ mvwe' bwìŋ bə nda'à wèŋ mwè.
21 Mʉ̀ à sə tsòho fa bʉ̀ʉ̀ Jus nə ye sə̀ wo bʉ̀ lakmvum sə̀'. Mʉ̀ sə dʉ̀k fa
wo dʉ̀k də wo jəŋ ŋkərə̀, nə bwi fa bʉ̀p awo ŋkwɛ̀ŋ, nə bʉ̀ʉ̀ŋ və bohòNwì.
Nə ye sə̀' dʉ̀k də wo dzəm tse' bohòJisòs nə̀ yi Tà àvès.
22 Nə̀ ŋga'a nè'e, mʉ̀ sə gʉ̀ tsə mègù yusə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ sə cèep, fana
mʉ̀ nə sə lònə Jòrosalèm. Mʉ̀ ka yusə̀ yà'a nə kə gʉ mʉ fo' riŋ.
23 Nə̀ mò'fis nə̀ mʉ̀ rìi dʉ̀k də, Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə tsə̀' fa mʉ̀ dʉ̀k də
ndapndzəm bə ŋgə' sə tək mʉ̀ mvwe' ntʉm lak nə̀ fòpwe'.
24 Fana yusə dʉ̀k də mʉ̀ ka yòŋsə̀ àm co yumok sə̀ yà' tse' fàk bohòmʉ̀
mok jəŋ fe'lə. A vɛ'nə ya ŋga mʉ̀ gʉ̀ wes fàak sə̀ Tà Jisòs nə à fa mʉ̀ də
mʉ̀ gʉ̀ sə. Fàak sə, a ŋgòtsə̀' rɛŋsə fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ nà'a bòvəm
nə̀ Nwì.
25 <<Mʉ̀ a gìhi kɛ' cà mʉtsətsə'rə wèŋ pwe', nə sə tsoho fa weŋ mvə'nə̀
gaŋ ŋkum Nwì cu. Mʉ̀ sə dʉ̀k də ŋwə̀ nəmòok mʉtsətsə'rə wèŋ nə̀ yi nə
ye fe'lə yuk si am bʉ̀ə̀.
26 Fana mʉ̀ sə tsə̀' rɛŋsə fa weŋ ntirə̀ nè'e jəja paamm, də a ye-a ŋga
ŋwə̀ nəmòk bisə mʉtsətsə'rə wèŋ fana bo am kà ca ye.
27 Mʉ̀ ànə tsòho fa weŋ yusə̀ Nwì sə dzəm pwe'fo', nə kà mòk swìhì.
28 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bə tu awèŋ, nə ye bə bʉ̀ʉ̀ sə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə a fa
nòŋsə wo ndzə bohòwèŋ. Wèeŋ ye co ganakù' bohòbʉ̀ʉ̀ cos Nwì. Cos nə̀
yi à gʉ̀ nà' bʉʉŋ nje bʉ̀ʉ̀ nduəm mo ye nə.
29 Mʉ̀ rì də ghà nə̀ mʉ lo wes yàm, fana ŋgàa yə'rə fa bwìŋ bum mvwèes
nə və mʉtsətsə'rə wèŋ co nàam sə̀ bʉ̀p və wo. Wo və co nàam sə̀ bʉ̀p
vɛ'nə, fana wo kà wèŋ sə̀ wèŋ a yə'rə zìnə nə mè'rə̀.
30 Mvèək nə və nə̀ bòp bʉ̀ àwèŋ mòok nə sə ci' mvwès, ŋgòbòrə lòbʉ̀ʉ̀
sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs ma njàwo.
31 Wèeŋ sə so, nə sə tsərə tse' sə̀' dʉ̀k də mʉ̀ à yə ŋgə' ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ
ŋgòyə'rə weŋ. Mʉ̀ à yə'rə weŋ pwe' bə ntʉm nə̀ manziŋ wùriŋ vɛ'nə
nùm bə ndzəm mʉnə lùumŋgòŋ tɛ'.
32 Nə̀ ŋga'a nè'e, mʉ me'rə fa weŋ ndzə bohòNwì də yi sə jəŋ ŋkərə̀
bohòwèŋ yi, nə niŋ fa weŋ bòvəm ye. Yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgògʉ̀ wèeŋ kuk lo
mantombì, nə se weŋ bə ghàha ye sə̀ yi a nòŋsə fa bohòbʉ̀ʉ̀ ye sə̀ yi à cù'
rɛŋsə wo.
33 Mʉ̀ ka yu ghàha ŋwə̀ nəmòk co mbàm-ɛ̀' kè cə̀k-ɛ̀' waŋ yuk.
34 Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' də ves ŋge' am wèŋ a sə tse' yusə̀ vès dzəm pwe'
ŋga bo am yè'e a fà' wo.
35 Mʉ̀ a niŋ tsə̀' fa weŋ bə nsàp mandzə̀ nə̀ fòpwe' laŋ dʉ̀k də vès tse'
ŋgòfàk bə ŋàŋ mʉmvə̀' ènə, ŋgòtɛsə ŋgàa jì ŋàŋ. Vèes tsərə tse'gə̀ ncèp
nə̀ Tà Jisòs à cèp bə cùu ye də, <Kwəkwa gha' cà ŋgòfa nə noŋsə ŋgòjəjə.>
>>
36 Pol ànə cep wes, fana bə yà'wèŋ lòoŋ təəŋ sə nze bə tumfərə, nə gʉ̀
pìriyà.

37 Wo à sə warə pwe'fo' mvə'nə̀ wo sə ko wumsə gèsə yi ndzə ŋgùu wo,
nə sə cepsə yi də nà'a geŋ bə̀boŋ.
38 Ntʉm à rwì' wesə wo bə ncèp nə̀ yi à cèp dʉk də yà'a nə kà si ye mok
yə yuk fe'lə nà'a. Fana bə yà'wèŋ à tsoŋ lo mà mvwe' ŋgwes nə bəbɛ'.

21

Gì Nə̀ Pol À Lò Mvwe' Lak Jòrosalèm

1 Ânə geŋ, vès cepsə wo də wo cum bə̀boŋ, nə lo yu avès. Vès à to sənə
ŋgwes, nə sə lo gu rərəŋ tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Kos. Tsok à rɛŋ, vès
kə dzeŋ mvwe' lak Rodès. Vès à càsə fa'nə, nə lo mvwe' lak Pàtarà.
2 À kə̀ dzeŋ fo', vès ye ŋgwes mòk nə̀ nà' à sə lòmvwe' nzeŋgòŋ Fònisiyà.
Vès à ni nà', nə lo.
3 Vès à kə̀ dzèŋ mvwe' sə̀ co vès ye gesə lo lak Sɛpròfana vès bʉʉŋ lo
ma zʉ mvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà. Vès à tesə sənə ŋgwes nə mvwe' lak Tayà.
Yè'e sə̀' mʉmvwe' nə̀ ŋgwes nə à lòŋgòkə̀ fis bum sə̀ yi à bə̀k və sə sə̀' fo'.
4 Vès à tsèŋ bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs sə̀' fo'. Vesiwèŋ à
cu ntɛŋ mò'fis. Wo à tsə̀' fa Pol bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nwì nə dʉk də nà'a kà
Jòrosalèm anə lò.
5 Mvə̀k nə̀ njàvès ŋgòcu venəwèŋ à mèe, fana vès ca bɛ' mandzə̀, nə lo
yu avès. Wo à tesə vesiwèŋ mʉ ntòlak anə pwe'fo', wo bə yep awo nə ye
bwe awo sə̀', vesiwèŋ pwe' à kə̀ təəŋ bə tumfərə ŋgʉ ndzəp anə mvwe'
ŋgwansa, nə gʉ pìriyà.
6 Fana vès cepsə ndàaŋwè pwe' də a nə̀ yenə. Vès ni yàvès ŋgwes. Wo
bwi lo yàwo lak.
7 Vès à mè'rə lak Tayà, fana gì àvès sə lo mali mantombì tè vès kə dzeŋ
mvwe' lak Tolemès. Vès à cèpsə bwema sə̀ wo cu fa'nə, nə cum vesiwèŋ
nùmbu mò'fis.
8 Tsok à rɛŋ, vès yè'e sə̀' ŋkuŋ nə kə dzeŋ mvwe' lak Sìsàriyà. À kə̀
dzeŋ fo', vès lo mvwe' ndap Filìp nə̀ yi à ye fàŋgəri. Vès à nòoŋ vesiwèŋ.
Yi à ye sə̀' mòk mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə̀ sàmba sə̀ wo à cokfis wo mvwe' lak
Jòrosalèm sə.
9 Yi à tse' bwe wàhaŋgwɛ̀ŋ kwè sə̀ wo pwe'fo' à ka ndum tse'. Wo à sə
tsòho bum sə̀ Nwì à sə tsə̀' fa wo yi.
10 Vès ànə cum fo' nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, fana ŋgà tsòhòbum Nwì mòk
nə̀ liŋ yee Âgabòs və ye sə̀'. Yi à ye'e və mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà.
11 Yi à kə̀ yə ves, nə jəŋ korə Pol, nə swi' kùu ye bə bo ye bə zeŋ. Yi
cep dʉk də, <<Yè'e yusə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə cèp dʉk də, <Bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo cu
Jòrosalèem nə swi' ŋwə̀ nə̀ yi tse' korə nè'e mʉ mvə̀k nè'e. Wo swi' wes
mè yi, fana wo jəŋ yi, nə fa bohòbʉ̀ lakmvum.> >>
12 Vès ànə yuk yu yè'sə, fana vès nə ye bə bʉ̀ʉ mok sə̀ fo' lɛŋ Pol vɛ'ɛ
də yi kà Jòrosalèm anə mok gə̀.
13 Yi cep fəsə ye dʉk də, <<Hàva', wèŋ sə gʉ̀ yè'sə yà vɛ'nə? Wèŋ sə
wa, nə sə gesə fa mʉ wʉə sə ntʉʉ̀ bʉ̀ʉ yà? Mʉ kə̀kʉrə̀ co wo kə̀ kiŋ mʉ
Jòrosalèm anə. A dzəm mʉ kpʉ bʉ̀ʉ liŋ Tà Jisòs, yumok kà bʉp.>>
14 Mandzə̀ nə̀ co vès gʉ yi dzəm cùu avès à ye bʉ̀ə̀, fana vès me'rə yi.
Vès dʉk megu mok dʉk də, <<Bum pwe' ndzə bohòNwì.>>

15 Vès ànə casə mʉmvèk mòk fo', fana vès te'e benə bum avès, nə ye'e
ŋgòlòJòrosalèm anə.
16 A lòbe'lə vès ŋgàa yù mandzə Jisòs mok sə mvwe' nzeŋgòŋ Sìsàriyà.
Wo à jə lòves mvwe' ndap ŋwə nə vès ànə ye ŋgòcu nda'à yi. Liŋ yee
Nasòŋ. Liŋ lak yee Sɛprò. Yi à dzəm bohòJisòs haaŋ mantombì ntɛ̀ŋ.

Wo Fek Pol
Bə Nzak Lʉʉk Musì

17 Vès à kə dzèŋ Jòrosalèm, bwema sə fo' sə wèŋ à cèpsə ves bəboŋ
wùriŋ.
18 Tsok à rɛŋ, vès Pol wèŋ à lòŋgòkə yə Jem. Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə mʉ cos
sə pwe' à ye fo' sə nze.
19 Pol à cèpsə wo, nə tsoho fa yà'wèŋ yusə Nwì a gʉ̀ yà' bə fàak sə yi à
sə gʉ̀ʉ pwe'fo'. Yusə yi à tsòho sə à ye bum sə Nwì à gʉ̀ bohòbʉ̀ lakmvum
wèŋ.
20 Wo ànə yuk wes me, fana wo pwe' kuksə Nwì. Fana wo dʉk fa Pol
dʉk də, <<Moma àvès, aco wù ye yòsə' bə lis yo. Bʉ̀ʉ Jus lòmʉnə ncùhù
wùriŋ sə wo à dzəm bohòJisòs, nə sə noŋsə lʉ̀k Musì sə' pap.
21 Bwìŋ à tsòho fa wo yumok bə liŋ yo laŋ. Wo à tsə' wo dʉk də wù sə
yə'rə fa bʉ̀ʉ Jus sə wo cu lakmvum də wo me'rə mak lʉ̀ʉk Musì. Wo dʉk
də wù sə tsòho fa yà'wèŋ də wo kà bwìŋ tu mbəmbam sə kom fa, nə kà
bum lak bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə' gʉ̀.
22 Wo nə yuk tsoŋ li dʉk də wù və laŋ. Aco a gʉ yè'sə va?
23 Vèes tsok fa wu yusə vès tsəm də aco wù gʉ. Bʉ̀ʉ mook fɛɛŋ bwìŋ
kwè sə wo a kàk Nwì.
24 Aco wù yuŋ lo wo nə kə gʉ sə' mvə'nə wo sə kə gʉ̀ bum sə ya wo ye
rərɛŋ mʉ lisə Nwì sə. A gòə, wù lak lok yusə wo tse' ŋgòlà'a sə pwe' sə
bàa wù, ya ŋga wo nə tse' mandzə nə ŋgòkə sù tu awo sə. Wu gʉ-a vɛ'nə,
fana ndàaŋwè pwe' nə riŋ dʉk də yusə wo à yuk bə liŋ yòsə ka zìnə yeŋ.
Wo nə dʉk də wù sə yù yòsə' lʉ̀ʉk Musì sə.
25 Nə ye də vès à còm fa bʉ̀ lakmvum sə wo à dzəm Jisòs yà'a ŋwàk.
Vès à còm tsə' mègù fa wo nja dʉk də vès a dzəm mvwe' mò'fis də wo kà
bum rùm zʉ. Nə kà ndʉəm kè nàm nə nà' kpʉ bə ndʉəm ye ndzə ni'ì yi
sə' zʉ. Nə ye sə' də wo kà sàhà kè nto àlɛ' ko.>>
26 Pol à dzəm, nə jəŋ bʉ̀ʉ sə wèŋ. Tsok à rɛŋ bə yà'wèŋ gʉ bum sə ya
wo ye rərɛŋ mʉ lisə Nwì sə, nə lo mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə. Yi à lòmbwa
ŋgòkə tsə' nòŋsə nùumbu sə yà'a nə ca ŋkuŋ nùmbu nə wo nə fa fəfa
mʉnə tu bʉ̀ʉ yè'sə kə dzeŋ.

Wo Ko Pol

27 Nùumbu sə sàmba sə à də a me, fana bʉ̀ʉ Jus mok tesə və mvwe' nze
Ɛsiyà, nə kə ye Pol mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə. Bʉ̀ʉ yè'sə caŋsə fa bʉ̀ʉ sə
fo' sə pwe' ncəncàŋ wo ko Pol.
28 Wo sə fuŋ dʉk də, <<Bʉ̀ʉ Izùrɛ, wèeŋ və kə tɛsə ves. Nè'e ŋwə nə yi
gìhi kɛ'gè ma nə fòpwe', nə sə yə'rə fa bwìŋ dʉk də, bʉ̀ʉ Izùrɛ bə lʉ̀ʉk
Musì, nə ye ndap Nwì nə ghaŋ nə ka yumok yeŋ nə. Yi jə və bʉ̀ lakmvum,
nə kə nisə nə yà' mʉ ndap Nwì nə ghaŋ nə. Mvəsə yi gʉ̀ vɛ'nə, ye də yi
gʉ̀ bʉpsə mvwe' sə yà'a rərɛŋ sə yè'sə laŋ.>>

29 Wo à dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo à yə nà' bə mʉŋwə̀ə Efesòmòk mʉ ntòlak
anə. Wo tsəm ŋgwàaŋ də yi kə̀ nisə nà' mʉ mbwa anə laŋ. Liŋ ŋwə̀ ànə
à ye də Tròfimù.
30 Lak sə pwe' à curə wʉk. Bwìŋ kə caŋ baaŋ mvwe' mò'fis. Wo ko Pol,
nə soŋ fis yi mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, nə lok ncùu ndap nə.
31 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə làp mandzə̀ də wo zə Pol.

Sə̀ ghà nà'nə, ntirə̀ lo bohòŋkum sojà bʉ̀ʉ Rumà wèŋ dʉk də cəcuŋ ni
mʉ ntòla'à Jòrosalèm pwe' laŋ.
32 Ŋkum sojà nə lokok gu kɛ̀' mò'fis. Yi to jəŋ bʉ̀ʉ sə̀ mantombì nə ye
sojàa mok wèŋ bə yà'wèŋ tsooŋ lo mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ cu sə. Bʉ̀ʉ sə
ànə ye yi bə sojàa sə, fana wo kà Pol mok ləp fe'lə̀.
33 Ŋkum sojà nə à gə̀ mvwe' sə̀ Pol à ye sə, nə ko nà'. Yi fa ŋàŋ dʉk də
wo tasə Pol nə bə kwaŋ ba. Fana yi fek bʉ̀ʉ sə də, <<Ŋwə̀ ènə ndà lɛ?>>
Nə fek sə̀' də, <<Nà' gʉ̀ bʉpsə yà lɛ?>>
34 Fana bʉ̀ʉ mok sə̀ mʉnə ŋgo bʉ̀ʉ sə wèŋ sə cep furə yusə̀ zok, bòp ma
mòk sə fuŋ yàwo sə̀' yusə̀ zok. Jijipsə̀ à ye fo' vɛ'ɛ wùriŋ. Bum à jip nsàp
nə̀ ŋkum sojà nə kà yusə̀ yà'a nə ye sə pap rì tse'. Ànə ye vɛ'nə, ŋkum
sojà nə dʉk bʉ̀ʉ ye wèŋ də yà'a jəŋ lo Pol mvwe' ŋəŋap ndap mòk nə̀ wo
à ci tes fa sojà wèŋ.
35 Wo à jə kok lògù Pol moòm ghʉ̀k vɛ'ɛ, nə dzeŋ mvwe' mbùhu kùu
sə̀ wo à bom ŋgòkok lòmʉ nda'à anə, fana wo le' bək yi mʉ ŋkambə̀ək,
bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à sə cəp ntʉm nə̀bʉp.
36 Wo à sə ywɛ̀' və̀ màŋkwɛ̀ŋ dʉk də, <<A zə yi, a zə yi!>>

Pol Kəa Njo Ye

37 Mvəsə̀ sojàa sə ànə sə dʉk wo nisə gesə Pol mʉmvwe' ŋəŋap ndap nə,
fana Pol fek ŋkum sojà nə dʉk də aco yi cep yumok bohònà' àlɛ? Ŋkum
sojà nə də, <<Kàmfìrə wù cèp rìgə̀ ncèep lak bʉ̀ʉ Gris.
38 Ye də wù ka ŋwə̀ə Ijìp nə̀ mʉ̀ sə tsəm də wu zeŋ nə yeŋ à? Bʉsə̀ yi
ànə və ghà nəmòk fɛɛŋ, nə ye ndàŋ bə gomè nə̀ fɛn. Yi bək jəŋ lo màkìzaà
ŋgəà bwìŋ ncùhù kwè.>>
39 Pol à dʉk fa yi dʉk də, <<Mʉ ŋwə̀ə Jus. Wo à dzə mʉ mvwe' lak Tasònə̀
mvwe' Sìlisiyà. Lak sə bwìŋ rì yà' pwe'fo'.>> Fana yi lɛŋ ŋkum sojà nə dʉk
də, <<Kwəkwè', fa mʉ-a mandzə̀ mʉ cep-a bohòbʉ̀ʉ yè'sə-è.>>
40 Ŋkum sojà nə à fa yi mandzə̀ də nà'a cep. Pol à lòkok təəŋ mvwe'
yunŋkuu sə̀ wo à bom ŋgòkok lòmʉ nda'à sə, nə sə gʉ bo ye də bwìiŋ
teŋsə cù. Bʉ̀ʉ sə à teŋsə, fana Pol cep bohòwo bə ncèep bʉ̀ʉ Jus wèŋ.

22

1 Pol à yèto dʉk də, <<Bwe tɛ̀' am nə ye tɛ̀' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa mʉ
mvəsə̀ mʉ̀ sə fi'lə ncùu am bohòwèŋ.>>
2 Mvəsə̀ wo à yuk ŋga yi sə cep bohòwo bə ncèep bʉ̀ʉ Jus fana ŋwə̀ nə̀
mò'fis kà mok kwis fe'lə̀. Pol sə cep lo mantombì.
3 Yi sə dʉk də, <<Mʉ yè'e ŋwə̀ə Jus. Wo à dzə mʉ mvwe' lak Tasònə̀
mvwe' nze Sìlisiyà. Mʉ̀ kuk Jòrosalèm fɛn. Gàmaliyà à yə'rə mʉ yi. Wo à
yə'rə fa mʉ lʉ̀ʉk tàcicii avès vɛ'ɛ làaŋ. Mʉ̀ à fa ni' àm ŋgòfàk bohòNwì
sə̀' mvə̀'nə̀ wèŋ sə wèeŋ fɛɛŋ ntinə yè'e a fa ni' awèŋ.

4 Fana mù à yeŋsə bùu sə̀ wo à sə yù mandzə̀ Jisòs ènə ŋgə' sə̀' wùriŋ. Mù à tùksə zə mok sə̀' njo mandzə̀ ènə. Mù à ko nisə mbəmbam bə bə̀ba wèŋ ndapndzəm sə̀' bùu zeŋ.
5 Ŋkum Ŋgàa fa satikà' bə kaŋsurù pwe' rì də yusə̀ mù sə cèp yè'sə zìnə. Mù ànə fek wo, fana wo à còm fa bwe tɛ̀' avès bùu Jus sə̀ wo cu Dàmaskù ŋwàk, nə fa mu. Mù lo mbwa ŋgòkə̀ ko bùu sə̀ wo à sə yù mandzə̀ ènə. Mù à sə lòŋgòkə̀ tsòoŋ wo bə kwaŋ, nə jəŋ və wo Jòrosalèm fɛŋ ŋgòyeŋsə wo ŋgə'.

Pol Tsə̀' Mvə̀'nə̀ Yi À Dzəm Jisòs

6 <<Mvəsə̀ mù à kuəp lòDàmaskù anə, ŋga nùum co maràŋ, mù ye ŋga marɛŋ mòk rɛɛŋ tsə mubu vɛ'ɛ bùəmm. Nà' rɛɛŋ dzooŋ mvwe' sə̀ mù à təəŋ sə pwe'.
7 Mù coho gbu sə nze nə yuk ŋga ŋgì ŋwə̀ nəmòk sə cèep. Ŋgì ŋgə̀ŋgàŋ sə duk də, <Sol, Sol, wù sə fa mu ŋgə' vɛ'nə bùu yà?>
8 Mù fek gesə yàm sə̀' duk də, <A wùu ndà Tà?> Yi cep fəsə fa mu də, <A mùu Jisòs nə̀ mvwe' lak Nazàrɛ nə̀ wù sə yeŋsə yi ŋgə' nə.>
9 Bùu sə̀ vesi wèŋ à ye fo' sə, à yə marɛŋ nə sə̀', nə kà ŋgì ŋwə̀ nə̀ nà' à sə cèp bohòmù nə yuk.
10 Mù fek fe'lə sə̀mok duk də, <Tà, mu gu va?> Fana Tà nə duk fa mu duk də, <Lòkok mutsə̀, nə ni lo mvwe' lak Dàmaskù. Wu kə̀ dzèŋ fo', fana wo nə tsoho fa wu bum pwe' sə̀ Nwì a fùhu nòŋsə də wu gu.>
11 Lis à loho mu njo marɛŋ nə̀ nà' à rɛŋ nə. Bùu sə̀ vesi wèŋ à ye fo' sə wèŋ à dàsə lòmu mu ntòlak Dàmaskù anə mok dàsə.
12 <<Ŋwə̀ nəmòk ànə ye, liŋ yee duk də Ànàniyàs. Yi à sə wəpgè Nwì, nə sə noŋsə lùuk avès bə̀boŋ. Bùu Jus sə̀ mvwe' lak Dàmaskù pwe' à sə jəgə̀ yi co ŋwə̀ nə̀ zìnə wù kà fùk.
13 Yi à və̀ kə̀ tsèŋ mu. Yi təəŋ kok ŋgu ni'ì mù, nə duk fa mu duk də, <Mo tɛ̀' am Sol, ye fe'lə bum sə̀mok.> Yi ànə sə duk wesə vɛ'nə ntèŋ, fana lis am sə muhu. Mù ye bum sə̀mok, nə kuk yi.
14 Yi duk fe'lə fa mu duk də, <Nwì tàcici avès à cokfis wu də ya wu riŋ yusə̀ yà' cu sə və̀ə yi ŋgògùu. Yi cokfis wu sə̀' də ya wu ye ja'a Jisòs, ŋgà fàk ye nə̀ rərɛŋ bə lis, nə yuk ŋgì ye mvəsə̀ yi sə cèep bə cùu ye.
15 Busə̀ a nə ye wù nə̀ ŋgòtsòho fa bwìŋ pwe' yusə̀ wù a yə nə yuk sə kum liŋ ye.
16 Nə yeè nə duk də cu fe'lə yè'sə yà sə̀mok ɛ? Lòkok ya wo baptɛsə wu, nə to liŋ Tà Jisòs, ya Nwìi cuk mak gɛsə bup yo.>

Pol Də Yi Nə Tsòho Fa Bù Lakmvum Nzak Nwì

17 <<Ànə geŋ, mù bwi foho lo yu am Jòrosalèm. Ghà nə̀ mù ànə sə gu pìriyà munə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, fana mù ye yumok co lo vɛ'ɛ.
18 Mù ye ndzə loòanə ŋga Tà Jisòs sə duk fa mu duk də, <Gùu nə tesə lo gɛsə mvwe' lak Jòrosalèm fɛŋ nə nənàk, bùusə bùu sə fɛɛŋ nə kà yusə̀ wu nə tsok fa wo bə liŋ am dzəm.>
19 Mù cep fəsə fa yi yàm sə̀' duk də, <Tà, wo riŋ vɛ'ɛ bə̀boŋni duk də mù à sə lògə̀ munə ndap pìriyàa bùu Jus wèŋ, nə sə ko ləp bùu sə̀ wo dzəm wu.

20 Nə ye sə̀' də ghà nə̀ wo à zə Stefè nə̀ yi à sə tsòho bum sə̀ yi à yə bə liŋ yò, mʉ̀ à ye sə̀' fo'. Mʉ̀ à sə dzəm sə̀' də a bə̀boŋ ŋgòzə yi vɛ'nə. Mʉ̀ à sə kʉ̀k fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə zə yi sə lis bə cə̀ək awo mʉ̀.>
21 Mʉ̀ ànə dʉk wes vɛ'nə, fana Tà nə dʉk mʉ də, <Gèŋ ntèŋ, bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə tumsə lo wu mvwe' sə̀sap, də yi bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ.> >>
22 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə yu'rə gù sə̀' gəe'. Pol ànə cep nə̀ dʉk də yi sə lo bohòbʉ̀ lakmvum, fana bʉ̀ʉ sə wèŋ kɛ' ŋgùŋ nsàp nə̀ co ntu' loho bwìŋ. Wo sə dʉk də, <<Wèeŋ zə gɛsə lo yi fo', wèeŋ zə yi zə, yi ka tse' ŋgòcu ŋwəm.>>
23 Wo à sə torə, nə sə wʉŋsə kɛ' cə̀ək awo mʉtsə̀, nə sə ŋwɛ' sɛsə gesə mfə̀mfə mʉbu nduk.
24 Ŋkum sojà bʉ̀ʉ Rumà wèŋ nə à tsə̀' fa bʉ̀ʉ ye wèŋ də yà'a lok swihi Pol mʉmvwe' ndap nə̀ wo lokgə̀ bwìŋ mbwa nə. Yi à dʉk yà' sə̀' də yà'a ləp nà' bə ŋkwɛ̀s ya nà'a tsok njo nə̀ bwìŋ sə torə nà' lə̀là nə.
25 Wo ànə kiŋ wes yi də ya wo ləp, fana Pol cep yumok bohòŋkwà' ŋwə̀ sojà nə̀ yi tə fo' nə. Yi à fek nà' dʉk də, <<Lʉ̀k sə dʉk də aco wu ləp ŋwə̀ nə̀ yi mègù yəyərə̀ co mo lak Rumà ŋga wo ka nzak ye də yi gbʉ̀ nzak àlɛ ntòsak à?>>
26 Ŋkwà' ŋwə̀ nə à yuk vɛ'nə, fana yi bwi foho lo bohòŋkum sojà nə. Ǎ kə̀ dzèeŋ, yi fek nà' dʉk də, <<Wù sə də wu gʉ yè'e yà? Ŋwə̀ ènə yi ŋwə̀ə Rumà.>>
27 Fana ŋkum sojà nə lo bohòPol, nə fek nà' də, <<Tsok fa mʉ-a zìnə yo, wu ŋwə̀ə Rumà à?>> Pol dzəm də, <<Ŋ.>>
28 Ŋkum sojà nə dʉk fa Pol də, <<Mʉ yè'e sə̀' mòk. Mʉ̀ à làk mbàm wùriŋ ŋkuŋ nə ye mòk.>> Pol dʉk fa nà' də yi ye mòk bʉ̀ʉsə̀ wo à dzə yi, yi ye mo lak fo'.
29 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yè ŋgòfehe Pol bum səmok ànə yuk vɛ'nə ntèŋ, wo bwi foho lo maŋkwèŋ nyaap. Wʉə à ko ŋkum sojà nə mvəsə̀ yi à tsòoŋ nà' bə kwaŋ ŋga nà' mègù sə̀' yəyərə̀ bə mo lak Rumà.

Pol Tə Mʉ Kaŋsurù Bʉ̀ʉ Jus Wèŋ

30 Ŋkum sojà nə à sə dzəm tsə malì də yi riŋ tsoŋ njo nə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ anə sə bɛŋ Pol bʉ̀ʉ zeŋ nə ŋkuŋ. Fana tsok à rɛŋ, yi fweŋ fis fa Pol kwaŋ sə. Yi to benə ŋgàa fa satikà' sə̀ ghaŋ wèŋ bə ŋgàa sak kaŋsurù pwe' mvwe' mò'fis. Ànə geŋ, yi fis tes Pol kù mantombìi yà'wèŋ.

23

1 Pol sə kʉk tse' bʉ̀ʉ sə̀ mʉ kaŋsurù sə bə lis, nə cep fa yà'wèŋ yumok. Yi à dʉk də, <<Bwema am wèŋ, mʉ̀ ka məmərə̀ sə ntʉʉ̀ mʉ̀ bə ncu àm mantombìi Nwì tse' lok, kə dzeŋ nə̀ mʉ̀ tə ŋga'a nè'e.>>
2 Yi ànə cep vɛ'nə, fana ŋkum ŋgàa fa satikà' nə̀ liŋ yee Ànàniyàs à dʉk fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à təəŋ kok ŋgʉ ni'ì Pol nə də yà'a sam gesə fa nà' bo mʉ cùhù.
3 Pol dʉk fa nà' dʉk də, <<Nwìi nə ləp li wu, wù fop co mbàndap nə̀ wo yok basə nà' bə bwèŋ wà. Wù cu yà'sə co ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋgòsak mʉ mvəsə̀ lʉ̀k sə dʉk, fana wù sə gʉ bʉpsə fe'lə lʉʉk sə sə̀' wù. Wù sə gʉ̀ bʉpsə yà' bə mandzə̀ nə̀ wù fa ŋàŋ də wo ləp mʉ.>>
4 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à təə kok ŋgʉ ni'ì Pol sə fek yi dʉk də, <<Wù sə yàk ŋkum ŋgàa fa satikà' nə̀ yi ŋwə̀ə Nwì à?>>

5 Pol duk fa yà'wèŋ duk də, <<Bwema am wèŋ na, mù anə ka riŋ də yi
ŋkum ŋgàa fa satikà' yi riŋ. Ŋwàk Nwì sə cep sə' duk də, kà də ŋwèe to
liŋ ŋwə nə yi tse' bwiŋ yi bup duk.>>
6 Pol à yə də bùu mok mu kaŋsurù anə à ye bùu Faràsi, mok bùu Sadùsi
fana yi fuŋ fis də, <<Bwema am wèŋ, mu yè'e ŋwàə Faràsi, nə ye sə' mo
ŋwàə Faràsi. Mù cu yè' munə dzə' nzak də bùusə mù tsə' də bwìiŋ nə
lòkok mvwe' kpu səmok.>>
7 Yi ànə cep wes vɛ'nə ntèŋ, fana bùu Sadusì bə bùu Faràsi sə wèŋ yeto
ŋkùàm, kwe' awo nə à gà'a mok ba.
8 Ànə ye vɛ'nə bùusə bùu Sadusì wèŋ à sə duk yàwo duk də ŋwèe nə kà
mvwe' kpu lòkok yuk. Wo sə duk mok sə' də, masinjàa Nwì, nə ye bùu sə
wo mègù yàwo yòŋsə ka yeŋ. Bùu Faràsi wèŋ à ye yàwo bòp bù nə wo à
dzəm də bum sə tɛ' yè'sə lòoŋfo' yo.
9 Cùu sə wo à sə gham fo' sə à yam ghaha lòmantombì. Ŋgàa yə'rə bwiŋ
lùuk mok à lòkok, nə cep vɛ'ɛ guguŋ. Wo à duk də, <<Vès ka fɛ̀ŋ nə ŋwə
ènə gùu ye. Kàmòk yòŋsə nəmòk kè masinjà Nwì-è', a tsə' yi yumok laŋ
zìnə.>> Ŋgàa yə'rə bwìŋ lùk sə wo à cèp yè'sə à ye yàwo ma bòp nə bùu
Faràsi wèŋ.
10 Ŋkùàm nə à kə curə vɛ'ɛ wuk. Ŋkum sojà nə wəp duk də aco yà' ŋwɛ'
ci'lə Pol bə bo, fana yi duk fa sojàa ye wèŋ də yà'a tsoŋ geŋ ca mvwe' sə
bùu sə tə sə, nə ko lo Pol kə lok swihi mvwe' ŋəŋap ndap sojà wèŋ nə.
11 À ye nòoŋ nùmbu ànə nə ndzəmə fana Tà Jisòs à kə təəŋ kok ŋgu
ni'ì Pol, nə duk fa nà' duk də, <<Ko ntum. Mvəsə wù a tsə' fa bwiŋ liŋ am
Jòrosalèm fɛɛŋ, wu nə kə tsok tsoŋ fa bùu sə mvwe' lak Rumà sə' mumvək
ànə.>>

Wo Làp Mandzə ŊgòZə Pol

12 Tsok à rɛŋ, fana bùu Jus mok wèŋ kə be'lə, nə swi' cù mpaaŋ. Wo à
kɛ̀ŋ duk də wo nə kà yumok kə cùhu wo gesə tse'ŋga wo zə Pol.
13 Wo à ye co bwìŋ hum kwè sə wo à swi' cù mvwe' mò'fis sə.
14 Ànə geŋ, wo lo, nə kə ye ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə bù ŋkwàha bwiŋ
wèŋ. Wo tsok fa yà'wèŋ duk də, <<Vès kɛ̀ŋ vɛ'ɛ nə zìnə mvwe' mò'fis də
vèes nə kà yumok kə cùhu gèsə lok tè vès zə Pol.
15 Yusə ŋga'a duk də wèŋ kaŋsurù wèeŋ tirə gesə fa lo ŋkum sojà bùu
Rumà wèŋ də yi jəŋ tsoŋ və Pol. Tsòk basə fa yi də wèŋ dzəm ŋgòyuk
yamsə boŋsə yumok mu cùhu Pol anə. Vèes nə fuhu yàvès ŋgòzə yi ŋga
yi ka fɛɛŋ ntòkə dzeŋ.>>
16 Mo njɛ'ɛ Pol mòk nə ŋwèmbam à yuk bum sə wo à sə duk də wo gu
sə. Yi lo, nə kə ni mumvwe' ndap nə wo lok tes Pol mbwa nə, nə tsok fa
nà'.
17 Pol ànə yuk vɛ'nə, yi to ŋkwà' ŋwə sojà nəmòk, nə duk nà' də, <<Jəŋ
muwà'ŋwə nè'e, nə jə lo fa yi bohòŋkum sojà. Yi tse' yusəmok sə yi nə
tsok fa nà'.>>
18 Ŋkwà' ŋwə sojà nə ànə jə lo nà' bohòŋkum sojà nə. Ŋkwà' ŋwə sojà
nə duk fa ŋkum sojà nə duk də, <<Ŋgà ndapndzəm nə liŋ yee Pol nà'a
duk mu yi də mu jəŋ və fa wu muwà'ŋwə nè'e. Yi də nà' tse' yusəmok
ŋgòtsə' fa wu.>>
19 Ŋkum sojà nə ko jəŋ muwà'ŋwə nə bə bo, bə nà' sooŋ təəŋ lo mok
wo ba-nə-ba. Yi fek nà' də, <<Yusə wù də wu tsok fa mu sə yà?>>

20 Fana yi tsok nà' də, <<Bʉ̀ʉ Jus sə̀ ghaŋ wèŋ kì cù də a ye zòŋ wo dʉk wu də wu jəŋ və Pol mʉ kaŋsurù. Wo də kaŋsurù nə dzəm ŋgòyuk yamsə bum mok bə liŋ Pol nə.
21 A gə̀ə wù kà dzəm, bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo nə sə nooŋ swihi ŋgòsòyi wo cà bwìŋ hum kwè. Bʉ̀ʉ yè'sə kɛ̀ŋ dʉk də wo nə kà yumok kə̀ cùhu wo gesə lok tè tse'ŋga wo zə Pol. Wo sə tək mègù mok yusə̀ wu nə cep bʉ̀ʉsə̀ wo fʉ̀hʉ cu gu yàwo ŋga'a vɛ'nə.>>
22 Ŋkum sojà nə à dʉk fa mʉwà'ŋwè nə də nà'a lo, nə dʉk də nà'a kà ŋwè nəmòk də nà'a kə̀ tsə̀' fa yi yu yè'sə laŋ tsə̀' fa swì.

Wo Jə LòPol Mvwe' Lak Sìsàriyà

23 Ânə geŋ ŋkum sojà nə to ŋgàa fàak ye bwìŋ ba. Yi dʉk fa yà'wèŋ dʉk də, <<Wèeŋ lo kə jəŋ sojà ŋkʉ̀ ba ya wenə wèeŋ fʉhʉ ŋgòlòmvwe' nzeŋgòŋ Sìsariyà. Wèeŋ jəŋ sojàa sə̀ ŋgàa nàambà'rə̀ hum sàmba bə sə̀ ŋgàa kòŋ ŋkʉ̀ ba sə̀'. Wèeŋ fʉhʉ də wèeŋ nə lo nooŋ ntinə ndzəmə̀. Wèeŋ nə ye'e co ghà nə̀ bwìŋ sə nòoŋ tsə nze vɛ'ɛ.
24 Làp fa Pol nàambà'rə̀ə mok, ya wèeŋ jəŋ lo yi gəe' kə fa bohòGovənòFelìs.>>
25 Ŋkum sojà nə à còm ŋwàk mòk mʉ mvə̀k nè'e də,
26 <<Sə còm mʉ̀ nə̀ liŋ am Kladiyòs Lìsiyàs. Mʉ̀ sə còm fa govənòFelìs. Tà mayumòk, mʉ̀ cèpsə wu bə̀boŋ.
27 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ a ko ŋgà' nè'e, nə də wo zə nà'. Ves sojàa am wèŋ lo, nə kə ko yi də wo kà yi zə, ŋga mʉ̀ yuk dʉk də yi ŋwə̀ə Rumà.
28 Mʉ̀ a dzəm ŋgòkə̀ rì tse' yusə̀ yi a gʉ̀ ŋkuŋ yà' yaaŋ wo, fana mʉ̀ jə lo yi sə kaŋsurù àwo.
29 Mʉ̀ lap ca, nə ye dʉk də yi ka yumok sə̀ co wo zə yi kè wo nisə yi ndapndzəm bʉ̀ʉ zeŋ gʉ. Yusə̀ wo a dʉk də yi a gʉ̀ʉ sə, a bum mok sə̀ bə ma nə̀ lʉ̀ʉk awo.
30 Mʉ̀ ànə yuk də bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ sə làp mandzə̀ də wo zə yi, fana mʉ̀ də yi lo kə ye wu. Mʉ̀ a tsə̀' fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə làp yi bə nzak sə dʉk də wo kə cep yusə̀ yà' sə yaaŋ wo bohònà' sə mantombìi wù.>>
31 Sojàa sə à gʉ̀ gù sə̀' mvəsə̀ ŋkum àwo dʉk wo sə. Wo à jə lònòoŋ Pol nùmbu ànə haŋ mvwe' lak səmok sə̀ wo to fo' də Ântipatrì.
32 Tsok à rɛŋ, sojàa sə̀ wo à sə gì yàwo sə kùhu sə foho və. Wo me'rə ŋgàa nàambà'rə̀ sə ŋgòlòmalì bə Pol nə wèŋ.
33 Wo à jə lòyi mvwe' nzeŋgòŋ Sìsàriyà anə, nə fa ŋwàk nə bohògovənòFelìs nə. Wo fa Pol mok sə̀' ndzə bohòyi.
34 GovənòFelìs à ta ŋwàk nə, nə fek Pol lak nà'. Fana Pol tsok yi də a mvwe' nzeŋgòŋ Sìlisiyà.
35 Yi dʉk fa Pol nə dʉk də, <<Mʉ nə yuk nzak yònə ghà nə̀ ŋgàa nzak yo sə wèŋ kə̀ dzèeŋ.>> Fana yi fa ŋàŋ dʉk də wo jəŋ lo Pol mvwe' nto' Herò, nə sə kʉk nà' kʉ̀'ʉ.

24

Yusə̀ Wo À Tsə̀' Mantombìi GovənòFelìs Bə Tu Pol

1 À cà nùumbu tàŋ, fana Ânàniyàs ŋkum ŋgàa fa satikà' nə bə ŋkwàha bʉ̀ʉ mok wèŋ lo mvwe' lak Sìsàriyà anə. Ŋgà sa'nzak mòk nə̀ liŋ yee

Tətalòà lòsə' bə yà'wèŋ. Wo à kə̀ dzèŋ bohòFelìs, nə tsok yusə̀ yà' sə yaaŋ wo bohòPol sə.
2 Ghà nə̀ wo ànə jə və Pol, fana Tətalòsə tsoho yusə̀ də Pol a gʉ̀ bʉpsə sə mʉmvək nè'e vɛ'ɛ. Yi də, <<Mbè, fifi nə̀ vès tse' nà' səsap nè'e, a bʉ̀ʉsə̀ wù a kotse' ves bə ŋkərə. Bum sə kupsə mvwe' lak yè'e wùriŋ ŋgògʉ̀ də lak sə boŋ.
3 Ghà nə̀ fòlòoŋ vèes dzəmgə̀ nsàp ènə wùriŋ, nə sə kwasə wu vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k.
4 Mʉ̀ ka dzəm də mʉ casə wes wu mvək yòdzəm, fana yu'rə fa-a ves mʉncèp nə̀ vès tse' ŋgòtsə' wu nə fʉ̀ə̀.
5 Vès a yə də ŋgà' nè'e nsàp bəbʉp ŋwə̀ nəmòk vɛ'ɛ nə̀ co ŋwè kà cèp. Mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Jus cu sənə nzeŋgònè'e pwe', yi kə̀ dzèŋ fo', yi gʉ ya yà'wèeŋ yeto ŋgòkʉ̀əm. A sə̀' yi nə̀ yi ŋwə̀ nə̀ mantombì bə kwe' bʉ̀ʉ Nazàrin wèŋ.
6 Yi a làp mandzə̀ də yi gʉ bʉpsə ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə, fana vès ko yi. (Vès a dʉk də vèes nə sak yi mvəsə̀ lʉ̀ʉk avès sə dʉk.
7 Megu dʉk də ŋkum sojà Lìsiyàs à və̀ vɛ'ɛ, nə kə fep fis lo nà' bohòvès anə bə ŋàŋ.
8 Lìsiyàs nə dʉk fe'lə sə̀' dʉk də ŋwə̀ nə̀ yumok sə yaaŋ nà' bə ŋgà' ènə pwe' àlɛ, nà'a və kə ye wu.) A ye-a ŋga wù fek-a ŋgà' ènə, wu nə yuk yòsə̀' bə ntu'u yo də yusə̀ vès sə cèp yà' bə liŋ ye yè'sə zìnə.>>
9 Yi ànə dʉk vɛ'nə, bʉ̀ʉ Jus sə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis də yusə̀ nà' cèp sə zìnə.

Pol Sə Fi'lə Ncù BohòFelìs

10 Ànə geŋ GovənòFelìs nə niŋ fa Pol bə bo də nà'a cep. Pol sə cep də, <<Mʉ̀ rì tse' dʉk də wu a sak lak yè'e lùumŋgòŋ ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Mʉ̀ kwa wùriŋ ŋgòkə̀ fi'lə ncùu am kə̀ mantombìi wù.
11 Ŋgòcèp yusə̀ wu fe'rə-a wù ye zìnə nə də, ka nùumbu hum-ncòp-ba casə mvək nə̀ mʉ̀ à kok lòmʉ Jòrosalèm ŋgòkə̀ kùksə Nwì mbwa.
12 Bʉ̀ʉ Jus sə à ka mʉ ŋga mʉ̀ sə fi'dʉk ves ŋwə̀ nəmòk mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə ye yuk. Ka sə̀' də wo à yə mʉ ŋga mʉ̀ sə yaŋsə bwìŋ ntʉm mʉ ndap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀' yeŋ. Mʉ̀ a ka vɛ'nə mʉmvwe' nəmòk mʉ ntòlak anə sə̀' gʉ lok.
13 Yusə̀ co wo niŋ fa wu də bum sə̀ wo tsə̀' wu bə liŋ am fɛɛŋ sə zìnə, sə̀' bʉ̀ə̀.
14 Ncèp nə̀ mʉ nə kà nà' bɛ̀ŋ də, mʉ yùgə̀ yàm mandzə̀ mòk nə̀ wo sə dʉk də nà'a mvwès nà'nə, nə sə kuksə Nwì tàcicii avès bə zeŋ. Bum sə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì bə ŋwàak ŋgàa tsòhòbum Nwì pwe', mʉ dzəmgə̀ yà' də yà'a zìnə.
15 Yusə̀ mʉ̀ sə naàŋ tu bə zeŋ ma nə̀ Nwì, mègù sə̀' mvəsə̀ bʉ̀ʉ yè'e wèŋ sə naaŋ tu. Naàŋtu nə dʉk də, ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀ bəboŋ bə nə̀ yi gʉ̀gə̀ bʉp pwe' nə̀ kə̀ lòkok mvwe' kpʉ səmok.
16 Fana nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə jihi nzòŋ ŋgògʉ̀ də ntʉm àam ye rərɛŋ mantombìi Nwì nə ye mantombìi bwìŋ.
17 <<Yu səmook yè' də, à cà ŋkàhaŋgòŋ wùriŋ ŋga mʉ̀ ka mvwe' lak Jòrosalèm kə dzeŋ yuk. Mʉ̀ a lòmbwa ŋgòfa lòbʉ̀ ŋgàa jìŋ wèŋ mok mbàm, nə ye ŋgòfa satikà' njàm sə̀'.

18 Yà'a yusə̀ mʉ̀ ànə sə gʉ ŋkuŋ wo kə tseŋ mʉ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə sə. Ànə ye ghà nə̀ mʉ̀ ànə gʉ wes bum sə̀ ŋgògʉ̀ yà' ya wu ye mʉ lisə̀ Nwì rərɛŋ. Mʉ̀ à ka fo' ves bwìŋ co cù tesə sə̀' yeŋ.
19 À ye mègù fo' bʉ̀ʉ Jus mok sə̀ wo à tesə mvwe' nzeŋgòƐsiyà. Ànə ye-a dʉk də wo tse' yumok sə̀ yà' sə yaaŋ wo bohòmʉ̀, də wo və̀ wo ŋgòkə̀ tsə̀' fa wu.
20 Bʉ̀ʉ yè'e tsok-a nsàp bʉp nə̀ kaŋsurù a dʉk də mʉ̀ a gʉ̀ ghà nə̀ mʉ̀ à sə fì'lə ncù am mbwa nə-è.
21 Ka casə ncèp nə̀ mò'fis nə̀ mʉ̀ a dʉk fis dʉk də, <Wèŋ sə sak mʉ yè'e də bʉ̀usə̀ mʉ̀ a cèp də bwìiŋ nə̀ lòkok mvwe' kpʉ sèmok.> >>
22 GovənòFelìs à ye ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ànə rɛɛŋ bə nzak mandzə̀ Jisòs làaŋ, fana yi dʉk də yi lok nzak nə laŋ. <<Ghà nə̀ ŋkum sojà Lìsiyàs kə̀ dzèŋ ŋkuŋ, fana mʉ̀ tsok weŋ ŋwə̀ nə̀ yi gbʉ̀ nzak bə nə̀ yi ka gbʉ.>>
23 Yi dʉk fa ŋgà fàk nə̀ yi kʉ̀kgə̀ Pol də nà'a sə kʉk Pol nə kʉ̀'ʉ. Nə dʉk fa nà' sə̀' də, nà'a kà Pol cʉ̀k cʉ̀k sə kotse'. Ŋge' ye wèeŋ dzəm-a ŋgòtɛsə yi bə yumok sə̀ yi dzəm yà', fana nà' me'rə wo ntɛ̀ŋ.
24 Nùumbu mok ànə ca, fana Felìs nə və bə ŋgwe ye Dròsilà. Ŋgwe ye nə à ye ŋwà Jus. Yi à dʉk də wo jəŋ və Pol. Wo ànə jəŋ və nà', fana yi sə yu'rə mvəsə̀ Pol nə sə tsòho mvəsə̀ ŋgòtse' dzədzəm bohòJisòs Krɛst cu.
25 Nà' à sə cèp mvəsə̀ ŋgòye ŋwə̀ nə̀ bəboŋ, ŋgòkotse' ni' yònə ye bə nùmbu nə̀ Nwìi nə̀ kə̀ sak bwìŋ. Fana wʉə ko yi. Yi dʉk fa Pol nə dʉk də aco nà' lo ntɛ̀ŋ. Yi dʉk nà' də yi nə to fe'lə nà' sə̀mok ghà nə̀ yi tse' mvə̀k.
26 Yi ànə sə tsərə sə̀' də kàmòk Pool nə fa yi mbàam mok àlɛ'. Nà'a njo nə̀ yi à sə toho nà' ghà yà lòoŋ, nə sə taaŋ bə nà' sə.
27 Ànə ca lùumŋgòŋ ba, fana ŋwə̀ nəmòk nə̀ liŋ yee Posòs Fetòs kok dzə̀' govənòFelìs nə mok yi. Felìs ànə sə dzəm də bʉ̀ʉ Jus wèeŋ kwa bohòyi fana, yi me'rə noŋsə Pol nə mʉ ndapndzəmə̀.

25

Pol Də Wo Kə Sak Nzak Ye Mvwe' Lak Rumà

1 Ànə ca gu nùumbu tɛ' mvəsə̀ govənòFetòs à kə̀ cu mvwe' nze nə, fana yi ye'e Sìsàriyà, nə lo mʉ Jòrosalèm.
2 À kə̀ dzèŋ fo', ŋkum ŋgàa fa satikà' bə bʉ̀ʉ Jus sə̀ mantombì wèŋ kə tsoho bum sə̀ yà' sə yaaŋ wo bohòPol. Wo lɛŋ ŋkum Fetòs,
3 də nà'a gʉ wo bəboŋ bə ŋgòtum vèsə Pol Jòrosalèm. Wo à dʉk vɛ'nə bʉ̀usə̀ wo a kì cù ŋgòzə nà' mandzə̀.
4 Fetòs nə də, <<Pol cu ŋgà ndapndzəm mvwe' lak Sìsàriyà. Mvə̀k momjo, mʉ nə sə bwi lo fo'.
5 A ye-a də yi a gʉ̀ bʉpsə yumok, wèeŋ dʉk bʉ̀ʉ awèŋ sə̀ mantombì də vesiwèeŋ lo Sìsàriyà anə, ya wo kə cep yusə̀ yà' sə yaaŋ wo bə ŋgà' ànə.>>
6 Fetòs à cu fe'lə bə yà'wèŋ co nùumbu fwame' kè hum àlɛ' ŋkuŋ nə yè'e tsooŋ lo yuye sə Sìsàriyà. Tsok ànə rɛŋ, fana yi kə ni cum mʉmvwe' ndap nə̀ yi sakgə̀ nzak mbwa nə, nə fa ŋàŋ dʉk də wo jəŋ nisə və Pol mbwa sə̀'.
7 Mvə̀k nə̀ Pol ànə kə dzeŋ, fana bʉ̀ʉ Jus mok wèŋ sə̀ wo à və̀ Jòrosalèm lokok təəŋ dzooŋ yi ghʉ̀r. Wo ye ŋgòcèp bum səmok ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ yà' gʉ

wù kà fùk, də Pol a gù yà' yi. Yusəmok sə co yà' niŋ tsok də bum sə wo cèp sə zìnə kà sə' ye.
8 Pol fi'lə ncùu ye fo' sə' mvèsə. Yi duk də, <<Mù ka yàm-e yumok bə lùuk bùu Jus gu bupsə. Mù ka yumok bə ndap Nwì nə ghaŋ nə sə' bupsə, nə kà yumok sə ŋkum bùu Rumà ka dzəm sə' gù.>>
9 Fetòs fek Pol nə duk də, <<Wu nə dzəm ŋgòkə̀ lòJòrosalèm ya mu kə sak wu bə bum sə wo cèp yè'sə fo' à?>> Yi à fek nà' vɛ'nə də ya bùu Jus wèeŋ kwa bohòyi anə.
10 Pol cep fəsə fa nà' duk də, <<Mù tə yàm ma dzə' nzak ŋkum bùu Rumà wèŋ. Mù dzəm yàm də wo sak nzak àm fɛn. Mù a ka bùu Jus wèŋ yumok sə co ntum yaaŋ wo gu. Wù bə tu yòwù riŋ yo sə' vɛ'nə bəboŋni.
11 A ye-a də mu a fɛ̀ŋ lùk, nə gu bupsə yumok sə wo tse' ŋgòzə mu, fana mù sə kà yè'sə mandzə̀ də mu caŋ ya wo kà mu zə làp. A ye-a də zìnə ka sənə bum sə wo sə cèp bə liŋ am yè'sə yeŋ, fana mandzə̀ nè co ŋwè jəŋ mu, nə fa wo ye bùə̀. Mù dzəm də nzak àm nə lo mantombì bohòŋkum bùu Rumà wèŋ.>>
12 Ànə geŋ, Fetòs lam və to ntòbə bùu ye sə wo tipsəgə̀ yi, fana yi foho və, nə kə duk fa Pol nə duk də, <<Wù də nzak yòo lo mantombì bohòŋkum bùu Rumà wèŋ. Mù dzəm fa wu sə' laŋ. Wu nə lo bohòyi anə.>>

FestòJə Və Nzak Pol BohòIŋkum Àgripà

13 Ntɛŋ mòk à cà, fana ŋkum Àgripà bə njɛ̀' ye nə̀ liŋ yee Benìs à lòŋgòkə̀ cèpsə govənòFetòs. Wo à kə̀ cèpsə nà' mvwe' lak Sìsàriyà.
14 Wo à cu fo' munə nùumbu səmok. Fetòs tsoho fa ŋkum Àgripà nə nzak nə̀ Pol nə. Yi tsoho fa nà' duk də, <<Ŋwə̀ nəmòok fɛɛŋ nə̀ govənòFelìs à nisə nòŋsə lònà' ndapndzəm.
15 Mù ànə lo Jòrosalèm, fana ŋgàa fa satikà' sə ghaŋ bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ tsoho fa mu bum sə wo də yi à gù bupsə. Wo duk mu də mu duk də nà' gbù nzak laŋ.
16 Mù tsok fa wo də, bùu Rumà wèeŋ yəgə̀ yàwo də ŋga wo jə və-a ŋwè bə nzak, fana yi sak tsoŋ bə ŋwə̀ nə̀ nà' jə və̀ yi nə si bə si ŋkuŋ. Ya yi cep fis yusə̀ sə vəə yi ye sə̀'. Mù tsok wo də ka mandzə̀ bùu Rumà wèŋ ŋgòduk də ŋwèe bup ŋga wo ka yè'sə ntògu yeŋ.
17 Wo ànə və fɛnə mù gu yàm sə̀' nənàk. Busə̀ tsok à rɛŋ ntɛ̀ŋ, mù kə cum mvwe' dzə̀' nə̀ mu sakgə̀ nzak mbwa, nə də wo jəŋ nisə və yi.
18 Bùu sə wo à jə və̀ yi sə wèŋ lokok təəŋ mutsə̀ wùrr, nə sə ye ŋgòcèep. Mù sə duk yàm də wo nə tsok nsàp yumòk nə̀ yi a gù bupsə nə̀ nà' gu wùriŋ. Fana wo kà nsàp yumòk nə̀ yi a gù bupsə sə̀' tsə̀'.
19 Bwe bum sə wo à cèp sə à ye kɛ'cà bwe mfi' mok bə mandzə̀ nə̀ wo yùgə̀ Nwì awo wàwawà. Wo sə cep nə sə to liŋ ŋwə̀ nəmòk də Jisòs nə̀ yi à kpu lòlaŋ. Pol sə duk ye də nà' cu fe'lə ŋwəm səmok.
20 Bum yè'sə jipsə tes mu, mù kà rɛɛŋ lok. Fana mù fek Pol nə də yi dzəm də yi lo Jòrosalèm ya wo kə sak bum yè'sə fo' àlɛ?
21 Pol duk ye də yi dzəm də nzak ye nə lo mantombì. Yi də ŋkum bùu Rumà nə kə sak tiŋ nzak ye nə nà'. Fana mù də wo sə kuk yi co ŋgà ndapndzəm tè mù kə tumsə fa lo yi bohòŋkum bùu Rumà nə.>>
22 Ŋkum Àgripà nə duk fa Fetòs də, yi dzəm ŋgòkə̀ yuk yusə̀ ŋwə̀ ànə sə cèp sə bə ntu'u ye sə̀'. Fetòs də, <<Wu nə yuk yi zòŋ.>>

23 Tsok ànə rɛŋ ŋkum Agripà bə Benìs və kə ni kok bə fòvɛ'ɛ wùriŋ. Wo
à və bə ŋkum sojà, nə ye bə bʉ̀ʉ sə ghaŋ sə wo fis tu mvwe' ntʉm lak ànə
wèŋ. Fetòs də wo jəŋ nisə kok və Pol mʉ nda'à.
24 Fetòs cep də, <<Ŋkum Agripà nə ye ndàaŋwè pwe' nə yi cu fɛɛŋ,
vesiwèeŋ yu'rə. Ŋwà nə wèŋ sə yə yi nè'e bʉ̀ʉ Jus pwe' wa dʉk ye, bʉ̀ʉ
Jus sə fɛɛŋ bə sə wo cu Jòrosalèm sə'. Wo pwe' sə warə vəə də nè'e ka
ŋwə nə co wo me'rə yi cum ŋwəm yeŋ.
25 Mʉ̀ kʉk ja'a sə tsətsə'rə anə, nə kà yusəmok sə yi gʉ̀ sə co wo zə yi
bʉ̀ʉ zeŋ yə. Yi a dʉk də nzak ye lo mantombì bohòŋkum bʉ̀ʉ Rumà. Mʉ̀
də yi geŋ sə' ntɛ̀ŋ.
26 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ ka yusəmok vɛ'ɛ pap co mʉ̀ com fa gesə lo ŋkum
bʉ̀ʉ Rumà bə liŋ ŋwə nè'e tse'. Nà'a njo nə mʉ̀ jə və yi mantombìi wèŋ
nə ye lɛ mantombìi ŋkum Agripà də yi cep bə cùu ye. Ya wèeŋ kʉk ja'a
wes nzak nə, kàmòk mʉ̀ tse' yumok sə mʉ com.
27 Bʉsə anə sə yəəŋ co mʉ ləm ŋgòtumsə lòŋgà ndapndzəm ŋga mʉ̀ ka
yusə co mʉ̀ tsok də yi gʉ̀ bʉpsə sə jəja kwaraŋgaŋ riŋ na.>>

26

Pol Fì'lə Ncù
BohòIJkum Agripà

1 Fana Agripà dʉk fa Pol də nà'a cep yusə nà' tse' ŋgòcèep. Pol sə niiŋ
bo, nə sə fi'lə ncù də,
2 <<Mbè ŋkum Agripà, a bohòmʉ̀ ntinə yè'sə rɛŋsi ŋgòkə təəŋ
mantombìi wù ŋgòfi'lə ncùu am bə bum sə bʉ̀ʉ Jus wèŋ də mʉ̀ gʉ̀ yè'sə
pwe'fo'.
3 Yè'sə zìnə bə nə zìnə bʉ̀ʉsə wù rì tse' mvəsə bʉ̀ʉ Jus wèŋ cu, nə riŋ
bum sə wo kà bə zeŋ cù mò'fis yegə bəboŋni. Fana mʉ̀ sə lɛŋ wu də wu
yu'rə fa mʉ yusə mʉ̀ tse' ŋgòcèp sə fʉ̀ə̀.
4 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ pwe' riŋ tse' mvəsə mʉ̀ à sə cu ŋga mʉ̀ cu ntòmʉwà'ŋwè.
Mvəsə à yèto, wo riŋ tse' mvə'nə mʉ̀ à kùk la'à mʉ̀, nə ye Jòrosalèm sə'.
5 Wo riŋ tse' mʉ bəboŋni, a ye-a də wo dzəm ŋgòcèp fis zìnə nə na. Mʉ̀
ànə ye mòk mʉŋgorə bʉ̀ʉ Faràsi wèŋ sə wo sə dʉk də wo nòŋsəgə lʉ̀ʉk
avès nə ghak ndàaŋwè pwe'.
6 Mʉ̀ cu yè' bə nzak bʉ̀ʉsə də mʉ̀ sə naaŋ tu am də Nwìi nə gʉ̀ yusə yi
à kàk fa bohòtàcici avès wèŋ sə.
7 Gù sə' kəka' nə mò'fis ènə nə bòop bʉ̀ʉ avès sə hum-ncòp-ba pwe' sə
naaŋ tu də wo nə kə tse'. Wo tsərəgə vɛ'nə mvə'nə wo kùksəgə Nwì nùm
bə ndzəm. Mbè, bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə də wo kə'ə mʉ yè'e bʉ̀ʉ tsətsərə ènə.
8 Mʉ fek tsoŋ na weŋ bʉ̀ʉ Jus nè'e ŋkuŋ-è. Yà'a bohòwèŋ gʉguŋ bʉ̀ʉ yà,
ŋgòdzəm də aco Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpʉ è?
9 Mʉ̀ bə tu am à sə tsərəgə də mʉ gʉ bʉpsə liŋ Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ
ènə bə nsàp mandzə nə co mʉ̀ rì ŋgògʉ̀ to pwe'.
10 Yà'a yusə mʉ̀ à gʉ̀ mvwe' lak Jòrosalèm. Mʉ̀ à lòbohòŋkum ŋgàa
fa satikà' wèŋ, wo com ŋwàk ŋgòfa mʉ ŋàŋ də mʉ nisə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ
ndapndzəm wùriŋ. Wo à sə zə mok wèŋ, mʉ̀ yàm sə', mʉ̀ sə dzəm də a
vɛ'nə bəboŋ.
11 A kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə mʉ̀ à gʉ̀ wo ŋgə' mʉmvwe' ndap pìriyàa bʉ̀ʉ Jus
wèŋ. Mʉ̀ lap mandzə nə co mʉ̀ gʉ wo ya wo dʉk də wo kà Jisòs mok dzəm

fe'lə. Mʉ̀ à sə jamsəgè wo vɛ'ɛ nsàp nə mʉ̀ ye'e nə lo mvwe' lak sə̀ zok ŋgòyeŋsə wo ŋgə' fo'.

Pol Sə Tsòho Mvəsə̀
Yi À Bʉ̀ʉŋ Ŋgà Yù LòJisòs

12 <<Nà'a sə̀' njo nə mʉ̀ à ye'e lo mvwe' lak Dàmaskù bə ŋwàk nə də mʉ̀ tse' ŋàaŋ sə̀ ànə fa mʉ yà' ŋgàa fa satikà'a' sə̀ ghaŋ wèŋ.
13 Mbè, mʉ̀ ànə kə dzeŋ mandzə ŋga nùum maràŋ sak sak, mʉ̀ ye nsàp marɛŋ mòk nə nà' à tsə mʉbu, nà' rɛɛŋ dzooŋ mʉ. Nà' rɛŋ vɛ'ɛ nə casə nùm, nə rɛɛŋ dzooŋ bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ à sə gìi sə sə̀'.
14 Vès pwe'fo' coho gbʉ sə nze. Fana mʉ̀ yuk ŋga ŋgì ŋwə nəmòk sə to də, <Sol, Sol, wù sə fa mʉ ŋgə' bʉ̀ʉ yà? Wù sə yaŋsə mègù yà'sə ni' yòco mbòŋ nə yi sə tɛ'lə tʉ nə wo tsòoŋ yi fo'.> Ŋgì ŋwə ènə à sə cèp bə ncèep lak bʉ̀ʉ Jus wèŋ.
15 Mʉ̀ fek də, <A wùu ndà, Tà?> Yi də, <A mʉ̀ʉ Jisòs. Wù sə yeŋsə ŋgə' yà'sə mʉ̀.>
16 Yi dʉk fe'lə sə̀' də, <Lòkok təəŋ mʉtsə. Mʉ̀ yəəŋ bohòwù ŋgòjə wu co ŋgà fàk àm. Wu nə tsoho fa fe'lə wo bum sə wù yə yà' bohòmʉ̀ ntinə yè'e nə ye sə yà' cu mantombì sə mʉ nə niŋ fa wu.
17 Mʉ nə tumsə lo wu bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ nə ye sə wo bʉ̀ lakmvum sə̀'. Mvəsə̀ wù sə tsòho fa wo bum yè'sə, mʉ nə sə kʉk wu ya wo kà wu bʉp gʉ̀.
18 Wu nə muk fa wo lis awo. Wu nə bwi fis və wo mvwe' mandzəm, nə jəŋ və wo mvwe' marɛŋ, nə bwi fis wo mvwe' ŋàaŋ Satà, nə jəŋ və wo mvwe' ŋàaŋ sə̀ Nwì. Ya wo fa ntʉm awo bohòmʉ̀, ŋga Nwìi swifa wo bʉp awo, wo tse' mvwe' ncum awo mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ Nwì sə̀ yi à cùk rɛŋsə nòŋsə.>

Pol Tsə̀' Nsàp Fàk Ye

19 <<Fana yà'a yusə̀ yà' ànə ye vɛ'nə mbè. Mʉ̀ ànə geŋ, mʉ̀ kà cùu ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ à yə ŋga yi tsə mʉbu ènə bèŋ.
20 Mʉ̀ à tsòho dʉk də bwìiŋ nə kupsə, nə bwi fa tsoŋ bʉp awo ŋkwèŋ, nə və ma nə̀ Nwì. Wo nə gʉ bum sə̀ yà' sə nìŋ tsə̀' də wo a kupsə laŋ. Mʉ̀ à tsòho yèto mʉmvèk ènə mvwe' lak Dàmaskù bə Jòrosalèm, nə tsoho mvwe' nzeŋgòJùdiyà pwe'fo', bə mʉŋgorə̀ bʉ̀ lakmvum sə̀'.
21 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à kə̀ ko mʉ ŋga mʉ mʉnda'à Nwì, nə lap mandzə̀ də wo zə mʉ njo ènə.
22 Haaŋ kə wɛs ntinə Nwì a tɛsə mʉ. Fana yà'a yusə̀ mʉ̀ tə fɛɛŋ ŋgòtsə̀' zìnə àm bohòbwìŋ pwe', ŋkwà'ŋwè bə mweŋke' pwe' yəyərə. Yusə̀ mʉ̀ cèep mègù sə̀' yusə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì bə Musì wèŋ ànə dʉk də yà'a nə̀ kə̀ ye vɛ'nə.
23 Dʉk də Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à dʉk də yi nə̀ tum vèsə nə, nə̀ yə tsə ŋgə', fana yi ye ŋwə̀ nə̀ yi nə̀ lokok to mvwe' kpʉ mantombì yi. Ya ŋga yi niŋ tsok fa bʉ̀ʉ Jus, nə ye bʉ̀ lakmvum wèŋ marɛŋ Nwì nə, də aco wo tse' lùŋ.>>
24 Pol ànə fi'lə ncù mʉmvə' ènə, fana Fetòs jwa yi. Yi dʉk də, <<Pol, wù ŋa laŋ! Ŋkərə ŋwàk yònə wù tse' wùriŋ ànə sə ŋaŋsə wu!>>
25 Pol cep fəsə fa nà' dʉk də, <<Mbè, mʉ̀ sə kà ŋa. Yusə̀ mʉ̀ cèp ya'a zìnə, nə ye bə ŋkərə sə̀'.

26 Aco mʉ̀ cep bohòŋkum Agripà nə kà wəp, bʉ̀ʉsə̀ yi rì bum yè'sə ye sə̀'. Mʉ̀ rì tse' pap də wù rìŋ bum yè'sə làaŋ bʉ̀ʉsə̀ wo ànə sə ka yà' mvwe' sə̀swihì gʉ.
27 Ŋkum Agripà, mʉ̀ rì dʉk də wu dzəmgə̀ də bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì à còom zìnə. Kè ka vɛ'nə yeŋ nɛ?>>
28 Agripà nə fek bwi Pol dʉk də, <<Wù tsəm də aco wù gʉ mʉ ghàr vɛ'nə mʉ̀ bʉʉŋ krətèŋ à?>>
29 Pol də, <<Oho', a dzəm ye mvàk làm bə sə̀sap lòoŋ, bohòmʉ̀ yàm mʉ̀ sə lɛŋ Nwì də wèŋ pwe' sə̀ wèŋ sə yu'rə bum sə̀ mʉ̀ sə cèp ntinə yè'e, wèeŋ nə kə bʉʉŋ ntsə'mòk nsàp ŋwə̀ nə co mʉ̀. Megu də kwaŋ yè'e kà bohòwèŋ sə̀' kə̀ ye.>>
30 Fana ŋkum nə bə govənònə, nə ye Benìs bə bʉ̀ʉ mok sə pwe' lokok mʉtsə̀.
31 Wo ànə sə lo, fana wo cep kɛ'cà dʉk də, <<Ŋgà' ènə ka yu səmok sə̀ co wo zə yi kè nisə yi ndapndzəm àlɛ' gʉ bʉpsə̀.>>
32 Fana Agripà dʉk fa Fetòs dʉk də, <<Ŋgà' nè'e à ka-a də yi fek də nzak ye nə lo mantombì bohòŋkum Rumà yeŋ, də wo me'rə yi lo yuye.>>

27

Wo Gèsə Pol Sə Ŋgwesə̀ ŋgòLòMvwe' Lak Rumà

1 Ghà nə̀ yà' à təəŋ mè mok də vèes ni ŋgwes, nə lo mvwe' nzeŋgòŋ Italì, fana wo jəŋ Pol bə ŋgàa ndapndzəm wèŋ wùriŋ, nə fa ndzə bohòŋkum sojà mòk nə̀ liŋ yee Julòs. Yi à ye bə bòp sojàa sə̀ tse' wo ŋkum nə̀ mvwe' lak Rumà nə. 2 Vès à ni yè jə ŋgwes mvwe' lak Andàràmitùm. Ŋgwes ènə à sə lòŋgòcàha mvwe' bù'rəə sə̀ ŋgwes bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' nze Ɛsiyà wèeŋ kə̀ təəŋgə̀ fo' pwe'. Fana vès yuŋ lo nà'. Aritakòà ye sə̀' vesiwèŋ bəbɛ'. Yi ŋwə̀ə Màsìdoniyà, wo to mvwe' buk lak nje nə də Tètàlonikà.
3 Tsok à rɛŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Sidòŋ. Julòs gʉ Pol bə̀boŋ, nə me'rə nà' də nà'a kɛ' ye ŋge' nà' wèŋ, ya ŋga nà'a dzəm-a yumok àlɛ', ŋge' nà' sə fa nà'.
4 Vès à mè'rə fa'nə, nə sə lo mantombì. Fə̀fə̀ à sə cì və̀ ma nə̀ vès à sə dzəm ŋgòlònə, fana vès ga'a yuŋ lo ma nə̀ fə̀fə̀ sə kà fo' cì və̀. Yè'sə ànə ye mvwe' mʉbuk lak mòk nə̀ ndzəp à dzòoŋ nà' pwe', wo to fo' də Sɛprò.
5 Vès à to ndzəp nə, nə kə casə nzeŋgòŋ Sìlisiyà bə Pàmfiliyà pwe' maŋkwèŋ, nə kə dzeŋ mvwe' lak Mirà sə̀ yà'a mvwe' nze Lisiyà.
6 À kə̀ dzèŋ fa'nə, sojà nə ye ŋgwes mòk ŋga nà' sə lo mvwe' nzeŋgòŋ Italì, fana yi gesə ves ca. Ŋgwes ènə à və̀ mvwe' lak Àlèsandìriyà.

7 Vès à sə gì gù mʉ ndzəpə̀ anə vɛ'ɛ fʉ̀ə̀. Vès gi vɛ'nə mʉnə nùumbu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Vès ye ŋgə' vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Nidùs. Mandzə̀ kà co vès lo mali mantombì ma nà'nə ye njo fə̀fə̀. Fana vès ga'a lo mok ma nə̀ ŋgʉ lak Krit bʉ̀ʉsə̀ fə̀fə̀ sə kà fo' ŋkʉ̀ʉŋ cà. Vès à sə cà mvwe' lak səmok sə̀ wo togə̀ yà' də Sàmonì.
8 Ŋgwes àvès nə sə gi mʉ ndzəpə̀ anə mok ndzə ŋgʉʉ̀ŋ. Vès ye ŋgə' vɛ'ɛ tə̀tè kə dzeŋ mʉmvwe' nəmòk nə̀ bə̀boŋ ŋgòtes ŋgwes fo'. Wu ye fo', lak Làsiyà ye mok jəjo.

9 Mvèk à cà wes ves fo' tètè kə dzeŋ mvèk nè co ŋwè kà gìi ŋgwes mok
mùmsè fe'lè. Nùmbu nè bʉ̀ʉ Jus wèeŋ gʉ̀gè satikà' nè ŋgòtse' sèswìfa bə
bʉp nà'a ànə ca laŋ. Fana Pol fa yà'wèŋ ntip dʉk də,
10 <<Bʉ̀ am wèŋ, mʉ̀ yə də ŋgògì fe'lè fɛɛŋ də a sə lòmantombìi bʉp.
Bʉsè bum nə bʉp wùriŋ.>>
11 Ŋkum sojà nə à dzəm ye yusè ŋkwà' ŋwè nè yi fagè ŋàŋ mʉnə ŋgwes
bə ŋgà tse' ŋgwes nə à ceep. Yi à ka yusè Pol à cèp ye dzəm.
12 Mvwe' nè wo à kè tes ŋgwes nə fo' à ka bèboŋ co wo me'rə tes ŋgwes
fo' mvèk mbʉ̀ŋ yeŋ. Fana bwìŋ ma nè ghaŋ a dzəm gha' də wo lo gu lòo.
Wo də wo ni ŋgwes, nə lap mandzè ŋgòkè dzèŋ mvwe' lak Fonìs ŋga ye-a
də aco wo lo na. Yè'sə mvwe' sè ŋgwes kə təəŋgè fo'. Mʉmvwe' nè'nə,
bo ma ŋkwìp bə ma zʉ pwe' nɛɛŋ nòjəja.

Fèfè Nèbʉp Mʉ Ndzəpè

13 Mʉfèfè mòk ye ŋgòvè maŋkwìip nconùm fʉ̀è fʉ̀è, fana bʉ̀ʉ sə wèŋ
kwa də, <<Ŋhìŋ, bum nə boŋ.>> Wo fiŋ me'rə yu nè nà'a kotse'gè ŋgwes
nə, nə sə gi mʉ ndzəpè anə ndzə ŋgʉʉ̀ŋ mvwe' lak Krit anə.
14 Ghàr mʉmvèk nè'e fèfè nè bʉp və ma mvwe' lak Krit anə. Fèfè nə à
sə və mègù mʉtsətsə'rèə bo maŋkwìp nə ye ma ntonùm.
15 Fèfè nə kə bwi' ŋgwes nə. Mandzè nè co vès gʉ ŋgwes nə sə lo ma
nè fèfè nə sə və sə kà ye lok, fana vès me'rə, nə sə kʉk mok bə lis. Fèfè
nə sə bək lo nà' mok ma nè yi dzəm.
16 Yà'à fihi tsə ŋga ves tsə lòbo ma zʉʉ ma ntonùm. Yè'sə ànə ye sè'
mvwe' mʉlak mòk sè mʉ ndzəpè anə wo to fo' də Kàwudà. Yà'a mvwe'
sè vès à swi' bòŋsə mʉŋgwes nè wo tsòoŋgè nà' màŋkwɛ̀ɛŋ nè ghaŋ nə
fo'. Vès gʉ yè'sə sə' bə ŋgə' wùriŋ.
17 Wo soŋ nisə mʉŋgwes nə mʉnə nè ghaŋ nə, ya nà'a kà bʉp. Wo kiŋ
dzòoŋ nè ghaŋ nə bə kʉ̀. Wʉə à sə ko wo də aco wo nə kə ni ŋgwansaa
sè mvwe' ŋgʉ ndzəp nè mvwe' nzeŋgòŋ Libiyà, fana wo fəsə tsoŋ cèək
sè ma mʉ tuhù ŋgwes pwe'fo' sə nze. A cèək sè yà'a gʉ̀gè nà' sə gi. Fèfè
nə sə bək lo ŋgwes nə mok yi.
18 Fèfè nè bʉp nə sə bwi'lə maligə ŋgwes nə vɛ'nə. Tsok ànə rɛŋ, fana
wo ye ŋgòfis mà'rə gèsə lòbum sè mʉ ŋgwesè sə sə ndzəpè.
19 Tsə' mòk ànə rɛŋ sèmok, wo fis ma'rə lo bum sè wo gʉ̀gè ŋgwes nə
bə zeŋ ma mòk mʉ ndzəpè bə bo awo.
20 Vès kà nùm kè ŋkèŋkàŋ nè mò'fis bə lis yə yuk mʉnə nùumbu
ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Fèfè nə sə lo gu mantombì bə ŋàŋ. Ànə ye vɛ'nə, vès dʉk
mok də kpʉ və laŋ.
21 Ghà nè bwìŋ à cu njè mʉnə nùumbu səmok, fana Pol lokok, nə dʉk
də, <<Bʉ̀ʉ am, ànə ye co wèŋ yuk dʉk àm, vesùwèŋ cum mali mvwe' lak
Krit anə. A nə cum-a vɛ'nə, də bum sà yà' sə bʉp mok bisə yè'e kà vɛ'nə
ye.
22 Mʉ̀ lɛŋ weŋ nè ŋga'a nè'e də wèeŋ kà sə wəp! Ŋwè nè mò'fis nə kà
mvwe' yè'e kpʉ. Ŋgwes nè'e nə bisə megu yi.
23 Bʉsè a ye nòoŋ ŋkwìs nè ŋga'atsok, masinjà Nwì a və bohòmʉ̀. Yi a
ye masinjà Nwì àm nè mʉ kùksəgè yi, nè mʉ ŋwè ye.
24 Yi tsok mʉ dʉk də, <Pol, kà də wu wəp dʉk. Wu nə kə təəŋ tsoŋ
mantombì ŋkum bʉ̀ʉ Rumà wèŋ anə. Nwì gʉ̀ wu bèboŋ, bʉ̀ʉsè bʉ̀ʉ sè
wenə wèeŋ yè'e, nè mò'fis nə kà kpʉ.>

25 Ye də bʉ̀ʉ am, wèeŋ ko ntʉm. Bʉsə mʉ̀ naaŋ tu am bohòNwì də bum
pwe' nə ye megu mvəsə yi a tsə' mʉ sə.
26 Vesùwèeŋ nə kə tesə li mvwe' mʉlak mòk mʉ ndzəpə fɛɛŋ anə, megu
də ŋgwes nə, nə voho mʉ ndzəpə ŋga nà' taha.>>
27 Nà'nə ànə ye ndzəm nə hum-ncòp-kwè ŋga fəfə nəbʉp sə bwi' kɛ'
ves mʉmvwe' ndzəp Mèdìtèrinìyà. Ànə dzeŋ co tsətsə'rə tsok, fana bʉ̀ʉ
sə wo fàkgə sənə ŋgwes nə wèŋ tsərə də kàmòk vès kʉəp lòŋgʉ ndzəp
laŋ.
28 Wo mak gesə tsoŋ kʉ̀ mòk nə ma tu nə rərwi' sə ndzəpə anə. Wo ye
dʉk də ndzəp nə ca cəco kwiŋ hum ba. Wo à lòfe'lə ghàr, wo mak gesə lo
nà' ca səmok. Nà' niŋ də ndzəp nə ca kwiŋ hum-ncòp-tàŋ.
29 Wʉə ko wo də aco ŋgwes nə kə taha mʉmvwe' lìs. Wo fiŋ me'rə
tsoŋ yunŋkuu sə yà'a tesgə ŋgwes nə mvwe' mò'fis kwè. Yà' ànə ye ma
maŋkwɛ̀ɛŋ ŋgwes nə. Wo lɛŋ Nwì də tsok rɛŋ.
30 Bʉ̀ʉ sə wo à sə bwì' ŋgwes nə wèŋ lap mandzə də wo caŋ tesə sənə
ŋgwes nə. Wo fis gesə mʉŋgwes nə jo nə mʉ ndzəpə, nə sə lim ŋkup də
wo sə fis yunŋku mòk kə tu ŋgwes nə, nə nà'a kotse'gə ŋgwes nə.
31 Fana Pol tsok fa ŋkwà' ŋwə sojà nə bə sojàa sə də, <<Bʉ̀ʉ yè'e kà-a
mʉ ŋgwesə fɛɛŋ cu, wèŋ kà lù.>>
32 Fana sojàa sə wèŋ sʉə tiŋ mak kʉ̀ʉ sə yà'a kotse'gə ŋgwes nə jo nə,
nà' ki lo.
33 Tsok ànə sə kʉəp ŋgòrɛŋ, fana Pol lɛŋ wo pwe' də yà'a zʉ gesə yumok
sə vəə. <<Kə dzeŋ ntinə nùumbu hum-ncòp-kwè ŋga mʉnə nùumbu yè'sə
lòoŋ, wèŋ gʉrə cu, nə kà yumok mʉ cùhù gèsə lok.
34 Mʉ̀ sə lɛŋ weŋ wùriŋ də wèeŋ zʉ yumok. Wèŋ tse' ŋgòzʉ yusəmok
ya wèeŋ kà kpʉ. Nʉ̀əmtu ŋwə nə mò'fis nə kà bisə.>>
35 Pol ànə cep wes vɛ'nə, fana yi jəŋ bɛŋ mok, nə kwasə Nwì mantombìi
yà'wèŋ. Yi à kwasə wes Nwì bə zeŋ, fana yi yeto ŋgòbək zʉ yà'.
36 Fana wo ko ntʉm. Ndàaŋwè pwe' à zʉ yumok sə'.
37 Vès à ye sənə ŋgwes nə tu avès lòoŋ bwìŋ ŋkʉ̀ ba bə bwìŋ hum
sàmba-ncòp-ntùŋfu.
38 Ndàaŋwè pwe' ànə zʉ ze', fana wo fis mak nzaŋ sə yà' ànə ye sə
ŋgwesə anə sə ndzəpə. Wo à fis màk yà' vɛ'nə də ya ŋgwes nə ye fəfup.

Ŋgwes Nə Bwi'i Gbʉ̀ʉ

39 Tsok ànə rɛŋ, bʉ̀ʉ sə wèŋ ye ŋgʉ ndzəp, nə kà mvwe' sə rì. Wo à yə
mvwe' səmok sə nze gorə co yi kə ci' tse' ndzəp nə mʉtsətsə'rə vɛ'ɛ. Wo
à yə mok ŋgwansa ŋgʉ ndzəp anə, à ye fo' jì ŋkə̀ŋkè'. Wo dʉk də ŋga
mandzə ye-a yo, wo jəŋ lo ŋgwes nə mʉmfèŋ mvwe' yà'sə.
40 Fana wo sʉə ci' mak gesə lo yusə yà'a gʉ̀gə ŋgwes nə ŋgòtəəŋ sə sə
ndzəpə. Wo firə fis kʉ̀ʉ sə yà' à sə kì tse'gə yu nə wo bwi' bʉsəgə ŋgwes
nə bə zeŋ sə sə' mvək nà'nə. Wo gʉ fis gesə lo cəək sə fəfə kə tahagə
mbwa, nə sə bwi' lo ŋgwes nə sə mʉtsə. Sə wo à fis kok sə à ye sə ma
kù ntombì. Wo fis yà' vɛ'nə də ya fəfəə bək lo ŋgwes nə mantombì ndzə
ŋgʉ ndzəp anə.
41 Ŋgwes nə kə ta mvwe' sə ŋgwansaa ju təəŋgə sə ntòndzəp anə, nə
təəŋ mam fo', nə kà mok tsòhòlok. Nà' a mam vɛ'nə, fana fəfə sə bək və
ndzəp nə sə ləp sa'rə ma mbwèŋ nə bə zeŋ zok, zok.

42 Sojàa sə wèŋ də wo nə zə ŋgàa ndapndzəm sə pwe'. Ya kà də mòok
yok ndzəp, nə kə tesə caŋ dʉk.
43 Ŋkwà' ŋwə sojà nə à dzəm ye də Pool kà kpʉ, fana yi dʉk fa sojàa
mok sə də yà'a kà ŋwə nəmòk zə. Yi dʉk bwi mok də bʉ̀ʉ sə yà' rì ŋgòyok
ndzəp pwe' li tesə lo to sə ndzəpè anə, nə yok tesə lo.
44 Bwees bʉ̀ʉ sə wo à bwehe cu pwe' ànə ye ŋgòkohotse' bɛ̀ɛs tʉ kè
titiiŋ ŋgwes nə, nə sə yok yuŋ lo mok sə sə'. Yà'a mvəsə vès pwe' à tesə
lòmʉŋkà'à. Ŋwə nə mò'fis kà kpʉ sə.

28

Yusə Yà' À Ye
Mvwe' Lak Maltà

1 Vès ànə tesə wes lo mʉmfèŋ pwe'fo' bəboŋ, fana vès yuk də liŋ lak
yà'sə fo' də Maltà.
2 Bʉ̀ʉ lak sə fo' sə à ko ves ŋge' wùriŋ. Wo à fim bàŋsə fa ves mis, nə
sə dʉk fa ves dʉk də, <<Və bəboŋ, və bəboŋ.>> Ànə ye yè'sə ŋga mbʉ̀ŋ
yeto ŋgòli, fana mbʉəp sə ko ves sə'.
3 Pol te' ka' ntsoŋ, nə teŋ gesə lo mʉ vòho anə. Ànə curə fana no mok
tesə nja nə lum kə'ə Pol ndzə bohò.
4 Ŋgàa lak sə fo' sə ànə ye mvəsə no nə kʉ̀ə Pol ndzə bohò, fana wo
dʉhʉ mʉtsətsə'rə wo anə də, <<Ŋwə nè'e gù tsə gù ŋgà zə bwìŋ. Yi swìrə
və-a sə ndzəpè sə laŋ, Nwìi nə kà yi mè'rə.>>
5 Pol kɛ'sə mak gesə no nə mʉ vòho. No nə à ka yi yumok gʉ lok.
6 Wo à sə kʉk yàwo də bo nə kok Pol, kè də nà'a nə gbʉ kpʉ tsoŋ fo' àlɛ.
Wo ànə geŋ də wo kʉk tètè mvèk sap, yumok sə zok kà yi sə' gʉ̀, fana wo
cep mok yusə zok. Wo à dʉk də, <<Yi nwì nəmòk.>>
7 Mvwe' nze ŋkwà' ŋwə lak nə fo' à ka fa'nə mvwe' səsap mok yeŋ fe'lə.
Yi à jə ves bəboŋni, fana vès cum venəwèŋ nùumbu tɛ'. Liŋ ŋwə ènə à
ye də Pùpliyùs.
8 Tɛ'ɛ Pùpliyùs nə à sə nòoŋ mʉ kèhè ŋga yiyaŋ sə ya yi, yi à sə nì
ndʉəm sə'. Pol ni lo mvwe' mbwè ndap ye nə, nə kə bɛŋ naaŋ fa nà' bo,
nə gʉ pìriyà, fana yiya ŋgà' nə me.
9 Yè'sə ànə ye vɛ'nə, fana bʉ̀ ŋgàa yiyaŋ sə mvwe' lak yà'sə pwe' à vəə,
fana Pol gʉŋsə wo.
10 Wo à fa ves bum vɛ'ɛ wùriŋ. Vès à cu ŋgòlòbə ŋgwes, fana wo fa ves
bum pwe' sə vèes nə sə dzəm yà' ŋga vès sə lò-a na.

Gì Nə ŋgòLò
Mvwe' Lak Rumà

11 À cà ŋwʉ tɛ', vès ni jəŋ ŋgwes nə nà' à və mvwe' lak Àlèsandìriyà.
Wo à fʉ̀hʉ tes nwìi mok sə wo bwe fɛs mʉ tu ŋgwes nə. Ŋgwes ènə ànə
cum mvwe' lak yà'sə bə ŋwʉ mbʉ̀ŋ yà'a, ŋwʉ sə fəfəə càgə ŋkʉ̀ʉŋ yà'a.
12 Vès à kə dzèŋ mvwe' ntʉm lak Sìrakù, nə cum fo' nùumbu tɛ'.
13 Vès à yè'e fa'nə, fana vès lo sə' bə ŋgwes nə, nə kə dzeŋ mvwe' lak
Rijòm. Tsok à rɛŋ, fəfə mòk yeto ŋgòvə bo maŋkwìip nconùm. Vès jəŋ
nùumbu ba, nə dzeŋ mvwe' lak Pùtiyòlì.
14 Vès à yə bʉ̀ʉ mok sə wo à dzəm bohòJisòs fo'. Wo lɛŋ ves də vesiwèeŋ
cum ntɛŋ mò'fis. Yà'a mvə'nə vès à kə dzèŋ mvwe' lak Rumà.

15 Bwema sə mvwe' lak Rumà à yuk də vès sə vəə. Wo yuŋ və mandzə
tətè kə dzeŋ mvwe' ntɛŋ Apiyòs. Mok kə dzeŋ yàwo Tìri Tavən ŋgòkə tsèŋ
ves. Pol ànə ye yà'wèŋ, fana yi kwasə Nwì, nə ko ntum.

Yusə Yà' À Ye
Mvwe' Lak Rumà

16 Vès ànə kə wɛs Rumà anə, fana wo me'rə Pol də yi sə cum kɛ' bə tu
ye mvwe' sə yi dzəm. Megu də wo à nòŋsə sojà mòk də nà'a sə kuk də yi
kà ca bisə.

17 Nùumbu tɛ' à càa, fana Pol to benə bùu Jus sə wo mantombì bohòbùu
awo sə wo cu mvwe' lak yà'sə, də bə yà'wèeŋ cum kwe'. Wo ànə baaŋ və
me, fana yi sə tsoho fa yà'wèŋ duk də, <<Bwema am wèŋ, mù a ka bùu lak
avès yumook awo gu bupsə fa. Bum lak avès sə tàcici avès à fa vesùwèŋ
pwe', mù a ka nə mò'fis sə fɛŋ. Wo à bùsə mu ŋgà ndapndzəm mvwe' lak
Jòrosalèm, nə jəŋ mu fa bùu Rumà ŋga mù ka yumok bupsə.

18 Bùu Rumà à fek mu bum mok, nə dzəm də wo me'rə mu, bùusə wo
a ka yusəmok sə mù a gù bupsə sə co wo zə mu bùu zeŋ ye.

19 Bùu Jus wèŋ kà dzəm də wo me'rə mu dzəm. Ànə ye vɛ'nə, fana
mù yam bùà, nə duk də nzak àm nə lo mantombì bohòŋkum bùu Rumà.
Bohòmù yàm, mù ka yusəmok sə bup ŋgòcèp bə liŋ bù am tse'.

20 Yà'a yusə mù də mu to weŋ, nə tsok fa weŋ bum yè'sə. Bə nə zìnə,
kwaŋ sə mù nisə tse' yè'e mègù bùu njo ŋwə nə bùu Izùrɛ pwe' tse' naàŋ
tu bohòyi nà'a.>>

21 Yi ànə duk wes vɛ'nə, fana wo cep bwi yàwo duk də, <<Vès a ka
ŋwàk mòk nə nà' və bohòvès mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə liŋ yo tse'. Moma
àvès mòk mò'fis nə də yi a və ŋgwàaŋ bə ntirə mok è', kè nə də ŋgòcèp
yusəmok bup bə liŋ yoo sə' bùà.

22 Vèes nə dzəm ŋgòyuk yusə wù sə tsəm sə ntuù wù sə'. Vès duk vɛ'nə
bùusə bwìŋ ma nə fòpwe' cèpgə bup bə bòp bù nə wu wenə wèŋ ànə.>>

23 Ànə geŋ bə Pol wèŋ fuhu noŋsə nùmbu mòk də wo nə kə kurə sə'
ŋkuŋ.

Nùmbu ànə à kə dzèeŋ, bùu sə wèŋ və mok ŋkùuŋntèŋ ŋgòkə yuk yusə
Pol sə cèep. À yè jə nə zəzòŋ yi cep tè nùm kə ca co pìip ndzəm seŋ ŋga yi
sə cèp malì fo'. Yi à tsòho fa wo mvè'nə gaŋ ŋkum Nwì cu, nə sə rɛɛŋsə fa
yà'wèŋ. Yi lap mandzə nə ŋgògù wo də ya wo dzəm də yusə yi sə cèp də
Jisòos ŋgà gèm bwìŋ nə wo sə tək nə sə zìnə. Yi à sə làp mandzə ènə ŋga
yi à sə cèp bə bum sə yà'a ndzenə ŋwàak lùuk Musì bə sə ŋgàa tsòhòbum
Nwì wèŋ.

24 Bòp bù ma mòk à dzəm yusə yi à cèp sə, mok kà dzəm.

25 Wo à gà'a sam fo' cù zəzok ŋga Pol à cèp fa wo ncèp mòk. Ncèp nə yi
à cèp nə à ye duk də, <<Ye na mvəsə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə à gù Ìzayà ŋgà
tsòhòbum Nwì ŋgòcèp yusə yà'a zìnə bohòtàcicii awèŋ nɛ.

26 Yi cèp duk də,
<Dù, nə kə cep bohòbùu yè'e wèŋ də,
Wèeŋ nə yu'rə nə yu'rə kè' ba wèŋ kà rɛɛŋ.
Wèeŋ nə kuk, nə kuk fe'lə səmok, nə kà yə.
27 A vɛ'nə bùusə ntuum bùu yè'e gu wùriŋ.
Wo à loho ntu', bə lis awo laŋ.
Ka-a vɛ'nə ye də lis awo nə ye, fana

ntu'u awo yuk, fana ŋkərè awo rɛɛŋ sè'.
Ye də wo bʉʉŋ və bohòmʉ̀ʉ Nwì nè mʉ̀ sə cèp ènə,
mʉ̀ luŋsə wo.> >>
28 Pol à mèsə ncèp ye, nə dʉk də, <<Ye də ncèp nè Nwì a tsè' bə mvəsè yi
nə luŋsə bwìŋ bə zeŋ nə, wèeŋ riŋ də nà'a lòmok bohòbʉ̀ lakmvum. Wo
nə yu'rə nà' bèboŋ.>> [
29 Yi ànə cep wes vɛ'nə, fana bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə sam, nə lo yu awo, nə sə
kʉəm jwa lo bə yusè Pol cèp sə.]
30 Pol à cu mam mʉmvwe' ànə lùumŋgòŋ ba. Yi à sə cu mvwe' sè yi à
làk fo' bə mbàam ye. Yi à sə ywìhi bə ndàaŋwè pwe' nà' và ŋgòkè kɛ'
yə yi.
31 Yi à sə tsòho fa bwìŋ mvəsè gaŋ ŋkum Nwì cu. Yi sə yə'rə fa bwìŋ bə
liŋ Tà Jisòs Krɛst. Yi à sə cep, nə kà wəp, ŋwè nəmòk kà yi də yi kà cèp
sè' dʉk.

Ŋwàk nə̀ Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə̀ Mvwe' Lak RUMÀ

Ŋwàk nə̀ Pol à còm fa bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Rumà ènə, nà' sə tsə̀' rɛŋsə fa bwìŋ mʉmvə̀'nə̀ aco ŋwè ye kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì. Tu ncèp nə̀ ndzə mvwe' ŋwà' ènə sə cèp mʉmvə̀'nə̀ Ntirə̀ Nə̀ Bə̀boŋ nəə gʉ̀gə̀ bwìŋ wo ye kə̀kʉrə̀ mʉ lìsə̀ Nwì. Ŋwèe yəhəgə̀ mʉlìsə̀ Nwì kə̀kʉrə̀ anə bʉ̀ʉsə̀ yi tse' dzədzəm bohòNwì (ye 1:17).

Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à sə nòŋsə lʉ̀ʉk Musì nə sə tsəm də wo kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì bʉ̀ʉ zeŋ. Nwì à gʉ̀ yà' ŋga'a mok də aco ŋwè ye kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ yi ŋga ŋgə̀ŋgàŋ dzəm bohòJisos Krɛst. Nè'e ntirə̀ nə̀ bə̀boŋ nə̀ Pol à sə tsòho fa bwìŋ nə. Yi à sə tsə̀' fa wo də a ye ŋga wo mok kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì anə fana wo cum mok nsàp ncu nə̀ fi, nə̀ wo cu nà' mok bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə (ye mbʉ̀p 1-8).

Pol sə tsə̀' fa bwìŋ sə̀' də bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à bɛ̀ŋ mandzə̀ nə̀ Nwì à gʉ̀ nà' ŋgòlùŋsə bwìŋ bə zeŋ, nə̀ nà'a Jisos Krɛst nə. Mʉmvə̀'nə̀ wo à bɛ̀ŋ vɛ'nə fana Nwì gʉ fa bwi bʉ̀ lakmvum wèŋ mandzə̀ ŋgòtse' lùŋ nə sə̀' (ye mbʉ̀p 9-11).

Ŋwàk ènə lèsə ŋgòtsə̀' fa Krətèŋ wèŋ də wo cum nsàp ncu nə̀ nà'a sə niŋtsok də wo dzəm bwìŋ pwe' (ye mbʉ̀p 12-16).

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà fàk Jisòs Krɛst. Nwì à to fis mʉ ŋgòye ŋgà ntum ye, də ya mʉ tsoho fa bwìŋ Ntirə̀ ye nə̀ Bə̀boŋ nə.
2 Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ ènə, a zeŋ nə̀ yi ànə kak fa bwìŋ nà' njamòk ntɛ̀ŋ. Yi ànə kak wo nà' cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ fana wo com noŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì nə̀ rərɛŋ.
3 Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ ènə, nà'a bə liŋ mo ye. Bə ma nə̀ yi ànə ye ŋwè fana yi à tesə bohòŋgwì bʉ̀ ŋkum Devìd.
4 Bə ma nə̀ yi à ye Nwì fana Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpʉ ŋgònìtsə' fa bwìŋ də nà'a mo ye nə̀ nà' tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋwə̀ ènə Jisos Krɛst, yi Tà àvès.
5 Yi à gʉ̀ yi ŋkuŋ Nwì gʉ mʉ bə bòvèm ye, də mʉ ye ŋgà ntum ye. Nwì à gʉ̀ vɛ'nə ya bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' dzəm bohòliŋ mo ye, nə sə yuk dʉk ye.
6 Wèŋ bʉ̀ʉ lak Rumà, wèŋ cu yàwèŋ sə̀' ca bʉ̀ʉsə̀ yi a to weŋ sə̀' ŋgòye sə̀' bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.
7 Fana yà'a yusə̀ mʉ̀ nə còm faà nə weŋ bʉ̀ʉ Nwì sə̀ mvwe' lak Rumà. Yi à dzəm weŋ, nə to fis weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye sə. Mʉ̀ lɛŋ də Tɛ̀' àvès Nwì nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès, nə gʉ weŋ bə̀boŋ, nə fa weŋ fifi.

Ncu Bʉ̀ʉ Nwì Sə̀ Mvwe' Lak Rumà Gʉ̀ Pol ŊgòKwasə Nwì

8 Mʉ̀ sə kwasə to mantombì ntòNwì àm bohòJisòs Krɛst bə liŋ awèŋ pwe'. Mʉ̀ sə kwasə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ sə cèp lòkɛ'cà sənə nzeŋgòŋ nə pwe' bə nsàp dzədzəm àwèŋ nə̀ wèŋ tse' bə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə.
9 Mʉ fàkgə̀ bohòNwì bə ntʉm àm pwe' ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a bə liŋ mo ye nə. Yi rì də ghà nə̀ mʉ lɛŋgə̀ Yi pwe', mʉ̀ sə teŋ weŋ.

10 Mù sə lɛŋ Nwì də a ye-a ŋga yà' bòyi fana yi gu fa mu mandzə nè co
mù və kə ye tsoŋ li weŋ ŋkuŋ.
11 Mù sə dzəm ŋgòyə weŋ ya wèeŋ jəŋ bum mok sə Nwì a fa mu yà' bə
ma nè yòŋsə nə. Wèeŋ rɛɛŋ yà' vɛ'nə ya ŋga yà'a gu weŋ ŋgògu ghaha
lo mantombì sə'.
12 Yusə mù sə cèp sə də, vesùwèeŋ tɛsə mòk bə mòk bə dzədzəm nè a
tse' nə. Dzədzəm àwèeŋ nə kwɛ'sə mu fana dzədzəm nè njàm kwɛ'sə bwi
weŋ sə'.

13 Bwema am wèŋ, mù dzəm də wèeŋ riŋ tse' də mu làpgə mandzə
wùriŋ də mu kə ye weŋ fana yumok sə lok mandzə nə. Mu dzəmgə
ŋgòvəə ya mu gu bùu mok sə mvwe' lak àwèŋ yà'sə dzəm bohòJisòs Krɛst
sə', mvə'nə mù a gù lakmvum yà'a.
14 A fàak sə yàm də mu nə tsoho tsoŋ fa bwìŋ pwe'fo' Ntirə nə Bəboŋ
nə. A dzəm bùu sə wèŋ ye sə wo cu mvwe' lak sə yà' a muhu laŋ kè sə
wo jàmŋgaŋ wèŋ pwe'. A dzəm wo ye bùu sə wo tse' ŋkərə kè sə wo ləm
pwe'fo'.
15 Nà'a yà'a njo nə ntum àm tə mègù də mu tsoho fa wèŋ sə mvwe' lak
Rumà Ntirə nə Bəboŋ nə sə' sə.
16 Marè'tu sə kà mu bùu Ntirə nə Bəboŋ nə ko. Ntirə ènə a zeŋ nə nà'a
ŋàaŋ Nwì sə yi fagə ndàaŋwè pwe'. Yi fagə ŋwə nə fòlòoŋ nə nà' à dzəm
bohòJisòs Krɛst lùŋ bə zeŋ. Nà'a mantombì nə bùu Jus wèŋ, ŋkuŋ nə lo
bohòbù lakmvum wèŋ sə'.
17 Ntirə nə Bəboŋ ènə nìtsə' fagə ves mvə'nə Nwìi gùgə bwìŋ bə zeŋ
ŋgòye kəkurə mulisə yi. Yà' yeto ŋga ŋwè dzəm bohòNwì, nə kə lə sə'
bə dzədzəm anə. Yà' mègù mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə
də, <<Ŋwə nə yi yəyərə mulisə Nwìi nə cu fo', bùusə yi tse' dzədzəm
bohòNwì.>>

Bwìŋ Pwe'fo' Mantombìi Nwì
Ŋgàa Gù Bup

18 Nwì sə nìtsə' tsə fa bwìŋ mubu də yi sə jò' bə bum sə bup sə bwìŋ sə
gù bohòyi, nə sə gu bohòbùu mok wèŋ sə'. Nsàp nə wo sə gù ènə sə lo'
zìnə nə.
19 Wo rì bum sə aco ŋwè riŋ yà' bə ma nə Nwì vɛ'ɛ làaŋ, bùusə Nwì a
nì fa wo yà' yi bə tu ye.
20 Busə mvə'nə à yèto, ŋga Nwì à gù nzeŋgòŋ nə, bum sə yi à gù sə
pwe' sə nìtsə' fa bwìŋ mvə'nə nsàp Nwì nə wo ka yi ye yuk nə cu sə. Yà'
nòjəja də yi tse' ŋàaŋ sə yà'a nə kà mè yuk, nə ye sə' də yi mègù ye Nwì.
Ye də mandzə nə co wo nə swìrə ŋgòyə ŋgə'ə bùə.
21 Wo rì də Nwì cu yo, nə kà nà' co Nwì sə kùksə, nə kà yi sə' sə kwasə.
Tsətsərəə awo a jip laŋ fana ŋkərəə awo kà bum mok sə rɛèŋ.
22 Wo sə gù bum awo də wo ŋgàa ŋkərə, ŋga wo sə bùuŋ ləm.
23 Bohòwo ŋgòkùksə Nwì nə ghaŋ nə yi nə kà kə kpu yuk nə kà ye. Wo
kə gu bum sə yà' səsə co ŋwè nə yi nə kpu, nə ye swiŋ, nə ye nàm bə no
wèŋ, nə sə kuksə zeŋ.

24 Ànə geŋ Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì wo də ya wo gu bum sə bup sə
ntum awo sə dzəm də wo gu sə, fana wo gu bum marè'tu bə ni' awo.

25 Wo me'rə mak yusə yà'a zìnə bə liŋ Nwì, nə jəŋ bum sə yà'a mvwès. Wo sə kuksə, nə sə fak bohòbum sə Nwì à gʉ̀ʉ, nə kà Nwì nə yi à gʉ̀ bum yè'sə yi nə kùksə. A yi nə aco wo kuksə yi, nə kà teŋsə yuk. Yà'a ye vɛ'nə.
26 Ye də Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì wo də ya wo gʉ bum sə bʉp sə ntʉm awo sə dzəm də wo gʉ sə. Bəba mok sə nooŋ fe'lə sə' bə bəba mok ŋga Nwì à ka də anə ye vɛ'nə dʉk.
27 Mbəmbam wèŋ ye sə' wup. Wo me'rə ŋgònòoŋ bə bəba wèŋ, nə sə lap mandzə vɛ'ɛ gʉgʉŋ ŋgònòoŋ sə' bə mbəmbaam mok. Bum yè'sə a marè'tu nə wù kà fʉ̀k. Wo sə ye ŋgə' nə nà'a kəkʉrə bə nsàap bʉp sə wo sə gʉ̀ yà'sə.
28 Bʉsə bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ a bɛ̀ŋ ŋgòrì Nwì də yi Nwì anə fana Nwì me'rə wo ya wo sə tsərə bum bə jòŋ ànə ntɛŋ; nə ye sə' də ya wo sə gʉ bum awo mok bə mandzə nə bə jòŋ anə.
29 Vəəm awo rwiŋ mègù bə bum sə bʉp, nə ye bə ŋkʉ̀ì'. Wo tse' ntʉm nə ŋgòtse' bum ləlà, nə sə cʉk ntʉm sə' wùriŋ. Wo sə waŋ bum bwìŋ, nə sə zə bwìŋ sə'. Wo sə lʉlʉ̀, sə borə bwìŋ, nə sə tse' ntʉm sə bʉp bohòbwìŋ. Wo dzəm ŋgòcaŋsə ncəncàŋ, nə sə bʉpsə liŋ bwìŋ.
30 Wo sə bɛŋ Nwì, nə kà yumok wəp lok, sə nɛni', nə sə kumŋgùŋ. Wo sə gʉ ghaha bʉp sə fi ghaha, nə kà ma bə tɛ̀' yuk.
31 Ŋkərəə awo a jip laŋ, yusə wo dʉk də wo nə gʉ yà', wo kà sə gʉ̀. Wo kà ntʉm nə bəboŋ bohòbwìŋ tse', nə kà manziŋ sə' tse'.
32 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ rì vɛ'ɛ làaŋ də ncèp nə Nwì nə sə cèp də a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀-a nsàap bʉp yà'sə fana ŋgəŋgàaŋ nə kpʉ, fana wo kà mbɛŋ kòm, wo sə gʉ mali yà'. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ yə ŋga bʉ̀ʉ mok wèŋ sə gʉ̀ nsàap bʉp yè'sə fana wo sə dzəm mali də Ŋ, a vɛ'nə bəboŋ.

2

Nwìi Sakgə̀ Ndàaŋwè Pwe'
Yəyərə

1 A ye-a ŋga wèŋ sə sak bwìŋ də wo ŋgàa gʉ̀ bʉp fana wèeŋ riŋtse' dʉk də wèeŋ yàwèŋ sə' ca. A ye-a də wu sə ndà, ŋga wù sak ŋwè nəmòk vɛ'nə fana ye də wù gbʉ̀ yònzak sə' bʉ̀ʉsə wu gʉ̀gə̀ nsàap bʉp yà'sə yòsə'.
2 A rì də Nwìi sakgə̀ ndàaŋwè pwe' nə yi gʉ̀ nsàp bʉp ànə, yi yəyərə ŋgòsak wo vɛ'nə.
3 A ye-a ŋga wù yə də bwìŋ sə gʉ̀ bʉp, wù sə sak wo fana wù kə gʉ yòsə' vɛ'nə, ye də wu nə swìrə bohòNwì yè'sə va pip, ŋge' àm.
4 Wù tsəm də mvə'nə Nwì sə ko ntʉm, nə sə cum gəe' yà'sə ye də yi nə kà wu yumok gʉ̀ à? Wù sə jə kontʉm ye nə co yusə wà vɛ'nə. Wu ka riŋ də yi sə gʉ̀ bəboŋ, nə sə ko ntum vɛ'nə ŋgòfa wu mandzə də ya wu kupsə ntʉm yòriŋ à?
5 Nə ye də a ye-a ŋga wù gʉ tu, nə kà kupsə fana ye də wù sə to naaŋ ŋgə' nə ghaŋ mʉtuhù wù. Wu nə ye ŋgə' nùmbu nə Nwìi nə nìtsə' də yi jò' laŋ, nə sak ndàaŋwè pwe' yəyərə nə.
6 Nùmbu ànə ye, Nwìi nə lak fəsə fa ndàaŋwè pwe'fo' sə' mvə'nə yi à fàak.
7 Bʉ̀ʉ sə wo sə kì ntʉm, nə sə gʉ bəboŋ fana ye də wo sə làp də Nwìi nə kuksə wo, nə fa wo lùŋ nə nà'a nə kà lə yuk, nə se wo. Nwìi nə fa tsə lì bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk.

8 Bùu mook yàwo sə wo sə kà zìnə nə bɛ', wo sə lap megu bum yàwo, nə sə gu megu bum sə yà'a bup. Nwìi nə kə yeŋsə wo ŋgə', nə kà manziŋ bohòwo tse'.
9 Ŋwə nə yi sə gù bup pwe' nə kə yə ŋgə' wù kà fùk. Nà'a mantombì nə bùu Jus wèŋ ŋkuŋ nə ye bə bù lakmvum wèŋ sə'.
10 Bohòbùu sə wo sə gù yàwo bəboŋ fana Nwìi nə sè wo, nə kuksə liŋ awo. Yi nə gu wo ŋgòcu ncu nə bə fifi. Nà'a mantombì bohòbùu Jus wèŋ ŋkuŋ nə lo bohòbù lakmvum wèŋ sə'.
11 A vɛ'nə bùusə Nwìi sakgə ndàaŋwè pwe'fo' nə kà mòk gèm ko fa.
12 Bùu sə wo ànə ka lùuk Nwì riŋ, nə gu bup wèeŋ nə kpu bisə, ŋga ye-a sə də wo à ka lùuk sə riŋ yuk na. Bùu sə wo à rì yàwo lùuk sə laŋ, nə kà yà' nòŋsə fana Nwìi nə kə sak wo, wo gbu nzak bùusə wo à rì lùuk sə laŋ, nə kà yà' nòŋsə.
13 Busə Nwìi nə kà ŋwè də nà'a yəyərə mulisə yi bùusə nà' ànə yuk lùuk laŋ jə, yi nə jə bùu sə wo à gù mvə'nə lùuk sə à sə tsə' sə.
14 Bù lakmvum wèŋ ka lùk riŋ. Wo kà-a yà' sə' rìŋ vɛ'nə fana mvək nəmòok ye yo nə wo sə gu bum mok yà' kurə mvə'nə lùk sə dzəm sə. Wo gu vɛ'nə fana yà' sə niŋtsok də wo nòŋsə fa ni' awo lùk.
15 Bum sə wo sə gù sə, sə nìtsə' də bum lùk sə ndzə nduəmə wo. Ŋkərə awo rìŋ sə' də yu nè'e nə bəboŋ, nà'a ye nə bup.
16 Ye də Nwìi nə sak riŋ nzak awo kəkurə nùmbu nə yi nə sak bwìŋ pwe' nə. Yi nə sak bwìŋ ndzə bohòJisòs Krɛst. Yi nə sak wo bə yusə yà' cu swihi sə ntuù wo. Yà'a yusə mù sə tsòho fa bwìŋ yà' ndzənə Ntirə nə Bəboŋ nə.

Kaco Ŋwè Tse' Lùŋ Busə Yi Rì Lùk Yeŋ

17 Bohòma nə njàwèŋ bùu Jus sə wèŋ sə duk də, wèeŋ yàwèŋ yəyərə bùusə wèŋ rì lùuk Musì, nə sə kum ŋgùŋ bùusə wèŋ be'lə weŋ Nwì yà'a,
18 wèŋ rì yusə Nwì dzəm bùusə wo a yə'rə fa weŋ lùuk sə laŋ fana wèŋ riŋ yusə yà'a bəboŋ.
19 Wèŋ rìŋtse' pap də aco wèŋ niŋtsok fa bùu sə wo ka lis tse' wèŋ mandzə. Wèŋ sə duk sə' də wèeŋ co marɛŋ bohòbùu sə wo cu sənə ndzəm.
20 Wèŋ də aco wèŋ tsok rɛŋsə fa bùu sə wo ləm wèŋ bum, nə yə'rə riŋ to bùu sə wo ka yumok riŋ wèŋ sə'. Yè'sə vɛ'nə bùusə lùuk sə a gù weŋ wo ŋkuŋ wèŋ kərə vɛ'nə, yà' niŋtsok fa weŋ zìnə nə sə'.
21 Ye də wèŋ sə wèŋ sə yə'rə bwìŋ yà'sə, kaco wèŋ yə'rə ni' awèŋ yeŋ à? Wèeŋ tsòho fagə bwìŋ də ŋwèe kà yəyə, wèŋ sə yə yàwèŋ kè ka' ɛ?
22 Wèŋ sə duk də bwìŋ kà nto ko, wèŋ sə ko yàwèŋ kè ka' ɛ? Wèŋ də bwìŋ dzeeŋ rùm, wèŋ sə yə jə bum mu tà'a rùm kè ka' ɛ?
23 Wèŋ sə kum ŋgùŋ də wèŋ rì lùuk Musì, njo nə wèŋ sə gù bupsə bwìŋ lùuk sə, nə sə fa liŋ Nwì marè'tu ye kə bùu yà?
24 Yà' mègù mok mvə'nə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bù lakmvum sə gù bupsə liŋ Nwì sə bùu wèŋ bùu Jus.>>
25 Wèŋ bùu Jus, wèŋ sə naaŋ tu bə nzak nə ŋgòkom tu mbəmbam, də nà' sə nìtsə' də weŋ Nwì wèŋ a zu rùk. A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lùuk Musì fana kom tu nə tse' fàk bohòwèŋ. Yà' ye sə' də a ye-a ŋga wèŋ sə gù bupsə lùuk sə fana kom tu nə nà' kà zəp fàk tse' lok.

26 A ye-a ŋga ŋwè nè wo a ka yi tu kom fa sə nòŋsə lu̱u̱k Musì sə fana
Nwìi nə jəŋ ŋgèŋgàŋ co ŋwè nè wo a kom fa yi tu.
27 Bu̱u̱ sè wo a ka tu kom, nə sə noŋsə lu̱u̱k Musì wèŋ sə nìtsə' jəja də
wèeŋ ŋgàa jòŋ. Mù duk vɛ'nə bu̱u̱sè wèŋ sè wèŋ rì lu̱u̱k sè wo à còm
nòŋsə ya' ndzənə ŋwàk, nə kom tu sə' wèŋ sə, sə kà lu̱u̱k sə nòŋsə.
28 Yusə də, a ye-a ŋga ŋwè kom-a sə tu, kaco ya'sə bu̱sə yi ŋwè Jus nè
zìnə nə yeŋ. Yusə ya' tse' ŋgònìtsə' də nè'e ŋwəə Nwì nè zìnə ka yumok
sə ya'a ma mu̱ŋgùp ni'ì yeŋ.
29 Bu̱u̱ sè wo bu̱u̱ Jus sə zìnəə bu̱u̱ sə ntum awo bohòNwì yəyərə. Ya'a
fàak sə ma ndzənə yòŋsə, ya' ka nzak bə lu̱k tse'. Nwìi nə sə kwasə riŋ
nsàp ŋwà ànə yi, ka bwìŋ yeŋ.

3

Bu̱u̱ Jus Wèŋ Dzèeŋ Nwì, Nwì Cum Megu Ye Zìnə

1 A ye-a vɛ'nə, ye də bu̱u̱ Jus wèŋ sə tse' fu̱k yumok sè də wo ku̱əp ghak
Nwì wo də bu̱u̱sə wo bu̱u̱ Jus wèŋ à, kom tu tse' yè'sə fàak yà?
2 Yà' tse' fàk bohòwo wùriŋ. Nwì ànə fa to ncèp nè nje nə mantombì
cap ndzə bohòwo.
3 A ye-a sə də bu̱u̱ Jus sə mok wèŋ à ka ncèp nə noŋsə fana yà'sə ka də
Nwì à cèp bòrə ncèp nje nə ŋgwàŋ yeŋ.
4 Ka vɛ'nə yeŋ lok, bu̱u̱sə a dzəm bwìŋ pwe'fo' ye ŋgàa cì' mvwès fana
Nwìi nə cum mali ye ŋgà cèp zìnə. Yà' mègù mvə'nè wo à còm nòŋsə ya'
ndzənə ŋwàk Nwì ya'a də,
<<Wùu Nwì, yusè wù cèp yà' pwe'fo', ya' nòjəja də wu zìnə.
Wo làp-a yumok bə liŋ yo, ya' kə lə megu də wu zìnə anə wù.>>
5 Kàmòk aco bu̱u̱ mok wèŋ du̱k də, <<Bu̱p sə vès sə gu̱ sə, sə tɛsə bwìŋ
ŋgòyə bòŋsə mvə'nə Nwìi ye rərɛŋ sə.>> Aco vesùwèŋ du̱k yè'sə ŋga'a
da? Ye də aco a du̱k mok də a ye-a ŋga Nwì yeŋsə ves ŋgə' bu̱u̱ bu̱p
avès sə vès gu̱u̱, ye də yi ka bəboŋ gu̱ à? Mù sə tsərə yè'sə mvə'nə ŋwèe
tsərəgə vɛ'nə.
6 Kaco ya'sə ye vɛ'nə yeŋ. Bu̱sə a ye-a də Nwì ka zìnə tsok, ye də aco yi
sak nzeŋgòŋ nə va pip?
7 Kàmòk aco bu̱u̱ mok sə du̱k mali sə' də, <<A ye ŋga vès sə cì' kɛ'cà
mvwès, ya' sə tɛsə ŋgògu̱ bwìŋ ya wo ye riŋ boŋsə ghaha mvə'nə Nwìi
cèp mègù ye zìnə sə fana wo sə yamsə liŋ Nwì sə bu̱u̱ zeŋ. Yà' sə tɛsə-a
vɛ'nə laŋ, njo nə Nwìi nə yeŋsə fe'lə ŋgàa cì' mvwès wèŋ ŋgə' co bu̱u̱ sə
bu̱p ye kə bu̱u̱ yà?>>
8 Ncèp njàwo nə də, <<Vesùwèeŋ sə gu̱ lo bu̱p mantombì ntɛ̀ŋ, ya yusə
bəboŋ nə tesə nja sə'.>> Bu̱u̱ mok wèeŋ cì' fagə mu̱ mvwès də mù sə du̱k
vɛ'nə. Nwìi nə yeŋsə nsàp bu̱ ànə ŋgə' nə nà'a nə ku̱rə bə nsàap bum sə
wo sə gu̱ ya'sə.

Bwìŋ Pwe' Ŋgàa Gu̱ Bu̱p

9 Ye də aco a ləsə ncèp ènə yè'sə da? Co vès bu̱u̱ Jus wèŋ bòghak bu̱
lakmvum wèŋ à? Hai', ka yeŋ lok fu̱k. Mù rɛŋsə ya' laŋ də bu̱u̱ Jus bə bu̱
lakmvum mègù pwe'fo' yəyərə; mòk ka zok yeŋ bu̱u̱sə wo pwe' cu sə bàa
bu̱p.
10 Yà' mègù mvə'nə wo à còm ya' ndzənə ŋwàk Nwì sə də,

<<Ŋwə nə mò'fis nə yi kəkʉrə mʉlisə Nwìi bʉ̀ə.
11 Ŋwə nə mò'fis nə co yi rɛɛŋ yumòok bʉ̀ə.
Ŋwə nə mò'fis nə yi sə làp ŋgòbɛ' mandzə Nwìi sə' bʉ̀ə.
12 Bwìŋ pwe' a bwìŋ wes fa Nwì ŋkwɛ̀ŋ laŋ.
Wo a bʉ̀ʉŋ wes lòyusə wà;
Ŋwə nə ŋgà gʉ̀ bəboŋ mok bʉ̀ə.
13 Cùu awo nòto co cùu sè.
Bòrə bwìŋ rwiŋ mʉ cùhu wo anə dak.
Yusə ya'a tesə kə cùhu wo, ya' mègù co no ta ŋwè yi.
14 Cùu awo sə rwiŋ mègù bə yàk bwìŋ nə ye ncèep sə cʉcʉk.
15 Kù awo fup bòŋsə ŋgòlòmvwe' zə bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
16 Mvwe' mandzə nə wo lòpwe', wo sə bʉpsə bum, nə sə jəŋ və ŋgə' sə'.
17 Wo ka ŋgògʉ̀ fifi riŋ lok.
18 Wo bà lis nə kà Nwì sə wəp lok fʉk.>>
19 Vesùwɛ̀ŋ rì də lʉ̀ʉk sə Nwì à fa sə yà' kotse' bʉ̀ʉ sə yi à fa yà' bohòwo sə. Ye də ŋwə nəmòk nə aco yi dʉk də yi bəboŋ mantombìi Nwìi bʉ̀ə. Ndàaŋwè pwe' nə kə təəŋ mantombìi Nwì, nə sak tsoŋ li bə yusə yi à gʉ̀ pwe'.
20 Ŋwə nə yi a nòŋsə wes lʉ̀ʉk sə co Nwì jəŋ yi də yi yəyərə bʉ̀ʉsə yi a nòŋsə wes lʉ̀ʉk sə bʉ̀ə. Fàak sə lʉ̀k tse', a ŋgònìtsə' fa bwìŋ də ŋwə nə wu gʉ̀-a vɛ'ɛ, ye də wù sə gʉ̀ bʉp.

Mandzə Nə Nwìi Jəgə Bwìŋ Co Də Wo Kəkʉrə Mʉ Lisə Yi

21 Ye də nə ŋga'a nè'e mandzə nə Nwìi nə gʉ bwìŋ ŋgòyəəŋ kəkʉrə mʉlisə yi nə a və mok laŋ. Mandzə ànə ka yumok ŋgògʉ̀ bə lʉ̀k tse' lok. Ŋwàk lʉ̀ʉk Musì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə cèp gèsə lòfa' bə zeŋ sə'.
22 Mandzə nə Nwìi gʉ̀ ŋwè ŋgòyəəŋ kəkʉrə mʉlisə yi nə, a ŋgòdzəm bohòJisòs Krɛst. Ya'a vɛ'nə bohòndàaŋwè pwe' nə yi dzəm. Ŋwə nəmòk ka ye zok yeŋ,
23 bʉ̀ʉsə bwìŋ pwe'fo' a gʉ̀ bʉp laŋ, nə kà mvwe' bòoŋ sə Nwì sə mok kə dzèŋ.
24 Wo yəəŋ mègù mok kəkʉrə mʉlisə yi anə bə bòvèm nə nje nə. Yi gʉ̀ fagə wo vɛ'nə wà nə wà, bohòJisòs Krɛst nə yi a fìŋ mè'rə wo nə.
25 Nwì à jə yi, nə fa co ndzə cop ya ŋga Nwìi nə swifa ndàaŋwè nə nà' dzəm bohòyi bʉp ye. Nwì à gʉ̀ yè'sə ŋgònìfa bwìŋ də yi gʉ̀gə bum bə mandzə nə kəkʉrə.
26 A ye to mantombì, Nwì sə ko ntʉm, nə kà bʉp sə bwìŋ à sə gʉ̀ʉ sə mʉtuhù wo naàŋ. Ye də nə ŋga'a nè'e, yi sə nìtsə' fa bwìŋ də yi ye kəkʉrə bə mandzə nə yi sə kà bʉp mè'rə; nə ye sə' də ŋwə nə nà' dzəm bohòJisòs pwe', yi nə gʉ nà' ŋgòye sə' kəkʉrə. Yi sə kà bʉp mè'rə, ŋgònìtsə' fa bwìŋ də yi kəkʉrə.
27 A ye-a də Nwì a gʉ̀ bwìŋ ŋgòyəəŋ kəkʉrə mʉlisə yi bə bòvèm nə nje, ye də yumok cu fe'lə sə co a kum ŋgùŋ bʉ̀ʉ zeŋ yo à? Hai', mʉzəp yumook bʉ̀ə. Bʉ̀ʉ yà? Bʉsə ka də vesùwèŋ a gʉ̀ yumok ŋkuŋ Nwì nə jəŋ ves də a kəkʉrə mʉlisə yi yeŋ; a mègù bʉ̀ʉsə vesùwèŋ a dzəm bohòJisòs Krɛst.
28 Vesùwèŋ yə də Nwìi gʉ̀ ŋwè ŋgòyəəŋ kəkʉrə mʉlisə yi bʉ̀ʉ dzədzəm. Yà' ka yumok ŋgògʉ̀ bə lʉ̀ʉk Musì tse' lok fʉk.

29 Kè wèŋ tsəm də Nwì mègù Nwì bʉ̀ʉ Jus wèŋ woòwo ɛ? Hai', yi Nwì bʉ̀ lakmvum wèŋ sə̀'.
30 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì mègù mò'fis. Yi nə jəŋ bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀ wo komgə̀ yàwo tu mbəmbam sə co wo yəyərə mʉlisə̀ yi ŋga wo dzəm bohòJisòs Krɛst. A bohòbʉ̀ lakmvum sə̀ wo kà yàwo tu komgə̀ sə sə̀' wup. Yi nə jəŋ wo co wo mʉlisə̀ yi yəyərə ŋga wo dzəm sə̀' bohòJisòs Krɛst.
31 A ye-a də Nwì sə jə bwìŋ co wo kə̀kʉrə mok bʉ̀ʉsə̀ wo tse' dzədzəm, ye də a sə dʉk mok də lʉ̀k ka fàk mok tse' fe'lə à? Hai', ka vɛ'nə sə̀' yeŋ lok. Yusə də vesùwèŋ sə nìŋ rɛŋsə njo nə̀ wo ànə gʉ lʉ̀ʉk sə bʉ̀ʉ zeŋ sə.

4

Mandzə̀ Nə̀ Abràham
À Ye Kə̀kʉrə̀ Mʉlisə̀ Nwì
1 Vesùwèeŋ cep ja'a na bə nzak Abràham nə̀ yi à ye tàcici àvès bʉ̀ʉ Jus wèŋ nà'a nɛ̀.
2 Abràham nə ànə bʉuŋ-a kə̀kʉrə̀ bʉ̀ʉ yumok sə̀ yi à gʉ̀ʉ, ye də yi tse' yumok co yi kumŋgùŋ bʉ̀ʉ zeŋ yo. Mègù kə də Abràham nə à ka yumok nə̀ co yi kumŋgùŋ bʉ̀ʉ zeŋ mantombìi Nwì tse'.
3 Ŋwàk Nwì sə cèp ye də yà? Nà' sə cèp də vɛ', <<Abràham à dzəm yusə̀ Nwì à cèep, ànə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ yi kə̀kʉrə̀.>>
4 A ye-a ŋga ŋwè fàk yumok, wo lak yi mbàam sə̀ yà' a sə̀ ye, bʉ̀ʉsə̀ yi gʉ̀ fàk. Mbàam yà'sə̀ ka sə̀ də wo fa yi yà' wà yeŋ, a sə̀ yi fàk yà' yi.
5 Yà' ye sə̀' də yi gʉ̀gə̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ yəəŋ kə̀kʉrə̀. A ye-a ŋga ŋwə̀ mòk ka ye yumok fak, nə fa megu ntʉm nə̀ nje bohòNwì, fana ye də Nwìi nə jəŋ yi də yi kə̀kʉrə̀ njo nə̀ nà' a fa ntʉm ye bohòyi.
6 Devìd à dzəm sə̀' də a zìnə də, ŋwə̀ nə̀ Nwì jə yi də yi kə̀kʉrə̀ ŋga ŋgə̀ŋgàŋ ka yumok sə̀ co Nwì jəŋ yi vɛ'nə bʉ̀ʉ zeŋ gʉ fana ŋwə̀ ànə tse' rɛŋsi anə zìnə.
7 Yusə̀ yi à cèp sə dʉk də,
A rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə̀ Nwì a swì fa wo bʉp awo, nə swi bisə yà'.
8 A rɛŋsi bohòŋwə̀ nə̀ Tàa nə kà yi co ŋwə̀ nə̀ bʉp mok jə fe'lə̀.
9 Aco a fek mali də, tse' mègù nsàp rɛŋsi ènə bʉ̀ʉ sə̀ wo a kom fa wo tu kè bʉ̀ʉ sə̀ wo a ka yàwo kom sə̀' ɛ? Vesùwèŋ cèp càsə mè fa' laŋ də, Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kə̀kʉrə̀ bʉ̀ʉsə̀ nà' à dzəm yusə̀ yi à cèep.
10 Ghà nə̀ Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kə̀kʉrə̀ yà'sə, ànə ye ŋga wo kom fa yi nə tu laŋ à? Hai', ànə ye ŋga wo ka yi ntòkom fa.
11 Ànə geŋ wo kom fa yi tu sə maŋkwɛ̀ŋ, yà' ye mok co ŋgwè ŋgònìtsə' də Nwì à jə Abràham co nà'a kə̀kʉrə̀ laŋ bʉ̀ʉsə̀ nà' à dzəm yusə̀ yi à cèep. Yà'a mvwe' sə̀ Abràham nə yi tɛ̀' bohòndàaŋwè pwe' nə̀ nà' dzəm tse' bohòNwì ŋga wo ka yi tu kom fa, fana Nwì jəŋ ŋwə̀ ànə də yi kə̀kʉrə̀ mʉ lìsə̀ yi.
12 Yi sə̀' tɛ̀' bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo a kom fa wo tu wèŋ pwe'fo', ŋga ye-a də wo sə yù kùu Abràham nə, nə sə dzəm tse' bohòNwì mvə̀'nə̀ yi à dzəm to mantombì ŋga wo ka yi tu ntòkom fa yà'a na.

Yusə̀ Nwì à Kàak, Anə Tse' Yà' Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Tse' Dzədzəm
13 Nwì ànə kak fa Abràham bə ŋgwì bʉ̀ ye dʉk də, yi nə fa nzeŋgòŋ nə pwe' ndzə bohòyà'wèŋ. Nwì ànə kak fa yi yè'sə, à ka bʉ̀ʉsə̀ də yi nə à sə

nòŋsə lùuk sə yeŋ. Yi à kàk fa nà' bùusə Abràham ànə dzəm tse' yusə yi ànə cep fana yi ye mok ŋwə nə yi yəyərə mulisə Nwì.
14 A ye-a də bùu sə wo sə nòŋsə lùuk sə wèeŋ nə kə tse' bum sə Nwì à kàk sə wo fana ye də ŋgòdzəm tse' bohòNwìi yu wà, nə ye sə' də yusə Nwì à kàk sə yà' ka fàk tse'.
15 Yusə aco lùk gu to sə, a ŋgògù Nwì yi jok. Megu də wo à ka-a lùuk sə gu, bwɛ̀rɛ ŋwè kà lùk sə' bupsə yuk.
16 Ye də kəkàk ènə bohòbùu sə wo dzəm tse' bohòNwì. A vɛ'nə ya yà'a rɛɛŋ də Nwì sə fa ves kəkà' ènə bə bòvèm nə nje, nə ye sə' də yi sə fa yà' bohòŋgwì bù Abràham nə lòoŋ. Ka də yi fa mègù bohòbùu sə wo sə nòŋsə lùk wèŋ yeŋ, yi sə fa bùu sə wo dzəm tse' bohòyi pwe' mvə'nə Abràham à dzəm. A zìnə də Abràham nə tè' àvès pwe'fo' yi.
17 Yà' mègù mvə'nə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də, Nwì à duk də, <<Mù gù wu, də wu ye tè' bohòlak ŋkùuŋntèŋ.>> Ye də Abràhaam tè' àvès mantombìi Nwì yi. Nwì nə Abràham a dzəm bohòyi ènə, yi fagè yòŋsə bohòbùu sə wo à kpu laŋ yi. Yi togè bum sə yà' ka ntòye co də yà'a ye vɛ'nə laŋ.
18 Bum sə Nwì à kàk sə à sə yəəŋ co də yà'a nə kà fàk fana Abràham sə dzəm mali Nwì fo', nə sə naaŋ mali tu bohònà'. Ànə geŋ yi kə ye tè' bohòlak ŋkùuŋntèŋ anə. Yà' à mègù mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Ŋgwì bù yòo nə yam ŋkùuŋntèŋ.>>
19 À ye yè'sə ŋga Abràhaam mok co lùumŋgòŋ ŋkù mò'fis vɛ'ɛ. Yi riŋ də yi kuəp mègù ye mok kpu, nə riŋ sə' də ŋgwe ye Sàra ŋwà nə yi kà mwe dzəgə. Bum yà'sə lòoŋ à ka dzədzəm ye nə kum lok.
20 Yi à sə kà mərə, nə kà ŋgòtsərə yusə Nwì à kà' də nà'a nə gù sə sə' teŋsə. Yi à sə kùksə Nwì, nə guŋ ghaha bə dzədzəm ye nə ghaha.
21 Yi à rì tse' vɛ'ɛ pap də Nwìi nə gu tsoŋ li yusə nà' a kàk sə.
22 Nwì ànə jəŋ yi də yi kəkurə mulisə yi bùu nsàp dzədzəm ye ènə.
23 Yusə wo à còm də Nwì à jə yi də yi kəkurə yà'sə, yà' sə kà mvə'nə Nwì à gù megu bohòyi nìtsə'.
24 Yà' sə nìtsə' fa vesùwèŋ mvə'nə Nwìi nə gù bohòvesùwèŋ sə' vɛ'nə, ŋga ye-a də vesùwèeŋ dzəm-a də Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krɛst àvès nə mvwe' kpu na.
25 Jisòs nə, Nwì à tumsə yi də ya yi kpu bùu bup avès, nə lokoksə yi mvwe' kpu səmok də ya vesùwèeŋ tse' mandzə nə ŋgòye kəkurə.

5

Ves Nwì Wèeŋ Mok Ŋge'
Bùu Jisòs Krɛst

1 Ye də mvə'nə vesùwèeŋ mok kəkurə mulisə Nwì bùusə a dzəm tse' bohòyi fana ves Nwì wèeŋ mok ŋge' bùu Tà àvès Jisòs Krɛst.
2 Jisòs nə à gù yi ŋkuŋ vesùwèŋ sə naaŋ tu bohòyi, nə riŋ nsàp bòvèm nə Nwì tse' nà', nə a ni cu ŋga'a ca ènə. Fana vesùwèeŋ sə kwa bùusə a sə kùk lis də a nə kà tse' ma njàvès sənə kəkuk nə Nwì tse' nə sə'.
3 Yusəmook sə' də, a yə-a ŋgə' fana a kwa bə zeŋ sə' bùusə a rì də wu yə-a ŋgə', nà' gu wu ŋgòko rì ntum, nə kà teŋsə.

4 Wu ko rì ntum vɛ'nə fana wù bùuŋ mok ŋwè nə ŋwè. Wu bùuŋ nsàp
ŋwè nà'nə vɛ'nə fana wù naaŋ bwi ŋga'a tu də Nwìi nə gu tsoŋ li yusè yi
duk sə.
5 Vesùwèeŋ sə naaŋ tu fana yà' kà wà kè cà, bùusè dzədzəm nè Nwì nə
rwiŋ sə ntuù vès anə laŋ. Yi a gù yè'sə vɛ'nə bə ŋàaŋ Yòŋsè nè Rərɛŋ nè
yi a fa ves nə.
6 Ghà nè vesùwèŋ à cu bə jamè fana Krɛst və nə kə jəŋ kpu àvès, nə
kpu fa ves sè vèes ŋgàa gù bup. Yi à kè kpu tsə mègù munə mvèk nè
nà'a kèkurè nə.
7 A rì də gu vɛ'ɛ wùriŋ bohòŋwè ŋgòkpu fa mòk, a dzəm ye ŋga
ŋgèŋgàaŋ ŋwè nè bèboŋ na. Kàmòk aco ŋwè nəmòk dzəm ŋgòkpu bùu
tu ŋwè nè bèboŋ mòk yo àlɛ.
8 Krɛst à kpu ye bohòvès ŋga a cu ntòbùu sè bup. Yà'a mvəsè Nwì à
nìtsə' dzədzəm ye bohòvès sə.
9 Nwìi jəgè ves co bùu sè kèkurè mulisè yi bùu nduəm Krɛst nə. Ye də
yà' nòjəja də yi nè gù lì vesùwèŋ a kà mvwe' sè jèjòk nè Nwì cu sə kè tiŋ
lok.
10 Ghà nè ves Nwì wèŋ ànə ye mali ntòbə bèbèŋ fana mo ye kə tɛs fa
ves ŋkèŋ bə kpu ye. Ŋga'a nè vès Nwì wèeŋ mok ŋge' fana anə kè là tsoŋ
lì gù də a nə tse' lùŋ bùusè yi cu fe'lə ŋwəm.
11 Ka yà'sə megu. Mook sè' də vesùwèŋ sə kwa ŋga'a vɛ'ɛ bə yusè Nwì
a gù fa ves yà' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krɛst sə. A yi Jisòs nè yi a tɛs fa
ves Nwì wèŋ ŋkèŋ nə.

Adàm à Jə Və Kpu, Krɛst Jə Və Ye Lùŋ

12 Bup à ni və sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ bùu ŋwè nè mò'fis fana bup nə soŋ jəŋ
və kpu. Yà'a mvè'nè kpu à və bohòndàaŋwè pwe'fo' sə, bùusè bwìŋ pwe'
à gù bup.
13 Nwì à sə jə və lùuk ye ŋga bup cu sə nzeŋgòŋ anə laŋ. Megu də kaco
wo taŋ də nè'e bup yeŋ, ŋga wo ka-a lùk ntònoŋsə na.
14 Ànə ye-a sè vɛ'nə fana ye jəŋ bə mvèk nè Adàm kə dzeŋ bə mvèk nè
Musì mumvè'nè lùk à ka ntòyeŋ nà'a, kpu à sə kogè bwìŋ. Kpu à sə ko
wo vɛ'nə, ŋga ye-a sè də wo à ka nsàp bup nè co Adàm, nè yi à dzèeŋ tsə
ŋgì Nwì vɛ' nà'a gu na.
Adàm nə yè'sə ŋwè nè yi tə munə tu ŋwè nəmòk nè yi nè kè və
ntsə'mòk.
15 Megu kə də fəfa nè Nwìi ye zok bə bup nè Adàm à gù nə. Busè ŋwè
nè mò'fis à gù bup fana mfèŋ bwìŋ kpu. Megu də bòvèm nè Nwì tse' ŋàŋ
nə ghak càsə. Nwì a sè bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ, nə niŋ fa ves bòvèm nè nje nə
ndzə bohòŋwè nè mò'fis, nè yi Jisòs Krɛst nə.
16 Fəfa nè Nwì nə jəŋ və ye yusè zok bə bup nè ŋwè à gù nə. Yusè bup
ànə à gù sə, à ye də Nwìi sak bwìŋ fana ya ndàaŋwè pwe' gbu nzak. Yusè
bòvèm à jə və ye sə də, nà' à gù bwìŋ ŋgòyəəŋ mulisè Nwì co bùu sè wo
kèkurè, ŋga ye-a sè də wo à gù bup kè' ŋkùuŋntèŋ laŋ na.
17 Njo bup nè ŋwè nè mò'fis à gù fana kpu tse' nzeŋgòŋ nə pwe' bùu
ŋwè nè mò'fis ànə. Ŋwè nəmòk sè' nè mò'fis nà'a, yuye sè yi à gùu à yam
càsə. Bùu yusè yi à gùu sə fana ndàaŋwè pwe' nè yi jə bòvèm Nwì, nə ye
fəfa nè ŋgòye kèkurè mulisè Nwì wèeŋ nè kè cu ncu nè co bùu sè ghaŋ
wèŋ.

18 A yà'sə də mvə'nə̀ bʉp nə̀ Adàm à gʉ̀ nə à gʉ̀ bwìŋ pwe' gbʉ nzak fana yà' ye sə̀' vɛ'nə də bə̀bo nə̀ Jisòs à gʉ̀ nə a fìŋ mè'rə wes bwìŋ bohònza' ènə sə̀' pwe', nə fa wo lùŋ.
19 Bwìŋ pwe' a bʉ̀ʉŋ wes ŋgàa gʉ̀ bʉp bʉ̀ʉ bʉp nə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis à gʉ̀ʉ fana a sə̀' vɛ'nə də bwìŋ pwe' nə kə yəəŋ mok kə̀kʉrə̀ bʉ̀ʉ ŋwə̀ nə̀ mò'fis mòk nə̀ yi à gʉ̀ ye yusə̀ Nwì à cèp sə.
20 Bə ma nə̀ nzak lʉ̀k ye fana lʉ̀ʉk sə à ni və̀ yàwo ya bwìŋ gʉ ghaha bʉp ghaha. Mvə'nə̀ bwìŋ à sə gʉ̀ ghaha lòbʉp mantombì fana bòvə̀m nə̀ Nwì ghaha casə̀ bwi ye sə̀'.
21 Ya ŋga yà'a ye də mvə'nə̀ ŋàaŋ sə̀ bʉp tse' sə à sə gʉ̀ bwìŋ wo kpʉ fana bòvə̀m nə̀ Nwì tse' bwìŋ ye ŋàŋ sə̀' ŋgògʉ̀ bwìŋ wo yəəŋ kə̀kʉrə̀, nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə bohòJisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə.

6

Bʉp Ka Weŋ Sə Bàa Yi Mok Kotse'

1 Ye də aco a dʉk yè'sə ŋga'a da? Ye də a sə gʉ ghaha lo mali bʉp mantombì ya bòvə̀m nə̀ Nwì nə sə ghaha ye sə̀' à?
2 Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Aco ŋwə̀ nə̀ yi a kpʉ ma nə̀ bohòbʉp laŋ sə gʉ mali bʉp à?
3 Wèŋ ka riŋ də mvə'nə̀ vesùwèŋ à bàptɛsə nə bʉʉŋ bʉ̀ʉ Jisòs wèŋ yà'a ye də ànə kpʉ be'lə yà'sə ves Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis riŋ à?
4 Ye də yà' mègù co də vesùwèŋ à kpʉ venə wèŋ, fana wo tuuŋ be'lə ves sə̀' venə wèŋ ghà nə̀ vesùwèŋ à bàptɛsə nə. A yà'sə mok də mvə'nə̀ Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ bə ŋàaŋ Tɛ̀' ye sə fana ye də vesùwèŋ cu yà'sə mok sə̀' ŋwəm. Vesùwèŋ tse' yòŋsə̀ nə̀ fi, ya a gi mok bə mandzə̀ nə̀ fi sə̀'.
5 A ye-a də mvə'nə̀ yi à kpʉ, à kpʉ be'lə venə wèŋ fana ye də vesiwèeŋ nə̀ lòkok be'lə mvwe' kpʉ sə̀' vɛ'nə.
6 Vesùwèŋ rì də ghà nə̀ wo ànə tɛ'lə Jisòs Krɛst mʉntèəŋ nà'a fana nsàp nə̀ vesùwèŋ ànə sə ye to mantombì nà'a à kpʉ bə nà' mʉntèəŋ anə. Yà' à ye vɛ'nə də ya wo gʉ bʉpsə gɛsə ŋwə̀ nə̀ bʉp nə fo'. A vɛ'nə də vesùwèeŋ kà ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp mok sə fàk malì.
7 Bʉsə̀ a zìnə də a ye ŋga ŋwè kpʉ laŋ fana bʉp kà ŋgə̀ŋgàŋ yumok mok gʉ̀ to fe'lə̀.
8 Yà' mègù mvə'nə̀ də vesùwèŋ a kpʉ be'lə ves Krɛst fana a tse' dzədzəm sə̀' də a nə̀ kà cu ŋwəm sə̀' venə wèŋ bəbɛ'.
9 Bʉsə̀ a rì də Nwì à lòkoksə Krɛst nə mvwe' kpʉ laŋ fana yi nə kà mok kpʉ fe'lə̀. Kpʉ ka ŋàŋ bohòyi mok tse' fe'lə.
10 Bʉsə̀ yi ànə kpʉ fana yi kpʉ, nə mesə bə bʉp kɛ̀' mò'fis, də bʉp kà yi mok mumsə̀ fe'lə̀. Ncu ye nə̀ yi cu nà' ŋga'a nə, yi sə cu mok ncu nə̀ nà'a nə̀ bohòNwì.
11 Yà'a mègù bohòwèŋ sə̀' bə mandzə̀ ànə vɛ'nə də wèeŋ sə tsərə tu awèŋ co də wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ a kpʉ, nə ga'a mesə weŋ bʉp wèŋ laŋ. Wèeŋ tsərə mok də wèŋ cu mok ncu nə̀ Nwì co bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst wèŋ.
12 Mʉmvə'nə̀ yà' nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ me'rə bʉp ko nisə weŋ sə bàa yi ya ni' awèeŋ sə dzəm ŋgògʉ̀hʉ bʉp dʉk. Wèeŋ sə tsərə tse' də, ni' awèŋ sə nə kpʉ mvèk momjo.

13 Ye də kà də wèeŋ me'rə fa fʉk ni' awèŋ sə mamòk co yu nə wo sə gʉ̀hʉ bʉp bə zeŋ dʉk. Wèeŋ gʉ bə ni' awèŋ sə lɛ co bʉ̀ʉ sə wo a kpʉ laŋ, nə lokok foho və ŋwəm sə̀mok. Wèeŋ me'rə fa ni' awèŋ bohòNwì ŋgògʉ̀ mègù bə zeŋ yumok sə̀ yà'a bə̀boŋ.
14 Bʉp kà weŋ sə bàa yi mok kotse'. A ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ lʉ̀k ka weŋ yi tse', tse' weŋ bòvə̀m Nwì nə.

Fa Ni' Awèŋ Co Ŋkwèŋ Ŋgòsə Gʉ̀ Bòŋ

15 Bum yè'sə sə tsə̀' yè'sə ŋga'a da? Yà' sə tsə̀' yè'sə mok də, bʉ̀ʉsə̀ lʉ̀k ka ves yi tse', də a cu mok ncu bòvə̀m Nwì àlɛ, aco a sə gʉ bʉp mok ntɛ̀ŋ à? Hai', ka vɛ'nə yeŋ.
16 Wèŋ ka riŋ də a ye-a ŋga wù mè'rə fa ni' yòbohòŋwè nəmòk də wu sə yuk dʉk ye, ye də wu yà'a mok ŋkwɛ̀ŋ ye riŋ à? A ye-a də wèeŋ ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp ye də anə̀ kə̀ tesə fo' kpʉ. Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yuk yàwo Nwì fana anə̀ kə̀ tesə də wo bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀ Nwì.
17 Vesùwèeŋ kwasə Nwì. Bʉsə̀ wèŋ ànə ye to ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp fana wo yə'rə fa weŋ bum sə̀ zìnə sə, wèŋ sə bɛ' lòbum yè'sə bə ntʉʉm awèŋ pwe'fo'.
18 Wo a fiŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbʉp laŋ fana ye də wèŋ ye mok co ŋkwɛ̀ŋ bə mandzə̀ nə ŋgògʉ̀ bə̀boŋ.
19 Mʉ̀ sə cèp, nə sə kum bə bum sə̀ a yəgə̀ yà' nùumbu pwe' də ya wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ, bʉ̀ʉsə̀ bum yè'sə gʉ bohòwèŋ ŋgòrɛɛŋ yà'. A ye to mantombì fa' wèŋ me'rə fa wes ni' awèŋ bohòbum sə̀ yà' ka rərɛŋ yeŋ, nə sə fak fàak ŋkʉ̀ì' fana bʉp sə ghaha lo mantombì. Ye də nə ŋga'a nè'e, wèeŋ fa ni' awèŋ sə mok ŋgògʉ̀ bə̀boŋ ya wèeŋ sə ye bʉ̀ʉ sə̀ rərɛŋ.
20 Wèŋ ànə ye to ŋkwɛ̀ŋ bohòbʉp, ŋgògʉ̀ bə̀boŋ à ka fàk bohòwèŋ tse' fʉk.
21 Swe'e sə̀ wèŋ à tse' bə bum sə̀ wèŋ à gʉ̀ yà' fana marè'tu sə ko weŋ ŋga'a bə zeŋ yà'sə yà? Yà'a nə̀ kə̀ lə̀ mègù bə kpʉ.
22 Wo a fiŋ mè'rə fis weŋ ndzə bohòbʉp mok laŋ, wèŋ a bʉ̀ʉŋ ŋga'a mok ŋkwɛ̀ɛŋ sə̀ Nwì. Swe'e yà'sə yàwo də wèeŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ rərɛŋ fana yà'a nə̀ kə̀ lə̀ yàwo də wèeŋ nə̀ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.
23 Lə̀làk nə̀ ŋwèe tse' nà' bohòbʉp, a kpʉ. Megu də fəfa nə̀ Nwìi ye lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə. Vesùwèŋ tse' lùŋ ènə ndzə bohòTà àvès Jisòs Krɛst.

7

Lʉ̀k Tse' Mègù Fàk BohòŊwə̀ Nə̀ Yi Cu Ŋwʉm

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ də wèŋ rì tse' bə nzak lʉ̀k vɛ'ɛ bə̀boŋni, də lʉ̀ʉk sə tse' mègù fàk bohòŋwè ŋga yi cu ntòŋwəm; ka vɛ'nə yeŋ à?
2 A fʉhʉ ja'a na yà' bə nzak gù è. A ye-a ŋga ŋwàŋwè lògù fana lʉ̀k kotse' yi, də mvə̀'nə̀ ndu ye cu ŋwəm fana yi nə sə cum megu bə nà'. A ye-a ŋga ndu ye nə kpʉ fana ye də lʉ̀ʉk sə kà yi mok kotse' fe'lə̀.
3 Ye də a ye-a ŋga ŋwà ànə lò-a bohòŋwè mòk nə̀ zok ŋga ndu ye nə cu ntòfo' fana wo nə dʉk də yi sə ko nto. A ye-a ŋga ndu ye nə kpʉ laŋ fana ye də lʉ̀k kà yi mok ko. Yi lò-a, nə kə jəŋ fe'lə ndu mòk ye də yi ka nto ko.
4 Bwema am wèŋ, yà' mègù bohòwèŋ bə nzak lʉ̀k sə̀' vɛ'nə. Lʉ̀k ka weŋ kotse' bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a kpʉ weŋ Jisòs Krɛst wèŋ laŋ. A yà'sə ŋga'a də, wèŋ

tse' mok ndu nə̀ fi nə̀ yi Jisos Krɛst, nə̀ Nwì a lòkoksə yi mvwe' kpʉ də ya vesùwèeŋ zəm nto'o sə̀ yà' tse' fàk bohòNwì.
5 Ghà nə̀ vesùwèŋ à sə cu to ntòncu nə̀ ni' avèes dzəmgə̀ nà'a fana lʉ̀ʉk sə à sə fimsə mis də a sə gʉ bum sə̀ vesùwèŋ à sə gʉ̀ yà'sə, fana yà' sə zəm nto'o sə̀ a kpʉ.
6 Ŋga'a fana, wo a fiŋ mè'rə fis ves bohòlʉ̀ʉk sə mok laŋ. Vesùwèŋ a kpʉ laŋ fana yusə̀ yà' à sə koho tse'gə̀ ves mantombì fa' sə ka ŋga'a mok yeŋ. Kà də a sə fak bohòNwì bə mandzə̀ nə̀ zəm nə̀ lʉ̀k à sə tse' nà' yi nà'a mok dʉk. A sə fàk bohòyi mok bə mandzə̀ nə̀ fi nə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə nìtsə̀' fa ves nà' mok yi.

Lʉ̀ʉk Ye Ŋkuŋ Fana Bʉp Yəəŋ

7 Ye də a sə cèp yè'sə də yà? A cèp yè'sə də lʉ̀ʉk sə yusə̀ bʉp à? Hai' yà' ka vɛ'nə yeŋ lok fʉk. Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də, lʉ̀k a gʉ̀ mʉ yi ŋkuŋ mʉ̀ rì bʉp. Lʉ̀k à ka-a də yi dʉk də, <<Kà yu ŋwə̀ mòk wa>> dʉk, bwèrɛ də mʉ̀ à ka də ŋgòwa yu ŋwə̀ mòok bʉp riŋ.
8 Ncèp ànə à gʉ̀ yi ŋkuŋ fana bʉp tse' ŋga'a mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ mʉ, mʉ̀ sə waŋ kɛ'ca bum bwìŋ nduk, nduk. A ye-a də lʉ̀ʉk bʉ̀ə̀, ye də bʉp kpʉ sə̀ laŋ.
9 Mvək mòk à ye to nə̀ mʉ̀ à sə cu yu am co lʉ̀ʉk bʉ̀ə̀. Mʉ̀ ànə geŋ də mʉ riŋ ŋga'a kə lʉ̀ʉk sə̀ Nwì sə fana bʉp lokok, mʉ̀ kpʉ.
10 Lʉ̀ʉk sə̀ Nwì à fa yà' də ya bwìŋ tse' lùŋ bə zeŋ sə à jə və̀ fa mʉ yàm-e kə kpʉ.
11 Bʉp à cà ndzənə lʉ̀ʉk sə, nə borə mʉ, mʉ̀ gʉ̀ bʉp. Yà'a mvə̀'nə̀ bʉp à jə və̀ fa mʉ kpʉ sə.
12 A zìnə də lʉ̀ʉk sə rərɛŋ, nə ye yusə̀ yà' sə cèp sə pwe'fo' sə̀' rərɛŋ anə. Yà'a rərəŋ nə ye bə̀boŋ sə̀'.

13 A yè'sə də yumok sə̀ yà'a bə̀boŋ a jə və̀ fa mʉ kpʉ à? Hai', à ka kpʉ lʉ̀k jə və, à jə və̀ yi bʉp. Bʉp à jə və̀ kpʉ nə ma nə̀ ndzə mvwe' lʉ̀ʉk sə̀ yà' à ye yusə̀ bə̀boŋ sə. Yè'sə à ye vɛ'nə də ya vesùwèeŋ ye riŋ tsə'rə yu nə̀ wo to yi də bʉp nə. Yà'a mvəsə̀ lʉ̀ʉk Nwì a nìtsə̀' yà' jəja mvə̀'nə̀ bʉp, bʉp vɛ'ɛ wùriŋ nə casə sə.

Mvəsə̀ Ŋwèe Lʉ̀gə̀ Bə Bʉp

14 A rì də lʉ̀ʉk sə yàwo yumok sə̀ ma nə̀ bohòyòŋsə̀ fana mʉ̀ ye megu yàm ŋwə̀ nə̀ mʉ kà dʉk Nwì yukgə̀, nə̀ bʉp kohotse' mʉ yi.
15 Mʉ̀ ka nsàp ncu nə̀ mʉ̀ cu riŋ, bʉ̀ʉsə̀ mʉ kà yusə̀ mʉ̀ dzəm də mʉ gʉ sə gʉ̀gə̀. Yà' sə kə tesə megu də mʉ̀ sə gʉ̀ mègù yusə̀ mʉ̀ sə bɛ̀ŋ də mʉ kà yà' gʉ̀ sə.
16 A ye-a də mʉ̀ sə gʉ̀ bʉp, ŋga mʉ̀ sə dzəm sə ntʉʉ̀ mʉ̀ ŋgògʉ̀ lɛ bə̀boŋ fana mʉ̀ rì də lʉ̀ʉk yusə̀ bə̀boŋ.
17 Fana ye də, sə kà bʉp yà'sə mok mʉ̀ gʉ̀, sə gʉ̀ yà'sə mok bʉp nə̀ yi cu ndzə ni'ì mʉ̀ nə.
18 Bʉsə̀ mʉ̀ rì də yumok sə̀ bə̀boŋ ka ndzə ni'ì mʉ̀ nə̀ mʉ ŋwè wà ènə yeŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ dzəm ŋgògʉ̀ yusə̀ yà'a bə̀boŋ laŋ, nə kà yà' gʉ̀ to.
19 Mʉ kà yusə̀ bə̀boŋ sə̀ mʉ̀ dzəm ŋgògʉ̀ʉ sə gʉ̀gə̀. Mʉ̀ sə gʉ ŋga'a kə bum sə̀ bʉp sə̀ mʉ̀ ka dzəm ŋgògʉ̀ yà' dzəm sə.

20 Fana a ye-a ŋga mù sə gù bum sə mù sə kà dzəm də mu gu yà' dzəm sə fana, ye də sə kà yà' yà'sə mok mù gù. Sə gù yà' bup nə yi cu ndzə ni'ì mù nə.
21 Fana mù yə də yà'a mvə'nə bum bùuŋgə, də mù sə dzəm ŋgògù bəboŋ, bup sə nooŋ kok megu sə' fo'.
22 Mù sə dzəm ŋgòbɛ' lòlùuk sə Nwì sə, sə ntuù mù;
23 fana yumok cum mali bohòmù anə sə' sə yà' sə lù bə lùuk sə ŋkərə àm sə dzəm də yà'a bəboŋ sə. Yà' sə kotse' mu, nə sə gu mu ŋgòye mali ŋkwɛ̀ŋ bohòbup nə yi cu ndzə ni'ì mù nə.
24 Yè'sə yà vɛ'nə ŋkərə bisə mu ɛ. Aco kə fis gɛsə mu sə mvwe' nsàp ni' nə nà' sə sə jə lòmu mvwe' kpu ènə ndà pip.
25 A kwasə Nwì bùusə yi a caŋsə gɛsə vesùwèŋ fo' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krɛst.

Ŋgòlèsə bə zeŋ fana mù yàm bə tu àm, mù sə fàk bohòlùuk sə Nwì bə ŋkərə àm, nə sə fàk mok bohòlùuk bup bə ŋgùpni' àm.

8

Aco A Cum Ncu Nə̀ Kə̀kurə̀ Bə Ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nə̀ Nwì

1 Ye də a yà'sə mok də bùu sə wo a be'lə bə Krɛst wèŋ ka bo mok sənə nzak tse'.
2 Busə mù cu yàm mok ndzə bohòyòŋsə nə yi gùgə bwìŋ ŋgòcu ŋwəm ghà nə wo be'lə bə Jisòs nà'a. Nà' fis me'rə mu sə bàa bup nə ye kpu wèŋ laŋ.
3 Lùuk sə Nwì à fa sə yà' ànə ka ŋgòghak to bup yeŋ, bùusə ni' ŋwè ka ŋàŋ tse'. Ye də Nwì a gù yusə kaco lùk gu to yà' yeŋ. Yi tumsə və mo ye, də wo dzə nà' bə ŋgùpni' co ni' yàvès sə bə bup yè'e, də ya nà'a ghak fa ves ŋàaŋ bup sə.
4 Nwì à gù vɛ'nə də ya vesùwèŋ sə a cugə bə ŋàaŋ yòŋsə nə, sə a ka bə ŋàaŋ ŋwè wà cum yè'e, a sə gu bum kə̀kurə̀ bə mandzə̀ nə̀ lùk sə dzəm nə.
5 Bùu sə wo gùgə bum yàwo mvə'nə ŋgùpni' sə dzəm wèeŋ tsərə mègù sə' bum sə ma nə ŋgùpni' anə. Bùu sə wo gùgə yàwo yusə yòŋsə nə sə dzəm zeŋ sə fana wo sə tsərə yàwo sə' bum sə ma nə yòŋsə nə.
6 Ŋwə̀ nə yi tsərə mègù bum sə ma nə ŋgùpni' fana anə̀ kə̀ tesə fo' kpu. Ŋwə̀ nə̀ yi sə tsərə ye bum sə ma nə̀ yòŋsə̀ə nə̀ kə̀ tse' ye sə lùŋ, nə ye fifi.
7 A ye-a ŋga ŋwè sə tsərə mègù bum sə̀ yà'a ma nə̀ ŋgùpni' fana kaco ŋgə̀ŋgàŋ ye to fuk ŋge' bə Nwì yeŋ bùusə̀ yi sə kà lùuk Nwì sə nòŋsə̀, nə ye sə̀' də kaco yi bɛ' to yà' yeŋ.
8 Kaco bùu sə̀ wo cu ncu nə̀ ŋgùupni' awo sə dzəm gu to Nwì yi kwa yeŋ.
9 Mègù də wèŋ sə kà yàwèŋ yusə̀ ŋgùpni' sə dzəm sə gù. A ye-a də Yòŋsə̀ Nwì nə cu sə ntuù wèŋ zìnə, fana wèŋ sə gu yàwèŋ yusə̀ yòŋsə̀ sə dzəm sə. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk ka yòŋsə̀ nə̀ Krɛst tse' fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ ka ŋwə̀ə Krɛst nə sə̀' yeŋ.
10 Ye sə̀' də a ye-a ŋga Jisòs Krɛst cu sə ntuù wù fana ye də wù cu ŋwəm bùusə̀ yi a gù wu ŋgòye kə̀kurə̀ mulisə̀ Nwì; ŋga a ye-a sə̀ də wèŋ sə kpu malì bə ŋgùupni' awèŋ bùu bup awèŋ na.

11 Yusəmok cu sə' də, a ye-a ŋga YòŋsəNwì nə yi à lòkoksə Jisòs mvwe' kpʉ nà'a cu sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ fana Nwì nə yi à lòkoksə Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ nə, nə gʉ ni' awèŋ sə yà' kpʉ laŋ sə luŋ foho və səmok. Yi nə gʉ vɛ'nə bə mandzə nə də yòŋsə ye nə cu sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ.

12 Vesùwèŋ tse' yusəmok sə a nə gʉ tsoŋ yà' bwema am wèŋ-a. Kà də vesùwèeŋ sə gʉ yusə ŋgùpni' sə dzəm yà' dʉk.

13 BʉsəBʉsə a ye-a ŋga wèŋ cu, nə sə gʉ yusə ni' awèŋ sə dzəm zeŋ fana ye də wèeŋ nə kpʉ. Yà' ye sə' də a ye-a ŋga wèŋ zə gɛsə fàak ŋgùpni' sə bə ŋàaŋ YòŋsəNwì fana ye də wèeŋ nə cum ŋwəm.

14 Bʉ̀ʉ sə wo bɛ'gə mandzə yusə YòŋsəNwì sə tsə' wo fana ye də wo bwe Nwì.

15 Yòŋsə nə wèŋ a jə nà' bohòNwì nə a ka weŋ ŋkwɛ̀ŋ də ya wèeŋ sə tse' wʉə bʉ̀sə. Nà' tse' ŋgògʉ̀ weŋ ŋgòye bwe sə Nwì. Ye də yi gʉ ves ŋgòrì ŋgòcèp to bohòNwì, nə sə to yi də Pàpa, Tɛ̀'.

16 Yà'a mvwe' sə YòŋsəNwì nə gʉ̀gə ves ŋgòrìŋtse' sə ntʉ̀ʉ̀ vès pap də a bwe Nwì sə.

17 A ye-a də vesùwèeŋ bwe ye fana ye də vesùwèeŋ nə kə tse' bum sə yi a nòŋsə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ sə sə'. Yà' ye sə' də vesùwèeŋ nə kə tse' bum yè'sə ves Krɛst wèŋ bəbɛ'. A ye-a ŋga vesùwèŋ sə yə ŋgə' venə wèŋ bəbɛ' fana a nə kə cu be'lə mvwe' sə kə̀kuk sə ye sə sə' bəbɛ' anə.

Bum Nə Kə Ye Kə̀kʉrə BohòBʉ̀ʉ Sə Wo Dzəm Nwì

18 Mʉ̀ rì yàm də ŋgə' nə vesùwèŋ sə yə ŋga'a nè'e, kaco wo fʉhʉ to nà' bə nsàp kə̀kuk nə nà'a nə kə ye ntsə'mòk bohòvès nə yeŋ.

19 Nzeŋgòŋ nə Nwì à gʉ̀ nə bə bum sə yà'a ca sə pwe'fo' sə kʉ̀k tse', nə kà lis càp ŋgòyə nùmbu ànə nə Nwìi nə fis və bwe ye wèŋ jəja nə.

20 Nwì a gʉ̀ fəsə lònzeŋgòŋ nə maŋkwɛ̀ŋ, nà' kà fàak ye sə dak mok tse' fe'lə. Nzeŋgòŋ nə bə bum sə ca sə pwe'fo' à ka wo də a ye vɛ'nə dzəm, Nwì à gʉ̀ yi də yà'a ye vɛ'nə. Nwì nə à sə kʉ̀k gèsə lòmantombì,

21 bə nùmbu nə bum sə yi à gʉ̀ sə pwe' nə tesə sə mvwe' ncu nə wo nə kə bʉp cà wà nə. Ya ŋga nze nə tesə vɛ'nə fana, nà' yəəŋ mok bə bòoŋ sə bwe Nwì sə.

22 Vesùwèŋ rì də nzeŋgòŋ nə bə bum sə Nwì à gʉ̀ ca sə pwe'fo' sə wa furə fis, nə sə ye ŋgə' co ŋwàŋwè nə yi sə ghà mwe vɛ'ɛ tətè kə wɛs ntinə.

23 Sə kà nze nə yiìyi wa mègù, vesùwèŋ sə Nwì a fa ves yòŋsə nə nje nə co ŋgwì yumòk nə nà' yèto də yumòk cu ŋgòvəə, a sə wa sə' vɛ'nə. Vesùwèŋ sə tək nùmbu nə Nwìi nə kə fis tes ves jəja co bwe ye, nə fiŋ me'rə fa ves ŋgùupni' avès də ya ŋga yà'a kà bì.

24 Ghà nə vesùwèŋ ànə dzəm, nə tse' lùŋ ntɛ̀ŋ fana, a ye ŋgònaaŋ tu bə bum yè'sə. Yusə wù yə-a yà' mʉlisə laŋ fana ye də wù kà tu bə zeŋ mok naàŋ, bʉ̀ʉsə a ndà nə yi yə-a yumok laŋ, yi sə naaŋ fe'lə tu səmok ɛ?

25 A ye-a ŋga vesùwèŋ sə naaŋ tu avès bə yumok sə a ka yà' ntòye fana, a cu ŋgòtək vɛ'nə, yà' rɛɛŋ də a sə ko rì ntʉm.

26 A sə' də YòŋsəNwì nə sə tɛsə vesùwèŋ sə a jì ŋàŋ yè'sə. BʉsəBʉsə a ka mvə'nə aco a lɛŋ riŋ Nwì bəboŋ riŋ fana YòŋsəNwì nə sə lɛŋ fa ves nsàp nə bə jòŋ, bə mandzə nə anə ye-a vès a kà cèp to.

27 Nwì nə yi rì ntʉm bwìŋ pwe' nə, yi rì yusə yòŋsə nə sə tsərə sə sə', bʉ̀ʉsə yi sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ bə bum sə Nwì sə dzəm sə.

28 Vesùwèŋ rì sə̀' də yusə̀ yà' kə̀ tsèŋ-a ŋwè pwe' fana Nwì sə fàk bə zeŋ
yi ŋgògʉ̀ yusə̀ yà'a nə ye bə̀boŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ yà' dzəm yi wèŋ; bʉ̀ʉ yà'sə
sə̀ yi a to fis wo mvə̀'nə̀ yi ànə dzəm kok sə ntʉʉ̀ yi də yà'a nə̀ ye vɛ'nə
sə.
29 Bʉ̀ʉ yà'sə sə̀ yi ànə riŋ wo, yi dʉk də yà'wèeŋ nə̀ bʉ̀ʉŋ co mo ye, ya
ŋga mo ye nə ye motu bohòbwema sə̀ wo ŋkʉ̀ʉŋ sə.
30 Bʉ̀ʉ sə̀ yi ànə dʉk də yà'wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ ye sə fana yi to yà'wèŋ. Yi ànə
to wo fana yi gʉ yà' ŋgòye yəyərə mʉlisə yi. Yi ànə gʉ wes wo yəyərə
anə fana yi fa yà'wèŋ mvwe' ncum sə̀ ghaŋ sə̀ bə̀boŋ.

Yusə̀ Aco Yà' Ghak Vees Yè'sə Yà?

31 Yumok cu fe'lə sə̀ aco a cep ŋkuŋ à? A ye-a də Nwì tə ma nə̀ njàvès,
ye də ŋwə̀ nə̀ aco yi ghak ves ye ndà?
32 Nwì à ka də mo ye kà ŋgə' yə dzeeŋ, fana yi fis fa nà' bʉ̀ʉ vès. Ye də
yumòk ka nə̀ aco yi dzeeŋ də yi nə kà ves nà' fa mok cum fe'lə.
33 Ŋwə̀ nə̀ aco yi lap bʉ̀ʉ Nwì wèŋ bə nzak yè'sə ndà? Nwì a gʉ̀ ves yi
də vèes mok yəyərə.
34 Ye də ŋwə̀ nə̀ aco yi muk cù də vès gbʉ̀ nzak yè'sə ndà? Jisòs Krɛst
bə tu ye à kpʉ bohòvès, nə lokok sə̀mok. Yi cu ŋga'a bo ma mà'a Nwì, nə
sə lɛŋ fa ves.
35 Aco yumok gapsə vesùwèŋ bə dzədzəm nə̀ Krɛst tse' nà' bohòvesùwèŋ
ènə à? Yumok co ŋgə', bə jijipsə̀ ŋga wo sə yak ves bʉ̀ʉ yi, njè, jì cə̀k, kè
ŋga wo sə tʉ̀ksə ves, kè wo də wo gbɛ' ves bə fèk. A mègù-a sə̀ bum yè'sə
aco yà' gapsə ves à?
36 Yà' mègù mvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Wo sə zə ves nùumbu pwe' bʉ̀ʉ wù.
Wo sə gʉ megu ves co nsùŋgaaŋ sə̀ wo sə jə lòwo ŋgòkə̀ sʉə wo sʉə.>>
37 Bə bum yè'sə pwe', vès a ghak yà' bə ŋàaŋ Krɛst nə̀ yi dzəm vès nə.
38 Mʉ̀ rì tse' pap də kaco yumok gapsə fis ves bə dzədzəm ye nə yeŋ. A
dzəm ye kpʉ kè lùŋ, kè masinjàa Nwì mʉbu bə tu awo, nə ye nsàp yòŋsə̀
mòk nə̀ yi tse' ŋàŋ mbwa pwe', kaco yà' gapsə ves yeŋ.
39 A dzəm ye yumòk nə̀ nà' cu kè nə̀ nà' ka ntòvə, a dzəm ye ma mʉbu
bə sə nze pwe'. A dzəm ye yumòk nə̀ Nwì a gʉ̀ nà' pwe', mʉ̀ ka yàm
yumòk nə̀ aco nà' gapsə fʉk ves bə dzədzəm nə̀ Nwì a nìtsə̀' fa ves nà'
ndzə bohòJisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès ènə ye.

9

Bum Sə̀ Nwì À Fa Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèŋ

1 Yusə̀ mʉ̀ sə də mʉ cep yè'e ka ŋàhà jap yeŋ. Mʉ̀ sə cèp zìnə co ŋwə̀ə
Jisòs Krɛst. Ntʉm àm nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə tse' nà' yi nə,
2 sə rì də a zìnə. A zìnə də manziŋ sə ko mʉ vɛ'ɛ wùriŋ, ntʉm sə yaaŋ
mʉ sə̀' nsàp nə̀ co kà teŋsə fʉ̀k,
3 njo bʉ̀ʉ lak am bʉ̀ʉ Jus wèŋ, sə̀ wo ka Krɛst dzəm. Wo sə̀ wo bwema
am sə̀ vesiwèeŋ njàŋ. A ye-a də Nwìi to fa mʉ ndò, nə cok fis gɛsə mʉ
ndzə bohòKrɛst, yà' tɛsə bʉ̀ʉ am yè'sə wèŋ fana boŋ ghak mʉ lɛ vɛ'nə.
4 Wo bwe Izùrɛ, yi à jə wo də yà'a bwe ye, yi à sə ye bə yà'wèŋ bə ŋàaŋ
ye, yi ànə zʉ rʉ̀k sə̀' bə yà'wèŋ, yi fa yà' lʉʉ̀k ye, yi niŋtsok fa wo mvə̀'nə̀
yà'a nə sə kuksə yi fana yi kàk fa wo bum mok sə̀'.

5 Wo ŋgwì bʉ̀ nə̀ wo à tesə̀ bohòtàcici avès wèŋ. Krɛst bə̀ tu ye, nə̀ wo
à dzə̀ yi sə̀ nzeŋgòŋ fɛŋ nə̀, yi sə̀' ŋwə̀ lak àwo. Yi Krɛst nə̀, yi Nwì nə̀ yi
ghak bum pwe', vesùwèeŋ kuksə̀ yi nə̀ kà teŋsə̀ yuk. Yà'a ye vɛ'nə̀.

Yusə̀ Nwì A Kàk, À Ka Wà Ca

6 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ də ntʉm sə yaaŋ mʉ bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à dzèeŋ yusə̀
Nwì à kà' sə vɛ'nə̀, mʉ̀ sə kà yè'sə də yusə̀ Nwì à kàk sə a cà wà dʉk. Ka
də ŋwə̀ə Izùrɛ nə̀ fòpwe' ŋgwì bʉ̀ Izùrɛ anə pap yeŋ.
7 Yà'a sə̀' vɛ'nə də ŋgwì bʉ̀ Abràham wèŋ ka pwe' bwe Abràham sə̀ pap
sə̀' yeŋ. Nwì à dʉk fa Abràham nə̀ də, <<Bwe sə̀ mʉ nə gʉ wo noŋsə̀ liŋ
yòsə, a bwe sə̀ bohòmo yòAzìk.>>
8 Yè'sə sə nìtsə̀' də bwe sə̀ Abràham à dzə sə, wo ka lòoŋ fo' bwe Nwì
yeŋ. Bwe ye sə mègù sə̀ wo dzə wo mvə̀'nə̀ Nwì à kà' Abràham nə ŋkuŋ
fana wo taŋ wo co bwe Abràham sə̀ zìnə sə.
9 Mvə̀'nə̀ Nwì ànə kàk Abràham nə fana yi à dʉk fa nà' də, <<Mvə̀ək nə
kʉ̀rə mʉ̀ foho və, fana Sàra nə dzə mwe.>>
10 Ka nà'nə megu. Mòok sə̀' də ghà nə̀ Azìk ànə kuk fana ŋgwe ye
Rèbekà dzə fa yi bwe fɛs.
11-12 Ghà nə̀ bwe yè'sə à cu ntòndzə vèə, ŋga wo ka yumok bʉp kè bèboŋ
àlɛ ntògʉ, Nwì dʉk fa ma awo nə dʉk də, <<Mo nə̀ tu nə, nə fak bohònə̀
ma ŋkwɛ̀ŋ.>> Nwì ànə gʉ yè'sə ŋga yà'a yəəŋ jəja də a kokgə̀ sə vèə yi
ŋkuŋ yi cok fis mo nje nə̀ yi dzəm. Yà'a bòyi fana yi to ndàaŋwè nə̀ yi
dzəm, ka də tse'ŋga a ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀ yumok ŋkuŋ yeŋ.
13 Yà' mègù mvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Mʉ̀ dzəm
Jakòp, nə bɛŋ Esò.>>

Nwìi Gʉ̀gə̀ Yuye Mvə̀'nə̀ Yi Dzəm

14 A yè'sə də Nwìi gʉ̀gə̀ bum ye bə mandzə̀ nə̀ nà' ka rərəŋ yeŋ à? Hai'
yà' ka vɛ'nə yeŋ.
15 Yi ànə dʉk fa Musì fa' də,
<<Mʉ nə koksə manziŋ bohòŋwə̀ nə̀ mʉ̀ dzəm mʉ̀.
Mʉ nə niŋtsok fa gʉ̀bòŋ njàm nə bohòŋwə̀ nə̀ mʉ̀ dzəm sə̀' mʉ̀.>>
16 Yà'a yè'sə jəja də Nwìi dzəmgə̀ ŋgògʉ̀ yuye fana yà' kà bʉ̀ʉsə̀ də yi gʉ̀
vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bwìŋ dzəm vɛ'nə kènə də bʉ̀ʉsə̀ bwìiŋ gʉ̀gə̀ vɛ'nə sə̀' ye. Yi
gʉ̀gə̀ yà' bʉ̀ʉ manziŋ nə̀ nje sə vèə yi.
17 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sə̀' də,
<<Mʉ̀ a koksə wùu Feròŋkum ya mʉ niŋ fa bwìŋ ŋàaŋ am sə mʉtuhù wù,
Ya liŋ am sə nə yuhu bə nzeŋgòŋ nə pwe'.>>
18 Ye də yà' nòjəja də Nwìi koksəgə̀ manziŋ nje bohòŋwə̀ nə̀ yi dzəm yi,
nə gʉnsə fa tu bohòŋwə̀ nə̀ bòyi də yi gʉ nà' vɛ'nə.
19 Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk fek dʉk də, <<Aco Nwì bɛŋ ŋwè ŋga'a va, ŋga
a ye-a də ŋwèe gʉ̀ mègù yusə̀ Nwì gʉ̀ ŋgə̀ŋgàŋ yi ŋkuŋ yi gʉ yà' na.>>
20 Ŋwə̀ nə̀ wà, wù jə cù fòŋkuŋ nə sə fek Nwì yumok ɛ? Aco kʉ̀ŋ fek to
ŋwə̀ nə̀ nà' bom yi nə də, <<Wù bom mʉ vɛ'ɛ bʉ̀ʉ yàlɛ à?>>
21 Ŋgà bom kʉ̀ŋ tse' ŋàŋ bə mbom sə̀ yi sə bom kʉ̀ŋ bə zeŋ sə yi. Aco
yi jəŋ mbom, nə bom kʉ̀ŋ bə zeŋ ba. Kʉ̀ŋ mòk ye nə̀ co wo kà nà' nduk
fis, mòk ye ye nə̀ wo sə fis, nə gʉ bum bə zeŋ ghà nə̀ fòlòoŋ.

22 À ye də Nwì ànə dzəm ŋgònìtsə' jəjòk nə nje nə ya bwìiŋ ye ŋàaŋ ye
sə, fana yi ko bwi ntʉm bə bʉ̀ʉ sə wo jòksə yi ntʉm sə yi nə gʉ bʉpsə wo
ntsə'mòk sə.
23 Yi à gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi à dzəm ŋgònìtsə' nsàp maŋgəŋgèŋ ŋàŋ nə yi
tse' nə mʉtuhù bʉ̀ʉ mok sə yi à koksə manziŋ bohòyà' sə. Yi ànə fʉhʉ
noŋsə də bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə kə tse' kəkuk nə nje nə.
24 Bʉ̀ʉ sə yi à fʉ̀hʉ nòŋsə sə, a vès. Yi a ka vesùwèŋ mʉŋgorə bʉ̀ʉ Jus
wèŋ to fis jəŋ megu, yi a to fis jə ves mʉŋgorə bʉ̀ lakmvum wèŋ sə'.
25 Nwì à cèp fana wo com yà' ndzənə ŋwàk Hosiyà sə' mvèk ànə də,
<<Bʉ̀ʉ sə wo ànə ka bʉ̀ʉ yàm yeŋ sə, mʉ nə to wo mok də, bʉ̀ʉ am.
Lak sə mʉ̀ à sə kà wo dzəmgè sə, mʉ nə to wo mok də, Bʉ̀ʉ am sə mʉ̀
dzəm wo.
26 Mvwe' sə wo à dʉk fa wo fo' də, <Wèŋ ka bʉ̀ʉ am yeŋ,>
Yà'a sə' mvwe' sə wo nə dʉk fəsə fa wo səmok də,
<Wèeŋ bwe Nwì nə yi cu ŋwəm nə.> >>
27 Izayà nə yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì nə à wa fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə də,
<<A ye-a sə də bʉ̀ʉ Izùrɛ sə wèŋ yam vɛ'ɛ co ŋgwansaa sə sə ŋgʉ ndzəp,
Fana bʉ̀ʉ sə wo nə tse' lùŋ fo' mègù momjo wà.
28 Tàa nə kà mvèk càsə.
Yi nə və ŋgòkə sak mèsə nzak ye bə nzeŋgòŋ nə.>>
29 Izayà nə ànə cep mok sə' də,
<<Ànə ye-a də Tà nə yi tse' nze yi nə à ka ves bwe mok bwes noŋsə fa,
Bwèrɛ də vès à lè co lak Sodòm nə ye sə' co lak Gòmorà.>>
30 A yè'sə ŋga'a da? Yusə dʉk də, bʉ̀ lakmvum wèŋ a yəəŋ mʉlisə Nwì
mok co wo kəkʉrə, ŋga ye-a sə də wo à sə kà mandzə ŋgòye kəkʉrə anə
sə làpgə na. Wo à bʉ̀ʉŋ kəkʉrə ŋga wo fa ntum awo bohòKrɛst.
31 Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à sə bɛ' yàwo mandzə lʉ̀k də wo nə kə ye kəkʉrə bʉ̀ʉ
zeŋ fana wo gbʉ lèm bə lʉ̀ʉk sə.
32 Wo à gbʉ̀ bʉ̀ʉ yà? Wo à gbʉ̀ bʉ̀ʉsə wo à sə naaŋ tu yàwo bə fàak awo
sə wo à sə gʉ̀ʉ sə, kà bə dzədzəm bohòKrɛst ye. Ànə geŋ wo kə lʉ'rə gbʉ
mʉmvwe' lìs
33 nə wo à còm bə zeŋ ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Wèeŋ yeè, mʉ̀ tam nòŋsə lìs* mvwe' lak Zayòŋ nə bwìŋ nə lʉ'rə gbʉ bə
zeŋ.
Bwìŋ nə lʉ'rə gbʉ fo',
megu kə də ŋwè nə yi dzəm-a bohònà' fana kaco lìs ènə fa yi marè'tu
yeŋ.>>

10

Mvè'nə Bwe Izùrɛ À Jàm Mandzə

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə dzəm vɛ'ɛ bə ntʉm àm pwe'fo' də bʉ̀ʉ am, bʉ̀ʉ
Izùrɛ wèeŋ tse' lùŋ. Mʉ̀ sə lɛŋ Nwì bə zeŋ sə' wùriŋ.
2 Mʉ̀ rì zìnə də wo tse' ntʉm bə ma nə Nwì wùriŋ, megu də wo kà bə
zìnə nə nà' cu ca nə rɛèŋ.
3 Wo ka mvə'nə Nwìi gʉ̀gə ŋwè ŋgòye kəkʉrə mʉlisə yi sə co yumok jəŋ
fana wo lap mandzə njàwo ŋgòye kəkʉrə mʉlisə Nwì anə. Yà'a mvəsə
wo à bɛŋ mandzə Nwì sə.

* **9:33 9:33** Lìs ènə Jisos Krɛst.

4 Ghà nə̀ Krɛst ànə və fana fàak sə̀ lʉ̀k sə me yàwo sə, fana yà' ye mok
də ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a dzədzəm fana ŋgə̀ŋgàŋ ye kə̀kʉrə̀ mʉlisə̀ Nwì.
5 Musì ànə com yumok bə nzak lʉ̀ʉk sə dʉk də, <<A ye-a ŋga ŋwè nòŋsə
wes lʉ̀ʉk sə pwe' nə̀ pwe' àlɛ, ye də ŋgə̀ŋgàŋ tse' lùŋ bʉ̀ʉ zeŋ sə̀'.>>
6 Bə nzak nə̀ ŋgòye kə̀kʉrə̀ ŋga ŋwè fa ntʉm ye bohòNwì nà'a ye də,
<<Kà də ŋwèe sə mərə sə ntʉ̀ʉ̀ yi də, <A nə lo mʉbu anə ndà?> dʉk.>>
Yà'sə də wù sə tsəm ŋgòkə̀ jə tsoŋ və̀ Krɛst nə sə nze də yi tɛsə wu.
7 Mok ye sə̀' də, <<Kà də ŋwèe sə tsərə sə ntʉ̀ʉ̀ yi də, <Anə tsoŋ lo sə
mvwe' nzeŋgòŋ bʉ̀ kpʉkpʉ ndà,> >> də ya wo jəŋ kok və Krɛst ca sə̀' dʉk.
8 Ŋwàk Nwì sə cèp da? Nà' sə cèp də, <<Ncèp nə nà' kʉəp weŋ nè' co
wèŋ yuk, nà'a kə̀ cùhu wèŋ nə ye sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ sə̀'.>> A ncèp nə̀ vès sə
tsòho fa weŋ də wèeŋ fa ntʉm bohòJisòs nà'a.
9 Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwè cèp fis kə̀ cùhu yi də Jisòs nə yi Tà, nə dzəm sə
ntʉ̀ʉ̀ yi sə̀' zìnə də Nwì à lòkoksə nà' mvwe' kpʉ fana ŋwə̀ ànə tse' lùŋ.
10 Ŋwèe dzəmgə̀ sə ntʉ̀ʉ̀ yi fana Nwì jəŋ yi də yi yəyərə̀, yi cep fis kə̀
cùhu yi fana yi tse' lùŋ.
11 Ŋwàk Nwì sə cèp də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a bohònà' fana, kaco yi maha
wà.>>
12 Yà' ka zok bohòŋwə̀ nə̀ yi ŋwəà Jus bə nə̀ yi ŋwè lakmvum yeŋ. Nwìi
Tà bohòwo yi pwe' yəyərə̀. Yi sègə̀ ndàaŋwè pwe' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, nə̀ nà' lɛŋ
tətɛsə̀ bohòyi.
13 Wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<A ye-a sə̀ ndà nə̀ yi to liŋ Tà sə
fana ŋgə̀ŋgàaŋ nə tse' lùŋ.>>
14 Aco bwìŋ to ŋwə̀ nəmòk də nà'a kə tɛsə wo yè'sə va, ŋga a ye-a də wo
ka bohòyi ntòdzəm ɛ? Yà' ye sə̀' də aco bwìŋ dzəm bohòŋwə̀ mòk yè'sə
va ŋga wo ka yumok bə liŋ ye sə yuk yuk ɛ? Aco wo yuk va sə̀', ŋga wo
ka-a ŋwè ŋgòtsòho fa wo tse' ɛ?
15 Aco ŋwè lo ŋgòkə̀ tsòho anə va ŋga wo ka-a yi tum ɛ? Yà' mègù
mvə̀'nə̀ wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də, <<Bwìiŋ lògə̀ bə Ntirə̀ nə̀
Bə̀boŋ nə ŋgòkə̀ tsə̀' fa bwìŋ fana wo kwa bohòyà'wèŋ wùriŋ.>>
16 Megu də ka də bʉ̀ʉ sə̀ wo yukgə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə dzəm wesgə̀ nà'
pwe'fo' yeŋ. Izayà à dʉk bə cùu ye də, <<Tà, ŋwə̀ nə̀ yi a dzəm fʉ̀k ncèp
àvès nə ndà?>>
17 Ye də fantʉm vəgə̀ bohòŋwè ŋga yi yuk yumok, bwìŋ yu' ŋga wo sə
tsòho fa wo ncèp nə̀ Krɛst nə.
18 Mʉ̀ sə fek də, a yè'sə zìnə də bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ a ka Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ
nə yè'e ntòyuk à? Hai', wo a yuk laŋ. Yà'a mvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə
ŋwàk Nwì sə də,
<<Ntirə̀ nə̀ masinjà nə à tse' nə a yuhu lòwes sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo'
laŋ.
Bwìŋ a yuk ncèp nə mvwe' sə̀ a fɛŋ bə fɛŋ bʉ̀ə̀.>>
19 A fek-a mòk sə̀' də, ye də bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à ka yàwo bə ncèp ànə rɛɛŋ
àlɛ? Hai' wo à rɛɛŋ sə̀ laŋ. Musì ànə cep to fa' yi də Nwì à dʉk də,
<<Mʉ nə gʉ lak mok nsàp nə̀ wèeŋ nə kʉk ja'a wo nə waŋ,
Də anə ye co ye vɛ'nə lɛ wèŋ.
Mʉ nə gʉ lak mok sə̀ wo ləm wà,
Wèŋ kʉk ja'a wo ntʉm yaaŋ weŋ.>>
20 A cèp ghak gʉgʉŋ ŋgà tsòhòbum Nwì Izayà mvə̀'nə̀ yi ànə cep ye də,

Nwì a cèp də,
<<Bu̱u̱ sə̀ wo a sə kà mu̱ làp wèŋ a yə mu̱ laŋ.
Mù a nìŋ fa ni' àm bohòbu̱u̱ sə̀ wo a sə kà mu̱ fe'rə̀.>>
21 Bohòma nə̀ bu̱u̱ Izùrɛ wèŋ fana yi à cèp də Nwì à du̱k də,
<<Mù tse' fa bu̱u̱ am wèŋ bo də wo və tètè nùm kə ca co,
Wo kà ŋgì nə̀ njàm nə yuk lok.>>

11

Nwì Ka Bu̱u̱ Izùrɛ Wèŋ Swi

1 Mu̱ fek mali-a weŋ yumok sèmok. A yè'sə də Nwì a bèŋ bu̱u̱ ye wèŋ laŋ nə̀ kè' mò'fis à? Hai', ka vɛ'nə yeŋ. Mù bə tu am, mu̱ sə̀' ŋwə̀ə Izùrɛ, tàcici àvèes Abràham fana mù ye bə bòp lak Benjamè.
2 Nwì a ka bo ye bohòbu̱u̱ ye wèŋ sə̀ yi ànə riŋ wo mantombì sə wèŋ lɛ co'rə fis. Mù rì də wèŋ rì yusə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ŋwə nə̀ wo to yi də Àlajà nà'a laŋ. Yi à sə cèp bohòNwì bə liŋ bu̱u̱ Izùrɛ, nə sə du̱k də,
3 <<Tà, bu̱u̱ yè'e wèŋ a zə ŋgàa tsòhòbum yo wèŋ, wo a ku̱ə̀msə màk wes kàam sə̀ wo fagè wu satikà' fo' sə sə̀' pwe'. Bwehe cu mègù mok mu̱mù nə̀ mù sə kùksə wu, fana wo sə lap mandzə̀ ŋgòzə mu̱ sə̀'.>>
4 Ànə geŋ Nwì du̱k fəsə fa yi da? Nwì à du̱k yi də, <<Mù tse' malì bu̱u̱ yàm fo' ncùhù sàmba, sə̀ wo ka rùm nə̀ wo to nà' də Baal nà'nə kuksə yu'.>>
5 Yà'a bohòvesùwèŋ ŋga'a yè'e sə̀' vɛ'nə. Mu̱bwes bu̱u̱ Izùrɛ mok cu nə̀ Nwì a cok fis wo bə bòvèm nə̀ nje.
6 Mvə̀'nə̀ yi a cok fis yà' bə bòvèm nə̀ nje nə fana yà' rɛɛŋ də yi a ka yà'wèŋ bu̱u̱ yumok sə̀ wo a gu̱ yà' cok fis. Ànə ye-a də yi a cok fis yà'wèŋ vɛ'nə bwɛ̀rɛ də kaco a to nsàp bòvèm ànə də a bòvèm yeŋ.
7 Yusə də vɛ': bu̱u̱ Izùrɛ wèŋ à ka yusə̀ wo à sə làp sə kə tse'. À tse' mègù yà' mu̱bwes bu̱ nə̀ Nwì ànə cok fis wo nə. Ntu̱m mok sə wèŋ a gu̱ bu̱p laŋ.
8 Yà' megu mvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də,
<<Nwì a jipsə wo ŋkərə̀.
Kaco lis awo ye yeŋ, ntu' awo kà sə̀' yuk,
Tətè kə wɛs ntinə yè'e.>>
9 Devìd à cèp ye sə̀' də,
<<Yusə̀ wo sə kwa sàm bə zeŋ sə yà'a bu̱u̱ŋ co tam bohòwo.
Wo gbu̱, nə ye ŋgə' bə zeŋ sə̀'.
10 Lis loho na wo co wo kà bum yə-è,
Wo ye-a ŋgə' nə̀ co nà' zəm tse' megu wo sə nze nə̀ mvèsə̀ bwɛ̀rà.>>
11 Ye də yà' sə tsə̀' yè'sə də Izùrɛ à lu̱'rə də ya wo gbu̱ nə bisə nə̀ mvèsə̀ à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ lok. Bu̱u̱ Izùrɛ wèŋ gbu̱u̱ fana Nwì fa bu̱ lakmvum wèŋ mandzə̀ də yà'a tse' lùŋ ya bu̱u̱ Izùrɛ wèeŋ waŋ boŋsə yà'wèŋ.
12 A ye ŋga bu̱u̱ Izùrɛ wèŋ ànə jam mandzə̀ nə fana nzeŋgòŋ nə tse' yàwo kə mandzə̀ ŋgòtse' swe' bu̱u̱ zeŋ. Bu̱u̱ Izùrɛ wèeŋ bisə fana bu̱ lakmvum wèŋ bu̱u̱ŋ ŋgàa ghàk. A ye ŋga bu̱p àwo nə a gu̱ Nwì yi se bwìŋ fana anə boŋ wesə yè'sə mok nsàp nə̀ fòŋga wo kpəəŋ foho və-a mvwe' mandzə̀ nə̀ Nwì nə ɛ?

Mandzə̀ Nə̀ Nwì Sə Lùŋsə Bu̱ Lakmvum Wèŋ

13 Mù dzəm ŋgòcèp bohòwèŋ bù lakmvum wèŋ. Nwì a tum və mʉ co
ŋgà ntum bohòwèŋ fana mù sə jə yà' co fàak sə ghaŋ.
14 Bʉsə kàmòk aco mù gʉ bʉ̀ʉ lak am bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ mok ŋgòwa weŋ,
nə foho və kə tse' lùŋ.
15 Ghà nə Nwì ànə bɛŋ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ fana yà' gʉ bʉ̀ʉ sə sənə nzeŋgòŋ
nə pwe' ŋgòtɛs ŋkɛ̀ŋ bə Nwì wèŋ mok mvwe' mò'fis. Ye də anə ye yè'sə
va, ŋga a ye-a də Nwì jə fəsə wo co bʉ̀ʉ ye wèŋ ɛ? Anə ye megu mok co
də bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ wèŋ bwìŋ foho və fe'lə laŋ.
16 A ye-a ŋga ŋwè fa to ntu' brɛd nə mantombì nə bohòNwì fana ye də
bwes sə pwe' sə̀' sə̀ ye. A ye-a ŋga ŋgàaŋ tʉ mòok sə̀ Nwì fana ntaŋ tʉ sə
ye mali sə̀ ye.
17 Tʉ nə̀ bə̀boŋ nə̀ wo togə̀ nà' də Olìp nà'a à təəŋ ye sə̀ fo', wo kə sa fis
jəŋ lo ntaŋ sə, nə jəŋ ŋga'a nsàp tʉ mòk nə̀ sə ŋgəà, nə kə lem gesə nà'
ndzənə tʉ mòk nə. Wèŋ bʉ̀ lakmvum yè'sə, ntaŋ sə̀ wo à kə̀ lèm gèsə yà'
lèmə sə wèŋ. A wèŋ sə̀ wèŋ à və ŋgòkə̀ tse' jə mʉŋàŋ ndzə mvwe' ŋgàaŋ
tʉ Olìp nə̀ bə̀boŋ nə.
18 Yà' nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèeŋ jəŋ ntaŋ sə̀ yà' à ye sə̀ tʉ nə co
yà'a yusə̀ wà dʉk. A ye-a də wèŋ sə nɛ̀ni' fana wèŋ sə tsərə tse' də wèŋ
sə kà ŋgàaŋ tʉ nə wèŋ tɛsə̀, ŋgàaŋ tʉ nə sə tɛsə weŋ yi.
19 Kàmòk aco wèŋ dʉk də wo à sà fis ntaŋ mok sə, ya ŋga vèes tse'
mandzə̀.
20 A lɛ zìnə. Wo à sà fis yà' bʉ̀ʉsə̀ wo à ka dzədzəm bohòKrɛst tse'. Wèŋ
a bʉ̀ʉŋ mok ni' tʉ ànə ma mòk wèŋ bʉ̀ʉ dzədzəm àwèŋ nə̀ wèŋ tse' nə.
Kà də wèeŋ sə nɛni' dʉk, wèeŋ sə koksə lɛ wʉə.
21 A lòntaŋ sə̀ yà' ànə kuk kok yàwo bə tʉ nə̀ nà' à ye nə, Nwì nə kà wo
mè'rə. Ye də a ye-a ŋga wèŋ ka bohòyi dzəm, wèŋ tsəm də yi nə me'rə
weŋ yàwèŋ à?
22 Vesùwèŋ yə də Nwìi mamòk ŋwə̀ nə̀ yi bòŋwè vɛ'ɛ wùriŋ, yi ye bwi
mamòk sə̀' ŋwə̀ nə̀ co yi ko gesə-a wu ndzə bohòyi, wù waŋ kpʉ yò. Yi
tʉ̀ksəgə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo a mè'rə mandzə̀ nə̀ nje, nə ye bə̀boŋ bohòwèŋ, ŋga
weŋ tə-a gʉgʉŋ bə mandzə̀ nə̀ nje nə. A kà-a vɛ'nə ye, wo gbɛ' ci' mak fis
weŋ fo'.
23 Yumòok sə̀' də, a ye-a ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ teŋsə gʉtu awo nə fana aco
Nwì lem fəsə gesə lo fe'lə wo ndzə mvwe' tʉ nə sə̀mok, bʉ̀ʉsə̀ yi tse' nsàp
ŋàŋ ànə yo.
24 Vesùwèŋ yə də aco yi jəŋ to weŋ sə̀ wèŋ ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ, sə̀ wèeŋ
yàwèŋ co ntaŋ tʉ mòk nə̀ sə ŋgəà, nə sa fis weŋ, nə kə lem gesə bə tʉ
nə̀ bə̀boŋ, nə̀ wèŋ ànə ka ntaŋ tʉ ànə yeŋ. Ye də aco yi jəŋ to bʉ̀ʉ Izùrɛ
wèŋ sə̀ wo ànə ye yàwo ntaŋ tʉ nə̀ bə̀boŋ ànə, nə lem fəsə gesə yà'wèŋ
ndzənə tʉ àwo nə.

Bʉ̀ʉ Izùrɛ Wèeŋ Nə Tse' Lùŋ

25 Bwema am wèŋ, mʉ sə dzəm də wèeŋ rɛɛŋ bə zìnə mòk nə̀ nà' swìhi
cu sə mvwe' ncèp ènə, ya kà də wèeŋ sə tsəm də wèeŋ kəkərə dʉk. Nà'a
də, jəjʉ'rə nə̀ nà' a və bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ mok ènə nə ye vɛ'nə tètè kə
dzeŋ ghà nə̀ bʉ̀ lakmvum wèŋ, sə̀ wo nə̀ tse' lùŋ sə, və wes bohòNwì pwe'
ŋkuŋ.
26 Yà'a mvə'nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ pwe' nə tse' lùŋ sə. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì
dʉk də,

<<Ŋgà tətɛsə̀ bwìŋ nə, nə̀ tesə və̀ mvwe' lak Zayòŋ,
Fana yi nə fis gɛsə ŋkʉ̀ì' mʉtsətsə'rə̀ə bwe' Jàkop pwe'.
27 Də mvə'nə̀ mʉ fis wes bʉp awo sə vɛ'nə,
Fana yà' ye mok də rʉ̀k àm nə̀ mʉ̀ à zʉ vesi wèŋ nə nà' kʉ̀rə wes mvə'nə̀
mʉ̀ à dʉk sə laŋ.>>
28 Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ a bʉ̀ʉŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ də bə Nwì wèŋ ka ŋge' yeŋ bʉ̀ʉsə̀
wo a ka Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə dzəm. Yè'sə à ye vɛ'nə də ya wèŋ sə̀ wèeŋ
bʉ̀ lakmvum tse' mandzə̀ ŋgòtse' lùŋ. Megu də yi ànə cokfis to wo laŋ də
yà'wèeŋ bʉ̀ʉ ye, fana yi sə dzəm malì yà' sə̀'. Yi sə dzəm malì yà' vɛ'nə
njo nə̀ yi ànə zʉ me rʉ̀k bə tàcicii awo sə wèŋ laŋ.
29 Nwìi fa-a ŋwè yumok, kaco yi jəŋ fəsə yà' yeŋ; yi fis jəŋ ŋwə̀ nje, yi kà
nà' sə̀' mè'rə̀ fəsə̀.
30 Wèŋ bʉ̀ lakmvum, wèŋ à sə kà Nwì yukgə̀ fana Nwì a koksə manziŋ
ŋga'a bohòwèŋ bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à ka dʉk ye yuk.
31 Mvə'nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə kà Nwì ŋga'a yè'e yuk sə fana, yà' mègù
sə̀' vɛ'nə də, mvə'nə̀ Nwì ànə koksə manziŋ bohòwèŋ fana yi nə koksə
manziŋ bohòwo sə̀'.
32 Nwì a lok tes bwìŋ pwe' sənə gʉtu wo kà dʉk ye sə yuk, də ya yi niŋ
fa koksə̀manziŋ nə̀ nje nə sə̀' bohòbwìŋ pwe'.

Ŋkì Nə̀ ŋgòKùksə Liŋ Nwì

33 O, Nwìi ŋgà ghàk vɛ'ɛ co ŋwè kà cèp to,
Yi tse' ŋkərə̀, nə riŋ bum sə̀' nə̀bʉp.
Kaco ŋwè rɛɛŋ mvə'nə̀ yi tsərəgə̀ bum ye yeŋ,
Kaco ŋwè rɛɛŋ mandzə̀ə ye sə sə̀' yeŋ fʉk.
34 <<A rì yuk yusə̀ Tà sə tsərə ndà?
Ŋwà nə̀ aco yi fa to Nwì ntip cu yo à? A bʉ̀ə̀.
35 Ŋwè cu yo nə̀ yi à samsə fa yuk Nwì yumok,
Də ya nà'a nə lak fəsə fa yi à?>>
36 Bum pwe' à tesə ndzə bohòyi,
Yi à gʉ̀ yà' yi, yi tse' yà' sə̀' yi nə.
Kə̀kuk ye bə liŋ ye sə nə̀ mvèsə̀.
Yà' a ye vɛ'nə.

12

Ŋwə̀ Nə̀ Nwì A Jə Yi Co Ŋwə̀ Nje Laŋ Cum Lɛ Vɛ'ɛ

1 Ye də bwema am wèŋ, nə̀ Nwì a koksə manziŋ bohòvès fana mʉ̀ sə lɛŋ
weŋ də wèeŋ fa ni' awèŋ sə co satikà' nə̀ nà'a cum mali geŋ fo'; wèeŋ ye
rərɛŋ, nsàp nə̀ co Nwì dzəm weŋ. Nà'nə yà'sə mandzə̀ nə̀ aco wèŋ kuksə
yi nə.
2 Kà də wèeŋ bɛ' lo nsàap kùu gìi bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə dʉk. Wèeŋ
me'rə Nwì ŋgòkupsə weŋ, nə fa weŋ tsətsərə̀ nə̀ fi, ya ŋga wèeŋ sə gʉ
bum mok bə mandzə̀ nə̀ nà'a zok. Nà'a mègù mandzə̀ nə̀ aco wèŋ riŋ
yusə̀ Nwì dzəm, sə̀ ya'a bə̀boŋ, nə ye sə̀ aco yà' gʉ Nwì yi kwa, sə̀ yà'a
mʉmvə'nə̀ yà' tse' ŋgòye pap sə.
3 Mʉ̀ sə cèp bohòwèŋ bə dzə̀' nə̀ Nwì a fa mʉ nà' bə bòvəm nə̀ nje nə də,
kà də ŋwèe sə tsərə bə ni' ye co də yi ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ nə casə mʉ mvə'nə̀
yi sə dʉk. Wèeŋ sə tsərə fʉ̀ə̀, nə ja'a nsàp ŋàŋ nə̀ Nwì a fa weŋ bʉ̀ʉsə̀

wèŋ dzəm bohòyi nə. Wèeŋ sə moo vèm bə zeŋ ya wèeŋ riŋ mvə'nə wèŋ cu nə zìnə.
4 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèeŋ ni' ŋwè è. Ni' ŋwə nə mò'fis tse' bòp nja zok, zok. Bòop sə zəzok yè'sə yà' ka nsàp fàk nə mò'fis lòoŋ tse'.
5 Yà' mègù sə' vɛ'nə də mvə'nə vesùwèeŋ ŋkʉ̀ʉŋ yè'sə, a mègù ni' nə mò'fis ves Krɛst wèŋ, fana a tse' fàk zəzok.
6 Mvə'nə Nwì a sè ndàaŋwè pwe', nə fa nà' ŋkərə nə ŋgògʉ nsàp fàk nə nje bə zeŋ fana vesùwèeŋ fak-a bə zeŋ. Ŋwə nə nje ŋgòtsòho rì fa bwìŋ bum mok sə Nwì tsòho fa yi yà' yi fana ŋwə ànə tsoho bə dzədzəm nə yi tse' nə pwe'.
7 Ŋwə nə ma nje ŋgòfàk bohòbwìŋ fana yi sə fak sə ntɛ̀ŋ. Ŋwə nə nje ŋgòyə'rə bwìŋ fana yi sə yə'rə sə'.
8 Ŋwə nə ma njòo ŋgòtsòho nə kwɛ'sə riŋ bwìŋ fana wu sə tsoho kwɛ'sə wo; nə wu yòŋgà fa bwìŋ mbo, wù fa bə ntʉm nə mò'fis. Wu ye-a yòŋwə nə mantombì, wù fak gʉgʉŋ. Bʉ̀ʉ sə wo rì yàwo ŋgòkoksə manziŋ bohòbwìŋ, wo sə gʉ fàak koksèmanziŋ sə bə kwəkwa.
9 Wèeŋ dzəm ŋwè, wèŋ dzəm kok yi sə ntʉʉ̀ wèŋ bə zìnə. Wèeŋ bɛŋ yusə yà'a bʉp, nə bɛ' tse' yusə yà'a bàboŋ cʉ̀k.
10 Dzəm mòk bə mòk bə nsàp dzədzəm nə nà'a yegə mʉtsətsə'rəə bwema wèŋ. Tse' ntʉm nə ŋgòjə bwìŋ co bʉ̀ʉ sə ghaŋ.
11 Fàk gʉgʉŋ bə ŋàaŋ awèŋ pwe'fo', nə kà wò. Fàk bohòTà bə ntʉʉm awèŋ pwe'fo'.
12 Mvə'nə wèŋ sə naaŋ tu bə yusə Nwì à kàk sə fana wèeŋ sə kwa wùriŋ. Ghà nə ŋgə' və bohòwèŋ fana wèŋ kontʉm, nə təəŋ gʉgʉŋ. Wèeŋ sə lɛŋ pìriyà bohòNwì ghà nə fòlòoŋ.
13 Yusə ŋwè tse' yà' fana yi gap fa ma mòk bohòkrətèŋ nə yi ka ye tse'. A ye-a ŋga ŋkʉ̀ìŋ və mʉnda'à wèŋ, wèŋ kà wo bɛ' fəsə.
14 Fek Nwì ŋgòsè bʉ̀ʉ sə wo sə fa wu ŋgə'. Ŋ, a zìnə, də yi se yà', kà wo yàk.
15 Wèeŋ kwa wèŋ bʉ̀ʉ sə wo sə kwa, nə waŋ wèŋ bʉ̀ʉ sə wo sə wa.
16 Wèeŋ cum cù mò'fis weŋ bwìŋ pwe'. Wèeŋ kà ni' sə nɛ̀, wèeŋ dzəm ŋgògì bə bʉ̀ʉ sə bwìŋ jəgə wo co bʉ̀ʉ sə wà. Kà də wèeŋ jəŋ ni' awèŋ co də wèeŋ ŋgàa ŋkərə dʉk.
17 Ŋwə nəmòk gʉ-a wu bʉp, wù kà yi bə bʉp làk fəsə fa. Gʉ̀ lɛ yusə aco ndàaŋwè pwe' dzəm də yà'a bàboŋ.
18 A ye-a ŋga mandzə nə yo fana wù jihi nzòŋ ŋgòcu bə fifi weŋ bwìŋ pwe'fo'.
19 Ŋgɛ' am wèŋ, kà də wèeŋ fəsə fʉk fòo bʉp dʉk; me'rə fa Tà Nwì mandzə ŋgòsak nà' yi. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də Nwì a cèp də, <<Me'rə fa fòo bʉp bohòmʉ̀, mʉ nə fəsə yà' mʉ̀.>>
20 Yà'a ye lɛ də, <<A ye-a ŋga njè sə ya ŋwə nə yi bɛ̀ŋgə wu, wù fa yi bɛŋ; a ye-a ŋga ntʉm sə cʉəm yi, wù fa yi ndzəp. Bʉsə wu gʉ̀-a vɛ'nə fana ye də wù cup naaŋ fa ŋgə̀ŋgàŋ ŋàhamis mʉtuhù.>>
21 Kà də wèeŋ dzəm də bʉp ghak weŋ dʉk, wèeŋ ghak bʉp bə gʉ̀ bòŋ.

13

Krətèŋ Wèeŋ Yuk
Bʉ̀ʉ Sə Wo Tse' Lak Wo

1 Ndàaŋwè pwe'fo' yuk bùu sə wo tse' lak wo, bùusə ŋàaŋ sə wo tse' yà' ŋgòtse' bwìŋ bə zeŋ yà'sə a fa wo yà' Nwì, wo a ka yà' bə ŋàaŋ yàwo jəŋ.
2 Ye də a ye-a ŋga ŋwà nəmòk sə kà wo yuk fana ye də yi sə bɛ̀ŋ yà'sə yumòk sə Nwì a nòŋsə yà' yi. Ŋwà nə yi gù-a vɛ'nə fana ye də yi sə jə vè nzak mutuhù yi.
3 Ŋwà nə yi sə gù-a ye yusə yà'a bəboŋ fana kaco wuə ko yi bə bùu sə wo tse' lak sə wèŋ yeŋ. Ŋwà nə yi gùgə ye bup wəpgə yà'wèŋ yi. A ye-a ŋga wèŋ dzəm ŋgòcu bə fifi weŋ bùu sə wo tse' lak sə wèŋ fana wèŋ sə gu megu yusə yà'a bəboŋ, ya wo sə kwa bohòwèŋ.
4 Busə nsàap bùu yà'sə wèeŋ ŋgàa fàak Nwì, wo sə fàk bùu tu awèŋ sə'. Yà'a lɛ sə' də a ye-a ŋga wù sə gù bup, wù wəp li wo, bùusə ŋàaŋ sə wo tse' sə yà' ka wà yeŋ. Wo ŋgàa fàak Nwì, sə wo tse' ŋgòyeŋsə ŋgàa gù bup wèŋ ŋgə'.
5 Ye də a bəboŋ ŋgòyuk wo, kà də bùusə jòjòok nə tesə ye, a ye bùusə wèŋ rì sə ntuù wèŋ də a bəboŋ ŋgògù vɛ'nə.
6 Nà'a sə' njo nə wèŋ tse' ŋgòlàk tas awèŋ sə, bùusə bùu sə wo sə benə mbàam tas sə wèŋ sə fàk yà'sə bohòNwì.
7 Ye də wèeŋ fa ndàaŋwè pwe' nsèe yusə yà'a sə ye. A ye-a ŋga ŋwè ka tas ye ntòlak, bəboŋ də yi lak; bùu sə wo tse' lak sə duk-a də wèeŋ lak yà pwe', wèŋ lak fa wo. Wèeŋ sə wəp bùu sə bwìŋ tse' ŋgòwəp wo, nə sə kwasə bùu sə bwìŋ tse' ŋgòkwasə wo sə'.

Krətèŋ Wèŋ Tse' ŊgòDzəm Mòk Bə Mòk

8 Kà də wèeŋ tse' ŋwà nəmòk kəa duk. Kəa nə aco wèŋ tse' ŋwè nà'a nə də wèŋ tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Busə ŋwà nə yi dzəm-a mòk bə mòk fana ye də yi nòŋsə wes lùuk sə pwe' laŋ.
9 Nwì a duk vesùwèŋ də, <<Wèeŋ kà nto ko, kà ŋwè zə, kà yəyə, nə kà yu ŋwà mòk wa.>> Lùuk yè'sə bə mok sə yà' bwehe cu sə pwe'fo', yà' kə kì be'lə ni' ndzənə ncèp nə mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo mumvə'nə wù dzəm ni' yò.>>
10 Ŋwèe dzəm-a moma ye fana kaco yi gu nà' bup yeŋ. Ye də ŋgòtse' dzədzəm, a ŋgònòŋsə wes lùuk sə.
11 Wèeŋ lap mandzə ŋgògù bum yè'sə pwe'fo', bùusə mvək kùrə laŋ nə a tse' ŋgòlòkok mok mutsə. Mvə'nə vèes nə kə tse' lùŋ nə kuəp wesə və mok ŋga'a nə nòŋsə mvək nə ànə dzəm to bohòJisòs Krɛst fa' sə.
12 Ndzəm sə də a me, tsok kuəp ŋgòrɛŋ laŋ. Vesùwèeŋ mak gɛsə bum sə bup sə yà'a bum ndzəm sə fo'. Vesùwèeŋ bək jəŋ ŋkə avès co bùu sə aco a lu mvwe' marɛŋ.
13 Vesùwèeŋ cum ncu nə bəboŋ co bùu sə wo cu mvwe' marɛŋ. Vesùwèeŋ me'rə gɛsə bum sə ŋgòcèp vàk kɛ'cà nduk, nə ye ŋgòjuhu rùk wèŋ fo'. Vesùwèeŋ co'rə fis bo avès bə nzak sàhà, nə ye bə bum sə yà' cà cù pwe'fo'. A kà sə kùòm, nə kà yu ŋwə nəmòk sə' wa.
14 Wèeŋ jəŋ Tà Jisòs Krɛst co ŋkə bohòwèŋ. Kà də wèeŋ sə fuhu noŋsə mandzə ŋgògù nsàap bup sə ŋgùpni' sə dzəm yà', sə yà' tesə kokgə sə vəə vès sə duk.

14

Ŋwèe Kà Moma Mòk Sak

1 Ŋwə̀ nə̀ yi a dzəm-a ncèp Krɛst laŋ, ŋga dzədzəm nje nə momjo, wèŋ
ko gesə lo yi mʉŋgorə̀ wèŋ anə. Wèŋ kà də wenə wèeŋ sə fenə bə bum
sə̀ ma nə̀ mandzə̀ Jisos Krɛst dʉk.
2 Ŋwə̀ nəmòok yo nə̀ yi tsərə ye də aco yi zʉ yu yà pwe'. Mòk ye bwìŋ
ye nə̀ dzədzəm nə̀ nje momjo fana yi sə tsərə ye də aco yi zʉ megu ye
njàp mvùuŋgaŋ.
3 Ŋwə̀ nə̀ wu zʉgə̀-a yòbum pwe' nduk fana wù kà ŋwə̀ nə̀ yi kà ye nduk
zʉgə̀ nə co də yi yu nə̀ wà jə. Mamòk nə sə̀' vɛ'nə də ŋwə̀ nə̀ yi sə kà ye
bum pwe' nduk zʉ nə kà nə̀ yi sə zʉ ye nduk nə sak, bʉ̀usə̀ Nwì a jə yi
laŋ.
4 Wù, wu yè'sə ndà ŋkuŋ wù sə kə sak mo ŋgà fàk ŋwə̀ nəmòk-ɛ? Masà
ye tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòdʉk də nà' gʉ̀ bəboŋ kè bʉp àlɛ yi. Yi nə gʉ li lɛ bəboŋ
bʉ̀usə̀ aco masà nə gʉ to yi, yi gʉ bəboŋ.
5 Aco ŋwə̀ nəmòk sə tsərə ye də nùmbu mòk yam ghak mòk; ŋwə̀ mòk
sə tsərə ye də nùumbu sə pwe'fo' mègù nùumbu, mòk ka zok yeŋ. A ye-a
vɛ'nə, fana ndàaŋwè pwe' tse' ŋgòrìŋtse' sə ntʉ̀ʉ̀ yi pap də yusə̀ yi sə tsəm
sə yà'a yəyərə̀.
6 Ŋwə̀ nə̀ yi sə jə-a ye nùmbu mòk co nə̀ ghaŋ fana yi sə gʉ vɛ'nə
ŋgòkùksə Tà fo'. Ŋwə̀ nə̀ yi sə zʉ ye nsàap zʉzʉ nduk, yi sə dzəm sə̀'
ŋgòkùksə sə̀' Tà, bʉ̀usə̀ yi sə kwasə Nwì bə yusə̀ yi sə zʉ sə. Ŋwə̀ nə̀ yi
kà ye bum nduk zʉgə̀ nə sə dzəm ŋgòkùksə sə̀' Tà bʉ̀usə̀ yi sə kwasə Nwì
ye sə sə̀'.
7 Vesùwèŋ pwe', ŋwə̀ nəmòk ka bə tu ye yìiyi cum. A ye-a sə̀ kpʉ, kaco
ŋwə̀ nəmòk kpʉ megu bə tu ye yìiyi yeŋ.
8 A ye-a ŋga vesùwèŋ cu fo' ŋwəm fana ye də a sə cu ncu nə̀ Tà nə.
A ye-a də vesùwèŋ kpʉ fana ye də a kpʉ sə̀' bʉ̀ʉ yi. Ye də a ye-a ŋga
vesùwèŋ cu-a fo', kè a kpʉ-a, yà' megu də Tà tse' vesùwèŋ yi.
9 Nà'a njo nə̀ Krɛst à kpʉ nə̀ lokok nə, də ya yi ye Tà bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à
kpʉ laŋ bə sə̀ wo cu fo' mwè pwe' yi.
10 Yà' nə yeè nə vɛ'nə fana wù sə sak bwi moma yo bʉ̀ʉ yà? Kènə wù
yòsə̀', wù sə jəŋ moma yòco yusə̀ wà bʉ̀ʉ yà? Vesùwèŋ pwe' nə̀ kə̀ təəŋ
mantombìi Nwì fana yi sak ves.
11 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Tà Nwì à cèp də,
<Mvə'nə̀ mʉ̀ cu fo' fana ndàaŋwè pwe' nə̀ kə̀ təəŋ bə tumfərə kə
mantombìi mʉ̀,
Nə dʉk fis də mʉ̀, mʉ Nwì.> >>
12 Ye də ndàaŋwè pwe' nə̀ kə̀ təəŋ mantombìi Nwì, nə tsok fa yi yusə̀ yi à
gʉ̀ʉ.

Kà Yusə̀ Co Yà' Gʉ Moma Yo Mòk Gbʉ Bʉ̀ʉ Zeŋ Gʉ̀

13 Ye də vesùwèeŋ kà ŋwə̀ nəmòk mok sə sak fe'lə̀. Bòghak lɛ də
ndàaŋwè pwe' mum vèəm ye, nə kà də yi gʉ yumok sə̀ co yà' jəŋ və
fa moma mòk mèmumsə̀ fana yi gbʉ gʉ̀.
14 Mʉ̀ riŋ tse' yàm zìnə co ŋwə̀ nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà tse' mʉ yi nə də,
nsàp zʉzʉ mòk nə̀ wo tse' ŋgòdzə̀ nà' dzəə bʉ̀ə̀. Yà'a sə̀' də, a ye-a ŋga
ŋwə̀ nəmòk sə jə nsàp zʉzʉ mòk co yusə̀ yi tse' ŋgòdzə̀ nà' fana yà' ye
vɛ'nə bohòyi anə.

15 Ye də a ye-a ŋga wù sə zʉ yòbum nduk, yà'sə gʉ ntʉm moma mòk
ŋgòye rərwi', wù kà mbɛŋ kòm, fana ye də wù sə kà yi yà'sə dzədzəm nìŋ
fa. Kà də wu dzəm də nsàp zʉzʉ nə wù sə zʉ bʉʉŋ yumok sə aco yà' gʉ
bʉpsə yòŋsə ŋwè nə Jisòs Krɛst à kpʉ bʉ̀ʉ tu ye nə dʉk.
16 A ye-a ŋga yumok cu sə yà'a bohòwù yòbəboŋ fana boŋ ghak lɛ də
wu me'rə yà', nə noŋsə nə də wu sə gʉ yà' fana bwìŋ sə cep bə zeŋ bʉp.
17 Bʉsə yusə yà'a gʉgʉŋ bohòbʉ̀ʉ sə wo bɛ' lògə Nwì co ŋkum àwo sə
ka zʉzʉ bə nəno yeŋ. Yusə gʉgʉŋ sə, a ŋgògʉ̀ yusə yà'a rərəŋ, nə ye fifi,
nə ye kwəkwa nə nà' tesə və bohòYòŋsə nə Rərɛŋ nə.
18 Ŋwə nə yi bɛ'-a Krɛst bə nsàp mandzə ènə fana Nwì sə dzəm yi, yà'
sə yəəŋ mʉlisə bwìŋ bəboŋ sə'.
19 Ye də a bəboŋ də vesùwèeŋ sə lap ŋgògʉ̀ mègù yusə aco yà' jəŋ və
fifi, nə ye sə aco yà' sə gʉ ntʉm mòk bə mòk ŋgòkwa lòmantombì.
20 Kà də wu bʉpsə fàak Nwì bə nsàp zʉzʉ nə wù sə zʉ dʉk. A zìnə də
zʉzʉ pwe'fo' bəboŋ, nə ye də, a ye-a ŋga wù sə zʉ yumok sə aco yà' gʉ
moma yo mòk yi gbʉ fana ye də wù sə gʉ̀ jòŋ.
21 Ye də a bəboŋ də, kà də wu gʉ yumok sə aco yà' gʉ moma yo mòk yi
gbʉ dʉk. A dzəm yà' ye zʉ njàp, kè no rùk, kè yu yà pwe'fo'.
22 Nòŋsə yusə wù dzəmtse' yà' sə vəə wù bə ncèp ènə mʉtsətsə'rəə wù
wèŋ Nwì ba. A rɛŋsi bohòŋwə nə yi sə gʉ-a yumok, ntʉm ye kà yi bə zeŋ
sə sak.
23 Ŋwə nə yi sə zʉ-a ye yumok, sə ntʉm ye sə kà bə zeŋ pap sə rɛɛŋ fana
ye də Nwìi nə jəŋ yi də yi ŋgà jòŋ, bʉ̀ʉsə yi sə zʉ yusə yi ka dzədzəm sə
ntʉ̀ʉ̀ yi pap də yà'a bəboŋ tse'. Fana yà'a sə' də, vesùwèeŋ gʉ-a yumok sə
yà' ka bə dzədzəm sə ntʉ̀ʉ̀ vès pap yeŋ fana ye də yà'a yà'sə bʉp.

15

Tsərə Bʉ̀ʉ Mok
Ŋkuŋ Nə Tsəm Ni' Njò

1 Vesùwèŋ sə a yàvès gʉgʉŋ, a sə ko ntʉm, nə sə tɛsə sə wo ka yàwo
gʉgʉŋ yeŋ sə wèŋ. Kà də vesùwèeŋ sə gʉ megu mvə'nə yà' sə bòkʉ̀rə gù
vès dʉk.
2 Ndàaŋwè pwe' sə kʉk lis bə yusə aco yà' tɛsə moma yo mòk, yusə aco
yà' gʉ yi, yi sə kuk kok lo ye sə' mantombì.
3 Jisòs Krɛst bə tu ye à ka yusə yà' à sə bòkʉ̀rə mègù yi gʉ. Yà'a
mʉmvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Yəya' nə wo à yà' wu bə
zeŋ nə, a kà naaŋ mʉni'ì mʉ̀.>>
4 Ncèep sə wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yè'sə pwe'fo', wo à
còm yà' də ya yà'a sə fa ves ntip. Yà'a tɛsə ves ŋgòko ntʉm, nə sə kwɛ'sə
ves sə', ya ŋga vesùwèeŋ nə riŋ ŋgònaaŋ tu avès bohòNwì.
5 Mʉ̀ lɛŋ Nwì nə yi fagə vesùwèŋ ko ntʉm, nə sə kwɛ'sə ves
ŋgòlòmantombì nə, də yi gʉ weŋ, ya wèeŋ cum cù mò'fis mvə'nə wèŋ
sə yù mandzə Jisòs Krɛst yè'sə.
6 Ya ŋga wèeŋ kwasə riŋ Nwì nə yi tɛ̀'ɛ Tà Jisòs Krɛst àvès nə bə cù
mò'fis.
7 Ye də a bəboŋ də wèeŋ ko gesə lo ndàaŋwè nə yi dzəm ŋgòye mʉŋgorə
wèŋ ndzə ŋgùuŋ mvə'nə Jisòs ànə ko gesə weŋ, ya ŋga bwìiŋ yə vɛ'nə,
wo kwasə riŋ Nwì.

8 Mù sə tsə̀' fa weŋ də Krɛst ànə və ŋgòfàk bohòbùu Jus wèŋ də ya bum
sə̀ Nwì ànə kak fa tàcici avès sə ye zìnə, ya bwìiŋ riŋ də Nwìi ŋwə̀ nə̀ yi
tse' zìnə.
9 Yi ànə və sə̀' də ya bùu sə̀ wo ka Nwì riŋ wèŋ sə tse' mandzə̀ ŋgòkwasə
Nwì bə bòvə̀m nà' nə. Yà' mègù mvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì
də,
<<Ye də mu nə kwasə wu muŋgorə̀ bù lakmvum wèŋ,
Mu nə yəm kuksə liŋ yòsə.>>
10 Wo à còm mok sə̀' də,
<<Wèŋ bù lakmvum,
Wèeŋ kwa be'lə weŋ bùu ye wèŋ mvwe' mò'fis.>>
11 Wo à còm fe'lə mvwe' mok sə̀' ŋkuŋ də,
<<Wèŋ bù lakmvum pwe'fo', wèeŋ gɛŋ Tà.
Bòop lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe', wèeŋ kwasə yi.>>
12 Izayà à cèp ye sə̀' də,
<<Ŋgwì bù Jesìi nə lokok, nə tse' bù lakmvum wèŋ yi.
Bù lakmvum wèŋ pwe' nə sə kuk megu lis mok bohònà',
Də nà'a nə ye ŋgà tətɛsə̀ àwo yi.>>
13 Mù lɛŋ də Nwì nə yi gùgə bwìŋ wo sə naaŋ tu də bum pwe' nə kə̀ ye
bə̀boŋ, nə gu ntuum awèeŋ rwiŋ bə kwəkwa nə ye bə fifi mvə̀'nə̀ wèŋ sə
dzəm bohòyi sə. Yà'a ye vɛ'nə ya wèeŋ nə sə tse' mali nsàp tsətsərə̀ ènə
ŋkùuŋntɛ̀ŋ, bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.

Pol Cèp Bə Nsàp Fàk Ye Nə̀ Yi Tse' Nə

14 Bwema am wèŋ, mù rìŋtse' sə vəə mù pap də wèeŋ bùu sə̀ wèŋ rì
ŋgògù bə̀boŋ, nə riŋ ŋkərə bə ma nə̀ Nwì, nə ye sə̀' də wèŋ tse' ŋkərə nə̀
aco wèŋ yə'rə to bùu mok sə̀'.
15 Ncèep mok sə̀ mù còm fa weŋ yà' ndzənə ŋwàk nè'e fana yà'a bə ŋgì
nə̀ gugu də ya wèeŋ kà bum yè'sə swì bisə̀. Mù a còm vɛ'nə bùusə̀ Nwì
a nìŋ bo munì'ì mù bə bòvə̀m nə̀ nje nə,
16 də mu ye ŋgà fàk Jisòs Krɛst muŋgorə̀ bù lakmvum wèŋ. Mu bə fàak
yàm sə̀ mù sə gùu sə co ŋgà fa satikà' bohòNwì. Fàak am sə də mù sə
tsòho fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ Nwì nə. Mù sə tsòho də ya Nwìi jəŋ bù
lakmvum sə wèŋ co yu satikà'a sə. Yi jəŋ yà' vɛ'nə bùusə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ
nə a gù rɛŋsə wo laŋ.
17 Mumvə̀'nə̀ mu ŋwə̀ə Jisòs Krɛst fana aco mù ga bàap am bə nsàp fàk
nə̀ mù sə fàk fa Nwì nə.
18 Kaco mù muk fuk cùu am ŋgòcèp bə yumok sə̀ zok yeŋ. Aco mù cep
megu bə fàak sə̀ Krɛst a gù càsə yà' ndzə bohòmù, mvə̀'nə̀ yi a gù bù
lakmvum wèŋ ŋgòyuk yi yè'e. Yusə̀ yi a gù sə, a bə ncèp nə̀ mù a cèp nə,
nə ye bə fàak sə̀ mù a gù sə sə̀'.
19 Yi ànə gu fàak ye sə bə ŋàaŋ maŋgəŋgèŋ, nə gu fàak ye sə bə ŋàaŋ
yòŋsə̀ nə̀ nje nə. Fana mù a tsòho yè jə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a bə liŋ
Krɛst nə mvwe' lak Jòrosalèm kə dzeŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ìlirikùm. Mù à sə
yə'rə nà' pwe'fo' mvwe' buk lak yè'sə.
20 Mu lapgə yàm mandzə gugu ŋgòtsòho Ntirə nə Bə̀boŋ nə mvwe' sə
ŋwə̀ nəmòk ka liŋ ye sə fo' ntòyuk yuk, ya ŋga kà də a ye də mù sə ci
ndap mumvwe' kùumndap sə ŋwə̀ mòk à gù nòŋsə lòyi duk.

21 Mʉ̀ dzəm yàm də mʉ̀ gʉ̀ mvə'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à ka liŋ ye sə yuk yuk wèeŋ nə ye yi.
Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo à ka mʉzə̀p yumok bə liŋ ye riŋ yuk wèeŋ nə rɛɛŋ bə liŋ ye
sə.>>

Pol Tsə̀' Də Yi Nə Kə Kɛ' Cepsə Bwìŋ Mvwe' Lak Rumà

22 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ dzəmgə̀ ŋgòlòkə̀ yə weŋ fana mʉ̀ kà mandzə̀ nə sə
tse' sə.
23 Mʉ̀ ka fàk mvwe' yè'e ŋga'a mok tse' fe'lə. Mvə'nə̀ a lùumŋgòŋ wùriŋ
sə̀ mʉ̀ a sə dzəm də mʉ̀ kə ye weŋ fana,
24 mʉ̀ tsəm də mʉ̀ nə ye weŋ ghà nə̀ mʉ̀ sə cà ŋgòlòmvwe' lak Sə̀peŋ
yà'a. Mʉ̀ nə dzəm ŋgòcu vesùwèŋ mvə̀k momjo ya a kwa mvwe' mò'fis
ŋkuŋ fana wèŋ gʉ̀ ya gì àm nə sə lo mantombì.
25 Mʉ̀ sə də mʉ̀ lo ŋga'a ye'e mvwe' lak Jòrosalèm ŋgòkə̀ fa bʉ̀ʉ̀ Nwì sə̀
fo' sə wèŋ bum mok sə̀ wo a tum fa wo yà' bohòmʉ̀.
26 Yusə də bʉ̀ lakmvum mok sə̀ wo krətèeŋ sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ
Màsìdoniyà bə nzeŋgòŋ Àkayà wèŋ a tsərə də wo benə mbàam mok
mvwe' mò'fis, nə tumsə fa lo bʉ̀ ŋgàa jìŋ sə̀ wo cu mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ̀ Nwì
sə̀ mvwe' lak Jòrosalèm.
27 Wo a gʉ̀ yè'sə bə kwəkwa njàwo nə̀ nà' a kok sə vàə wo fana mʉ̀ ye
yàm sə̀' də a bə̀boŋ co wo tɛsə yà'wèŋ vɛ'nə. Co bʉ̀ lakmvum a kə̀ tse'
bum sə̀ Nwì à kàk sə njo bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ, fana ye də a sə̀' bə̀boŋ də wo gapsə
bum yàwo sə̀ sə nzeŋgòŋ sə bə bʉ̀ʉ̀ Jus wèŋ sə sə̀'.
28 Mʉ̀ kə dzeŋ fo', nə fa wo mbàam sə̀ wo a tum fa wo sə fana mʉ̀ foho
və kə ye weŋ ŋkuŋ nə ca lo mvwe' lak Sə̀peŋ anə.
29 Mʉ̀ rì sə̀' də mʉ̀ kə̀ tsèŋ weŋ fana yà' jəŋ və sə̀sè nə̀ Krɛst nə
bohòvesùwèŋ wù kà fʉ̀k.
30 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə lɛŋ weŋ bə liŋ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès, nə ye
bə liŋ Yòŋsə nə̀ Rərɛŋ nə̀ yi gʉ̀gə̀ yi ŋkuŋ a sə dzəm mòk bə mòk, nə də
wèeŋ lɛŋ fa mʉ̀ Nwì gʉguŋ.
31 Wèeŋ lɛŋ fa mʉ̀ yi də yi caŋsə gɛsə mʉ̀ ndzə bohòbʉ̀ʉ̀ sə̀ wo ka Krɛst
riŋ sə̀ wo cu mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà yà'a. Wèeŋ lɛŋ sə̀' də yi gʉ̀ də mʉ̀
jə lòmbàam sə mvwe' lak Jòrosalèm anə fana bʉ̀ʉ̀ Nwì wèŋ sə jəŋ yà' bə
kwəkwa.
32 A ye-a ŋga Nwì fa-a fana yà'sə càa, mʉ̀ və mok bohòwèŋ bə kwəkwa,
ya vesùwèeŋ cum yoŋsə.
33 Mʉ̀ lɛŋ də Nwì nə̀ yi ŋgà fa bwìŋ fifi nə, yi ye wenə wèŋ. Yà' a ye
vɛ'nə.

16

Pol Sə Cèpsə Gèsə LòBʉ̀ʉ̀ Sə̀ Mvwe' Lak Rumà

1 Mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ njɛ̀' avès Fibì nə̀ yi fàkgə̀ mʉmvwe' cos nə̀ mvwe'
lak Kènkerɛ̀s.
2 Yi kə dzeŋ-a bohòwèŋ fana kwəkwè', wèŋ ko yi bo ma ba co ŋwə̀ nə̀
yi rì Tà àvès sə̀'. Wèeŋ kotse' yi mvə'nə̀ aco wèŋ bʉ̀ʉ̀ Nwì kotse' to ŋwè.
Wèeŋ tɛsə yi bə yusə̀ yi sə dzəm yà' bʉ̀ʉsə̀ yi a tɛsə bwìŋ vɛ'ɛ wùriŋ, nə
tɛsə mʉ̀ yàm sə̀'.
3 Mʉ̀ cèpsə Prìsiliyà bə Àkwilà ba fo', sə̀ vesi wèŋ à sə fàk lok bohòJisòs
Krɛst bəbɛ'.

4 Wo à də wo tɛsə mʉ fana wo swìrə kpʉ bùʉ mʉ̀. Mʉ̀ sə kà wo mʉmʉ̀ kwasə mègù. Coos sə̀ krətèeŋ sə mbwa bʉ̀ lakmvum pwe'fo' sə kwasə wo sə̀'.
5 Cèpsə fa mʉ krətèeŋ sə̀ wo kə̀ nigə̀ cos mʉnda'à wo yà'a sə̀' bəboŋ. Cèpsə fa mʉ ŋge' àm Ipènitòs sə̀'. Yi à bʉ̀ʉŋ to tsə krətèŋ mvwe' nzeŋgòŋ Ɛsiyà cap yi.
6 Mʉ̀ cèpsə Mèri nə̀ yi a fàk mʉŋgorə wèŋ anə vɛ'ɛ gʉgʉŋ.
7 Mʉ̀ sə cèpsə fe'lə Andrònikòs bə Jùniyàs. Wo bʉ̀ʉ Jus sə̀ venə wèŋ à ni ndapndzəm bəbɛ'. Bwìŋ rìŋ wo bə̀boŋ co ŋgàa ntum Jisòs mok sə̀ wo gìhigə̀ mʉtsə̀. Wo à ye to krətèŋ wo ŋkuŋ mʉ̀ kə ye yàm.
8 Cèpsə fa mʉ Ampìlìyatòs nə̀ yi ŋge' àm bʉ̀ʉ Tà àvès nə.
9 Cèpsə Ũbanùs nə̀ vesi wèŋ sə fàk bohòKrɛst mvwe' mò'fis, nə ye Sətacì sə̀', nə̀ yi ŋge' àm nà'a.
10 Cèpsə Apelìs, bwìŋ rì də yi zìnə bohòKrɛst. Cèpsə fa mʉ ndap Aristòbulùs pwe'fo'.
11 Cèpsə Hèrodòŋ nə̀ yi ŋwə̀ lak àm. Cèpsə bwema sə̀ wo mʉmvwe' ndap Nàsisò, sə̀ wo bʉ̀ʉ Tà Jisòs yà'a pwe'.
12 Cèpsə Tràfinà bə Tràfosà sə̀ wo sə fàk bohòTà yà'a. Cèpsə ŋge' àm Pesìs, yi a fàk bohòTà vɛ'ɛ wùriŋ.
13 Mʉ̀ sə cèpsə Rufù nə̀ yi fàkgə̀ bohòTà bə ntʉm ye pwe' nà'a. Mʉ̀ sə cèpsə ma ye nə̀ yi a sə kotse'gə̀ mʉ sə̀' co mo ye nà'a.
14 Mʉ̀ cèpsə Asikritù, bə Flegòŋ bə Hemì bə Pàtrobà bə Himàs, nə ye bwema mok sə̀ wo krətèŋ, sə̀ bə yà'wèŋ cu yà'sə pwe'.
15 Cèpsə fa mʉ Fìlòlogù bə Jùliyà. Cèpsə Nèriyòs bə njɛ̀' ye, nə ye Olimpà nə ye bʉ̀ʉ Nwì sə̀ yi cu bə yà'wèŋ pwe'.
16 Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp cècèpsə̀ nə̀ ntʉm mò'fis. Coos Krɛst sə̀ yà'a ma fɛŋ pwe'fo' dʉk də mʉ cepsə weŋ pwe' bə̀boŋ.

Ntip Nə̀ Nà'a ŋgòLəsə

17 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də wèeŋ sə kərə bə bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jə və̀ gə̀gà'à, nə sə gʉ bwìŋ wo me'rə mandzə̀ nə̀ zìnə nə yà'a. Wo sə bɛŋ bum sə̀ zìnə sə̀ wèŋ à yə'rə sə. Kà wenə wèŋ sə be'lə̀,
18 bʉ̀ʉsə̀ wo sə kà yà'sə bohòJisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə fàk; wo sə gʉ̀ mègù yusə̀ yà' sə bòwo. Wo cèp lʉmsə boŋsə kə̀ cùhu vɛ'ɛ, nə sə borə mak bʉ̀ʉ sə̀ wo ka yumok riŋ wèŋ bə ncèp cù àwo nə.
19 Bwìŋ pwe' a yuk mvə'nə̀ wèŋ a ko jə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə bə ntʉm nə̀ mò'fis sə laŋ. Mʉ̀ sə kwa bohòwèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ tse' ŋkərə ŋgòrì yusə̀ yà'a bə̀boŋ, nə kà yumok sə̀ yà'a bʉp rì lok.
20 Fana Nwì nə̀ yi fagə̀ bwìŋ fifi nə, yi nə ko noŋsə Satà sə nze, wèŋ tes kùu awèŋ mʉni'ì yi. Mʉ lɛŋ də bə̀bo nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst nə ye bohòwèŋ.
21 Timatì nə̀ yi fàkgə̀ venə sə cèpsə weŋ sə̀'. Bwe tè' am Lùsiyòs bə Jasòŋ nə ye Sòsìpatà sə̀ wo bʉ̀ʉ Jus sə cèpsə weŋ sə̀'.
22 Mʉ̀ʉ Tetìyòs nə̀ mʉ yàm ŋgà cècòm nə, mʉ̀ sə cèpsə weŋ yàm sə̀' bə liŋ Tà anə.
23 Gayòs nə̀ mʉ̀ cu fɛɛŋ mʉnda'à yi, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀ nigə̀ cos mʉnda'à yi sə wèŋ pwe'fo' cèpsə weŋ. Ɛratòs nə̀ yi ŋgà lòksə mbàm mʉntòlak yi nə bə moma avès Kwatùs cèpsə weŋ sə̀'. (
24 Bə̀bo nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə ye bohòweŋ. Yà' a ye vɛ'nə.)

Ncèp Nə Nà' Ləsə Wesə

25 Vesùwèeŋ kwasə Nwì bùusə aco yi gu to weŋ ŋgòtəəŋ gugun. Yà'a yusə mù ànə tsok fa weŋ, ghà nə mù ànə tsok fa weŋ Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə liŋ Jisòs Krɛst nə. Ntirə nə Bəboŋ nə nà' à cu səp ntòmvwe' səswihì.

26 Nà' a tesə və ŋga'a mok mvwe' jəja laŋ. Zìnə ènə a tesə və jəja bə bum sə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə com sə. Bùu sə sənə nzeŋgòŋ nə pwe' a yuk nà' ŋga à duk vɛ'nə Nwì nə yi mègù ye Nwì nə mvèsə nə. Wo yuk vɛ'nə ya wo dzəm Ntirə nə, nə bɛ' mandzə Nwì.

27 Vesùwèeŋ kwasə Nwì, Yi mègù Nwì yìyi, Yi tse' ŋkərə sə' yi yìyi. Vesùwèeŋ kuksə liŋ ye bùu Jisòs Krɛst, nə kà teŋsə yuk. Yà' a ye vɛ'nə.

Ŋwàk nə Mantombì,
nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ̀ sə̀ Mvwe' Lak
KORÈ

Pol ànə yeto cos nə̀ mvwe' lak Korè nə fana bum mok yeto ŋgòye mbwa sə̀ yà' à ka bə̀boŋ yeŋ fana yi com ŋwàk ènə ŋgòcèp bə bum yà'sə. Bum sə̀ Pol à tse' yà' sə ntʉ̀ʉ̀ yi ŋkuŋ nə sə dzəm də yi com yusə mok bə zeŋ sə, mok à ye də: cos nə à tse' ntaŋmba, nzak sàhà ye mbwa sə̀', nə ye jòoŋ sə̀ bə nzak gù. Yi sə fa wo ntip mʉmvə̀'nə̀ wo və̀ cos fana wo sə gʉ. Yi sə cep fe'lə sə̀' bə bum sə̀ a fagə̀ ŋwè yà' Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ŋgògʉ̀ fàak sə̀ Nwì sə bə zeŋ, nə ye bə nza' nə̀ ŋgòlòkok mvwe' kpʉ. Yi à cèp bə bum yè'sə vɛ'ɛ gʉgʉŋ, nə sə niŋtsok yà' bə yəyə'rə̀ə ye sə.

Mbʉ̀p nə̀ 13 sə cèp bə dzədzəm bohòbwìŋ də nà'a yu nə̀ nà' tə mantombì bum pwe' nə. Nə̀ mò'fis, dzədzəm nə̀ ŋgònaaŋtu bə yusə̀ lis ka yà' ye yuk. Nə̀ baa ŋgòtse' tsətsərə̀ nə̀ də Nwìi nə̀ gʉ̀ fa ves yusə̀ yi à dʉk. Nə̀ tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi. Dzədzəəm yu nə̀ wo cèp bə zeŋ ndzə mvwe' mbʉ̀p ŋwàk ènə ŋkʉ̀ʉŋ.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ Nwì ànə dzəm kok sə ntʉ̀ʉ̀ yi, nə gʉ mʉ ŋgòye ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Mʉ̀ còm nà' mʉ lìsə̀ Sostinì nə̀ yi moma àvès bʉ̀ʉ Jisòs nà'a.

2 Vès sə còm fa nà' bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo nigə̀ cos sə̀ mvwe' lak Korè. Vès còm fa wèŋ sə̀ wèèŋ mò'fis weŋ Krɛst fana Nwì a rɛŋsə, nə to fis weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye yà'a. Yi a cokfis weŋ nə ye bə ndàaŋwè pwe' nə̀ yi kùksəgə̀ Tà Jisòs Krɛst. Jisòs Krɛɛst Tà nə̀ njàwo bə nə̀ njàvès sə̀'.

3 Vès lɛŋ də tè' avès Nwì bə Tà Jisòs Krɛst gʉ weŋ bə̀boŋ, nə fa weŋ fifi sə̀'.

4 Mʉ kwasəgə̀ Nwì ghà yà lòoŋ wùriŋ, bʉ̀ʉsə̀ yi a nìtsə̀' fa weŋ bòvəm nə̀ nje nə ndzə bohòJisòs Krɛst.

5 Bʉsə̀ mvə̀'nə̀ wèŋ a ye mvwe' mò'fis weŋ Krɛst wèŋ yè'sə, yà'a gʉ̀ʉ wèŋ bʉʉŋ ŋgàa ghàk bə bum zəzok. Ghàha sə̀ wèŋ tse' sə mòok ŋkərə̀ nə̀ ŋgòrɛɛŋ bum Nwì nə ye ŋàaŋ sə̀ ŋgòcèp rɛŋsə ncèp ye nə.

6 Ncèp nə̀ zìnə nə̀ wèŋ à yuk nà' bə liŋ Krɛst nə a ni weŋ mok sə ntʉ̀ʉ̀ bə̀boŋni.

7 Yè'sə yà' a gʉ̀ fana wèŋ tse' bum sə̀ Nwìi fagə̀ bʉ̀ʉ ye yà' pwe', wèŋ sə kà ko nə̀ mò'fis jamə. Wèŋ tse' yà' mvə̀'nə̀ a sə cu tək nùmbu nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst nə̀ kə̀ nìtsə̀' fe'lə ni' ye sèmok nə.

8 Anə megu sə̀' yi Jisòs Krɛst nə nə̀ yi nə gʉ weŋ ŋgòtəəŋ gʉgʉŋ tè kə lə. A vɛ'nə ya ŋga nùmbu nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvèes bwìŋ vəə, ŋwè kà nzak bohòNwì gbʉ̀.

9 Yè'sə zìnə bʉ̀ʉsə̀ Nwìi ŋwə̀ nə̀ aco a naaŋ tu bohòyi. A yi nə̀ yi à to weŋ ŋgòkə̀ ye ŋge' bə mo ye Jisòs Krɛst, nə̀ yi Tà àvès nə.

Cù Zəzok Mʉ Cos

10 Bʉ̀ʉ am wèŋ, bə liŋ Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès, mʉ̀ wup fa weŋ bo də wèèŋ cum cù mò'fis, kà də wèèŋ ga'a zəzok dʉk. Kwəkwè', tsətsərə̀ awèŋ nə ye mò'fis bə yusə̀ wèŋ sak tes pwe'fo'.

11 Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ Kloòwèŋ mok a tsə' fa mʉ dʉk də ŋkʉ̀ə̀m cu
mʉ kwe'è wèŋ anə, bwema am wèŋ na.
12 Yusə mʉ sə cèep sə də wèŋ mok sə dʉk lo də, <<Vèes yàvès ves Pol.>>
Bòp mòk sə dʉk də, <<Vèes yàvès bʉ̀ʉ Apolò,>> mok bʉ̀ʉ Pità bə bʉ̀ʉ Krɛst
wèŋ nduk!
13 Kàcò, wèŋ na gàpsə Krɛst bə bòp bə bòp àlɛ? Ŋwə nə yi ànə kpʉ mʉ
ntəəŋ bʉ̀ʉ wèŋ à ye Pol à? kènə də wo à bàptɛsə weŋ co ŋgàa fàha Pol
ɛ?
14 Bà'lo, mʉ̀ kwasə Nwì də mʉtsətsə'rə wèŋ pwe', mʉ̀ à ka mòk bàptɛsə.
Mʉ̀ à bàptɛsə mègù Kripòs bə Gayòs bwìŋ ba.
15 Ŋwə nə mò'fis nə aco yi dʉk də ànə geŋ mʉ̀ to liŋ am nə baptɛsə yi
bə zeŋ bʉ̀ə̀.
16 Ohoò, mʉ̀ tsərə kok mòk nə mʉ̀ anə swi. Mʉ̀ à bàptɛsə Stìfanà bə
ndap yè pwe' sə'. Mʉ̀ ka riŋ də mòk cu fe'lə nə mʉ̀ à bàptɛsə yi.
17 Jisòs Krɛst ànə ka mʉ də mʉ kə baptɛsə kɛ' bwìŋ tum. Yusə gʉgʉŋ
sə yi à tum mʉ bʉ̀ʉ zeŋ sə dʉk də mʉ tsoho lo fa bwìŋ ncèp nə nje nə.
Fana mvə'nə mʉ̀ à sə tsòho ncèp nə, mʉ̀ kà nsàp nə də ya bwìiŋ dʉk də,
<<Ŋwə nè'e cep lʉ̀msə bòŋsə cù, yi tse' ŋkərə mbà>> gʉ̀. Mʉ̀ à sə tsòho
bə nsàp mandzə nə bwìiŋ riŋ də kpʉ nə Krɛst à kpʉ tse' mègù ŋàŋ yi.

Jisòs Krɛɛst Ŋàŋ Nə Ye Ŋkərə Nwì

18 Yu səmook də, bʉ̀ʉ sə wo sə yù lòmandzə nə nà' làsə bə kpʉ jəgə
yàwo ncèp kpʉ nə Jisòs Krɛst mʉntəəŋ nə də a bum ləm. Bohòvesùwèŋ
sə a sə yù lòmandzə nə nà' làsə bə lùŋ nə, yà' ka bum ləm yeŋ, a ŋàaŋ
Nwì.
19 Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də Nwì à cèp də,
<<Mʉ nə gʉ bʉpsə bʉ̀ ŋgàa ŋkərə bə ŋkərəə awo pwe'.
Mʉ nə dzeeŋ bʉ̀ʉ sə wo rì ŋwàk wèŋ.>>
20 Ye də bʉ̀ ŋgàa ŋkərəə sə tə yè'e ma fò? Bʉ̀ʉ sə wo rìgə ŋwàk yà'a, wo
sə' ma nə fò? Mòok bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ mamfenə sə sə nzeŋgòŋ fɛŋ yè'e wo yè'e
ma fò? Nwì nìtsə' də ŋkərə nə sə nzeŋgòŋ fɛŋ nə nà'a ləm bohòyi.
21 Nwì ànə gʉ mandzə nə ŋgòlùŋsə bwìŋ fana yi kà mandzə də bwìiŋ riŋ
yi bə ŋkərə nə sə nzeŋgòoŋ fɛŋ fa. A bòyi bə ŋkərə nje də yi luŋsə bʉ̀ʉ
sə wo dzəm sə bə ncèp nə bwìŋ sə tsərə də nà'a ləm nə.
22 Bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə làp yàwo də wo ye nsàp maŋgəŋgèŋ mòk ŋkuŋ ya wo
dzəm də ncèp ènə nà'a zìnə. Bʉ̀ʉ Gris wèŋ sə dʉk yàwo də wo nə rɛɛŋ
jəŋ ŋkərə fo' ŋkuŋ.
23 Bohòma nə njàvès fana a sə tsoho fa yàvès bwìŋ kpʉ Jisòs Krɛst nə wo
à tɛ'lə zə yi mʉntəəŋ. Ncèp kpʉ ènə bʉ̀ʉ Jus wèŋ ka kwəkwa bə zeŋ tse',
bohòbʉ̀ lakmvum yàwo yà' yuhu fə ntu'ù wo co bum ləm.
24 Nə ye də bohòndàaŋwè pwe' nə Nwì a to yi ŋgòye ŋwə ye, fana a dzəm
ŋga yi ŋwəə Jus kè ŋwə lakmvum, wo riŋ də Jisòs Krɛɛst ŋàaŋ Nwì. Yi
ŋkərə nə Nwì sə' yi nə.
25 A yà'a də bwìŋ sə dʉk yàwo də yusə Nwì a gʉ̀ yè'sə yà'a ləm, ŋga ləm
nə Nwì a gʉ̀ ènə nà' càsə ŋkərə bwìŋ pwe'fo'. Yu Nwì sə bwìŋ tsəm dʉk
də yà'a jì ŋàŋ, tse' gha' ŋàŋ zeŋ nə noŋsə ŋàaŋ bwìŋ sə nze fɛŋ pwe'.
26 Bwema am wèŋ, aco weŋ ye yàwèŋ sə' də mʉtsətsə'rəə wèŋ sə Nwì a
to pwe', nsàap bʉ̀ʉ sə nzeŋgòoŋ jəgə wo co ŋgàa ŋkərə, wo ka mʉŋgorə
wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ yeŋ. Nə ye sə' də nsàap bʉ̀ʉ sə wo tse' ŋgì mʉtsətsə'rəə lak

kè bʉ̀ʉ sə wo à dzə wo mvwe' ntòmbi nə nà' tse' liŋ ka mʉŋgorə wèŋ anə ŋkʉ̀ʉŋ sə' yeŋ.
27 Nwì a swè' jə ye nsàp bʉ̀ʉ sə nzeŋgòoŋ tsərəgə də wo ləm. Yi a gʉ̀ vɛ'nə ya marè'tu ko bʉ̀ ŋgàa ŋkərə wèŋ sə. Yi swèk jəŋ mok bʉ̀ʉ sə wo kʉ̀kgə yàwo co ŋgàa jì ŋàŋ ya marè'tu ko bʉ̀ ŋgàa ŋàaŋ sə.
28 Yi a swè' fis jə bum sə bwìiŋ kà yà' dzəmgə̀, sə bwìiŋ bwi'lə kɛ'gə̀ yà' bə kù, nə ye sə̀ wo jəgə̀ yà' co yusə̀ wà. Yi swèk fis jəŋ bum yè'sə ya yà'a gʉ bʉpsə bum sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzee jəgə̀ də yà' tse' fàk sə.
29 A vɛ'nə fana kaco ŋwè kum ŋgùŋ kù mantombìi Nwì yeŋ.
30 Weŋ Jisòs wèeŋ mò'fis bʉ̀ʉ Nwì yìiyi. Mègù sə' bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nə ŋkuŋ fana vesùwèŋ tse' ŋkərə. Fana Nwìi jəgə̀ vesùwèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ kə̀kʉrə bʉ̀ʉ yi, co bʉ̀ʉ sə̀ rərɛŋ sə̀' bʉ̀ʉ yi, nə fis ves mvwe' bʉp sə̀' bʉ̀ʉ yi.
31 Nà'a njo nə a tse' ŋgògʉ̀ mègù mvə̀'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉk-a də yi kum ŋgùŋ,
Yi kum megu nà' bʉ̀ʉ yusə̀ Tà Nwì a gʉ̀ yi.>>

2

Kpʉ Krɛst Gʉ Gha' Ŋkərə̀ Bwìŋ

1 Bwema am wèŋ, wèŋ rìŋ də ghà nə̀ mʉ̀ à və̀ ŋgòtsòho fa weŋ bum sə̀ yà' ànə ye sə̀swihì yà'a, fana mʉ̀ à ka bə nsàp nə̀ ŋgònìtsə̀' də mʉ cep rìŋgə̀ cù, nə tse' ŋkərə wùriŋ və.
2 Bʉsə̀ mʉ̀ à dʉk sə və̀ə mʉ̀ də ghà nə̀ mʉ vesùwèŋ fana mʉ nə tsoho fa gu weŋ Jisòs Krɛst yìiyi. Mʉ nə tsoho megu kpʉ Krɛst nə̀ yi à kpʉ mʉntə̀əŋ.
3 Anə geŋ, mvə̀'nə̀ vesùwèŋ ànə ye fana mʉ̀ à və̀ co dem. Mʉ̀ à sə kà bə wʉə wùriŋ.
4 Nə ye sə̀' də ncèp nə̀ mʉ̀ à sə tsòho, mʉ̀ kà bə ŋkərə bwìŋ sə nze fɛɛŋ də ya yà'a boŋ weŋ tsòhò. Ŋàaŋ Yòŋsə̀ nə̀ Nwì à sə nìtsə̀' fa weŋ zìnə nə yi.
5 Mʉ̀ à gʉ̀ vɛ'nə ya ntʉm awèŋ sə̀ wèŋ a fa bohòJisòs Krɛst sə kà bʉ̀ʉ ŋkərə bwìŋ tə̀əŋ mam, a ye bʉ̀ʉ ŋàaŋ sə̀ Nwì.

Ŋkərə̀ Nə̀ Nwì

6 Nə ye də mvə̀əsə̀ vèes tsoho fagə̀ ncèp nə̀ Nwì nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì laŋ, vès sə cep bə ŋkərə. Nè'nə ka nsàp ŋkərə nə̀ nà' tesə bohòbʉ̀ʉ nzeŋgòŋ yeŋ. Ŋàaŋ awo sə nə ca gɛsə lo fo'.
7 Ŋkərə nə̀ vès sə tsoho ènə a ŋkərə Nwì. Nà' ànə ye to mantombì sə̀swihì, bwìŋ kà bə zeŋ rì. Yi ànə nòŋsə me bum yè'sə mantombì ŋkuŋ, nə sə kə gʉ nzeŋgòŋ maŋkwèŋ. Yi ànə gʉ bum yè'sə də ya anə kə tse' kə̀kuk njàvès ca sə̀'.
8 Ŋkəŋkum sə̀ sə nze fɛɛŋ ànə kà ŋkərə ènə rìŋ. Wo ànə riŋ-a nà' bwɛ̀rɛ wo ànə ka Tà Jisòs Krɛst nə̀ yi tse' fòènə mʉntə̀əŋ tɛ'lə.
9 Megu də wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Bum sə̀ Nwì à fʉ̀hʉ nòŋsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm yi,
A bum sə̀ ŋwè ka yà' bə lis ye yuk,
Kà bə ntu' sə̀' yuk yuk,
Nə kà bə zeŋ sə̀' ntòtsərə yuk.>>

10 Bum yè'sə, a rì yà' bʉ̀ʉsə̀ Nwì a tum fa ves Yòŋsə̀ ye ŋgòtsə̀' fa ves yà'. Yòŋsə̀ ye nə làpgə̀ sə tsətsə'rə̀ anə sə̀sap, nə sə tsoho rɛŋsə bum Nwì sə̀ yà'a cəco.
11 Ŋwè cu yè'e, kaco ŋwè riŋ yusə̀ yà' cu sə ntʉʉ̀ ŋwə̀ nəmòk yeŋ, a rìŋ mègù yà' ŋgə̀ŋgàŋ ànə. A bohòNwì sə̀' vɛ'nə, də rì mègù bum Nwì sə̀' Yòŋsə̀ nə̀ nje.
12 Yòŋsə̀ nə̀ Nwì a gèsə fa ves sə ntʉʉ̀ vès nə, a Yòŋsə̀ nə̀ nje. Nà' ka yòŋsə̀ nə̀ bwìŋ sə nze fɛɛŋ yeŋ. Yòŋsə̀ ye ènə gʉ̀gə̀ ves yi ŋkuŋ a sə rì nsàap bum sə̀ Nwì a sè vesùwèŋ bə zeŋ.
13 Nə yeè nə də bum yè'sə vɛ'nə, vèes cu ŋgòtsòho fa bwìŋ fana vès kà bə nsàp ncèpcù nə̀ fa ves nà' ŋkərə̀ bwìŋ sə nze fɛɛŋ cèp. Vès cep bə nsàp nə̀ Yòŋsə̀ Nwì nìtsə̀' fa ves yi. Vès tsok rɛŋsə fa bum sə̀ Yòŋsə̀ Nwì nìtsə̀' fa ves sə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo tse' Yòŋsə̀ Nwì sə nʉʉ̀ wo.
14 Ŋwə̀ nə̀ yi ka-a Yòŋsə̀ Nwì sə nʉʉ̀ yi tse', kaco yi dzəm bum sə̀ Yòŋsə̀ ènə yeŋ. Yi nə kà rɛɛŋ, yà'a nə sə yəəŋ bohòyi co a bum ləm. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋgà rɛŋsə fa bwìŋ bum yè'sə mègù Yòŋsə̀ nə̀ Nwì.
15 A ye-a bohòŋwə̀ nə̀ yi tse' Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə sə nʉʉ̀ yi fana yi rɛɛŋ yà', nə riŋ bum pwe'fo'. Bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòoŋ yə nsàp ŋwə̀ ènə, wo sə mərə yi mərə.
16 Yè'sə mègù mvə̀'nə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Tà Nwì dʉk də,
<<Ŋwə̀ nəmòok yo nə̀ aco yi riŋ yusə̀ Nwìi tsərəgèə àlɛ?
Ŋwə̀ nəmòk cu yo nə̀ aco yi fa Nwì ntip àlɛ?>>
Bohòvesùwèŋ yàvès, sə̀ a tse' Yòŋsə̀ Nwì, a tse' tsətsə'rə̀ nə̀ Krɛst.

3

Nzak Ntaŋmba

1 Bwema am wèŋ, mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə ye vesùwèŋ fa' yà'a, mandzə̀ kà co mʉ cep bohòwèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo rì bum sə̀ ma nə̀ Nwì ye lok. Mʉ̀ à sə̀ cèp bohòwèŋ mok co mʉ̀ sə cèp bohòbʉ̀ʉ sə̀ sə nze fɛɛŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à ye mali ntòco bwe sə̀ lʉə bə bum sə̀ ma nə̀ Jisòs Krɛst.
2 Mvə̀k ànə à ye, bum sə̀ mʉ̀ à yə'rə weŋ sə à ye co mʉ̀ sə fa weŋ mbwi, kà bɛŋ sə̀ bɛŋ ye, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à ka kə̀kʉrə̀ ŋgòzʉ ya' yeŋ. Haaŋ kə dzeŋ ntinə wèŋ ka ntòkʉrə mali.
3 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ sə gʉ̀ malì bum ntòco bʉ̀ʉ sə̀ sə nze fɛɛŋ. Moma sə wa malì bum moma mòk, moma bə moma sə kʉəm kɛ'ca sə̀', yà'sə sə kà yà'a jəja kwaraŋgaŋ də wèŋ gù co bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ nì à? Wèŋ sə gʉ̀ lòbʉp sə̀' co bʉ̀ʉ sə̀ wà wèŋ sə gʉ̀ʉ.
4 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə dʉk ye də, <<Mʉ ves Pol,>> mòk sə dʉk də, <<Mʉ yàm ves Apolò,>> yà'sə sə kà yà'a də wèŋ sə gʉ malì bum co bʉ̀ʉ sə̀ sə nze fɛɛŋ nì à?

Mvèəsə̀ Ŋgà Fàk Tse' ŋgòFàak

5 Ja'a na yàwèeŋ sə̀' də Apolòo ndà? Pol ye ye ndà? Vès pwe', vès mègù ŋgàa fàha Nwì sə̀ yi a tum ves ŋgòkə̀ gʉ̀ʉ də ya wèeŋ dzəm bohòTà Jisos Krɛst. Venə sə gʉ̀ mègù fàha sə̀ Nwì a gàpsə fa ves ŋgògʉ̀ʉ.
6 Vès mègù co ŋgàa fàk nzum wèŋ vɛ'ɛ. Mʉ̀ à bì yàm bìi, Apolòye ye ŋgà gèsə ndzəp, Nwì ye ye ŋwə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ də ya'a to, nə kuk.

7 Mʉtsətsə'rəə vès pwe', nə gʉgʉŋ ka ŋwə nə yi a bì bìi kè ŋwə nə yi gèsə ye ndzəp yeŋ. Nə gʉgʉŋ nə mègù Nwì yiìyi nə yi a gʉ̀ ŋkuŋ yà' to, nə kuk.
8 Ŋwə nə yi à bìi bə ŋwə nə yi à gèsə ndzəp pwe', wo mègù yəyərə, zəzook bʉ̀ə̀. Nwìi nə kə làk ndàaŋwè pwe' mvəsə yi à fàak.
9 Vès ba fo', vès sə be'lə mvwe' mò'fis ŋgògʉ̀ fàha Nwì nə mò'fis. Wèeŋ co nzum Nwì bə tu ye.
Aco mʉ̀ dʉk sə̀' də wèŋ mègù co ndap mòk nə Nwì sə ci nà' yi bə tu ye.
10 Bohòmʉ̀ yàm, Nwì fa mʉ ŋàŋ ŋgòyèto kùum sə co ŋwə nə yi rì ŋgòyèto kùum ndap nə. Ŋwə̀ nəmòok ye nə yi sə ci ye ndap nə ci. Ndàaŋwè pwe' nə yi sə ci-a ndap ènə, yi jəŋ ŋkərə, nə ci nà' bəboŋ.
11 Bə nzak ma nə̀ kùum sə fana nzak ka yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a jə Jisòs Krɛst laŋ, nə noŋsə yi co kùum sə sə̀ vesùwèŋ pwe' tə mbwa. Kùum mok sə̀ zook mok bʉ̀ə̀.
12 Ma nə̀ ndap nə ye, bʉ̀ʉ səmok jəgə̀ nsàap ntɛŋ mok sə̀ bəboŋ sə̀ wo togə̀ yà' də guù bə sivà, nə ye lìis sə̀ yà' gʉ ntɛŋ, nə ci nà' bə zeŋ. Bʉ̀ʉ mok yàwo, wo gbɛ̀' jəŋ tʉ bə ŋgaŋ, nə ye kàa gòmbìi sə̀ wà yè'e, nə ci ndap nə bə zeŋ.
13 Nùmbu mòk cu nə̀ fàha ndàaŋwè pwe' nə̀ kə̀ yəəŋ jəja. Bʉsə̀ nùmbu nə̀ Jisòs Krɛst bwìŋ və̀ fe'lə fana Nwìi nə mumsə ja'a fàha ndàaŋwè pwe' bə mis. Mis nə nə niŋtsok jəja mvəsə̀ fàha ndàaŋwè pwe' cu, də ŋwə nè'e à gʉ̀ vɛ'ɛ, nè'e gʉ̀ ye vɛ'ɛ bəboŋ kè bʉp àlɛ.
14 A ye-a ŋga fàha sə̀ ŋwè ànə gʉ mʉmvwe' kùum ndap ènə ka-a sə, ye də wo nə lak yi.
15 Ŋga fàha ŋwèe sə-a ye də̀ lə̀làk ye nə bisə laŋ. Yi nə ye megu mok botu co ŋwə nə ndap sə yi, yi caŋ tesə botu. Yi lim megu bo ye mok də yi ka kpʉ.
16 Wèŋ ka riŋ də wèŋ bʉ̀ʉ Nwì, wèeŋ ndap bohòNwì, nə yi cugə̀ mbwa riŋ nà? Yòŋsə nə Nwì nə cugə̀ sə ntʉʉ̀ wèŋ.
17 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk bʉpsə-a ndap Nwì nə, Nwìi nə gʉ bʉpsə ŋgèŋgàŋ sə̀'. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ndap ye rərɛŋ, ŋga ndap ye nə̀ mʉ̀ sə dʉk ènə, a wèŋ bə tu awèŋ.
18 Ŋwə nəmòok kà də yi borə ni' ye dʉk. A ye-a ŋga ŋwə nəmòok mʉtsətsə'rə wèŋ nə̀ yi sə tsəm dʉk də yi ŋgà ŋkərə sə nze fɛɛŋ, boŋ co yi jəŋ ni' ye co ləm ŋkuŋ ya yi tse' rì ŋkərə nə̀ nà'a zìnə nə.
19 Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bum sə̀ nzeŋgòoŋ jəgə̀ yà' co yà'a yu ŋkərə, yà'a bohòNwì bum ləm. A nə̀ zìnə mvəsə̀ wo a còm ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Nwì kogə̀ bʉ̀ʉ ŋgàa ŋkərə sə nzeŋgòoŋ fɛŋ sə̀' bə ŋkərəə awo sə.>>
20 Mvwe' mok cu sə̀', sə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì anə də,
<<Tà Nwì riŋtse' də tsətsərəə bʉ̀ ŋgàa ŋkərə ka fàk tse'.>>
21 Nə yeè nə vɛ'nə, kà də ŋwə nəmòok kum ŋgùŋ bʉ̀ʉ ŋwè wà, nə sə dʉhʉ kɛ'ca də, <<Mʉ yàm ves ŋwə nè'e kè ŋwə nà'a>> dʉk. Yusə̀ wèeŋ riŋ sə də, ŋga a ye-a sə̀ yà lòoŋ, wèŋ tse' yà' wèŋ.
22 A ye-a sə̀ Pol kèe Apolòbə Pità pwe' wo yà'sə sə̀ yàwèŋ. Nzeŋgònè'e nə ye lùŋ bə kpʉ pwe' gù sə̀' sə̀ yàwèŋ. Bum sə̀ a sə yə yà' ŋga'a bə sə̀ yà' cu mantombì pwe'fo', wèŋ tse' yà' wèŋ.
23 A nə ye me vɛ'nə pwe' fana Jisòs Krɛst tse' bwi weŋ yi. Nwì tse' bwi ye Jisòs Krɛst nə.

4

Mvə'nə̀ Bʉ̀ʉ Korè Tse' ŋgòJə Ŋgà Fàk Nə̀ Nwì

1 Mʉ̀ dzəm də bwìiŋ jəŋ vès bʉ̀ʉ sə̀ mantombì mʉ cos yè'e pwe' də vès mègù ŋgàa fàk bohòJisòs Krɛst. Nwì a jə bum ye sə̀ yà'a səswihì, nə fa ndzə bohòvès də vèes yə'rə fa bwìŋ.

2 Yusə̀ gʉguŋ sə̀ bohòŋgà fàak dʉk də, yi sə gʉ yusə̀ yà'a zìnə bohòŋwə̀ nə̀ yi sə fàk bohònà' nə.

3 A ye-a bə ma nə̀ bohòmʉ̀ yàm fana ŋga wèeŋ dʉk-a də mʉ bʉp kè bə̀boŋ àlɛ' pwe', mʉ nə kà bə zeŋ yàm ŋkʉ̀ʉŋ tsərə̀. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk nə̀ zok sə cep ye sə̀' də mʉ bə̀boŋ kè bʉp àlɛ' pwe', yà'sə ka yusə̀ gʉguŋ sə zeŋ yeŋ. Mʉ̀ bə tu am mʉ kà də mʉ̀ sə gʉ̀ bə̀boŋ dʉkgə̀.

4 Ŋgòcèp zìnə, mʉ̀ ka jòŋ nə̀ mʉ̀ à gʉ̀ʉ riŋ, megu də mʉ̀ ka cùu sə̀ ŋgòdʉk fis də mʉ̀ ka nzak tse' sə̀' tse'. A nə sak megu mʉ Tà Nwì, yi nə̀ yi sakgə̀ nzak yəyərə̀.

5 Nə yeè nə də vɛ'nə fana ka bə̀boŋ co wèŋ sə sak kɛ'cà bwìŋ yeŋ. Bòdə wèeŋ yu'rə vɛ'nə tètè mvə̀ək kʉ̀rə, nùmbu nə̀ Tà Jisòs bwi və̀ fana yi nə fis noŋsə bum jəja, nə gʉ bum sə̀ bwìŋ sə tsərə yà' rɛɛŋ və sə̀'. Nà'a nùmbu nə̀ Nwìi nə̀ kwasə ndàaŋwè pwe' nə̀ nà'a yəyərə̀ ŋgòtse' kwəkwasə.

6 Bwema am wèŋ, bum sə̀ mʉ cèp yà' bə liŋ am nə ye liŋ Apolòyà'sə, mʉ cep vɛ'nə ya wèeŋ riŋtse' bum sə̀ wèŋ tse' ŋgògʉ̀ʉ. Bum sə̀ wèŋ tse' ŋgògʉ̀ʉ sə, a sə̀ wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì. A yà'sə dʉk də, ka bə̀boŋ də wèeŋ sə nɛni' bʉ̀ʉ ŋwə̀ nəmòk, nə sə bɛŋ mòk bɛ̀ŋnə yeŋ.

7 Wù nə̀ wù sə dʉk də wù gha' bwìŋ pwe' wù ànə, à gʉ̀ bʉ̀sə wu ŋwə̀ nə̀ ŋkʉ̀ʉŋ nà'nə ndà? Mʉ fek fe'lə-a wu sə̀mok də, yusəmok cu sə̀ wù tse' yà' ŋga Nwì à ka wu yà' yi fa àlɛ? Mvəsə̀ Nwì ànə fa wu bum pwe' yi, ye ŋga'a va ŋkuŋ wù sə kum kɛ' ŋgùŋ co də wù à tse' yà' bə ŋàaŋ yo-ɛ?

8 Wèŋ sə dʉk də wèŋ tse' bum pwe' è? Wèŋ sə jə ni' awèŋ co ŋgàa ghàk. Wèŋ a bʉ̀ʉŋ ŋkum ŋga vès ka yàvès ŋkum yeŋ è? Wèŋ anə ye-a ŋkum zìnə bwèrɛ də bòmʉ wùriŋ ya a kok gaŋ sə vesùwèŋ bəbɛ'.

9 Gʉ̀ co Nwì a jə vès ŋgàa ntum Jisòs nə noŋsə ves ŋkusə̀ mbwèŋ. Vès mègù co bʉ̀ʉ sə̀ wo də wo kə zə wo zəə bʉ̀usə̀ wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉp. Vès tə yè'e mantombìi masinjàa Nwì nə ye bwìŋ də maŋgòoŋ kʉk bʉrə ves.

10 Vès mègù mok co ŋgàa ləm bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst. Wèeŋ yàwèŋ ŋgàa ŋkərə̀ bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst. Vèes yàvès dem, wèŋ ye yàwèŋ ŋgàa ŋàŋ. Wo jəgə̀ weŋ co bwìŋ, wo sə fa ves yàvès marè'tu.

11 Haaŋ kə̀ wɛ̀s ntinə jìŋ tse' ves nsàp nə̀ njè sə yaŋ ves, ntʉm sə sə ves, vès kà yusə̀ ŋgòno tse'. Vès sə ni kɛ' gù yàvès gàa cə̀k. Bwìŋ yeŋsəgə̀ ves ŋgə' wùriŋ, vès kà ndap nòòŋ sə̀' tse'.

12 Vèes fàkgə̀ bə bo avès tè vès wo. Bwìŋ yàk ves, vès cep fəsə fa wo bə nə̀ bə̀boŋ. Wo fa ves ŋgə', vès ko ntʉm.

13 Ghà nə̀ wo to fa ves liŋ sə̀ bʉp, vès bʉsə fa wo fʉ̀ə̀. Wo jə ves co bèp sə̀ ya' ka fàk tse' yè'e, tè kə wɛs nie'. Wo kʉ̀kgə̀ ves co kùup yusə̀ wà.

14 Bwema am wèŋ, ka yè'sə də mʉ̀ sə cep bum yè'sə bohòwèŋ də ya marè'tu ko weŋ yeŋ. Mʉ̀ cèp yè'sə ŋgòtip weŋ tipə bʉ̀usə̀ wèeŋ bwe am sə̀ mʉ̀ dzəm weŋ vɛ'ɛ wùriŋ.

15 A ye-a sə̀ də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə tip weŋ bə mandzə̀ nə̀ Jisòs Krɛst ŋkʉ̀ʉŋ fana nə̀ yi co tè' àwèŋ mègù nə̀ mò'fis. Mʉ̀ mègù co tè' àwèŋ mʉmʉ̀, bʉ̀usə̀

wèŋ ànə bʉʉŋ to bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst ŋga mʉ̀ ànə tsoho fa weŋ Ntirè nə Bèboŋ nə mʉ̀.
16 Yà' təàŋ nə də mʉ tɛ̀' àwèŋ fana mʉ̀ lɛŋ weŋ kwəkwè', wèeŋ bɛ' kùugì am.
17 Nà'a njo nə mʉ̀ tum Timatì də yi kə tsok fe'lə weŋ mvə'nə kùugì am sə cu bə mandzè nə Jisòs. Yà'a yusə mʉ̀ sə yə'rə bʉ̀ʉ sə mʉ cos ma nə fòlòoŋ də wo gʉ. Wèeŋ yuk Timatì nə bʉ̀ʉsə yi mo àm nə mʉ̀ dzəm yi wùriŋ. Yi gʉ̀gə̀ fàha Tà Jisòs Krɛst sə' bə ntʉm ye lòoŋ.
18 Yu səmook də bʉ̀ʉ səmok mʉŋgorə wèŋ anə sə nɛ̀ni', nə sə tsok də mʉ nə kà mok bwì və yuk fe'lə.
19 Zìnə nə də, a ye-a ŋga Nwì fa ŋàŋ, mʉ nə və. Nà'a mvək nə mʉ nə riŋ də bʉ̀ʉ sə wo sə nɛ̀ni' yè'sə wo tse' ŋàaŋ sə̀ Tà Nwì kè wo sə cep mègù cù wà àlɛ'.
20 A ye-a ŋga gaŋ ŋkum Nwì cu sə ntʉʉ̀ bwìŋ zìnə fana yà'a nə ye bə ŋàŋ, a nə kà cèp cù wà ye mègù.
21 Nə̀ wèŋ dzəm nə̀ fò? Də mʉ vəə, mʉ̀ jəŋ ŋkwɛ̀s ŋgə' ŋgòyeŋsə weŋ ŋgə' bə zeŋ, kè də wèŋ dzəm ŋgòkupsə kùugì awèŋ ya mʉ və bə fifi ŋgònìtsə' fa weŋ də mʉ̀ dzəm weŋ ɛ?

5

Jòŋ Nəbʉp Cu Mʉkwe'è Wèŋ

1 Bwema am wèŋ, wo a tsə̀' mʉ də bʉ̀ʉ mok cu mʉkwe'è wèŋ sə̀ wo sə koho sàhà nsàp nə̀ bʉp. A megu-a sə̀ pegè wèŋ, wo kà nsàp ànə gʉ̀. Kwɛ'fò! Mʉ̀ a yuk də ŋwə̀ nəmòk cu mʉŋgorə̀ wèŋ anə nə̀ yi sə nòoŋ bə ŋgwe tɛ̀' ye.
2 Aco wèŋ sə nɛni' va, ŋga bwìŋ cu mʉŋgorə̀ wèŋ anə sə̀ wo sə gʉ̀ nsàp yu ènə ɛ? Anə ye co wèŋ sə waŋ lɛ waa. Wèeŋ fis gɛsə ŋwə̀ nə̀ yi a gʉ̀ nsàp yu ànə mʉŋgorə̀ wèŋ anə fisə.
3 Bwema am wèŋ, vesùwèŋ sə kà-a si bə si sə̀' yenə̀ fana ntʉm àm cu mègù bohòwèŋ. Bə ŋàaŋ Tà Jisòs Krɛst fana mʉ̀ sak wes mè nzak ŋwə̀ nə̀ yi a gʉ̀ nsàp yu ènə laŋ. Mʉ̀ a sak wes nà' co də mʉ vesùwèŋ bəbɛ'.
4 Yusə̀ wèŋ tse' ŋgògʉ̀ʉ sə də, wèeŋ benə və mvwe' mò'fis, mʉ ye yàm sə̀' vesùwèŋ sə ntʉʉ̀ fana bə ŋàaŋ Tà Jisòs Krɛst,
5 wèŋ fis fa ŋwə̀ ènə bohòSatà. Wèeŋ fis fa yi vɛ'nə ya ŋgùpni' ye ye ŋgə'. Yi yə ŋgə' vɛ'nə, nùmbu nə̀ Tà Jisòs bwìŋ vəə yòŋsə̀ ye luŋ ye lùuŋ.
6 Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ sə kum ŋgùŋ mvə'nə̀ wèŋ sə gʉ̀ yà'sə yeŋ. Hàva'-èè, co wèŋ ka riŋ də ku' nə̀ mò'fis bʉpsəgə̀ mok riŋ à?
7 Bògha' də wèeŋ fis gɛsə nsàp bʉp ànə mʉtsətsə'rəə wèŋ anə fo', ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ sə̀ bəboŋ. Zìnə nə də wèeŋ yà'sə bʉ̀ʉ sə̀ bəboŋ bʉ̀ʉsə̀ Nwì a jə cop nə̀ ŋgògʉ̀ mèsə fa vesùwèŋ bʉp avès nə laŋ. Cop nə̀ yi à jə nə, a Jisòs Krɛst.*
8 Ye də vesùwèeŋ cum lɛ ncu nə̀ nà'a zìnə nə ye làaŋ. A kà də a sə gʉ bʉp sə̀ co ŋgòbɛ̀ŋ bwìŋ, nə sə kok kɛ' ca ŋkʉ̀ì' dʉk.

---

* **5:7 5:7** Ŋgo ŋwàak yè'e sə cèp bə ŋkà'a bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀ wo à sə to yà' də ŋkà'a jì yis yà'a. Mvək nə à sə kʉ̀rə, wo fis gɛsə yis mʉ nda'à wo pwe' nə sə zʉ megu brɛd jì yis. Pol sə fʉ̀hʉ yìis sə fɛŋ bə bʉp sə̀ ŋwè sə gʉ̀ʉ. Wo à sə zʉ ŋkà'a yà'sə wo sə sʉə fa Tà Nwì nsùŋgaŋ co cop.

9 Ŋwàk nə̀ mʉ̀ à còm fa weŋ fa' mantombì nà'a, mʉ̀ à còm fa weŋ nja dʉk də, kà də wèeŋ sə be'lə kɛ' weŋ nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo sə ko kɛ'cà sàhà dʉk.
10 Mʉ̀ à sə kà yà'sə də wèeŋ kà weŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ cu be'lə̀ dʉk. A ye-a ŋga ŋwè ka krətèŋ yeŋ, nə sə koho sàhà, gʉ bum lak co rùm, nə dzəm bum ləlà, nə ye ŋgà yə̀, wenəwèeŋ kàa be'lə̀ lok tse' ŋga wèŋ tesə gɛsə lòsənə nzeŋgòènə fo' ŋkuŋ wenəwèŋ kà be'lə̀ yuk.
11 Yusə̀ mʉ̀ a dʉk sə, mʉ̀ à sə tip weŋ tipə də a ye-a ŋga ŋwè də yi krətèŋ, nə sə gʉ mali bʉp àlɛ, wenə wèŋ kà be'lə̀. A ye-a ŋga nsàp krətèŋ ànə sə gʉ̀ nsàap bʉp sə̀ co də yi sə ko sàhà, sə waŋ bum bʉ̀ʉ mok, sə gʉ bumlak co rùm, sə yak bwìŋ, sə no jʉhʉ rùk, nə sə yəyè fana wenə wèŋ kà be'lə̀. Wèŋ ka tse' ŋgòzʉ be'lə zʉzʉ ma weŋ ŋwè ànə wèŋ.
12 Krətèŋ ka ŋàaŋ sə̀ ŋgòsak bʉ̀ʉ sə̀ wo ka krətèŋ yeŋ tse'. Bʉ̀ʉ sə̀ aco a kʉk ja'a, nə dʉk də wo sə gʉ̀ bàboŋ àlɛ sə mègù krətèŋ wèŋ.
13 Nwìi nə sak bòp bʉ̀ʉ nə̀ wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ yi. Ye də wèeŋ gʉ ma njàwèŋ mvè'nə̀ wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də, <<Bɛ' fis gɛsə ŋgà gʉ̀ bʉp mʉtsətsə'rə wèŋ fo'.>>

6

Nzak Mʉtsətsə'rəə Krətèŋ Wèŋ

1 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk mʉŋgorə wèŋ tse' mʉnzak bə mòk nə̀ yi sə̀' krətèŋ, kaco marè'tu ko weŋ ŋgòjə lònzak nə mʉ kot yeŋ à? Co a yè'e bàboŋ bohòwèŋ bʉ̀ʉ Nwì ŋgòkə̀ təəŋ mʉ kot mantombìi pegè wèŋ, də wèŋ sə sak nzak, nə noŋsə ŋgòmèsə nzak nə mʉtsətsə'rəə wèŋ bʉ̀ʉ Nwì à?
2 Co wèŋ ka riŋ də bʉ̀ʉ Nwìi nə̀ kə̀ sak bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ ntsə'mòk wèŋ riŋ à? A ye-a də wèeŋ nə̀ kə̀ sak nzeŋgòŋ nə ntsə'mòk wèŋ, njo nə̀ wèŋ kà wabə̀ ŋgòsak bwe nzak awèŋ wabə̀ ye yà?
3 Wèŋ ka riŋ də vesùwèeŋ nə̀ kə̀ sak masinjàa Nwì bə tu riŋ à? Yè'sə nə yeè nə vɛ'nə, co ghak vesùwèŋ yè'e ŋgòsak nzak avès sə nzeŋgòŋ fɛŋ à?
4 A ye ŋga nzak lòkok, wèŋ caŋ jə lòfa bʉ̀ʉ sə̀ sə mbiŋ, sə̀ cos jəgə̀ wo co wo ka Nwì riŋ, də wo sak fa weŋ yè'e bʉ̀ʉ yà?
5 Waà, marè'tu ko johotse' weŋ. Co ŋwè nəmòk nə̀ mò'fis mʉŋgorə̀ wèŋ nə̀ yi ŋgà ŋkərə̀ co yi sak fa krətèŋ mòk nzak awo yè'e bʉ̀ə̀ à?
6 Nsàp nə̀ njàwèeŋ də, krətèŋ mòok jə lòkrətèŋ mòk mʉ kot də wo kə̀ təəŋ ŋgòsak nzak mantombìi bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Jisòs Krɛst dzəm.
7 Mʉ tsok fa weŋ ncèp nə̀ nà'a zìnə. A jòŋ nəbʉp bohòwèŋ ŋgòtse' lok fʉ' nzak mʉŋgorə̀ wèŋ. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk gʉ wu bʉp, kaco wu me'rə yi ntɛ̀ŋ yeŋ à? Nə ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk lim zʉ-a wu, kaco wu me'rə yi sə̀' ntɛ̀ŋ yeŋ à?
8 Wèŋ sə gʉ̀ bwìŋ bʉp sə̀' wèŋ. Wèŋ sə lim jə bum bʉ̀ʉ mok ŋga wenə wèeŋ vɛ'ɛ bwema bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.
9 Co wèŋ ka yè'e riŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ̀gə̀ bʉp nə̀ kà mvwe' sə̀ Nwì cu ŋgòsak gaŋ ye ni riŋ à? Kà də wèeŋ borə ni' awèŋ dʉk; Ŋgà kohònto, ŋgà kùksə̀ rùm, ŋgwe ŋwè kèe ndu ŋwè nə̀ yi sə tesə sə mbiŋ, bə ŋwə̀ nə̀ yi ŋwə̀mbam yi nòoŋ bə ŋwə̀mbam mòk kènə ŋwàŋwè nə̀ yi nòoŋ bə ŋwàŋwè mòk pwe', wo nə̀ kà mvwe' gaŋ ŋkum Nwì kə̀ ni yuk.

10 Nə ye sə' də nsàp ŋwə̀ nə ŋgà yə̀, ŋgà waŋ bum bu̱u̱ mok, ŋgàa ju̱hu̱ rùk, yak bwìŋ bə ŋgàa lim zu̱ kɛ' bwìŋ yè'e pwe', nə mò'fis nə kà bòoŋ sə̀ yà' cu mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sə̀' kə̀ tse' yuk.
11 Bu̱u̱ mok mu̱tsətsə'rə wèŋ à sə cu togə̀ nsàp ncu nə bu̱p ènə. Fana Nwì a cùk rɛŋsə fis weŋ mvwe' nsàap bu̱p yà'sə mok laŋ. Yi a fis tes weŋ mok zok, nə fa weŋ ŋàaŋ sə̀ ŋgòcu nsàp ncu nje nə nà'a bə̀boŋ nə. Yi jəgə̀ weŋ mok co bu̱u̱ sə̀ wèeŋ ŋgàa jì nzak mu̱ lisə̀ Nwì. Yà'a pwe' vɛ'nə bu̱u̱ liŋ Tà Jisòs Krɛst nə ye bu̱u̱sə̀ Yòŋsə̀ Nwì nə̀ a kùksəgə̀ yi nə cu sə ntu̱u̱ vès.

Mandzə̀ Nə̀ Krətèŋ Tse' ŋgòGu̱ Bə Ni' Ye

12 Mu̱ yə də bu̱u̱ mok sə du̱k də, <<Mu̱ ka yumok ŋgòdzə̀ yà' tse'.>> A lɛ zìnə də wèŋ ka yumok sə̀ wèŋ tse' ŋgòdzəə tse'. Wèeŋ riŋ sə̀' də, bum mok cu yo sə̀ kaco yà' tɛsə weŋ bə yumok yeŋ. Mu̱ yàm sə̀' bə tu am, mu̱ ka yumok sə̀ mu̱ tse' ŋgòdzəə sə̀' tse'. Megu də kaco mu̱ me'rə ni' àm ŋgòye ŋkwɛ̀ŋ bohòyumok yeŋ.
13 Aco wèŋ sə du̱k də, <<Wo à gu̱ fa bɛŋ bohòvə̀m, nə gu̱ fa və̀m bohòbɛŋ.>> Mu̱ dzəm laŋ də a vɛ'nə zìnə. Megu də wèeŋ sə tsərə tse' də, nùmbu mòk cu nə Nwìi nə gu̱ bu̱psə və̀m bə bɛŋ pwe', yà' ca bisə lo. Bə ma nə̀ ŋgùupni' awèŋ, wo à ka yà' də wèeŋ sə koho bə zeŋ sàhà gu̱, wo à gu̱ yà' də wèeŋ fak bohòTà Jisòs Krɛst bə zeŋ. A sə̀' Tà Jisòs Krɛst nə nə̀ yi jəgə̀ ŋkərə bə ŋgùupni' nə.
14 A nə̀ ye sə̀' də mvə'nə̀ Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krɛst mvwe' kpu̱ yà'a, yi nə̀ jə sə̀' nsàp ŋàŋ ànə, nə lokoksə vesùwèŋ mvwe' kpu̱ sə̀'.
15 Co wèŋ ka yè'e riŋ, də ŋgùup ni' awèeŋ ŋgùpni' nə̀ Jisòs Krɛst ma mòk riŋ à? Nə ye də, a kə̀ku̱rə̀ co ŋwə̀ jəŋ ŋgùpni' nə̀ Jisòs Krɛst nə, nə kə be'lə nà' bə ŋgùpni' ŋwà sàhà nà? Kàyà', kaco ye yuk vɛ'nə yeŋ lok.
16 A ye-a ŋga ŋwə̀ kə be'lə ni' ye bə nə̀ ŋwà sàhà, ye də bə nà'a yà'a mok ni' nə̀ mò'fis. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sə̀' vɛ'nə də,
<<Ŋwə̀mbam bə ŋwàŋwèe bu̱u̱ŋ mok ŋwə̀ nə̀ mò'fis.>>
17 Ŋwə̀ nə̀ yi jə-a ni' ye, nə be'lə nà' bə nə̀ Tà Jisòs Krɛst fana ye də bə nà'a mok sə̀' mò'fis ndzənə yòŋsə̀.
18 Nà'a njo nə̀ mu̱ du̱k weŋ də wèeŋ caŋ gɛsə mvwe' ko sàhà nə. Bu̱p mok sə ŋwèe gu̱gə̀ yà'a pwe', yà'a kà ŋgùpni' bu̱psəgə̀. Bohòko sàhà ye, ŋgèŋgàaŋ gu̱ nsàp bu̱p ànə, fana nà' bu̱psə ŋgùpni' ye nə bu̱psə.
19 Riŋ də ŋgùpni' yòo co ndap mvwe' sə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛɛŋ cugə̀ nja. Yòŋsə̀ nə̀ nà'a sə ntu̱u̱ wù ànə a və̀ bohòNwì bə tu ye. Wù ka ŋgùpni' yòwù tse', Nwì tse' nà' yi.
20 Yi tse' nà' yi bu̱u̱sə̀ yi à ywi wu ywinə. Nə yeè nə vɛ'nə fana ye də yusə̀ wù gu̱-a bə ŋgùpni' yòpwe', yà'a ye ŋgòkùksə Nwì, nə sə gu̱ yi kwa.

7

Nzak Gù

1 Mu̱ sə còm fəsə fa weŋ yè'e bum sə̀ wèŋ à còm fek vèsə mu̱ yà'a. A ye-a ŋga ŋwə̀ də yi kà ŋgwe jə, ye də yi gu̱ bə̀boŋ.
2 Yè'sə ye-a sə̀' vɛ'nə fana a bə̀boŋ də ndàaŋwè pwe' tse' ŋgwe nə̀ nje, ŋwàŋwè nə̀ fòpwe' tse' ndu nə̀ nje sə̀'. Wo tse' vɛ'nə ya kà də wo gbu̱ ni sənə bu̱p nə̀ ŋgòko sàhà du̱k.

3 Ndum nə gʉ fa ŋgwe ye nə bum pwe' sə̀ ndum tse' ŋgògʉ̀ fa ŋgwe. Ŋwàŋwè nə gʉ fa ndu ye nə yà pwe' sə̀ ŋgwe tse' ŋgògʉ̀ fa ndum sə̀'.
4 Ŋwàŋwè nə ka bə tu ye cum. Ndu ye nə tse' nà' yi. Ŋwə̀mbam nə ka tu ye yi sə̀' tse'. Ŋwàŋwè nə tse' nà' sə̀' yi.
5 Ndum nə bə ŋgwe nə ba fo', mòok kà mòk mʉ kèhe yi bɛ'. Tse'ŋga wo dzəm mvwe' mò'fis də wo ga'a cum vɛ'nə mvə̀k momjo, ya ŋga wo jəŋ mvə̀k ànə ŋgògʉ̀ pìriyà. Nà'a mèe, fana wo be'lə co ŋgwe bə ndum sə̀mok. Wo be'lə vɛ'nə ya Satàa kà mandzə̀ tse' ŋgòbòrə wo də wo gbʉ bʉ̀usə̀ də wo ko fʉk ntʉm bʉ̀ə̀ dʉk.
6 Ntip nə̀ mʉ̀ sə fa weŋ nà' bə nzak gù ènə, ka də mʉ̀ sə fa ŋàŋ də a ye tsooŋ vɛ'nə yeŋ. Mʉ̀ sə fa mègù yàm ntip.
7 Bohòmʉ̀ yàm, a ye-a də bwìŋ pwe' cum mvə̀'nə̀ mʉ̀ cu yè'e, boŋ ghak lɛ zeŋ. Mʉ cèp-a sə̀ vɛ'nə fana mʉ̀ sə riŋ sə̀' də Nwì a fa ndàaŋwè pwe' nsàp nə̀ nje zok ŋgòfàk bohòyi. Yi à gʉ̀ ŋwə̀ nəmòk ŋgòfàk ma vɛ'ɛ, mok ye ŋgòfàk ma vɛ'ɛ.
8 Yusə̀ aco mʉ̀ cep bohòbòop bʉ̀ʉ sə̀ wo ka sənə nzak ŋgwe bə ndum ntòni bə bàa yepmfə wèeŋ də, bòghak də wo cum woòwo mvə̀'nə̀ mʉ̀ cu yàm yè'e.
9 Ŋgə' nə̀ ca nə də, bʉ̀ʉ mook yo sə̀ kaco wo ko to riŋ ni' awo yeŋ. Bòbohònsàp bʉ̀ ànə ŋgòjə ŋgwe, ŋwàŋwè jəŋ ndum. A bə̀boŋ də bwìŋ cum ncu ŋgwe bə ndum, nə noŋsə nə̀ də njè ŋgwe bə ndum sə tɛŋ wo co mis.
10 Bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo à lògù laŋ, ŋwàŋwèe kà ndu ye də yi tesə gù laŋ dʉk lok. Nà'a nə təəŋ megu vɛ'nə bʉ̀usə̀ mʉ̀ sə kà yè'sə mʉmʉ̀ cèp. Jisòs Krɛst bə tu ye sə dʉk sə̀' vɛ'nə.
11 Nə ye də, a ye-a ŋga ŋwà mòk tesə gù, yi nə cum yiìyi. Yi kà ndu mòk nə̀ zok jə fe'lə̀. Yi dʉk-a də yi jəŋ ndum, yi bwìŋ foho lo fe'lə sə̀' bohòŋwè nə̀ bə nà' à ye to nə. Yà' mègù sə̀' vɛ'nə bohòŋwə̀mbam də yi kà də yi bɛ' fis me'rə ŋgwe ye dʉk.
12 Ma nə̀ bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ wo tse' ŋgwe nə ye sə̀ wo tse' ndum ŋga yà' ka krətèŋ yeŋ, mʉ̀ tse' yumok ŋgòtsə̀' fa wo sə̀'. Ncèp nə̀ mʉ̀ sə tsə̀' wo nə, ka də Tà Jisòs Krɛst cèp nà' yi yeŋ. Yà' mègù sə̀ mʉ̀ tsərə mʉ̀ də a vɛ'nə yəyərə̀. A ye-a ŋga ŋwə̀mbam nə̀ yi krətèŋ tse' ŋgwe ye nə̀ nà' ka krətèŋ yeŋ, ŋwà nə dzəm də bə ndu ye nə cum fana kà də ndum nə bɛ'fis ŋgwe nə dʉk.
13 Nə ye sə̀' də a ye-a ŋga ŋwàŋwè nə̀ yi krətèŋ, tse' ndu nə̀ nà' ka krətèŋ yeŋ, ndum nə dzəm də bə ŋgwe nə nə cum mali fana kà də ŋwà nə dzeeŋ nà' sə̀' dʉk.
14 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀usə̀ Nwì sə se ndum nə̀ yi ka krətèŋ ye co krətèŋ mʉŋkwɛ̀ɛŋ ŋgwe ye nə̀ yi krətèŋ nə. Nə ye sə̀' də ŋgwe nə̀ yi ka krətèŋ yeŋ nə, Nwìi sègə̀ yi sə̀' mʉŋkwɛ̀ɛŋ ndu ye nə̀ yi krətèŋ nə. A vɛ'nə bʉ̀usə̀ a ye-a ŋga gùu sə ga'a na, kàmòk bwe awo sə nə ye mok co bwe pegè, ŋga Nwì a jə wo laŋ də wo bwe sə̀ rərɛŋ bʉ̀ʉ ma kèe tɛ̀' awo sə.
15 A ye-a ŋga a ŋgwe kè ndum è', nə̀ yi ka krətèŋ yeŋ, nə dʉk də yi nə lo tsoŋ megu lòo, yi lo sə̀ ntɛ̀ŋ, yumok ka bʉp. Bə nsàp ènə ŋwàŋwè kè ŋwə̀mbam nə nə̀ yi krətèŋ, yi ka nzak mòk tse'. Yusə̀ Nwì dzəm, də vesùwèeŋ cum ncu nə̀ nà'a bə fifi.

16 Wùu ŋwàŋwè nə̀ wu krətèŋ, wù ka lɛ riŋ, aco ndu yònə̀ yi ka krətèŋ yeŋ nə kə riŋ Jisòs Krɛst ntsə'mòk, nə tse' lùŋ sə̀' bʉ̀ʉ wù. Yà' mègù bohòŋwèmbam nə̀ yi krətèŋ sə̀' vɛ'nə, wù ka lɛ riŋ, aco ŋgwe yo nə̀ yi ka krətèŋ yeŋ ènə kə riŋ Jisòs Krɛst ntsə'mòk, nə tse' luŋ bʉ̀ʉ wù.

Cum Mali Mʉmvə̀'nə̀ Nwì À To Wu Ŋga Wù Cu Yà'a

17 Nə yeè nə vɛ'nə yusə̀ yà'a gʉgʉŋ sə də, ndàaŋwèe cum nsàp ncu nə̀ Tà Jisòs fʉ̀hʉ fa yi nə. Yi kà də yi kupsə me'rə nsàp ŋwə̀ nə̀ yi ànə ye ghà nə̀ Nwì a to yi nə dʉk. Yà'a yusə̀ mʉ̀ sə yə'rə fa bwìŋ ma fòpwe' də wo gʉ lo mʉnə cos pwe'fo' vɛ'nə.

18 Ŋwə̀ nəmòok ye-a yo nə̀ Nwì ànə to yi ŋga wo kom fa yi tu mbəmbam laŋ fana yi cum vɛ'nə. Kà də yi lap mandzə̀ ŋgògʉ̀ fe'lə nà' ŋgòyəəŋ co wo à ka yi yà' kom fa dʉk. Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nəmòok ye-a yo nə̀ Nwì a to yi ŋga yi ka tu mbəmbam ntòkom fana yi cum mam vɛ'nə ntèŋ.

19 Zəzok ka bohòŋwə̀ nə̀ yi a kom bə nə̀ yi a ka kom yeŋ. Yusə̀ gʉgʉŋ sə də, ŋwèe noŋsə yusə̀ Nwì də yi gʉ yà'.

20 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ dʉk də, ndàaŋwè pwe' cum mali mvə̀'nə̀ yi à ye ghà nə̀ Nwì à to yi də yi bɛ'lo Jisòs Krɛst ŋga yi cu sə.

21 Nwì ànə to-a ŋwə̀ nəmòk ŋga yi cu co ŋkwɛ̀ŋ, yumok ka bʉp, yi cum mali vɛ'nə ntèŋ. Ye sə̀' də ŋga mandzə̀ nə̀ co yi tesə, nə kà ŋkwɛ̀ŋ mok yee yo, yi tesə sə̀' ntèŋ.

22 Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋwèe ye-a ŋkwɛ̀ŋ ŋga Nwì to yi laŋ, yi bɛ' lo Jisòs Krɛst fana ye də yi ka yà'sə ŋkwɛ̀ŋ mantombìi Tà Jisòs yeŋ. Yà'a sə̀' də ghà nə̀ Nwì ànə to-a ŋwə̀ nəmòk ŋga yi ka ŋkwɛ̀ŋ yeŋ, ye də yi ŋga'a mok ŋkwɛ̀ŋ bohòJisòs Krɛst.

23 Sə ritse' də wù ka bə tu yo cum. Jisòs Krɛst tse' wu yi, bʉ̀ʉsə̀ yi a ywiŋ fis wu mvwe' bʉp. Kà də wu ye fe'lə ŋkwɛ̀ŋ ŋwə̀ nəmòk nə̀ zok dʉk.

24 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə dʉk weŋ də ndàaŋwè pwe' sə bɛ' mali mandzə̀ Nwì, nə cum mali sə̀' mvə̀'nə̀ Nwì ànə to yi ŋga yi cu, bwema am wèŋ na.

Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Ka Sənə Gù NtòNi Nə̀ Ye Bàa Ŋgwemfə Wèŋ

25 Bə nzak bʉ̀ʉ sə̀ wo ka sənə nzak ŋgwe bə ndum ntòni fana Tà ka mʉ yumok bə zeŋ tsok fa. Mʉ nə tsok fa weŋ yu yàm sə̀ mʉ̀ tsərə də yà'a bə̀boŋ. Mʉ̀ rì də yà'a nə yeŋ bə̀boŋ bʉ̀ʉsə̀ Nwì sə tɛsə mʉ̀, mʉ̀ sə yuŋ Tà Jisòs Krɛst bə ntʉm nə̀ mò'fis.

26 Wu kʉ̀k ja'a-na nsàap bum sə̀ yà'a ŋga'a, fana boŋ ghak co ŋwè cum lɛ mvə̀'nə̀ yi cu yiìyi. Mʉ̀ sə dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋgə' ŋga'a ŋkʉ̀ʉŋntèŋ.

27 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ŋgwe laŋ, yi kà də yi me'rə nà' dʉk. Nə ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi ka-a ŋgwe ntòjəŋ, kà də yi lap mandzə̀ ŋgòjə ŋwàŋwè sə̀' dʉk.

28 A ye-a sə̀ də mʉ̀ dʉk vɛ'nə fana a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jə-a ŋgwe, ye də yi ka bʉp gʉ. Ye sə̀' də ŋga wà'ŋgwɛ̀ɛŋ jə-a ndum, ye də yi ka bʉp sə̀' gʉ. Wèeŋ riŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo a ni sənə nzak gù laŋ tse' ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ. Bòcà mʉ yàm də wo cum lɛ woòwo, ya wo kà nsàp ŋgə' ènə yə.

29 Bwema am wèŋ, yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də mvə̀k nə̀ Nwì a fa ves nə nà'a lə̀m. Ye də ye jəŋ ŋga'a nè'e, bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋgwe fak bohòNwì co ŋgàa jì ŋgwe.

30 Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo sə wa wèeŋ gʉ co wo sə kà wa. Bʉ̀ʉ̀ sə̀ wo sə kwa wèeŋ gʉ sə̀' co wo sə kà mvə̀k pwe' bə kwəkwa càsə wes. Bʉ̀ ŋgàa gì gìi ntɛŋ gʉ mok sə̀' co wo kà gìi ntɛŋ gìgə̀.
31 Ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀-a nsàp fàk nə̀ fòlòoŋ sə nzeŋgòoŋ fɛn, yi gʉ mok co yi ka tsətsərə̀ ye bə bum sə̀ sə nze fɛɛŋ pwe' noŋsə. A ye vɛ'nə bʉ̀ʉ̀sə̀ ncu nə̀ a cu nà' ènə nà' sə cà gɛsə lòghàr.
32 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə bʉ̀ʉ̀sə̀ mʉ̀ dzəm də yumòok kà weŋ ŋgə' sə fa. Ŋwə̀ nə̀ yi ka ŋgwe tse', tse' gha' mvə̀k yi ŋgòtsərə bə bum sə̀ ma nə̀ Tà Jisòs Krɛst, mvə̀'nə̀ aco yi gʉ ya nà'a kwa bohòyi.
33 Ŋwə̀ nə̀ yi tse' ye ŋgwe, ka vɛ'nə bohòyi yeŋ. Tsətsərə̀ ye tə bə bum nzeŋgòŋ. Yi sə lap mandzə̀ nə̀ co yi gʉ̀ ya ŋgwe yee sə kwa bohòyi.
34 Ye də tsətsərə̀ ye ga'a sə ntʉʉ̀ yi bòp ba. Bə̀ba mègù sə̀' vɛ'nə. Mʉwà'ŋgwèŋ nə̀ yi ka-a ndum tse', tse' gha' mandzə̀ nə̀ ŋgòtsərə bə bum sə̀ Tà Jisòs Krɛst yi. Yi jə ntʉm ye bə ni' ye ba fo', nə noŋsə bə fàha Jisòs Krɛst. Ŋwà nə̀ yi tse'-a ye ndum, tsətsərə̀ ye cu bə bum nzeŋgòŋ. Yi sə lap mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ ya ndu ye kwa bohòyi.
35 Mʉ̀ cèp bum yè'sə ŋgòtɛsə weŋ. Ka də mʉ̀ sə làp mandzə̀ ŋgòkɛ̀s weŋ yu sə̀ bə̀boŋ yeŋ. Mʉ̀ dzəm mègù də bum pwe' ye lwìiŋ ya yumook kà fàak awèŋ sə̀ bohòTà Jisòs sə jipsə̀.
36 Bə nzak nə̀ mo ŋwə̀mbam bə mo ŋwàŋwè nə̀ wo cèp tes də wo nə cum gù. Wo dʉk kok fe'lə də wo nə kà gʉ̀ mok cu bʉ̀ʉsə̀ wo dzəm ŋgòfàk bohòNwì, fana ŋwə̀mbàm nə kà bə̀boŋ sə gʉ̀ bʉ̀ʉsə̀ yi ko fʉ̀k ntʉm bʉ̀ə̀, nə sə cum megu bə nà' fana boŋ də wo gʉ tsə'rə gùu sə mvèsə̀. Yà'sə ka bʉp yeŋ.
37 Ye sə̀' də, a ye-a ŋga ŋwə̀mbam nə tsərə kok sə ntʉʉ̀ yi də yi nə kà ŋwà nə mok jə, yi riŋ də yi nə kà nà' jwɛ̀ŋ yuk, nə təəŋ bə zeŋ cʉ̀k, fana ye də yi gʉ̀ bə̀boŋ. Yi me'rə ŋwà nə ntɛ̀ŋ.
38 Bə nsàp ènə fana ŋwə̀ nə̀ yi jə ŋgwe gʉ̀ yà'sə bə̀boŋ, nə̀ yi dʉk ye də yi kà jə, boŋ ghak kok yi.
39 Ŋwàŋwè tse' ŋgòcu mègù bə ndu ye tə̀tè nà' kə kpʉ. Ghà nə̀ yi kpʉ nə fana ye də ŋwà nə tse' mandzə̀ mok yo co yi kə jəŋ ndu mòk nə̀ nà' bòyi. Megu də yi kà ŋwə̀ nə̀ nà' ka ŋwə̀ə Tà Jisòs yeŋ jə.
40 A ye-a sə̀ də aco yi lo mali gù vɛ'nə fana bə tsətsərə̀ nə̀ njàm, mʉ̀ tsəm də aco yi tse' kwəkwa ŋga yi cu mam-a yìiyi na. Yusə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə, mʉ̀ rì də Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə sə fa mʉ yà' yi.

8

Njàap Rùm

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə̀' weŋ yumok bə nzak bumlak co njàap rùm. Wèŋ sə cèp ncèp mòk də, <<Vesùwèŋ pwe' tse' ŋkərə.>> Ncèp ànə ka mvwès yeŋ. Megu də nsàp ŋkərə ànə gʉ̀gə̀ ŋwè yi sə koksə ŋkwɛ̀ŋ wà. Yusə̀ aco yà' tɛsə ŋwèe də a dzəm mòk bə mòk.
2 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə tsərə bə tu ye də, <<Mʉ̀ rìi, mʉ rìi>>, ye də ŋwə̀ ànə ka mʉbè'lə ŋkərə nə̀ yi nə tse' ŋgòrì nə tse' lok.
3 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ gʉgʉŋ sə də, ŋwèe dzəm Nwì. Ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a Nwì fana Nwì riŋ ŋgə̀ŋgàŋ də nà'a mo ye.

4 Bə nzak nə ŋgòzʉ njàap rùm, a rì tse' zìnə də mvè'nə wo kùksəgə bum yà'sə co Nwì, wo sə kùksə nwì nə yi bʉ̀ə nə bʉ̀ə. A rì yàvès də, Nwì nə yi cu nə yi mègù mò'fis.
5 A ye-a sə̀ də bum cu mʉbu bə sə nze ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ bwìŋ jəgə̀ yà' co nwì nə ye tà bohòwo fana,
6 vesùwèŋ rì yàvès də Nwì mègù nə̀ mò'fis. Yi tɛ̀' àvès yi. Yi à gʉ̀ bum pwe'fo' sə̀' yi, nə gʉ ves də ya yi tse' ves. A tse' mègù Tà sə̀' nə̀ mò'fis, nə̀ liŋ yee Jisòs Krɛst. Nwì ànə gʉ casə bum pwe' ndzə bohòyi. Lùŋ àvès nə̀ a tse' nà' ŋga'a nè'e à və sə̀' bohòyi. Yà'a yusə̀ vesùwèŋ rì sə.
7 Megu də, krətèŋ wèŋ ka vɛ'nə pwe' riŋ. Mok cu sə̀ wo à zʉ njàap rùum sə tètè, wo zʉ malì-a yà' ŋga'a, wo sə jə mali yà' də a njàp rùm fana sə gʉ wo sə ntʉʉ̀ wo də wo gʉ̀ bʉp bʉ̀usə̀ ntʉm awo ka pap ntògʉŋ.
8 Yusə̀ a rì tse' də, ŋwèe kà ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ mantombìi Nwì də bʉ̀usə̀ yi zʉ nsàp yumòk bʉ̀ùŋgə̀. Yusə̀ də vesùwèeŋ zʉ-a yà, a nə kà swe' mòk fo' tse'. A kà-a yà' zʉ, yumok kà sə̀ bʉp.
9 Yusə̀ gʉgʉŋ sə̀ yà'a ca sə də, wèŋ sə̀ wèŋ riŋ də ŋwèe zʉ-a sə̀ yà pwe' yumok kà fo' bʉp yà'a, wèeŋ jəŋ ŋkərə̀. Kà də wèeŋ gʉ co bʉ̀ʉ mok sə̀ wo ka yàwo ŋkərə̀ ànə ntòriŋ gbʉ bʉ̀ʉ wèŋ dʉk.
10 A dʉk-a də, ŋwə̀ nəmòk yə-a wù nə̀ wù rì yòlaŋ ŋga wù kə̀ cu mvwe' zʉ njàap rùm ŋga ntʉm nje ka pap ntògʉŋ, yi nə tsərə da? Yi nə kà də a bə̀boŋ ŋgòzʉ njàap rùm, nə zʉ ye sə̀' dʉk à?
11 Yi zʉ-a vɛ'nə fana ye də wù nə̀ wù rì yòŋkərə̀ nə laŋ, wù gʉ̀ ŋwə̀ nə̀ yi ka gʉgʉŋ yeŋ nè'nə wù ŋkuŋ yi gbʉ. Ka vɛ'nə bə̀boŋ yeŋ, bʉ̀usə̀ yi yà'sə moma yo nə̀ Jisòs Krɛst à kpʉ mʉ tuhù yi sə̀'.
12 A ye-a ŋga wèŋ sə gʉ̀ bʉp bohòkrətèeŋ yè'sə də wo sə gbʉ vɛ'nə fana ye də wèŋ gʉ̀ bʉp ànə bohòJisòs Krɛst bə tu ye.
13 Ye də bohòmʉ̀ yàm, mʉ riŋ-a də mʉ zʉ-a yumok yà' gʉ moma am mòk ŋgògʉ̀ bʉp fana mʉ̀ teŋsə, nə kà nsàp yu ànə zʉ ya yi kà gbʉ̀.

9

Njo Nə̀ Mʉ̀ Sə Kà Swe' Làp

1 Yusəmook də, mʉ̀ rì bə tu am də yusəmok ka mʉ ko kìiŋtse'. Wèŋ rì də mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Mʉ̀ à yə Jisòs nə̀ yi Tà àvès nə bə lis am vɛ'ɛ laŋ. Fàha sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ bohòTà Jisòs sə wèeŋ yè'e nto'o sə.
2 A ye-a sə̀ də bʉ̀ʉ mok wèeŋ kà-a rì də mʉ ŋgà ntum Jisòs rì fana mʉ̀ də wèŋ rì yàwèŋ vɛ'nə laŋ. Njo nə̀ wèŋ a dzəm bohòJisòs fana wèeŋ yà'a co yumok sə̀ yà' sə nìtsə̀' fa bwìŋ də mʉ ŋgà ntum Tà Jisòs Krɛst nə.
3 Ŋwə̀ nəmòok dʉk-a də yi lap mʉ co bə nzak də mʉ̀ ka ŋàŋ bə yusə̀ yà'a yàm sə co ŋgà ntum Jisòs tse' fana mʉ̀ cep fəsə fa ŋgèŋgàŋ vɛ'ɛ:
4 Co ka kèkʉrə̀ bohòbwìŋ ŋgòfa mʉ bɛŋ bə nəno bʉ̀ʉ nsàp fàk nə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ nè'e yeŋ à?
5 Wèŋ sə dʉk yè'sə də kaco mʉ̀ jəŋ ŋgwe nə̀ yi sə̀' krətèŋ, ya vesi sə gihi kɛ'ca co ŋgàa ntum mok sə gʉ̀ yà'a yeŋ à? Kaco vesi gihi vɛ'nə co Pità bə ŋgàa ntum mok yà'a nə ye bwema Tà Jisòs wèŋ yà'a yeŋ à?
6 Kènə də bʉ̀ʉ sə̀ wo nə fak yàwo bə bo awo ŋkuŋ nə zʉ mègù ves Bànabà ba bʉ̀ʉ yà?

7 Sojà mòk cu nə̀ yi fàkgə̀ co sojà, nə sə kə lap bwi mbàam zʉ ye mvwe' sə̀ zok yo à? Ŋwə̀ nəmòk à fàk yuk nzum, nə kà bum sə̀ yà' tesə mbwa zʉ yuk laŋ à? Kènə də ganakù' mòk cu nə̀ yi gʉ̀msəgə̀ nàm, wo dʉk fa yi də yi nə kà mbwi sə ŋam no yo à?
8 Bum sə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə, ka də yà' mègù mvəsə̀ bwìŋ dzəmgə̀ vɛ'nə woòwo yeŋ. Yà' cu ndzənə ŋwàk lʉ̀ʉk Musì sə̀' vɛ'nə.
9 Wo à còm nòŋsə nja də,
Kà də ŋwèe kiŋ lok cùu nàm nə̀ wo gʉ̀gə̀ yi, yi sə ku gòmbì nà'a dʉk.
Co də Nwì à sə dʉk yè'sə ŋga yi sə tsərə mègù yè'e nàm-à? 10 Co yi à sə kà bohòvesùwèŋ sə̀ a bwìŋ àwo tsərə̀ à? Yi à còm yè'sə bʉ̀ʉ vesùwèŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋgà fàk nzum bə ŋgà kùkù pwe'fo' nə riŋ tsooŋ də wo nə tse' ma njàwo ŋgòzʉ ŋkuŋ wo fak.
11 Vès a tsòho fa weŋ ncèp Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə laŋ. Nà' cu sə vəə̀ wèŋ co ŋgwìi bum mok sə̀ ŋwè bì mʉnzuù yi. Ye də a yè'e bʉp co wèŋ tɛsə ves yàvès bə bum sə̀ co bɛŋ bə cə̀k wèŋ sə̀ vès sə dzəm ŋgòtɛsə ŋgùpni' avès bə zeŋ à?
12 Mvəsə̀ wèeŋ fagə̀ bʉ̀ʉ mok bum sə̀ wo dzəmgə̀ yà' ŋgòtɛsə ni' awo bə zeŋ yà'a, a nə ye co wèŋ fa to ntòvès. Mʉ cèp-a sə̀ vɛ'nə, ka də mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də wèeŋ fa mʉ yeŋ. Mʉ̀ a dzəm də mʉ̀ ye nsàp ŋgə' nə̀ fòpwe' nè'nə mʉ̀ bə tu am. Mʉ ye ŋgə' vɛ'nə ya kà də yusəmook təhə lok fa ŋwə̀ nəmòk mandzə̀ nə̀ ŋgòyuk Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ Jisòs Krɛst nə dʉk.
13 Wèŋ rìŋtse' də, bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ mʉmvwe' ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə zʉgə̀ yàwo sə̀' zʉzʉʉ sə̀ bwìiŋ jə vègə̀ mʉmvwe' mbwa sə. Bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ yàwo mvwe' fa Nwì satikà' sə̀ bwìiŋ jə vègə̀ yà' yà'a zʉgə̀ ma nə̀ njàwo ca sə̀'.
14 Yà' mègù sə̀ yəyərə̀ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo tsòhogə̀ yàwo Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə. Tà Jisòs Krɛst a fa ŋàŋ laŋ də bwìiŋ fa yà'wèŋ bum sə̀ co wo tɛsə ni' awo bə zeŋ sə̀'.
15 Mʉ̀ sə kʉk-a lis də bwìiŋ fa mʉ bum sə̀ mʉ̀ dzəm fana yà' kà bə jòŋ ye. Anə geŋ, mʉ̀ ka yu am ŋwə̀ nəmòk vɛ'nə sə̀ dʉk yuk fa. Mvə'nə̀ mʉ̀ sə còm yè'sə, ka də mʉ̀ gʉ̀ vɛ'nə ya wèeŋ fa mʉ bum sə̀ yà' tse' ŋgòye yàm sə yeŋ. A ye-a də mʉ̀ fek weŋ bum yà'sə fana kaco mʉ̀ kum fe'lə ŋgùŋ də mʉ̀ gʉ̀ fa weŋ yumok wà mok yeŋ. Bògha' də mʉ kpʉ lɛ kpʉ nə noŋsə ŋgòfek weŋ vɛ'nə.
16 Mʉ tsòho fagə̀-a bwìŋ sə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə fana mʉ̀ ka ŋgònɛ̀ni' bʉ̀ʉ zeŋ tse', bʉ̀ʉsə̀ Nwì a tsə̀ tse' mʉ̀ bə zeŋ yi. Ye də mʉ kà-a bwìŋ ncèp Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə tsoho fa fana ye də mʉ̀ cu bʉp.
17 A ye-a də mʉ̀ ànə tsərə kok gu-a sə vəə̀ mʉ̀ ŋgòtsòho ncèp ènə bwɛ̀rɛ mʉ̀ sə kʉk lis də mʉ tse' tsoŋ swe' fo'. Nə yeè nə də mʉ̀ à ka yà' mʉ̀ tsərə kok, Nwì a fa fàha yè'sə ndzə bohòmʉ̀ yi.
18 Swe'e sə̀ mʉ̀ sə tse' fo' yà? Swe'e yàm mègù də mʉ tsoho fa bwìŋ ncèp Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə wà. Nà'a njo nə̀ mʉ kà bwìŋ də wo fa mʉ bum sə̀ yà' tse' ŋgòye sə̀ yàm fekgə̀ sə.
19 Mʉ̀ cu yè'e, mʉ̀ ka ŋkwɛ̀ŋ yeŋ. Ŋwə̀ nəmòk ka mʉ yi tse'. A ye-a sə̀ vɛ'nə fana mʉ̀ a gʉ̀ bʉ̀sə ni' àm co ŋkwɛ̀ŋ bohòbwìŋ pwe'. Mʉ̀ a gʉ̀ vɛ'nə ya mʉ jəŋ və bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ bohòTà Jisòs Krɛst.
20 Mʉ ye be'lə ves bʉ̀ʉ Jus wèŋ, mʉ̀ sə gʉ lo bum sə̀' co wo. Mʉ gʉ̀ vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo ŋgòbɛ'lòTà Jisòs Krɛst. Lʉ̀ʉk sə̀ Nwì à fa Musì yà'a ka

mʉ ko kìiŋtse'. A ye-a sə̀ vɛ'nə fana ghà nə̀ mʉ̀ cu be'lə ves bʉ̀ʉ sə̀ lʉ̀ʉk sə kotse'gə̀ wo fana mʉ̀ sə gʉ yàm sə̀' co yà' sə kotse' mʉ̀ sə̀'. Mʉ̀ sə gʉ vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo ma nə̀ Jisòs Krɛst.

21 Ghà nə̀ mʉ̀ cu be'lə ves bʉ̀ʉ sə̀ wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ, sə̀ lʉ̀ʉk Nwì ka yumok bohòwo tse' fana mʉ̀ gʉ sə̀' co wo. Mʉ̀ sə gʉ̀ vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo bohòJisòs Krɛst. Mʉ gʉ̀ vɛ'nə, kà yà'sə də mʉ̀ sə kà Nwì wəp yeŋ. Yusə də mʉ̀ sə noŋsə yusə̀ Jisòs Krɛst à cèp yi.

22 Nə ye fe'lə sə̀' də mʉ kə cu be'lə ves bʉ̀ʉ sə̀ ŋkərə̀ə awo ka gʉguŋ bə ma nə̀ Nwì yeŋ fana mʉ̀ sə gʉ sə̀' mvə'nə̀ wo sə gʉ̀ʉ. Mʉ jəgə̀ ni' àm co wo vɛ'nə ya mʉ gʉ mandzə̀ nə̀ də a ye-a sə̀ yà, mʉ̀ bɛ' ko jəŋ və mali bʉ̀ʉ mok ŋgòkə̀ tse' lùŋ nə̀ Nwì nə.

23 Yè'sə pwe'fo', mʉ̀ sə gʉ̀ mègù yà' njo Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə, də ya mʉ nə̀ kə̀ tse' bə̀bo nə̀ nà'a vègə̀ bohòbwìŋ njo Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə.

24 Wèŋ rì də bwìiŋ cagə̀ caŋ, ŋga wo bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ fana ŋwə̀ nə̀ yi caŋ tè nə kə zʉ mantombìi nə megu nə̀ mò'fis. Ye də wèeŋ caŋ gʉguŋ ya wèeŋ kə tse' lə̀là' nə.

25 Ŋwə̀ nə̀ yi dzəmgə̀ də yi nə caŋ caaŋ cugə̀ ŋgòfʉ̀hʉ, yi kà bum nduk sə gʉ̀ kɛ', də ya yi tse' ŋàŋ. Yi gʉ̀ yè'sə vɛ'nə pwe'fo' ŋga wo nə lak yi bə yu səmok wà sə̀ yà'a nə bʉp. Lə̀là̀k njàvès nə̀ a sə kʉ̀k də a nə̀ kə̀ tse' nə nà'a kà bʉpgə̀.

26 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ sə ca lo mègù rərəŋ jʉrr, ya mʉ kə dzeŋ mvwe' sə̀ wo kə̀ lə̀səgə̀ sə. Mʉ̀ ka co ŋwə̀ nə̀ yi sə mà' kɛ'cà ndò' wà, nə kà yusə̀ yi də yi ta sə ta yeŋ.

27 Mʉ fagə̀ ni' àm nsàap ŋgə'ə sə̀ fòpwe', də ya mʉ̀ kotse' nà' cʉ̀k ŋgòye kə̀kʉrə̀ bə fàha Tà. Ya kə̀ dzèŋ nùu, wo kà mʉ̀ nə̀ mʉ̀ sə tsoho Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ mʉ̀ nə də mʉ̀ ka yàm kə̀kʉrə̀ yeŋ dʉk fa.

10

Ŋgə'ə Sə̀ Yà' À Və Bohò
Bwe Izùrɛ Ye Ntip BohòVès

1 Bwema am wèŋ, mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ tsərə tse' yusə̀ yà' à ye bohòtàcicii avès wèŋ sə̀ wo à yù Musì. Mvə'nə̀ wo à sə gì dzòoŋ kɛ'cà ŋgəà fana mbàk mòk à sə nìŋ lòfa wo mandzə̀. Wo pwe' à lò, nə kə to ndzəp nə̀ wo togə̀ nà' də <<Ndzəp nə̀ bə̀baŋ>> nà'a sə kùhu.

2 Mvə̀'nə̀ wo à yù lòmbàk ànə, nə kə to ndzəp ànə fana yà' à ye bohòwo yà'sə co nsàp bàptɛ mòk ya wo bʉ̀ʉŋ bʉ̀ʉ Musì wèŋ.

3 Wo lòoŋ fo' à zʉ zʉzʉʉ sə̀ Nwì à sə tum fa tsə wo mʉbu.

4 Wo pwe'fo' à no ndzəp nə̀ Nwì à sə fa wo yi. Ndzəp nə̀ wo ànə no à sə tesə ndzə wohò. Wo nə̀ ndzəp à sə tesə nja nə à ye yà'sə co yumok ŋgònìtsə̀' gèsə lòbohòJisòs Krɛst bə tu ye. Yi à ye bə yà'wèŋ ghà nə̀ wo à sə gìhi nə.

5 Wo ànə ye mvəsə̀ Nwì à gʉ̀ bohòwo vɛ'nə pwe', mok ye mʉŋgorə̀ ànə ŋkʉ̀ʉŋ sə̀ wo à gʉ̀ʉ Nwì jok. Wo ànə gʉ vɛ'nə fana wo kpʉ ram nooŋ wes ŋgəà anə.

6 Bum sə̀ yà' ànə ye yè'sə sə nìtsə̀' fa vesùwèŋ də kà də vesùwèeŋ dzəm ŋgògʉ̀ bʉp mvəsə̀ tàcicii avès wèŋ à gʉ̀ yà'a dʉk.

7 Mok mʉŋgorə̀ wo anə à sə gʉ̀ mok bə rùm wèŋ. Yà'a mvə̀'nə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bʉ̀ʉ sə wèŋ à cu sə nze, nə zʉ, nə no, nə

lokok mʉtsə ŋgòkàaŋ fa rùum awo sə dzeŋ.>> Kà də wèeŋ sə kuksə rùm
mvə'nə wo à gʉ̀ yà'sə dʉk.
8 Mvèk mòk ànə ye sə̀', sə wo à sə ko sàhà. Wo à kpʉ nùmbu nə mò'fis
co bwìŋ ncùhù hum ba-ncòp-tɛ' njo sàhà ènə. Ye də vesùwèeŋ kà mvəsə
wo à gʉ̀ yà'sə gʉ̀.
9 Mvèk nəmòk à ye fe'lə sə̀mok, wo sə mùmsə Tà Nwì fana wo sə cwaŋ
yusə Nwì gʉ̀ fa wo cwaa. Wo à cwà vɛ'nə, Tà Nwì gʉ̀ no lurə zə wo. A kà
də a cwaŋ yàvès Nwì dʉk.
10 À kə̀ dzèŋ fe'lə mvèk nəmòk sə̀mok, wo cep ŋwəm kɛ'ca ŋwəmə.
Masinjà Nwì nə yi zəgè ye bwìŋ à kə̀ zə wo. Vesùwèeŋ kà co wo à ŋwə̀m
yà'sə ŋwə̀m.
11 Bum sə̀ yà' à ye yè'sə pwe' yà'a ŋgònì fa bwìŋ də wo kərə. Wo à còm
nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk sə̀' də ya a sə jəŋ ŋkərə, bʉ̀ʉsə̀ a cu bə mvèk nə
nzeŋgònə nà' kʉəp ŋgòmèe.
12 Ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə tsərə də yi gʉgʉŋ fana yi jəŋ ŋkərə
ya kà də yi gbʉ dʉk.
13 Mə̀mumsə̀ mòk ka bohòwèŋ nə də nà'a kà bohòbwìŋ pwe' vəgè və
yuk. Yusə də, mə̀mumsə̀ və-a bohòwèŋ, Nwìi nə kà mè'rə də nà'a ghak
weŋ mè'rə, bʉ̀ʉsə̀ yi ŋwè nə zìnə. Mə̀mùmsə̀ə və-a bohòwèŋ, yi nə gʉ fa
weŋ mandzə nə co wèŋ təəŋ, nə ghak nà'.

Bwìiŋ Me'rə Nzak Bum Rùm

14 Ŋgɛ' ntʉm am wèŋ, nà'a njo nə mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də kà də wèeŋ tse' bo
sənə rùm dʉk nə.
15 Mʉ̀ sə cèp bohòwèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ tse' ŋkərə mʉ tuhù wèŋ, wèeŋ
tsərə-a yàwèŋ sə̀' də bum sə̀ mʉ̀ sə cèp yè'sə zìnə kè ka' ɛ.
16 Ghà nə vesùwèeŋ zʉgè Losopà mvwe' mò'fis, vesùwèŋ sə kwasə Nwì
bə ŋgàp nə a nogè fo' nə. Vesùwèeŋ no nənо sə, ye də a sə be'lə ves Jisòs
Krɛst wèŋ mvwe' mò'fis ndzə mvwe' ndʉəm ye. A zʉ brɛd ye də a sə be'lə
bə ni' Jisòs Krɛst sə̀', kè ka vɛ'nə yeŋ ɛ?
17 Yà'a nìtsə̀'gə̀ də vesùwèeŋ mò'fis bʉ̀ʉsə̀ ntuk brɛd nə̀ a zʉgè nə ye
mègù nə̀ mò'fis, a benə pwe', nə zʉ nà'.
18 Wèeŋ tsərə-a bʉ̀ʉ Jus sə̀ wo zʉgè njàap sə̀ wo jə vègè yà' ŋgòfa satikà'
bohòNwì bə zeŋ yà'a nɛ̀. Wo zʉ yà' vɛ'nə, ye də wo bə Nwì wèeŋ mvwe'
mò'fis sə̀'.
19 Yè'sə sə nìtsə̀' yè'sə da? Co yà' sə nì də rùm bə zʉzʉʉ sə̀ wo jə vègè
mvwe' rùm sə yà'a yumok sə̀ gʉgʉŋ à?
20 Ka', ka vɛ'nə yeŋ lok. Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə də, bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì riŋ
fagè satikà' njàwo ŋga wo sə fa nà' yà'sə bohòyòŋsə̀ə ze', kà Nwì ye. Yusə
də mʉ̀ ka dzəm də wèŋ ze' wèeŋ ye mò'fis dzəm.
21 Aco ŋwè no ŋgàp nə Tà Jisòs Krɛst, nə kə bʉʉŋ no fe'lə ŋgàp nə ze'
wèŋ yè'sə va? Kènə də aco ŋwè zʉ zʉzʉ bə Jisòs, nə kə zʉ be'lə fe'lə bə
ze' va?
22 A bə̀boŋ də a gʉ bum sə̀ co yà' gʉ Tà yi jok à? Wèŋ tsəm də a tse' ŋàŋ
nə ghak Nwì à?

Gʉ̀ Mègù Yusə̀ Co Yà' Tɛsə Bʉ̀ʉ Mok Sə̀'

23 Mʉ̀ dʉk to mantombì fa' də bʉ̀ʉ mok sə̀ mʉŋgorə̀ wèŋ sə dʉk də,
yusəmok sə̀ co wo dzə̀ə bʉ̀ə̀. A zìnə də yusə̀ co wèeŋ dzə̀ə bʉ̀ə̀, megu də

a sə' zìnə də kaco bum pwe' tɛsə ŋwè yeŋ. Yumok ka bohòwèŋ ŋgòdzəə yeŋ, a zìnə, megu də bum mook yo sə aco yà' gʉ ŋwè yi kà gʉgʉŋ bə bum sə ma nə Tà Jisòs Krɛst ye.
24 Kà də ŋwèe sə kʉk lis ŋgògʉ̀ mègù yusə yà' sə bo yi yiìyi dʉk. Yi gʉ yusə co yà' tɛsə bʉ̀ʉ mok sə̀'.
25 Wèeŋ yə-a ŋga wo sə sèŋ njàp mʉntɛ̀ɛŋ, wèŋ ywiŋ zʉ dədok, nə kà yumok fek.
26 Mʉ̀ dʉk yè'sə bʉ̀ʉsə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Tà Nwì də,
<<Nwì tse' nzeŋgònə bə bum sə̀ yà'a sənə ŋgònə pwe' yi.>>
27 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk nə̀ yi ka krətèŋ yeŋ to wu də wu kə zʉ zʉzʉ mʉnda'à yi, wù dzəm, nə geŋ, fana yusə̀ yi fa wu pwe' wù zʉ yà' dədok. Kà də yà'a bə̀boŋ kè bʉp àlɛ' sə fek kɛ'cà.
28 Nə ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dʉk fa wu də, <<Njàp ànə njàp rùm,>> fana wù kà zʉ. Wù teŋsə vɛ'nə njo nə̀ kàmòk ŋwè ànə nə dʉk də wù sə gʉ̀ bʉp.
29 Wu nə me'rə zʉzʉʉ yà'sə vɛ'nə bʉ̀ʉ tu ŋwè mòk, anə ka-a bʉ̀ʉ tu yòyeŋ. Kàmòk aco ŋwè nəmòk fek də, <<Aco mʉ̀ cum yàm co ŋgà ndapndzəm bʉ̀ʉ tu ŋwə nà' mòk àlɛ?
30 A ye-a ŋga mʉ̀ kwasə Nwì bə zʉzʉ, nə zʉ yà', yaaŋ bʉ̀ʉ mok fo' yà ŋkuŋ wo dʉk də mʉ̀ gʉ̀ bʉp, ŋga mʉ̀ kwasə Nwì bə zeŋ laŋ ɛ?>>
31 Nə̀ mʉ̀ tse' ŋgòcèp fəsə də, bə̀boŋ də a ye-a ŋga wù sə gʉ-a sə̀ yà pwe', gʉ̀ yà' bə mandzə̀ nə̀ bwìiŋ yə, wo kuksə Nwì.
32 Jəŋ ŋkərə də wèeŋ kà yusəmok sə̀ co yà' sə yaŋsə ŋwə̀ nəmòk ntʉm gʉ̀. A dzəm ŋgə̀ŋgàŋ ye ŋwə̀ə Jus kè ŋwè lakmvum, kènə bʉ̀ʉ cos àlɛ, wèŋ kà də wèeŋ gʉ co ntʉm bʉp wo dʉk.
33 Bohòmʉ̀ yàm, yusə mʉ gʉ̀gə̀ pwe', mʉ̀ sə lap mandzə̀ nə̀ co də mʉ gʉ ndàaŋwè pwe' yi kwa. Mʉʉ kà yàm bə yusə̀ də yà'a nə tɛsə mʉ mʉmʉ̀ tsərəgə̀, mʉ tsərəgə̀ yàm bə yusə̀ aco yà' tɛsə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ. Mʉ gʉ̀gə̀ vɛ'nə də ya mʉ jəŋ və wo bohòNwì, də ya wo tse' lùŋ.

11

1 Ye də wèeŋ bɛ' kùugì am mvə'nə̀ mʉ̀ sə bɛ' kùugìi Jisòs Krɛst.

Bə̀ba Lok Tu Awo Ŋkuŋ Nə Kuksə Nwì

2 Mʉ̀ kwasə weŋ wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ sə tsərə malì ncèp àm, nə sə gʉ bum sə̀ mʉ̀ à yə'rə weŋ.
3 Yusəmok cu sə̀' sə̀ mʉ̀ sə də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ. Yusə də, ŋwə̀ nə̀ yi tu bohòŋwèmbaam Jisòs Krɛst. Ŋwèmbam nə ye bwi ye tu bohòŋwàŋwè, Nwì ye tu bohòJisòs Krɛst yi.
4 Ye də, a ye-a ŋga ŋwèmbam sə gʉ̀ pìriyà kènə də yi sə tsoho ncèp Nwì mvwe' sə̀ bwìŋ sə kùksə Nwì, nə ta tse' tàm fana ye də yi sə fa marè'tu bohòJisòs Krɛst nə̀ nà'a tu bohòyi nə.
5 Bohòŋwàŋwè ye, ma nje zok də yi sə gʉ-a bum yè'sə, yi kiŋlok tu ye. A kà-a vɛ'nə ye, ye də ŋwà ànə sə fa marè'tu bohòŋwèmbam nə̀ nà'a tu bohòyi nə.* Zok ka bohònsàp ŋwà ànə bə nə̀ yi kom sù màk fis tu ye kpoho, kpoho yeŋ.

* **11:5 11:5** Ghà nə̀ wo à còm ŋwàk nè'e à ye ŋga bàa sə̀ wo lògù tse' ŋgòlok tu awo lo'o.

6 A ye-a ŋga ŋwàŋwè dʉk də yi kà tu ye kì lok fana ye də yi kom kpo'rə yà'. A rì tse' bəboŋ də a yu marè'tu bohòŋwàŋwè ŋgòkom kpo'rə tu, ye də yi kiŋ lok yà' kìi.

7 Njo nə ka bəboŋ bohòŋwèmbam ŋgòlok tu ye yeŋ nə də, ŋwèmbam tse' nsəsəə Nwì. Ŋwèmbam nìtsə'gə mvə'nə kəkuk nə Nwì cu fana ŋwàŋwè sə niŋtsok ye mvə'nə kəkuk nə ŋwèmbam cu.

8 Wèŋ rì də, Nwì ànə jəŋ vəp ŋwèmbam, nə gʉ ŋwàŋwè bə zeŋ, ka də yi à jə vəp ŋwàŋwè, nə gʉ ŋwèmbam bə zeŋ yeŋ.

9 Yumook sə' də, Nwì ànə gʉ ŋwàŋwè bʉ̀ʉ ŋwèmbam, ka də yi à gʉ̀ ŋwèmbam bʉ̀ʉ ŋwàŋwè yeŋ.

10 Ye də a bəboŋ də ŋwàŋwèe kiŋlok tu ye ŋgònìtsə' də yi ka tu bohòŋwèmbam yi yeŋ. Yi gʉ vɛ'nə ya ntʉm kà masinjàa Nwì yaàŋ.

11 Mvə'nə bum yè'sə vɛ'nə kà də wèeŋ swi yè'e dʉk. Ncu àvès nə ves Tà Jisòs wèŋ ènə, ŋwèmbam tse' ŋgòye sə', ŋwàŋwè ye sə'. Bʉsə wo sə fak bo bə bo.

12 A rì də yè'sə zìnə bʉ̀ʉsə Nwì ànə jəŋ vəp ŋwèmbam nə gʉ ŋwàŋwè bə zeŋ, ŋwàŋwè dzə fe'lə bwi ŋwèmbam sə'. Bum pwe' vəgə bohòNwì.

13 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèŋ sə fɛnə sə' è. Co a bəboŋ bohòŋwàŋwè ŋgòlòkok təəŋ ŋgòlɛŋ Nwì mvwe' bwìŋ tu to àlɛ?

14 A kʉ̀k ja'a mègù-a mvə'nə Nwì à gʉ̀ bum fana yà' ye də a marè'tu bohòŋwèmbam ŋgòtse' nʉ̀əmtu sə səsap.

15 Bohòŋwàŋwè ye yà'a bohòyi bum ŋgwɛ̀ŋ bʉsə Nwì à fa wo nʉ̀əmtu ya wo lok tu awo bə zeŋ.

16 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk cu, nə də yi fenə bum yè'sə fana ŋgəŋgàaŋ riŋ də vès, nə ye bʉ̀ʉ cos ma fòpwe', vès tse' mègù yàvès mandzə nə mò'fis ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ.

Ntip Bə Nzak Losopà
(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

17 Yu nə mʉ̀ sə də mʉ tip weŋ bə zeŋ ŋga'a nè'e, kaco mʉ̀ kwasə weŋ bə zeŋ kwasə yeŋ. Yusə də, bə mvək nə wèeŋ kə be'ləgə ŋgòkùksə Nwì fana wèŋ sə gʉ ghak fo' bʉp.

18 Nə mò'fis də, bwìŋ a tsə' mʉ də wèeŋ və mvwe' mò'fis co cos, wèŋ ye cù zəzok, nə ga'a bəbòp bəbòp. Yusə wo a tsə' mʉ yè'sə sə yəəŋ bohòmʉ̀ co a zìnə.

19 (A zìnə də cù zəzook bʉp, megu də nà'a gʉ̀gə ghà mòk yi ŋkuŋ wù rì ŋwə nə yi zìnə mʉŋgorə wèŋ anə.)

20 Wèeŋ kə be'ləgə mvwe' mò'fis ŋgòzʉ fana wèeŋ kà yà'sə Losopà zʉgə.

21 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə wèeŋ zʉgəə, ndàaŋwè pwe' sə zʉ sə ye, nə kà mòk tək. Wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə, bʉ̀ʉ mok sə waŋ njè ŋga mok sə jʉ̀hʉ də wo no cà cù.

22 Kwɛ'fò! Wèŋ jə bʉ̀sə ndap Nwì co yusə wà, nə sə fa bʉ̀ʉ sə wo ka yumok tse' marè'tu bʉ̀ʉ yà? Wèŋ ka ndap co wèŋ zʉ nə no fo' mvə'nə wèŋ dzəm tse' à? Wèŋ dzəm də mʉ dʉk yè'sə daa? Co mʉ kwasə weŋ bə nsàp nə wèŋ sə gʉ̀ ènə à? Njo'ò, mʉ nə kà weŋ kwasə.

23 Mʉ̀ à yə'rə fa weŋ bum sə Tà Jisòs à nìtsə' mʉ laŋ. Yusə də à ye nòoŋ bə ndzəm nə wo seŋ Tà Jisòs nà'a, yi jəŋ brɛd,

24 nə kwasə Nwì bə zeŋ. Yi ànə kwasə wes Nwì, yi bə'rə nà', nə cep də, <<Nè'e ŋgùpni' àm nə̀ mʉ̀ fa nà' bʉ̀ʉ wèŋ. Wèeŋ sə gʉhʉ vɛ'nə, ŋgòtsərə tse' mʉ.>>
25 Wo ànə zʉ wes fana yi jəŋ ŋgàp nə, nə cep sə̀' də, <<Ŋgàp nè'e rʉ̀k nə̀ fi nə̀ nà' kì ŋge' ndzənə ndʉəm am. Ghà nə̀ wèeŋ no ŋgàp nè'e pwe', wèŋ sə tsərə tse' mʉ.>>
26 Ye də ye jəŋ ŋga'a tètè kə dzeŋ nùmbu nə̀ Tà Jisòos nə̀ bwìŋ foho vèə, ghà nə̀ wèeŋ zʉ brɛd nè'e nə no ŋgàp nè'e pwe', ye də wèŋ sə nìtsə̀' fa bwìŋ yà'sə kpʉ Tà Jisòs nə.
27 Ye də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk zʉ brɛd ènə kè no ŋgàp ye nə bə mandzə̀ nə̀ nà' ka bə̀boŋ yeŋ fana ye də ŋgə̀ŋgə̀ŋ cu bʉp bə ni' nə ye ndʉəm Tà Jisòs.
28 Ye də ŋwə̀ nə̀ yi dʉk-a də yi zʉ brɛd nə, nə no ŋgàp nə fana yi fek ni' ye bə̀boŋ ŋkuŋ yi zʉ yà'.
29 Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi zʉ-a ŋga yi kà ŋgùpni' Tà Jisòs tsərəgə̀ fana ye də ŋgə̀ŋgə̀ŋ sə to naaŋ nzak mʉ tuhù yi.
30 Nà'a njo nə̀ bʉ̀ʉ awèŋ sə yaa ŋkʉ̀ʉŋ, mok ye wòwo fana mok sə kpʉ kpʉʉ jwaŋ.
31 A ye-a də a fek ni' avès bə̀boŋ ŋkuŋ nə zʉ yà' fana ye də Nwìi nə kà vesùwèŋ bə nzak bɛ'.
32 Njo nə̀ Tà Nwìi sakgə̀ ves, nə yeŋsə ves ŋgə' a yegə̀ ŋgòrəŋsə fa ves jòoŋ avès. Yi gʉ̀ vɛ'nə ya nùmbu nə̀ yi və̀ ŋgòkə̀ sak nzeŋgòŋ fana yi kà ves bə bʉ̀ʉ sə̀ wo gbʉ nzak bohòNwì be'lə̀.
33 Bwema am wèŋ, ye də ghà nə̀ wèeŋ kə be'lə ŋgòzʉ Losopà fana boŋ də wèŋ tək bwema mok wèŋ wo və wes ŋkuŋ.
34 A ye-a ŋga njè sə ya ŋwə̀ nəmòk fana yi zʉ və bɛŋ ye mʉ nda'à yi ŋkuŋ nə və. Yi gʉ vɛ'nə ya ŋga wèeŋ kə be'lə mvwe' mò'fis fana Nwì kà weŋ bə nzak bɛ'.
Mʉ və ŋkuŋ vesùwèŋ cep bə bum mok sə̀ wèŋ à com fek mʉ ya'a laŋ.

12

Bʉ̀ʉ Cos Wèeŋ Co Ni' Nə̀ Mò'fis Nə Tse' Bòp Zəzok

1 Bwema am wèŋ, yumok sə̀ mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ, a bə nzak ŋkərə nə̀ Yòŋsə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ ŋgògʉ̀ bum bə zeŋ.
2 Wèŋ rì də à ye mantombì fa' ŋga wèŋ ka bohòJisòs ntòdzəm, wèŋ à sə jàm kɛ' bə mandzə̀ zəzok. Wèŋ yuŋ kɛ' lo rùm sə̀ wo ka cù cèpgə̀ wèŋ nduk.
3 Ye də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ də, a ye-a ŋga Yòŋsə̀ Nwì sə gʉ̀-a ŋwə̀ nəmòk fana kaco ŋgə̀ŋgə̀ŋ dʉk də, <<Ndòo bɛ' Jisòs>> yeŋ. A sə̀' də kaco ŋwè dʉk də, <<Jisòos Tà>>, ŋga Yòŋsə̀ Nwì sə kà ŋgə̀ŋgə̀ŋ yi gʉ̀ yeŋ.
4 Ncèp nə̀ mʉ̀ anə yeto bə zeŋ nà'a də, Yòŋsə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ ŋkərə ŋgògʉ̀ bum bə mandzə̀ zəzok. Yòŋsə̀ Nwì nə̀ yi sə fa bwìŋ ŋkərəə yè'sə mègù yi nə̀ mò'fis.
5 Fàha sə̀ ŋgòfàk bohòTà Jisòos sə zəzok. Tà Jisòs nə̀ wo sə̀ fàk bohòyi nə, yi nə̀ mò'fis.
6 Bwìŋ tse' mandzəə sə̀ ŋgògʉ̀ fàha Nwì bə zeŋ zəzok. Ŋga gàpsə fa bwìŋ ŋkərə nə̀ ŋgòfàk bə zeŋ vɛ'nə Nwì nə̀ mò'fis.

7 Fana Yòŋsə̀ Nwìi nì fagə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis yumok də ya nà'a jəŋ yu ànə, nə tɛsə bʉ̀ʉ ye sə̀ wo à dzəm bə zeŋ pwe'.
8 Yòŋsə̀ nə fagə̀ ŋwə̀ nəmòk ye mandzə̀ nə̀ ŋgòfa bwìŋ ntip nə̀ bə̀boŋ bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì, nə fa mòk ye ŋkərə̀ nə̀ ŋgòyə'rə rɛŋsə fa bwìŋ bum Nwì. Yè'sə lòoŋ ŋga sə fa gù Yòŋsə̀ Nwì nə̀ mò'fis.
9 Yòŋsə̀ Nwì nə fagə̀ ŋwə̀ mòk ŋàaŋ sə̀ ŋgòtse' rì nsàp dzədzəm nə̀ də Nwìi nə gʉ tsoŋ li yusə̀ yi fek nà'. Yi fa ŋwə̀ mòk ye nə̀ də aco yi luŋsə ŋgà yiyaŋ.
10 Bʉ̀ʉ mok tse' yàwo ŋàaŋ sə̀ ŋgògʉ̀ bum sə̀ yà'a maŋgəŋgèŋ, mok ye yàwo sə̀ ŋgòcèp rì bum mok sə̀ Nwì tsoho fa wo yà' yi ŋga gù sə̀ Yòŋsə̀ Nwì nə̀ mò'fis nə. Bʉ̀ʉ mook ŋgàa rì də yu yè'e yà' və̀ bohòYòŋsə̀ nə, yè'e sə̀ yà' ka bohòYòŋsə̀ və. Ŋwə̀ mòok nə̀ aco yi cep riŋ ncèep lak mok sə̀ bwìŋ kà yà' yukgə̀ fana mòk ye ye nə̀ ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ mòk nə cèep sə.
11 Ye də sənə bum sə̀ a sə gʉ̀ yè'sə pwe'fo', Yòŋsə̀ nə̀ yi fa ŋàŋ də bwìŋ gʉ vɛ'nə nə, yi mègù yi nə̀ mò'fis. Yi fagə̀ ndàaŋwè pwe' ŋàaŋ sə̀ nà' zok yìiyi mvə̀'nə̀ yà' bòyi ŋgòfa nà'.

Fəfaa Sə̀ Zəzok Sə Sə Fak Mègù Ndzənə Ni' Nə̀ Mò'fis

12 Aco a fʉhʉ ja'a nsàap fəfaa yè'sə bə ni' ŋwè. A rìŋ də ni' ŋwè tse' bòp zəzok. Nà'a ye-a sə̀ zəzok vɛ'nə ŋga nà' gù nə̀ mò'fis. Bòop sə pwe' be'ləgə̀ mvwe' mò'fis ŋgòye ni' nə̀ mò'fis. Yà' mègù bohòbʉ̀ʉ Jisòs Krɛst wèŋ sə̀' vɛ'nə.
13 Vesùwèeŋ mok bʉ̀ʉ Jus, mok bʉ̀ lakmvum. Mok ŋkwɛ̀ŋ, mok kà ŋkwɛ̀ŋ ye. Vesùwèŋ lòoŋ à bʉ̀ʉŋ co ŋwə̀ nə̀ mò'fis ghà nə̀ wo à bàptɛsə ves bə yòŋsə̀ nə̀ mò'fis nə. A sə̀' yòŋsə̀ ànə nə̀ a jə nòŋsə nà' sə ntʉʉ̀ vès.
14 Ni' ŋwèe mò'fis, ŋga nà' tse' bòp ŋkʉ̀ʉŋ ŋkuŋ yi ye ni' nə̀ mò'fis nə.
15 A ye-a ŋga kù dʉk də, <<Njo nə̀ mʉ̀ ka bo yeŋ àlɛ, ye də mʉ̀ ka mok bòp ni' yeŋ.>> Yà'sə nə kà kù də wo kà bòp ni' mamòk yeŋ gʉ̀.
16 A ye-a də ntu' dʉk də, <<Bʉsə̀ mʉ̀ ka yàm lis yeŋ, ye də mʉ̀ ka ma ni' ŋwè mok yeŋ.>> Aco yà'sə kupsə ntu'u sə à?
17 Tsərə-a yàwèŋ sə̀' də ni' ŋwè ànə ye megu-a liìs lis, yi yuk bum bə yà? Kè a ye-a də ni' ŋwè pwe' à ye mègù ntu'ù ntu', yi rəmsə bum bə yà?
18 Nwì ànə ka vɛ'nə gʉ̀. Yi à gʉ̀ nòŋsə ni' nə nja zəzok mvə̀'nə̀ yà' à bòyi.
19 A ye-a də ni' ŋwèe ye megu lòoŋ nsàp yu nə̀ mò'fis, kaco wù to nà' də a ni' ŋwè yeŋ.
20 Yusə̀ də ni' tse' bòp zəzok ŋga yi mègù ni' nə̀ mò'fis.

21 Kaco lis dʉk fa bo də, <<Mʉ̀ ka fàk vesù tse'>> yeŋ. Kaco tu dʉk fa kù də, <<Mʉ̀ ka fàk vesù tse'>> sə̀' yeŋ.
22 Yusə̀ də, ma ni' ŋwè nə̀ a tsəmgə̀ də nà' ka fàk tse' nə, kaco a cum to jì zeŋ yeŋ.
23 Ma ni' sə̀ vèes tsərəgə̀ də yà' a momjo yà'a, a jə ghakgə̀ ŋkərə̀ sə̀' bohòma nà'nə. Ma ni' nə̀ bwìŋ yə-a nà' marè'tu ko ves nà'a, a təhə bòŋsə lo' ghakgə̀ sə̀' zeŋ.
24 Vesùwèeŋ təhə lok yà' vɛ'nə, nə kà ni' nə̀ ma nə̀ bə̀boŋ nə yumok təhə lok fa. Nwì à gʉ̀ ni' nə vɛ'nə yi də ma ni' sə̀ a jəgə̀ yà' co yusə̀ wà sə vesùwèeŋ jə ghakgə̀ ŋkərə̀ sə̀' bohòwo.

25 Ye də ni' ŋwèe kà ma mòk co də nà' ka fàk tse' jəgè. Nà'a jəgè ma nè
fòpwe' də nà' tse' yumok ŋgògʉ̀ fa mòk.
26 Ni' nə ma mòk sə yə-a ŋgə', wo ye lo ŋgə' nə sə wo pwe'. Ma mòk
cu-a bəboŋ, boŋ lo wo sə lòoŋ fo'.
27 Yusə mʉ̀ sə dʉk sə də, wèŋ pwe'fo' mvwe' mò'fis, wèeŋ ni' Jisòs Krɛst.
Nə ye sə' də ŋwə nè fòpwe' tə yà'a co ma ni' ye nə ma mòk.
28 Nwì a fa bʉ̀ʉ sə wo ma ni' Jisòs Krɛst mòk yè'sə fàk zəzok. Yi fa
mantombì də mook ŋgàa ntum Jisòs, bɛ'ɛ wo ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ,
nè tɛ' cicà wèŋ. Mok ye mali ŋgàa gʉ̀ maŋgəŋgèŋ, ŋgàa gʉ̀ bwìŋ lokok
mvwe' yiyaŋ, ŋgàa tɛsə bwìŋ wèŋ, bʉ̀ʉ sə aco wo benə riŋ bwìŋ ŋgòfàk
mvwe' mò'fis, nə ye bʉ̀ʉ sə aco wo cep ncèep lak mok sə wo kà yà' rìgə
wèŋ sə'.
29 Kaco bwìŋ pwe'fo' tse' kʉrə ŋàŋ ŋgògʉ̀ nsàp fàk nə mò'fis yeŋ. Aco
bwìŋ pwe' ye ŋgàa ntum Jisòs kè ŋgàa tsòhòbum Nwì kè cicà àlɛ' à? Ka',
kaco ye vɛ'nə yeŋ. Kaco bwìŋ lòoŋ ye ŋgàa gʉ̀ maŋgəŋgèŋ,
30 kè ŋgàa lòkoksə bwìŋ mvwe' yiyaŋ bə ŋgàa tɛsə bwìŋ yeŋ. Nə ye sə'
də kaco bwìŋ pwe' ye wes ŋgàa cèp rì ncèep lak sə wo ka yà' rì, sə' yeŋ.
Kaco bwìŋ pwe' tsoho rɛɛŋsə riŋ fa bwìŋ ncèep lak yè'sə sə yeŋ.
31 Nə ye də bohòwèŋ yàwèŋ, wèeŋ kʉk megu lis awèŋ bə ŋkərəə sə wèŋ
rì də yà' bògha' zeŋ sə.

Dzədzəəm Mantombì

Mʉ niŋtsok fa weŋ yusə yà' tə mantombì sə.

13

1 A ye-a də ŋwə nəmòk riŋ ncèep lak bwìŋ pwe', nə yuk bə ncèep
masinjàa Nwì sə', nə kà bwìŋ dzəm, ye də yusə yi sə cèep pwe' mègù
co ŋkʉ mòk sə cep gham wà.
2 Ŋgəŋgàaŋ tse'-a sə ŋàaŋ sə' ŋgòcèp rì bum mok sə Nwì tsòho fa yi yà'
yi, yi riŋ bum pwe', nə riŋ bum sə yà' cu səswihì, nə tse' dzədzəm nə də
yi dʉk-a də nda nè'e coho fa', nə kə təəŋ fa', nà' coho, nə kà bwìŋ dzəm,
ye də yi ŋwə nə wà.
3 A ye-a sə də yi gàp wes fa bwìŋ bum ye pwe', nə fa ni' ye də wo tɛŋ
nà', nə kà dzədzəm bohòbwìŋ tse' fana ye də bum sə yi gʉ̀ yà'sə pwe' nə
kà yi tɛsə.
4 Ŋwə nə yi tse'gə dzədzəm nə yegə yè'sə va? Yi kogə ntʉm, nə sə ye
bəboŋ bə bwìŋ. Ŋwə nə yi tse' dzədzəm nə yi kà də ŋwə nəmòk ghak yi
bʉ̀ʉ yàlɛ wagə, yi kà nsàp cù nə də <<Mʉ̀ a gʉ̀ vɛ'ɛ, mʉ̀ a gʉ̀ vɛ'ɛ mʉ̀>> sə
tse' kɛ'cà, nə kà ni' sə' sə nè.
5 Yi kà capgə, yi kà wi' yegə, yi kà nənàk jòkgə, nə kà bʉp sə ntʉʉ̀ yi
nòŋsə.
6 Yi kà bà'lo ŋga ŋwə nəmòk gʉ̀ bʉp dʉkgə. Yi kwa mègù ŋga yi yə də
ŋwè gʉ̀ yusə yà'a bəboŋ.
7 Yumok kà dzədzəm ghakgə. Yi tsərəgə bəboŋ bohòbwìŋ, yi naaŋgə tu
də bwìiŋ nə bʉʉŋ bəboŋ. A bʉp-a yi sə yà, yi kà ŋgògʉ̀ bəboŋ teŋsə.
8 Ŋwèe tse'-a sə ŋàaŋ sə ŋgòcèp rì bum sə Nwì tsoho fa yi yà' yi, nə cep
riŋ bə ncèep lak sə yi ka yà' yə'rə yuk, nə tse' ŋkərə nə Nwì a fa yi nà'
ŋgòrɛŋ bum ye bə zeŋ, fana yà'a nə kə mè ntsə'mòk. Dzədzəm kà ye lə
yukgə.

9 Yusə də ŋkərè nə Nwì fa bwìŋ ŋgòrɛŋ bum Nwì bə zeŋ, nə ye nə ŋgòtsòho bum sə Nwì tsə' fa ŋwè yà' yi, yè'e pwe' làm.
10 Sə yà'a dak kə̀ və̀ ntsə'mòk fana, sə̀ làm yè'sə nom bisə.
11 Yà' mègù sə' mvə'nə mʉ̀ ànə ye mweŋke', mʉ̀ sə cep cù, sə kʉk bum, nə sə tsərə bum sə' co mweŋke'. Nə ŋga'a nə mʉ̀ a bʉ̀ʉŋ ŋwè laŋ nè'e, mʉ̀ ka fàk bə bum bweŋke' mok tse' fe'lə.
12 A sə yə bum ŋga'a ntòjəjarə, mvə̀k ànə dzèŋ nùu, a nə ye bum mok co wù yə ŋwè si bə si. Ŋkərə nə a tse' ŋga'a nè'e a sə rì bum bə zeŋ bɛ̀s ma mò'fis. Mvə̀k ànə kə̀ wɛ̀s nùu, a nə riŋ bum pwe' nə pwe' co mvəsə Nwìi rìgə ŋwè yè'e.
13 Ŋgòlèsə, a rì də bum cu tɛ' sə̀ yà'a nə kà kə̀ lə yuk. Nə mò'fis, dzədzəm nə ŋgònaaŋtu bə yusə̀ lis ka yà' ye yuk. Nə baa ŋgòsə kʉ̀k lis də Nwìi nə gʉ̀ fa ves yusə̀ yi à dʉk. Nə tɛ' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nə yam càsə ghak mok sə pwe' yi.

14

Fàk Bə Ŋkərèə Sə̀ Nwì Fa Sə Bèboŋ ŋgòTɛsə Bʉ̀ʉ Cos

1 Làp mandzə nə ŋgòtse' dzədzəm nə ghak nsàp yu yà pwe', nə sə kʉk mali lis ŋgòtse' ŋkərèə sə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ yà'a sə̀', nə yè lɛ ŋkərə nə ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə' fa ŋwè yà' yi yà'a ntɛ̀ŋ.
2 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə cèp bə ncèep lak sə̀ bwìŋ kà yà' yukgə̀, ye də yi sə cèp mègù yà'sə bohòNwì. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi cu ŋgòcèep, ŋwə̀ nəmòok nə kà yusə̀ yi sə cèep sə yuk rɛɛ̀ŋ. Mʉ̀ sə dʉk ghà nə yi nə cep bum sə̀ bwìŋ ka yà' rɛɛŋ ŋga yi sə cèp bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nwì yà'a.
3 Nə ye sə̀' də, ŋwə̀ nə yi cèpgə̀ ye bum sə̀ Nwì tsòho fa yi yà' yi nə, cèpgə̀ ye ŋgòtɛsə ye bwìŋ. Yi kwɛ'səgə̀ wo, nə sə fisə fa wo ntʉm bèboŋ.
4 Ŋwə̀ nə yi cèpgə̀ bum sə̀ Nwì tsòho fa yi yà' yi nə cu ŋgòcèep, yà' tɛsə bʉ̀ʉ cos wèŋ. Nə yi cèpgə̀ ye ncèep lak sə̀ bwìiŋ kà yà' yukgə̀ nə cu ŋgòcèep, yà' sə tɛsə megu sə̀' ni' ye yìiyi.
5 A ye-a bə və̀əm yàm, mʉ̀ dzəm ghak də wèeŋ cep lɛ bum sə̀ Nwì sə tsòho fa weŋ yà' yi, bʉ̀ʉsə̀ tse' ghak fàk zeŋ. Mʉ̀ dzəm də wèeŋ cep ncèep lak sə̀ bwìŋ ka yà' yukgə̀ sə sə̀'. Mègù də yà'a bòghakgə̀ ŋga wo tsoho rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ wo cèp sə. A ye-a mʉmvə̀' ànə fana yà' tɛsə bʉ̀ʉ cos nə.
6 Bwema am wèŋ, a dʉk-a də mʉ kɛ' və ŋkɛ' bohòwèŋ ŋga mʉ̀ sə cèp ncèep lak sə̀ bwìŋ sə kà yà' yuk, a nə boŋ fo' yà? Mʉ̀ də anə boŋ megu ŋga mʉ̀ tsə̀' weŋ yumok sə̀ yà'a fi, kè tsoho rɛŋsə weŋ ŋkərə̀, kè tsoho fa weŋ bum sə̀ Nwì tsə̀' fa mʉ yi, nə fa weŋ bə ntip ŋkuŋ yà' boŋ àlaa.
7 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèŋ sə̀' bə bum sə̀ jì yòŋsə̀ co ndìŋgòm kè luŋ yè'e nɛ̀. A ye-a ŋga wo ka nà' bèboŋ koksə tsərə, aco ŋwè yuk riŋ nsàp ŋkì nə wo sə buk nə va?
8 Nə ye sə̀' dʉk də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə fʉəp ŋkʉ̀p də bwìiŋ tesə lo kə mak dzè', yi kà nà' mvə'nə fʉəp rì, aco ŋwə̀ nə mò'fis tesə nà?
9 Bum yè'sə zìnə bə ncèpcù nə bwìiŋ cèpgə̀ nè'e sə̀'. A ye-a ŋga ŋwè sə cèp yumok yi kà yà' rərɛŋ cèp fis fana yà' mègù fʉ ntu'ù bwìŋ co fə̀fə̀ sə cà yi.
10 Ncèep lak sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, wo cep nə̀ fòpwe' ŋga wo sə cèp yumok nja.

11 Nə ye də a ye-a də ŋwèe cèp yà', mʉ̀ kà yuk fana ŋgèŋgà nè yi sə cèp
nə nə ye bohòmʉ̀ co ŋwè mvum. Mʉ̀ ye bwi bohòyi sə̀' co ŋwè lakmvum.
12 A bohòwèŋ sə̀' vɛ'nə, wèŋ sə tà' vɛ'ɛ wùriŋ də wèeŋ tse' nsàap ŋàaŋ
sə̀ Yòŋsə̀ Nwìi fagə̀ bwìŋ yà'a, wèeŋ lap mandzə̀ ŋgòfàk ghak lɛ bə sə̀ aco
yà' kuksə̀ bʉ̀ʉ cos nə.
13 Ye də ŋwə̀ nè yi sə cèp-a bə ncèep lak sə̀ bwìŋ sə kà rɛɛŋ fana yi lɛŋ
Nwì də nà'a gʉ yi ŋgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ yusə̀ yi cèp sə sə̀'.
14 Bʉsə̀ ŋwè sə lɛŋ na bə nsàp dʉk lak ànə vɛ'nə, ye də yi sə lɛŋ sə ntʉʉ̀
yi, nə kà yusə̀ yi sə lɛŋ sə tsərə̀ rì.
15 Ye də yusə̀ aco yi gʉʉ yu yà? Yi tse' ŋgòlɛŋ bə nsàp mandzə̀ nè co
yòŋsə̀ ye rɛɛŋ bə zeŋ, nə lɛŋ bə nsàp mandzə̀ nè co ntʉm ye rɛɛŋ bə zeŋ
sə̀'. Yi yəm ŋkì bə dʉk lak nè bwìŋ sə rɛɛŋ nə, nə yəm bə dʉk lak nè bwìŋ
sə kà rɛɛŋ nə sə̀'.
16 Bʉsə̀ a ye-a ŋga wù sə lɛŋ kwasə Nwì bə dʉk lak nè bwìŋ sə kà nà'
rɛɛŋ nə ŋga bʉ̀ʉ mok cu mʉkwe'è anə sə̀ wo ka bum cos ŋkʉ̀ʉŋ rì, aco
wo dʉk də <<Yà'a ye vɛ'nə>> va, ŋga wo ka rɛɛŋ nɛ?
17 Kàmòk ŋga wù sə lɛŋ kwasə bòŋsə Nwì vɛ'ɛ wùriŋ, yà' kà bʉ̀ʉ mok
sə wèŋ yàwo tɛsə̀.
18 Bohòmʉ̀ yàm, mʉ̀ kwasə Nwì wùriŋ də mʉ cèpgə̀ ncèep lak sə̀ bwìŋ
kà yukgə̀ yà'sə mʉ̀ nə casə weŋ pwe'.
19 Nə ye də a ye mʉ cos fana boŋ ghak co mʉ̀ cep megu ŋgìi dʉk tàŋ sə̀
aco bwìŋ yuk yà' nə teŋsə, nə noŋsə ŋgòcèp ŋgìi dʉk nduk nè nduk sə̀
bwìŋ sə kà yà' rɛɛŋ. Mʉ gʉ vɛ'nə ya mʉ yə'rə bʉ̀ʉ mok wèŋ yàwo sə̀'.
20 Bwema am wèŋ, wèeŋ cu ŋgòtsərə bum, wèŋ kà co bweŋke' sə tsərə
wo tsərə̀. A ye-a bə mandzə̀ nə ŋgògʉ̀ bʉp, wèŋ ye co bweŋke' ntɛ̀ŋ.
Wèeŋ tsərə bum co bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ laŋ.
21 Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Mʉ nə cep bohòbʉ̀ʉ am cùhù ŋkʉ̀ìŋ wèŋ sə̀ ncèep lak awo zok;
Nə ye də mʉ gʉ-a sə̀ vɛ'nə,
Bʉ̀ʉ am sə wèeŋ nə kà mʉ sə̀ yuk malì. Cèp yè'sə Tà Nwì.>>
22 Yà'sə sə nìtsə̀' də, ŋgòcèp rì ncèep lak sə̀ bwìiŋ kà yà' rìgə̀ə yusə̀ yà' sə
nì ŋàaŋ Nwì bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì dzəm. Ŋgòtsòho bum sə̀ Nwì tsə' fa
ŋwè yi ye mvàk nə nà' sə nì ŋàaŋ Nwì bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm Nwì.
23 Wèŋ tsərə də aco yà' ye va, ŋga bʉ̀ʉ cos sə pwe' nə kə be'lə-a, ndàaŋwè
pwe' sə cep bə dʉk lak nə bwìŋ kà nà' yukgə̀-è? A dʉk-a də wo sə cèp
vɛ'nə bʉ̀ʉ mok sə̀ wo ka bum cos ŋkʉ̀ʉŋ riŋ nə ye sə̀ wo pegè wèŋ kə tseŋ
wo ŋga wo sə cèep, wo nə kà bʉ̀ʉ cos sə wèŋ də ŋgàa ŋaŋ to à?
24 A ye-a də bʉ̀ʉ yè'sə nə və ŋga wèŋ sə tsòho bum sə̀ Nwì tsə̀' fa weŋ yà'
yi fana yà'a nə gʉ wo ŋgòyə bʉp awo sə̀ wo gʉ̀gə̀, wo riŋ yàwo sə̀' də wo
bʉ̀ʉ sə̀ bʉp bə tu awo. Bum sə̀ wo yuk sə pwe' nə sak wo sə̀'.
25 Bum sə̀ wo tsərə swìhigə̀ yà' pwe' nə yəəŋ bohòwo jəja. Wo nə bʉhʉ
sə nze, nə kuksə Nwì, nə sə cep fis də, <<Nwì cu mvwe' yè'sə wenə wèŋ
zìnə.>>

Gʉ̀ Bum Mʉ Cos Pwe' Bə Mandzə̀ Nè Kə̀kʉrə̀

26 Bwema am wèŋ, bum sə̀ a sə cèp yè'sə pwe', aco a ləsə yà' vɛ'ɛ. A
ye ŋga wèŋ və mʉ cos ŋgòkùksə Nwì fana ndàaŋwè pwe' tse' ŋgòfʉ̀hʉ bə
yuye sə̀ yi nə gʉ. Mòok tse' ŋkì, mòk tse' yəyə'rə, mòk tse' yumok sə̀ Nwì

tsə' fa yi yà', mòk ye ye ŋgà cèp bə ncèep lak sə bwìiŋ kà rɛɛŋ gè, nə ye bwi ŋga'a ŋwè nə yi nə tsoho rɛŋsə yusə mòk nə cèp sə. Bum sə wèeŋ gʉ yà' pwe', yà'a ye nsàp nə co yà' tɛsə cos nə.
27 Wèeŋ cu mʉ cos anə, bùʉ sə wo nə cep bə ncèep lak sə bwìŋ kà yukgə sə, wo kà bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' càsə. Wo cu ŋgòcèep, mòok cep wes ye ŋkuŋ mòk lokok cep ye. Wo cèp wes fana ŋwè nəmòk ye tsoŋ nə ŋgòrɛŋsə fa bwìŋ yusə wo cèp sə.
28 A ye-a də ŋwè nə co yi rɛŋsə fa bwìŋ yusə wo cèp sə bùə fana wo kà co bwìŋ yuk cèp fis. Wo cep megu mok sə vəə wo bohòNwì.
29 Bùʉ sə ŋgòtsòho bum sə Nwì tsə' wo yi kà ba kè tɛ' sə' càsə. Wo nə cèp sə' mò'fis, mò'fis, fana bwìŋ sə yu'rə mpooŋ də yusə wo sə cèp sə kəkʉrə àlɛ.
30 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə tsoho bum sə Nwì a tsə' fa yi fana mòk dʉk mʉŋgorə anə də Nwì tsə' ko' fa yi yumok fo' ghà ànə fana wèŋ gʉ co ŋwè nə mantombì nə teŋsə, nə fa ŋwè ànə mandzə,
31 fana aco wèŋ pwe' tse' mandzə ŋgòtsòho mò'fis mò'fis. Bwìŋ pwe' nə yə'rə jəŋ yumok fo', nə sə jaha lo bə zeŋ.
32 Ŋwè nə yi tse' ŋàaŋ sə ŋgòtsòho bum Nwì, tse' ŋàaŋ sə ŋgòdə yi nə cep ŋga'a bə sə də yi teŋsə ŋgòcèep sə'.
33 A vɛ'nə bùʉsə Nwì nə yi a fa wo ŋàaŋ yà'sə, yi Nwì nə yi kà bum sə ŋgòye kɛ'cà nduk, nduk yè'e dzəmgə, yi dzəm ye fifi.

Mvə'nə yà' cu mʉ cos bùʉ Nwì pwe' vɛ'nə fana,
34 a bohòbəba wèŋ vɛ'nə də wo kà cù mʉ cos cèp. Wo tse' ŋgòcu dədok mvəsə ŋwàk lʉ̀k Musì sə dʉk. Wo yuk bohòmbəmbam.
35 A ye-a ŋga wo tse' yumok ŋgòfek, wo fek ndum awo la'à, bùʉsə yà' sə yəəŋ co a marè'tu bohòŋwàŋwè ŋgòcèp fis ŋgì ye mʉ cos.
36 Wèeŋ dʉk-a də ka zìnə yeŋ, wèŋ riŋ də nzak Nwì à ka bohòwèŋ yeto, nà'a nə kà bohòwèŋ sə' lə.
37 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk dʉk də yi ŋgà tsòhòbum Nwì kènə də yi tse' nsàp ŋkərə mòk nə Yòŋsə Nwìi fagè bwìŋ sə' yi àlɛ', yi nə rɛɛŋ də bum sə mʉ̀ sə còm fa weŋ yè'e yusə Tà a dʉk vɛ'nə yi.
38 Ŋwè nəmòok kà-a də a zìnə dzəm, wèŋ kà yi ye sə' dzəm fa.
39 Ye də bwema am wèŋ, wèeŋ lap mandzə gʉgʉŋ ŋgòtsòho bum sə Nwì tsə' weŋ yà' yi. Kà də wèeŋ dʉk də bùʉ sə wo sə cèp ncèep sə bwìŋ kà yà' yukgə yà'a kà mok sə cep dʉk.
40 Wèeŋ gʉ-a sə yà pwe', wèŋ gʉ lɛ bə mandzə nə yà'a ye bəboŋ nə ye fəfom.

15

Wèeŋ Sə Tsərə Ntirə Nə Bəboŋ Nə

1 Bwema am wèŋ, mʉ tsok fe'lə fa weŋ Ntirə nə Bəboŋ nə mʉ̀ ànə tsok to weŋ nə, ya wèeŋ kà swì. Wèŋ ànə dzəm nà' laŋ, nə sə kotse' malì nə nà' cʉ̀k.
2 A sə' zeŋ nə nà' sə luŋsə weŋ. Wèŋ sə kotse' malì Ntirə nə Bəboŋ nə cʉ̀k mvəsə mʉ̀ à tsə' weŋ nà' sə à? Ka-a vɛ'nə yeŋ, ye də wèŋ ànə dzəm basə wà.

3 Bum sə mʉ̀ ànə yə'rə weŋ yà'a, a bum sə Jisòs Krɛst ànə tsok mʉ yi. Yu nə gʉgʉŋ nə mʉ̀ ànə tsok fa weŋ nə də, Jisòs Krɛst à kpʉ bʉ̀ʉ bʉp avès mvə'nə̀ ŋwàk Nwì à dʉk də yi nə kpʉ sə.
4 Wo à tuuŋ yi, yi lokok nùmbu nə̀ tɛ' sə̀ mvə'nə̀ wo ànə com noŋsə ndzənə ŋwàk Nwì.
5 Mvə'nə̀ yi ànə lokok mvwe' kpʉ, Pità à yə yi. Ghà mòk à ye ŋgàa fàak ye sə̀ hum-ncòp-ba sə wèŋ ye yi sə̀'.
6 Ghà mòk à ye sə̀' nə̀ yi ànə yəəŋ bohòbʉ̀ʉ mok sə̀ wo à sə yù yi. Bʉ̀ʉ yè'sə à càsə bwìŋ ŋkʉ̀ tàŋ laŋ sə̀ wo à yə yi kɛ̀' mò'fis. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à yə yi yè'sə, ma nə̀ ghaŋ cu mali ŋwəm.
7 Mvək mòk à ye Jem ye yi sə̀', ŋgàa ntum ye sə pwe' ye fe'lə yi sə̀'.
8 Mvək nə̀ yi à yəəŋ ləsə, à ye mvə'nə̀ yi ànə yəəŋ bohòmʉ̀. Yi à yəəŋ bohòmʉ̀ nə̀ mʉ yàm co mo nə̀ wo à dzə yi ŋga ŋwə̀ nəmòk ka riŋ də wo nə dzə mwe riŋ.
9 Mʉ̀ ànə sə fa bʉ̀ʉ Nwì ŋgə', ye də mʉ̀ jə'rə càsə ŋgàa ntum Jisòs pwe' mʉ̀. Aco mʉ̀ dʉk də mʉ̀ ka yàm kə̀kʉrə̀ co wo to mʉ də mʉ ŋgà ntum ye mòk yeŋ.
10 A gʉ̀ bòvèm nə̀ Nwì ŋkuŋ mʉ̀ ye nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ ŋga'a ènə. Bòvèm ye nə̀ yi à nì fa mʉ nə à ka wà maha. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ a fàk wùriŋ nə casə ŋgàa ntum mok sə pwe' mʉ̀. Yè'sə ka bə ŋàaŋ sə̀ yàm yeŋ, bə̀bo ye nə à sə fàk ndzə ni'ì mʉ̀ anə yi.
11 Ye də a ye-a sə̀ mʉ̀ kè wo àlɛ', vès sə tsoho mègù ntirə̀ nə̀ mò'fis nə. A sə̀' zeŋ nə̀ wèŋ a dzəm nə.

Mamfenə̀ Bə Nzak Lòkok Mvwe' Kpʉ

12 Ntirə̀ nə̀ vès sə tsoho nə də Jisòs à lòkok mvwe' kpʉ. Ye ŋga'a va ŋkuŋ mok mʉŋgorə̀ wèŋ sə dʉk də, kaco ŋwè lokok mvwe' kpʉ yeŋ-ɛ?
13 A ye-a də kaco bwìŋ lokok mvwe' kpʉ yeŋ, ye də yà' sə nì də Jisòs à ka mvwe' kpʉ sə̀' lokok.
14 A ye-a də Jisòs à ka mvwe' kpʉ lokok fana ye də tsə̀tsòhònə̀ vès sə tsòho nə nà'a wà. Yà' ye sə̀' də mʉmvə'nə̀ wèŋ sə də wèŋ sə naaŋ tu bohòJisòs sə ya'a wà.
15 Yà' ye sə̀' də vès sə cì' fa Nwì mvwès də yi à lòkoksə Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ, bʉ̀ʉsə̀ kaco yà' ye zìnə yeŋ ŋga bwìiŋ kà-a mvwe' kpʉ lòkokgə̀ na.
16 A ye-a vɛ'nə, ye də Krɛst à ka mvwe' kpʉ lokok.
17 A ye-a zìnə də Jisòs à ka mvwe' kpʉ lòkok fana ye də a ye-a ŋga wèŋ naaŋ tu bohòyi, yà' kà fàk tse'. Wèŋ cu malì gù yà'sə sənə bʉp awèŋ mvə'nə̀ à ye.
18 Ye sə̀' də bʉ̀ʉ sə wo à dzəm bohòJisòs nə kpʉ lo yà'a, à bisə sə̀' wà.
19 A ye-a də yusə̀ a sə naaŋ tu də Jisòos nə tɛsə ves bə zeŋ sə mègù bum sə̀ sə nze fɛɛŋ, ye də bwìŋ koksə manziŋ bohòvès nə casə yà pwe'fo'.
20 Zìnə nə də, Jisòs Krɛst a lòkok mvwe' kpʉ anə laŋ. Yà' sə nìtsə̀' yà'sə də bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm bohòJisòos nə̀ lòkok mvwe' kpʉ sə̀'.
21 Kpʉʉ vàgə̀ bohòbwìŋ bʉ̀ʉ yusə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis, Adàm, à gʉ̀ʉ fana a sə̀' vɛ'nə də bwìiŋ nə lokok mvwe' kpʉ bʉ̀ʉ yusə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis, Krɛst, à gʉ̀ sə̀'.
22 Yà' mègù sə̀' də bwìiŋ kpʉgə̀ njo nə̀ wo ŋgwì bʉ̀ Adàm fana a sə̀' vɛ'nə də bwìiŋ nə lokok mvwe' kpʉ, nə tse' lùŋ sə̀mok bʉ̀ʉsə̀ wo à bʉ̀ʉŋ bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.

23 Nə fòpwe' nə tse' mvàk nə nje zok. Jisòs a nìtsə' to mandzə nə yi.
Ghà nə yi bwì vəə, bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə lokok yàwo sə'.
24 Yà'a ŋga'a ghà nə bum ləə. Mvàk ànə dzèeŋ, Jisòs Krɛst nə jəŋ ŋàaŋ
ŋkəŋkum pwe', nə təəŋ megu mok yi. Fana yi nə jəŋ yà', nə fa yà' bohòtɛ'
ye Nwì.
25 Yi nə jəŋ dzòho ŋkum yi tətè kə dzeŋ ghà nə Nwìi nə gʉ yi ghak bʉ̀ʉ
sə wo bɛ̀ŋgə yi pwe'fo'.
26 Kpʉ ye sə' ŋwə nə yi bɛ̀ŋgə Jisòs. Yu nə Jisòos nə gha' ləsə nə, a kpʉ.
27 Ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Nwì a jə bum pwe' nə pwe',
nə noŋsə sə ŋki'ì yi fana yi nəŋtes kù mbwa.>>
A dʉk də yi nəŋtes bum pwe' fana a riŋ də yi ka Nwì nəŋtes, bʉ̀ʉsə Nwì
nòŋsə bum yè'sə pwe' sə ŋki'ì Krɛst yi.
28 Ghà nə Nwìi noŋsə wes bum pwe' sə ŋki'ì Jisòs Krɛst fana Jisòs nə yi
mo Nwìi nə noŋsə ni' ye sə ŋki'ì Nwì sə'. Yi nə gʉ vɛ'nə ya Nwìi ye ŋwə
nə də ŋwə nəmòok mok bʉ̀ə.
29 Weŋ bàptɛsəgə bʉ̀ʉ mok mvwe' kùu bʉ̀ʉ sə wo à kpʉ laŋ. A ye-a zìnə
də bwìŋ kà mvwe' kpʉ lòkokgə, wo sə bàptɛsə yiskok ŋwə nəmòk mvwe'
kùu mòk bʉ̀ʉ yà?
30 Ma nə njàvès, njo nə vèes gʉ̀gə fàak Nwì mvwe' sə co kpʉ ko ves fo'
nùumbu lòoŋ, nə kà teŋsəə yè'e bʉ̀ʉ yà?
31 Mʉ̀ mègù yàm ŋgà kpʉ nùumbu pwe', bwema am wèŋ na. Yà'sə
mègù zìnə mvə'nə a sə' zìnə də mʉ̀ sə kwa də wèeŋ bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst nə yi
Tà àvès.
32 Ŋgə' nə mʉ̀ a yə mvwe' lak Efesòfɛɛŋ a mègù co də mʉ̀ sə lʉ̀ ves
nàamŋgaŋ wèŋ. Mʉ̀ a sə gʉ̀-a yè'sə də ya bwìiŋ kwasə mʉ, ye də swe'e
yàm sə ca yà? A ye-a də bwìiŋ nə kà mvwe' kpʉ kə lòkok bwɛ̀rɛ mʉ̀ dʉk
də vesùwèeŋ zʉ roŋ ni' mvèsə, bʉ̀ʉsə a zòŋ a kpʉ lo yu avès.
33 Kà də ŋwə nəmòok borə weŋ dʉk. Wèeŋ gì be'lə-a weŋ bʉ̀ʉ sə bʉp
wèŋ fana wo nə gʉ bʉpsə weŋ sə'.
34 Wèeŋ jəŋ ŋkərə, nə kà bum ləm sə gʉ̀. Wèeŋ me'rə ŋgògʉ̀ bʉp sə'.
Gʉ̀ co bʉ̀ʉ mok cu mʉŋgorə wèŋ sə wo ka yumok bə ma nə Nwì riŋ lok.
Mʉ̀ sə cèp yè'sə də ya marè'tu ko weŋ.

Nsàp Ŋgùpni' Nə Fi

35 Kàmòk aco ŋwə nəmòk fek də aco bwìŋ lokok fe'lə mvwe' kpʉ sèmok
yè'sə valɛ? Nə ye sə' də wo nə tse' yè'sə nsàp ŋgùpni' nə fòlɛ?
36 Ləm a yè, wu bì-a ŋgwì yumòk, kaco nà' to ŋga nà' ka kpʉ yeŋ.
37 Ŋwèe bì ŋgwìi sə ŋga a ye-a sə gòmbì kè nzaŋ àlɛ' pwe'. Yi nə kà kàa
sə bì.
38 Ŋgwìi yà pwe' sə yà'a togəə, Nwìi fagə yà' nsàp ni' nə yi dzəm də yi
fa yà'.
39 A mègù-a sə bum sə yà' tse' nduəm yè'e pwe' yà' ka nsàp njàp nə
mò'fis tse'. Nə ŋwèe zok, nə nàm sə' zok, swiŋ ye sə' zok, nə ye də fuk sə'
zok.
40 Bum sə ma mʉbu bə sə sə nze sə' zəzok. Sə ma mʉbu fomgə zok, sə
sə nze sə fom sə' zok.
41 Nùum togə zok, ŋwə sa sə' zok fana ŋkəŋkàŋ rɛɛŋ sə' zok. Nə ye sə'
də ŋkəŋkàaŋ sə kà pwe' yəyərə rɛŋgə.

42 Ni' bwìiŋ nə ye sə' vɛ'nə ghà nə wo lokok mvwe' kpʉ. Wo à tuuŋ ni' nə nà'a bìgəə, nà'a lokok, nà' ye mok ni' nə nà'a nə kà mok bì yuk.
43 Wo tuuŋ nà' ŋga nà' tse' nsəsə nəbʉp nə ye jì ŋàŋ. Nà'a lokok, nà' tse' nsəsə nə bə bòoŋ Nwì, nə tse' ŋàŋ.
44 Wo tuuŋ nà', ŋga nà'a ŋgùpni' nə sə nze fɛŋ. Nà'a lòkok, ŋga nà'a mok nsàp ni' nə ma mʉbu. A ye-a də ni' mòok yo nə nà'a kəkʉrə ŋgòye sə nze fɛŋ fana ye də ni' mòok sə' yo nə nà'a kəkʉrə ŋgòye mʉbu anə sə'.
45 Yà'a mʉmvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì vɛ'nə də, <<Adàm nə mantombì ànə kə ye ŋwʉm. Adàm nə ba, Krɛst, nə yi ləsə yi nə, à kə ye ye yòŋsə nə ŋgà gʉ bwìŋ ŋgòye ŋwʉm.>>
46 A yə də à və to mantombì ni' nə nà'a kəkʉrə ŋgòye sə nze fɛŋ nə ŋkuŋ nə yi kəkʉrə ŋgòye mʉbu nə və. Nə yi kəkʉrə ŋgòye mʉbu nə a və ye maŋkwɛ̀ŋ.
47 Wo à gʉ Adàm nə mantombì nə ye bə ncàk sə nze fɛn, nə maŋkwɛ̀ŋ nə à tsooŋ ye mʉbu.
48 Adàm nə mantombì nə sə nìtsə' mvə'nə nsàp bʉ nə sə nze cu. Nə maŋkwɛ̀ŋ nə sə niŋtsok ye mvəsə nsàp bʉ nə ma mʉbu cu sə'.
49 Vesùwèŋ sə a tse' ŋga'a nsəsəə ŋwə nə Nwì ànə gʉ bə ncàk yè'sə nə ye ntsə'mòk co ŋwə nə yi à tsə ye ma mʉbu nà'a.
50 Bwema am wèŋ, yusə mʉ ànə sə cèp sə pwe'fo' də vɛ'. Kaco ŋgùpni' nə nà'a nja njàp bə ndʉəm nè'e ye kəkʉrə ŋgòkə cu mvwe' sə Nwì cu ŋkum fo' yi yeŋ. Kaco yusə yà' a làgəə kə tse' yusə yà'a kà làgə yeŋ.
51 Yèè, mʉ tsok fa weŋ yumok sə yà'a səswihì. Vesùwèeŋ nə kà pwe'fo' kpʉ wes, vesùwèeŋ nə kupsə wes pwe'.
52 Yà'a nə ye mègù vak co ŋwè cap lis ŋga mè tè. Mvək nə kə ləə, ŋga ndoŋ ceep fana bʉʉ sə wo à kpʉ laŋ nə lokok to ntòwo bə nsàp ni' nə nà'a nə kà mok kpʉ yuk. Nà'a ŋga'a ghà nə a nə kupsə yàvès sə'.
53 Bʉsə ni' avès sə yà'a kpʉ bʉpgə yè'e nə bʉʉŋ tsoŋ nsàp nə kaco yà' kpʉ bʉp fe'lə mok yeŋ.
54 Ghà nə bwìiŋ kupsə mè vɛ'nə fana yusə wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì yà'a nə bʉʉŋ və zìnə də,
<<Wo gha' kpʉ, nə mi bisə yi co wo mì bɛŋ ŋkpʉ̀ pìip.
55 Ho' kpʉ, ghak fe'lə-ɛ bwìŋ səmok è.
Ho' kpʉ, nzə̀ yònə wu tagə̀ bwìŋ bə zeŋ nə ŋga'a fò?>>
56 Kpʉ tagə̀ bwìŋ bə nzə̀ ye bʉʉ gʉ bʉp. Bʉp jəgə̀ ŋàaŋ ye bohòlʉʉk Nwì.
57 A ye-a sə' vɛ'nə, fana a kwasə Nwì, yi nə yi a fa ves ŋàŋ bohòTà Jisòs Krɛst ŋgòghak kpʉ bə zeŋ.
58 Nə wèŋ rì də bum yè'sə vɛ'nə fana wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ, nə kà sə tsòhò. Wèeŋ gʉ fàha Tà nùumbu pwe' bə ntʉʉm awèŋ lòoŋ, bʉʉsə wèŋ rì də fàha sə̀ wèŋ sə gʉ fa Tà sə kà wà cà, bwema am wèŋ na.

16

Mandzə̀ Nə̀ ŊgòFʉhʉ Fəfa

1 Mʉ də mʉ cep ŋga'a bə nzak mbàam sə wo nə tɛsə bʉʉ Nwì sə mvwe' nzeŋgòJùdiyà bə zeŋ yà'a. Wèŋ tse' ŋgògʉ yusə mʉ ànə tsok fa bʉʉ cos mvwe' lak Gàlesiyà ŋgògʉ yà'a.

2 Yusə də nùumbu Sondè pwe' ndàaŋwè pwe' nə sə cokfis noŋsə mbàam
mok. Ŋgà ghàak fa co ŋgà ghàk, ŋgà jìŋ fa sə' co ŋgà jìŋ. Wèeŋ loksə yà'
vɛ'nə, ya mʉ vàə, ŋga wèŋ benə wes yà' laŋ.
3 Mʉ kə dzèeŋ, mʉ̀ com fa bʉ̀ʉ sə wèŋ dzəm də aco wo lo sə wèŋ ŋwàk
ndzə bohò. Nə fa wo mbàam sə ya wo jəŋ lo yà' Jòrosalèm mvwe' nze
Jùdiyà anə.
4 A ye-a ŋga bògha' co vesi wèŋ lo bəbɛ' fana vesiwèŋ lo sə ntɛ̀ŋ.

Pol Fʉ̀hʉ Gì Ye

5 Mʉ nə və ŋgòkə yə weŋ ŋga mʉ̀ cà to ntòmvwe' lak Màsìdoniyà ŋkuŋ.
Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə mʉ nə ca və ma mandzə Màsìdoniyà anə.
6 Kàmòk mʉ nə cum vesùwèŋ mweè səsap ntɛ̀ŋ. Kàmòk ŋwʉ mbʉ̀ŋ
yà'a pwe' nə ca ŋga mʉ̀ cu vesùwèŋ. Yà'a mèe, wèŋ tɛsə mʉ ŋgòlòmali
mantombì ma nə mʉ nə dzəm ŋgòlòo pwe'.
7 Mʉ̀ ka dzəm də mʉ vàə, vesùwèŋ cepsə megu mʉtsə mʉ̀ ca lo dzəm.
Mʉ̀ sə tsəm də a ye-a ŋga Tà fa-a ŋàŋ, vesùwèŋ cum mvàk səsap ntɛ̀ŋ.
8 Megu də mʉ nə cum mali mvwe' lak Efesòfɛɛŋ tàtè ŋkàha Pentekòs kə
dzeŋ ŋkuŋ mʉ̀ və.
9 Bʉ̀ʉsə mandzə a mùhu bohòmʉ̀ wùriŋ ŋgòtsòho ntirə nə bàboŋ, fana
bwìiŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə wo sə bɛ̀ŋ nà'.
10 A ye-a ŋga Timatì kə tsèŋ weŋ, wèŋ gʉ yi co yi riŋ də wèŋ kwa də
yi və bàboŋ. Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi sə fàk mègù sə' bohòTà mvə'nə mʉ
fàkgàə.
11 Ŋwə nəmòok kà də yi kʉk yi co mʉmweŋke' wà dʉk. Wèeŋ tɛsə yi
ŋgòlòmantombì bə gì ye nə bə fifi, ya yi kə tseŋ fe'lə mʉ fɛn. Mʉ̀ sə kʉ̀k
də yi nə kə wɛs fɛɛŋ bə krətèeŋ mok yà'a bəbɛ'.
12 A ŋga'a ma nə moma àvès Àpolò. Mʉ cèpgə bohòyi səsa də yi kə kɛ'
cepsə weŋ bə bwema mok yà'a wèŋ. Megu də ka sə ntʉʉ̀ yi co yi lo ŋga'a
yè'e ntòbʉʉŋ. Ghà nə yi tse' mvàk nə ntsə'mòk, yi nə lo li.
13 Wèeŋ kà ni' swì, fa ntʉm awèŋ bohòJisòs gʉgʉŋ. Wèeŋ ko ntʉm, nə
kà wʉə sə koksə̀.
14 Wèeŋ sə gʉ fàak awèŋ pwe' bə dzədzəm.
15 Wèŋ rì nzak Stìfanà bə ndap ye pwe'-e laŋ, yà'a wo sə wo à bʉ̀ʉŋ to
krətèŋ mvwe' lak Gris wo. Wo a fa ni' awo ŋgògʉ̀ fàk bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ.
Bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ weŋ vɛ'ɛ wùriŋ,
16 də wèeŋ yuk bohònsàp bʉ̀ ànə. Nə yuk bohòŋwə nə yi sə ndà ŋga yi
sə fàk be'lə bə yà'wèŋ.
17 Mʉ̀ kwa wùriŋ mvəsə Stìfanà bə Fòtùnatù nə ye Àkayikù wèŋ a kə
tsèŋ mʉ yè'e. Vesiwèeŋ cu, gʉ co mʉ cu vesùwèŋ.
18 Wo gʉ̀gə mʉ, mʉ̀ sə kwa sə' mvə'nə wo gʉ̀gə weŋ wèŋ sə kwa yà'a.
Vesùwèeŋ kotse' nsàap bʉ̀ʉ sə co wo yè'sə bəboŋ.

Cə̀cepsə̀

19 Bʉ̀ʉ cos sə mvwe' nzeŋgòƐsiyà yà'a cèpsə weŋ pwe' bəboŋni. Àkwilà
bə Prìsiliyà nə ye bʉ̀ʉ sə wo nigə̀ cos mʉnda'à wo yà'a cepsə weŋ pwe'
mʉnə liŋ Tà Jisòs.
20 Bwema sə wo cu fɛŋ pwe'fo' cèpsə weŋ sə' bəboŋ. Wèeŋ ko wumsə
gesə mòk bə mòk ndzə ŋgùu, nə cepsə wo bəboŋni.
21 Còm yè'e mʉ̀ bə bo am. Mʉʉ̀ Pol, mʉ̀ cèpsə weŋ.

22 Ŋwə̀ nə̀ yi ka Tà dzəm, ŋga yi ye-a sə̀ ndà, ndòbɛ' yi. Tà àvès və̀ə!
23 Bə̀bo nə̀ Tà Jisòos ye bohòwèŋ lòoŋ.
24 Mʉ̀ dzəm weŋ pwe'fo', bʉ̀ʉsə̀ vesùwèŋ nə ye Jisòs Krɛɛst mvwe' mò'fis.

Ŋwàk nà Ba,
nà Pol à Còm Fa Bùu sə̀ Mvwe' Lak
KORÈ

Pol à còm ŋwàk nà ba nè'nə ghà nà bùu mok wèŋ à sə dʉk də yi ka ŋgà ntum Jisos Krɛst nà zìnə yeŋ. Mvə̀'nà yi à dʉk to də yi nə kə kɛ' cepsə cos sə nə kà mok loòfana, bùu mok jəŋ nà' nə də kaco ŋwè naaŋ tu bohòyi yeŋ. Bùu mok wèŋ à yèto ŋgòcèp sə̀' də wo ŋgàa ntum Jisòs sə̀ zìnə sə wo, də Pool ye nà mvwès. Mʉmvə̀'nà Pol à còom fana yi sə niŋtsok də yi dzəm ŋgòye cù mò'fis bə cos nə ya wo sə kuksə lok Nwì bə kəkwa. Megu də yi à dʉk də yi nə kà bùu sə̀ wo sə jə vè ŋgə' mʉ ŋgorə wo anə mè'rə̀.

Pol à yèto ŋwà' nə, nə sə tsok ŋjo nà yi ànə com ŋwà' mòk, nə cep fəsə gesə bohòwo bə ŋàŋ, nə sə yak wo bə yà'a mwè sə. Yi sə cep fe'lə də yi sə kwa bùusə̀ ncèp ye nà gʉguŋ ènə a gù bwìŋ ŋgòkupsə nə ye fe'lə cù mò'fis sə̀mok (ye mbùp 1:12-7:16).

Pol à lòmantombì nə cep rɛŋsə bə nza' mbàam sə̀ wo à sə sù' də wo tɛsə krətèeŋ sə̀ wo jìŋ, sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà yà'a (ye mbùp 8:1-9:15). Yi à cèp làsə ndzənə ŋwàk ènə ŋgòrɛŋsə fa bwìŋ də yi ŋgà ntum Jisòs nà zìnə (ye mbùp 10:1-13:10).

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nà Nwì a fùhʉ də mʉ ye ŋgà ntum Jisos Krɛst. Ves moma àvès Timatì cèpsə weŋ. Mù sə còm fa nà' bohòbʉ̀ʉ cos nà Nwì mvwe' lak Korè nə ye bʉ̀ʉ Nwì mvwe' nzeŋgòŋ Gris yà'a pwe'fo'.
2 Mù lɛŋ də Nwì nà yi tɛ̀' àvès nə ye bə Tà Jisòs Krɛɛst gʉ weŋ bə̀boŋ, nə fa weŋ fifi.

Vesùwèeŋ Yə Ŋgə',
Nwì Sə Fa Ves Fifi

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nà yi Nwì nə ye tɛ̀'ɛ Tà Jisòs Krɛst àvès nə. Yi tɛ̀' nà yi tse' koksàmanziŋ, nə ye Nwì nà yi gʉ̀gà ndàaŋwè ŋgòtse' ntʉm nà fifi sə̀' yi nə.
4 Vesùwèeŋ yə-a nsàp ŋgə' nà fòpwe' fana yi gʉ ntʉm avès ŋgòye fifi, ya ŋga vesùwèeŋ fisə to fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yə nsàp ŋgə' nà fòpwe' ntʉm yàwo sə̀', bə nsàp fifi nà Nwì a fa ves nə.
5 Wèŋ riŋ də mvə̀'nà vesùwèeŋ yə nsàp ŋgə' nà Jisòs à yə nə fana yi Jisòs nə fisə kʉrə riŋ fa ves ntʉm avès sə̀' vɛ'nə.
6 Vèes yə-a ŋgə' fana ŋgə' avès nə ye ŋgòtɛsə weŋ, ya ŋga wèeŋ tse' lùŋ. A ye-a ŋga Nwì fisə fa ves ntʉm fana ye də yi nə fisə ntʉm yàwèŋ sə̀' ya ŋga wèeŋ təəŋ gʉguŋ ŋga wèŋ sə yə-a nsàp ŋgə' nà vès sə yə ènə na.
7 Vès sə naaŋ tu də mvə̀'nà wèŋ sə yə ŋgə' mvəsə̀ vès sə yə fana Nwì nà yi tɛsəgə̀ ves nə, nə tɛsə weŋ sə̀'.
8 Bwema am wèŋ, mù dzəm də wèeŋ rɛɛŋ bə nsàp ŋgə' nà vès à yə mvwe' lak Ɛsiyà. Vès à yə ŋgə' sə baŋ ŋɛ̀ŋ fana vès tsəm də vèes nə kà bò.
9 Vès à tsəm də kpʉ və̀ laŋ. Yè'sə ànə kumtsə'rə ves vɛ'nə ŋgògʉ̀ də vèes riŋ də, vèes cu, vès kà də vès sə cu bə ŋàaŋ yàvès tsərə̀, vès sə naaŋ megu tu lɛ bohòNwì nà yi lòkoksəgə̀ bwìŋ mvwe' kpʉ nə.

10 Nwì à gèmsə ves fana yi sə gèmsə malì ves ŋga'a sə̀', ye də vès sə naaŋ tu avès bohòyi də yi nə̀ gemsə ves mok sə̀'.
11 Wèŋ pwe', wèeŋ be'lə ŋgòlɛŋ fa ves sə̀', bu̱usə̀ bwìŋ ye-a ŋku̱u̱ŋ sə̀ wo sə lɛŋ Nwì fana bwìŋ nə ye sə̀' ŋku̱u̱ŋ sə̀ wo nə kwasə yi ghà nə̀ yi tɛsə ves bə yusə̀ wo lɛŋ fa ves sə.

Pol Kupsə Gì Ye

12 Yusəmok cu sə vès sə kumŋgùŋ bu̱u̱ zeŋ, vès sə rì sə ntu̱u̱ vès sə̀' də ya'a zìnə. Yu nə də ncu avès nə̀ sə nzeŋgòŋ nə a ye rərɛŋ nə ye rərəŋ. Vès à sə kà bum bə mandzə̀ nə̀ bwìiŋ tsərəgəə nə gu̱. Vès à sə gu̱ yàvès bum sə̀ Nwì à nì fa ves, nə tɛsə ves də vèes gu̱ ya'. Vès ànə gu̱ vɛ'nə bohòwèŋ yàwèŋ sə̀'.
13 Yusə̀ vès còm fa weŋ pwe', mok ka nja sə̀ səswihì yeŋ, ya' mègù bum sə̀ aco wèŋ taŋ ya' bə tu awèŋ, nə rɛɛŋ bə zeŋ.
14 Megu də wèŋ ka nsàp ŋwə̀ nə̀ mu̱ yàm nə pwe' riŋ wes; mu̱ sə tsəm də nùmbu nə̀ Tà Jisòos bwì vəə fana wèeŋ nə rɛɛŋ bə̀boŋ də aco wèŋ kumŋgùŋ bu̱u̱ tu am mvə'nə̀ mu̱ sə kumŋgùŋ bu̱u̱ wèŋ sə.
15 Bu̱sə̀ mu̱ à rì də wèŋ rì mu̱ fana mu̱ də mu̱ və to ntòbohòwèŋ ŋkuŋ nə sə lo mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, də ya wèeŋ kwa, nə kwa fe'lə sèmok bu̱usə̀ mu̱ və̀ kɛ̀' ba.
16 Mu̱ à du̱k də mu̱ cu ŋgòlòMàsìdoniyà, mu̱ ca nə ye ca weŋ, nə ye fe'lə weŋ ŋga mu̱ sə foho vəə, fana wèŋ tɛsə mu̱ bə gì àm nə̀ ŋgòlòmvwe' nzeŋgòJùdiyà.
17 Mvə'nə̀ mu̱ ànə ka və ya'sə, ye də mu̱ à sə cèp basə ŋgwàŋ à? Ye də mu̱ ŋwə̀ nə̀ mu̱ du̱k də mu̱ nə gu̱ yumok, mu̱ dzəm Ŋ, nə bu̱uŋ du̱k fe'lə hai' co bu̱u̱ mok wèeŋ du̱kgə̀ ya'a à?
18 Mu̱mvə'nə̀ Nwìi ŋwə̀ nə̀ zìnə fana yusə̀ mu̱ ànə kak weŋ sə ànə ka Ŋ ŋga a hai' yeŋ.
19 Njo nə̀ Jisòs Krɛst mo Nwì, nə̀ Silàs bə Timatì nə ye mu̱ ànə tsoho fa weŋ nə, yi ka Ŋ, nə bu̱uŋ fe'lə hai' yeŋ. Yi mègù ye sə Ŋ, ya' me.
20 Bum sə̀ Nwì à kàk ya' pwe'fo', yi Ŋ nə̀ Nwì nə yi. Nà'a njo nə̀ vès du̱k càsəgə̀ də <<Ya'a ye vɛ'nə>> bə liŋ ye ŋgòkùksə Nwì sə.
21 A yi Nwì ànə, nə̀ yi gu̱ vesùwèŋ ŋgòtəəŋ ves Krɛst wèŋ gu̱gu̱ŋ, nə jəŋ ves ŋgòye ŋgàa fàak ye.
22 Yi a naaŋ yumok nə̀ nà'a co mvèk mu̱ni'ì vès ŋgònìtsə̀' də vesùwèeŋ bu̱u̱ ye. Yu ènə yòŋsə̀ ye nə̀ yi à fa ves nà' sə ntu̱u̱ vès ŋgònìtsə̀' də bum mok cu malì sə̀ yi nə fa ves yà' ŋkuŋ.
23 Yusə də, mu̱ ànə ka mvwe' lak Korè anə və vɛ'nə də ya wèeŋ kà tɛ'. Mu̱ to Nwì ŋgòye mu̱ tuhù mu̱ də yusə̀ mu̱ sə cèp sə, a zìnə.
24 Kà də mu̱ sə cèp yè'sə də mu̱ co masà mòk bə bum sə̀ wèŋ a dzəm tse' sə du̱k, bu̱usə̀ wèŋ tə gu̱gu̱ŋ bə yusə̀ wèŋ a dzəm sə. Yusə də, mu̱ dzəm yàm də mu̱ fàk vesùwèŋ fana wèŋ sə kwa.

2

1 Ànə geŋ mu̱ du̱k də mu̱ kà də mu̱ kə ye fe'lə weŋ ya ntu̱m awèeŋ yaaŋ fe'lə sèmok du̱k.
2 Bu̱sə̀ mu̱ yaŋsə-a weŋ ntu̱m, ye də ŋwə̀ nə̀ yi nə gu̱ mu̱ yàm mu̱ kwa yè'sə ndà? Mègù ka sə̀' wèŋ sə̀ mu̱ yaŋsə weŋ ntu̱m sə yeŋ à?

3 Nà'a njo nə mʉ̀ ànə com fa weŋ ŋwàk fa' nə; bʉ̀ʉsə mʉ̀ də mʉ və bohòwèŋ, fana wèŋ yaŋsə bwi mʉ ntʉm ŋga anə ye co wèŋ gʉ ntʉm àm kwa kwa. Mʉ̀ kwà' də wèŋ rì tse' zìnə də a ye-a ŋga wèŋ sə kà kwa, kaco mʉ̀ kwa yàm sə̀' yeŋ.
4 Mʉ̀ à còm fa weŋ ŋga mʉ̀ cu bə tsətsərə, ntʉm sə yaaŋ mʉ, ndzəplis sə tesə mʉ sə̀'. Yà'sə ànə ka ŋgògʉ̀ də wèeŋ sə tɛ' yeŋ, yà' ànə ye də ya wèeŋ riŋ də mʉ̀ dzəm weŋ vɛ'ɛ wùriŋ.

Wèeŋ Swifa Ŋwə̀ Nə̀ Yi Gʉ̀ Bʉp

5 Ŋwə̀ nəmòk a gʉ̀-a yumok sə̀ ntʉm a yaaŋ ŋwè bʉ̀ʉ zeŋ. Yi ka yà' bohòmʉ̀ gʉ, yi a gʉ̀ lì yà' lɛ bohòwèŋ. Mʉ̀ ka dzəm ŋgòcèp bə zeŋ ləlà dzəm.
6 Ŋgə' nə̀ wèŋ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ a yeŋsə ŋwə̀ ènə, nà'a kə̀kʉrə̀ bohòyi.
7 Bòghak ŋga'a mok də wèeŋ swifa yi, nə gʉ yi co ntʉm nje fi sə̀'; bʉ̀ʉsə̀ a kà-a vɛ'nə ye, kàmòk aco yi wo wesə lo maŋkwèŋ bə ma nə̀ Nwì nə kɛ̀' mò'fis.
8 Ye də mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də wèeŋ gʉ yi ya yi riŋtse' də wèŋ sə dzəm yi.
9 Yusə̀ mʉ̀ ànə com fa weŋ fa' sə ànə ye ŋgòbʉə ja'a weŋ də wèeŋ ŋgàa yuk dʉk àlɛ.
10 A ye-a ŋga wèŋ swifa ŋwə̀ nəmòk yumok fana mʉ̀ swifa yi yàm sə̀'. Bohòmʉ̀ yàm mʉyu nə̀ mʉ̀ tse' ŋgòswìfa ŋwə̀ ànə fana mʉ̀ sə swìfa yi nà' bʉ̀ʉ tu awèŋ mantombìi Krɛst.
11 Yà' ye vɛ'nə də ya Satàa kà də yi ghak vesùwèŋ dʉk, bʉ̀ʉsə a rì ŋkərə̀ nje nə̀ yi gʉ̀gə̀ nə laŋ.

Ncu Bʉ̀ʉ Nwì Wèeŋ Jwɛ̀ŋgə̀ Bʉ̀ʉ Sə̀ Sə Nzeŋgòŋ

12 Bə gì nə̀ mʉ̀ ànə lo mvwe' lak Truwà, ŋgòkə̀ tsòho fa bʉ̀ʉ sə̀ fo' Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ bə liŋ Krɛst nə fana, mʉ̀ ànə kə dzeŋ fo' mʉ̀ ye də Tà Nwì a mùk nòŋsə mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ fàak sə̀ fo' sə to laŋ.
13 Megu də ntʉm ànə ka mʉ fi lok bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ ànə ka moma àvès Taitòs bə lis ye. Fana mʉ̀ cepsə bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə, nə yuŋ jəŋ mandzə̀ àm nə lo mvwe' nze Màsìdoniyà ŋgòlàp yi nə yuk nzu coòs bohòyi.
14 Megu də vesùwèeŋ kwasə Nwì. Mvwe' sə̀ vèes lòpwe'fo', yi sə gʉ ves ŋgòyù Krɛst co ŋkwɛ̀ɛŋ sə̀ yi ghak və wo bə dzè'. Yi sə gʉ də bwìiŋ riŋ Krɛst bohòvès, fana Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə sə rəm saaŋ boŋsə ma nə̀ fòpwe' co làmindàa sə̀ bə̀boŋ.
15 Vesùwèŋ mègù co làmindàa sə̀ yà' rəm bòŋsə vɛ'ɛ sə̀ Krɛst a kɛ̀' fa Nwì, yà' sə rəm lo bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo nə tse' lùŋ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bisə yàwo bisə wèŋ.
16 Yà'a rəmgə̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə bisə sə co yu kpʉ sə̀ yà'a nə zə ŋwè. Yà' rəm boŋsə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə lù yàwo lùu sə wèŋ co yu bə̀boŋ sə̀ yà'a nə gʉ wo ŋgòye lə̀luŋ. Ye də ŋwə̀ nə̀ yi kʉ̀rə ŋgòye co nsàp làmindà ànə yè'sə ndà?
17 Vès riŋ də vès sə kà yàvès ncèp nə̀ Nwì nə mvè'nə̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ sèŋgə̀ yà'a sèŋ. Ye də aco vès ye to li co làmindàa yà'sə, bʉ̀ʉsə̀ vèes cèpgə̀ yàvès co bʉ̀ʉ Krɛst wèŋ sə̀ zìnə, sə̀ Nwì a tum və ves yi.

3

Rʉ̀k Nə̀ Fi Nə Ghak Rʉ̀k Nə̀ Zəm

1 Bum sə̀ vès cèp yè'sə, yà' səsə co də vès də vèes niŋtsok fa fe'lə weŋ nsàap bʉ̀ʉ sə̀ vès cu sə à? Hai', ka vɛ'nə yeŋ lok. Vès ka co bʉ̀ʉ mok wèŋ yà'a yeŋ, ka də vèes kə fa weŋ ŋwàk, kènə də wèeŋ com fa ves àlɛ' ŋkuŋ ya bwìiŋ riŋ ves yeŋ.
2 Wèŋ bə tu awèŋ, wèeŋ ŋwàk nə̀ aco bwìŋ taŋ, nə riŋ ves bə zeŋ nə. Wèeŋ ŋwàk nə̀ wo a còm nòŋsə nà' sə ntʉʉ̀ vès nə.
3 Yà' nòjəja də Krɛst à còm ŋwàk nə yi, nə fa ves də vèes ni fa bwìŋ. Yi à ka nà' mʉnə lìs bə nsàp ntatʉ ŋwàk nə̀ bwìiŋ còmgə̀ bə zeŋ nè'e com, yi à còm nà' mʉmvwe' ntʉm bwìŋ, Yòŋsə̀ Nwì à còm fa yi nà' yi.
4 Aco vès cep to bum yè'sə bʉ̀ʉsə̀ ves Krɛst wèeŋ mvwe' mò'fis fana vès sə nàaŋ tu bohòNwì də aco yi gʉ ves a ye kə̀kʉrə̀ ŋgògʉ̀ fàak yè'sə.
5 Vès à ka kə̀kʉrə̀ ŋgògʉ̀ to nsàp fàk ènə yeŋ. Nwì a gʉ̀ ves yi ŋkuŋ vès ye kə̀kʉrə̀ ŋgògʉ̀ to yà' bə̀boŋ.
6 A yi nə̀ yi a gʉ̀ ves ŋkuŋ vès riŋ ŋgòkʉ̀k ja'a to, nə sə gʉ boŋsə fàak sə̀ yà'a bə rʉ̀k nə̀ fi nə̀ yi a fa ves nə. Rʉ̀k ènə ka nə̀ wo à còm nà' mʉnə lìs yeŋ, a nə̀ nà'a ma nə̀ bə yòŋsə̀. Lʉ̀k nə̀ wo à còm naaŋ nà' mʉnə lìs nə jə vègə̀ kpʉ, nə̀ ndzənə yòŋsə̀ nə jəŋ və ye lùŋ.
7 Ghà nə̀ wo à fa və̀ lʉ̀ʉk sə̀ wo ànə com yà' mʉnə lìs, sə̀ yà'a jə vègə̀ kpʉ sə, à ye fana ŋàaŋ sə̀ Nwì sə ànə rɛŋ fo' vɛ'ɛ wùriŋ. A ye-a sə̀ də marɛŋ ènə ànə ca gɛsə lo fo', fana nà' ànə rɛŋ mʉ sihì Musì vɛ'ɛ nsàp nə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ kà lis mʉ sihì yi anə kʉ̀k to. A ye-a də rʉ̀k nə̀ fàak ye ànə ye ŋgòjə və̀ kpʉ nə ànə və bə nsàp ŋàŋ ànə vɛ'nə,
8 ye də aco nsàp rʉ̀k nə̀ ndzənə yòŋsə̀ nə̀ nà'a nə jəŋ və ye lùŋ nə nə və bə marɛŋ nə̀ nà' gha' nə̀ kpʉ nə kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ.
9 Fàak rʉ̀k sə̀ yà' ànə jə və fa bwìŋ nzak sə ànə tse' marɛŋ fana ye də fàak rʉ̀k sə̀ yà'a nə gʉ bwìŋ ŋgòkà nzak bohòNwì kə̀ tse' sə nə tse' marɛŋ nə̀ nà' càsə.
10 Aco vès dʉk də, mvè'nə marɛŋ nə̀ ŋga'a nə sə rɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ fana, marɛŋ nə̀ nà' ànə ye to fa' nə ka mok co marɛŋ səsə fe'lə.
11 Nə ye də a ye-a ŋga yu nə̀ nà'a nə kà fo' cu mam tse' nsàp marɛŋ nə̀ bə ŋàŋ vɛ'nə ye də marɛŋ yu nə̀ yi nə̀ cu mam ye fo' nə tse' ŋgòyam càsə vɛ'ɛ wùriŋ.
12 Vesùwèŋ tse' tsətsərə̀ nə̀ də bum yè'sə nə̀ kà ye bə̀boŋ vɛ'nə fana vès cep fis, nə kà yumok swìhì.
13 Musì ye, yi à sə cèp wesgə̀ bohòbʉ̀ʉ Izùrɛ fana yi lok tu ye bə cə̀k mòk. Yi à sə lokgə̀ vɛ'nə də ya bʉ̀ʉ Izùrɛ sə wèeŋ kà mvè'nə marɛŋ nə̀ Nwì nə sə lògɛsə mʉsihì yi yə. Vès ka yàvès co Musì nə̀ yi à sə gʉ̀ vɛ'nə ànə yeŋ.
14 Ŋkərə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ yè'sə kà bum mok rɛɛŋ. Ghà nə̀ wo ta ŋwàk rʉ̀k nə̀ zəm nə fana ye co cə̀k ànə sə təhə lok mali ŋkərə̀ə awo tè kə dzeŋ nie'. Tse'ŋga ŋwè dzəm bohòJisòs Krɛst cə̀k ànə yè'e gɛsə fo'.
15 Ghà nə̀ fòpwe' nə̀ wo ta ŋwàak Musì sə fana cə̀k ànə sə lok mali ŋkərə̀ə awo sə.
16 Kaco nà'a nə ye'e gɛsə fo' yeŋ, tse'ŋga wo bʉ̀ʉŋ və̀ bohòTà Jisòs ŋkuŋ.
17 Tà nə yi yòŋsə̀, nə ye də mvwe' sə̀ də yòŋsə̀ Tà nə cu fo' fana ye də ŋwè ka fo' ŋkwɛ̀ŋ bohòyumok mok yeŋ.
18 Vesùwèŋ sə̀ yumok ka si avès lok sə, marɛŋ nə̀ Tà nə sə kə̀ təm mbwa, nə sə ba'a lo bohòbʉ̀ʉ mok wèŋ. Marɛŋ nə sə yam ghaha, ghaha mvè'nə

vesùwèŋ sə bʉʉŋ wes lòbə nsəsòə ŋwè nə a sə nìtsə' yi nə. Yè'sə fàak Tà nə yi yòŋsə nə.

4

Vèes Co Kʉ̀ʉŋ Ncàk
Sə Yusə Bəboŋ Cu Ca

1 Nwì a fa ves fàak sə ŋgòtsə' fa bwìŋ bə rʉ̀k nə fi ènə bə bòvəm ye fana vès fak yà', nə kà də a wo bʉ̀ʉsə də ntʉm sə kà vès mok bo dʉk.
2 Vès co'rə fis bo bə bum marè'tu sə yà'a səswihì, ves kà gəgorə tse', nə kà ncèp Nwì nə bʉpsə. Vès fis tes yusə yà'a zìnə sə jəja, fana nə niŋ fa ni' avès bohòndàaŋwè pwe'fo' ya wo riŋ də vèes kəkʉrə mantombìi Nwì.
3 Ntirə nə Bəboŋ nə vès sə tsòho nə ye-a səswihì, ye də nà'a səswihì yà'sə bohòbʉ̀ʉ sə wo sə bisə, bisə.
4 Satà, nə yi nwì nə sə nze fɛŋ a jə ŋkərəə bʉ̀ʉ sə wo sə kà dzəm sə, nə lok tes yà' bə ndzəm; wo kà marɛŋ Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə ŋàaŋ Krɛst nə yə. Krɛst nə, a yi nə yi sə nìtsə' fa bwìŋ mvə'nə Nwì cu sə.
5 Vès sə kà liŋ sə yàvès tsòhò. Vès sə tsòho liŋ sə Jisòs Krɛst də yi Tà, vès ye yàvès ŋgàa fàak awèŋ bʉ̀ʉ tu ye.
6 Nwì nə yi ànə dʉk fa' də, <<Marɛŋ rɛɛŋ tesə və ndzənə ndzəm>> nə a gʉ̀ sə' yi ŋkuŋ marɛŋ nje nə nà' rɛɛŋ sə ntʉʉ̀ vès anə. Anə geŋ yà' fa ves marɛŋ ŋgòrɛɛŋ bum bə nsàp marɛŋ Nwì nə nà'a rɛɛŋ tesə vègə mʉsihì Krɛst.
7 Mvə'nə vesùwèŋ tse' yusə yà' bòwùriŋ sə fana yà'a ye co vès tse' yà' sənə kʉ̀ʉŋ ncàak sə aco yà' voho; yà'a ŋgùup ni' àvès yè'e. Yè'sə vɛ'nə ya ŋga ndàaŋwè rɛɛŋ nsàp ŋàŋ nə nà' ghak càsə ànə a ŋàaŋ sə Nwì, yà' ka yàvès yeŋ.
8 Ŋgə' bɛŋ nòktse'gè ves ma nə fòpwe'fo', vès sə təəŋ mali fo', bum sə jipsə kɛ' ves, ŋkərəə avès kà sə mè wes.
9 Wo yeŋsə ves ŋgə', Nwì kà ves sə mè'rə. Wo bwi' mak ves sə nze, wo kà ves sə' ləsə.
10 A yè'sə də vèes sə bək gikɛ' kpʉ nə Jisòs nə ndzə ni'ì vès, ya ŋga bwìiŋ ye lùŋ nə Jisòs nə ndzə ŋgùpni'ì vès anə.
11 A zìnə də vès cu ncu nə aco kpʉ ko ves ghà nə fòlòoŋ bʉ̀ʉsə vès sə fàk bohòTà Jisòs. A vɛ'nə ŋga a sə niŋtsok lùŋ nə Jisòs nə ndzənə ni' avès sə aco yà' kpʉ sə.
12 Mvə'nə vès sə tsòho ncèp nə fana kpʉ sə kʉəp və ves, yà' sə ye bohòwèŋ lùŋ.
13 Vès tse' nsàp ntʉm nə ŋgòfàk bohòNwì co ŋwə nəmòk nə wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ye də <<Mʉ̀ à fa ntʉm àm bohòNwì fana mʉ̀ cep.>> Yà'a sə' mvə'nə vès fa ntʉm avès sə' vɛ'nə, nə cep sə'.
14 Njo nə vès rì də ŋwə nə yi ànə lokoksə Tà Jisòs mvwe' kpʉ nə, yi nə lokoksə ves Jisòs wèŋ, nə tes ves kù mantombìi yi ves Jisòs wèŋ bəbɛ'.
15 Ye də, ŋgə' avès sə vès sə yə sə tse' swe' bohòwèŋ. Ghà nə bwìŋ yam ŋkʉ̀ʉŋ sə wo dzəm bohòKrɛst fana bwìŋ ye sə' ŋkʉ̀ʉŋ sə aco wo kwasə Nwì bə bòvəm ye nə, fana kəkuksə lo bohòyi.
16 Nà'a njo nə kaco vès teŋsə bʉ̀ʉsə də ntʉm avès sə kà mok bòyeŋ sə. A ye-a sə də ŋgùupni' avès yè'e sə wòbʉp lòo fana ni' avès sə ma ndzə ntòsə gʉŋ ghàha lòbwi bə ŋàaŋ mok nùumbu pwe'.

17 Ŋgə' avès sə̀ yà'a nə ca gɛsə mvə̀k momjo yè'sə gʉ̀ gʉŋsə nòŋsə ves ŋgòkə̀ bə̀k to bòoŋ Nwì sə̀ vèes nə̀ kə̀ tse', sə̀ kaco ŋwè cep to yeŋ sə.
18 Bʉsə̀ vès sə kà lis bə bum sə̀ a sə yə yà' ŋga'a yè'e kʉ̀k, a sə kʉ̀k bə sə̀ yà' cu mantombì, sə̀ lis sə kà yà' ŋga'a yə. Bʉsə̀ bum sə̀ a sə yə yà' sə nə̀ cà gɛsə lòfo' fana bum sə̀ a sə kà yà' ŋga'a yə sə nə kà kə mè yuk.

5

A Sə Kʉ̀k ŋgòNitse' Ŋgùpni' Nə̀ Fi

1 Vès sə kʉ̀k vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vès rì də ni' avès sə̀ sə nzeŋ fɛŋ sə co du nə̀ nà'a nə kəəŋ gbʉ sə nze. Nà' gbʉ-a, fana Nwìi nə fa ves ni' mok co ndap avès. Ndap ènə mʉbu nə̀ nà'a nə kà kə̀ə̀ŋ yuk, wo à ka nà' bə bo bwìŋ ci.
2 Nə̀ ŋga'a nè'e fana a sə tsərə, sə som vɛ'ɛ də vesùwèŋ dzəm ŋgòkə̀ tse' ndap avès nə̀ mʉbu nə.
3 Ya ŋga vèes nitse' nà' co cə̀k, fana a kà nswɛ̀'mbwè ye.
4 Ghà nə̀ a cu ntòmʉ mvwe' duŋ sə yè'e fana a sə tsərə, nə sə som vɛ'ɛ wùriŋ də bum sə kà bò. Yè'sə ka də vès sə dzəm ŋgòmà' ŋgùpni' nè'e yeŋ; a də vès sə dzəm ŋgònitse' nə̀ ma mʉbu nə, ya ŋga nə̀ ma mʉbu nə kupsə nə̀ aco nà' kpʉ nè'nə.
5 A fʉhʉ fa ves nsàp nə̀ ŋgòkupsə vɛ'nə ènə Nwì, nə fa ves yòŋsə ye nə co yu nə̀ ŋgònìtsə' ves də ya'a nə̀ kə ye lì tsə vɛ'nə.
6 Mvəsə̀ a yə vɛ'nə fana vèes təəŋ gʉgʉŋ, a rì də mvə'nə̀ a cu bə ŋgùpni' mvwe' lak avès sə̀ fɛŋ yè'e fana a ka mvwe' lak avès sə̀ Tà cu fo' sə yeŋ.
7 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də a sə kà Tà bə lis mvwe' lak avès sə ŋga'a yè'e yə, a sə gì nə sə naaŋ tu də yi cu fo'.
8 Mʉ̀ də vesùwèeŋ təəŋ gʉgʉŋ vɛ'nə, nə sə dzəm ghak lɛ də vesùwèeŋ me'rə ŋgùpni' nè'e, nə lo la'à kə cum ves Tà wèŋ.
9 Yusə̀ ya'a bohòvèes ŋga'a də, a cu-a sə̀ mvwe' lak avès yè'e kè mok sə àlɛ', vesùwèŋ sə lap megu mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ yi kwa.
10 Vèes sə gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vesùwèŋ pwe' nə̀ kə̀ təəŋ mvwe' dzə̀' nzak Krɛst. Vesùwèeŋ nə kə təəŋ vɛ'nə ya yi kʉk ja'a bum sə̀ vesùwèŋ à gʉ̀ yà' ghà nə̀ vesùwèŋ à cu bə ŋgùpni' sə fana yi lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə̀ ŋgèŋgàŋ a gʉ̀ʉ, bə̀boŋ kè bʉp àlɛ'.

A Sə Fàk Ya Ndàaŋwè Pwe'
Tɛsŋkɛ̀ŋ Bə Nwì

11 Mvə'nə̀ vès rìŋtse' yàvès yusə̀ yà' cu bə ŋgòwəp Tà sə laŋ fana vès sə̀ lʉ̀ gʉgʉŋ ŋgòtsòho fa bwìŋ ya wo rɛɛŋ nə wəp Tà sə̀'. Nwì riŋtse' də vèes sə ntʉʉ̀ vès anə rərɛŋ bə ncèp ènə, fana mʉ̀ tsərə də wèŋ rì yà' sə ntʉʉ̀ wèŋ sə̀'.
12 Ka yè'sə də vès sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ də ya wèeŋ jəŋ fe'lə ves sə̀mok co bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ yeŋ. Yusə̀ də vès sə làp də wèeŋ tse' njo nə̀ nà'a bə̀boŋ nə̀ aco wèŋ kumŋgùŋ mʉtuhù vès bʉ̀ʉ zeŋ, ya wèeŋ riŋtse' mvə'nə̀ aco wèŋ cep fəsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo kumgə̀ ŋgùŋ bə ŋwè, mvə'nə̀ wo yə nà' mʉlisə̀, nə kà mvə'nə̀ nà' cu sə pap rì yà'a.
13 Vès sə yəəŋ-a mʉlisə̀ wèŋ co ŋgàa ŋaŋ fana vèes vɛ'nə ya liŋ Nwìi kuk; nə ye sə̀' də a ye-a ŋga vès ka co ŋgàa ŋaŋ yeŋ fana vèes vɛ'nə bʉ̀ʉ tu awèŋ.

14 Dzədzəm nə Krɛst tse' nà' bohòvès nə bwì' tse' ves vɛ'ɛ bʉ̀usə̀ vès riŋ
də, mʉmvə'nə ŋwə nə mò'fis a kpʉ bʉ̀ʉ tu bwìŋ pwe'fo' fana ye də bwìŋ
pwe' a kpʉ laŋ.
15 Fana yi a kpʉ bʉ̀ʉ tu bwìŋ pwe' vɛ'nə də ya ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo lùu nə kà
mok ncu nə ŋgùupni' awo dzəm cu; wo cum mok ncu ŋwə nə nà' à kpʉ
bʉ̀ʉ tu awo, nə lokok fe'lə mvwe' kpʉ nə.
16 Ye də a ŋga'a mok də kaco vès kʉk ja'a ŋwè, nə fʉk fe'lə yi mvə'nə
nzeŋgòŋ nə fʉ̀kgə̀ə yeŋ. Vès ànə fʉk to Krɛst mantombì fa' vɛ'nə laŋ fana
kaco vès fʉk fe'lə yi vɛ'nə yeŋ.
17 Yusə də ŋwə nə yi ye-a bə Krɛst mvwe' mò'fis fana ye də yi mok ŋwə
nə fi, bum sə̀ zəm a cà gɛsə lo laŋ, bum pwe' mok sə̀ fi pumm.
18 Bum yè'sə pwe'fo' fàak Nwì. Nwì anə tɛs ŋkɛ̀ŋ vesiwèŋ ndzə
bohòKrɛst, nə fa ves fàak sə̀ ŋgòtirə lòfa bwìŋ mvə'nə yi tɛsgə̀ ŋkɛ̀ŋ sə.
19 Nwì à gʉ̀ càsə fàak ye ndzə bohòKrɛst. Yi à ka bum sə̀ bʉp sə̀ wo à
gʉ̀ʉ sə mʉtuhù wo mok tsərə naaŋ fe'lə. Fana yi a fa ves fàak sə̀ ŋgògʉ̀
bʉ̀ʉ mok wèeŋ riŋ mvə'nə yi tɛsgə̀ ŋkɛ̀ŋ bə bwìŋ sə.
20 Vèes yè', vès tə mvwe' kùu Krɛst fana Nwì sə cep casə fa bwìŋ bohòvès
anə. Ncèp nə ŋgòtsə̀' fa bwìŋ nə də, vès sə lɛŋ bwìŋ də wo və ya bə Nwì
wèeŋ tɛs ŋkɛ̀ŋ.
21 Krɛst ànə ka bʉp gʉ yuk, Nwì nə gʉ bʉsə yi bʉp bʉ̀ʉ tu bwìŋ də ya
ŋga vesùwèeŋ ye kə̀kʉrə nsàp nə Nwìi ye.

6

Pol Tsə̀' Mvə'nə Yi Yə Ŋgə'
ŋgòGʉ̀ Fàak Nwì

1 Mvə'nə vès sə fà' ves Nwì wèŋ mvwe' mò'fis fana vès sə lɛŋ weŋ də
kà də wèeŋ me'rə bòvèm nə Nwì a fa weŋ nə də nà'a ca lo ŋgwàŋ dʉk.
2 Yusə̀ Nwì a cèp yi yè' də,
<<Ghà nə mvə̀k à kʉ̀rə,
Mʉ̀ yuk fa weŋ yusə̀ wèŋ sə lɛŋ,
Mʉ̀ tɛsə weŋ nùmbu nə mʉ̀ à nòŋsə ŋgòfa weŋ lùŋ.>>
Mʉ tsok fa weŋ yàm sə̀' də mvə̀k nə kə̀kʉrə nə ŋga'a yè'e, nə ye sə̀' də
nùmbu nə Nwì à nòŋsə ŋgòfa weŋ lùŋ nə sə̀' ntinə.
3 Vès sə̀ vèes bʉ̀ʉ Nwì, vès ka dzəm ŋgònòŋsə fa ŋwə nəmòk yumok sə
mandzə̀ə yi co yi kə lʉ'rə bə zeŋ dzəm, ya ŋga bwìiŋ kà fàak avès sə liŋ
sə̀ bʉp to fa.
4 Vèes kogə̀ ntʉm ŋgònìtsə̀' də vèes ŋgàa fàak Nwì. Vèes kogə̀ ntʉm vɛ'nə
ŋga vès sə yə ŋgə' nə ye ŋga vèes jìŋ, nə ye ŋga yumok sə ghak ves sə̀'
pwe'.
5 Ghà nə wo sə làp ves, bə ghà nə wo nisə ves ndapndzəm, bə ghà nə bwìŋ
pwe' joho tse' ves. Mok ye mali sə̀' ghà nə vès sə fàk nə tiŋ ndùrə, bə ghà
nə vès nònòoŋ nca, nə ye bə ghà nə vès cu njè sə̀'.
6 Vèes nìtsə̀'gə̀ də vèes ŋgàa fàak Nwì bə mandzə̀ nə də vèes cugə̀ ncu
nə nà'a rərɛŋ, vès sə riŋ bum sə̀ Nwì sə bə̀boŋ, vès sə ko ntʉm, vès sə
gʉ̀ bòŋ bohòbwìŋ, vès sə yuk bohòYòŋsə̀ nə Rərɛŋ nə, fana nə sə dzəm
bwìŋ bə ntʉm nə mò'fis sə̀'.

7 Vès sə cep megu yusə̀ ya'a zìnə, nə sə gʉ̀ fàak Nwì bə ŋàaŋ sə̀ ye sə. Mʉ̀mvə̀'nə̀ ncu àvès nə rərɛŋ vɛ'nə fana ya' ye co də vès bə̀hə tse' bum màk dzè'e Nwì sə bo ma màk bə ma ŋkwìp ba fo'.
8 Ghà mòok ye bwìŋ sə wəp ves də vèes bʉ̀ʉ̀ Nwì, ghà mòk wo koksə ves marè'tu. Wo sə cep bʉ̀p bə liŋ avès. Wo sə ci' fa ves mvwès sə̀', ghà mòk wo kwasə ves. Wo sə jəŋ ves co ŋgàa cì' mvwès ŋga vès sə cèp zìnə.
9 Wo sə jəŋ ves co bʉ̀ʉ̀ sə̀ wà, ŋga liŋ avès a yuhu lòma nə̀ fòpwe' laŋ. Vès sə swirə kpʉ̀, nə sə cum mali fo' ŋwʉ̀m. Wo sə tʉ̀ksə kɛ'ca ves vɛ'nə, vès kà sə̀' kpʉ̀.
10 Ntʉ̀m sə yaaŋ ves wùriŋ, vès sə tse' mali kwəkwa sə̀'. Vès ye ŋgàa jìŋ, nə sə gʉ̀ bwi bʉʉŋ ŋgàa ghàk. Bwìŋ sə ye co vès ka yumok tse', ŋga bum sə̀ Nwì à gʉ̀ pwe'fo' yàvès.
11 Haama ŋge' am bʉ̀ʉ̀ Korè wèŋ, vès a cèp bohòwèŋ, nə kà yumok swìhì lok fʉ̀k, vès a muk tosə fa weŋ ntʉ̀m avès pwe'.
12 Wèŋ sə tsərə-a də yumok cu mali fo', ye də ya' cu ma sə ntʉʉ̀ wèŋ, ka bohòvès yeŋ.
13 Mʉ̀ cèp bohòwèŋ co mʉ̀ sə cèp bohòbwe am; ye də ŋgògʉ̀ də ya bum sə ye ma lòoŋ fo' yəyərə fana wèeŋ muk tosə ntʉ̀m awèŋ sə̀' vɛ'nə.

Bum Sə̀ Yà' Ka ŊgòTòrə Boŋ

14 Kà də ŋwèe be'lə bə ŋwə̀ nə̀ yi ka Nwì riŋ də bə nà'a sə gʉ̀ yumok dʉ̀k. Bʉsə̀ aco bòŋ bə bʉ̀p tse' yè'sə nsàp ŋge' yà? Kènə aco marɛŋ bə mandzəm ye ŋge' anə va?
15 Yusə̀ Krɛst tse' be'lə yà' fo' bə ŋkum ze', yè'sə yà? Kènə də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm Krɛst bə nə̀ yi ka Krɛst dzəm, wo tse' be'lə yà?
16 Aco ndap Nwì tse' yà sə̀ yà' ye cù mò'fis bə tàap rùm ɛ? Mʉ̀ sə cèp vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ vesùwèeŋ ndap Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə. Yè'e yusə̀ Nwì nə à cèp də,
<<Mʉ̀ nə ci lak mʉ̀ŋgorə̀ wo, nə cum vesiwèŋ;
Mʉ̀ nə ye Nwì àwo fana wo ye bʉ̀ʉ̀ am.>>
17 <<Ye də a bə̀boŋ də wèeŋ tesə gɛsə mʉ̀ŋgorə̀ wo anə, nə ye yàwèŋ zok, Cèp vɛ'nə Tà.
Wu tesə cu vɛ'nə, wù kà yumok sə̀ ya' ka rərɛŋ yeŋ jwèŋ,
Fana mʉ̀ nə jəŋ weŋ.
18 Mʉ̀ nə ye tɛ̀' àwèŋ, fana wèŋ ye bwìŋ yàwèŋ bwe am sə̀ ndzə̀ və̀ə mʉ̀.
Cèp yè'sə Tà Nwì nə̀ yi tse' bum pwe' yi nə.>>

7

1 Ŋge' am wèŋ, yà'a bum sə̀ Nwì a kàk fa vesùwèŋ sə, ye də vesùwèeŋ cuk fis mak bum sə̀ aco yà' gʉ̀ bʉpsə ŋgùpni' kè yòŋsə̀ə avès àlɛ pwe'fo'. A gʉ̀ vɛ'nə ya ŋga vesùwèeŋ sə kuk kok bə mandzə̀ nə̀ rərɛŋ bʉ̀ʉsə̀ vesùwèŋ sə wəp Nwì.

Pol Tsə̀' Fa Bʉ̀ʉ̀ Korè Wèŋ Də Yi Sə Kwa Bʉ̀ʉ̀ Tu Yà'wèŋ

2 Wèeŋ kotse' ves sə ntʉʉ̀ wèŋ bʉʉsə̀ wèŋ rì də vès a ka ŋwə̀ nəmòk bʉp gʉ̀; vès a ka ŋwə̀ nəmòk gʉ̀ bʉpsə, nə kà yu ŋwə̀ nəmòk sə̀' bòrə jə.
3 Ka də mʉ̀ sə cèp yè'sə ŋgònaaŋ bɛ̀ŋ mòk mʉtuhù wèŋ yeŋ. Mʉ̀ à tsə̀' fa weŋ fa' laŋ də wèŋ cu sə ntʉʉ̀ vès, a dzəm ye kpʉ̀ bə lùŋ.

4 Mù rì də wèŋ tse' ntʉm nə ŋgòyù mandzə Nwì. Mù sə kumŋgùŋ bʉ̀ʉ wèŋ anə sə'. Mvə'nə yà'a vɛ'nə fana mù sə yə-a sə ŋgə' fana ntʉm àm sə ye fifi, mù sə kwa sə' wù kà fʉ̀k.

5 Mvə'nə vès à kə dzèŋ mvwe' nze Màsìdoniyà fana vès à ka fifi tse' lok. Ŋgə' à ye ma nə fòpwe', bwìŋ sə kʉəm bə mok wèŋ, wʉə ye sə ntʉʉ̀ vès anə sə'.

6 Fana Nwì nə yi fisə fagè ŋwè ntʉm ghà nə yumok sə bʉp yi nə fisə fa ves ntʉm avès. Taitòs ànə kə dzeŋ fana ntʉm fi ves.

7 Ka də vès a kwa mègù bʉ̀ʉsə də yi à kə tsèŋ ves yeŋ. Vès a kwa mvə'nə yi à tsə' fa ves mvə'nə wèŋ ànə gʉ yi fana ntʉm nje ye cəcuŋ yà'a sə'. Yi à tsə' ves də wèŋ sə dzəm ŋgòyə mʉ vɛ'ɛ wùriŋ, nə ye mvə'nə ntʉm a yaaŋ weŋ, nə ye fe'lə bə mvə'nə wèŋ sə dzəm ŋgòtəəŋ fa mʉ gèm. Bum yè'sə pwe' a gʉ̀ mʉ ŋga'a mù sə kwa ghaha ghaha.

8 A ye-a sə də ŋwàk nə mù à còm fa weŋ fa' nə a fa ntʉm awèŋ ŋgə' fana mù sə kà də mù ànə riŋ-a bwɛ̀rɛ mù ànə ka nà' còm dʉk. Mù ànə dʉk-a vɛ'nə sə laŋ bʉ̀ʉsə də mù à yə də ntʉm awèŋ sə fa weŋ ŋgə' mvək momjo,

9 mù sə kwa ŋga'a yè'e vɛ'ɛ wùriŋ. Ka də mù sə kwa bʉ̀ʉsə də mù a gʉ̀ ntʉm yaaŋ weŋ yeŋ, mù sə kwa bʉ̀ʉsə də yaàŋ ntʉm àwèŋ nə a gʉ̀ weŋ, wèŋ nə kupsə mandzə awèŋ nə. Nà'a nsàp yaàŋ ntʉm nə Nwì dzəm nə. Ye də vès a ka weŋ yumok gʉ bʉpsə fa lok.

10 A ye-a ŋga ntʉm yaaŋ ŋwè bə mandzə Nwì, yà' gʉ̀ ŋwè yi kupsə mandzə ye, nə tse' lùŋ fana ye də yumok ka fo' bʉp. Yaàŋ ntʉm nə nà'a nsàp nə nzeŋgòŋ nə jə vègè ye kpʉ.

11 Wèeŋ kʉk ja'a na yàwèeŋ yusə yaaŋ ntʉm nə bə mandzə Nwì nə a gʉ̀ fa weŋ è. Nà' à gʉ̀ weŋ, wèŋ jəŋ yusə mʉ̀ còm fa weŋ bə zeŋ sə gʉgʉŋ. Nà' à gʉʉ, ndàaŋwè pwe' fiŋ ncù, nà' gʉ̀ weŋ, wèŋ jok; nà' gʉ̀, wʉə ko weŋ; nà' gʉʉ, wèŋ dzəm də wèeŋ ye fe'lə mʉ səmok; nà' gʉ̀ weŋ ŋgòye gʉgʉŋ bə mandzə nə nà'a zìnə nə; nà' gʉ̀ weŋ, wèŋ sə gʉhʉ tsə'rə bum pwe' ŋgòye mok bəboŋ. Wèŋ a gʉ̀ tətè nə kà bɛ̀ŋ mʉtuhù wèŋ mok tse' fe'lə.

12 Mù ànə com fa-a weŋ ŋwàk ànə sə vɛ'nə fana yusə gʉgʉŋ sə yà' ànə gʉ mʉ ŋkuŋ mù còm ŋwàk nə à ka bʉʉ ŋwə nə wo gʉ̀ yi bʉp nə kè də bʉʉ ŋwə nə yi ànə gʉ bʉp nə yi nə yeŋ. Mù à còm nà' lɛ ŋgògʉ̀ weŋ də wèeŋ rɛɛŋ mantombìi Nwì, mʉmvə'nə wèŋ a fa ni' awèŋ bohòvès sə.

13 Yà'a yusə vès à yə fana yà' gʉ ntʉm boŋ ves vɛ'ɛ wùriŋ sə. Å ka yà'sə megu, vès a kwa mvə'nə Taitòs à tsə' fa ves kwəkwa nje mvəsə wèŋ à gʉ̀ yi ni' wɛs yi yà'a sə'.

14 Mù à sə kum ŋgùŋ bə liŋ awèŋ bohòyi də wèeŋ bʉʉ sə bəboŋ wùriŋ fana wèŋ a gʉ̀ cùu am sə kà wà cà. Yusə mʉ tsə' fagè weŋ pwe', mù ka weŋ mvwès ci' yuk fa, fana yà' nə yəəŋ nə sə' vɛ'nə də mvə'nə vès à tsə' Taitòs də wèeŋ bʉʉ sə bəboŋ, a zìnə.

15 Taitòs nə dzəm wesə weŋ mok nsàp nə bə jòŋ, mvə'nə yi tsərə mvəsə yi à kə yə weŋ, wèŋ yuk yi, nə le' tse' yi bo ma ba, nə sə wəp yi vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k.

16 Mù sə kwa yàm sə' wù kà fʉ̀k bʉʉsə də aco mù naaŋ tu am bohòwèŋ, nə kà yumok mok tsərə.

8

Fəfa Nə Nà'a Bəboŋ BohòKrətèŋ Wèŋ

1 Bwema avès, vès dzəm də wèeŋ riŋ mvə'nə̀ bòvəm nə̀ Nwì a yəəŋ mʉmvwe' coos sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà sə.
2 Ŋgə' nə̀ wo à yə, à mùmsə wo vɛ'ɛ nsàp nə̀ bə ŋgʉi'. Yà' ànə ye-a sə̀ vɛ'nə fana wo tse' mali kwəkwa sə ntʉʉ̀ wo anə wùriŋ. Ghà nə̀ wo ànə cum bə jìŋ nəbʉp fana kwəkwa nə̀ sə ntʉʉ̀ wo nə tesə kok və bə nsàp fa mbo mòk vɛ'ɛ nə̀ wù kà fʉ̀k.
3 Aco mʉ̀ kɛŋ də wo à ka yusə̀ aco wo fa yà' fa megu, wo à fa nə ghak casə. Wo ànə sə fa vɛ'nə ŋga ŋwà nəmòk ka wo yi sə̀ dʉk.
4 Wo à lɛŋ ves, nə lɛŋ gwərə ves vɛ'ɛ zìnə də wo dzəm ŋgòye sə̀' sə mvwe' fàak bʉ̀ʉ Nwì wèŋ yè'sə, nə fa ŋgòtɛsə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ mok sə̀'.
5 Yumok sə̀ vès ànə ka tsəm də aco yà' ye vɛ'nə tsəm ànə ye də, wo à fa to ntòni' awo bohòTà Jisòs ŋkuŋ nə fa. Wo à fa ni' awo sə bohòvès sə̀' mvə'nə̀ Nwì dzəm.
6 Ntʉm a bòves bə fa-mbo bʉ̀ʉ Màsìdoniyà wèŋ nə vɛ'ɛ wùriŋ fana vès dʉk də vèes tum Taitòs ŋgòkə̀ jə və̀ fəfa ma nə̀ njàwèŋ nə. Yi ànə cep to bohòwèŋ yi ŋkuŋ ntʉm awèŋ boŋ ŋgòfa yumok fana vès də yi kə gʉ mesə fàak sə̀ bəboŋ yè'sə sə̀' yi nə.
7 Vès rì tse' weŋ bəboŋ də wèeŋ nsàp bʉ̀ nə̀ wèeŋ yegə̀ mantombì bə bum ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Mʉ̀ rì də wèŋ sə fa ntʉm awèŋ bohòJisòs ŋkʉ̀ʉŋntèŋ. Wèŋ rì ŋgòtsòho fa bwìŋ ncèp nə̀ Nwì nə, wèŋ rì bum sə̀ yà'a ma nə̀ bohòNwì, wèŋ rì ŋgògʉ̀ fàak Nwì bə ntʉm nə̀ mò'fis, fana wèŋ dzəm ves sə̀' bə ntʉm nə̀ mò'fis. Mvə'nə̀ bum yè'sə vɛ'nə fana vès sə kʉ̀k də wèeŋ ye li mantombì bə nsàp fàk nə̀ bəboŋ nè'nə sə̀'.
8 Ka də mʉ̀ sə fa ŋàŋ də wèeŋ nə̀ gʉ tsoŋ vɛ'nə yeŋ. Mʉ̀ sə fʉ̀'rə ja'a fàk àwèŋ nə bə sə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ, ya mʉ riŋ mvə'nə̀ dzədzəm àwèŋ cu sə.
9 Wèeŋ tsərə a nsàp bòvəm nə̀ Tà Jisòs Krɛst ànə tse' nà'a è. Yi ànə ye ŋgà ghàk, nə bʉʉŋ ŋgà jìŋ bʉ̀ʉ tu awèŋ. Yi à gʉ̀ vɛ'nə də ya wèeŋ bʉʉŋ ŋgàa ghàk bʉ̀ʉ jìŋ ye nə.
10 Fana ntip njàm nə̀ aco mʉ̀ fa weŋ bə bum yè'sə a də, bə lùmŋgòŋ nə̀ nà' a cà lònè'e, wèŋ à fa to wèŋ, nə tse' to ntʉm nə̀ ŋgògʉ̀ vɛ'nə sə̀' wèŋ.
11 Ye də a bəboŋ də wèeŋ gʉ mesə yà'. Wèeŋ gʉ mesə yà' sə̀' bə ntʉm nə̀ kwəkwa, mʉmvə'nə̀ wèŋ ànə sə kwa to ŋgòcèp də wèeŋ nə gʉ nsàp yumòk vɛ'nə sə. Wèeŋ fa mʉmvə'nə̀ wèŋ tse'.
12 A ye-a ŋga ntʉm nə̀ ŋgòfa nə yo fana Nwìi jəgə̀ ye yusə̀ ŋwè tse', ka də yi dʉkgə̀ də ŋwèe fa yusə̀ nà' ka tse' yeŋ.
13 Yusə̀ vès sə dzəm sə, ka də wèeŋ ye ŋgə' ŋgòfa wùriŋ ya bʉ̀ʉ mok wèeŋ ghak bə zeŋ yeŋ. Vès dzəm də bwìŋ pwe' tse' yəyərə.
14 Wèŋ tse' ŋga'a yè'e ŋkʉ̀ʉŋ fana wèeŋ fa bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jamə, ya nùmbu mòok ye ŋga wo tse' bwì ŋkʉ̀ʉŋ fana wo fa bwi weŋ yusə̀ wèŋ sə jamə sə̀'. Yà'a mʉmvə'nə̀ ndàaŋwè pwe' nə tse' yəyərə sə.
15 A ye vɛ'nə fana yà' ye mvə'nə̀ wo à còm də, <<Ŋwè nə̀ yi ànə kʉp ŋkʉ̀ʉŋ, à ka ŋkʉ̀ʉŋ ləlà tse'; ŋwè nə̀ yi ànə kʉp ye momjo, kà momjo ləlà sə̀' tse'.>>

Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Nə Kə Jəŋ Fəfaa Sə̀ Lak Korè Sə

16 Vès kwasə Nwì vɛ'ɛ wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ yi gʉ̀ Taitòs ŋgòtse' ntʉm nə̀ ŋgòtɛsə̀ weŋ sə̀' co vès.
17 Vès à də yi kə ye weŋ fana yi dzəm, nə sə kwa ŋgòtɛsə̀ ye sə̀' fana yi fʉ̀hʉ ŋgòlòo nə kə ye weŋ.
18 Vès sə tumsə be'lə yi bə moma mòk nə̀ coos pwe' jəgə̀ yi co ŋwè bʉ̀ʉsə̀ yi tsòhogə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə bə̀boŋ wùriŋ.
19 Mòok sə̀' də a cokfis ŋwə̀ ènə coos sə, də venəwèeŋ gi lo ŋgòjə lòbum sə̀ wo a fa sə mvwe' lak Jòrosalèm. Fàak yè'sə nə kuksə liŋ Tà fana nə niŋ tsok fa bwìŋ də vès tse' kwəkwa ŋgòtɛsə̀ mòk bə mòk.
20 Mvə̀'nə̀ vès sə tumsə wo vɛ'nə fana vès tsəm də cèp cùu nə kà bə mvə̀'nə̀ vès sə kotse' nsàp mbàm nə̀ wo a fa wùriŋ ènə tesə̀.
21 Vès sə lap mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ yusə̀ yà'a bə̀boŋ mʉlisə̀ Tà nə ye mʉlisə̀ bwìŋ sə̀'.
22 Vès sə tumsə lòwo bə moma àvès mòk səmok. Vès a mùmsə yi, nə ye də yi ŋwə̀ nə̀ yi tse' ntʉm nə̀ ŋgòfàak. Ŋga'a nə̀ yi a rì tse' mok bə̀boŋ də wèŋ tse' ntʉm nə̀ ŋgòfa fana yi sə ghaha, ghaha ŋgòtɛsə̀.
23 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ mok cu sə̀ wo ka Taitòs riŋ fana mʉ̀ dzəm ŋgòrɛŋsə̀ də yi ŋwə̀ nə̀ a fàkgə̀ vesi ŋgòtɛsə̀ weŋ. Bwema mok sə̀ yi sə gì bə yà'wèŋ yà'a yàwo bʉ̀ʉ sə̀ a tum wo coos. Fàak sə̀ wo sə gʉ̀ʉ sə sə gʉ̀ də liŋ Krɛst kuk.
24 Ye də wèeŋ niŋtsok fa wo də wèŋ dzəm wo. Wèeŋ gʉ wo vɛ'nə ya ŋga coos mok sə rɛɛŋ bə zeŋ, nə riŋ sə̀' də vèes kumgə̀ ŋgùŋ bʉ̀ʉ wèŋ ŋga a zìnə.

9

Ntip Nə̀ ŋgòFʉ̀hʉ Nòŋsə̀ Fəfa

1 Anə ye co mʉ̀ kà weŋ bə nzak nə̀ ŋgòtɛsə̀ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ còm fa yiskok.
2 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ rì mvə̀'nə̀ wèŋ tse' ntʉm nə̀ ŋgòtɛsə̀ nə laŋ. Mʉ̀ a kumŋgùŋ bə liŋ awèŋ bohòbʉ̀ʉ Màsìdoniyà wèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ a tsə̀' wo də wèŋ bʉ̀ʉ Gris wèŋ à fʉ̀hʉ ŋgòfa laŋ, ye jəŋ bə lùmŋgòŋ nə̀ nà' à cà nà'a. Fana ntʉm àwèŋ nə̀ ŋgòfa ànə a yèmsə bwìŋ lo ŋkʉ̀ʉŋ.
3 Mʉ̀ sə tumsə lòbwema yè'e wèŋ ya wo ja'a də wèŋ fʉ̀hʉ bə mbàam awèŋ pap laŋ, mvə̀'nə̀ mʉ̀ a tsə̀' fa wo də wèŋ à fʉ̀hʉ laŋ sə àlɛ. Mʉ̀ ka dzəm də yà'a kə bʉʉŋ tesə̀ də mvə̀'nə̀ mʉ̀ à sə kùm ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sə mvwès dzəm.
4 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ Màsìdoniyà mok wèŋ və venəwèŋ, nə kə ye də wèŋ ka ntòfʉ̀hʉ fana marè'tu nə ko ves vɛ'ɛ wùriŋ. Bʉsə̀ mʉ kùmgə̀ ŋgùŋ bə liŋ awèŋ sə, nə kà wəp. Mʉ ka-a ma njàwèŋ sə̀ cèp, wèŋ riŋ də marè'tu nə ko weŋ sə̀'.
5 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ tumsə lòbwema yè'e wèŋ də wo lo to mantombì, wo ja'a də yusə̀ wèŋ à kà' də wèeŋ nə fa sə, wèŋ a fa wes yà' laŋ. Də ya wèeŋ fa bə kwəkwa, a kà də wèeŋ fa bə ŋàŋ dʉk.
6 Wèeŋ kà swì də, ŋwə̀ nə̀ yi bì-a momjo, yi nə̀ kʉp sə̀' momjo. Ŋwə̀ nə̀ yi bì-a ye ŋkʉ̀ʉŋ, nə̀ kʉp sə̀' ŋkʉ̀ʉŋ.
7 Ndàaŋwè pwe' fa yusə̀ yi tsərə kok sə ntʉʉ̀ yi. Kà də ŋwèe fa bə ntʉm nə̀ rərwi' kè bə ŋàŋ àlɛ' dʉk. Nwìi dzəmgə̀ ye ŋwə̀ nə̀ yi fa bə ntʉm nə̀ kwəkwa.

8 Aco Nwì fa casə to wu bum mʉmvə'nə̀ wù sə tsəm sə. Aco yi gʉ to wu,
wù tse' yusə̀ wù dzəm pwe', nə gʉ mali wu, wù tse' mok co wù gʉ fàak sə̀
bə̀boŋ bə zeŋ wùriŋ.
9 Ŋwàk Nwì sə cèp bə nsàp ŋwə̀ ànə də,
Yi fagə̀ ŋgàa jìŋ wèŋ nduk nə̀ nduk,
Ntʉm ye nə̀ ŋgògʉ bə̀boŋ nə nə̀ kà kupsə̀ yu'.
10 Nwì nə̀ yi fagə̀ ŋgà fàk nzum ŋgwìi bum, nə fa bɛŋ də bwìiŋ zʉ, a yi nə̀
yi nə yamsə fa weŋ ŋgwìi bum sə pwe' ya wèeŋ bi yà', fana yi nə gʉ yà',
yà' kuk sə̀'. Yà'a mvə'nə̀ fa-mbo nə̀ wù sə fa nə nə tɛsə bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə.
11 Yi nə gʉ weŋ, wèŋ sə tse' bum ya ŋga wèeŋ sə fa mbo nùumbu pwe'.
Ya ŋga bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə kwasə Nwì bə bum sə̀ wèŋ a fa càsə wo yà' ndzə
bohòvès sə.
12 Ye də mvə'nə̀ wèŋ sə fa vɛ'nə fana wèŋ sə tɛsə bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo sə jamə,
nə sə gʉ bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ sə kwasə ghaha Nwì ghaha sə̀'.
13 Mʉmvə'nə̀ wèeŋ fa fana yà' niŋtsok fa bwìŋ də wèŋ sə dzəm ŋgògʉ
yusə̀ ntirə nə̀ bə̀boŋ nə sə dʉk fana wo kuksə Nwì bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a fa.
14 Yumòok sə̀' də wo nə dzəm weŋ wùriŋ, nə lɛŋ Nwì mʉtuhù wèŋ bʉ̀ʉsə̀
wo yə də wèŋ tse' bə̀bo nə̀ Nwì nə sə ntʉʉ̀ wèŋ ŋkʉ̀ʉŋ.
15 Vesùwèeŋ kwasə Nwì bə fəfa ye nə̀ kaco cù cep to nà' yeŋ ènə.

10

Pol Sə Tsə̀' Rɛŋsə Fa Bwìŋ Də Yi Ŋgà Ntum Jisòs Zìnə

1 A mʉ̀ Pol, yusə̀ mʉ̀ sə də mʉ cep ŋga'a yè'e sə tesə sə vəə mʉ̀. A mʉ̀
nə̀ wo dʉkgə̀ də mʉ ye vesùwèŋ si bə si fana mʉ̀ ye fʉ̀ə, anə ye ŋga mʉ̀
lògɛsə fo' fana yusə̀ mʉ còm fa weŋ ye bə ŋàŋ nə. Mʉ̀ lɛŋ weŋ bə liŋ Jisòs
nə̀ yi ŋwə̀ nə̀ gəe' nə vɛ'ɛ wùriŋ də,
2 kà də wèeŋ gʉ co də mʉ vəə, mʉ̀ cep bohòwèŋ bə ŋàŋ dʉk. Mʉ̀ rì də
mʉ nə cep li bə ŋàŋ bohòbʉ̀ʉ mok ŋga mʉ̀ vəə. Mʉ nə cep bə ŋàŋ anə
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə tsəm də mʉ̀ sə gʉ̀ fàak am sə ŋgòtse' swe' co bʉ̀ʉ sə̀
sə nzeŋgòoŋ fàkgə̀ yà'a wèŋ.
3 A zìnə də vès cu sə nzeŋgòŋ bə ŋgùpni', megu də a ye ŋga vès sə lʉ̀
ves nsàp bʉ̀ ànə fana vès kà bə ŋàaŋ ŋgùpni' avès sə lʉ̀.
4 Bum mà' dzè' sə̀ vèes lʉ̀ bə zeŋ sə, ka sə̀ sə nze yeŋ. A sə̀ Nwì, sə̀ yà'
tse' ŋàŋ wùriŋ. Aco yà' ghak ŋkə̀rə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ Nwì sə nzeŋgòŋ fɛŋ
nə.
5 A yà'a də vèes kʉ̀əmsə màkgə̀ nsàp ŋkə̀rə̀ nə̀ wo tse' nà', nə sə dzeeŋ
ŋgòrì Nwì, nə ye bə yusə̀ yà' tse' nɛ̀ni' pwe'. Vèes jə fa lògə̀ nsàap tsətsərəə
yà'sə bohòKrɛst co ŋgàa ndapndzəm, də wo yuk bohòyi.
6 Ghà nə̀ mʉ̀ rì fis wes bʉ̀ʉ sə̀ wo yù bum sə̀ mʉ̀ ànə com fa weŋ
mʉtsətsə'rəə wèŋ fana mʉ̀ tʉksə bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kà yàwo yà' yùsə.
7 Wèeŋ kʉk ja'a yusə̀ yà'a jəja. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə tsərə də yi
ŋwəə Krɛst fana ŋgəŋgàŋ riŋ tse' də vèes sə̀' bʉ̀ʉ Krɛst anə co yi.
8 Kàmòk mʉ̀ sə kum ŋgùŋ bə ŋàaŋ sə̀ Tà a fa ves sə ləlà. Wèŋ riŋ də yi
fa ves yà' ŋgògʉ weŋ bə zeŋ də ya wèeŋ kuk lo mantombì, ka də ya vèes
soŋ mak weŋ bə zeŋ sə nze yeŋ. A ye-a sə̀ də mʉ̀ sə kùm ŋgùŋ vɛ'nə fana
marè'tu nə̀ kà mʉ bə zeŋ ko.
9 Kà də wèeŋ tsərə də mʉ̀ còm wəpsə mègù weŋ bə ŋwàk dʉk.

10 Mù duk vɛ'nə bùusə bùu mok wèŋ sə duk də, mu còmgə ma ndzə
ŋwàak, ncèp àm guŋ nja wùriŋ; mu və bə tu am fana wo ye ŋga mù
mègù mubwes ŋwè ŋgwàŋ, yusə mù sə cep sə yà' kà bə ŋàŋ ye lok.
11 Nsàp bù ànə wèeŋ riŋtse' də yusə vèes còm tumsə lògə yà' ndzə
ŋwàak sə mègù sə' yusə vèes və-a bə tu avès, vès gu sə' vɛ'nə.
12 Bùu mok wèŋ cu sə wo gùgə ni' awo də ya wo ye co bùu sə ghaŋ
wùriŋ. Kaco vès baŋ to ntum, nə fu'rə to ni' avès bə bùu yà'sə yeŋ. Wo
fùhugə ni' awo sə megu bə yusə wo tsərə kok yà' sə ntuù wo. Wo fùhu
vɛ'nə fana yà' sə ye də wo jì ŋkərə.
13 Bohòvès yàvès fana kaco vès sə kum ŋgùŋ ŋga vès ka yumok sə yà'a
kàkurə sə co vès fuhu ni' avès bə zeŋ tse' yeŋ. Vèes fuhu yàvès bə fàak
sə Nwì a cì' nòŋsə fa ves sə. Wèŋ bə tu awèeŋ sə' fàak sə yi cì' fa ves sə
mamòk.
14 A ye-a ŋga vès sə kùm ŋgùŋ bohòwèŋ vɛ'nə fana yà' kà co də vès ànə
ka weŋ ntòriŋ yuk ye; vès ànə kə tseŋ to weŋ bə Ntirè nə Bəboŋ nə Krɛst
nə fa' vès.
15 Vès sə kà ŋgùŋ bə fàak sə a gù yà' bùu mok wèŋ kùm. Nsàp kùmŋgùŋ
ànə ka sə mvwe' fàak sə Nwì a cì' fa ves sə yeŋ. Vès tsəm də mvə'nə wèŋ
sə fa ntum awèŋ bohòKrɛst nə, nə sə kuk lo mantombì yà'a fana yà' gu
ves ŋgòfàk ghaha lòmantombì mutsətsə'rə wèŋ sə'.
16 A ye vɛ'nə fana vès tsoho lo Ntirè nə Bəboŋ nə mvwe' lak mok sə yà'
sàp càsə yàwèŋ yà'sə, nə kà ŋgùŋ bə fàak sə ŋwə nəmòk à fàk nòŋsə lòyi
sə kùm.
17 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk dzəm ŋgòkùm ŋgùŋ fana yi kum bùu Tà Nwì.
18 Busə ŋwə nə Tàa duk də nà'a kàkurə fana wo jəŋ ŋgèŋgàŋ co ŋwə
nə bəboŋ; ka ŋwə nə yi cèp yi bə cùu ye də yi vɛ' nà'a yeŋ.

11

Njo Nə Pol Sə Tɛ' Fa Krətèeŋ Sə Lak Korè

1 Mù dzəm ŋgòcèp muncèp ləm, fana mù lɛŋ weŋ ŋgòkontum, nə yu'rə
fa mu momjo.
2 Mù dzəm ŋgòcèp vɛ'nə bùusə mù dzəm weŋ nsàp nə wèeŋ me'rə-
a mu, nə yuŋ lo ŋwə nə zok fana ntum yaaŋ mu wùriŋ. Nwì a fa mu
nsàp dzədzəm ènə bohòwèŋ anə yi fana mù sə wa weŋ wùriŋ. Wèeŋ co
wà'ŋgwèŋ mòk nə yi ka ŋwèmbam riŋ, nə mù a duk də mu nə gusə fa
megu yi bohòŋwə nə mò'fis; ŋwə ànə Krɛst.
3 Wuə sə ko mu də kàmòk mvə'nə no ànə bòrə ŋwà nə wo to yi də Iìf bə
ŋkərə fana aco wo jipsə tu awèŋ, fana wèŋ swi ŋgòfa ni' awèŋ bohòKrɛst
bə ntum nə mò'fis.
4 Mù riŋ də ŋwèe kə tsòho fa-a weŋ Jisòs mòk nə zok fana wèŋ dzəm
gesə fa yi nà' sə'. A ye-a ŋga wo kə tsòho fa-a weŋ bə liŋ yòŋsə mòk nə
zok fana wèŋ dzəm gesə nà' sə'. Wo kə tsoho fa-a weŋ Ntirè nə Bəboŋ
mòk nə zok, wèŋ dzəm nà' sə'.
5 Mù tsəm də mu sə' ŋwə nə ghaŋ co bùu sə wèŋ sə jə wo co ŋgàa ntum
sə ghaŋ yà'sə.
6 A ye-a sə' də mu kà cù cèp kwè rìgə fana mù ka ləm yeŋ, mù rì bum
sə Nwì yo. Vès a tsə' fa weŋ bum yè'sə pwe'fo' kɛ' ŋkùuŋntɛ̀ŋ laŋ.

7 Ghà nə̀ mʉ̀ à tsòho fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ Nwì nə, mʉ̀ à ka də
wèeŋ lak mʉ fo' mbàm dʉk. Mʉ̀ à jə lòni' àm sə nze də ya wèeŋ ye yàwèŋ
mʉtsə̀; ye də mʉ̀ à gʉ̀ yà'sə bʉp à?
8 Ghà nə̀ mʉ̀ à sə fàk bohòwèŋ, sə lak mʉ coos mok sə̀ zok; aco mʉ̀ dʉk
də mʉ̀ à sə yə̀ wo ŋgòtɛsə weŋ.
9 Ghà nə̀ vesùwèŋ ànə ye sə, nùmbu nə̀ mʉ jamə yumok fana mʉ̀ kà
weŋ ŋgə' sə̀ fa lok; bwema sə̀ wo à tesə mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà ya'a
à fa mʉ yusə̀ mʉ̀ sə jamə yà' pwe'fo' wo. Mʉ̀ à sə jə ŋkərə̀ də mʉ kà weŋ
ni' nìrə̀, mʉ nə sə kərə mali də mʉ kà weŋ ni' sə̀' nìrə̀ yuk.
10 Zìnə nə̀ Krɛst nə cu sə ntʉʉ̀ mʉ̀, mʉ nə kum mali ŋgùŋ vɛ'nə mvwe'
nzeŋgòŋ Gris pwe'fo' mʉ nə kà ŋwè ni' nìrə̀, yu nəmòk nə̀ co ŋwèe nə
tsok fa mʉ də mʉ kà ŋgùŋ kùum nə kà ye.
11 Mʉ̀ à gʉ̀ vɛ'nə yè'sə bʉ̀ʉ yà? Wèŋ tsəm də mʉ̀ ka weŋ dzəm à? Nwì
riŋtse' də mʉ̀ dzəm weŋ.
12 Mʉ nə sə gʉ mali mvè'nə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ ŋga'a sə, də ya ŋga mʉ nə se
noŋsə ŋgàaŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə nɛ̀ni' sə jəja, nə sə dʉk də vesi wèeŋ fàk
kʉ̀rəgə̀ yəyərə̀ yà'a wèŋ.
13 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ ka ŋgàa ntum ye lok, wo ŋgàa bòrə̀ bwìŋ, nə sə jəŋ
ni' awo də ŋgàa ntum Krɛst wèŋ.
14 Yè'sə ka yumok sə̀ co yà' gʉ ŋwè mərə yeŋ, Satà bə tu, yi bɛ̀ŋgə̀
masinjàa Nwì sə̀ wo ŋgàa marɛŋ sə.
15 Ye də a ye-a ŋga ŋgàa fàak ye wèŋ gʉ̀ bʉ̀sə ni' awo co ŋgàa fàak sə̀ wo
yàwo kə̀kʉrə̀ sə fana yà' ka yu məmərə̀ ye. Wo nə̀ kə̀ lə̀ nùu sə̀' mvə'nə̀
wo sə fàk sə.

Pol Fʉ'rə Ni' Ye Bə Bʉ̀ʉ Mok Sə̀ Wo Sə Kùm Ŋgùŋ

16 Mʉ̀ sə cèp fe'lə sə̀mok; kà də ŋwə̀ nəmòok jəŋ mʉ co ləm dʉk. A ye-a
ŋga wèŋ jə mʉ vɛ'nə fana wèŋ fa mʉ mandzə̀ co ləm nə, ya mʉ kumŋgùŋ
njàm sə̀' momjo.
17 Mʉ kumŋgùŋ vɛ'nə fana ka də Tà dʉk mʉ yi də mʉ cep vɛ'nə yeŋ,
mʉ̀ sə cèp mègù co ləm.
18 Bwìiŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀ wo kùmgə̀ ŋgùŋ bə gaŋ sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛŋ fana
mʉ nə kum yàm sə̀'.
19 Wèŋ tsəm də wèŋ tse' ŋkərə̀ wùriŋ, fana bum ləm sə̀ bwìŋ gʉ̀gə̀ə,
wèŋ sə dzəm fa wo yà' bə kwəkwa.
20 Ŋwèe tum kɛ'cà weŋ ntum, wèŋ sə dzəm; wo sə fak zʉ swe' mʉtuhù
wèŋ, wèŋ sə dzəm; wo sə te' bʉsə weŋ mvə'nə̀ yà' bòwo, wèŋ dzəm; wo
kok təəŋ mʉtuhù wèŋ, wèŋ dzəm fa wo; wo sam weŋ bə bo mʉ sihì, wèŋ
dzəm sə̀'.
21 A yà'sə də, a bohòmʉ̀ yàm marè'tu bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ à ka nsàp ŋàŋ nə̀ ŋgògʉ̀
to weŋ yàm vɛ'nə nə tse'-a?
Mʉ̀ dzəm ŋgòcèp fe'lə co ləm sə̀mok. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cu nə̀ yi
də aco yi kumŋgùŋ bʉ̀ʉ yumok fana aco mʉ̀ kum yàm bʉ̀ʉ zeŋ sə̀'.
22 Wo sə dʉk də wo bʉ̀ʉ Hibrù wèŋ à? Mʉ yàm sə̀' zeŋ. Kè wo sə dʉk
də wo bʉ̀ʉ Izùrɛ à? Mʉ yàm sə̀' mòk. Kè wo də wo ŋgwì bʉ̀ Abràham à?
Mʉ yàm sə̀' zeŋ.
23 Kènə wo sə dʉk də wo ŋgàa fàak Krɛst ɛ? Mʉ sə̀' mòk. Mʉ̀ ghak wo
pwe'fo' mʉ̀. Mʉ̀ sə cèp yè'sə mok co ŋgà ŋaŋ. Mʉ̀ a fàk ghak wo gʉgʉŋ

mù, nə ni ghak wo bə ndapndzəm sə' mù. Wo à làp ghak bə ŋkwès sə' mù fana mù swirə ghak wo kpʉ sə' mù nə.
24 Wo à làp mʉ nsàp làlàp bùʉ Jus wèŋ nə ŋkwès hum tɛ'-ncòp-vàke' nà'a kɛ' tàŋ.
25 Bùʉ Rumà wèŋ à làp mʉ nsàp nə njàwo sə' kɛ' tɛ'; wo à tərə mʉ bə lìs kɛ' mò'fis; ŋgwes à bwì kɛ' màk gèsə mʉ sə ndzəpə kɛ' tɛ'; mù à naaŋ yiskok mʉ ndzəpə tətè nùm co, tsok rɛŋ kɛ' mò'fis.
26 Bə gì am sə mù à sə gì kɛ'cà sə pwe'fo', mù kʉəp kpʉ mvwe' sə mantùŋ rwiŋ, nə ye bohòŋgàa yə wèŋ. Mù kʉəp kpʉ bohòbùʉ lak am sə wo bùʉ Jus wèŋ, nə ye bohòbù lakmvum wèŋ sə'. Mù a kʉəp kpʉ mʉ ntòlak nə ye ŋgəà sə'. Mù kʉəp kpʉ mvwe' ndzəp nə ghaŋ nà'a nə ye bohòbùʉ sə wo dʉk bòrəgè də wo bùʉ Krɛst yà'a.
27 Mù à fàk, nə wo vɛ'ɛ wùriŋ. A kɛ' ŋkùuŋ sə mʉ kà lo mʉlisə mù gèsə tsok rɛŋ; njè bɛŋ sə yaŋ mʉ, njè ndzəp sə yaŋ mʉ sə'. A kɛ' ŋkùuŋ sə mù sə taŋ cum njè, mbʉəp sə ko mʉ, mù kà cə̀k tse'.
28 Mʉ bwes noŋsə bum mok sə yà' ànə ye sə vɛ'nə fana ntʉm àm sə fa mʉ ŋgə' bə fàak am sə yà' cu lòkɛ' mʉmvwe' coos sə wèŋ sə'.
29 Ŋwə̀ nəmòok ye wòwo fana mù yuk ŋga ni' àm wo mʉ yàm sə'. Ŋwə̀ nəmòok gbù ni sənə bʉp fana ntʉm àm yaaŋ mʉ vɛ'ɛ wùriŋ.
30 A ye-a də mʉ kumŋgùŋ fana mù kum bə bum sə yà'a nìtsə'gə̀ də mʉ ŋwə̀ nə̀ jì ŋàŋ sə.
31 Nwì nə̀ yi tɛ'ɛ Tà Jisòs, səsèfaa ye bə liŋ sə ye sə nə̀ mvèsə̀. Yi rì də mù sə kà yè'sə mvwès cì'.
32 Ghà nə̀ mù à ye mvwe' lak Dàmaskù fana Govənònə̀ yi à sə fàk bohòŋkum Àritàs nà'a à nòŋsə sojà wèŋ mvwe' ncùu ŋka' lak sə də ya yà'wèeŋ ko mʉ.
33 Ànə geŋ bùʉ mok fis casə mʉ bə tətoo ŋka' mok sənə ŋkòk fana mù swìrə.

12

Nwìi Jəgə̀ Yusə̀ Yà'a Jì Ŋàŋ, Nə Gʉ Fàk Bə Zeŋ Sə̀'

1 A ye-a sə də kùmŋgùŋ ka fàk tse' fana mù tse' ŋgòkùm malì ŋgùŋ nə. Mʉ nə cep ŋga'a mok bə lo sə̀ mù yə, nə ye bum mok sə̀ Tà a nìtsə̀' fa mʉ yà'.
2 Mù rì ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi krətèŋ, a ŋga'a lùumŋgòŋ hum-ncòp-kwè nə̀ wo à ko jə kok lòyi mʉmvwe' ntòbu nə̀ nà' sàp càsə mok pwe' nə. Yi ànə lo-a mbwa bə ŋgùpni' jəja vɛ'ɛ kè də yi ànə lo-a sə̀ bə yòŋsə̀ àlɛ', mù ka riŋ; Nwì rì bə zeŋ yi.
3 Mù rì də wo ànə ko jəŋ lo ŋwə̀ ànə mʉ Pàràde. Mù ka sə' riŋ mali də yè'sə ànə ye bə ŋgùpni' jəja vɛ'ɛ kè də yi ànə lo-a sə̀ bə yòŋsə̀ àlɛ'; mù ka riŋ, Nwì rì mègù bə zeŋ yi.
4 À kə̀ dzèŋ mbwa, yi yuk bum mok sə̀ kaco ŋwè cep to yà' yeŋ; yà' ye sə̀' də ŋwèe kà yà' cèp.
5 Bohòma nə̀ tu ŋwə̀ ànə fana aco mù kumŋgùŋ. Bohòma nə̀ tu yàm fana kaco mù kumŋgùŋ yeŋ. Aco mù kumŋgùŋ lɛ bə bum sə̀ yà' sə̀ nìtsə̀' də mʉ ŋgà jì ŋàŋ sə.

6 A ye-a ŋga mù dzəm də mʉ kumŋgùŋ fana yà' kà co nsàp kùmŋgùŋ ŋwà ləm ye, bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ mʉ nə sə cep sə, yà'a zìnə. Megu də mʉ nə kà kum, bʉ̀ʉsə̀ mù ka dzəm də ŋwà nəmòok jəŋ mʉ co ŋwà nə̀ ghaŋ bʉ̀ʉ zeŋ dzəm, yi jə mʉ lɛ co nsàp ŋwà nə̀ yi à yə ŋga mù sə gʉ̀ʉ, nə yuk ŋga mù sə cèep.
7 Mvə̀'nə̀ mù à yə bum maŋgəŋgèeŋ yè'sə, Nwì à ka dzəm də mʉ koksə ŋkwɛ̀ŋ, nə sə nɛni' bʉ̀ʉ bum maŋgəŋgèeŋ sə̀ mù à yə yà' sə dzəm. Fana yi nə fa mʉ yumòk nə̀ nà à ye co njàk sòp tə mʉ ndzə ni'ì mù anə. Nà' ànə ye bohòmù anə co masinjà Satà, nə̀ yi sə ləp mʉ də ya mʉ kà ni' sə nɛ̀.
8 Mù à lɛŋ fis bohòTà kɛ̀' tɛ', də yi jəŋ fis gɛsə nà' bohòmù anə fo'.
9 Yusə̀ yi à cèp fəsə fa mʉ sə à ye də, <<Bòvèm nə̀ njàm nə a kʉ̀rə bohòwù anə laŋ. Bʉsə̀ ŋàaŋ sə̀ yàm sə gʉ wesəgə̀ mvwe' sə̀ jì ŋàaŋ fo'.>> Ye də mʉ nə kum ŋgùŋ, nə kwa wùriŋ ŋga mʉ wòwo, ya ŋga ŋàaŋ sə̀ Krɛst sə ye sə ntʉʉ̀ mù anə.
10 Ye də a ye-a ŋga mʉ wòwo, bwìŋ sə yak mʉ, bum sə gʉŋ ghak mʉ, bwìŋ sə gʉ mʉ bʉp, mù sə ye ŋgə' bʉ̀ʉ Krɛst fana ntʉm àm kà mʉ ŋgə' sə fa; bʉ̀ʉsə̀ mù rì də ghà nə̀ mʉ wə̀wo fana mù ye gʉgʉŋ.

Ntʉm Yaaŋ Pol BohòBʉ̀ʉ Korè Wèŋ

11 Mù bʉ̀sə ni' àm ŋgòcèp co ləm, ŋga gʉ̀ mʉ wèŋ ŋkuŋ mʉ gʉ vɛ'nə; ŋga anə ye co wèŋ sə kwasə mʉ wèŋ. A ye-a sə̀ də mù ka ŋwà mòk mù yeŋ, fana mù ka ŋwà nə̀ maŋkwɛ̀ŋ bohòŋgàa ntum awèŋ sə̀ wo nsàp njàwo zok yà'sə mù yeŋ.
12 Ghà nə̀ mù à ye vesùwèŋ yà'a, fana mù ko ntʉm, nə niŋtsok fa weŋ də mʉ ŋgà ntum nə̀ zìnə. Mù sə gʉ bum maŋgəŋgèŋ wùriŋ, mù sə gʉ bum mok sə̀ yà' sə nìtsə̀' mvə̀k sə̀'; mù à gʉ̀ fàak sə̀ yà' tse' ŋàŋ sə̀' mʉŋgorə̀ wèŋ anə.
13 Yumok cu sə̀ mù à gʉ̀ bohòcoos mok wèŋ, nə kà weŋ yàwèŋ gʉ̀ fa yo à? Mègù nə̀ də ghà nə̀ mù à sə fàkgə̀ vesùwèŋ co ŋgà ntum yà'a, mù à sə kà weŋ ni' bə nzak mbàm nìrə̀. Bə yà'sə, mù sə lɛŋ weŋ vɛ'ɛ də kwəkwè' wèeŋ swi fa mʉ bə jòŋ ànə.
14 Wèeŋ yeè, mù sə fʉ̀hʉ ŋga'a ŋgòkə̀ kɛ' yə weŋ sə̀mok, nə̀ kɛ̀' tɛ'. Mʉ nə kà weŋ ni' bə nzak mbàm sə̀' nìrə̀; mù dzəm weŋ, mù ka bum awèŋ sə̀ wèŋ tse' dzəm. Bweŋkɛ' ka tse' ŋgòlàp fa bum bohòtɛ̀' awo wo yeŋ, tɛ̀' tse' ŋgòlòksə fa bwe ye yi.
15 Mʉ yàm yəyərə̀ ŋgòbʉpsə yusə̀ mù tse' pwe'fo', nə bʉpsə ni' àm sə̀' bʉ̀ʉ tu awèŋ. A ye-a ŋga mù dzəm weŋ wùriŋ vɛ'nə, ye də wèeŋ nə dzəm mʉ yàm momjo à?
16 Bʉ̀ʉ awèŋ mok sə cep bə liŋ am də, <<A zìnə də yi vègèə, yi kà ves ŋgə' bə nzak mbàm lɛ fa anə; megu də yi yà'sə mʉ limŋgòŋ ŋwà nə̀ tàtè. Vès rì tse' də yi a zʉ lòtsoŋ swe' bə mandzə̀ mòk bohòvès yè'sə laŋ.>>
17 Kàcò, a yè'sə bə nsàp nə̀ fò? Bʉ̀ʉ sə̀ mù a sə tum wo bohòwèŋ yà'a, mòk à lim zʉ fʉk ŋwà nəmòk à?
18 Mù lɛŋ Taitòs də yi geŋ, nə tumsə be'lə yi bə moma mòk nà'a sə̀'. Wèŋ tsəm də Taitòs ànə lim weŋ à? Ves Taitòs nə tsərəgə̀ nsàp nə̀ mò'fis, nə sə gʉ bum sə̀' nsàp nə̀ mò'fis, wèŋ ka vɛ'nə riŋ à?

19 Kàmòk wèŋ sə tsərə də yusə vès sə cèp yè'sə vès sə lap bə zeŋ mandzə ŋgògʉ̀ də ya vèes yəəŋ mʉlisə wèŋ co bʉ̀ʉ sə̀ vèes bəboŋ àlɛ'. Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Vèes cèpgə̀ mvə'nə̀ Krɛst sə dzəm də vèes cep sə, mantombìi Nwì. Ŋge' am wèŋ, yusə vèes gʉ̀gə̀ yà' pwe'fo', a yegə̀ ŋgòtɛsə weŋ.
20 Wʉə sə ko mʉ də kàmòk mʉ nə kə tseŋ weŋ, ŋga wèŋ ka nsàp nə̀ mʉ̀ dzəm də wèeŋ ye vɛ'nə nə yeŋ. Mʉ̀ kà yàm bohòwèŋ anə mvə'nə̀ wèŋ dzəm də mʉ ye sə sə̀' yə. Wʉə sə ko mʉ də kàmòk mʉ nə kə tseŋ weŋ ŋga wèŋ sə kʉ̀ə̀m, mok sə waŋ bum bwìŋ, mok sə jok, mok ye ŋgàa wi' bə ŋgàa yàk bwìŋ wèŋ. Mok ye ŋgà caŋsə̀ ncəncàŋ, ŋgàa nɛ̀ni' nə ye ŋga bum ram bʉp wes pwe'fo'.
21 Wʉə sə ko mʉ də mʉ və-a fana marè'tu nə ko mʉ mantombìi Nwì bʉ̀ʉ wèŋ. Fana mʉ̀ sə waaŋ geŋ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ̀ bʉp, nə kà ntʉm awo kupsə̀. Mʉ nə sə waŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo a gʉ̀ yusə̀ yà' ka rərɛŋ yeŋ, nə sə ko sàhà, nə ye ncu nə̀ bʉp nə anə ye co ŋwè kà vɛ'nə cu.

13

Pol Sə Tip Bʉ̀ʉ Korè Wèŋ, Nə Soŋ Wo Ntu' Sə̀mok

1 Nè'e ŋga'a nə̀ kɛ̀' tɛ' nə̀ mʉ nə kə kɛ' yə weŋ. Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <<A ye-a ŋga wo jə və̀ nzak mʉtuhù ŋwə̀ nəmòk, kaco nzak nə zʉ yeŋ, tse'ŋga bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' dʉk də wo a yə bə lis awo ŋkuŋ.>>
2 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə̀' fa bʉ̀ʉ sə̀ wo à gʉ̀ bʉp fa' mantombì yà'a yumok, nə ye bə mok yà'a pwe' sə̀'. Mʉ̀ ànə cep bum yè'sə mantombì fa' laŋ, ghà nə̀ mʉ̀ à kə̀ kɛ' yə weŋ nə̀ kɛ̀' ba nà'a; fana mʉ nə cep mali yà' ŋga'a mvə'nə̀ mʉ̀ ka vesùwèŋ yeŋ yè'e sə̀mok; də mʉ və fe'lə mok fana mʉ nə kà ŋwè mè'rə̀.
3 Mʉ nə gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wèŋ dzəm ŋgòyə yumok sə̀ yà' sə nìtsə̀' də Krɛst sə cèp càsə bohòmʉ̀ yi anə zìnə. Yi kà weŋ bə wòwo kotse'gə̀, yi nìtsə̀'gə̀ ŋàaŋ ye mʉŋgorə̀ wèŋ anə.
4 A lɛ zìnə də wo à tɛ'lə yi mʉntə̀əŋ bə jì ŋàŋ, nə ye sə̀' zìnə də yi cu bwìŋ ŋwəm sə̀' bə ŋàaŋ sə̀ Nwì. Mʉmvə'nə̀ vesiwèeŋ mvwe' mò'fis, vèes jì ŋàŋ fana vèes nə cum ŋwəm sə̀' bə ŋàaŋ sə̀ Nwì sə, nə kotse' weŋ bə ŋàŋ anə.
5 Wèeŋ mum və̀əm awèŋ, nə ja'a-na də wèŋ sə fa mali ntʉm awèŋ bohòKrɛst nə àlɛ. Wèeŋ riŋtse' də Krɛst cu sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ, tse'ŋga wèŋ a mùm vəm awèŋ nə ye də wèŋ-a gbʉ̀ mə̀mumsə̀.
6 Vès tsəm də wèeŋ nə kʉk ja'a ves, nə riŋ də vès ka yàvès gbʉ.
7 Mʉ̀ lɛŋ bohòNwì də wèeŋ gʉ lɛ yusə̀ yà'a nə ye kə̀kʉrə̀. Mʉ̀ lɛŋ vɛ'nə fana yà' kà də ya vèes yəəŋ co ma nsàp yumok, də fàak avès sə lòmantombì dʉk. Yusə̀ yà'a ca sə də vès dzəm də wèeŋ gʉ megu yusə̀ yà'a bə̀boŋ. Vès dzəm vɛ'nə, ŋga a ye-a sə̀ də yà'sə nə gʉ ves ŋgòyəəŋ co də vès gbʉ̀ laŋ na.
8 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ kaco vès gʉ yumok ŋgòtəhə lok zìnə yeŋ, vès tse' mègù ŋgògʉ̀ nà' lo mantombì.
9 A ye-a də vèes wòwo ŋga wèeŋ yàwèŋ gʉgʉŋ fana vès kwa cɛ̀bʉ̀ə̀. Yusə̀ vès sə lɛŋ Nwì bə zeŋ sə də wèeŋ foho təəŋ fe'lə rərəŋ sə̀mok.
10 Ye də mʉ̀ sə còm fa weŋ bum yè'e ŋga mʉ̀ ka ntòvə vɛ'nə ya ŋga mʉ və̀ə, mʉ̀ kà də mʉ jə ŋàaŋ sə̀ Tà a fa mʉ sə, nə kotse' weŋ bə bo sə̀ gʉgʉŋ

dʉk. Yi a fa mʉ ŋàaŋ yà'sə ŋgògʉ̀ weŋ bə zeŋ də wèeŋ lo mantombì, ka
də mʉ jəŋ lo weŋ bə zeŋ maŋkwɛ̀ŋ yeŋ.
11 Mʉ̀ sə mèsə ŋwàk àm nə mʉmvə̀k nè'e də bwema am wèŋ, wèeŋ
cum bəboŋ. Wèeŋ te'e benə tsə'rə ncu àwèŋ, wèeŋ yuk yusə̀ mʉ̀ tsə̀' fa
weŋ, wèeŋ cum cù mò'fis, wèeŋ cum bə fifi, fana Nwì nə̀ yi tse' dzədzəm,
nə tse' fifi, nə ye wenə wèŋ.
12 Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp cə̀cèpsə̀ nə̀ də wèeŋ mò'fis. Bʉ̀ʉ
Nwì sə̀ wo cu fɛŋ sə cèpsə gèsə weŋ pwe'.
13 Mʉ̀ lɛŋ də bə̀bo nə̀ Tà Jisòs Krɛst, nə ye dzədzəm nə̀ Nwì nə ye
bohòwèŋ. Mook sə̀' də wèeŋ cumcòŋ nsàp nə̀ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ tse' nà'a.

Ŋwàk nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə Mvwe' Nzeŋgòŋ
GÀLESIYÀ

Mʉmvə'nə wo à sə tsòhòlòNtirə nə Bəboŋ nə nà'a bə liŋ Jisòs nə bohòbʉ̀ lakmvum wèŋ, wo yuk nə yeto ŋgòdzəm nà'. Bwìŋ yeto ŋga'a ŋgòcèp kɛ'cà də, tse'ŋga bʉ̀ʉ yè'sə nòŋsə lʉ̀ʉk Musì, nə kom tu mbəmbam ŋkuŋ wo ye Krətèeŋ sə̀ zìnə. Pol à tsə̀' rɛŋsə də ka də ŋwè tse' ŋgònòŋsə lʉ̀ʉk sə ŋkuŋ yeŋ. Yi sə tsok rɛŋsə də lʉ̀ʉk Musì sə sə nìŋtsə̀' fa ŋwè də yi ŋgà gʉ̀ bʉp. Nà' à sə koho tse' bwìŋ vɛ'nə tètè kə wɛs bə mvə̀k nə Jisòs ŋgà lùŋsə bwìŋ à və̀ nà'a. Yi də yusə̀ yà' tse' ŋgògʉ̀ ŋwè ŋgòye kə̀kʉrə mʉlìsə Nwì mègù dzədzəm mò'fis. A ye-a ŋga wù tse' dzədzəm bohòJisòs fana Nwì gʉ bʉsə wu ŋga wu sə yəəŋ bohòyi mok co wù ka bʉp tse' lok. Ŋwə̀ nə̀ yi sə naaŋ mègù-a ye tu bə lʉ̀ʉk sə fana ye də yi cu mali yà'sə ŋkwèŋ. Wu bɛ'lò-a Jisòs fana wù kà ŋkwèŋ mok ye.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Ŋwè a ka mʉ yi cokfis, ŋwè kà mʉ yi də mʉ kə gʉ fàak yè'sə sə̀ tum. A tumsə mʉ Jisòs Krɛst bə tu ye, nə ye Tɛ̀' àvès Nwì nə̀ yi ànə lokoksə nà' mvwe' kpʉ nə.
2 Bwema sə̀ ndzə nì'ì Jisòs sə̀ vesiwèŋ cu fɛŋ pwe' sə cepsə wèŋ bʉ̀ʉ cos sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Gàlesiyà pwe'.
3 Mʉ̀ lɛŋ də Tɛ̀' àvès Nwì nə ye Tà Jisòs Krɛɛst gʉ weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi.
4 À ye Jisòs Krɛst bə tu ye nə̀ yi ànə jəŋ ni' ye, nə fa nà' bʉ̀ʉ tu avès ya vesùwèeŋ tesə gɛsə mvwe' bʉp nə̀ nà'a sənə nzeŋgòŋ nə. Yi ànə gʉ yè'sə fana yà' ye megu sə̀' mvə'nə̀ Tɛ̀' àvès Nwì à sə tsərə sə̀' vɛ'nə anə.
5 Mʉ̀ lɛŋ də kə̀kuk ye bohòNwì anə mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.

Jəŋ Ŋkərə̀ Də Wèeŋ Kà Ntirə̀ Nə̀ Bəboŋ Nə Mè'rə̀

6 Nwì a to weŋ casə bə bòvəm nə̀ Krɛst də wèeŋ ye bʉ̀ʉ ye, wèŋ kurə bʉʉŋ tsoŋ cəcuŋ vɛ'nə, nə yuŋ lo bwi ncèp mòk nə̀ zok yè'sə va? Hàva', wèeŋ gʉ̀ yè'sə yà vɛ'nə ɛ?
7 Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ mòk nə̀ zok ka mok cum fe'lə. Mʉ̀ rì də bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀ làp mandzə̀ nə̀ ŋgòcwi bʉsə ncèp nə̀ bə liŋ Krɛst nə, ya wo jipsə weŋ.
8 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk kə̀ tsə̀' fa weŋ ncèp mòk nə̀ zok nə noŋsə nə̀ vès à tsòho to fa weŋ nà'a fana ndòbɛ' ŋgə̀ŋgàŋ. Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də a dzəm ye vès də vès kə̀ kupsə ncèp ànə kè masinjà Nwì àlɛ' pwe' ndòbɛ' megu yi bɛ'lə.
9 Mʉ̀ sə cèp fe'lə sə̀mok mvə'nə̀ vès cèp to fa' mantombì də, A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk kə̀ tsə̀' fa weŋ ncèp mòk nə̀ zok nə noŋsə nə̀ vès à tsòho to fa weŋ, wèŋ yuk, nə dzəm nà'a fana ndòbɛ' ŋgə̀ŋgàŋ.
10 Mʉ̀ cèp vɛ'nə ya kà də mʉ̀ sə lap mandzə̀ də mʉ cep vɛ' bə vɛ' ya bwìiŋ kwa bohòmʉ̀, nə jəŋ mʉ co ŋwè yeŋ. Mʉ̀ sə làp yàm-e yusə̀ yà'a nə gʉ Nwì kwa bə zeŋ. A ye-a də mʉ̀ sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ də ya bwìiŋ kwa bohòmʉ̀ wo fana mʉ̀ kà yà'sə ŋgà fàk Krɛst nə̀ zìnə ye.

Pol Tsə̀' Rɛŋsə Mvə'nə̀
Yi À Bʉ̀ʉŋ Ŋgà Ntum Jisòs

11 Bwema am wèŋ, mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ tse' də ncèp nə mʉ̀ ànə tsoho
fa weŋ ànə, nà' ka yu nə à tsərə kok nà' ŋwè yeŋ.
12 Mʉ̀ à ka nà' bohòŋwè jəŋ, ŋwè ànə ka mʉ nà' yi sə̀ yə'rə fa. Jisòs
Krɛst à nì tsə̀' fa mʉ nà' yi bə tu ye.
13 Wèŋ rì nsàp ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ ànə ye ghà nə̀ mʉ̀ à sə bɛ' to mègù mandzə̀
bʉ̀ʉ Jus wèŋ nà'a laŋ. Mvə̀k ànə à ye, mʉ̀ à sə̀ tʉ̀ksəgə̀ bʉ̀ʉ cos nə̀ Nwì nə
vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ sə gʉ̀ tsoŋ megu də mʉ ləsə nà' lə̀sə.
14 Bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ à ye wàk pwe', mòk à ka mʉ kʉəp lok, bə mandzə̀
nə̀ mʉ̀ ànə sə bɛ' bum sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèeŋ gʉ̀gə̀ə. Mʉ̀ à sə bɛ' mandzə̀ bum
sə̀ tàcici avès wèŋ à sə gʉ̀ʉ bə ntʉm àm pwe' nə̀ pwe'.
15 Yà' kə tesə və kə də, Nwì ànə cokfis noŋsə mʉ zok ŋga wo ka mʉ
ntòdzə. Yi a to mʉ bə bòvə̀m ye də mʉ ye ŋwə̀ nə̀ nje.
16 Yà' ànə boŋ kok yi fana yi niŋtsok fa mʉ mo ye nə də ya mʉ tsoho fa
bʉ̀ lakmvum wèŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a bə liŋ ye nə. Yi ànə nitsok fa
mʉ mo ye nə fana, ves ŋwə̀ nə̀ mò'fis à ka bə zeŋ taaŋ lok.
17 Mʉ̀ à ka də mʉ lo kə ye bʉ̀ʉ sə̀ Nwì ànə to to ntòwo co ŋgàa ntum
Jisòs wo sə̀ wo cu Jòrosalèm yà'a sə̀ lò. Mʉ̀ à lòkok yàm, nə lo mvwe'
nzeŋgòŋ Àràbiyà. Mʉ̀ à kə̀ cu fo', mʉ̀ bwìŋ foho və̀ mvwe' lak Dàmaskù.
18 À cà lùumŋgòŋ tɛ', mʉ̀ lo Jòrosalèm də mʉ kə ye Pità ya vesi riiŋ ni'
avès. Vesi à cu fo' nùumbu hum-ncòp-tàŋ.
19 Mʉ̀ à ka ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi ŋgà ntum Jisòs ye lok. Mʉ̀ à yə mègù Jem
nə̀ yi moma Tà Jisòs nà'a yiìyi.
20 Yusə̀ mʉ̀ sə còm fa weŋ yè'e zìnə. Nwì rì tse' sə̀' də mʉ̀ sə kà yè'sə
mvwès cì'.
21 Yà'sə à mèe, mʉ̀ kɛ' lo mvwe' nzeŋgòŋ Sìriyà bə Sìlisiyà.
22 Mvə̀k ànə à ye ŋga bwema sə̀ wo cu mvwe' coos sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ
Jùdiyà wèŋ ka mʉ mʉlisə̀ ntòye ja'a lok.
23 Wo à yuk mègù mvə'nə̀ bwìŋ a sə cèp kɛ'cà bə liŋ àm də, <<Ŋwə̀ nə̀
yi à sə tʉ̀ksəgə̀ vesùwèŋ, nə sə lap mandzə̀ də yi ləsə Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə
nà'a sə tsòho fa bwìŋ ŋga'a də yà'a dzəmtse' bohòKrɛst.>>
24 Fana wo sə gèŋ Nwì bʉ̀ʉ tu àm.

2

Pol Kə̀ Tsèŋ Ŋgàa Ntum Jisòs Sə̀ Mvwe' Lak Jòrosalèm

1 Lùumŋgòŋ hum-ncòp-kwè à càa fana mʉ̀ bwi foho lo fe'lə mʉ
Jòrosalèm anə sə̀mok. À lòcà ves Bànabà fana Taitòs lo sə̀' vesi wèŋ.
2 Mʉ̀ à kok lòmbwa bʉ̀ʉsə̀ Nwì à nìtsə̀' fa mʉ də mʉ geŋ mbwa. Mʉ̀ à
kə̀ dzèeŋ, mʉ̀ ye to ntòbʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ à sə jəgə̀ wo co bʉ̀ʉ sə̀ mantombì mʉ
cos nə̀ fo' nə wèŋ. Vesiwèŋ cum ntsə̀m, mʉ̀ tsok rɛŋsə fa wo yusə̀ mʉ̀ sə
tsoho fa kɛ'cà bʉ̀ lakmvum wèŋ sə. Mʉ̀ à tsə̀' vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ à ka dzəm
də fàak sə̀ mʉ̀ à gʉ̀ to bə sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ ŋga'a wèeŋ maha wà dzəm.
3 Anə geŋ wo dzəm ncèp àm nə. À ye-a sə̀ də Taitòs nə̀ vesi wèŋ à ye
nə mo lak Gris fana wo à ka yi də yi nə kom tsoŋ tu mbəmbam ŋkuŋ ŋga
yi ye krətèŋ dʉk fa.
4 Wo ànə taaŋ bə ncèp ènə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ səmok sə̀ wo à sə bòrə də wo
krətèŋ wèŋ à wooŋ ni və̀ sə̀' fo', nə sə dzəm də wo kom fa Taitòs tu
mbəmbam. Wo ànə wooŋ ni və ŋgòkə̀ ja'a ya wo riŋtse' mvə'nə̀ wo jipsə

ncu àvès nə Jisos Krɛst a fì mè'rə ves laŋ nə. Wo à sə dzəm yàwo də vèes cum mali co ŋkwèŋ bohòlùuk bùu Jus wèŋ sə.
5 Ànə geŋ vès kà wo mandzè ko momjo vɛ'ɛ fa lok, ya vèes noŋsə bum sə yà' cu bə Ntirè nə Bəboŋ nə rərəŋ, ya wèeŋ nə kə tse' yà' ŋga yà' cu mègù sə' rərəŋ mvè'nə.
6 Bohòbòp bù nə bwìŋ à sə jə wo co bùu sə mantombì yà'a, ghà nə mù ànə tsoho rɛŋsə wes fa wo Ntirè nə Bəboŋ nə mù sə tsòho fa bwìŋ nə, fana wo à ka mu də yumok cu sə mu nə gu ŋkuŋ duk lok fa. (Wèŋ riŋ à? Bùu yà'sə wèŋ ànə ye-a sə bùu sə mantombì vɛ'nə fana mù à ka yàm yà'sə co yumok jəŋ bùusə bwìŋ mègù mulisə Nwì yəyərə pwe'.)
7 Bùu sə mantombì wèŋ sə à yə də Nwì a fa mu ncèp nə laŋ zìnə. Wo riŋ də yi tum mu ŋgòkà tsòho fa Ntirè nə Bəboŋ nə bohòbù lakmvum, mvè'nə yi ànə tumsə Pità fa' sə' bə ncèp nə ŋgòkà tsòho fa bùu Jus wèŋ yà'a.
8 Wo à yə də Nwì nə yi à fa Pità ŋàŋ, nə tumsə nà' ŋgòye ŋgà ntum ye bohòbùu Jus wèŋ nə, mègù sə' yi nə, nè yi a fa mu ŋàŋ də ya mu ye ŋgà ntum bohòlakmvum wèŋ.
9 Jem bə Pità nə ye Jon sə Krətèeŋ sə fo' jəgə wo co bùu awo sə mantombì wèŋ à rɛɛŋ yàwo sə' də Nwì a fa mu nsàp fàk ènə laŋ zìnə. Fana wo fa ves Bànabà bo ŋgònìtsə' də vesi wèeŋ mok mvwe' mò'fis. Vesi wèŋ cep, nə dzəmtes mvwe' mò'fis də ves Bànabàa lo yàvès bohòbù lakmvum ya wo lo yàwo bohòbùu Jus wèŋ.
10 Wo à fa mègù ves ntip nə mò'fis də vèes kà nà' swì. Nà' à ye də, vèes lòo, vès kà ŋgàa jìŋ sə muŋgorə wo wèŋ swì. Wo à sə cèp yè'sə ŋga mù à sə tsərə sə ntuù mù sə' wùriŋ də mu nə sə tɛsə ŋgàa jìŋ wèŋ sə.

Pol Sa'rə Pità

11 Ghà nə Pità à kə tsèŋ ves mvwe' lak Antiyòk fana mù à sa'rə yi jəja bùusə yumok sə yi à gùu à ye jəja kwaraŋgaŋ də yà' ka rərəŋ yeŋ.
12 Yusə də Pità à və to, yi sə zu be'lə zuzu bə bù lakmvum wèŋ mvwe' mò'fis, yumok kà fo' bup. Ànə geŋ Jem tum vesə bùu səmok wèŋ. Wo à kə dzèeŋ, Pità kà mok ŋgòzu be'lə bə bùu sə bə yà'wèeŋ zugèə sə mok dzəm. Yi à gù vɛ'nə bùusə yi ànə wəp bòp bù nə wo dukgè də tse'ŋga wo kom fa ŋwè tu mbəmbam ŋkuŋ wo riŋ ŋgèŋgàŋ co krətèŋ yà'a wèŋ.
13 À ye vɛ'nə fana Krətèeŋ mok sə wo cugè fɛŋ ŋga wo bùu Jus wèŋ ye ŋgògorə yàwo sə'. Wo à gù tè Bànabà bə tu ye bɛ' mok sə' nsàp mandzè àwo nə.
14 Mù ànə geŋ də mu ye də wo sə kà mandzè Ntirè nə Bəboŋ nə rərəŋ sə bɛ' fana mù cep bohòPità jəja də, <<Wù rì də wu ŋwèə Jus, nə sə gu bum co ŋwè lakmvum. Fana njo nə wù sə làp mandzè ŋgòbwi' bù lakmvum wèŋ də wo sə gu bum yàwo mvè'nə bùu Jus wèeŋ gùgè bum yè'sə bùu yà?>>

Mandzè Lùŋ Megu Mò'fis: Dzəm BohòJisòs Krɛst

15 Yusə də, vesi wèeŋ bùu Jus sə bwe nze, vès ka pegè yeŋ. Vès ka bùu sə də wo ka mandzè nə Nwì dzəm nà'nə riŋ yà'a yeŋ.
16 Vès rì sə' də mandzè nə co ŋwè noŋsə lùuk bùu Jus wèŋ sə, də ya Nwìi duk də yi ka jòŋ tse' bùè. Megu ŋga ŋwè fa ntum ye bohòJisòs Krɛst

yiìyi ŋkuŋ fana Nwì duk də ŋgèŋgàŋ ka nzak tse'. Ye də vès yàvès sə̀', vès a fa ntum avès bohòJisòs Krɛst nə, ya Nwìi duk də vès ka nzak bohòyi tse' bùu Jisòs nə. Ka bùusə̀ də vès nòŋsə lùuk bùu Jus wèŋ yeŋ. Busə̀ ŋwèe nòŋsə kpu-a lùk co yà, kaco Nwì duk də nà' ka nzak tse' yeŋ lok.

17 Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk sə tsərə də vès sə̀ vès sə làp ŋgòye kə̀kurə̀ bohòNwì bə mandzə̀ nə̀ ŋgòdzəm bohòKrɛst nə də, vèes sə̀' ŋgàa gù bup bùusə̀ vès sə kà lùuk bùu Jus wèŋ nèmsə̀ àlɛ'. A ye-a vɛ'nə zìnə ye də Krɛst sə gù ves ŋgògù bup. A ye-a ŋga nsàp tsətsərə̀ mòk cu vɛ'nə zìnə, ye də nà'a bə jòŋ, bùusə̀ aco Krɛst gu ŋwè ŋgògù bup anə yè'sə va?

18 Yusə lɛ də, a ye-a ŋga ŋwè mè'rə màk lùuk bùu Jus wèŋ, nə və kə te' lokoksə fe'lə ya' sə̀mok, ye də ŋgèŋgàŋ sə gù ya'sə yusə̀ Nwì ka bə zeŋ kwa. Kè ka vɛ'nə yeŋ-ɛ?

19 À gù mu sə̀ lùuk ya'sə ŋkuŋ mù riŋ də mandzə̀ nə̀ co də mù noŋsə ya', nə kə ye mantombìi Nwì co ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ bùu zeŋ bùò. Ya'a mvwe' sə̀ mù yəəŋ yàm mok bohòlùuk sə co ŋwə̀ nə̀ mù a kpu lòyàm laŋ, co lùk kà mu yumok gù fe'lə̀; a vɛ'nə ya mu cum megu mok ncu nə̀ də Nwì tse' mu yi.

20 Aco mù duk də ghà nə̀ wo à tɛ'lə Krɛst muntèəŋ nà'a, wo à tɛ'lə be'lə vesi bəbɛ'. Nà'a njo nə̀ mù cèp də ncu nə̀ mù sə cu nà' ŋga'a nè'e ka nə̀ njàm mok yeŋ fe'lə, a ncu nə̀ Krɛst sə cu nà' ndzə ni'ì mù anə yi. Ncu nə̀ mù cu sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ŋga'a, a mok nə̀ də mù fa ntum àm bohòmo Nwì nə̀ yi à dzəm mu, nə fa ni' ye co satikà' bùu tu am.

21 A ye-a də ŋwèe noŋsə lùk ŋkuŋ Nwì duk də ŋgèŋgàŋ ka nzak tse' fana ye də kpu nə̀ Krɛst ànə kpu nə nà' ka fàk tse'. Bohòmù yàm mu nə kà bə̀bo nə̀ Nwì nə co yu nə̀ nà' ka fàk tse' vɛ'nə jə yuk.

3

Dzədzəm Làgà Bə Sə̀sè,
Lùk Lə Ye Bə Ndò

1 Wèeŋ ləm à bùu Gàlesiyà wèŋ? A bùsə weŋ ləm ndà? Vès à tsə̀' rɛŋsə fa weŋ jəja bə kpu Jisòs Krɛst mvə'nə̀ wo à tɛ'lə yi muntèəŋ yà'a laŋ. Ka vɛ'nə yeŋ-à?

2 Mu fek megu-a weŋ ncèp nə̀ mò'fis nè'e nɛ̀. Ghà nə̀ Yòŋsə̀ Nwì ànə ni sə ntuù wèŋ fa' nà'a, ànə ye bùusə̀ də wèŋ sə nòŋsə lùuk bùu Jus wèŋ à? Ka vɛ'nə yeŋ. Ànə ye bùusə̀ wèŋ anə yuk Ntirə nə Bə̀boŋ nə, nə dzəm nà'.

3 Wèeŋ jù'rə vɛ'nə yè'sə bùu yà? Wèŋ à yèto, wèŋ sə naaŋ tu bohòYòŋsə̀ Nwì ŋgògù weŋ ya wèeŋ ye yəyərə. Nə gu kok bwi ŋga'a yà ŋkuŋ wèŋ li buuŋ, nə sə gi mok bə ŋàaŋ sə̀ yàwèŋ nɛ?

4 Wèŋ à rɛɛŋ mè bum sə̀ ya'a gugu vɛ'ɛ wùriŋ laŋ. Ye də wèŋ jə bum ya'sə pwe' ŋga ya'a ca wà à? Mù tsəm də ya'a nə kà wà lɛ cà.

5 Wèŋ a yə mvə'nə̀ Nwì a fa weŋ Yòŋsə̀ ye nə, nə sə gu fàak sə̀ gugu mutsətsə'rəə wèŋ sə̀' bə yòŋsə̀ ye nə sə̀ laŋ. Ye də wèŋ sə duk yè'e də yi a sə gù nsàp fàk ènə bùusə̀ wèŋ sə nòŋsə lùuk sə à? Ka vɛ'nə yeŋ lok fuk. À ye bùusə̀ wèŋ à yuk Ntirə nə Bə̀boŋ nə, nə dzəm nà'.

6 Wèeŋ kuk ja'a na yàwèeŋ Abràham è. Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì mvə'nə̀ yi ànə fa ntum ye bohòNwì fana Nwì jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ yi kə̀kurə̀.

7 Yà'sə sə nìtsə' fa vesùwèŋ də bùu sə wo fa-a ntuum awo bohòNwì fana
a wo sə wo bwe Abràham sə.
8 Aco vès taŋ yumok ndzənə ŋwàk də, Nwìi nə kə jə bù lakmvum wèŋ
co wo jì jòŋ bùusə wo fa ntum awo bohòyi Nwì. Yà'a mvə'nə Nwì-à fa
ntirə nə bəboŋ nə bohòAbràham njamòk. Nwì tsok fa Abràham nə də,
<<Mu nə se nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bùu wù nə mò'fis.>>
9 Ye də yà' mègù sə' mvək ànə də Nwì ànə se Abràham bùusə nà' à
dzəm tse' ncèp ye, fana yi sègə ndàaŋwè pwe' nə nà' dzəm ncèp ye nə sə'.
10 Bùu sə wo sə naaŋ yàwo tu ŋgònòŋsə lùk pwe'fo' ndòo nə yuŋ wo.
Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də, <<Ŋwə nə yi kà-a də yi bɛ'
fi tse' lùuk sə wo à còm ndzənə ŋwàk lùk sə làaŋ, nə sə gu mvə'nə yà' sə
də ŋwè tse' ŋgògùu sə pwe' nə pwe' gù fana ye də ndòyù ŋgəŋgàŋ laŋ.>>
11 Vesùwèŋ rì də kaco lùuk sə gu ŋwè yi yəəŋ mulisə Nwì co yi ka nzak
tse' yeŋ. Busə yà' cu mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Ŋwə
nə yi kəkurə mulisə Nwìi nə cu fo' bùusə yi fa ntum ye bohòNwì.>>
12 Ŋgòfa ntum bohòNwì ka yumok ŋgògù bə lùk tse' lok, bùusə lùk sə
dzəm ye də ŋwèe noŋsə yà' nòŋsə. Busə yà' mègù mvə'nə wo à còm yà'
ndzənə ŋwàk Nwì də, <<A ye-a ŋga ŋwè nòŋsə wes lùuk sə làaŋ, fana ye
də yi nə cum fo' bùu lùuk sə.>>
13 Ye də ndòyù vesùwèŋ laŋ bùusə a ka lùuk sə làaŋ noŋsə wes. Krɛst
à kə ləksə fis ves yi, nə jəŋ ndònə nà'a nə njàvès nə, nə naaŋ mutuhù yi,
nə kpu muntèəŋ. Yà'a mvə'nə wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Ŋwə
nə wo kə'ə yi mu tuhù pwe', ye də yi bək ndòbohòNwì laŋ.>>
14 Ye də Jisòs Krɛst à kə jə ndònə njàvès nə, də ya bù lakmvum wèeŋ
nə kə tse' səsè nə Nwì-a kà' Abràham də yi nə se nà' bə zeŋ nə sə'. Ya
vesùwèeŋ tse' Yòŋsə Nwì nə yi a kàk də yi nə fa ves nə sə' bùu Jisòs nə.

Kaco Lùk Kupsə
Yusə Nwì Kàk Yà' Yeŋ

15 Bwema am wèŋ, mu nə jəŋ yumok sə vesùwèŋ rìŋ bə zeŋ pwe' nə
tsok rɛŋsə fa weŋ nza' rùk nə ye ntirə nə bəboŋ nə. Wèeŋ tsərə-a mvə'nə
bwìŋ ba zu rùk bə yumok. A yegə də a ye-a ŋga wo dzəm tes bə zeŋ
mvwe' mò'fis laŋ, ŋwə nəmòk kà nà' mok kə kùm fe'lə. Wo gù wes nà',
kaco ŋwə nəmòk kə yamsə naaŋ gesə fe'lə yumok mbwa mok yeŋ.
16 Yà' mègù yà'sə sə' vɛ'nə bə rùk nə Nwì ànə zu bə Abràham, nə kak fa
nà' bə ŋgwì bù ye mòk wèŋ yà'a. Wo ànə com bum yè'sə, yà' kà də Nwì
ànə kak Abràham bə ŋgwìi bùu ye sə pwe' ye. Yà' à ye də mègù ŋgwì ye
nə mò'fis, nə a Jisòs Krɛst nə.
17 Yusə mù sə cèp sə də vɛ'ɛ. Nwì ànə zu rùk bə Abràham. Ye jəŋ
mumvə'ànə, à cà lùumŋgòŋ ŋkù kwè bə hum tɛ' ŋkuŋ Nwì kə fa bùu Jus
wèŋ lùuk sə yàwo sə. Ye də lùuk yà'sə ka ŋàaŋ sə ŋgògù bupsə to yusə
Nwì à kàk, bə Abràham nə cep tes me sə tse'.
18 A tse' a bum sə Nwì à fa bwe ye wèŋ bùusə a nòŋsə lùk, ye də a ka
yà' bùusə yi à kà' kà'a tse'. Vesùwèŋ rì tse' zìnə lɛ də Abràham à tse' bum
sə bəboŋ yè'sə bohòNwì bùusə Nwì ànə kàk nà' də yi nə gu fa nà' vɛ'nə
wà.

Njo Nə Nwì Ànə Fa Bwìŋ Lùk Bùu Zeŋ Nə

19 A ye-a vɛ'nə, ye də njo nə Nwì ànə fa bwìŋ lùuk yà? Nwì ànə fa lùuk
sə də ya vesùwèeŋ riŋ bup bə zeŋ. Yi ànə fa lùuk sə də ya'a sə niŋ tsok fa
ves mandzə̀ munə mvək momjo vɛ'ɛ, ŋkuŋ ŋgwì mo Abràham nə Nwì à
kàk də yi nə fa bum sə̀ bə̀boŋ bohònà' nə kə dzeŋ. Nwì ànə fa lùuk ye sə
ndzə bohòmasinjàa ye də ya'wèeŋ kə casə fa ndzə bohòŋwə̀ nəmòk nə̀
yi tə mutsətsə'rəə ŋwè nə ye yi, Nwì.
20 A ye-a də ŋwə̀ nəmòk tə mutsətsə'rə, ye də ŋgə̀ŋgàŋ tə ya'sə munə
tu bwìŋ ba. Bə ma nə̀ də Nwì ànə kak Abràham fana Nwì mègù fa'nə yiìyi
bə tu ye.
21 Ye də ya' sə nìtsə̀' ya'sə də lùk bə yusə̀ Nwì à kàk sə, sə ka mvwe'
mò'fis gi à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Ànə ye-a də lùuk sə tse' ŋàaŋ sə̀ co ya' fa
to ŋwè lùŋ bwɛ̀rɛ ya' à gù to bwìŋ ŋgòyəəŋ bohòNwì co wo ka nzak tse'
sə̀'. Yusə mègù kə də nsàp lùk mòok vɛ'nə bùə̀.
22 Wo à còm ya' ndzənə ŋwàk Nwì də, ŋàaŋ bup kotse' nzeŋgòŋ nə pwe'
yi. Yè'sə ye vɛ'nə ya ŋga bùu sə̀ wo a fa ntum àwo bohòJisòs Krɛst wèŋ,
a wo sə̀ wo nə caŋ gɛsə̀ bup, nə kə tse' bum sə̀ Nwì ànə kak də yi nə fa
bùu sə̀ wo tse' dzədzəm bohòKrɛst wèŋ sə.
23 A ye mantombì ŋga mandzə̀ nə̀ də bwìiŋ dzəm bohòJisòs nè'e à ka
ntòmuhu to fana ya' sə səsə co lùk ànə jəŋ bwìŋ pwe', nə lok tes wo co
ŋgàa ndapndzəm wèŋ, tètè mandzə̀ nə à kə̀ muhu bohòvès anə.
24 Lùuk sə ànə sə gùmsə tse' bwìŋ ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ mandzə̀ nə tètè kə
wɛs bə mvək nə̀ Jisòs Krɛst à vàə. Yà' à ye vɛ'nə tè ghà nə̀ yi à və̀ nə fana
ye mok də vès sə̀ a fa ntum avès bohòyi, vesùwèeŋ nə̀ kə̀ ye mulisə̀ Nwì
co bùu sə̀ wo ka nzak tse'.
25 Nə̀ ŋga'a nə̀ mandzə̀ nə a nɛ̀ɛŋ to laŋ də vesùwèeŋ fa ntum bohòJisòs
fana vesùwèŋ ka yumok ŋgògùmsə bwìŋ mok tse' fe'lə.
26 Wèŋ sə̀ wèŋ a be'lə mok weŋ Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis pwe'fo' wèeŋ
mok bwe sə̀ Nwì bùusə̀ wèŋ a fa ntum bohòyi.
27 Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi a bàptɛsə laŋ, nə ye bə Jisòs mok mvwe' mò'fis,
fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ a te' jə tse' yà'sə mok mandzə̀ nə̀ Krɛst nə mvə̀'nə̀ yi
cugə̀ ncu nje.
28 Ye də a ye-a ŋga wu ŋwə̀ə Jus kè wu ŋwè lakmvum àlɛ, zəzok ka
fo' yeŋ. Wu ye-a moŋkwɛ̀ŋ kè mo nze àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a
ŋwə̀mbam kè ŋwàŋwè àlɛ, zəzok ka fo' sə̀' yeŋ. A vɛ'nə bùusə̀ wèŋ a be'lə
pwe' ndzə ni'ì Jisòs, nə ye mok mò'fis.
29 A ye-a də wèŋ cu sə bàa Jisòs fana ye də wèeŋ ŋgwì bù Abràham,
wèeŋ nə̀ kə̀ tse' bum sə̀ Nwì à kàk yi sə.

4

Wèŋ Ka Mok Ŋkwɛ̀ŋ Yeŋ,
Wèeŋ Mok Bwe Nze

1 Mù dzəm ŋgòtsə̀' rɛŋsə fe'lə fa weŋ bum yè'sə sə̀mok. Yà' mègù co
mo luə mòk nə̀ yi nə̀ kə̀ tse' bum tɛ̀' ye ntsə'mòk pwe' yi. A ye-a sə̀ də
bum tɛ̀' ye sə cu sə̀ ye vɛ'nə fana ghà nə̀ yi cu ntòluə, yi megu co ŋwə̀ nə̀
yi ŋkwɛ̀ŋ.
2 Ghà nə̀ yi cu mo luə ànə fana bùu mok wèeŋ nə sə kuk yi, mok sə jəŋ
fa yi ŋkərə̀ bə bum ye sə tètè tɛ̀' ye nə kə duk ntsə'mòk də nà' gun kùrə
laŋ.

3 Yà' mègù bohòvesùwèŋ sə̀' yəyərə̀ mʉmvə̀k ànə. A ye to mantombì
ŋga vesùwèŋ ka bum sə̀ Nwì sə pwe' làaŋ ntòriŋ wes yà'a, vesùwèŋ ànə
ye megu co ŋkwèŋ bə lʉ̀ʉk sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ wèŋ à sə yù yà' də wo
sə bɛ' mandzə̀ Nwì sə.
4 Mvə̀k à kə̀ kʉ̀rə vɛ'ɛ kap fana Nwì tumsə vesə mo ye sə nzeŋgòŋ anə.
Ŋwàŋwè dzə mo Nwì nə yi. Mo nə à ye ŋwə̀ə Jus nə sə bɛ' mandzə̀ lʉ̀ʉk
Musì sə sə̀'.
5 A ye vɛ'nə də ya yi fis bʉ̀ʉ sə̀ wo cu sə bàa lʉ̀k wèŋ də ya ŋga wo bʉʉŋ
lo mok bwe Nwì wèŋ.
6 Ŋga'a nə̀ wèeŋ bwe Nwì wèŋ yè'sə, Nwì a tumsə yòŋsə̀ mo ye nə də
nà'a ni sə ntʉʉ̀ vès. Yòŋsə̀ ye nə sə gʉ ves ŋgòto yi də <<Pàpa, tɛ̀'.>>
7 Ye də wèŋ ka ŋga'a mok ŋkwɛ̀ŋ yeŋ, wèeŋ mok bwe nze. Mvə̀'nə̀ Nwì
a jə weŋ mok co bwe ye fana wèŋ tse' bum sə̀ yi nòŋsə fa yà' bohòbwe ye
wèŋ sə̀' pwe'fo'.

Wèeŋ Bwi Foho Və Lɛ
Mvwe' Mandzə̀ Nə̀ Zìnə

8 A ye to mantombì ŋga wèŋ ka Nwì ntòriŋ fana wèŋ megu co ŋkwèŋ
bohòbum sə̀ yà' ka Nwì yeŋ.
9 Ŋga'a nɛ̀'e wèŋ a rì Nwì mok laŋ; kènə mʉ dʉ̀k lɛ də Nwì a rì weŋ
mok co bwe ye wèŋ laŋ, fana wèŋ sə lap ŋgòfoho lòfe'lə mvwe' bum sə̀
yà'a jì ŋàŋ wà, sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ wèŋ sə gʉ̀ də wo sə bɛ' mandzə̀ Nwì
fo' yè'e bʉ̀ʉ yà? Wèŋ dzəm ŋgòfoho ye fe'lə co ŋkwèŋ səmok à?
10 Njo nə̀ wèŋ sə nòŋsə kɛ'cà də nùmbu nɛ̀'e nə̀ ghaŋ, ŋwə nɛ̀'e zok,
mvə̀k nɛ̀'e zok nə ye bə lùumŋgòŋ wèeŋ yè'sə bʉ̀ʉ yà?
11 Wʉə sə ko mʉ bə nsàap bum sə̀ wèŋ sə gʉ̀ yà'sə wùriŋ. Mʉ̀ sə tsərə
də kàmòk fàak am sə̀ mʉ̀ à gʉ̀ mʉtsətsə'rəə wèŋ yà'a nə maha bʉp fa'
ŋgwàŋ àlɛ.

Pol Wa Də Bʉ̀ʉ Gàlesiyà
Ka Yi Co Ŋge' Jəŋ Fe'lə

12 Bwema am wèŋ, mʉ̀ wup fa weŋ bo wùriŋ də wèeŋ ye co mʉ̀, sə̀'
mʉmvə'nə̀ mʉ̀ a bʉ̀ʉŋ mok sə̀' co wèŋ yè'e. Wèŋ a ka mʉ bʉp gʉ yuk.
13 Wèŋ rì də, ghà nə̀ mʉ̀ à və̀ to ŋgòtsòho fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə
nà'a, mʉ̀ ànə sə cum vesùwèŋ bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ à sə yayaa.
14 Yiya àm nə ànə ye nsàp nə̀ co wèŋ caŋ mʉ fana wèŋ kà mʉ co ŋwə
nə̀ wà sə̀ ca màk. Wèŋ à kotse' mʉ bəboŋ co wèŋ sə kotse' masinjà Nwì.
Aco mʉ̀ dʉ̀k də wèŋ à kotse' mʉ co wèŋ sə kotse' Jisòs Krɛst bə tu ye.
15 Mvə̀k ànə à ye, wèŋ sə kwa bohòmʉ̀ vɛ'ɛ wùriŋ. A bʉp kok ŋga'a yà?
Mvə̀k ànə à ye, wèŋ ye vɛ'ɛ kə̀kʉrə̀ ŋgògʉ̀ fa mʉ yu yà pwe'fo'. A nə ye-a
sə̀ də ŋwèe cokfis mvèmlis ye, nə fa mʉ də bwèrɛ yi à fa vɛ'ɛ nàk.
16 Wèŋ ka mʉ ŋga'a mok co ŋge' dzəm bʉ̀ʉsə̀ mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ zìnə sə
à?
17 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jipsə weŋ yà'sə wèŋ sə là ŋgàŋ də ya wèeŋ dzəm wo.
Megu kə dʉ̀k də, njo nə̀ wo sə gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉ zeŋ nə ka bəboŋ yeŋ. Wo sə
làp də vesùwèeŋ ga'a ya wèeŋ dzəm mok wo.
18 A lɛ bəboŋ ŋgòlʉəp ŋga a ye-a də njo nə̀ wù sə gʉ̀ yi vɛ'nə nə nə̀
bəboŋ na. Yè'sə zìnə nə̀ ghà yà pwe'fo', a dzəm ye ŋga mʉ vesùwèŋ kè
ŋga mʉ̀ ka fo' yeŋ pwe'.

19 Bwe am sə̀ mʉ̀ tse' weŋ sə ntʉʉ̀ mʉ̀ vɛ'ɛ bə̀boŋni. Mʉ̀ sə yə fe'lə fa weŋ ŋgə̀' sə̀mok co ŋwà nə̀ yi sə ghà mwe. Mʉ nə sə ye ŋgə̀' vɛ'nə tə̀tè tse'ŋga mʉ̀ yə bə lis am də wèŋ tse' nsàp kù gì nə̀ Krɛst nə ŋkuŋ.
20 Mʉ̀ anə ye-a vesùwèŋ bwɛ̀rɛ də mʉ̀ riŋ ŋgòtsə̀' tsə'rə fa weŋ bum yè'sə làaŋ. Ŋkərə̀ àm jip wes bʉ̀ʉ wèŋ pwe'.

Gbʉ' Nə̀ Bə Liŋ Sàra Nə Ye Hagà

21 Wèŋ sə̀ wèŋ sə dzəm də wèeŋ bɛ' mandzə̀ lʉ̀k yà'a, wèŋ tsok mʉ də wèŋ sə rɛɛŋ yusə̀ lʉ̀ʉk sə sə dzəm də wèeŋ gʉ sə sə̀ pap à?
22 Wo à còm ndzənə ŋwàk lʉ̀k nə də, Abràham ànə tse' bwe ba. Yi ànə dzə mòk bə ŋwà nə̀ yi mo ŋkwɛ̀ŋ, nə dzə mòk bə ŋwà nə̀ yi ye mo nze.
23 Mo nə̀ ŋwà ŋkwɛ̀ŋ ànə dzə nə, wo à dzə yi ye mvə'nə̀ ndàaŋwè pwe' dzəgə̀ mwe yè'e. Mo nə̀ ŋwà nə̀ yi mo nze à dzə nə à ye ye mvə'nə̀ Nwì ànə kak Abràham vɛ'nə.
24 Ncèp ènə nja yè'sə bə gbʉ' mwè. Bə̀ba sə̀ ba, Hagà bə Sàra, wo tə yà'sə bə tu nsàap rʉ̀k ba sə̀ Nwì a zʉ yà' yi. Hagà nə̀ yi ŋwà ŋkwɛ̀ŋ nə tə bə tu rʉ̀k nə̀ Nwì à zʉ nà' mʉnə nda Sinà ghà nə̀ yi à sə fa Musì lʉ̀k nà'a. Bwe ŋwà ènə pwe'fo' wo à dzə wo co bwe ŋkwɛ̀ŋ wèŋ.
25 Mvə'nə̀ Hagà tə bə tu lʉ̀k nə̀ Nwì ànə gʉ mʉnə nda Sinà nə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Àràbiyà nə, fana yi tə fe'lə sə̀' bə tu lak Jòrosalèm nə̀ niè' nè'e sə̀'. Bʉsə̀ Jòrosalèm nə bə bwe ye wèŋ pwe' cu sə̀' ŋkwɛ̀ŋ bohòlʉ̀ʉk sə̀ Nwì ànə fa wo sə.
26 Jòrosalèm nə̀ mʉbu nə ka ye ŋkwɛ̀ŋ yeŋ. Vèes yàvès bwe Jòrosalèm nà'nə.
27 Mvə'nə̀ yi ma avès vɛ'nə fana a zìnə də yi tse' bwe ŋkʉ̀ʉŋ mvə'nə̀ wo à còm bə lak yè'sə ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Wù ŋwà nə̀ wù ka mwe dzə nə, kwa yu yo.
Wù ŋwà nə̀ wù ka mwe gha yuk, gùrə yu yo.
Bʉsə̀ ŋwà nə̀ yi cu jì mwe ànə nə̀ kə̀ tse' nə casə ŋwà nə̀ yi à lògù nə tse' bwe.>>
28 Bwema am wèŋ, wèŋ a bʉ̀ʉŋ yàwèŋ bwe Nwì bʉ̀ʉsə̀ Nwì ànə kak vɛ'nə. Yà' mègù sə̀' mvə'nə̀ Nwì ànə kak Abràham ŋkuŋ fana Sàra nə dzə Azìk yà'a.
29 Mo nə̀ Hagà à dzə nà' mvə'nə̀ ndàaŋwè pwe' dzəgə̀ mwe nə, à sə tʉ̀ksəgə̀ mo nə̀ wo à dzə yi ye bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ Nwì nə. Yà' mègù niè' sə̀' vɛ'nə.
30 Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Bɛ' fis gɛsə ŋwà ŋkwɛ̀ŋ bə mo ye fo'. Ka bə̀boŋ də mo ŋwà ŋkwɛ̀ɛŋ nə kə tse' bum tɛ̀' ye yi yeŋ. A kə tse' yà' lɛ mo nə̀ ma yee mo nze nà'a.>>
31 Bwema am wèŋ, yè'sə sə nìtsə̀' fa vesùwèŋ də, vesùwèŋ ka bwe ŋwà ŋkwɛ̀ŋ nə yeŋ. Vesùwèeŋ bwe ŋwà nə̀ yi ye mo nze nà'a.

5

Vesùwèeŋ Kà Ŋkwɛ̀ŋ Mok Bʉ̀ʉŋ Fe'lə̀

1 Krɛst ànə fiŋ me'rə vesùwèeŋ mvwe' lʉ̀ʉk sə̀ yà' à sə kohotse' ves. Ye də wèeŋ təəŋ gʉgʉŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo à swɛ̀'ɛ tesə laŋ anə. Kà də wèeŋ gʉ co wèeŋ kə cum fe'lə co ŋkwɛ̀ŋ sə̀mok dʉk.
2 Wèeŋ yu'rə ncèp àm nè'e bə̀boŋ. Mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ mʉʉ Pol də, a ye-a ŋga wèŋ dzəm də bʉ̀ʉ yà'a wèeŋ kom fa weŋ tu mbəmbam ŋkuŋ ya wèeŋ

bʉʉŋ Krətèeŋ sə zìnə fana ye də wèŋ sə jə yusə Krɛst à gʉ̀ bʉ̀ʉ wèŋ yà'a co yà' ka fàk bohòwèŋ anə tse'.
3 Mʉ̀ sə tsə̀' weŋ sə mok də a ye-a ŋga ŋwè kə kom tu vɛ'nə fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ ni cu yà'sə mok sə bàa lʉ̀k, ŋgògʉ̀ yusə̀ lʉ̀k sə dʉk pwe'.
4 Wèŋ sə̀ wèŋ sə làp mandzə̀ də wèeŋ nə̀ yəəŋ mʉlisə̀ Nwì co bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ njo nə̀ də wèŋ sə nòŋsə lʉ̀k yà'a, mʉ tsok weŋ də wèŋ a ga'a tesə bohòKrɛst laŋ. Wèŋ a gèsə ni' awèŋ mvwe' sə̀ co bòvèm nə̀ Nwì nə kà weŋ tɛsə̀.
5 Bohòvesùwèŋ sə̀ a sə kà tu bə yà'sə naaŋ fana a sə kʉ̀k lis yàvès də Nwìi nə̀ kə̀ jə ves co bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə̀ mʉ lìsə̀ yi. A sə naaŋ yàvès tu bohòKrɛst bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə də anə̀ kə̀ ye lì vɛ'nə.
6 A ye-a də ves Krɛst wèeŋ mvwe' mò'fis fana ŋwə̀ nə̀ yi à kom tu bə nə̀ yi a ka kom pwe', zəzok kà fo' ye. Yu nə̀ gʉgʉŋ nə də, a fa ntʉm avès bohòJisòs Krɛst, nə sə niŋtsok fa bwìŋ də a dzəm yi bə mandzə̀ nə̀ a sə dzəm mòk bə mòk.
7 Wèŋ a sə lòto fa' mantombì rərəŋ vɛ'ɛ njʉ̀ʉŋ. Wèŋ sə kà zìnə nə ŋga'a mok bɛ' fe'lə ŋga a bòrə weŋ ndà?
8 Mʉ̀ rì də ŋwə̀ nə̀ yi a sə̀ lòweŋ ma nà'nə, ka Nwì nə̀ yi ànə to weŋ nə yeŋ.
9 A ŋgwàaŋ zìnə mvə̀'nə̀ wo dʉkgə̀ də, <<Ku' nə̀ mò'fis gʉ̀ bʉpsəgə̀ mok>> yà'a, kènə mʉ riŋ fò?
10 Vesùwèŋ bə Tà Jisòs Krɛst mvwe' mò'fis fana yà'sə sə gʉ̀ mʉ ŋgòrìŋtse' də wèeŋ nə tsərə megu sə̀' mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə tsərə yàm. Ŋwə̀ nə̀ yi sə làp mandzə̀ də yi cwiŋ bʉsə weŋ ànə, a dzəm yi ye co ndà pwe', Nwìi nə kà yi mè'rə̀.
11 Bwema am wèŋ, bohòmʉ̀ yàm yà' nòjəja də mʉ̀ sə kà də ndàaŋwè pwe' kom tsoŋ li tu ŋkuŋ tsòhò. Anə ye-a də mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ vɛ'nə, ye də njo nə̀ wo sə tʉ̀ksə mʉ ye kə bʉ̀ʉ yà? A ye-a də mʉ̀ sə tsòho vɛ'nə bwɛ̀rɛ ntʉm kà ŋwə̀ nəmòk bʉ̀ʉ ntəəŋ Krɛst sə̀ mʉ̀ sə tsòho sə yaaŋ lok.
12 Aco mʉ̀ dʉk də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə jipsə kɛ'cà wèŋ yà'sə, wo kə yak ni' awo sə co wo yak nàm.

Mè'rə Yòŋsə̀ Nwì Nə̀ Niŋtsok Fa Wu Mvə̀'nə̀ Wu Gʉ Bum

13 Bwema am wèŋ, Nwì a to fis weŋ də ya wèeŋ kà co ŋkwɛ̀ŋ bohòyumok sə cu malì. Ŋga'a nə̀ yi fiŋ mè'rə weŋ vɛ'nə fana kà də wèeŋ dʉk də wo nɛ̀ tosə fa weŋ yà'sə mandzə̀ mòk də ya wèeŋ gʉ mok yusə̀ yà' bòweŋ pwe' dʉk. Wèeŋ sə dzəm lɛ mòk bə mòk, nə sə fak bohòmòk bə mòk anə sə̀'.
14 Bʉsə̀ lʉ̀ʉk sə pwe'fo' a kì be'lə ni' ndzənə mʉncèp nə̀ mò'fis nè'e də, <<Dzəm moma yo mvə̀'nə̀ wù dzəm ni' yò.>>
15 A ye-a də wèŋ sə gʉ̀ bum co nàamŋgòŋ sə̀ wo lum swɛ̀'lə kɛ'gə̀ mok yà'a fana wèŋ kərə pap. Bʉsə̀ yà'a mʉmvə̀'nə̀ wèeŋ nə gʉ bʉpsə wes ni' awèŋ pwe'fo'.
16 Yusə̀ mʉ̀ sə tsə̀' fa weŋ sə də wèeŋ me'rə Yòŋsə̀ Nwì nə niŋtsok fa weŋ mandzə̀ nə̀ co də wèŋ gʉ bum yi, ya wèeŋ kà yusə̀ ŋgùupni' awèŋ sə dzəm gʉ̀.
17 Yusə̀ ŋgùpni' ŋwèe dzəmgə̀ə, kaco yà' ye cù mò'fis bə yusə̀ Yòŋsə̀ Nwì dzəmgə̀ə yeŋ. Wo ba fo', mòk ka ŋge' bə mòk yeŋ lok. Yà' sə nìtsə̀' yà'sə sə̀' də ye də kaco wù gʉ̀ to yusə̀ wù dzəm ŋgògʉ̀ yà' yeŋ.

18 A ye-a ŋga Yòŋsə̀ Nwì nə sə nì fa weŋ mandzə̀ yi fana lʉ̀k kà yumok
ŋgògʉ̀ bohòwèŋ tse'.
19 Kaco ŋwè mərə yiskok bum sə̀ ntʉm ŋwè dzəmgə̀ yà' yeŋ. Bum yà'sə̀
co: sàhà, ŋgòtsərə mègù nzak ŋwàŋwè bə ŋwə̀mbam, gʉ bum jì marè'tu,
20 kuksə kɛ' bum sə̀ wà co yà'a Nwì, rʉ̀m, sə bɛ̀ŋ bwìŋ, ŋkʉ̀ə̀m, kok ndù,
bʉp ntʉm, wi', gə̀gà'à, sə dzəm megu bòp bʉ̀ njò,
21 sə tsərə megu bum bʉ̀ʉ mok, no jʉhʉ rùk, ŋgàa sʉə nə ye nsàap
bum sə̀ co yà'sə pwe'fo'. Mʉ̀ sə sə̀ weŋ ntu' mvə̀'nə̀ mʉ̀ ànə tsok to weŋ
mantombì fa' laŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ̀gə̀ nsàap bum yà'sə pwe'fo' nə̀ kà mvwe'
gaŋ ŋkum sə̀ Nwì sə bə lis kə yə lok.
22 Bum sə̀ yà' və yàwo bohòYòŋsə̀ Nwìi vɛ'ɛ: dzədzəm, kwəkwa, fifi,
kontʉm, kosèmanziŋ, gʉ̀ bə̀boŋ bohòbwìŋ, ŋgòye zìnə bə bum pwe'fo',
23 fʉ̀ə̀, nə sə ko fəsə ni'. Bum yè'sə pwe', lʉ̀k mòk ka nə̀ nà' sə dʉk də
kà yà' gʉ̀ yeŋ.
24 Bʉ̀ʉ sə̀ wo bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst wèŋ a fweŋ màk gɛsə ntʉʉm awo sə̀ yà'a
gʉ̀gə̀ wo, wo sə gʉ bʉp yà'a laŋ. Yà' mègù co də wo à jə yà', nə tɛ'lə zə
yà' mʉnə ntə̀ə̀ŋ Jisòs Krɛst.
25 Yòŋsə̀ Nwì a fa ves lùŋ yi, ye də a bə̀boŋ də a dzəm ŋgòfa ni' avès
pwe'fo' ndzə bohòyi, ya yi niŋtsok fa vesùwèŋ mandzə̀ nə̀ a cum ncu àvès
yi.
26 Vesùwèeŋ kà ni' sə nɛ̀, vesùwèeŋ kà ŋwè nəmòk ntʉm jòksə̀,
vesùwèeŋ kà yu ŋwè mòk sə̀ wa.

6

Tɛsə Moma Yo,
Nə Gʉ Fàha Yo Bə̀boŋ

1 Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga wèŋ yə ŋwè nəmòk nə̀ yi gbʉ̀ ni sənə bʉp
fana wèŋ sə̀ wèŋ tə gʉgʉŋ bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì yà'a, wèŋ tɛsə yi ya yi
tesə kok və ca. Wèŋ kà bə nèni' sə gʉ̀. Wèeŋ sə jəŋ ŋkərə̀ sə̀' də ya wèeŋ
kà ca sə̀' gbʉ̀ ni lò.
2 Wèeŋ bək tɛsə fa ndàaŋwè pwe' ŋgə' ye. Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə, ye də wèŋ
sə nòŋsə lʉ̀k nə̀ Krɛst nə.
3 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə jə ni' ye co yi yumok ŋga yi ka yumok yeŋ
fana ye də ŋgə̀ŋgàŋ sə bòrə ni' ye.
4 Ndàaŋwè pwe' mumsə ja'a fàha ye sə̀ yi sə gʉ̀ yà' pwe'fo' bə̀boŋ; a ye-a
ŋga yà'a bə̀boŋ fana yi kwa bə yusə̀ yi a gʉ̀ yà' bə tu ye, ka də bʉʉsə̀ yi
gha' ŋwè nəmòk dʉk.
5 Njo nə̀ ndàaŋwè pwe' nə̀ bə̀k tsə lì bum ye yi.
6 Ŋwè nə̀ yi sə yə'rə jə ncèp nə̀ Nwìi gapsə bum ye sə bə̀boŋ mamòk bə
cicà nə̀ nà' sə yə'rə yi nə.
7 Kà də ŋwèe jʉ'rə dʉk, kaco ŋwè bʉsə Nwì ləm yeŋ. Yusə̀ ŋwè bì gèsə
lòsə nze pwe'fo', yi nə̀ kə̀ kʉp mègù ntsə'mòk sə̀' zeŋ.
8 A ye-a ŋga ŋwè sə bì mègù bum sə̀ ŋgùpni' ye sə dzəm yà', ye də yi
nə̀ kə̀ tse' fo' bum sə̀ bʉp nə ye kpʉ. Ŋwə̀ nə̀ yi sə bì ye bum sə̀ Yòŋsə̀
Nwì sə dzəm fana yi nə̀ kə̀ tse' ye lùŋ nə̀ nà'a nə̀ mamgə̀ fo', nə̀ yòŋsə̀ nə
fa yi.
9 Vesùwèeŋ gʉ tse' mam bə̀boŋ fo'. Vesùwèeŋ kà wò, bʉʉsə̀ a kà-a teŋsə
fana mvə̀ək nə̀ kə̀ dzèŋ nùu nə̀ anə kʉp zʉ bum sə̀ vesùwèŋ à bì yà' sə.

10 Ye də vesùwèeŋ tse'-a mandzə̀ ghà yà lòoŋ, a sə gʉ̀ bə̀boŋ bohòbwìŋ;
nə ye ghak lɛ bohòbwema avès sə̀ vesùwèŋ tse' dzədzəm Jisòs Krɛst yà'a
ntɛ̀ŋ.

Ncèp Nə̀ Nà' Lə̀sə

11 Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə còm bə bo yàm yà' sə kùk ŋkpoho
nɛ̀.
12 Mʉ̀ tsok fa weŋ də bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm də wo yəəŋ mʉ lisə̀ bwìŋ co də
wo bə̀boŋ yà'a, a wo sə̀ wo sə bwi' lo weŋ də ya wèeŋ kom tu mbəmbam
sə. Wo sə gʉ̀ vɛ'nə mègù də ya bwìiŋ kà wo njo ncèp nə̀ nà'a bə kpʉ Krɛst
mʉntə̀əŋ nə tʉ̀ksə̀.
13 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dʉk də bwìiŋ komtu yà'sə, wo sə kà yàwo lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus
sə wèŋ sə sə̀' nòŋsə̀ wes. Wo sə làp mègù mandzə̀ nə̀ də wèeŋ kom vɛ'nə
ya wo kumŋgùŋ də wèŋ dzəm ma nə̀ njàwo nə laŋ.
14 Bohòmʉ̀ yàm, kaco mʉ̀ kumŋgùŋ bʉ̀ʉ yumok yeŋ, ka ntə̀əŋ Tà Jisòs
Krɛst àvès nə casə. Kpʉ ye nə a gʉ̀ nzeŋgòŋ nə ye bohòmʉ̀ mok co yusə̀
wà. Yà' mègù co bum sə̀ sə nzeŋgòŋ sə a kpʉ wes bohòmʉ̀ laŋ, fana mʉ̀
kpʉ yàm bohòwo anə sə̀'.
15 Ŋwə̀ nə̀ yi kom tu bə nə̀ yi a ka kom pwe'fo' zəzok ka yeŋ, ŋga wo
tse'-a dzədzəm àwo laŋ na. Yu nə̀ gʉgʉŋ nə də Nwì a gʉ̀ bʉ̀sə vesùwèŋ
mok bʉ̀ʉ sə̀ fi.
16 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ ncu nə̀ fi ènə, wo bʉ̀ʉ Izùrɛ sə̀ zìnə, sə̀ Nwì
tse' wo yi, Nwìi fa wo fifi, nə koksə̀ manziŋ bohòwo sə̀'.
17 Mʉ̀ sə cèp lə̀sə də, ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, ŋwə̀ nəmòok kà mʉ
ntʉm jòksə̀. Ləloo mvwe' sə̀ mʉni'ì mʉ̀ yè'e sə nìtsə̀' də mʉ ŋkwɛ̀ŋ Jisòs.
18 Bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ də Tà àvès nə̀ yi Jisòs Krɛɛst gʉ weŋ pwe'
bə̀boŋ. Yà' a ye vɛ'nə.

Ŋwàk nà Pol à Còm Fa Bùu sà Mvwe' Lak
EFESÒ

Ŋwàk nà Pol à còm fa bùu Efesòènə yi à dzəm də bwiiŋ riŋ yusà Nwì sə fùhu nòŋsə. Yi də Nwì sə dzəm ŋgòjəŋ benə và bum pwe'fo' sà yi à gù yà' sə mvwe' mò'fis, bum sà mubu bə sà sə nzeŋgòŋ pwe'fo', də ya Jisos Krɛɛst ye ŋwà nà mantombì bə zeŋ yi (Taŋ mbùp 1:10). Ŋwà' nə sə cèp sà' də bwìŋ pwe' cum ncu nà cù mò'fis ènə bùu yusà Jisos Krɛst à gùu sə.

Ncèep gbu' sà ndzənə ŋwàk ènə sə rɛŋsə fa bwìŋ nsàp ncu nà bùu Nwì wèŋ tse' nà' mvwe' mò'fis bə Jisos Krɛst wèŋ nə. Mòok də cos nə co ni' ŋwè fana Jisòs ye ye tu. Kè co ndap nà wo ci nà' fana Jisòs ye lìs tò'ndap nə, bùu cos ye yàwo co mbàandap nə. Mòok də cos nə co ŋgwe ŋwè fana Jisòs ye bwi ye ndum. Ncèp nà yi tip làsə wo bə zeŋ nə də, wo jəŋ bum mà' dzèe' sà Nwì a fa wo sə nə ni tse' yà' pwe', ya ŋga wo ye gugun. Woo ye gugun fana maze' nə kà wo bə ŋkərà ye nə bòrà mà' (taŋ mbùp 6:11).

Sàsè Nà Nwì À Fa Ves Nə Və BohòJisos Krɛst

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol nà Nwì a duk yi də mu ye ŋgà ntum Jisòs Krɛst nə. Mù sə còm fa nà' bohòbùu Nwì sà wo cu mvwe' lak Efesòwèŋ, wèŋ sà wèŋ sə bɛ' Jisos Krɛst bə zìnə nə ye wenə wèeŋ mvwe' mò'fis sə.

2 Mù lɛŋ də Nwì nà yi tɛ̀' àvès nə ye Tà Jisòs Krɛɛst ye bàboŋ bohòwèŋ, nə fa weŋ fifi.

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì. Yi Nwì nə ye Tɛ̀'ɛ Jisòs Krɛst nà yi Tà àvès nə. A kwasə yi bùusà yi a sè ves, nə be'lə ves Krɛst wèŋ mvwe' mò'fis, fana nə fa wes vesùwèŋ bum sà bàboŋ sà yà'a mvwe' gaŋ ŋkum ye sə pwe'.

4 Nwì ànə cokfis vesùwèŋ də a nə ye bùu ye bə Krɛst mvwe' mò'fis, ŋga wo ka nzeŋgòŋ nə ntògu. Yi ànə gu vɛ'nə də ya vesùwèeŋ ye bùu sà rərɛŋ sà a ka nzak mantombìi yi tse'. Yi ànə gu yè'sə bùu dzədzəm nà nje nə.

5 Nwì ànə duk noŋsə me sə vàə yi laŋ də yi nə jəŋ vesùwèŋ ŋgòye bwe ye. Yi à duk də yi nə gu ves vɛ'nə ndzə bohòJisòs Krɛst bùusà yà'a mvə'nə yà' à bòkùrə yi vɛ'nə.

6 Yi ànə niŋ fa ves bòvèm ye nə ndzə bohòmo ye nə yi dzəm nà' wùriŋ nə fana bwìŋ pwe'fo' kuksə liŋ ye sə bùu nsàp bòvèm ye ènə.

7 Mo ye nə à làk tiŋ fis tu avès bə nduəm ye, də ya Nwìi swi fa ves bup avès. Yà'a mvə'nə bòvèm nə Nwì nə yam vɛ'ɛ wùriŋ sə.

8 Yi a sès fa ves bòvèm ye nə vɛ'nə, nə fa ves bə ŋkərà nə ŋgòrì bum sə ye sə fo'.

9 Nwì ànə fuhu noŋsə me yusà yi nə gu yà' ndzə bohòKrɛst sə, sə vàə yi laŋ, fana yi niŋtsok fa ves yà', ŋga ŋwè à ka yà' riŋ yuk.

10 Yusà Nwì à sə dzəm də mvàək kùrə yi gu yà' sə, à ye də yi nə jəŋ benə və bum sà yi à gù sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Yi nə jəŋ benə və bum, sà yà' cu sə nze bə mubu pwe' mvwe' mò'fis fana Krɛst ye ŋwè nà mantombì bə zeŋ pwe' yi.

11 Vesùwèŋ a bʉ̀ʉŋ mok sə' bʉ̀ʉ Nwì njo Jisòs Krɛst nə. Nwì ànə fʉhʉ
noŋsə laŋ də anə ye vɛ'nə, fana bum pwe' bʉ̀ʉŋ və megu mvə'nə yi dzəm
kok gù vɛ'nə yi.
12 Yi a cokfis ves sə ànə naaŋ to tu bohòKrɛst yè'sə, də ya a gʉ bwìŋ wo
kuksə liŋ Nwì sə.
13 Yà' ànə ye bohòwèŋ sə' vɛ'nə də, ghà nə wèŋ ànə yuk ncèp nə zìnə
nə nà' à sə tsə' weŋ mvə'nə Nwìi nə fa weŋ lùŋ nə dzəm fana Nwì a fa
weŋ Yòŋsə nə Rərɛŋ nə yi ànə kak ŋgòfa bʉ̀ʉ ye wèŋ nə. Yòŋsə ye ènə
ànə ye bohòwèŋ anə co ŋgwè ŋgònìŋtsə' də wèeŋ yè'sə bʉ̀ʉ ye.
14 Yu nə mantombì nə Nwì à fa to bʉ̀ʉ ye sə mvwe' bum sə yi à kàk wo
sə, à ye Yòŋsə nə Rərɛŋ nə. Njo Yòŋsə nə Rərɛŋ ènə fana a rì də ghà nə
Nwìi nə fìŋ mè'rə wes ves bohòbʉp fana yi nə fa mali ves bwees bum mok
sə yi à kàk ves sə sə'. Yè'sə nə gʉ fana bwìŋ kuksə liŋ Nwì bə zeŋ sə'.

Pol Lɛŋ Fa Krətèeŋ Sə Mvwe' Lak EfesòWèŋ Pìriyà

15 Nà'a njo nə ghà nə mʉ̀ à yuk mvə'nə wèŋ fa ntʉm bohòTà Jisòs, nə
ye mvə'nə wèŋ dzəm bʉ̀ʉ Nwì wèŋ fana,
16 mʉ̀ sə lɛŋ fa weŋ pìriyà nùumbu pwe'. Mʉ̀ ka ŋgòkwasə Nwì bʉ̀ʉ tu
awèŋ teŋsə yuk.
17 Mʉ lɛŋgè Nwì Tà Jisòs Krɛst àvès nà yi Tɛ̀' nà yi tse' fònə. Mʉ lɛŋ yi,
mʉ̀ sə dʉk də yi fa weŋ yòŋsə nà nà'a gʉ weŋ ŋgòtse' ŋkərə nə də ya
wèeŋ sə riŋ tsə'rə Nwì.
18 Mʉ lɛŋgè də yi muk tosə ŋkərəə awèŋ ŋgòyə rì marɛŋ nə nje nə, ya
wèeŋ rɛɛŋ bə bum sə yi a to weŋ də wèeŋ naaŋ tu bə zeŋ sə. Mok ye sə'
də ya wèeŋ rɛɛŋ bə mvə'nə bum sə yi a kàk fa bʉ̀ʉ ye wèŋ yam, nə boŋ,
19 nə ye mvə'nə ŋàaŋ ye sə yi sə fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sə vès à dzəm
bohòyi sə, a yam co wù kà fʉ̀k to sə sə'. Ŋàaŋ sə yi gʉ̀gè fàk bə zeŋ ndzə
ni'ì vès sə yà' mègù sə' ŋàaŋ sə ghaŋ,
20 sə yi à lòkoksə Jisòs Krɛst bə zeŋ mvwe' kpʉ, nə cumsə nà' bo ma
mà'a yi mʉbu sə,
21 fana Jisòs Krɛst tse' ŋàŋ fo' nə casə nsàp yòŋsə nə fòpwe' nə nà' tse'
ŋàŋ mbwa yi. Yi yam ghak nsàp liŋ nə fòpwe' nə də nà' tse' ŋàŋ sə nze
fɛŋ nə ye bə nzeŋgòŋ nə nà' ye mantombì pwe'fo' sə' yi.
22 Nwì a benə bum pwe'fo', nə noŋsə fa Krɛst yi nəŋtes kù mbwa. Yi
ŋga'a mok ŋkum bə bum pwe'fo' yi, Nwì a gʉ̀ yi ŋgòye tu bohòcos nə sə'.
23 Cos nə ŋgùpni' Krɛst. A zeŋ nə nà' gʉ̀ yi ŋgòye wesə dak nə dak, sə'
mvə'nə a yi nə yi gʉ̀ wesəgè bum pwe' ma nə fòpwe'fo' dak yi nə.

2

Wèŋ Ànə Ye Bʉ̀ Kpʉkpʉ Ŋkuŋ Nə Luŋ

1 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə ye to co bʉ̀ʉ sə kpʉkpʉ bʉ̀ʉsə wèŋ ànə kà
dʉk Nwì yuk, nə sə gʉ bʉp.
2 Ghà ànə à ye, wèŋ à sə bɛ' lòmègù bum sə nzeŋgòŋ nə sə dzəm sə.
Wèŋ sə yuk dʉk yòŋsə nə yi tse' yòŋsəə ze', nə yi sə fak sə ntʉʉ̀ bʉ̀ʉ sə
wo à gʉtu bohòNwì bə mvə'nə ŋga'a yi nə.
3 Vesùwèŋ à ye mègù sə' co wo. Vesùwèŋ à sə cu ncu nə ŋgùupni' avès
à sə dzəm zeŋ. Vesùwèŋ sə gʉ bum sə yà' sə bòni' avès sə, nə ye yusə
ŋkərə avès dʉk də yà'a bəboŋ bohòvès anə. Vesùwèŋ à ye mègù sə' co

mvə'nə ndàaŋwè pwe' à ye sə, də a nə ye ŋgə' bu̱u̱sə a tse' nsàp ntu̱m nə aco Nwì jòk bə zeŋ.
4 Vesùwèŋ ànə ye-a sə' vɛ'nə fana Nwì ye ŋwə nə yi tse' koksòmanziŋ vɛ'ɛ, nə tse' dzədzəm bohòvès sə' wùriŋ.
5 Fana mvə'nə vesùwèŋ ànə ye mok co bu̱ kpu̱kpu̱ njo bu̱p avès sə fana yi luŋsə be'lə ves bə Jisòs Krɛst. Wèŋ a tse' lùŋ yà'sə bu̱u̱ bòvòm Nwì.
6 Mvəsə ves Krɛst wèŋ à ye mok mvwe' mò'fis fana yi lòkoksə venə wèŋ, ŋgòcu venə wèŋ mu̱nə dzə' nə ghaŋ ma mu̱bu.
7 Nwì ànə gu̱ vɛ'nə də ya a kə dzèŋ nùu, bwìŋ ye nsàp bəbo nə yi ànə fa ves bohòJisòs Krɛst nə, nə riŋ mvə'nə də bòvòm nə nje nə yam vɛ'ɛ wùriŋ sə.
8 Nwì à lùŋsə weŋ bə bòvòm nə nje mvə'nə wèŋ a fa ntu̱m awèŋ bohòKrɛst. Ka yumok sə wèŋ à gu̱u̱ yeŋ, Nwì a fa weŋ wà.
9 Yà' ka bu̱u̱ nsàp fàk mòk nə wèŋ a gu̱u̱ yeŋ, ye də kaco ŋwè kumŋgùŋ bu̱u̱ zeŋ yeŋ.
10 Vesùwèeŋ bo fàak Nwì. Yi à fu̱' càsə ves ndzə bohòKrɛst ya vesùwèeŋ sə gu̱ bəboŋ, mvəsə yi ànə fu̱hu̱ nòŋsə də vesùwèeŋ nə gu̱ sə.

Bu̱u̱ Jus Bə Bu̱ Lakmvum Wèeŋ Mok Mò'fis Bu̱u̱ Krɛst

11 Wèŋ sə ma bə tɛ' awèŋ à ye bu̱ lakmvum, wèŋ sə riŋ də wèŋ ànə ka bu̱u̱ Nwì yeŋ. Bu̱u̱ Jus sə wo à sə kom yàwo tu ànə ye bu̱u̱ Nwì wo fana wo sə to wèŋ yàwèŋ də bòp bu̱ nə wèeŋ kà tu komgə. Kom tu nə mègù yumok sə bwìŋ gu̱gə ya' ma mu̱nə ŋgùpni'.
12 Wèeŋ sə tsərə tse' də mvək ànə à ye ŋga wèŋ Krɛst wèŋ à ka njàŋ ye lok fu̱k. Wèŋ ànə ka ŋgwì bu̱ Izùrɛ nə Nwì à cokfis də wo bu̱u̱ ye wèŋ sə yeŋ. Wèŋ ànə ye yàwèŋ ŋku̱ìŋ fana, nə kà bo sənə ru̱k Nwì nə yi à kàk ŋgòfa bu̱u̱ ye wèŋ bum fo' nə tse'. Wèŋ ànə ye yàwèŋ sə nzeŋgòŋ anə nsàp bu̱ nə wèŋ à ka tsətsərə mòk nə co wèŋ sə naaŋ tu fo' tse' lok. Wèŋ ànə ka Nwì rì lok.
13 Yà'a ŋga'a yè'e mok də, bu̱u̱sə weŋ Krɛst wèeŋ mok mò'fis fana wèŋ sə wèŋ ànə ye to fa' səsap sə a sòoŋ ku̱əp və mok laŋ bu̱u̱ nduəm Krɛst sə.
14 Jisòs Krɛst nə à jə və fa ves fifi yi bə tu ye. Yi a jə be'lə və bu̱ lakmvum wèŋ ŋgòye mok mò'fis bə bu̱u̱ Jus wèŋ. Yi à jə ŋgùpni' ye, nə fis mak gɛsə bəbɛ̀ŋ nə nà' ànə sə təəŋ lok mu̱tsətsə'rèə wo co mbàndap nə bə zeŋ.
15 A yà'sə də yi à kə teŋsə lu̱u̱k bu̱u̱ Jus wèŋ bə bum lak awo sə wo à sə gùgə yà' sə' pwe'. Yi à gu̱ vɛ'nə də ya yi jəŋ be'lə və bòop bu̱u̱ sə ba sə mvwe' mò'fis. Fana wo ye mok ŋgwì bu̱ nə mò'fis nə fi. Yà'a mu̱mvə'nə yi à jə və fifi sə.
16 Ghà nə Krɛst ànə kpu̱ mu̱ntəəŋ fana yi fis gɛsə bəbɛ̀ŋ nə nà' à sə yegə mu̱tsətsə'rəə bòop bu̱u̱ sə ba sə. Yi à gu̱ vɛ'nə də ya yi jəŋ və bòop bu̱u̱ sə ba sə bohòNwì co ŋgwì bu̱ nə mò'fis.
17 Yà'a mvə'nə Krɛst à jə və ntirə nə nà' tse' fifi, nə tsoho fa wèŋ sə wèŋ cu səsap bə sə wo ku̱əp və Nwì wèŋ sə'.
18 Vesùwèŋ pwe'fo' tse' yòŋsə nə mò'fis ndzə bohòKrɛst nə. Fana vesùwèŋ tse' mandzə nə ŋgòvə mvwe' sə Tɛ' cu sə sə'.
19 Ye də, wèŋ sə wèeŋ bu̱ lakmvum sə, wèŋ ka ŋga'a mok ŋku̱ìŋ yeŋ. Wèeŋ ŋga'a mok weŋ bu̱u̱ Nwì wèŋ pwe' bwe nze. Wèeŋ mok bwe sə mu̱ nda'à Nwì.

20 Kùumndap nə ŋgàa ntum Nwì bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə ye to zeŋ wo nə fana, wèeŋ yàwèŋ ŋga'a sə' ndap ànə mamòk. Lìs nə nà'a lìs tò'ndap nə, a Jisòs Krɛst bə tu ye.
21 A yi nə yi kotse' ndap nə pwe' mvwe' mò'fis. Yi gʉ̀gə nà' ŋgòkuk, nə ye ndap nə nà'a zok nə tse' nà' Tà Nwì.
22 Krɛst gʉ̀gə wèŋ sə wenə wèeŋ mvwe' mò'fis sə ŋgòye sə' ndap ànə mamòk. Nwìi cugə mʉmvwe' ndap ànə bə yòŋsə ye.

3

Pol Tsə' Rɛŋsə Bum Sə Yà' Cu Səswihì BohòNwì

1 Bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mʉ̀ Pol nə mʉ̀ cu ndapndzəm nè'nə, mʉ̀ sə lɛŋ fa weŋ Nwì. Mʉ̀ cu ndapndzəm nə bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst, də mʉ̀ sə tsòho fa liŋ ye sə bohòbʉ̀ lakmvum.
2 Mʉ̀ tsəm də wèŋ a yuk mvə'nə Nwì a fa mʉ fàak yè'e bə bòvəm nə nje də mʉ fak fa weŋ sə laŋ.
3 Nwì bə tu ye à nìtsə' fa mʉ yusə yà' à cu səswihì bohòyi sə ŋwə nəmòk ka bə zeŋ riŋ yuk. (Mʉ̀ a còm fa weŋ bə zeŋ momjo vɛ'ɛ laŋ.
4 A ye-a ŋga wèŋ ta-a yusə mʉ̀ a còm sə fana aco wèŋ rɛɛŋ bə yusə səswihì sə mʉ̀ rì yà' bə liŋ Krɛst sə.)
5 Ŋwè ànə ka bə zeŋ mantombì ntòriŋ yuk. Nwì niŋ fa yà' ŋga'a bohòŋgàa ntum ye bə ŋgàa tsòhòbum ye wèŋ, sə wo bʉ̀ʉ sə Nwì a nòŋsə wo zok sə. Nwì a nìfa yà' bə yòŋsə ye nə.
6 Yu nə səswihì nə nè' də: mvə'nə bʉ̀ lakmvum wèeŋ yuk Ntirə nə Bəboŋ nə, nə dzəm nà' fana wo tse' yàwo bum sə bwe nze tse' yà' wo sə sə'. Wo mok mamòk bə ŋgùpni' nə mò'fis nə fana wo tse' ma njàwo sənə bum sə Nwì a kàk fa bʉ̀ʉ ye sə sə'.
7 Nwì a gʉ̀ mʉ yi də mʉ ye ŋgà fàk nə Ntirə nə Bəboŋ nə. Yi a fàk sə ntʉʉ̀ mʉ̀ bə ŋàaŋ sə ye sə fana yi nə fa mʉ fàak yè'sə bə bòvəm nə nje də mʉ gʉ.
8 A ye-a sə də mʉ̀ jə'rə càsə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ sə pwe' mʉ̀ fana Nwì a fa mali mʉ fàak yè'sə bə bòvəm nə nje. Fàak sə yi a fa mʉ sə, a də mʉ tsoho lo fa bʉ̀ lakmvum wèŋ ma nsàp ghàk nə Jisòs Krɛst tse', nə kaco ŋwè cepto yeŋ nə.
9 Fàak am mook ŋgònìfa bwìŋ mvə'nə bum sə yà' cu səswihì bohòNwì, sə yi ànə gʉ yà'a nə kə ye nùu. Nwì nə yi ànə gʉ bum pwe' yi nə à lòksə swìhi bum yè'sə mvə'nə à yè yèe.
10 Yi à swìhi yà' vɛ'nə də ya a kə dzèŋ niè' nè'e fana yi jəŋ cos nə, nə niŋtsok nsàp ŋkərə nə yi tse' nə bə bum pwe'. Yi nə niŋtsok fa nà' bohòyòŋsəə sə wo tse' ŋàŋ ma mʉbu wo sə.
11 Yà'a mvə'nə Nwì ànə gʉ bum sə yi ànə dʉk ntinə bʉ̀ə də yi nə gʉ sə. Yi à gʉ̀ yà' ndzə bohòKrɛst nə yi Tà àvès nə.
12 Vesùwèŋ sə vès Krɛst wèeŋ mok mvwe' mò'fis sə, aco a və to mantombìi Nwì, nə kà wəp, bʉ̀ʉsə vès a dzəm bohòTà Jisòs nə.
13 Ye də mʉ̀ lɛŋ weŋ wùriŋ də kà də wèeŋ bʉpsə ntʉm awèŋ də bʉ̀ʉsə mʉ̀ sə yə ŋgə' bʉ̀ʉ wèŋ dʉk. Ŋgə' nə mʉ̀ sə yə nə, wèeŋ nə tse' swe' fo'.

Pìrìyà Nə̀ Pol À Lɛŋ Fa
Bù̱u̱ EfesòWèŋ

14 Ye də nà'a njo nə̀ mu̱ təəŋgə̀ bə tumfərə mantombìi Tɛ̀',
15 nə̀ ŋgwì bu̱ nə̀ ma mu̱bu bə sə̀ sə nze pwe' tse'gə̀ liŋ awo bohòyi nə.
16 Mu̱ lɛŋgə̀ Nwì də yi fa weŋ yòŋsə̀ ye ŋgògu̱ ntu̱um awèeŋ tse' ŋàŋ. Nwì nə, yi tse' kə̀kuk vɛ'ɛ wùriŋ co yi gu̱ fa weŋ vɛ'nə.
17 Mu̱ lɛŋgə̀ sə̀' də Krɛst kə cum sə ntu̱u̱ wèŋ mvə̀'nə̀ wèŋ a dzəm bohòyi sə. Mu̱ lɛŋ də dzədzəm nə̀ wèŋ tse' bohòmòk bə mòk nə co ŋgàaŋ-tu̱, nə gu̱ŋ co kùumndap, nə kà tsòhò.
18 Ya ŋga wèŋ, nə ye bə bù̱u̱ Nwì wèŋ pwe'fo', nə rɛɛŋ riŋ mvə̀'nə̀ Krɛst dzəm ves maŋgəŋgèŋ sə. Dzədzəm nə̀ nje nə nà'a wèwèŋ nə ye sə̀sap nə ye cəco nə tse' ntuəmtu sə̀'.
19 A ye-a sə̀ də dzədzəm nə̀ nje nə nà' yam vɛ'ɛ nsàp nə̀ kaco ŋwè riŋ wes to nà' ye fana mu̱ lɛŋ də wèeŋ riŋ nà', ya ŋga nsàp ntu̱m àwèŋ nə bu̱u̱ŋ co nə̀ Nwì dak nə̀ dak.
20 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ yi fàkgə̀ bə zeŋ sə ntu̱u̱ vès nə. Aco yi gu̱ riŋ ghak, nə casə mvə̀'nə̀ a sə fek yi, nə ye bə mvə̀'nə̀ a sə tsərə.
21 Nwìi tse' kə̀kuk bù̱u̱ bù̱u̱ cos nə, nə ye bù̱u̱ tu Jisòs Krɛst bə ghà nə̀ fòlòoŋ, nə kà mè yuk. Yà' ye vɛ'nə.

4

Wèeŋ Fak Mvwe' Mò'fis, Co Ŋwə̀ Nə̀ Mò'fis

1 Mu̱ nə̀ mu̱ cu ndapndzəm bu̱u̱sə̀ də mu̱ sə fàk bohòTà nə, mu̱ lɛŋ weŋ vɛ'ɛ wùriŋ də wèeŋ cum ncu nə̀ aco nà' ku̱rə bə mvə̀'nə̀ Nwì ànə to weŋ ŋgòcu sə.
2 Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə sə ye fu̱ù, nə ye də a ye-a ŋga ŋwè gu̱ yumok sə̀ yà' ka wu boŋ, wù kà bə zeŋ nənàk jòk bu̱u̱sə̀ wèŋ tse' dzədzəm.
3 Wèeŋ lap mandzə̀ nə̀ ŋgòcu ncu nə̀ mvwe' mò'fis, nə̀ Yòŋsə̀ Nwì a to weŋ ŋgòcu nə, ya ŋga wèeŋ cum bə fifi.
4 Vesùwèŋ tse' ni' nə̀ mò'fis, nə tse' yòŋsə̀ sə̀' nə̀ mò'fis. Yà' mègù sə̀' mvə̀'nə̀ yu sə̀ Nwì à to weŋ ŋgònaaŋ tu bə zeŋ mantombì nə gù sə̀' mò'fis.
5 Vesùwèŋ tse' Tà nə̀ mò'fis, a dzəmtse' sə̀' yusə̀ mò'fis, nə ye sə̀' bàptɛ nə̀ mò'fis.
6 Nwì mègù mò'fis nə̀ yi Tɛ̀'ɛ bwìŋ pwe'. Yi tu bə bum pwe' yi. Yi jəgə̀ bum pwe', nə sə gu̱ fàak ye bə zeŋ. Yi kotse' bum pwe'fo' yi.
7 Fana Jisòs Krɛst a fa vesùwèŋ nsàap ŋkərəə zəzok. Yi fa ndàaŋwè pwe'fo' ma nje mvə̀'nə̀ yi dzəm ŋgòfu̱k fa nà'.
8 Yà'a yusə̀ ŋwàk Nwì sə cèp də,
<<Ghà nə̀ yi ànə kok lo mu̱bu sə̀sap fana,
Yi à jə lòbu̱u̱ sə̀ yi ànə ghak wo bə dzè' ŋku̱u̱ŋntèŋ;
Yi fa maŋgòŋ fəfa.>>
9 Ncèp nə̀ də, <<yi ànə kok lo mu̱tsə̀ sə̀sap>> nà'a yà'sə da? Nà'a yà'sə də yi ànə tsoŋ lo to ntòtsətsoŋ, ma nə̀ sə mbwè nze.
10 Ye də ŋwə̀ nə̀ yi à tsə tsətsoŋ nə, a sə̀' yi nə̀ yi à kok lòkəkok, mu̱ ntòbu nə. Yi à kok lòvɛ'nə ya yi ye ma nə̀ fòpwe'fo' yi.

11 A yi nə yi à fa maŋgòŋ wèŋ fəfa nə. Nsàap fəfaa sə yi à fa yà'wèŋ sə à
ye də, yi à nòŋsə bùu mok ŋgòye ŋgàa gə ntum ye, mok ŋgàa tsòhòbum
ye, mok fàŋgəri, mok pastònə ye mok cicà wèŋ.
12 Yà'a mvə'nə yi ànə gu vɛ'nə ŋgògù fùhu nòŋsə bùu Nwì wèŋ də ya wo
fak bohòyi Krɛst: ya wo ci lokoksə tes ni' nə.
13 Fana ya vesùwèŋ pwe' nə kə dzeŋ mok mvwe' sə də a tse' tsətsərə nə
mò'fis bə yusə a dzəmtse' sə, nə ye bə yusə a rì yà' bə ma nə mo Nwì nə.
A ye vɛ'nə fana yà' gu ves mok ŋgòbùuŋ bùu sə vesùwèŋ a gu vəp laŋ, a
ye mok co Krɛst nə bə tu ye dak nə dak.
14 Fana vesùwèŋ kà mok co bweŋke' ye fe'lə ŋgòsə yu'rə kɛ'cà bum sə
bwìŋ sə yə'rə nə sə kupsə kɛ'cà ntum avès bə yusə vesùwèŋ a dzəm sə;
kè də ŋwə mòk cì' mvwès fana nà' yuhu fu ntu'ù vès co də nà'a zìnə yà'a
mok sə gù fe'lə.
15 A ye lɛ də, vesùwèeŋ dzəm mòk bə mòk, ya a sə cep zìnə, ya vesùwèeŋ
kuk ŋgòye kòkurə co ni' Krɛst, nə yi tu yi nə.
16 Yi tu yi fana ni' nə pwe' sə yuk bohòyi, fana ni' nə pwe' cu mò'fis mvə'nə
nzèhe ni' sə sə kohotse' nà' mvwe' mò'fis anə. Fana a ye-a ŋga ma ni' nə
fòpwe' sə gù fàk ma nə nje nə kòkurə fana ni' nə pwe' kuk, nə guŋ bə
dzədzəm.

Wèeŋ Cum Nsàp Ncu Nə Fi

17 Mù tə yàm bə ncèp nè'e, nə sə tip weŋ bə liŋ Tà də wèeŋ kà nsàp ncu
nə bù pegè wèeŋ cugə nà'a mok cu. Nsàp mandzə nə wo tsərəgə bum
yàwo nə nà' ka fàk tse'.
18 Ŋkərə àwo cu sənə mandzəm. Wo ka mvwe' ncu nə Nwì nə riŋ bùusə
wo gugutu, nə kà yumok rì.
19 Marè'tu a mè mutuhù wo laŋ. Wo fa mègù ni' awo mok bə ŋgògù
jòŋ. Wo sə gu nsàap bum sə bup nduk, nə kà mvək kup.
20 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ à ka yumok mumvə'ànə bə liŋ Krɛst yə'rə.
21 Wèŋ à yuk lì liŋ ye lɛ laŋ, ka vɛ'nə yeŋ à? Wo à yə'rə fa wèŋ zìnə nə
nà'a bə liŋ Jisòs nə laŋ.
22 Ye də wèeŋ fweŋ mak gɛsə ni' àwèŋ nə zəm nà'a fo', nà' à kùrə ye bə
ncu àwèŋ nə wèŋ ànə sə cum to mantombì nà'a. Bum sə bup sə yà' à sə
bòweŋ sə à bòrə weŋ nə gù bupsə wes ni' nə zəm nə laŋ.
23 Wèeŋ tse' lɛ tsətsərə nə fi ya wèeŋ rɛɛŋ bum mok bə mandzə nə fi.
24 Wèeŋ ni tse' mok ni' nə fi, nə wo a gù nà', nà' tse' nsəsèə Nwì. Ni' nə
fi nə ncu nə nà'a zìnə, rərəŋ bə rərɛŋ sə'.
25 Ye də wèeŋ kà mvwès mok sə cì'. Ŋwèe cep-a yumok bohòmoma ye,
yà' ye megu yusə yà'a zìnə, bùusə vesùwèeŋ pwe' ni' nə mò'fis.
26 A ye-a ŋga wù jòok, wù kà də jəjòk nə gu wu ŋgògù bup duk. Kà də
wu yiskok bə vèəm jəjòk tè nùm kə ca co duk,
27 ya wu kà maze' nə mandzə fa.
28 Ŋwə nə yi à sə yəgə-a yə, yi teŋsə. Yi fak mok bə bo ye zìnə, ya yi
tɛsə to bùu sə wo ŋgàa jìŋ wèŋ.
29 Kà də ncèep sə bup tesə kə cùhu wèŋ duk. Wèeŋ cep megu lɛ ncèep
sə co yà' tɛsə bwìŋ fana yà' ye kòkurə bohòŋwə nə wù sə cèp bohòyi nə.
A ye vɛ'nə ya yà'a tse' swe' bohòbwìŋ.

30 Mòok sè' də kà də wèeŋ gʉ də ntʉm Yòŋsə nə Nwì nə yaaŋ dʉk. Wèeŋ riŋtse' də Yòŋsə nə mʉni'ì wèŋ nə co ŋgwè ŋgònìŋtsə' də Nwì tse' weŋ yi, fana yi nə kə fiŋ mè'rə weŋ ŋga nùmbu nə kə dzèeŋ.
31 Wèeŋ mè'rə mak gɛsə cʉcʉk, kà ntʉm ko, nə ye jə̀jòk wèŋ pwe'fo'. Ŋwèe kà də yi sə cep furə kɛ'ca, nə sə yak kɛ'ca bwìŋ dʉk. Ŋwèe kà mʉzə̀p tsətsərə nə bə jòŋ bohòŋwə mòk sə və̀ə yi tse' lok fʉk.
32 Wèeŋ sə gʉ fa mòk bə mòk lɛ bə̀boŋ, nə sə tse' ntʉm nə fə̀fwèŋ. Wèeŋ sə swifa mòk bə mòk mvə'nə̀ Nwì à swìfa weŋ mvə'nə̀ wèŋ à dzəm bohòKrɛst yà'a.

5

Wèeŋ Cum Ncu Nə̀ Nà'a Ncu Marɛŋ

1 Wèeŋ bwe Nwì sə̀ yi dzəm weŋ vɛ'ɛ wùriŋ, fana ye də wèeŋ sə gʉ bum sə̀' co yi.
2 Ncu àwèŋ nə̀ wèŋ sə cu nə, nà'a ye bə dzədzəm mvə'nə̀ Krɛst ànə dzəm ves sə̀', nə fa yòŋsə̀ ye bʉ̀ʉ vès yà'a. Yi fa yòŋsə̀ ye nə co fəfa mòk nə̀ nà' à rə̀m sàaŋ bòŋsə bohòNwì nà' ye sə̀' co satikà' bohòyi nə vɛ'.
3 Wèeŋ bʉ̀ʉ Nwì fana kà də wèeŋ gʉ co wo teŋ lok fʉk nzak sàhà bə liŋ awèŋ dʉk. Nzak sàhà bə bum sə̀ yà' ka rərɛŋ yeŋ pwe' nə ye ntʉm nə ŋgòtsərə də wu tse' bum ŋkʉ̀ʉŋ wuwù nà'a kà bohòwèŋ yuhù yuk.
4 Ka bə̀boŋ co wèŋ sə cep kɛ'ca ncèep jòŋ bə ncèep ləm nə ye mansohòwèŋ yeŋ. Wèeŋ sə kwasə lɛ Nwì.
5 Wèeŋ riŋtse' də ŋwèe nə kà bè'lə yumok mvwe' gaŋ ŋkum Krɛst bə Nwì kə̀ tse' lok, ŋga a ye-a də yi sə ko sàhà, sə gʉ bum jòŋ nə ye nsàp ŋwə̀ nə̀ yi sə dzəm ŋgòtse' bum ŋkʉ̀ʉŋ na. Ŋgà dzəm bum ŋkʉ̀ʉŋ ànə sə jə bum yà'sə co Nwì bohòyi.
6 Kà də ŋwə̀ nəmòok kə borə weŋ bə ncèep sə̀ wà bə bum sə̀ mʉ̀ tsə̀' weŋ yè'sə dʉk. Bum yà'sə, a zeŋ sə̀ yà'a gʉ̀gə̀ ŋkuŋ Nwì jok bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo kà dʉk ye yukgə̀ sə.
7 Ye də wèeŋ kà bə nsàp bʉ̀ ànə wèŋ sə be'lə̀ lok.
8 Wèŋ ànə ye to yàwèŋ fa' sə̀' ŋgàa cu sənə mandzəm. Ŋga'a nè'e wèŋ a bʉ̀ʉŋ və̀ mok bʉ̀ʉ Tà Jisòs fana ye də wèŋ cu mok mvwe' marɛŋ. Ye da wèeŋ cum mok ncu nə̀ aco nà' niŋtsok fa bwìŋ də wèeŋ ŋgàa marɛŋ anə.
9 Bʉsə̀ marɛŋ nə jə və̀gə̀ nto'o sə̀ bə̀boŋ co gʉ̀bòŋ bə kə̀kʉrə̀ nə ye zìnə sə̀'.
10 Wèeŋ lap mandzə̀ nə̀ ŋgòyə'rə lɛ yusə̀ aco yà' gʉ Tà yi kwa.
11 Kà də wèeŋ fa gesə bo awèŋ sənə bum sə̀ wà sə̀ yà'a bum ndzəm yà'sə dʉk. Wèeŋ yə nsàap bum yà'sə, wèŋ fis vesə yà' lɛ mvwe' marɛŋ.
12 Ŋgòcèp bə nsàap bum sə̀ wo gʉ̀gə̀ yà' mvwe' sə̀swihì sə a marè'tu wùriŋ.
13 Fana a ye-a ŋga bum pwe' tesə və̀ mvwe' marɛŋ fana yà' rɛɛŋ yəəŋ mvə'nə̀ yà' cu sə nə̀ zìnə.
14 Bʉsə̀ yusə̀ yà'a rɛɛŋ yəəŋ bə̀boŋ laŋ fana yà' bʉ̀ʉŋ mok marɛŋ. Nà'a njo nə̀ wo dʉkgə̀ də,
<<Wù ŋgà dzəmlo, yəəŋ lokok mvwe' kpʉ!
Ya ŋga Krɛst fa wu marɛŋ.>>
15 Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ bə̀boŋ bə nsàp ncu àwèŋ nə̀ wèŋ sə cu nə. Wèeŋ cum co bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋkərə̀, nə kà co ləm cu.

16 Bʉp cu niè' wùriŋ fana mvək nə wèŋ tse' pwe'fo', wèŋ lap ŋgògʉ̀ bəboŋ.
17 Kà də wèeŋ bʉ̀ʉŋ ləm dʉk, wèeŋ lap nə riŋ yusə Tà dzəm də wèeŋ gʉ.
18 Kà də wèeŋ no jʉhʉ rùk, ya'sə gʉ bʉpsəgə mègù weŋ wà. Wèeŋ fa ntʉʉm awèŋ lɛ bohòYòŋsə nə Rərɛŋ nə ŋgòrwiŋ cu ca.
19 Wèeŋ sə cep bohòmòk bə mòk ndzənə ŋkìi sə wo sə yəm nja ncèep Nwì, nə ye sə co ya' kuksə liŋ Nwì bə sə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə sə nìtsə' fa weŋ sə. Wèeŋ sə yəm fa Tà nsàap ŋkìi ya'sə sə' bə kwəkwa sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ anə.
20 Ghà nə fòpwe' wèeŋ sə kwasə Nwì nə yi Tɛ̀' nə, bə yu yà pwe'fo'. Wèeŋ sə kwasə yi mʉnə liŋ Jisòs Krɛst nə yi Tà àvès nə.

Nzak Ŋgwe Bə Ndum

21 Mvə'nə wèeŋ yukgə Jisòs Krɛst fana wèeŋ yuk mòk bə mòk sə' vɛ'nə.
22 Bəba wèeŋ yuk bohòndum awo, co wèŋ sə yuk bohòTà Jisòs.
23 Bʉsə ndum tse' ŋàŋ mʉtuhù ŋgwe ye yi co mʉmvə'nə Krɛst tse' ŋàŋ mʉtuhù cos yi yè'e. Krɛst nə sə' ŋgà lùŋsə cos nə, nə nà'a ni' ye nə sə' yi.
24 Ye də bəba wèŋ tse' ŋgòyuk bohòndum awèŋ co mvə'nə cos nə yukgə bohòKrɛst sə.
25 Ma nə bohòmbəmbam wèeŋ yàwo də, dzəm ŋgwe yo sə ntʉ̀ʉ̀ wù co mvə'nə Krɛst ànə dzəm cos nə, nə kpʉ bʉ̀ʉ zeŋ yà'a.
26 Yi à gʉ̀ vɛ'nə də ya nà'a ye rərɛŋ ŋga yi cùk rɛŋsə nà' bə ndzəp nə ye ncèp nə Nwì nə.
27 Ànə ye sə' də ya yi jəŋ gesə lo cos nə sə ntʉ̀ʉ̀ yi ŋga nà' sə fom ŋgwèŋ vɛ'ɛ ŋap. Ya nà'a ye rərɛŋ, nə kà jòŋ tse' lok. Nà'a kà kəkàk sə' ye lok fʉ̀k, nə kà yumok nə də yi gbʉ̀ bə zeŋ làm tse' fʉk.
28 Yà'a mvə'nə ndum wèŋ tse' ŋgòdzəm ŋgwe awo, co mʉmvə'nə wo dzəmgə ni' yawo. Ŋwə nə yi dzəm-a ŋgwe ye, ye də yi sə dzəm yà'sə ni' nə nje.
29 Ŋwə nəmòk ka ni' nə nje bɛ̀ŋ yuk. Yusə yi gʉ̀gə bə zeŋ sə də yi fagə nà' zʉzʉ, nə sə jəŋ ŋkərə bə zeŋ vɛ'ɛ bəboŋ, co Krɛst gʉ̀gə bohòcos sə,
30 bʉ̀ʉsə vesùwèeŋ ŋgùpni' ye nə mamòk.
31 A mvə'nə ŋwàk Nwì sə cep də, <<Nà'a njo nə ŋwèe nə me'rə tɛ̀' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ŋgwe ye, bʉ̀ʉ sə ba sə bʉʉŋ mok ŋwə nə mò'fis.>>
32 Ncèp ènə co ca vɛ'ɛ wùriŋ. Mʉ̀ sə dʉk də nà' sə tsə' fa ves yumok bə mvə'nə Krɛst bə cos nə cu sə.
33 A bohòwèŋ yàwèŋ sə' də, ndu ŋwà nə fòpwe' dzəm ŋgwe ye co ni' nə nje fana ŋwà nə fòpwe' tse' ŋgòwəp ndu ye.

6

Nzak Ma Bə Tɛ̀'
Nə Ye Bwe Awo

1 Ma nə bweŋke' wèeŋ yàwo də, wèeŋ yuk ma awèŋ bə tɛ̀' awèŋ co bʉ̀ʉ sə wo yùgə Tà Jisòs, bʉ̀ʉsə a vɛ'nə bəboŋ.
2 Rʉ̀k nə nà'a mantombì nə wo kak be'lə yumok bə zeŋ nə, a nə də, <<Wəp ma yòbə tɛ̀' yò.>>
3 Kəkàk nə nà'a fo' nə də, <<Ya ŋga bum pwe'fo' ye bohòwù anə bəboŋ, yòŋsə yòye sə nzeŋgòŋ anə sə' səsap.>>

4 A bohòtɛ' sə' də, kà də wèeŋ sə gʉ bwe awèŋ sə nsàp nə co wo jok dʉk. Wèeŋ sə yə'rə kok, nə sə tip kok wo lɛ bə mandzə nə Tà nə.

Nzak Masà Bə Bùʉ Sə Wo Sə Fàk Ŋkwɛ̀ŋ BohòYi

5 Bùʉ sə wo sə fàk ŋkwɛ̀ŋ wèeŋ yuk dʉk masàa awo sə yà' tse' wo sə nze fɛŋ sə. Wèeŋ wəp wo vɛ'ɛ tu no bə ntʉm nə mò'fis co wèŋ sə fàk bohòKrɛst.
6 Kà də wèeŋ fak megu vɛ'nə ŋga ŋwè sə kʉ̀k weŋ də ya wo kwasə weŋ dʉk. Wèeŋ gʉ yusə aco Nwì kwa bə zeŋ bə ntʉʉm awèŋ pwe'fo' co bùʉ sə wèeŋ ŋkwɛ̀ŋ bohòKrɛst.
7 Wèeŋ fak fàak ŋkwɛ̀ɛŋ awèŋ bə ntʉm nə bəboŋ co wèŋ sə fàk fa bohòTà; kà co bohòŋwè nə yi mègù ŋwè wà nè'e ye.
8 Wèeŋ riŋtse' də Tàa nə kə̀ làk ndàaŋwè pwe' bə fàak sə̀ bəboŋ sə̀ ŋgə̀ŋgàŋ a gʉ̀ʉ. A dzəm ŋgə̀ŋgàŋ ye ŋkwɛ̀ŋ bə nə yi ka ŋkwɛ̀ŋ yeŋ pwe', yi nə̀ làk yà' vɛ'nə.
9 Bohòwèŋ masàa sə wèŋ, wèeŋ kotse' ŋkwɛ̀ɛŋ awèŋ sə sə̀' bəboŋ, nə kà wo ntʉm sə sàksə̀. Wèeŋ riŋtse' də weŋ ŋkwɛ̀ɛŋ awèŋ sə wèŋ tse' masà nə̀ mò'fis mʉbu. Masà àwèŋ nə̀ mʉbu nə, yi kà ŋwə̀ nəmòk gèm ko fagə̀.

Mandzə̀ Nə̀ Mo Jisòs Krɛst Tse' ŊgòMàk Dzɛ̀'

10 Ncèp nə̀ mʉ̀ sə tip lə̀sə weŋ bə zeŋ nə də, wèeŋ jəŋ ŋàŋ bohòTà Jisòs ya ntʉʉm awèeŋ ye gʉguŋ, bʉ̀ʉsə̀ ŋàaŋ ye sə yam vɛ'ɛ wùriŋ.
11 Nwì a fa weŋ bum màk dzè', ŋgòmàk dzè' weŋ maze' nə wèŋ fo'. Wèeŋ nitse' yà' pwe', ya ŋga wèeŋ ye gʉguŋ, maze' nə kà weŋ bə ŋkərə ye nə bòrə màk. 12 Dzè' nə̀ a sə màk nə, vesùwèŋ sə kà nà' ves bwìŋ màk. A sə màk nà' ves yòŋsə̀ə sə̀ wo tse' ŋkʉ̀ì', sə̀ wo cu ma mʉbu. A wo sə̀ wo ŋkum nə ye mantombì bohòyòŋsə̀ə ze' wèŋ sə̀ wo tse' nzeŋgòŋ ndzəm nè'e wo.
13 Ye də jəŋ bum dzè'e sə̀ Nwì a fa sə ŋga'a, ya ŋga ghà nə̀ dzè' nə kə̀ bà mok jwàŋ fana wèŋ təəŋ to mali gʉguŋ tètè kə lə, ya ŋwə̀ nə̀ yi sə bɛ̀ŋ weŋ nə kà weŋ ghak.
14 Wèeŋ təəŋ-na cʉ̀k, nə swi'tse' zìnə co korə sə gamə̀ wèŋ. Wèeŋ jəŋ ncu nə̀ rərɛŋ nə, nə nitse' nà' co cə̀k nə̀ ŋgòmàk dzè' nə̀ mʉ ŋgùu nà'a.
15 Kùuŋgùp sə̀ wèeŋ nə so tse', a ŋgòye fə̀fʉhʉ̀ ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ nà' tse' fifi nə.
16 Mòok sə̀' də mʉmvə̀'nə̀ wèŋ fa ntʉm awèŋ bohòKrɛst yà'a, nà'a ye bohòwèŋ co ŋkə̀. Wèeŋ bək tse' nà', bʉ̀ʉsə̀ nà'a zeŋ nə̀ aco wèŋ limsə to ŋgiŋ sə̀ maze' nə mak vèsə yà', yà' sə kʉə co mis sə bə zeŋ.
17 Wèeŋ jəŋ lùŋ nə̀ Nwì a fa weŋ nə, nə ta tse' nà' co tàm dzè' nə. Wèeŋ jəŋ bwi ncèp nə̀ Nwì nə, nə kotse' nà' co fèk nə̀ yòŋsə̀ nə a fa weŋ.
18 Wèeŋ sə lɛŋ pìriyà, nə sə fek Nwì də yi tɛsə weŋ. Wèeŋ sə lɛŋ bə mvə̀k nə̀ fòpwe' mʉmvə̀'nə̀ yòŋsə̀ nə sə gʉ̀ weŋ ŋgòlɛŋ sə. Ye də wèeŋ cum nca, nə kà wò. Wèeŋ sə lɛŋ fa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ nùumbu pwe'fo'.
19 Wèeŋ lɛŋ fa mʉ yàm sə̀', də ghà nə̀ mʉ dzəm ŋgòcèep fana Nwì fa mʉ ncèp nə̀ ŋgòcèep nə, ya ŋga mʉ cu ŋgòtsòho yusə̀ sə̀swihì sə̀ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə sə tsə̀' rɛŋsə fa mʉ̀ kà wʉə tse'.

20 A ye-a sə̀ də mʉ̀ cu ndapndzəm fana mʉ̀ tə mvwe' kùu Krɛst njo nə̀ ŋgòtsòho Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə. Ye də wèeŋ lɛŋ fa mʉ də mʉ tsoho nà' bə ŋàŋ mvə̀'nə̀ mʉ̀ tse' ŋgòtsòho nà' sə.

Cə̀cèpsə̀

21 Moma àvès Tìkikòs nə̀ a dzəm yi wùriŋ, nə̀ yi fàkgə̀ bohòTà bə zìnə ye nə, nə tsok fa weŋ mvə̀'nə̀ mʉ̀ cu ya wèeŋ riŋtse' bə zeŋ.

22 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ tum yi də yi kə ye weŋ nə, də ya wèeŋ riŋtse' mvə̀'nə̀ vès cu fana yi gʉ ntʉʉm awèŋ ŋgòye cəcuŋ sə̀'.

23 Mʉ̀ lɛŋ də Nwì nə̀ yi Tɛ̀' bə Tà Jisòs Krɛst fa fifi bohòbwema sə pwe'. Wo gʉ yà'wèŋ ŋgòdzəm mòk bə mòk, nə fa ntʉm awo bohòKrɛst sə̀'.

24 Mʉ̀ lɛŋ də bə̀bo nə̀ Nwì nə ye bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm Tà Jisòs Krɛst àvès nə bə nsàp dzədzəm nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.

Ŋwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak
FÌLIPIYÀ

Ŋwàk nè Pol à còm fa bùu Fìlipiyà ènə, yi à còm fa nà' yà'sə bohòcos nè yi à muk to tsə cip mvwe' nze Màsìdoniyà nə. Yi ànə còm ŋgòkwɛ'sə nà' ŋga yi cu ndapndzəm. Pol à kwɛ'sə wo də wo sə cum ncu nè krətèŋ tse' ŋgòcu nə. Mvəsè yi à sə kwɛ'sə wo, yi sə cep bə nza' kwəkwa kèkɛ', kèkɛ'.

Yi à còm sè' ŋgòkwasə bùu Fìlipiyà wèŋ sə bə bum sè wo à tumsə fa yi ŋgòtɛsə yi ŋga yi cu bə ŋgə'. Yi à jə mvèk ènə sè' ŋgòcèp də yà'wèeŋ ko ntum bə ŋgə' nè yi sə yə, nə ye bə ŋgə'ə sè yà'wèŋ sə yə sə sè'.

Pol à cèp ncèep mok sè gugu ŋ də, <<Ŋgòcu ŋwum a ŋgòsə naaŋ tu bohòKrɛst, nə ye də ŋgòkpu a sè' swe'>> (ye ŋgo 1:21). Yi à cèp sè' də bum sè yi à sə kùmgè ŋgùŋ bə zeŋ sə yà'a bohòyi ŋga'a mok co bèp (ye ŋgo 3:4-11). Yi cep mumvè'nè yi sə lù gugu ŋ də ŋga yi nə kə ghak nə tse' lèlà' nə (3:12-14). Yi yəm ŋkì mok ŋgòkùksə Jisòs bə zeŋ (ye ŋgo 2:5-11). Nè'nə ŋkì mòk nə mantombì nə nà' fom wùriŋ nə wo à còm nòŋsə nà'. Nà' sə cèp bum ba bə liŋ Jisòs: yi à jə ni' ye sə nze fana Nwì busə yi ŋwè nə ghaŋ.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol ves Timatì. A ves sè vèes ŋgàa fàk bohòJisòs Krɛst. Vès com fa nà' bohòwèŋ sè wèeŋ bùu Nwì pwe' sè wèŋ cu mvwe' lak Fìlipiyà, nə ye bùu awèŋ sè mantombì bə sè wo tɛsəgè mu cos.
2 Nwì nè yi tè' àvès bə Tà Jisòs Krɛst gu weŋ bèboŋ, nə fa weŋ fifi.

Pol Kwasə Nwì Nə Kwɛ'sə Krətèeŋ Sè Fìlipiyà

3 Ghà yà lòoŋ nè mu tsərəgè weŋ fana, mù kwasə Nwì àm.
4 Nə ye sè' duk də, ghà yà pwe' nè mu lɛŋ fagè weŋ pìriyà fana, mù lɛŋ bə kwəkwa sə ntuù mù.
5 A vɛ'nə bùu nsàp tətɛsè nè wèŋ à fa mu bə fàak Ntirè nè Bèboŋ nə. Wèŋ à tɛsə yèto mu nùmbu nè wèŋ à yuk to Ntirè nè Bèboŋ nə tètè kə dzeŋ ŋga'a.
6 Mù rì bə nè zìnə duk də, yi Nwì nè yi à yèto nsàp fàk nè bèboŋ ènə sə ntuù wèeŋ nə gu mali yà' tètè nùmbu nè Jisòs Krɛst nə və sèmok.
7 Mu tsərəgè weŋ vɛ'nə busə wèŋ cu sə ntuù mù. Wèŋ à be'lə mu sənə bòvèm nè Nwì a fa mu. Yà' à yè jə taaŋ ghà nè mù à sə lù ŋgòdə Ntirè nè Bèboŋ nè Krɛst nə zìnə, tè kə dzeŋ ŋga'a nè mù sə cu mu ndapndzəmə.
8 Mvəsè mù duk də dzədzəm àm nè ghaŋ nè mù tse' nà' bohòwèŋ sə və bohòJisòs Krɛst bə tu ye fana, Nwì sə rì ye sè' də mù sə cèp zìnə.
9 Pìriyà njàm nè mù sə lɛŋ fa weeŋ duk də, dzədzəm awèeŋ sə kuk ghaha lo mantombì, nə ye bə ŋkərə nè bèboŋ sè'. Də wèeŋ tse' nsàp ŋkərə nè ŋgògàpsə rì yusə yà'a bèboŋ bə sè yà'a bup.
10 Yà'a ye vɛ'nə ŋga wèeŋ riŋ mvəsè ŋgòcokfis jə yusè yà' bògha' càsə pwe'. A sè' zeŋ sè yà'a nə tɛsə tè Krɛst kə bwi və nùu ŋga wèeŋ bùu sè rərɛŋ, wèŋ kà nzak tse'.
11 Ncum awèŋ sè wèŋ cu, ye megu bèboŋ, bèboŋ nè nà' və bohòJisòs Krɛst yiìyi. Bùu sè wo yə bum yè'sə, wo nə kwasə Nwì, nə kuksə yi.

ŋgòCu ŋwʉm Yè'sə Yà? BohòMʉ̀ A Krɛst

12 Bwema am wèŋ, yusò mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ riŋ tse' də, nsàp ŋgə' nə nà' a tsèŋ mʉ nà'a, nà' a tɛsə Ntirə nə Bəboŋ nə ŋgòlòmantombì.
13 Dògarìi sə wo kʉ̀kgə nto' ŋkum, bə bʉ̀ʉ mok fɛŋ pwe' a rìŋ də mʉ ŋgà ndapndzəm bʉ̀ʉsə mʉ mo ŋgà fàk Krɛst.
14 Mok sə̀' dʉk də, ndapndzəm nə mʉ̀ a ni nə, a gʉŋsə bwema ŋkʉ̀ʉŋ ma nə Tà gʉŋsə. Wo sə gʉŋ ghaha nùumbu pwe' ŋgòtsòho ncèp Nwì, nə kà wʉə tse'.
15 A lɛ də mok sə tsoho liŋ Jisos Krɛst bə njo nə də wo sə wa fàk am, nə sə làp ŋgòjə kù am. Mok sə tsoho yàwo bə ntʉm nə rərɛŋ làaŋ.
16 Wo yè'sə sə gʉ̀ vɛ'nə bə dzədzəm bʉ̀ʉsə wo rì pap də Nwì a fa mʉ fàak sə ŋgòtəəŋ gèem Ntirə nə Bəboŋ nə.
17 Mok sə sə kà liŋ Krɛst nə bə nə zìnə tsòhò. Wo sə tsoho bə yòŋsə wi' nə sə vəə wo. Wo sə dʉk ŋgwàaŋ də aco wo yamsə ŋgə' àm mvəsə mʉ̀ cu mʉ ndapndzəmə̀.
18 A ye-a sə̀' vɛ'nə, yumok kà bʉp. A ye-a də a sə vəə wo bʉp kè bəboŋ àlɛ, yà' ka mʉ yaaŋ, mʉ̀ sə kwa yam-e bə zeŋ kwa. Yusò gʉgʉŋ sə dʉk də bwìŋ sə yuk mali liŋ Krɛst. Yà'a mbwè njo nə mʉ̀ sə kwa nə.
19 Mʉ nə sə kwa sə̀' bʉ̀ʉsə mʉ̀ rì dʉk də mʉ nə tɛsə li bʉ̀ʉ pìriyàa awèŋ nə ye bə tətɛsə nə nà'a və bohòYòŋsə Jisòs Krɛst.
20 Bə nə zìnə, ntʉm àm tə gù dʉk də mʉ kà co marè'tu ko mʉ gʉ̀. A ye lɛ də ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì pwe', mʉ baŋ ntʉm ya mʉ kuksə Krɛst bə ni' àm pwe'fo'. A dzəm ye kpʉ kè lùŋ-è, mʉ̀ dzəm ŋgòkùksə liŋ Krɛst.
21 Mʉ̀ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə ŋgòcu ŋwəm nə yè'sə ya? Bohòmʉ̀ yàm, a ŋgòrìŋ Krɛst, nə ye də ŋgòkpʉ, a sə̀' swe'.
22 A sə̀' dʉk də ŋga mʉ̀ cu mali-a ŋwəm, aco fàak sə̀ mʉ gʉ tɛsə li bwìŋ sə̀'. Mʉ̀ ka ma nə̀ mʉ lo riŋ.
23 Mʉ̀ tə yè'sə mʉtsətsə'rə ndzəp. Mʉ̀ dzəm də mʉ lo yu am kə cum ves Jisòs. Bògha' ca zeŋ nə nəm ŋgòcu sə nzeŋgòo fɛn.
24 Yumok sə̀ yà' gʉ càsə sə̀' dʉk də, mʉ cum mali ŋwəm bʉ̀ʉ tu awèŋ.
25 Mʉ̀ rì pap də yè'sə zìnə. Fana mʉ̀ rì də mʉ nə cum mali ŋkuŋ ŋgògʉŋsə weŋ bʉ̀ʉ yusò wèŋ a dzəm, ya wèeŋ tse' kwəkwa ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ sə̀'.
26 Ya ŋga mʉ və kə̀ tsècŋ weŋ səmok fana vesùwèŋ kwa mvwe' mò'fis bohòJisòs Krɛst bʉ̀ʉ tu am.

Təəŋ Gʉgʉŋ Mvə̀'nə̀ Wèŋ Sə Naaŋtu Bə Ntirə Nə Bəboŋ Nə

27 Yusò gʉgʉŋ sə də, ncu awèeŋ ye kəkʉrə bohòbwìŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo a dzəm Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a nə Krɛst nə. A ye-a vɛ'nə fana ŋga mʉ̀ və bə nə̀ mʉ̀ ka və pwe', mʉ̀ sə yuk də wèŋ tə gʉgʉŋ bə yusò mò'fis, nə tse' cù mò'fis, nə sə lʉ mvwe' mò'fis bʉ̀ʉ Ntirə nə Bəboŋ nə wèŋ a dzəm nə.
28 Nə ye sə̀' də wèŋ sə kà bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə weŋ wəp lok. Yà'sə nə gʉ wo riŋ də wo nə kpʉ bisə wà, wèŋ tse' yàwèŋ lùŋ nə nà'a nə kà mè. Nwìi nə niŋ tsok fa wo sə̀' vɛ'nə.
29 A də Nwì a fa weŋ mandzə̀ ŋgòdzəm bohòKrɛst, nə kà vɛ'nə mègù, wèŋ tse' ŋgòyə ŋgə' bʉ̀ʉ yi sə̀'.
30 Nə ŋga'a nè'e vesùwèŋ sə lʉ̀ bə yusò mò'fis. Cu malì lʉ̀ nə̀ wèŋ nà yə taaŋ ŋga mʉ̀ sə lʉ̀ nà'a, haŋ ŋga'a wèŋ sə yuk də mʉ̀ sə lʉ̀ malì ntòzeŋ.

2

Tse' Nsàp Ntʉm Nə̀ Jisòs Krɛst Nà'a

1 Ncu awèŋ nə̀ wèŋ cu nà' co bʉ̀ʉ Krɛst, kwɛ'səgə̀ weŋ à? Dzədzəm ye
fisəgə̀ weŋ ntʉm à? Wèŋ tse' kwəkwa nə̀ mvwe' mò'fis weŋ yòŋsə̀ ye nə
wèŋ à? Nə ye də wèeŋ tse'gə̀ ntʉm nə̀ bə̀boŋ nə ye koksə̀manziŋ bohòmòk
bə mòk à? A vɛ'nə.
2 A ye-a vɛ'nə fana, mʉ̀ dzəm də wèeŋ tse' nsàp tsətsərə̀ nə̀ mò'fis, nə
sə dzəm mòk bə mòk, nə ye cù mò'fis, ya mʉ kwa wesə.
3 Kà də wèeŋ me'rə wi' bə nɛ̀ni' sə ntʉʉ̀ wèŋ dʉk. Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə
nze, nə kà bʉ̀ʉ mok co wèŋ gha' wo weŋ sə kʉ̀k.
4 Ndàaŋwè pwe' lap mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ yusə̀ co yà' tɛsə ŋwə̀ nəmòk sə̀',
yi kà bə ni' nə̀ nje tsərə̀ mègù.
5 Wèeŋ tse' nsàp ntʉm nə̀ Jisòs Krɛst à tse' nà'a.
6 Yi à ye Nwì bə tu ye sə̀',
fana yi kà nsàp ntʉm nə̀ də yi nə mam tsooŋ bə Nwì yəyərə̀ tse'.
7 Yi me'rə mvwe' sə̀ ghaŋ yà'sə,
nə jə tsooŋ ni' ye sə nze, nə ye co ŋkwɛ̀ŋ,
wo dzə yi mok co ŋwè vɛ'.
8 Mvəsə̀ yi à ye co ŋwè vɛ'nə fana,
yi jəŋ tsooŋ ni' ye sə nze sə̀mok,
nə yuk yusə̀ Nwì à də yi gʉ, nə kə kpʉ mʉ ntə̀əŋ.
Nsàp kpʉ nə̀ a kpʉgə̀ vɛ'nə bʉ̀ʉ sə̀ bʉp.
9 Bʉ̀ʉ nsàp nə̀ yi à gʉ̀ ènə fana,
Nwì a yamsə yi nsàp nə̀ wù kà fʉ̀k.
Nwì a fa yi liŋ sə̀ yà' yam gha' liŋ pwe'.
10 Ye də, bwìŋ pwe' nə kə təəŋ bə tumfərə mantombìi Jisòs ŋgòkùksə yi.
A nə̀ ye bʉ̀ʉ sə̀ wo mʉbu bə sə̀ sə nzeŋgòo fɛŋ,
nə ye bə sə̀ wo cu ma sə mbwè nze pwe' nə kuksə yi.
11 Wo nə̀ cep fis bə cùu awo jəja mvwe' bwìŋ dʉk də Jisòs Krɛɛst Tà.
Yà'sə nə kuksə tɛ̀' ye Tà Nwì sə̀'.

Wèeŋ Rɛŋ Co Marɛŋ

12 A ye-a vɛ'nə fana, bwema am wèŋ, mvə̀'nə̀ wèŋ à sə yuk nə kotse'
ntirə̀ nə̀ bə̀boŋ nə ghà nə̀ mʉ̀ à ye vesùwèŋ yà'a fana, mʉ̀ sə dʉk də gʉ
gha' də wèeŋ kotse' ŋga'a nə̀ mʉ̀ ka vesùwèŋ yeŋ nɛ̀'e. Wèeŋ fak bə wʉə,
nə sə jik ŋgògʉ̀ də lù nə̀ Nwì a fa weŋ nə sə fak sə ntʉʉ̀ wèŋ.
13 Bʉsə̀ Nwìi fàkgə̀ mʉtsətsə'rə wèŋ ŋgògʉ̀ weŋ də wèeŋ dzəm nə gʉ
yusə̀ yi dzəm yà'.
14 Bə yà pwe'fo' sə̀ wèŋ sə gʉ̀ʉ nə sə cep ŋkʉ̀ə̀m kà fo' sə tesə̀.
15 A ye vɛ'nə ya wèeŋ ye bʉ̀ʉ sə̀ wèeŋ rərɛŋ, nə ye jì njo. Ya wèeŋ ye
bwe Nwì sə̀ ntʉm rərɛŋ sə̀ wèŋ cu sənə nzeŋgònə̀ bʉ̀ʉ sə̀ ca ka rərəŋ
yeŋ, wo ŋgàa tè'èŋkup. Wèŋ tse' ŋgòsə rɛɛŋ yàwèŋ mʉtsətsə'rə wo co
ŋkèŋkàŋ sə rɛɛŋ mʉbu,
16 mvəsə̀ wèŋ sə tsə̀' fa wo ncèp nə̀ nà' tse' lùŋ nə. Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə
fana, nùmbu nə̀ Krɛst və̀ sə̀mok, mʉ̀ sə kum ŋgù àm bʉ̀ʉ wèŋ fana yà' kà
ŋgwàŋ ye. Yà'a nə sə niŋ dʉk də fàk am sə̀ mʉ̀ à gʉ̀, nə yis ndùrə̀, yà' ka
wà ca.

17 Dzədzəm awèŋ nə wèŋ à tse' nà' bohòNtirè nə Bəboŋ nə, nà'a co satikà' bohòNwì. A ye-a də yòŋsə am kə ye rùk nə wo jə-a nà', nə se gesə mʉnə satikà' ànə, mʉ nə kwa, nə kwa vesùwèŋ lòoŋ mvwe' mò'fis sə̀'.
18 Gù sə̀' mʉmvə̀'ànə dʉk də wèeŋ kwa tsooŋ yàwèŋ sə̀'. Vesùwèeŋ kwa mvwe' mò'fis.

Timatì Bə Ɨpàfoditò

19 A ye-a ŋga Tà Jisòs fa-a ŋàŋ, mʉ̀ tsəm də mvèk momjo mʉ nə tumsə lo Timatì ŋgòkə̀ ye weŋ. Mʉ nə tum yi ya yi bwì vəə, yi tsok fa mʉ mvə̀'nə̀ wèŋ cu, ya ntʉm am sə lʉm sə̀'.
20 Mègù yi Timatì nə nə̀ tsətsərə̀ vesi yegə̀ nsàp nə̀ mò'fis. Yi tse'gə̀ weŋ sə ntʉʉ̀ yi vɛ'ɛ wùriŋ.
21 Bʉ̀ʉ mok pwe' sə tsərə gu bə fàak awo, wo sə kà ma nə̀ Jisòs Krɛst tsərə̀.
22 Wèŋ rì yàwèŋ sə̀' laŋ də, Timatì ènə ŋwə̀ nə̀ bəboŋ. Vesi a tsòho Ntirè nə̀ Bəboŋ nə mvwe' mò'fis co mwe bə tɛ̀' sə fàk wo.
23 Mʉ̀ sə tsəm də ghà nə̀ mʉ riŋ də anə ye bohòmʉ̀ valɛ àlɛ ŋkuŋ mʉ tum yi laŋ.
24 Mʉ̀ rì tse' sə̀' zìnə dʉk də, mvèk momjo, Tàa nə gʉ co mʉ və bə tu am, nə kə tseŋ weŋ sə̀'.
25 Mʉ̀ a tsərə də a bəboŋ ŋgòtum fəsə fa weŋ moma avès Ɨpàfoditò, nə̀ yi a ye masinjà àwèŋ, nə tɛsə mʉ. Yi a fàk, nə jihi nzòŋ vesi bəbɛ', ŋgòtɛsə mʉ bə fàha am.
26 Ntʉm ye sə fa yi ŋgə' ŋgòyə wèŋ wùriŋ. Yi sə kà kwa lok də bʉ̀ʉsə̀ wèŋ na yuk dʉk də yi a ya.
27 A lɛ zìnə də yi a ya laŋ anə. A gù jo də yi a kpʉ. Megu də Nwì a koksə manziŋ bohòvesi ba fo', yi kà kpʉ, ya ŋgə' mook kà mʉnə ŋgə' nə̀ mʉ̀ cu bə zeŋ nè'e naàŋ fe'lə lò.
28 Fana mʉ̀ sə dzəm wùriŋ də mʉ tum yi kə ye weŋ, ya wèeŋ yə yi, ntʉʉm awèŋ fi, ntʉm nə njàm kà mok sə̀' rwi' fe'lə̀.
29 Yi vəə, wèŋ wumsə yi bə kwəkwa co moma nə̀ ndzənə Tà. Wèeŋ yə nsàap bʉ̀ʉ sə̀ co yi ànə, wèŋ wəp wo bəboŋ.
30 Bʉsə̀ yi jə yòŋsə ye nsàp mok, nə swirə kpʉ bʉ̀ʉ fàak Krɛst, nə fa mʉ tətɛsə̀ nə̀ à ye co wèŋ kà mʉ bə tu awèŋ kə̀ fa.

3

Mandzə̀ Nə̀ Zìnə
ŊgòYe Rərəŋ BohòNwì

1 Bwema am, ncèp àm nə̀ ŋgòlèsə bə zeŋ dʉk də, wèeŋ sə kwa bə bum sə̀ ma nə̀ Tà Jisòs. A ye-a sə̀' də mʉ̀ sə com fe'lə sə̀ yusə̀ mʉ̀ ànə com yà' mantombì laŋ fana mʉ̀ sə kà bə zeŋ wò. Yà'a nə tɛsə weŋ ya wèeŋ kà mandzə̀ jàm.
2 Wèeŋ kərə bə nsàp bʉ̀ nə̀ wo co ŋgbʉ, sə̀ wo sə dʉk dɛɛ, ŋwè tse' ŋgòsʉə tsə ŋgùpni' yà'a.
3 Bʉ̀ʉ sə̀ wo a kom fa wo tu sə̀ zìnə, co bʉ̀ʉ Nwì sə a vesùwèŋ. Bʉsə̀ vesùwèŋ kùksəgə̀ Nwì bə ŋàaŋ yòŋsə ye, nə sə kwa bə ncu avès nə̀ ndzə ni'ì Jisòs Krɛst, vesùwèŋ ka tu bə bum sə̀ ma mʉ ŋgùpni' naaŋ.

4 A ye-a də bum sə mʉ ŋgùpni'ì yà'sə yumok co Nwì jəŋ ŋwè bə zeŋ,
də mù dʉk də mù a dzèŋ mvwe' sə mù gha' bʉ̀ʉ sə wo sə jə yà' co yumok
yà'sə pwe' mù.
5 Wo à kom fa mʉ tu mbəmbaam yàm ŋga mʉ nùumbu fwame'. Mvəsə
wo à dzə mʉ, mʉ ŋwəə Izùrɛ bə bòp lak Benjamè. Mʉ yè'sə mʉ ŋwəə
Hibrù làaŋ vɛ'. A ye-a bə mandzə nə ŋgònòŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ fana,
mù à ye ves bòp bʉ̀ nə wo togə wo dʉk də bʉ̀ʉ Faràsi nà'a.
6 Á sə ye ma nə ŋgòfa bʉ̀ʉ cos wèŋ ŋgə', fana mù təəŋ mantombì bə
zeŋ mù. Lʉ̀ʉk avès bʉ̀ʉ Jus pwe'fo', mù ka nə mò'fis gbʉ yuk, ŋga ye-a də
aco yà' gʉ ŋwè ye kəkʉrə na.
7 Bum yè'sə pwe', anə ye co mù sə tsərə də yà'a swe' bohòmù, mù a
mè'rə màk yà' pwe' nə pwe' co yusə wà bʉ̀ʉ tu Krɛst.
8 Bə nə zìnə am pwe', mù jə yà' pwe' mok co yusə wà ya ŋga mʉ riŋ Jisòs
Krɛst nə yi Tà nə njàm nə bʉ̀ʉsə ŋgòrìŋ yi a yusə yà' càsə bum pwe'. Mù
a mè'rə bum mok pwe' də yà'a bisə ntɛ̀ŋ bʉ̀ʉ yi. Bum pwe' mok bohòmù
co bèp də ya mʉ tse' Jisòs Krɛst,
9 ya mʉ ye vesi mvwe' mò'fis co ŋwə ye. Mù ka kəkʉrə mʉ lisə Nwì
bə ŋàaŋ sə yàm mok ye fe'lə, a bʉ̀ʉsə mù a fa ntʉm àm bohòJisòs. Ka
bʉ̀ʉsə də mù a nòŋsə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus sə' yeŋ. Mʉ kəkʉrə bʉ̀ʉsə Nwì a gʉ
mʉ ŋgòye kəkʉrə anə yi. Ŋgòye kəkʉrəə và mègù bə ntʉm nə ŋwè fa
nà' bohòKrɛst.
10 Yusə mù sə dzəm, a ŋgòrì yi, nə tse' ja'a nsàp ŋàŋ ye nə yi à lòkok bə
zeŋ mvwe' kpʉ nà'a. Mù dzəm sə' dʉk də mʉ ye nsàp ŋgə' nə yi à yə nə
kpʉ, ya mʉ ye sə' co yi.
11 Yà'a mvə'nə mù tse' tsətsərə də mʉ nə ye sə' mòk ŋgòlòkok mvwe'
kpʉ sə.

Jihi Nzòŋ, Nə Kə Ləsə Fo'

12 Mù sə kà dʉk də bum sə mù sə dzəm də mʉ tse' yè'sə, mù tse' wes
yà' laŋ dʉk. Ka sə' dʉk də mʉ yè'e, mù ka jòŋ nə mò'fis tse' sə' yeŋ. Yusə
də mù sə jihi nzòŋ ŋgònìk lòmantombì, ya mʉ kə tse' lèlàk nə Jisòs Krɛst
a jə mʉ co ŋwə ye bʉ̀ʉ zeŋ nə.
13 Bwema am wèŋ, mù tsəm də mù ka mvwe' sə də mù tse' yà' laŋ sə
ntòkə dzeŋ. Yusə mò'fis də mù sə lù bə ŋàaŋ am pwe'fo' ŋgòkə dzèŋ
mvwe' bum sə ya' cu mantombì, nə swi mak bum sə yà'a maŋkwèŋ fo'.
14 Fana mù sə lògù mantombì də ya mʉ kə dzeŋ mvwe' ndʉ̀ʉ sə, ya mʉ
tse' lèlàk nə Nwì à to mʉ ŋgòkə tse' nà' bʉ̀ʉsə mʉ ŋwəə Jisòs Krɛst nə.
Nà'a də mʉ kə cum mʉbu.
15 A bəboŋ bohòvesùwèŋ sə a gʉ bə ma nə Jisòs laŋ pwe'fo' ŋgòtse' sə'
nsàp tsətsərə nè'nə. Ŋwə nəmòok ye-a yo nə yi sə tsəm yumok ca zok
fana, Nwì gʉ yi rɛɛŋ bə zeŋ.
16 Yusə gʉgʉŋ sə dʉk də vesùwèeŋ sə bɛ' lo mali yusə vesùwèŋ nà sə
yùu sə.
17 Bwema am wèŋ, wèeŋ sə bɛ' kù am, nə sə kʉk lis bohòbʉ̀ʉ sə wo sə
yù yà', bʉ̀ʉsə vèes ŋgàa nì fa weŋ mandzə nə nà'a bəboŋ.
18 Mʉ̀ à tsə' weŋ bum yè'e mantombì kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ laŋ. Nə ŋga'a nè'e,
mù sə cèp fe'lə yà' səmok mok bə ndzəplis, dʉk də bwìŋ mʉŋgorə wèŋ
ŋkʉ̀ʉŋ sə mandzə awo sə nìtsə' də wo sə bɛ̀ŋ fàak sə Jisòs à kpʉ mʉ ntəəŋ
ŋgògʉ̀ʉ sə.

19 Wo kə̀ lə̀ nùu də̀ bu̱u̱ yè'sə nə tse' ŋgə', bum sə̀ wo sə dzə̀m yà' bə ŋgùpni', yà'a bohòwo nwìi awo. Wo sə nɛ̀ ni' bə bum sə̀ anə ye co wo koksə marè'tu bə zeŋ. Tsətsərə̀ə awo cu mègù bə bum sə̀ sə nzeŋgòoŋ fɛn.
20 Fana vesùwèeŋ yàvès ŋgàa lak sə̀ mu̱bu. Vesùwèŋ sə ku̱k mègù bohòŋgà lùŋsə̀ ves, Tà Jisòs Krɛst ŋgòtsə mu̱bu.
21 Ghà nə̀ yi və̀ə, fana yi nə kupsə ŋgùpni' avès nə̀ bu̱p nə̀ nà' ka ŋàŋ tse' nè'e, nə gu̱ nà' ye co ni' nje nə̀ nà' tse' ŋàŋ. Yi nə gu̱ vɛ'nə bə ŋàaŋ sə̀ yi tse' ŋgògu̱ bum pwe' yà' ye sə və̀mnzə'ə̀ yi sə.

4

Ntip Nə̀ Pol À Fa

1 Bwema am wèŋ, mu̱ dzə̀m weŋ, nə sə boŋ mu̱ co mu̱ ye weŋ wù kà fu̱k. Wèeŋ gu̱gə̀ ntu̱m àm sə kwa, wèeŋ ŋguk àm nə̀ mu̱ a sòp tes mu̱ tuhù mu̱. Wèeŋ bu̱u̱ Tà Jisòs, wèeŋ təəŋ mali gu̱gu̱ŋ.
2 Mu̱ sə cèp bohòYùdiyà də kwəkwè', bə Sintekèe mesə yusə mu̱tsətsə'rə̀ə wo, nə cum mvwe' mò'fis co njɛ̀'ɛgù ndzə ni'ì Tà.
3 Mu̱ lɛŋ wu Sizigù, nə̀ vesù tse' fàak sə̀ mò'fis də, wu tɛsə bàa yè'sə wèŋ. Wo bə Kilimè, nə ye bu̱u̱ mok sə̀ vesiwèeŋ fàkgə̀ mvwe' mò'fis yà'a pwe' a fàk gu̱gu̱ŋ ŋgògu̱ də Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə nà'a lo mantombì. Liŋ awo cu ndzənə ŋwàk lùŋ.
4 Mvə'nə̀ wèŋ cu ncu àwèŋ nùumbu pwe', wèeŋ sə kwa bə bum sə̀ ma nə̀ Tà Jisòs. Mu̱ sə cèp li sə̀mok du̱k də wèeŋ kwa!
5 Wèeŋ ye fu̱ə̀ weŋ bwìŋ wèŋ. Tà ka sə̀sap mok cum.
6 Kà də wèeŋ sə fa ntu̱u̱m awèŋ ŋgə' bu̱u̱ yumok du̱k. Yusə̀ wèŋ sə jamə lòoŋ, wèŋ sə lɛŋ bohòNwì. Ghà nə̀ wèeŋ lɛŋ yi lòoŋ, wèŋ lɛŋ bə ntu̱m nə̀ kwəkwa.
7 Fana fifi Nwì nə̀ nà' yam càsə mvəsə̀ co ŋwè tsərə pwe' nə ye sə ntu̱u̱ wèŋ bə tsətsərə̀ awèŋ co yumok kà yà' gu̱. A vɛ'nə ŋga wèŋ sə nəmsə ntu̱m awèŋ bohòJisòs.
8 Nə̀ ŋgòlə̀sə bə zeŋ, bwema am wèŋ, wèeŋ sə tsərə megu bum sə̀ yà'a zìnə sə̀ co bwìŋ kwasə yà'. Yà'a ye bum sə̀ ya' tse' bə̀boŋ nja, yusə̀ yà'a rərəŋ, sə̀ ya' tse' dzədzəm nə ye sə̀ bwìiŋ yə-a yà', wo jəŋ yà' co yumok.
9 Wèeŋ sə gu̱hu̱ bum sə̀ mu̱ à yə'rə weŋ, wèŋ nə dzə̀m yà', a bum sə̀ wèŋ à yuk mvəsə̀ mu̱ à sə cèp, nə sə gu̱. Yi Nwì nə̀ yi fagə̀ ves fifi, yi nə ye wenə wèŋ.

Pol Kwasə Bu̱u̱ Fìlipiyà Bə Tətɛsə̀

10 Mu̱ sə kwa, nə sə kwasə Tà Nwì wùriŋ bu̱usə̀ a sap wùriŋ, wèŋ nə yètoònə ŋgòtɛsə fe'lə mu̱ sə̀mok. Mu̱ sə kà du̱k də wèŋ à swì mu̱ swìi du̱k, yusə də wèŋ à ka mvə̀k mantombì anə tse'.
11 Ka də mu̱ sə cèp bu̱usə̀ mu̱ sə tsərə du̱k də mu̱ a sə dzə̀m yumok yeŋ. Bu̱sə̀ mu̱ rì mvəsə̀ ŋgòcu yu am bə kwəkwa ŋga mu̱ ka-a yumok tse' nà'.
12 Mu̱ rì ncu jìŋ bə ncu ghàk ba fo' mu̱. Mu̱ a rì nsàp nè'nə, nə ləəŋ bə zeŋ, ya ŋga mvwe' sə̀ mu̱ cu, ghà yà pwe', ŋga mu̱ zəze' bə nə̀ mu̱ cu njè, nə̀ mu̱ tse' ŋku̱u̱ŋ kè də mu̱ tse' gù moòm ntilip pwe'fo', mu̱ rì mvəsə̀ mu̱ cum yu am kə̀ku̱rə̀.

13 A ye-a sə' bə nsàp nə fòlòoŋ, aco mʉ cum riŋ bə zeŋ. Jisòs Krɛst fagə
mʉ nsàp ŋàŋ nà'nə yi.
14 A ye-a sə vɛ'nə, bòwùriŋ mvəsə wèŋ à tɛsə mʉ ghà nə mʉ a cu bə
ŋgə' nà'nə.
15 Wèŋ bʉ̀ʉ Filipiyà, wèŋ rì yàwèŋ sə' dʉk də ghà nə mʉ à yè'e mè'rə
lak Màsìdoniyà ŋga mʉ à sə tsòho to Ntirə nə Bəboŋ nə, à tɛsə gù mʉ
wèŋ. A sə fa kurə gù mbo vesùwèŋ, cos mòk nə zok a ka mʉ tɛsə.
16 Fana mʉ à cu mvwe' lak Tètàlonikà, ghà nə ŋga mʉ ka yumok tse',
wèŋ tum fa mʉ sə'. Yè'sə à ka kɛ' mò'fis mègù.
17 Ka də mʉ tes gha' ntʉm àm bə bum sə wèŋ na tum fa mʉ yeŋ. Mʉ sə
kwa gha' yàm bə swe' nə wèeŋ nə tse' bohòNwì bʉ̀ʉ bum sə wèŋ sə tum
fa mʉ yè'sə.
18 Yusə mʉ a sə jamə yà' pwe', wèŋ a fa mʉ, nə fa casə cù. Mʉ a yə bum
sə wèŋ a tum fa mʉ bohòÌpàfoditòlaŋ. Yà' a gʉ mʉ, mʉ sə kà yumok mok
jamə fe'lə. Bum yè'sə co mve' làmindàa sə wo kɛ' fagə Nwì co satikà' yà'
sə rəm saaŋ bòŋsə Nwì wùriŋ yà'a.
19 Nwì àm nə yi ŋgà ghàk maŋgəŋgèeŋ nə fa wèŋ yusə wèŋ sə jamə
pwe'fo' ndzə bohòJisòs Krɛst.
20 Kəkùksəə ye bohòNwì nə yi Tɛ̀' àvès, nə kà mè yuk. Yà' ye vɛ'nə.

Cəcèpsə Nə Nà' Ləsə

21 Cepsə fa mʉ bʉ̀ʉ Nwì sə wo sə' bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst yà'a pwe'fo'. Bwema
sə vesiwèŋ cu fɛɛŋ cepsə weŋ sə' bəboŋ.
22 Bʉ̀ʉ Nwì sə wo fɛɛŋ cepsə weŋ sə', nə kà co sə wo mʉ nto' Sizà yà'a
ye wesə.
23 Bəbo nə Tà Jisòs Krɛst nə ye wenə wèŋ.

Ŋwàk nə̀ Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ̀ sə̀ Mvwe' Lak KÒLOSÌ

Lak Kòlosì sə̀ à ye mvwe' nzeŋgòŋ Esiyà. Pol a fa ntʉ̀m ye bə̀ nza' cos fana yi sə̀ tumsə̀ lo kɛ' ŋgàa fàk wèŋ mvwe' coos sə̀ wùriŋ. Yi ànə̀ yuk də̀ cicàa mok à kə̀ dzèŋ mvwe' cos Kòlosì nə̀, nə̀ sə̀ yə'rə̀ fa bwìŋ də̀, a ye-a ŋga ŋwè dzəm də̀ yi riŋ Nwì, nə̀ tse' lùŋ nə̀ dak àlɛ, ŋgèŋgàŋ tse' ŋgòkùksə̀ ŋàaŋ mok sə̀ yà'a yòŋsə̀. Wo sə̀ yə'rə̀ sə̀' də̀ ŋwè tse' ŋgòdzə̀ nsàap zʉ̀zʉ̀ʉ̀ mok nə̀ gʉ̀ tsooŋ bum mok co ŋgòkom tu mbəmbam sə̀'.

Pol à còm ŋgòrɛŋsə fa wo də̀ Jisòos mo Nwì nə̀ yi tse' liŋ nə̀ casə̀ bum sə̀ Nwì à gʉ̀ lòoŋ. Yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòlùŋsə ŋwè sə̀ yi, də̀ bum mok sə̀ wo sə̀ yə'rə̀ fa wo yà'a jə gɛsə̀ lògə̀ ŋwè sə̀sap bohòJisòs nə̀. Nwì ànə̀ gʉ̀ nzeŋgòŋ nə̀ ndzə̀ bohòJisòs fana mvə'nə̀ bum sə̀ ànə̀ sam bʉ̀p fana yi sə̀ gʉ̀ bòŋsə̀ fəsə̀ yà' sə̀' ndzə̀ bohòJisòs nə̀. A ye-a də̀ ŋwèe nə̀ tse' lùŋ fana, yà' mègù bə̀ liŋ Jisòs.

1 Sə̀ còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ̀ Pol nə̀ Nwì a cokfis mʉ̀ ŋgòye ŋgà ntum Jisòs Krɛst, ves moma àvès Timatì.
2 Vès sə̀ còm fa nà' bohòbʉ̀ʉ̀ Nwì sə̀ mvwe' lak Kòlosì sə̀ wo sə̀ bɛ' Jisòs Krɛst bə̀ nə̀ zìnə̀. Tà Nwìì fa weŋ fifi, nə̀ gʉ̀ weŋ bə̀boŋ

Pol Kwasə̀ Bʉ̀ʉ̀ Kòlosì
Nə̀ Lɛŋ Fa Wo Pìriyà Sə̀'

3 Ghà nə̀ vèes lɛŋgə̀ Nwì nə̀ yi Tɛ̀'ɛ Tà Jisòs Krɛst àvès bʉ̀ʉ̀ wèŋ pwe', vès sə̀ kwasə̀ yi.
4 Vèes kwasəgə̀ yi vɛ'nə̀ bʉ̀ʉsə̀ vès a yuk mvə̀'nə̀ wèŋ a fa ntʉ̀m awèŋ bohòJisòs Krɛst, nə̀ ye mvə̀'nə̀ wèŋ sə̀ dzəm bʉ̀ʉ̀ Nwì wèŋ pwe'.
5 Vès rì də̀ wèŋ tse' nsàp ntʉ̀m ànə̀ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ riŋ bum sə̀ Nwì a nòŋsə̀ fa weŋ mʉ̀bu bə̀boŋni. Wèŋ ànə̀ yuk bum yè'sə̀ ndzənə̀ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ nà'a zìnə̀ nə̀.
6 Ntirə̀ ènə̀ sə̀ yuhu lòsənə̀ ŋgònə̀ lòoŋ. Bwìŋ yuk nà' fana nà' sə̀ kupsə̀ ntʉ̀m awo. Nà' sə̀ gʉ̀ bwìŋ wùriŋ ŋgòdzəm bohòJisòs Krɛst. A sə̀' zeŋ nə̀ nà' à dzèŋ bohòwèŋ, nə̀ kupsə̀ ntʉ̀m awèŋ sə̀'. Yè'sə̀ ànə̀ yeto ghà nə̀ wèŋ ànə̀ yuk bə̀bo nə̀ Nwì, nə̀ rɛɛŋ zìnə̀ nə̀ yi sə̀ gʉ̀ bohòŋgàa gʉ̀ bʉ̀p wèŋ.
7 Ànə̀ tsok to fa weŋ ntirə̀ ènə̀ Ipafràs. Vès dzəm yi vɛ'ɛ wùriŋ. Venə̀ wèeŋ fàkgə̀ bohòJisòs Krɛst bəbɛ'. Yi tə̀ mʉŋgorə̀ wèŋ fa'nə̀ mvwe' kùu avès, nə̀ sə̀ fak bohòJisòs Krɛst bə̀ ntʉ̀m nə̀ mò'fis.
8 Yi a tsə̀' ves yi də̀ wèŋ tse' dzədzəm bohòbwìŋ, nsàp nə̀ nà' və̀ bohòYòŋsə̀ Nwì.
9 Ye jəŋ mvə̀'nə̀ vès à yuk bum yè'sə̀ fana vès sə̀ lɛŋ fa weŋ Nwì nùumbu pwe'. Vès sə̀ lɛŋ yi də̀ yi gʉ̀ weŋ ŋgòrì bum sə̀ yi dzəm yà' pwe'fo' jəja paam. Yà' a ye vɛ'nə̀, wèŋ tse' nsàp ŋkərə̀ nə̀ nà' və̀ bohòYòŋsə̀ ye, fana wèŋ rɛɛŋ bum ye pwe' nə̀ pwe'.
10 Ŋkərə̀ ànə̀ nə gʉ̀ weŋ ŋgòcu nsàp nə̀ kə̀kʉrə̀ co bʉ̀ʉ̀ Nwì, nə gʉ̀ bum nsàp nə̀ yà'a sə̀ boŋ yi, nə̀ sə̀ riŋ ghaha lo bum Tà Nwì mantombì.
11 Nwìi gʉ̀ weŋ bə̀ ŋàaŋ ye sə̀ yà' ghak yà pwe', ŋgòko ntʉ̀m, nə̀ təəŋ gʉgʉŋ ya a ye-a sə̀ yà pwe', wèŋ sə̀ lo mali mantombì bə̀ kwəkwa.

12 Wèeŋ sə gu̱ vɛ'nə wèŋ sə kwasə Tà Nwì àvès ghà yà lòoŋ bu̱u̱sə̀ a yi nə̀ yi a gu̱ weŋ ŋgòye kə̀ku̱rə̀ ya wèeŋ kə tse' ma njàwèŋ sənə bum sə̀ yi a fu̱hu̱ nòŋsə fa bu̱u̱ ye wèŋ yà' mvwe' marɛŋ sə.
13 Yi a jə fis gɛsə ves mvwe' ndzəm, nə noŋsə ves mvwe' marɛŋ nə̀ mo ye nə̀ yi dzəm nà' cu ŋkum fo' yi.
14 Mo ye ànə swifa ves bu̱p avès, nə ywiŋ tiŋ fəsə ves bohòbu̱p.

Jisòs Tse' Ŋàŋ Pwe' Yi

15 Ŋwə̀ nəmòk ka Nwì bə lis ye yuk. Mo ye nə̀ bwìŋ à yə yuk yi a nìtsə̀' fa ves mvə̀'nə̀ Nwì cu yi. Yi mo Nwì nə̀ yi tse' liŋ nə casə bum sə̀ Nwì à gu̱ lòoŋ.
16 Nwì à gu̱ bum pwe'fo' ndzə bohòyi mo ye nə. Bum sə̀ yà' cu sə nze co lis ye yà', bə sə̀ yà' cu mu̱bu co lis kà yə wèŋ, co ze' bə masinjàa Nwì, nə ye nsàp ŋàŋ nə̀ fòpwe' nə̀ nà' cu. Bum yè'sə pwe', Nwì à gu̱ yà' ndzə bohòyi, fana gu̱ yà' də yà'a sə yuk bohòyi.
17 Mook sə̀' də Jisòs Krɛst à ye to mantombì yi. Bum pwe' cu làaŋ mvə̀'nə̀ yà'a yè'sə sə̀' bu̱u̱ Jisòs Krɛst nə.
18 Nə ye fe'lə sə̀' də, yi tu bohòcos nə̀ nà'a ni' ye nə sə̀' yi. Yi à yèto cos yi, bu̱u̱sə̀ yi à lòkok to mvwe' kpu̱ yi. Yi mantombì bə bum yè'sə pwe' vɛ'nə, də ya a ye-a sə̀ yà lòoŋ, yi megu ye ŋwə̀ nə̀ mantombì.
19 Bum yè'sə vɛ'nə bu̱u̱sə̀ ànə boŋ kok Nwì də mo ye ye sə̀' ŋgàŋ mvə̀'nə̀ yi Nwì yi cu bə tu ye pwe' nə̀ pwe'.
20 Fana yi jəŋ mo ye nə, nə tɛs ŋkɛ̀ŋ bə zeŋ, ya bum pwe' ye fe'lə cù mò'fis sèmok. Yi à be'lə bum sə̀ sə nze bə sə̀ mu̱bu ŋgòye cù mò'fis ndzə ni'ì yi vɛ'nə bə kpu̱ mo ye nə̀ yi à kpu̱ mu̱ntèəŋ nə.
21 Mvèk mòk à ye fa' sə̀' nə̀ weŋ Nwì wèŋ à ka ŋge' yeŋ. Yà' à ye vɛ'nə bu̱u̱sə̀ wèŋ à sə tsərə bu̱p, nə sə gu̱ sə̀' bum sə̀ bu̱p.
22 Nə ye də nə̀ ŋga'a nè'e, Nwì a gu̱ də wenə wèeŋ ye fe'lə ŋge' sèmok. Yi a gu̱ yè'sə bə kpu̱ mo ye mu̱ntèəŋ, nə̀ yi a kpu̱ bə ŋgùpni' co ŋwè. Yi à kpu̱ də ya wèeŋ tse' ntu̱m sə̀ rərɛŋ; ya wèeŋ kə təəŋ mantombìi Nwì ŋga wèeŋ rərɛŋ nə ye jì jòŋ zìnə bə zìnə.
23 Wèeŋ nə təəŋ mantombìi Nwì rərɛŋ vɛ'nə ŋga wèŋ nòŋsə mali-a ntu̱m bə ncèp nə̀ Jisòs nə, ŋga wèŋ tə gu̱gu̱ŋ, nə kà tsòhò, nə sə naaŋ tu bə bum sə̀ Ntirə̀ nə̀ Bèboŋ nə à tsə̀' to weŋ də wèeŋ nə̀ tse' sə. Nà' mègù sə̀' Ntirə̀ nə̀ Bèboŋ nə̀ wo à tsòho fa bwìŋ ma nə̀ fòlòoŋ nə. A zeŋ nə̀ mu̱u̱ Pol, mu̱ sə tsòho fa bwìŋ.

Pol Sə Jihi Nzòŋ Ŋgò Fàk Gu̱gu̱ŋ

24 Mvə̀'nə̀ mu̱ sə yə ŋgə' bu̱u̱ tu awèŋ, mu̱ sə kwa kwa. Mu̱ sə kwa vɛ'nə bu̱u̱sə̀ mu̱ sə yə ŋgə' sə̀' mvə̀'nə̀ Jisòs Krɛst ànə ye ŋgə' sə̀' bu̱u̱ cos nə̀ nà'a ni' ye, də ya ŋgə' nə̀ yi sə yə nə kə gu̱ mesə fàak ye.
25 Mu̱ ŋgà fàk bu̱u̱ cos wèŋ. Á gèsə fa mu̱ fàak yè'sə ndzə bohòmu̱ Nwì, də ya mu̱ tɛsə weŋ. Fàak sə du̱k də, mu̱ tsoho fa bwìŋ yusə̀ yà' cu ndzənə Ntirə̀ nə̀ Bèboŋ lòoŋ fo'.
26 Ncèp nə̀ mu̱ sə tsə̀' fa bwìŋ ènə, a cà lùumŋgòŋ cɛ̀bu̱ɛ̀ ŋga nà' cu səswihì, bwìŋ kà rì. Nə̀ ŋga'a nè'e yi a fis və̀ nà' mok jəja bohòbu̱u̱ ye wèŋ.

27 Yà' à bòNwì də yi jəŋ ncèp nə nà' à ye səswihì ènə, nə niŋtsok fa bʉ̀ʉ ye wèŋ nà' mvə'nə nà' yam bòo, nə niŋtsok fe'lə nsàp maŋgəŋgèŋ swe' nə nà' tse' bohònzeŋgònə pwe'. Ncèp nə nà'a rɛɛŋ və ènə, nà'a də, Jisòs Krɛst cu sə ntʉʉ̀ wèŋ, fana aco wèŋ naaŋ tu də wèeŋ nə kə tse' ma njàwèŋ sənə bòoŋ Nwì sə.
28 Nà'a njo nə vès sə tsòho fa bwìŋ Jisòs Krɛst nùumbu pwe' nə. Vès sə cep soŋ bwìŋ ntu', nə sə yə'rə wo bə ŋkərə sə', də ya ndàaŋwè pwe' nə yi ŋwəə Jisòs Krɛst kə dzeŋ mvə'nə Nwì sə dzəm.
29 Mʉ̀ sə fàk gʉgʉŋ bə bum yè'sə lòoŋ, nə sə jihi nzòŋ də mʉ gʉ mesə fàak ye sə bə ŋàaŋ sə Nwì gèsə fa mʉ.

2

Pol Tsərə Krətèeŋ Mok Yà'a Sə'

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə' fa weŋ də wèŋ cu sə ntʉʉ̀ mʉ̀ vɛ'ɛ gʉgʉŋ wùriŋ. Krətèeŋ sə mvwe' lak Làòdisiyà bə mok sə vesi wèŋ ka si bə si ntòyenə yuk yà'a pwe', wo cu sə' sə ntʉʉ̀ mʉ̀.
2 Mʉ lɛŋgè Nwì mʉ tuhù wèŋ vɛ'nə də ya ŋga wèeŋ sə tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Ya dzədzəm ènə jəŋ be'lə və weŋ mvwe' mò'fis nə sə kwɛ'sə weŋ. Mʉ̀ sə lɛŋ sə' də Nwìi rɛŋsə fa weŋ yu nə nà' cu səswihì nə nà'a Jisòs Krɛst, ya wèeŋ riŋtse' bə zeŋ bàboŋni.
3 Jisòs Krɛst mègù yi nə mò'fis nə yi co ki ncù sə aco yi muk fa bwìŋ mandzə nə ŋgòrì ŋkərə nə ma nə Nwì. Nsàp ŋkərə ènə nà' tse' swe' bohòŋwè nə yi rì nà' nə wùriŋ.
4 Mʉ̀ sə tsə' weŋ yè'sə də ya ŋga ŋwə nəmòok kà weŋ bə cù kə bòrə.
5 Mʉ̀ sə cèp yè'sə bʉʉsə a sə kà-a si bə si sə yenə, mʉ̀ sə tsərə weŋ də vesùwèeŋ bəbɛ'. Mʉ nə sə kwa ŋga bum pwe' sə lòlàaŋ, wèŋ sə təəŋ mali gʉgʉŋ ŋgòfa ntʉm awèŋ bohòJisòs Krɛst.

Ŋwèe Kà Weŋ Bə Ŋkərə Nzeŋgòŋ Bòrə

6 Yusè gʉgʉŋ sə də, wèŋ a jə Jisòs Krɛst co Tà àwèŋ laŋ fana, wèeŋ gi-a mok co bʉʉ ye sə zìnə.
7 Wèeŋ sə jəŋ ŋàaŋ awèŋ bohòyi, nə sə kuk lo mantombì. Wèeŋ fa mam mali ntʉm awèŋ bohòyi mvə'nə wo à yə'rə to weŋ, nə sə kwasə Nwì ghà yà lòoŋ.
8 Wèeŋ jəŋ ŋkərə də ya ŋwə nəmòok kà weŋ bə ŋkərə nzeŋgòŋ nə nà' ka fàk tse' nè'e bòrə. Nsàp ŋkərə ànə tesə kokgə sə vàə bwìŋ, nə ye bə yòŋsəə ze' wèŋ. Nà'a kà bohòJisòs Krɛst tesə vàgə.
9 Zìnə nə nà' a ca nə də, Jisòs Krɛst nə cu bə tu ye pwe' nə pwe' mvə'nə yi Nwì yi cu sə.
10 Wèeŋ tse'-a Jisòs Krɛst, ye də wèŋ sə kà yumok sə yà'a ma nə Nwì mok jamə. Yi ŋkum, nə tse' ŋàŋ mʉtuhù yòŋsəə ze' wèŋ pwe' yi.
11 A yà'sə sə' də, wèŋ ànə be'lə weŋ Jisòs Krɛst mvwe' mò'fis, fana yi à gwè fa weŋ ŋgwè nə ŋgònìtsə' bwìŋ də wèeŋ bʉʉ ye wèŋ. À ye mantombì fa', Nwì à fa bʉʉ Jus wèŋ ŋgwè nə njàwo ŋgònìtsə' fa bwìŋ, à ye də wo kom fa wo tu mbəmbam. Nə ŋga'a ŋgwè nə njàwèŋ ka yusə wo gʉ̀gə yà' bə bo bwìŋ yeŋ. Njàwèeŋ nə nà' və bohòJisòs Krɛst, mvə'nə yi ànə fis mak gɛsə ntʉm awèŋ sə bʉp sə wèŋ à tse' to mantombì yà'a.

12 Ghà nə̀ wo ànə baptɛsə weŋ, yà' à ye yà'sə co wo tuuŋ be'lə weŋ Jisòs
Krɛst, nə lokok be'lə mvwe' kpʉ̀ sə̀' wenə wèŋ bəbɛ'. Yè'sə vɛ'nə bʉ̀usə̀
wèŋ ànə dzəmtse' bə ŋàaŋ Nwì sə̀ yi ànə lokoksə Jisòs Krɛst mvwe' kpʉ̀
bə zeŋ.
13 Wèŋ ànə ye co bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ̀ laŋ bʉ̀usə̀ wèŋ à gʉ̀ bʉp, nə ye fe'lə
bʉ̀usə̀ wèŋ à ka ŋgwè nə̀ ŋgònìtsə̀' də wèeŋ bʉ̀ʉ Nwì tse'. Fana Nwì swi
fa vesùwèŋ bʉp avès, nə lokoksə ves Jisòs wèŋ mvwe' kpʉ̀ bəbɛ'.
14 Vesùwèŋ ànə gbʉ̀ nzak laŋ bʉ̀usə̀ vès ànə ka lʉ̀ʉk Nwì noŋsə. Nwì
yis fis fa vesùwèŋ nzak nə pwe', nə naaŋ gesə lo mʉtuhù Jisòs Krɛst ghà
nə̀ yi à kpʉ̀ mʉntəəŋ nà'a.
15 Yi à jə gɛsə ŋàaŋ yòŋsəə ze' bə kpʉ̀ ye nə̀ mʉntəəŋ ànə fana nə
niŋtsok fa bwìŋ jəja kwaraŋgaŋ də ŋàaŋ ye gha' ŋàaŋ yòŋsəə sə̀ bʉp lòoŋ
fo'.

Bum Sə̀ Yà' Ka Fàk BohòƖwəə Jisòs Tse'

16 Bə bum yè'sə pwe'fo', kà də wèeŋ fa mandzə̀ də ŋwə̀ nəmòok noŋsə
fa weŋ nsàp lʉ̀k mòk də wèŋ tse' ŋgògʉ̀ yà' co də zʉ nə no megu nsàp yu
nè'e, nə kà nsàp nè'e ye dʉk. Ŋwèe kà də yi gʉ fa weŋ lʉ̀k bə nsàp yu nə̀
wèŋ tse' ŋgògʉ̀ bə ŋkàak lùmŋgòŋ, ŋwʉ-fi nə ye co nùumbu dzə̀ wèŋ sə̀'
dʉk.
17 Bum yà'sə pwe' co tsə̀tsèŋ. Yà' sə nì gèsə lòmantombì bə yu nə̀ nà'a
nə̀ kə̀ ye nə. Yu nə̀ tsə̀tsèeŋ yè'sə sə nì gesə lòzeŋ nə, Jisòs Krɛst bə tu ye.
18 Kà də wèeŋ yu'rə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo sə làp mandzə̀ ŋgògʉ̀ bʉpsə weŋ
bʉpsə yà'a dʉk. Mʉ̀ sə dʉk bə nsàp bʉ̀ nə̀ co sə̀ wo dʉkgə̀ də wèeŋ jəŋ
tsoŋ ni' awèŋ sə nze, nə kuksə masinjàa Nwì wèŋ yà'a. Nsàap bʉ̀ʉ yà'sə
wèeŋ dʉkgə̀ də Nwì tsə̀' wo bum yè'sə co ndzənə lo vɛ'ɛ, ŋga wo sə nɛ̀
mègù yà'sə ni' wà nə̀ wà. Nsàap tsətsərə̀ awo yà'sə mègù sə nzeŋgòoŋ
fɛn.
19 Fana wo sə kà bə Jisòs Krɛst nə̀ yi tu bohòvesùwèŋ nə mok be'lə̀. Bʉ̀ʉ
sə̀ wo sə be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs Krɛst wèŋ yà'a mègù wo sə̀ wo jəgə̀
ŋàaŋ awo bohòyi, də ya wo sə kuk mvə̀'nə̀ Nwì sə dzəm də wo kuk. Jisòs
Krɛst a gʉ̀ cos nə ŋgòye mvwe' mò'fis, mvə̀'nə̀ nzèhe ni' kotse'gə̀ ŋgùpni'
nə mvwe' mò'fis yè'e.
20 Mʉ̀ də wèŋ à kpʉ̀ weŋ Jisòs Krɛst wèŋ, yòŋsəə sə̀ ze' sə̀ sə nze fɛɛŋ
ka ŋàŋ mok mʉtuhù wèŋ tse' àlaa. Njo nə̀ wèŋ sə gʉ bwi bum co bòp bʉ̀
nə̀ nzeŋgònə tse' wo yi-e bʉ̀ʉ yà? Njo nə̀ wèŋ sə wəp mali nsàap lʉ̀ʉk sə̀
co də,
21 <<Kà yu yè'e jwèŋ, kà yè'e zʉ ja'a, nə kà yà'a kùm>> wèŋ bʉ̀ʉ yà?
22 Nsàap lʉ̀ʉk sə̀ vɛ'nə yè'e yà' mègù bə bum sə̀ co ŋwèe zʉ-a yà', yà'
me bisə wà. Nsàp yəyə'rə̀ nà'nə, nà'a və̀ mègù bohòtsətsərə̀ nə̀ bwìŋ.
23 Bwìiŋ tsərəgə̀ də nsàap lʉ̀ʉk yà'sə bum ŋkərə̀ bohòNwì, bʉ̀usə̀ yà'a
gʉ̀gə̀ ŋwè bə ŋàŋ ŋgògʉ̀ bum sə̀ ŋgòkùksə Nwì, nə sə jə lòni' awo sə nze,
nə sə fa ni' awo sə ŋgə' wèŋ. Bum yè'sə pwe'fo' yà'a wà nə̀ wà. Yà' ka
ŋàaŋ mok sə̀ co yà' tɛsə ŋwè də ya njè yu nə̀ ŋgùpni' ye sə dzəm zeŋ kà
yi ya tse'.

3

Jisòs Krɛst Bʉ̀sə Weŋ
Bʉ̀ʉ Sə̀ Fi

1 Nə̀ wèŋ a lòkok mvwe' kpʉ̀ weŋ Jisòs Krɛst wèŋ laŋ fana wèeŋ noŋsə gu ntʉm awèŋ bə bum sə̀ yà'a ma mʉbu. Wèeŋ fa ntʉm awèŋ lɛ fa'nə, bʉ̀ʉsə̀ yà'a mvwe' sə̀ Jisòs Krɛst cu fo' bo ma mà'a Nwì.
2 Wèeŋ sə tsərə megu bum sə̀ yà'a mbwa yà'sə, nə kà sə̀ sə nze fɛɛŋ sə tsərə̀.
3 Bʉsə̀ bə bum sə̀ ma sə nzeŋgòoŋ fɛɛŋ, wèeŋ yàwèŋ bə zeŋ mok co bʉ̀ʉ sə̀ wo a kpʉ̀ laŋ. Yòŋsə̀ awèŋ mègù mok nə̀ nà' cu bohòJisòs Krɛst ndzə bohòNwì, yi sə lòksə fa weŋ nà'.
4 Jisòs Krɛst nə̀ yi tse' yòŋsə̀ awèŋ nə̀ wèŋ cu ŋga'a ŋwəm bʉ̀ʉ yi nə kə yəəŋ ntsə'mòk fana wèŋ yəəŋ be'lə wenə wèŋ bəbɛ'. Wenə wèeŋ nə yəəŋ ntsə' ànə bə ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ.
5 Ye də wèeŋ zə gɛsə bum sə̀ yà' cu ndzə ni'ì wèŋ sə̀ yà'a bum nzeŋgòŋ co: ko sàhà, fwɛ', ŋgòdzəm bum sə̀ yà'a bʉ̀p, nə ye ŋgòwa kɛ'cà bum wèŋ. Bʉsə̀ ŋgòwa kɛ'cà bum vɛ'nə ye də wèŋ sə kuksə yà' co Nwì.
6 Yà'a nsàap bum sə̀ yà'a nə gʉ ŋkuŋ Nwì jok bohòbwìŋ, ŋgə' və.

7 Wèŋ à sə gì tə̀p to mantombì fa' sənə nsàap bum yà'sə, ghà nə̀ wèŋ à cu ntòca nà'a.
8 Nə̀ ŋga'a nè'e mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də wèeŋ teŋsə nsàap bum yà'sə pwe'. Ŋwèe kà sə jòk, kà ntʉm cep, kà ŋwè ròm, kà liŋ ŋwə̀ nəmòk bʉpsə̀, nə ye sə̀' də ncèep sə̀ bʉp kà kə̀ cùhu wèŋ sə tesə̀.
9 Kà ŋwè mvwès sə̀' cì' fa, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a mè'rə màk ncu ŋwə̀ nə̀ zəm nə bə fàak ye laŋ.
10 Wèŋ tse' ŋga'a mok ncu ŋwə̀ nə̀ fi. Ŋwə̀ nə̀ fi nə̀ Nwì a gʉ̀ ènə, yi gʉ̀gə̀ nà' nùumbu pwe' ŋgòbòghaha lòmantombì ŋgòkə̀ ye sə̀' co yi Nwì, ya wèeŋ sə riŋ ghaha lo yi mantombì sə̀'.
11 Bʉsə̀ wèeŋ mok bʉ̀ʉ sə̀ fi fana ŋwə̀ nəmòk ka bohòwèŋ zok mok ye. Mòk ka mòk də nè'e ŋwəə Jus, nà'a ŋwə̀ lakmvum, jàmŋgaŋ bə ŋwə̀ nə̀ sə ŋgəà ka mok sə̀' yeŋ. Mòk ka mok də nè'e ŋwə̀ nə̀ wo kom fa yi tu ŋwə̀mbam, nè'e ŋwə̀ nə̀ wo ka yi kom fa yeŋ, ŋkwɛ̀ŋ bə molak wèeŋ mok bʉ̀ə̀. Bwìŋ pwe' mègù mok mò'fis bʉ̀ʉsə̀ Jisòs Krɛst mègù sə̀' mò'fis nə̀ yi tse' bwìŋ ma nə̀ fòpwe' yi.

12 Wèeŋ sə tsərə tse' də wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cokfis weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye, yi dzəm weŋ. Wèeŋ tse' koksə̀manziŋ bohòbwìŋ, nə sə gʉ bəboŋ. Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə ye fʉ̀ə̀, nə sə ko ntʉm sə̀'.
13 Kà də wèeŋ sə jok kɛ'ca bum nənàk dʉk. A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk gʉ-a wu bʉp, wù swifa yi. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Tà Jisòs Krɛst ànə swifa weŋ, wèŋ tse' ŋgòswìfa bwìŋ yàwo sə̀'.
14 Bə bum yè'sə pwe', nə̀ nà' gʉ gha' ca nə də, wèeŋ tse' dzədzəm bohòbwìŋ. Nà'a zeŋ nə̀ nà'a kì be'lə tse'gə̀ bum pwe' mvwe' mò'fis mpaaŋ nə̀ mpaaŋ.
15 Yusə̀ wèŋ sə gʉ-a pwe', yà'a ye bə fifi nə̀ Jisòs Krɛst a fa weŋ. Bʉsə̀ Nwì a to benə və̀ weŋ co ni' nə̀ mò'fis də ya wèeŋ cum bə nsàp fifi ànə. Wèeŋ cu wèŋ sə kwasə Nwì ghà nə̀ fòlòoŋ.
16 Wèeŋ gʉ də ncèp Jisòs Krɛst cum sə ntʉʉ̀ wèŋ nùumbu pwe'. Wèeŋ sə yə'rə, nə sə tip bwìŋ bə ŋkərə̀. Yəm nsàap ŋkì zəzok ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ. Wèeŋ yəm, wèŋ sə kwasə Nwì sə ntʉʉ̀ wèŋ.

17 Fana a ye-a ŋga wèŋ sə gʉ-a sə̀ yà kè wèeŋ cep-a sə̀ yumok pwe', yà' ye megu bə̀ liŋ Tà Jisòs Krɛst. Wèeŋ sə kwasə̀ Nwì nə̀ yi tɛ̀' avès sə̀' bə̀ liŋ ye sə̀.

Ncu Nə̀ Bə̀ Dzədzəm Mʉnda'à

18 Ŋgwe yuk bohòndum bʉ̀ʉsə̀ a kə̀kʉrə̀ bohòTà də̀ yà'a ye vɛ'nə̀.
19 Ndum dzəm ŋgwe yo, nə̀ kà də̀ wù sə gʉ yi co yi yu nə̀ wà dʉk.
20 Bweŋkɛ' wèeŋ yuk dʉk ma bə̀ tɛ̀' awèŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə̀, Tà sə kwa bohòwèŋ.
21 Tɛ̀' bə̀ ma, kà də̀ wèeŋ sə gʉ bwe awèŋ nsàp nə̀ co wo sə tɛ' kɛ'cà tɛ'lə dʉk.
22 Wèŋ sə̀ wèeŋ fàkgə̀ ŋkwɛ̀ŋ bohòŋwè sə nze fɛn, wèeŋ yuk dʉk masàa awèŋ sə bə yusə̀ wo sə tsə̀' weŋ lòoŋ. Kà də wu fàk mègù ŋga masà yònə fo' ŋga yi kwasə̀ wu dʉk. Fàak, nə kà lis maŋkwɛ̀ŋ kʉ̀k, co ŋwə̀ nə̀ yi sə wəp Tà Nwì.
23 Bə yusə̀ wù sə gʉ̀ lòoŋ, wù gʉ yà' bə ntʉm nə̀ mò'fis, bʉ̀ʉsə̀ wù sə kà yà' bohòŋwè gʉ̀ fa mègù. Wù sə gʉ̀ fa yà' bohòTà Jisòs Krɛst.
24 Tà Jisòs Krɛɛst masà awèŋ yi. Wèŋ rì sə̀' də yi nə nə̀ kə̀ làk weŋ bə bum sə̀ bə̀boŋ sə̀ yi gʉ̀ nòŋsə fa bʉ̀ʉ ye wèŋ.
25 Ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ-a bʉp, wo nə̀ kə̀ làk yi sə̀' bə bʉp. Nwìi kà ŋwə̀ nəmòk gèm ko fagə̀.

4

1 Wèŋ sə̀ wèeŋ yàwèŋ masà, wèeŋ kotse' bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fàk ŋkwɛ̀ŋ bohòwèŋ zìnə, nə sə gʉ wo bə̀boŋ. Wèŋ rì də wèŋ tse' ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi masà bohòwèŋ sə̀', yi cu mʉbu.

Pol Sə Tip Fe'lə
Bʉ̀ʉ Kòlosì Wèŋ

2 Wèeŋ sə lɛŋ pìriyà ghà yà lòoŋ. Wèeŋ nəm lis awèŋ to, nə sə kwasə Nwì.
3 Wèeŋ sə lɛŋ fa ves sə̀' də Nwìi nɛ̀ fa ves mandzə̀ nə̀ co vèes tsoho fa bwìŋ yusə̀ səswihì sə̀ Nwì a tsə̀' fa ves bə liŋ Jisòs Krɛst sə. Mʉ̀ cu yè' mʉ ndapndzəmə̀ sə̀' bʉ̀ʉ ncèp ènə.
4 Wèeŋ lɛŋ Nwì sə̀' də yi gʉ mʉ ya mʉ tsoho rɛŋsə fa bwìŋ yà' mvə'nə̀ mʉ̀ tse' ŋgòtsə̀' fa wo sə.
5 Wèeŋ cu weŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo ka bʉ̀ʉ cos yeŋ, wèŋ cum ncu ŋkərə̀. Ghà nə̀ wèŋ tse'-a mʉmandzə̀ pwe', wèŋ sə gʉ wo bə̀boŋ.
6 Ncèep cùu awèeŋ ye bəbwe', nə sə lʉm co ci'. Ŋwə̀ nəmòok fek-a weŋ yumok, wèŋ riŋ ŋgòcèp fəsə fa yi bə mandzə̀ nə̀ bə̀boŋ.

Pol Sə Cèpsə Làsə Wo

7 Tìkikòs nə̀ yi moma avès nə̀ vès dzəm yi nə, yi nə kə tsoho fa weŋ mvə'nə̀ mʉ̀ cu pwe' yi. Yi fàkgə̀ vesiwèŋ bohòTà Jisòs bə zìnə ye pwe'.
8 Mʉ̀ tumsə tsə gù yi bʉ̀ʉ njo nə̀ də ya wèeŋ riŋ mvə'nə̀ ves cu fɛn. Nə ye sə̀' də ya yi gʉ ntʉm awèeŋ sə kwa sə̀'.
9 Tìkikòs nə, yi bə molak àwèŋ nə̀ liŋ yee Onisimù nà'a bəbɛ'. Yi sə̀' moma àvès nə̀ vès dzəm yi. Yi fàkgə̀ bohòJisòs sə̀' bə zìnə ye pwe'. A wo sə̀ wo nə tsoho fa weŋ bum sə̀ yà' a ye fɛɛŋ pwe'.

10 Àritakònà vesi cu ndapndzəm cèpsə weŋ pwe'. Mak nə yi motɛ̀'ɛ Bànabà nà'a cepsə weŋ sə̀'. Mʉ̀ à tip weŋ laŋ də Mak nə kə̀ tsèŋ-a weŋ, wèŋ gʉ yi bəboŋ.
11 Jisòs nə liŋ ye mòok Jostòs nà'a sə cèpsə weŋ sə̀' bəboŋ. Bʉ̀ʉ Jus sə̀ vesiwèŋ sə fàk bəbɛ' mègù wo sə̀ tɛ' yà'sə. Vesiwèŋ sə fàk ŋgògʉ̀ co bwìŋ riŋ gaŋ ŋkum Nwì sə ntʉʉ̀ wo. Wo a tɛsə jə mʉ vɛ'ɛ nsàp nə̀ ntʉm boŋ mʉ.
12 Epafəràs nə yi sə̀' molak àwèŋ cèpsə weŋ bəboŋ. Yi sə̀' ŋgà fàk Jisòs Krɛst. Yi lɛŋgə̀ Nwì mʉ tuhù wèŋ bə ŋàŋ də wèeŋ kuk bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì pwe'. Də wèeŋ riŋ bum sə̀ Nwì sə dzəm, nə sə yuk dʉk ye.
13 Mʉ̀ a yə bə lis am mvə'nə̀ yi a fàk gʉgʉŋ bʉ̀ʉ wèŋ, wèŋ bʉ̀ʉ lak Kòlosì bə sə̀ Làòdisiyà nə ye lak Hìràpolìs.
14 Luk nə̀ yi doktà àvès, nə̀ a dzəm yi wùriŋ, nə ye Dimà wèŋ cèpsə weŋ bəboŋ.
15 Cèpsə fa mʉ bwema sə̀ mvwe' lak Làòdisiyà bəboŋ. Cèpsə Nimfà bə cos nə̀ mʉnda'à yi nà'a sə̀'.
16 Wèeŋ ta ŋwàk nè'e, wèŋ tum fa cos nə̀ mvwe' lak Làòdisiyà ya wo taŋ nà' sə̀'. Wèeŋ taŋ ŋwàk nə̀ Làòdisiyàa nə tumsə fa weŋ nà'a sə̀'.
17 Wèeŋ tsok fa Akipòdə mʉ̀ dʉk də, yi fak wes fàak sə̀ Tà a fa ndzə bohòyi yà'a.
18 Mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ còm fa weŋ cəcèpsə̀ nè'e mok bə bo yàm. Wèeŋ sə tsərə kwaŋ sə̀ mʉ̀ cu bə zeŋ yè'e. Bəbo nə̀ Nwìi ye bohòwèŋ lòoŋ.

Ŋwàk nə Mantombì, nə Pol à Còm Fa Bʉ̀ʉ sə Mvwe' Lak TÈTÀLONIKÀ

Lak Tètàlonikà à ye tu lak nə mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà nə. Pol à kə̀ mùk cos fo' yi. Pol nə, nə ye Timatì bə Silàs wèŋ à və̀ fo' bəbɛ'. À ka sap fana bʉ̀ʉ Juus mok wèŋ yeto ŋgòto liŋ Pol sə bʉp, bʉp. Wo à sə gʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo à sə wa mʉmvə̀'nə̀ Pol à sə tsòho ncèp Jisòs nə fana bʉ̀ʉ awo mok sə yèto ŋgòbwì lòmok ma nə̀ Pol nə. Yà' à ghak fana Pol me'rə lak Tètàlonikà sə. À sàp ko' fana Timatì com tsok vesə fa Pol nə mʉmvə̀'nə̀ cos nə̀ mvwe' lak Tètàlonikà nə sə gìi.

Pol à còm fa wo ŋwàk nə̀ mantombì ènə ŋgòtsə̀' Krətèeŋ sə də wo ko ntʉm, nə təəŋ mali gʉguŋ. Wo à sə fek kɛ'cà yà' mʉ cos anə bə mʉmvə̀'nə̀ də Jisòos nə̀ bwì foho və̀ə. Wo à sə fek mok dʉk də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm bohòJisòs, nə kpʉ ŋga Jisòs nə ka ntòbwi və, fana Jisòs nə kə̀ bwì və̀ ntsə'mòk, wo tse' yàwo lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè sə̀' àlɛ? Jisòs nə nə və yè'sə sèŋ nɛ? Pol à jə mvə̀k ènə ŋgòtsə̀' gesə fa wo də Jisòos nə bwi foho və. Yi və̀ə, yi jəŋ bʉ̀ʉ sə wo à dzəm bohòyi nə kpʉ lo laŋ kè sə wo cu malì ntòŋwʉm àlɛ' pwe' ya bə yà'wèeŋ lo nə kə cum mok mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yi tsok wo də yà'wèeŋ sə fak mali megu vɛ'nə nə sə kontʉm, də Jisòs nə nə̀ və̀ tsə lì ntsə'mòk.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol, ves Silàs, nə ye Timatì wèŋ bəbɛ'. Vès sə còm fa nà' bohòbʉ̀ʉ cos nə̀ mvwe' lak Tètàlonikà. Vès lɛŋ də Tà Nwìi fa weŋ fifi, nə gʉ weŋ bə̀boŋ.

Pol Kwa Bə Fantʉm
Nə Ye Ncù Krətèŋ
Mvwe' Lak Tètàlonikà

2 Ghà nə̀ vèes lɛŋgə̀ Nwì nə̀ yi tɛ̀' avès pwe', vès sə tsərə wèŋ. Vès sə kwasə yi bʉ̀ʉ tu awèŋ.

3 Bʉsə̀ vèes tsərəgə̀ fàak sə̀ wèŋ à gʉ̀ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à fa ntʉm awèŋ bohòTà avès Jisòs Krɛst ŋgòfàk bohòyi. Vès sə tsərə mvəsə̀ wèŋ à fàk gʉguŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ dzəm yi, nə ye mvəsə̀ wèeŋ naaŋgə̀ tu bohòyi bə ntʉm nə̀ zìnə, nə̀ co wèeŋ nə kà maŋkwɛ̀ŋ foho yà'a sə̀'.

4 Bwetɛ̀' avès, vès rìŋtse' dʉk də Nwì dzəm weŋ, nə cokfis jə noŋsə weŋ də wèeŋ bʉ̀ʉ ye.

5 Vès rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ghà nə̀ vès à jə və̀ fa weŋ Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə̀ Jisòs Krɛst nə, nà' ànə ka bohòwèŋ co ncèep sə̀ wà və. Nà' ànə ye bə ŋàaŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə. Wèŋ à rì bə̀boŋ də Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ nə ye zìnə. Wèŋ rì ncu avès nə̀ bə̀boŋ nə̀ vès à sə cu, ŋga vès cu vesùwèŋ sə̀'. Vès à cu vɛ'nə lòoŋ ya yà'a boŋ ma njàwèŋ.

6 Wèŋ ànə cum fʉ'rə nsàp ncu àvès, nə ye nə̀ Tà nə. Wèŋ ànə ye na ŋgə' sə̀' wùriŋ fana wèŋ à jə ncèp Nwì nə bə kwəkwa. Kwəkwa nə nà' à və̀ bohòYòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə.

7 Yè'sə ànə ye vɛ'nə fana, wèŋ ye mok bʉ̀ʉ sə̀ ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ mandzə̀ nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs pwe' tse' ŋgòye. Wèŋ à ye vɛ'nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà, nə ye sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Àkayà.

8 Ncèp nə bə liŋ Tà nə nà'à sə ye ndzə nì'ì wèŋ nə à ka mvwe' nzeŋgòŋ
Màsìdoniyà bə Akayà ləsə megu. Yu sə də, bʉ̀ʉ sə ma fòpwe' a yuk
mʉmvə'nə wèŋ a fa ntʉʉm awèŋ bohòNwì. Yà' nə yeè nə vɛ'nə fana,
yu səmok sə vèes nə cep fe'lə bwi bə liŋ awèeŋ bʉ̀ə.
9 Vès yuk də bʉ̀ʉ yà'a wèŋ sə cèp mvə'nə vès ànə kə kɛ' ye weŋ, wèŋ
gʉ ves bəboŋ yà'a. Wo cep mvəsə wèŋ a mè'rə rùum sə wà, nə bwi lo ma
nə Nwì, ŋgòkùksə yi nə yi Nwì zìnə nə, nə yi cu ŋwəm.
10 Nə ye sə' də wèŋ sə tək mo ye nə yi Jisòs, ŋgòtsə və mʉbu. Yi nə Nwì
à lòkoksə yi mvwe' kpʉ. A Jisòs nə yi a caŋsə gɛsə vesùwèŋ mvwe' dzə'
nzak nə Nwìi nə kə sak bwìŋ bʉ̀ʉ jəjòk ye.

2

Nsàp Ntʉm Nə Pol À Tse' ŊgòTsòho Nza' Nwì

1 Bwema avès, wèŋ rìŋtse' yàwèŋ sə' dʉk də mvə'nə vès a kə kɛ' yə weŋ
yà'a, à ka wà ca.
2 Wèŋ rì mvəsə wo ànə yak ves, nə yeŋsə ves ŋgə' mvwe' lak Filipiyà
ŋkuŋ vès sə coho və ŋgòkə yə weŋ mvwe' lak Tètàlonikà yà'a. Ànə ye-a
sə dʉk də bwìŋ ànə sə gʉ co də wo lok mandzə də ya bum kà fo' fàk fana,
Nwì ànə gʉ ya wʉə kà ves ko. Nwì ànə gʉ ves vɛ'nə fana, vès ko mali
ntʉm ŋgòtsə' fa weŋ Ntirə ye nə Bəboŋ nə.
3 Ncèp àvès nə vès sə dzəm də nà'a ni sə ntʉ̀ʉ̀ wèŋ nə, nà' ka bə tè'eŋkup
yeŋ. Vès sə kà nà' wà tsòhòbasə. Nə ye sə' dʉk də vès sə kà mandzə də
vèes borə ŋwə nəmòk bòrə làp.
4 Yusə lɛ vɛ'nə dʉk də, vès cèp mvəsə Nwì dʉk də vèes cep. Nwì nə a
kʉ̀k ja'a ves, nə də vèes kəkʉrə co yi fa ncèp ye nə ndzə bohòvès. Fana
mvə'nə vès sə cèp bohòwèŋ, vèes kà mandzə nə ŋgògʉ̀ də ya bwìiŋ sə
kwa bohòvès làpgə. Vèes làpgə yàvès mandzə nə ŋgògʉ̀ʉ ya Nwìi kwa
yi. Yi Nwì nə yi riŋ yusə yà' cu sə vəə vès.
5 Wèŋ rì sə' vɛ'ɛ bəboŋ dʉk də, mvəsə vès à və bohòwèŋ, vès à ka bə
nsàp nə ŋgòkwasə bòrə weŋ bə ncèp cù nə bəboŋ wà və. Nwì rì də vès
à cèp bum kà ŋgòjə yumòok awèŋ, nə ghak bə zeŋ ye.
6 Vès ànə ka mandzə nə co wèŋ, kè bʉ̀ʉ səmok sə zok, kwasə ves sə'
lap.
7 Nə ye sə' də vès co ŋgàa ntum Jisòs Krɛst, vès ànə fek-a weŋ ŋgòfa ves
bum sə vès dzəm, yà' kà bə jòŋ sə' ye. Fana vès ànə sə ye megu yu avès
fʉ̀ə. Vès à ye fʉ̀ə, co ŋwà nəmòk nə yi sə kʉ̀k bwe ye wèŋ vɛ'ɛ.
8 Njo nə vès ànə dzəm weŋ wùriŋ fana, ntʉm boŋ ves ŋgògàp Ntirə nə
Bəboŋ nə nà' à və bohòNwì nə vesùwèŋ. Vès à ye kəkʉrə ŋgòkpʉ bʉ̀ʉ
wèŋ sə'. Vès dzəm weŋ vɛ'ɛ cɛbʉ̀ə.
9 Bwema am, wèŋ rìŋtse' mvəsə vès à ci' ndùrù bə fàk vɛ'ɛ wùriŋ ghà
nə vès à ye vesùwèŋ yà'a. Mvəsə vès à sə tsòho fa weŋ ntirə nə, vès à
fàk maràŋ bə ndzəmə də ya vèes kà də vèes kʉk lis bohòwèŋ bə yusə vès
dzəm yà' dʉk.
10 Wèŋ, nə ye Nwì, rì sə' dʉk də ncu àvès nə vès à cu vesùwèŋ, sə wèeŋ
Krətèŋ, nà' à ye rərɛŋ nə ye rərəŋ sə'. Yumok sə co wo bɛŋ ves də yà' à
ye bə jòŋ à ka yeŋ.
11 Wèŋ rì də vès à kotse' weŋ lòoŋ mvəsə tè'ɛ kotse'gə bwe ye.

12 Vès à sə kwɛ'sə weŋ, vès ce'e fa weŋ ncèep sə ŋgòfisə weŋ ntʉm də ya wèeŋ cum nsàp ncu nə nà'a kəkʉrə bohòNwì. Bʉsə yi Nwì nə yi à co'fis weŋ ŋgòkə tse' bo sənə gaŋ ye sə yà'a vɛ'ɛ maŋgəŋgèŋ sə.

Pol Kwa Bə Dzədzəm Nə Ye Kontʉm Bùʉ Tètàlonikà

13 Fana njo mòk cu malì nə vèes kwasəgə Nwì bùʉ zeŋ sə'. Yusə də mvəsə vès à jə və fa weŋ ncèp Nwì, wèŋ yuk nà', nə jəŋ nà' co ncèp Nwì anə. Wèŋ à ka nà' co ncèp ŋwə nə sə nze fɛɛŋ jəŋ. Ŋga nà'a ncèp Nwì anə nə zìnə. A sə' ncèp ènə nə nà' sə kùm ntʉm awèŋ sə wèŋ a dzəm Jisòs.

14 Mʉ cèp vɛ'nə bùʉsə, yusə yà' a gʉ weŋ, yà'a mègù sə' yusə yà' a gʉ bùʉ coos Nwì sə mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, bwema avès a. Vès sə dʉk bòp bùʉ sə wo bùʉ Jisòs Krɛst yà'a. Wèŋ a yə ŋgə' ndzə bohòbùʉ lak awèŋ sə' mvə'nə wo à yə ŋgə' ndzə bohòbùʉ Jus sə wo bùʉ lak awo.

15 Bùʉ Jus yà'sə, a wo sə wo à zə Tà Jisòs, bə ŋgàa tsòhòbum Nwì, nə fa ves ŋgə'. Bùʉ yè'səə jòksəgə Nwì ntʉm. Wo mègù co ŋgbʉ bə nàm bohòbwìŋ pwe'fo'.

16 Ghà nə vès à sə tsòho fa bʉ lakmvum ncèp nə co nà' fa wo lùŋ nə fana, wo lap mandzə co vèes kà yà'wèŋ tsòhòfa. Mvəsə wo à gʉ vɛ'nə yà'sə, ye də wo à gʉ wesə nsàap bʉp awo sə wo gʉgə sə pwe' mok laŋ. Nə yeè nə də wo jòksə Nwì ntʉm ŋgòsak wo laŋ.

Pol À Dzəm ŊgòKɛ' Yə Wo Səmok

17 Ŋgòcèp yumok bə ma nə njàvès fana bwema avès wèŋ, yà'a kə bʉʉŋ təəŋ də vesùwèeŋ nə ga'a tsoŋ mʉnə mvèk momjo. Gəgà'à nə a mègù də vesùwèŋ a ka lis mok sə yenə bwɛrɛ wèŋ a cu malì sə ntʉʉ vès. Vès a làp mandzə vɛ'ɛ gʉguŋ dʉk də vèes ye fe'lə weŋ səmok, bʉʉsə mvəsə vesùwèŋ à gà'a yà'sə, a yaaŋ ves sə ntʉʉ vɛ'ɛ wùriŋ.

18 Vès a dzəm də vèes bwi lo kə ye weŋ. Mʉ bə tu am, mʉ a làp mandzə ŋgòbwì fe'lə lòkəkɛ' fana Satà sə lok ves mandzə.

19 Yumok ka bʉp, bʉʉsə a sə wèŋ à gʉ ŋkuŋ vès tse' naàŋ tu nə ye kwəkwa, ni' sə boŋ ves də ghà nə Tà Jisòos vəə, vèes nə kə təəŋ mantombìi yi co bʉʉ sə wo ca caŋ nə caŋ ghak.

20 Bə nə zìnə, vès sə kwa, ni' sə boŋ ves sə' bʉʉ wèŋ.

3

Timatì Kwɛ'sə Bʉʉ Tètàlonikà Wèŋ

1 Mvèk nə ŋgòko ntʉm à ka mok yeŋ fe'lə fana, vès mam yàvès lak Atèn fɛɛŋ vəvès,

2 nə də Timatìi lo kə ye weŋ. Yi moma àvès, nə venəwèeŋ fàkgə bəbɛ'. Vèes fàkgə bohòNwì ŋgòtsòho fa bwìŋ Ntirə nə Bəboŋ nə nà'a bə liŋ Jisòs Krɛst. Vès tumsə yi də yi kə kwɛ'sə weŋ nə gʉ weŋ ya tu awèŋ sə wèŋ sə naaŋ bohòJisòos gʉŋ lo mantombì.

3 Ya kà də mok mʉtsətsə'rə wèeŋ foho lo maŋkwèŋ bʉʉ nsàap ŋgə' sə wo sə fa weŋ yà'a dʉk. Wèŋ rì yàwèŋ sə' də bo Nwì cu ca sə', də wo fa ves nsàp ŋgə' ènə.

4 Ghà nə vesùwèŋ ànə cum ntòbəbɛ' yà'a, vès ànə tsok weŋ ŋga mvèk nə à ka ntòdzeŋ, də wo nə yeŋsə vesùwèŋ ŋgə'. Fana wèŋ rì tse' sə' də yà'a nə ye megu sə' mʉmvə' ànə.

5 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ a tum Timatì nə. Mʉ̀ a ko fʉ̀k ntʉm bʉ̀ə̀ fana mʉ̀ tum yi də yi kə kʉk ja'a-na də wèŋ sə fa malì ntʉm awèŋ bohòJisòs àlɛ. Mʉ̀ a sə mərə də kè ŋgà mùmsə̀ bwìŋ nə a gʉ̀ weŋ, wèŋ gbʉ foho lo maŋkwɛ̀ŋ, ya fàha sə̀ vès à gʉ̀ sə bisə wà àlɛ'.

6 Timatì nə a bwì foho və̀ laŋ. Yi tsə̀' fa ves mvəsə̀ dzədzəm àwèŋ cu. Yi də ntʉʉm awèŋ tə malì mègù bohòNwì, nə də wèŋ sə dzəm malì mòk bə mòk. Yi tsə̀' fa fe'lə ves mok sə̀' dʉk də wèeŋ tsərəgə̀ ves vɛ'ɛ bəboŋ nùumbu pwe'. Malə a ko weŋ mvəsə̀ malə a ko ves bohòwèŋ sə̀'.

7 Nə yeè nə də bwema avès-a, bə jamə̀ nə ye ŋgə' nə̀ vès sə yə nə pwe'fo' fana ntʉm avès kwa mvəsə̀ vès à yuk də wèŋ sə lo malì mantombì.

8 Nə̀ ŋga'a nè'e yòŋsə̀ kwɛ̀hɛ̀ nə ves. Ntʉm avèes nə sə boŋ vɛ'nə ŋga wèeŋ təəŋ mali-a gʉgʉŋ bə dzədzəm àwèŋ, weŋ Tà wèŋ mvwe' mò'fis na.

9 Nə̀ ŋga'a nè'e aco vès kwasə liŋ Nwì àvès bʉ̀ʉ tu awèŋ. Vès tse' ŋgòkwasə yi bʉ̀ʉ nsàp kwəkwa nə̀ vès tse' nà' mantombìi yi bʉ̀ʉ wèŋ.

10 Vèes fekgə̀ Nwì nùm bə ndzəm bə ntʉm avès pwe' də co yi gʉ ya vèes ye fe'lə si awèŋ sə̀mok. Vèes ye weŋ ya vèes tɛsə weŋ bə yusə̀ wèŋ sə jamə mali yà' bə dzədzəm àwèŋ nə̀ bə liŋ Jisòs nə.

11 Nwì àvès nə̀ yi tɛ̀', nə ye Tà Jisòos fʉhʉ noŋsə mandzə̀ co vès kə ye weŋ sə̀mok.

12 Nwìi gʉ co dzədzəm nə̀ wèŋ tse' nà' mʉtsətsə'rəə wèŋ, nə ye bohòbwìŋ pwe' nà'a kuk lo mantombì. Nà'a kuk, nə yam dzeŋ co mvəsə̀ vès dzəm weŋ yà'a.

13 Bə nsàp dzədzəm ènə fana yi nə gʉŋsə weŋ, wèŋ ye kə̀kʉrə̀ bə rərɛŋ sə̀' mantombìi Nwì àvès nə̀ yi Tɛ̀', nùmbu nə̀ Tà Jisòos nə̀ və̀ bə bʉ̀ʉ ye sə̀ rərɛŋ sə.

4

Ncu Nə̀ Co Nà' Gʉ Nwì Yi Kwa

1 Ŋgòlèsə lòbə zeŋ fana bwema avès, wèŋ a yə'rə jə nsàp ncu nə̀ wèŋ tse' ŋgòcu ya Nwìi nə kwa bohòwèŋ nə bohòvès laŋ. Wèŋ ànə sə cum lok to mantombì sə̀' vɛ'nə. Nə̀ ŋga'a nè'e fana vès sə lɛŋ weŋ nsàp nə̀ gʉgʉŋ bə liŋ Tà Jisòs də wèeŋ ghaha wesə ghaha.

2 Wèŋ rì tse' ntip sə̀ vès à fa weŋ bə ŋàaŋ Tà Jisòs yà'a laŋ.

3 Yusə̀ Nwì dzəm bohòwèeŋ dʉk də wèeŋ ye rərɛŋ, nə kà bo sənə nzak sàhà tse' lok.

4 Ndàaŋwè pwe' riŋ nsàp mandzə̀ nə̀ co bə ŋgwe yee cum. Wo cum bə nsàp mandzə̀ nə̀ nà'a ye bə̀boŋ bohòNwì, nə kà ywì'lə nzòŋ jə və̀.

5 Nà'a kà ncu nə̀ nà' mègù bʉ̀ʉ njè bə̀ba kè mbəmbam ye. Bʉ̀ʉ pegè sə̀ wo ka Nwì riŋ cugə̀ yàwo vɛ'nə.

6 Bə nzak ŋwàŋwè bə ŋwə̀mbam ènə fana, ka bə̀boŋ co ŋwèe lim zʉ mòk yeŋ. Vès ànə tsok fa weŋ yè'sə mantombì laŋ. Nə̀ ŋga'a nè'e vès sə sə̀ mali weŋ ntu' gʉgʉŋ də Tà Nwìi nə kà nsàp ŋwə̀ nə̀ yi gʉ vɛ'nə mè'rə̀.

7 Nwì ànə to vesùwèŋ, ka də a sə kə koho sàhà yeŋ. Yi à to vesùwèŋ ŋgòcu ncu nə̀ rərɛŋ co bʉ̀ʉ ye.

8 Ye də a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzèeŋ-a yusə̀ vès yə'rə fa weŋ yè'sə, yi sə kà ŋwè dzèeŋ. Yi dzèeŋ Nwì nə̀ yi fagə̀ ves Yòŋsə̀ ye nə̀ Rərɛŋ nə.

9 Kaco vès com fa yiskok weŋ mvə'nə wèŋ tse' ŋgòdzəm bwema sə wo
a dzəm Jisòs còmə yeŋ. Vès dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə Nwì a yə'rə fa weŋ bə tu
awèŋ mvə'nə wèŋ tse' ŋgò dzəm mòk bə mòk sə laŋ.
10 Wèŋ a nìtsə' fa bwema sə mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà pwe' nsàp
dzədzəm ànə. Fana bwema avès, vès sə lɛŋ də wèeŋ gʉŋ casə vɛ'nə càsə.
11 Wèeŋ kiŋ sə vəə wèŋ də wèeŋ cum ncu nə nà'a gəe'. Kà də wèeŋ sə
gesə kɛ'cà cùu awèŋ bə nzak bwìŋ ŋga wo ka weŋ to dʉk. Fàk bum sə
wèŋ dzəm yà' bə bo awèŋ. Vès ànə tsok weŋ yè'sə mantombì fa' laŋ.
12 Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə fana wèeŋ nə gʉ bʉ̀ʉ sə wo ka Jisòs riŋ ŋgòjə weŋ
co bwìŋ. Yà' ye sə' də yusə wèŋ dzəm yà' fana wèŋ kà lis bohòŋwə nəmòk
kʉ̀k yiskok.

Mvək Nə Tà Jisòos Nə Bwìŋ Vəə

13 Bwema avès a, vès dzəm də wèeŋ riŋtse' zìnə nə nà' cu bə bòp bʉ̀
nə wo a kpʉ lòyàwo laŋ. Wèeŋ riŋtse' ya wèeŋ cu, ntʉm kà weŋ bə zeŋ
sə rwì'. Wèeŋ kà-a yà' rì fana, ntʉm sə rwi' weŋ co bʉ̀ʉ sə wo ka naàŋ tu
də Jisòs Krɛɛst nə kə lòkoksə yà'wèŋ ntsə'mòk tse'.
14 Vès dzəm sə ntʉʉ̀ vès dʉk də Jisòs à kpʉ fana Nwì lòkoksə yi mvwe'
kpʉ. Ye də vès sə dzəm sə' dʉk də Nwìi nə jəŋ fəsə və fe'lə bʉ̀ʉ sə wo
ànə kpʉ bə Jisòs wèŋ bəbɛ'. Vès sə dʉk bʉ̀ʉ sə wo ànə kpʉ ŋga wo dzəm
bohòyi.
15 Yusə vès sə də vèes yə'rə fa weŋ ŋga'a yè'e, a yəyə'rə nə Tà Jisòs.
Nùmbu nə Tàa bwi foho vəə fana vesùwèŋ sə a cu ŋwəm, a nə kà
mantombì nə me'rə bʉ̀ʉ sə wo à kpʉ laŋ maŋkwèŋ ntòlòto.
16 Nùmbu ànə ye, wo nə kɛ' dʉksə ŋgù nə nà' tse' ŋàŋ. Ŋgì masinjà Nwì
nə tu nə, nə cep, anə yuk ŋgì ntà Nwì ŋga wo fʉəp nà'. Tàa nə tesə tsoŋ
mʉbu bə tu ye. Bʉ̀ʉ sə wo à dzəm Jisòs, nə kpʉ lo mee nə lokok mvwe'
kpʉ ŋkuŋ,
17 fana Nwì kurə be'lə vesùwèŋ sə a cu malì ŋga'a ŋwʉm mvək ànə sə
mvwe' mò'fis, a kə tseŋ Tà mʉ mba'a. Yà'a mok mvək nə vesùwèeŋ nə cu
malìgə mok ves Tà wèŋ mvwe' mò'fis.
18 Nə yeè nə də bə ncèp ènə, wèeŋ jəŋ nà', nə fupsə ntʉm awèŋ bə zeŋ.

5

Fʉhʉ, Bʉsə Tà Jisòos Nə Bwi Foho Və

1 Bwema am wèŋ, njo nə də mʉ com yis fa weŋ ŋgòrìŋtse' ghà nə bum
yè'sə nə kə ye nə bʉ̀ə̀.
2 Bʉsə wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ rìŋtse' vɛ'ɛ pap də nùmbu nə Tà nə nə kə
vəə co ŋgà yə və nòoŋ ndzəmə̀, wù kà rì.
3 Ghà nə bwìŋ sə dʉk də, <<Bum pwe' mègù mok bəboŋ də ŋgə'ə bʉ̀ə̀>>
fana, wo ye megu ŋga ŋgə' nəbʉp və vɛ'ɛ vak. Yà'a nə və co mvəsə
dzəmwee kogə ŋwàŋwè yè'e. Yà'a və vɛ'nə, fana wo kà swìrə.
4 Fana bohòma nə njàwèŋ, wèŋ ka sənə ndzəm cum, bwema am wèŋ
na. Fana ntsə' nə nə kà weŋ co ŋgà yə və yi ŋga wèŋ ka riŋ kə tsèŋ.
5 Wèeŋ bòp bʉ̀ nə bohòmarɛŋ, wèeŋ bʉ̀ʉ sə wèeŋ gʉ̀gə̀ bum ŋga a
maràŋ bə nùm. Vesùwèŋ ka bòp bʉ̀ ŋgàa ndzəm yeŋ. A kà bum mvwe'
səswihì gʉ̀gə̀.

6 Nə yeè nə də bum yè'sə zìnə vɛ'nə fana, vesùwèeŋ kà də a sə dzəmlo
co mvə'nə bʉ̀ʉ mok dzəmgə yà'a dʉk. Vesùwèeŋ sə kʉk kʉ̀'ʉ, nə sə ko ni'
avès.
7 Mvèk nə bwìŋ dzəmgə lo, mok jʉhʉ rùk wèŋ pwe', a nə ndzəmə.
8 Nə ye də vesùwèeŋ yàvès bòp bʉ̀ ŋgàa marɛŋ. Vesùwèŋ tse' ŋgòko
yàvès ni'. A tse' ŋgòtəhə lok ni' avès bə dzədzəm nə ye naaŋtu bohòNwì
co ŋkə̀ ŋga bʉp kà ves jwɛ̀ŋ. A sə kʉk gesə lis àvès bə lù nə Nwìi nə kə̀
fa ves. Yà'sə nə ye co tàm mòk nə a ta tse' nà' co yu səmok sə̀ bʉp kà ves
tu jwɛ̀ŋ.
9 Ka də Nwì ànə cokfis vesùwèŋ də ya yi fa ves ŋgə' yeŋ. Yi à cokfis ves
ya a tse' lù nə yi fa ves nà' ndzə bohòTà Jisòs Krɛst.
10 Yi Jisòs nə yi à kpʉ bʉ̀ʉ vès, də ya a cum vesiwèŋ bəbɛ'. Də ya ŋga
a cu-a sə̀ ŋwəm bə ŋga a kpʉ, yà' lok gu yəyərə̀, ghà nə yi vəə, anə cu
vesiwèŋ.
11 Nə yeè nə vɛ'nə fana bòdə wèeŋ sə tɛsə mòk bə mòk, nə gʉ wo lo
mantombì mvəsə̀ wèŋ sə gʉ̀ ŋga'a yè'e.

Ncèp Nə̀ Nà' Làsə Lòo

12 Bwema avès, vès sə lɛŋ weŋ də wèeŋ jəŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ bohòwèŋ
yà'a co bʉ̀ʉ sə̀ bwìŋ nə̀ zìnə. Wo sə̀ wo kʉ̀kgə̀ weŋ, nə sə yə'rə weŋ co
bʉ̀ʉ sə̀ Tà Jisos yà'a.
13 Wəp wo, nə dzəm wo càsə yà pwe'. Gʉ̀ wo vɛ'nə bʉ̀ʉ nsàp fàk nə wo
sə gʉ̀ʉ. Wèeŋ cum cù mò'fis, nə kà sə kʉ̀əm.
14 Vès sə lɛŋ weŋ bwema avès-a, də wèeŋ tip ŋgàa wɛ' wèŋ. Wèeŋ
kwɛ'sə bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' wʉə, nə tɛsə sə̀ wo jì ŋàŋ. Wèeŋ sə ko ntʉm awèŋ
bohòbwìŋ lòoŋ.
15 Kà də wèeŋ fa mandzə̀ də ŋwèe gʉ fəsə fa ŋwè bʉp bə bʉp dʉk. Yusə
ye də, ghà yà pwe' nə̀ wèŋ cu, wèŋ tse' ntʉm nə̀ ŋgògʉ̀ bàboŋ bohòmòk
bə mòk. Wèeŋ gʉ bohòbwìŋ lòoŋ sə̀' vɛ'nə.
16 Wèeŋ sə kwa ghà yà lòoŋ.
17 Wèeŋ sə gʉ pìriyà ghà nə̀ fòlòoŋ, nə kà wò.
18 Ŋga sə bʉp-a sə̀ yà pwe', wèeŋ sə kwasə Nwì. Yà'a yusə̀ Nwì dzəm
də yà'a ye vɛ'nə bə ncu àwèŋ co bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst.
19 Wèeŋ kà də wèeŋ limsə Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə ŋga yi kà fàha ye gʉ̀ dʉk.
20 Kà də wèeŋ bɛŋ ncèep sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə tsòho bum sə̀ Nwì a nìŋtsə̀'
fa wo dʉk.
21 Mùmsə ja'a yà' pwe'fo', nə bɛ' tse' sə̀ wèŋ yə də yà'a bəboŋ.
22 Wèeŋ kà bo sənə bʉp nə̀ mò'fis gèsə̀ lok.
23 Nwì bə tu ye, nə̀ yi fagə̀ vesùwèŋ fifi, yi noŋsə ncu àwèŋ kə̀kʉrə̀ bə
mandzə̀ nə̀ fòpwe'fo'. Yumok kà bohòwèŋ bʉp lok. Yi noŋsə yà' nsàp nə̀
Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvèes nə kə̀ bwì vəə, wèŋ ye jìnjo.
24 Yi Nwì nə̀ yi a to weŋ, yi nə gʉ yà', bʉ̀ʉsə̀ yi ŋwə̀ nə̀ zìnə.
25 Bwema avès, wèeŋ sə lɛŋ fa ves pìriyà yàvès sə̀'.
26 Cepsə fa mʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs sə pwe' bə cəcèpsə̀ nə̀ bəboŋ co
bwema.
27 Mʉ̀ cèp bohòwèŋ bə ŋàaŋ sə̀ bohòTà də wèeŋ taŋ fa ŋwàk ènə
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo à dzəm Jisòs pwe'fo'.
28 Bəbo nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst nà'a ye bohòwèŋ.

Ŋwàk nè Ba,
nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak
TÈTÀLONIKÀ

Jijipsè à cu malì mɯmvwe' cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nə, bə nza' mɯmvè'nè Jisòos nè bwì vèə nə. Bùu mok à sə cèp də nùmbu nè Jisòos nè bwì və nə à cà lòlaŋ. Fana Pol com ŋwàk nè ba ènə ŋgòtsè' rɛŋsə fa wo bə zeŋ də ŋkuŋ Jisos Krɛst sə bwi və ŋga ŋkùì' ghaha sə nzeŋgòŋ anə vɛ'ɛ kə dzeŋ nsàp nè co wù kà fùk. Yi nə ye ŋkum sə nzeŋgòŋ ghà ànə yi. Yi nə bɛŋ wes nwì pwe', nə gu ni' ye co də yi Nwì yi ŋkuŋ fana Jisòs sə kə və.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pol ves Sìlvanù nə ye Timatì wèŋ bəbɛ'. Vès còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà wèŋ. Wo sè tse' wo Nwì nè yi Tɛ̀' avès nə ye Tà Jisòs Krɛst.
2 Vès lɛŋ də Nwì nè yi Tɛ̀' bə Tà Jisòs Krɛɛst gu weŋ bèboŋ, nə fa weŋ fifi.

Mvè'nè Jisòos Nè Kè Sak Nzeŋgòŋ

3 Vès tse' ŋgòkwasə Nwì ghà nè fòlòoŋ bùu wèŋ, bwema avès a. Vès tse' ŋgòkwasə yi vɛ'nə bùusè nsàp nè wèŋ sə fa ntum bohòNwì nə sə kùk lòmantombì. Nə ye sà' də dzədzəm àwèŋ nè wèŋ tse' bohòmòk bə mòk sə ghaha sà' ghaha.
4 Nà'a njo nè vèes kùmgè ŋgùŋ mvwe' kwe' bùu cos wèŋ bùu wèŋ sə. Vèes kùmgè ŋgùŋ bùusè wèeŋ kìgè ntum, nə sə dzəm ghaha bohòJisòs nə ghaha, ŋga wo sə tùksə weŋ, wèŋ sə ye ŋgə' sə'.
5 Yà'sə sə nìtsə' də Nwìi nə sak bə zìnə. Busə a ye vɛ'nə fana wèŋ ye kèkurè ŋgòkə ye mok mvwe' gaŋ ŋkum ye sə wèŋ sə yə ŋgə' bùu zeŋ sə.
6 Nwìi nə gu yusə yà'a kèkurè. Bùu sə wo sə yeŋsə weŋ ŋgə' yà'a, yi nə yeŋsə fəsə wo ŋgə' sə'.
7 Yi nə gu wèŋ sə wèŋ sə yə ŋgə' yà'sə ŋgòyòŋsə nə ye vès yàvès sə'. Yi nə gù vɛ'nə ghà nə Tà Jisòs tesə tsə və mubu bə masinjàa ye wèŋ sə wo tse' ŋàŋ. Yi nə və ndzənə ləm-mis,
8 nə yeŋsə bùu sə wo ka Nwì riŋ ŋgə', nə yeŋsə sə wo à ka yusə Ntirè nə Bèboŋ nə Tà Jisòs à sə tsə' nə bɛ' ŋgə' sə'.
9 Ŋgə' nə wo nə ye nə də wo nə maha wà nə kɛ̀' mò'fis. Wo nə kà mvwe' sə Tà cu bə bòoŋ ŋàaŋ ye sə sə' kə dzèŋ yuk.
10 Yè'sə nə ye nùmbu nə yi nə və ŋgòkə jə kèkuksə bohòbùu ye wèŋ, fana bùu sə wo ànə dzəm bohòyi nə sə mərə, nə sə kwa vɛ'ɛ wùriŋ. Wèeŋ nə ye sə' muŋgorè wo anə bùusə wèŋ a dzəm ncèp nə vès à tsə' fa weŋ nə.
11 Nà'a njo nə vèes lɛŋ fagè weŋ riŋriŋ nə. Vèes lɛŋgè Nwì də yi gu weŋ ŋgòye kèkurè bə ncu nə yi à to fis weŋ də wèeŋ cum nà' nə. Vès lɛŋ də yi gu ntuum awèŋ sə wèŋ tse' ŋgògù bèboŋ yà'a təəŋ megu vɛ'nə. Yi gu fàak awèŋ sə wèŋ sə gù bùusè wèŋ a fa ntum awèŋ bohòyi sə kə lə kèkurè bə ŋàaŋ ye.
12 Bum yè'sə ye-a vɛ'nə fana liŋ sə Tà Jisòs Krɛɛst nə boŋ bùu wèŋ, wèŋ boŋ bwi bùu yi sə'. Yè'sə vɛ'nə bə bòvèm nə Nwì àvès nə ye Tà Jisòs Krɛst.

2

Yusə Yà'a Nə Ye Ŋkuŋ Krɛst Bwi Və

1 Bə nzak nə Tà àvès Jisòs Krɛst ŋgòbwì vəə də ya vesiwèeŋ be'lə yi, nə kə cum mok bəbɛ' fana bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ weŋ,
2 də kà də wèeŋ sə tsərə ju̱'rə kɛ'ca bə zeŋ vɛ'nə du̱k. Kà də wèeŋ sə saha ntu̱u̱m awèŋ bə ncèp nə wo sə cèp də nùmbu nə Tàa nə bwì və nə à cà lòlaŋ nà'a sə du̱k. Kàmòk à cèp vɛ'nə ŋgà tsòhòbum Nwì mòk ŋga yi də yi tse' yumòk sə Nwì à tsə' yi, kè ŋwə nəmòk ŋga yi sə tsòho-a nzak Nwì àlɛ'. Kàmòk bʉ̀u̱ mok wèŋ du̱k də vès à còm tumsə ŋwàk vɛ'nə vès àlɛ'.
3 Kà də wèeŋ me'rə ŋwə nəmòok borə fu̱k weŋ du̱k. Bu̱sə nùmbu ànə nə kà ntòvə tətè tse' ghà nə bwìiŋ nə sə gu̱ŋtu bohòNwì wù kà fʉ̀k nà'a kə dzèŋ ŋkuŋ. Anə ye sə' ŋga ŋwə nə ŋgà ŋgwap nə yəəŋ sə' ŋkuŋ. A sə' yi nə yi nə kə bisə ye ŋgwàŋ nə.
4 Ŋgà ŋgwap ènə nə kà ŋge' bə bum sə bwìŋ kùksəgə yà' co nwì ye fʉ̀k. Yi nə bɛŋ bum sə yà'a co nwì pwe'fo'. Yi nə jəŋ ni' ye mʉbu, də yi ghak yà' pwe' yi. Yi nə kə ni cum mʉnə ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə sə tsok də yi Nwì yi.
5 Mʉ̀ à tsə' weŋ bum yè'sə ghà nə vesùwèŋ à ye nà'a pwe' laŋ. Wèŋ a swì laŋ à?
6 Megu də yumok cu sə yà' sə gʉ̀ də bum yè'sə kà ŋga'a ntòye. Wèŋ rì yu ànə sə laŋ. Mvèk nə kʉ̀rə nùu fana ŋgà gʉ̀ ŋgwap nə nə yəəŋ.
7 Fàak ŋgwap sə sə fàk ŋga'a yè'e ntòsəswihì megu də yusə yà'a nə ye sə nə kà nto ye tətè wo fis gɛsə ŋwə nə yi sə təəŋ lok yà' nə fo' ŋkuŋ.
8 Ŋgà ŋgwap nə yəəŋ ghà ànə, fana Tà Jisòos nə kə zə nà' bə yòŋsə nə nje nə yi yòŋsə fis tsə kə cùhu yi. Ghà nə Jisòos nə və nə, yi nə gʉ bʉpsə nà' bə ŋàaŋ ye sə yi yəəŋ və bə zeŋ sə.
9 Ŋgà ŋgwap nə nə və bə ŋàaŋ Satà, nə sə gʉ kɛ'ca nsàap maŋgəŋgèeŋ mok ŋgòbòrə bwìŋ fo' vɛ'ɛ nduk nə nduk. Yi nə sə gʉ niŋ kɛ'ca fa bwìŋ nsàap bum mok sə co wu kʉk yà' tu jip wu.
10 Yi nə borə bʉ̀u̱ sə wo nə bisə wà sə wèŋ bə jòŋ. Bʉ̀u̱ yè'sə wèeŋ nə bisə njo nə wo à ka ncèp nə zìnə nə ya wo tse' lùŋ bʉ̀u̱ zeŋ nə dzəm.
11 Bu̱sə wo a gʉ̀ vɛ'nə fana Nwìi nə gʉ wo ŋgòtsərə mègù bum bə jòŋ, nə sə dzəm sə' zeŋ, ya wo sə dzəm megu mok bum sə yà'a mvwès.
12 Nwìi nə gʉ̀ vɛ'nə ya bʉ̀u̱ sə wo à ka zìnə nə dzəm, nə sə kwa yàwo ŋgògʉ̀ bʉp yà'a wèeŋ nə gbʉ nzak bohòyi.

Pol Kwɛ'sə Bʉ̀u̱ Tètàlonikà Də Wo Təəŋ Gʉgʉŋ

13 Vès tse' ŋgòkwasə tsə Nwì nə ghà yà lòoŋ bʉ̀u̱ wèŋ, bwema avès a. Vès sə du̱k wèŋ sə Tà nə dzəm weŋ yà'a. Nwì ànə yeto, yi cok fis weŋ də wèeŋ nə tse' lùŋ. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bə ŋàaŋ yòŋsə nə nje nə də ya wèeŋ ye bʉ̀u̱ ye wèŋ sə wèeŋ rərɛŋ. Yi à gʉ̀ vɛ'nə sə' bə mandzə nə də wèŋ à dzəm ncèp nə nà'a zìnə nə sə'.
14 Nwì ànə to və weŋ yè'sə bə mandzə Ntirə nə Bèboŋ nə vès à tsòho fa weŋ nə. Yi à to weŋ yà'sə də ya wèeŋ tse' fis ma njàwèŋ sənə kèkuksə nə Tà Jisòs Krɛst àvès nə sə'.

15 Ye də bwema àvès, wèeŋ təəŋ gugun, nə kotse' bum sə vès à tsə' wèŋ
yà' sə bə cù kè vès à còm fa-a weŋ bə ŋwàk àlɛ' pwe'fo' cùk.
16-17 Tà Jisòs Krɛst àvès, nə ye tɛ' àvès Nwì a dzəm ves nə fisə fa ves
ntuum avès, nə fa ves ŋàŋ ŋgòcèep nə gu megu yusə yà'a bàboŋ. Nwì a
nìtsə' fa ves dzədzəm ye ya a sə lo mantombì, nə kà kə mèsə yuk. Yi à gù
ves ŋgònaaŋ tu də a nə kə tse' bum sə bàboŋ. Wo a gù vɛ'nə bə bòvəm
njàwo nə.

3

Wèeŋ Sə Lɛŋ Fa Ves

1 Ŋgòlèsə lòo fana bwema avès, vès də wèeŋ sə lɛŋ fa ves. Wèeŋ sə lɛŋ
fa ves də ncèp nə Tà nə, nà'a sə lo mantombì nənàk nənàk, nə sə fom
mvə'nə ànə ye bohòwèŋ yà'a.
2 Wèeŋ sə lɛŋ fa ves mok sə' də Nwìi caŋsə fis ves ndzə bohòŋgàa gù
ŋgwap bə bùu sə bup wèŋ. Vès duk vɛ'nə bùusə sə kà ncèp ènə bwìŋ
pwe'fo' dzəm wes.
3 Yusə də Tà a ye zìnə. Yi nə guŋsə weŋ, nə caŋsə gɛsə weŋ mvwe' Satà
nə yi ŋwə nəbup nə.
4 Tà a gù ves, vès kà məmərə sə ntuù vès bùu wèŋ tse' lok. Vès rì pap
də wèeŋ nə sə gu tse' megu bum sə vès də wèeŋ gu.
5 Vès lɛŋ də Tàa gu busə ntuum awèŋ ya wèeŋ dzəm bohòNwì, nə fa
weŋ kontum nsàp nà Krɛst.

ŊgòCu Ncu Wɛ'
Ka Bəboŋ Yeŋ

6 Yumook yè', bwema avès, vès cèp yè'sə bə liŋ Tà Jisòs Krɛst, də ka də
wèeŋ sə be'lə bə bwema sə wo dzəm ŋgòcu ncu wɛ' duk. Vès sə duk bùu
sə wo sə kà mandzə nə vès à yə'rə weŋ yù ya'a.
7 Wèŋ riŋ yàwèŋ sə' də wèŋ tse' ŋgòfù'rə mandzə ncu àvès. Ghà nə
vesùwèŋ à ye nà'a, vès à ka ŋgàa wɛ' yeŋ.
8 Vès à ka yu ŋwə nəmòk ŋga vès ka lak zu yuk. Vès à fàk vɛ'ɛ, nə
ci' ndùrə nə maràŋ bə ndzəmə pwe', də ya vèes kà ŋwə nəmòk ŋgə' wà
yamsə fa.
9 Vès à sə gù vɛ'nə yè'sə, vès à dzəm-a də wèeŋ fa ves, yumok yà' kà bə
jòŋ sə' ye. Vès à gù yè'sə ŋgògù nì fa weŋ ya wèeŋ bɛ' sə' zeŋ.
10 Vesùwèŋ ànə ye fa' vès tsok weŋ sə' laŋ də, <<A ye-a ŋga ŋwə nəmòk
duk-a də yi kà fàk fàk, yi kà sə' zu.>>
11 Vès sə cèp yè'sə bùusə vès yuk də bùu mok cu munŋgorə wèŋ sə wo
sə cu yàwo ncu wɛ'. Wo kà yumok fàk, nə sə dzəm megu ŋgògbù ni kɛ'cà
sənə bum bùu mok wèŋ.
12 Vès sə cèp yè'e bohònsàp bù ànə ŋgòtip wo bə liŋ Tà Jisòs Krɛst də,
wo ko ni', nə fak zu bə bo awo.
13 Nə ye də kà də wèeŋ wo ŋgògù bəboŋ duk, bwema avès a.
14 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk bɛŋ ncèp nə vès còm fa weŋ ndzənə ŋwàk
nè'e fana wèŋ kuk tasə tse' yi bəboŋ, nə kà yumok wenə wèŋ tse' be'lə
lok. Wèeŋ gu vɛ'nə ya marè'tu ko ŋwə ànə.
15 Nə ye sə' də wèŋ kà yi co yi ŋwə nə wèŋ bɛŋ yi bɛŋnə gù. Wèeŋ tip
yi lɛ co yi ye sə' moma awèŋ.

Cə̀cèpsə̀ Nə̀ Nà' Lə̀sə

16 Vès lɛŋ də Tà nə̀ yi fagə̀ fifi yi nə fa weŋ fifi, yi bə tu ye. Yi fa weŋ fifi
bə mandzə̀ nə̀ fòlòoŋ ghà yà lòoŋ sə̀'. Tà nə ye bohòwèŋ pwe'fo'.
17 Mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ còm fa weŋ cə̀cèpsə̀ ènə mʉ̀ bə bo sə̀ yàm. Nè'e yu nə̀
wu yə nà' ndzənə ŋwàk, wù riŋ də còm ŋwàk ànə mʉ̀ nə. Ye'e mvə̀'nə̀
mʉ̀ còmgə̀ yàm sə.
18 Mʉ̀ lɛŋ də bə̀bo nə̀ Tà Jisòs Krɛst àvèes ye bohòwèŋ pwe'fo'.

Ŋwàk nə̀ Mantombì, nə̀ Pol à Còm Fa TIMATÌ

Timatì à ye krətèŋ ŋga yi ntòmʉwà'ŋwè. Pol ànə fa noŋsə lo cos nə̀ mvwe' lak Efesònə ndzə bohòyi. Ŋwàk nə̀ Pol à còm to fa Timatì ènə nà' sə tip yi nja gʉguŋ bə bum tɛ'. Nə̀ mò'fis ŋgòfa ntip bə nzak yəyə'rə̀ nə̀ nà'a bə mvwès mʉmvwe' cos nə. Bʉ̀ʉ mok sə yə'rə də bum sə̀ a sə yə yà' bə lis ènə yà'a bʉp. Bwìŋ à sə dʉk sə̀' də aco ŋwè kə tse' megu lùŋ ŋga yi tse' nsàp ŋkərə̀ mòk nə̀ bwìŋ ka nà' pwe' riŋ. Yi tse' ŋgòdzə̀ zʉzʉʉ mok, nə kà bo bə nzak gù sə̀' tse' lok ŋkuŋ. Pol còm ŋgòdʉk fa Timatì də nà'a kà tu bə yəyə'rə̀ə sə̀ mvwès yà'sə naàŋ.

Ŋwàk nə sə cèp mʉmvə̀'nə̀ aco wo sə gʉ bum mʉ cos sə̀', nə ye mʉmvə̀'nə̀ ŋgòkùksə Nwì. Nà' sə cep bə nsàp ŋwə̀ nə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo mantombì mʉ cos tse' ŋgòye sə̀'. Nà' ləsə bə ntip bohòTimatì nə də yi ye ŋgà fàk nə̀ bəboŋ bohòJisos Krɛst. Yi sə riŋ fàha sə̀ yi tse' ŋgògʉ fa bohòbòop bwìŋ zəzok sə̀ wo a dzəm bohòJisòs nə.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol, nə̀ mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Nwì nə̀ yi à lùŋsə ves nə, nə ye Jisòs Krɛst nə̀ vesùwèŋ sə naaŋ tu bohòyi nə, wo a dʉk wo də mʉ ye ŋgà ntum.

2 Mʉ̀ sə còm fa ŋwàk ènə bohòwù Timatì, nə̀ wu co mo àm, bʉ̀ʉsə̀ wù à fa ntʉm yòbohòJisòs Krɛst. Mʉ̀ lɛŋ Nwì nə̀ yi Tɛ̀' avès, nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà àvès nə də wo gʉ wu bəboŋ, nə tɛsə wu bə koksəmanziŋ awo, nə fa wu fifi sə̀'.

Bʉ̀ʉ Mok Sə Yə'rə Fa Bwìŋ Yusə̀ Zok

3 Ghà nə̀ mʉ̀ à sə lòmvwe' lak Màsìdoniyà yà'a à ye fana mʉ̀ tip wu də wu cum mvwe' lak Efesò. Bʉ̀ʉ mok wèŋ cu fo' sə̀ wo sə yə'rə fa bwìŋ nsàap bum mok sə̀ zok. Fana mʉ̀ dzəm də wu cum fo', nə gʉ wo də wo kà vɛ'nə mok sə gʉ̀.

4 Tsok fa wo sə̀' də wo teŋsə ŋgòtaaŋ ŋgàam sə̀ yà' ka fàk tse' yà'a. Wo kà də wo sə taaŋ kɛ'cà bum sə̀ bə nzak njàŋ dʉk. Nsàap bum yà'sə gʉ̀gə̀ bwìŋ ŋgòcàsə mvə̀k bə mamfenə̀ fana wo kà yusə̀ Nwì à fʉ̀hʉ nòŋsə̀ mantombì jə lò. Bwìin fa ntʉm awo bohòNwì ŋkuŋ fana wo riŋ bum sə̀ Nwì dzəm yè'sə.

5 Njo nə̀ mʉ̀ dʉk wu vɛ'nə nə, də ya ŋga wo dzəm mòk bə mòk. Aco ŋwè dzəm to mòk bə mòk ŋga yi tse' ntʉm nə̀ rərɛŋ, nə ye ŋga yi tse' tsətsə'rə̀ə sə̀ kə̀kʉrə̀, nə fa ntʉm ye bohòNwì bə zìnə.

6 Bʉ̀ʉ mok wèŋ cu sə̀ wo a mè'rə bum sə̀ zìnə yè'sə, nə jam mandzə̀ nə, fana wo sə cep mok bum sə̀ kaco yà' jəŋ lo wo mvwe' mok yeŋ.

7 Wo sə dzəm də wo sə yə'rə fa bwìŋ lʉ̀k ŋga wo sə kà yusə̀ wo sə cèp sə sə̀' rɛɛŋ. Wo sə cèp yà' nə kà məmərə̀ tse', ŋga wo sə kà yà' sə̀ rɛɛ̀ŋ fʉ̀k.

8 A riŋ də lʉ̀ʉk yusə̀ bəboŋ, ŋga a ye-a də bwìŋ jə tse' yà' bə mandzə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ nə na.

9 Wèeŋ riŋ də Nwì ànə ka lùuk sə bohòbùu sə wo gùgə bum bə mandzə nə rərəŋ nə nòŋsə fa. Yi à nòŋsə fa yà' bohòbùu sə wo gù bupsəgə yà', nə ye bùu sə wo kà yi yukgə. Yi à nòŋsə fa yà' bohònsàp bù nə co ŋgàa kà Nwì wəp, ŋgàa gù bup, bùu sə wo sə kà mandzə Nwì bɛ', sə wo jəgə bum sə Nwì sə co yu ywì'lə-nzòŋ; bùu sə wo sə zə tɛ̀' awo bə ma awo wèŋ, nə sə zə bùu mok wèŋ sə'.

10 Wo sə koho sàhà, mbəmbam sə nooŋ fe'lə sə' bə mbəmbam mok, wo sə yə bwìŋ, sə ci' mvwès, wo kɛŋ nə sə ci' mali mvwès. Nwì à nòŋsə fa lùuk sə bohònsàp bù ènə, sə wo sə gù nsàap bum sə yà' ka bə mandzə yəyərə nə zìnə nə vès ànə yə'rə fa weŋ fa' nə yeŋ.

11 Yəyə'rə nə zìnə nə, nà'a ye mandzə nə mò'fis bə Ntirə nə Bèboŋ nə Jisòs Krɛst à fa ndzə bohòmù nə. Ncèp nə sə tsə' bum maŋgəŋgèeŋ sə yà' və bohòNwì nə yi tse' mègù ye yusə yà'a bèboŋ nə.

Pol Tsə' Mvə'nə Jisòs Krɛst A Gù Yi Bèboŋ

12 Mù kwasə Tà àvès Jisòs Krɛst nə yi a fa mu ŋàŋ ŋgògù fàak yè'sə. Mù kwasə yi bùusə yi kùk ja'a mu co ŋwə nə mù tse' zìnə, nə cokfis mu, də mu fak bohòyi.

13 Wèŋ rì də mù ànə sə bupsə liŋ ye sə fa'. Mù à sə yeŋsə yi ŋgə', nə sə yak yi, mumvə'nə mù à sə gù vɛ'nə bohòbùu ye yà'a. Bum yè'sə ànə ye-a sə vɛ'nə fana yi koksə mali manziŋ bohòmù anə, bùusə mù ànə sə gu vɛ'nə ŋga mù ka bohòKrɛst ntòdzəm tse' fana nə kà zìnə nə sə' ntòrìŋ.

14 Jisòs Krɛst nə yi Tà àvès nə a gù mu bèboŋ wùriŋ. Yi gù mu, mù nə dzəm bohòyi, nə dzəm bùu mok wèŋ sə'. Yi gù fagə bùu sə bə yà'wèeŋ mvwe' mò'fis mumvə' ànə.

15 Ncèp nə mù sə də mu cep nè'e ncèp nə zìnə, nə aco ndàaŋwè pwe' dzəm nà' də, Jisòs Krɛst à və sə nzeŋgòŋ anə ŋgòlùŋsə ŋgàa gù bup wèŋ. Mùu Pol, mu ŋkum gù bup wèŋ sə' mù.

16 Njo nə Nwì a koksə manziŋ bohòmù nə, də ya Jisòs Krɛst niŋtsok fa bwìŋ də yi ŋgà ko rì ntum pap. Wo nə ye riŋ yi vɛ'nə ŋga wo yə mvə'nə yi ko ntum bohòmù nə mu ŋkum ŋgàa gù bup nə. Yà'a mumvə'nə mu co ŋwə nə mantombì ŋgònìtsə' fa bùu sə wo nə kə dzəm bohòyi nə tse' lùŋ wèŋ nsàp kontum ye nə.

17 Yi ŋkum nə mvèsə; bwìŋ kuksə yi nə yi Nwì yiìyi nə. Yi Nwì nə kaco bwìŋ ye to yi bə lis yeŋ, kaco yi kpu sə' yeŋ. Bwìŋ sə kuksə liŋ ye sə mvèsə nə mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

18 Mo àm Timatì, mù sə fa ntip nè'e ndzə bohòwù. Yusə mù sə gù yè'sə, yà'a kəkurə bə yusə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə cep fa' bə liŋ yo sə. Mè'rə ncèp ànə cum sə ntuù wù anə guguŋ, ya wu sə mak lo dzè' nə Nwì mantombì bèboŋ.

19 Təəŋ mali bə dzədzəm yònə bohòKrɛst nə guguŋ, nə sə gu yusə wù ànə yə'rə nə riŋ də yà'a kəkurə sə. Bùu mok wèŋ cu sə wo kà yusə wo rì də yà'a kəkurə sə gùgə. Wo gù vɛ'nə, nə gu bupsə mumvə'nə wo à dzəm tse' bohòKrɛst sə.

20 Nsàap bùu sə wo a gù vɛ'nə mook Hìminiyàs bə Àlèsandà. Mù a fa wo ndzə bohòSatà, ya wo yə'rə riŋ də wo kà liŋ Nwì sə bupsə kɛ'.

2

Mandzə Nə Bɨ̀ɨ̀ Nwì Tse' ŋgòKùksə Nwì Mɨ̀ Cos

1 Ntip nə mɨ̀ sə də mɨ̀ fa to wu nə nè', də bwìiŋ sə lɛŋ fa bwìŋ pwe' pìriyà. Wo sə lɛŋ Nwì də nà'a fa bwìŋ pwe' yusə yà'wèŋ sə jamə nə sə tɛsə wo bə ŋgə' awo, wo sə kwasə yi bə yusə yi sə gɨ̀ɨ̀ sə sə̀'.

2 Tsok fa wo də wo lɛŋ fa bɨ̀ ŋkəŋkum wèŋ pìriyà, nə ye bɨ̀ɨ̀ sə̀ wo mantombì wèŋ sə̀', ya ŋga vesùwèeŋ tse' mandzə̀ ŋgòcu gəe', nə cum bə fifi fana nə sə yuk Nwì; a riŋ ŋga'a ŋgòcu ncu nə̀ nà'a bə̀boŋ nə.

3 A bə̀boŋ də wo lɛŋ fa bwìŋ vɛ'nə, yà'a gɨ̀gə̀ Nwì nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves nə kwa.

4 Bɨsə̀ yi dzəm də ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ nə riŋtse' zìnə nə.

5 Yusə də Nwì mègù mò'fis. Ŋwèe sə̀' mò'fis nə̀ yi tə mɨtsətsə'rəə Nwì nə ye bwìŋ, ŋgòjə be'lə və̀ yà' mvwe' mò'fis. Ŋwə̀ ànə yi ŋwè bə ŋgùpni', yi Jisòs Krɛst.

6 A yi nə̀ yi ànə me'rə fa ni' ye ŋgòfiŋ mè'rə bwìŋ bə zeŋ nə. Ghà nə̀ mvə̀k ànə kɨrə fana yi niŋtsok fa bwìŋ də Nwì dzəm də bwìŋ pwe' tse' lùŋ vɛ'nə.

7 Nà'a njo nə̀ yi à cokfis mɨ, nə gɨ mɨ ŋgòye ŋgà ntum nə. Mɨ̀ sə cèp yè'sə zìnə, mɨ̀ sə kà mvwès cì'. Yi ànə bɨsə mɨ ŋgà ntum də ya mɨ tsoho lo ncèp nə̀ nje nə, nə sə yə'rə bɨ̀ lakmvum wèŋ sə̀' ŋgòdzəm bum sə̀ zìnə yè'sə.

8 Mɨ̀ dzəm də mbəmbaam sə̀ ma fòpwe' sə lɛŋ pìriyà. Wo cu ŋgòlɛŋ, wo fis kok bo sə̀ rərɛŋ mɨtsə̀, nə kà jə̀jòk kè ŋkɨ̀ə̀m àlɛ' sə ntɨɨ̀ wo tse'.

9 Ma nə̀ bohòbə̀ba yàwo də, wo ni megu cə̀ək sə̀ yà'a kə̀kɨrə̀ bohòŋwàŋwè ŋgòni yà'. Wo fɨhɨ ni' sə̀' bə mandzə̀ nə̀ nà'a kə̀kɨrə̀. Ka bə̀boŋ də wo jəŋ mvə̀k ŋgòbak tu nsàp mòk, nə nisə ntìm bə nsàp, tasə mviŋ sə̀' bə nsàp, nisə kwàŋ sə̀' bə nsàp, nə ni cə̀ək sə̀ yà' gɨ ntɛ̀ŋ wùriŋ yeŋ.

10 Yusə lɛ də cə̀ək bàa sə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ Nwì wèŋ tse' ŋgòni yà', ya yà'a yəəŋ bə̀boŋ, a ŋgògɨ̀ bə̀boŋ bohòbwìŋ.

11 Bə̀ba wèeŋ yə'rə jəŋ bum gəe', nə sə niŋ də wo sə wəp bɨ̀ɨ̀ sə̀ wo mantombì.

12 Mɨ̀ ka dzəm də bə̀ba yə'rə mbəmbam wèŋ dzəm, wo kà ŋàŋ mɨtuhù mbəmbam wèŋ wo sə̀ tse'. Wo cum gəe'.

13 Bɨsə̀ Nwì ànə gɨ to ntòAdàm ŋkuŋ nə gɨ Iìf.

14 Yumok ye fe'lə sə̀' də, ŋwə̀ nə̀ wo à bòrə yi fana yi gɨ bɨp nə à ye ŋwàŋwè, à ka Adàm yeŋ.

15 Yè'sə ye-a sə̀ vɛ'nə fana bə̀ba nə luŋ ŋga wo dzə bwe, ŋga a ye-a də wo tse' malì dzədzəm bə ncèp nə̀ zìnə nə, nə sə dzəm bwìŋ, nə ye rərɛŋ nə sə cum bə mandzə̀ nə̀ nà'a kə̀kɨrə̀ nə na.

3

Mvə̀'nə̀ Bɨ̀ɨ̀ Sə̀ Wo Mantombì Mɨ̀ Cos Tse' ŋgòYe

1 Wo cèpgə̀ ncèp mòk də, <<A ye-a ŋga ŋwè dzəm də yi ye ŋwə̀ nə̀ mantombì mvwe' cos àlɛ, ye də yi dzəm yà'sə fàak sə̀ bə̀boŋ.>> Ncèp ènə nà'a zìnə.

2 Ŋwə̀ nə̀ mantombì nə tse' ŋgòye ŋwə̀ nə̀ bwìiŋ sə kà yumok sə̀ yà'a bə jòŋ bohòyi yə. Yi ye ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋgwe mò'fis, ye ŋwə̀ nə̀ yi jəgə̀ bum

fùè, ŋwè nè yi tse' tu, ŋwè nè bwìŋ wəpgè yi, yi ye ŋgà jàhà bə bwìŋ, nə ye ŋwè nè aco yi yə'rə riŋ to fa bwìŋ bum.
3 Yi kà ŋgà jùhù rùk ye, nə kà ŋgà lùlù sə' ye. Yi ye lɛ ŋwè nè fùè, nə kà ŋgà ŋkùèm ye, nə kà mbàm ləlà sə dzəm ti'.
4 Yi ye ŋwè nè yi sə kotse' rì ndap ye bèboŋ, bwe yee sə yuk yi, nə sə wəp yi.
5 Bʉsə a ye-a ŋga ŋwè ka mvè'nè aco yi kotse' to ndap ye bèboŋ riŋ, ye də aco yi kotse' riŋ to cos nè Nwì nə va? A bʉè.
6 Yi kà ŋwè nè yi a bʉʉŋ krətèŋ ghà ànə ye; bʉʉsə kàmòk yi nə ye ŋgònɛ̀ni', nə gbʉ ni sənə nzak bohòNwì, mvè'nè ŋkum ze' nə ànə gʉ, nə gbʉ yà'a.
7 Yusəmook sə' də, ŋwè nè mantombì nə tse' ŋgòye ŋwè nè bʉʉ sə wo ka krətèŋ yeŋ wèeŋ wəpgè yi sə'; ya ŋga kà də bwìiŋ ye ŋgòto liŋ ye bʉp fana yi gbʉ ni sənə tam nè ŋkum ze' nə nòŋsə nə dʉk.
8 Ma nè bohòdikìŋ wèeŋ yàwo də, wo tse' ŋgòye bʉʉ sə bwìiŋ wəpgè wo, nə ye bʉʉ sə wo kà cù ba cèpgè, nə kà rùk ləlà sə no. Wo ye bʉʉ sə wo kà ntʉm bə nzak mbàm ləlà sògè.
9 Wo sə dzəm tse' bum sə Nwì a nìtsə' fa bwìŋ sə, nə sə tse' tsətsərè nə nà'a kəkʉrə.
10 Wèeŋ mumsə ja'a nsàp bʉ ènə ŋkuŋ nə fa wo nsàp fàk ènə. A ye-a ŋga wèŋ ka yumok sə bʉp bohòwo ye, fana wèŋ fa wo fàak yè'sə.
11 Bəba wèeŋ nə ye tsoŋ sə' bʉʉ sə bwìŋ wəpgè wo, nə kà ŋgàa ncəncàŋ ye. Wo ye bàa sə wo tse' tu, nə ye sə aco bwìŋ naaŋ tu bə yusə wo sə fàak.
12 Dikìŋ wèeŋ ye ŋgàa tse' ŋgwe mò'fis, mò'fis. Wo ye bʉʉ sə wo rì ŋgòkotse' ndap awo bə bwe awo bèboŋ.
13 A ye-a ŋga wo gʉ fàak cos sə bèboŋ vɛ'nə, bwìiŋ nə wəp wo fana aco wo cep to yusə wo dzəm tse' yà' bə liŋ Jisòs Krɛst sə, nə kà yumok wəp.
14 Mʉ sə tsəm də mʉ nə kə kɛ' ye weŋ mvèk momjo fana mʉ sə còm fa weŋ bum yè'e.
15 Bʉsə kàmòk aco yumok gʉ mʉ, mʉ kà nənàk və àlɛ. Mʉ dzəm də wèeŋ riŋtse' mvè'nə aco bʉʉ sə wo mvwe' bòp bʉ nə bʉʉ Nwì wèŋ tse' ŋgòcu ncu njàwo nə. Wèŋ rì də bòp bʉ nə bʉʉ Nwì nə a cos Nwì nə yi cu ŋwəm nə. Cos nə tàm tse'gə zìnə nə yi.
16 Yà' nòjəja də bum sə Nwì a nɛ̀ nìtsə' fa ves yà' bə mandzə ye nə yam vɛ'ɛ co wù kà fʉk. Yusə də,
Ma nè bə ŋgùpni' ye, yi anə bʉʉŋ ŋwè, fana bwìŋ ye yi bə lis;
Ma nè bə yòŋsə ye, Nwì ànə niŋtsok fa bwìŋ də yi ŋwè nè rərəŋ;
Bə ma nè masinjàa Nwì fana wo à yə yi bə lis awo;
Bohòma nè bwìŋ fana wo à tsòho lòliŋ ye sə sənə nzeŋgòŋ nə pwe';
Ma nè bohònzeŋgòŋ nə fana bwìŋ à dzəm bohòyi;
Ma nè mʉbu fana Nwì ànə jəŋ kok lo yi mʉbu anə, nə fa yi mvwe' ncum sə ghaŋ wùriŋ.

4

Ncèp Nè Ze' Nə Borə Bwìŋ Bə Zeŋ

1 Yòŋsə nè Nwì nə a tsə' fa ves jəja laŋ də anè ye ghà nè nùumbu sə mè lòo fana bʉʉ mok wèeŋ nə me'rə mandzè nè zìnə nè wo à dzəm tse' nə,

nə yuŋ lo yusə̀ yòŋsə̀ə ze' sə bòrə kɛ' bwìŋ bə zeŋ sə, nə dzəm sə̀' yusə̀ yà' sə yə'rə fa bwìŋ sə.
2 Nsàap ncèep yè'sə sə tesə vè bohòbʉ̀ʉ sə̀ woo cì'gə̀ mvwès, nə kà mbɛŋ kòm, ŋkərə̀ə awo à jip laŋ.
3 Nsàp bʉ̀ ànə nə sə dʉk də, gù ka yusə̀ bə̀boŋ yeŋ, nə də nsàap zʉzʉʉ mok cu sə̀ bwìiŋ kà yà' zʉ. Ŋga Nwì ànə gʉ zʉzʉʉ yà'sə də ya ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo a dzəm bohòyi nə rɛɛŋ zìnə nə wèeŋ jəŋ yà', nə zʉ yà', nə kwasə yi fo'.
4 Yusə də, bum sə̀ Nwì à gʉ̀ yà' pwe'fo' bə̀boŋ. Yusə̀ co ŋwèe dzeeŋ yà'a bʉ̀ə̀, ŋga a ye-a də wo jə yà', nə kwasə yi bə zeŋ na.
5 Bum pwe' rərɛŋ bʉ̀ʉsə̀ ncèp Nwì sə cèp vɛ'nə, nə ye bʉ̀ʉsə̀ wo lɛŋ pìriyà bə zeŋ.

Pol Tsə̀' Fa Timatì
Mvə̀'nə̀ Yi Sə Gʉ̀ Fàak Nwì

6 A ye ŋga wù jə ntip yè'sə, nə tip bwema mok sə wèŋ fana wù ye ŋgà fàk Jisòs Krɛst nə̀ bə̀boŋ. Wu nə niŋ də ntʉm yògʉ laŋ bʉ̀ʉsə̀ wù sə naaŋ tu bohòncèp nə̀ Jisòs Krɛst, nə sə kotse' yəyə'rə̀ nə̀ zìnə, nə̀ wù a dzəm nà' gʉgʉŋ nə.
7 Wu dzeeŋ taàŋ ŋgàam ləm sə̀ yà' ka yumok bə ma nə̀ Nwì tse' yà'a. Yə'rə ni' yòlɛ ŋgòcu nsàp ncu nə̀ aco nà' gʉ Nwì kwa.
8 Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwè yə'rə-a ŋgùpni' ye ŋgòye gʉgʉŋ fana yà' tse' swe'. Fana a ye-a ŋga ŋwè yə'rə ntʉm ye ŋgòbɛ' mandzə̀ Nwì fana nà'nə boŋ ghak wùriŋ bʉ̀ʉsə̀ ye də yi tse' swe' bə ncu nə̀ ŋga'a nè'e, nə ye bə ncu nə̀ nà' cu mantombì nə sə̀'.
9 Ncèp nə̀ mʉ̀ cèp ànə nà'a zìnə, kaco ŋwè mərə fʉk nà' yeŋ.
10 Nà'a njo nə̀ vèes gèsəgə̀ ŋàŋ, nə fak vɛ'ɛ gʉgʉŋ sə, bʉ̀ʉsə̀ vès a naaŋ tu avès bohòNwì nə̀ yi cu ŋwəm, nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ bwìŋ pwe', nə ye lɛ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo a dzəm bohòyi wèŋ.
11 Tsok fa bwìŋ ntip yè'sə, nə yə'rə wo ŋgògʉ̀ yà' sə̀'.
12 Kà də wu gʉ co bwìŋ sə jəŋ wu co mweŋke' dʉk. Cum ncu yòlɛ bə mandzə̀ nə̀ aco bwìŋ kʉk ja'a wu, nə sə gʉ yàwo sə̀' vɛ'nə. Sə gʉ vɛ'nə bə mandzə̀ nə̀ wù sə cèp ncèp, nə ye bə mandzə̀ nə̀ wù sə gʉ̀ bum yo pwe'. Wu sə dzəm bwìŋ, nə fa ntʉm yòbohòNwì, nə cum ncu nə̀ nà'a rərɛŋ.
13 Ye jəŋ ŋga'a tè mʉ̀ kə və fana wu jəŋ mvèk yòŋgòta fa bwìŋ ŋwàk Nwì, nə sə tsoho fa wo ncèp Nwì, nə sə yə'rə wo sə̀'.
14 Tsərə tse' mvə'nə̀ bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ ànə naaŋ fa wu bo mʉtuhù fana ŋwè mòk nə cep yumok bə liŋ yo, ŋga yi sə cèp bə ŋàaŋ Nwì yà'a. Kà də wu swi mak li ŋkərə̀ nə̀ Nwì à fa wu nùmbu ànə nà'a dʉk.
15 Bum sə mʉ̀ tsə̀' wù yè'sə, fa ntʉm yòfo', nə fa ŋàaŋ yo sə̀' fo', ya ŋga ndàaŋwè pwe' nə sə ye mʉmvə'nə wù sə lòmantombì sə.
16 Jəŋ ŋkərə̀ bə ncu yònə̀ wù cu nà', nə jəŋ ŋkərə̀ bə yusə̀ wù sə yə'rə fa bwìŋ. Sə gʉhʉ bum yè'sə, bʉ̀ʉsə̀ wu gʉ-a yà' fana wu nə gem ni' yo nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo yuk wu ŋga wù sə cèep sə.

Ntip Nə̀ Wù Tse' ŊgòFa Bʉ̀ʉ Cos Wèŋ

5

1 Kà də wu jwa ŋkwà' ŋwè dʉk, cep bohòyi lɛ co yi tɛ̀' yò. Gʉ̀ bohòwàhanzùm wèŋ co də wo bwema yo wèŋ.
2 Gʉ̀ bohòbàa sə̀ wo rèŋ laŋ wèŋ co də wo ma yo wèŋ, nə gʉ bohòwàhaŋgwɛ̀ŋ wèŋ co də wo njɛ̀' yo wèŋ. Tsətsərə̀ yònə̀ wù tse' bohòwo nə, ye nə̀ nà'a rərɛŋ.

Bàa Yepmfə Wèŋ

3 Jəŋ ŋkərə̀ bohòbàa yepmfə, sə̀ wo bàa yepmfə zìnə bə zìnə.
4 A ye-a ŋga ŋwà ŋgwemfə tse' bwe kè bwe sə̀ bwe ye àlɛ' fana bwe sə wèŋ riŋ to ntòmvə̀'nə̀ wo nə sə kʉk ŋwè awo nə bə mandzə̀ nə̀ bəboŋ. Yà'a mvə̀'nə̀ wo nə gʉ ya wo lak bo fàak sə̀ wo à gʉ̀ fa bwe sə. Nwì dzəm də ya'a ye vɛ'nə.
5 Bàa yepmfə sə̀ wo bàa yepmfə zìnə, sə̀ wo ka bʉ̀ʉ sə̀ co yà' tɛsə wo tse', sə̀ wo naaŋgə̀ tu awo bohòNwì yà'a. Wo sə lɛŋ nùm bə ndzəm pwe' də Nwìi tɛsə wo.
6 Fana ŋwà ŋgwemfə nə̀ yi sə tsərə ye bum sə̀ yà'a nə gʉ yi kwa, mègù ye yà'sə co ŋwə̀ nə̀ yi a kpʉ laŋ, ŋga ye-a sə̀ də yi cu fo' ŋwəm na.
7 Tsok fa bwìŋ də wo sə gʉ vɛ'nə ya ŋga ŋwèe kà yumok sə̀ co yi to liŋ awo bʉp bʉ̀ʉ zeŋ tse'.
8 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk sə kà njə̀njàaŋ ye, nə ye wesə co ndap ye kʉ̀k fana ye də ŋwə̀ ànə a mà' dzədzəm ye nə laŋ. Nsàp ŋwà ànə bʉp càsə ŋwə̀ nə̀ yi ka Nwì riŋ lok.
9 Wu cu ŋgòcòm liŋ bàa yepmfə wèŋ fana wù com megu liŋ bàa sə̀ wo a dzèŋ lùumŋgòŋ hum ntùŋfu nə casə lo mantombì, nə ye sə̀' nsàp ŋwà nə̀ bə ndu ye nə à sə cugə̀ bəboŋ.
10 Yi ye ŋwà nə̀ bwìŋ rì yi də yi gʉ̀gə̀ bəboŋ. A ye nsàap bàa sə̀ wo à kʉ̀k bwe awo bəboŋ; nə sə jaha bə ŋkʉ̀ìŋ wèŋ mʉnda'à wo wùriŋ, nə cuk fa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ kù, nə tɛsə ŋgàa yə ŋgə' wèŋ, nə ye sə̀ wo jə wes mvə̀k awo ŋgògʉ̀hʉ nsàap bum sə̀ bəboŋ zok, zok, nduk.
11 Kà də wu com liŋ bàa yepmfə sə̀ wo cu ntòbə ŋàŋ dʉk, bʉ̀ʉsə̀ wo nə dzəm ŋgòlòfe'lə gù sə̀mok fana nə kà ntʉm ŋgòyù Krɛst mok ko fe'lə̀.
12 A ye-a ŋga wo gʉ̀ vɛ'nə fana ye də wo gʉ̀ bʉp bʉ̀ʉsə̀ wo bʉpsə yusə̀ wo ànə kak to bohòKrɛst sə laŋ.
13 Yumook sə̀' də, bàa yepmfə sə̀ wo cu ntòbə ŋàŋ sə wèeŋ nə bʉʉŋ ŋgàa wɛ', nə ye ŋgòni dzooŋ kɛ' ndap bwìŋ. Yumòk nə̀ nà' bʉp càsə wesə, a nə̀ də wo nə ye ŋgòcaŋsə kɛ' ncəncàŋ, nə sə gbʉ ni kɛ' bə bum sə̀ yà' ka yàwo yeŋ, nə sə cep kɛ' yusə̀ yà' ka bəboŋ yeŋ.
14 Mvə̀'nə̀ bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mʉ̀ sə dʉk də a bəboŋ də bàa yepmfə sə̀ wo cu ntòbə ŋàŋ wèeŋ jəŋ ndum, nə dzə bwe, nə kʉk ndap awo bəboŋ, ya bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛŋ ves sə kà yumok sə̀ co wo to liŋ avès bə zeŋ bʉp tse'.
15 Mʉ̀ sə cèp vɛ'nə yè'sə bʉ̀ʉsə̀ bàa yepmfə mok wèŋ a jàm mè'rə mandzə̀ nə̀ zìnə nə laŋ, nə bɛ' lo Satà.
16 A ye-a ŋga ŋwà nəmòk cu nə̀ yi tse' ŋwà ŋgwemfə mʉ ntòmbìi yi fana yi kʉk lis bohòŋwà ànə. Kà də yi jəŋ fàak yà'sə, nə tsə cos nə fo' dʉk, ya ŋga cos nə tse' mandzə̀ ŋgòkʉ̀k rì lis bə bàa yepmfə sə̀ wo yàwo bàa yepmfə zìnə, zìnə sə.

Bʉ̀ʉ Sə̀ Mantombì Mʉcos

17 A bəboŋ də wo kʉk lis bohòbʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos sə̀ wo gʉ̀gə̀ fàak awo bəboŋ, kʉ̀k wo lis kɛ̀' ba. Mʉ̀ sə dʉk bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ gʉgʉŋ ŋgòtsòho ncèp nə, nə sə yə'rə bwìŋ sə̀' yà'a wèŋ.

18 Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì sə̀' vɛ'nə də, <<Kà də ŋwèe kiŋ lok cùu nàm nə̀ wo gʉ̀gə̀ yi, yi sə ku gòmbì dʉk.>> Wo à còm mok sə̀' də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi fàk laŋ, wo tse' ŋgòlàk yi.>>

19 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk jə və̀ nzak mʉtuhù ŋwə̀ nə̀ mantombì fana wù kà dzəm, tse'ŋga bwìŋ ba kè tɛ' àlɛ' dʉk də wo a yə sə̀' ŋkuŋ.

20 Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀-a bʉp, wù jwa sa'rə yi mvwe' bwìŋ, ya ŋga mok sə wəp.

21 Mʉ̀ sə cèp bohòwù yè'e mantombìi Nwì, nə ye Jisos Krɛst, nə ye masinjàa Nwì sə̀ yi a cokfis sə də, wu noŋsə ntip yè'sə, fana wu cu ŋgògʉ̀ yà', wù kà ŋwə̀ mòk gèm ko fa, nə kà nza' ŋgɛ' ca sə̀' gèsə̀.

22 Jəŋ ŋkərə̀ pap ŋkuŋ nə naaŋ fa ŋwè bo mʉtuhù. Kà də wu tse' fʉk bo sənə bʉp ŋwə̀ nəmòk dʉk. Cum ncu nə̀ nà'a rərɛŋ.

23 Kà də wu sə no tse' megu ndzəp dʉk. No rùk momjo njo vèəm yo sə̀ yà'a yagə̀ wu yà'a.

24 Bʉp sə̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ yəəŋgə̀ jəja, bwìŋ pwe' riŋ də Nwìi nə sak wo bə zeŋ. Bʉp sə̀ bʉ̀ʉ mok wèeŋ kə̀ yəəŋgə̀ yàwo maŋkwɛ̀ŋ.

25 Yà'a bə ma nə̀ ŋgògʉ̀ bəboŋ sə̀' vɛ'nə, bum sə̀ wo gʉ̀ yà' bəboŋ mook yəəŋgə̀ jəja, mok kà ntɛ̀ŋ yəəŋ cà fana yà'a nə̀ kà səswihì sə̀' cu mam malì.

6

1 Bʉ̀ʉ sə̀ wo cu ŋkwɛ̀ŋ wèeŋ wəp masàa awo bəboŋ, ya ŋga bwìiŋ kà liŋ Nwì bʉ̀ʉ wo sə bʉpsə̀, nə kà yusə̀ bʉp bə bum sə̀ vesùwèŋ sə yə'rə fa bwìŋ sə cèp.

2 Ŋkwɛ̀ɛŋ sə masàa awo krətèŋ wèeŋ kà masàa awo sə̀' co yusə̀ wà bʉ̀ʉsə̀ yà'wèeŋ krətèŋ jə. Wo gʉ fa yà'wèŋ fàak sə̀ bəboŋ sə ŋkʉ̀ʉŋ, bʉ̀ʉsə̀ wo sə tɛsə bə fàak awo sə krətèeŋ sə̀ wo dzəm yà'wèŋ sə. Timatì, wu yə'rə bwìŋ, nə tip wo bə bum yè'sə.

Ntip Bə Nzak Ghàk

3 Timatì, a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk cu nə̀ yi sə yə'rə fa bwìŋ yumok sə̀ zok, sə̀ yà' ka mvwe' mò'fis bə ncèp nə̀ zìnə nə̀ Tà Jisòs Krɛst àvès nə yeŋ, nə sə bɛŋ yəyə'rə̀ nə̀ nà'a bə mandzə̀ nə̀ vès sə yù Nwì fo' nə,

4 fana ye də yi ŋgà nèni', yi ka yumok riŋ. A yà'sə də ŋkərə̀ ye nə ləm, yi sə làp mègù ŋgòfi' dʉk, nə sə jəŋ və ŋkʉ̀əm bə bum sə̀ bwìŋ sə cèep. Bwìiŋ fi' dʉk, nə sə kʉəm fana yà' gʉ bwìŋ, wo sə tse' ntʉm sə̀ cucʉk kè lʉ̀ wèŋ, nə gʉ bwìŋ ga'a, nə jəŋ və yàk bwìŋ, nə gʉ bwìŋ ŋgòmərə yusə̀ yà' cu sə vèə ŋwə̀ nəmòk.

5 Nsàp bʉ̀ ànə kʉ̀əmgə̀ nùumbu pwe' bʉ̀ʉsə̀ ŋkərə̀ə awo sə ka rərəŋ yeŋ. Wo ka zìnə nə mok riŋ. Wo tsəm də wo bɛ' mandzə̀ Nwì ya ŋga wo tse' swe' fo'.

6 A lɛ zìnə də a ye-a ŋga ŋwè sə bɛ' mandzə̀ Nwì, nə ze' bə yusə̀ yi tse' fana ye də yi tse' swe' maŋgəŋgèŋ.

7 Vesùwèŋ rì də vesùwèŋ ànə və sə nzeŋgòŋ fɛn botu, a nə̀ foho lòsə̀' botu anə.

8 Ye də a ye-a ŋga a tse' yusə ŋgòzʉ nə ye cəək sə ŋgòni fana yà'sə ye kəkʉrə bohòvès anə.
9 Bʉ̀ʉ sə wo dzəm ghàk wèeŋ nə tse' toho məmumsə nənàk. Ntʉm nə wo tse' nà' ŋgòdzəm bum nà'nə nə ye bohòwo co tam, nə nà'a nə ko wo, nə gʉ wo dzəm bum ləm nə ye sə̀ co yà' yaŋsə wo ntʉm fana yà' gʉ wo gbʉ bisə.
10 Bʉsə ntʉm nə ŋgòdzəm mbàam, mandzə nə bʉp pwe' tesə vəgə fa'nə. Bʉ̀ʉ mok wèŋ a mè'rə mandzə nə Krɛst nə, bʉ̀ʉsə də wo dzəm mbàm, fana nə ye nsàap ŋgə' zəzok.

Pol Tipsə Timatì Də Nà'a Təəŋ Bə Mandzə Nwì Gʉgʉŋ

11 A ye-a bohòwù yòfana Timatì, wu yòŋwəə Nwì; caŋ nsàap bum yà'sə pwe'fo'. Jihi nzòŋ ŋgòyù lɛ yusə yà'a rərəŋ. Gʉ̀ yusə aco Nwì kwa bə zeŋ, nə sə naaŋ tu yo bohòKrɛst, dzəm bwìŋ, sə kontʉm, nə sə ye fʉ̀ə̀.
12 Jihi nzòŋ, nə lʉ nsàp lʉ̀ nə aco ŋwè lʉ nà' ŋga yi fa ntʉm ye bohòKrɛst nə, ya wu bɛ' ko lùŋ nə. Nà'a yà'sə lùŋ nə Nwì ànə to wu də wu kə tse' nà' nə. Yi ànə to wu ghà nə wù à təəŋ mvwe' bwìŋ, nə cep jəja də wù dzəm bohòKrɛst nà'a.
13 Mʉ̀ sə tsə̀' wu ncèp nè'e mantombìi Nwì nə yi fagə̀ yòŋsə bohòbum pwe', nə ye Jisòs Krɛst nə̀ yi à təəŋ mantombìi Poŋtiyòs Palè, nə cep fis zìnə ye jəja.
14 Mʉ̀ sə tsə̀' wu də, wu noŋsə ntip sə̀ mʉ̀ fa wu yè'e pwe'fo', nə kà mòk bʉpsə lok fʉ̀k, ya ŋga ŋwə̀ nəmòok kà liŋ yo bə jòŋ to tətè kə dzeŋ ghà nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst nə və sə̀mok nə.
15 Mvək nə kʉ̀rə fana Nwìi nə gʉ yi, yi tesə və jəja. Yi Nwì nə̀ yi tse' mègù ye yusə yà'a bəboŋ, yi tse' nzeŋgònə yiìyi, yi ŋkum bohòŋkəŋkum wèŋ pwe', nə ye Tà bohòtà wèŋ pwe' sə̀'.
16 Yi tse' lùŋ nə̀ kaco nà' me yeŋ, yi cugə̀ mʉtsətsə'rəə marɛŋ nə̀ kaco ŋwè kʉəp və to fo' yeŋ. Ŋwè ka yi bə lis ye yuk, nə ye sə̀' də kaco ŋwè ye to yi sə̀' yeŋ. Bwìiŋ wəp yi, fana ŋàaŋ ye sə cum geŋ fo' mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.
17 Ma nə̀ bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo ŋgàa ghàk sə nze fɛŋ fana tsok fa wo də wo kà ni' sə nɛ̀ŋ. Wo kà tu bə ghàha awo sə naaŋ bʉ̀ʉsə ŋwè ka mvə'nə̀ yà'a nə me wes nə riŋ. Wo sə naaŋ tu awo lɛ bohòNwì bʉ̀ʉsə̀ yi ŋwə̀ nə̀ bo to, yi fagə̀ ves bum pwe'fo' ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ, də ya vèes kwa bə zeŋ.
18 Wo sə gʉ bum sə̀ bəboŋ wùriŋ, wo tse' bo awo to, nə sə fa bwìŋ mbo. Yà'a yusə yà'a nə gʉ wo, wo ye ŋgàa ghàak sə̀ zìnə sə,
19 bʉ̀ʉsə̀ a ye-a ŋga wo gʉ̀ vɛ'nə, ye də wo lòksə yà'sə bum sə̀ yà'a nə̀ tɛsə wo ntsə'mòk, fana wo nə kə tse' lùŋ nə̀ nà'a lùŋ nə̀ zìnə nə.
20 Timatì, jəŋ ŋkərə bə yusə Nwì a fa ndzə bohòwù. Kà cùu yo bə ncèep sə̀ ŋgwàŋ sə̀ yà' ka yumok bə ma nə̀ Nwì tse' yà'a gèsə̀, nə kà cù bə mfi'dʉk ləm sò. Bʉ̀ʉ mok wèŋ sə tsəm də a ncèep ŋkərə, ŋga yà' kà vɛ'nə yeŋ.
21 Bʉ̀ʉ mok wèŋ tsəm də wo tse' ŋkərə fana yà' a gʉ̀ʉ wo jam mandzə̀ nə̀ ŋgòtse' bum sə̀ vesùwèŋ a dzəm sə. Nwìi gʉ wu bəboŋ.

Ŋwàk nə Ba,
nə Pol à Còm Fa
TIMATÌ

Pol à còm ŋwàk ènə ŋga yi cu mʉ ndapndzəmə yiìyi fana yi dzəm ŋgòyə Timatì. À ye ŋga yi rì də mvə'nə yi nə kpʉ kʉ̀rə laŋ. Yi à sə cèp ghak bə ntip sə ŋgòtsòho ncèp nə Nwì nə. Tu ncèp nə gʉgʉŋ nə nja də, ŋwə nə yi dzəm-a ŋgòye mofàk Jisòs nə zìnə nə, yi tse' ŋgòye co sojà nə yi sə yu' dʉk. Yi ka tse' ŋgòkosə lo' marè'tu bohòŋkwà'ŋwə ye nə nà'a Jisos Krɛst nə. Yi tse' ŋgòye fəfʉhʉ̀ ŋgòyə ŋgə' bʉ̀ʉ fàak ye sə (ye ŋgoo 1:8, 2:3, 2:12, 2:15, 3:11, 4:5).

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə mʉ ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə yi də mʉ ye ŋgà ntum ye. Fàk am yè'sə də mʉ sə tsoho fa bwìŋ bə nzak lùŋ nə nà' sə və bohòJisos Krɛst nə.

2 Mʉ̀ sə còm fa ŋwàk nè'e bohòwùu Timatì mo àm nə sə ntʉʉ̀ mʉ̀. Nwì nə yi tɛ̀' nə ye Jisòs Krɛst nə yi Tà àvèes gʉ wu bəboŋ, nə koksə manziŋ bohòwù, nə fa wu fifi sə ntʉʉ̀.

Pol Kwɛ'sə Timatì
ŊgòFàk Gʉgʉŋ, Nə Kà Wəp

3 Mʉ kwasəgè Nwì bʉ̀ʉ wùu Timatì. Mʉ̀ sə fàk bohòyi bə ntʉm nə rərɛŋ mvə'nə tɛ̀' am wèŋ à fàak. Mʉ lɛŋgè bohòyi maràŋ bə ndzəmə lòoŋ də yi se wu ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ.

4 Mʉ tsərə ndzəplis yo sə wù a wa ghà nə vesù à gà'a yà'a, ntʉm àm sə gʉ mʉ co mʉ ye fe'lə wù səmok ya mʉ kwa.

5 Mʉ tsərə fe'ləgè mok sə' mvə'nə wù a fa ntʉm yòbohòJisòs bə nə zìnə. Macici yòLuwìs ànə fa to ntʉm vɛ'nə yi, nə ye də ma yòYunìs fa sə'. Mʉ̀ rì də wu sə' vɛ'nə.

6 Mvə'nə mʉ̀ rì də wu vɛ'nə fana mʉ̀ dzəm də mʉ tsok fa wu yumok. Wu lumsə ŋkərə nə Nwì a fa wu ŋgòfàk bə zeŋ ghà nə mʉ̀ ànə naaŋ fa wu bo nà'a.

7 Rìŋtse' də Nwì a fa vesùwèŋ Yòŋsə ye nə Rərɛŋ nə nà' gʉ̀ ves a kà wʉə tse'. Nà' a fa ves ŋàŋ, nə gʉ a dzəm bwìŋ, nə sə ko ni'.

8 Ye də kà də wu koksə marè'tu ŋgòtsòho fa bwìŋ liŋ sə Tà sə dʉk. Nə ye sə' də kà də wu koksə marè'tu bohòmʉ̀ də bʉ̀ʉsə mʉ ŋgà ndapndzəm sə' dʉk. Yusə də wu tse' lɛ nsàp ntʉm nə ŋgòkə ye ŋgə' bʉ̀ʉ Ntirə nə Bəboŋ nə sə'. Aco wù gʉ to yè'sə bə ŋàaŋ sə Nwìi fa wu yà' yi.

9 A yi Nwì nə nə yi a lùŋsə ves, nə dʉk ves də a cum ncu nə nà'a rərɛŋ. Yi à gʉ̀ yè'sə, ka də a bʉ̀ʉ yumok sə bəboŋ sə vesùwèŋ a gʉ̀ yeŋ. Yi à gʉ̀ fa ves yè'sə ndzə bohòJisòs Krɛst ŋga yi tsəm kok gu sə vəə yi bə bòvəm ye ŋga nzeŋgòŋ ka ntòyeto.

10 Nə niè' nè'e mvə'nə Jisòs Krɛst ŋgà lùŋsə bwìŋ a və fana vesùwèŋ a rì mok bum sə Nwì a sə tsərə də yi nə gʉ sə. Yusə yi à vəə nə gʉ sə də yi à ghak ŋàaŋ kpʉ, nə jəŋ və lùŋ nə nà'a nə kà mè yuk mvwe' jəja. Mandzə nə yi à jə və nà' à ye bə Ntirə nə Bəboŋ nə.

11 Nwì a naaŋ fa mʉ bo mʉ tuhù də mʉ tsoho sə' Ntirə nə Bəboŋ ènə. Mʉ sə' ŋgà ntum zeŋ, nə sə yə'rə fa bwìŋ sə' zeŋ.

12 Nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə yə ŋgə' nə. Megu də marè'tu sə kà mʉ ko bʉ̀usə̀
mʉ̀ rì ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ a dzəm bohòyi nə bəboŋni. Mʉ̀ rì tse' sə̀' pap də yi tse'
ŋàaŋ sə̀ ŋgònòŋsə bum sə̀ mʉ̀ a fa yà' ndzə bohòyi sə tətè kə dzeŋ nùmbu
ànə nə̀ yi nə bwi və. *
13 Wù à yuk ncèp nə̀ zìnə nə̀ nà'a bə liŋ Jisòs Krɛst nə bohòmʉ̀ laŋ. Jəŋ
ŋkərə̀ də wu sə yuŋ megu zeŋ. Wu sə gʉ̀ vɛ'nə, wù sə fa ntʉm bohòNwì,
nə sə dzəm bwìŋ bʉ̀usə̀ wu ŋwə̀ə Jisòs Krɛst.
14 Ncèp nə̀ Nwì a fa ndzə bohòwù ènə gʉ ntɛŋ wù kà fʉ̀k. Fana ye də
wu jəŋ ŋkərə̀ də ŋwə̀ nəmòok kà nà' kupsə̀ bʉpsə̀. Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə̀ nà'
cu ndzə ni'ì vès nə nə tɛsə wu ŋgògʉ̀ vɛ'nə.
15 Wù rì də bʉ̀ʉ sə̀ mvwe' lak Ɛsiyà pwe' a mè'rə tes mʉ mʉmʉ̀.
Fùgelòbə Emoginìs a mè'rə mʉ sə̀'.
16 Ŋwə̀ nə̀ yi vesi mègù Ònesiforòyiìyi. Yi gʉ̀gə̀ ntʉm àm sə ye fəfup. Yi
kà marè'tu bə kwaŋ am yè'e sə̀' koksəgə̀. Mʉ̀ tsəm də Tàa nə se ndap ye
bə nsàp nə̀ yi sə gʉ̀ ànə.
17 Yi à kə̀ dzèŋ mvwe' lak Rumà, yi lap fok kɛ'ca mʉ vɛ'ɛ tətè yi ye mvwe'
sə̀ mʉ̀ cu.
18 Mʉ̀ sə lɛŋ də Tà Nwìi gʉ Tà Jisòs ŋgòkoksə manziŋ bohòyi nùmbu
ànə nə̀ yi nə̀ bwìŋ vəə. Wù rì mvə'nə̀ yi à sə tɛsə mʉ ghà nə̀ mʉ̀ à ye
mvwe' lak Efesòyà'a-e bəboŋni.

2

Ŋgə' Nə̀ Ŋgà Fàk Nwìi Nə Ye

1 Wùu Timatì mo àm, təəŋ gʉgʉŋ bə ŋàaŋ sə̀ Jisòs Krɛst fagə̀ bʉ̀ʉ ye
wèŋ.
2 Wù à yuk bum sə̀ mʉ̀ a sə yə'rə kɛ' mvwe' bwìŋ yà'a; jəŋ yà', nə yə'rə
bwi fa bʉ̀ʉ sə̀ wo zìnə nə ye kə̀kʉrə̀. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə jəŋ yà', nə yə'rə
bwi fa bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀'.
3 Ye ŋgə' ma njòco sojà nə̀ bəboŋ bohòJisòs Krɛst.
4 Wù rì də ŋwə̀ nə̀ yi sojàa kà ncu ye co ŋwə̀ nə̀ la'à mok cugə̀. Yi cugə̀
ncu nje ŋgògʉ̀ də ŋkwà'ŋwə̀ ye sə kwa.
5 Tsərə fe'lə-a mòk co ŋgà cacaŋ-è. Aco wo də yi gha' bwìŋ yi, ŋga yi ka
lʉ̀ʉk sə̀ wo nòŋsəgə̀ də ŋwèe caŋ vɛ' bə vɛ' sə pwe' noŋsə à?
6 Ŋgà fàk nzum nə̀ yi fàkgə̀ vɛ'ɛ bə ŋàaŋ tse' togə̀ bum sə̀ yà' tesə
mʉnzùù fi yi.
7 Tsərə bum sə̀ mʉ̀ tsə̀' fa wu yè'sə̀ bəboŋ. Tàa nə gʉ wu wù rɛɛŋ bə
zeŋ pwe'fo'.
8 Kà swì də Jisòs Krɛst nə̀ yi à tesə bohòbʉ̀ʉ Devìd à lòkok mvwe' kpʉ.
Nà'a Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ nə.
9 Yà'a yusə̀ mʉ̀ sə yəə nə ŋgə' bʉ̀ʉ zeŋ sə. Wo tasə mʉ yè' bə kwaŋ co
ŋwə̀ nə̀ yi bʉpsə yumok. Megu də kaco wo tasə to Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə yeŋ.
10 Fana mʉ̀ sə ye lo yàm ŋgə' mantombì bʉ̀usə̀ bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cokfis wo
yè'sə sə̀ ntɛ̀ŋ. Mʉ gʉ vɛ'nə ya wo dzəm bohòJisòs Krɛst fana Nwì fa wo
lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà kə̀ mè yuk nə. Fana wo nə̀ kə̀ tse' bum sə̀ bəboŋ sə̀ yà'a
nə̀ kà mè yuk, sə̀ Nwì a nòŋsə fa bʉ̀ʉ Jisòs wèŋ sə.
11 Ncèp mòok nè', nə̀ nà' a zìnə, aco wù riŋ yòsə̀' də a vɛ'nə, də,

* **1:12 1:12** Aco ncèp ènə sə dʉk də, <<Yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgònòŋsə bum sə̀ yi a fa yà' ndzə bohòmʉ̀
sə.>>

A kpʉ-a ves Krɛst,
A nə lokok be'lə sə' vesiwèŋ.
12 A təəŋ be'lə-a venəwèŋ cʉ̀k,
A sak gaŋ ye sə' venəwèŋ.
A kà-a yi də yi nə njàvès jə,
Yi kà ves də vesùwèeŋ sə ye sə' jə.
13 Vesùwèeŋ kà-a zìnə bohòyi ye,
Yi mègù ye ŋwə nə yi yegə ye zìnə.
Kaco yi dzeeŋ yuk ni' ye yeŋ.

Fàk Co Nwì Dzəm Də,
<<Ŋ, Wù Sə Fàak>>

14 Gʉ̀ bʉ̀ʉ yo wèŋ ŋgòtsərə tse' bum yà'sə, nə kà swì. Cèp bohòwo, nə soŋ wo ntu' bəboŋ mʉnə liŋ Nwì də wo kà mvək bə ncèep cùu sə də ŋwə nè'e rìŋ ghak yi kè nà'a àlɛ' sə càsə. Nsàp ànə ka fàk tse', nà'a bʉpsəgə bʉ̀ʉ sə wo yuk yà' bʉpsə.
15 Jihi nzòŋ, nə gʉ fàak yo bəboŋ ya Nwìi dzəm də <<Ŋ, wù sə fàk mʉmvə'nə.>> Ye nsàp ŋwə nə kaco marè'tu tesə sənə fàak yo yeŋ, nə ye ŋwə nə wù rì ŋgòkotse' ncèp nə Nwì nə bə mandzə nə bəboŋ.
16 Yusə də, kà də wu tse' bo sənə nsàp taaŋgàam ləm sə yà' ka fàk bohòNwì tse' yà'a dʉk. Mʉ dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə yà'a jə fəsə lògə bwìŋ mvwe' mandzə Nwì maŋkwɛ̀ŋ, maŋkwɛ̀ŋ.
17 Ŋgàam awo yà'sə yegə co nsàp mvwe' nə nà'a kà mègə, nə sə jək logə mantombì nà'a. Hìminiyàs bə Fìlitù sə yə'rə bwìŋ nsàap bum yà'sə.
18 Wo a jàm mè'rə mandzə nə zìnə nə laŋ. Wo sə dʉk kɛ'cà də ŋgòlòkok mvwe' kpʉ à cà lòmè laŋ. Wo gʉ vɛ'nə fana bʉ̀ʉ mok wèŋ ye ŋgòmərə də zìnə nə ŋga'a nə fòlɛ.
19 Bwìŋ sə mərə-a sə vɛ'nə fana bʉ̀ʉ Nwì wèŋ nə təəŋ gʉgʉŋ co kùumndap, yà'a nə kà kupsə yuk. Ŋgì ncèp nə wo còm naaŋ mbwa nə də, <<Tà rì bʉ̀ʉ sə yà'wèeŋ sə ye. Ŋwə nə yi də yi bɛ' mandzə Tà Jisòs lòoŋ, yi cokfis ni' ye sənə bʉp.>>
20 A yegə mʉnda'à ŋgà ghàk wù ye bum sə ŋgògèsə zʉzʉ mbwa zəzok. Mok sə yà' gʉ ntɛŋ. Mok sə ka ntɛŋ gʉgʉŋ yeŋ co kʉ̀ʉŋ ncàk vɛ'ɛ. Sə yà' gʉ ntɛŋ sə, wo fis mègù ya' nùmbu nzu. Mok sə ye sə wo zʉ bum ca ghà nə fòlòoŋ nzak kà ye.
21 Ye də a ye-a ŋga ŋwè cokfis gɛsə ni' sənə bʉp yè'sə pwe' fana yi nə ye mok co yu gèsə zʉzʉ nə nà' gʉ ntɛŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi mok rərɛŋ. Yi tse' mok fàk. Yi mok kəkʉrə co də ŋgà ndap nə gʉ fàk bə zeŋ nùmbu nə sə bà bàa pwe'.
22 Ye də wu caŋ gɛsə mvwe' ŋgʉ̀ʉ wàhabwìŋ sə yà'a jə lògə wo ŋgògʉ̀ bʉp yà'a. Jihi nzòŋ ŋgòkə gʉ̀ mègù yusə yà'a kəkʉrə, nə sə naaŋ tu bohòJisòs gʉgʉŋ, nə tse' dzədzəm bohòbwìŋ, nə ye bə fifi. Wu gʉ̀ vɛ'nə ye də wù sə gʉ̀ sə mvə'nə bʉ̀ʉ sə wo yù Tà bə nʉm nə mò'fis sə gʉ̀ʉ.
23 Kà də wu gesə cùu yo sənə bum ləm sə jì ŋkərə sə bwìŋ sə cèep dʉk. Wù rì yòsə' də nsàap bum yà'sə jə və mègù ŋkʉ̀əm.
24 Ŋgà fàk Tà Nwì ka tse' ŋgòye ŋwə nə yi sə li ni kɛ' sənə ŋkʉ̀əm yeŋ. Yi nə ye tsoŋ ŋwə nə fʉ̀ə bohòbwìŋ pwe'. Yi tse' ŋgòye sə' ŋwə nə yi rì ŋgòyə'rə bwìŋ bəboŋ, nə ye fe'lə sə' ŋgà kontʉm.

25 Yi ye nsàp ŋwà nà bwìŋ bɛ̀ŋ-a yusà yi cèep, yi rɛŋsə yà'wèŋ bə fù̀ə̀. Yi gʉ vɛ'nə, bù̀ʉsə̀ kàmòk aco Nwì kupsə ntʉʉm bù̀ʉ yà'sə wèŋ wo riŋ zìnə nə.
26 Ya ŋga ŋkərə awo bwìŋ vəə, wo caŋ tesə sənə tam Satà nà yi ŋgà bòrə̀ bwìŋ. Tam nà yi anə kotse' yà' ca də yà'a sə yuk bohòyi nə.

3

Bum Sə̀ Bwìŋ Nə Sə Gʉ Ŋga Jisòs Kʉəp ŋgòVəə

1 Mù̀ dzəm də wu rɛɛŋ də ghà nà Jisòs kʉəp ŋgòbwìŋ vəə, ŋgə'ə nə ye vɛ'ɛ wùriŋ.
2 Bʉsə̀ bwìŋ nə sə gʉ bʉp wùriŋ. Bwìŋ nə sə dzəm megu ni' awo, nə sə dzəm mbàm; wo nə sə dzəm ŋgòtsòho kɛ' də mʉ vɛ'ɛ bə vɛ'ɛ, nə sə nɛ ni'. Wo nə sə yak kɛ'cà bwìŋ. Bweŋke' wèeŋ nə kà ma bə tɛ̀' mok sə̀' yuk. Bwìŋ kà ntʉm nə ŋgòkwasə ŋwà mok sə̀ tse', nə kà Nwì sə̀' wəp.
3 Bwìiŋ nə kà bù̀ʉ awo sə̀ mʉnda'à wo sə̀' sə dzəm. Bwìiŋ nə sə tse' ntʉm sə̀ gʉgʉŋ. Bwìiŋ nə sə ci' fa bù̀ʉ mok wèŋ mvwès. Bwìiŋ nə sə gʉ lo bum mvə̀'nə̀ wo dzəm nduk. Bwìiŋ nə sə ye ŋgàa ŋgwap, nə kà yumok sə̀ yà'a bə̀boŋ dzəm lok.
4 Bwìiŋ nə sə borə bwìŋ. Bwìiŋ nə kà dʉk sə yuk, nə ye ŋgàa koksə̀-ŋkwɛ̀ŋ. Wo zʉ nzeŋgòŋ, nə kà mvə̀k bə yusə̀ yà'a bə̀boŋ bohòNwì tse'.
5 Wo nə sə gʉ megu bum Nwì ma mʉŋgùp ni'ì, fana nə sə bɛŋ bwi ŋàaŋ sə̀ yà' cu nja sə. Kà ŋge' weŋ nsàp bù̀ ànə ko lok.
6 Yà'a nsàp bù̀ nə wo gorə ni mʉnda'à bwìŋ bə ŋkərə̀. Wo ni vɛ'nə, nə ci' ko bàa sə̀ wo lo'. Bàa yè'sə wèŋ bə̀' ku' tse' bʉp bə marè'tu ndzə nì'ì wo nə sə jip kɛ' bə zeŋ.
7 Wo sə dzəm ŋgòyə'rə rì bum, nə kà zìnə nə rì yuk.
8 Nsàap mbəmbaam sə̀ vɛ'nə yè'e ka zìnə tse'. Wo yà'sə co bù̀ʉ sə̀ liŋ awo də Janè bə Jambrì, sə̀ wo à sə dzèeŋ dʉk Musì. Ŋkərəə awo a bʉp yà'sə laŋ fana wo tse' dzədzəm nə̀ nà' a jabu.
9 Yusə də wo nə kà sòsap lòŋga bwìŋ ko mbwèe awo laŋ. Yà'a sə̀' mvə̀'nə̀ bù̀ʉ sə̀ ba yà'a à ye fana bwìŋ ko mbwèe awo.

Pol Tipsə Timatì
ŋgòTəəŋ Cù̀k Bə Zìnə Nə

10 Bohòwù yòTimatì, wù à rì zìnə nə bohòmù̀. Wù rì yusə̀ mù̀ sə yə'rə fa bwìŋ, nə riŋ ncu àm, nə riŋ fe'lə yusə̀ mù̀ sə dzəm ŋgògʉ̀ʉ. Wù à yə mvə̀'nə̀ mù̀ à fa ntʉm àm bohòNwì, nə ye mvə̀'nə̀ mʉ fù̀ə̀, nə sə dzəm bwìŋ, nə ye mʉmvə̀'nə̀ ŋgə' à sə və̀ bohòmù̀, mù̀ təəŋ mali gʉgʉŋ.
11 Wù rì sə̀' mvə̀'nə̀ bwìŋ a yeŋsə mʉ ŋgə' mvwe' bòop lak sə̀ co Antiyòk bə lak Àkonòm bə lak Listà. Ŋgə'ə sə̀ yà' à və̀ bohòmù̀ pwe' mù̀ à təəŋ gʉgʉŋ fana Tà Jisòs nə fis gɛsə mʉ ca lòoŋ.
12 A zìnə də, ŋwà nà yi dzəm-a ŋgòbɛ' mandzə̀ Jisòs bə zìnə ye pwe', yi nə tse' tsoŋ ŋgə' bohòbwìŋ.
13 Bù̀ʉ sə̀ bʉp sə̀ wo dʉk bòrəgə̀ də wo dzəm Nwì yà'a nə sə bʉp ghaha lo ghaha. Wo nə sə borə bwìŋ ŋga wo sə bòrə wo yàwo sə̀' bòrə.
14 Nə ye də wùu Timatì, dù mali mantombì bə zìnə nà wo à yə'rə wu, wù dzəmtse' cù̀k nə. Tsərə tse' bù̀ʉ sə̀ wo à yə'rə wu.

15 Tsərə tse' sə' də wù à rì yè jə ŋwàk Nwì ŋga wù cu ntòmʉmweŋke'. Ŋwàk Nwì ènə zeŋ nə aco nà' jə lo to wu ŋgòrì ŋkərə, nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè. Nà' tse' ŋgòjə lo wu vɛ'nə ŋga wù fa ntʉm yòbohòJisòs Krɛst.
16 Bum sə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì lòoŋ fo', à tesə və bohòNwì. Yà' tse' fàk ŋgòyə'rə fa bwìŋ zìnə. Nə tse' fàk ŋgònì fa bwìŋ yusə yà'a jòŋ. Nə tse' fàk ŋgònìtsə' fa bwìŋ ŋgòtesə sənə jòŋ, nə təəŋ fe'lə rərəŋ səmok. Nə tse' fe'lə fàk ŋgòyə'rə fa bwìŋ mandzə ncu nə nà'a kəkʉrə.
17 Fana yà' gʉ ŋwə nə yi fàk bohòNwì pwe' kà yusə yi tse' ŋgòrìi jamə. Fana yi ye kəkʉrə ŋgògʉ nsàp fàk nə fòpwe'fo' nə nà'a bəboŋ.

4

Pol Ta Fa Timatì Kpʉ

1 Timatì, so'rə ntu' bəboŋ, nə yuk ncèp nè'e. Mʉ sə cèp bohòwù gʉgʉŋ mantombìi Nwì nə ye Jisòs Krɛst nə yi nə sak ndàaŋwè pwe'. Yi nə sak bʉ kpʉkpʉ bə bʉʉ sə wo cu ŋwəm. Njo nə yi nə və ŋgòkə sak gaŋ ye fana mʉ dʉk wu də,
2 Tsoho ncèp Nwì nə ghà nə fòlòoŋ, ŋga mvə'nə sə bòo nə ye mvə'nə sə bʉp mwè pwe' wù tsòho. Sa'rə bʉʉ yo wèŋ ya wo teŋsə bʉp awo sə wo sə gʉʉ. Kwɛ'sə wo ya wo gʉ bum bə mandzə nə nà' a ye bəboŋ. Ko ntʉm nə kà teŋsə, nə sə yə'rə wo sə'.
3 Bʉsə mvək sə vəə nə bwìŋ nə kà yəyə'rə nə nà'a zìnə yu'rə. Wo nə sə yuŋ lo gu yusə yà' sə bòwo. Wo nə sə to benə cicàa sə wo dzəm, də ya yà'wèeŋ yə'rə fa wo nsàap bum sə sə bòwo co wo yuk zeŋ.
4 Wo nə kà ŋgòyu'rə yusə yà'a zìnə mok dzəm. Wo nə dzəm ŋgòyu'rə kɛ'cà maŋgəŋgèeŋ sə wà.
5 Nə ye də bohòwù yò, ko ni' yò, nə təəŋ bə ŋkərə ghà nə fòlòoŋ. Ŋgə' və-a bohòwù, wù ko ntʉm. Sə gʉ fàha yo co fàŋgəri nə. Gʉ fàha sə Nwì fa wu ŋgògʉ lòoŋ sə'.
6 Bohòmʉ yàm, mvək njàm nə ŋgòkpʉ kʉrə laŋ. Kpʉ àm nə nà'a co mʉ sə fè' mà' fa Nwì dzə rùk nə fi.
7 Mʉ a lʉ ma njàm bəboŋ laŋ, mʉ a ca ca àm nə kə mesə sə' bəboŋ. Mʉ tə malì bə zìnə àm nə.
8 Nə ŋga'a nè'e, lèlàk àm cu yo bʉʉsə mʉ a gʉ mvə'nə Nwì sə dzəm sə. Tà Jisòs Krɛst nə yi sakgə bum kəkʉrə nə nə fa mʉ nà' nùmbu nə yi nə vəə. Yi nə kà nsàp ènə bohòmʉ fa mègù, yi nə fa ndàaŋwè pwe' nə yi tes lis mandzə bə kwəkwa ŋgòkʉk nùmbu nə yi nə bwìŋ vəə ànə.

Pol Fa Ləsə Timatì Ntip

9 Làp mandzə, nə və kə ye mʉ jəjo yè'sə.
10 Dimà a mè'rə nòŋsə mʉ nè' mʉmʉ. Yi dzəm ŋgòbɛ' lòmègù mok bum sə bəboŋ sə sə nze fɛn. Yi a lòyuye mvwe' lak Tètàlonikà. Kresèŋ a lòye mvwe' lak Gàlesiyà fana Taitòs lo ye mvwe' nzeŋgòŋ Dàlmasiyà.
11 Luk cu mègù vesi mok yìiyi. Wu cu ŋgòvəə, wù jə və Mak, bʉʉsə aco yi tɛsə mʉ bə fàk.
12 Mʉ a tum lòTìkikòs mvwe' lak Efesò.
13 Wu vəə, wù jə və fa mʉ cək àm nə mʉ à mè'rə nà' mvwe' lak Truwà bohòKapònà'a. Jə və fa mʉ ŋwàak am sə'. Nə jə və fa mʉ ŋwàak fàk am sə ya' tse' liŋ yà'a ntɛ̀ŋ.

14 Ȧlèsandà ŋgà tɛŋlàm nà'a a gʉ̀ mʉ bʉp nsàp nə̀ wù kà fʉ̀k. Nwìi nə̀
làk fəsə yi sə̀' mvə̀'nə̀ yi a gʉ̀ mʉ.
15 Sə gi yòbohòyi sə̀' bə ŋkərə̀. Bʉsə̀ yi a cèp ŋgògʉ̀ bʉpsə Ntirə̀ nə̀
Bə̀boŋ nə vɛ'ɛ bə ŋàŋ.
16 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ à təəŋ to mʉ kot mantombì fa' ŋgòfì'lə ncù am yà'a, wo
pwe' à mè'rə tes mʉ mʉmʉ̀. Mʉ̀ lɛŋ Nwì də yi kà wo yumok bʉ̀ʉ zeŋ gʉ̀!
17 Tà Jisòs à ye gù fo' vesi yi. Yi à sə fa mʉ ŋàŋ fana mʉ̀ tsòho rì to ncèp
nə pwe'fo', ya bʉ̀ lakmvum wèeŋ yuk nà'. Yi a caŋsə gɛsə mʉ mvwe' cùu
gwim.
18 Tà Jisòos nə caŋsə gɛsə mʉ mvwe' bʉp pwe', nə jəŋ lo mʉ bə̀boŋ
mvwe' lak ye sə̀ mʉbu mvwe' dzə̀' ŋkum ye. Kə̀kùksə̀ə ye bohòyi, nə kà
mè yuk. Yà'a ye vɛ'nə.

Cə̀cèpsə̀ Nə̀ Nà' Lə̀sə Mbwè

19 Cèpsə fa mʉ Prìsiliyà bə Ȧkwilà. Cèpsə fa mʉ bʉ̀ʉ mʉnda'à
Ȯnesiforòlòoŋ.
20 Ɛ̀ratòs cu malìgə̀ ye yà' mvwe' lak Korè. Mʉ̀ a mè'rə Tròfimù mvwe'
lak Mìlitù ŋga yi nòyiyaŋ.
21 Jihi nzòŋ nə və ŋga mvə̀k mbʉ̀ŋ ka ntòvə. Ɛ̀bulòbə Pudèn bə Linùs
nə ye Klaodiyà wèŋ cèpsə wu bə̀boŋ. Bwema sə̀ fɛŋ sə pwe' cèpsə wu sə̀'.
22 Tà Jisòs sə kʉ̀k yòŋsə̀ yò. Bòvə̀m nə̀ Tà nə ye bohòwù sə̀'.

Ŋwàk nə̀ Pol à Còm Fa
TAITÒS

Taitòs à ka ŋwə̀ə Jus yeŋ. Mvə̀'nə̀ yi à bʉ̀ʉŋ krətèŋ fana yi tɛsə Pol bə fàak sə̀ nà' à sə gʉ̀ lòo sə. Pol à còm fa ŋwàk ènə bohòyi ŋga yi sə cu mvwe' lak Krit. Pol nòŋsə Taitòs nə mvwe' lak Krit anə ya nà'a sə jəŋ ŋkərə̀ bə fàha sə̀ mʉmvwe' cos nə̀ fo' nə.

Ŋwàk nə tse' bum tɛ' sə̀ ŋgòcèp bə zeŋ. Nə̀ mò'fis də nà' sə fa Taitòs ntip bə nsàp ncu nə̀ aco bʉ̀ʉ sə̀ mantombì mʉ cos sə cum mʉtsətsə'rə̀ə bʉ̀ʉ lak Krit, sə̀ wo wɛ' nə ye mfip. Ntip nə̀ ba nə̀ yi sə fa Taitòs nə də nà'a riŋ yusə̀ ŋgòyə'rə bòop bʉ̀ʉ sə̀ zəzok mʉ cos sə. Ntip nə̀ tɛ' nə də krətèŋ wèŋ tse' ŋgòye lɛ fʉ̀ə̀, nə sə ye bohòbwìŋ pwe' sə̀' bə̀boŋ. Wo kà liŋ ŋwə̀ nəmòk bʉp to, nə kà də wo sə kʉəm sə̀' dʉk.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà fàk Nwì nə ye ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Krɛst nə a cokfis mʉ də ya mʉ tɛsə bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a cokfis yà'wèŋ sə, ya ŋga wo fa ntʉm awo bohòyi, nə ye sə̀' də ya wo riŋ wesə zìnə nə̀ nà'a gʉ̀gə̀ ŋwè ŋgòwəp Nwì bə ntʉm nə̀ mò'fis nə.

2 Mvə̀'nə̀ mʉ̀ sə fàk bohòyi fana mʉ̀ sə naaŋ tu ŋgòkə̀ tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə. Nwì ànə kak bwìŋ njamòk laŋ də yi nə̀ fa bwìŋ lùŋ ànə. Yi kà mvwès cì'gə̀.

3 Mvə̀k nə à wɛ̀s fana yi fis və lùŋ nə. Yi à fis nì fa bwìŋ nà' bə ncèp nə̀ yi a fa ndzə bohòmʉ̀ nə. Yà'a yusə̀ yà' a gʉ̀ʉ ŋkuŋ mʉ̀ sə tsòho fa bwìŋ ncèp ènə ŋga a dʉk mʉ vɛ'nə Nwì nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves nə.

4 Mʉ̀ sə còm fa ŋwàk nè'e wùu Taitòs. Wu co mo àm nə̀ zìnə bʉ̀ʉsə̀ vesù tse' dzədzəm nə̀ mò'fis. Mʉ̀ lɛŋ Nwì nə̀ yi Tɛ̀' àvès bə Jisòs Krɛst nə̀ yi ŋgà lùŋsə̀ ves nə də wo gʉ wu bə̀boŋ, nə fa wu fifi.

Fàak Sə̀ Taitòs Tse' ŊgòGʉ̀ Mʉ Coòs Sə̀ Mvwe' Lak Krit

5 Njo nə̀ mʉ̀ ànə me'rə noŋsə wu mvwe' lak Krit à ye də ya wu gʉhʉ tsə'rə bum sə̀ yà' ka mʉ cos anə mvə'nə yeŋ yà'a. Mok ye sə̀' də ya wu cok noŋsə lo bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ mʉmvwe' cos nə̀ mvwe' buk lak nə̀ fòpwe'. Sə̀ tsəm tse' də mʉ̀ à dʉk wu də,

6 ŋwə̀ nə̀ wu cokfis yi də nè'e ŋwə̀ nə̀ mantombì fana ŋga yi ŋwə̀ nə̀ bwìŋ rì yi də yi ŋwə̀ nə̀ yi tse' zìnə, nə tse' megu ŋwàŋwè mò'fis. Bwe ye tse' ŋgòye bwe sə̀ wo dzəm bohòJisòs Krɛst fana kùugì awo ye nsàp nə̀ kaco bwìŋ dʉk fa wo də wo ŋgàa lohòntu' yeŋ, nə kà gʉgʉtu sə̀' ye.

7 Ŋwə̀ nə̀ yi mantombì co tu mʉ cos, nə sə fàk yà'sə fàak Nwì fana ye də kùugìi ye nə ye nsàp nə̀ bwìŋ riŋ yi də yi ŋwə̀ nə̀ yi tse' zìnə. Yi kà ni' sə̀ nɛ̀, nə kà bum nə̀nàk sə jòk. Yi kà rùk lə̀là dzəm, nə kà ŋgà lʉ̀lʉ̀ ye, nə kà mbàm lə̀là dzəm.

8 Yi ye lɛ nsàp ŋwə̀ nə̀ yi dzəmgə̀ də bwìŋ və̀ nda'à yi, nə sə dzəm yusə̀ yà'a bə̀boŋ. Yi ye ŋwə̀ nə̀ yi tse' ŋkərə̀, nə sə gʉ yusə̀ yà'a kə̀kʉrə̀. Yi ye ŋwə̀ nə̀ yi sə fàk bohòNwì bə ntʉm mò'fis, nə ye ŋwə̀ nə̀ yi kogə̀ ni'.

9 Yi nə ye tsooŋ nsàp ŋwə̀ nə̀ yi sə kotse' bum sə̀ vès à yə'rə fa weŋ sə cʉ̀k, ya ŋga yi tip riŋ bʉ̀ʉ mok wèŋ bə ncèp nə̀ rərəŋ sə̀', ya yi niŋtsok fa to bʉ̀ʉ sə̀ wo sə fenə yi wèŋ də yà'wèeŋ bə jòŋ.

Pol Dʉk Də Taitòos Sa'rə Ŋgàa Gʉtu

10 Gʉguuŋ tu bwìŋ cu wùriŋ, nə kà nsàp nè co wo sə yə'rə də bwìŋ kom tsooŋ tu mbəmbam yà'a ye wesə. Wo sə cèp ncèep ləm, nə sə borə bʉ̀ʉ mok wèŋ.
11 Gʉ̀ wo ŋga wo lok cùu awo sə, bʉ̀ʉsə wo sə yə'rə fa bwìŋ bum sə̀ yà' ka zeŋ yeŋ, də ya wo tse' megu mbàm bə zeŋ. Yà'a yu marè'tu. Wo sə bòrə màk bwìŋ bə ndap awo pwe' bə nsàap ncèep awo yà'sə.
12 Ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi la'à wo fa'nə, nə̀ yi tsòhogə̀ bum sə̀ yà' ka ntòye nə, a dʉk də, <<Bʉ̀ʉ lak Krit wèeŋ ŋgàa cì' mvwès, də yà'wèeŋ co nàamŋgòŋ, nə ye ŋgàa wɛ', nə sə dzəm megu ŋgòzʉ bum cùdak.>>
13 Yusə̀ yi à cèp sə yà'a zìnə. Ye də wù tse' ŋgòcèp sa'rə wo gʉguŋ, ya wo dzəm megu yusə̀ yà'a zìnə sə.
14 Kà də wo sə yu'rə ŋgàam sə̀ ŋgwàŋ sə̀ bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə tsòho kɛ' yà'a nə ye bə lʉ̀ʉk sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo a bwì fa zìnə nə ŋkwèŋ laŋ wèŋ a gʉ̀ yà'a dʉk.
15 Ŋwèe ye-a ŋwə̀ nə̀ ntʉm rərɛŋ, ye də bum pwe' nə ye bohòyi sə̀' rərɛŋ. Ŋwə̀ nə̀ ntʉm nje a bʉp laŋ, nə̀ də yi ka dzədzəm tse' fana yumok ka bohòyi rərɛŋ yeŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋkərèə awo bə tsətsərèə awo pwe' a bʉp wes laŋ.
16 Wo sə jəŋ ni' awo co bʉ̀ʉ sə̀ wo rì Nwì, nə sə gʉ bum sə̀ yà' sə nìŋtsə̀' də wo bèŋ Nwì nə. Wo yà'sə bʉ̀ʉ sə̀ bʉp, nə ye gʉguʉtu, kaco wo gʉ yumok sə̀ yà'a bəboŋ yeŋ.

2

Pol Tsə̀' Fa Taitòs Yusə̀ Nà'a Yə'rə Fa Bwìŋ

1 Bohòwù yòfana wu yə'rə fa bwìŋ ncu nə̀ nà'a kəkʉrə̀ bʉ̀ʉ bum Nwì sə̀ zìnə sə.
2 Tsok fa bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ də wo jəŋ bum pwe' fʉ̀ə̀, wo ye nsàp nə̀ co bwìŋ wəp to wo, fana wo sə tse' tu sə̀'. Wo dzəmtse' bohòKrɛst nə bə nsàp nə̀ bəboŋ, wo sə dzəm bwìŋ, nə təəŋ gʉguŋ sə̀' nsàp nə̀ bəboŋ ànə.
3 Tsok fa bàa ŋkwàha bwìŋ wèŋ də wo sə gʉ bum co bʉ̀ʉ sə̀ wo rì Nwì. Wo kà bwìŋ sə yò, nə kà rùk sə no jʉ̀hʉ̀. Wo sə yə'rə fa bwìŋ yusə̀ yà'a bəboŋ,
4 ya ŋga wo tip riŋ bwi wàhaŋgwèŋ wèŋ ŋgòdzəm ndum awo, nə dzəm bwe awo sə̀'.
5 Wo yə'rə wo sə̀' ŋgòtse' ŋkərə̀, nə ye ŋgòye zìnə bohòndum awo sə̀ rərɛŋ, nə kotse' riŋ ndap awo bəboŋ. Wo ye bəboŋ, nə sə yuk ndum awo ya ŋga ŋwèe kà mandzə̀ mòk ŋgòcèp yumok sə̀ bʉp bə ncèp nə̀ Nwì nə bʉ̀ʉ wo tse'.
6 Tsok fa bwe wàhanzùm wèŋ də wo jəŋ ŋkərə̀ bə ni' awo.
7 Yusə̀ wù sə gʉ̀ yà' sə̀' pwe'fo', wù gʉ yà' bə nsàp mandzə̀ nə̀ co wo sə ye jəŋ fàak bəboŋ sə bohòwù. Bum sə̀ wù sə yə'rə fa bwìŋ fana wù yə'rə yà' bə zìnə, nə kà jap ŋàhà.
8 A sə tesə kə̀ cùhu wù anə ncèep sə̀ bəboŋ sə̀ kaco ŋwè cepto yumok sə̀ bʉp bə zeŋ yeŋ. A ye vɛ'nə ya ŋga marè'tu ko bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ yusə̀ vesùwèŋ sə yə'rə sə, bʉ̀ʉsə̀ wo ka yumok sə̀ bʉp ŋgòcèp bə liŋ avès sə tse'.

9 Tsok fa bùu sə wo cu ŋkwɛ̀ŋ wèŋ pwe' də wo sə yuk masàa awo sə, nə sə gu co masàa awo sə sə kwa bohòwo bə yusə wo sə gù sə lòoŋ. Wo kà duk sə fi',
10 nə kà bo sə sòhò. Wo sə fak lɛ bə mandzə nə aco bwìŋ naaŋ tu bohòwo, ya ŋga bwìŋ yə yusə wo sə gù sə fana wo kwasə ncèp nə a sə tsòho nà' bə liŋ Nwì nə yi ŋgà lùŋsə ves nə.
11 Ja'a yòo mvə'nə Nwì a nìtsə' bòvəm nə nje nə də ya ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ-è.
12 A gù bòvəm ye nə ŋkuŋ vesùwèŋ rì ŋga'a də a me'rə bum sə yà' ka bə mandzə Nwì yeŋ, nə ye bum sə yà' sə bòvesùwèŋ sə nze fɛɛŋ sə. Ya vesùwèeŋ cum lɛ ncu nə bə ŋkərə, nə nà'a rərəŋ mvə'nə Nwì dzəm də a cum sə nzeŋgòŋ fɛŋ sə.
13 Vesùwèeŋ cum vɛ'nə, nə sə tək nùmbu nə ghaŋ nə a sə naaŋ tu bə zeŋ nə, ghà nə Jisòs Krɛst nə nìtsə' fa bwìŋ ŋàaŋ ye sə. Yi Jisòs Krɛst nə, yi Nwì àvès nə ghaŋ, nə ye sə' ŋgà lùŋsə ves.
14 Yi à fa yòŋsə ye bùu tu avès də ya yi fiŋ me'rə fis vesùwèŋ bohòbup. A ye sə' də ya yi gu ves ŋgòye bùu sə bə ntum rərɛŋ, ya a fa ntum ŋgògù mègù yusə yà'a bəboŋ.
15 Tsòho fa bwìŋ bum yà'sə. Cèp bohòwo bə ŋgì nə co ŋwə nə wo a fa yi ŋàŋ ŋgòcèp, nə tip wo ya ntuum awo boŋ, nə jwa sa'rə wo sə', ŋwèe kà wu co yusə wà jə.

3

Ntip Bə Ncu Krətèŋ Mutsətsə'rəə Bùu Mok Wèŋ

1 Sə tsoho malì fa bwìŋ də wo sə jəŋ ni' awo sə nze bohòŋkwàha bùu sə wo tse' lak sə wo. Wo sə wəp yà'wèŋ, nə sə fuhu ŋgògù nsàp fàk nə fòpwe' nə nà'a bəboŋ.
2 Wo kà liŋ ŋwə nəmòk bup to, nə kà də wo sə kuəm sə' duk. Wo ye lɛ fùə, nə sə ye bohòbwìŋ pwe' sə' bəboŋ.
3 Wèeŋ riŋ də vesùwèŋ ànə ye to yàvès sə' ləm, vesùwèŋ kà duk sə yuk, nə sə jam mandzə. Vesùwèŋ à ye co ŋkwɛ̀ŋ bohòbum sə yà' à sə bòves sə. Ntuum avès à rwiŋ mègù ca bə bup, a sə waŋ bum bwìŋ, bwìŋ sə bɛŋ ves fana vesùwèŋ sə bɛŋ mòk bə mòk.
4 Ànə kə dzeŋ ŋga'a ghà nə Nwì nə yi ŋgà lùŋsə ves nə à nìtsə' fa ves bòvəm nə nje bə dzədzəm nə nje nə fana,
5 yi luŋsə vesùwèŋ. Yi ànə ka vesùwèŋ də bùusə a gù yumok sə yà'a bəboŋ luŋsə, ànə ye bùu koksəmanziŋ nə nje nə. Fana yi cuk rɛŋsə ntuum avès, nə fa ves lùŋ nə fi, nə gu ves bə Yòŋsə nə Rərɛŋ nə ŋgòye mok bùu sə fi.
6 Yi à kɛ̀' sès fa ves yòŋsə ye nə vɛ'ɛ cèbùə. Yi fa ves nà' vɛ'nə ndzə bohòJisòs Krɛst nə yi ŋgà lùŋsə ves nə.
7 Yi ànə gu vɛ'nə ya ŋga vesùwèeŋ ye kəkurə bùu bòvəm nə nje nə, ya vesùwèeŋ nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè, nə a sə naaŋ tu fo' nə.
8 Ncèp ènə ncèp nə zìnə co a naaŋ tu fo'. Mù dzəm də wu sə cep mali bə bum yè'sə guguŋ, nə kà teŋsə, ya bùu sə wo à dzəm bohòNwì yà'a wèeŋ sə tsərə nùumbu pwe' ŋgògù yusə yà'a bəboŋ. Yà'a ye kəkurə nə tse' swe' bohòbwìŋ pwe'.

9 Fana wù kà də wu sə fi'dʉk bə bum sə̀ yà'a bum ləm sə dʉk. Kà də wu
sə fi'dʉk bə nzak ŋgàam sə̀ ŋgòta bə liŋ tàcici weŋ sə̀ njamòk dʉk, nə kà
sə kʉ̀ə̀m, nə kà mamfenə̀ bə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ sə̀' gʉ̀. Nsàap bum yà'sə
ka fàk tse', kaco yà' jəŋ lo ŋwè mantombì yeŋ.
10 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk fenə wu bə bum sə̀ wù sə yə'rə fa bwìŋ sə
fana wù tip to yi nə̀ kɛ̀' mò'fis, nə tip yi nə̀ ba. A ye-a ŋga yi ka sə̀ yuk
fana wù co'rə fis bo ndzə ni'ì yi.
11 Riŋtse' də nsàp ŋkərə ŋwə̀ ànə tətəŋ. Yi yà'sə ŋgà gʉ̀ bʉp, yi bʉpsə
tu ye laŋ.

Ncèp Nə̀ ŊgòLəsə Lòo

12 Ghà nə̀ mʉ tum fa-a wu Àtimàs kè Tìkikòs də yi kə cum fo' àlɛ' wù
caŋ və kə tseŋ mʉ mvwe' lak Nìkàpolìs, bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə cum fo' tətè mbʉ̀ŋ
ta ŋkuŋ.
13 Jihi nzòŋ gʉgʉŋ ŋgòtɛsə Zenàs ŋgà sak nzak bə Àpolòmvə'nə̀ wo nə
sə gi sə, ya wo kà yumok jamə̀.
14 Gʉ̀ bʉ̀ʉ avès ya wo riŋ ŋgògʉ̀ bə̀boŋ, ya wo tɛsə ni' awo, nə sə tɛsə
bʉ̀ʉ mok wèŋ sə̀'. Kà də wo sə casə bʉpsə mvə̀k wà dʉk.
15 Bʉ̀ʉ sə̀ vesi wèŋ cu fɛɛŋ pwe' cèpsə wu bə̀boŋ. Cèpsə bʉ̀ʉ sə̀ wo sə
dzəm ves bʉ̀ʉsə̀ də wo a fa ntʉm awo bohòKrɛst yà'a. Bə̀bo nə̀ Nwì nə
ye bohòwèŋ lòoŋ.

Ŋwàk nə̀ Pol à Còm Fa FILIMʉ̀

Filimʉ̀ à ye krətèŋ nə̀ bwìŋ à rì yi vɛ'ɛ bəboŋ. Yi à tse' ŋkwèŋ ye wo sə to yi də Ònisimù. Ŋkwèŋ ye nə à ca lòo fana nə kə kʉ̀rə bə Pol ŋga Pol nə ŋgà ndapndzəm. Pol nə à gʉ̀ʉ fana Ònisimù nə bʉʉŋ krətèŋ sə̀'.

Ŋwàk nə̀ Pol à còm fa Filimʉ̀ nə, yi à sə dʉk fa nà' nja də nà'a jəŋ ŋkwèŋ nà' nə̀ yi sə tum fəsə fa nà' nə. Yi də nà'a jəŋ Ònisimù nə mok co moma nə̀ nà'a krətèŋ sə̀', kà də nà'a jəŋ fəsə megu nà' co ŋkwèŋ nə̀ yi swìfa nà' bʉp nà' laŋ dʉk.

Dzədzəm Filimʉ̀

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà ndapndzəm bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst. Còm be'lə nà' ves moma avès Timatì. Vès còm fa nà' bohòFilimʉ̀ nə̀ yi ŋge' nə ye ŋgà fàk vesi wèŋ.

2 Vès cèpsə njɛ̀'ɛ avès Afiyà nə ye Akipònə̀ vesiwèeŋ lʉ̀gə̀ ma nə̀ Jisòs mvwe' mò'fis nə ye bʉ̀ʉ cos sə̀ wo kə̀ cugə̀ kwe' awo mʉ nda'à wù.

3 Nwì nə̀ yi Tɛ̀' àvès bə Tà Jisòs Krɛst gʉ fa weŋ bəboŋ bə fifi.

4 Moma àm Filimʉ̀, ghà nə̀ fòpwe' nə̀ mʉ lɛŋgə̀ pìriyà, mʉ̀ sə teŋ liŋ yo, nə sə kwasə Nwì àm.

5 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ yukgə̀ mvəsə̀ wù sə dzəm bʉ̀ʉ Nwì pwe', nə sə fa ntʉm yòbohòTà Jisòs Krɛst sə̀'.

6 Pìriyà njàm nə̀ mʉ̀ sə lɛŋ dʉk də, bəbe'lə̀ avès co krətèeŋ nə gʉ rɛŋsə fa ves yusə̀ bəboŋ sə̀ vesùwèŋ tse' ndzənə ncu avès ves Jisòs wèŋ.

7 Moma am ma, dzədzəm yòa fa mʉ kwəkwa nə ye ŋàŋ. Wù a fisə ntʉʉm bʉ̀ʉ Nwì pwe'fo'.

Ncèp Mok Bə Liŋ Ònisimù

8 Njo nə̀ mʉ ŋgà ntʉm Krɛst fana aco mʉ baŋ ntʉm ŋgòtsə̀' fa wu yusə̀ wù tse' ŋgògʉ̀ʉ.

9 Ye də dzədzəm àm sə gʉ̀ mʉ ŋgòlɛŋ wu lɛ bə fʉ̀ə̀. A mʉ̀ʉ Pol nə̀ mʉ ŋgà ntum nə̀ mʉ̀ tə mvwe' kùu Jisòs Krɛst, nə yeè nə nə̀ ŋga'a nè'e ŋgà ndapndzəm bʉ̀ʉ tu ye.

10 Mʉ̀ sə wup fa wu bo bʉ̀ʉ Ònisimù nə̀ yi mo àm ndzənə Krɛst. Mʉ̀ a bʉ̀ʉŋ tɛ̀' ye ghà nə̀ mʉ̀ à cu mʉ ndapndzəmə̀.

11 Mvə̀k nəmòk à ye fa' nə̀ yi à ka bohòwù co ŋwè yeŋ. Nə̀ ŋga'a nè'e yi co ŋwè bohòwù, nə ye bohòmʉ̀ sə̀'.

12 Mvəsə̀ mʉ̀ sə tum fəsə fa wu yi ŋga'a yè'e, rìŋ də mʉ̀ tum fa wu yà'sə ntʉm àm.

13 Anə ye co vesi cum fɛɛŋ, mvè'nə̀ mʉ̀ cu mʉ ndapndzəmə̀ njo Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə, ya yi sə tɛsə mʉ mvwe' sə̀ wù ànə ye ŋgòkə̀ tɛsə mʉ.

14 A sə dʉk də, mʉ̀ ka dzəm də mʉ ko wu bə ŋàŋ ŋgòtɛsə mʉ dzəm. Yusə də wu tɛsə mʉ bə bòvəm njòfana, kaco mʉ gʉ yumok yeŋ tse'ŋga wù dzəm.

15 Kàmòk à ye dʉk də Ònisimù nə à lògesə momjo vɛ'nə, ya yi bwi və, wenə cum mam mok kɛ̀' mò'fis.

16 Nə ŋga'a nè'e, yi ka ŋkwɛ̀ŋ mok megu, yi càsə ŋkwɛ̀ŋ. Yi mok moma
nə bəboŋ. Yi bohòmʉ vɛ'nə, yi nə casə mʉmvə'ànə yà'sə bohòwù, də yi
ŋkwɛ̀ŋ nə ye moma bʉ̀ʉ Tà sə'.
17 A ye-a də wu jəgə mʉ co ŋwə yò, fana wù jəŋ fəsə yi mvəsə anə ye-a
mʉ, wù jəŋ mʉ.
18 Yi à gʉ-a wu bʉp, kènə də yi tse'-a wu kəa, wù naaŋ yà' mʉ liŋ mʉ̀.
19 Mʉ̀ʉ Pol, mʉ̀ sə còm yè'e bə bo am dʉk də, mʉ nə lak fəsə fa wu yà'.
Kaco mʉ̀ tsok fa yis wu yè'e tsə'ə yeŋ də, wù bə tu yòcu bə kəa bohòmʉ̀
bʉ̀ʉ yòŋsə yò.
20 Fana moma am, kwəkwè', bʉ̀ʉ liŋ Tà, gʉ mʉ bəboŋ. Gʉ ntʉm àm
nà'a kwa co moma nə ndzənə Krɛst.
21 Mʉ̀ rì zìnə də mvəsə mʉ̀ sə còm yè'sə, wu nə gʉ mvəsə mʉ̀ lɛŋ wu
sə, nə gʉ casə càsə.
22 Yumok sə' dʉk də wu fʉhʉ noŋsə fa mʉ ndap, bʉ̀ʉsə mʉ̀ sə tsəm dʉk
də Nwìi nə yuk pìriyà awèŋ, nə gʉ mʉ bwi foho lo kə ye weŋ.

Càcèpsə Nə Nà' Ləsə

23 Epafəràs, nə yi cu ndapndzəm vesi bʉ̀ʉ tu Jisòs Krɛst, yi cepsə weŋ
bəboŋ.
24 Bʉ̀ʉ yè'e sə vesiwèeŋ fàkgə mvwe' mò'fis, Mak, bə Àritakò, bə Demà
nə ye Luk wèŋ cèpsə weŋ sə'.
25 Bəbo nə Tà Jisòs Krɛst ye bohòwenə wèŋ.

Ŋwàk nə̀ Wo à Còm Fa
Bù̱u̱ HIBRÙ wèŋ

Wo à còm fa ŋwàk ènə bohòbòop Krətèeŋ sə̀ wo bù̱u̱ Hibrù wèŋ sə̀ ŋgə' à sə̀ və̀ bohòwo wùriŋ. (Wo togə̀ bù̱u̱ Hibrù sə̀ də bù̱u̱ Jus sə̀'.) Yà'a sə̀ yəəŋ co də wo nə yamak dzədzəm nə̀ Krətèŋ wèŋ tse' nà' bohòJisòs nə. Ŋwə̀ nə̀ yi à còm ŋwàk nə à sə̀ kwɛ'sə̀ wo, nə sə̀ tip wo də yà'wèeŋ təəŋ gu̱gu̱ŋ bə dzədzəm nə̀ yà' tse' nə.

Yi du̱k fa yà'wèŋ də Jisos Krɛɛst ŋwə̀ nə̀ Nwì à tum və̀ yi ŋgònìtsə̀' fa bwìŋ mu̱mvə̀'nə̀ Nwì cu sə. Mu̱mvə̀'nə̀ yi mo Nwì fana ye də fàak ye sə̀ yi à sə̀ gù̱u̱ yam càsə bum pwe' sə̀ wo à sə̀ gu̱ yà' ŋga cu ntòmvə̀k nə̀ bwìŋ à sə̀ yù lù̱u̱k sə̀ zəm sə. A yà'sə̀ də yi yam càsə ŋgàa tsòhòbum Nwì bə masinjàa Nwì, nə ye ŋgàa fa satikà' kè Musì àlɛ' sə̀'. Nà'a njo nə̀ wo tse' ŋgòlòmantombì bə dzədzəm awo ŋga wo sə sə naaŋ tu bohòJisòs nə.

Mbù̱p nə̀ hum-ncòp-mò'fis ndzə mvwe' ŋwàk Hibrù ènə sə cèp də, mandzə̀ nə̀ co ŋwè gu̱ Nwì kwa mègù ŋgòtse' dzədzəm nə sə naaŋ tu bohòyi. Nà' sə̀ taŋsə bwìŋ ŋkù̱u̱ŋ sə̀ wo à tse' nsàp dzədzəm nə̀ Nwìi kwagə̀ bə zeŋ nə. Mbù̱u̱p sə̀ ba sə̀ yà' lèsə ŋwà' ènə sə cèp mvəsə̀ bù̱u̱ sə̀ wo sə yù mandzə̀ Nwì tse' ŋgòcu ncu àwo sə nze fɛnə.

Nwì Tsə̀' Lèsə Fa Bwìŋ Ncèp Ye Cùhu Mo Ye Nə

1 Nwì ànə cep to mantombì fa'a bohòtàcicii avès bə nsàap mandzə̀ zok zok. Yi à cèp bohòwo vɛ'nə kɛ̀' ŋkù̱u̱ŋntɛŋ. Yi à sə tsə̀' bwì ncèp ye nə cùhu ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ.

2 Nə ye də bə nùumbu sə̀ yà' sə lèsə lòyè'e yi a cèp bohòvès mok cùhu mo ye nə̀ yi a tum və̀ nə. Yi gu̱ mo ye nə ŋgòtse' ŋàŋ bə bum ye pwe'fo'. Yi à gu̱ bum pwe' sə̀' ndzə bohònà'.

3 Bèbo nə̀ Nwì nə sə rɛɛŋ yəəŋ mu̱ lisə̀ bwì bohòyi nə. Bwì yə yi, fana wo rìŋtse' nsàp ŋwə̀ nə̀ Nwì cu nə vɛ'ɛ pwe' nə̀ pwe'. Nzeŋgònə cu malì fo' yè'sə sə̀' bù̱u̱ ncèp mo ye nə, nə̀ nà' tse' ŋàŋ nə. Ghà nə̀ yi à gu̱ rɛŋsə fis wes fa bwì bu̱p awo fana yi lo kə cum yuye mu̱bu bo ma mà'a Nwì nə̀ yi maŋgəŋgèŋ, nə sə sak tsoŋ gaŋ ye mbwa.

Mo Nwì Gha'
Masinjàa Nwì Wèŋ

4 Mvə'nə̀ yi cu bo ma mà'a Nwì yà'sə fana yi yam càsə masinjàa Nwì pwe' yi. Vès rì vɛ'nə bù̱u̱sə̀ liŋ sə̀ Nwì a fa yi sə yà' yam ghak liŋ masinjàa Nwì sə wèŋ pwe'fo'.

5 Nwì bə tu ye à ka bohòmasinjà ye mòk nùmbu mòk du̱k yuk fa də,
<<Wu yè'e mo àm. Ye jəŋ ntinə, nə lo mantombì, mu̱ yè'e tɛ̀' yo.
Mvə'nə̀ yi à du̱k də,
Mu̱ nə ye tɛ̀' ye, yi ye bwi mo àm>>
nə, yi ka bohòmasinjà mòk vɛ'nə du̱k. Mègù Jisòs yiìyi nə̀ yi a cèp yuk fa nà' nsàp ncèp ènə.

6 Yumok ye fe'lə sə̀' də, ghà nə̀ Nwì à də yi nə tum vesə motu ye nə sə nzeŋgòŋ fana yi cep də,
<<Masinjàa Nwì pwe' kuksə mo ye nə.>>

7 Yusə ghaŋ sə yi à cèp yuk bə liŋ masinjàa Nwìi də,
<<Yi gʉ̀ masinjàa ye co fə̀fə̀, nə gʉ bwe fàak ye yè'sə wèŋ co lʉm-mis.>>
8 Nə ye də ma nə̀ mo ye nə fana Nwì à to nà' bə liŋ sə̀ ye mvə̀'nə̀ yi à cèp də,
<<Nwì, wu nə cum mam mʉnə kapràak ŋkum mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.
Wu nə sə sak gaŋ yo sə bə mandzə̀ nə̀ nà'a zìnə.
9 Wù dzəm mègù bum sə̀ yà'a kə̀kʉrə̀ mandzə̀ nə̀ Nwì,
Nə bɛŋ yusə̀ aco yà' gʉ bʉpsə lʉ̀k nə̀ Nwì nə pwe'fo'.
Nà'a njo nə̀ Nwì nə̀ yi Nwì yònə a gʉ̀ wu də wu yam,
Nə tse' kwəkwa nə̀ nà' càsə sə̀ ŋge' yo mok sə wèŋ pwe'fo'.>>
10 Yumok sə̀ yi à cèp fe'lə bə liŋ mo ye sə də,
<<Tà, a wù nə̀ wù ànə gʉ nzeŋgòŋ,
ntòbu sə̀' bo fàha yo.
11 Wo nə̀ bisə ŋgwàŋ, wù cum mali yòfo'.
Wo nə vəp co cə̀k nə̀ nà' rèŋ laŋ.
12 Wu nə lim benə wo co cə̀k.
Wo nə kupsə, wù mam yòmvə̀'nə̀ wù cu.
Lùumŋgòoŋ yo nə kà ye kə̀ mè yuk.>>
13 Ncèp mòk nə̀ Nwì ka nà' bohòmasinjà ye mòk cep yuk fa sə̀' də,
<<Cum bo ma mà'a mʉ̀ fɛɛŋ
Tə̀tè mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ wu,
Wù nəŋ tes kù mʉ tuhù wo.>>
14 A ye-a vɛ'nə fana ye də masinjàa Nwìi yè'sə ndà wèŋ? Wo mègù yòŋsə̀ə sə̀ wo gʉ̀gə̀ fàak Nwì. Wo tɛsəgə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ tse' lùŋ.

2

Yu'rə, Nə Kiŋtse'
Ntirə̀ Nə̀ Bə̀boŋ Nə Cʉ̀k

1 Nə ye də a rìŋtse' də mo ye nə yam càsə masinjàa Nwì wèŋ vɛ'nə fana nà'a njo nə̀ a kə'ə ntu' bə ncèp nə̀ a yuk nà' nə, ya kà də a yeto ŋgòmərə nə sə me'rə kok nà' dʉk.
2 A rì də ncèp nə̀ masinjàa Nwì wèŋ à jə və̀ fa bwì nə tse' ŋàŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi à ka ncèp ènə noŋsə pwe' à tse' ŋgə' kə̀kʉrə̀.
3 Vesùwèŋ nə rì nə vɛ'nə fana ye də ncèp nə̀ co a nə swirə fʉk ŋgə'ə bʉ̀ə̀, ŋga a yuk-a ncèp lùŋ nə̀ Nwì nə, nə kà mbɛŋ kòm na. Tà Jisòs ànə tsòho to ncèp ènə yi bə tu ye. Bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə yuk ncèp nə à nìtsə̀' sə̀' də ncèp nə nà'a zìnə.
4 Nwì à sə nìtsə̀' ye sə̀' də ncèp nə zìnə bə mandzə̀ nə̀ yi à sə gʉ̀ nsàap maŋgəŋgèŋ zok zok. Nə ye də yi à gàpsə fa bwìŋ ŋkərə̀ nə̀ nà' à və̀ bohòYòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ sə̀' mvə̀'nə̀ yi dzəm.

Jisòs À Bʉ̀ʉŋ Ŋwè Ya Yi Tsok Fa Bwìŋ Mandzə̀ Lùŋ

5 Nzeŋgònə̀ nà' cu ŋgòvəə, nə̀ vès sə cèp bə zeŋ nè'nə, Nwì à ka nà' də masinjàa Nwìi tse' ŋàŋ fo' wo fa.
6 Yi à fa yà' lɛ bohòŋwè. Yà'a mvə̀'nə̀ wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<O Nwì, mo ŋwèe yè'sə yu yà nə̀ co wù sə tsərə də wu kə tɛsə yi ɛ?
7 Wù à fəsə lòŋàaŋ ye fa' maŋkwèŋ,
Nə gʉ yi yi jə'rə casə masinjàa Nwì wèŋ mʉnə mvàk momjo vɛ'ɛ.

Mʉmvèk nə jo ànə à cà fana wù gʉ fe'lə yi,
Yi yam co ŋkum nə ghaŋ nə bwìŋ sə gèŋ yi.
8 Wù gʉ yi də yi tse' ŋàŋ bə bum pwe' sə' yi nə.>>
Wo à còm vɛ'nə də Nwìi gʉ ŋwè ŋgòtse' ŋàŋ bə bum pwe' yi. A yà'sə də yumòk nə co də ŋwè ka nà' ghak ka mok cum fe'lə. Megu də vès ka ŋga ŋwè sə nìtsə' nsàp ŋàŋ ènə mʉnə bum pwe' mʉlisə bwì ŋga'a ntòye.
9 Vès sə yə lɛ Jisòs nə yi tse' ŋàŋ mʉnə bum pwe' co ŋkum yi. Nwì ànə gʉ yi mantombì fa' ghàr də yi jə'rə casə tsoŋ masinjàa Nwì wèŋ. Ànə ye vɛ'nə bə bòvèm nə Nwì, də ya ŋga yi kpʉ njo tu bwìŋ. Fana Nwì à fa yi dzòk nə ghaŋ nə co wo wəp yi ènə bʉʉsə yi à yə ŋgə', nə kpʉ.
10 À gʉ bum pwe'fo' Nwì, yà' cu fo' yà'sə ŋgògʉ ya yi yəəŋ ŋkʉʉŋ. Fana yà' ànə ye kəkʉrə də Nwì à gʉ Jisòs ŋgòye kəkʉrə ma lòoŋfo' bə nsàp ŋgə' nə nà' à yə, ya bwìiŋ bʉʉŋ və bwe ye, nə kə tse' bum sə bəboŋ sə bə bòoŋ Nwì sə. Jisòs nə ŋwè nə mantombì yi nə ŋgònìtsə' fa bwì mandzə lùŋ.
11 Yi Jisòs nə yi gʉgè bwì wo yəəŋ rərɛŋ mantombìi Nwì, nə ye bə bʉʉ sə yi rɛŋsə fisgè fa wo bʉp awo sə pwe'fo' tse' mègù tɛ̀' nə mò'fis. Nà'a njo nə Jisòs nə togə wo də bwema, nə kà marè'tu ŋgòto yà'wèŋ vɛ'nə koksə nə.
12 Ghà nəmòk à ye, Jisòs nə cep bohòNwì də,
<<O Nwì, mʉ nə gʉ bwema am wèŋ, wo riŋ liŋ yo.
Mʉ nə lokok təəŋ mvwe' kwe' bʉʉ yo wèŋ,
Nə sə yəm gɛŋ liŋ yo sə.>>
13 Yi à cèp mòk sə' də,
<<Mʉ nə fa ntʉm àm bohòNwì.>>
Nə dʉk fe'lə mvèk mòk sə' də,
<<Wèeŋ ye mʉ nè', ves bwe sə Nwì a fa mʉ.>>
14 Bwe ye sə wèŋ mègù sə' co bwìŋ, wo tse' bo bə kù sə'. Fana Jisòs bə tu ye və ye sə' co wo, ya yi kpʉ ŋgògʉ bʉpsə Satà. A vɛ'nə bʉʉsə Satà nə ŋwè nə yi tse' ŋàŋ bə kpʉ yi.
15 Njo nə wo ànə sə wəp kpʉ fana ncu àwo megu co wo ŋkwɛ̀ŋ vɛ'ɛ. Yi à vəə, yà' kə gʉ wo, wo swɛ'ɛ tesə mvwe' nsàp wʉə ànə.
16 Yà' nòjəja də yi ànə ka ŋgòkə tɛsə masinjàa Nwì wèŋ və. Yi à və də yi kə tɛsə ŋgwì bù Abràham wèŋ.
17 Ye də ànə ye kəkʉrə də yi bʉʉŋ co bwema ye sə wèŋ bə nsàp mandzə nə fòlòoŋ, ya yi ye co ŋkum ŋgà fa satikà' àwo ŋgòfàk bohòNwì bə zìnə, nə tse' koksèmanziŋ bohòbwì, ya yi kwes fis fa bwì fɛ̀ŋ awo.
18 Aco yi tɛsə riŋ to bʉʉ sə wo sə yə ŋgə' bə mèmumsə vɛ'nə, bʉʉsə yi bə tu ye ànə ye to ŋgə' bə mèmumsə mantombì sə' vɛ'nə.

3

Jisòs Yam Gha' Musì

1 Bwema am wèŋ, Nwì a to fis nòŋsə weŋ zok ŋgòye bʉʉ ye. Ye də wèeŋ sə tsərə Jisòs nə a yi nə yi tə mvwe' kùu Nwì. Yi ŋgà fa satikà' nə ghaŋ bohòvès bə bum sə vesùwèŋ sə fa ntʉm fo' sə.
2 Nwì ànə cokfis yi yi də yi gʉ fàak yà'sə. Yi à sə gʉ fàak sə Nwì à fa yi sə fana yi gʉ yà' bə zìnə ye pwe'fo'. Yà' mègù sə' mvə'nə Musì ànə gʉ fàak ye bohòbʉʉ Nwì wèŋ bə zìnə ye pwe'fo' yà'a.

3 Jisòs yam gha' Musì yi, sè' co mvè'nè ŋwè nè yi a ci ndap yam gha' ndap nə yi yà'a.
4 Wu yə-a ŋga ndap tə, wù rì də à ci nà' ŋwè. Yà' mègù sè' zìnə də bum sè vesùwèŋ sə yə yà' pwe'fo', à gʉ̀ yà' Nwì.
5 A zìnə də Musì ànə gʉ fàak ye bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ bə zìnə, sè wo yà'sə co ndap Nwì nə. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋga yi mègù mofàk. Fàak ye sə à sə nìtsə' gèsə lo yà'sə bə sè wo nè kə cèp bə zeŋ mantombì.
6 Ma nè Jisòs Krɛst ye, yi à gʉ̀ fàak ye bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ sə co mo Nwì nə nè mwe bə tu. Bum pwe' à ye ndzə bohòyi fana yi gʉ yà' bə zìnə ye pwe'. Vesùwèeŋ yè'e sè' ndap ye nə, ŋga a ye-a də a sə naaŋ tu bə bum sè Nwì à kàk ves sə nə kà sə mərə na. Ŋga a sə kwa, nə sə tsərə də nùmbu ànə kə wɛs tsoŋ.

Jəŋ Ŋkərə Ya Wu Kà Mvwe' Ncum BohòNwì Bʉə

7 Yòŋsè nè Rərɛŋ nə sə cèp də,
<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nè Nwì nə ntinə,
8 Wèŋ kà də wèeŋ gʉŋ ntʉm dʉk.
Kà də wèeŋ gʉŋ tu mvè'nè bʉ̀ʉ awèŋ ànə gʉŋ fa' ghà nè wo à sə gìhi ŋgəà,
Fana wo gʉŋ tu bohòNwì, nə mumsə ja'a yi yà'a dʉk.
9 Ànə geŋ Nwì cep də,
<Tàcicii awèŋ ànə gʉŋ tu bohòmʉ̀,
Nə mumsə mʉ lùm mòk fa',
Ŋga wo à yə mè yusə mʉ̀ ànə fak bohòwo mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè vɛ'ɛ bəboŋni.
10 Nà'a njo nè ntʉm à bʉp mʉ bohòwo ŋkuŋ mʉ̀ cep də,
Wo ka ŋgògì sənə mandzà àm dzəm fana nə sə jam megu jàmə. Wo à bɛ̀ŋ ŋgòrìŋ mandzà nə.>
11 Ànə geŋ mʉ̀ jok, nə kɛŋ də, wo nə kà ŋgòkà cu yòŋsə mvwe' yàm və yuk.>>
12 Bwema am wèŋ, wèeŋ jəŋ ŋkərə ya kà də ŋwè nəmòk mʉŋgorə wèeŋ kə tse' nsàp ntʉm nè bʉp nè aco nà' gʉ yi, yi kà Nwì dzəm, nə me'rə mak mandzà Nwì nè yi cu fo' ŋwəm nə dʉk.
13 Yusə wèeŋ sə gʉ sə lɛ də wèeŋ sə tipsə bwìŋ ŋgòtse' ntʉm nè ŋgòlòmantombì nùumbu pwe'. Wèeŋ sə gʉ vɛ'nə ya ŋga lʉ̀ʉm sè bʉp bòrəgè bwìŋ bə zeŋ yà'a kà weŋ bòrə. Yà'a bòrə-a weŋ fana wèŋ gʉŋ bʉp lo tu bohòNwì. Ye də wèeŋ gʉ yè'sə niè' nè a tse' malì mvèk mòk co ntinə nè'e fo'.
14 Wèeŋ riŋ də vesùwèeŋ ŋga'a ves Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yè'sə zìnə ŋga a kotse'-a bum sè vesùwèŋ ànə yuk yà' mantombì yà'a cʉ̀k tətè kə ləsə na.
15 Ncèp nə cu malì ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nè Nwì nə ntinə,
Wèŋ kà də wèeŋ gʉŋ ntʉm dʉk.
Kà də wèeŋ gʉŋ tu mvè'nè bʉ̀ʉ awèŋ ànə gʉŋ fa' ghà nè wo à sə gìhi ŋgəà
Fana wo gʉŋ tu bohòNwì yà'a dʉk.>>
16 Bʉ̀ʉ sè wo ànə yuk, nə sə gʉŋ tu à ye ndà wèŋ? Ka bʉ̀ʉ sè Musì à kə fis və wo mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yà'a yeŋ nà?

17 Bʉ̀ʉ sə wo ànə joksə yi ntʉm mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè à ye ndà wèŋ?
Ka bʉ̀ʉ sə wo à gʉ̀ bʉp nə kpʉ, ni' awo nòoŋ mam ŋgəà yà'a yeŋ nà?
18 Nə ye sə' də bʉ̀ʉ sə yi ànə kɛŋ də wo nə kà mvwe' ye ŋgòyòŋsə fo' kə
ni yuk ndà wèŋ? Ka bʉ̀ʉ sə wo à ka dʉk ye yuk yeŋ nà?
19 Vesùwèŋ yə jəja də wo ànə ka fo' kə ni to njo nə wo ànə ka tu bohòNwì
naàŋ.

4

Mʉmvwe' Nə ŋgòCu Yòŋsə Fo'

1 Nwì a kàk ves də anə lo kə cum yoŋsə mvwe' ye. Ye də a bəboŋ də a
jəŋ ŋkərə də kà də ŋwə nəmòok kə tesə mʉŋgorə vès nə də yi ka ye fo'
kə ni dʉk.
2 Vesùwèŋ a yuk Ntirə Nwì nə nà'a bəboŋ nə, sə' mʉ mvə'nə wo ànə
tsok fa tàcici avès wèŋ ghà nə wo à ye ŋgəà yà'a sə'. Megu də vesùwèŋ
yə də ncèp nə wo ànə yuk nə à ka wo yumok tɛsə. Nà' ànə ka wo tɛsə
bʉ̀ʉsə wo ànə yuk, wo kà yà' sə ntʉ̀ʉ̀ wo dzəm.
3 A nə ni fo', nə cum yoŋsə mvwe' ye sə vesùwèŋ sə a dzəm ncèp nə nje
nə sə ntʉ̀ʉ̀ vès sə. Nwì à cèp ma nə bʉ̀ʉ sə wo à ka ncèp ye nə dzəm də,
<<Ànə geŋ mʉ̀ jok, nə kɛŋ də
Wo nə kà ŋgòkə cu yòŋsə mvwe' yàm və yuk.>>
À ka də mvwe' sə ŋgòcu yòŋsə fo' ànə ye bʉ̀ə yeŋ. Bʉsə yi ànə cep yè'sə
ŋga yi gʉ̀ wes mè nzeŋgònə laŋ, nə yoŋsə yu ye.
4 Njo nə yà' cu mʉmvwe' mòk ndzənə ŋwàk Nwì anə də, nùmbu nə sàmba
à dzèeŋ, ŋga Nwì gʉ̀ wes fàak ye fana yi cum yoŋsə yuye.
5 Mvwe' sə ŋgòcu yòŋsə sə ànə ye fo' yo vɛ'nə fana yi cep mali də, <<Wo
nə kà mvwe' yàm sə kə cu yòŋsə yuk.>>
6 A rì də mvwe' sə ŋgòkə cu yòŋsə fo' sə cu yo. Nə riŋ sə' də bʉ̀ʉ sə wo
ànə yuk nə kà sə ntʉ̀ʉ̀ wo dzəm, wo ànə ka fo' ni lo.
7 Fana Nwì a fa malì mʉmvə̀k mòk səmok nə yi sə to nà' də ntinə, nà'a
ŋga'a. Ye jəŋ mvə'nə bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ à ka fo' kə ni yà'sə fana, lùumŋgòŋ
ànə ca ma ŋkwɛ̀ŋ anə wùriŋ fana Nwì cep casə yumok cùhu Devìd. Yusə
yi à cèp sə, a sə' ncèp nə wèŋ a yuk nà' sə' laŋ. Nà'a də,
<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nə Nwì nə ntinə,
Wèŋ kà də wèeŋ gʉŋ ntʉm dʉk.>>
8 A rì də mvwe' sə ŋgòyòŋsə fo' nə yi à cep ènə ka nzeŋgònə Josùwà ànə
jə lo bwe Izùrɛ fo' nà'a yeŋ. Bʉsə ànə ye-na də a zeŋ bwɛ̀rɛ də yi à ka
maŋkwɛ̀ŋ bə mvə̀k nəmòk nə zok mok cep fe'lə.
9 Ncèp ye ènə sə nìtsə' də bʉ̀ʉ Nwì wèŋ tse' lì yəyòŋsə mòk yo. Nà' mègù
co nsàp nə Nwì ànə cum yoŋsə nùmbu nə sàmba nà'a.
10 Ŋwə̀ nə yi cu yòŋsə nsàp yəyòŋsə ènə, yi mè'rə fàak ye pwe'fo', nə
yoŋsə mvə'nə Nwì ànə yoŋsə ye.
11 Ye də a lʉ gʉgʉŋ də ya a kə cum yoŋsə mʉmvwe' ànə. Kà də mook
ye ŋgà gʉtu co tàcici avès wèŋ ànə gʉŋ tu, nə kà kə dzèŋ yà'a dʉk.
12 A rì də ncèp nə Nwì cu ŋwəm nə tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k. Nà' cəp càsə
fèk nə nà' tse' ncəp ma ba. Nà'a lògə, nə kə ni dzeŋ haaŋ mvwe' sə ntʉm
ŋwè bə yòŋsə ye kə tɛs. Nà'a kə dzèŋgə mvwe' ntʉ̀k, nə casə vəp, nə lo
ndzə tsətsə'rə anə. Nà'a lòvɛ'nə, nà' kə fis və yusə ŋgəŋgàŋ sə tsərə bə
yusə ntʉm ye sə fàk pwe'fo' mvwe' jəja.

13 Yumok ka bohòNwì sàswihì yeŋ lok. Bum pwe'fo' nòmʉlisà yi jəja kwaraŋgaŋ. Vesùwèeŋ nà kà təəŋ ntsə'mòk mantombìi yi, nə sə tsok bə cùu avès yusà vès à gùʉ.

Jisòos Yəyərə ŊgòYe Ŋkum Ŋgà Fa Satikà' Àvès Nà Ghaŋ

14 Vesùwèeŋ kotse' bum sà a yuk yà', nə dzəm yà' sə cùk. A gʉ vɛ'nə njo nà a tse' ŋgà fa satikà' nà ghaŋ nà yi tə mantombìi Nwì bùʉ tu avès. Ŋgà fa satikà' ènə Jisòs nà yi mo Nwì, nà yi a lòmʉbu mvwe' sà Nwì cu.

15 Ŋgà fa satikà' àvès nə, yi ka ŋwà nà də a sə yə-a ŋgə', yi kà bə zeŋ rɛɛŋ yeŋ. A vɛ'nə bùʉsà yi sà' co vès. Nsàp màmumsà nà fòpwe'fo' à və yuk bohòyi laŋ, megu də yi kà nà mò'fis gbù.

16 Ye də vesùwèeŋ nə və mvwe' kapràak Nwì nà yi ŋgà bòvàm bohòbwì nə, nə kà wəp. Yà'a mvwe' sà Nwìi nə koksə manziŋ bohòvès, nə gʉ ves bəboŋ, nə tɛsə ves ghà nà à sə làp də ŋwèe tɛsə ves.

5

1 A rì də wo cokfisgè ŋgà fa satikà' mʉŋgorà bùʉ ye wèŋ. Wo nòŋsəgè yi də nà'a təəŋ fa wo bohòNwì, nə sə fa satikà' nə ye fəfaa mok bohòNwì bə bʉp awo sà wo gùʉ. 2 Njo nà yi sà' ŋwè co vès, nə tse' sà' nsàp ntʉm nà aco nà' gʉ yi, yi gʉ bʉp fana yi nə riŋ ŋgòkotse' bùʉ sà wo sə jam mandzà njo nà wo ka bəboŋ kè bʉp àlɛ riŋ.

3 Mʉmvə'nà yi tse' nsàp ntʉm ànə fana nà'a njo nà yi tse' ŋgòfa satikà' bə tu sà ye sà' mvə'nà yi sə fa bə tu bùʉ mok wèŋ sə.

4 Yumòk nà vès rì nà'a sà' də, kaco ŋwè tsərə kok megu sə ntʉʉ yi, nə dʉk də yi bʉʉŋ ŋgà fa satikà' ya bwìiŋ jəŋ yi co ŋwà nà ghaŋ yeŋ. Ŋwèe bùʉŋgà ŋgà fa satikà' ŋga Nwì to yi yi, mvə'nà yi ànə to Aròŋ lùm mòk fa' yà'a.

5 Krɛst à ye sà' nsàp ŋwà ànə. Yi ànə ka ni' ye yi, də yi ye ŋgà fa satikà' koksə. Nwì à cokfis yi yi. Yi nà yi ànə dʉk fa Krɛst nə də,

<<Wu yè'e mo àm. Ye jəŋ ntinə nə lo mantombì, mʉ ye tè' yònə.>>

6 Yi à dʉk fe'lə fa nà' mvwe' mok sà' də,

<<Mʉ koksə wu ŋgà fa satikà' nə mvèsə, kɛ' mò'fis,
nsàp nà Màcisidèk à ye nà'a.>>

7 Ghà nà Jisòs à cu malì mʉ nzeŋgòŋ fɛɛŋ fo' fana yi lɛŋ pìriyà mòk bohòNwì nà yi tse' ŋàaŋ sà aco yi fis to Jisòs nə mvwe' kpʉ nə. Yi lɛŋ torə fis pìriyà ènə bə ŋàŋ, nə sə waŋ bə ndzəplis. Ànə geŋ Nwì yuk yi bùʉsà yi ànə jəŋ lo ni' ye sə nze bohònà' anə.

8 Yi ànə ye mo Nwì sà yo, yi yə'rə riŋ wesə mali mandzà nà ŋgòyuk dʉk Nwì bə nsàp ŋgə' nà yi ànə ye maŋkwèŋ.

9 Nwì ànə gʉ wes yi də nà'a ye kàkʉrə ma lòoŋfo' vɛ'nə fana Jisòs nə à ye mok ŋwà nà ndàaŋwè pwe' nà nà' yuk-a dʉk ye, yi tse' lùŋ fo'.

10 Ànə geŋ Nwì fa yi nsàp ŋàŋ nà ŋgòye ŋgà fa satikà' nsàp nà Màcisidèk à ye nà'a.

BòIJgòKùu', Nə Zʉ Bɛŋ Sà Bɛŋ Bwèrɛ Jə'rə Ko Wu

11 Vès tse' bum wùriŋ ŋgòtsà' fa weŋ bə nzak ŋgà fa satikà' ènə. Megu də a gʉguŋ ŋgòtsà' fa weŋ bùʉsə wo tsə'gè weŋ yumok, wèŋ kà bə zeŋ ntèntèŋ rɛɛŋ tohò.

12 Vès sə kwà' yàvès də anə ye co ŋga'a ŋga wèŋ sə yə'rə fa bu̱u̱ mok wèŋ bum sə ma nə Nwì. Yà' sə yəəŋ bwì fe'lə də wèŋ cu malì co ŋwə nəmòk kə yə'rə fa fe'lə weŋ bwe bum sə wo yə'rə yètogə yà' ma nə Nwì anə ntòyètɔ yà'a. Anə ye co wèŋ sə zu̱ ŋga'a bɛŋ sə bɛŋ co bu̱u̱ sə wo gu̱ vəp laŋ. Wèŋ nə sə nòmalì nə ntòmbwi. Nè'e nsàp nə fòvɛ'nə-ɛ?

13 Ŋwə nə yi nogə ye mbwi, ye də ŋgəŋgàaŋ molə. Yi ka yusə wo sə yə'rə bə mandzə nə kə̀ku̱rə nə ntòriŋ.

14 Ŋwə nə yi zu̱gə ye bɛŋ sə bɛŋ, a ŋwə nə aco yi tsərə to bə tu ye. Yi a yə'rə, nə riŋ ŋgògàpsə rì bu̱p bə bəboŋ laŋ.

6

1 Nə yeè nə vɛ'nə fana a bəboŋ də a lo lɛ mantombì ŋgòyə'rə bum sə gu̱gu̱ŋ ma nə Krɛst nə co bu̱u̱ sə gu̱gu̱ŋ wèŋ. Kà də a cum mam mali bə bum sə jəjəp sə wo a yə'rə to fa ves yà'a du̱k. A kà də a sə yə'rə yiskok megu nə də, bwìiŋ bwi fa bu̱p awo ŋkwèŋ nə aco nà' jəŋ və fa wo kpu̱, nə dzəmtse' bohòNwì nà'a mok sə du̱hu̱.

2 Vesùwèŋ a yə'rə rì wes bə nzak bàptɛ nə ye bə nzak nə ŋgònaaŋ fa ŋwè bo mu̱tuhù wèŋ laŋ. A yə'rə mok sə' də bwìiŋ nə kà lòkok mvwe' kpu̱, nə riŋ mvə'nə wo nə kə̀ sak ləsə nzak nùu sə.

3 Vesùwèŋ a yə'rə rì wes bum yà'sə pwe' laŋ, Nwìi tɛsə-a fana a lo mok mantombì.

4 A tse' ŋgòlòmantombì bu̱u̱sə mandzəə bu̱ə̀ nə co wù gu̱ ya bu̱u̱ sə wo a rìŋ bum yè'sə nə kə foho dzeeŋ fe'lə yà' yà'a foho və̀ səmok. Nsàp bu̱ ènə ànə ye to me marɛŋ nə Nwì nə, nə riŋ bəbo nə Nwì nə sə'. Wo à tse' yuk mè Yòŋsə nə Rərɛŋ nə yàwo sə' laŋ.

5 Wo à mùm ja'a, nə riŋ də ncèp nə Nwì nə nà'a bəboŋ. Wo à mùm ja'a ŋàaŋ sə yà' cu bə nzeŋgòmòk nə nà'a nə kə̀ və̀ ntsə'mòk nə sə'.

6 A ye-a ŋga bu̱u̱ sə wo à rì bum yè'sə pwe', kə̀ foho dzèeŋ fe'lə yà' sə' wo sə, ye də mandzə nə ŋgòfəsə və̀ wo bu̱ə̀. Bu̱sə anə ye co wo sə tɛ'lə fe'lə mo Nwì mu̱ntəəŋ nə kɛ̀' ba, nə sə fa-à nə yi marè'tu mu̱tsətsə'rəə bwìŋ.

7 Mvwe' nze nə mbu̱u̱ŋ ligə fo' bəboŋ, zu̱zu̱ sə tesə bohòbu̱u̱ sə wo sə fàk nà' sə fana Nwì gu̱ boŋsə mvwe' nze ànə.

8 A ye-a də ŋgaŋ sə bu̱p sə kùk mègù mvwe' yà'sə wo, fana ye də nze nə ka fàk tse'. Nwì ku̱əp ŋgòyàk mu̱mvwe' ànə. Wo nə və kə tɛŋ vəpsə bu̱psə mu̱mvwe' ànə fo' wà.

Wèeŋ Təəŋ Gu̱gu̱ŋ Ma Nə Nwì

9 Ŋge' am wèŋ, vès sə cèp-a sə vɛ'nə fana ŋga vès rì weŋ yàwèŋ rìi. Vès rì də wèŋ sə yù mandzə nə bəboŋ nə tse'è nə lùŋ fo'.

10 Nwìi gu̱gə bum ye bə mandzə nə nà'a zìnə. Kaco yi nə swi fàak sə wèŋ à gu̱ yà' yeŋ. Mvə'nə wèŋ à tɛsə bu̱u̱ ye wèŋ, nə sə tɛsə malì nə ŋga'a yè'e, yi nə kà yà' sə' swì. Bum sə wèŋ sə gu̱ yà'sə pwe' sə nìtsə' də wèŋ dzəm yi.

11 Yusə yà' cu sə ntu̱u̱ vèes də wèŋ pwe'fo' wèeŋ jihi nzòŋ, nə təəŋ gu̱gu̱ŋ tè kə ləsə. Wèeŋ gu̱ vɛ'nə ya wèeŋ nə kə tse' bum sə wèŋ sə naaŋ tu də wèeŋ nə kà tse' sə.

12 Kà də ŋwèe koksə wɛ' dʉk. Wèeŋ bɛ' lɛ kùu bʉ̀ʉ sə̀ wo sə dzəm
mandzə̀ nə̀ zìnə nə yà'a, nə sə təəŋ gʉgʉŋ. Nà'a nsàp bʉ̀ nə̀ wo nə̀ kə̀ tse'
bum sə̀ Nwì a kàk wo sə.

Nwìi Kà Bwì Bòrəgə̀

13 Mvə'nə̀ Nwì ànə sə kak fa Abràham yumok fana yi à kɛ̀ŋ bə liŋ sə̀ ye,
ŋgònìtsə̀' də yi nə gʉ tsoŋ li yusə̀ yi kàk nà' sə. Yi ànə kɛŋ bə liŋ ye vɛ'nə
bʉsə ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà' càsə fe'lə yi co yi kɛŋ bə liŋ nà' à ye bʉ̀ə̀.
14 Nwì ànə kak fa Abràham nə də, <<Gʉ kpʉ tsoŋ yà, mʉ nə se wu,
Abràham. Mʉ nə gʉ ŋgwì bʉ̀ yòyam vɛ'ɛ sə̀' wùriŋ.>>
15 Ànə geŋ Abràham ko ntʉm, nə təəŋ gʉgʉŋ tètè yi à kə̀ tse' yusə̀ Nwì
à kàk yi sə.
16 A rì də ŋwèe kɛ̀ŋgə̀ kɛ̀ŋ, yi kɛŋ bə liŋ ŋwə̀ nəmòk nə̀ nà' yam càsə
yi. Bwìŋ kɛ̀ŋgə̀ kɛ̀ŋ vɛ'nə fana ye də nzak mèe.
17 Ye də Nwì ànə dzəm ŋgònì fa bʉ̀ʉ sə̀ yi ànə kak yà'wèŋ yumok sə
wèŋ də yi nə kà cùu ye kupsə̀ yuk. Fana yi kɛŋ bə liŋ ye ŋgònìtsə̀' də yi
nə gʉ yusə̀ yi dʉk sə.
18 Kə̀kà' nə ye ŋgòkɛ̀ɛŋ yà'sə bum sə̀ ba sə̀ kaco mòk kupsə yeŋ, Nwì ka
mvwès bə zeŋ sə̀' ci' yuk. Bum sə̀ ba yà'sə gʉ̀gə̀ vès sə̀ a ca təhə tu avès
bohòNwì sə ŋgòko ntʉm, nə sə naaŋ tu ŋgòkə̀ tse' yusə̀ Nwì à kàk də a
nə̀ kə̀ tse' ntsə'mòk sə.
19 Kaco ntʉʉm avès saha yeŋ bʉ̀ʉsə̀ a rì də Nwìi kakgə̀ yumok, yà' kà
wà cà. Naaŋ tu nə̀ a tse' bə bum sə̀ Nwì a kàk ves yè'sə gʉ̀gə̀ ves fana vès
nɛŋ tosə ndàa sə̀ ŋgòni lòmvwe' dzoŋ sə̀ rərɛŋ sə̀ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ
sə.
20 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Jisòs bə tu ye a kə̀ nìŋ to fa ves fo' yi. Jisòs nə yi ŋgà
fa satikà' nə̀ ghaŋ, nsàp nə̀ Màcisidèk à ye nà'a.

7

Màcisidèek Ŋgà Fa Satikà' Nə̀ Yi Ghak Aròŋ

1 Ŋwə̀ nə̀ wo to liŋ ye də Màcisidèk ènə à ye ŋkum mvwe' lak mok sə̀ wo
to fo' də Salèm. Yi à ye sə̀' ŋgà fa satikà' Nwì, yi Nwì nə̀ yi yam càsə pwe'
nə. Mvèk nəmòk à ye Abràham lo mvwe' mà' dzè' nə kə zə bʉ̀ ŋkəŋkum
mok. Yi ànə sə bwi foho və fo' fana Màcisidèk nə kə tseŋ yi mandzə̀, nə
se yi.
2 Yi ànə kə tseŋ Abràham nə vɛ'nə fana Abràham nə gapsə bum sə̀ yi
jə və mvwe' dzè' sə pwe' bòp hum, nə fa nà' bòp mò'fis. Liŋ Màcisidèk nə
yà'sə də, Ŋkum nə̀ yi gʉ̀gə̀ bum kə̀kʉrə̀. Liŋ ye mook sə̀' də, Ŋkum Salèm.
A yà'sə də, Ŋkum ŋgà fifi.
3 Ŋwə̀ nəmòk ka ŋgwì bʉ̀ ye riŋ lok. Wo ka ghà nə̀ wo à dzə yi kè ghà
nə̀ yi anə kpʉ sə̀' riŋ. Yi ye yà'sə co mʉmvə'nə̀ mo Nwì cu, bʉ̀ʉsə̀ yi mam
ye ŋgà fa satikà' nə̀ mvèsə̀.
4 Ye-na yònsàp ŋwə̀ nə̀ Màcisidèk yam ɛ̀. Abràham nə̀ yi à ye tɛ̀', nə̀ yi
à yèto ŋgwì bʉ̀ Izùrɛ yi nə à gàpsə bum sə̀ yi à fès jə və mvwe' dzè' sə
bòp hum, nə fa Màcisidèk nə bòp mò'fis.
5 Lʉ̀k Musì sə tsə̀' də bwe Izùrɛ pwe' nə gapsə bum awo sə̀ wo tse' sə bòp
hum, nə cokfis noŋsə bòp mò'fis ca. Wo cokfis vɛ'nə, wo fa yà' bohòŋgàa
fa satikà' sə̀ wo tesə mʉmvwe' ndap Levì. A rì də ŋgàa fa satikà' yè'sə

wèŋ à sə tse' bum yè'sə ŋga sə fa wo yà' bwema awo sə̀ wo pwe' ŋgwì bʉ̀ Abràham.
6 Nə̀ Màcisidèk nə ye zok. Yi à ka ŋwə̀ə Levì sə̀ yeŋ, fana Abràham fa mali yi bòp nə̀ mò'fis nə. Ânə geŋ yi se Abràham nə sə̀', Abràham nə̀ Nwì à nə zʉ rʉ̀k bə nà' nə.
7 A riŋ jəja də ŋwə̀ nə̀ yi sègə̀ mòk, ye də yi yam càsə ŋwə̀ nə̀ yi sè nà' nə yi.
8 Bwe Levì sə̀ wo à sə jə bòp nə̀ mò'fis sənə sə̀ hum yè'sə wèŋ à ye bʉ̀ʉ sə̀ wo kpʉgə̀ə. Ŋwàk Nwì sə tsə̀' də Màcisidèk nə̀ yi à jə ye nə, cu fo' ŋwəm.
9 Mvə̀'nə̀ Abràham ànə jəŋ bum yè'sə, nə kə fa Màcisidèk yè'sə fana aco a dʉk də, à fa Màcisidèk nə ya' Levì, yi nə̀ bwe ye wèŋ sə jə nsàap bum yà'sə niè' wo sə.
10 Aco a dʉk vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ghà nə̀ Abràham à kə̀ fa Màcisidèk nə bum yè'sə, à ye ŋga yi ka tàcicii Levì nə ntòdzə.
11 A cep-a bə fàak ŋgàa fa satikà' sə̀ wo à ye bwe Levì sə. Nwì ànə fa bwe Izùrɛ wèŋ lʉ̀ʉk Musì fana yà' à ye bə nsàp mandzə̀ nə̀ ŋgàa fa satikà' sə̀ wo à ye bwe Levì à sə gʉ̀ fàak awo. Â ye-a də fàak sə̀ ŋgàa fa satikà'a yè'sə wèŋ à sə gʉ̀ʉ sə à ye kə̀kʉrə̀ ya bwìiŋ ye jì njo mantombìi Nwì, bwɛ̀rɛ njo mòk à ka yeŋ nə̀ də ŋgà fa satikà' mòok və fe'lə sə̀mok. Ŋgà fa satikà' nə̀ wo də yi ye nsàp nə̀ co Màcisidèk à ye nə, yi kà mok nsàp nə̀ Aròŋ ye fe'lə̀.
12 A zìnə də a ye-a ŋga ŋgà fa satikà' mòk və̀ nə̀ nsàp mandzə̀ nje zok fana lʉ̀ʉk nə kupsə tsoŋ yàwo sə̀'.
13 Tà Jisòs àvès nə̀ a sə cèp bə liŋ ye nè'nə, yi a tesə və̀ ye bə bòp lak nə̀ zok. Ŋgà fa satikà' nə̀ mò'fis à ka mvwe' bòp lak ànə tesə yuk.
14 A rì bə̀boŋ làaŋ də Tà àvèes ŋgwì bʉ̀ Judà. Ghà nə̀ Musì à sə cèp bə mandzə̀ ŋgàa fa satikà' wèŋ, yi à ka lak yà'sə fʉ ntu'ù ŋwə̀ nə̀ mò'fis tèŋ yuk.

Jisòos Ŋgà Fa Satikà' Mòk Co Màcisidèk

15 Bə nzak ŋgàa fa satikà' wèŋ fana a rɛɛŋ bòŋsə gha' fe'lə bə zeŋ bʉ̀ʉsə̀ ŋgà fa satikà' mòk a tesə və̀ nə̀ yi co Màcisidèk. Jisòos ŋgà fa satikà' mòk co Màcisidèk.
16 Yi ànə ye ŋgà fa satikà' ka də a mvə̀'nə̀ lʉ̀k sə dzəm də wo jəŋ yi yeŋ. Yi ŋgà fa satikà' bʉ̀ʉsə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòfa ŋwè lùŋ nə̀ ka co nà' me yuk yeŋ.
17 Vès riŋ yè'sə bʉ̀ʉsə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Wù, wu nə ye ŋgà fa satikà', nsàp nə̀ Màcisidèk à ye nà'a nə̀ mvèsə̀.>>
18 Vès sə yə də lʉ̀k nə̀ nà' à ye mantombì à kupsə bʉ̀ʉsə̀ nà' ànə ka ŋàŋ tse' nə kà fàk bohòbwìŋ sə̀' tse'.
19 Yà'a lʉ̀ʉk Musì yà'sə ànə kaco yà' gʉ ŋwè yi ye kə̀kʉrə̀ mʉ lisə̀ Nwì yeŋ. Nwì a jə və̀ yumòk nə̀ bògha' lɛ zeŋ. Fana a yə də lʉ̀k mòk nə̀ nà' bògha̱k lɛ zeŋ sə vəə. Nà' sə vəə ŋgòfa ves naàŋ tu nə̀ bə̀boŋ, nə̀ aco nà' gʉ ves a kʉəp və ŋgʉ ni'ì yi.
20 Yu nəmòok sə̀' də, ghà nə̀ Nwì ànə dʉk də Jisòos nə̀ ye ŋgà fa satikà' nə̀ mvèsə̀ fana yi kɛŋ be'lə bə kɛ̀ŋ. Ghà nə̀ ŋgwì bʉ̀ Levì wèŋ ànə sə kok gaŋ ŋgàa fa satikà' yà'sə fana ŋwə̀ nəmòk à sə kà kɛ̀ŋ fo' kɛ̀ŋgə̀.

21 Ma nə Jisòos ye də ghà nə Tà Nwì à koksə yi ŋgà fa satikà' fana yi kɛŋ
bə kɛ̀ŋ. Tà Nwì à kɛ̀ŋ də,
<<Wu nə ye ŋgà fa satikà' nə mvèsə.
Yusə mu̱ cèp yè'e nə kà kə kupsə yuk.>>
22 Njo kɛ̀ŋ nə Nwì à kɛ̀ŋ nè'nə fana Jisòs tə bohòvesùwèŋ co ŋwə nəmòk
nə a yə yi, a sə riŋ tse' də ru̱k nə a zu̱ nà' ves Nwì wèŋ nə, nà'a gu̱gu̱ŋ
zìnə.
23 Yu nəmòok sə' də, ŋgàa fa satikà' sə wo à ye ŋgwì bwe Levì wèŋ sə
ànə ye yàwo wùriŋ bu̱u̱sə mòok kpu̱, mòk kok.
24 Nə Jisòos ye zok. Yi nə kà ye kpu̱ yuk. Ŋwə nəmòk nə zook nə kà
mvwe' ye sə co ŋgà fa satikà' mòk kə cu yuk.
25 Nà'a njo nə yi tse' ŋàŋ pwe' nə pwe' ŋgòfa lùŋ bohòŋwə nə yi cà-a
bohòyi ŋgòvə bohòNwì. Yè'sə vɛ'nə bu̱u̱sə yi cu fo' ghà yà lòoŋ, nə sə lɛŋ
pìriyà mu̱tuhù vesùwèŋ bohòNwì.
26 Ye də Jisòs nə ŋgà fa satikà' nə yi ku̱rə bohòvès vɛ'ɛ kap. A vɛ'nə
bu̱u̱sə yi rərɛŋ, yi ka bu̱p tse', nə kà jòŋ sə' tse' lok. Yi ye zok bohòŋgàa
gu̱ bu̱p wèŋ, yi ye mu̱bu sèsapni.
27 Ŋgàa fa satikà'a mok yà'a wèŋ à sə fàha satikà' nùumbu pwe',
nùumbu pwe'. Wo à sə fa to satikà' bə bu̱p sə yàwo bə tu awo ŋkuŋ nə sə
fa sə bu̱u̱ bu̱p sə bu̱u̱ mok wèŋ. BohòJisòs ye, yi à sə kà nsàp satikà' anə
fa bu̱u̱sə yi ànə fa satikà' nje kɛ̀' mò'fis nà' ku̱rə vɛ'nə nə mvèsə. Satikà'
ènə, a nə yi à fa ni' ye bohòNwì, nə kpu̱ nà'a.
28 Bohòlu̱u̱k Musì, bu̱u̱ sə bwìŋ, sə wo tse' jòŋ ànə sə ye ŋgàa fa satikà'
wo. Bə nza' kɛ̀ŋ nə Nwì à kɛ̀ɛŋ, nə nà'a jə mvwe' kùu lu̱u̱k Musì sə fana
Nwì a koksə mok mo ye nə yi kə̀ku̱rə nə mvèsə.

8

Jisòos Ŋgà Fa Satikà' Àvès Nə Bə Ru̱k Nə Fi

1 Yusə vès sə cèp sə də, a tse' nsàp ŋgà fa satikà' nə ghaŋ ànə nə yi tə
bə tu avès. Yi cu bo ma mà'a Nwì nə yi maŋgəŋgèŋ nə yi sə sak ŋkum
mu̱bu nə.
2 A yi nə yi tə fa bwìŋ mu̱ nda'à Nwì mvwe' nə rərɛŋ nà'a. A fo' mvwe'
sə zìnə sə à gu̱ Tà Nwì, ka ŋwè yeŋ.
3 Fàak sə ŋgàa fa satikà' wèeŋ gu̱gəə də, wo sə faha nsàap satikà' zəzok
bohòNwì. Ye də a kə̀ku̱rə də ŋgà fa satikà' nə yi tə mvwe' tu avès nə fa
Nwì ye sə'.
4 Yumòok sə' də, yi ànə sə cum-a sə nze fɛɛŋ, yi kà ŋgà fa satikà' ye,
bu̱u̱sə ŋgàa fa satikà' wèŋ cu fɛnə yo, sə wo sə gu̱ yàwo mvə'nə lu̱u̱k Musì
sə dzəm sə.
5 Fàak sə ŋgàa fa satikà' sə wèŋ sə gu̱ sə, yà' mègù yà'sə co tsətsèŋ wà.
Yusə zìnə sə, a yusə wo sə gu̱ yà' mu̱bu. Tàap sə wo à gu̱ yà' bə nsàp cə̀k
mòk nə ŋgòkùksə Nwì mbwa nà'a mègù sə' tsətsèŋ. Nà' sə nìtsə' mvə'nə
mvwe' sə wo kùksəgə Nwì cu mu̱bu. Nà'a njo nə Nwì ànə cep bohòMusì
ghà nə yi ànə də yi gu̱ ndap nə də, <<Jəŋ ŋkərə də bum pwe' ye megu
mu̱mvə'nə mu̱ a tsə' fa wu mu̱mvwe' nda Sinà yà'a.>>
6 A ŋgà'a də a yə də Nwì a fa Jisòs Krɛst fàk sə yà' yam càsə fàak ŋgàa
fa satikà'a mok wèŋ sə. Nə ye sə' də ru̱k nə yi sə càsə fa ves nà' nə bògha'
sə' zeŋ, bu̱u̱sə Nwì a kàk ves bum sə yà' bògha' sə mantombì sə' bu̱u̱ zeŋ.

7 Rʉ̀k nə̀ wo à zʉ to nà' mantombì nə ànə ye-na kʉ̀kʉrə̀ ŋgòtɛsə bwìŋ
bwɛ̀rɛ Nwì à ka nə̀ ba mok jəŋ və.
8 A yə də Nwì à yə də bʉ̀ʉ ye wèŋ à ka nà' noŋsə bʉ̀ʉsə̀ yi ànə dʉk də,
<<Mvə̀k sə vəə nə̀ mʉ nə zʉ rʉ̀k nə̀ fi ves bʉ̀ʉ Izùrɛ nə ye bʉ̀ʉ Judà wèŋ.
Sə cep vɛ'nə Tà Nwì.
9 Nè'nə nə kà mok co rʉ̀k nə̀ mʉ̀ à zʉ nà' ves tàcicii awo wèŋ,
Ghà nə̀ mʉ̀ ànə kotse' wo bə bo am,
Nə fis wo mvwe' nzeŋgòIjìp nà'a mok ye.
Wo à ka rʉ̀k nə̀ vesiwèŋ à zʉ nə noŋsə.
Fana mʉ̀ bwì fa wo ŋkwɛ̀ŋ, nə co'krə fis bo am bohòwo.
Sə cèp vɛ'nə Tà Nwì.
10 Rʉ̀k nə̀ mʉ̀ʉ Tà nə̀ mʉ̀ sə cèp nə nə̀ zʉ nà' ves bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ nə vɛ'ɛ:
Nùmbu ànə kə̀ dzèŋ nùu,
Mʉ̀ gʉ ya lʉ̀ʉk am ni sə ntʉʉ̀ wo,
Fana wo sə tsərə megu mok zeŋ nùumbu pwe'.
Mʉ nə ye Nwì àwo, wo ye bʉ̀ʉ am.
Sə cèp vɛ'nə Tà Nwì.
11 Njo mòok nə kà ye nə̀ co wo sə kə dʉk ŋwə̀ mòk kè moma awo àlɛ də,
<A bə̀boŋ də wu riŋ Tà Nwì> mok ye,
Bʉsə̀ wo pwe'fo', nə̀ ŋkwà'ŋwè bə nə̀ mweŋke' pwe',
Wo rì mʉ.
12 Anə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mʉ nə koksə manziŋ bohòwo bə bum sə̀ bʉp sə̀ wo
à gʉ̀ pwe'.
Mʉ nə swi bisə bʉp awo sə sə̀'.>>
13 Mvə̀'nə̀ Nwì cèep, nə to liŋ rʉ̀k nə̀ fi fana ye də rʉ̀k nə̀ mantombì nə
rèŋ bʉp laŋ. A riŋ də a ye-a ŋga yumok rèŋ laŋ, nà'a nə bisə wà.

9

Satikà' Nə̀ Jisòs Nə,
Casə Yà Lòoŋ

1 Rʉ̀k nə̀ wo à zʉ to mantombì nə, nà' à tse' lʉ̀ʉk sə̀ ŋgònì fa bwìŋ mvə̀'nə̀
wo tse' ŋgòkùksə Nwì. Mvwe' mok à ye sə̀ wo ànə gʉ noŋsə də ya bwìiŋ
nə sə kə kuksə Nwì fo'.
2-3 Mʉmvwe' nə̀ wo à sə gʉ̀m dzòoŋ fo' bə cə̀k ènə, ànə ye mvwe' sə̀ wo
à sə to fo' də Tàbanikə̀. Wo à sə fa satikà' mbwa. Wo à sə gʉ̀m dzòoŋ nà'
pwe', wo kə ci mʉndap mòk mbwa nə̀ rum ba. Wo à kə'ə lok ncùu rum nə̀
mà mbwèndap nə bə cə̀k. Wo to fo' də mvwe' sə̀ yà' rɛŋ càsə. Bum sə̀ wo
à nə̀msə ŋgòkùksə Nwì fo'. Wo à sə to rum nə̀ bum yè'sə fo' nə də mvwe'
sə̀ rərɛŋ sə. 4 Kàm nə̀ wo à sə tɛ̀ŋ rə̀msəgə̀ bum fo' ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ
à ye sə̀' mʉmvwe' nə̀ nà' rɛŋ càsə ènə. Wo à gʉ̀ nà', nə yok laŋsə wes nà'
bə guù pwe'fo'. Ŋkùp nə̀ nà' tə bə tu rʉ̀k nə̀ Nwì à zʉ bə bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ
nə à ye fo'. Wo à yok ŋkùp ànə sə̀' bə guù. Wo à nòŋsə nsàp bɛŋ nə̀ də
manà nà'a sə̀' sənə ŋkùp nà'nə. Wo à gèsə yà' sənə to'kʉ̀ŋ mòk nə̀ wo à
gʉ̀ nà' sə̀' bə guù. Ntʉmbàŋ Aròŋ nə̀ nà' à to mvù nà'a à ye sə̀' ca. Yusə̀
yà' ànə ye ləsə ca à ye lìs ba sə̀ Nwì ànə com naaŋ lʉ̀ʉk ye mbwa.
5 Yumok à ye mʉ tu ŋkùp anə ba. Wo sə to yà' də cerò̀bim. Mòk cum
ŋgʉ ŋkùp ma mòk, mòk cum ma mòk. Wo saŋ və bàap awo kə be'lə

mʉtsətsə'rə mvwe' bù'rə nə Nwìi swìsə fagə bwìŋ bʉp awo fo'. Yà' ànə ye fo' ŋgònìtsə' fa bwì də Nwìi fa'nə. A nə kà bum yà'sə ŋga'a pwe'fo' cèp rɛŋsə wes.

6 Mvə'nə wo ànə gʉhʉ tsə'rə wes mʉmvwe' ànə fana, ŋgàa fa satikà' wèŋ sə ni mʉmvwe' ndap nə nùumbu pwe'. Wo sə ni mvwe' rum nə kə ncùhu ŋgògʉ̀ fàha awo fo'.

7 A sə ni mègù mvwe' rum nə màmbwè ndap nə ŋkum ŋgàa fa satikà' nə yìiyi. Yi à sə ni mègù mbàa nùmbu nə mò'fis sənə lùmŋgòŋ. Mvək ànə ye, yi lo mbàa bə nduəm nàm ŋgòkə mìs fa Nwì njo bʉp ye sə̀ yi a gʉ̀ yi bə tu ye. Yi kə mis fe'lə mok sə̀' bə bʉp sə̀ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ a gʉ̀ʉ ŋga wo ka riŋ sə̀'.

8 Mʉmvə'nə à ye, fana Yòŋsə nə Rərɛŋ nə jə bum yè'sə ŋgòyə'rə fa vesùwèŋ də, a ye-a ŋga ndap Nwì tə mali fo' vɛ'nə, ŋwè kà mvwe' rum nə rɛŋ càsə, nə Nwìi fo' ànə kə ni lòyuk.

9 Nà'nə yà'sə nsàp yumòk nə nà' sə nìtsə' fa vesùwèŋ mvə'nə bum sə niè' sə cu. Yà' sə nì fa ves də kaco satikà' nə ŋwè fa bohòNwì gʉ də yi riŋ də yi rərɛŋ yeŋ.

10 Bum sə ŋgòkuksə Nwì fo' yè'sə yà' mègù bum sə a yəgə yà' bə lis yè'e. Yà' mègù bum sə co bɛŋ bə nəno nə ye mandzə nə ŋgòcùhu rɛŋsə ni'. Yà'sə bum sə ŋgògʉ̀ ŋwè ŋgòyəən rərɛŋ mʉlisə Nwì. Bum nzeŋgòŋ yè'sə ànə tse' fàak mvək momjo wà kə dzeŋ ghà nə Nwì à kupsə bum mok bə mandzə nə fi.

11 Nə ŋga'a nè'e Krɛst a və laŋ. Yi ŋgà fa satikà' bə nsàp mandzə nə fi nə nà'a jəŋ və bum sə bəboŋ. Yi gʉ̀gə fàak ye mvwe' Tàbanikə nə nà' yam gha', nə boŋ ghak nə sə nze fɛɛŋ nè'e. Wo à ka mʉmvwe' ànə bə bo ŋwè gʉ, nà' kà ma sə nze sə̀' ye.

12 Ghà nə Krɛst à kə cà ni lòmvwe' sə yà' rɛŋ càsə sə fana yi ànə ni megu fo' kɛ̀' mò'fis, nə lə təəŋ vɛ'nə. Yi ànə ni fo' bə nduəm sə̀ ye. Ànə ka bə nduəm mbòŋ kè ndzə àlɛ yeŋ. Yi à jə nduəm ye sə, nə kə fiŋ me'rə fis ves bə zeŋ mvwe' ŋgə' nə vès à tse' njo bʉp sə̀ vès à gʉ̀ʉ sə mok mvèsə.

13 Wo à cì bwìŋ bə nduəm mbòŋ bə ndzə, nə kɛ' wo bə və mombòŋ nə wo tèŋ vèpsə mʉni'ì, ya ŋgùupni' awo yəəŋ mʉlisə Nwì rərɛŋ.

14 A ye-a də nduəm nàm tse' ŋgòrɛŋsə bwì nsàp ànə, ye də aco nduəm sə̀ Krɛst rɛŋsə ntʉm ŋwè nə casə yà lòoŋ. Yi à jə ni' ye nə̀ nà' ka bʉp tse', nə fa nà' co satikà' mʉtuhù vès. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bə ŋàaŋ Yòŋsə Nwì nə̀ yi kà mè yukgə nə. Nduəm ye yà'sə gʉ̀gə ntʉʉm avès ŋgòye rərɛŋ. Ya a kà bʉp sə̀ co yà' jəŋ və fa ves kpʉ sə gʉ̀hʉ̀ malì, vesùwèŋ sə bɛ' lɛ mandzə Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə.

Kpʉ Nə̀ Jisòs Nə A Fa Yi Ŋàŋ ŋgòGʉ̀ Rʉ̀k Nə̀ Fi

15 Nə yeè nə vɛ'nə fana Krɛst nə tə mʉtsətsə'rəə bwìŋ bə Nwì yi njo kpʉ ye nə̀ yi à kpʉ nə. Yi sə gʉ̀hʉ tsə'rə rʉ̀k nə̀ fi ya ŋga bʉ̀ʉ sə̀ Nwì ànə cokfis wo ŋgòye bʉ̀ʉ ye sə wèeŋ nə kə tse' bum sə̀ Nwì à kàk wo sə. Wo tse' yà', wo tse' yà' mok nə̀ mvèsə kɛ̀' mò'fis. Kpʉ ye nə fiŋ me'rə bwìŋ mvwe' ŋgə' nə̀ wo tse' njo bʉp sə̀ wo ànə gʉ, ghà nə̀ rʉ̀k nə̀ zəm nə ànə tse' mali ŋàŋ ntòfo' nà'a.

16 Ta kpʉ co wo zʉ rʉ̀k. Ŋwèe tagə̀ kpʉ fana tse'ŋga yi kpʉ ŋkuŋ wo gʉ yusə yi à cèp nòŋsə lòsə.

17 Ghà nə yi cu-a ntòfo' fana kpʉ nə yi ta nə nə kà fàk tse'.
18 Nà'a njo nə rʉ̀k nə Nwì ànə zʉ to bə bwìŋ wèŋ mantombì nə à tse' ŋàŋ ŋga ndʉəm à ye fo' sə' ŋkuŋ.
19 Ghà nə Musì à tsə' fa bwìŋ lʉ̀ʉk sə Nwì à fa də wo nə sə bɛ' zeŋ sə fana yi tsoho wes fa yà'wèŋ, nə jəŋ mvùu ŋgaŋ mok nə wo to nà' də hisòp, nə be'lə nà' bə ndàp nə bèbaŋ, nə gesə yà' sənə ndʉəm mombòŋ sə yi tòrə yà' bə ndzəp, nə mis ŋwàk rʉ̀k nə fo'. Yi mis wes ŋwàk nə, yi jəŋ yà', nə mis fa bʉ̀ʉ sə wo fo' sə pwe'fo'.
20 Yi ànə mis wes fa yà' vɛ'nə fana yi sə kəa də, <<Yè'e ndʉəm sə yà'a ŋgòkì ŋge' ndzənə rʉ̀k nə Nwì a dʉk də wèeŋ noŋsə nà'.>>
21 Fana Musì nə jə ndʉəm sə, nə mis tàbanikə nə, nə ye bum sə wo kùksəgə Nwì bə zeŋ sə sə' pwe'.
22 A zìnə də mandzə nə lʉ̀ʉk Musì à ye də, à ye ŋga wo dzəm-a də wo gʉ yumok ya yà'a ye rərɛŋ fana tse'ŋga ndʉəm kə dzeŋ tsoŋ lì fo' ŋkuŋ. Bum sə wo à sə gʉ̀gə jì ndʉəm à ye mègù momjo. Fana mandzə nə aco wo swifa ŋwè bʉp yè'sə bʉ̀ə, tse'ŋga ndʉəm cʉəm sə nze.
23 Ànə ye to mantombì anə kəkʉrə də wo gʉ vɛ'nə ya wo gʉ bum sə yà' à ye co tsətsèŋ ŋgònìtsə' bum sə yà'a ma mʉbu yà'sə ye rərɛŋ. Nə ye fe'lə sə' də, a bəboŋ ŋgòfa satikà' nə nà' bògha' zeŋ mʉ tùhù bum sə yà'a nsàp nə ma mʉbu nə, nə noŋsə satikà' nə bə nàm wà.
24 Ŋgàa fa satikà' mok yà'a à ni lòyàwo mʉmvwe' ndap nə ànə gʉ nà' bo bwìŋ. Yè'sə à ye mègù co tsətsèŋ wà ŋgònìtsə' mvə'nə mvwe' sə Nwìi cugəə cu. Krɛst à ni lòye mvwe' sə Nwì cu mʉbu anə bə tu. Yi tə mantombìi Nwì anə bʉ̀ʉ tu avès.
25 Yumòok sə' də, ŋkum ŋgàa fa satikà' bʉ̀ʉ Jus wèŋ nə à sə nigə mà mvwe' rum ndap tàbanikə nə lùum ŋgòŋ bə lùumŋgòŋ pwe'. Yi à sə nigə ye sə, kà bə ndʉəm ye sə ndzə ni'ì yi ye. Jisòs à ni ye kɛ̀' mò'fis, nə fa Nwì ni' ye sə' kɛ̀' mò'fis anə.
26 Ànə ye-a də yi tse' ŋgòni càsə kɛ̀' mò'fis də bwèrɛ yi à yə ŋgə' kɛ̀' ŋkʉ̀ʉŋ, ye jəŋ mvə'nə wo à gʉ̀ nzeŋgònə sə. Yusə à ye də, yi à və sə nzeŋgòŋ kɛ̀' mò'fis me vɛ'nə. Yi à və yè'sə bə mvə̀k njàvès nə niè' nə nzeŋgòŋ nə sə kʉəp ŋgòmè nè'e. Yi à və̀ə, nə fa ni' ye nə satikà' ŋgòyis fis fa bwìŋ bʉp awo sə wo à gʉ̀ʉ pwe', mvèsə nə mvèsə.
27 Ma nə bwìiŋ yàwo də ndàaŋwè pwe' nə kpʉ kɛ̀' mò'fis. Yi kpʉ wes, yi kə sak nzak bohòNwì.
28 Ma nə Jisòs ye də yi à kpʉ sə' kɛ̀' mò'fis. Yi kpʉ mʉnə tu bwì, ŋgòjə fis lòbʉp awo. Yi nə bwì və fe'lə sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ sèmok. Yi və nà'nə, kà mok ŋgòkə jə lòfis bʉp bwì mok ye. Yi nə və ŋgòkə fa lùŋ bohòbʉ̀ʉ sə wo sə tək yi wèŋ.

10

Satikà' Jisòs Nə, À Ye Kɛ̀' Mò'fis, Nə Ye Mvèsə

1 Lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ mègù co tsətsèŋ ŋgònìtsə' nsəsəə bum sə bəboŋ sə yà'a nə kə ye ntsə'mòk. Kaco yà' niŋtsok riŋ pap nə pap mvə'nə bum yà'sə nə kə ye sə sə' yeŋ. Ŋgàa fa satikà' wèŋ à sə fagə satikà'a sə lùumŋgòŋ pwe'. Nsàap satikà'a yà'sə à ka ŋàaŋ sə ŋgògʉ ŋwə nə yi dzəm ŋgòvə bohòNwì ye rərɛŋ tse'. 2 Yà' ànə tse'-a nsàp ŋàŋ ànə bwèrɛ bwìŋ kà satikà'

nùumbu lòoŋ vɛ'nə sə fahà. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə ànə ye-a də satikà'a sə à gʉ̀-a wo ŋgòye bèboŋ bwɛ̀rɛ ntʉʉm awo kà mok də wo tse' malì nzak mok sə sahà fe'lə.
3 Mvə'nə wo ànə sə gʉhʉ yà' lùumŋgòŋ pwe'fo' fana satikà'a sə sə gʉ wo ŋgòtsərə malì bʉp awo sə sèmok.
4 A vɛ'nə njo nə a yə nə riŋ də kaco ndʉəm mbòŋ kè ndzə tse' to ŋàaŋ sə ŋgòyìs fis bʉp ŋwè yeŋ.
5 Nà'a njo nə Jisòs à ye ŋgòvə sə nzeŋgòŋ, yi cep bohòNwì də vɛ'ɛ.
<<Wù ka satikà' nə wo fa nà' bə bum sə co nàm dzəm.
Wù a gʉ̀ fa mʉ lɛ ŋgùpni' nə mʉ nə fa wu satikà' fo'.
6 Wo jəgə yà', nə tɛŋ vəpsə də wo sə fa satikà', kè sə wo fagə yà' də ya yà'a yis fis gɛsə fa wo bʉp awo nà'a,
Wu kà bə zeŋ sə̀' kwagə.
7 Ye də mʉ̀ cèp yàm də,
<Nwì, mʉ nè'.
Mʉ̀ və ŋgòkə gʉ̀ yusə wu nə kwa bə zeŋ,
Mvə'nə wo à com nòŋsə ndzənə ŋwàk yònə.> >>
8 Yi à cèp ncèp ànə, yi dʉk yà'sə də satikà'a sə bwìiŋ fagə yà'sə, Nwìi kà bə zeŋ kwagə. Satikà'a sə wo à sə fa yà'sə yusə lʉ̀ʉk bʉ̀ʉ Jus wèŋ à sə dzəm zeŋ.
9 Fana yi cep fe'lə sə̀' də, <<Mʉ nè', mʉ̀ və ŋgòkə gʉ̀ yusə wu nə kwa bə zeŋ.>> Sə nìtsə' jəja də yi sə jə fis gɛsə lʉ̀k nə zəm nə ŋgòjə və mok lʉ̀k nə fi.
10 Vesùwèeŋ ŋga'a mok rərɛŋ bʉ̀ʉsə Jisòs a gʉ̀ yusə Nwì dzəm sə. Yi à jə ni' ye, nə fa nà' co satikà' kɛ̀' mò'fis, nə kʉrə təəŋ vɛ'nə.
11 Ŋgàa fa satikà'a sə mantombì wèŋ à sə təəŋ ŋgògʉ̀hʉ fàak awo bohòNwì nùumbu pwe'. Ghà nə wo sə fàk pwe' wo sə fa megu sə̀' nsàp satikà' nə mò'fis nə wo fagə səsa nə. Yusə də, kaco nsàp satikà' ànə yis fis to bʉp sə bwìŋ a gʉ̀ sə yeŋ.
12 Ma nə bohòJisòs Krɛst ye, yi à fa satikà' nje kɛ̀' mò'fis nə nà' tse' ŋàŋ ŋgòyìs fis fa bwì bʉp awo mvèsə. Yi à gʉ̀ wes vɛ'nə, yi lo, nə kə cum yuye nze bo ma mà'a Nwì.
13 Yà'a mvwe' ncum ye sə yi cu ŋga'a fo', nə sə tək nùmbu nə Nwì nə gʉ̀ʉ, yi nəŋ tes kùu ye mʉtuhù bʉ̀ʉ sə wo bɛ̀ŋgə yi pwe'.
14 Yà'a mvə'nə yi ànə jəŋ megu satikà' nə mò'fis, nə gʉ bʉ̀ʉ sə yi à rɛŋsə wes wo sə də wo mam mok kə̀kʉrə vɛ'nə mvèsə.
15 Yòŋsə nə Rərɛŋ nə sə nìtsə̀' fa vesùwèŋ jəja sə̀' də satikà' nə Jisòs ànə fa kɛ̀' mò'fis nə, nà' kʉrə sə̀' vɛ'nə. Yi ànə dʉk to də,
16 Tà nə à dʉk də,
<<Nè'e rʉ̀k nə mʉ nə zʉ nà' Vesiwèŋ ŋga nùmbu nə kə dzèeŋ.
Mʉ nə gʉ lʉ̀ʉk am ni sə ntʉʉ̀ wo,
Fana wo sə tsərə megu mok zeŋ nùumbu pwe'.>>
17 Yòŋsə nə Rərɛŋ sə cep malì sèmok də,
<<Mʉ nə swisə fa wo bum bʉp awo sə wo à gʉ̀ pwe'fo'.>>
18 A ye-a də Nwì a swì wes fa bwì bʉp awo laŋ, ye də bwìiŋ teŋsə ŋgòsə faha satikà' bʉ̀ʉsə̀ yà' ka fàk mok tse'.

Vesùwèeŋ Sooŋ Kʉəp Və BohòNwì Nə Kà Wəp

19 Bwema am wèŋ, ndʉəm sə Jisòs sə a nɛ̀ tosə fa vesùwèŋ mandzə nə
ŋgòcà ni lòmvwe' sə Nwì cu sə nə kà wəwəp tse' laŋ.
20 Jisòs a nɛ̀ tosə mandzə nə fi nə nà' tse' lùŋ nə laŋ. Yi a nɛ̀ tosə nà'
bə ŋgùpni' ye. Yà' gʉ̀ co yi a nɛ̀ tosə ndàa sə ŋgòni lòmvwe' dzoŋ sə mʉ̀
mvwe' ndap Nwì sə̀ yà' rɛŋ càsə pwe' yà'a.
21 A tse' bə ŋgà fa satikà' nə yi yam wùriŋ sə̀'. A yi nə yi sə kʉ̀k ndap
Nwì nə nà'a bʉ̀ʉ ye wèŋ pwe' yi.
22 Ye də vesùwèeŋ fa ntʉm avès bohòyi, nə kà sə mərə lok. A sooŋ
kʉəp və bohòNwì bə ntʉʉm avès pwe'fo'. Ndʉəm sə̀ Jisòs sə a wɛ̀ŋsə fa
ves ntʉʉm avès laŋ, a ka nzak mok tse' fe'lə. Yu səmook sə̀' də, vesùwèeŋ
mok bʉ̀ʉ sə̀ wo a cùk rɛŋsə ni' awo bə ndzəp sə̀ rərɛŋ.
23 Vesùwèeŋ təəŋ mali gʉgʉŋ, nə sə naaŋ megu tu avès bə bum sə̀ ànə
dʉk to də a dzəm də ya'a nə̀ kə̀ vəə sə. A kà də a sə mərə fe'lə sə ntʉʉ̀
vès mok dʉk, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a kàk ves laŋ, a rì sə̀' də yusə̀ Nwì kàk yà', kaco
yà' ca wà yeŋ.
24 Vesùwèeŋ lap mandzə nə ŋgògʉ̀ bwìŋ də wo tse' ntʉʉm sə̀ bəboŋ
ŋgòtse' dzədzəm bohòmòk bə mòk, nə sə gʉ fàak sə̀ bəboŋ.
25 Vesùwèeŋ kà də a teŋsə ŋgòsə və̀ mvwe' mò'fis ŋgòkùksə Nwì mvə'nə̀
bʉ̀ʉ mok wèŋ a teŋsə yà'a dʉk. A sə gʉ ghaha lɛ nsàp nə̀ aco bwì tse'
ntʉʉm sə̀ ŋgòlòmantombì. Vesùwèeŋ gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ a rì də nùmbu nə̀
Tà Jisòos nə bwi foho və nə kʉəp laŋ.

Jəŋ Ŋkərə̀, Kà Də Wu Mè'rə̀ Zìnə Nə Gʉ Bʉp Dʉk

26 Vesùwèŋ riŋ mandzə nə̀ zìnə nə laŋ. A ye-a ŋga a rì nà' vɛ'nə nə
me'rə noŋsə nà', nə sə gʉ bʉp fana ye də satikà' mòk nə̀ wo nə fa fe'lə
ŋgòyìs fis nsàp bʉp ànə ka mok cum fe'lə.
27 Ye də ŋgə̀ŋgàaŋ riŋ də yi cu bʉp bʉ̀ʉsə̀ yi rì də Nwìi nə sak yi, yi gbʉ
nzak. Nsàp lʉm mis mòk nə̀ nà'a bə jòoŋ nə kə te' bərə fis bʉ̀ʉ sə̀ wo
bɛ̀ŋgə̀ Nwì wèŋ liɛp.
28 Ma nə̀ bə lʉ̀ʉk Musì ye də, a ye-a ŋga ŋwè gʉ̀ bʉpsə-a lʉ̀k ye, bwì ba
kè tɛ' ye yi bə lis fana wo zə megu yi zəə, wo nə kà manziŋ bohòyi koksə̀
lok fʉk.
29 A ye-a də a mʉmvə' ànə ye də anə ye yè'sə va bohòŋwə̀ nə̀ yi jə mo
Nwì co yu ywì'lə nzòŋ-ɛ? Bʉsə̀ a yà'sə də ŋwə̀ ànə jə ndʉəm Krɛst sə̀ wo
à zʉ rʉ̀k fo', yà' nə yis fis fa yi bʉp ye sə̀' sə co yusə̀ wà. Yi yàk Yòŋsə̀ Nwì
nə̀ nà'a sègə̀ bwìŋ nə sə̀' laŋ.
30 Vesùwèŋ rì ŋwə̀ nə̀ yi a cèp də, <<Mʉ nə lak fəsə riŋ fòo bʉp mʉ̀. Mʉ
nə lak kəa sə̀' mʉ̀.>> Yi à dʉk sə̀' də, <<Tà Nwìi sakgə̀ bʉ̀ʉ ye wèŋ yi.>>
31 A ndònə̀ bʉp bohòŋwè ŋgògbʉ̀ sənə tam Nwì nə̀ yi cu ŋwʉm nə.

32 Wèeŋ tsərə fəsə-a maŋkwɛ̀ŋ ghà nə̀ wèŋ ànə rɛɛŋ to bə bum sə̀ ma
nə̀ Nwì nà'a nɛ̀. Ghà ànə à ye, wèŋ sə ye ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ, wèŋ kà teŋsə̀.
Wèŋ à ko ntʉm, nə təəŋ mali gʉgʉŋ.
33 Bwìŋ à sə yà'rə kɛ'cà weŋ mvwe' bwìŋ, nə sə gʉ weŋ ŋgwap. Ghà
nəmòk a ye sə̀' nə̀ wèŋ ànə sə be'lə kɛ'cà wenə̀ wèŋ ŋga wo sə yə ŋgə'.
34 Wèŋ à sə koksə manziŋ bohòŋgàa ndapndzəm wèŋ. Wo fep jəŋ bum
awèŋ, wèŋ kà yà' co yumok jə, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ à sə rì də wèŋ tse' yumòk nə̀
nà' cu mantombì nə̀ nà'a nə̀ kà bʉp yuk, nə boŋ ghak sə̀ zeŋ.

35 Ye də kà də wèeŋ sə sooŋ foho lo maŋkwèŋ dʉk, bʉ̀ʉsə ŋwè nə yi
ko-a ntʉm, nə təəŋ gʉguŋ tè kə lə fana yi nə tse' lə̀làk nə̀ ghaŋ wùriŋ.
36 A bə̀boŋ də wèeŋ kontʉm, nə təəŋ mali gʉguŋ. Ya ŋga wèeŋ gʉ̀
mvə̀'nə̀ Nwì dzəm vɛ'nə fana wèŋ kə tse' bum sə̀ yi à kàk də yi nə̀ fa bwìŋ
sə yàwèŋ sə̀'.
37 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,
<<Mvə̀k momjo fana ŋwə̀ nə̀ yi nə və nə sə vəə.
Yi nə kà tətè mok cu fe'lə̀.
38 Bʉ̀ʉ am sə̀ wo gʉ̀gə̀ yusə̀ Nwì dzəm wèeŋ nə cum fo',
Bʉsə̀ wo fa ntʉm awo bohòNwì.
A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk foho maŋkwèŋ,
Ye də ntʉm àam nə kà bohòŋwə̀ ànə kwa lok.>>
39 Bohòvès yàvès, vès ka nsàp bʉ̀ nə̀ vèes nə foho maŋkwèŋ ya vèes nə
bisə nà'nə yeŋ. Vèes nə fa ntʉm avès lɛ bohòNwì ya vèes nə kə tse' lùŋ
nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.

11

Yusə̀ Aco Dzədzəm Gʉ To

1 A ye-a ŋga ŋwè tse' dzədzəm sə ntʉʉ̀ yi, ye yè'sə va? Yà' ye də yi rì
pap də yusə̀ yi sə naaŋ tu fo' yà'sə yi nə tse' yà'. Yi riŋ sə̀' də yusə̀ yi ka
yà' bə lis jəja vɛ'ɛ ye sə yà' cu tsə lì fo'.
2 Nwì ànə kwa bohòbʉ̀ njamòk wèŋ bʉ̀ʉsə̀ wo ànə tse' nsàp dzədzəm
ànə sə ntʉʉ̀ wo bohòyi.
3 Mvə̀'nə̀ vesùwèŋ tse' nsàp dzədzəm ànə fana a gʉ̀ zeŋ ŋkuŋ a rɛɛŋ də
Nwì à cèp mègù mʉ cùhu, nə gʉ nzeŋgòŋ nè'e fo'. A yà'sə də bum sə̀ a
sə yə yà' ŋga'a sə nze fɛŋ bə lis yè'e, à tesə vè mvwe' bum sə̀ kaco lis ye
to yeŋ.

Abè

4 Abè ànə tse' nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ nə fa Nwì fəfa nə̀ nà' à bògha'
nə̀ tətà ye Ken. Nwì à jə yi sə̀' co ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ bʉ̀ʉsə̀ yi ànə fa ntʉm
bohònà' vɛ'nə. Nwì a nìtsə̀' fa ves də yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi à jə bum sə̀ Abè
ànə fa yi sə. Abè nə à kpʉ lò-a sə̀ ntinə bʉ̀ə̀ fana a sə yə'rə jə malì yumok
bohòyi bʉ̀ʉsə̀ yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə.

Enòk

5 Enòk ànə tse' sə̀' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì nə jəŋ bisə lo yi mʉbu
ŋwəm, də ya nà'a kà kpʉ yə. Nwì à jə lòyi, ŋwè kà yi mok yə fe'lə̀. Yà' cu
ndzənə ŋwàk Nwì də ghà nə̀ yi ànə cum ntòfo', yi à sə cugə̀ ncu nə̀ Nwì
à kwa bə zeŋ.
6 A ye-a ŋga ŋwè ka nsàp dzədzəm ànə tse' fana kaco yi gʉ fʉk Nwì kwa
yeŋ lok. Bʉsə̀ a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzəm-a də yi və bohòNwì, yi nə fa
tsoŋ ntʉm də Nwì cu fo' yo, nə dzəm sə̀' də Nwìi làkgə̀ ndàaŋwè pwe' nə̀
nà' làp və yi.

Nuà

7 Nuà ànə tse' sə̀' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ nə yu'rə mvə̀'nə̀ Nwì à tsə̀' yi
də ndzəp nə̀ kə̀ rwiŋ ntsə'mòk yà'a. Yi ànə ka bə lis ntòye fana yi dzəm
yusə̀ Nwì cèp sə, nə gʉ ŋgwes mòk nə̀ ghaŋ. Yi à gʉ̀ nà' də ya yi bə bʉ̀ʉ
ye wèeŋ nə ni cum ca ghà nə̀ ndzəp və-a fana wo luŋ. Yi ànə gʉ vɛ'nə

fana bʉ̀ʉ sə sə nzeŋgòŋ sə à gbʉ̀ nzak bohòNwì. Ànə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwə nə bəboŋ bʉ̀ʉsə yi à tse' nsàp dzədzəm ànə.

Abràham

8 Abràham ànə tse' sə' dzədzəm ènə ŋkuŋ yi nə yuk Nwì mvə'nə nà' à tsə' yi ŋgòmè'rə lak ye, nə lo mvwe' mok sə yi nə fa nà' sə. Yi à ye'e mè'rə lak ye, nə lo, ŋga yi ka mvwe' sə yi sə lòo sə sə riŋ.

9 A sə' bʉ̀ʉsə yi ànə naaŋ tu bohòNwì vɛ'nə ŋkuŋ fana yi sə cum co ŋkʉ̀ìŋ mvwe' nze nə Nwì à kàk yi nə. Yi à sə nòoŋ kɛ'cà fo' mʉmvwe' duŋ. Yi ànə ye megu fo' bə mo ye Azìk nə ye Jàkop mo Azìk sə ànə geŋ Nwì kak fa wo yàwo sə'. 10 Abràham à sə kʉ̀k gèsə lòye mantombì mvwe' lak sə Nwì. Yà' tə mʉnə kùum sə gʉgʉŋ sə yà'a nə kà kə̀ə̀ŋ gbʉ̀ yuk.

Sàra

11 Sàra ànə tse' dzədzəm sə' nsàp ànə ŋkuŋ Nwì gʉ, yi zʉʉŋ, nə dzə fa Abràham mwe ŋga yi rèŋ fop mvə nə càsə mvèk. Yè'sə à ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə yi ànə tse' nsàp dzədzəm nə̀ də kaco Nwì kak yumok, nə kà yà' gʉ̀ yeŋ.

12 Bum yè'sə ànə ye ŋga Abràham nə rèŋ fop mvə sə' bəboŋni. Yi ànə reŋ-a sə' vɛ'nə fana ŋgwì bʉ̀ ye nə à kə̀ ye co ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ mʉbu, nə ye ŋgwansa co ŋwè kà ta to.

13 Bʉ̀ʉ sə njamòk yà'sə pwe'fo' à kpʉ ŋga bum sə̀ Nwì ànə kak bwìŋ sə à ka wo kə tseŋ fana wo sə naaŋ mali tu bohòNwì. Wo à yə gèsə lòyà' sə̀sap, nə kwa bə zeŋ. Wo ànə sə cep fis mʉ cùhu wo jəja də wo sə nzeŋgòŋ fɛŋ ŋkʉ̀ìŋ wèŋ.

14 Ŋwèe cèp fis vɛ'nə fana ye də yi sə tsə' yà'sə də yi sə tsərə də lak ye sə̀ lak sə̀ cu mantombì mvwe' səmok.

15 Wo à swì bisə mvwe' sə̀ wo ànə ye'e və to mantombì sə. Wo ànə sə tsərə mali-a yà', bwɛ̀rɛ də wo à bwì foho lòlaŋ.

16 Yusə wo ànə gʉ yàwo à ye də, wo à sə kʉ̀k gèsə lòlis awo mantombì mvwe' lak mok sə̀ bògha' zeŋ, sə̀ lak yà'sə ma mʉbu. Nà'a njo nə̀ wo à sə togə̀ Nwì də Nwì nə̀ njàwo fana yà' kà Nwì bʉp nə. A rì də yè'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yi a gʉ̀ tsə'rə nòŋsə fa wo mvwe' ncum awo yo.

17 Mvə'nə Abràham ànə tse' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì à mùmsə yi, yi dzəm də yi nə fa nà' mo ye Azìk nə̀ mò'fis nə co satikà' anə ntèŋ. Yè'sə ànə ye ŋga Nwì ànə tsok Abràham nə sə̀ laŋ də nà'a nə̀ kə̀ tse' ŋgwì bwìŋ wùriŋ. Yi sə dzəm mali ŋgòfa mo ye co satikà' anə.

18 Yi sə dzəm yè'sə ŋga Nwì à tsə̀' yi sə̀' laŋ də ŋgwì bʉ̀ nə̀ yi nə̀ kə̀ tse' nə, nə̀ tesə bohòAzìk nə.

19 Abràham à dzəm sə ntʉʉ̀ yi də aco Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpʉ. Aco a dʉk də Azìk nə ŋwə nə̀ yi à kpʉ mè yè'sə laŋ, nə tesə və kə tseŋ tè' ye Abràham nə sə̀mok.

Azìk Bə Jàkop Nə Ye Jòsep

20 Azìk ànə tse' sə' nsàp dzədzəm nà'nə ŋkuŋ yi se Jàkop bə Esò. Yi à tsòho fa yà'wèŋ bum sə̀ bəboŋ sə̀ Nwì nə̀ fa wo yà' ntsə'mòk sə.

21 Ànə ye sə' bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ Jàkop se bwe Jòsep ba. Yi ànə se yà'wèŋ ŋga yi kʉəp ŋgòkpʉ. Yi ànə sə gʉ̀ yè'sə ŋga yi yəhə naaŋ mʉnə ntʉmbà ye, nə sə kuksə Nwì.

22 À ye sə' bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ fana mvə'nə Jòsep ànə kʉəp ŋgòkpʉ fana yi cep bə mvə'nə bwe Izùrɛ wèeŋ nə̀ kə̀ tesə ntsə'mòk mvwe'

lak Ijìp. Yi à tsə' fa yà' sə' də yi kpʉ, ŋga yà' cu ŋgòlòo, yà' jəŋ lo vəp ye sə'.

Musì

23 Ànə ye bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ ma bə tɛ'ɛ Musì dzeeŋ yusə ŋkum Ijìp à cèep, nə kà wəp. A ye ŋga ŋkum nə à fa ŋàŋ də a ye-a ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ dzə-a bwembam, wo zə yà' pwe'fo'. Wo ànə ye ŋga mo nə bòwùriŋ fana wo swihi nà' mʉnda'à ŋwʉ tɛ'.

24 A ye bʉ̀ʉsə Musì ànə tse' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ fana mvə'nə yi à gʉ, yi dzeeŋ də wo kà yi də à tək yi mo ŋkum Feròsə jə.

25 Yi à dzəm də bògha' bohòyi ŋgòyə ŋgə' bə bʉ̀ʉ Nwì bəbɛ', nə noŋsə ŋgòyuk lʉ̀m sənə bʉp nə nà'a nè cà bisə ntsə'mòk wà.

26 Yi à dzəm də a ye-a ŋga bwìŋ yà' yi njo Ŋkum ŋgà gèm bwìŋ fana boŋ ghak yi lɛ zeŋ, nə noŋsə ŋgòtse' ghàha sə yà' cu mvwe' nze Ijìp pwe'. Yi à sə gʉ̀ yè'sə vɛ'nə pwe'fo' bʉ̀ʉsə yi à sə kʉ̀k gèsə lòlis ye mantombì bə lèlàk nə nà'a nə kə ye ntsə'mòk.

27 Musì ànə ye'e me'rə nze Ijìp sə' bʉ̀ʉsə yi à tse' nsàp dzədzəm ànə. Yi à ka də aco ŋkum nə jok, nə gʉ yi yumok wəp. Yi à təəŋ gʉgʉŋ, nə sə lo mantombì co yi sə yə Nwì nə bwìiŋ kà yi mʉlisə yəgè nə bə lis.

28 Yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə bohòNwì ŋkuŋ fana yi yeto ŋkà' Pasobà nə wo kàgè nà' də bʉ̀ʉsə masinjà Nwì à cà la'à wo nà'a. Yi à tsə' fa bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ də yà'a mis ŋgʉ ncùu awo bə ndʉəm ya masinjà Nwì nə ŋgà jə və kpʉ vèə, nà' kà də nà'a zə bwe mbəmbam sə wo bwe tu bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ dʉk.

29 Bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ à tse' sə' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ nə kə to ndzəp nə bəbaŋ nà'a sə kùhu co wo sə gì mʉmfèŋ. Bʉ̀ʉ Ijìp wèŋ à də wo to yuŋ yà' fana ndzəp nə bək kurə lo wes wo wis.

Rahàp

30 Ànə ye sə' bʉ̀ʉ nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ fana ŋka' sə wo à bom dzòoŋ lak Jèrikù bə zeŋ kəəŋ gbʉ. Yà' à kəəŋ gbʉ̀ ŋga bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ sə gì dzòoŋ yà' mʉnə nùumbu sàmba.

31 Rahàp nə yi à ye ŋwà sàhà nà'a ànə tse' sə' nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ kpʉ nə kà yi tsèŋ. Yi a jə bʉ̀ʉ Izùrɛ sə wo à və co mfʉəp ŋgòkè kʉ̀k ja'a lak sə fo' sə, nə swihi yà'wèŋ mʉnda'à yi. Ghà nə bʉ̀ʉ sə wo à ka Nwì yuk à sə kpʉ fana Rahàp nə kà ye kpʉ.

Bʉ̀ʉ Mok Sə Wo À Tse' Dzədzəm Sə'

32 Mʉ ta-a wo bə liŋ mò'fis mò'fis wo kà kə mè. Mvək nə co mʉ̀ tsoho fa weŋ bə liŋ bwìŋ co Gidiyòbə Baràk, bə Samsì bə Jeptà, bə Devìd bə Samwè nə ye ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ yè'e bʉ̀ə.

33 Wo à màk dzè' bə lak mok wèŋ, nə ghak wo bʉ̀ʉsə wo ànə tse' dzədzəm bohòNwì. Mok wèŋ à sak gaŋ bə mandzə nə bəboŋ. Bum sə Nwì à kàk wo pwe', wo à tse' yà'. Gwim wèŋ à lòho cù sə' bʉ̀ʉ wo.

34 Mok wèŋ à ni sə misə, mis kà wo jwèŋ. Bwìŋ lap də wo mak dzè' nə zə yà'wèŋ ca, wo swirə. Wo sə yəəŋ co wo jì ŋàŋ, nə sə gʉ fàak ŋàŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k. Mok wèŋ à tse' ŋàŋ, nə bɛ' bʉ̀ ŋgàa màk dzè' sə wo və mvwe' lak mok wèŋ, wo caŋ.

35 Bəba mok wèŋ à tse' dzədzəm ènə sə' nə jəŋ fe'lə bʉ̀ʉ awo sə wo ànə kpʉ mvə'nə wo lòkok mvwe' kpʉ səmok. Wo ànə yeŋsə mok wèŋ ŋgə' vɛ'ɛ nsàp nə wo à làp kʉrə mok wèŋ vəp bə ntòk tətè wo kpʉ. Wo à sə yə ŋgə' vɛ'nə, wo kà də wo dzeeŋ Nwì ya wo kà ŋgə' yə dʉk. Ànə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə wo ànə sə tsərə də wo nə kə lòkok mvwe' kpʉ nə kə cum ncu nə bògha' zeŋ.

36 Wo à sə ywì'lə mok, nə sə ləp mok wèŋ. Wo tasə mok bə kwaŋ, nə nisə wo ndapndzəm.

37 Wo à təm zə mok wèŋ bə lìs, gwɛ' tirə mok ba, nə gwɛ' zə mok wèŋ bə fèk. Nsàp bʉ̀ ànə wèŋ à ye ŋgàa jìŋ. Wo à sə nihi tse' ŋgùup nàm co cəək awo, bwìŋ sə yeŋsə wo ŋgə' vɛ'ɛ wùriŋ nə sə tʉksə wo.

38 Wo à sə jàm kɛ'cà ŋgəà bə ndahà wèŋ. Wo sə nooŋ kɛ' mvwe' mbwèe lìs bə sə mvə'ə wèŋ. Nzeŋgòènə à ka kəkʉrə bohònsàp bʉ̀ ànə ŋgòcu ca yeŋ.

39 Bʉ̀ʉ yà'sə pwe' à tse' nsàap liŋ sə yà' sə yuhu malì fo' yè'sə bʉ̀ʉsə wo ànə tse' dzədzəm bohòNwì. Ànə ye-a sə vɛ'nə fana wo à ka bum sə Nwì à kàk bʉ̀ʉ ye sə tse'.

40 Nwì ànə sə fʉhʉ noŋsə bum mok sə bògha' zeŋ də yà'a ye niè' nə vesùwèeŋ sə' fo' ènə. Yi gʉ vɛ'nə ya yi be'lə vesiwèŋ ŋkuŋ nə gʉ də a ye kəkʉrə bəbɛ'.

12

A Kʉ̀k Tse' Megu Lis Avès Bohòjisòs

1 Mvə'nə a yə də bwìiŋ vɛ'ɛ wùriŋ sə wo a nì fa ves mandzə nə, nə sə kʉ̀k nə ves fana a bəboŋ də a mak gɛsə bum sə aco yà' jipsə ves pwe'fo'. A me'rə bʉp sə yà' lèm tse' ves co ndàm, nə təəŋ gʉgʉŋ ŋgòca ca nə nà' nòsə kʉ̀k ves də a caŋ ènə.

2 Vesùwèeŋ kʉk tse' megu lis avès mʉni'ì Jisòs. A yi nə yi ànə muk fa ves mandzə də a tse' dzədzəm nə yi, nà'a nə kə mè ntsə'mòk sə' ndzə bohòyi anə. Yi à mè'rə fa ni' ye də yi kpʉ kpʉ marè'tu mʉ ntəəŋ, nə kà marè'tu nə co yumok jə. Yi ànə gʉ vɛ'nə də ya yi kə tse' kwəkwa nə nà' cu mantombìi yi nə. Yà'a mvə'nə yi cu mvwe' gaŋ Nwì sə mʉnə kapràk bo ma zʉ.

3 Wèeŋ tsərə megu Jisòs nə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ à sə bèŋ yi fana yi ko ntʉm ye nà'a. Wèeŋ tsərə yi vɛ'nə ya kà də wèeŋ wo ŋga ntʉʉm awèeŋ fi lo maŋkwèŋ dʉk.

4 Lʉ̀ nə wèŋ sə lʉ̀ nà' weŋ bʉp nə, nà' ka nsàp nə gʉgʉŋ nə co də wèŋ kpʉ bʉ̀ʉ zeŋ nà'a ntòkə dzeŋ.

5 Mʉ̀ tsəm də wèŋ na swì bisə ncèp Tà Nwì nə nà'a gʉ̀gə̀ bwìŋ wo sə ko ntʉm, nə də yi sə to weŋ də bwe ye nà'a laŋ. Yi sə cèp də,

<<Mo àm, a ye-a ŋga Nwì gʉ̀ də wu ye ŋgə' bʉ̀ʉ yumok sə wù gʉ̀ fana wù kà jap bə zeŋ ŋàhà.

A ye-a ŋga yi sa'rə wu, wù kà də wu jok jò'o dʉk.

6 Wèeŋ tsərə tse' də ŋwə̀ nə Tà Nwì dzəm yi nə, a sə' yi nə yi yeŋsəgə̀ nà' ŋgə'.

Yi ləp mègù ŋwə̀ nə yi jə nà' co mo ye.>>

7 Ye də ŋgə' nə wèŋ sə yə nə yà'sə yəyə'rə nə Nwì sə fa weŋ. Yà' sə nìtsə' də Nwì sə kotse' weŋ yà'sə co bwe ye. Wèŋ à yə yuk mo nə yi gʉ̀ bʉp, tɛ̀' nə kà yi làp yo-à?
8 A ye-a də wèŋ sə gʉ̀ bʉp, nə kà ŋgə' bʉ̀ʉ zeŋ mvə'nə bwe ye wèeŋ yəgəə yə fana ye də wèŋ ka yà'sə bwe ye sə zìnə yeŋ. Wèeŋ yà'sə bwe sàhà, sə wo ka tɛ̀' tse'.
9 Tɛ̀' avès sə wo à dzə ves làpgə vesùwèŋ də a gʉ̀ bʉp, vesùwèŋ sə dzəm fa wo də tɛ̀' avès wèŋ sə gʉ̀ mvə'nə. Ye də kaco a dzəm fa ghak tɛ̀' àvès nə mʉbu ya a tse' lùŋ yeŋ nà?
10 Ŋgə'ə sə tɛ̀' avès wèeŋ yeŋsəgə ves mom ghàr yà'sə yegə mvə'nə wo rì də a vɛ'nə bəboŋ bohòwo. BohòNwì ye, yi yeŋsəgə vesùwèŋ ŋgə' bə mandzə nə nà'a nə tɛsə ves ŋgòye rərɛŋ sə' co yi.
11 Ghà nə wo yeŋsəgə ves ŋgə' də a gʉ̀ yusə bʉp fana a kà bə zeŋ kwa. A kə dzèŋ maŋkwɛ̀ŋ, ŋgə' nə wo à yeŋsə ves nə jə və yusə bəboŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə bʉ̀ʉ sə wo yə-a nsàp ŋgə' ènə, nə jəŋ nà' co yusə bəboŋ fana nà'a nə gʉ wo ŋgòye kəkʉrə, nə cum yu awo bə ntʉm nə fifi.
12 Ye də wèeŋ nɛp tsə'rə bo bə kùu awèŋ bəboŋ, nə kà wò.
13 Wèeŋ gi sənə mandzə nə nà'a rərəŋ nə, ya kà də bʉ̀ʉ sə wo sə cəhə cəhə wèeŋ foho cum lo wesə mok sə nze dʉk, a bəboŋ də wo gʉŋ lɛ gʉʉ.

Wu Dzèeŋ-a Nwì
Wù Kà Kə̀ Swìrə̀

14 Wèeŋ jihi nzòŋ ŋgòlàp mandzə nə də weŋ bwìŋ pwe'fo' cum bə fifi. Wèeŋ jihi nzòŋ sə' ŋgòcu ncu nə nà'a rərɛŋ, bʉsə ŋwèe kà-a ncu nə rərɛŋ cu, yi kà Nwì kə̀ yə yuk.
15 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ ya kà də mòok mam maŋkwɛ̀ŋ, nə kà bòvèm nə Nwì nə kə̀ tse' dʉk. Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ sə' də kà də ŋwə̀ nəmòok bʉʉŋ bohòwèŋ co licʉk, nə wu jwɛ̀ŋ nà', wu kə̀ jwɛ̀ŋ fe'lə-a yà pwe', yà' sə cʉk megu mok cʉ'ʉ nà'a dʉk. Nsàp bʉ̀ ànə fagə̀ ŋgə', nə sə gʉ bʉpsə ncu bʉ̀ʉ mok wèŋ.
16 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ ya kà də ŋwə̀ nəmòok ko sàhà, nə kà mvə̀k bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì tse' dʉk. Esòànə ye nsàp ŋwə̀ ànə fana yi seŋ mwè ye njo zʉzʉ.
17 Wèŋ rì də à kə̀ dzèŋ maŋkwɛ̀ŋ Esònə lap mandzə̀ də tɛ̀' yee se yi fana yà' kà fàk. Yi à wa fis ndzəplis, mandzə̀ kà mok ŋgòkupsə yusə̀ yi à gʉ̀ʉ sə̀ ye fe'lə̀.

18 Wèeŋ riŋ mvwe' sə̀ wèŋ tə yà'sə. Wèŋ ka mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Izùrɛ wèŋ ànə təəŋ ghà nəmòk fa' yà'a təəŋ. Wo à təəŋ mvwe' nda nə̀ wo to nà' də̀ Sinà. Aco ŋwè jwɛŋ nà' bə bo. Mvə̀k ànə à ye, mis à kʉə, ndzəm seŋ, marɛŋ kà mok rɛŋ fana fə̀fə̀ sə ca nə̀bʉp.
19 Bʉ̀ʉ sə wo ànə ye fo' sə̀ wèŋ à yuk ŋga ntàŋ sə cèep, nə yuk ŋga ŋgì ŋwè cèp sə̀', fana wo lɛŋ dʉk də wo kà ŋgì mòk mok yuk fe'lə̀.
20 Bʉ̀ʉ sə wèŋ à cèp də yusə̀ ŋgì ànə cep sə yà' gʉ gha' ŋàŋ. Anə ye ŋga ŋgì nə cèp də, <<A ye-a ŋga ŋwè jwɛ̀ŋ nda nè'e, a dzəm ye megu nàmŋgòŋ, wo təm zə yi bə lìs.>>
21 Bum sə wo à yə yà' fo' à ye co wù caŋ bisə, fana Musì kə cep fis də, <<Wʉə ko mʉ, ni' ghə'rə mʉ sə̀'.>>
22 Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ kə̀ dzèŋ mvwe' nda nə̀ wo togə̀ nà' də nda Zayòŋ nà'a laŋ. Wèŋ kə̀ dzèŋ mvwe' lak Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə. Wo togə̀

mvwe' lak ye də Jòrosalèm nə̀ mʉbu. Masinjàa Nwì wèŋ kə̀ benə fo' nsàp nə̀ co ŋwè kà ta to, nə sə sam kɛ'ca yu awo fo'.
23 Wèŋ cu yàwèŋ mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo bwe tu bohòyi. Bwe sə̀ yi ànə com noŋsə liŋ awo mʉbu anə laŋ. Wèŋ tə mantombìi Nwì nə̀ yi sakgə̀ bwì pwe' yi nə. Wèeŋ yàwèŋ bə bʉ̀ʉ sə̀ wo a sə gì bə mandzə̀ nə̀ Nwì fana Nwì nə gʉ wo ŋgòye kə̀kʉrə̀ sə̀' yà'a.
24 Wèŋ a və̀ kə̀ dzèŋ ŋgʉ ni'ì Jisòs nə̀ yi ànə təəŋ mʉtsətsə'rəə ŋwè bə Nwì yi ghà nə̀ wo ànə zʉ rʉ̀k nə. Wèŋ sə kʉ̀k gesə lo lis awèŋ mantombì mvwe' ndʉəm ye sə̀ yà' sə nìtsə̀' yumok sə̀ bòghak zeŋ, nə noŋsə yusə̀ ndʉəm Abè à sə nìtsə̀' sə.
25 Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, nə kà ŋgì ŋwə̀ nə̀ yi sə cèp bohòwèŋ niè' dzèèŋ. Bʉ̀ njamòk wèŋ ànə dzeeŋ yusə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à sə tsòho fa wo ncèp nə̀ Nwì à sə tsə̀' wo, nə kà kə̀ swìrə̀. Mvə̀'nə̀ wo ànə ka swìrə̀ yà'sə, ye də, a ye-a vesùwèŋ sə̀ a sə yuk ŋgì ŋwə̀ nə̀ yi sə cèp vèsə ma mʉbu nə, nə dzeeŋ nà' sə̀', a kə swirə yàvès ŋga a gʉ va?
26 Ghà ànə à ye, ŋgì Nwì gʉ nzeŋgòpwe' tsoho. Nə̀ ŋga'a nè'e yi kà' də, <<Mʉ nə tsə'rə nzeŋgòŋ nə kɛ̀' mò'fis sə̀mok ŋkuŋ. Mʉ nə tsə'rə nà' mok bə ntòbu ba fo'.>>
27 Ncèp nə̀ də, <<kɛ̀' mò'fis sə̀mok,>> nà'a sə nìtsə̀' ves də Nwìi nə fis gesə bum sə̀ yi ànə gʉ yà' sə̀ aco yà' tsoho pwe'fo', ya ŋga a cum megu mok bum sə̀ yà' kà tsòhòto.
28 Vesùwèeŋ kwasə Nwì bʉ̀ʉsə̀ yi a nòŋsə ves mvwe' gaŋ sə̀ kaco yumok tsərə to yà' yeŋ. Vesùwèeŋ kwasə yi, nə kuksə nə wəp yi sə̀' nsàp nə̀ co yi kwa bohòvès sə̀'.
29 A gʉ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì àvès nə yi co nsàp mis mòk nə̀ nà'a tɛ̀ŋ səsəgə̀ bum pwe', nə kà yumok mè'rə̀ lok fʉ̀k.

13

Yusə̀ Aco Yà' Gʉ Nwì Yi Kwa

1 Mʉ̀ dzəm ŋgòtsə̀' fa weŋ də, wèeŋ yà'sə bwema mvwe' mò'fis, wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk sə̀'.
2 Wèeŋ muk noŋsə ncùu awèŋ to bohòŋkʉ̀ìŋ wèŋ. Bʉ̀ʉ mok wèŋ ànə gʉ to me vɛ'nə laŋ, nə nisə masinjàa Nwì mʉnda'à wo anə ŋga wo ka riŋ.
3 Wèeŋ kà bʉ̀ʉ sə wo cu mʉ ndapndzəmə swì. Wèeŋ sə koksə manziŋ bohòwo co wenə wèŋ cu be'lə mʉ ndapndzəmə anə bəbɛ'. Wèeŋ sə tsərə bʉ̀ʉ sə wo sə yə ŋgə' sə̀', bʉ̀ʉsə̀ wèŋ tse' yàwèŋ ŋgùpni' sə̀' co wo.
4 A bəboŋ də ndàaŋwè pwe' noŋsə lʉ̀ʉk sə̀ yà' cu mʉtsətsə'rəə ŋgwe bə ndum. Ŋgwe ye zìnə bohòndu ye, ndum ye bohòŋgwe ye sə̀' vɛ'nə. Wèeŋ rɛɛŋ də Nwìi nə̀ kə̀ sak ŋgàa koho sàhà bə ŋgàa ko nto wèŋ.
5 Wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ də wèeŋ kà mbàm ləlà dzəm ti'. Wèeŋ tse' lɛ ntʉm nə̀ də yusə̀ wèŋ tse', yà'a kə̀kʉrə̀ bohòwèŋ. Yà'a ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Nwì a cèp də,
<<Ncèp nə̀ co mʉ nə swi yuk weŋ ka yeŋ lok fʉk.>>
6 Ye də a baŋ ntʉm nə cep də,
<<Tà Nwìi ŋgà ko fa ves gèm àvès yi, mʉ nə kà yumok wəp,
Bʉsə̀ kaco ŋwè gʉ mʉ yumok yeŋ saam.>>

7 Wèeŋ tsərə bʉ̀ʉ sə wo à nì fa to weŋ mandzə, nə tsoho fa weŋ ncèp Nwì yà'a. Wèeŋ tsərə ncu nə wo à cu, nə dzəmtse' bohòNwì sə' mvə'nə wo à dzəmtse' yàwo yà'a.
8 Jisòs Krɛst kà kupsəgə, ntinə bə zòŋ bə luwa pwe', yi mègù mvə'nə mò'fis.
9 Wèeŋ jəŋ ŋkərə, kà də bum sə bwìŋ sə yə'rə və yà' fi kupsə ntʉʉm awèŋ, wèŋ me'rə mandzə nə zìnə nə dʉk. Bòvèm nə Nwìi nə gʉŋsə ntʉʉm awèŋ yi. Lʉ̀ʉk sə ŋgònòŋsə yà' bə nzak zʉzʉ ka fàk tse'. Yà'a kà bʉ̀ʉ sə wo nòŋsəgə yà' bə yumok tɛsəgə.
10 Mvwe' mok cu sə wo a fa satikà' bʉ̀ʉ vès fo'. Ŋgàa fa satikà' sə wo sə fàk mvwe' tàap cək sə wo sə kùksə Nwì mbwa wèŋ ka mandzə nə co wo kə zʉ bum satikà' avès tse'.
11 Ŋkum ŋgà fa satikà' wèeŋ fagə Nwì satikà' njo bʉp yi. Yi cu ŋgògʉ̀ yà', yusə yi jəŋ nisə və mʉmvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə, mègù ndʉəm nàam sə. Bwìŋ bək fis gɛsə lo nàam sə mʉntòlak anə fo', nə kə tɛŋ səsə yà', ŋwè kà zʉ.
12 Yà'a mvə'nə Jisòs bə tu ye à kə kpʉ ma sə mbi sə, ya yi rɛŋsə fis fa bwìŋ bʉp awo bə ndʉəm ye sə.
13 Ye də vesùwèeŋ tesə yàvès mʉntòlak anə sə', nə kə tseŋ yi, ya bwìiŋ yàk jamsə yi, vesi wèŋ ye lok ca bəbɛ'.
14 A vɛ'nə bʉ̀ʉsə a ka lak sə yà'a nə cu mam malì fo' sə nzeŋgòoŋ fɛŋ tse'. A sə kʉ̀k gèsə lo lis avès mantombì mvwe' lak sə anə kə cu fo' ntsə'mòk sə.
15 Vesùwèeŋ sə kwasə Nwì nùumbu pwe'fo'. Kwəkwasə àvès nə nə ye co satikà' nə a sə fa nà' bohòKrɛst ŋgòcàsə fa bohòNwì. Satikà' nə nə cù sə fa nà' yi, cùu sə yà'a dʉkgə də Jisòos Tà.
16 Kà də wèeŋ swi ŋgògʉ̀ fa bwì bəboŋ dʉk. Bum sə wèŋ tse', wèŋ fa bʉ̀ʉ sə wo ka tse' yàwo sə', bʉ̀ʉsə yà'sə nsàap satikà'a sə Nwìi kwagə bə zeŋ sə.
17 Wèeŋ yuk dʉk bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ awèŋ, nə jəŋ lo ni' awèŋ sə nze bohòwo. Wo sə kʉ̀k weŋ wo co bʉ̀ʉ sə wo nə kà təəŋ ntsə'mòk kə mantombìi Nwì, nə tsoho fa nà' fàha yàwo sə wo à gʉ̀ʉ. Wèeŋ yuk wo ya ŋga wo tse' ntʉʉm sə kwəkwa mvə'nə wo sə gʉ̀ fàak sə. Wèeŋ kà-a vɛ'nə gʉ̀, ye də wo nə sə fak manziìŋ manziŋ, fàak awo sə wo sə gʉ̀u sə kà weŋ bə yumok sə' tɛsə.
18 Wèeŋ sə lɛŋ fa ves nùumbu pwe'fo'. Vès rì tse' də ntʉʉm avèes rərɛŋ. Vèes dzəmgə yàvès ŋgògʉ̀ bum pwe' bə mandzə nə nà'a rərəŋ nə.
19 Mʉ̀ lɛŋ weŋ vɛ'ɛ wùriŋ də wèeŋ sə lɛŋ fa ves, ya mʉ tse' mandzə nə co mʉ̀ və kə ye fe'lə weŋ səmok jəjo yè'sə.

Pìriyà Nə Ŋgà Còm Ŋwàk Nè'e À Gʉ̀ʉ

20 Nwì nə yi fagə bwìŋ fifi sə ntʉʉ̀ a lòkoksə Tà Jisòs mvwe' kpʉ. Ndʉəm Jisòs a gʉ̀ rʉ̀k nə à zʉ ves Nwì wèŋ nə ŋgòtəəŋ mam gʉgʉŋ nə mvèsə. Jisòs nə co ganakù' nə ghaŋ nə yi sə kʉ̀k vesùwèŋ sə a bʉ̀ʉ ye sə.
21 Ye də mʉ̀ lɛŋ də yi nə gʉ wèŋ ŋgòye kəkʉrə, nə kà yumok jamə. Wèeŋ gʉ bum sə yi sə dzəm də wèeŋ gʉ yà'. Mʉ̀ lɛŋ sə' də Nwìi fak sə ntʉʉ̀ wèŋ casə ndzə bohòJisòs Krɛst, ya ŋga a cum nsàp ncu nə aco nà' gʉ yi kwa bə zeŋ. Kəkùksəə ye bohòyi Jisòs Krɛst nə mvèsə nə mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

Ncèp Nə Nà' Ləsə Mbwè

22 Bwema am wèŋ, mʉ̀ lɛŋ weŋ də wèeŋ ko ntʉm, nə yu'rə ncèp àm ènə. Ŋwàk nə mʉ̀ com fa weŋ nə ka səsap yeŋ.
23 Mʉ̀ dzəm də wèeŋ riŋ də moma avès Timatì a tesə ndapndzəm ŋga'a mok laŋ. Yi kə̀ tsèŋ-a mʉ nənàk, vesi və kə ye weŋ bəbɛ'.
24 Wèeŋ cepsə fa mʉ bʉ̀ʉ awèŋ sə̀ mantombì bə mok sə̀ wo bʉ̀ʉ Nwì wèŋ pwe'fo'. Bwema sə̀ mvwe' nzeŋgòŋ Italì yà'a wèŋ cèpsə weŋ bə̀boŋ.
25 Bə̀bo nə̀ Nwìi ye bohòwèŋ lòoŋ fo'. Yà' a ye vɛ'nə.

Ŋwàk JEM

Ŋwàk nə̀ Jem à còm ènə nà' rwiŋ mègù bə ntip sə̀ yà'a bə bum sə̀ yà'a yegə̀ nùumbu pwe'. Yi sə cep bum sə bə gbʉ' mok sə̀ yà' nòjəja. Yi sə jə yà' ŋgòtip bwìŋ bə nsàp ŋkərə nə̀ a bəboŋ də ŋwèe tse' nà', nə ye bə ncu nə̀ bohòKrətèŋ wèŋ. Ŋwàk ènə cèpgə̀ gʉgʉŋ də ŋwə̀ nə̀ yi dzəmtse' Krɛst fana yà' tse' ŋgòyəəŋ bə fàha sə̀ ŋgə̀ŋgàŋ sə gʉ̀ yà'.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ Jem, nə̀ mʉ mo ŋgà fàk Nwì, nə ye Tà Jisòs Krɛst. Mʉ̀ cèpsə bwe Izùrɛ sə̀ bòp hum-ncòp-ba sə̀ wo sam cu lo mʉnə nzeŋgòŋ nə̀ pwe' bəboŋ.

Məmumsəə Yu Nə̀
Aco Nà' Gʉŋsə Wù

2 Bwe tè'lam wèŋ, ŋga nsàap məmumsə̀ zəzok sə tesə və-a bohòwèŋ, wèŋ tse' ŋgòkwa cɛ̀bʉ̀ə̀,
3 bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì dʉk də bum yè'sə mùmsə weŋ də wèŋ sə fa malì ntʉm awèŋ bohòNwì àlɛ, fana yà' gʉŋsə weŋ.
4 Təəŋ bə nsàp ntʉm nə̀ nà'a gʉgʉŋ tè ya wu ye kə̀kʉrə̀ bə bum pwe', nə̀ kà yumok jamə̀.
5 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk mʉtsətsə'rə wèŋ ka ŋkərə̀ nə̀ co yi gʉ rìŋ yumok bə zeŋ tse', yi lɛŋ bohòNwì, Nwìi nə fa yi. Yi fagə̀ ndàaŋwè pwe' bo to bə kwəkwa.
6 A ye-a ŋga ŋwè sə lɛŋ yumok bohòNwì, yi dzəmtse' sə ntʉʉ̀ yi də yi nə tse' yà', yi kà də yi sə mərə sə ntʉʉ̀ yi dʉk. Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi mərə-a, ye də yi co ndzəp nə̀ fə̀fə̀ bwì' lògə̀ nà' ma si bə ma ŋkwɛ̀ŋ.
7 Nsàp ŋwè nə̀ yi mərəgə̀ bum nà'nə̀ kà tsəm də yi nə tse' yumok bohòTà Nwì tsəm.
8 Bʉsə̀ yi tse' tsətsərə̀ ba, nə̀ kà yusə̀ yi dzəm rì.
9 Krətèŋ nə̀ yi ŋgà jìŋ, yi tse' ŋgòkwa, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a kùksə yi.
10 Fana moma nə̀ yi ye ŋgà ghàk, yi tse' ŋgòkwa sə̀', bʉ̀ʉsə̀ Nwì a bʉ̀sə yi ŋwə̀ nə̀ jo, bʉ̀ʉsə̀ yi nə ca gesə lo co mvə'nə̀ nzàam ŋgaŋ yɛ'gə̀ yè'e.
11 Nùum togəə, a curə ntɛ̀ŋ, nzàam ŋgaŋ yɛ' gbʉ sə nze, fana mvəsə̀ yà' anə sə fom sə me nə̀ mvèsə̀. Yà'a sə̀' mʉmvə'nə̀ ŋgà ghàak nə kpʉ mak noŋsə bum ghàak ye sə vɛ'nə.
12 A rɛŋsi bohòŋwə̀ nə̀ məmumsə̀ sə və bohòwù, fana wù sə təəŋ mali gʉgʉŋ; bʉ̀ʉsə̀ wù gha'-a məmumsə̀ nə, fana wu nə kə tse' lə̀làk nə̀ nà'a lùŋ nə̀ Nwì a kàk də yi nə fa ndà lòoŋ nə̀ nà' dzəm yi nə.
13 Nsàp məmumsə̀ nà'nə̀ və̀ə, fana kà də ŋgə̀ŋgàaŋ dʉk də Nwì sə lap mandzə̀ də yi gbʉ dʉk. Bʉsə̀ kaco wo mumsə Nwì bə bʉp yeŋ, fana Nwìi kà ye ŋwè bə bʉp sə mùmsə̀gə̀.
14 Məmumsə̀ və̀gə̀ bohòŋwè ŋga yi tsərə kok bum sə̀ bʉp sə ntʉʉ̀ yi.
15 Ŋwèe tsərə bum sə̀ bʉp yè'sə fana yi gʉ bʉp. A ye ŋga bʉp kùu' nà' jəŋ və kpʉ.
16 Bwema am wèŋ, kà də wèeŋ jipsə tu awèŋ dʉk.
17 Yusə̀ yà'a bəboŋ pwe' tsəgə̀ mʉbu bohòNwì, yi nə̀ yi a gʉ̀ marɛŋ. Nwì bə tu ye kà kupsə̀gə̀. Kaco yi bʉʉŋ lo, nə me'rə noŋsə ves sə ndzəmə̀ yeŋ.

18 Nwì à dzəm ko' yi də yi cok fis ves, nə gʉ ves a bʉʉŋ bwe ye bə ncèp cù nje nə zìnə nə, də ya vesùwèeŋ ye bʉ̀ʉ ye sə̀ mantombì bə bum sə̀ yi a gʉ̀ sənə nze nə pwe'.

Yuk Nə Gʉ

19 Bwema am wèŋ, wèeŋ kà yè'e swì yuk. A ye-a sə̀ ndà lòoŋ, yi noŋsə ntu' to ŋgòyuk bum, nə jəŋ mvèk fʉ̀è ŋkuŋ nə cep, nə ye sə̀' fʉ̀è ŋkuŋ yi jok.

20 Bʉsə̀ ŋwèe jok-a, kaco yi gʉ riŋ to yusə̀ bə̀boŋ sə̀ co Nwì kwa bə zeŋ yeŋ.

21 Fana nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə tsə̀' weŋ də, wèeŋ fis ŋkʉ̀ì' sə ntʉʉ̀ wèŋ sə, nə kà jòŋ sə gʉ̀ kɛ'cà. Fa ni' awèŋ ndzə bohòNwì, nə dzəm tse' megu ncèp ye nə wèŋ ànə yuk to mvəsə̀ yi a gesə nà' sə ntʉʉ̀ wèŋ. Mègù ncèp nà'nə nə̀ aco nà' fis weŋ mvwe' kpʉ.

22 Bo bohòwèŋ cɛ̀bʉ̀è də ŋga wèeŋ yuk-a ncèp ye nə, wèŋ sə gʉ yà'. Bʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi yuk megu-a yà' bə ntu', nə kà sə gʉ̀, fana ye də yi sə bòrə ni' ye.

23 Yi co ŋwə̀ nəmòk nə̀ yi kʉk ja'a si ye ndzənə darəgà', nə ye mvə̀'nə̀ yi cu.

24 Yi yə tsərə mè si ye bə̀boŋ, fana yi lo ntɛ̀ŋ, yi swi bisə mvəsə̀ yi anə ye sə jwaŋ.

25 Wu kʉk ja'a-na lʉ̀ʉk Nwì sə̀ yà'a yəyərə, sə̀ yà'a fi mè'rəgə̀ bwiŋ mvwe' bʉp sə, fana nə sə gʉ mʉmvə̀'nə̀ yà' sə tsə̀' wu, fana Nwìi nə se wu bə bum yo sə̀ wù sə gʉ̀ lòoŋfo'. Bʉsə̀ wù sə gʉ̀ yà', nə kà də wù sə yu'rə mègù bə ntu', nə swi bisə dʉk.

26 Ŋwə̀ nəmòk tsərə-a ye də yi ye ŋwə̀ nə̀ yi sə bɛ' mandzə̀ Nwì, nə kà lʉm ye bɛŋ, fana ye də mandzə̀ Nwì nə̀ yi sə yùu nə, nà'a wà. Yi sə bòrə yà'sə ni' ye.

27 Bum sə̀ Tà Nwìi kʉ̀k ja'agə̀ ye də yà'a mandzə̀ nə̀ zìnə nə ye rərɛŋ, a ŋga ŋwè sə tɛsə bwe njìŋ bə bàa yepmfə sə̀ wo sə ya ŋgə', nə sə jəŋ ŋkərə bə ni' ye də ya bum nzeŋgòoŋ kà yi ŋgògʉ̀ yusə̀ bʉp bòrə.

2

Bwìŋ Pwe' Yəyərə BohòNwì

1 Bwema am wèŋ, wèŋ sə̀ wèŋ à fa ntʉm awèŋ bohòTà Jisòs Krɛst, nə̀ ŋwə̀ nəmòk kaco yi mok kuk dzeŋ, wèŋ tse' ŋgòjəŋ bwìŋ pwe' yəyərə.

2 Yusə̀ mʉ̀ sə dʉk sə vɛ'; A dʉk-a də bwìŋ və̀ mvwe' kwe' bʉ̀ʉ cos bwìŋ ba, ŋgà ghàk bə ŋgà jìŋ. Ŋgà ghàk nə ni tse' cə̀k nə tasə mviŋ sə̀ yà' gʉ ntɛŋ nə̀ bʉp ndzə bohòyi, nə̀ ŋgà jìŋ nə ni ye bwe gàa cə̀k.

3 Wo və̀ə, wèŋ lap dzə̀' nə̀ bə̀boŋ, nə dʉk fa ŋgà ghàk nə də, <<Hooyo' və̀ bə̀boŋ, kə cà cum fɛn.>> Nə dʉk fa ŋgà jìŋ nə ye dʉk də, <<Təəŋ tse' yòfa' nə,>> kè də, <<Kə̀ cum yòsə nze ŋgʉ kùhu mʉ̀ fɛn.>>

4 Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə, ye də wèŋ kʉk wo ka mʉ lisə̀, nə dʉk sə və̀ə wèŋ də mok bògha' mok yeŋ à? Wèeŋ gʉ-a vɛ'nə, ye də wèŋ sə sak bwìŋ, nə sa'a nə bə jòŋ.

5 Bwema am wèŋ-a, yè; Nwì a ghàksə ŋgàa jìŋ yà'sə bə dzədzəm nə̀ yà'wèŋ tse' bohòyi, nə dʉk də wo nə kə tse' mvwe' ncum mvwe' lak sə̀ yi a kà' nòŋsə fa bʉ̀ʉ sə̀ wo dzəm yi.

6 Fana wèŋ jə ŋgàa jìŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wà. Ŋga a sə̀ dàpsə lògə̀ weŋ mʉ kot mvwe' nzak ndà wèŋ? A yegə̀ sə̀ ŋgàa ghàak sə.
7 A soho bʉpsəgə̀ liŋ Jisòs sə̀ bə̀boŋ sə̀ wèŋ tse' yà'a ka sə̀ wo yeŋ à?
8 A bə̀boŋ də wèeŋ noŋsə lʉ̀k nə̀ Nwì nə̀ yi ŋkum à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk ye də,
<<Dzəm moma yo mvə̀'nə̀ wu dzəmgə̀ ni' yò.>>
9 A ye-a ŋga wèŋ sə jə bwìŋ də mok ghak mok, fana ye də wèŋ gʉ̀ bʉp, nə gbʉ̀ʉ̀ nə lʉ̀k Nwì laŋ, bʉ̀ʉsə̀ wèŋ ka lʉ̀k nje nə noŋsə.
10 Yusə də, ŋwèe nòŋsə-a lʉ̀ʉk sə̀ lòoŋ, nə gʉ bʉpsə megu nə̀ mò'fis, ye də yi yəyərə bə ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀ bʉpsə ye yà' lòoŋ.
11 Bʉsə̀ Nwì nə̀ yi à dʉk də, <<Ŋwèe kà nto ko>>, à dʉk sə̀' də, <<Kà ŋwè zə.>> Ye də wu ka-a nto kogə̀, nə zə ŋwè, wu gu sə ŋgà gbʉ̀ lʉ̀k co ŋwə̀ nə̀ yi à gbʉ̀ yà' pwe', bʉ̀ʉsə̀ wù zə ŋwè.
12 Ye də wèeŋ sə cep bum, nə sə gʉ bum co bʉ̀ʉ sə̀ wèŋ rì də Nwìi nə̀ kə̀ sak weŋ bə lʉ̀k nə̀ yi a nòŋsə. Lʉ̀k ye nə tse' ŋàŋ sə̀ ŋgòfis me'rə bwìŋ mvwe' bʉp.
13 Nwìi nə sak ŋwə̀ nə̀ yi kà manziŋ koksə̀gə̀ sə̀' jì manziŋ, fana bʉ̀ʉ sə̀ wo koksəgə̀ manziŋ ka ŋgòwəp nzak yeŋ.

ŊgòTse' Dzədzəm Nə Ye ŊgòGʉ̀ Fàk

14 Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga ŋwè dʉk-a də yi dzəm bohòJisos Krɛst, wù kà yà' bə fàak sə̀ yi sə gʉ̀ʉ yə, ye də dzədzəm nè'nə nsàp nə̀ fòlɛ? Aco nsàp dzədzəm nà'nə tɛsə yi à? A bʉ̀ə̀.
15 A dʉk-a də moma yònə̀ ŋwə̀mbam kè nə̀ ŋwàŋwè ka cə̀k tse', nə kà zʉzʉ sə̀' tse',
16 yi və bohòwù, wù dʉk fa gu yi bə cù də, <<Gèŋ bə̀boŋ, Nwìi se wu, mbʉəp kà wu ko, ye zəze', njèe kà wu ya mbà,>> nə kà yi yusə̀ co yi tɛsə ni' ye bə zeŋ fa, ye də yu bə̀boŋ sə̀ wù gʉ̀ sə yà?
17 Dzədzəm bohòncèp Nwì mègù sə̀' vɛ'nə də, nà' kà-a fàk sə gʉ, ye də dzədzəm ànə kpʉ laŋ, nà' ka fàk tse'.
18 Kàmòk aco ŋwə̀ nəmòk dʉk də, <<Aco ŋwə̀ nəmòk tse' ye dzədzəm, mòk sə gu ye fàk.>> Ŋwèe dʉk-a vɛ'nə, mʉ fek ŋgèŋgàŋ dʉk də, yi niŋ tsok fa-a mʉ dzədzəm ye nə jì fàk, ya mʉ niŋ tsok fa yi dzədzəm am bə fàak sə̀ mʉ̀ sə gʉ̀ʉ.
19 Wù dzəm nə zìnə də Nwì mègù yi nə mò'fis à? A vɛ'nə bə̀boŋ. Wù rì sə̀' də yòŋsəə ze' wèeŋ dzəmgə̀ sə̀' vɛ'nə nə sə wəp, nə sə kaŋ. Nsàp dzədzəm nà'nə ka fàk tse'.
20 Ho'ò, wù ləm! Wù sə dʉk yè'e də wo tsok wu tsə̀'ə də, wù tse'-a dzədzəm nə nà'a kà fàkgə̀, ye də nà'a wà à?
21 Wèeŋ kʉk ja'a na. Wèŋ rì də tàcici àvès Abràham a bʉ̀ʉŋ ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀ bohòNwì bʉ̀ʉ nsàp fàk nə̀ yi a gʉ̀ də yi fa mo ye Azìk co satikà', ka vɛ'nə yeŋ à?
22 Aco wèŋ ye yàwèŋ sə̀' də dzədzəm ye à sə gì yùrə be'lə mvwe' mò'fis bə fàak ye, fana fàak ye sə gʉ boŋsə wesə dzədzəm ye nə.
23 Yà'a mvwe' sə̀ yà' à yəəŋ də yusə̀ wo à còm ndzənə ŋwàk Nwìi zìnə. A nja də,
<<Abràham à dzəm yusə̀ Nwì à cèep, fana Nwì jəŋ yi co ŋwə̀ nə̀ kə̀kʉrə̀.>>
Wo to fa yi liŋ mok də, Ŋge'e Nwì.

24 Wèŋ yə yàwèŋ sə̀' dʉk də ŋwèe yegə̀ bə̀boŋ bohòNwì bə nsàp fàk nə̀ yi gʉ̀ʉ, ka bʉ̀ʉ dzədzəm yìlyi megu.
25 Ŋwà sàhà nə̀ wo à to liŋ ye də Rahàp nà'a à ye bohòyi sə̀' vɛ'nə. Yi à ye ŋwə̀ nə̀ bə̀boŋ bohòNwì sə̀' njo fàk. A ye ŋga yi à ko swìhi ŋgàa mfʉəp bʉ̀ʉ Izùrɛ, nə casə wo mvwe' mandzə̀ nə̀ zok.
26 Mègù sə̀' mʉmvə̀'nə̀ ni' ŋwèe ye-a jì yòŋsə̀, ye də nà' kpʉ laŋ yà'a, dzədzəm nə̀ jì fàak sə̀' dzədzəm nə̀ nà'a kpʉkpʉ.

3

Ŋgə' Nə̀ Aco Lʉm Ŋwè Jəŋ Və

1 Bwema am wèŋ, ka bə̀boŋ co wèŋ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ lap mandzə̀ ŋgòye ŋgàa yə'rə̀ bwìŋ bum yeŋ, bʉ̀ʉsə̀ səsak njàvès nə̀ vèes yə'rəgə̀ bwìŋ bum nə̀ kə̀ gʉ nduk.
2 Vès pwe'fo' gʉ̀gə̀ jòŋ nə̀bʉp. Ŋwà nəmòk ye-a yo nə̀ yi kà cù bə jòŋ cèpgə̀, ye də yi ka jòŋ tse' lok. Ye də aco yi riŋ ŋgòkotse' ni' ye bə nsàp mandzə̀ nə̀ fòlòoŋ.
3 A gèsə fagə̀ nàambà'rə̀ kwaŋ mʉ cùhu də ya wo yuk dʉk, yà' gʉ wo ŋgògì lòmvwe' sə̀ a dzəm pwe'fo'. 4 Ja'a na ŋgwes sə̀ ghaŋ, sə̀ yà'a gìgə̀ mʉ ndzəpə̀ yè'e nɛ̀. Yà' yam maŋgəŋgèŋ, nə sə gi bə ŋàaŋ sə̀ fə̀fə̀ sə bwì' lòyà' yi. Nà' yam-a sə̀ vɛ'nə fana ŋwə̀ nə̀ yi cu ca sə bʉsə kɛ' nà' bə mʉ bès tʉ mòk, nà' sə lo mvwe' sə̀ yi sə dzəm sə.
5 Yà'a mvəsə̀ lʉm ŋwè mègù sə̀' mʉmvə̀' anə. Nà' gù mwejo, nə sə cep bum sə̀ ghaŋ. Ja'a na yòo mvəsə̀ aco mʉ ŋà' mis nə̀ jo vɛ'ɛ tɛŋ wes mfèŋ nda è.
6 Lʉm nə gù sə̀' co mis. Nà' tse' nsàap bʉp sə̀ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ pwe' mbwa. Yi cu ndzə ni'ì vès, nə sə gʉ bʉp ye ŋgòsam kɛ' lo bə ni' nə lòoŋfo'. Lʉm nə bwe'gə̀ mis nə̀ co nà' tɛŋ səsə wes yòŋsə̀ ŋwè lòoŋ nə̀ lòoŋ, ye jəŋ mvə̀'nə̀ wo à dzə yi, nə kə dzeŋ mvə̀'nə̀ yi kpʉ. Nsàp mis nà'nə tesə vègə̀ mvwe' tə̀m mis nə bə tu.
7 Bwìŋ tse' ŋkərə̀ə sə̀ ŋgògʉ̀ nàamŋgòŋ bə swiŋ sə̀ mʉbu nə ye bə nàamndzəp wèŋ lòoŋ yuk dʉk. Nsàap yè'sə lòoŋ bwìŋ a gʉ̀ mè yà', yà' yuk dʉk sə̀' laŋ.
8 Yu nə̀ mò'fis də ŋwè ka lʉm də ya nà'a yuk dʉk ntògʉ yuk. Bʉp rwiŋ mbwa nə̀bʉp, nə kà mvàk ŋgòcu yòŋsə̀ jə. Nà' tse' lik sə̀'.
9 A kwasəgə̀ Tà Nwì nə̀ yi tɛ̀' avès sə̀' bə zeŋ, nə sə yak bwìŋ sə̀ Nwì a gʉ̀ wo ŋgòsəsə yi sə̀' bə zeŋ.
10 Ŋgòkwasə nə ye ŋgòyàk bwìiŋ tesə vègə̀ sə̀' mvwe' cùu sə̀ mò'fis. A nə ye co bum yè'sə kà vɛ'nə ye, bwema am wèŋ na.
11 Kaco mvwe' sə̀ ndzəəp tesə kokgə̀ sə nze, ndzəp nə ye lə̀lʉm nə ye fe'lə sə̀' cʉcʉk yeŋ.
12 Kaco tʉ lèmu' zəm pià yeŋ. Kaco ndi' mèŋgù zəm lèmu' sə̀' yeŋ. Nə ye sə̀' də, kaco ndzəp nə̀ nà' sə tesə nə ye cəcəp ye fe'lə sə̀' bə̀boŋ yeŋ.

Nsàap Ŋkərə̀ Ba

13 Ŋgà ŋkərə̀ ye-a mʉtsətsə'rə̀ wèŋ yo, yi sə gʉ-a bum bə̀boŋ ya bwìiŋ riŋ də yi ŋgà ŋkərə̀. Yi sə gʉ yà' bə fʉ̀ə ŋgònì də yi tse' nsàp ŋkərə̀ nə̀ bə̀boŋ nə.

14 Fana wu tse'-a cəpntum, nə ye ŋgà wa bum bwìŋ, nə ye wi', kà də wu
sə kum kɛ'ca ŋgùŋ də wù tse' ŋkərə duk. Wu yà'sə ŋwə nə wù təhə lok
zìnə bə mvwès.
15 A vɛ'nə bùusə ŋkərə nə nà' tsə mubu bohòNwìi kà nsàp nà'nə yegə.
Nà'a ŋkərə nə sə nze fɛn, nà' ka yòŋsə Nwì tse', nà'a vègə bohòSatà.
16 Mvwe' sə bwìŋ sə wa bum bùu mok, nə sə ye wi', fana bum kà fo'
yəyərə bə cù mò'fis gì. Nsàap bup sə fòlòoŋ nə ye fa'nə sə'.
17 Nsàp ŋkərə nə nà' tsə ma mubu bohòNwìi yegə ye rərɛŋ, nə ye fifi
bə fùə. Nsàp ŋkərə ànə ka gugutu tse', nà'a koksəgə manziŋ bohòbwìŋ,
nə sə gu tse' megu bəboŋ ghà yà lòoŋ. Ŋwə nə yi tse' nsàp ntum ànə kà
kupsəgə, yi kà bwìŋ sə' sə bòrə.
18 Yà' kə ləsə də, bùu sə wo fagə bwìŋ fifi sə bì ŋgwìi fifi, yà'a kùu', nə
guŋ, fana wo kə kup megu fo' gùbòŋ.

4

Wu Ko Bum Nzeŋgòŋ Ŋge' Wù Kà Ŋge'e Nwì Ye

1 Nsàp nə wèŋ sə lùlù, nə sə kuəm kɛ' sə və bohòwèŋ yè'sə fò? Yà' sə
tesə və bohònsàp ntum jòŋ nə wèŋ tse'. Nsàp ènə sə lù ndzə ni'ì wèŋ
nùumbu pwe'.
2 Wèŋ sə dzəm bum, nə kà yà' tse', fana wèŋ ye ŋga'a də wèeŋ zə bùu
mok wèŋ. Wèŋ sə dzəm bum co wèŋ bɛ' ko yà' bə ŋàŋ, nə kà yà' tse', fana
wèŋ sə kùəm, nə sə lulù. Njo nə wèŋ sə kà bum yè'sə tse', a bùusə wèŋ
sə kà Nwì də yi fa weŋ lɛŋ.
3 Wèŋ sə lɛŋ, wèŋ kà sə tse' bùusə yusə wèŋ sə tsərə ŋgògù bə zeŋ sə
bup. Wèŋ sə lɛŋ mègù bum yè'sə də wèeŋ tse' yà' ŋgògù ntuum awèeŋ
sə kwa.
4 Wèeŋ ŋgàa ko nto wèŋ, co wèŋ ka riŋ də ŋwə nə yi ye-a ŋge' bə bum
sə sə nze fɛɛŋ, kaco yi ye to ŋge' bə Nwì yeŋ riŋ à? A ye-a sə ndà, ŋga yi
də yi ko ŋge' bə bum nzeŋgòŋ, ye də yi gù ni' ye ŋgà bɛŋ Nwì.
5 Yusə yà'a ndzənə ŋwàk Nwìi duk də, <<Yòŋsə nə Nwì a nòŋsə nà' ndzə
ni'ì vèes dzəmgə də a ye bùu ye nəbup>>, yà'a ka ŋgàm yeŋ.
6 A gugun ŋgòyù mandzə Nwì, nə ye də bòvəm nə yi tse' ŋgòfa ves, tse'
gha' ŋàŋ yi nə noŋsə bum sə bup sə ntuum avès sə dzəm. Ŋwàk Nwì nə
sə tsə' də,
<<Nwì bɛŋ bùu sə wo nɛgə ni',
Nə sə fa ŋàŋ bohòbùu sə wo kà ni' nɛgə.>>
7 Nà'a njo nə mù sə tsə' weŋ də, wèeŋ fa ni' awèŋ bohòTà Nwì, nə bɛŋ
Satà, ya yi caŋ me'rə weŋ.
8 Wèeŋ sooŋ kuəp və Nwì ya yi kuəp və weŋ. Wèŋ ŋgàa gù bup, wèeŋ
və kə cuk bo awèŋ, nə ye wèŋ bùu sə wèŋ ka tsətsərə rərəŋ tse', gu ntuum
awèeŋ ye rərɛŋ.
9 Wèeŋ tsərə bup sə wèeŋ gùgəə, nə kɛ' ŋgùŋ bə waŋ. Wèeŋ teŋsə ywì,
nə waŋ wa, si awèŋ sə yà' sə rɛɛŋ yà'a kupsə, yà'a kpu dəmm.
10 Wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòTà Nwì ya yi nə le' lokoksə weŋ mutsə.

Kà Ŋwè Yò

11 Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ sə yoŋ ŋwə mòk yeŋ. Ŋwə nə yi
yo-a moma ye, kè də yi sak nà' àlɛ', ye də yi sə gù yà'sə bohòlùk Nwì. A

ye-a ŋga wù sak lʉ̀k nə, ye də wù ka ŋwə̀ nə̀ wù sə gʉ̀ yusə̀ lʉ̀k nə sə dʉk yeŋ, wu ŋwə̀ nə̀ wù sə tsərə də wù gha' ŋàaŋ lʉ̀k nə.
12 Ŋgà fa lʉ̀k, nə ye ŋgà səsak mègù mò'fis, yi Nwì, a sə̀ yi nə̀ yi tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòlùŋsə ŋwè, nə ye ŋgòzə nà'. Fana wu yè'sə ndà nə̀ co wù sak bwe tɛ̀'ɛ yo ɛ?

Ŋwè Ka Zòŋ Riŋ

13 Wèeŋ yu'rə na jo è, wèŋ sə̀ wèŋ sə dʉk də, <<Ntinə kè zòŋ è' a nə lo mvwe' lak ya'a bə ya'a, nə kə cum fo' lùmŋgòŋ mò'fis, nə seŋ bum fo', nə tse' swe'.>>
14 Ŋga wèŋ ka yusə̀ ya'a nə gʉ yòŋsəə awèŋ sə zòŋ anə riŋ. Yòŋsəə awèŋ sə yè'sə yu yà? Yà' megu co mʉmbà' nə̀ wu yàaŋ yəgə̀ nà' nə̀ zəzòŋ, ghàr nà' sam bisə nà'a.
15 Bògha' co wèŋ dʉk lɛ də, <<A ye-a ŋga Tà Nwì dzəm-a vɛ'nə, ŋga a cu ŋwəm, vesùwèeŋ nə gʉ yu yè'e bə yu yà'a.>>
16 A ŋga'a də wèŋ sə kùmŋgùŋ, nə sə tse' cù nə̀bʉp. Nsàp cèp cù nə bə làŋgàŋ nà'nə bʉp.
17 Ye də ŋwə̀ nə̀ yi rì də yè'e yusə̀ bə̀boŋ sə̀ co yi gʉ yà', nə kà yà' gʉ̀, ye də yi gʉ̀ bʉp.

5

Ntip Nə̀ BohòBʉ̀ Ŋgàa Ghàk

1 Ŋgàa ghàk wèŋ, wèeŋ yu'rə fa mʉ-a momjo è. Wèeŋ waŋ kɛ' torə ŋgùŋ bʉ̀ʉ nsàp ŋgə' nə̀ nà' sə və̀ bohòwèŋ mvàk momjo.
2 Ghàak awèŋ sə bì bʉp lòo, nzək zʉ vàpsə wes bə̀bòoŋ cə̀ək awèŋ laŋ.
3 Ndu a ta wes mbàam awèŋ, ndu sə tə ŋgònitsə' də wèŋ tse' njo, ya'a nə ta ŋgùup ni' awèŋ co mis tɛ̀ŋ yà' yi. Wèŋ sə lòsə nòŋsə mbàam awèŋ, nə kà rì də nze nə kʉəp ŋgòmè laŋ rì à?
4 Wèŋ a ka bʉ̀ʉ sə̀ wo a fàk mʉ nzuù wèŋ mbàam awo lak fa. Yuk-a mvə̀'nə̀ wo sə wa è. Nwì Tà nə̀ ghaŋ a yuk wa bʉ̀ʉ yè'sə laŋ.
5 Wèŋ a zʉ jə nze nè'nə tè nə sə gʉ bum mvəsə̀ yà' bòweŋ. Wèŋ a zʉ, nə fʉə co mbòŋ nə̀ yi sə tək nùmbu nə̀ wo nə sʉə yi.
6 Wèŋ a sak bʉ̀ʉ sə̀ bə̀boŋ co wo bʉ̀ʉ sə̀ bʉp, nə zə wo. Wo cum megu gəe'.

Ko Ntʉm Nə Sə Lɛŋ Nwì

7 Ko ntʉm bwema am, tə̀tè Tà kə və. Kʉk ja'a mvəsə̀ ŋga nzum təkgə̀ də zʉzʉʉ kʉrə mʉ nzuù yi e. Yi kogə̀ ntʉm mvàk lùm tè mbʉ̀ŋ kə li.
8 Wèŋ tse' ŋgòtək sə̀' vɛ'nə tə̀tè Tà nə və. Vàvə̀ ye nə kʉəp yè'sə laŋ.
9 Wèeŋ kà də wèeŋ ŋwʉrə kɛ'ca də ŋwə̀ nəmòk sə kà mvəsə̀ wèŋ dzəm sə gʉ̀ ŋwʉ̀rə̀, bwema am wèŋ na. Njo nə də ya Nwìi kà weŋ kə̀ sak. Ŋgà sak nzak nə kʉəp ŋgòvə̀ laŋ.
10 Tsərə na ŋgàa tsòhòbum Tà Nwì sə̀ wo anə ye to mantombì ya'a nè. Wo ya'a nsàap ŋgàa yə ŋgə', nə sə ko ntʉm.
11 Vès dʉk də wo cu bə kwəkwa bʉ̀ʉsə̀ wo ànə sə ye ŋgə' vɛ'nə, fana wo kiŋ ntʉm, nə təəŋ mali gʉgʉŋ, nə kà mè'rə. Mʉ̀ rì də wèŋ à yuk mvəsə̀ Jup à kì ntʉm ghà nə̀ məmumsə̀ a və̀ bohòyi, fana Tà Nwì kə se yi maŋkwɛ̀ŋ ya'a laŋ. Bə nə̀ zìnə, Tà tse' koksəmanziŋ bohòvès cɛ̀bʉ̀ə̀.

12 Yumòk sə̀ yà' gʉ̀ càsə də, wèeŋ cu ŋgòcèp yumok, wèŋ kà kɛ̀ŋ, bwema am wèŋ a. Kà də wèeŋ kɛŋ ntòbu kè nzeŋgòŋ, kènə də wèeŋ kɛŋ to liŋ yumok dʉ̀k. Bòdə wèeŋ dʉ̀k megu də <<Ŋ>> ŋga wèŋ dzəm, nə dʉ̀k də <<Hai'>> ŋga wèŋ ka dzəm.

13 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə yə ŋgə', boŋ də yi lɛŋ Nwì, fana a ye-a ŋga mòk sə kwa ye kwa, yi yəm kuksə liŋ Nwì bə ŋkì.

14 Ŋgà yiyaŋ ye-a mʉtsətsə'rə wèŋ yo, yi to bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ mʉ cos, wo kə lɛŋ fa yi pìriyà. Wo lɛŋ, wo yok yi bə mve' mʉnə liŋ Tà Jisòs.

15 Pìriyà nə̀ wo lɛŋ nà' bə dzədzəm nə, nà'a nə gʉ yiya nə me. Tà Jisòos nə gʉ yi gʉŋ fe'lə sə̀mok. A ye-a ŋga yi à gʉ̀ bʉp, Nwì swifa yi yà' sə̀'.

16 Fana bòbohòwèŋ də, mòok tsoho fa mòk bʉp ye sə̀ yi gʉ̀ʉ, mòk tsoho fa mòk sə̀' vɛ'nə, ya mòok lɛŋ fa mòk, mòk lɛŋ fa mòk nə sə̀', ya yiyaŋ kà weŋ ya, ya Nwìi luŋsə weŋ. Nsàp pìriyà ŋwə̀ nə̀ yi kə̀kʉrə̀ tse' ŋàŋ nja ŋgògʉ̀ bum nə̀bʉp.

17 Àlajà à ye sə̀' ŋwè co vesùwèŋ vɛ'ɛ, nə lɛŋ Nwì nə zìnə də mbʉ̀ʉŋ kà li. Mbʉ̀ŋ à ci'i, nə kà sə nze cʉəm mʉnə lùumŋgòŋ tɛ' bə bwes.

18 Ànə geŋ, yi lɛŋ fe'lə sə̀mok, mbʉ̀ŋ li tsoŋ mʉbu nə̀bʉp, fana bum to.

19 Bwema am wèŋ, a ye-a ŋga mòk mʉtsətsə'rə wèŋ jàm me'rə-a mandzə̀ Nwì nə̀ zìnə nə, fana mòk kə jəŋ fəsə və yi sə̀mok.

20 Rìŋtse' də a ye-a sə̀ ndà pwe' nə̀ yi fis fəsə və̀ ŋgà gʉ̀ bʉp mvwe' bʉp ye, ŋwə̀ ànə bwi və mvwe' mandzə̀ nə̀ bə̀boŋ, fana ye də yi fèp fis fa ŋgà gʉ̀ bʉp ànə yòŋsə̀ ye mvwe' kpʉ, nə swihi bʉp sə̀ co wù kà fʉ̀k.

Ŋwàk nə̀ Mantombì
nə̀ PITÂ à Còom

Tu njo nə̀ Pità à còm ŋwàk ènə bùu zeŋ nə, a də ya yi fisə fa krətèŋ wèŋ ntum bə ŋgə'ə sə̀ bwìŋ sə fa wo də bùusə̀ wo a dzəm bohòJisòs sə. Yi à sə cèp kùm mali bə nzak Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə. Yi sə duk də mumvə̀'nə̀ Jisòs à lòkok mvwe' kpu, nə kak də yi nə bwi və ntsə'mòk, yà'a gùgə̀ krətèŋ wèŋ ŋgòko ntum. Yi də mvə̀'nə̀ yà'wèeŋ rìŋtse' vɛ'nə fana yà'wèeŋ jihi nzòŋ ghà nə̀ ŋgə' vəə, bùusə̀ a yà'sə yumok sə̀ yà' sə mùmsə wo. Wo riŋ sə̀' də nùmbu nə̀ Jisòos kə̀ yəəŋ jəja fana yà'wèeŋ nə̀ tse' lə̀là̀k àwo.

1 Còm ŋwàk nè'e mùu Pità nə̀ mu ŋgà ntum Jisòs Krɛst. Mù sə còm fa ŋwàk ènə bohòwèŋ bwe Nwì sə̀ wèeŋ ŋga'a ŋkùiŋ lakmvum. Wèŋ sə̀ wèŋ sam cu lòmvwe' nze Poŋtòs, Gàlesiyà, Kàpàdosiyà, Ɛsiyà nə ye Bìtiniyà.
2 Tà Nwì ànə swek noŋsə weŋ ŋga yi dzəm kok gù sə vəə yi də wèeŋ nə ye bùu ye. Anə gèŋ, yi gù rɛŋsə weŋ bə yòŋsə̀ ye də ya wèeŋ nə sə yuk duk Jisòs Krɛst fana nduəm ye cùk rɛŋsə weŋ. Nwìi gu weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi wùriŋ.

Lùŋ Nə̀ Krətèŋ Wèŋ

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə̀ yi Nwì, nə ye tɛ'ɛ Jisòs Krɛst, bùusə̀ yi à tse' koksèmanziŋ ye cèbùè, nə gu ves a tse' dzədzə nə̀ fi nə. Yi fa ves nà' bə mandzə̀ nə̀ də yi à lòkoksə̀ Jisòs Krɛst mvwe' kpu. Yè'sə zeŋ sə̀ yà'a gùgə̀ ves ŋkuŋ vès sə naaŋ tu də vesùwèeŋ nə̀ kə̀ lù sə̀'.
4 Yà'a njo nə̀ vès sə kùk gèsə̀ lòlis mantombì sə̀' də vèes nə kə tse' bum wùriŋ sə̀ Nwì a nòŋsə fa bùu ye. Yi sə nòŋsə fa weŋ yà' mubu mvwe' sə̀ kaco yà' bi yeŋ. Yà'a nə kà bup, nə kà sə̀' rèŋ.
5 Bum yè'sə sə̀ yàwèŋ. Wèŋ sə̀ Nwì a nòŋsə weŋ bə ŋàaŋ ye bəboŋ bùusə̀ wèŋ a dzəmtse' bohòyi. Yi noŋsə weŋ də wèeŋ nə̀ kə̀ tse' lùŋ nə̀ nà' cu də nà'a nə yəəŋ ghà nə̀ nzeŋgònə mèe.
6 Wèeŋ kwa bə bum sə̀ Nwì sə gù fa weŋ yè'sə kwa, a ye-a sə̀ də wèeŋ nə ye gesə nsàap ŋgə' zok zok mumvèk moòmjo na.
7 Nsàap ŋgə' yè'sə sə və bohòwèŋ ŋgòmùmsə ja'a weŋ də wèŋ sə fa ntum awèŋ bohòNwì zìnə àlɛ. A duk-a nsàp ntɛŋ nə̀ wo togə̀ nà' də guù nà'a. Bwì sə tɛŋ yà' sə misə̀ ya ŋga ma nə̀ bəboŋ nə cum fo'. Yà' mègù sə̀' vɛ'nə bə ntum awèŋ nə̀ nà' gu ntɛŋ nə casə ntɛŋ guù nə. Wo tse' ŋgòmùmsə nà' sə̀' ya nà'a cum mali fo' sə̀' gugun. A vɛ'nə ya nùmbu nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ bwì və sə nzeŋgòoŋ fɛɛŋ wo kwasə weŋ, nə fa weŋ ŋguk.
8 Wèŋ ka-a Jisòs Krɛst nə bə lis sə̀ ye yuk, wèŋ sə dzəm malì yi. Nə̀ ŋga'a wèŋ ka yi sə̀' ye, wèŋ sə naaŋ mali tu bohòyi fana wèŋ sə kwa wù kà fùk.
9 Bùu yà? Busə̀ wèŋ sə tse' swe'e yusə̀ wèŋ à sə fa ntum fo' sə. Swe'e sə lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè.
10 A mègù sə̀' lù nə̀ nà'a nə̀ kà mè ènə nə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à làp, nə kuk ca bəboŋ ŋgòrì tse' nà'. Ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ ànə tsok noŋsə nsàp bòvèm nə̀ Nwìi nə̀ niŋ fa weŋ ènə taŋntèŋ.

11 Yòŋsə̀ Jisòs Krɛɛst nə̀ nà' à ye sə ntʉʉ̀ wo à sə tsòho fa wo bə nsàp
ŋgə' nə̀ Krɛst nə̀ kə̀ yə, nə ye nsàp fònə̀ yi nə tse' bwi nà' maŋkwɛ̀ŋ. Wo
à sə làp sə̀' ŋgòrì mvə̀k nə̀ bum yè'sə nə̀ ye, nə ye də ya'a nə̀ ye valɛ.
12 Ánə gèŋ, Nwì niŋ tsok fa wo dʉk də ntirə̀ ènə ka nə̀ njàwo yeŋ. Yi
niŋ tsok fa wo də, tse' ntirə̀ ànə wèŋ. Nə ye də bʉ̀ʉ sə̀ wo tsòhogə̀ Ntirə̀
nə̀ Bə̀boŋ nə a tsə̀' weŋ ya' ŋga'a sə̀'. Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə̀ nà' ànə tsooŋ
mʉbu nə à fa wo ŋàŋ ŋgòcèp càsə ncèp ànə. Masinjàa Nwì wèŋ sə dzəm
ŋgòrì ya' yàwo sə̀'.

Wèeŋ Ye Bʉ̀ʉ Sə̀ Rərɛŋ

13 Ye də mvəsə̀ Nwì a nìŋtsə̀' fa weŋ nsàp bòvèm nje nə̀ nà' yam wùriŋ
ènə fana wèeŋ jəŋ ŋkərə̀, nə ko ni' awèŋ ya wèeŋ naaŋ megu tu awèŋ bə
bum sə̀ wèeŋ nə̀ kə̀ tse' yà' wèŋ sə. Ya'a nə̀ kə̀ ye yàwèŋ nùmbu nə̀ Jisos
Krɛst nə̀ kə̀ yəəŋ fe'lə sə̀mok nə.
14 Wèeŋ yùgə̀ bum sə̀ Nwìi dzəmgə̀ dʉk də wèeŋ gʉ yà'. Wèeŋ kà də
wèeŋ gʉ fe'lə bum sə̀ yà' à sə bòto weŋ taaŋ ŋga wèŋ ka Ntirə̀ nə̀ Bə̀boŋ
nə ntòrì ya'a mok dʉk.
15 Nwì nə̀ yi a to weŋ ŋgòye bʉ̀ʉ ye nə, yi rərɛŋ fana wèŋ tse' ŋgòye bə
mandzə̀ə awèŋ pwe' rərɛŋ sə̀' co yi nə.
16 Yà'sə mègù sə̀' yəyərə̀ mvəsə̀ wo ànə com noŋsə lo ndzənə ŋwàk Nwì
mantombì dʉk də,
<<Ye bə mandzə̀ə yo pwe' rərɛŋ bʉ̀ʉsə̀ mʉ yàm sə̀' rərɛŋ.>>
17 Mvə'nə̀ wèŋ sə lɛŋ Nwì, wèŋ sə to yi də Tɛ̀'. Tɛ̀' àwèŋ Nwì nə sakgə̀
ndàaŋwè pwe' yəyərə̀ bə yusə̀ ŋgə̀ŋgàŋ gʉ̀ʉ, fana a bə̀boŋ də wèeŋ
niŋtsok fa yi wəwəp, nə cum ncu nə̀ bə̀boŋ ŋga'a nə̀ wèŋ cu co ŋkʉ̀ìŋ
sə nzeŋgòŋ fɛn.
18 Wèŋ rì dʉk də ghà nə̀ Nwì ànə fis gɛsə weŋ mvwe' nsàap bum lak sə̀
wà, sə̀ tɛ̀' awèŋ ànə ni tsok weŋ, yi à ka weŋ bə mbàm nə̀ nà'a nə̀ cà wà
nè'e ywiŋ.
19 Yi à ywiŋ weŋ bə ndʉəm Jisòs sə̀ yà' gʉ ntɛŋ vɛ'ɛ wù kà fʉ̀k. Yà' ànə ye
co wo à jə nsʉ̀ŋga nə̀ nà' à ka yu səmok sə̀ bʉp mʉ ni'ì yi tse', nə sʉə nà',
nə jə və fa Nwì co yu cop.
20 Ŋkuŋ Nwì à sə kə̀ gʉ̀ nzeŋgònə ŋga yi ànə cok noŋsə Krɛst laŋ də yi nə
kə̀ tɛsə ves. Nə̀ ŋga'a nè'e, yi nì fa-a nə ves Krɛst nə.
21 Vesùwèŋ tse' mandzə̀ ŋgònaaŋ tu bohòNwì yè'sə bʉ̀ʉ Krɛst nə. Bʉsə̀
Nwì ànə lokoksə yi mvwe' kpʉ, nə kuksə yi wùriŋ. A bʉ̀ʉsə̀ Nwì ànə gʉ
vɛ'nə ŋkuŋ vesùwèŋ tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòfa ntʉm bohòyi, nə sə kʉk gesə
lis bohòyi sə̀'.
22 Wèŋ a rɛŋsə tsə'rə ni' awèŋ bə mandzə̀ nə̀ də wèŋ sə bɛ' zìnə nə fana
yà'a gʉ̀ də wèeŋ sə dzəm bwema awèŋ bə mandzə̀ nə̀ zìnə nə. Ye də
ncèp njàm nə̀ mʉ̀ sə cep fa wèeŋ dʉk də, wèeŋ dzəm mòk bə mòk, nə lo
mantombì.
23 Sə tsərə tse' də wo a dzə fe'lə weŋ nə̀ kɛ̀' ba. Dzədzə ènə à və̀ bʉ̀ʉ ŋàaŋ
ncèp ye nə̀ nà' tse' lùŋ nə. Nsàp lù ènə, nà'a kà mègə nə kà sə kupsə̀ yuk.
24 Yè'sə mègù mvəsə̀ wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Bwìŋ pwe' gù co ŋgaŋ sə̀ ya'a kpʉgə̀ yè'e.
Nzùum awo sə̀ wo sə fom mègù co nzàamŋgaŋ sə̀ ghàr vɛ'ɛ yà' kpʉ nə
yɛ' gbʉ yè'e.>>

25 Fana bohòncèp nə Tà Nwì nə ye, nà'a cu maligə ye fo'. Nè'e zeŋ, ncèp Ntirə nə Bəboŋ nə wo à tsòho fa weŋ nə.

2

Tà Nwì A Cokfis Nòŋsə Weŋ ŊgòYe Bʉ̀ʉ Ye

1 Mvə'nə wèŋ rì də bum yè'sə vɛ'nə fana ncu awèŋ nə wèŋ cu, kà bʉp tse' fe'lə. Kà ŋgòŋ mok lim fe'lə, nə kà bum cù ba sə cèp. Kà yu ŋwə nəmòk wa, nə kà liŋ ŋwè bʉpsə.

2 Wèeŋ bwe Nwì sə wo a dzə weŋ fi. Wèeŋ waŋ njè nsàp mbwi nə bəboŋ nə nà'a ze'səgə yòŋsə nə. Mbwi nə nà' tse' ŋgòkùksə wù tè wù gʉŋ lo mvwe' lùŋ.

3 Bʉsə wèŋ à yu'rə ja'a bəbo nə Tà Jisòs, nə riŋ də nà'a bòcɛbʉ̀ə laŋ.

4 Wèeŋ sooŋ kʉəp və bohòyi nə yi lìs kùmndap. Bwì à də yi ka fàk tse'. Nə ye də Nwì a swe' fis yi də yi tse' fàk wùriŋ.

5 Wèŋ sə wèŋ a tse' lùŋ nə laŋ fana, bòdə wèeŋ ye co lìis sə aco wo ci ndap Nwì bə zeŋ. Wèeŋ ye sə' co ŋgàa fa satikà' nə sə fa Nwì nsàp satikà' nə nà'a rərɛŋ nə yi nə ko jəŋ nà'. Yi dzəm nà' bʉ̀ʉ fàha sə Jisòs Krɛst.

6 Yèè! Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sə' də,

<<Mʉ̀ sə nòŋsə lìs mòk nə bəboŋ
Mvwe' ntʉm lak àm nə wo togə fo' də Zayòŋ.
Nà'a lìs tò'ndap nə mʉ nə ci ndap àm mbwa.
Lìs ènə, mʉ̀ a cokfis yi, nə yi tse' fàk wùriŋ.
Ndàaŋwè pwe' nə yi naaŋ na tu bohòlìs ènə,
Ŋgəŋgàaŋ nə kà wà kə màhà.>>

7 Yusə dʉk də, lìs ènə tse' fàk wùriŋ bohòwèŋ sə wèŋ naaŋ tu bohòyi. Nə ye də bohòbòp bʉ̀ nə wo ka tu bohòyi naaŋ, fana riŋ də,

<<Lìs nə ŋgàa bom ndap wèŋ à dzèeŋ mà' nà' də nà'a bʉp nə,
Nà' kə tse' gha' fe'lə fàk sə' yi nə.>>

8 Yu səmok cu malì bə lìs ènə ndzənə ŋwàk Nwì sə' ŋkuŋ. Yu sə dʉk də,

<<Bwìiŋ nə lʉ'rə mbwa, nə gbʉ.>>

Njo nə bwì nə gbʉ vɛ'nə nə, a bʉ̀ʉsə wo a ka yusə Nwì a cèp yuŋ. Nwì ànə fʉhʉ noŋsə me mantombì də yà'a nə gbʉ vɛ'nə.

9 Nə ye də wèeŋ yàwèŋ bʉ̀ʉ sə Nwì à cok fis nòŋsə weŋ yi. Wèeŋ yàwèŋ bòp bʉ̀ ŋgàa fa satikà' sə mʉ nto' Nwì. Wèeŋ ŋgwì bʉ̀ Nwì. Wèeŋ nsàp bʉ̀ nə zok. Yi a to fis jə weŋ də ya wèeŋ kwasə liŋ ye, nə niŋ fa fàak ye bohòbwì. Bʉsə yi à fis gɛsə weŋ mvwe' ndzəm, nə jəŋ lo weŋ mvwe' nsàp marɛŋ nə co ŋwè kà cèp to.

10 Wèŋ à ka mantombì bòp lak bwì bə tu awèŋ yeŋ. Nə ŋgə'a nè'e wèeŋ mok bòp lak nə Nwì. Wèŋ à ye bʉ̀ʉ sə Nwì a sə kà manziŋ bohòwèŋ koksəgə. Nə ŋgə'a nè'e Nwì sə koksə manziŋ bohòwèŋ.

Bʉ̀ʉ Nwìi Wəp Bʉ̀ Ŋkəŋkum Sə Sə Nzeŋgòŋ

11 Ŋge' am wèŋ, wèeŋ riŋ tse' dʉk də wèeŋ ŋkʉ̀ìŋ. Nzeŋgòŋ nè'e ka mvwe' ncum awèŋ yeŋ. Ye də bòco wèŋ kà ni' awèŋ bum sə yà' sə dzəm yà' yà'a fa, bʉ̀ʉsə yà' sə mà' dzè' bə yòŋsəə àwèŋ sə.

12 Mvə'nə wèŋ cu mʉtsətsə'rə bʉ̀ʉ sə wo ka Nwì riŋ fana wèeŋ cum ncu nə bəboŋ. Wèeŋ cum vɛ'nə ya ŋga wo dʉk-a də wèŋ sə gʉ̀ bʉp fana, wo ye bəbo awèŋ nə wèŋ sə gʉ̀ʉ, wo kuksə Nwì nùmbu nə yi nə və.
13 Wəp ŋkwàha bʉ̀ʉ sə wo a co' nòŋsə wo də wo sə sak bwìŋ bʉ̀ʉsə Tà Jisos Krɛst sə dzəm vɛ'nə. Wèeŋ yuk ŋkum nə ghaŋ nə yi gha' mok pwe' nə yi cu mvwe' lak Rumà.
14 Nə yuk govənòo sə wo a nòŋsə yà'wèŋ də wo yeŋsə ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ ŋgə', nə kwasə ŋgàa gʉ̀ bəboŋ wèŋ yà'a, wəp wo sə'.
15 Bʉsə Nwì sə dzəm dʉk də wèeŋ lok cùu ŋgàa ləm sə wo ka yumok riŋ bə fàha awèŋ sə bəboŋ.
16 Wèeŋ cum-a mok co bʉ̀ʉ sə yumok ka wo ko kiiŋ tse'. Kà də wèeŋ jəŋ nsàp ncu awèŋ ènə ŋgògʉ̀ bʉp bə zeŋ dʉk. Ncu àwèŋ nə wèŋ cu nə nà'a ye də wèeŋ ŋkwɛ̀ŋ bohòNwì.
17 Wèeŋ wəp ndàaŋwè lòoŋ fo', nə dzəm bwema sə wo à dzəm Jisòs. Wèeŋ wəp Nwì nə ye ŋkum nə yi gha' mok wèŋ nə mvwe' lak Rumà nə sə'.

Ko Ntʉm Bə Ŋgə'
Nə Wù Yə Jìnjo Co Krɛst

18 Wèŋ sə wèŋ sə fàk bohòbʉ̀ʉ mok, wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòwo. Wèeŋ yuk dʉk awo sə'. Wèeŋ gʉ vɛ'nə bohòwo sə wo tse' ntʉm sə bəboŋ nə ye sə wo bʉp ntʉm wèŋ pwe'.
19 Yi fa-a wu ŋgə' ŋgwàŋ ŋga wù ka yumok bʉpsə, fana wù ko ntʉm yò, bʉ̀ʉsə wù rì də Nwìi dzəmgə nsàp ŋwə̀ ànə, fana Nwìi nə kwa bohòwù.
20 A ye-a ŋga wo ləp ŋwè də yi gʉ̀ bʉp ŋga yi gʉ̀ nà' laŋ nə zìnə fana yi sə ko ntʉm, ye də yi ka yà'sə yumok gʉ, bʉ̀ʉsə yi sə yə ŋgə' bʉ̀ʉ yusə yi rì yà' laŋ. Nə ye də ŋwè nə yi ka yumok bʉpsə, wo yeŋsə yi ŋgə' wà fana Nwìi nə dzəm fa yi də ŋ̀, yi gʉ̀ kàkʉrə.
21 Nà'a njo nə Nwì à cok fis nòŋsə wu ŋgòko ntʉm vɛ'nə. Bʉsə Krɛst bə tu ye à yə ŋgə' bʉ̀ʉ wèŋ, nə niŋ noŋsə lo fa weŋ də ya wèeŋ gi yuŋ mvwe' kùu ye sə.
22 Yi à ka bʉp nə mò'fis gʉ yuk. Ŋwè kà ntsə'mòk ŋga limŋgòŋ tesə tsə kə cùhu yi sə' yuk yuk.
23 Ghà nə wo à sə yà' yi, yi à ka yà'wèŋ yak fəsə. Wo à yeŋsə yi ŋgə', yi kà də yi nə gʉ yà'wèŋ bʉp sə' dʉk. Yi à mè'rə fa gù ni' ye ndzə bohòNwì nə yi sakgə nzak bə zìnə.
24 Krɛst bə tu ye à bàk kok lòbʉp avès mʉntèəŋ ndzə ni'ì yi, nə kpʉ bə zeŋ. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ya vesùwèeŋ ye mok co bʉ̀ʉ sə wo kpʉ mè'rə bʉp laŋ, nə cum mok ncu nə rərɛŋ. Wèŋ à lù bʉ̀ʉ mvwe' ye sə yi à ko.
25 Wèŋ ànə ye co nsùŋgaaŋ sə wo à jàm mandzə. Nə ŋga'a nè'e wèŋ a foho və ŋgòyù ganakù' nə nə yi ŋgà nòŋsə yòŋsəə awèŋ.

3

Ncu Ŋgwe Bə Ndum

1 Bohòma njàwèŋ yep bwìŋ, wèŋ tse' ŋgòjəŋ ni' awèŋ sə nze bohòndum awèŋ. A ye vɛ'nə ya ndum mok ye-a sə wo ka ncèp Nwì ntòdzəm, wo nə bʉʉŋ ŋga ŋgwe nə ka yumok ntòcep lok.
2 Bʉsə wo yə ncu àwèŋ nə nà'a rərəŋ bə wəwəp nə bəboŋ nə.

3 Kà də wèeŋ fʉhʉ megu ni' awèŋ ŋgòyəəŋ bàboŋ bə nsàp mandzè nə
ŋgòba' tu, kè nisə ntìim ntɛŋ sə yà' sə bà'a bà'a bə cə̀k wèŋ dʉk.
4 Bòlɛ də wèeŋ fʉhʉ ntʉʉm awèŋ. A ye-a ŋga wu fʉ̀ə̀, nə sə ko ni', nà'a
nsàp fə̀fʉhʉ̀ nə̀ bə̀boŋ. Nsàp nə̀ ŋgòye vɛ'nə ènə, Nwì dzəm nà' wùriŋ.
5 Yà'a mvə̀'nə̀ bàa sə̀ wo à sə yùgə̀ mandzè Nwì nə sə naaŋ tu bohòyi
lùum mok wèŋ à sə fʉhʉ ni' awo vɛ'nə, nə sə yuk ndum awo wèŋ.
6 Sàra ànə ye nsàp ŋwà nà'nə mòk. Yi à sə yukgə̀ ndu ye Abràham, nə
sə to nà' dʉk də, <<Masà àm.>> Wèeŋ yà'sə ŋga'a mok bwe Sàra ŋga
wèŋ sə gʉ̀ bə̀boŋ, nə kà yumok sə wəp na.
7 Mègù sə̀' vɛ'nə bohòwèŋ mbəmbam də mvəsə̀ wèŋ cu bə yep awèŋ,
rìŋtse' də yi ka ŋàŋ co wù tse'. Wèeŋ kotse' wo bə̀boŋ. Njo nə də wo nə̀
kə̀ tse' lùŋ nə̀ Nwìi nə̀ kə̀ fa bwì nə yàwo sə̀', wenə wèŋ bəbɛ'. Wèeŋ gʉ
mʉmvə̀' ànə ya wèeŋ gʉ̀ pìriyà fana yumok kà nà' bʉpsə̀.

Ye Ŋgə' Njo Gʉ̀ Bòŋ

8 Ncèp àm nə ŋgòlèsə bə zeŋ, a dʉk də wèŋ pwe' tse' sə̀' nsàp ntʉm nə
mò'fis. Bwema sə̀ wo à dzəm bohòJisòs pwe', wèeŋ dzəm wo. Wèeŋ tse'
koksəmanziŋ, nə tse' ntʉm nə̀ fə̀fwèŋ, nə jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòmòk
bə mòk.
9 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk gʉ-a weŋ bʉp, wèŋ kà yi bʉp sə̀' gʉ̀ fəsə̀ fa. A
ye-a sə̀' dʉk də ŋwə̀ nəmòk yà' weŋ, wèŋ kà yi sə̀' yàk fəsə̀. Dʉk fa nsàp
ŋwə̀ ànə lɛ dʉk də, <<Nwìi tɛsə wu.>> Bʉsə̀ Nwì a to weŋ, nə kak ŋgòsè
weŋ.
10 Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,

<<A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dzəm-a dʉk də yi cum ncu nə̀ bə̀boŋ nə bə
kwəkwa,
Fana yi kà cùu sə̀ bʉp tse'.
Yi kà mvwès sə cì'.
11 Yi tse' ŋgòbʉʉŋ mè'rə mandzə̀ gʉ̀ bʉp,
Nə yuŋ mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ bə̀boŋ.
Yi lap fifi bə ntʉm ye pwe'fo' zìnə.
12 Wèŋ rì də Tà Nwìi kʉ̀k tesgə̀ lis bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrə̀,
Nə sə yuk yusə̀ wo sə lɛŋ bohòyi,
Fana Yi sə bɛŋ bʉ̀ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ.>>
13 A ye-a dʉk də wèŋ sə làp mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ bə̀boŋ bə zìnə àwèŋ pwe'fo'
fana ye də aco ŋwə̀ nə̀ yi gʉ weŋ bʉp ye yè'sə ndà?
14 A ye-a nə̀ də wèŋ sə yə ŋgə' njo nə̀ wèŋ gʉ̀ bə̀boŋ fana wèŋ sə kwa bə
zeŋ kwa. Bə yà'sə lòoŋ, kà də bwìiŋ wəpsə weŋ dʉk, nə kà ntʉm awèŋ
ŋgə' sə fa.
15 Wèeŋ fa megu ntʉm awèŋ bohòKrɛst də yi mègù Tà sə ntʉʉ̀ wèŋ yi. Sə
fʉhʉ ghà yà lòoŋ nə̀ wù cu ŋgòtsə̀' fəsə fa ŋwə̀ nə̀ yi fek-a weŋ njo nə̀
wèŋ sə naaŋ tu bohòJisòs na.
16 Wèeŋ cu ŋgòtsə̀' fa yi, wèŋ ye fʉ̀ə̀, nə sə niŋ wəwəp sə̀'. Wèeŋ noŋsə
ntʉm awèŋ rərɛŋ ya ŋga marè'tu nə ko bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yàk weŋ ŋga wo yə
də ncu awèeŋ bə̀boŋ co bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yù mandzə̀ Jisòs Krɛst.
17 Bʉsə̀ ŋga Nwì dzəm-a də wèeŋ ye ŋgə' fana yà' boŋ ghak də wèeŋ ye
ŋgə' ŋga wèŋ gʉ̀ bə̀boŋ, nə noŋsə ŋgòye ŋgə' njo nə̀ wèŋ gʉ̀ bʉp.

18 Jisòs Krɛst bə tu ye ànə ye ŋgə', nə kpʉ bùʉ bʉp avès nə mvèsə. Yi nə yi ŋwə nə rərɛŋ à yə ŋgə' bùʉ tu bùʉ sə wo ka rərɛŋ yeŋ, ya yi jəŋ və weŋ bohòNwì. Wo ànə zə yi bə ŋgùpni', fana yi lokok fe'lə bə yòŋsə.
19 Yi ànə kpʉ, yòŋsə ye nə lo kə ye yòŋsəə bùʉ sə wo à kpʉ mantombì, nə tsoho fa ya'wèŋ ncèp nə Nwì. Ye'e yòŋsəə sə Nwì ànə ko lok noŋsə wo fo'.
20 A bùʉ sə wo ànə gʉŋtu bohòNwì. Wo ànə gʉŋtu bohòNwì ghà nə Nuà ànə sə gʉ ŋgwes. Nwì ànə ko ntʉm də ya ya'wèeŋ bʉuŋ fana ya' cà wà. Ànə luŋ megu mʉ ndzəpè anə bwì fwame', wo sə wo ànə ni ŋgwes nə.
21 Ndzəp nə wo ànə ca ca nə, ànə ye co a bàptɛ. Nà' à sə nì tsə' gèsə lòmantombì bə ndzəp bàptɛ nə nà'a fisgè weŋ mvwe' bʉp awèŋ njo nə Jisòs Krɛst ànə lokok mvwe' kpʉ nà'a. Nà' ka yusəmok bə ŋgòcù fis fa ŋwè ndom sə mʉ ŋgùpni' tse'. Nà'a nsàp yumok nə vèes jəgè nà' ŋgòbʉʉŋ və bohòNwì, nə lɛŋ yi də yi cuk rɛŋsə fa ves ntʉm avès.
22 Krɛɛst à lòmʉbu, yi cu mbwa bo ma mà'a Nwì. Yi ŋwə nə ghaŋ bohòmasinjàa Nwì bə yà lòoŋ sə yà' tse' ŋàŋ wèŋ yi.

4

Ncu Ŋgà Rì Nwì

1 A rì də Jisòs Krɛst ànə ye ŋgə' bə ŋgùpni'. Ye də wèeŋ fʉhʉ ŋgòyə ŋgə' bə ŋgùpni' sə' mvə'nə yi ànə ye ya wèeŋ ye gʉgʉŋ. Bʉsə ndàaŋwè pwe' nə yi à yə-a ŋgə' bə ŋgùpni' ye fana ye də yi a gà'a bə ntʉm nə ŋgògʉ bʉp laŋ.
2 Ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombì, ncu ye sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ nə ye ŋgòyù bum sə Nwì dzəm vɛ'nə. Yi nə kà yusə ŋwè sə dzəm yi yù.
3 Wèŋ a càsə mvèk wùriŋ ŋga wèŋ sə gùhʉ bum sə bùʉ sə wo ka Nwì rì dzəmgə ŋgògʉʉ. À nə ye mantombì, wèŋ à sə gʉgè bʉp, nə kà lis maŋkwèŋ kʉ̀k. Wèŋ à sə ko sàhà mvə'nə yà' bòweŋ, nə kà taŋsə. Wèŋ à sə jʉ̀hʉ rʉ̀k, nə sə rooŋ ni', nə sə binə no kɛ' rʉ̀k. Wèŋ à sə kʉ̀ksə bum sə wà co Nwì, nə sə kuksə bə nsàp mandzə nə bʉp.
4 Nə ye də nə ŋga'a nè'e, wèŋ sə kà mok wenə wèŋ mok be'lə fe'lə, wèŋ sə kà nsàp bʉp nə ləlà nà'nə mok gʉ fe'lə. Wo sə mərə fana nà'a njo nə wo sə yak weŋ.
5 Yusə dʉk də mvèk sə vèə nə nsàap bùʉ yà'sə nə kə sak nzak bohòNwì. Wo nə sak mvəsə wo à cu ncu àwo sə nzeŋgòoŋ fɛn. Nwìi nə sak bùʉ sə wo cu ŋwəm bə sə wo à kpʉ laŋ wèŋ pwe'.
6 Nè'e njo nə wo ànə kə tsoho fa bʉ̀ kpʉkpʉ wèŋ Ntirə nə Bəboŋ nə də ya wo tse' nsàp lùŋ nə Nwì, nə nà'a ndzənə yòŋsə nə. Nwì ànə sak me wo ghà nə wo ànə ye ŋwəm sə' laŋ mvəsə wo sakgə ndàaŋwè lòoŋ.

Kùugìi YòCo Krətèŋ

7 Nzeŋgòŋ nə kʉəp ŋgòmè laŋ. Ye də wèeŋ fʉhʉ, nə jəŋ ŋkərə ya wèeŋ nə riŋ mvəsə ŋgòlɛŋ pìriyà.
8 Yusə yà' yam casə pwe'fo' dʉk də wèeŋ sə dzəm mòk bə mòk bə ntʉm awèŋ pwe'fo'. Bʉsə ŋwèe dzəm-a ŋwè, dzədzəm nà'nə gʉ yi, yi kà bʉp nə mòk nə sə gʉʉ yə.
9 Noŋsə ncùu awèŋ to bohòndàaŋwè lòoŋ. Wèeŋ gʉ̀ vɛ'nə, wèŋ kà bə zeŋ sə cèp ŋwèm kɛ'cà.

10 Nwì a fa ndàaŋwè pwe' ŋkərè ŋgògʉ̀ bum bə nsàap mandzə̀ zəzok. Ye də ndàaŋwè pwe' kotse' nsàp mandzə̀ ŋkərè nə̀ nje bə̀boŋ. Yi nə sə fak bə zeŋ mvəsə̀ co nà' tɛsə bʉ̀ʉ səmok wèŋ sə̀'.
11 Ŋwə̀ nə̀ aco yi cep riŋ yusəmok, fana yi sə tsoho megu co Nwì nə sə cèp yi bə tu ye. Ye sə̀' də ŋwə̀ nə̀ aco yi tɛsə ŋwè fana yi tɛsə nà' bə ŋàaŋ sə̀ Nwì a fa yi yà' yi. Yi gʉ vɛ'nə ya bwìiŋ yə, wo kuksə liŋ sə̀ Nwì bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst. Ŋàaŋ yee sə̀ ye fana bwìiŋ kuksə yi mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.

Ŋgə' Nə̀ ŋgòYə Nà' Bʉsə̀ Də Wu Krətèŋ

12 Ŋge' am wèŋ, màmumsəə sə̀ yà' gʉ wùriŋ sə və̀ bohòwèŋ. Wèeŋ kà də wèeŋ mərə kɛ'cà bə zeŋ co a nsàp yu nə̀ wèŋ nə ka riŋ dʉk.
13 Wèeŋ kwa ləlɛ kwa dʉk də ŋgə' nə̀ Jisòs Krɛst à yə, weŋnə wèŋ sə yə nà' bəbɛ'. Ye də kwəkwa awèeŋ nə yam casə yà pwe' nùmbu nə̀ wo nə̀ yə fòye sə̀ yi tse' sə jəja.
14 A rɛŋsi bohòwèŋ ŋga bwì sə ya'rə kɛ'cà-a weŋ də bʉ̀ʉsə̀ wèŋ sə bɛ' mandzə̀ Jisòs Krɛst na. Yà'sə sə nì tsə̀' dʉk də Yòŋsə̀ nə̀ Nwìi mʉ tuhù wèŋ. Yi nə̀ yi maŋgəŋgèŋ nə.
15 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk sə yə ŋgə' fana kà də yi ye ŋgə' bʉ̀ʉsə̀ də yi ŋgà zə bwìŋ kè ŋgà yà kè ŋgà gʉ̀ bʉp àlɛ ye. Ŋwèe kà ŋgə' bʉ̀ʉsə̀ də yi sə gbʉ̀ ni kɛ'cà sənə bum bwìŋ wèŋ wàwà sə̀' yə.
16 Fana a ye-a ŋga ŋwè yə ŋgə' də bʉ̀ʉsə̀ yi krətèŋ fana yi kà də yi koksə marè'tu dʉk. Yi kwasə Nwì bʉ̀ʉsə̀ wo sə jə yi co ŋwəə Krɛst.
17 Yusə dʉk də, mvək kʉ̀rə laŋ nə̀ ŋgòkə̀ sak yèto nzak bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Nə yeè nə də a ye-a ŋga bum sə̀ vesùwèŋ rì yà' ŋga'a yè'e mègù yà'sə ntòyèyèto, fana yà'a nə kə ye wesə yè'sə nsàp nə̀ fòbohòbʉ̀ʉ sə wo à bɛ̀ŋ Ntirə nə̀ Bə̀boŋ nə̀ Nwì nə ɛ?
18 Mvəsə̀ ŋwàk Nwì nə sə cèp dʉk də,

<<A gʉgʉŋ ŋkuŋ bʉ̀ʉ sə̀ wo kə̀kʉrəə nə tesə də wo ka nzak bohòNwì gbʉ.
A ye-a vɛ'nə, ye də yà'a nə gʉŋ wesə yè'sə nsàp nə̀ fò
bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo kà Nwì wəpgə̀ yà'a nɛ?>>
19 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə yə ŋgə' bʉ̀ʉsə̀ Nwì dʉk vɛ'nə yi fana wo sə gʉ mali bə̀boŋ, nə fa ni' awo pwe' ndzə̀ bohòNwì nə̀ nà' à gʉ̀ wo. Yi Nwì nə̀ yi gʉ̀gə̀ yusə̀ yi kak də yi nə gʉ pwe'.

5

Ntip Nə̀ BohòIŋkwàha Bʉ̀ʉ Sə̀ Mʉ Cos

1 Mʉ̀ tse' mʉncèp mòk nə̀ mʉ̀ dzəm ŋgòtsə̀' fa nà' bohòwèŋ bʉ̀ʉ sə̀ wèeŋ ŋkwàha bwìŋ mʉ coos. Mʉ yàm sə̀' ŋwə̀ nə̀ mantombì. Mʉ̀ ànə ye mvəsə̀ Krɛst à yə ŋgə' bə lis am. Mʉ nə kə ye mòk nə̀ ŋgòtse' kə̀kuksə̀ ye ma mòk nùmbu nə̀ yi vəə. Nà'a njo nə̀ mʉ̀ sə lɛŋ weŋ də,
2 Jəŋ ŋkərə bə bʉ̀ʉ Nwì sə̀ yi a fa ndzə̀ bohòwèŋ yà'a bə̀boŋ. Sə kʉk wo mvəsə̀ ganakùu' kʉ̀kgə̀ nàam ye. Kà də wèeŋ kʉk wo co a bə nza' ŋàŋ dʉk, wèeŋ kʉk wo lɛ bʉ̀ʉsə̀ də wèŋ tse' ntʉm nə̀ kwəkwa ŋgòkʉ̀k wo. Kà də wèeŋ noŋsə to mantombì mbàam sə̀ wo nə lak weŋ fo' dʉk. Wèeŋ fak bə ntʉm nə̀ rərɛŋ.

3 Kà də wèeŋ niŋ tsok fa bʉ̀ʉ sə̀ Nwì a fa ndzə bohòwèŋ sə ŋàŋ dʉk. Gʉ̀ bum ləlɛ bə nsàp mandzə̀ nə̀ co ŋga bwì pwe' yə-a, wo nə dzəm ŋgòbɛ' lònsàp nà'nə.
4 Ya nùmbu nə̀ Jisòs Krɛst nə̀ yi ŋkum ganakù' bwìŋ pwe' nə tesə və̀ jəja fana yi nə fa weŋ lèlà' nə̀ nà'a kà bʉpgə̀. A yà'a də yi nə gʉ wèŋ yəə bə fò.

Ntip Nə̀ BohòKrətèeŋ Sə Wèŋ

5 Bohòwèŋ wàhabwìŋ, yà' mègù sə̀' vɛ'nə də wèeŋ wəp bʉ̀ ŋkwàha bwìŋ wèŋ. Wèŋ pwe' sə wəp mòk bə mòk, nə sə jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə ye gʉguŋ ŋgòfàk bohòmòk bə mòk, bʉ̀ʉsə̀ yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì dʉk də,
<<Nwìi bɛ̀ŋgə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo nɛ̀gə̀ ni',
Nə sə se sə̀ wo jəgə̀ ni' awo sə nze.>>
6 Ye də wèeŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòNwì, yi nə̀ yi tse' ŋàŋ, ya mvàk nə̀ nje nə kʉrə fana yi fis kok weŋ mʉtsə̀.
7 Me'rə fa yu yà pwe' sə̀ yà' sə gha' weŋ ndzə bohòyi bʉ̀ʉsə̀ yi sə tsərə weŋ.
8 Jəŋ ŋkərə̀, nə muk noŋsə lis awèŋ to, nə sə kʉk, bʉ̀ʉsə̀ ŋkum ze', yi ŋwə̀ nə̀ wenə wèŋ cu bə dzè' nə sə gi kɛ'ca. Yi sə gì kɛ'ca co gwim nə̀ yi sə wa làp ŋwə̀ nə̀ co yi ko zə nà'. 9 Təəŋ gʉguŋ co yi kà weŋ gha', nə sə fa mali ntʉm awèŋ bohòNwì. Sə riŋ tse' dʉk də bwe tɛ̀'ɛ yo sə̀ wo krətèŋ pwe' sə yə ŋgə' sə̀' mʉmvə'nə̀ wèŋ sə yə yà'sə sənə nzeŋgònə ma fòlòoŋ.
10 A ye ŋga wèeŋ yə ŋgə' ghàr, fana Nwìi nə tɛsə weŋ. Bum sə̀ bəboŋ pwe' və̀ mègù bohòyi. Yi à to weŋ ŋgòkə̀ tse' kə̀kuksə̀ ye mamòk bʉ̀ʉ Jisòs Krɛst. Yi Nwì nə bə tu yee nə gʉ tsə'rə weŋ bə nsàp yu yà lòoŋ. Yi nə kə te' lokoksə weŋ bə ŋàŋ, nə tes weŋ mʉmvwe' kùum sə̀ gʉguŋ ya wèeŋ təəŋ gʉguŋ.
11 Ŋàaŋ ŋkum yee cum mali gu sə̀ ye. Yà'a ye vɛ'nə.

Ncèp Nə̀ Nà' Làsə

12 Mʉ̀ còm fa weŋ mʉŋwàk ènə ŋga tɛsə mʉ Sìvanù. Mʉ̀ rìŋtse' də yi ŋwə̀ nə̀ yi bɛ'gə̀ mandzə̀ Krɛst bə zìnə ye pwe'. Mʉ̀ còm ŋwàk ènə ŋgòkwɛ'sə weŋ ya wèeŋ təəŋ gʉguŋ. Bum sə̀ mʉ̀ còm tsə̀' weŋ pwe', a bum sə̀ Nwì bə zìnə. Fana wèeŋ kotse' bum yè'sə cʉ̀k.
13 Cos nə̀ mvwe' lak Babilòŋ fɛɛŋ, nə̀ Nwì a cokfis wo co yi à cokfis weŋ nə, cèpsə weŋ bəboŋ. Mo àm Mak cèpsə weŋ sə̀' bəboŋ.
14 Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp cəcèpsə̀ nə̀ nà' sə nìtsə̀' dzədzəm. Wèŋ sə̀ wèeŋ bʉ̀ʉ sə̀ Krɛst pwe', fifi ye bohòweŋ.

Ŋwàk nə Ba
nə PITÀ à Còom

Pità à còm ŋwàk nə ba ènə ŋgòcèp bə mvwèes sə̀ bu̱u̱ mok wèŋ sə yə'rə yà' mu̱ cos nə sə. Wo à sə du̱k də Jisòos nə kà mok bwì və̀. Yi sə tsok fa wo də Jisòs sə cu mam vɛ'nə bu̱u̱sə̀ yi ka dzəm də ŋwə̀ nəmòok bisə dzəm, yi sə fa mandzə̀ də ndàaŋwè pwe' bu̱u̱ŋ gɛsə mvwe' bu̱p awo ŋkuŋ ya yi bwi foho və.

1 Còm ŋwàk nè'e mu̱u̱ Saimu̱ Pità, nə mu̱ mo ŋgà fàk Jisòs Krɛst nə ye sə̀' ŋgà gə̀ ntum ye. Mu̱ sə còm fa nà' bohòwèŋ bu̱u̱ sə̀ wèŋ a fa ntu̱m awèŋ bohòyi yà'a. Jisòs Krɛst nə gu̱gə̀ bum ye pwe' bə mandzə̀ nə̀ kə̀ku̱rə̀ də ya vesùwèeŋ fa ntu̱m bohòyi. Nsàp yu nə̀ yi a gu̱ fa weŋ nə ya' bòku̱rə bə sə̀ yi a fa vès sə. Jisòs Krɛst nə Nwì nə ye sə̀' ŋgà lùŋsə̀ ves.

2 Mu̱ lɛŋ də mvə̀'nə̀ wèŋ sə rì lòTà Jisòs nə ye Nwì fana, Nwìi nə gu̱ də bə̀bo ye bə fifi ye yam ghaha bohòwèŋ anə yamə.

Wèeŋ Cum Ncu Nə̀ Co Nà' Niŋ Də Nwì A To Weŋ Laŋ

3 Nwì nə a jə ŋàaŋ ye sə̀ ghaŋ sə, nə fa vesùwèŋ bum sə̀ a sə dzəm yà' pwe' ŋgòcu ncu nə̀ bə̀boŋ, nə̀ co nà' gu̱ Nwì kwa. Yi a gu̱ də vesùwèeŋ tse' bum yè'sə bə mandzə̀ nə̀ də vès rì ŋwə̀ nə̀ yi a to ves nə. Yi a to ves bu̱u̱sə̀ yi maŋgəŋgèŋ nə ye sə̀' bə̀boŋ.

4 Yi a gu̱ vɛ'nə fana ye də yi fa vesùwèŋ bum sə̀ yi ànə kak ves yà', sə̀ yà' tse' swe' bohòvesùwèŋ wùriŋ sə. Yi à gu̱ vɛ'nə də ya wèeŋ swirə bu̱p nə̀ nà' cu sənə nzeŋgòŋ nə, nə̀ nà' sə tesə və̀ bohòbu̱p sə̀ bwì sə dzəm yà' sə, fana nə tse' lɛ nsàp ntu̱m nə̀ nà'a co nə̀ Nwì.

5 Ye də mvə̀'nə̀ wèŋ a fa ntu̱m awèŋ bohòJisòs fana yà'a kà fa'nə lə̀ təəŋ. Wèeŋ jihi nzòŋ gu̱gu̱ŋ, nə yamsə naaŋ gesə bum mok sə̀ bə̀boŋ mbwa; wèeŋ ye də wèŋ yamsə naaŋ də wèeŋ kà sənə bu̱p nə̀nàk gbu̱ ni. Nə yamsə naŋ fe'lə ŋkərə̀ nə̀ ŋgòrì bum sə̀ ma nə̀ Jisòs.

6 Anə kà ŋkərə̀ mègù, wèeŋ yamsə naaŋ fe'lə nə̀ ŋgòko ni' awèŋ mbwa sə̀'. Wèeŋ sə ko ni' fana wèŋ yamsə naŋ gesə kontu̱m mbwa. Wèeŋ sə ko ntu̱m, wèŋ yamsə naaŋ fe'lə ŋgògu̱ bum sə̀ yà'a bə mandzə̀ Nwì pwe'.

7 Wèeŋ sə gu̱ bum sə̀ yà'a bə mandzə̀ Nwì sə fana wèŋ yamsə naaŋ nə̀ ŋgòjə ndàaŋwè pwe' co moma yo. Wèeŋ sə jə ndàaŋwè pwe' vɛ'nə fana wèŋ yamsə naaŋ nə̀ ŋgòdzəm bwìŋ mbwa sə̀'.

8 A ye-a ŋga wèŋ sə gu̱ bum yè'sə, nə sə gu̱ ghaha yà' ghaha fana ye də mvə̀'nə̀ wèŋ a rì Tà àvès Jisòs Krɛst sə nə kà wà ye, ncu awèŋ nə nə tse' fàk bə̀boŋni.

9 Bu̱u̱ sə̀ wo sə kà-a yàwo vɛ'nə gu̱ fana wo co ŋwə̀ nə̀ yi kà sə̀sap yə gèsə̀gə̀, wo co ŋwə̀ nə̀ lis ye à loho laŋ. Wo a swì bisə də Jisòs à cùk fis fa wo bu̱p awo sə̀ wo à gu̱ sə laŋ.

10 Bwema am wèŋ, bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mu̱ lɛŋ weŋ wùriŋ də wèeŋ jihi nzòŋ, nə gu̱ ŋga yà'a niŋtsok də Nwì a to cok fis jəŋ weŋ də ya wèeŋ ye bu̱u̱ ye wèŋ anə zìnə. Wèeŋ gu̱-a vɛ'nə fana wèŋ kà maŋkwèŋ gbu̱ fohòlòyuk.

11 Yà'a mvwe' sə̀ Nwìi nə muk fa li weŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòkə̀ ni mvwe' gaŋ ŋkum sə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst, nə̀ yi sə̀' ŋgà lùŋsə̀ vès nə; fana a cum mam mok vesi wèŋ nə̀ mvèsə̀.
12 Bum yè'sə nə yeè nə vɛ'nə fana mʉ̀ dzəm də mʉ sə tsərə fa weŋ yà'. Mʉ̀ rì sə̀' də wèŋ a rì zìnə nə sə̀' laŋ, nə sə təəŋ nə bə zeŋ sə̀' gʉgʉŋ.
13 Megu də nə̀ mʉ̀ cu tse' ntòfo' bə lis nè'e fana yà' sə bòmʉ yàm də mʉ sə tsərə fa weŋ yà' ghà yà lòoŋ, ya ŋga wèeŋ ye mali bə zeŋ cəcuŋ.
14 Mʉ̀ rì də ka mok sèsap cum fe'lə ya mʉ fweŋ mak gɛsə ŋgùpni' nè'e fo'. Mʉ̀ rì vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst a tsə̀' mʉ vɛ'nə yi jəja.
15 Mʉ nə jihi nzòŋ, nə lap noŋsə fa weŋ mandzə̀ nə̀ co də a ye-a ŋga mʉ̀ kpʉ lòyàm sə̀ laŋ fana wèŋ sə tsərə mali bum yè'sə fo'.

Vès Sə̀ Tsə̀' Ka Bum Sə̀ Ŋwè Tsərə Kok Yeŋ

16 Vès a tsə̀' fa weŋ mvə̀'nə̀ Tà àvès Jisòs Krɛst ànə tesə və bə ŋàŋ yà'a laŋ. Bum sə̀ vès a tsə̀' fa weŋ yà'sə, ka ncèep cùu sə̀ wà sə̀ bwìŋ a tsərə kok gù yà' bə ŋkərə̀ə yàwo, nə sə cep yeŋ. Yà'a yumok sə̀ vès a yə ŋàaŋ ye sə bə lis avès.
17 Ghà nə̀ Tà Nwì ànə yamsə yi, nə kuksə yi nə, à ye ŋga vèes sə̀' fo'. Vès à yuk mvə̀'nə̀ Nwì nə̀ yi yam càsə ndàaŋwè pwe' yi nə à sə cèp də, <<Nè'e mo àm nə̀ mʉ̀ dzəm yi, yi gʉ̀gə̀ ntʉm àm sə kwa wùriŋ.>>
18 Vès à ye mʉmvwe' nda nə̀ Nwì ànə və mbwa nà'a ves Tà Jisòs wèŋ bəbɛ', nə yuk ŋgì nə mvə̀'nə̀ nà' sə cèp vèsə mʉbu bə ntu' avès.
19 Vesùwèŋ rì tse' ŋga'a mok pap də bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə̀ njamòk à cèp sə ya'a zìnə bʉ̀ʉ bum sə̀ vès a yə yè'sə. Ye də anə boŋ bohòwèŋ wùriŋ ŋga wèŋ fa-a ŋkərə awèŋ bohòncèp ènə, bʉ̀ʉsə̀ nà'a co laàm nə̀ nà' sə rɛŋ mvwe' ndzəndzəm tètè kə dzeŋ ghà nə̀ tsok sə də a rɛŋ. Ghà nə̀ sètsok kok kàmòk fana wèŋ ye rɛɛŋ wes bum sə ntʉʉ̀ wèŋ anə. *
20 Yusə̀ gʉgʉŋ sə a də wèeŋ riŋ də, bum sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep, nə com ndzənə ŋwàk Nwì sə à ka yumok sə̀ bwì à tsərə kok yà' sə vəə wo bə ŋkərə nə̀ njàwo yeŋ.
21 Ncèp nə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep nə wo à ka nà' bə ŋàaŋ yàwo cep, Yòŋsə Nwì ànə ni sə ntʉʉ̀ wo ŋkuŋ nà' sə gʉ wo, wo cep bum sə̀ yà' sə tesə vè bohòNwì.

2

Jəŋ Ŋkərə̀ Bə Mvwèes Sə̀ Bʉ̀ʉ Mok Sə Yə'rə

1 Ànə ye to mantombì fa', bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə dʉk də wo sə tsòho bum Nwì ŋga wo sə cì' mvwès wèŋ à ye mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Yà'a niè' sə̀' vɛ'nə də bʉ̀ʉ sə̀ wo yə'rə fagè bwì mvwès wèeŋ nə ye mʉŋgorə̀ wèŋ sə̀'. Wo nə wooŋ və, nə sə yə'rə fa bwìŋ yəyə'rə̀ nè bə jòŋ nə̀ nà'a nə gʉ bʉpsə bwìŋ. Wo nə dzeeŋ masà àwo nə̀ yi ànə kə tiŋ və tu awo yi nə mwè. Anə kà sàp fana nsàp ŋgə' nə̀ bʉp nə və mʉ tuhù wo bʉ̀ʉ nsàp yu nə̀ wo sə gʉ̀ ànə.

---

* **1:19 1:19** Sètsok nə̀ wo sə to nè'nə, a Jisòs, bʉ̀ʉsə̀ ndzənə ŋwàk Bum sə̀ Nwì a Nìtsə̀' Fa Jon 22:16, fana wo to Jisòs sə̀' bə liŋ yà'sə vɛ'nə.

2 Bwìŋ ŋkʉ̀ʉŋ nə bɛ' mandzə awo nə jì marè'tu nə. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə gʉ bwì wo sə cèp bum sə bʉp bə mandzə Nwì nə nà'a zìnə nə.
3 Ŋgàa yə'rə fa bwì mvwès yè'sə wèeŋ dzəm mègù də wo tse' bum pwe'fo' wo. Fana wo sə borə kɛ' weŋ bə mvwès də ya wo tse' swe' awo fo'. Ŋwə̀ nə̀ yi sakgə̀ nzak ànə fʉhʉ ye ntinə bʉ̀ə̀ ŋgòyeŋsə wo ŋgə'. Anə kà sàp fana yi mesə wo pwe'fo'.
4 Ja'a na yàwèeŋ yusə̀ Nwì ànə gʉ mvə̀'nə̀ masinjàa Nwì mok wèŋ ànə gʉ bʉp yà'a nɛ̀. Yi à ka wo wà me'rə. Yi à ko màk gèsə wo mvwe' ŋgə' nə̀ sə misə̀. Wo nòca bə kwaŋ, ndzəm sə seŋ ca sə̀' ŋkʉŋ. Wo nə cum mam ca vɛ'nə tətè kə wɛs nùmbu sak nzak.
5 Bʉ̀ʉ sə̀ njamòk sə̀ wo à gʉ̀ bʉp yà'a, yi à ka wo wà sə̀' me'rə. Yi ànə gʉ ndzəp rwiŋ, nə zə wes wo. Bʉ̀ʉ sə̀ yi ànə gʉ yumok kà wo gʉ̀ sə, à ye mègù Nuà nə̀ yi à sə tsòho fa bwì də wo gʉ yusə̀ yà'a bəboŋ. À swìrə mègù Nuà nə bə ndap ye, wo à ye bwìŋ sàmba.
6 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə cugə̀ mvwe' lak Sodòm bə Gòmorà yà'a wèŋ à gbʉ̀ nzak bohòNwì sə̀'. Nwì à tɛ̀ vəpsə lak yà'sə pwe' nə̀ pwe'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋgònì fa bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ kà bohòyi yuk də yi nə̀ kə̀ yeŋsə yà' ŋgə' ntsə'mòk.
7 Yi ànə caŋsə gɛsə megu Lot yiìyi, nə̀ yi à sə bɛ' ye mandzə̀ nə̀ nà'a zìnə. Lot nə à sə yəgə̀ nsàap bʉp sə̀ lak yà'sə wèŋ à sə gʉ̀gə̀ə fana ntʉm sə yaa yi.
8 Yi à sə cugə̀ mʉtsətsə'rəə bʉ̀ʉ sə̀ bʉp yà'sə wèŋ, nə sə ye bʉp sə̀ wo à sə gʉ̀ʉ sə nùumbu pwe'. Yi à sə yukgə̀ bum sə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə cèep sə sə̀'. Bʉp sə̀ bʉ̀ʉ sə wèŋ à sə gʉ̀ʉ sə à sə yaaŋ bʉp yi sə nʉʉ̀ co wù kà fʉ̀k, bʉ̀ʉsə̀ yi à ye ŋwə̀ nə̀ yi à sə bɛ' ye mandzə̀ nə̀ nà'a kə̀kʉrə̀.
9 Bum yè'sə sə nì fa vesùwèŋ də Tà Nwì rì mandzə̀ nə̀ aco yi noŋsə bʉ̀ʉ ye wèŋ ya wo swirə ŋgə' nə̀ nà'a nə̀ kə̀ və nə. Bum yè'sə sə nì fa vesùwèŋ sə̀' də yi rì mvə̀'nə̀ aco yi sə gʉ ŋgàa gʉ̀ bʉp wèŋ tətè kə wɛs nùmbu nə̀ yi nə sak yà'wèŋ, nə yeŋsə wo ŋgə'.
10 Bʉ̀ʉ sə̀ wo nə̀ yə ŋgə' ènə nə casə bwìŋ pwe', a nsàap bʉ̀ʉ sə̀ wo gʉ̀ mègù yàwo yusə̀ nʉʉm awo sə dzəm də wo gʉ yà'a; nə ye fe'lə bʉ̀ʉ sə̀ wo bɛ̀ŋgə̀ ŋgòyuk bohòbʉ̀ʉ sə̀ yà'wèeŋ mantombìi wo.

Ŋgə' Nə̀ Nà' Sə Tə' Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Sə Gʉ̀ Bʉp

Bʉ̀ʉ yà'sə wèeŋ kà yumok wəpgə̀ nə ye sə̀' gʉgʉtu. Wo kà yòŋsə̀ə sə bwìŋ tse' ŋgòwəp wo yà'a sə̀' wəp, wo sə yak yà' yàak.
11 A mègù-a sə̀ masinjàa Nwì wèŋ sə̀ wo gʉ ghak ŋgàa yə'rə fa bwìŋ mvwès yè'sə, wo kà liŋ yòŋsə̀ə sə mantombìi Tà yàkgə̀.
12 Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ cèpgə̀ yusə̀ bʉp bə yumok sə̀ wo ka bə zeŋ rɛɛŋ. Wo sə gʉ̀ bum bə mandzə̀ ləm, co nàam ŋgaŋ sə̀ wo kʉ̀rə mègù ŋgòtəm zə wo təmə. A zìnə də mvə̀'nə̀ wo sə bʉpsə bʉ̀ʉ mok yà'sə, wo nə̀ kə̀ kpʉ màha ntsə'mòk wà.
13 Ŋgə' nə̀ wo sə fa bwìŋ ànə, Nwìi nə̀ làk fəsə wo sə̀' bə ŋgə'. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ sə dzəm mègù ŋgògʉ̀ yusə̀ ni' awo sə dzəm yà'. Bum sə̀ ndzəmə̀, wo sə gʉhʉ yàwo yà' maràŋ kwaŋ. Nsàp mandzə̀ àwo ànə sə jə və̀ marè'tu bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ wù kà fʉ̀k. Wo zʉ be'ləgə̀ zʉzʉ wenə wèŋ mvwe' mò'fis, wo sə wooŋ lo mali ŋgòkə̀ gʉ̀ bʉp, nə sə kwa bə zeŋ.
14 Wo jə mvə̀k àwo pwe' ŋgòtsərə mègù bə nza' ko nto, wo gʉ bʉp, nə kà wòlok. Wo yə bʉ̀ʉ sə̀ wo ka gʉgʉŋ bə bum sə̀ ma nə̀ Nwì yeŋ fana wo borə yà' ŋgòmè'rə mandzə̀ nə̀ Nwì nə. Wo à ləəŋ yàwo bə nsàp nə̀

ŋgòtsərə də wo tse' megu bum pwe' wo nà'a laŋ. Nsàp bʉ̀ ànə a gbʉ̀ nzak bohòNwì tè.
15 Wo a mè'rə mandzè nə̀ rərəŋ nə, nə bɛ' lònə mok nə̀ bə jòŋ. Wo a bɛ' lòmok mandzə̀ Balàm nə̀ mo Biyònà'a. Balàm nə à ye ŋwə̀ nə̀ yi à sə kwa ŋgògʉ̀ yusə̀ bʉp ya yi tse' mbàm fo'.
16 Ânə geŋ Nwì nə jwa sa'rə yi bə bʉp ye nə. Ânə ye də mvomndè' nə̀ yi kà cù cèpgə̀ nè'e à cèp bohòyi co ŋwè sə cèp yi. Yi à cèp vɛ'nə, nə gʉ ŋgà tsòhòbum Nwì nə yi teŋsə ŋgògʉ̀ yu ləm yè'sə.
17 Ŋgàa mvwèes yè'sə wèŋ mègù co mvwe' sə̀ ndzəp à sə tesəgə̀ fo', nə yum bisə lo. Wo mègù sə̀' co mbàk nə̀ fə̀fə̀ kə̀ bwì' samsə nà' ŋga nà' ka mbʉ̀ŋ ntòli. Nwì a fʉ̀hʉ nòŋsə fa wo mvwe' ŋkəŋkɛs ndzəm nə̀ wo nə̀ kə̀ cu fo' laŋ.
18 Wo cèp fomsə bòŋsə ncèep sə̀ wà kə̀ cùhu wo, nə sə lap ŋgòbòrə bʉ̀ʉ sə̀ wo sə də wo me'rə mandzə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo ka Nwì riŋ sə. Wo sə làp ŋgòbʉ̀sə yà'wèŋ vɛ'nə də ya yà'wèeŋ sə gʉ megu bum sə̀ yà' sə bòni' awo sə.
19 Wo sə kak fa bʉ̀ʉ yà'sə wèŋ də yà'a nə cum bə tu yà' mvə̀'nə̀ yà' dzəm, ŋga wo sə̀ wo sə cèp sə cu ŋkwèŋ bohòbʉp. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yusə̀ yà'a ko kìiŋ tse'-a ŋwè lòoŋ, ye də ŋgèŋgàŋ cu ŋkwèŋ bohòyu ànə.
20 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo ànə riŋ me Jisòs Krɛst nə̀ yi Tà nə ye ŋgà lùŋsə̀ vès, nə caŋ tesə sənə bum nzeŋgòŋ sə̀ aco yà' bʉpsə ŋwè sə fana nə kə gbʉ ni ca sèmok; ye də ncu àwo nə̀ maŋkwèŋ nə bʉp càsə mvə̀'nə̀ wo à ye to mantombì.
21 A ye-a vɛ'nə ye də ànə boŋ ghak lɛ co wo kà mandzə̀ nə̀ zìnə nə rì yuk, nə noŋsə də wo rì wes yà' làaŋ, nə me'rə fe'lə lʉʉk Nwì sə̀ rərɛŋ sə, nə kà yà' mok bɛ'.
22 Nsàp nə̀ wo gʉ ànə sə nì də ncèp nə̀ bwìiŋ cèpgə̀ nə nà'a zìnə. Ncèp nə̀ də, <<Ŋgbʉ lu, nə kə te' zʉ fe'lə yà' sèmok.>> Ncèp mòk ye sə̀' də, <<Wo cùk fa ŋgùnaŋ ni' də ya yi ye rərɛŋ, yi bwi lo, nə kə nooŋ dzərə sənə mwɛ̀' sèmok.>>

3

Jisòos Nə Və Tsooŋ Mvə̀'nə̀ Yi À Kàk Nə

1 Ŋge' am wèŋ, nè'e ŋga'a ŋwàk àm nə̀ ba nə̀ mʉ̀ còm fa weŋ. Ndzənə ŋwàak am sə̀ ba sə pwe'fo', mʉ̀ a sə làp mandzə̀ ŋgòtsərə fa weŋ bum yè'sə, ya wèeŋ riŋ tse' yusə̀ yà'a rərəŋ sə.
2 Mʉ̀ a còm bum yè'sə ya wèeŋ sə tsərə ncèep sə̀ ŋgàa tsòhòbum Nwì sə̀ rərɛŋ wèŋ à cèp njamòk də yà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk sə. Wèeŋ sə tsərə tse' lʉʉk sə̀ Tà Jisòs nə̀ yi sə̀' ŋgà lùŋsə̀ vès, à tsə̀' weŋ cùhu ŋgàa ntum ye sə̀ yi à tum yà' də wo kə tsok wèŋ ŋgògʉʉ yà'a.
3 Yusə̀ mʉ̀ sə dzəm də wèeŋ riŋ to sə də, ghà nə̀ nzeŋgòŋ nè'e kʉəp ŋgòmèe fana bwìiŋ nə tesə və sə̀ wo nə sə gʉ bum mvə̀'nə̀ bòwo. Bʉ̀ʉ yè'sə wèeŋ nə sə ywi ncèp nə̀ Nwì nə.
4 Wo nə sə dʉk də, <<Jisòs ànə kak də yi nə bwi və sèmok àlaa? Yi nə yeè nə fò? Tɛ̀' avès wèŋ à kpʉ wes lòntinə bʉ̀ə̀, bum pwe' cu malì mvə̀'nə̀ yà' ànə ye to mantombì; yumok nə̀ mò'fis ka kupsə lok.>>

5 Bʉ̀ʉ sə̀ wo sə cèp vɛ'nə yè'sə, wo dzəm tsə mègù wo ŋgòbɛ̀ŋ də Nwì ànə cep bə cù wà fana ntòbu bə nze tesə və. Yi ànə gʉ nzeŋgòŋ nə bə ndzəp fana a yà'sə də nzeŋgòŋ à tesə ndzənə ndzəp.
6 Yi à jə sə̀' ndzəp, nə gʉ bʉpsə nzeŋgòŋ nə bə zeŋ ghà nə̀ ndzəp ànə rwiŋ nə, nə ses lok nzeŋgòŋ nə pwe' nà'a.
7 Nwìi nə sə nòŋsə ntòbu bə nzeŋgòŋ sə̀ yà' cu ŋga'a fo' yè'e sə̀' bə ncèp ye nə də yà'a nə̀ cu lì vɛ'nə tətè kə dzeŋ nùmbu nə̀ mis nə̀ tɛ̀ vəpsə yà' pwe'. Yà'a nə̀ cu fo' tətè kə dzeŋ nə̀ yi nə̀ sak bwìŋ pwe', nə ləsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka mandzə̀ ye bɛ' yà'a wèŋ.
8 Ŋgɛ' am wèŋ, yumòok mò'fis nə̀ wèeŋ kà nà' swì. Yu nə də lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis bə nùmbu nə̀ mò'fis mègù bohòTà Nwì pwe'fo' yəyərə̀, zəzook fo' bʉ̀ə̀.
9 Bʉ̀ʉ mok sə tsərə də Tà sə càsə mvèk ŋgwàaŋ wùriŋ, nə kà yusə̀ yi ànə kak də yi nə gʉ sə gʉ̀. Yusə də Nwì sə ko ntʉm, bʉ̀ʉsə̀ yi sə kà də ŋwə̀ nəmòok bisə dzəm. Yi sə dzəm də ndàaŋwè pwe' kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwɛ̀ŋ.
10 A ye-a sə vɛ'nə fana, Tà Jisòs Krɛɛst nə̀ bwì və̀ ye və̀ə. Yi nə̀ və̀ co ŋgà yə̀ və̀ yi. Mvèk ànə ye, bwìŋ yuk ŋga sə cwì vɛ'ɛ nə̀bʉp, fana bum sə̀ yà'a ma mʉbu nə nom bisə wà. Bum pwe' sə vəp wes, nzeŋgòŋ nə bə bum sə̀ yà' cu ca sə pwe'fo' nə nom bisə wes wà.

Fa Ni' YòBohòNwì Nə Sə Tək

11 Mvəsə̀ vesùwèŋ rì də bum pwe' nə̀ kà nòm bisə vɛ'nə fana ye də a bə̀boŋ də a cum ncu nə̀ nà'a vɛ'ɛ bə̀boŋ wùriŋ. Wèeŋ noŋsə fa ni' awèŋ bohòNwì pwe' nə̀ pwe', nə sə yuk yi bə bum pwe' sə̀'.
12 Wèeŋ sə kʉk megu lis bə nùmbu nə̀ Nwìi nə̀ və̀ nə, nə sə lap mandzə̀ ŋgògʉ̀ sə̀' gʉgʉŋ co də nùmbu ànə kə dzeŋ nə̀nàk. Nà'nə nùmbu nə̀ ntòbu nə sə nom bisə fana bum pwe' sə vəp wes.
13 Megu də Nwì a kàk vesùwèŋ laŋ də yi nə gʉ ntòbu nə̀ fi bə nzeŋgòŋ nə̀ fi sə̀', fana bum nə megu mok fo' pwe' sə̀ bə̀boŋ. Yà'a yusə̀ a sə kʉ̀k ŋga'a zeŋ sə.
14 Ŋgɛ' am wèŋ, mvə̀'nə̀ wèŋ sə tək nùmbu ànə fana wèeŋ lap mandzə̀ gʉgʉŋ co yi kə̀ bwì və̀ə, yi tseŋ weŋ ŋga wèŋ ka jòŋ bohòNwì gʉ; ya weŋ Nwì wèeŋ ye cù mò'fis bə fifi.
15 Wèeŋ jəŋ lɛ də njo nə̀ Tà Jisòs sə kà ntòvə̀ nə, a ŋgòfa mandzə̀ də ya ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ. Tətà àvès Pol nə̀ vesùwèŋ dzəm yi nà'a còm fagə̀ weŋ, yi sə tsok weŋ sə̀' vɛ'nə bə ŋkərə̀ nə̀ Nwì a fa yi nə.
16 Ndzənə ŋwàak ye sə̀ yi còmgə̀ yà' lòoŋ, yi sə cep kum bə zeŋ mʉmvə̀'ànə. Yi còmgə̀ bum mok ndzənə ŋwàak ye sə, sə̀ yà' gʉ ŋgòrɛɛŋ yà'. Bʉ̀ʉ mok sə̀ ŋkərə̀ə awo ka pap təəŋ, nə ye sə̀' ŋga wo ka yumok riŋ wèŋ fana wo jəŋ ncèep ye sə, nə sə cwiŋ bʉsə yà' mvə̀'nə̀ wo cwi bʉ̀səgə̀ ncèep mok sə̀ ndzənə ŋwàk Nwì vɛ'nə. Mvə̀'nə̀ wo sə gʉ̀ vɛ'nə fana ye də wo sə to naaŋ ŋgə' mʉ tuhù wo.

17 Ŋgɛ' am wèŋ, mvəsə̀ wèŋ rì yàwèŋ bum yè'sə laŋ fana wèeŋ jəŋ ŋkərə̀ də ya bʉ̀ʉ sə̀ wo sə kà yàwo mandzə̀ Nwì bɛ' yà'a kà weŋ ma njàwo nə̀ bə jòŋ sə̀ lò. Ya kà də wo kpɛs fis weŋ mvwe' yàwèŋ sə̀ bə̀boŋ sə̀ wèŋ tə yà'a dʉk.

18 Wèeŋ gʉ lɛ nə ŋgòrì ghaha lòTà àvès Jisòs Krɛst nə yi ŋgà lùŋsə ves,
nə sə gʉŋ wesə lo mantombì bə bòvəm nje nə. Vesùwèeŋ fa yi kəkuksə
nə kà teŋsə yuk. Yà'a ye vɛ'nə.

Ŋwàk Nə Mantombì
nə JON à Còom

Jon à còm ŋwàk ènə ŋga bwìŋ sə yə'rə də bum sə aco ŋwè ye bə lis, nə jwɛŋ bə bo pwe'fo' bʉp. Wo sə dʉk də bum sə bəboŋ mègù sə yà'a ma nə ndzənə yòŋsə. Fana ŋwèe kà də yi sə dʉk də mʉ gʉ-a vɛ' yà' ye bʉp kè bəboŋ dʉk, bʉʉsə bum pwe' sə yi sə gʉ bə ni' ye yəyərə. Mʉmvə'nə wo à tse' nsàp tsətsərə ànə fana wo sə dʉk də ànə ka yeŋ co Jisòs mo Nwì tse' ŋgùpnì' yeŋ.

Jon com ŋgòcèp càsə bum ba: də bwìiŋ cum cù mò'fis bə Nwì nə ye bə mo ye Jisos Krɛst. Yi còm sə' də bwìiŋ jəŋ ŋkərə bə bum sə mvwès sə bʉʉ mok sə yə'rə kɛ' yà'a bʉʉsə yà'a nə gʉ bʉpsə ncu nə cù mò'fis ènə. Yi sə tsok mali fa wo də Jisòs à ye ŋwè bə nə zìnə, nə ye də ŋwə nə nà' dzəm-a Nwì fana nà' tse' ŋgògì gì nə nà' tse' marɛŋ nja.

Ncèp Nə Nà' Tse' Lùŋ Nə

1 Yumòk à ye to ye fo' nə mʉ à yuk nà', nə ye nà' bə lis am, nə jwɛŋ nà' bə bo sə'. Yu ànə a Ncèp nə nà'a lùŋ nə, ŋga nà'a Jisòs mo Nwì.

2 Lùŋ nə ànə yəəŋ, fana vès ye yi, nə sə tsə' fa-à nə weŋ bə nzak lùŋ nə nà'a nə kà mè, nə nà' à ye to ntòbə tɛ' Nwì ŋkuŋ vès ye nà' nə.

3 Vès sə tsə' fa weŋ bum sə vès à yə, nə yuk yè'sə, ya ŋga wèeŋ cum ncʉ mò'fis vesùwèŋ. Vèes cum cù mò'fis ves Tà Nwì nə ye mo ye Jisòs Krɛst wèŋ.

4 Njo nə vès còm bum yè'sə də ya kwəkwa nə vesùwèŋ nə yam tsə'rə wesə bəboŋ.

Sə Gi Sənə Marɛŋ Bʉsə Nwìi Marɛŋ

5 Ncèp nə vès à yuk bohòmo ye, nə sə tsə' fa-à nə wèŋ nə də, Nwìi rərɛŋ co marɛŋ, yi ka ŋgà ndzəndzəm ye lok saam.

6 A ye-a ŋga vesùwèŋ dʉk də, ves Nwì wèŋ cu cù mò'fis, nə sə gi sənə mandzəm, fana ye də yusə vesùwèŋ sə cèp, nə sə gʉ sə pwe'fo' mvwès.

7 Vesùwèeŋ gì-a sənə marɛŋ, mʉmvə'nə yi sə' sənə marɛŋ, ye də vesùwèeŋ mvwe' mò'fis. Jisòs mo ye sə cùk rɛŋsə fis fa ves bʉp avès bə ndʉəm ye.

8 A ye-a ŋga vesùwèŋ dʉk-a də a ka ŋgàa gʉ bʉp yeŋ, ye də vesùwèŋ sə bòrə ni' avès, vesùwèŋ ka zìnə nə riŋ lok nə mvèsə.

9 A ye-a ŋga vesùwèŋ gʉ bʉp, nə dzəm fis kə cùhu vès, fana yi ŋwə nə zìnə, yi nə ye sə' kəkʉrə ŋgòswì fa ves, nə cuk rɛŋsə fis fa ves bʉp avès sə.

10 A ye-a ŋga vesùwèŋ dʉk də, a ka bʉp gʉ, ye də vesùwèŋ sə dʉk yà'sə də yi ŋgà cì' mvwès. Ye də ncèp ye nə ka sə ntʉʉ vès yeŋ.

2

1 Bwe am wèŋ, mʉ sə còm fa weŋ bum yè'e də ya wèeŋ kà bʉp gʉ. A ye-a ŋga ŋwə nəmòk gʉ-a bʉp, Jisòs Krɛst cu yo nə yi nə təəŋ mantombìi Tɛ' àvès Nwì, nə lɛŋ fa nà'. Yi ye ŋwə nə yi kəkʉrə.

2 Jisòos co yu cop nzak bohòNwì ya yi swifa ves fɛ̀ŋ avès. Yi ka yu cop
nzak bohòvesùwèŋ mègù, yi bohònzeŋgòŋ nə pwe'fo'.
3 Yusə̀ aco yà' niŋtsok də vesùwèŋ rì Nwì, a ŋga vesùwèŋ sə noŋsə-a
ncèp ye nə na.
4 Ŋwə̀ nəmòk dʉk-a də yi rì Nwì, nə kà yusə̀ Nwì sə dʉk gʉ̀, fana ye də
ŋgèŋgàaŋ ye ŋgà cì' mvwès. Yi ka zìnə nə̀ Nwì nə riŋ lok nə̀ mvèsə̀.
5 Ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀gə̀-a yusə̀ Nwì də yi gʉ fana nà'a yi nə̀ yi dzəm Nwì bə
ntʉm ye pwe'fo' nə. Nà'a mandzə̀ nə̀ aco vesùwèŋ riŋ də a cu ndzə ni'ì
Nwì zìnə.
6 Ŋwə̀ nə̀ yi dʉk-a də yi bə Nwì mvwe' mò'fis fana yi tse' ŋgògì nsàp gì
nə̀ Jisos Krɛst à gìi.

Dzəm Moma Yo Bwèrɛ Wù Kà Marɛŋ Nə Tse'

7 Ŋge' am wèŋ, yusə̀ mʉ̀ sə còm fa weŋ yè'e, ka yumok sə̀ fi yeŋ, yà'
mègù yusə̀ zəm sə̀ wèŋ ànə riŋ yà' mantombì fa' sə. Yusə̀ zəm yè'sə, a
ncèp nə̀ wèŋ ànə yuk me nà' laŋ nə.
8 A ye-a sə̀ vɛ'nə fana yusə̀ mʉ̀ sə còm fa weŋ yè'sə sə̀ fi sə̀'. Yu ànə à
yəəŋ bə nsàp ncu Jisòs, nə ye bə nə̀ njàwèŋ sə̀'. Nà'a nə̀ fi bʉ̀ʉsə̀ ndzəm
sə cà gɛsə lòfana marɛŋ nə̀ zìnə sə yè ŋgòrɛɛŋ vàə.
9 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk dʉk-a də yi cu mvwe' marɛŋ, nə sə bɛŋ mali
moma ye fana ye də ŋgèŋgàŋ cu mali ŋga'a ntòsənə mandzəm.
10 A sə̀' zìnə də ŋwə̀ nə̀ yi dzəm-a moma ye fana ye də yi cu sənə marɛŋ.
Yumok ka bohòyi co yi gbʉ yeŋ.
11 Fana mamòk nə sə̀' də ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋ-a moma ye, ye də yi cu sənə
ndzəm, nə sə jam kɛ' ca, bʉ̀ʉsə̀ mandzəm lok yi lis laŋ.

Kà Nzeŋgòŋ KòBwèrɛ Kə̀kòNwì Ka Sə Ntʉʉ̀ Wù Yeŋ

12 Bwe am wèŋ, mʉ̀ sə còm fa weŋ ŋwàk nè'e bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a tse' səswìfa
bə bʉp awèŋ mʉŋkwɛ̀ɛŋ liŋ Jisòs Krɛst.
13 Mʉ̀ sə còm fa weŋ tɛ̀' bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì yi nə̀ yi ànə ye ŋga nzeŋgòŋ ka
ntòyeto nə. Weŋ wàhabwìŋ, mʉ̀ sə còm fa weŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ a ghak ŋkum
ŋgà gʉ̀ bʉp nə laŋ.
14 Weŋ bwe am, mʉ̀ sə còm fa weŋ bum yè'e bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì tɛ̀' àvès Nwì.
Mʉ̀ sə còm fa weŋ tɛ̀' bʉ̀ʉsə̀ wèŋ rì yi nə̀ yi ànə ye ŋga nzeŋgòŋ ka ntòyeto
nə. Mʉ̀ sə còm fa weŋ wàhabwìŋ bʉ̀ʉsə̀ wèŋ tse' ŋàŋ. Ncèp nə̀ Nwì cu sə
ntʉʉ̀ wèŋ, fana wèŋ ghak ŋkum ŋgà gʉ̀ bʉp nə.
15 Kà də wèeŋ dzəm nzeŋgòŋ bə bum sə̀ nzeŋgòŋ nə tse' sə̀' dʉk. Bʉsə̀
wèeŋ dzəm-a nzeŋgòŋ, ye də dzədzəm nə̀ tɛ̀' àvès ka sə ntʉʉ̀ wèŋ yeŋ.
16 Bum sə̀ nzeŋgòŋ nə tse' pwe', a bum sə̀ ŋgùpni' sə dzəm yà', bum sə̀
co bwìiŋ yəgə̀ yà', nə sə waŋ yà' də wo dzəm ŋgòtse' yà', nə ye yusə̀ bwìiŋ
nɛ̀gə̀ ni' bə zeŋ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ pwe'fo'. Mòk ka yu nə̀ nà' və̀ bohòTɛ̀' yeŋ,
yà' mègù lòoŋ sə̀ sə nze fɛɛŋ.
17 Nzeŋgòŋ nə sə cà lòcàa, nà' sə cà lòbə bum sə̀ yà'a ca sə̀ bwìŋ dzəmgə̀
yà' sə pwe'. Fana ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀-a ye yusə̀ Nwì dzəm, yi nə̀ cu mam
malìgə̀ fo'.

Wèeŋ Kərə Bə Bʉ̀ʉ Sə̀ Wo Bɛ̀ŋgə̀ Krɛst

18 Bwe am wèŋ, nzeŋgòŋ nə kʉəp ŋgòmèe. Tsərə tse' mvə'nə̀ wo ànə
tsok weŋ dʉk də nzeŋgòoŋ kʉəp ŋgòmè fana ŋwə̀ nə̀ yi bɛ̀ŋgə̀ Krɛst nə

nə və. Nsàap bùu yà'sə a və ŋkùuŋntɛ̀ŋ laŋ. Fana aco vesùwèŋ riŋ də nzeŋgòŋ nə kuəp ŋgòmè laŋ.

19 Bùu yè'sə a tesə lògɛsə mutsətsə'rə vès bùusə wo à ka ŋkùp ma nə njàvès yeŋ. Wo ànə yeŋ-a ŋkùp ma njàvès bwɛ̀rɛ də wo à ka tesə lò. Wo a tesə lòvɛ'nə fana yà' ni tsok jəja də wo ka ŋkùp ma nə njàvesùwèŋ yeŋ.

20 Wèeŋ yàwèŋ bùu sə̀ Jisòs Krɛst a sè wèŋ, nə fa weŋ Yòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ nə fana wèŋ rì yàwèŋ zìnə nə laŋ.

21 Njo nə̀ mù sə còm fa weŋ nə, ka də a bùusə̀ wèŋ ka zìnə nə riŋ yeŋ. A bùusə̀ wèŋ rì zìnə nə, nə riŋ sə̀' duk də kaco mvwès tesə yuk ndzənə zìnə yeŋ.

22 A ye-a mumvə̀' ànə zìnə, ye də ŋgà cì' mvwèes yè'sə ndà? A ndàaŋwè pwe' nə̀ yi bɛ̀ŋ də Jisòs ka ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə̀ Nwì à tum vèsə sə nze nə yeŋ. Ŋwà nə̀ yi dzèeŋ-a nà' vɛ'nə ye də nà'a ŋwà nə̀ yi ŋgà bɛ̀ŋ mo Nwì bə tɛ̀' ye nə sə̀'.

23 Mù sə duk yè'sə duk də ŋwà nə̀ yi dzèeŋ-a mo ye nə, yi ka bə tɛ̀'ɛ nà'nə yeŋ. Ye də ŋwà nə̀ yi dzəm-a mo ye nə, yi tse' tɛ̀' nə sə̀'.

24 Wèeŋ riŋ tse' pap də wèeŋ kotse' ncèp nə̀ wèŋ à yuk to mantombì nà'a sə ntuù wèŋ cùk. Bum sə̀ wèŋ ànə yuk to yè'sə cu-a sə ntuù wèŋ, ye də wèeŋ nə cum malì mvwe' mò'fis weŋ mo nə, nə ye tɛ̀' nə.

25 Tsərə tse' də Jisòs Krɛst à kà' nòŋsə lòfa vès lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə.

26 Mù còm fa weŋ yà'a bə mandzə̀ bùu sə̀ wo sə làp ŋgòbòrə weŋ.

27 Wèeŋ yàwèŋ bùu sə̀ Jisòs Krɛst a sè wèŋ bə yòŋsə̀ nə̀ nje, nà' cu sə ntuù wèŋ. Nà'a njo nə̀ wèŋ ka tse' ŋgòlàp ŋwà nəmòk ŋgòyə'rə weŋ tse' nə, bùusə̀ yòŋsə̀ ànə sə yə'rə weŋ ŋgòrì bum pwe'. Yusə̀ Yòŋsə̀ nə sə yə'rə weŋ sə, yà'a zìnə, mvwès ka nja yeŋ. Nà'a njo nə̀ mù sə duk weŋ də wèeŋ cum malì weŋ Jisòs mumvə̀'nə̀ Yòŋsə̀ nə sə yə'rə fa weŋ.

28 Bwe am wèŋ, mù sə duk fe'lə sèmok də wèeŋ təəŋ mali ndzə ni'ì Jisòs, ya ŋga nùmbu nə̀ yi bwì foho vèə, vesùwèŋ ye bə kwəkwa, a kà də a swihi lis bə marè'tu duk.

29 Wèŋ rì də Jisòos ŋwà nə̀ kèkurə̀. Aco wèŋ riŋ tse' sə̀' də ndàaŋwè pwe' nə̀ yi gùgə̀ bum kèkurə̀ fana ye də yi mo Nwì.

3

Ŋwə̀ Nə̀ Yi Mo Nwì Zìnə
Kà Bup Gùhùgə̀

1 Kuk ja'a na yòo ma nsàp dzədzəm nə̀ Tɛ̀' nə tse' bohòvesùwèŋ-ɛ. Yi dzəm ves vɛ'ɛ tətè nə to fa ves liŋ də vesùwèeŋ bwe Nwì, ŋga a zìnə də vesùwèeŋ bwe Nwì anə. Njo nə̀ bùu sə̀ sə nzeŋgòoŋ kà vesùwèŋ rìgə̀, a bùusə̀ wo ka tɛ̀' àvès Nwì sə̀' riŋ.

2 Ŋge' am wèŋ, vesùwèeŋ ŋga'a yè'e bwe Nwì. A ka nsàp bù nə̀ vesùwèeŋ nə kə buuŋ nùu, ntòrɛɛŋ tsə'rə. Yu nə̀ mò'fis nə̀ a rì nə də, nùmbu nə̀ Jisòs vèə, vesùwèeŋ nə ye co yi, bùusə̀ a nə ye yi bə lis kwaraŋgaŋ mumvə̀'nə̀ yi cu sə.

3 Ŋwà nə̀ yi tse'-a nsàp naaŋ tu ènə sə ntuù yi sə nòŋsə ni' ye rərɛŋ njàaŋ mvə̀'nə̀ Jisòos ye sə̀' rərɛŋ njàaŋ sə.

4 Ŋwà nə̀ yi gùgə̀-a bup, ye də yi gù bupsə lùk nə̀ Nwì, bùusə̀ yusə̀ wo togə̀ yà' də bup sə, a ŋgòkà lùuk Nwì nòŋsə̀.

5 Wèŋ rì də njo nə Jisòs Krɛst à və sə nze fɛn, a ŋgòjə lòbʉp avès. Yi ka
ye bʉp ndzə ni'ì yi tse' lok nə kɛ̀' mò'fis.
6 Ye də ŋwə nə yi cu ndzə ni'ì Jisòs Krɛst kà bʉp gʉ̀hʉgə. Ŋwə nə yi gʉ̀
malìgə-a bʉp ye də ŋwə ànə ka nà' ntòye yuk, nə kà nà' sə' rì lok fʉ̀k.
7 Bwe am, ŋwə nəmòok kà weŋ bòrə. Ŋwə nə yi gʉ̀hʉgə bum kə̀kʉrə
pwe', ŋwə ànə yi kə̀kʉrə mvəsə Jisos Krɛst sə' kə̀kʉrə sə.
8 Ŋwə nə yi gʉ̀gə-a bʉp, ye də yi mo Satà. Bʉsə Satà cu ye ŋgà gʉ̀ bʉp,
mvə'nə à yèto yèe. Njo nə Jisòs mo Nwì à və sə nzeŋgòŋ fɛn, də ya yi kə
gʉ bʉpsə fàak sə Satà sə gʉ̀ pwe'.
9 Ŋwə nə yi mo Nwì bə nə zìnə, yi kà bʉp gʉ̀hʉ̀gə. Bʉsə yi tse' mok nsàp
ntʉm nə Nwì, fana kaco yi gʉ bʉp yeŋ.
10 Yusə yà' sə nìtsə' zəzok nə nà' cu mʉtsətsə'rəə bwe Nwì nə ye bwe
sə Satà sə yè'. Ŋwə nə yi kà bə̀boŋ gʉ̀gə, ye də ŋgə̀ŋgàŋ ka mo Nwì yeŋ.
Ŋwə nə yi kà dzədzəm bohòmoma ye tse'gə, ye də yi ka mo Nwì sə' yeŋ.

Ŋwə Nə Yi Tse' Lʉ̀ŋ Zìnə Kà Moma Ye Bɛ̀ŋgə

11 Ncèp nə wèŋ ànə yuk to mantombì nə nè' də, wèeŋ dzəm mòk bə
mòk.
12 A kà nsàp ntʉm nə Ken, nə yi à ye ŋwəə Satà à tse', nə zə moma ye
nə bə nà' à ye vèm mò'fis nà'a tse'. Ken nə à zə moma ye nə yè'sə bʉ̀ʉ
yà? Yi à zə nà' bʉ̀ʉsə nà' à sə gʉ̀ yusə yà'a kə̀kʉrə fana yi sə gʉ̀ ye bʉp.
13 Yè'sə ànə ye-a vɛ'nə, ye də a ye-a ŋga nzeŋgòŋ nə bɛ̀ŋ-a weŋ sə' fana
wèŋ kà də wèeŋ mərə də a vɛ'nə bʉ̀ʉ yà lɛ dʉk.
14 Vesùwèŋ rì yàvès də a cà tesə ndzə bohò kpʉ laŋ, a cu mok mvwe'
lʉ̀ŋ. Vesùwèŋ rì də yè'sə zìnə bʉ̀ʉsə vesùwèŋ tse' dzədzəm bohòbwema
avès. A yà'a mok jəja də ŋwə nə yi ka moma ye dzəm, ye də yi cu malì
ntòndzə bohòkpʉ.
15 Ŋwə nə yi sə bɛ̀ŋ-a moma ye, ye də yi ŋgà zə bwìŋ. Wèŋ rì sə' də ŋgà
zə bwìŋ ka lʉ̀ŋ nə nà'a nə kà mè nə tse' lok.
16 Ye'e mʉmvə'nə aco a rì tse' dzədzəm sə, də Jisòs Krɛst à fa tu ye
bohòvès. Ye də aco a fa tu avès bohòbwema avès sə'.
17 A ye-a ŋga ŋwə nəmòk tse' bum, nə ye moma ye ŋga nà' ka yumok
tse', yi kà manziŋ ŋgòtɛsə nà' tse', yà'sə ni tsok də yi ka dzədzəm nə Nwìi
fagə ŋwè ŋgòdzəm moma ye sə ntʉʉ̀ yi tse'.
18 Bwe am wèŋ, bum yè'sə ye-a mʉmvək ènə fana boŋ də kà də
vesùwèeŋ sə dʉhʉ mègù bə cù dʉk də vesùwèŋ tse' dzədzəm dʉk.
Vesùwèeŋ sə niŋtsok dzədzəm nə zìnə ya lis ye sə'.
19 A yà'a zeŋ sə aco yà' niŋtsok fa vesùwèŋ də a ma nə zìnə nə. A sə'
zeŋ nə aco nà' gʉ ves a ko to ntʉm kù mantombìi Nwì,
20 ŋga ntʉm avès sə sak-a ves, də vesùwèeŋ bʉ̀ʉ sə bʉp. A sə rì də Nwì
yam ghak ntʉm avès, nə riŋ bum pwe' sə'.
21 Ŋge' am wèŋ, a ye-a ŋga ntʉm avès sə kà ves sak, ye də aco vesùwèŋ
təəŋ lì kù mantombìi Nwì, nə kà wəp.
22 Fana yusə vesùwèŋ fek-a yi, vesùwèŋ tse' yà', bʉ̀ʉsə vesùwèŋ sə nòŋsə
lʉ̀ʉk ye, nə sə gʉ yusə yà' sə bòyi.
23 Lʉ̀k ye nə də vɛ', də vesùwèeŋ dzəm bohòmo ye Jisòs Krɛst, nə dzəm
mòk bə mòk mvə'nə Jisòs à dʉk.

24 Ŋwə nə yi nòŋsəgə-a lùuk sə Nwì fana ye də yi cu ndzə ni'ì Nwì, Nwì cum bwi ndzə ni'ì yi sə'. Nè'e mandzə nə aco vesùwèŋ rì də Nwì cu vesiwèŋ, a bùu yòŋsə nje nə yi a fa ves nə.

4

Mùmsə Ja'a Yòŋsəə Sə Ŋkuŋ Nə Dzəm Yà'

1 Ŋge' am wèŋ, kà də wèeŋ yàaŋ dzəm fa ndàaŋwè pwe' nə yi duk də yi tse' Yòŋsə Nwì duk. A bəboŋ ŋgòmùmsə ja'a də yi tse' Yòŋsə Nwì anə zìnə àlɛ. Busə bù ŋgàa tsòhòmvwèes sə nzeŋgòŋ anə ŋkùuŋntèŋ sə wo sə duk də wo sə tsòho ncèp nə Nwì nə.

2 Mandzə nà aco wèŋ riŋ də yi tse' Yòŋsə Nwì àlɛ' vɛ': ŋwə nə yi cèp tosə fis-a jəja də Jisòs Krɛst à və sə nze bə ŋgùpni' laŋ fana ye də yi tse' Yòŋsə Nwì.

3 Fana ŋwə nə yi duk-a ye də Jisòs à ka bə ŋgùpni' sə nze və, ye də yi ka Yòŋsə Nwì tse'. Ŋwə ànə tse' yà'sə yòŋsə ŋwə nə yi bɛ̀ŋgə Jisòs, nə wèŋ à yuk duk də yi nə kə və sə nze fɛŋ nə. Mù tsə' wèŋ bə zìnə də yi ŋga'a sə nzeŋgòŋ anə.

4 Bwe am wèŋ, wèeŋ yàwèŋ bwe Nwì, wèŋ a gha' ŋgàa cì' mvwès sə laŋ, bùusə yòŋsə nə nà'a sə ntuù wèŋ gu ghak yòŋsə nə sə nze nə.

5 Ŋgàa tsòhòkɛ' mvwès yà'sə yàwo bùu nzeŋgòŋ, ye də yusə wo sə cèp pwe' mègù bum nzeŋgòŋ. Fana bùu sə sənə nzeŋgòŋ sə sə yu'rə fa wo.

6 Vesùwèeŋ yàvès bwe Nwì. Bùu sə wo rì Nwì yu'rəgə yàwo bohòvès. Ŋwə nə yi ka-a mo Nwì yeŋ, yi kà bohòvès yu'rəgə. Nà'a mandzə nə aco vesùwèŋ riŋ də ŋwè tse' yòŋsə nə zìnə kè yòŋsə nə mvwès àlɛ' nə.

Ŋwə Nə Yi Dzəm-a Bwìŋ Ye Də Yi Mo Nwì

7 Ŋge' am wèŋ, bòdə vesùwèeŋ dzəm mòk bə mòk. Nwì gùgə yi ŋkuŋ vesùwèŋ riŋ mvə'nə a dzəm bwìŋ, ye də ŋwə nə yi dzəm-a bwìŋ, yà' sə tsok də yi mo Nwì, yi rì Nwì sə'.

8 Ŋwə nə yi kà bwìŋ dzəmgə, ye də yi ka Nwì riŋ, bùusə Nwì mègù ye sə dzədzəm.

9 Mandzə nə Nwì a nì tsə' fa ves də yi dzəm ves nə vɛ'; yi à tumsə fa vesùwèŋ kwə'rə mo ye sə nzeŋgòŋ də ya vesùwèeŋ tse' lùŋ ŋkwɛ̀ɛŋ yi.

10 Ka də vesùwèŋ à dzəm to yi vès yeŋ, Nwì ànə dzəm to ves yi ŋkuŋ, nə tumsə fa ves mo ye co yu cop nzak bə fɛŋ avès. Yà'a nìtsə' dzədzəm nə nà'a zìnə nə.

11 Ŋge' am wèŋ, wèeŋ ye-na yàwèŋ sə', Nwìi dzəm-a vesùwèŋ mumvək ènə, a kà ni' avès dzəm à?

12 Ŋwə nəmòk ka Nwì bə lis ntòye yuk, megu də vesùwèŋ dzəm-a mòk bə mòk, ye də Nwì cu ndzə ni'ì vès, fana dzədzəm nə nje nə gun wesə ndzə ni'ì vès anə.

13 Yusə aco yà' gù vès rì də a cu ves Nwì mvwe' mò'fis, Nwì ye bwi vesiwèŋ sə', a bùusə yi a fa ves Yòŋsə ye sə ntuù vès.

14 Vès a yə bə lis avès də Tɛ̀' a tumsə vèsə mo ye də nà'a və kə luŋsə bùu sə sə nzeŋgòŋ. Vès nə sə tsə' fa-à nə bwìŋ də yu yè'sə zìnə.

15 Yusə də, a ye-a sə ndà pwe' nə yi cèp fis duk də Jisòs Krɛst mo Nwì, ye də Nwì cu ndzə ni'ì ŋwə ànə, yi cum bwi ndzə ni'ì Nwì sə'.

16 Vesùwèŋ a riŋ mumvə'nə Nwì dzəm ves zìnə ŋkuŋ nə fa ntum avès fo' lòoŋfo'.

Nwì mègù ye dzədzəm. Ŋwə nə yi tse'gə-a dzədzəm, ye də yi cu ndzə ni'ì Nwì, Nwì cum bwi ndzə ni'ì yi sə'.
17 A ye-a ŋga dzədzəm nə Nwì cu sə ntʉʉ̀ vès dak, fana nùmbu nə Nwìi sak ves, vesùwèŋ təəŋ, nə kà wʉə tse'. Bʉsə mandzə avès nə sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ nà'a co nə Jisòs Krɛst.
18 Yusə də, wʉə ka ndzənə dzədzəm yeŋ. Dzədzəm cu-a sə ntʉʉ̀ vès dak, fana yi bɛ' fis gɛsə wʉə pwe'fo'. Fàha wʉə mègù ŋgòwəp ŋgə' nə də ŋwè gbʉ̀ nzak. Ye də ŋwə nə yi tse'-a wʉə sə ntʉʉ̀ yi, ye də yi ka dzədzəm nə Nwì sə ntʉʉ̀ yi dak tse'.
19 Vesùwèŋ tse' dzədzəm sə ntʉʉ̀ vès, nə ye bohòNwì sə' bʉ̀ʉsə Nwì à tse' to dzədzəm bohòvès yi.
20 Ŋwə nəmòk dʉk-a də yi dzəm Nwì, nə sə bɛŋ moma ye, ye də ŋwə ànə ŋgà cì' mvwès. Bʉsə ŋwè ka-a moma ye nə yi yəgə nà' bə lis dzəm, mandzə nə co yi nə dzəm Nwì nə yi ka nà' ye yuk nə bʉ̀ə.
21 Lʉ̀k nə Nwì à nòŋsə nə də, ŋwə nə yi dʉk-a də yi dzəm Nwì, yi dzəm moma ye sə'.

5

Bwe Nwì Wèŋ Tse' Ŋàaŋ Sə ŋgòGhak Nzeŋgòŋ Bə Zeŋ

1 Yumook yè' də, ŋwə nə yi dzəm-a də Jisòs Krɛst ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nə Nwì à də yi nə tum vesə sə nzeŋgòŋ nə fana, ye də ŋwə ànə mo Nwì. Ŋwə nə yi dzəm-a tɛ̀' mwe, ye də yi dzəm mo nà'nə.
2 Aco vès rì tse' dʉk də vesùwèŋ dzəm bwe Nwì, ŋga vesùwèŋ dzəm-a yi, nə sə noŋsə lʉ̀ʉk ye na.
3 Mʉ̀ sə dʉk yè'sə də, a ye-a ŋga vesùwèŋ sə nòŋsə lʉ̀ʉk Nwì, yà' ye yà'sə də vesùwèŋ sə dzəm yi. Yusə yi sə dʉk də vesùwèeŋ gʉ sə, yà' ka gʉgʉŋ yeŋ,
4 bʉ̀ʉsə bwe Nwì pwe'fo' tse' ŋàaŋ sə ŋgògha' nzeŋgòŋ nə bə zeŋ. Mvə'nə vesùwèŋ sə fa ntʉm avès bohòJisòs, a yà'sə mandzə nə aco vesùwèŋ ghak nzeŋgòŋ nə bə zeŋ.
5 Yà'sə sə tsə' də ŋwə nə aco yi ghak nzeŋgòŋ nə, a ŋwə nə yi dzəm də Jisòos mo Nwì.

Mandzə Tɛ' Sə
Aco A Riŋ Jisòs Bə Zeŋ

6 Mvə'nə Jisòs Krɛst à və sə nzeŋgòŋ fɛn, yi à cà sə ndzəpə, nə ca ndzənə ndʉəm. Yi à ka sə ndzəpə ca megu, yi à cà ndzənə ndʉəm sə'. Yu səmook sə' də Yòŋsə nə Rərɛŋ nə nìtsə' fagə ves nsàp ŋwə nə Jisòs cu nə. A dzəm yusə yi cèpgə sə, bʉ̀ʉsə yi cèp mègù zìnə.
7 Ye də vès tse' mandzə tɛ' sə yà' sə nìtsə' də Jisòos mo Nwì.
8 Mandzəə sə tɛ' yà'sə, mòok Yòŋsə nə Rərɛŋ nə, mòk ye ndzəp, mòk ye ndʉəm. Bum sə tɛ' yè'sə wo pwe'fo' cu cù mò'fis.
9 A ye-a ŋga bʉ̀ʉ sə wà tsə' də wo a yə yumok, fana vesùwèŋ sə dzəm fa wo nta ŋga'a Nwì nə yi ghak bwìŋ à? Yà'a mʉmvə'nə yi tsə' fa ves də mo ye cu sə.
10 Ŋwə nə yi dzəm-a də Jisòos mo Nwì, ye də yi rìŋ də bum yè'sə yà'a zìnə.
11 Ŋwə nə yi ka-a yusə Nwì cèp yè'sə dzəm, ye də yi sə dʉk yà'sə də Nwìi ŋgà cì' mvwès, bʉ̀ʉsə yi ka yusə Nwì cèp bə tu mo ye sə dzəm. Yusə

Nwì a tsə' fa ves sə, a də yi a fa ves lùŋ nə nà'a nə kà mè. Lùŋ nə nà'a nə kà mè nə, nà'a ndzə bohòmo ye Jisòs.
12 Ncèp ènə jəja də, ŋwə nə yi tse'-a mo Nwì, ye də yi tse' lùŋ nə. Ŋwə nə yi ka mo Nwì tse', ye də yi ka lùŋ ànə sə tse' lok.

ŊgòKə̀ Mèsə Lòo

13 Mʉ̀ com fa weŋ sə̀ wèŋ a dzəm liŋ mo Nwì bum yè'sə, ya ŋga wèeŋ riŋ də wèŋ tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè nə.
14 Yè'e yusə̀ vesùwèŋ rì sə də, a ye-a ŋga vesùwèŋ fek yi yumok ŋga yà' kʉ̀rə-a yi vɛ'nə fana yi yuk fa ves yà'.
15 A ye-a də yi yukgə̀ ves ghà nə̀ vesùwèeŋ cèpgə̀ bohòyi pwe'fo', fana aco a riŋ sə̀' də yusə̀ a fek-a yi lòoŋ, ye də a tse' yà' laŋ.
16 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk kə̀ tseŋ moma ye nə̀ ndzə ni'ì Jisòs ŋga nà' sə gʉ̀ bʉp, fana yi lɛŋ fa nà' pìriyà, ŋga bʉp nə̀ yi gʉ̀ nə ka-a nsàp nə̀ co nà' jə və̀ fa nà' kpʉ yeŋ nə. Yi lɛŋ-a vɛ'nə, Nwìi nə fa li moma ye ànə lùŋ. Tse'ŋga bʉp nə̀ yi gʉ̀ nə nsàp nə̀ nà'a jə fa vègə̀ ŋwè kpʉ nà'a. Bʉp mòok nə̀ ŋwèe gʉ nà', nà' jəŋ və fa yi kpʉ. Mʉ̀ ka də ŋwə̀ nə̀ yi gʉ̀-a nsàp bʉp ànə, wèŋ lɛŋ də Nwìi fa nsàp ŋwə̀ ànə lùŋ dʉk.
17 Bʉp pwe'fo' mègù bʉp, megu də bʉp mook sə̀ ŋwèe gʉ̀-a yà', yà' kà yi kpʉ jə və̀ fa.

Ncèp Nə̀ ŊgòLəsə

18 Vesùwèŋ rì tse' də, ŋwə̀ nə̀ yi ye-a mo Nwì fana yi kà bʉp sə gʉ̀hʉ̀. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ mo Nwì gʉ̀msəgə̀ yi ya ŋga Satà kà mandzə̀ nə̀ ŋgòjwɛ̀ŋ yi tse'.
19 Vesùwèŋ rì yàvès də vesùwèeŋ bwe Nwì. Nzeŋgòŋ nə pwe'fo' cu ndzə bohòSatà.
20 Vesùwèŋ rì də mo Nwì a və̀ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ŋgògʉ̀ də vesùwèŋ rɛɛŋ bum ya ŋga vesùwèeŋ riŋ Nwì nə̀ zìnə nə. Mvə̀'nə̀ a ves mo ye Jisos Krɛst mvwe' mò'fis fana vesùwèeŋ mvwe' mò'fis ves Nwì nə̀ zìnə nə. Jisòos Nwì nə̀ zìnə nə. Yi tse' lùŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè nə.
21 Bwe am wèŋ, wèeŋ jə ŋkərə̀ bə tu awèŋ ya kà də wèeŋ noŋsə yumok sə̀ zok sə ntʉʉ̀ wèŋ co Nwì dʉk.

Ŋwàk nə Ba
nə JON à Còom

Ghà nə Jon ànə com ŋwàk ènə à ye ŋga bu̱u̱ sə wo sə yə'rə Ntirə nə Bəboŋ nə sə gìhi yə'rə lòkɛ' nà' mu̱tsə. Bu̱u̱ mok sə wo à sə yə'rə yàwo bum mvwès à sə gìhi sə' vɛ'nə, fana Jon sə tip Krətèŋ wèŋ də yà'a jəŋ ŋkərə bə nsàp bu̱ nə yà'wèŋ sə jəŋ nisə mu̱ ndà'à.

Jon Cèpsə Krətèeŋ Mok Wèŋ

1 Còm ŋwàk nè'e mu̱ nə mu̱ ŋkwà'ŋwè mu̱ cos. Mu̱ cèpsə wu, Àvà, nə Nwì a swekfis wu bə bwe yo* sə mu̱ dzəm weŋ sə ntu̱u̱ mu̱ zìnə sə. Sə kà weŋ mu̱ dzəm mègù, sə dzəm weŋ bu̱u̱ sə wo rì zìnə nə Nwì nə pwe'fo'.

2 Vès dzəm weŋ bu̱u̱sə ncèp nə zìnə nə cu sə ntu̱u̱ vès, fana nà'a nə cum mali ca nə mvèsə.

3 Nwì nə yi tɛ̀' àvès bə Jisòs Krɛst mo ye gu̱ vesùwèŋ bəboŋ, wo tse' koksəmanziŋ bohòvès, nə gu̱ vesùwèŋ ŋgòtse' fifi sə ntu̱u̱ vès. Bum yè'sə, vesùwèeŋ nə tse' yà' mu̱mvə'nə vesùwèŋ sə bɛ' zìnə nə, nə sə dzəm ni' avès.

A Dzəm Ni' Avès

4 Mu̱ sə kwa nə bu̱p mu̱mvə'nə mu̱ a yuk də bwe yo mok sə bɛ' zìnə nə tɛ̀' àvès Nwì a nìtsə' fa ves nə.

5 Àvà, yusə mu̱ sə dzəm ŋgòcèp sə ka yumok sə fi yeŋ, yà' mègù sə ncèp nə vès ànə tse' to mantombì nə də, vesùwèeŋ dzəm ni' avès.

6 Mandzə nə aco vesùwèŋ niŋ tsok də vesùwèŋ dzəm Nwì, a ŋgònòŋsə lu̱u̱k ye. Lu̱k nə wèŋ à yuk mantombì nə də, wèeŋ cum ncù nə nà'a bə dzədzəm.

Bu̱u̱ Sə Wo Bèŋ Jisos Krɛst

7 Yusə yà' gu̱ ŋkuŋ mu̱ cep vɛ'nə a bu̱u̱sə ŋgàa cì' mvwès a ram lòsənə nzeŋgòŋ nə ŋku̱u̱ŋntèŋ. Bu̱u̱ yè'sə sə bèŋ də Jisòs Krɛst à ka sə nzeŋgòŋ bə ŋgùpni' co ŋwè və. Nsàp ŋwə ànə yi yà'sə ŋgà cì' mvwès nə, nə ye ŋgà bèŋ Jisòs nə wo à du̱k nə.

8 Wèeŋ jəŋ ŋkərə də yusə wèŋ a fàk sə wèeŋ kà bə zeŋ wà kə màhà. Wèeŋ jihi nzòŋ ya wo kà weŋ jipsə ya wèeŋ kə tse' lèlàk awèŋ dak mu̱mvə' nə.

9 Ŋwə nə yi naaŋ gèsə-a yumok mu̱nə yusə Jisòs a yə'rə fa bwìŋ, nə kà zeŋ yù mègù, ye də ŋwə ànə ka bə Nwì yeŋ. Ŋwè nə yi tə mègù-a ye bə yusə Jisòs a yə'rə sə fana ye də yi bə Nwì, nə ye mo ye Jisòs Krɛst wèŋ mvwe' mò'fis.

10 A yà'sə də a ye-a ŋga ŋwə nəmòk və-a bohòwèŋ, nə sə yə'rə yusə zok nə noŋsə sə Jisòs à yə'rə sə fana wù kà yi mvwe' nòoŋ fa, nə kà yi də <<Və bəboŋ>> sə' du̱k lok.

11 Mu̱ du̱k vɛ'nə bu̱u̱sə ŋwə nə yi cèpsə-a nà' ye də yi be'lə bə nà' bə nsàp bu̱p nə yi sə gu̱ nə.

Cècèpsə

* **1:1 1:1** Àvà nə yi ma nə bəboŋ nə yà'a cos nə fana bwe ye sə ye yàwo krətèŋ wèŋ. A vɛ'nə sə' ndzənə ŋgo nə 13.

12 Bum mok cu ŋkʉ̀ʉ̀ŋntɛ̀ŋ sə mʉ̀ tse' ŋgòcòm fa weŋ, fana mʉ nə kà
yà' còm, bʉ̀ʉ̀sə̀ mʉ̀ sə vè bə kù am ŋgòkə̀ yə weŋ, ya ŋga vesùwèeŋ yenə
si bə si, nə kwa nəbʉ̀p.
13 Bwe njɛ' yo nə̀ Nwì a swekfis yi sə cèpsə wu bə̀boŋ.

Ŋwàk nə Tɛ'
nə JON à Còom

Jon à còm ŋwàk nə tɛ' ènə ŋgòkwasə ŋwə nəmòk nə liŋ ye à ye də Gayòs bu̱u̱sə nà' à sə tɛsə bu̱u̱ sə wo à sə tsòho Ntirə nə Bəboŋ nə. Yi sə fa nà' ntip də nà'a jəŋ ŋkərə bu̱u̱ ŋwə nə bu̱p nə wo togə yi də Dìyotrefis nà'a.

1 Còm ŋwàk nè'e mu̱ nə mu̱ ŋkwà'ŋwè mu̱ cos. Mu̱ còm nà' ŋgòcèpsə ŋge' àm Gayòs nə mu̱ dzəm yi nəbu̱p.
2 Ŋge' àm Gayòs, mu̱ sə lɛŋ fa wu pìriyà du̱k də bum pwe' ye bəboŋ bohòwù. Nə ye sə' də wu cu, yiyaŋ kà wu ya, mvə'nə yòŋsə yòcu sə' bəboŋ yà'a.
3 Mu̱ à kwa ŋku̱u̱ŋntɛŋ bu̱u̱sə bwema mok à və, nə tsok fa mu̱ də wù sə yù zìnə nə bə ntu̱m yòpwe'. Wo a du̱k də wù sə yù zìnə nə vɛ'nə ghà nə fòlòoŋ.
4 Mvə'nə mu̱ yuk-a də bwe am sə yù zìnə nə Tà Nwì à fa ves, fana ncèp ànə gu̱ mu̱, mu̱ kwa càsə yà pwe'fo'.

Jon Kwasə Gayòs

5 Ŋge' àm, wù sə gu̱ yusə yà'a zìnə mvə'nə wù sə tɛsə bwema sə ndzə ni'ì Jisòs, ŋga a ye-a sə də wo ŋku̱ùŋ bohòwù na.
6 Bu̱u̱ sə wù a tɛsə wo yà'sə a tsə' fa cos nə fɛŋ nə mu̱mvə'nə wù dzəm wo, nə sə tɛsə wo. Kwəkwè', sə tɛsə mali wo mu̱mvə'nə wo sə gì yà'sə, bu̱u̱sə nà'a mandzə nə aco krətèŋ tse' ŋgòfàk bohòNwì.
7 Bu̱u̱ yè'sə wèŋ a tesə lòŋgòfàk bohòJisòs Krɛst, nə kà yumok bohòbu̱u̱ sə wo ka Nwì riŋ wèŋ jə lok.
8 Ye də a bəboŋ bohòvesùwèŋ krətèŋ ŋgòtɛsə bu̱u̱ yè'sə, ya yà'a ye də vesùwèŋ be'lə bo venəwèŋ bə fàak sə zìnə sə wo sə gu̱u̱ sə.

Jon Də Nà'a Sə Kərə BohòDìyotrefis, Nə Sə Kwasə Dìmàtiròs

9 Mu̱ a còm mu̱ŋwàk nəmòk, nə tum fa gesə lo cos nə, fana Dìyotrefis kà nà' yuye co còm nà' ŋwè jə, də yi dzəm ŋgòye ŋwə nə ghaŋ yi.
10 Mu̱ və nùu ŋkuŋ mu̱ gu̱ bwìŋ riŋ yusə yi sə gu̱ yà'sə. Yi sə caŋsə ncəncàŋ bə liŋ am. Yu nə nà' bu̱p càsə cùu, nsàp nə yi sə dzèeŋ də krətèeŋ sə wo və mvwe' lak mok wèeŋ kà mu̱ nda'à yi nòòŋ, nə sə lok mandzə bohòbu̱u̱ sə wo sə dzəm ŋgòtɛsə krətèeŋ yè'sə. Yi yə-a bu̱u̱ sə wo dzəm ŋgòtɛsə wo fana yi sə lap mandzə ŋgòbɛ' fis yà' mu̱ cos.
11 Fana wù ŋge' àm, mu̱ ka dzəm də wu yuŋ mandzə nə ŋgògu̱ nsàp bu̱p ànə dzəm, yù lɛ mandzə nə ŋgògu̱ bəboŋ. Bu̱sə ŋwə nə yi gùgə-a bəboŋ fana yi ŋwəə Nwì. Ŋwə nə yi gùgə ye bu̱p ka Nwì ntòye yuk.
12 Dìmàtiròs ye ŋwə nəmòk nə bwìŋ pwe' sə du̱k də yi sə gu̱ bəboŋ. Bəbo nə yi sə gu̱ nə sə nìtsə' də yi ŋwə nə bəboŋ anə zìnə. Fana mu̱ dzəm yàm sə' də yi bəboŋ anə. Wù rì də yusə mu̱ cèpgə yà' ye zìnə.

Ncèp Nə ŋgòLəsə

13 Bum ŋku̱u̱ŋntɛŋ sə mu̱ tse' ŋgòcòm fa wu, fana mu̱ nə kà yà' ndzənə ŋwàk còm yiskok.

14 Bʉsə mʉ̀ sə làp mandzə̀ mvək momjo ŋgòkə̀ yə wu, ya ŋga vesùu
yenə lis, nə taaŋ ŋgàm.
15 Ŋgɛ' àm, cum còŋ. Bʉ̀ʉ ŋgɛ' yo sə̀ wo cu fɛɛŋ cèpsə gèsə wu pwe'fo'.
Cèpsə fa ves ŋgɛ' avès wèŋ mò'fis mò'fis.

Ŋwàk JUD

Jud nə yi à ye moma Jem à còm ŋwàk nè'e yi. Bwìiŋ dʉkgə̀ də wo à ye bwema Jisos Krɛst, megu də wo à ka yàwo vɛ'nə com (ye Màtiyò13:55). Yi à còm nà' ŋgòtip bwìŋ də yà'a jəŋ ŋkərə̀ bʉ̀ʉ bum sə̀ bʉ̀ʉ mok wèŋ sə yə'rə fa bwìŋ yà'a. Wo à sə cwi bʉ̀sə nza' Nwì nə sə dʉk də aco ŋwè gʉ bʉp mok ntèŋ, bʉ̀ʉsə̀ Nwì a swì wes fa bwìŋ bʉp awo laŋ. Jud sə dʉk də bʉ̀ʉ yà'sə ka Nwì riŋ lok nə̀ kɛ̀' mò'fis fana Nwìi nə̀ kà wo mè'rə̀.

1 Còm ŋwàk nè'e mʉ̀ʉ Jud. Mʉ ŋgà fàk Jisòs Krɛst, nə ye moma Jem. Mʉ̀ sə còm fa nà' bohòwèŋ sə̀ Tɛ̀' àvès Nwì a dzəm weŋ, nə swek weŋ fana Jisòs Krɛst sə jəŋ ŋkərə̀ bohòwèŋ yà'a.

2 Mʉ̀ lɛŋ də Nwìi koksə manziŋ bohòwèŋ, nə gʉ də wèeŋ cum bə fifi sə̀'. Mʉ̀ sə lɛŋ sə̀' də wèeŋ ye nə rɛɛŋ dzədzəm ye nə. Mʉ̀ lɛŋ də wèeŋ tse' bum yè'sə nduk nə̀ nduk.

Ŋgàa Yə'rə̀ Fa Bwì Bum Mvwès

3 Ŋge' am wèŋ, mʉ̀ a sə dzəm wùriŋ ŋgòcòm fa weŋ bə nzak lùŋ nə̀ Nwì a fa vesùwèŋ nə. Mʉ̀ tsərə fe'lə maŋkwɛ̀ŋ də mʉ com fa weŋ lɛ ŋgòlʉ̀ gʉguŋ ŋgònòŋsə mali ntirə̀ nə̀ wèŋ a dzəmtse' bə liŋ Krɛst nə. Nwì a fa bʉ̀ʉ ye wèŋ nà' nə kɛ̀' mò'fis, nə̀ anə kà mok kupsə̀ yuk.

4 Mʉ̀ tsərə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ mok sə̀ wo a bɛ̀ŋ ŋgòrì Nwì wèŋ a wooŋ ni mʉŋgorə̀ wèŋ anə. Wo sə làp ŋgòcwi bʉ̀sə ncèp nə̀ nà' sə tsə̀' bwìŋ bə bòvə̀m nə̀ Nwì tse' nà' bohòvès nə. Wo cwi ncèp nə ya wo tse' mandzə̀ nə̀ ŋgògʉ̀ nsàp bʉp nə̀ wo dzəm ŋgògʉ̀ʉ pwe'. Wo gʉ̀ vɛ'nə, nə sə dzeeŋ Jisòs Krɛst nə̀ yi Masà nə ye Tà àvès yi yìiyi nə. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì laŋ də Nwìi nə̀ kà yeŋsə nsàp bʉ̀ ànə ŋgə'.

5 Wèŋ rì bə ncèp nə̀ mʉ̀ sə dʉk də mʉ cep fa weŋ nè'e pwe'fo' laŋ, fana mʉ̀ dzəm ŋgòcèp malì fa weŋ nà', ya wèeŋ tsərə li nà' fo'. Ncèp nə də, ghà nə̀ Tà ànə tɛsə bʉ̀ʉ ye wèŋ fana wo tesə mvwe' nzeŋgòŋ Ijìp yà'a, à kə̀ dzèŋ maŋkwɛ̀ŋ yi à zə malì bʉ̀ʉ mok mʉtsətsə'rə wo sə̀ wo à ka dʉk ye yuk wèŋ.

6 Mòok sə̀' də masinjàa Nwì sə̀ wo à ka mvwe' sə̀ Nwì à də wo cum fo' sə cum yà'a, wo à tasə wo bə kwaŋ nə̀ nà'a nə̀ kà fìiŋ yuk. Wo à màk gèsə lòwo sə mvwe' sə̀ ndzəm seŋ tə ŋkiŋ, nə sə tək nùmbu nə̀ ghaŋ nə̀ Nwìi nə̀ sak bwìŋ nə.

7 Wèeŋ kʉk ja'a na lak Sodòm bə Gòmorà, nə ye bə buk lak sə̀ yà' à kʉəp fo' yà'a nɛ̀. Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à sə gʉ̀ bʉp, nə sə ko sàhà nsàp nə̀ anə ye co ŋwè kà vɛ'nə gʉ̀ yuk, nə kà mbɛŋ kòm lòk. Ànə geŋ wo ye ŋgə' sənə mis nə̀ nà'a kà liiŋgə̀. Yè'sə à ye ŋgòsə̀ bwìŋ pwe' ntu' də wo yuk dʉk, nə kà nsàp ànə gʉ̀.

8 Bʉ̀ʉ sə̀ wo a ni mʉŋgorə̀ wèŋ yè'sə wèŋ, wo ka yàwo zok yeŋ. Wo tsərəgə̀ bum sə̀ yà' ka zeŋ yeŋ fana wo gʉ bʉp bə ni' awo, nə kà ŋàaŋ Nwì co yumok jə, nə sə yak masinjàa Nwì wèŋ sə̀ wo sə̀ ghaŋ wùriŋ sə.

9 A mègù-a sə̀ ŋkum masinjà Nwì nə̀ liŋ ye də Makè nà'a, ghà nə̀ bə Satà à kʉ̀ʉ̀m bə vè ni' Musì nà'a fana yi à ka ze' nə ncèp nə̀ bʉp cep fa. Yi à dʉk fa mègù nà' də, <<Mʉ̀ mè'rə wu weŋ Tà.>>

10 Bohòbu̱u̱ yè'sə yàwo, wo yàk bə bum sə̀ wo ka bə zeŋ rɛɛŋ mwè. Wo mègù co nàam ŋgaŋ, wo gu̱ mègù bum sə̀ ya' kok sə ntu̱u̱ wo. Wo gu̱ vɛ'nə fana, wo sə jəŋ naaŋ nzak mu̱ tuhù wo nə nà'a nə̀ ləsə wo ntsə'mòk.
11 Wo cu bu̱p. Wo sə yù kùu Ken nə̀ yi à zə moma ye. Wo caŋ gbu̱ sənə bu̱p də ya wo tse' mbàm fo', mvè'nə̀ Balàm ànə gu̱ ya'a. Wo nə̀ kpu̱ sə̀' bu̱u̱sə̀ wo a gu̱ tu bohòNwì mvè'nə̀ Korà à gu̱ tu, nə kpu̱ ya'a.
12 Ghà nə wèeŋ cugə̀ ŋgòzu̱ zu̱zu̱ awèŋ co bu̱u̱ Jisòs wèŋ fana bu̱u̱ yè'sə wèŋ sə jəŋ və fa weŋ marè'tu. Wo cu, nə sə no rùk mvwe' mò'fis, nə sə tsərə megu ni' awo, nə kà marè'tu tse'. Wo mègù co mbàk nə̀ fə̀fə̀ kə̀ bwì' samsə nà' ya nà'a kà mbu̱ŋ ntòli. Wo co tu̱ sə̀ mvə̀k a ku̱rə co wo zəm nto' laŋ fana wo kà zəm. Wo co tu̱ sə̀ wo cok fis ya' co'o fana ya' kpu̱ bu̱p.
13 Wo mègù co ndzəp nə̀ fə̀fə̀ bwì'lə nà' fana bu̱p sə̀ wo sə gu̱u̱ sə ye co jep sə̀ ya' dùk na mu̱ tu ndzəp anə. Wo co ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ wo a jàm mè'rə bù'rəə awo sə̀ wo təəŋgə̀ fo' sə. Nwì a fu̱hu̱ nòŋsə fa wo mvwe' ŋkəŋkɛs ndzəm nə wo nə̀ kə̀ cu ca mvèsə̀ laŋ.
14 Enòk nə̀ wu ta yè jə mu̱ni'ì Adàm, yi ye tàcici nə̀ sàmba nà'a, yi à cèp fa' sə̀' bə nsàp bu̱ ènə. Yi à du̱k də, << Wèeŋ ye, Tà sə və̀ bə masinjàa ye sə̀ rərɛŋ vɛ'ɛ ncùhù nduk nə̀ nduk.
15 Yi sə və̀ ŋgòkə̀ sak bwì pwe'. Yi nə gu̱ nzak ko wes bu̱u̱ sə̀ wo à ka Nwì yuk bu̱u̱ nsàap bu̱p awo sə̀ wo à sə gu̱u̱, nə ye bu̱p sə̀ wo à cèp yà' bə liŋ ye wèŋ.
16 Bu̱u̱ yè'sə wèeŋ ŋwəm kɛ'gə̀ də bum sə kà bò, nə sə ce'e bum sə̀ yà' ka bə̀boŋ yeŋ. Wo gu̱ mègù bum sə̀ ntu̱m awo sə dzəm. Wo ŋgàa kùm ŋgùŋ, nə sə cep la'rə boŋsə fa bwìŋ cù wà, ya ma nə̀ njàwo sə boŋ.>>

Jud Fa Krətèŋ Wèŋ Ntip

17 Bohòwèŋ yàwèŋ fana bwema am wèŋ, wèeŋ kà də wèeŋ swi bisə yusə̀ ŋgàa ntum Tà àvès, Jisòs Krɛst, à tsə̀' də ya'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk ya'a du̱k.
18 Wo à tsə̀' weŋ du̱k də, <<Ghà nə̀ nzeŋgòoŋ ku̱əp ŋgòmè nùu fana bwìiŋ nə tesə və, nə sə ywi'lə weŋ. Bu̱u̱ yè'sə wèŋ, wo kà Nwì yu'gə̀. Wo gu̱ mègù bum sə̀ ntu̱m awo sə dzəm.>>
19 Yà'a wo sə̀ wo jə vàgə̀ gəgà'à mu̱ŋgorə̀ bwìŋ. Wo ya'sə bu̱u̱ nzeŋgòŋ wèŋ, wo ka Yòŋsə̀ nə̀ Nwì nə tse'.
20 Bwema am wèŋ, bohòwèŋ yàwèŋ fana wèeŋ lap mandzə̀ ŋgòtəəŋ malì gu̱gu̱ŋ bə Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ wèŋ à dzəm nà' nə; Nwì ànə niŋtsok fa weŋ nà' yi. Wèeŋ sə lɛŋ, wèŋ sə yu'rə bohòYòŋsə̀ nə̀ Rərɛŋ mvè'nə̀ yi sə tsə̀' weŋ mandzə̀ nə̀ ŋgòlɛŋ bohòNwì.
21 Wèeŋ sə gi mali bə mandzə̀ nə̀ co Nwì sə dzəm mali weŋ fo'. Wèeŋ sə gu̱ vɛ'nə, mvè'nə̀ wèŋ sə tək Tà Jisòs Krɛst də yi nə kə̀ jə lo weŋ bə koksə̀manziŋ ye, nə fa ves lù nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk nə.
22 Wèeŋ tse' koksə̀manziŋ bohòbu̱u̱ sə̀ wo sə mùu malì vəm bə ma nə̀ Nwì nə.
23 Bu̱u̱ mok wèŋ cu sə̀ wèŋ tse' ŋgòcaŋsə gɛsə fis wo co wèŋ sə fis wo sə mvwe' mis. Mook sə̀ wèeŋ nə koksə manziŋ bohòwo. Megu də wèeŋ sə̀ lək bu̱p awo sə̀ wo sə gu̱u̱ sə. Wèeŋ kà cə̀ək awo sə̀ wo a gu̱ bu̱psə yà' bə bu̱p awo yà'a bə bo awèŋ jwɛ̀ŋ lok.

Vesùwèeŋ Kwasə Nwì

24 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nə aco yi noŋsə to weŋ, wèŋ kà gbʉ̀ nə. Ghà nə
yi nə nì ŋàaŋ ye, nə sə sak bwìŋ, yi jəŋ və weŋ ŋgòkə̀ təəŋ kù mantombìi
yi, wèŋ təəŋ jì nzak, nə kwa wùriŋ.
25 Vesùwèeŋ kuksə Nwì nə yi mègù Nwì yi nə. A yi nə yi a fa vesùwèŋ
lùŋ ndzə bohòTà àvès, Jisòs Krɛst nə. Kə̀kuksə̀ə ye bə liŋ ye, nə ye gaŋ
ŋkum ye sə̀ ghaŋ sə, ŋàaŋ yee kà kə̀ mè yuk. Bum yè'sə ye vɛ'nə mvə̀'nə̀
yà' à yè jə, nə kə dzeŋ ntinə, nə ye mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Yà'a ye vɛ'nə.

Ŋwàk Bum sə Nwì à Nìtsə' Fa Jon

Ŋwàk nə Jon à còm ènə nà' sə tsə' bum ŋkùɯŋntèŋ sə yi à sə yə yà' co yi sə yə lo, ŋga Nwì sə nìtsə' fa yi yà' yi. Jon nə dɯ' nja də Nwì a nìŋ fa yi bum yè'sə, də anə kà sàp ŋga yà' bùɯŋ və zìnə laŋ. (Taŋ mbùp 1:1). Ncèep gbɯ' ndzənə ŋwàk ènə wùriŋ. Bum mok sə yi à yə sə, a sə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì ma nə Rùk nə zəm nə sə'. Bwìiŋ jəgə gbɯ' sə, nə sə tsok rɛŋsə lo yà' bə mandzə zəzok wùriŋ. Megu də tu ncèp nə ŋwàk nə tse' ŋgòtsə' fa bwìŋ nə nòye sə jəja də Nwìi nə ghak bùɯ sə wo sə bèŋ yi bə Satà pwe'fo' ndzə bohòJisòs Krɛst. Fana yi nə sə cum bə bùɯ sə wo à còm liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ sə. Wo nə ye bùɯ ye, yi ye Nwì yà'wèŋ sə'.

A ye-a sə' də bum sə nja sə ka pwe' pap rɛɛŋ wes fana ŋgà còm ŋwàk nə sə tsə' fa vesùwèŋ də bùɯ sə wo ta-a, nə sə yu'rə bum sə ndzənə ŋwàk ènə fana Nwìi nə se wo (taŋ mbùp 1:3).

Bum Sə Wo À Còm Ndzənə Ŋwàk Nə

1 Nè'e ŋwàk bum sə Nwì à nìtsə' fa Jisòs Krɛst də nà'a tsok fa ŋgàa fàha nà' wèŋ, də yà'a nə ye vɛ'nə ghàr. Ànə geŋ, Jisòs tumsə masinjà ye də nà'a kə tsok fa ŋgà fàk ye Jon bum yè'sə.

2 Fana Jon nə bə tu ye à còm ncèp Nwì nə Jisòs à nìtsə' fa yi nə pwe'. Yi à còom, nə niŋtsok fa bwì jəja kwaraŋgaŋ.

3 Rɛŋsi bohòndàaŋwè pwe' nə yi jə ncèp nə nà'a və bohòNwì ènə, nə taŋ fis nà' mɯtsə. Rɛŋsi sə' bohòbùɯ sə wo yuk ncèp ènə, nə gɯ mvə'nə nà' sə dɯk sə', bùɯsə mvək nə bum yè'sə nə ye sə kɯəp laŋ.

Jon Cèpsə Coòs Sə Sàmba Sə Nze Esiyà Sə

4 Mù Jon ŋgà còm ŋwàk nè'e, mù sə cèpsə weŋ coos sə sàmba sə mvwe' nzeŋgòŋ Ɛsiyà yà'a bəboŋ. Mù lɛŋ də Nwìi gɯ weŋ bəboŋ, nə fa weŋ fifi sə'. Yi Nwì nə yi cu ŋga'a, nə ye nə yi à ye to mantombì, nə ye fe'lə sə' yi nə yi nə kə və fe'lə nə. Bəboŋ bə fifi ènə nə nà' və bohòyòŋsəə sə sàmba sə wo tə mvwe' kapràak ye sə, yà'a ye bohòwèŋ sə'.

5 Bəbo ènə və bohòJisòs Krɛst sə', nə yi ŋwə nə aco a naaŋtu bohòyi co ŋgà tsə' zìnə bə bum Nwì. A sə' yi nə Nwì à lòkoksə to mvwe' kpɯ fana yi ye ŋkum bohòŋkum sə sə nze pwe' yi. A kwasə yi bùɯsə yi à dzəm ves, nə kpɯ bohòvès sə' də ya yi fiŋ me'rə fis ves mvwe' bup avès bə nduəm ye.

6 Yi a gù ves ŋgòye bùɯ sə mvwe' gaŋ ye. Nə gɯ ves sə' ŋgòye co ŋgàa fa satikà', nə sə fa gùrə ŋgòkùksə liŋ tɛ' ye Nwì. Bwìŋ kuksə Jisòs nə, ŋàaŋ pwe' bohòyi nə mvèsə nə mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

7 Wèeŋ ye, yi sə və ndzənə mbàk fana, lis bwì pwe' nə ye yi. Bùɯ sə wo à sòp yi nə ye yi sə'. Bùɯ sə sənə nzeŋgònə pwe' nə warə də, <<Å jap mù yà?>> bùɯ vèvè ye nə. Yà'a mvə'nə a nə ye lì vɛ'nə. Yà'a ye vɛ'nə.

8 Tà Nwì àvès sə cèp də, <<Ŋgòyèto a mʉ̀, ŋgòlèsə a sə̀' mʉ̀.>>* Yi Nwì
nə̀ yi cu ŋga'a nə ye nə̀ yi à ye to mantombì, nə ye fe'lə sə̀' yi nə̀ yi nə̀ kə̀
və̀ fe'lə nə. Yi tse' ŋàŋ pwe' yi, ŋàaŋ mok ka sə̀ yà' càsə yi mok cum fe'lə.

Jon Yə Jisòs Bə Lis

9 Mʉ̀ Jon nə̀ mʉ̀ sə còm ŋwàk nè'e, mʉ moma àwèŋ nə̀ vesùwèŋ a be'lə
mvwe' mò'fis bə Jisòs. Vesùwèŋ sə yə lòŋgə' bəbɛ', nə sə təəŋ gʉgʉŋ bʉ̀usə̀
a tse' lo' Jisòs co ŋkum àvès. Nùmbu mòk à ye ŋga mʉ̀ cu mvwe' mʉlak
mòk nə̀ wo to nà' də Patmòs. Mʉlak ènə à ye ndzə tsətsə'rə ndzəp. Wo à
bɛ' gesə lòmʉ fo' də bʉ̀usə̀ mʉ̀ à sə tsòho ncèp Nwì nə ye bum sə̀ Jisòs à
nìtsə̀' də yà'a zìnə sə.

10 Mʉ̀ à ye fo', ŋga a nùmbu dzèə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ. Yòŋsə̀ nə̀ Nwì à vèə,
nə kotse' mʉ ghà ànə. Mʉ̀ yuk ŋga ŋgì mòk sə cep fʉ ŋkwɛ̀ɛŋ mʉ̀ co wo
sə fʉəp ntàŋ vɛ'ɛ.

11 Ŋgì nə dʉk fa mʉ də, <<Jəŋ ŋwàk, nə com bum sə̀ wù sə yə yè'e,
nə tum fa lo coos sə̀ sàmba. Coos sə̀ mvwe' lak Efesò, Sìminà, Pègamùm,
Tìyatirà, Sadìs, Fìlàdefiyà nə ye Làòdisiyà.>>

12 Ànə geŋ mʉ̀ bʉʉŋ də ya mʉ ye ŋwə̀ nə̀ yi sə cèp bohòmʉ̀ ènə. Mʉ̀ à
bʉ̀uŋ, mʉ̀ ye yumok sàmba co bəbwe dzòok sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə nsàp ntɛŋ
nə̀ wo togə̀ nà' də guù nà'a, sə̀ co wù tes kàk mbwa. 13 Mʉ̀ ye ŋwə̀ nəmòk
ŋga yi səsə co mo ŋwè, ŋga yi tə mʉtsətsə'rəə bəbwe dzòok tes kàk sə.
Yi à ni tse' cə̀k nə̀ nà' sap co sàro. Yi swi' tiŋ yak nà' mʉŋgùu bə korə nə̀
wo à gʉ̀ nà' sə̀' bə guù.

14 Nùəmtu ye sə fop pup pup co mbàk. Lis ye sə kʉə co lʉm mis.

15 Kùu ye à sə rɛŋ daàŋ daàŋ co ntɛŋ nə̀ wo tè kə̀ vòho. Ŋgì ye ye co sə
gbʉ̀ cəcwà ndzəp nə̀ ghaŋ.

16 Yi à kotse' ŋkə̀ŋkàŋ sàmba ndzənə bo ma zʉʉ ye. Fèk mòk nə̀ nà' à
tse' ncʉəp ma ba à tesə tsə kə̀ cùhu yi sə̀'. Si ye à sə rɛŋ co nùm sə to nə̀
maràŋ.

17 Mʉ̀ à yə yi, mʉ̀ coho gbʉ nooŋ tsoŋ mvwe' kùu ye, co ŋwə̀ nə̀ yi kpʉ
laŋ vɛ'ɛ. Fana yi naaŋ fa mʉ bo ma zʉ ye mʉ ni'ì, nə dʉk fa mʉ dʉk də,
<<Kà wəp. A mʉ̀ nə̀ mʉ mantombì nə ye maŋkwɛ̀ŋ sə̀' mʉ̀.

18 A mʉ̀ nə̀ mʉ̀ cu ŋwəm nə. Mʉ̀ à kpʉ, nə lokok fe'lə sə̀mok. Mʉ nə
cum mok mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀. Ki ncùu kpʉ nə ye nzeŋgòŋ yòŋsə̀ə bʉ̀ kpʉkpʉ
pwe' cu ndzə bohòmʉ̀.

19 Còm-a bum sə̀ wù yə ŋga'a yè'e pwe' ndzə ŋwà'à. Còm sə̀ yà'a nə ye
ŋga'a nə ye sə̀ yà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk sə̀'.

20 Mʉ rɛŋsə wu bə bum sə̀ wù yə sə. Ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ sàmba sə̀ wù yə
ndzə bohòmʉ̀ yà'a, a masinjàa am sə̀ wo kʉ̀kgə̀ coos sə̀ sàmba sə. Bəbwe
teberə̀ə kàak sə̀ sàmba sə yàwo coos sə̀ sàmba sə.>>

2

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Efesò

1 Ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ à yə nə à dʉk fa malì mʉ sə̀' dʉk də, <<Còm fa masinjà
àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos nə̀ mvwe' lak Efesònà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' və̀

* **1:8 1:8** Wo à còm to ŋwàk nè'e, mvwe' sə̀ Yamba sə cep də ŋgòyèto à ye də Alfà bə ncèep Grik. Mvwe' sə̀ Yamba sə cep də ŋgòlèsə à ye də Omegà bə ncèep Grik. Alfà ye ncòm nə̀ nà' yèto ncòom Grik sə, Omegà ye nə̀ nà' lèsə̀.

bohòŋwə nə yi kotse' ŋkəŋkàaŋ sə sàmba sə ndzə bohòyi. Nə ye sə' yi nə yi gìkɛ'gə mʉtsətsə'rəə bwe dzòok sə kàak təəŋgə mbwa sə.
2 Mʉ rì wes ncu àwèŋ pwe'fo'. Mʉ rì mvə'nə wèeŋ fàkgə bə ŋàŋ, nə ye mvə'nə wèŋ sə ko ntʉm, nə sə təəŋ mali gʉgʉŋ. Mʉ rì mvə'nə wèŋ sə jùm fis bʉ̀ʉ sə bʉp mʉŋgorə wèŋ yà'a sə'. Nə riŋ fe'lə mvə'nə wèŋ a mùmsə ja'a bʉ̀ʉ sə wo sə dʉk bòrə basə də wo ŋgàa ntum am ŋga wo ŋgàa mvwès yà'a sə'.
3 Wèŋ sə ko ntʉm, wèŋ a yə ŋgə' bʉ̀ʉ mʉ̀ cɛ̀bʉ̀ə̀, nə kà teŋsə̀.
4 Megu də yumook nè' nə nà' sə kà mʉ vesùwèŋ bò. Yu nə də wèŋ sə kà mʉ mok mvə'nə wèŋ à sə dzəm to mʉ mantombì yà'a mok dzəm fe'lə̀.
5 Ye də wèeŋ tsərə fəsə mvə'nə wèŋ à sə dzəm to mʉ yà'a, nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ, nə sə gʉ̀ mʉmvə'nə wèŋ à sə gʉ̀ to mantombì. Wèeŋ kà-a vɛ'nə gʉ̀, mʉ̀ və, nə kə cok fis gɛsə teberə àwèŋ nə kàak təəŋgə mbwa nà'a.
6 A ye-a sə̀ vɛ'nə fana yumòok nè' nə sə bòmʉ vesùwèŋ bʉ̀ʉ zeŋ. A də wèŋ sə bɛ̀ŋ bum sə̀ bʉ̀ʉ Nikolà wèŋ sə gʉ̀ yà'a nə bʉp sə̀' co mvə'nə mʉ̀ sə bɛ̀ŋ yà'.
7 Ŋwə̀ nə yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk-a yusə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə cèp bohòcoos sə. Ŋwə̀ nə yi təəŋ-a gʉgʉŋ tətè nə ghak mèmumsə̀ fana nà'a yi nə Nwìì nə fa yi mandzə̀ də yi ni lo nə kə zʉ nto' tʉ lùŋ nə yi à bì nà' mvwe' nzum ye nə.

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Sìminà

8 <<Còm fa masinjà àm nə yi kʉ̀kgə̀ cos nə̀ mvwe' lak Sìminà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə nà' və̀ bohòyi nə yi mantombì sə̀' yi, nə ye maŋkwɛ̀ŋ sə̀' yi nə. Yi nə yi à kpʉ, nə lokok fe'lə sèmok nə.
9 Mʉ̀ rì ŋgə' nə̀ wèŋ sə yə. Mʉ̀ rì də wèeŋ ŋgàa jìŋ. Ŋga zìnə nə də wèeŋ ŋgàa ghàk bə mandzə̀ mòk. Mʉ̀ rì nsàap mvwèes sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo sə to borə ni' awo də wo bʉ̀ʉ Jus yà'a sə cì' fa weŋ yà'a sə̀'. Bʉ̀ʉ yà'sə wo ka bʉ̀ʉ Jus yeŋ lok, wo yà'sə bòp bʉ̀ Satà wèŋ.
10 Ŋga sə də a və-a bohòwèŋ sə̀ nsàp ŋgə' nə̀ fòpwe', kà də wèeŋ wəp dʉk. Yèè, Satàa nə mumsə weŋ, nə gesə mok sə̀ mʉtsətsə'rəə wèŋ anə mʉ ndapndzəmə̀. Nsàp ŋgə' ànə nə cum dzeŋ megu nùumbu hum. A ye-a sə̀ də wu nə kpʉ bʉ̀ʉ mʉ̀, wù təəŋ mali bohòmʉ̀ gʉgʉŋ, ya mʉ nə lak wu bə tàm nə̀ nà'a lùŋ nə. 11 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu', yi yu'rə-a yusə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə cep bohòcoos wèŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ, nə ghak mèmumsə̀ fana ye də kpʉ nə̀ nà' sə və̀ maŋkwɛ̀ɛŋ nə kà yi jwɛ̀ŋ lok.

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Pegamùm

12 <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos nə̀ mvwe' lak Pegamùm nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' tesə və̀ mʉ cùhu ŋwə̀ nə̀ yi tse' fèk nə̀ bə ncəp ma ba nə.
13 Mʉ̀ rì mvwe' sə̀ wèŋ cu yà'sə bəboŋ də a fo' mvwe' ntʉm lak Satà. Mʉ̀ rì də wèŋ sə dʉk mègù də wèeŋ bʉ̀ʉ am. Wo a zə Antipà nə̀ yi à sə ye zìnə bohòmʉ̀ fa'nə, də bʉ̀ʉsə̀ yi à cèp fis jəja də yi ŋwə̀ àm. Wo à zə yi vɛ'nə, wèŋ kà mʉ sə̀' bɛ̀ŋ.
14 Megu də bum mok cu sə̀ wèŋ sə gʉ̀ʉ sə̀ yà' sə kà mʉ bò. Bʉ̀ʉ mok cu mʉtsətsə'rəə wèŋ sə̀ wo sə gʉ̀ nsàap bum lak sə̀ co rùm wèŋ, co sə̀ Balàm à sə yə'rə fa bwì yà'a. A yi nə̀ yi à tipsə Balàk ŋgòjə lòbʉ̀ʉ Izùrɛ

wèŋ mvwe' gʉ̀ bʉ̀p nə. Yi à gʉ̀ vɛ'nə ŋkuŋ wo sə zʉ̀ bum sə̀ bʉ̀p sə̀ co bum rùm, nə sə koho sàhà sə̀'.
15 Bʉ̀ʉ̀ mok cu mʉ̀ŋgorə̀ wèŋ sə̀' sə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ Nikolà. Wo sə gʉ̀ nsàap bʉ̀p sə̀ Balàm à yə'rə yà'a.
16 Ye də wèeŋ kupsə-a wàp, bwɛ̀rɛ mʉ̀ nə və vɛ'ɛ nənàk, nə lʉ̀ ves bʉ̀ʉ̀ yà'sə wèŋ bə fèk nə̀ mʉ̀ cùhu mʉ̀ nə.
17 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo', yi yuk-a bum yè'sə sə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə cèp bohòcoos sə. Ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉgʉŋ tètè nə ghak mèmumsə̀ fana, mʉ̀ nə fa yi bɛŋ Nwì sə̀ kaco lis ye yà' yeŋ sə. Mʉ̀ nə fa fe'lə yi lìs nə̀ fəfop nə̀ wo còm naaŋ lìŋ sə̀ fi mbwa. Ŋwə̀ nəmòok nə kà liŋ sə rì lok. A nə riŋ megu yà' ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ fa yi yà' nə.

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Tìyàtirà

18 <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos àm nə̀ mvwe' lak Tìyatirà nà'a dʉ̀k də, nè'e ncèp nə̀ nà' tesə və̀ mʉ̀ cùhu mo Nwì. Yi nə̀ lis ye sə kʉ̀ə̀ co lʉ̀m mis, kùu ye sə rɛŋ daàŋ daàŋ co ntɛŋ nə̀ wo tɛ̀ŋ kə̀ misə̀ nə.
19 Mʉ̀ rì ncu àwèŋ bàboŋ. Mʉ̀ rì də wèŋ tse' ntʉ̀m nə̀ ŋgòdzəm mòk bə mòk. Mʉ̀ rì sə̀' mvə'nə̀ wèŋ tə bə mandzə̀ nə̀ zìnə bohòmʉ̀, mʉ̀ rì də wèeŋ fàkgə̀ gʉgʉŋ, nə sə ko ntʉ̀m sə̀'. Mʉ̀ rì sə̀' laŋ də bum sə̀ wèŋ sə fàk ŋga'a pwe'fo', bòghak zeŋ nə noŋsə mvə'nə̀ à ye to mantombì.
20 Mègù də yumòk cu mò'fis nə̀ wèŋ sə gʉ̀ nə̀ mʉ̀ ka nà' dzəm. Yu nə də, wèŋ sə mè'rə ŋwà nə̀ wo to yi də Jesebè nà'a ŋgòcu mʉtsətsə'rəə wèŋ. Yi sə dʉ̀k də yi sə tsòho ncèp Nwì, ŋga a mvwès wà. Yi sə gʉ̀ bʉ̀ʉ̀ am wèŋ ŋgòkoho sàhà, nə sə zʉ̀ kɛ'ca bum rùm wèŋ nduk.
21 Mʉ̀ a fa yi mʉ̀mvèk momjo də ya yi teŋsə ŋgògʉ̀ bʉ̀p ye sə, fana yi kà dzəm ŋgòmè'rə ko sàhà dzəm.
22 Ye də mʉ̀ nə gʉ̀ yi, yi kok kèe yiyaŋ maràŋ ya bə bʉ̀ʉ̀ sə̀ bə yà'wèeŋ kogə̀ nto sə wèeŋ nə ye ŋgə' bəboŋni. Mʉ̀ nə gʉ̀ li vɛ'nə tse'ŋga wo mè'rə mandzə̀ àwo ànə.
23 Mʉ̀ nə zə bwe ye sə pwe'fo'. Mʉ̀ nə gʉ̀ vɛ'nə ya cos pwe' riŋ də mʉ̀ rì tse' vèəm bwì pwe'fo'. Mʉ̀ nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə̀ yi à gʉ̀ fàak ye.
24 <<Nə ye də bohòwèŋ bwes bʉ̀ʉ̀ sə̀ mvwe' lak Tìyatirà, wèŋ a ka mandzə̀ Jesebè nə yuŋ. Wèŋ na ka bum ŋwʉ̀ŋwa sə̀ Satà sə rì. Ye də bohòwèŋ yàwèŋ, mʉ̀ ka yumok zok sə̀ mʉ̀ sə dʉ̀k wèeŋ gʉ̀ tse'.
25 Megu də wèeŋ kotse' bum sə̀ wèŋ a yə'rə yà'a cʉ̀k tètè mʉ̀ bwi və.
26 Nə ye də bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo tə gʉgʉŋ tètè nə kə ghak mèmumsə̀, nə sə gʉ̀ yusə̀ mʉ̀ sə dzəm, fana mʉ̀ nə fa wo ŋàŋ bə bòop lak sə̀ zəzok sə pwe'fo'.
27 Mʉ̀ nə fa wo ŋàaŋ sə sə̀' mvə'nə̀ tɛ̀' am a fa mʉ̀. Wo nə sə sak gaŋ mʉtuhù bòop lak yè'sə bə ntò' ŋkum nə̀ wo à gʉ̀ nà' bə ntɛŋ. Wo nə ləp və'rə yà' co mvə'nə̀ ŋwèe ləp və'rəgə̀ kʉ̀ʉ̀ŋ ncàk yà'a.
28 Bʉ̀ʉ̀ sə wo ghak mèmumsə̀ yè'sə, mʉ̀ nə̀ fa wo sɛ̀ŋtsok sə̀'.
29 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo' fana yi yu'rə-a bum sə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə tsə̀' fa coos sə.

3

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Sadìs

1 <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos nə̀ mvwe' lak Sadìs nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' tesə və̀ bohòyi nə̀ yi tse' yòŋsəə Nwì sə̀ sàmba, nə tse' ŋkə̀ŋkàaŋ sə̀ sàmba sə. Mʉ̀ rì ncu àwèŋ nə̀ wèŋ cu nə. Bwìiŋ tsərəgə̀ də wèŋ cu ŋwəm, ŋga wèŋ a kpʉ laŋ.
2 Wèeŋ lokok mvwe' lo wàp, nə lumsə fe'lə mʉyòŋsə̀ nə̀ nà' sə kàha malì nà'a, ya kà də nà'a kpʉ liiŋ wesə dʉk. Mʉ̀ yə də ncu àwèŋ ka kə̀kʉrə̀ pap mantombìi Nwì yeŋ.
3 Ye də bòghak də wèeŋ tsərə fəsə maŋkwèŋ bə bum sə̀ wèŋ ànə yuk to yà', nə jəŋ yà' yà'a. Wèeŋ sə gʉ yà', nə bwi fa bʉp awèŋ ŋkwèŋ. A ye-a ŋga wèŋ ka lokok, ye də mʉ nə və nə kə tseŋ weŋ co ŋgà yə̀ və̀ yi, wèŋ kà mvə̀k nə̀ yi vəə nə rì.
4 <<Megu də wèŋ bʉ̀ʉ Sadìs mok sə̀ wèŋ ka ŋkʉ̀ʉŋ yeŋ, wèŋ a nòŋsə ni' awèŋ rərɛŋ. Bʉ̀ʉ yà'sə nə nitse' cə̀ək sə̀ fəfop, nə gi venə wèŋ bʉ̀ʉsə̀ wo kə̀kʉrə̀ ŋgògì venə wèŋ vɛ'nə.
5 Bʉ̀ʉ sə̀ wo təəŋ gʉgʉŋ tə̀tè nə ghak mèmumsə̀ fana wo nə̀ ni cə̀ək fəfop sə̀' vɛ'nə. Nə ye sə̀' də mʉ nə kà liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ yìsə̀ fis. Mʉ nə̀ təəŋ mantombìi Tɛ̀' am nə ye masinjàa ye wèŋ, nə tsok jəja də wo bʉ̀ʉ am.
6 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yu'rə-a bum sə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə tsə̀' fa coos sə.

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Fìlàdefiyà

7 <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos nə̀ mvwe' lak Fìlàdefiyà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' tesə və̀ bohòmo Nwì nə̀ rərɛŋ, nə ye sə̀' yi nə̀ yi zìnə nə. Yi tse' ki ncùu ŋkum Devìd ndzə bohòyi. Yi lok-a ncùu sə, ŋwə̀ nəmòk kà mùk, yi mùk-a yà', ŋwè kà sə̀' lok fe'lə̀.
8 Mʉ̀ rì ncu àwèŋ. Mʉ̀ rì də wèŋ a ye-a sə̀ jì ŋàŋ, wèŋ sə yuk dʉk àm laŋ. Wèŋ a ka də wèŋ ka bʉ̀ʉ am yeŋ sə̀' bɛŋ yuk. Ye də mʉ̀ a mùk nòŋsə fa weŋ ncùu sə̀ kaco ŋwə̀ nəmòk lok yà' yeŋ.
9 Wèeŋ ja'a àwèŋ mvə'nə̀ mʉ nə gʉ bʉ̀ʉ sə̀ wo bòp bʉ̀ Satà, nə sə ci' mvwès də wo bʉ̀ʉ Jus yà'a nè. Mʉ nə gʉ wo ŋgòkə̀ təəŋ bə tumfərə sə ŋki'ì wèŋ, nə wup fa weŋ bo, ya wo riŋ də mʉ̀ dzəm weŋ.
10 Wèŋ a yuk dʉk àm, nə təəŋ bə kontʉm laŋ. Mvè'nə̀ wèŋ a yuk mʉ vɛ'nə, mʉ nə noŋsə weŋ bə̀boŋ, ghà nə̀ ŋgə'ə nə̀ və̀ sənə nzeŋgònə pwe' ŋgòmùmsə bwì.
11 <<Anə kà sàp ŋga mʉ̀ və̀ laŋ. Wèeŋ kotse' bum sə̀ wèŋ tse' yà'sə cʉk. Wèeŋ kotse' cʉ̀k ya ŋwə̀ nəmòok kà lə̀lək awèŋ nə kə̀ fèp jə lò.
12 Bʉ̀ʉ sə̀ wo təəŋ-a gʉgʉŋ tə̀tè nə ghak mèmumsə̀ fana mʉ̀ gʉ wo co tàaŋ-ndap Nwì àm, wo nə mam fo' tə̀tè nə kà cohòyuk. Mʉ nə com naaŋ liŋ Nwì àm mʉni'ì wo. Mʉ̀ com naaŋ fe'lə fa wo liŋ lak Nwì àm nə̀ nà'a də, Jòrosalèm nə̀ Fi, nə̀ nà' sə tesə tsooŋ mʉbu bohòNwì àm nə. Mʉ nə com naaŋ fa wo liŋ am sə̀ fi mʉni'ì wo anə sə̀'.
13 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ fana yi yu'rə-a bum sə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə tsə̀' fa coos sə.

Ŋwàk Cos Nə̀ Mvwe' Lak Làòdisiyà

14 <<Còm fa masinjà àm nə̀ yi kʉ̀kgə̀ cos àm nə̀ mvwe' lak Làòdisiyà nà'a dʉk də, nè'e ncèp nə̀ nà' tesə və̀ bohòŋwə̀ nə̀ liŋ yee də, <Yà'a ye vɛ'nə.>

Yi zìnə, nə ye ŋwə̀ nə̀ aco a naaŋ tu bohòyi. Nwì à gʉ̀ bum pwe' də yà'a yeto və bohòyi nə.
15 Mʉ̀ rì ncu àwèŋ bə̀boŋ. Wèŋ ka bohòmʉ̀ fifi yeŋ, nə kà cəcuŋ sə̀' ye. A nə boŋ ghak də wèeŋ ye lɛ mòk mʉtsətsə'rəə bòop bum sə̀ ba yè'sə.
16 Nə yeè nə də wèŋ mègù yəyarə̀ fana mʉ nə te fis mak weŋ mʉ cùhu mʉ̀ fo'.
17 Wèŋ sə dʉk də wèeŋ ŋgàa rɛŋsi nə ye ŋgàa ghàk də wèŋ sə kà yumok jamə̀. Wèŋ sə dʉk vɛ'nə, nə kà rì də wèeŋ co bwìŋ koksə manziŋ bohòwèŋ rì. Wèeŋ ŋgàa jìŋ, sə gi mbwè to, nə ye ŋgàa ntwì lis.
18 Ye də mʉ̀ sə tip weŋ dʉk də, wèeŋ və kə ywiŋ guù sə̀ wo a tɛ̀ rɛŋsə yà' daàŋ, daàŋ bohòmʉ̀, ya ŋga wèeŋ tse' ghàk. Wèeŋ kə ywiŋ jəŋ cə̀ək fəfop sə̀' bohòmʉ̀ ya ŋga wèeŋ lok marè'tu awèŋ fo', nə ywiŋ ncə̀p sə ya ŋga wèeŋ gesə mʉlisə̀ wèŋ ya wèeŋ ye bum.
19 Mʉ jwagè ŋwə̀ nə̀ mʉ̀ dzəm yi, nə tʉksə sə̀' yi nə, ya ŋga yi tse' ŋkərə̀. Ye də wèeŋ ye cəcuŋ, nə bwi fa-a bʉp awèŋ ŋkwɛ̀ŋ.
20 Wèeŋ ye, mʉ̀ tə sə ncùhu, nə sə kum; a ye-a ŋga ŋwə̀ nə̀ yi yuk ŋgì àm nə muk fa mʉ ncùu sə fana, mʉ nə ni lo mʉnda'à yi anə. Mʉ ni lòmbwa, vesi zʉ be'lə bɛŋ mvwe' mò'fis.
21 Ŋwə̀ nə̀ yi təəŋ-a gʉguŋ tə̀tè nə kə ghak mèmumsə̀ fana mʉ nə̀ fa yi mandzə̀ ŋgòcu vesə mʉmvwe' kapràk àm. Yi nə cum be'lə venə mvə'nə̀ mʉ̀ ànə ghak yàm sə̀', nə kə cum be'lə ves Tɛ̀' àm mʉnə kapràk ye.
22 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yu'rə-a bum sə̀ Yòŋsə̀ Nwì sə tsə̀' fa coos sə.>>

4

Jon Yə Kapràk Nwì Mʉbu

1 Yà'sə ànə ca wes me fana mʉ̀ ye fe'lə yumok sə̀mok. Mʉ̀ à yə ŋga ncùu sə̀ mʉbu mùhu nòto. Mʉ̀ yuk fe'lə ŋgì nə̀ nà' à cèp co ntàŋ nə̀ mʉ̀ à yuk to nà' fa' mantombì nà'a. Yi to mʉ, nə dʉk də, <<Kok və fɛŋ ya mʉ niŋtsok fa wu bum sə̀ yà'a nə̀ kə̀ ye ntsə'mòk.>>
2 Ànə geŋ Yòŋsə̀ Nwì kə kotse' mʉ vɛ'ɛ ghà ànə. Mʉ̀ ye kapràk mʉbu anə ŋga ŋwè cu mbwa.
3 Si ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉmvwe' kapràk nə à sə bà'a rɛŋ kɛ' ncòm bə̀baŋ bə fəfop wèŋ, co nsàap lìis mok sə̀ wo togè yà' də Damùn nə ye Rubì. Mvəmvòk à gʉ̀m dzòoŋ kapràk nə. Nà' à tse' ncòom lìs nə̀ wo togə̀ nà' də emerà, yà'a co ncòom ŋgaŋ sə̀ fi.
4 Mʉ̀ à yə fe'lə kapràak mok hum ba-ncòp-kwè. Yà' à təəŋ gʉ̀m dzòoŋ gèsə lòkapràk mòk nə̀ ghaŋ nə mʉtsətsə'rə̀. Mʉ̀ ye bʉ̀ ŋkwàha bwì sə̀' hum ba-ncòp-kwè ŋga wo nitse' cə̀ək sə̀ fəfəp, nə cum yak mʉnə kapràak yè'sə. Wo à ta tse' tàam ŋkum mʉtuhù wo. Tàam sə à ye sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə guù lòoŋ.
5 Mbʉ̀ŋ à sə bà'a, nə sə cwiŋ və mvwe' kapràk nə vɛ'ɛ nə̀bʉp. Mʉ̀ ye kàk sàmba ŋga yà' sə kʉə rɛŋ mvwe' kapràk nə vɛ'ɛ bʉ̀əmm. Kàak yè'sə à tə bə tu yòŋsə̀ə Nwì sə̀ sàmba sə.
6 Mʉ̀ ye tə̀m mòk mantombìi kapràk nə. Tə̀m nə à sə rɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ.
Mʉ̀ à yə fe'lə yusəmok kwè ŋga yà' tse' yòŋsə̀. Wo təəŋ dzooŋ kapràk nə. Wo à tse' lis ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Lis sə à ye mʉni'ì wo, ma si bə maŋkwɛ̀ŋ wèŋ pwe'.

7 Nə̀ mantombì nə à səsə co gwim. Nə̀ ba səsə ye co ndu-mbòŋ. Nə̀ tɛ' à tse' si sə̀ yà' səsə si ŋwè. Nə̀ kwè nə à səsə ye co mpì nə̀ yi sə dzòoŋ dzòoŋ.
8 Nə̀ fòpwe' à tse' bàp ntùŋfu. Ni' awo sə à ye gù liìs-lis, bə sə ŋkwɛ̀ŋ bàp mwè pwe'. Wo sə yəm ŋkì nùm bə ndzəm, nə kà teŋsə̀ lok. Wo sə yəm dʉk də,
<<Nwì, wu rərɛŋ, wu rərɛŋ, wu rərɛŋ.
Wù à ye to wù, cu ŋga'a sə̀' wù,
Anə̀ kə̀ və̀ ntsə'mòk sə̀' wù.
Tà mayumòk, Tà mayumòk wu Tà, Nwì nə̀ ghaŋ nə.>>
9 Bum sə̀ kwè sə̀ wo à tse' yòŋsə̀ sə à sə yəm ŋkì ŋgòkùksə nə sə kwasə liŋ ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə kapràk nə. Yi nə̀ yi cu mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.
10 Wo yəm vɛ'nə fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ gbʉ sə nze, nə kuksə yi sə̀'. Wo cok noŋsə tàam awo sə mantombìi kapràk ye nə, nə sə dʉk də,
11 <<Mbè, Tà, nə ye Nwì,
wu kə̀kʉrə̀ bohòbwì ŋgòkùksə wu, wəp wu nə fa wu ŋàŋ.
Bʉsə̀ wù à gʉ̀ bum pwe' wù.
Wù à tsərə kok sə̀' wù də bum pwe' ye.>>

5

Wo Sə Kùksə Mo Nsùŋgaŋ Nə̀ Yi À Lòkok Mvwe' Kpʉ

1 Ànə geŋ, mʉ̀ ye ŋga ŋwə̀ nə̀ yi cu mʉnə kapràk nə kotse' ŋwàk mòk bo ma zʉ. Ŋwàk nə à ye nsàp nə̀ co wù lim nà'. Wo à còm nà' ma mʉŋkwɛ̀ŋ bə ndzə ntòpwe'fo'. Wo jəŋ lìŋ, nə lem lok nà' bə zeŋ bòp sàmba.
2 Mʉ̀ ye masinjà Nwì mòk nə̀ yi tse' ŋàŋ, yi sə fuŋ bə ŋàŋ də, <<Ŋwə̀ nə̀ yi kʉ̀rə co yi yep fis to lìiŋ yè'e, nə firə to ŋwàk nè'e ndà?>>
3 Ŋwè à ka nə̀ mò'fis mʉbu kè sə nzeŋgòŋ kè mvwe' bʉ̀ kpʉkpʉ àlɛ nə̀ co yi muk nà' yeŋ.
4 Mʉ̀ à yə vɛ'nə, waŋ ko mʉ bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ mò'fis co yi muk nà' à ka yeŋ.
5 Fana ŋkwà'ŋwè mòk mʉtsətsə'rəə sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə à dʉk mʉ də, <<Tsəp; kà wa bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nəmòok yo nə̀ co yi muk. Yèè, ŋwə̀ nə̀ wo to yi də Gwim nə̀ yi tesə mvwe' bòp lak Judà, nə̀ yi ŋgwì ŋkum Devìd nà'a kə̀kʉrə̀ ŋgòyep fis lìiŋ sə, nə muk ŋwàk nə. Yi à ghak bum pwe' yi.>>
6 Fana mʉ̀ ye Mo Nsùŋgaŋ mòk ŋga yi tə mʉtsətsə'rəə kapràk nə bə bum sə̀ kwè sə̀ wo tse' yòŋsə̀ sə. Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ təəŋ gʉm gesə lo yi mʉtsətsə'rə. Nsùŋga nə à sə yəəŋ co wo à zə yuk yi mantombì laŋ. Yi à tse' ndoŋ sàmba, nə tse' lis sə̀' sàmba. Lis sə̀ sàmba yè'sə à sə təəŋ mʉnə tu yòŋsəə Nwì sə̀ sàmba sə̀ yi à tumsə vesə yà' sənə nzeŋgònə ma nə̀ fòpwe' sə.
7 Fana Mo Nsùŋgaŋ nə və, nə kə jəŋ ŋwàk nə̀ nà' ye ndzənə bo ma zʉʉ ŋwə̀ nə̀ yi cu mʉnə kapràk nə.
8 Yi ànə jəŋ ŋwàk nə vɛ'nə fana bum sə̀ ŋwəm kwè sə bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ bʉhʉ mantombìi yi anə sə nze. Ndàaŋwè à tse' luŋ, nə tse' ŋgàp nə̀ wo à gʉ̀ bə guù bə làmindà ca. Làmindàa sə à təəŋ mʉnə tu pìriyàa bʉ̀ʉ Nwì pwe'fo'.
9 Wo à yəm ŋkì nə̀ fi. Wo sə yəm də,

<<Wu kə̀kʉrə̀ ŋgòjə ŋwàk nə, nə yep fis lìiŋ sə.
Bʉsə̀ wo à zə wu fana wù ywiŋ fa Nwì bwì sənə nzeŋgònə pwe' nə̀ pwe' bə kpʉ yònə.
Wù à ywiŋ və̀ wo mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak pwe' nə ye mvwe' ŋgwìi bwì pwe'fo' sə̀'.
10 Wù a gʉ̀ wo ŋgòye mok mvwe' gaŋ ŋkum Nwì, nə gʉ wo ŋgòsə fa gùrə̀ co ŋgàa fa satikà'a sə̀ ŋgòkùksə Nwì.
A sə̀' wo sə̀ wo nə kok ŋkum sə nzeŋgòŋ anə.>>
11 Mʉ̀ à kʉ̀k fe'lə mok fana mʉ̀ ye masinjàa Nwì, nə yuk ŋgìi awo. Wo à ye vɛ'ɛ ncùhù malà' co wù kà ta to. Wo à təəŋ dzòoŋ kapràk nə bə bum sə̀ ŋwəm kwè bə bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ pwe' mʉtsətsə'rə̀.
12 Wo sə yəm fuŋ fis dʉk də̀,
<<Oòwùu Mo Nsùŋgaŋ nə wo à zə,
Wu kə̀kʉrə̀ ŋgòtse' ŋàŋ.
Wu kə̀kʉrə̀ ŋgòtse' ghàk
Wu kə̀kʉrə̀ ŋgòtse' ŋkərə̀ pwe'.
Wu kə̀kʉrə̀ ŋgòtse' yòŋ.
Wu kə̀kʉrə̀ wù co bwì pwe' kuksə wu.
Wu kə̀kʉrə̀ co bwì kwasə wu.
Wu kə̀kʉrə̀ co liŋ yoo yam lo mantombì.>>
13 Anə geŋ mʉ̀ yuk ŋgìi bum sə̀ mʉbu bə sə nze nə ye sə̀ wo cu ma sə mbwè nzeŋgònə wèŋ pwe'. Mʉ̀ yuk ŋgìi bum sə̀ ma sə ndzəpə̀ bə ŋgìi bum sə̀ yà' tse' yòŋsə̀ ŋga wo cu-a sə̀ ma fòkè fòpwe' nə̀ pwe', ŋga wo sə yəm ŋkì. Wo sə yəm dʉk də̀,
Vès kwasə wù nə̀ wù cu mʉnə kapràk,
Nə kwasə Mo Nsùŋgaŋ nə sə̀'.
Vès kùksə wu, nə yamsə liŋ yo.
Vès sə dʉk də̀ kapràk yònə ye gaŋ yoo mam gəgeŋ fo' mvèsə nə̀ mvèsə̀.
14 A nə ye vɛ'nə, yum sə̀ kwè sə wèŋ kwi' də̀, <<A ye vɛ'nə.>> Fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə wèŋ bʉhʉ sə nze, nə kuksə yi.

6

Mo Nsùŋga Nə Ye ŊgòYep Fis Lìiŋ Sə̀ Sàmba Sə

1 Anə geŋ, mʉ̀ ye ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis to liŋ nə̀ mò'fis mvwe' lìiŋ sə̀ sàmba sə. Yi à yep ntɛ̀ŋ, mʉ̀ yuk ŋgì yum sə̀ wo kwè sə mòk. Ŋgì nə à cèp bə ŋàŋ co mbʉ̀ŋ sak yi vɛ'ɛ. Nà' cep də̀, <<Tesə vàə.>>
2 Mʉ̀ ye fe'lə nàmbà'rə̀ nə̀ fəfop ŋga nà' tesə vəə. Mʉ̀ ye ŋga ŋwə̀ nəmòk yi kok cu mʉnə nàmbà'rə̀, nə kotse' wòmŋgiŋ ndzə bohòyi. Wo à fa yi tàm ŋwə̀ nə̀ ghaŋ mòk. Yi à lòsə̀ ŋgòghak lòmok sə̀ ŋkuŋ.
3 Mo Nsùŋga nə yep fis liŋ nə̀ ba, ŋgì yu nə̀ ba cep sə̀'. Ŋgì nə dʉk də̀, <<Tesə vàə.>>
4 Nàmbà'rə̀ nə̀ bəbaŋ tesə və ŋga wo fa ŋwə̀ nə̀ yi kok cu mbwa nə ŋàŋ ŋgòkə̀ jə fis lògɛsə fifi sənə nzeŋgòŋ nə ya bwìiŋ lʉlʉ̀, nə zə ni'. Yi à kotse' fèk nə̀ ghaŋ ndzə bohòyi sə̀'.

5 Yi yep fis nə tɛ', yu nə tɛ' cep sə' də, <<Tesə vəə.>> Mʉ ye ŋga nàmbà'rə nə səseŋ tesə vəə. Mʉ ye ŋga ŋwə nə yi kok cu mbwa nə kotse' kilù ndzə bohòyi.
6 Mʉ yuk gʉ co ŋgì mòk cèp vèsə mvwe' bum sə kwè sə dʉk də, <<Ŋwèe nə jə mbàam sə yi fàk yiskok nùmbu mò'fis, nə ywiŋ ndooŋ rɛ̀s tɛ', nə jə fe'lə sə' mbàam ntsə' fàk mòk, nə ywiŋ ndooŋ gòmbì ntùŋfu.>> Yi dʉk fe'lə sə' də, <<Wèeŋ kà mve' nə ye rùk gʉ bʉpsə.>>
7 Fana Mo Nsùŋga nə yep fis fe'lə lìŋ nə kwè. Mʉ yuk ŋga yum sə ŋwəm sə nə kwè cèp də, <<Tesə vəə.>>
8 Mʉ ye nàmbà'rə mòk nə yi kpʉ ncòm dəmm vɛ'. Liŋ ŋwə nə yi à kok cu mʉnə nàmbà'rə ènə à ye də Kpʉ. Nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ kpʉkpʉ à sə bɛ' lòŋwə ènə sə' maŋkwɛ̀ŋ. Wo à fa wo ŋàŋ də wo zə bwìŋ bòp mò'fis sənə bòp kwè bə bʉʉ sə sə nzeŋgòŋ sə pwe'. Də wo zə wo bə fèk, nə jəŋ və njè bə yiyaŋ nə ye fe'lə bə nàam sə bʉp sə co yà' ko bwìŋ.
9 Yi yep fe'lə lìŋ nə tàŋ nə. Mʉ ye yòŋsəə bʉʉ sə wo à zə wo də bʉʉsə wo à dzəm Nwì bə zìnə, nə sə tsoho ncèp ye nə wèŋ. Yòŋsəə bʉʉ yè'sə à ye ma sənə mbwè kàm nə wo fagè satikà' bohòNwì fo'.
10 Wo à wa furə fis bə ŋàŋ də, <<Oò, wùu Nwì Tà nə wù tse' bwìŋ pwe' wù. Wu rərɛŋ nə ye zìnə. Wù sə dʉk də vèes nə cum mali fɛn, nə kə dzeŋ sèŋ ŋkuŋ ya ŋga wu nə sak bʉʉ sə sə nzeŋgòŋ sə wo à zə ves yà'a, nə tʉksə wo-ɛ?>>
11 Ànə geŋ, wo fa cək nə fəfop bohòndàaŋwè pwe' bə tu. Wo tsok fa fe'lə yà' sə' də, yà'a cum yoŋsə tse' ntòvɛ'nə bʉʉsə wo ka pwe'fo' ntòme wes. Wo də bwema yà'wèŋ mok sə wo sə fàk lo' bohòNwì cu lì sə nzeŋgònə nə zə wo sə' ŋkuŋ.
12 Mʉ ye fe'lə ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis lìŋ nə ntùŋfu nə. Mʉ kʉk à, ŋga nzeŋgòŋ sə tsòho vɛ'ɛ bə ŋàŋ wù kà fʉ̀k. Nùm seŋ bʉʉŋ bìp, bìp, bìp co gàcək nə səseŋ. Ŋwə baŋ bʉʉŋ ye co nduəm jwaàŋ.
13 Ŋkə̀ŋkàŋ sə coho gbʉ tsoŋ mʉbu co bwe ŋgwìi piàa sə yè' wo.
14 Ŋgùp ntòbu à nòm bisə vɛ'ɛ ywep kɛ̀' mò'fis, co wo lim gɛsə kəà. Nda pwe'fo' nə ye bə nze sə yà' à ye mʉtsətsə'rəə ndzəp pwe', à coho gɛsə fo'.
15 Bwìŋ pwe' à sòbo bə caŋ ŋgòkə̀ swìhi. Ŋkəŋkum wèŋ, bʉ ŋkwàha bwìŋ wèŋ, ŋkum sojà wèŋ, ŋgàa ghàk nə ye bə bʉʉ sə wo tse' liŋ wèŋ, ŋkwɛ̀ŋ bə bwe nze wèŋ pwe' à ca swìhi. Mok à ca ni sənə mvòk, mok swìhi nooŋ kɛ' bə mbwèe lìs wèŋ nduk.
16 Wo waŋ to nda bə lìs wèŋ də yà'a kə kəəŋ gbʉ mʉ ni'ì wo ya ŋwə nə nà' cu mʉnə kapràk nà'a kà wo yə, ya wo caŋ gɛsə mvwe' ŋgə' nə Mo Nsùŋga də yi fa wo nə sə̀'.
17 Bʉsə mvək awo ŋgòjòok və laŋ, ŋgà mù' cùu nə kà ye.

7

Wo Naaŋ Fa Bʉʉ Izùrɛ Wèŋ Mok Ncòom Nwì

1 Yà'sə ànə me fana mʉ ye masinjàa Nwì kwè ŋga wo tə mvwe' tò'o nzeŋgòŋ kwè fo'. Wo à sə təəŋ fo', nə sə kotse' fəsə fə̀fəə sə bə tò'o nzeŋgòŋ sə kwè sə də ya yà'a kà cà. Fə̀fə à sə kà mʉmvwe' nze nə cà, kà mʉ ndzəpə sə' cà, nə kà mʉ tʉhʉ sə' cà lok.
2 Fana mʉ ye fe'lə masinjà Nwì mòk nə yi ànə tesə və ma ntonùm. Yi à kotse' yu nə ŋgòbɛ̀ŋbo bə zeŋ ndzə bohòyi. A ye yu bɛŋbo nə Nwì nə yi

cu ŋwəm nə. Masinjà Nwì nə à to fuŋ masinjàa mok sə kwè, sə Nwì anə fa wo ŋàŋ ŋgòbʉpsə nzeŋgòŋ, nə ye ŋgòbʉpsə ndzəp sə'.
3 Yi tsok fa yà'wèŋ də yà'a kà nzeŋgòŋ kè ndzəp àlɛ ntòbʉpsə. Yi də yà'a yuk tètè tse'ŋga wo còm naaŋ fa wes ŋgàa fàak Nwì wèŋ ncòm mʉ nzà sihì ŋkuŋ.
4 Ànə geŋ mʉ̀ yuk mvè'nə wo tsə' də a bwì sʉ̀nɛ sə wo tse' ncòom yè'sə mʉsihì wo sə. Wo à dʉk də a bwì ncùhù ŋkʉ̀ mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè, sə wo à tesə mvwe' buhu lak Izùrɛ mò'fis, mò'fis.
5 Bʉ̀ʉ sə wo à naaŋ fa wo ncòm mvwe' buk lak Judà à ye bwì ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Rubè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Gaàd à ye ncùhù hum-ncòp-ba.
6 Buk lak Asà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Naptalè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Manasà à ye ncùhù hum-ncòp-ba.
7 Buk lak Saimʉ̀ à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Levì à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Izakà à ye ncùhù hum-ncòp-ba.
8 Buk lak Zebulòà ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Jòsep à ye ncùhù hum-ncòp-ba, nə ye mvwe' buk lak Benjamè sə' bwì ncùhù hum-ncòp-ba.

Bwì Co Wù Kà Ta To Sə Kùksə Nwì

9 Yà'sə à mèe, mʉ̀ ye fe'lə bwì vɛ'ɛ nduk nə nduk co ŋwè kà ta to. Bʉ̀ʉ yè'sə wèŋ à tesə və mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak zəzok nə ye mvwe' ŋgwìi bwì pwe'fo' sə'. Wo à sə təəŋ mantombìi kapràk Nwì nə ŋga nsùŋgaŋ nə sə' fo'. Wo à nitse' cəək sə fəfəp, nə kotse' maŋ ndzə bohòwo lòoŋ.
10 Wo à sə fu torə fis mʉtsə dʉk də,
<<Nwì àvès nə yi cu mʉnə kapràk ye nə a fa ves lùŋ yi.
Yi fa càsə ves nà' ndzə bohòMo Nsùŋgaŋ nə.>>
11 Masinjàa Nwì pwe' à təəŋ dzòoŋ gèsə lòkapràk nə, bə yum sə kwè sə wèŋ nə ye bʉ̀ ŋkwàha bwì sə wèŋ mʉtsətsə'rə. Fana masinjàa sə pwe' bʉhʉ sə nze, nə kuksə Nwì.
12 Wo sə dʉk də,
<<A ye vɛ'nə.
A yi Nwì àvès nə nə yi kəkuk.
A kwasə yi, yi tse' ŋkərə pwe' yi.
A gurə kuksə yi, yi tse' ŋàŋ pwe'.
Liŋ yee yam lo mantombì, gaŋ ye kà lə yuk.
Yà'a ye vɛ'nə.>>
13 Ŋkwà' ŋwə mòk mò'fis à fek mʉ dʉk də, <<Wù rì nsàp bʉ̀ nə wo nitse' cəək sə fəfəp yè'e, nə riŋ mvwe' sə wo vəə à?>>
14 Mʉ̀ dʉk fa yi də, <<Pàpa mʉ̀ ka riŋ, tsok fa mʉ.>> Yi dʉk mʉ dʉk də, <<Bʉ̀ʉ sə wù sə yə wo yà'a, a wo sə wo à təəŋ, nə ca tesə bə mvèk ŋgə' nə bʉp nà'a. Wo à cùk fopsə cəək awo yà'a bə ndʉəm Mo Nsùŋgaŋ nə.
15 Nà'a njo nə wo tə mantombìi kapràk Nwì nùm bə ndzəm, nə sə kuksə yi mʉnda'à yi sə. Ŋwè nə yi cu mʉ kapràak nà'a, yi nə ye bə yà'wèŋ nùumbu pwe', yumok kà wo gʉ̀.
16 Njè bɛŋ bə njè ndzəp nə kà wo mok ya yuk fe'lə, nùm kà wo mok sə' to tèŋ barə yuk.

17 A nə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ Mo Nsùŋgaŋ nə̀ yi mʉtsətsə'rə mvwe' kapràk nà'a, yi nə ye co ganakù' àwo yi. Yi nə gʉmsə lo yà'wèŋ mvwe' ndzəp nə̀ nà' tse' lùŋ, wo no. Nwìi nə yisə fis fa wo ndzəplis awo mʉ lisə̀ wo pwe'.>>

8

Mo Nsùŋgaŋ Nə Yep Fis Lìŋ Nə̀ Sàmba Nə

1 Yà'sə à cà gɛsə, mʉ̀ ye ŋga Mo Nsùŋga nə yep fis lìŋ nə̀ sàmba nə. Yi à yep nà' fana bum pwe' dʉk dok. Ŋwè kà kwis, kwis lok tètè kə dzeŋ mvək mom səsap ntɛ̀ŋ.

2 Fana mʉ̀ ye ŋga'a masinjàa Nwì sə̀ sàmba sə ŋga wo tə mantombìi Nwì. Wo à fa wo pwe'fo' ntàŋ mò'fis, mò'fis.

3 Masinjà Nwì mòk à və kə̀ təəŋ mvwe' kàm nə wo fagə̀ Nwì satikà' fo'. Yi à kotse' tasà nə̀ wo à gʉ̀ nà' bə guù ndzə bohòyi. Wo à fa yi làmindà ŋkʉ̀ʉŋ də yi tɛŋ torə be'lə yà' bə pìriyàa bʉ̀ʉ Nwì wèŋ, mʉmvwe' kàm nə̀ wo fagə̀ Nwì satikà' mbwa nə. Wo à gʉ̀ kàm nə̀ nà' tə kə̀ mantombìi Nwì nə bə guù.

4 Ndindi làmindàa sə à lòkok be'lə lòmʉtsə̀ bohòNwì bə pìriyàa bʉ̀ʉ sə wèŋ, ndzə bohòmasinjà Nwì nə.

5 Fana masinjà Nwì nə cup jəŋ mis mvwe' kàm nə. Yi naaŋ mis sə mʉnə tasà nə, nə mak tsooŋ vesə yà' sə nzeŋgòŋ. Mvə'nə̀ yi à màk tsoŋ yà' ntɛ̀ŋ mbʉ̀ŋ ba'a lìɛŋ, nə sa'rə nə̀ bʉp fana nzeŋgòŋ nə tsoho.

Ntàaŋ Sə̀ Kwè Sə̀ Mantombì Sə

6 Yà'sə à càa, masinjàa Nwì sə wo sàmba sə wèŋ à fʉ̀hʉ ŋgòfʉəp ntàaŋ sə̀ wo kotse' sə. 7 Masinjà nə̀ mantombì à fʉəp nə̀ nje. Mʉ̀ ye ŋga ŋgwìŋ sə̀ wo tòrə yà' bə mis nə ye ndʉəm gbʉ̀ tsoŋ sə nze. Nzeŋgònə sə, co wo à gàpsə-a nà' bòp tɛ', ye də sə fis bòp mò'fis. Tʉ sə̀ nzeŋgònə à sə wes sə̀' co bòp mò'fis sənə bòp tɛ' sə̀'. Ŋgaŋ sə̀ sə nzeŋgòŋ nə pwe' à sə sə̀' vɛ'nə.

8 Ànə geŋ, masinjà nə̀ ba fʉəp ntàŋ nə̀ nje nə sə̀'. Mʉ̀ ye yumòk co nda vɛ'ɛ ŋga nà' sə kʉə bə mis. Wo jəŋ nà', nə kə mak gesə sə ndzəpə̀ pwòò.

9 Mʉ̀ ye ŋga wo à gàpsə-a ndzəp pwe'fo' bòp tɛ', ye də bòp mò'fis à bʉ̀ʉŋ wes ndʉəm pwe'. Bum sə̀ yà' tse' yòŋsə̀ sə ndzəpə̀ pwe', bòp mò'fis sənə sə̀ tɛ' à kpʉ wes sə̀'. Fana bòp ŋgwes tosə̀ ndzəp mò'fis sənə sə̀ tɛ' à bʉp wes sə̀'.

10 Masinjà nə̀ tɛ' à fʉəp nə̀ nje. Ŋkə̀ŋkàŋ mòk nə̀ ghaŋ nə̀ nà' à sə kʉə co kàk à yəəŋ mʉbu. Nà' à tsə mbwa, nə kə gbʉ mʉ ndzəpə̀, nə ye mvwe' bwe ndzəp tesəgə̀ sə̀'. Wo à gàpsə-a ndzəp pwe' bòp tɛ', ye də yi à gbʉ̀ mʉnə bòp nə̀ mò'fis.

11 Liŋ ŋkə̀ŋkàŋ nə à ye də Cʉcʉk. Nà' à gbʉ̀ʉ, bòp ndzəp nə̀ mò'fis sənə bòp tɛ' à cʉk bʉp wes pwe'. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à no ndzəp nə à kpʉ vɛ'ɛ wùriŋ.

12 Masinjà nə̀ kwè fʉəp ntàŋ nje. Yi à fʉəp, yà' ko tiŋ fis nùm ma bòp mò'fis sənə bòp tɛ', nə ye ŋwə sə̀' vɛ'nə. Yà' à ko ŋkə̀ŋkàŋ sə̀' bòp mò'fis sənə bòp tɛ'. À nə ye vɛ'nə fana bòp marɛŋ àwo sənə sə̀ tɛ' à liiŋ. Maràŋ bə nə̀ ndzəmə̀ pwe', marɛŋ à ka yeŋ mvwe' bòp mò'fis sənə tɛ'.

13 Mʉ̀ à kʉ̀k fe'lə, mʉ̀ ye ŋga mpì mòk sə dzòoŋ mʉbu sə̀sap. Yi kɛ' dʉksə ŋgùŋ dʉk də, <<Ghʉghi', ghʉghi', ŋgə' èè. A nə ye ŋgə' nə̀bʉp bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo cu sə nzeŋgòŋ, ghà nə̀ ŋga wo yuk mvə'nə̀ masinjàa sə̀ wo bwehe cu tɛ' yà'a fʉəp ntàaŋ awo.>>

9

Ntàŋ Nə̀ Tàŋ Nə

1 Anə geŋ, masinjà nə̀ tàŋ fʉəp ntàŋ nje. Mʉ̀ ye ŋga ŋkə̀ŋkàŋ mòk gbʉ̀ tsoŋ mʉbu. Wo à fa ki sə̀ ŋgòmùk ncùu wʉ sə̀ yà'a kà lègə̀ yà'a bohòyi.
2 Ŋkə̀ŋkàŋ nə̀ à mùk ncùu sə̀ fana ndindi kok ca sik, sik, sik co wo tɛ̀ kòp nə̀ ghaŋ. Ndindi sə̀ à sə̀ lòmʉbu, nə̀ kə̀ lok nùm bə̀ ntòbu nə̀ pwe' mpaaŋ. Maràŋ bʉʉŋ co a ndzəmə̀.
3 Ŋgwim à tesə̀ tsoŋ mʉmvwe' ndindi sə̀ vɛ'ɛ wùriŋ, nə̀ kə̀ lok nzeŋgòŋ pwe'. Wo gʉŋ bə̀ nsàp ŋàŋ mòk vɛ'ɛ co nsàp ŋgam mòk nə̀ wo togə̀ nà' də̀ sə̀kopiyònà'a.
4 Wo à tipsə̀ ŋgwim sə̀ də̀, yà'a kà bum sə̀ yà' to tesə̀ kok ma sə̀ nze nə̀ mò'fis zʉ bʉpsə̀ lok. Wo də̀ yà'a tʉksə̀ megu bʉ̀ʉ sə̀ yà'wèŋ ka ncòom Nwì mʉ nzà sihì wo tse'.
5 Ka də̀ ŋgwim sə̀ zə̀ bʉ̀ʉ yè'sə̀ wèŋ sə̀' yeŋ. Wo tʉksə̀ yà'wèŋ, nə̀ fa wo ŋgə' mʉnə̀ ŋwə̀ tàŋ. Ŋgə' nə̀ wo yeŋsə̀ fa bʉ̀ʉ yè'sə̀ nə̀, aco sə̀ ta wo sə̀kopiyòvɛ'ɛ. Sə̀kopiyòo nə̀ ta-a ŋwè, nà' yaaŋ cep casə̀ mvə'nə̀ nu tagə̀ ŋwè.
6 Mʉnə̀ ŋwə̀ sə̀ tàŋ yà'sə̀, bwìiŋ nə̀ lap kpʉ bʉ̀ə̀. Bwìŋ nə̀ dzəm vɛ'ɛ wùriŋ də̀ kpʉ ko gɛsə̀ lo wo, kpʉ kà wo sə̀' ko.
7 Ŋgwim sə̀ à səsə̀ co nàambà'rə̀ sə̀ wo fʉ̀hʉ yà' ŋgòkə̀ màk dzè' fo'. Yumok ye mʉtuhù wo co tàm ŋkum nə̀ wo gʉ̀ bə̀ guù. Si awo à səsə̀ si ŋwè.
8 Nʉ̀əmtu awo à ye co nʉ̀əmtu bə̀ba; nzòŋ awo cəp co nzòoŋ gwim.
9 Wo à təhə̀ lok ŋgùuŋ awo bə̀ bap yumok co ntɛŋ, fana mvə'nə̀ wo à sə̀ dzòoŋ, bàap awo sə̀ cwiŋ co bòp nàambàrə̀ sə̀ sə̀ lòyu nə̀ wo togə̀ nà' də̀ cariyònà'a mvwe' dzè'.
10 Wo à tse' ntə̀ŋsə̀ sə̀sap co ntə̀ŋsə̀ sə̀kopiyò. Wo à sə̀ ta tʉksə̀ bwì mʉnə̀ ŋwə̀ sə̀ tàŋ sə̀ bə̀ ntə̀ŋsə̀ə yè'sə̀.
11 Ŋkum awo nə̀ yi tse' wo nə̀, a masinjà nə̀ yi tse' ŋàŋ bə̀ wʉ sə̀ yà'a kà lègə̀ sə̀. Bʉ̀ʉ Jus wèeŋ to yi bə̀ ncèep lak awo də̀ Abadòŋ fana bʉ̀ʉ Gris wèŋ to yi yàwo də̀ Apoliyòŋ. Liŋ ye yè'sə̀ dʉk də̀, Ŋgà bʉpsə̀ bum.
12 Yà'a mvə'nə̀ ŋgə' nə̀ mò'fis lə̀ tə̀ vɛ'nə̀. Cu malì ŋgə' ba sə̀ yà'a nə̀ və̀ ŋkuŋ.

Ntàŋ Nə̀ Ntʉ̀ŋfu Nə

13 Anə geŋ, masinjà Nwì nə̀ ntʉ̀ŋfu nə̀ fʉəp ntàŋ nə̀ nje. Yi à fʉəp, mʉ̀ yuk ŋga ŋgì mòk sə̀ tesə̀ və̀ mvwe' njoŋ gʉəp sə̀ kwè, sə̀ kàm nə̀ wo à gʉ̀ nà' bə̀ guù nə̀; kàm nə̀ təəŋgə̀ mantombìi Nwì.
14 Ŋgì nə̀ dʉk fa masinjà nə̀ ntʉ̀ŋfu nə̀ yi tse' ntàŋ ndzə̀ bohòyi nə̀ də̀, <<Fìŋ mè'rə̀ masinjàa mok sə̀ kwè sə̀ wo à kì nòŋsə̀ wo mvwe' ndzəp Yufèretìs yà'a.>>
15 Wo fiŋ me'rə̀ wo ya wo lo kə̀ zə̀ wes bòp bwì mò'fis sənə̀ bòp tɛ'. Wo à kì nòŋsə̀ wo ŋgòtək mvə̀k ànə̀, sənə̀ nùmbu ànə̀, bə̀ ŋwə̀ ànə̀ sənə̀ ŋkà'ŋgòŋ ànə̀.
16 Bʉ̀ʉ mok à ye ŋgàa ko' nàambà'rə̀ sə̀'. Wo tsok mʉ də̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo kok yàwo nàambà'rə̀ pwe' à ye malà' ŋkʉ̀ ba.
17 Sə̀' mvə̀k ànə̀ mʉ̀ ye mali nàambà'rəə sə̀ bə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo a kok yà' sə̀ sə̀'. Wo à nitse' ntɛŋ mok mʉŋgùu wo, yà' sə̀ baŋ co mis, nə̀ sə̀ seŋ co

nswɛŋbʉ, nə sə barə co ni' ndu tətàm sə'. Nàambà'rə sə à tse' tu awo co tu gwim. Wo nɛ̀ cù, mis bə ndindi nə ye zok ŋkàŋ sə rəm duk tesə kwàa nəbʉp.

18 Bum sə tɛ' sə yà' à sə tesə kə cùhu yè'sə, a zeŋ sə yà' à zə wes bòp bʉ nə mò'fis sənə bòp tɛ' sə.

19 Ŋàaŋ nàambà'rə sə à ye kə cùhu bə mà ntəŋsəə wo. Ntəŋsəə awo sə à ye co tu no vɛ'ɛ. Wo à sə tʉksə bwì bə nsàp ntəŋsə ànə vɛ'nə.

20 Bʉʉ sə wo à ka yàwo sənə ŋgə' ènə kpʉ, à ka ntʉm awo kupsə. Wo à sə kùksə malì yòŋsəə ze' nə ye bum lak co rùm sə'. Wo à jə ntɛŋ co guù, bə sivà nə ye bron wèŋ, nə gʉ rùum sə fo'. Bʉʉ mok gʉ yàwo bə lìs, mok gʉ bə tʉ sə'. Wo à sə kùksə bum sə wà yè'sə vɛ'nə ŋga kaco yà' ye bum yeŋ, nə kà bum sə' yuk, nə kà sə' gì.

21 Wo à ka də wo kupsə ntʉm awo nə kà bwì mok zə sə' dʉk. Wo à sə tesə malì rʉ̀m fo', sə ko sàhà, nə sə yəyə.

10

Masinjà Nwì Mòk Jə Và Mʉŋwàk Mòk

1 Mʉ à yə fe'lə ma ŋkʉ̀ŋkʉ̀m masinjà Nwì mòk ŋga yi tsə mʉbu. Cə̀k nə yi à nitse' mʉ ni'ì yi, à ye mbàk, fana mvəmvòk naaŋ dzooŋ yak mʉ tuhù yi. Si ye sə kʉə co nùm, kùu ye ye co a ntseŋ mis nə ghaŋ.

2 Yi à mùk tse' mʉŋwàk mòk nə jo vɛ'ɛ ndzə bohòyi sə'. Yi à təəŋ, yi tes kùu ye sə ma màk mʉ ndzəpə̀, nə tes sə ma ŋkwìp mʉ ŋkà'a.

3 Yi à to fuŋ bə ŋgì nə ghaŋ co gwim sə cwì yi vɛ'ɛ. Mvə̀k nə yi à to vɛ'nə, mbʉ̀ŋ sak kɛ̀' sàmba ŋgòdzəm fəsə fa yi.

4 Ŋgìi mbʉ̀ŋ sə̀ sàmba sə à sa' vɛ'nə fana mʉ̀ də mʉ com bum sə̀ wo cèp sə. Ŋgì mòk cep vesə bohòmʉ̀ mʉbu də, <<Kà yà' còm, ya ŋwèe kà yà' rì. Yà'a cum swihi vɛ'nə.>>

5 Ànə geŋ, masinjà nə̀ yi nə tes kù ma mòk sə ndzəpə̀, nə tes mòk mʉ ŋkà'a nə fis tse' kok bo ye sə̀ ma màk mʉtsə̀,

6 nə kɛŋ bə liŋ Nwì nə̀ yi cu ŋwəm nə. Yi à kɛ̀ŋ Nwì nə̀ yi à gʉ̀ ntòbu, gʉ nzeŋgòŋ nə gʉ ndzəp, nə ye bə bum sə̀ yà' cu sənə bum yè'sə pwe'fo'. Yi də, <<Mvə̀k ka ŋgòcàsə mok yeŋ.

7 Mvə̀k nə masinjà nə̀ sàmba nə fʉəp ntàŋ nje, fana bum sə̀ Nwì à sə fʉ̀hʉ swìhi yà'a nə tesə və jəja fana yi gʉ wesə yusə̀ yi à sə dzəm ŋgògʉ̀ʉ sə. Yà'a nə ye megu mvə'nə̀ yi tsə̀' fa ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə.>>

8 Mʉ̀ yuk fe'lə ŋga'a ŋga ŋgì nə̀ nà'a nə cep to mantombì fa' mʉbu cèp bohòmʉ̀ də, <<Dù, nə kə jəŋ mʉŋwàk nə̀ ndzə bohòmasinjà Nwì, nə̀ yi mùk tse' nà', nə tes kù ma mòk sə ndzəpə̀ ma mok mʉ̀ ŋkà'a nà'a.>>

9 Fana mʉ̀ kə dʉk fa masinjà nə də yi fa mʉ ŋwàk nə. Yi dʉk mʉ də, <<Kòzʉ. Nà'a nə ye kə cùhu wù lʉ̀lʉm co nu, nə ye sə vəə wù bʉp.>>

10 Mʉ̀ à jə ŋwàk nə, nə zʉ nà'. Nà' ye kə cùhu mʉ̀ anə lʉ̀lʉm. Mʉ̀ à mì gèsə nà' sə vəə, nà' kə ye ca bʉp.

11 Wo à tsə̀' fa fe'lə mʉ də, <<Nwìi nə gʉ mali wu ŋgòrì bum ye mok ŋga wu tsoho yà'. Bum sə nə ye bə liŋ tò'o lak wùriŋ, nə ye bə bòop bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ncèp zəzok, nə ye ŋgwìi bwì sə̀' wùriŋ bə ŋkəŋkum awo sə̀'.>>

11

Bwì Ba Sə Tsòho Ncèp Nwì

1 Ànə geŋ, wo fa mʉ rərəŋ mòk nə wo fʉ̀kgə bum bə zeŋ, nə dʉk mʉ də, <<Dù, nə kə fʉk ja'a ndap Nwì nə ghaŋ nə bə zeŋ, nə fʉk kàm nə wo fagə Nwì satikà' mbwa nà'a sə̀'.>> Wo à tsə' mʉ sə̀' də mʉ fʉk wes, mʉ̀ taŋ bʉ̀ʉ sə wo cu mbwa ŋgòkùksə Nwì sə̀' pwe'.

2 Nə kà mvwe' sə yà'a ma sə mbiŋ yà'a fʉ̀k. Wo də mʉ me'rə yà'sə vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ yà'a mvwe' sə wo à mè'rə fa fo' bohòbʉ̀ lakmvum. Wo nə gi nəŋ ntʉm lak nə rərɛŋ anə mʉnə ŋwə hum kwè-ncòp-ba.

3 <<Mʉ nə tumsə bʉ̀ʉ am bwìŋ ba, wo nə nitse' gàa cə̀ək sə wo wagə̀ kpʉ bə zeŋ yà'a. Mʉ nə fa wo ŋàŋ ŋgòtsòho ncèp Nwì mʉnə nùumbu ncùhù mò'fis bə ŋkʉ̀ ba, bə hum ntùŋfu.>>

4 Bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə, wo yà'sə co nsàp tʉ nə̀ yi zəmgə̀ ŋgwì wo sə to nà' də Olìp nà'a. Wo ye fe'lə sə̀' bwe teberə̀ə laàm sə̀ ba sə̀ yà' tə mantombìi Tà nə̀ yi tse' nzeŋgòŋ yi nə.

5 A ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòok dʉk-a də yi gʉ wo bʉp, mis tesə kə̀ cùhu wo, nə tɛŋ vəpsə bʉ̀ʉ sə̀ wo də wo gʉ bʉp sə. A nə ye yà'sə mok vɛ'nə də ŋwə̀ nə̀ yi dʉk-a də yi gʉ wo bʉp pwe', ŋgə̀ŋgàŋ kpʉ megu kpʉ.

6 Mvə'nə̀ wo nə sə tsoho ncèp nə̀ Nwì nə fana, wo nə tse' ŋàaŋ sə̀ aco wo lok ntòbu, mbʉ̀ŋ kà li. Wo nə tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgògʉ̀ ya ndzəp pwe' bʉʉŋ wes nduəm sə̀'. Wo nə tse' ŋàaŋ sə̀ aco wo to və nsàp ndònə̀ wo dzəm pwe' sə nzeŋgòŋ anə.

7 Wo tsòho wes ncèp nə fana nàm ŋgaŋ nə̀ bʉp nə̀ yi cu sənə wʉ sə̀ yà' kà lə̀gə̀ nə nə tesə və, bə yà'wèŋ lʉ. Nàm ènə nə ghak wo, nə zə wo.

8 Vèeŋ ni' awo sə nə nooŋ sə ntòmandzə̀ lak sə̀ wo tɛ'lə Tà àwo fo' mʉntəəŋ sə. Wo a to fa lak yà'sə liŋ ŋgònìtsə̀' mvə'nə̀ yà' cu dʉk də lak Sodòm bə lak Ijìp.

9 Bwìŋ nə tesə və mvwe' bòop lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' nə̀ pwe', lak nə̀ mò'fis nə kà bwehè cu. Wo nə və, nə kə kʉk ja'a vèeŋ ni' bʉ̀ʉ yè'sə mʉnə nùumbu tɛ' bə bwes, nə kà dzəm də ŋwèe tuuŋ yà' dzəm.

10 Bwe nzeŋgòoŋ nə kwa kpʉ bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo nə kaŋ kpʉ sə, nə sə fa kɛ' bwì bum wà nduk nə̀ nduk. Wo nə sə kwa vɛ'nə də bʉ̀ʉsə̀ yà' à sə tsòho ncèp Nwì, ncèp nə sə jə və fa wo ŋgə' wùriŋ.

11 Nùumbu sə̀ tɛ' bə bwes sə à càa, Nwì yoŋsə gesə fa wo yòŋsə̀, wo yəəŋ fəsə sə̀mok. Mvə'nə̀ wo à lòkok, wʉə ko bʉ̀ʉ sə̀ wo à yə wo sə vɛ'ɛ nə̀bʉp.

12 Ànə geŋ, bʉ̀ʉ sə̀ ba yè'sə yuk ŋga ŋgì ŋwə̀ mòk sə to vèsə wo mʉbu bə ŋàŋ dʉk də, <<Wèeŋ kok və mbwinə.>> Bʉ̀ʉ sə̀ ba sə wèŋ à lòkok lòmʉbu ndzənə mbàk ŋga bʉ̀ʉ sə̀ wo sə bɛ̀ŋ yà' sə wèŋ sə yə bə lis.

13 Mvə̀k ànə à ye ntɛ̀ŋ fana nzeŋgòŋ tsoho bə ŋàŋ wùriŋ. Lak sə̀ wo à ye fo' sə, bòp nə̀ mò'fis sənə bòp hum à kə̀əŋ gbʉ̀ bʉp wes pwe'. Nà'a kə̀əŋ vɛ'nə, nə zə bwì ncùhù sàmba. Bwees bʉ̀ʉ mok sə̀ wo à bwehe cu sə à wəp vɛ'ɛ wùriŋ fana wo kuksə nə yamsə liŋ Nwì nə̀ mʉbu nə.

14 Yà'a mvə'nə̀ ŋgə' nə̀ ba nə lə̀ tə vɛ'nə. Ŋgə' nə̀ tɛ' nə və mali mvə̀k ghàr.

Ntàŋ Nə̀ Sàmba Nə

15 Masinjà nə̀ sàmba à fʉəp ntàŋ nə̀ nje nə fana mʉ̀ yuk ŋga ŋgìi bwì
sə cèp vèsə mʉbu. Ŋgìi sə sə cep bə ŋàŋ dʉk də,
<<Mvə̀k kə̀ dzèŋ laŋ nə̀ Tà Nwì àvès bə Krɛst nə̀ yi ànə tumsə lo nà' sə
nzeŋgòŋ nə kok gaŋ nzeŋgòŋ nə laŋ.
Wo nə cum maligeŋ ŋkum mok wo mvèsə̀ nə̀ mvèsə̀.>>
16 Ànə ye vɛ'nə fana, bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ hum ba-ncòp-kwè, sə̀ wo cu mʉnə
kapràk sə wèŋ gbʉ sə nze mantombìi Nwì, nə kuksə yi.
17 Wo dʉk də,
<<Wùu Nwì Tà, nə̀ wù tse' ŋàŋ pwe',
Wù à ye to mantombì wù, cu malì ŋga'a sə̀' wù.
Vès kwasə wùriŋ mvə̀'nə̀ wù a jə ŋàaŋ yo sə̀ yà' yam vɛ'ɛ sə, nə kotse'e
nə nzeŋgòŋ nə bə zeŋ.
18 Bwe nzeŋgòŋ a sə jòk bohòwù,
Fana mvə̀k njòŋgòjòok kʉ̀rəə nə sə̀' nə̀ wu nə sak bʉ̀ kpʉkpʉ.
A sə̀' mvə̀k nə̀ wu nə lak ŋgàa fàha yo sə̀ wo à sə tsòho ncèp yònə.
Wu nə lak bʉ̀ʉ yo pwe'fo', ŋkwàha bwì nə ye bweŋke' sə̀'.
Nè'e sə̀' mvə̀k nə̀ wu nə bʉpsə bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə bʉpsə nzeŋgòŋ nə.>>
19 Wo à cèp wes vɛ'nə fana ndap Nwì muhu nooŋ mʉ nə̀tòbu to. Mʉ̀ ye
casə gèsə lo ŋkùp nə̀ nà' tə mʉnə tu rʉ̀k nə̀ Nwì à zʉ bə bʉ̀ʉ ye nə mbwa.
Fana mbʉ̀ŋ sə ba'a, nə sə cwiŋ. Nzeŋgòŋ à tsòho, ŋgwìŋ sə gbʉ yɛ' tsooŋ
sə̀' nəbʉp.

12

Jon Yə Ŋwà Nəmòk Nə Ye Bə Ŋòroŋ

1 Ànə geŋ nsàp yumòk yəəŋ mʉbu nə̀ nà' ghak mʉ mʉtuhù. Ŋwà nəmòk,
ŋga yi nitse' nùm mʉ ni'ì yi, nə nəŋ tes kùu ye mʉ nə ŋwʉ. Yi ta tse' tàm
ŋkum bə ŋkàŋkàŋ mbwa hum-ncòp-ba.
2 Mvə̀k à kʉ̀rə yi də yi dzə mwe, fana yi sə waŋ torə fis ŋga mo nə sə
lum yi.
3 Yumòk nə̀ nà' à ghak mʉ à yəəŋ fe'lə mʉbu anə sèmok. Mʉ̀ à yə ma
ŋkʉ̀ŋkʉ̀m ŋòroŋ mòk nə̀ bèbaŋ ŋga yi tse' tu sàmba bə ndoŋ hum. Yi à
ta tse' tàam ŋkum bə tu ye sə mò'fis, mò'fis lòoŋ fo'.
4 Yi à làp kùrə màk tsoŋ ŋkàŋkàŋ sə nze, bòp mò'fis sənə bòp tɛ' bə
ntàŋsə ye. Yi à təəŋ kə̀ mantombìi ŋwà nə̀ yi sə ghà mwe nə də ya yi ko
zʉ mo nə ghà nə̀ wo dzə nà'.
5 À ka sap, ŋwà nə dzə mombam. Yi nə ye ŋkum bohòlak sə̀ sə nze pwe',
nə sə sak bə ntò' ntɛŋ ndzə bohòyi. Wo à dzə fis mo nə ntɛ̀ŋ, wo le' jəŋ
yi, nə caŋsə gɛsə lo yi mvwe' kapràk Nwì nə.
6 Ŋwà nə̀ yi à dzə mo nə à ca lòye ŋgəà mvwe' sə̀ Nwì à fʉ̀hʉ nòŋsə fa
yi. Wo nə sə jəŋ ŋkərə bohòyi fo' mʉnə nùumbu ncùhù mò'fis bə ŋkʉ̀ ba
bə nùumbu hum ntùŋfu.
7 À nə gèŋ, dzè' tesə mʉbu. Masinjà Nwì mòk nə̀ ghaŋ nə̀ liŋ yee Makè
nà'a bə masinjàa ye wèŋ à təəŋ ŋgòlʉ̀ ŋòroŋ nə bə masinjàa ye sə̀'.
8 Makè wèŋ à ghak wo fana wo kà mok dzəm də yà'a cum fe'lə mʉbu
mok dzəm.
9 Fana wo à jə ŋòroŋ nə, nə mak tsoŋ vesə yi sə nze bə masinjàa ye sə
wèŋ pwe'. Ŋkʉ̀ŋkʉ̀m ŋòroŋ ànə, a rərèŋ no nə̀ liŋ yee Satà, ŋkum ze' sə̀
bʉp wèŋ. Yi à sə bòrə bwì sə nzeŋgòŋ pwe' sə̀' yi.

10 Fana mʉ̀ yuk ŋgì mòk nə̀ ghaŋ ŋga nà' sə cèp vèsə mʉbu dʉk də̀,
<<Lùŋ nə̀ nà' tesə və̀ bohòNwì àvès kə̀ tsèŋ ves laŋ. Ŋàaŋ ye bə gaŋ
ŋkum ye nə ye ŋàaŋ sə̀ Krɛst nə̀ yi à tum nə wèŋ pwe' yè' mok mvwe' jəja
kwaraŋgaŋ. A vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ yi à sə təəŋgə̀ mʉtuhù bwema avès,
nə sə lap wo nzak nùm bə ndzəm nà'a, wo a fis màk gɛsə yi mʉbu laŋ.
11 Bwema avès sə wèŋ à ghak yi bə ŋàaŋ ndʉəm Mo Nsùŋgaŋ, nə ye
bʉ̀ʉsə̀ wo à sə tsòho də ncèp ye nə zìnə sə̀'. Wo à gʉ̀ ntʉʉm awo sə̀' də a
ye-a sə̀' də wo kpʉ kpʉ, nzak kà fo' ye.
12 Ye də kwəkwa ye mʉbu. Bʉ̀ʉ sə̀ mʉbu pwe' wèeŋ ŋak yàwèŋ sə̀'. A
bʉp bohònzeŋgòŋ, nə ye bə ndzəp sə̀', bʉ̀ʉsə̀ Satà tsooŋ lòca. Yi sə jòk
vɛ'ɛ bʉ̀ʉsə̀ yi rì də mvə̀k ye nə, nà'a làm.>>
13 Ŋòroŋ nə à rì də wo bɛ' màk tsoŋ yi sə nze laŋ fana yi ye ŋgòjùm ŋwà
nə̀ nà' dzə mombam nə də yi bɛ' ko nà'.
14 À ye vɛ'nə fana wo fa ŋwà nə bàp co bàap mpì nə̀ ghaŋ, də ya yi
dzooŋ caŋ lo gɛsə mvwe' no nə bə zeŋ. Yi nə dzooŋ lo ŋgəà mvwe' sə̀ wo
fʉ̀hʉ nòŋsə fa yi fo' fʉ̀hʉ. Wo nə sə jəŋ ŋkərə bohòyi fo' mʉnə lùumŋgòŋ
tɛ' bə bwes.
15 Ànə geŋ, no nə lu fis ndzəp kə̀ cùhu yi co ndzəp nə̀ ghaŋ, də ya ndzəp
nə bək kurə lo ŋwà nə.
16 Ncàk à tɛsə ŋwà nə wùriŋ. Ncàk à nɛ̀ cùu ye, nə no wes ndzəp sə̀
ŋòroŋ nə lu fis sə.
17 À ye vɛ'nə fana ŋòroŋ nə jok bohòŋwà nə vɛ'ɛ nsàp nə̀ bʉp. Yi lokok
lo də yi lo kə mak dzè' bə bwe ŋwà ènə mok wèŋ. Bwe ŋwà ènə mok sə,
a bʉ̀ʉ sə̀ wo yukgə̀ dʉk Nwì, nə dzəm ncèp Jisòs.
18 Ŋòroŋ nə à kə̀ tesə təəŋ ndzə ŋgʉ ndzəp mòk nə̀ ghaŋ.

13

Nàam Sə̀ Bʉp Ba

1 Ŋòroŋ nə ànə təəŋ vɛ'nə fana, mʉ̀ ye nàmŋgòmòk nə̀ bʉp ŋga yi sə
tesə kok sə ndzəpə̀ anə. Nàmŋgònə à tse' tu sàmba, nə tse' ndoŋ hum. Yi
à ta tse' tàam ŋkum mʉnə ndoŋ sə mò'fis mò'fis lòoŋ. Wo à còm naaŋ fa
yi nsàap liŋ sə̀ bʉp zəzok mʉnə tu ye sə sə̀' lòoŋ. Liŋ nə̀ fòpwe' à sə yàk
Nwì yàak.
2 Nàm nə̀ mʉ̀ à yə nə, yi à ye co mba, nə tse' bo wəwèŋ bə ŋkurə sèsap
co bo nsàp nàm mòk nə̀ wo togə̀ nà' də bɛɛ̀, nə ye bə cùu ye co gwim.
Ŋòroŋ nə à jə nsàp ŋàŋ ye bə ŋàaŋ ŋkum ye pwe'fo', nə fa nàm nə̀ bʉp
ènə. 3 Tu nàm ànə mòk à tse' bap mvwe' nəmòk mbwa nə̀ co nà' zə yi,
megu də mvwe' nə à mè laŋ. Nàm ènə à gʉ̀ nzeŋgòŋ pwe' mərə yi bʉ̀ə̀
fana bwì pwe' bɛ' lo mok mandzə̀ ye.
4 Bwì pwe' à sə kùksə ŋòroŋ nə də bʉ̀ʉsə̀ nà' fa ŋàaŋ nà' bohònàm nə.
Wo à sə kùksə nàm nə sə̀', nə sə dʉk də, <<Ŋwə̀ nəmòk kaco nàm nè'e
dzeŋ, kaco ŋwə̀ nəmòk lʉ to bə nàm ènə sə̀' yeŋ.>>
5 Ŋòroŋ nə à fa nàm ènə ŋàaŋ sə̀ ŋgònɛŋni' nə sə ci' mvwès bə liŋ Nwì.
Wo à fa yi ŋàŋ ŋgògʉ̀ yusə̀ yi dzəm pwe'fo' mʉnə ŋwʉ hum kwè-ncòp-ba.
6 Ànə geŋ, yi yeto ŋgòcì' fa Nwì mvwès, nə sə gʉ bʉpsə liŋ Nwì sə bə
mvwe' ncum Nwì sə wèŋ pwe'. Yi à gʉ̀ vɛ'nə bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo cu mʉbu
pwe' sə̀'.

7 Wo à mè'rə yi sə' də yi lʉ bə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ, nə ghak yà'wèŋ. Wo à fa
ŋàŋ sə' də yi ye co ŋkum bohòbʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' nə̀ pwe', nə̀
mò'fis kà bwehè cu fʉ̀'.
8 Bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe' nə kuksə yi. Bʉ̀ʉ sə̀ wo və̀ mvwe' bòop lak
pwe', mvwe' ncèep lak pwe', nə ye mvwe' ŋgwìi bwì pwe'fo' sə̀'. Bʉ̀ʉ sə̀
wo nə kà yi kùksə, megu bʉ̀ʉ sə̀ wo à còm nòŋsə liŋ awo ndzənə ŋwàk
lùŋ nə̀ Mo Nsùŋgaŋ nə̀ wo à zə yi tse' nə. Liŋ yè'sə, wo à còm nòŋsə yà'
ŋga nzeŋgòŋ nə ka ntòyeto.
9 Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo' ye də yi yu'rə na.
10 Ŋwə̀ nə̀ wo à dʉk də wo nə̀ ko lok yi ntsə'mòk fana ncèəp bʉ̀ə̀, wo nə̀
ko lì yi korə. Ŋwə̀ nə̀ wo à gʉ̀ yi də wo nə̀ zə yi bə fèk fana wo nə̀ zə lì yi
bə fèk anə. Nə yeè nə vɛ'nə fana a bèboŋ də bʉ̀ʉ Nwìi wèeŋ təəŋ gʉguŋ,
nə sə fa ntʉʉm awo bohòTà.
11 Ànə geŋ, mʉ̀ ye fe'lə nàm ŋgòŋ mòk nə̀ bʉp sèmok ŋga yi tesə və̀
ma mʉ ŋkà'a. Yi à tse' ndoŋ ba co mʉfwɛ̀' nsùŋgaŋ, nə sə cep bə ŋgì co
ŋòroŋ.
12 Yi à sə gʉ̀ bum wùriŋ mʉnə tu nàm mòk nə̀ mantombì nə. Yi à gʉ̀
bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' ŋgòkùksə liŋ nàm mòk nə̀ mantombì nə.
Nàm nə̀ mantombì nə a yi nə̀ yi tse' bap mvwe' mòk mʉnə tu ye mòk co
nà' zə yi nə.
13 Nàm nə̀ maŋkwɛ̀ŋ ènə à gʉ̀ bum maŋgəŋgèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Yi à gʉ̀ mis
tsoŋ mʉbu, nə və sə nze mʉ lisə̀ bwì jəja kwaraŋgaŋ.
14 Yi à gʉ̀ maŋgəŋgèŋ wùriŋ mʉnə tu nàm mòk nə̀ mantombì nə fana yi
borə wes bwì sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bə zeŋ sə̀'. Nàm ènə à tsə̀' fa bwì
dʉk də, yà'wèeŋ ci tes yumok nə̀ nà'a nə təəŋ mʉnə tu nàm nə̀ mantombì
nə ŋgògʉ̀ də ya liŋ nàm ànə yam lo mantombì. Nàm nə̀ yi à də wo kuksə
liŋ ye nə, a nə̀ yi à tse' mvwe' fèk mʉ tuhù co nà' zə yi fana yi kà kpʉ nə.
15 Wo à dzəm də nàm nə̀ maŋkwɛ̀ŋ nə yoŋsə gesə fa yu nə̀ wo ci nə
yòŋsə̀, ya nà'a tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòcèp cù, nə tse' ŋàaŋ sə̀ ŋgòzə ndàaŋwè
pwe' nə̀ nà' sə kà yi kùksə̀.
16 Nàm nə̀ ba ènə à gʉ̀ sə̀' də wo naaŋ fa ndàaŋwè pwe'fo' ncòm mʉ nzà
sihì kè ndzənə bo ma màk àlɛ. Ŋkwà'ŋwè bə mweŋke' nə ye ŋwèmbam
bə ŋwàŋwè pwe' à tse' tsoŋ ncòm ènə, ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə kà bwehè cu.
17 Ŋwə̀ nə̀ yi kà-a ncòm ànə tse', kaco yi ywiŋ yumok yeŋ, nə kà yumok
sə̀' sèŋ. Ncòm ènə à ye liŋ nàm ŋgòŋ nə, nə ye sə̀' nombà nə̀ nà' təəŋgə̀
mʉnə liŋ ye sə.
18 Bwìŋ tse' ŋkərə, nə riŋ nombà ènə. Ŋwə̀ nə̀ yi tse'-a ŋkərə fana yi
nə riŋ li yusə̀ nombà ènə tə fo' sə. Nà'a nombà ŋwè, nà'a ŋkʉ̀ ntùŋfu bə
hum ntùŋfu-ncòp-ntùŋfu.

14

Bʉ̀ʉ Mo Nsùŋgaŋ Nə Wèŋ Sə Yəm Ŋkì

1 Mʉ̀ à yə Mo Nsùŋgaŋ nə ŋga yi tə mʉmvwe' nda mòk nə̀ wo to nà' də
Zayòŋ. Yi à təəŋ fo' bə bwì ncùhù ŋkʉ̀ mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-
kwè. Wo à còm naaŋ liŋ ye bə liŋ tɛ̀' ye mʉ nzà sihì bʉ̀ʉ yè'sə pwe'fo'.
2 Mʉ̀ yuk ŋgì mòk ŋga nà' sə cèp vèsə mʉbu co sə gbʉ cəcwà ndzəp.
Ŋgì nə sə cwiŋ sə̀' co mbʉ̀ŋ sə kùm yi, nə sə boŋ lo co wo sə buk luŋ vɛ'ɛ.

3 Bʉ̀ʉ yà'sə pwe', a təəŋ kə̀ mantombìi kapràk nə, bə mantombìi yum sə̀ kwè sə̀ wo cu ŋwəm sə, nə ye kə mantombìi bʉ̀ ŋkwàha bwì sə̀ hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ. Wo à təəŋ vɛ'nə, nə sə yəm ŋkì nə̀ fi. Ŋkì ènə kaco ŋwè nəmòk yə'rə riŋ to nà' yeŋ. A rì mègù nà' bʉ̀ʉ sə̀ ncùhù ŋkʉ̀ mò'fis bə ŋkʉ̀ hum kwè-ncòp-kwè sə, sə̀ Jisòs à làk tiŋ fis wo mʉŋgorə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ sə.

4 Yà'a wo sə̀ wo à ka ni' awo bə bəba gʉ̀ bʉpsə yuk, wo cu mvə'nə̀ wo à dzə wo. Wo sə yuŋ bɛ' kɛ' lo Mo Nsùŋgaŋ nə mvwe' sə̀ yi sə lòpwe'. Yi a ywiŋ fis wo mʉŋgorə̀ bwì, nə noŋsə wo zok ŋgòye bʉ̀ʉ Nwì nə ye sə̀ ye sə̀'.

5 Wo ka mvwès ci' yu' nə kà mʉ zəp jòŋ sə̀' tse' yuk.

Masinjàa Nwì Sə̀ Tɛ'

6 Mʉ̀ à yə fe'lə masinjà Nwì mòk səmok ŋga yi sə dzòoŋ mʉbu səsap ntèŋ. Yi à sə jə və̀ Ntirə̀ nə̀ Bəboŋ nə̀ nà'a nə̀ kà mè yuk ŋgòtsə' fa nzeŋgòŋ nə̀ lòoŋ. Yi nə tsok fa bohòbuhu lak pwe' nə ye bə sə̀ wo tse' ncèep lak zəzok pwe'fo', nə̀ mò'fis nə kà bwehè cu.

7 Yi cep fis bə ŋàŋ də, <<Wèeŋ wəp Nwì, nə kuksə yi, bʉ̀ʉsə̀ mvək kʉ̀rə laŋ nə̀ yi nə sak nzak ndàaŋwè pwe'. Ye də wèeŋ kuksə yi. Yi nə̀ yi a gʉ̀ ntòbu bə nzeŋgòŋ, nə gʉ ndzəp sə̀ ghaŋ bə sə̀ jo wèŋ pwe'.>>

8 Masinjà Nwì mòk à bɛ'ɛ nə̀ mantombì nə, nə sə cep də, <<Yi gbʉ̀ laŋ. Lak sə̀ ghaŋ sə̀ wo to yà' də Babilòŋ sə gbʉ̀ laŋ. Lak sə̀ yi à sə gʉ̀ bwì sənə nzeŋgòŋ nə̀ lòoŋ ŋgòno rùk ye, rùuk sə gʉ wo, wo sə yuŋ lo ko sàhà sə̀'.>>

9 Masinjà nə̀ tɛ' à vəə, nə sə cep fis bə ŋàŋ dʉk də, <<Ndàaŋwè pwe' nə̀ yi sə kùksə nàm nə, nə sə kùksə yu nə̀ wo à ci nà' bʉ̀ʉ liŋ nàm nə, nə dzəm sə̀' də wo naaŋ fa yi ncòom nàm nə mʉ nzà sihì yi kè ndzə bohòàlɛ pwe',

10 wo nə̀ yə mvə'nə̀ Nwìi jòkgəə. Nwìi nə jok bohòyi, yà' ye co a rùuk sə̀ yà' cəp gʉ bʉp vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋgəŋgàaŋ nə no wes yà' pwe' ŋga yi ka kù cok. Yi nə ye ŋgə' nə̀ co wù kà fʉ̀k sə misə̀. Mis sə nə sə kʉə co wo gèsə ca ŋkàŋ, fana yi sə ye ŋgə' ca ŋga masinjàa Nwì sə̀ rərɛŋ bə Mo Nsùŋgaŋ nə̀ wèŋ sə yə.

11 Ndindi mis sə̀ wo nə sə ye ŋgə' ca sə nə sə kok, nə kà tiìŋ yuk. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à sə kùksə nàm bə yu nə̀ wo ci tes nà' ŋgòyamsə liŋ ye, nə ye bə bʉ̀ʉ sə̀ wo à naaŋ ncòom liŋ ye wèŋ pwe'fo' nə kà lo mʉ lisə̀ gèsə yuk nə̀ mvèsə̀, maràŋ bə ndzəmə̀ pwe'.>>

12 Ye də bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo sə bɛ' yusə̀ Nwì sə dʉk, nə sə dzəmtse' mali Jisòs sə̀' wèeŋ nəŋ tes-a kù gʉgʉŋ.

13 Fana mʉ̀ yuk fe'lə ŋgì mòk ŋga nà' sə cèp tsə və̀ mʉbu anə sə̀' də, <<Còm bum yè'e còmə; rɛŋsi bohòbʉ̀ʉ sə̀ wo a kpʉ ŋga wo a dzəm bohòTà laŋ.>> Yòŋsə̀ Nwì nə sə dzəm də, <<A vɛ'nə. Ye jəŋ ŋga'a lo mantombì, fàha sə̀ wo à sə gʉ̀ʉ mè laŋ. Wo nə cum yoŋsə, nə sə kwa, bʉ̀ʉsə̀ wo yə lə̀là' àwo nə̀ wo tse' bə fàha sə̀ wo à gʉ̀ʉ sə.>>

Mvək Nə̀ ŋgòKʉp Kʉ̀rə

14 Mʉ̀ kʉk fe'lə səmok, mʉ̀ ye mbàk nə̀ fəfop. Ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə mbàk anə à səsə co Mo Ŋwè. Yi ta tse' tàm ŋkum nə̀ wo à gʉ̀ nà' bə guù, nə kotse' fɛ̀cɛ̀s nə̀ cəcəp ndzə bohòyi.

15 Fana masinjà Nwì mòk tesə tsoŋ mʉ ndap Nwì nə̀ ghaŋ nə. Yi fuŋ
gesə fa lo ŋwə̀ nə̀ yi cu mʉnə mbàk nə də, <<Mvə̀k kʉ̀rə ŋgòkə̀ kʉp bum
sə̀ mʉ nzuù sə laŋ. Bum sə̀ wo à bì yà' sənə nzeŋgòŋ nə a gʉ laŋ. Jə fɛ̀cɛ̀s
yònə, nə ye ŋgòkə̀ kʉp yà'.>>
16 Yi à dʉk vɛ'nə fana, ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə mbàk nə wʉŋsə yak fɛ̀cɛ̀s
ye nə vɛ'ɛ, nə kʉp wes bum sə̀ sə nzeŋgòanə pwe'.
17 Mʉ̀ ye fe'lə masinjà Nwì mòk sə̀mok ŋga yi tesə tsə və̀ mʉ ndap Nwì
nə̀ mʉbu nə. Yi à tse' fɛ̀cɛ̀s nə̀ cəcəp ndzə bohòyi sə̀'.
18 Fana mʉ̀ ye fe'lə masinjà mòk sə̀mok. A ye yi nə̀ yi kumsəgə̀ mis sə̀
mvwe' kàm nə̀ wo fagə̀ Nwì satikà' fo'. Yi à tesə və̀ fo', nə sə cep fuŋ fa
masinjà mòk nə̀ yi anə tse' fɛ̀cɛ̀s nə̀ cəcəp nə də, <<Yeè, nto'o ndik tʉ nə̀
wo togə̀ nà' də grep nà'a bà laŋ. Jəŋ fɛ̀cɛ̀s yò, nə ci' yà' fo'.>>
19 Yi à dʉk vɛ'nə, masinjà nə wʉŋsə yak fɛ̀cɛ̀s nə, nə ci' mak gesə lo yà'
mvwe' sə̀ wo kə ŋamgə̀ yà' fo' sə. Wo ŋam yà' vɛ'nə, yà' ye yà'a gbʉ̀' nə̀
nà' təə mʉnə tu yusə̀ Nwìi nə gʉ bʉ̀usə̀ yi jòk bə bwìŋ ŋkʉ̀uŋ.
20 Mvwe' sə̀ wo ŋamgə̀ yà' fo' sə ka ma mʉ ntòlak yeŋ. Wo à ŋam ŋgwìi
grep sə də ya ndzəp sə tesə. Ndʉəm tesə nja co ndzəp. Ndʉəm sə caŋ vɛ'ɛ
tətè lo kìlometà ŋkʉ̀ tɛ', nə ye bə cəco sə kʉəp lo kwiŋ mò'fis.

15

Masinjàa Nwì Sàmba Sə̀ Wo Jə Və̀ Ŋgə' Sàmba

1 Yà'sə à mèe, mʉ̀ ye fe'lə yu maŋgəŋgèŋ mòk mʉbu sə̀mok nə̀ ŋkərə
bisə mʉ bʉ̀u zeŋ pwe'. Mʉ̀ à yə masinjàa Nwì sàmba ŋga wo kotse' nsàap
ŋgə' zəzok sə̀' sàmba. Yè'sə ànə ye mok lə̀sə̀ mbwè ŋgə', sə̀ Nwìi nə jəŋ
və yà' ŋgònìtsə̀' wes jə̀jòk ye.
2 Mʉ̀ à yə yumok sə̀' nə̀ nà' à ye co ndzəp nə̀ ghaŋ. Ndzəp nə gʉ co wo
tòrə be'lə mis bə gə̀las. Mʉ̀ à yə bʉ̀u sə̀ wo à ghak nàm nə, nə ye bə yu
nə̀ wo à ci fa yi, nə bɛŋ nombà liŋ ye sə wèŋ ŋga wo tə ŋgʉ ndzəp anə.
Wo pwe' à kotse' luŋ sə̀ Nwì a fa wo.
3 Wo à sə yəm ŋkì Musì nə̀ yi à ye ŋgà fàk Nwì, nə ye bə ŋkì Mo Nsùŋgaŋ
nə wèŋ. Wo à sə yəm dʉk də,
<<Nwì àvès Tà, wù tse' ŋàŋ pwe' wù.
Bo fàha yo yam càsə cù, bwì pwe' mərə yà'.
Tse' lak sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe' wù.
Yusə̀ wu gʉ̀ pwe'fo' rərəŋ nə ye zìnə.
4 Wùu Tà, ŋwə̀ nə̀ mò'fis nə̀ co yi kà wu wəp ka yeŋ.
Bwì pwe' nə kuksə megu liŋ yo.
Ŋwə̀ nə̀ Rərɛŋ mègù wù.
Buhu lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' nə kuksə megu wu,
Bʉsə̀ wo yə də bum yo pwe' rərəŋ.>>
5 Mʉ̀ à kʉ̀k fəsə sə̀mok fana mʉ̀ ye ŋga ndap Nwì mʉbu nòto. A yè'sə
tàap cə̀k nə̀ nà' sə nì tsə̀' də Nwìi fo'.
6 Fana masinjàa Nwì sə̀ sàmba sə̀ wo à jə və̀ ŋgə' sə̀' sàmba sə tesə
mbwa. Wo à nitse' cə̀ək sə̀ fəfop pup, pup. Wo swi' ci' yak yà' mʉ ŋgùu
bə korə guù.
7 Fana yum sə̀ kwè sə̀ wo cu ŋwəm sə, mòk à lòkok, nə fa yak masinjàa
sə wèŋ ŋgàp mò'fis, mò'fis bə tu awo lòoŋ fo'. Wo à gʉ̀ ŋgàap sə bə guù
fana ŋga cu ca jòho ntʉm Nwì nə̀ yi cu ŋwəm mvèsə nə̀ mvèsə̀ nə.

8 Ndindi à tesə və mvwe' yòoŋ Nwì bə ŋàaŋ ye, nə kə loho mʉmvwe' ndap nə vɛ'ɛ mpaaŋ. Ŋwə nə co yi ni mʉmvwe' ndap nə à ka yeŋ lok tətè ŋgə'ə sə masinjà sàmba a jə və sə à mè wes ŋkuŋ.

16

Masinjàa Sə Jə Və
Ŋgə' Sə Sàmba Sə

1 Mʉ̀ yuk sə' ŋga ŋgì mòk sə cèp vèsə sə' mvwe' yà'sə. Ŋgì nə à sə cèp fuŋ fa masinjàa Nwì sə̀ sàmba sə wèŋ də, <<Wèeŋ jə ŋgàap jòho ntʉm Nwì sə̀ sàmba sə, nə kə kɛ' mak gesə lo sə nzeŋgòŋ.>>

2 Fana masinjà mòk lokok to, nə kə kɛ' mak gesə tsoŋ lo yusə sənə ŋgàp nje nə sə nzehè. Yi à kɛ̀' màk ntèŋ, ywɛ̀' to bwìŋ ni' pwe', nə sə yaaŋ wo vɛ'ɛ. Bʉ̀ʉ sə̀ ywɛ̀' à to wo yè'sə à ye bʉ̀ʉ sə̀ wo à tse' ncòom nàm nə, nə sə kuksə yu nə̀ wo à ci nà' mʉnə liŋ ye nə.

3 Masinjà nə̀ ba à kə̀ kɛ̀' gèsə ye sə mvwe' ndzəp nə̀ ghaŋ nə. Ndzəp pwe' gweŋ bʉʉŋ co ndʉəm ŋwə nə̀ kpʉkpʉ. Bum sə̀ yà'a cugə̀ sə ndzəpə̀ anə pwe' à kpʉ wes pwe' nə̀ pwe'.

4 Ànə geŋ masinjà nə̀ tɛ' à kə̀ kɛ̀' màk gèsə ŋgàp nə̀ nje sə mvwe' mantùŋ bə bwe ntak ndzəp wèŋ. Ndzəp sə bʉʉŋ lo sə̀' co ndʉəm.

5 Mʉ̀ yuk ŋga masinjà nə̀ yi kʉ̀kgə̀ ndzəp, yi sə cèp də, <<Wù Nwì àvès nə̀ wù cu, ŋga wù à ye to mantombì sə̀', wu rərɛŋ. Bum sə̀ wu sakgə̀ pwe', yà'a rərəŋ mvə'nə.

6 Bʉ̀ʉ sə̀ wo à zə bʉ̀ʉ Nwì nə ye bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, wù fa wo ndʉəm də wo no. A vɛ'nə kə̀kʉrə̀, yà' kʉ̀rə bə fàha awo sə bòŋ.>>

7 Fana mʉ̀ yuk fe'lə ŋga ŋgì mòk sə cèp vèsə mvwe' kàm nə̀ wo fagə̀ Nwì satikà' mbwa nə sə̀'. Ŋgì nə sə cep də, <<Nwì, Tà nə̀ ghaŋ nə. Yusə̀ wu sakgə̀ pwe', yà'a rərəŋ nə ye zìnə.>>

8 Masinjà nə̀ kwè à jə ŋgàp nje, nə kə fe' mak gesə mʉnə nùm. Nùm tse' bwi ŋàŋ ŋgòtɛ̀ bwì co mis.

9 Nùm nə à tɛ̀ bwì vɛ'ɛ wùriŋ. Bohòwo ŋgòkupsə ntʉm awo, nə kuksə Nwì nə̀ yi tse' ŋàŋ bə bum yè'sə fana wo kà dzəm. Wo à bʉ̀ʉŋ yàk Nwì vɛ'ɛ bəboŋ.

10 Masinjà nə̀ tàŋ à kə̀ fè' màk gèsə ŋgàp nə̀ nje mʉmvwe' kapràk nàm nə̀ yi à tesə kok sə ndzəpə̀ nə. Ndzəm dʉk mvwe' lak sə̀ nàm nə cu ŋkum fo' sə pwe' jìk. Bwì sə lum lʉm awo mvə'nə̀ sə yaaŋ wo vɛ'ɛ kpʉ bwì.

11 Wo yak Nwì nə̀ mʉbu bʉ̀ʉ ŋgə' nə̀ wo sə yə nə ye sə̀' bʉ̀ʉ ywɛ̀'ɛ sə̀ yà'a sə yaaŋ wo sə. Wo kà dzəm ŋgòmè'rə bʉp awo sə̀ wo sə gʉ̀ sə dzəm lok.

12 Masinjà nə̀ ntùŋfu à kə̀ fè' gèsə ŋgàp nje sənə ndzəp nə̀ ghaŋ nə̀ wo togə̀ nà' də Yufèretìs nà'a. Ndzəp nə zərə wes pwe', də ya ŋkəŋkum sə̀ wo və ma nùm wèeŋ tse' mandzə̀ ŋgòto càa.

13 Fana mʉ̀ ye yòŋsòə sə̀ bʉp tɛ', ŋga wo səsə co mbòtòk vɛ'ɛ. Wo à tesə tsoŋ kə̀ cùhu ŋòroŋ nə bə kə̀ cùhu nàm ŋgòŋ nə ye kə̀ cùhu ŋwə nə̀ ŋgà bòrə̀ bwì də yi ŋgà tsòhòbum Nwì.

14 Yòŋsòə yè'sə a yòŋsòə ze'. Wo tse' ŋàŋ ŋgògʉ̀ bum mok vɛ'ɛ sə̀ co wù kʉk tètè nə sɛɛŋ mam. Wo lo, nə sə to benə ŋkəŋkum sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' də yà'wèeŋ fʉhʉ ŋgòmàk dzè' nùmbu ànə, nə̀ Nwìi nə̀ nìtsə' fa bwì ŋàaŋ ye də yi jòk ntinə nə.

15 (Yeè, wèeŋ kà swì də, <<Mʉ nə və ŋga wèŋ ka riŋ, co ŋgà yə̀ və̀ yi. Anə ye bəboŋ bohòŋwə nə wo nə tseŋ yi ŋga yi cu nca. Ya kà də wo jəŋ lo gɛsə cəək ye, yi gi mvwe' bwì nswɛ̀'mbwè marè'tu ko yi dʉk.>>)
16 Fana yòŋsəə ze' sə wèŋ à gʉ̀ ŋkəŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ sə ŋgòkə̀ tɛstu mvwe' sə̀ wo togə̀ fo' bə ncèep Hibrù wèŋ də Âmajidòŋ yà'a.

17 Ânə geŋ, masinjà nə̀ sàmba nə fe' mak gesə lo ŋgàp ŋje nə mʉtsə̀. Fana ŋgì mòk cep vesə mʉnda'à Nwì mvwe' kapràk ye nə. Nà' cep fis bə ŋàŋ də, <<Yà' mè wes mok laŋ.>>
18 Ŋgì ànə à cèp wes vɛ'nə fana mbʉ̀ŋ ba'a, nə sə cwiŋ, nzeŋgòŋ nə tsoho sə̀' pwe'fo'. Nà' à tsòho nsàp nə̀ nzeŋgòŋ nə à yè yèe, nà' à ka ntsə'mòk vɛ'nə tsoho yuk.
19 Ntʉm lak nə̀ ghaŋ nə à saha gà'a bòp tɛ'. Bwe bòop lak sə̀ sə nzeŋgòŋ pwe', à kə̀əŋ gbʉ̀ wes pwe'. Yà'a mvə'nə̀ Nwì à tsərə tse' lak sə̀ ghaŋ sə̀ wo to yà' də Babilòŋ yà'a, nə gʉ də wo ye ŋgə' bʉ̀ʉsə̀ yi jòk bohòyà'wèŋ. Yi à gʉ̀ yà' wo ye ŋgə' bəboŋni co ŋgàp rùk nə̀ cəcəp nə̀ wo kotse' wu də wu nə no wes tsoŋ nà' bə ŋàŋ.
20 Lak sə̀ yà' à ye mʉtsətsə'rəə ndzəp pwe' à kə̀əŋ gbʉ̀ʉ nə cəəŋ bisə lòsə ndzəpə̀ anə. Nda à kə̀əŋ gbʉ̀ wes sə̀' pwe'fo'.
21 Ŋgwìiŋ sə̀ ghaŋ à sə gbʉ̀hʉ tsə mʉbu, nə sə gbʉ bwìŋ mʉni'ì. Ŋgwìŋ nə̀ mò'fis à sə rwì' co bàm rɛ̀ɛs bə tu. Ŋgə' ànə à bʉp vɛ'ɛ kpʉ bwì. Bwì yak Nwì bʉ̀ʉ ŋgə' nə̀ bʉp nə̀ wo yə nə.

17

Ŋwà Sàhà Nə̀ Nje Cà Cù

1 Yà'sə à mè wes fana masinjà mòk mʉtsətsə'rəə sə̀ sàmba sə̀ wo anə tse' ŋgàp sə à və̀, nə kə dʉk mʉ dʉk də, <<Və̀ə, ya mʉ niŋ tsok fa wu mvə'nə̀ ŋwà sàhà nə̀ sàha ye ghak ŋàŋ nà'a nə ye ŋgə'. Ŋwà sàhà nə̀ wù yə ànə, yi tə yà'sə co bə tu lak mok sə̀ wo ci yà' mvwe' ndzəp fo' wùriŋ.
2 Ŋkəŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ a ko wes sàhà bə ŋwà sàhà ènə pwe'fo'. Bʉ̀ʉ sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe' a no rùuk sàha ŋwà ènə sə̀ yi sə fa wo sə tətè nə gbʉ mbum, nə sə yuŋ megu nsàp nə̀ nje nə.>>
3 Mʉ̀ à ye ndzə bohòyòŋsə̀ Nwì fana masinjà Nwì jəŋ lo mʉ ŋgəà. Â kə̀ dzèŋ fo', mʉ̀ ye ŋwà nəmòk ŋga yi kok cu mʉnə nàm ŋgòŋ mòk nə̀ bəbaŋ. Wo à jə liŋ sə̀ ànə ye co tse' megu yà' Nwì, nə com ramsə naaŋ fa nàm nə yà' mʉ ni'ì yi pwe'fo'. Nàm nə à tse' tu sàmba bə ndoŋ mbwa hum.
4 Ŋwà nə à nitse' cəək sə̀ bəbaŋ sə̀ yà' gʉ ntɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Yi à jə guù bə bum mok sə̀ yà'a ba'agə̀ ba'a, bə ntəntuŋ wèŋ, nə fʉhʉ ni' ye bə zeŋ vɛ'ɛ pap. Yi kotse' ŋgàp mòk ndzə bohòyi nə wo à gʉ̀ nà' bə guù. Ŋgàp nə à rwiŋ mègù ca bə bum jòoŋ sə̀ bʉp sə̀ yà' à tesə və̀ bə sàha sə̀ yi kogə̀ sə.
5 Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mok mʉ nzà sihì yi bə gbʉ' də,

LAK SƏ̀ GHAŊ SƏ̀ DƏ BABILÒŊ
MA Bʉ̀ ŊGÀA KO SÀHÀ
NƏ̀ YE Bʉ̀ ŊGÀA Gʉ̀ BʉP
JÌ MARÈ'TU SƏNƏ NZEŊGÒŊ

6 Mʉ̀ yə sə̀' də ŋwà nə à jʉ̀hʉ mbum ndʉəm bʉ̀ʉ Nwì sə̀ wo à zə wo də bʉ̀ʉsə̀ wo sə bɛ' mandzə̀ Jisòs.

Mʉ̀ à yə ŋwà ènə fana mʉ̀ mərə wùriŋ.

7 Fana masinjà Nwì nə fek mʉ də, <<Wù sə mərə yà? Yuk, mʉ tsok rɛŋsə fa wu gbʉ' nə̀ nà' cu bə ŋwà ènə. Mʉ nə rɛŋsə fa wu bə nàm ŋgòŋ nə̀ yi tse' tu sàmba bə ndoŋ hum, nə̀ yi bə̀k tse' ŋwà ènə nə sə̀'.

8 Nàm ànə à ye to mantombì fa' ŋwəm, ŋga'a nè'e yi ka ŋwəm mok yeŋ fe'lə. Yi nə tesə kok sənə wʉ sə̀ yà'a kà làgə̀ sə fana yi lo mvwe' sə̀ yi nə kpʉ bisə mok kɛ̀' mò'fis. Bʉ̀ʉ sə̀ wo cu sə nzeŋgòoŋ nə mərə wùriŋ ŋga wo yə nàm nə. Wo nə mərə bʉ̀ʉsə̀ nà' à ye to ŋwəm, nə kà ŋwəm mok sə̀ ye fe'lə, nə dʉk də yi nə̀ kə̀ və̀ malì sə̀mok. Yè'sə bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ com gesə fa yuk mvə̀'nə̀ nzeŋgòŋ nə à yè yèe.

9 <<Bwìŋ jəŋ ŋkərə̀, nə riŋ bum yè'sə. Tu sə̀ sàmba yà'a a nda sə̀ sàmba sə̀ ŋwà nà'a kok cu mbwa sə.

10 Yà' tə yà'sə sə̀' mʉnə tu ŋkəŋkum sàmba. Ŋkəŋkum yè'sə, sə̀ tàŋ à gbʉ̀ cà gɛsə lòyàwo laŋ. Sə sak gaŋ sə ŋga'a nə̀ mò'fis fana mòk cum fe'lə mò'fis nə̀ yi nə sə və ye maŋkwɛ̀ŋ. Nà'a nə vəə, yi nə sak megu gaŋ ye sə sə̀' mvə̀k momjo wà, kà tə̀tè ye.

11 Nàm ŋgòŋ nə̀ yi à ye to fa' ŋwəm, nə kà nə ŋwəm ŋga'a yeŋ nə, yi ye ŋkum nə̀ fwame'. Yi lo' gù sə̀' bə bòp ŋkəŋkum sə̀ wo sàmba sə. A nə lə də wo nə gʉ bʉpsə yi.

12 <<Ma nə̀ ndoŋ sə̀ hum sə̀ wù yə yà'a, a yà'a ŋkəŋkum sə̀ wo ka gaŋ yàwo ntòkok. Wo nə koksə wo gaŋ, wo ye lok bə nàm nə wèŋ bəbɛ'. Wo nə kà mvwe' gaŋ sə tə̀tè cu. Anə megu mvə̀k ghàr vɛ'ɛ sənə nùmbu nə̀ mò'fis.

13 Ŋkəŋkum sə̀ hum yè'sə, wo nə tse' megu cùu sə̀ mò'fis də nàm nə ŋkum nə̀ ghaŋ bohòwo pwe' yi.

14 Wo nə mak dzè' bə Mo Nsùŋgaŋ Nwì fana Mo Nsùŋgaŋ nə nə ghak wo yi. Yi nə ghak yà' bʉ̀ʉsə̀ yi ŋkum nə̀ yi tse' ŋkəŋkum pwe' yi nə ye Tà nə̀ yi tse' tà wèŋ pwe' sə̀' yi. Ŋkum nə̀ fòpwe' nə wup fa tsoŋ yi bo, nə dʉk də <Tà.> Bʉ̀ʉ yee nə ghak bə yà'wèŋ bəbɛ'. Bʉ̀ʉ yee sə̀ yi to nə cokfis yà'wèŋ fana wo sə bɛ' mandzə̀ nje bə zìnə.>>

15 Masinjà Nwì nə dʉk mʉ də, <<Ndzəp nə̀ wù yə nà' ŋga ŋwà sàhà nə cu fo' nà'a, nà' tə yà'sə mʉnə tu bwì wùriŋ bə lak sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə lòoŋ fo', sə̀ wo sə cèp ncèep lak pwe'.

16 Ndoŋ sə̀ hum sə̀ wù yə yà'a bə nàm ŋgòŋ, wo nə bʉʉŋ bɛŋ ŋwà sàhà nə. Wo nə fep wes lo cə̀ək ye pwe', nə me'rə yi nswɛ̀'mbwè. Wo nə zʉ tiŋ ye sə, nə tɛŋ yi bə mis sə̀'.

17 Nwì a gʉ̀ wo yi də wo tse' cùu sə̀ mò'fis, ya yà'wèeŋ gʉ yusə̀ yi à dzəm də yà'a nə ye vɛ'nə sə, nə fa ŋàaŋ awo bohònàm ŋgòŋ nə sə̀'. Yà'a nə cum mam vɛ'nə tə̀tè bum sə̀ yi à cèp sə nə yeŋ mvə̀'nə̀ yi à cèp sə.

18 Ŋwà nə̀ wù yə yi ànə, a yà'sə ntʉm lak nə̀ ghaŋ nə̀ yi tse' ŋkəŋkum sə̀ sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' yi nà'a.>>

18

Lak Babilòŋ Gbʉ̀ Laŋ

1 Yà'sə à mèe, mʉ̀ ye fe'lə masinjà Nwì mòk səmok ŋga yi tsə və̀ mʉbu. Yi à tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mvə'nə̀ yi à və̀ə, marɛŋ ye rɛŋ wes nzeŋgòŋ nə pwe'.
2 Yi sə fuŋ fis bə ŋàŋ dʉk də, <<Lak Babilòŋ, sə̀ yà'a lak sə̀ ghaŋ sə, yà' gbʉ̀ laŋ. Nà' gbʉ vɛ'ɛ nsàp nə̀bʉp, nə̀ bʉp nə. Ŋwə̀ nəmòok fo' mok bʉ̀ə̀, megu mok fo' ze' bə yòŋsə̀ə sə̀ bʉp wèŋ. Jìgawà' bə nsàap swiŋ sə̀ bʉp pwe' sə kə yiskok gù fo' mok wo.
3 Yi gbʉ̀ vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ wèŋ à sə noho rùuk ye, yà' ye yà'a də bə yà'wèŋ sə koho sàhà fana yà' bʉpsə wo. Njo nə̀ yi à tse' ghàk ləlà bʉ̀ʉ sàhà nə fana yà' gʉ̀ ŋgàa sèŋ bum ntɛŋ wèŋ bʉʉŋ wes ŋgàa ghàk pwe'.>>
4 Ànə geŋ, mʉ̀ yuk fe'lə ŋgì mòk sə̀' ŋga nà' sə cèp tsə və̀ mʉbu anə sə̀' ŋkuŋ. Ŋgì nə sə dʉk də, <<Bʉ̀ʉ am wèŋ, wèeŋ tesə gɛsə mvwe' lak yà'sə fo'. Wèeŋ tesə ya wèeŋ kà bʉp wenə wèŋ sə gʉ̀ be'lə̀, ya wèeŋ kà ŋgə' nə̀ yi nə ye nə wenə wèŋ yə be'lə̀.
5 Wèeŋ riŋ sə̀' də bʉp sə̀ yi sə̀ gʉ̀ tə̀tè yà' kùk tə̀əŋ lo mʉtsə̀ co nda yà'a, Nwì a ka yà' swi.
6 Bʉp sə̀ yi a gʉ̀ fa bwìiŋ foho və fe'lə mʉtuhù yi. Nsàp ŋgə' nə̀ yi a fa bwìiŋ foho və mʉtuhù yi sə̀' mvə̀k ànə kɛ̀' ba. Rùuk ye sə̀ cəcəp sə̀ yi sə fa bwì yà'a, wo fa fəsə yi sə̀ yà' cəp càsə ye sə kɛ̀' ba, yi no yà'.
7 Mvə'nə̀ yi à sə cu to fa', nə sə dʉk də yi ŋwà nə̀ ghaŋ, nə sə yuk lʉ̀m nə̀ bʉp yà'a, ŋgə' nə ye bə manziŋ və̀ bohòyi sə̀' vɛ'nə. Bʉsə̀ yi à sə nɛ̀ni' də, <Mʉ ŋkum, mʉ̀ ka ŋwà ŋgwemfə yeŋ, fana mʉ nə kà kpʉ sə̀ wa yuk.>
8 Njo nə̀ yi a sə cèp nsàap bum yè'e vɛ'nə fana ŋgə'ə nə ko yi nùmbu mòk. Nùmbu ànə ye, yi nə yaŋ, manziŋ ko yi, njè yaŋ yi fana mis tɛŋ yi sə̀'. A nə̀ ye vɛ'nə bʉsə Nwì nə̀ yi Tà àvès nə, yi tse' ŋàŋ nə ghak bum pwe', nə sak cì' nzak ye nə yi.>>

Bwìŋ Sə Wa Kpʉ Babilòŋ

9 Ŋkəŋkum sə̀ sə nzeŋgòŋ sə̀ bə yà'wèŋ à sə koho sàhà nə sə cum ncu lʉ̀m sə, nə ye ndindi sə̀ mis sə tɛ̀ŋ səsə lak yà'sə, fana wo nə bək bo awo mʉ tuhù, nə waŋ.
10 Wʉə nə ko wo fana wo kə tə̀əŋ mvwe' sə̀sap, nə sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Hàva' èè, wʉrək. Tà wèŋ na. Wù lak Babilòŋ nə̀ wù a tse' ŋàŋ vɛ'ɛ wùriŋ nə, ŋgə' və, nə kə ləsə gesə wu moòm ghà nə nàk vɛ'nə èè?>>
11 Ŋgàa sèŋ bum wèŋ pwe' nə waŋ sə̀' bʉ̀ʉsə̀ ŋwə̀ nə̀ ŋgòywiŋ bum awo ka mok yeŋ fe'lə.
12 Lak yà'sə à sə ywiŋ bum sə̀ wo nihi yà' mʉ ni'ì wo sə̀ wo à gʉ̀ bə nsàap ntɛŋ mok sə̀ bə̀boŋ co guù bə sivà. Bə nsàap lìis mok sə̀ yà'a bà'a bòŋsəgə̀ wùriŋ. Wo à sə sèŋ nsàap cə̀k zəzok bə cə̀ək tu wèŋ sə̀ yà' kosə mbàm. Wo sə seŋ nsàap tʉ sə̀ wo gʉ̀ bum sə̀ mʉ nda'à bə zeŋ, bum sə̀ wo gʉ̀ bə ntɛŋ nə ye lìis sə̀ yà' sə kʉə rɛŋ bòŋsə vɛ'ɛ wùriŋ wèŋ.
13 Mok ye bum sə̀ yà' rəm bòco làmindà, mfòoŋ sə̀ bə̀boŋ, mbòŋ bə nsùŋgaŋ nə ye bə nàambàrə̀ sə̀ yà'a sə̀gə̀ cariyòwèŋ sə̀'. Wo à sə ywiŋ bum yè'sə tə̀tè nə ywiŋ bə bwì co ŋkwɛ̀ŋ sə̀'.
14 Ŋgàa sèŋ bum sə wèeŋ nə dʉk də, <<Bum sə̀ wù a sə tes ntʉm fo' sə cà lòwes pwe'fo'. Ghàha yo bə bum sə̀ wù à sə tse'gə̀ yà', nə sə yuk lʉ̀m fo' sə pwe', wu nə kà yà' mok rə̀msə̀ yuk.>>

15 Wʉə nə ko ŋgàa sèŋ bum wèŋ sə wo à tse' bum bohòyi sə bʉ̀ʉsə̀ wo
yə mvə'nə̀ lak yà'sə sə yə ŋgə'. Wo nə kə təəŋ mvwe' sə̀sap, nə bək naaŋ
bo awo mʉ tuhù, nə sə waŋ də,
16 <<Hàva'-èè, wʉrək. Yè'sə ndòmòk bohòlak yà'sə vɛ'nə àlɛ-òò. Yi a sə
ye to fɛŋ co ŋwà nəmòk nè yi fom ŋgwèŋ vɛ'ɛ wùriŋ, sə ni cə̀ək sə̀ fəfop
bə sə̀ bə̀baŋ wèŋ. Nə sə ye sə̀' co ŋwà nə̀ yi sə fʉ̀hʉ ni' bə bum sə̀ yà' sə
bà'a vɛ'ɛ sə̀ wo à gʉ̀ yà' bə guù liis sə̀ yà' kosə mbàm.
17 Ja'a na yàwèeŋ mvə'nə̀ ghàha ye sə dʉk gù vɛ'ɛ ncuk kɛ' mò'fis, nə ca
gɛsə lo.>>
Bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə̀ wo tse' ŋgwes bə bʉ̀ʉ sə̀ wo fàkgə̀ ca, nə ye bʉ̀ʉ sə̀
wo tse'gə̀ mbàam yàwo bə fàha sə̀ ma sə ndzəpə̀ pwe'fo' à təəŋ sə̀' mvwe'
sə̀sap.
18 Wo təəŋ fo', nə sə fuŋ mvə'nə̀ wo yə ŋga ndindi mis sə̀ lòkok mʉtsə̀
ŋga lak sə sə sə. Wo sə cep də, <<Á yè yèe, lak mok ka co yè'e ntòyam
dzeŋ yuk.>>
19 Wo à gbʉ̀ dzərə sə nze, nə sə kɛ'ŋgùŋ də, <<Ghʉghi', a ndòbohòlak
yè'sə. Bʉ̀ ŋgàa tse' ŋgwes mʉ ndzəpə̀ pwe' a bʉ̀ʉŋ ŋgàa ghàk bʉ̀ʉ ghàha
lak yè'sə. Wèeŋ ja'a na mvə'nə̀ yà' mè gɛsə gù vɛ'ɛ kɛ̀' mò'fis è.>>

Lak Babilòŋ Tse' ŋgòYə ŋgə' Vɛ'ɛ Bòŋ

20 Bwe mʉbu wèeŋ sam, nə kwa bʉ̀ʉ lak Babilòŋ gbʉ̀ laŋ. Ŋgàa ntum
Jisòs bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèeŋ ŋak sə̀'. Bʉ̀ʉ Nwì pwe' kwa ŋak vɛ'nə
bʉ̀ʉsə̀ Nwì a làk fəsə fa lak yà'sə fòo sə̀ yi à yeŋsə weŋ ŋgə' sə laŋ.
21 Fana masinjà Nwì mòk à vəə, nə kə le' ma ŋkʉ̀ŋkʉ̀m lìs mòk co ŋgòk,
nə mak bisə gesə lo nà' sənə ndzəp nè ghaŋ nə, nə cep də, <<Yà'a mvə'nə̀
wo nə kʉəmsə mak lak sə̀ ghaŋ sə̀ wo to yà' də Babilòŋ yà'a vɛ'nə fana
ŋwè kà yà' mok yə fe'lə̀.
22 Bwìŋ nə kà ŋga ŋwè sə buk luŋ, kè ŋga wo sə fʉəp ndìŋgòm, kè fʉəp
ntàŋ nə ye ŋga bwì sə yəm ŋkì fo' mok yuk fe'lə̀. Ŋgà gʉ̀ tsərə bum bə bo
nə kà mok mvwe' lak yà'sə sə̀' ye. Wo nə kà ŋga ŋgòk cèp də ŋwè sə gòk
bɛŋ fo' mok sə̀' yuk fe'lə̀.
23 Kàak nə kà fo' mok sə̀' kʉə yuk. Wo nə kà gùrə fo' də wo bə̀k ŋwàŋwè
mok sə̀' fa yuk. Bʉ̀ ŋgàa sèŋ bum sə mvwe' lak awèŋ à ye bʉ̀ʉ sə̀ bwì sə
nzeŋgòŋ wo. Wèŋ à sə bòrə wes bwì pwe' bə rəəm awèŋ sə̀', yà'a ŋga'a
mok bʉ̀ə̀.
24 Lak yà'sə yə ŋgə' vɛ'nə bʉ̀ʉsə̀ wo yə ndʉəm ŋgàa tsòhòbum Nwì bə
bʉ̀ʉ Nwì mok weŋ nə ye bʉ̀ʉ sə̀ wo à zə wo sə nzeŋgòoŋ fɛŋ pwe'fo' mvwe'
lak yà'sə.>>

19

Wo Yəm Ŋkì Mʉbu ŋgòKùksə Nwì

1 Yà'sə à mèe, mʉ̀ yuk ŋga ŋgìi bwì sə ywè' mʉbu vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à
sə yəm ŋkì, nə sə gurə bə ŋàŋ dʉk də,
<<Hàlìluyà, kwasə Nwì.
A yi nə̀ yi gʉ̀ tètè a tse'è nə lùŋ nə.
Kə̀kuk bə ŋàŋ pwe' ye bohòyi.
2 Yi ŋwə̀ nə̀ yi tse' zìnə,
Yi sakgə̀ nzak nje bə mandzə̀ nè nà'a kə̀kʉrə.

Yi sak nzak ŋwà sàhà nə sàhà ye sə à sə bʉpsəgə nzeŋgòŋ nə nà'a,
Nə lak fəsə fa nà' fòo sə ŋwà nə à zə bwe ŋgàa fàha ye sə.>>
3 Wo à dʉk fe'lə də <<Hàlìluyà>> sèmok. Wo də,
<<Ndindi sə yà' sə lòkok mvwe' lak yà'sə mvə'nə yà' sə sə,
Nə kà teŋsə yuk.>>
4 Fana bʉ̀ ŋkwàha bʉ̀ʉ sə hum ba-ncòp-kwè, bə yum sə kwè sə wo cu
ŋwəm sə à bʉhʉ sə nze, nə kuksə Nwì nə yi cu mʉnə kapràk nə. Wo à sə
kùksə yi, wo sə cep də,
<<Hàlìluyà, a ye vɛ'nə.>>
5 Mʉ̀ yuk ŋga ŋgì mòk sə cèp tesə və mvwe' kapràk Nwì. Nà' sə cep də,
<<Wèŋ bʉ̀ ŋkwàha bwì bə bweŋke' pwe'fo' sə wèŋ fàk bohòNwì, nə sə
wəp yi,
Wèeŋ kuksə Nwì àvès nə.>>
6 Mʉ̀ yuk fe'lə yumok co a ŋgìi bwì vɛ'ɛ nduk nə nduk. Ŋgìi sə yuhu co
sə gbʉ̀ cəcwà nə ye co mbʉ̀ŋ sə kùm yi sə'. Ŋgì nə sə cep fis də,
<<Halìluyà, Nwì àvès nə yi sə' Tà àvès,
Yi tse' bum pwe' mok ndzə bohòyi.
Yi yèto gaŋ ŋkum ye laŋ.
7 Vesùwèeŋ ŋak, nə kwa bəboŋ,
Nə kuksə liŋ ye sə ghaŋ sə.
A vɛ'nə bʉ̀ʉsə mvək kʉ̀rə laŋ nə Mo Nsùŋgaŋ Nwì nə nə gʉ gù.
Ŋgwegù nə fʉ̀hʉ ni' ye ŋgòlògùu sə sə' laŋ.
8 Nwì fa yi cəək sə fəfop ŋgòni,
Yà' rɛŋ vɛ'ɛ, nə sə ba'a sə'.>>
Cəək sə fəfop yà'sə tə mʉnə tu bum sə bəboŋ sə bʉ̀ʉ Nwì wèŋ à gʉ̀ʉ.
9 Fana masinjà nə yi à cèp to bohòmʉ̀ mantombì fa' nà'a dʉk fe'lə mʉ
də, <<Còm bum yè'e: A rɛŋsi bohòŋwə nə wo to yi də yi və mvwe' gùu
Mo Nsùŋgaŋ nə.>> Yi à cèp wes vɛ'nə fana yi dʉk fe'lə mʉ sə' də, <<Cep
yè'sə Nwì bə tu ye.>>
10 Anə geŋ mʉ̀ gbʉ tsooŋ sə nze də ya mʉ kuksə masinjà Nwì nə fana
yi dʉk mʉ də, <<Kà vɛ'nə gʉ̀. Mʉ̀ mègù sə' ŋgà fàk Nwì co wù, nə ye sə'
co moma nə fòpwe' nə yi jə ncèp nə zìnə nə Jisòs à nìtsə' fa bwì nà' nə.
Wù tse' ŋgòkùksə mègù Nwì yiìyi.>> Zìnə nə Jisòs à nìtsə' fa bwì nə, a
ntʉm ncèp nə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə tsòho fa bwì nə.

Ŋwə Nə Yi À Kok Nàmbà'rə Nə Fəfop

11 Fana mʉ̀ ye ŋga ntòbu mùhu nòto. Mʉ̀ ye gesə nàmbà'rə nə fəfop
mbwa. Liŋ ŋwə nə yi à kok cu mʉnə nàmbà'rə nə à ye də, <<Ŋwə nə zìnə
nə aco a naaŋ tu bohòyi.>> Yi kəkʉrə bə mandzə nə yi sakgə nzak, nə
ye bə mvə'nə yi màkgə dzè'e ye sə'.
12 Lis ŋwə ènə à ye co sə kʉə lʉm mis. Yi à ta tse' tàam ŋkum mʉtuhù
yi vɛ'ɛ ŋkʉ̀ʉŋntɛ̀ŋ. Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mòk mʉ ni'ì yi nə yi rì mègù
nà' yi yiìyi.
13 Yi nitse' cək mòk ŋga wo à cì nà' bə ndʉəm. Wo to liŋ ye mok sə' də,
<<Ncèp nə Nwì.>>
14 Bʉ̀ʉ sə mʉbu pwe' à sə bɛ' lòyi co də a ŋgàa mà' dzè'. Wo à nitse'
cəək sə yà'a rərɛŋ nə ye fəfəp. Wo pwe' à kok cu mʉnə nàambà'rəə sə
fəfəp.

15 Fèk mòk à tesə tsoŋ kə cùhu yi. Nà'a fèk nə yi nə ləsə lak sə fòpwe' bə zeŋ, nə ghak yà'wèŋ, wo sə wo kà yi dzəmgə. Yi nə kok gaŋ sə gᵾgᵾŋ mᵾtuhù wo nə sə sak bə ntò' ntɛŋ, nə kə ŋam fis ndzəp nto'o grep mvwe' sə wo ŋamgə sə. Yè'sə nə sə niŋ tsok mvə'nə də Nwì yi tse' ŋàŋ pwe' yi, nə sə jok vɛ'ɛ wù kà fᵾk.

16 Wo à còm naaŋ fa yi liŋ ye mᵾ cə'ə yi bə mᵾ bù'u yi sə'. Liŋ sə wo à còm sə à ye də, <<Ŋkum nə yi tse' ŋkəŋkum pwe' yi, nə ye Tà nə yi tse' tà pwe' yi.>>

17 Mᵾ yə fe'lə sə' ŋga masinjà Nwì mòk tə mᵾnə nùm nə nà'a togə nè'e. Yi sə to fuŋ swiŋ sə yà' a zᵾgə vèeŋ bum də, <<Wèeŋ və, nə kə zᵾ ŋkà' nə ghaŋ nə Nwì to nə.

18 Wèeŋ kə zᵾ vèeŋ ŋkəŋkum bə vèe ŋkum sojà nə ye bᵾᵾ awo sə wo tse' ŋàŋ sə wèŋ. Wèeŋ kə zᵾ vèe nàambà'rə nə ye vèeŋ bᵾᵾ sə wo kokgə yà' sə'. Wèeŋ kə zᵾ vèeŋ bwì pwe'fo', vèe ŋkwɛ̀n bə bwe lak nə ye vèeŋ ŋkwàha bwì bə bweŋke' wèŋ pwe'.>>

19 Ànə geŋ, mᵾ ye nàm ŋgòŋ nə bə ŋkəŋkum sə sə nzeŋgòŋ anə bə sojàa awo wèŋ. Wo à benə ŋgòdə wo mak dzè' bə ŋwə nə yi ànə kok cum mᵾnə nàmbà'rə nə fəfop nə bə sojàa sə nà' wèŋ pwe'fo'.

20 Wo à gha' yà'wèŋ, nə ko nàm ŋgòŋ nə, nə ko bə ŋwə nə yi à sə bòrə bwì də yi sə tsòho bum Nwì nà'a wèŋ. Yi nə yi à sə gᵾ maŋgəŋgèŋ mantombì fa' mᵾnə tu nàm nə nà'a. Yi ànə borə bᵾᵾ sə wo tse' ncòom nàm nə, nə ye sə wo à sə kùksə yu nə wo à bom nà' ŋgòyamsə liŋ nàm nə sə' bə nsàap maŋgəŋgèeŋ yà'sə. Wo à ko jə nàm nə bə ŋgà bòrə bwì nə pwe' ŋwəm, nə kə mak gesə lo wo sənə mis mòk nə ghaŋ co tèm. Mis nə sə kᵾə fo' bə ŋàŋ co wo gèsə ca ŋkàŋ.

21 Ŋwə nə yi à kok cu mᵾnə nàmbà'rə nə fəfəp nə à jə fèk nə nà' à tesə tsə kə cùhu yi nə, nə zə wes ŋgàa màk dzè'e mok sə bə zeŋ lòoŋ fo'. Ànə geŋ swiŋ wèŋ pwe' baaŋ və, nə kə zᵾ vèeŋ awo sə tətè wo ze' mpᵾᵾŋ mpᵾᵾŋ.

20

Jisòos Nə Sak Gaŋ Lùumŋgòŋ Ncùhù Mò'fis

1 Mᵾ à yə masinjà mòk sə' ŋga yi tsə tesə mᵾbu. Yi à kotse' ki wᵾ sə yà'a kà làgə sə ndzə bohòyi. Yi kotse' kwaŋ mòk nə ghaŋ vɛ'ɛ ndzə bohòyi anə sə'.

2 Yi à ko ŋòroŋ nə, nə kiŋ nà' bə kwaŋ nə vɛ'ɛ mpaaŋ, də nà'a nə cum vɛ'nə mᵾnə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis. Ŋòroŋ ànə, yi no nə yi à ye to mantombì fa' ntinə bə ntinə bᵾà nà'a. A sə' yi nə, nə liŋ ye mook də Satà, nə yi sə' ze' nə.

3 Masinjà Nwì nə à jə yi, nə kə mak gesə lo sənə wᵾ sə yà'a kà làgə sə. Yi mak gesə nà' ca, nə lok bə ki, nə lem boŋsə ncùu wᵾ sə bəboŋ də ya nà'a kà tesə kok. Yi də nà'a nə cum ca vɛ'nə mᵾnə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis, nə kà ŋgò kə bòrə kɛ' bwì sənə nzeŋgòŋ mok cu. Lùumŋgòoŋ sə ncùhù yè'sə me wes ntsə' nə ŋkuŋ wo fiŋ me'rə tsoŋ yi mᵾnə mvək moòm ghàr vɛ'ɛ.

4 Mᵾ à yə kapràak mok ŋkᵾᵾŋntɛŋ, ŋga bwì cu mbwa. Bᵾᵾ sə wo à cu mbwa sə à ye bᵾᵾ sə wo a fa wo ŋàŋ ŋgòsak fa bwì nzak. Mᵾ à yə yòŋsəə bᵾᵾ sə wo à zə wo də yà'wèŋ cèp fis kə cùhu wo də wo dzəm bohòJisòs,

nə sə tsoho fa bwì ncèp Nwì yà'a sə̀'. Yè'sə̀ bʉ̀ʉ sə̀ wo à ka nàmŋgòŋ nə kè yu nə̀ wo à ci ŋgòyamsə liŋ ye nə nà'a co Nwì kuksə. Wo à ka sə̀' dzəm də wo naaŋ fa wo ncòom nàm nə mʉ nzà sihì kè ndzə bohòwo àlɛ sə̀' dzəm. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ sə, à lòkok və̀ mvwe' kpʉ ŋwəm, nə sə kə sak gaŋ bə Krɛst. Wo à sak vɛ'nə tətè lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis.

5 Yà'a mvə̀'nə̀ bwì a lòkok to mvwe' kpʉ, ntò nə̀ kɛ̀' mò'fis. Bʉ̀ kpʉkpʉʉ mok sə pwe' à ka yàwo lòkok tətè lùumŋgòoŋ sə̀ ncùhù mò'fis à cà ŋkuŋ.

6 A rɛŋsi bohòbòp bʉ̀ nə̀ wo lòkok mvwe' kpʉ nə̀ mantombì ènə. Nwì a sè fis wo yà'sə zok. Kaco kpʉ nə̀ kɛ̀' ba nə jwɛŋ fe'lə wo mok yeŋ. Wo nə sə gʉ bum sə̀ ŋgòkùksə Nwì nə ye Krɛst sə̀' co ŋgàa fa satikà' bohòNwì, fana bə yà'wèŋ kok gaŋ sə mʉnə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis.

Wo Gha' Satà Laŋ

7 Lùumŋgòoŋ sə̀ ncùhù sə cà fana wo nə fiŋ me'rə Satà mvwe' sə̀ yi cu ndapndzəm sə.

8 Yi nə gi kɛ' wes lak nzeŋgòŋ nə ma nə̀ fòpwe'fo' ŋgòbòrə bwì. Liŋ lak yè'sə wo togə̀ yà' də Gòg bə Magòg. Yi nə to benə yà'wèŋ mvwe' mò'fis də bə yà'wèeŋ təm dzè' bə Nwì wèŋ. Wo nə ye vɛ'ɛ wùriŋ co ŋgwansaa sə̀ sə ŋgʉ ndzəp yè'e.

9 Wo maŋ lo mvwe' nzeŋgòŋ nə fo' pwe'fo'. Wo kə kʉrə lok mvwe' sə̀ bʉ̀ʉ Nwì wèŋ cu sə sə̀', mvwe' lak sə̀ a fo' ntʉm lak nə̀ Nwì dzəm nə. Wo təəŋ dzooŋ vɛ'nə, mis tsooŋ mʉbu, nə ləsə wo fo' lòoŋ.

10 Fana wo à jə ze' nə̀ yi à sə bòrəgə̀ wo nə, nə mak gesə lo nà' sənə mis nə̀ nà'a co tə̀m, nə sə kʉə co wo gèsə ca ŋkàŋ nə. Yà'a sə̀' mvwe' sə̀ nàm nə bə ŋgà bòrə bwì də yi sə̀' ŋgà tsòhòbum Nwì nə, cu sə̀' ca. Wo nə cum ca, nə sə ye ŋgə' nə̀ maràŋ bə nə̀ ndzəmə̀ pwe'fo' mvèsə nə̀ mvèsə̀.

Sak Nzak Nə̀ Nà'a Mok Nə̀ Làsə̀ Mbwè

11 Mʉ̀ à ye fe'lə kapràk mòk nə̀ ghaŋ nə̀ nà'a fəfəp, ŋga ŋwə̀ nəmòk kok cu mbwa. Yi tesə və ntɛ̀ŋ, ntòbu bə nzeŋgòŋ nom bisə wes fo' pwe' wà.

12 Mʉ̀ ye bweŋke' bə ŋkwàha bwì wèŋ sə̀ wo ànə kpʉ taaŋntɛ̀ŋ ŋga wo tə kə mantombìi kapràk nə. Wo à jə və̀ ŋwàha mok, nə muk yà'. Wo muk fe'lə ŋwàk mòk sə̀' nə̀ nà'a ŋwàk lùŋ. Ŋwə̀ nə̀ yi à cu mʉnə kapràk nə à sə sak nzak bwì yi. Yi à sə sak wo bə yusə̀ wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàak sə də yà'wèŋ à gʉ̀ʉ.

13 Bwì pwe' à ye fo', nə̀ mò'fis kà bwehè. Bʉ̀ʉ sə̀ wo à kpʉ ma sə ndzəpə̀, à tesə foho və̀ fe'lə sə̀'. Kpʉ bə nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ̀ kpʉkpʉ pwe' à tum fəsə vèsə bʉ̀ʉ awo maŋkwèŋ, ya wo sak yà'wèŋ bə bum sə̀ wo à gʉ̀ʉ.

14 Fana wo à ko jə kpʉ bə nzeŋgòŋ yòŋsəə bʉ̀ kpʉkpʉ pwe', nə mak gesə lo wo sənə tə̀m mis nə. Tə̀m mis ànə kpʉ nə̀ ba nə.

15 Ŋwə̀ nə̀ wo à ka liŋ ye ndzənə ŋwàk lùŋ nə ye pwe', wo ko mak gesə lo yi sənə tə̀m mis nə.

21

Jòrosalèm Nə̀ Fi

1 Ànə geŋ mʉ̀ ye ntòbu nə̀ fi bə nzeŋgòŋ nə̀ fi sə̀'. Ntòbu bə nzeŋgòŋ nə̀ mantombì nə à cà wes lòlaŋ. Ndzəp nə̀ ghaŋ nə à ka mok sə̀ yeŋ fe'lə.

2 Mʉ ye ŋga'a lak sə rərɛŋ sə wo to yà' də Jòrosalèm nə fi nə, ŋga nà' tesə tsoŋ mʉbu. Nà' à sə tesə tsoŋ və yà'sə bohòNwì. A ye ŋga wo fùhʉ tsərə nà' co wo fùhʉ wà'ŋgwèŋ ŋgòfa lòndu ye.

3 Mʉ yuk ŋga ŋgì mòk sə cèp vèsə mvwe' kapràk nə bə ŋàŋ də, <<Yeè, Nwì və ŋgòcu mok bə bwì wèŋ mvwe' mò'fis. Yi nə sə cum bə yà'wèŋ, wo nə ye bʉ̀ʉ ye, yi ye Nwì yà'wèŋ sə'.

4 Yi nə yisə fis fa wo ndzəplis awo pwe'fo'. Kpʉ nə kà mok ye yuk, manziŋ kà sə ye fe'lə, waŋ kà mok sə ye, yaàŋni' kà sə ye yuk fe'lə. A nə ye vɛ'nə bʉ̀ʉsə bum sə zəm a cà lòwes laŋ.>>

5 Ŋwà nə yi à cu mʉnə kapràk nə cep fe'lə də, <<Yeè, mʉ sə gʉ bum pwe' mok fi nə fi.>> Nə dʉk mʉ sə' də, <<Còm bum yè'sə, bʉ̀ʉsə ncèp ènə nə kà wà cà, nà'a zìnə.>>

6 Yi dʉk fa mali mʉ də, <<Fàak am mè wes mok laŋ. A mʉ nə mʉ Alfà nə ye Omegà, nə mʉ yèto nə ye nə mʉ̀ ləsə. Mʉ nə fa ndzəp nə nà' sə kì tesə və mvwe' ndzəp nə nà'a mantùŋ lùŋ nə bohòndàaŋwè pwe' nə ntʉm sə sə yi. Mʉ nə fa yi yà' wà.

7 Ŋwə nə yi gha'-a pwe'fo', mʉ̀ fa yi bum yè'sə sə̀' pwe'. Mʉ nə ye Nwì ye, yi ye mo àm.

8 Nə ye də bohòbòp bʉ̀ nə wo ŋgàa wʉə, ŋgàa kà zìnə tse' wèŋ, ŋgàa gʉ̀ bʉp sə cà cù wèŋ, ŋgàa zə bwì, nə ye ŋgàa kohòsàhà wèŋ pwe', wo nə yə ŋgə' nə wù kà fʉ̀k. Bʉ̀ʉ sə wo ŋgàa fe ŋgam wèŋ, ŋgàa gʉ̀ rùm bə ŋgàa cì' mvwès wèŋ pwe'fo' wo nə yə ŋgə' sə' wù kà fʉ̀k. Nsàap bʉ̀ʉ sə wo gʉ̀ bum sə bʉp yè'sə pwe', wo nə ko wo, nə mak gesə lo wo sənə tèm mis nə nà' sə kʉə co wo gèsə ca ŋkàŋ. Nà'a yà'a kpʉ nə ba nə.>>

9 Masinjà Nwì mòk mʉŋgorə masinjàa sə sàmba sə wo à tse' ŋgàap ŋgə' sàmba sə, à dʉk mʉ də, <<Vàə ya mʉ niŋtsok fa wu wà'ŋgwèŋ nə yi ŋgwe Mo Nsùŋgaŋ nə.>>

10 Ànə gèŋ, Yòŋsə Nwì ko wumsə mʉ, fana masinjà nə jəŋ lo mʉ mvwe' nda mòk nə nà' sàp vɛ'ɛ wùriŋ. A kə dzèŋ fo', yi niŋtsok fa mʉ lak Nwì sə yà'a rərɛŋ sə wo to yà' də Jòrosalèm ŋga yà' sə tesə tsə mʉbu bohòNwì.

11 Marɛŋ Nwì à sə rɛŋ fo' vɛ'ɛ, lak sə sə ba'a co nsàp lìs mòk nə wo togə nà' də jaspà. Yà' sə rɛŋ vɛ'ɛ daàŋ daàŋ.

12 Wo bom dzoŋ yà' bə ŋka' sə̀ yà' à sàp lòmʉtsə vɛ'ɛ wùriŋ. Ŋka' sə à tse' ncù hum-ncòp-ba. Masinjàa ye fo' sə̀' hum-ncòp-ba sə wo sə jə ŋkərə bə ncùu ŋka' sə mò'fis, mò'fis. Wo à còm naaŋ liŋ bòp bwe Izùrɛ wèŋ sə hum-ncòp-ba mʉnə tu ncùu ŋka' sə mò'fis mò'fis lòoŋfo'.

13 Ŋka' sə à tse' ncù tɛ' tɛ' ma mò'fis. Ncù à ye ma ntonùm tɛ', ma nconùm sə̀' tɛ', ma kəkok sə̀' tɛ' nə ye ma tsətsoŋ sə̀' tɛ'.

14 Wo à ci kùum ŋka' sə mʉnə lìs hum-ncòp-ba. Wo à còm naaŋ liŋ bwe ŋgàa ntum Mo Nsùŋgaŋ sə wo à ye hum-ncòp-ba sə mʉnə lìis sə mò'fis, mò'fis.

15 Masinjà nə yi à cèp bohòmʉ̀ nə à tse' ntɛŋ mòk nə wo fʉ̀kgə bum bə zeŋ, ŋga wo à gʉ̀ nà' bə guù. Yi à jə və nà' ŋgòfʉ̀k lak sə bə zeŋ, nə fʉk ncùu ŋka' sə bə mbàaŋ sə sə̀'.

16 Masinjà nə à fʉ̀k lak sə, nə ye də yà'a yəyərə, ma mòk à ka ma mòk sap ghak. Ma nə mò'fis à ye co kìlometà ncùhù ba bə ŋkʉ̀ ba. Yà' à ye vɛ'nə ma kwè fo' bə kəkok wèŋ pwe'.

17 Masinjà nə à fʉ̀k mbàaŋ ŋka' sə sə̀', yà' tesə mità hum sàmba. Yi à
sə fʉ̀k yà' sə̀' mvə̀'nə bwìiŋ fʉ̀kgə̀ bum.
18 Wo à ci mbàaŋ sə bə lìs nə̀ wo to nà' də jaspà nà'a. Wo à ci lak sə
yàwo bə guù sə̀ yà' sə rɛŋ vɛ'ɛ wùriŋ co gə̀las.
19 Kùum ŋka' sə̀ yà' à təəŋ dzooŋ lak sə, wo à gʉ̀ yà' bə nsàap lìs hum-
ncòp-ba də ya ŋga yà'a fom boŋ wùriŋ. Lìis sə à tse' ncòom sə̀ bə̀boŋ
wùriŋ. Mòk à ye fəfəp, mòk bə̀baŋ, mòk səseŋ wèŋ nduk nə̀ nduk. Liŋ
lìs mòk à ye də, jaspà, nə̀ ba də safî, nə̀ tɛ' àgàte, nə̀ kwè emerà;
20 nə̀ tàŋ onèk, nə̀ ntùŋfu də kàniliyà, nə̀ sàmba kwaas, nə̀ fwame' berì,
nə̀ vàke' topà, nə̀ hum krìsopàràs, nə̀ ncòp-mò'fis də jàsiŋ fana nə̀ ncòp-ba
nə də ametìs.
21 Wo à gʉ̀ ncùu ŋka' sə bə lìs nə̀ bə̀boŋ nə̀ wo to də perèl nà'a. Wo à
gʉ̀ ncù fòpwe' bə lìs mò'fis, mò'fis. Mandzə̀ə sə̀ mvwe' lak yà'sə, wo à gʉ̀
yà' bə guù, yà' sə rɛŋ daàŋ daàŋ daàŋ.
22 Mʉ̀ à ka ndap Nwì mvwe' lak yà'sə ye bʉ̀ʉsə̀ Nwì nə̀ yi Tà àvès, nə
tse' ŋàŋ pwe' yi nə, bə Mo Nsùŋgaŋ nə à ye fo'.
23 Bʉ̀ʉ sə̀ fo' sə à ka fàk bə nùm kè ŋwə àlɛ tse', bʉ̀ʉsə̀ marɛŋ Nwì à sə
rɛŋ fo'. Mo Nsùŋgaŋ nə à sə rɛŋ mvwe' lak yà'sə sə̀' co laàm.
24 Bʉ̀ʉ sə̀ sə nzeŋgòŋ nə sə gi ye jəŋ sə̀' bə marɛŋ ènə. Ŋkəŋkum sə̀
sənə nzeŋgòŋ nə pwe' nə jə və ghàha awo sə̀ fo'.
25 Ncùu ŋka' sə nə sə nooŋ megu to ghà nə̀ fòlòoŋ, ŋwè kà yà' lok bʉ̀ʉsə̀
ndzəm nə kà fo' seŋ yuk.
26 Wo nə̀ jə və ghàk bə bòoŋ nzeŋgòŋ pwe'fo' fo'.
27 Megu də yumok sə̀ yà'a bʉp nə̀ kà mandzə̀ ŋgòkə̀ ni fo' tse' lok. Ŋgàa
gʉ̀ bum marè'tu bə ŋgàa cì' mvwès wèeŋ nə̀ kà fo' sə̀' kə̀ ni yuk. Bʉ̀ʉ sə̀
wo nə̀ ni fo', mègù wo sə̀ wo à còm nòŋsə liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ nə̀
Mo Nsùŋgaŋ nə.

22

Ndzəp Nə Ye Tʉ Sə̀
Yà'a Fagə̀ Bwìŋ Lùŋ

1 Masinjà nə à jə lòmʉ, nə kə niŋ tsok fa mʉ mantùŋ nə̀ nà'a fagə̀ bwì
lùŋ nə. Ndzəp nə à sə bà'a, nə sə rɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ. Ndzəp nə à sə tesə və
mvwe' kapràk Nwì bə Mo Nsùŋgaŋ nə.
2 Nà'à sə kì cà mʉtsətsə'rəə ndu mandzə̀ nə̀ mvwe' lak yà'sə. Tʉ sə̀
ŋgwìi sə fagə̀ bwì lùŋ à təəŋ tsoŋ lòŋgʉ mantùŋ anə ma ba fo'. Tʉ sə
zəmgə̀ nsàap ŋgwì hum-ncòp-ba sənə lùmŋgòŋ nə̀ mò'fis. Yà'a zəmgə̀
nsàp nto' nə̀ zok bə ŋwʉ nə̀ fòpwe'. Wo sə jəŋ mvùu tʉ sə, nə sə gʉ mesə
fa bwì mvwe' lak pwe' yiyaŋ awo bə zeŋ.
3 Mʉ zəp yu nəmòk nə̀ co Nwì kà bə zeŋ kwa kà fo' ye yuk nə̀ kɛ̀' mò'fis.
Yu nə̀ nà'a nə ye fo' mègù kapràk nə̀ tse' nà' Nwì nə ye bə Mo Nsùŋgaŋ
nə. Bʉ̀ʉ ye wèeŋ nə sə kuksə yi sə̀' fo'.
4 Wo nə ye si ye, fana wo com naaŋ fa wo liŋ ye sə mʉ nzà sihì wo.
5 Ndzəm nə kà mok sə̀ ye, bwì kà fàk bə laàm kè nùm àlɛ sə̀' tse' fe'lə̀,
bʉ̀ʉsə̀ Tà Nwì, yi bə tu yee nə ye marɛŋ àwo. Wo nə̀ kok gaŋ mok mvèsə̀
nə̀ mvèsə̀.
6 Ànə geŋ, masinjà Nwì ànə dʉk fa mʉ də, <<Ncèep yè'sə zìnə, co ŋwè
dzəm tse' yà'. Tà Nwì àvès nə̀ yi fagə̀ ŋgàa tsòhòbum ye yòŋsə̀ ye də wo

tsoho ncèp ye nə, tumsə vèsə masinjà ye nə yi. Yi tumsə nà' də nà'a kə tsok fa bʉ̀ʉ sə wo sə bɛ' mandzə ye wèŋ bum sə yà'a nə ye mvək ghàr.>>
7 Jisòs də, <<Kà swì də mʉ nə bwi və mvək ghàr swì. A nə ye rɛŋsi wùriŋ bohòŋwə nə yi nòŋsə bum sə yi yuk yà' ndzənə ŋwàk ènə, bʉsə Nwì nìtsə' fa bwìŋ yà' yi bə tu ye.>>

Jisòs Kʉəp ŋgòBwì Vəə

8 Mʉ̀ Jon, mʉ̀ a yuk bum yè'sə bə ntu'u am, nə ye yà' sə̀' bə lis am. Mʉ̀ à yuk nə ye wes yà' vɛ'nə fana, mʉ̀ bʉhʉ tsoŋ mantombìi masinjà nə sə nze də mʉ kuksə yi.
9 Fana yi dʉk mʉ də, <<Kà vɛ'nə gʉ̀, mʉ̀ mègù sə̀' ŋgà fàk Nwì co wù bə bwe ma yo sə̀ wo ŋgàa tsòhòbum Nwì. Mʉ̀ megu sə̀' co ndàaŋwè pwe' nə̀ yi sə nòŋsə ncèp nə̀ nà' cu ndzənə ŋwàk ènə. Ŋwə̀ nə̀ co wo kuksə yi mègù Nwì yiìyi.>>
10 Yi à dʉk fa fe'lə mʉ sə̀' də, <<Bum sə̀ Nwì nìtsə̀' yà' ndzənə ŋwàk nè'e yè'e, kà də wu swihi yà' dʉk. Gʉ̀ də ndàaŋwè pwe'fo' riŋ bə zeŋ, bʉ̀ʉsə mvək bohòbum yè'sə ŋgòye, kʉəp laŋ.
11 Mvəək mok bʉ̀ə fana mè'rə ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀ ye bʉp sə gʉ̀ ntɛ̀ŋ. Ŋgà gʉ̀ bum sə̀ jì marè'tu sə gʉ ye sə̀' ntɛ̀ŋ. Nə ye də ŋwə̀ nə̀ yi sə gʉ̀ ye yusə̀ yà'a kəkʉrə̀ sə gʉ ye sə̀'. Ŋwə̀ nə̀ yi sə bɛ' ye mandzə̀ nə̀ Nwìi sə bɛ' lo ye sə̀' ntɛ̀ŋ.>>
12 Jisòs sə dʉk də, <<Yu'rə na yè, mʉ̀ sə foho və mvək momjo. Mʉ vəə, mʉ̀ tse' və bə yusə̀ mʉ nə lak ndàaŋwè pwe' bə zeŋ. Mʉ nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə̀ fàak ye sə̀ yi à gʉʉ.
13 Mʉ Alfà nə ye Òmegà*, nə̀ mʉ̀ à yèto, nə ye nə̀ mʉ̀ ləsə sə̀' mʉ̀, mʉ ŋwə̀ nə̀ mantombì nə ye nə̀ maŋkwɛ̀ŋ. Bum pwe' à yèto və bohòmʉ̀, bum pwe' nə̀ kə mè sə̀' bohòmʉ̀.>>
14 Rɛŋsi bohòbʉʉ sə wo à cùk cəək awo rərɛŋ. Yà'a wo sə wo nə tse' mandzə̀ nə̀ ŋgòni lòmʉmvwe' lak yà'sə, nə zʉ nto'o tʉ nə̀ nà'a fagə̀ bwì lùŋ nə.
15 Bʉʉ sə wo nə kà kùu awo mvwe' lak yà'sə kə̀ nəŋ yùu' a bʉʉ sə wo co ŋgbʉ, bʉ̀ ŋgàa rʉ̀m, ŋgàa kohòsàhà, ŋgàa zə bwì, ŋgàa gʉ̀ rùm, nə ye ŋgàa cì' mvwès nə sə kwa bə zeŋ kwaa.
16 <<Mʉ̀ Jisòs, mʉ̀ tum fa weŋ masinjà àm də ya yi tsok fa weŋ bum yè'e pwe' bʉʉ cos àm lòoŋ fo'. A mʉ̀ ŋgwì bwì ŋkum Devìd nə ye sə̀' mʉ̀ nə̀ mʉ sɛ̀ŋtsok nə.>>
17 Yòŋsə̀ Nwì bə ŋgwegù Mo Nsùŋgaŋ nə wèŋ, bə nà' sə dʉk də, <<Vəə.>> Ndàaŋwè nə̀ yi yuk ncèp ènə, wo dʉk sə̀' dʉk də, <<Vəə.>> Ndàaŋwè nə̀ njè ndzəp nə̀ nà'a fagə̀ bwì lùŋ nə sə ya-a yi, yi və sə̀', nə kə no. Yi və, nə kə no wà.
18 Mʉ̀ sə sə̀ ntu'u ndàaŋwè pwe' nə̀ yi yuk ncèp nə̀ nà' tesə və bohòYòŋsə̀ Nwì, sə̀ wo com yà' ndzənə ŋwàk nè'e dʉk də, a ye-a ŋga ŋwə̀ nəmòk yamsə naaŋ gèsə lòyumok mʉnə ncèp ènə, Nwìi nə yamsə naaŋ gesə lo fa yi ŋgə' sə̀ wo còm yà' ndzənə ŋwàk ènə sə̀'.

---

* **22:13 22:13** Alfà nə a liŋ ncòm nə̀ nà' yèto bə ncòom sə̀ ŋgòcòm ncèep lak bʉʉ Gris wèŋ fo'. Wo togə̀ liŋ ncòm nə̀ nà' ləsə nə də Òmegà.

19 Nə ye sə' də, a ye-a ŋga ŋwə nəmòk cok fis-a ncèp mòk nja sə', Nwìi
nə cok fis gesə ma nje sə̀'. Yi nə kà bo sənə tʉ nə nà'a fagə̀ bwì lùŋ nə
tse', nə kà mvwe' lak nə rərɛŋ sə wo còm yà' ndzənə ŋwàk nè'e sə kə̀ ni.
20 Yi nə yi sə də bum yè'sə zìnə nə sə dʉk də, <<Zìnə, mʉ̀ sə bwì və̀
mvə̀k momjɔ.>> A kwi' də, <<Mè'rə yà'a ye vɛ'nə, Və̀ə Tà Jisòs.>>
21 Bə̀bo nə Tà Jisòos ye bohòbʉ̀ʉ Nwì wèŋ pwe'fo'. Yà'a ye vɛ'nə.